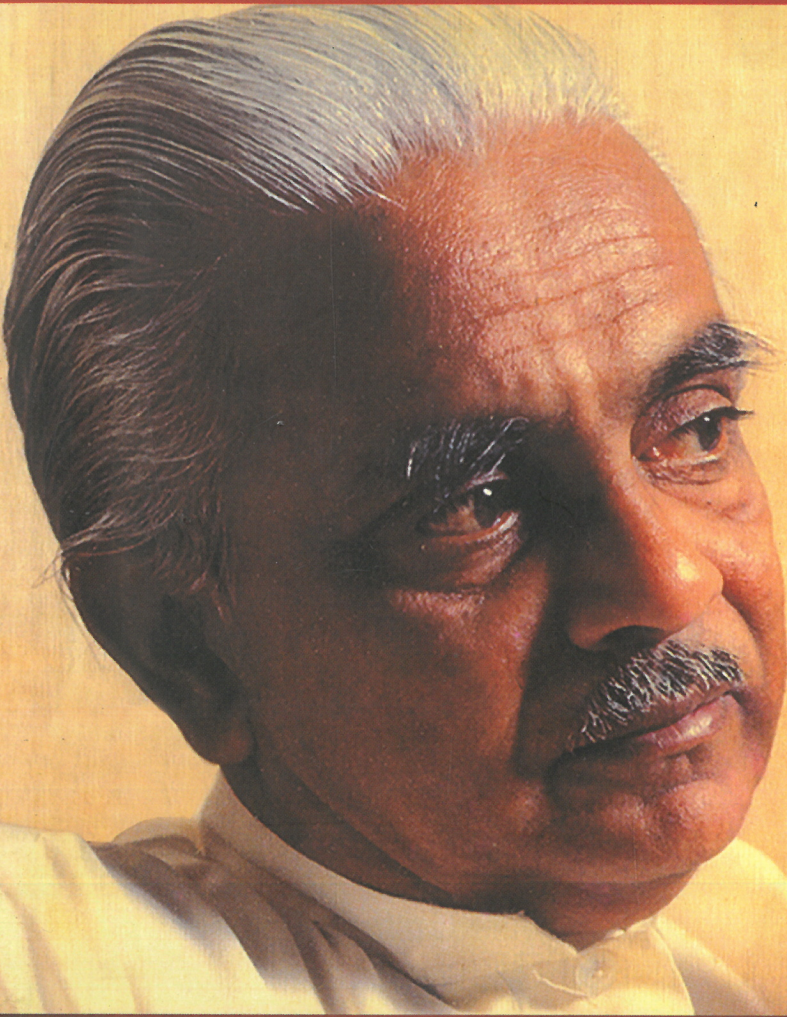

ඒ. ටී. ආරියරත්න

හඬ නක්ථා

දෙවන
වේලුම

ස්ව චරිතාපදානය

හිටි නග්‍රහා

ස්ව චරිතාපදානය

දෙවන වෙලුම

(1972 - 1985)

ජී. ටී. ආරියරත්න

ජාතික පොත ත්‍රස්ත්‍ර
ප්‍රකාශකයෝ

41 ලම්බිණි මාවත රත්මලාන

© ආචාර්ය ඩී. ටී. ආරියරත්න
පළමුවන මුද්‍රණය: 2003 මැයි

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය - ප්‍රකාශනගත පුවිකරණ දත්ත

ආරියරත්න, ඩී. ටී.

හව තණ්හා දෙවන වෙළුම / ඩී. ටී. ආරියරත්න

රත්මලාන: සර්වෝදය විශ්ව ලේඛා, 2003

පි. 640 පෙ. මි. 22 : ආචාර්ය ඩී. ටී. ආරියරත්න

මහනාගේ ස්ව වර්තාපදානය

ISBN 955-599- 323-8

මිල : රු. 750/-

i. 920 ඩිවි 21

ii. ග්‍රන්ථ නාමය

1. වර්තාපදාන

2. ස්ව වර්තාපදාන

ISBN 955-599- 323-8

මේ දෙවන වෙළුමෙහි පිටු අංකනය කර ඇත්තේ පළමුවන වෙළුමෙහි
අවසාන පිටු අංකය නවදුරටත් ඉදිරියට ගෙන යාමෙන් බව කරුණාවෙන් සලකන්න.
ඒ අනුව දෙවන වෙළුමේ ආරම්භක පිටු අංකය 591 ලෙස දක්වා ඇත.
තුන්වන වෙළුමේ පිටු අංකනයන් ද එපරිදිම වනු ඇත.

විශ්ව ලේඛා
මුද්‍රණාගාරය

41 ලිම්බිණි මාවත රත්මලාන

තමන් වහන්සේගේ ශ්‍රේෂ්ඨ ජීවිතයේ අවසාන දශකය
 සර්වෝදය වෙනුවෙන් කැප කළ
 රාමඤ්ඤ නිකායේ අනුනායක ධුරන්ධර
 පූජ්‍ය පණ්ඩිත හේන්පිටගෙදර ඤාණසීහ
 නාහිමිපාණන්ගේ පූජනීය නාමයට
 භව තණ්හා ස්ව වර්තාපදානයේ දෙවැනි වෙළුම
 ගෞරව භක්තියෙන් පුද කරමි.

ඒ. ටී. ආරියරත්න

පෙරවදන

හිට තණ්හා ස්ව වර්තාපදානයේ පළමුවන වෙළුම 2001 මාර්තු මස 18 වැනි ඉරිදා කොළඹ සුගතදාස ගෘහස්ථ ක්‍රීඩාංගණයේදී එළි දැක්වීමු. මේ හව තණ්හා දෙවැනි වෙළුමයි.

පරිච්ඡේද 98 කින් හා පිටු 600 කට අධික වූ පළමුවන වෙළුම පින්තූර 405 කින්ද යුක්ත විය. මගේ සිහිනය වූයේ සිංහල, දෙමළ සහ ඉංගිරිසි යන භාෂා තුනෙන්ම මේ පොත එක වර ප්‍රකාශනයට පත් කොට, එකම දිනයේදී, එකම වෙලාවට එළි දැක්වීම ය. මේ සිහිනය සැබෑ වුවහොත් එය මාගේ පිවිතුරු අරමුණක් වූ දෑ සමගියට මගෙන් ඉටුවන තවත් වැදගත් සේවයක් වනු ඇතැයි මම විශ්වාස කළෙමි.

සිහින දැකීම පහසුයි. ඒවා සැබෑ කර ගැන්ම අමාරුයි. එහෙත් පිවිතුරු අරමුණක් වටා එකම පවුලක සොයුරු සොයුරියන් මෙන් යම් පිරිසක් එකට බැඳී සිටිත් නම්, ඔවුනට ඕනෑම සිහිනයක් සැබෑ කරගත හැකිවේ. මා එවැනි පවුලක සාමාජිකයකුවීම නිසා මේ සිහිනය එදා සැබෑ විය.

විශ්වලේඛා ආයතනයේ සභාපති සිරිල් ඒකනායක මහතා හා එහි කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂ සුසිරි ද සිල්වා මහතා මුද්‍රණ කටයුතු පිළිබඳ වගකීම භාර ගත්හ. සිංහල පිටපත නිසි සේ සකස් කොට පරිගණක අංශයට බාර දී, සෝදුපත් කියවා මුද්‍රණයට සකස් කිරීම පිළිබඳ වගකීම පියසේන වික්‍රමගේ මහතා බාර ගත්තේ ය. පද්මා එදිරිසිංහ මහත්මිය ඉංගිරිසි පරිවර්තනය ඉතා දක්ෂව සම්පූර්ණ කර දුන් අතර, දෙමළ පරිවර්තනය ගෝපාල් ශංකර් මහතා විසින් කර දෙන

ලදී අධිනීතිඥ එම්.මාර්ෂල් පත් මහතා, ආචාර්ය පැට් මාස්ටර්ස් මෙනෙවිය හා රික් බෲක්ස් සෝදුපත් කියවීමේ කාර්යය ඉටු කළහ. දිවා රෑ නොබලා දේවි රාජ් මහතා, සුජාතා ලෝපස් මහත්මිය, වම්පා ඉරානි මෙනෙවිය, පුෂ්පිකා ද සිල්වා මහත්මිය හා ලක්මාල් ද සිල්වා මහතා මේ සියල්ල පරිගණක ගත කිරීමට වෙහෙසුනහ. මෙයට අමතරව අන් සියලු මුද්‍රණ කටයුතුවලට විශ්වලේඛා පවුලේ සැමදෙනාම සහභාගි වී 2001 මාර්තු 18 ඉරිදාට එළිවන විට භාෂා තුනෙන්ම පොත් දොළොස් දහසක් සකස් කළහ.

මේ පොත එළිදැක්වීම අඩු වියදමින්, වාමි බව හා ගාම්භීරත්වය ආරක්ෂා කරගෙන එහෙත් මහා පරිමාණයෙන් ඓතිහාසික සිද්ධියක් වන අන්දමට කළ යුතු බව මගේ ලාබාල සර්වෝදය සොයුරු සොයුරියන්ගේ අදහස විය. මම නිතරම තරුණ නායකත්වයේ තීරණවලට ගරු කරන නිසා මේ අදහසට එකඟ වීමි. මා දුන් එකම කොන්දේසිය වූයේ සියලුම වගකීම් ඔවුන් විසින්ම දැරිය යුතුය යන්නයි. පිට කවරයට මගේ පින්තූරයක් යෙදීම ද ඔවුන්ගේ තීරණය විය.

විධායක අධ්‍යක්ෂ වෛද්‍ය විත්යා ආරියරත්න, නියෝජ්‍ය විධායක අධ්‍යක්ෂ ආචාර්ය හර්ෂ ලියනගේ, උප සභාපතිවරුන් වන පී. හේවාචිතාරණ හා සුබසේන ද සිල්වා, කලාපති බර්ට්‍රම් නිහාල්, කලාසූරී සරත් සුරසේන ආදීන්ගේ මූලිකත්වයෙන් සංවිධානය වූ කමිටුවකින් මේ සියලු කාර්යයන් අඩුවක් නොමැතිව සම්පූර්ණ විය.

බර්ට්‍රම් නිහාල් මිනිත්තු 40 ක විඩියෝ චිත්‍රපටයක් හව තණ්හා පළමු වෙළුම අලලා සම්පාදනය කළේය. කලාසූරී රූපිකා සෙල්වනායගම් මැතිනිය ඉතා අලංකාර නැටුම් සංදර්ශනයක් සිය ගණනක් බෙර වාදකයින් සහ තරුණ නාට්‍ය ශිල්පීන් හා ශිල්පිනියන් යොදවා ඉදිරිපත් කළා ය. පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයකු වූ කලාශූරී රවීන්ද්‍ර රත්දෙනිය මහතා 7000 ක් පමණ වූ ප්‍රේක්ෂකයින් වැඩි කරමින් “හව තණ්හා” හඳුන්වා දී අතිශයින් හරවත් දෙසුමක් කොට මුළු සභාවම මෙහෙයවී ය. මා විසින් ම පදමාලාව. ලියා දුන් හව තණ්හා ගීතයට තනුවක් යොදා විශාරද චිත්තර් රත්නායක ශූරීන් කර්ණ රසායන ලෙස ගායනා කළේ ය.

හව තණ්හා පළමු වෙළුම මා පුද කළේ ගරු සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනියගේ නාමයටයි. එතුමියගේ අඩුව පුරවමින් එවක ගරු කථානායක අනුර බණ්ඩාරනායක මැතිතුමා මුල් පිටපත පිළිගෙන අගනා දෙසුමක් ප්‍රධාන ආරාධිතයා වශයෙන් කළේ ය.

ගරුකර මහා සංඝරත්නය වෙනුවෙන් පැළියගොඩ විද්‍යාලංකාර පරිවේණාධිපති මහොපාධ්‍ය විද්‍යාලංකාර විශ්ව විද්‍යාලයේ කුලපති ආචාර්ය වැලමිටියාවේ කුසලධම්ම නාහිමියන්ට ද, ක්‍රිස්තු භක්තික පූජක පක්ෂය වෙනුවෙන් ගරු අර්නස්ට් පෝරුතොට පියතුමාට ද ඉන්දීය රජය වෙනුවෙන් නියෝජ්‍ය මහ කොමසාරිස් සිවබ්‍රාහ්මා ක්‍රිපාති මහතාට ද, ද්‍රවිඩ ජනතාව වෙනුවෙන් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරු සී.වී. විග්නේශ්වරන් මහතාට ද, මුස්ලිම් ජනතාව වෙනුවෙන් කොළඹ පුරපති ඕමාර් කමීල් මහතාට ද, තේපාල පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී පී. එල්. සිං මහතාට ද, ඉන්දීය සර්වෝදය ව්‍යාපාරය වෙනුවෙන් අධිනීතිඥ එම්. මාර්අප්පන් මහතාට ද, අමෙරිකානු ජනතාව වෙනුවෙන් කැලිෆෝනියාවේ එපිස්කෝපල් පල්ලියේ බිෂොප් විලියම් ස්ටිංගර් මහතාට ද පොත් පිළිගැන්වූයෙමි.

කලාසූරී තිස්ස අබේසේකර මහතා පොත විග්‍රහ කරමින් සිංහල හා ඉංගිරිසි බසින් සාරගර්භ දේශනයක් කළේ ය.

මම පින් දීමේ කතාව කළෙමි.

භව තණ්හා පළමු වෙළුම එළි දැක්කේ එසේ ය.

ඡායාරූප: (i) භව තණ්හා හැඳින්වීමේ උළෙලට සහභාගි වූ විශේෂ අමුත්තෝ

මේ අත්දැකීමෙන් මම බොහෝ දෙවර්ගයට පත් වීමි. ඒ නිසා ම දෙවැනි වෙළුම සකස් කිරීම කල් නො යවම ඇරඹීමි.

දෙවැනි වෙළුම සඳහා වූ සියලුම චාරිකා සටහන් සහ දින පොත් මා ළඟ තිබුණු නිසා ඉක්මණින් ම එය සකස් කොට එළි දැක්වීමට හැකි වේ යැයි මම කල්පනා කළෙමි. එහෙත් මා නොදැනුවත්වම විවිධ සර්වෝදය කටයුතුවලට විශේෂයෙන් සාම භාවනා ආදියට මගේ කාලය වැය කිරීමට සිදු වූ නිසා එම වෙළුම විශ්ව ලේඛාවට බාරදීමට දෙවසරක් ගත විය. හව තණ්හාවේ පළමු වෙළුමට ලියා තිබූ හැඳින්වීම බොහෝ දුරට මෙම දෙවැනි වෙළුමට ද අදාළ නිසා ඒ ගැන විශේෂ යමක් සඳහන් නොකරමි.

පළමු වෙළුම පරිච්ඡේද 98 කින් නිම වූ නිසා මෙම වෙළුම 99 වැනි පරිච්ඡේදයේ සිට 198 වන පරිච්ඡේදය දක්වා එම ප්‍රමාණයෙන් ම ලියැවිණි. පළමු වෙළුම නිම වූ තැන සිට ඉදිරියට පිටු අංකනය කළෙමි.

පෙරවදන, හැඳින්වීම සහ පසුවදන සැලකිල්ලට ගත් විට මෙම වෙළුම පරිච්ඡේද සියයක පොතකට සමාන වේ. මෙම වෙළුම සාමාන්‍යයෙන් අයත් වන්නේ 1972 සිට 1985 දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදයට ය.

සැහෙන කාලයක් ගත වූයේ පැරණි ඡායාරූප සොයා ගැනීමට ය. බොහෝ දුරට සාර්ථකව එය කළ නමුත්, සමහර වැදගත් ඡායාරූප සොයා ගැනීමට මා සමත් වූයේ නැත. ඊ ළඟ මුද්‍රණයකදීවත් මෙම අඩුව පිරිමැසීමට මහත්සි ගනිමි.

හව තණ්හා තුන් වැනි වෙළුම ද ඉක්මණින් ඔබ අතට පත් කිරීමට වෙර දරමි.

හව තණ්හා පළමු වෙළුම කියවූ අයගෙන් යහපත් ප්‍රතිචාරයක් ලදිමි.

මෙම වෙළුම ද සිංහල, දෙමළ, ඉංගිරිසි යන භාෂා තුනෙන්ම පළවන නිසා එය ද මගේ පාඨකයන්ට ප්‍රයෝජනවත් වේ යැයි සිතමි.

ඒ. ටී. ආරියරත්න

විශ්ව නිකේතනය

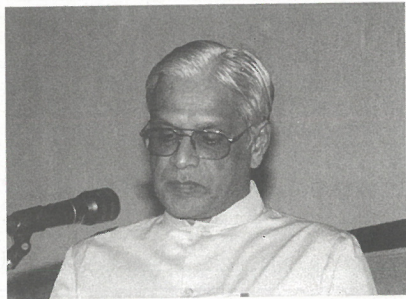
රාවතාවත්ත පාර, මොරටුව

2002 නොවැම්බර් 5 දා

හැඳින්වීම

සිත්තු උපදිනි. සත්තු මැරෙති. ඒ
අතර නොයෙක් දේ ඔවුන්ට සිදුවේ.
මිනිස්සු උපදිනි. මිනිස්සු මැරෙති.
ඒ අතර ඔවුන්ට ද නොයෙක් දේ
සිදුවේ. වෙනස කුමක්ද? එක්
සතෙකුට සිදුවූ දේ තවත් සතෙකුට
දැනගත නොහේ. ඉස්සර කාලයෙහි
සිටි සතෙකුට වූ දේ පසු කලෙක
සිටින සතෙකුට දැනගත නොහේ.

ඡායාරූප: (ii) මහාචාර්ය ජේ. බී. දිසානායක

සතුන්ට සිදුවන දේ පිළිබඳ මතකය ඔවුන්ගේ මරණයෙන් කෙළවර වේ.

එහෙත් මිනිසාට සිදුවන දේ වෙනත් මිනිසුන්ට ද දැනගත හැකිය.
කලින් සිටි මිනිසුන්ට වූ දේ අද සිටින මිනිසුන්ට දැනගත හැකිය. මිනිසා
මේ ශක්තිය ලබා ගත්තේ කෙසේද? ඔහු නිපදවා ගත් එක් පුද්ගලාකාර
මෙවලමක් නිසාය. මේ මෙවලම නම් 'භාෂාව' යි. මිනිසා භාෂාව නිපදවා
ගත් නිසා තමාට සිදුවන ඕනෑම දෙයක් ගැන තවත් මිනිසෙකුට
කියාපෑමේ ශක්තිය ඔහුට ලැබිණි.

කැලයේ දඩයමේ ගිය මිනිසා ආපසු ගල් ලෙනට අවුත් තමාට
මුණගැසුනු සතුන් ගැනත්, ඔවුන් සමඟ කළ සටන් ගැනත්, තමාට
විඳින්නට සිදු වුණු අත්දැකීම් ගැනත් තම බිරිඳටත් දරුමල්ලන්ටත්
අසල්වැසියන්ටත් කියන්නට ඇත. මේ කතා අසා ඔව්හු දැනුවත් වූහ.
ඔව්හු රසයක් වින්දහ. එහෙත් මේ කතා අනාගත පරම්පරාවේ අයට

කියා දෙන්නේ කෙසේද? මිනිසා ඒ අරමුණින් තවත් මෙවලමක් නිපදවා ගත්තේය.

මේ මෙවලම නම් 'ලේඛනය' යි. ඔහු සිය බසේ එන ශබ්ද ලියා දැක්වීම ද නොයෙකුත් රූප සටහන් නිපදවා ගත්තේය. මේ රූප අතුරින් එක් වර්ගයක් 'අකුරු' නම් විය. ඔහු අකුරින් අකුර ගලපමින් තමාගේ සිතෙහි උපදින හැඟීම් ද තමා අත්දුටු දේ ද ලියා තැබීමට ඉගෙන ගත්තේය. මේ හපන්කම නිසා ඉස්සර කාලයෙහි සිටි මිනිසුන් ඇසු-දුටු දේ ගැන, සිතූ-පැතූ දේ ගැන පසු කාලයෙහි විසූවන්ට ද දැනගත හැකිය.

තමා සතු භාෂා ශක්තියත් ලේඛන කලාවත් උපයෝගී කොට ගනිමින් මිනිසා නොයෙක් දේ ලියා තබන්නට පටන් ගත්තේය. සමහරු කවි ලියූහ. සමහරු කතා ගෙනහ. සමහරු උපදෙස් දුන්හ. සමහරු ශ්‍රද්ධා හක්කිය වැඩූහ. සමහරු තමාගේ අත්දැකීම් වෙනත් අය සමඟ බෙදා හදා ගත්හ. මේ හේතුවෙන් පොත් පත් සමුදායක් මිනිසා අතින් බිහි විණි.

මිනිසා පොත් පත් මගින් හෙළි කළ එක් දෙයක් නම්, තමා ලත් අත්දැකීම්ය. එසේ නැතහොත් තමා දන්නා කියනා අය ලත් අත්දැකීම්ය. එකෙකු ලබන අත්දැකීම වෙනත් කිසිවෙකු නොලැබූ අත්දැකීමක් වුවහොත් ඒ ගැන දැන ගන්නට සෙස්සෝ මහත් ආශාවක් දක්වති. ඒ ගැන කියවීමෙන් මහත් ආශාවාදයක් ලබති. එමගින් ජීවිතය ගැන සිය අවබෝධය ද පුළුල් කර ගනියි.

තමාගේ හෝ තමා දන්නා කියනා අයගේ හෝ අත්දැකීම් ඉදිරිපත් කිරීමට මාර්ග කිහිපයක්ම ලේඛකයෝ සොයා ගත්හ. තමාට මෙසේ සිදු විණැයි සමහරු කෙළින් ම කීහ. එවැන්නන් ලියුවේ 'සත්‍ය කථා' ය. 'වර්ත කථා' ය. එබඳු කථාවල අමුතුවෙන් එකතු කළ කිසිවක් නැත. සිදු වූ දේ වූ සැටියෙන් ම ලියා දැක්වීම නිසා මේ කථා කියවන්නෝ ජීවිතය ගැන සැබෑ අවබෝධයක් ලබති.

සමහරු තමාට සිදු වූ දේ කෙළින් ම නොකීහ. තමාගේ අත්දැකීම් තමා දන්නා කියනා අයගේ අත්දැකීම් ද සමඟ මුසු කොට අමුතුවෙන් ම යමක් ගෙනහ. මේවා 'ප්‍රබන්ධ කථා' ය. මේ කථා සත්‍ය නොවේ; අසත්‍ය ද නොවේ. සත්‍යයන් අසත්‍යයන් අතර පවතින මේ 'නිර්මාණ' නිසා ද ජීවිතය පිළිබඳ අවබෝධය වැඩේ. 'කෙටි කථා', 'නව කථා', යන නම්වලින් හැඳින්වෙන්නේ සත්‍යය ඇසුරෙන් නිර්මාණය කොට ගත් 'ප්‍රබන්ධ' විශේෂයි.

සත්‍ය කථා අතුරෙහි හමුවන එක් කථා විශේෂයක් 'වර්ත කථා' නමින් හැඳින්විය හැකිය. එබඳු කථා කියවීමෙන් කිසිවෙකුගේ වර්තය පිළිබඳ නොයෙකුත් තොරතුරු දත හැකි වේ. එකෙකුගේ අත්දැකීමක් තව කෙනෙකුට වැදගත් වන්නේ ඇයි? ඒ අත්දැකීමෙහි ඇති අපූර්වත්වය නිසාය. එබඳු අත්දැකීමක් වෙනත් කිසිවෙකුට ඒ අයුරින් ම විඳින්නට සිදු නොවූ නිසාය.

'ගෙන්ජ් මොනොගතර්' නම් ජපන් කථාව ලියූ මුරසකි ආර්යාව කී දෙයක් සාහිත්‍යකරුවන් අතර පවතී. එනම්, 'තමා යමක් ලිවිය යුත්තේ තමා සතු කිසියම් අපූර්ව අත්දැකීමක් තමා සමග මිය යා නොදී තමා ගැනීම අවශ්‍ය යැ'යි සිතූ කල්හි පමණකි. අත්දැකීමෙහි අපූර්වත්වය නිසා එය සෙස්සනුත් සමග ද බෙදා හදා ගැනීම වැදගත් වේ.

මා මෙනෙක් කල් ආචාර්ය ඒ. ටී. ආරියරත්න මහතා දැන හඳුනාගෙන සිටියේ සමාජ සංශෝධනයෙහි නිරත වූ නායකයෙකුත්, ලේඛකයෙකුත් හැටියටය. ඔහු ලෝකයෙහි විවිධ රටවල සම්මන්ත්‍රණවලට සහභාගි වී කළ දේශන පසු කාලයක දී ලිපි ලේඛන බවට පත්වීමෙන් පසුව අපට ද කියවන්නට ලැබිණ. වඩාත් යහපත් සමාජයක් ගොඩනඟා ගැනීම පිළිබඳ සිය දර්ශනය ආචාර්ය ආරියරත්න මේ ලිපි ලේඛන මගින් මොනොවට හෙළි කරයි.

කතා කීමේ හැකියාවක් ද ආරියරත්න මහතාට ඇති බව මා වටහා ගත්තේ මේ පොත කියවීමෙනි. ඔහු ඇතැම් විට කෙටි කතා කරුවෙකු සේ පාඨකයා ඇද බැඳ තබා ගනිමින් මේ කතා කියයි. ඇතැම් කතාවක් කියවන්නට ආරම්භ කළ විට එය අවසන් වන තුරු ඉවසිල්ලක් නැති වේ. ඔහු කෙටි කතා නිර්මාණයට පිවිසිණි නම්, ඔහු මේ රටේ අග්‍රගණ්‍ය සාහිත්‍යධරයෙකු බවට පත් වීමට ඉඩ තිබුණු බව මේ කතා කියවීමෙන් මට පසක් වීණ.

මේ පොතේ ඇත්තේ කෙබඳු කතා ද? මූලික වශයෙන් මෙහි ඇතුළත් වන්නේ සර්වෝදයේ නිර්මාතෘවරයා වශයෙන් ඔහුට මුහුණ දෙන්නට වූ විවිධ අත්දැකීම් පිළිබඳ තොරතුරුය. එහිලා ඔහුට හමුවුණු ගිහි පැවිදි පුද්ගලයන්, ඔවුන්ගේ ඇවතුම් පැවතුම්, ඔවුන්ගේ අදහස් උදහස් මේ කතාවලින් හොඳින් ඉදිරිපත් වේ.

කවරෙකු ගැන කුමක් කීවත් ලිවත් ඒ කතාවලින් හෙළි වන්නේ කියන තැනැත්තා පිළිබඳ තොරතුරුයි. හේතු දෙකක් නිසාය.

පළමුවැන්න: ඒ කතාවල ඇතුළත් කිරීමට අවශ්‍ය තොරතුරු තෝරා බේරා ගැනුමෙහි දී ලේඛකයා ගන්නා තීරණයයි. බුන්දල ගම්බාරේ ගැන හෝ කතාගොස් කදිරමලේ ගැන හෝ පිටර් පබ්ස්ට් ගැන හෝ මෙහි කියා ඇත්තේ ඔවුන් ගැන කිව හැකි සියල්ලම නොවේ. කිව යුතුම යැයි ආරියරත්න මහතා සිතූ දේ පමණකි.

දෙවැන්න: තමාගේ ජීවිත දර්ශනයයි. හැම කෙනෙකුටම තමාගේ ජීවිතය පවත්වා ගෙන යා යුත්තේ කෙසේ දැයි යන්න පිළිබඳ යම්කිසි අවබෝධයක් පවතී. මෙය ඔහුගේ ජීවිත දර්ශනය යනුවෙන් හැඳින්විය හැකිය. තමා කියන කරන හැම දෙයක් ම අවසාන වශයෙන් තීරණය වන්නේ මේ ජීවිත දර්ශනය අනුවය.

දේශපාලන දර්ශනය, ආර්ථික යනාදී වශයෙන් තවත් නොයෙකුත් දර්ශන විසින් කෙනෙකු මෙහෙයවනු ලැබුවත්, අවසාන වශයෙන් ඒ සියල්ලම හැඩ ගැසෙන්නේ ඔහුගේ ජීවිත දර්ශනය අනුවය. පිටර් පබ්ස්ට් මහතා ජීවත් වූයේ කෙටි කාලයක් වුවත්, ඔහු සිය ජීවිතය හැඩ ගසා ගත්තේ ඔහුගේ දර්ශනයක් අනුවය. ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතා ද කවර දේශපාලන වාදයකට නැඹුරු වුවත්, එය තීරණය වූයේ ඔහුගේ දර්ශනයෙනි.

පිටර් පබ්ස්ට් මහතා උපන්නේ ‘සුදු’ පැහැති මිනිසෙකු හැටියට ජර්මනියෙහිය. එහෙත් ඔහුගේ ජීවිත දර්ශනය කෙරේ ඔහුගේ පැහැය බල නොපෑවේය. ඔහු ගැන ආරියරත්න මහතා මෙසේ කියයි:

“ඔබ අපේ පුංචි දුප්පත් රටට ඇවිත්, අප සමඟ එක් වී, දුෂ්කර ගම්මානවලට ගිහින් එහි වෙසෙන දුප්පත් ජනතාව වෙනුවෙන් ඔබ මොන තරම් සේවයක් කළා ද? ඔබ එහි දී ඒ ජනතාවගේ පාට බැඳුවේ නෑ. ආගම ගැන බැඳුවේ නෑ. ජාතිය හෝ වංශය ගැන බැඳුවේ නෑ. ඒ වගේම ඔබ සමහර අන්තවාදීන් වගේ ඒ දුප්පතුන්ව ඔබේ ආගමට හරවා ගන්න උත්සාහ කළේ නෑ. ඔබ ඒ යුතුකම් සියල්ල ඉෂ්ට කළේ මනුෂ්‍යත්වයේ නාමයෙන්” (161 වැන්නේ පිට 946)

ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතා මේ රටේ උපන් ශූර දේශපාලනඥයෙකි. ඔහු දේශපාලන ලෝකයෙහි ප්‍රචාරය කළ එක් පදයක් ‘ධර්මිෂ්ඨ සමාජය’ යන්නයි. ඇත්ත වශයෙන් ‘ධර්මිෂ්ඨ සමාජය’ යන පදය මෙන්ම, ඒ සංකල්පය ද ජයවර්ධන මහතාගේ සිතට ඇතුළු වුණේ මුල් වරට සර්වෝදය ආයතනය නැරඹීමට පැමිණීමෙන් පසුව බව ආරියරත්න මහතා කියයි. (146 වැන්නේ 868 පිටුව)

ආරියරත්න මහතාගේ ජීවිත දර්ශනය ද මේ කතාවලින් ඉස්මතු වේ. ඔහු සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ආරම්භ කළේ ස්වකීය ජීවිත දර්ශනය ක්‍රියාවට නගනු පිණිසය. ඔහුට අවශ්‍ය වූයේ බුදු දහමට අනුරූප ප්‍රතිපත්තීන් මත පිහිටා අභිංසාවාදය පෙරටු කොට, සුරාකෑමෙන් තොර සමාජයක් ගොඩනැගීමයි. (100 වැන්නේ 594-604 පිටුව)

‘සර්වෝදය’ යනු ආරියරත්න මහතාගේ ජීවිත දර්ශනයෙහි ම කැඩපතකි. බුදු දහම ‘සිත’ පෙරටු කොට ගත් දහමකි. මිනිසුන් අතර සියලු ගැටළු පැන නගින්නේ ‘සිත’ මුල් කොට ගෙන බව බුදු දහම උගන්වයි. යුද්ධය පවා ඇති වන්නේ මිනිස් සිත්වල පහළ වන වෛරය, ක්‍රෝධය, තරගකාරීත්වය වැනි හැඟීම් නිසා බව පැහැදිලිය. එබැවින් යුද්ධය හෝ අසහනය නැති කිරීමට තම මිනිස් සිත හඳුනා ගැනීම අවශ්‍ය බව ආරියරත්න මහතා තේරුම් ගත්තේය.

බොහෝ විට තමාගේම සිත දෙස ද බලයි. ඒ සිතෙහි යම් යම් හැඟීම් උපදින්නේ ඇයි දැයි විමසා බලයි. බුන්දල ගිය ගමනෙහි දී ගම්බාරේ කළ කී දෙයින් ඔහුගේ සිත නොසන්සුන්වේ. ඇතැම් වචන ඔහුගේ මුවින් පිටවුනේ ඔහු නොදැනුවත්වම මෙනි. “මට ඉබේම කියැවිණ. කියැවුණා නොව මට කැගැසිණි.” (131 වැන්නේ 792 පිටුව) ඔහුම තමාගේ සිත ගැන සිතයි.

මගේ සිත තුළ පැවතියේ අපූරු වූ ස්වභාවයකි. මට මොහොතකට හුදකලා වීමට අවශ්‍ය විය. මේ නිසා මම සෙනභ තලයෙන් ඇත් වී වත්තේ කෙළවරට ඇවිද ගෙන ගොස් එහි ගස් සෙවණකට වී ඇත ගලා යන ඇළක් වෙතට තෙත් යොමු කොට ගනිමි.” (131 වැන්නේ 793 පිටුව)

ඔහු පවුලේ සෙස්සන් සමඟ දිවා භෝජනයට එක් වේ; එහෙත් ඔහුගේ සිත තවමත් නොසන්සුන්ය:

“මම නිශ්ශබ්දවම ආහාර ගනිමි. ඒ වන විටත් මගේ සිත පෙර පැවති සන්සුන් තත්වයට පැමිණ තිබුණේ නැත. මා එසේ ආහාර ගන්නා අතර මට මැවී පෙනුණේ ගම්බාරේගේ රූපකායය. මා ඔහු කැ ගසමින් සිටි තැනට ගිය විට, ඔහු කඩුල්ල මත තබා සිටි පය පහළට දමා සරමේ කැහැපට ද ලිහිල් කොට, එය නිසි ලෙස සකසා මා දෙස බලා සිටි බයාදු ස්වරූපය මගේ සිතට විවිධාකාරයෙන් නැගෙන්නට විණි. නිතරම මෙෙත්‍රී සහ අවිනිංසාව ගැන කතා කරන මගේ සිතට ඒ අවස්ථාවේ මෙෙත්‍රී සහගත හැඟීමක් පහළ නොවූයේ ඇයි?” (131 වැන්නේ 794 පිටුව)

තමාගේ සිත දෙස බලා එහි ස්වභාවය තේරුම් ගන්නට වැයම් කරන්නා සැබෑ බෞද්ධයෙකැයි මට සිතේ. ආර්යරත්න මහතා එබඳු බෞද්ධයෙකි. කිසියම් අවස්ථාවක තමාගේ සිතින් මෛත්‍රිය පහව ගියේ ඇයි දැයි සිතන්නා ගැඹුරින් ජීවිතය ගැන සිතන්නෙකි. ආර්යරත්න මහතා සත්‍ය ශ්‍රී සාධි බාබා කෙරේ ගෞරවයක් ඇති කර ගන්නත්, බුදුන් වහන්සේ කෙරේ උපන් හක්නිය ඔහුගෙන් ඇත් නොවේ.

“මගේ ගුරුවරයා බුදුන් වහන්සේය. උන් වහන්සේ පෙන්වා දුන් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය මගේ දහමයි. ඒ නිසා තෙරුවන් සරණ ගිය මට වෙනත් සරණක් අවශ්‍ය නැත. එහෙත් සත්‍ය ශ්‍රී සාධි බාබා වැනි මට වඩා උතුම් පුද්ගලයන්ට ගරු කිරීමත්, පින් දීමත්, සැලකීමත් මගේ බෞද්ධකමට හානියක් යැයි මම නොසිතමි.” (174 වැන්නේ 1054 පිටුව)

මේ පොත ප්‍රබන්ධයක් නොවේ. අමුතුවෙන් ගොතා නිර්මාණය කරන ලද්දක් නොවේ. මෙහි එන්නේ සැබෑ ජීවිතයෙහි දී අත් දකින්නට ලැබුණු සිද්ධීන්, ඒ සිද්ධීන් පිටිපස සිටින පුද්ගලයනුත් පිළිබඳව ආචාර්ය ආර්යරත්න මහතාගේ මතක සටහන් සමුදායකි. මෙහි එන ඇතැම් තොරතුරු කියවන විට ‘සත්‍යය ප්‍රබන්ධයට වඩා විස්මය ජනකය’ යන කරුණ තහවුරු වේ.

ජේ. බී. දිසානායක

පටුන

	පිටුව
පෙරවදන	vii
හැඳින්වීම	xi
99 මේ අප මෙන් මැදුරයි	591
100 නව මිනිසෙකු ගොඩනගමු	594
101 සංවර්ධන අධ්‍යාපනය හඳුන්වා දීම	605
102 හේන්‍රිටගෙදර හිමි සර්වෝදයට	609
103 සර්වෝදය හික්ෂු පුහුණු ආයතනයේ නිර්මාතෘ	613
104 වන මැද කෙම් බිමක්	627
105 මල්ලිගේ කතාන්තරය	641
106 කුටුම්භෝදය ගෙදරින්ම අරඹන්න	648
107 නොවිඛ	656
108 සර්වෝදය පනත පාර්ලිමේන්තුවේ	661
109 අහම්බෙන් උපන් දරුවෝ	668
110 සමුදාන	670
111 නොනවතින විජලවයේ පෙරමුණ ගන්න	674
112 බණ්ඩාරනායක දර්ශනය සහ සර්වෝදය	678
113 ප්‍රෙඩරික් නවුමාන් පදනම	683
114 අධිකරණ ඇමැතිගෙන් සර්වෝදයට ප්‍රහාරයක්	689
115 ඇමතිගේ ප්‍රහාරය අගමැතිනි ශුන්‍ය කළ වගයි	699
116 දොම්පේ සර්වෝදය තහනම් වේ	707
117 ඇවිදින පුස්තකාලය	719
118 සංවර්ධනය සඳහා සහයෝගය සහ සහභෝගය	721
119 සර්වෝදය සහ රාජ්‍ය සම්බන්ධීකරණය	725
120 බල වියරුවට අසු වූවෝ	729
121 බුද්ධදාස රාසපුත්‍රම්	735

122	කොස් වත්තක ගව ඝාතනාගාරයක්	739
123	අභිංසාවාදී මේජර් ජනරාල්	742
124	භිංසාව අභිංසාවෙන් ජයගත් දවස	746
125	1971 කැරලිකරුවන් මරණ දඬුවමින් බේරා ගැනීමට ගත් තැනක්	752
126	සර්වෝදය විශ්වෝදයට පිවිසෙයි	761
127	ගාල්ල සර්වෝදය	768
128	ඉන්දීය පාද යාත්‍රා සොයුරියෝ	771
129	මුළුතැන්ගෙයි අත්දැකීම	777
130	ඔක්ස්ෆෑම් (Oxfam) සම්බන්ධය	784
131	බුන්දල උණුසුම සංසිදුණු හැටි	788
132	සර්වෝදය සුවසෙන සේවාවේ ආරම්භය	799
133	දාන සභරාවේ ආරම්භය	803
134	මහත්මා ගාන්ධි සංවිධාන	807
135	අපේ ඉදිරි ගමනට අත දුන් ශ්‍රී කේ. රාමවන්ද්‍රන් විද්වතා	814
136	ඕස්ට්‍රේලියාව හරහා නවසීලන්තයට	817
137	නවසීලන්තයෙන් කැනඩාවට	822
138	කැනඩා සංචාරය ගැන ප්‍රතිචාර	829
139	ජපානයේ ප්‍රථම චාරිකාව	833
140	මා සර්වෝදයෙන් එළවීමට කළ කුමන්ත්‍රණයක්	842
141	එකම ආලෝකයේ වත්ත	848
142	මහාචාර්ය ඔසාමු මුරෝ	854
143	“යකෙක් වගේ ඇවිදිත්...”	856
144	අත් පොම්ප පර්යේෂණයක්	861
145	පිඬුරේ සෝරත නිම්පාණෝ	864
146	ධර්මිෂ්ඨ සමාජයේ සම්භවය	866
147	මෙන් මැදුරට අග්‍රාමාත්‍යතුමියගේ සම්ප්‍රාප්තිය	874
148	පිරුවටය අභිමිචීම	878

	පිටුව
149 මෙත් මැදුරින් දම්සක් මන්දිරයට	880
150 අගමැති මොරාජ් දේශායි විවේකයට අර්ථ දක්වයි	888
151 දම්සක් මැදුරට ගෙවැදීම	892
152 පළමු සර්වෝදය ජාත්‍යන්තර සමුළුව	897
153 සර්වෝදය - හෙල්විටාස් සහයෝගය	903
154 රූපා නංගී	909
155 ඇස්බේ (Aspbae)	915
156 ආනන්ද ජයවර්ධන	918
157 පන්සිල් දීමත් දේශපාලනයක් ද?	925
158 පරිණත දේශපාලන ශූරතාවක්	928
159 එල්බිහා - බෝරෝබුදුර් - පෙසන්නුත්	930
160 ජංගල් දිසානායක	937
161 පිටර් පබ්ස්ට්	941
162 මගේ ප්‍රථම චිත සංචාරය	951
163 දෙවැනි ජාත්‍යන්තර සමුළුව	960
164 සිල්කා සහ ඉරෙඩි සම්බන්ධය	963
165 මාලි රටෙන් නම්බුනාම ලැබූ අපේ සුබසේන සහ අනුලා	967
166 විමුක්තියේ නව ආලෝක ධාරාවක්	974
167 බෝඩුවින් රාජ්‍ය සම්මානය	982
168 “විශ්වදානය තුළින් විශ්වෝදයක් ඇති කරමු”	993
169 හදවතකින් හදවතකට ගලා ආ සිතුවිල්ලක්	1003
170 මානව විද්‍යා ආචාර්ය උපාධියක්	1011
171 තරුණ වෛද්‍යවරුන්ට පණිවුඩයක්	1019
172 ගම්උදා වැඩසටහන	1027
173 ආසියානු ග්‍රාම සංවර්ධන ආයතනය (AIRD)	1036
174 හඟවාත් සත්‍ය ශ්‍රී බාබා හමුවීම	1038
175 පිපිරීමට පෙර යාපනය	1055
176 නිව්හිය රුවන්පුර දහම් පහන	1075

177	අමෙරිකාවේ පැවැති ප්‍රජා නායකත්ව සමුළුව	1082
178	කළු පුලිය ඇඳුණු හැටි	1087
179	සිංහල බෞද්ධයනි, මේ ඔබේ ශ්‍රේෂ්ඨ සේවය ජාතියට අවශ්‍ය මොහොතයි	1093
180	සාම පාලම හැඳීමට යාපනයට ගියෙමි	1097
181	ජාතිවාදී හා ආගමික ගැටුම් අවසන් කළහැකි මග	1102
182	ප්‍රථම මහා සාම සමුළුව	1106
183	ජාතික සාමය සහ සුභදතාව පිළිබඳ ප්‍රජා ප්‍රකාශනය	1110
184	නැවත යාපනයට	1137
185	දේශපාලනයේ රස දැනෙවි	1139
186	කතරගම කිරිවෙහෙර අබියස ආගමික වතාවත්	1144
187	සාම පා ගමන ඇරඹේ	1147
188	රාජ්‍ය නායක භාසා රසය	1154
189	ආචාර්ය ජේම්ස් පී. ග්‍රාන්ට්	1156
190	අපට සාමය ලබා දීමට උතුරේ දී දිවි පිදු ජපන් හාමුදුරුවෝ නම් යෝ හෝ රෙන්ගේකියෝ	1161
191	රාජ උෂ්ණය	1169
192	දුලබ මිතුරු දයා ආනන්ද පෙරේරා	1171
193	කටුකම්බි වැටේ කතාව	1175
194	ගුවන් විදුලියේ පස්වැනි මැදිරියේ උත්සවය	1179
195	පදික වේදිකාවේ දරුවනට පිහිටවන රොබට් පාසන්	1184
196	කලබල අස්සේ මඩකලපුවට	1189
197	ආදර්ශවත් පොලිස් නිලධාරියෙක්	1193
198	නත්තලට කළ බොදු දෙසුමක්	1197
199	කතකරාජන් කදිරමලේ	1200
	පසුවදන	1213
	පින් දීම	1215

ජායාරූප නාමාවලිය

පිටුව

ජායාරූප	(i) හව තණ්හා හැඳින්වීමේ උළෙලට සහභාගි වූ විශේෂ අමුත්තෝ	ix
ජායාරූප	(ii) මහාචාර්ය ජේ. බී. දිසානායක	xi
ජායාරූප	1 මෙන් මැදුර	591
ජායාරූප	1.2 මෙන් මැදුර ගීතය පුහුණු කළ සුමින් පෙරේරා යුවළ	592
ජායාරූප	2 ජායාරූප අංශය භාරව සිටි චින්සන්ටි සිරිසේන මහතා	598
ජායාරූප	3 ඊ. එස්. පෙරේරා මහතා වඩුවැඩ පුහුණුව දෙමින්	598
ජායාරූප	4 මෙන් මැදුරේ ස්වේච්ඡා සේවකයින්	599
ජායාරූප	5 මෙන් මැදුර තැරඹීමට පැමිණි දේශීය අමුත්තෝ	600
ජායාරූප	6 මෙන් මැදුර තැරඹීමට පැමිණි විදේශීය අමුත්තෝ	601
ජායාරූප	7 අදත් සර්වෝදය සේවය කරන පැරැණි සාමාජිකයෝ	604
ජායාරූප	8 පාඨමාලා හැදෑරීමට ගම්වලින් ...	606
ජායාරූප	9 මුල්ම සර්වෝදය ස්වේච්ඡා සේවකයකු වූ ඩී. පී. ජයසිංහ මහතා	606
ජායාරූප	10 යාන්ත්‍රික පුහුණුව	607
ජායාරූප	11 ලෝහ වැඩ	607
ජායාරූප	12 මුද්‍රණ අංශයට පැමිණි ආචාර්ය ඊ. එෆ්. ෂුමාකර්	608
ජායාරූප	13 අති පුජ්‍ය තේන්පිටගෙදර ඤාණසිහ නාහිමියන්...	609
ජායාරූප	14 ශිෂ්‍ය හික්ෂුන් සමග	613
ජායාරූප	15 පාතකඩ ප්‍රජා නායකත්ව හික්ෂු පුහුණු ආයතනය	617
ජායාරූප	16 පාතකඩ හික්ෂුන් වහන්සේලාට සන්නස් පත්‍ර ප්‍රදානය	617
ජායාරූප	17 හික්ෂු පුහුණු ආයතනයේ වෙනත් ගොඩනැගිල්ලක්	618
ජායාරූප	18 පුහුණු වන ස්වාමීන් වහන්සේලා	620
ජායාරූප	19 පුස්තකාලය	620
ජායාරූප	20 පුහුණු පන්තියක්	621
ජායාරූප	21 පාතකඩ සර්වෝදය රැස්වීමක දී	626
ජායාරූප	22 1980 දී ප්‍රේමදාස මැතිතුමා පාතකඩ හික්ෂු පුහුණු ආයතනයට පැමිණි අවස්ථාව	626
ජායාරූප	23 කිරිඳිමය අසබඩ පිහිටි තණමල්විල ඉඩම	631
ජායාරූප	24 ගොවිපලට ඇතුල්වන වැල් පාලම	631
ජායාරූප	25 තණමල්විල නව ගොඩනැගිලි සංකීර්ණය	633
ජායාරූප	26 වීරමන් ජිනදාස මහතා 'නොවිබ්' නියෝජිතයින් සමග	636
ජායාරූප	27 ප්‍රජා සේවක සේවිකා පුහුණු කිරීම	637
ජායාරූප	28 කෘෂිකාර්මික කටයුතුවල නිරත වීම	637
ජායාරූප	29 ගොවිපළේ කටයුතුවල නිරත සේවක සේවිකාවන්	638
ජායාරූප	30 ගොවිපලින් නෙලා ගත් අස්වැන්න ඉඳි කරන කාන්තාවන්	638
ජායාරූප	31 තණමල්විල පැමිණි නෙදර්ලන්ත ඇමති යැන් ප්‍රොන්ක් මහතා	640
ජායාරූප	32 තණමල්විල පැමිණි රොනී ද මැල් මහතා	640
ජායාරූප	33 වීර ජිනදාස මහතා	641
ජායාරූප	33.1 වීර ජිනදාස ලද කතනොටුව සහතිකය	642
ජායාරූප	34 බේරිද නිතා ආරියරත්න සමග	648

ජායාරූප	35	දෙපාර්ශවයේ ම නැදැයිත් සමග	653
ජායාරූප	36	දරුවන් සයදෙනා	654
ජායාරූප	37	නොවිඛි අධ්‍යක්ෂ ආචාර්ය ටියුනිස් සර්වෝදයේ...	656
ජායාරූප	38	ජෙෆ් ටියුනිස් මහතා ගමක කෘෂි ශ්‍රීදත්ත තරඟයි	657
ජායාරූප	39	නොවිඛි සංවාද කොමිසමේ සාමාජිකයෝ	659
ජායාරූප	40	ආචාර්ය වර්ණසේන රාසපුත්‍රම්	662
ජායාරූප	41	ෆිලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතා මෙන් මැදුර පවුල් හමුව අමතයි	664
ජායාරූප	42	ලලිත් ඇතුළත්මුදලි මැතිතුමා මෙන් මැදුර නැරඹීමට පැමිණීම	665
ජායාරූප	43	ආචාර්ය ඩබ්ලිව්. දහනායක මහතා සමග	666
ජායාරූප	44	සමුදාන නිවස	671
ජායාරූප	45	ජනාධිපති නීතිඥ බී. ජේ. ප්‍රනාන්දු මැතිතුමා	672
ජායාරූප	46	අනුර බණ්ඩාරනායක මහතා හව තණහා පළමු වෙළුම එළි දැක් වූ දිනයේ කතා කරමින්.....	678
ජායාරූප	47	පෝල් බ්‍රිෂෝප් හා ගොඩ්ප්‍රි බ්‍රස්ට් මහත්වරු සමග	684
ජායාරූප	48	පෝල් බ්‍රිෂෝප් මහතා විසින් ෆෝක්ස්වෝගන් රථයක් පරිත්‍යාග කිරීම	685
ජායාරූප	49	පීටර් පබ්ස්ට් මහතා	685
ජායාරූප	50	වෙනමාර් ෂෙරර් මහතා, කරුණානන්ද මහතා හා රාසපුත්‍රම් මහතා සමග	686
ජායාරූප	51	මහාචාර්ය ඩෙට්ලෙෆ් කැන්ට්ට්ස්කි මහතා	687
ජායාරූප	52	ගාමිණී දිසානායක, රාජා වෙල්ගම, ජයවර්ධන අත්තනායක යන මන්ත්‍රීවරු ජර්මනියේ දී	688
ජායාරූප	53	යූ. ඒ. ඊ. ගුණතිලක මහතා	710
ජායාරූප	54	තෙළඹුයාය ආබාධිත පුහුණු මධ්‍යස්ථානය	732
ජායාරූප	55	තෙළඹුයාය වෘත්තීය පුහුණුව: ඔරලෝසු අලුත්වැඩියාව	733
ජායාරූප	56	බුද්ධදාස රාසපුත්‍රම් මහතා	735
ජායාරූප	57	රාසපුත්‍රම් මහතා බල්ලන්ට ආදරය දක්වමින්...	736
ජායාරූප	58	මේජර් ජනරාල් ආනන්ද වීරසේකර මහතා	742
ජායාරූප	59	රණබිමේ සිටින මේජර් ජනරාල් ආනන්ද වීරසේකර මහතා	745
ජායාරූප	60	රෝහණ විජේවීර මහතා නිරගෙදරින් නිදහස් වී ...	754
ජායාරූප	61	ගමට ගමක් ඇදීමේ වැඩ පිළිවෙලට ආ නෙදර්ලන්තයේ පිරිසක්	767
ජායාරූප	62	එක්සත් ජාතීන්ගේ ස්වේච්ඡා සේවකයින්ගේ පුහුණු සැසියක්	767
ජායාරූප	63	බද්දේගම මධ්‍යස්ථානය	768
ජායාරූප	64	අමර පොන්නම්පෙරුම මහතා	769
ජායාරූප	65	තලෙයිමන්තාරමේ සිට පා ගමන ඇරඹූ පාද යාත්‍රා සොයුරියෝ	772
ජායාරූප	66	ඔවුන් සමග අප	772
ජායාරූප	67	ඉන්දීය පාද යාත්‍රා සොයුරියන් සමග නීතා	772
ජායාරූප	68	බෙල්ජියමේ බාලෙන් නගරාධිපති සමග	779
ජායාරූප	69	මීරවුට් ගමේ රැස්වීමක්	779
ජායාරූප	70	බර්නාඩ් ෆ්‍රිවෙලින් මහතා	785
ජායාරූප	71	මල්කාන්ති දැරිය - එදා	799
ජායාරූප	72	මල්කාන්ති - අද	800

		829
ජායාරූප	73 සුවසෙන විවෘත කළ දා	800
ජායාරූප	74 රාජ මොහාන් ගාන්ධි මැතිතුමා මෙන් මැදුරේ	801
ජායාරූප	75 ආධ්‍යාත්මික නායිකාවක් සුවසෙන වෙත පැමිණි දා	801
ජායාරූප	76 සුප්‍රසිද්ධ නිළියක් වූ ලිවි උල්මාන් මැතිනිය සුවසෙනට පැමිණි අවස්ථාව	802
ජායාරූප	77 කැනඩා තානාපතිතුමා සුවසෙනට පැමිණි දා	802
ජායාරූප	78 එන් ද එස් ටී පුංචිහේවා මහතා	806
ජායාරූප	78.1 දාන සහරාව- කවර කිහිපයක්	806
ජායාරූප	79 මහාචාර්ය ඩේවිඩ් රැඩ්ක්ලිෆ් යුවළ සමග	829
ජායාරූප	80 ලස්සන ජපන් ගෙවත්තක්	834
ජායාරූප	81 ඉටෝයන් ගම්මානයේ දී.....	848
ජායාරූප	82 ටෙන්කො-සාන් සහ ඔහුගේ බිරිඳ.....	849
ජායාරූප	83 ටෙන්කො-සාන් වයස 91 දී (1963 දී)	849
ජායාරූප	84 නිෂිධා - සාන්	850
ජායාරූප	85 ජපානයේ රැස්වීමක දී මහාචාර්ය ඔසාමු මුරෝ සමග	854
ජායාරූප	86 ටෙන්මාර් ෂෙරර් මහතා ඤාණසිහ හිමි සමග	857
ජායාරූප	87 අත් පොම්ප නිෂ්පාදනයේ යෙදී සිටින කාන්තාවන්	862
ජායාරූප	88 අත් පොම්ප නිෂ්පාදනයේ යෙදී සිටින කාන්තාවන්	863
ජායාරූප	89 එම්. ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මහතා විසින් එවක විපක්ෂ නායක ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතා පිළිගැනීම	867
ජායාරූප	90 සීතා රාජසූරිය මැතිනිය විසින් ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතාට සර්වෝදය ක්‍රියාකාරීන් හඳුන්වා දී	867
ජායාරූප	91 ආචාර්ය ආර්. ආර්. දිවාකර් ශ්‍රී රාමක්‍රිෂ්ණ සහ ශ්‍රී දේවෙන්ද්‍ර කුමාර් යන ඉන්දීය සර්වෝදය නායකයන් ජනාධිපති ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමාට සර්වෝදයේ දී හමු වූ අවස්ථාව	868
ජායාරූප	92 අගමැතිනිය දම්සක් මන්දිරය ඉදිවෙන ස්ථානය තරඹමින්	874
ජායාරූප	93 දම්සක් මන්දිරය	880
ජායාරූප	94 ගොඩඟු වුස්ට් මහතා දම්සක් මන්දිරයට මුල්ගල් තැබීම	886
ජායාරූප	95 යසසිරි ගුණවර්ධන මහතා	889
ජායාරූප	96 ජනාධිපති ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමා දම්සක් මන්දිරය විවෘත කිරීම	892
ජායාරූප	97 විවෘත කිරීමේ උත්සවයේ දී ජනාධිපතිතුමා කථා කරයි	893
ජායාරූප	98 දම්සක් මන්දිරය විවෘත කිරීමේ උත්සවයේ දී ජනාධිපති ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතා සභාව අමතයි	894
ජායාරූප	99 මහාචාර්ය ඩෙට්ලෙෆ් කැන්ට්‍රිස්කි මහතා කතා කරයි	897
ජායාරූප	100 ගරු අගමැති ආර්. ප්‍රේමදාස මැතිතුමා සමුළුව අමතමින්...	898
ජායාරූප	101 බෙල්ජියම්ේ ජැක් ජැන්සන්, රෙනී හියර්ට්ස් තෙදර්ලන්තයේ ආචාර්ය ටියුනිස්, බ්‍රිතාන්‍ය ගස්කාඩේ නියෝජිතයා සමග	899
ජායාරූප	102 එම්. ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් මෙහෙය වූ සාකච්ඡා සැසි	899
ජායාරූප	103 කාල් වර්ල් සහ තොමස් සිටර්මාන් මහතුන් සමග	903
ජායාරූප	104 ප්‍රජා ජල යෝජනා ක්‍රමයක්	904
ජායාරූප	105 එල්ලෙන පාලමක්	904

ඡායාරූප 106	වැසිකිළි තැනීම	905
ඡායාරූප 107	වර්තර් කුලී, විවේචකාරී සහ ඇත් ස්ටොල්ක් සමග	905
ඡායාරූප 108	වර්තර් කුලී මහතා සමග සූරික්වලදී	906
ඡායාරූප 109	සර්වෝදය - හෙල්විටාස් දශක අවසාන ප්‍රකාශනයෙන්	907
ඡායාරූප 110	රූපා නංගියේ පුවත්පත් වාර්තාවකින්	913
ඡායාරූප 110.1	රූපා නංගියේ පුවත්පත් වාර්තා පිටුවකින්	914
ඡායාරූප 111	මහාචාර්ය ඩබ්ලිව්. එම්. කේ. විජේතුංග	915
ඡායාරූප 112	මහාචාර්ය ඩී. කේ. සමරනායක	916
ඡායාරූප 113	ලලිත් ඇතුලත්වූදි ඇමතිතුමා විවෘත කළ ඇස්බේ සමුළුවක දී	916
ඡායාරූප 114	ආනන්ද ජයවර්ධන මහතා	918
ඡායාරූප 115	මෙන් මැදුරේ දී ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමාට ඤාණසිහ නානිමියන් හමු වූ ප්‍රීතිමත් අවස්ථාව	925
ඡායාරූප 116	ආචාර්ය එම්. හබ්බි විර්සි- 1976 වර්ෂයේ දී සර්වෝදයට පැමිණි අවස්ථාවේ	935
ඡායාරූප 117	ජංගල් දිසානායක මහතා	937
ඡායාරූප 118	එක්සත් ජාතීන්ගේ විශ්ව විද්‍යාලයේ සභාපති සුජන් මොකෝ මහතා	938
ඡායාරූප 119	පීටර් පබ්ස්ට් මහතා	941
ඡායාරූප 120	ජර්මන් මහතෙකු සමග පීටර් පබ්ස්ට් මහතා (වම් පැත්තේ)	942
ඡායාරූප 121	දෙවන සමුද්‍ර මුලසුනේ ජැක් ජැන්සන් මහතා කතා කරන්නේ ජොආනා මේසි මැතිනිය	961
ඡායාරූප 122	දෙවන සමුද්‍රවේ මහාචාර්ය ජොආනා මේසි ඇතුළු පිරිස	961
ඡායාරූප 123	සමුළුවට සහභාගි වූවන් සමග අදහස් හුවමාරු කර ගනිමින්	962
ඡායාරූප 124	ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි ඉරෙඩ් කණ්ඩායමක්	963
ඡායාරූප 125	මහාචාර්ය ජිමෙතිස් සමග මෙක්සිකෝවේ දී	964
ඡායාරූප 126	රූත් මෝගන්තව් මැතිනිය	965
ඡායාරූප 127	මෝගන්තව් පවුලේ අය	965
ඡායාරූප 128	ලෝක සාහිති නිවීමේ ත්‍යාගය ඇලන් ෂොන් ෆයිත්ස්ටයින් මහතා අතින් ලබාගත් අවස්ථාව	966
ඡායාරූප 129	අලි සිසි මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පැවැති ගැමි හමුවක්	967
ඡායාරූප 130	සිහිනි හවුල් රැස්වීමක්	968
ඡායාරූප 131	මාලි : අනුලා ගමේ කාන්තාවන් සමග	968
ඡායාරූප 132	මාලි : ගමේ කරන්නයක්	969
ඡායාරූප 133	මාලි : ගමේ ලීදක් ළඟ අනුලා නංගී	969
ඡායාරූප 134	මාලි : ගමේ දර්ශනයක්	970
ඡායාරූප 135	මාලි : අප පැළ කළ පළමු කොහොඹ ගස	970
ඡායාරූප 136	මාලි : අනුලාගේ ළමා මධ්‍යස්ථානය	971
ඡායාරූප 137	මාලි : ගම තැරඹීම	971
ඡායාරූප 138	මාලි : අනුලාගේ නිවස	972
ඡායාරූප 139	මාලි : සුබසේන, අලි සිසි මහතා, අනුලා සහ මම	973
ඡායාරූප 140	කුලපති ආචාර්ය ඊ. ඩබ්ලිව් අදිකාරම් මැතිතුමා උපාධිය පිරිනැමීම	974
ඡායාරූප 141	සම්මාන සහතික	982

ජායාරූප 142	බෝඩුවින් රජතුමා අතින් සම්මානය පිරිනැමීම	983
ජායාරූප 143	රජතුමා හා රැජිනට අප හා පැමිණි අත් අය හඳුන්වාදීම	983
ජායාරූප 144(අ)	ටොන් ඩිවයිල්ඩ් මහතා අපේ දූත පිරිස සමග නිතක හා සුසිරි ද සිල්වා යුවළ ද මෙහි වෙති	984
ජායාරූප 144(ආ)	තෙදර්ලන්තයේ ආචාර්ය ජෙෆ් විසුනිස් දුන් සාදයක දී	984
ජායාරූප 144(ඇ)	ගුණදාස ලියනගේ මහතා සජීවී ගුවන් විදුලි ප්‍රකාශය සුදානම් කරන අතර	984
ජායාරූප 144(ඈ)	ඩී. ඒ. ද සිල්වා මැතිනිය සමග	985
ජායාරූප 144(ඉ)	ශ්‍රී ලංකා තානාපති ඩී. ඒ. ද සිල්වා මහතා සමග	985
ජායාරූප 144(ඊ)	බෝඩුවින් රාජ්‍ය ත්‍යාග පදනමේ සභාපති මොලිටොයර් මහතාගේ කාර්යාලයේ දී	985
ජායාරූප 145	ජනාධිපති මන්දිරයේ පැවැති තේපැන් සංග්‍රහයේ දී එලිතා ජයවර්ධන මැතිනිය, නිතා හා බාල දියණිය නිමිතා	986
ජායාරූප 146	දම්සක් මන්දිරයේ පැවැති විශේෂ පවුල් හමුවට පැමිණි ස්වාමී ප්‍රේමානන්ද සහ ධර්මා ගුණසිංහ මහතා	986
ජායාරූප 147	ආග්‍රාමාත්‍ය ආර්. ප්‍රේමදාස මැතිතුමා අරලිය ගහ මැදුරේ පිළිගැනීම	989
ජායාරූප 148	සර්වෝදයට විසිපස් වසරක් පිරීම නිමිත්තෙන් තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව නිකුත් කළ මුද්දරය	990
ජායාරූප 149	අගමැති ප්‍රේමදාස මැතිතුමා, මාගේ මැණියන් සමග	991
ජායාරූප 150	සංගීතවේදී ෂෙල්ටන් ප්‍රේමරත්න මහතා	991
ජායාරූප 151	ආර්. ප්‍රේමදාස අගමැතිතුමා විසින් නිළිණයක් පිරිනැමීම හේමා ප්‍රේමදාස මැතිනිය පසෙක සිටී	991
ජායාරූප 152	මගේ මැණියන්, බිරිඳ සහ දරුවන් අරලිය ගහ මන්දිරයට කැඳවා සංග්‍රහ කිරීම.	992
ජායාරූප 153	නව රහහල වෙත පෙරහරින් කැඳවා ගෙන යෑම	1003
ජායාරූප 154	මහාචාර්ය නන්දදාස කෝදාගොඩ මහතා වම්පසින් සිටින්නේ යාපනය නියමු සේවක කේ. තිරුනාචුකර්සු මහතා සහ එම්. ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මහතා	1004
ජායාරූප 155	උත්සවයට සහභාගි වූවන් දේශනයට සවන් දෙමින් සිටි අයුරු	1005
ජායාරූප 156	ස්තූති කතාව පවත්වමින්	1006
ජායාරූප 157	ආචාර්ය ජේම්ස් යෙන් මහතා, ඔහුගේ දියණිය හා මා නිව්යෝක් නුවර දී	1012
ජායාරූප 158	උපාධි උළෙලේ දී	1014
ජායාරූප 159	උපාධි උළෙලේ දී	1015
ජායාරූප 160	උපාධි දේශනය පවත්වමින්	1016
ජායාරූප 161	උපාධි ලබා ගත් වෛද්‍යවරුන් සමග	1018
ජායාරූප 162	වෛද්‍ය චිත්තා ආරියරත්න මහතා රෝගියෙක් පරීක්ෂා කරන ආකාරය	1025
ජායාරූප 163	අරලිය ගහ මන්දිරයේ දී	1028
ජායාරූප 164	ප්‍රථම උදාගම් පුහුණු වැඩමුළුව දම්සක් මන්දිර පවුල් හමු ශාලාවේ දී පැවැත් වූ අවස්ථාව	1028

ජායාරූප 165	ගම්පහ වැඩ මුළුව අමතා මහාචාර්ය තන්දසේන රත්නපාල මහතා කතා කරයි	1028
ජායාරූප 166	ගම්පහවක දී	1030
ජායාරූප 167	මොරටුව දම්සක් මන්දිරයේ පවුල් හමු ශාලාවේ දේශනයක් පවත්වමින්	1030
ජායාරූප 168	මතුගම සර්වෝදය පෙර පාසලක දී	1030
ජායාරූප 169	අම්පාර ගම් පදාච සමයේ සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානයක් නැරඹීමට ගිය ජනාධිපතිතුමා, අගමැතිතුමා සමඟ ඉන්දිය සර්වෝදය නායකයින්	1033
ජායාරූප 170	අගමැති තුමා ගම්පහ සම්මන්ත්‍රණය අමතයි	1034
ජායාරූප 171	එම්. ඩී. රාජසේකරන් මහතා	1036
ජායාරූප 172	හඟවත් සභා ශ්‍රී සායි බාබා	1038
ජායාරූප 173	ආචාර්ය ධම්මික බිබිලේ	1055
ජායාරූප 174	මොරටුව දුම්රිය ස්ථානයෙන් යාපනය බලා පිටත් වන වන්දසේන මහතා ඇතුළු ශාන්ති සේනා කණ්ඩායම	1056
ජායාරූප 175	බ්‍රිගේඩියර් සිරිල් රණතුංග මහතා	1057
ජායාරූප 176	රත්නම් මහතා	1063
ජායාරූප 177	ශාන්ති සේනා අධ්‍යක්ෂ අයි. කේ. ජී. වන්දසේන මහතා	1069
ජායාරූප 178	ශ්‍රී දේහය සර්වෝදය දම්සක් මන්දිරයට වැඩම කළ අවස්ථාව	1078
ජායාරූප 179	ආදාහන උත්සවයේ දී අගමැතිතුමා කතා කරයි	1079
ජායාරූප 180	ෆස්ටර්ල් අබ්ධි මහතා සමඟ	1082
ජායාරූප 181	බිල් ක්ලිව්ටන් මහතා විසින් පිරිනමන ලද ගෞරව නාමය	1084
ජායාරූප 182	බිල් ක්ලිව්ටන් මහතා වෙත යැවූ ලිපි සහ පිළිතුරු ලිපිය	1085
ජායාරූප 183	රත්මලාන ගුවන් තොටුපලේ සරණාගත කඳවුර	1089
ජායාරූප 184	රත්මලාන ගුවන් තොටුපලේ සරණාගත කඳවුර	1090
ජායාරූප 185	රත්මලාන ගුවන් තොටුපලේ සරණාගත කඳවුර	1090
ජායාරූප 186	නව හැවිරිදි සදීවා දියණිය	1091
ජායාරූප 187	යාපනයේ නගර සභාවේ නගරාධිපති ප්‍රධාන මන්ත්‍රීවරු මා පිළිගත් අවස්ථාව	1098
ජායාරූප 188	වමේ සිට යාපනයේ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී යෝශේෂවරම් මහතා නිරුවානකරුණ මහතා හා නගරාධිපතිතුමා	1099
ජායාරූප 189	බණ්ඩාරනායක සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේ පැවැති සාමය සහ සුභදතා සමුළුව විවෘත කිරීම	1106
ජායාරූප 190	ඉස්ලාම් ආගම වෙනුවෙන් ආශීර්වාදය	1107
ජායාරූප 191	ක්‍රිස්තියානු ආගම වෙනුවෙන් ආශීර්වාදය	1107
ජායාරූප 192	සමුළුවට සහභාගි වූවන් දේශනයකට සවන් දෙමින් සිටි අයුරු	1108
ජායාරූප 193	නිස්ස විජේවර්ධන මහතා සමුළුව අමතයි.	1108
ජායාරූප 194	සහභාගි වූවන් දේශනයකට සවන් දෙමින්	1109
ජායාරූප 195	සමුළුවේ ආරම්භක දේශනය පවත්වමින්	1110
ජායාරූප 196	අතරමග කිලිනොච්චියේ දී	1137
ජායාරූප 197	සර්ව ආගමික වතාවත්වල යෙදී	1144
ජායාරූප 198	අගමැති ප්‍රේමදාස මැතිතුමා කතරගම සාම පූජාවට සහභාගි වෙමින්	1145

ඡායාරූප 199	ගෆාර් හජ්ජියාර්, බස්නායක නිලමේ ජයවර්ධන අත්තනායක, සික් ජාතික මහතෙක් ජුමිෂෙඩ් ගොස්ඩා හින්දු පූජකවරයෙක් ආදිහු සර්වාගමික වතාවත්වල යෙදීමෙන් පසු මා සමඟ	1146
ඡායාරූප 200	කිරි වෙහෙර මළුවේ දී සාම සක්මන් පා ගමන ඇරඹීමට පෙර වැඩසටහන් විස්තරය ඉදිරිපත් කරමින්	1147
ඡායාරූප 201	මහදේවාලයේ පූජාවට සහභාගි වූ සාම දූතයින්	1148
ඡායාරූප 202	ප්‍රධාන දොරටුවෙන් එළියට එන සාම දූතයින්	1149
ඡායාරූප 203	සාම සක්මන් පා ගමනින් එන සාම දූතයින්	1150
ඡායාරූප 204	සාම සමුළුවක දී ජේ. ආර්. ජයවර්ධන ජනාධිපතිතුමා පිළිගැනීම	1150
ඡායාරූප 205	මහා සංඝයා වහන්සේලා තිස්ස වෛතෘ අබයස දී	1151
ඡායාරූප 206	වව්නියා දිස්ත්‍රික් නියමු සේවක කේ. කදිරිමලේ මහතා සාම සක්මන් පා ගමනේ (වම් පසින්)	1152
ඡායාරූප 207	ආචාර්ය වල්පොල රාහුල හිමියන් පවුල් හමුව අමතයි	1153
ඡායාරූප 208	ආචාර්ය ජේම්ස් පී. ග්‍රාන්ට් මැතිතුමා සමඟ	1156
ඡායාරූප 209	දිනාවේ පිහිටි සමුද්‍රාසන්න පුහුණු මධ්‍යස්ථානය විවෘත කරමින් ග්‍රාන්ට් මැතිනිය, සෞඛ්‍ය ඇමති රංජිත් අනපත්තු මහතා, ග්‍රාන්ට් මැතිතුමා සහ සිරිල් ප්‍රනාන්දු මහතා	1157
ඡායාරූප 210	දිනාව සමුද්‍රාසන්න පෙර පාසලේ සිහිත්තන් සමඟ එතල් ග්‍රාන්ට් මැතිනිය සහ මැතිතුමා	1157
ඡායාරූප 211	යුනිසෙෆ් නියෝජිත ෆර්ඩ් රහමන්, ජේම්ස් පී. ග්‍රාන්ට් රංජිත් අනපත්තු ආචාර්ය වික්‍රම චිරසූරිය මහතුන් සමඟ	1158
ඡායාරූප 212	යුනිසෙෆ් ආයතනයෙන් ලැබුණු පර්යේෂණ රථය	1159
ඡායාරූප 213	සාම සක්මන් භාවනාවේ යෙදුනු ජපන් හිමිවරු දළදා මාලිගාව අභියසදී	1161
ඡායාරූප 214	බෙරය ගසමින් සාම සක්මන් පා ගමනේ යෙදෙන ජපන් හිමිවරුන් මා සමඟ	1162
ඡායාරූප 215	ජපානයේ නිපොන් සාන් නිකායේ මූලස්ථානයේ දී	1166
ඡායාරූප 216	නිපොන් සාන් මියොහෝ ජී බෞද්ධ නිකායේ මූලස්ථානයේ දී	1166
ඡායාරූප 217	සාම පා ගමන යන අතරමග දී	1167
ඡායාරූප 218	1975 දී ගුරුජී සර්වෝදය මූලස්ථානයට පැමිණි අවස්ථාව	1167
ඡායාරූප 219	ගුරු නොබුයුකි යොකොචසුකා හිමියන්ගේ හෂ්මාවශේෂ තැන්පත් කර ඇති ස්ථානය	1168
ඡායාරූප 220	ඩී. ඒ. පෙරේරා මහතා	1171
ඡායාරූප 221	පූජ්‍ය ආචාර්ය ලබුදුවේ සිරිධම්ම හිමිපාණේ	1175
ඡායාරූප 222	වත්මන් විහාරාධිපති පූජ්‍ය කැප්පෙටියාගොඩ සිරිවිමල හිමිපාණන් වහන්සේ	1175
ඡායාරූප 223	කරුණාරත්න අබේසේකර මහතා	1179
ඡායාරූප 224	ආචාර්ය බෙබ් පාසන්ට් මහතා විදි ළමයින්ගේ නිවහනට පැමිණි දා	1184
ඡායාරූප 225	කුළහන සංඝදයේ සභාපති අමරා පීරිස් මහත්මිය, ආචාර්ය බෙබ් පාසන්ට් මහතා, සීතා රාජසූරිය මැතිනිය හා ටිරල් කුරේ මහතා	1184

ජායාරූප 226	වීදි ළමා නිවහනේ දී කුසුම් විජේසිංහ මහත්මිය සමග	1186
ජායාරූප 227	වීදි දරු නිවහනේ දී රොබට් පාසන්ට් මහතා රැස්වීමක් අමතමින්	1187
ජායාරූප 228	මඩකලපුව මධ්‍යස්ථානයේ දී සේවක සේවිකාවන් විසින් පිළිගත් අයුරු	1189
ජායාරූප 229	එරාට්ටුර් මහා විද්‍යාලයේ දී දේශනයක් කරමින්	1191
ජායාරූප 230	මඩකලපුව සර්වෝදය දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානයේ සේවක සේවිකාවන් සමග	1192
ජායාරූප 231	පොලිස් පරීක්ෂක ජී. ජේ. ජී. ප්‍රනාන්දු මහතා ජනාධිපති විලියම් ගොපල්ලව මැතිතුමා අතින් සම්මාන ලබයි	1193
ජායාරූප 232	පුහුණු වන පොලිස් කණ්ඩායමකට දේශනයක් දෙමින්	1194
ජායාරූප 233	පොලිස් පරීක්ෂක එම්. ඩී. එස්. ගුණතිලක මහතා	1195
ජායාරූප 234	ශාන්ත ජෝන් දෙව්මැදුරේ දී	1197
ජායාරූප 235	බණ්ඩාරනායක සමරුහලේ පැවැති ජාතික සාමය සහ සුභදතාව පිළිබඳ සමුළුවේ දී	1200
ජායාරූප 236	කිලිනොච්චි නගරයේ දී	1201
ජායාරූප 237	මුලතිව් රැස්වීමක දී	1201
ජායාරූප 238	කදිරමලේ සමග යාපනයේ දී	1205
ජායාරූප 239	වව්නියාවේ සාම සක්මන	1206
ජායාරූප 240	වව්නියාවේ දී	1207
ජායාරූප 241	දම්සක් මන්දිරයේ පැවැත් වූ ගුණානුස්මරණ රැස්වීම	1210
ජායාරූප 242	මහාචාර්ය සුනන්ද මහේන්ද්‍ර	1213

මේ අප 'මෙත් මැදුරයි'

ඡායාරූප: 1 - මෙත් මැදුර

ම හත්මා ගාන්ධිතුමාට ඉන්දියාව පුරා ආශ්‍රම පිහිටුවා තිබුණේ ය. ඉන්දීය නිදහස් සටනට ගාන්ධිතුමා විසින් නායකයින් පුහුණු කළේ මෙම ආශ්‍රම මුල් කරගෙනයි. රබින්ද්‍රනාත් තාගෝර්තුමා අධ්‍යාපනය, සාහිත්‍යය සහ කලාව අතින් භාරතය අවදි කිරීමට මුල් කර ගත්තේත් ගාන්ති නිකේතනයයි. ඊශ්‍රායලය ප්‍රබල රටක් බවට පත් කිරීමට දේශපාලනික සහ ආර්ථික මෙන්ම, විද්‍යා හා තාක්ෂණික අංශවලින් ද නායකයින් බිහි කළේ 'කිබුට්ස් සාමූහික ගම්මාන' සාධක කරගෙන ය. මේවායේ ටික කලක් ජීවත්වීමටත්, ඒවා ගැන ගැඹුරට අධ්‍යයනය කිරීමටත් 1960 දශකය තුළදී මට අවස්ථාව ලැබුණේ ය.

රුපියාවේ සාමූහික ගොවිපළවල් මෙන්ම, චීනයේ 'කොමියුන' පිළිබඳව ද පතපොත කියවා මට යම්කිසි ප්‍රමාණයක් අවබෝධ වී තිබුණේ ය.

මාගේ අරමුණ වූයේ මේ සියල්ලෙන් ම ගත හැකි අපට ගැලපෙන ආදර්ශයන් ගෙන අපේ දර්ශනයට හා සංස්කෘතියට ගැලපෙන පරිදි නායකත්වයක් බිහි කිරීමයි. මේ සඳහා පළමු පියවර තැබිය යුත්තේ මෙතෙක් අපට ලැබුණු වටිනාම සම්පත වූ “මෙන් මැදුර” පාදක කරගෙන ය.

මෙන් මැදුර පාරිසාරික, භෞතික, සාමාජික, මනෝ විද්‍යාත්මක, සංස්කෘතික, ආධ්‍යාත්මික, අධ්‍යාපනික, යෝග්‍ය තාක්ෂණික ආදී වූ හැම අංශයකින් ම පරිපූර්ණ විය යුතුය. එතැන නතර වී සාමූහික ජීවිතයක් ගත කරන අයවලුන් අනාගතයේ රටේ නායකත්වය බාර ගැනීමට සුදුසු අය විය යුතුය. මරදාන පාරේ අංක 493 දරන ස්ථානයේ පිහිටි ‘දෙල්ගහ යට ගෙදර’ 1970 වන විට දේශීය වශයෙන් පමණක් නොව, ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ද සැහෙන ප්‍රසිද්ධියක් ලැබ තිබුණේ ය. මෙරිල් ඒ. ප්‍රනාන්දු මහතා මොරටුව, ද සොයිසා පාරේ, අංක 77 දරන තැන පිහිටි ‘මෙන් මැදුර’ සර්වෝදයට පරිත්‍යාග කිරීමෙන් පසු වසර දෙකක් මේ නව නිවහනත්, පැරණි නිවහනත් යන තැන් දෙකම නඩත්තු කිරීමට මට සිදුවිය. දෙල්ගහයට ගෙදර තිබූ සියලු බඩුමුට්ටු, ලිය කියවිලි ආදිය මෙන් මැදුරට මාරු කිරීමෙන් පසුවත් සැහෙන කාලයක් එයට ගෙවල් කුලී ගෙවීමට මට සිදුවූයේ, තාවකාලිකව එම ගෙය බාරදුන් පුද්ගලයාගේ පවුල එතැනින් පිටවීම ප්‍රතික්ෂේප කළ නිසා ය.

ජායාරූප: 12 - ගීතය පුහුණු කළ සුමිත් පෙරේරා යුවල

1972 දී

නාලන්දාවේ ගුරු වෘත්තියෙන් මා ඉල්ලා අස් වූ නිසා එම විශාල ගෘහය නඩත්තු කිරීමටත්, අවශ්‍ය පිළිසකර කිරීමටත්, පවුලේ අය පමණක් නොව, එහි නැවතී සිටි නිහකට අධික වූ නිත්‍ය සේවක සේවිකාවන්

නඩත්තු කිරීමටත් නීතාට හා මට අපමණ වෙහෙසක් විඳීමට සහ දුක් කම්කටොළුවලට මුහුණ දීමට සිදුවිය.

එහෙත් සර්වෝදයට සම්බන්ධව සිටි මිතුරන් රැසක් මට උදව් කළ නිසා, එම සියලු බාධක මැඩගෙන සර්වෝදය සංසදයේ තීරණාත්මක තීර්මාණ රැසක් ඇති කර ගැනීමට අපි සමත් වීමු.

ආරම්භයේ සිටම සර්වෝදයේ සේව්‍ය - සේවක යනුවෙන් දෙපාර්ශවයක් නොසිටිය හ. අපි හැමදෙනාම සර්වෝදය දර්ශනයේ පිහිටා සර්වෝදයේ අරමුණු ඉටු කිරීමට සිය කැමැත්තෙන් තම කාලයන් - ශ්‍රමයන් කැප කිරීමට ඉදිරිපත් වූ අය වීමු. මේ නිසා අප අපව හඳුනා ගත්තේ 'සර්වෝදය පවුල' යනුවෙනි. අප උතුන් ආමන්ත්‍රණය කළේ අයියා, අක්කා, නංගී, මල්ලී යනාදී වූ පවුලක් ඇතුළේ භාවිතා වන වචනවලිනි.

මෙන්මැදුර සර්වෝදය පවුල සඳහා ගියක් තීර්මාණය කර ගත් අපි නිතර එය ගායනා කළෙමු:

මෙන් මැදුර ගීතය

මේ අප මෙන් මැදුරයි - අපගේ සුව සෙවනයි
මේ අප ජයබිම වෙයි - අපගේ සැනසුම වෙයි
සොහොයුරෝ සොහොයුරියෝ
අපි වෙමු මෙන් මැදුරේ//
දෑ කුල බේද නැතේ - ආගම් වාද නැතේ
උස් මිටිකම් ද නැතේ - සැම දෙන සමව ඇතේ
එක මවගේ දරුවෝ වගේ
පසුවෙමු අපි සුවසේ//
මේ අප මෙන් මැදුරයි .....//
ගුණදම් ගරු කරමු - ශිල්ප දැනුම ලබමු
වැඩිහිටි උපදෙසේ - අකුරට අපි රකිමු
මෙන් මැදුරේ මෙන් කරුණා
පතුරමු අපි එක සේ//
මේ අප මෙන් මැදුරයි .....//
නංගී හා මල්ලී - අක්කා හා අයියා
ප්‍රිය වචනෙන් මිහිරි - අමතමු දෙන සිරියා
රට නඟනා රට වැසියෝ
වන්නට පුරුදු වෙමු//
මේ අප මෙන් මැදුරයි .....//

නව මිනිසෙකු ගොඩනගමු

෧ රිච්ටෝස් ග්‍රමදාන සංගමය පිහිටුවා එහි කටයුතු ක්‍රමානුකූලව සිදු කර ගෙන යන්න, මගේ සිතේ මතු වූ බලවත්ම ආසාවක් නම් සාමූහික පවුලක් පිහිටුවීමේ අරමුණය. සාමූහික පවුල යනුවෙන් අදහස් කෙරුණේ ජාති, ආගම්, කුලගෝත්‍ර හෝ පක්ෂ දේශපාලන වැනි හේදයන් ගෙන් වියුක්තව, සහ හට සෙන සැලැස්මේ පරම අදිටනින් කටයුතු කරන සර්චෝදයේ සියලු කොටස් එකමුතු කළා වූ ගම්මානයක් නැතහොත් ශක්තිමත් ගෘහයක් ගොඩනගා ගැනීමේ අභිප්‍රායය.

මෙබඳු සාමූහික පවුලක් පිහිටුවීමේ ආසාව මා සිත තුළ ජනිත වූයේ විවිධ රටවල සංචාරය කිරීමේදී ඇස ගැසුණු යම් යම් ආධ්‍යාත්මික මධ්‍යස්ථාන සහ සාමාජික ඒකක මගේ සිත ඇද බැඳ ගැනීමට සමත් වී තිබූ නිසාය.

උදාහරණයක් වශයෙන් භාරතයේ මහත්මා ගාන්ධි තුමා සහ විනෝබාභාවේ තුමා විසින් නිර්මාණය කොට තිබූ ආශ්‍රම, රබින්ද්‍රනාත් තාගෝර් තුමා ගේ ශාන්ති නිකේතනය, සහ විශ්ව භාරතී විශ්ව විද්‍යාලයය, රාමක්‍රිෂ්ණ පරමහංසතුමා විසින් බිහි කරනු ලැබූ අසපු සහ අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන ද, රිශ්‍රායලයේ “කිබුට්ස්” යන නමින් හඳුන්වන සාමූහික ගම්මාන ආදිය ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගත් බව සඳහන් කළ යුතුය.

තත්වය එසේ වුවද මා බලාපොරොත්තු වූයේ එම සාමූහික නිවාස හෝ ගම්මාන ආදර්ශයට ගෙන ඒවායේ කාබන් කොපි තත්වයේ මධ්‍යස්ථාන ලංකාවේ ගොඩනැගීම නොවේ. සර්චෝදයේ දර්ශනයට අනුරූප වන්නා වූද, හෙළ සංස්කෘතියට ගැලපෙන්නා වූද සාමූහික

පවුලක් ගොඩනැගීමය මගේ අදහස වූයේ. ගාන්ධිතුමාගේ ආශ්‍රම මාර්ගයෙන් ඉන්දියාවේ ජාතික සටනට අවශ්‍ය යොවුන් නායකයන් බිහි කෙරුණු බව අපි දනිමු. එමෙන්ම දෙවනුව මා සඳහන් කළ ර්ශ්‍රායලයේ “කිබ්ට්ස්” ගම්මානවලින් එරට ආර්ථිකයට, දේශපාලනයට මෙන්ම, යුදෙව් දර්ශනයට අනුරූප නායකයන් බිහි කිරීමේ ක්‍රියාදාමයක් සිදුවිණි. එහෙත් මට අවශ්‍ය වූයේ ඒ ගණයේ අදහස් ඉටු කර ගැනීම නොවේ. මා කල්පනා කළේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා දුන් දර්ශනය ක්‍රියාවට නැගීමය. එනම් දුකට, බියට සහ සොවට පත් ජනයා සොයා ගොස්, ඒ අයට නිස්සරණාධ්‍යාසයෙන් උදව් උපකාර කළ හැකි ස්වේච්ඡා සේවා මට්ටමේ තරුණ පරම්පරාවක් මෙම සර්වෝදය සාමූහික පවුල තුළින් ගොඩනැගීමය.

මෙම අදහස තීරන්තරවම සිත්හි දරා ගෙන කටයුතු කරන අතර තුරය, කිසිදු ඉල්ලීමක්වත් නැතිව ආකාස්මිකව මෙන් මොරටුවේ මහා දානපති මෙරිල් ඒ. ප්‍රනාන්දු මහතා සර්වෝදයට මෙන්මැදුර ගොඩනැගිල්ල පරිත්‍යාග කරන ලද්දේ. එය පිහිටියේ රාවතාවත්තේ දිවුල්ගස් හංදිය නම් ස්ථානයේය. එයට පරණ පන්තයේ විශාල ගොඩනැගිල්ලක් මෙන්ම, අක්කර දෙකක පමණ විශාල ගෙවත්තක් ද අයත් වී තිබිණ. එය බලන්නට පැමිණි මුල් දවසේම එය සාකලයයෙන්ම මා අපේක්ෂා කළා වූද, මගේ කටයුතුවලට අත්‍යන්තයෙන්ම ගැලපෙන්නා වූද ස්ථානයක් බව මට ප්‍රත්‍යක්ෂ වීණි. ඒ වන විට මෙරිල් ඒ. ප්‍රනාන්දු මහතාගේ වැඩිහිටියන් විසින් එම මැදුරට තබා තිබූ නාමය වූ “මෙන් මැදුර” යන නාමය මගේ දර්ශනයට ද අනුකූල බව වැටහී ගියෙන්, ඉදිරියටත් ඒ අර්ථාන්විත නාමයම භාවිතා කරන්නට මම තීරණය කොට ගනිමි.

ඒ අවස්ථාවේ මෙරිල් ඒ. ප්‍රනාන්දු මහතා එම මාහැඟි ගොඩනැගිල්ලක් - භූමි භාගයන් සර්වෝදයට පරිත්‍යාග කිරීමෙන් ඉටු කළ සේවාව සහ කාර්ය භාරය වචනයෙන් විස්තර කළ නොහැකි තරම් අග්‍රගණ්‍ය සේවාවක් බව සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි. එබඳු දානපති සත්පුරුෂයන් ඇසුරු කරන්නට ලැබීමේදී එකල මට තීරන්තරවම සිතියට නැඟුණු සිතිවිල්ලක් නම්, අප මනුෂ්‍යයන් වශයෙන් ඉපදීම මොන තරම් භාග්‍යයක් ද යන්නය. සුගන්ධවත් මල් අතර ගැවසෙන විට අප අතරින් ද ඒ සුවඳ වහනය වන්නා සේ එබඳු කාරුණික සත්පුරුෂයන් ගේ ඇසුර තුළින් අපිදු ඒ හා සමානම ගුණවත්, දානවත් සත්පුරුෂයන් වන්නට හැකියාව ලැබූ බව ඒ

ගුණවතුන්ට කරන ගෞරවයක් වශයෙන් මෙහිලා සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි.

‘මෙත් මැදුර’ පිහිටුවීමේදී මා අපේක්ෂා කළ කාරණා කිහිපයක්ම තිබිණි. ඒ මෙසේය: සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංගමයේ ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර මූලස්ථානය පිහිටුවීම, සංවර්ධන අධ්‍යාපන ඒකකයක් බිහි කිරීම, සාමූහික පවුලක් වශයෙන් ජීවත්වීමට අත්හදා බැලීම සහ සුළු කාර්මික ඒකක සහ ස්වයං රැකියා පුහුණු මධ්‍යස්ථාන බිහි කිරීම යන කාරණාය.

පසුකාලීනව ඒ සියල්ලක්ම මට සපුරා ගත හැකි විය. එය වාසනාවක් ලෙස මම සලකමි.

මෙත් මැදුර පිහිටුවීමේදී මා අනුගමනය කළේ බුදුරජාණන් වහන්සේ වජ්ජීන්ට දේශනා කළ ‘සප්ත අපරිහානිය ධර්මය’ වත්මනටත් ගැලපෙන අන්දමට සකසා, අපේ වැඩ සටහන් ද ඊට සමාන ලෙස පවත්වා ගෙන යාමය.

අපේ වැඩසටහන් මේ ආකාරයට ගොඩනැගීමට මම උත්සාහ ගනිමි:

1. සර්වෝදය පවුලේ අය දිනකට තුන් වරක් උදේ, දිවා, සැඟෑ යන ලෙසින් එක් විය යුතුය.
2. සමගිව එක්වී සමගිව කටයුතු කොට, සමගිව විසිර යා යුතුය.
3. පැරණි හොඳ සිරිත් විරිත් රැකීම, ධර්මයෙහි පිහිටා කටයුතු කිරීම, පනවා ඇති නීති රීති කඩ නොකිරීම, පිළිපැදීමට නොහැකි නීති රීති නොපැන වීම යන කාරණා පිළිපැදිය යුතුය.
4. වැඩිහිටියෝ, බාලයන්ට ආදර්ශවත් විය යුත්තෝය. බාලයෝ වැඩිහිටියන්ට ගරු කළ යුත්තෝය.
5. කාන්තාවන්ගේ, දරුවන්ගේ ආත්ම ගරුත්වය රැකිය යුතුය.
6. පාරම්පරික පුද පූජා, ආගමික වතාවත්, ජාතික උත්සව ආදිය නොකඩවා පැවැත්විය යුතුය.
7. සංඝයා වහන්සේලා සහ සෞඛ්‍ය ආගමික පූජකවරුන් උගතුන් සහ වියතුන් කැඳවා ඒ අයට සත්කාර කළ යුතුය. රැකබලා ගත යුතුය. එමෙන්ම ඒ අය ගෙන් උගෙන ගත යුතු දෑ උගෙන ගත යුතුය.

මෙන් මැදුරේ කාලසටහන ක්‍රියාත්මක වූයේ මේ ආකාරයටය:

අප්‍රියම 4.30 ට සිනුව නාද වන විට මෙන් මැදුර වාසි සියල්ලෝම පිබිඳෙති. පහේ කනිසම නාද වන විට ඔවුනට උදෑසන තේ කෝප්පය සුදානම්ය. 5.30 ට ‘පුබුදු පවුල් හමුව’ පැවැත්වේ. පවුල් හමුව ආරම්භ වන්නේ සෑම දෙනාම එක්ව ‘පුබුදු ගීතය’ ගායනා කිරීමෙනි. ම විසින් රචිත එම පුබුදු ගීතය අදත් දිවයින පුරාම පිහිටි සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානයන්හි වැඩසටහන්වලදී ගායනා කරනු ලැබේ.

මේ ඒ ගීතයයි:

තව මිනිසකු ගොඩ නහමු - හෙළ දැය සරු කරමු
දිවි හිමියෙන් ලොව හදමු - සර්වෝදෙන් අපි හැදෙමු||

පර පණ නැසුමෙන් වැළකී - සවි දිවි රකුමට කැප වී
සොරකම් කෙරුමෙන් වැළකී - වනසමු පරතර ඇති නැති

කම්මිස හසරින් වැළකී - ලොව්තුරු සැපයට බර වී
මුසබස් බිණුමෙන් වැළකී - වනසමු පරතර ඇති නැති

කේලම් කීමෙන් වැළකී - පරොස් වදනයෙන් වැළකී
ඉමිහිරි වදනින් සැරසී - පොබයමු හොඳ ගුණ පිබිදී

සුහු හිස් වදනින් වැළකී - පවසමු සරු බස් තුට්ති
දිවියෙන් වැළකෙමු කිළිටි - රජයමු ලොව බල දැහැමි

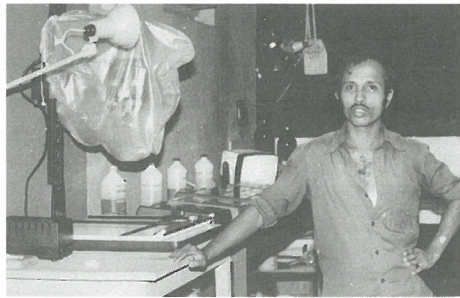
‘පුබුදු ගීතය’ ගැයීමෙන් පසු එළඹෙන්නේ තම තමන්ගේ ආගම් සිහි කිරීමේ අවස්ථාවය. එහිදී සුළු ආගමික කොටස්ය - මුලින්ම සිය ආගම් සිහි කිරීමේ යෙදෙන්නේ. ඉන්පසු පිළිවෙලින් අන් අය ද සිය ආගම් සිහි කිරීමේ යෙදී අවසානයේ සියල්ලෝම පොදුවේ මෙහි භාවනාවේ යෙදෙති. ඉන්පසු නේවාසිකයකු විසින් දවසේ සිතුවිල්ල සහ කෙටි දේශනයක් ඉදිරිපත් කරයි. එහිදී ඒ අයට ඕනෑ තම් පඩිවරයකුගේ වැදගත් ප්‍රකාශයක් හෝ පැරැණි ග්‍රන්ථයක එන වැදගත් පාඨයක් හෝ ප්‍රකාශ කළ හැකිය. ඉතිරි විනාඩි කිහිපය යෙදවෙන්නේ අප අතින් සිදු වූ යම් යම් අඩුපාඩු ඇතොත්, ඒවා එම පුද්ගලයන් විසින්ම පෙන්වා දී පවුලෙන් සමාව අයැදීමයි. සමහර විට පහසුවෙන් සමාව දිය හැකි වරදක් නොවේ නම්, ඒ අයට සුළු දඩුවමක් දිය හැකිය. ඊටත් බරපතල එකක් නම් සාමූහික පවුලෙන් අවුරුද්දකට හෝ වැඩි කලකට ඉවත් කිරීමට පවුල් හමුව තීරණය කරති.

මෙන් මැදුරට ඉඳහිට විශේෂ අමුත්තන්ගේ පැමිණීම ද සිදුවේ. එබඳු අවස්ථාවලදී ඒ සඳහා විශේෂ වැඩසටහන් පැවැත්වීමට අපි කටයුතු සැලසුවෙමු.

පවුල් හමු රැස්වීමෙන් පසු උදේ 6.00 සිට 7.00 දක්වා මෙන් මැදුරේ ගොඩනැගිලි පිරිසිදු කිරීම, ගෙවත්ත පිරිසිදු කර වගා කටයුතුවල යෙදීම ආදිය සිදුවේ.

උදේ 8.00 වන විට පාතරාසය අනුභව කොට සේවක පිරිස අනතුරුව තමන්ට හිමි වෘත්තීය පුහුණු ආයතන වෙතට හෝ වෘත්තීය මධ්‍යස්ථාන වෙතට ගොස් එම කටයුතුවල නිරත වෙති. බනික් කර්මාන්තය, මුද්‍රණ ශිල්පය, ලෝහ වැඩ, වඩු වැඩ, මෝටර් කාර්මික ශිල්පය, ඡායාරූප ශිල්පය සහ විවිධ හස්ත කර්මාන්ත කටයුතු ඒ වන විට අප ආයතනය අරඹා තිබූ වෘත්තීය ඒකක බව සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

මේ හැරුණු විට මෙන් මැදුරේ පවත්වා ගෙන ගිය ප්‍රජා නායකත්ව

ඡායාරූප: 2 - ඡායාරූප අංශය භාරව සිටි විත්සන්ට් සිරිසේන මහතා

ඡායාරූප: 3 - ඊ. එස්. පෙරේරා මහතා වඩුවැඩ පුහුණුව

පාඨමාලා හැදෑරීමට සර්වෝදය සමිති පිහිටුවා තිබූ දුර බැහැර ගම්මානවලින් තරුණ තරුණියෝ විශාල වශයෙන් අප වෙත පැමිණියහ. ස්වේච්ඡාවෙන් මෙම දුප්පත් දු දරුවන් ට මෙම අධ්‍යාපනය ලබා දීමට කැමැති බාහිර කටිකාචාර්ය

වරුන් කිහිප දෙනෙක් ද, මම ද, මෙන් මැදුරේ තේවාසිකව සිටි විද්‍යාර්ථීන් කිහිප දෙනෙක් ද අප විසින්ම සම්පාදනය කොට ගත් විෂය මාලාවතට අනුව ඒ තරුණ කොටස් දැනුවත් කිරීමට කටයුතු සැලසුවෙමු. එය ඉතාම සාර්ථක මට්ටමක තිබිණ. ඒ අවදියේ මෙබඳු කටයුත්තක් ලංකාවේ කිසිම තැනක ආරම්භ කොට නොතිබිණ. අප

මෙම පාඨමාලාව මේ දුප්පත් දුරුවන්ට ලබා දුන්නේ නොමිලේය. අද ලංකාවේ විවිධ ආයතන මුදල් අය කොට ලබා දෙන වෘත්තීය පුහුණුවලට වඩා එදා අපෙන් නොමිලේ එම ශිල්පය ඉගෙන ගත් තරුණ තරුණියන් විශාල සේවාවක් මෙන්ම එලදායීත්වයක් ද ලබා ගත් බව සඳහන් කළ යුතුව ඇත. එම පාඨමාලා සතිය, සති දෙක, මාසය සහ මාස තුන යනාදී ලෙසින් විවිධ කාලසීමාවන්ට බෙදා තිබූ බව ද මට මතකය.

ඡායාරූප: 4 - මෙන්මැදුරේ ස්වේච්ඡා සේවකයින් විශ්‍රාමලත් පී. ඒ. එස්. සිල්වා මහතා, එම්. ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මහතා, ඩී. එස්. සේනානායක මහතා

මෙම පුහුණුවෙන් පසු තම ගම්බිම් බලා ගිය මේ තරුණ කොටස් එම දැනුම ප්‍රයෝජනයට ගෙන ඉතාම ආසාවෙන් පෙර පාසල්, සිහිති හවුල්, යොවුන් හවුල්, මව් හවුල්, ගොවි හවුල්, සමුදන් හවුල්, සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සමිති, ශාන්ති සේනා ඒකක ආදිය සංවිධාන කොට ඒ ඔස්සේ සිය ගම්මාන සංවර්ධනය කරන්නටත්, තමන් ලද දැනීම ගම්වාසී ජනතාවට බෙදා දෙන්නටත් පටන් ගත්හ.

ඒ දිනවල ඒ ගම්මානවලට ගිය මම, එම දරු දැරියන් ස්වකීය ගම්මාන දියුණු කරන්නට ගන්නා අපරිමිත උත්සාහය දැක අසීමිත සතුටක් ලැබුවෙමි.

මේ අතර මෙන් මැදුරේ කටයුතු දැක බලා ගන්නට දිනපතාම පාහේ බාහිර අමුත්තෝ විශාල වශයෙන් එන්නට පටන් ගත්හ. එසේ පැමිණි බොහෝ අය, අපේ සේවා කටයුතු පිළිබඳ පැහැදී, අපට මුදලින් ද, ද්‍රව්‍ය වලින් ද ආධාර උපකාර කොට අපේ වැඩපිළිවෙල ඉදිරියට ගෙන යන්නට දිරි දුන්හ.

මේ කාලයේ මම සර්වෝදය පිළිබඳ විස්තර පත්‍රිකා ද, පොත් පිංචි රැසක් ද ලියා පළ කළෙමි.

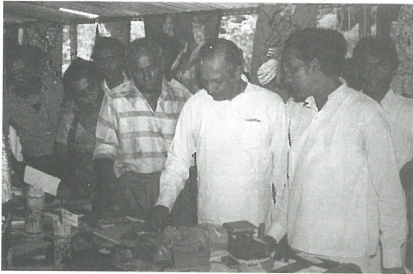
එමෙන් ම සිංහල පාඨකයන් සඳහා “සර්වෝදය” නමින් සිංහල මාසික පුවත්පතක්ද, ‘DANA’ දාන නමින් ඉංග්‍රීසි පාඨකයන් සඳහා ඉංග්‍රීසි සඟරාවක් ද අපි ප්‍රකාශයට පත් කළෙමු.

වැඩි කලක් ගතවීමට මත්තෙන් විදේශීය තරුණ තරුණියන් ද සර්වෝදයේ සේවා කටයුතු දැක බලා ගැනීම සඳහා ‘මෙන්මැදුර’ සොයා එන්නට පටන් ගත්හ. එසේ පැමිණි විදේශිකයන් අප සමගම දුර බැහැර

ආකාරය: 5 - මෙම මැදුර නැරඹීමට පැමිණි දේශීය අමුත්තෝ

ඡායාරූප: 5.1
රොනී ද මල් මහතා පවුල් හමුව අමතයි.
දෙමළට පරිවර්තනය එස්. කේ. තම්බිපිල්ලේ
මහතා

ඡායාරූප: 5.2
රාජ්‍ය ඇමති ආනන්දනිසස් ද අල්විස්
මැතිතුමා

ඡායාරූප: 5.3
සමාජසේවා ඇමති එස්. එස්. කුලතිලක
මැතිතුමා

ඡායාරූප: 5.4
සෙනටි සහාපති ඒ. රත්නායක මහතා පවුල්
හමුව අමතයි.

ඡායාරූප: 5.5
1970 නායුරා කියා ආර්. ප්‍රේමදස මහතා සහ
ම ැතිනිය මෙන් මැදුරට පැමිණීම

භාග්‍ය: 6 - මෙත්මැදුර නැරඹීමට පැමිණි විදේශීය අමුත්තෝ

ඡායාරූප: 6.1
ජර්මන් ඇමතිවරයකු වූ ලම්ප්ඩෝස් ආදිපාදවරයා

ඡායාරූප: 6.2
ලෝක බැංකු උප සභාපති ඩේවිඩ්
හොපර් මහතා සමඟ මුදල්
අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්
ආචාර්ය ඩබ්ලිව්. එම්. නිලකරන්න
මහතා

ඡායාරූප: 6.3
නෙදර්ලන්තයේ සමාජ සුභසාධන ඇමති
ආචාර්ය බ්‍රෑස්මා මහතා සහ එම මැතිනිය

ඡායාරූප: 6.4
ජර්මන් සමූහ ආණ්ඩුවේ මුදල් ඇමතිතුමාගේ
බිරිඳ ගෙන්ස්වර් මැතිනිය

ඡායාරූප: 6.5
චීන තානාපති ගාම් ටී මැතිතුමා සමඟ

ඡායාරූප: 6.6
නෙදර්ලන්තයේ කිලවුස් කුමරුගේ පැමිණීම

දුෂ්කර ගම්මාන කරා ගොස් ගැමි ගෙවල්වල නතර වී, ඒ ගම් සංවර්ධනය කිරීමේ කටයුතුවලට ද දායක වූහ. එය වචනයේ පරිසමාප්ත අර්ථයෙන් ම සාමූහික ජීවිතයක් විය. එසේ පිරිවරටින් පැමිණි තරුණ කොටස් එක් රටකින් පැමිණ අය නොවූහ. ඒ අය ලෝකයේ විවිධ රටවලින් මේ රටට පැමිණි අය වූහ. ඔවුන් ආවේ අප සොයාය. සර්වෝදය සොයා ය. ඒ අවදියේ ‘මෙත් මැදුර’ සැබැවින්ම ‘ජීවිත විශ්ව විද්‍යාලයක්’ විය.

මෙත් මැදුරේ ජීවිතය එක් අතකින් ඉතාම කටුක ජීවිතයක් විය. අනෙක් පැත්තෙන් ඉතාම මිහිරි ජීවිතයක් විය. අප ඒ අංශ දෙකම සම සිතින් ඉවසමින්, චිත්තය කරමින්, අලුත් අත්දැකීම් ලබමින් අභියෝග පිළිගනිමින් පුරා වසර හයක් පෙරමුණට ගමන් කළෙමු. ඒ කාලයේ අප ගත කළේ කලින් සඳහන් කළ ආකාරයේ සාමූහික ජීවිතයකි. අප පවුලේ සියලු දෙන පිටින් පැමිණුනා වූ තවත් තරුණ තරුණියන් හැටක් හත්තැවක් දෙනා සමග එකට ජීවත්වන්නට හුරු පුරුදු වුණෙමු.

1972 වර්ෂයේ මා රැකියාවෙන් අස්වී සිටි නිසා මේ වැඩසටහන ඉදිරියට ගෙන යාමට අලුත් ආදායම් මාර්ග සෙවිය යුතු විය. මගේ ජීවිතයේ බොහෝ අවස්ථාවන්හි දී මට යම් ගැටළුවක් හෝ අවශ්‍යතාවක් මතු වූ විට කිසියම් ප්‍රාතිහාර්යයෙකින් මෙන් ආකාස්මිකව ඒ ගැටළුව නැතහොත් අවශ්‍යතාව විසඳා ගැනීමට මාර්ගයක් උදාවීමද දෙවෝපගත සිද්ධියක් ලෙස මෙහිලා සඳහන් කළ යුතුව ඇත. මෙතැනදී ද ඒ ප්‍රාතිහාර්යය ජීවමානවම ප්‍රාදුර්භූත විය. ඒ මට ‘රැමත් මැග්සසයි ජාත්‍යන්තර ත්‍යාගය’ හිමි වීමය. ඒ ත්‍යාගය සමග ලොකු මුදලක් හිමි වූවා පමණක් නොව, එම සිද්ධිය කේන්ද්‍රීය කර ගෙන ජාත්‍යන්තර වශයෙන් තවත් ප්‍රතිලාභ ගණනාවක්ම මට උදාවිණි. ඉන් එකක් නම් ලෝක තරුණ සම්මේලනයේ විධායක සාමාජිකයකු වීමට අවස්ථාව උදාවීමය. ඒ සමගම මට ජාත්‍යන්තර කීර්තියක් අත් වීණි. ඒ කීර්තිය මට ජාත්‍යන්තර තලයේ ඉහළ පිය ගැට තරණය කරන්නට ලැබුණු හොඳ අත්වැලක් විය. මට ඒ දිනවල නිතරම වාගේ පිරිවර විවිධ සංවිධානවලින් විවිධ සම්මන්ත්‍රණ සහ දේශන සඳහා ඇරයුම් ලැබෙන්නට විය. එම දේශනවලදී මට සැහෙන ධනයක් උපයා ගන්නට ලැබුණේ ඒ දේශන සඳහා එම ආයතන ගෙවීම් කරනු ලැබීම නිසාය. එසේ ලැබුණු මුදල් සියල්ලම මා යෙදවූයේ අපේ මෙත් මැදුරේ සර්වෝදය සාමූහික පවුල නඩත්තු කිරීම සඳහාය. යටකී සම්මන්ත්‍රණ ආදියට සහභාගී වීම නිසා මට වසරකට රුපියල් ලක්ෂයක් පමණ වූ මුදලක්

උපයා ගත හැකි විය. එහෙත් එම මුදල වුව හැටක් - හත්තැවක් තරම් වූ අප සාමූහික පවුලේ ප්‍රධාන ආහාර වේල තුන සඳහා වත් ප්‍රමාණවත් වූයේ නැත. මේ නිසා සමහර විට එකල දින ගණන් අප ගත කළේ මෙන් මැදුර ගෙවන්නේ වචන ලද කතුරු මුරුංගා, මුගුණුවැන්න, ගොටුකොළ, නිවිති ආදියෙන් සකස් කර ගන්නා ලද ආහාරවලින් යන්නම් කුසගිනි නිවා ගැනීමෙනි.

එදා එසේ අප සමග එහි රැඳී කටුක දිවි පෙවෙතක් ගත කරමින් වුව, අප හැර නොයා - අපේ කටයුතු සාර්ථක කර ගන්නට අත හින දෙමින් ක්‍රියා කළ විශාල පිරිසක් අදත් අප ආයතනයේ විවිධ අංශයන්හි සේවය කරමින්, ඒ සාමූහික සහජීවනය අද දවසේත් පවත්වාගෙන යනි. මුල් යුගයේ සිටි එබඳු හිතවතුන් අතර අදත් උක්කු බණ්ඩා, එම්.ඩී. අබේනායක, ලසිතා විජේසූරිය, පෝල් ප්‍රනාන්දු, නන්දා හේතේපොළ, කුලසිරි විතානවසම්, බී. ඒ. සුමනදාස, සෝමසිරි ගමගේ, පී. ඩී. පියදාස සහ නිමල් සෝමවන්ද ආදී නංගිලා මල්ලිලා සිටිති. අද ඒ අය ඇස ගැසෙන විට මගේ සිතට නැගෙන්නේ විශාල ප්‍රීතියෙකි. ඒ අය පිළිබඳව මා තුළ ඇත්තේ විශාල ගෞරවයෙකි. එදා මා මේ ගමන යන විට මට අතර මගදී මුහුණු දීමට සිදුවූ අනේක විධ තර්ජන ගර්ජනවලදී, හැල හැප්පීම් වලදී, දුක් කරදර සහ බාධක අවහිරවලදී මගේ දර්ශනය, මගේ ප්‍රතිපත්ති, මගේ සිතූම් පැතුම් මෙන්ම, මගේ ප්‍රාර්ථනා ද මනාව තේරුම් ගෙන, මා හැර පියා නොගොස් ඒ කටුක අත්දැකීම් තුමුද අනුභව කරමින්, බිතු සිතුවම් රූ මෙන් පිටු නොපා මා සමගම මේ වන තෙක් මෙහි රැඳී සිටීම මා සලකන්නේ මේ අය මගේ සංසාර ගමනේ සහෘද කොටස්කරුවන් ලෙසිනි.

අද අපේ ව්‍යාපාරය එදාට වඩා ඉහළ තලයකට පැමිණ ඇත. එදා පැවැති කටුක ජීවන රටාව අද අපි ජය ගෙන සිටිමු. මෙය තනිකර මගේ ජයග්‍රහණයක් ලෙස මම නොසලකමි. මෙය අප සෑම සාමූහිකව ක්‍රියා කොට ලබා ගත් ජයක් බවය, මගේ විශ්වාසය. මගේ භූමිකාව වූයේ මගේ මග පෙන්වීම ඒ අයට ලබා දීමත්, මගේ දර්ශනය ඒ අයට තේරුම් ගන්නට සලස්වා ලීමත්ය. එය සර්වප්‍රකාරයෙන්ම සාර්ථක වී ඇති බවය - මගේ අදහස.

කෙසේ වුවද අපේ ඉදිරි ගමනේ සාර්ථකත්වයට අපේ දර්ශනය මනාව තේරුම් ගෙන අපට විශාල වශයෙන් ආධාර උපකාර කළ විදේශ ආධාරක ආයතනවලට ද අපේ කෘතඥතාවය හිමි විය යුතුය.

1972 වසර තුළදී බටහිර ජර්මනියේ ‘ග්‍රෙඩ්රික් නවුමාන්’ ආයතනය, ලෝක තරුණ සම්මේලනය, නෙදර්ලන්දයේ ‘නොවිබ්’ සහ එංගලන්තයේ ‘ඔක්ස්ෆර්ම්’ ආයතනය ආදී වූ ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා සංවිධාන මේ අතරින් ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගනී.

සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ නව සංවර්ධනට ඒ අයගෙන් ලද සහයෝගය ද අපේ ඉතිහාසයේ රන් අකුරින් සටහන් විය යුතුව ඇත.

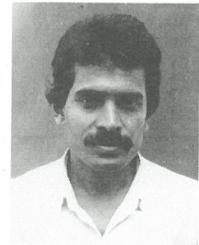
ඡායාරූප: 7 අද්‍රත් සර්වෝදය සේවය කරන පැරැණි සාමාජිකයෝ

ඡායාරූප: 7.1
ඇම්. ජී. උක්කබණ්ඩා

ඡායාරූප: 7.2
ඇම්. ඩී. අබේනායක

ඡායාරූප: 7.3
කුලසිරි විතානවසම්

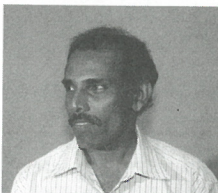
ඡායාරූප: 7.4
ලසිකා විජේසූරිය

ඡායාරූප: 7.5
නන්දා හේතපොල

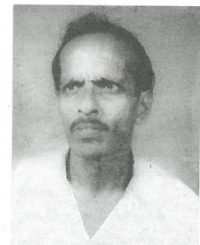
ඡායාරූප: 7.6
නිමල් සෝමවන්ද

ඡායාරූප: 7.7
සෝමසිරි ගමගේ

ඡායාරූප: 7.8
පෝල් ප්‍රනාන්දු

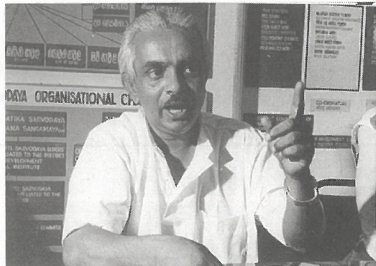

ඡායාරූප: 7.9
පී. ඩී. පියදාස

සංවර්ධන අධ්‍යාපනය හඳුන්වා දීම

ශ්‍රී ම සමාජයක ප්‍රගතිය හෝ පසුබෑම තීරණය වන හේතු සාධක අතරින් තීරණාත්මක සාධකය වන්නේ අධ්‍යාපනයයි. ශුරුවරයකු වශයෙන් සේවය කරන විට මෙය හොඳින් අවබෝධ වේ. ඒ නිසායි පනහේ දශකය අවසාන භාගයේ සිට නාලන්දාවේ ඉගෙනගත් අපේ

සිසුනටත්, වෙනත් පාසල්වලින් සර්වෝදයට සම්බන්ධ වූ සෙසු සිසු දරුවනටත් ශ්‍රමදාන කඳවුරු තුළින් පුළුල් අධ්‍යාපනයක් ලබා දීමට අප උත්සාහ ගත්තේ. 1960 දශකය මුළුල්ලේම අප දිවයින පුරාම සර්වෝදය ශ්‍රමදාන කඳවුරු පවත්වන්නට කටයුතු සැකසුවේද ඒ නිසාය.

මගේ මතකයේ හැටියට මේ වැඩ සටහන “අධ්‍යයන සේවා” (study service) ව්‍යාපෘතියක් හැටියට ප්‍රථම වතාවට ලිඛිතව හඳින්වූයේ එංගලන්තයේ සිට පැමිණි ඇන්ඩෘෆ් සහ ඩයනා කෝම්බ් යුවලය. ඒ දෙදෙනා එවකට අධ්‍යාපනය පිළිබඳව රට රටවලට ගොස් පර්යේෂණයක් කරන අතර, ලංකාවට ද පැමිණ අප සමඟ ලංකාවේ නොයෙක් තැන්වල පැවැති අපේ කඳවුරුවලට ද සහභාගි වූහ.

අධ්‍යාපනයත් ස්වේච්ඡා සේවයත් සම්බන්ධ කොට තරුණ තරුණියන් ගේ දැනීම් සහ අත්දැකීම් පුළුල් කිරීමට ඒ කාලයේ ක්‍රියා කළ වැඩිහිටි අධ්‍යාපනඥයෙකි, බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ඇලෙක් ඩික්සන් මහතා. පීට් ඩික්ස්ට්‍රා මහතා සමඟ කිහිප විටක් මා ඔහු හමුවී තිබුණු අතර, පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීයය අමුත්තකු වශයෙන් ඔහු ලංකාවටද

පැමිණ දේශන පවත්වා තිබිණ. එංගලන්තයේ ප්‍රජා සේවා ස්වේච්ඡා සේවය (C.S.O) සහ ස්වේච්ඡා විදේශ සේවය (V.S.O) යන ආයතන ද්වයයේ නිර්මාතෘවරයා වන්නේද ඔහුය.

ඡායාරූප: 8

පාඨමාලා හැදෑරීමට ගම්වලින් පැමිණෙන පිරිස්

මගේ වැඩිහිටියකු හැටියට මම ඇලෙක්

ඩික්සන් මහතා ආශ්‍රය කළෙමි. ඩික්සන් මැතිනියද මෙම විෂයය ගැන ලොකු උනන්දුවක් දැක්වූ එමෙන්ම ඩික්සන් මහතා ගේ කටයුතුවලට විශාල සහයෝගයක් දැක්වූ උගත් කාන්තාවක වූවාය. බ්‍රිතාන්‍ය මහ රාජ්‍ය පසු කලෙක ඔහු ගේ සේවය අගය කොට ඔහුට 'නයිට්' නාමයෙකින් ගෞරව දැක්වීමට තරම් කාරුණික වී තිබිණ. සර් ඇලෙක් ඩික්සන් මහතා මෙයට වසර කිහිපයකට පෙර අප අතරින් වියෝ විය. ඒ මහතාගේ අභාවය අසා මම බෙහෙවින් කනගාටුවට පත් වීමි. අවසාන වරට මට ඔහු මුණ ගැසුණේ අප දෙදෙනාම සහභාගි වූ 'ජීවා' (JYVA) හෙවත් ජපාන යොවුන් ස්වේච්ඡා සංගමයේ සම්මේලනයේදීය.

හැත්තෑව දශකය වන විට අධ්‍යයන සේවා කටයුතුවලින් පමණක් රටේ සමාජ ප්‍රශ්න විසඳිය නොහැකි බව මට වැටහිණ. මේ නිසා අධ්‍යාපනය සහ සංවර්ධනය එකට එකතු කොට කටයුතු කළ හැකි ක්‍රමයක් සම්පාදනය කොට මම එය 'සංවර්ධන අධ්‍යාපනය' යනුවෙන් නම් කළෙමි. රටේ උසස් අධ්‍යාපනය ලබන සිසුනට මෙමගින් විශාල

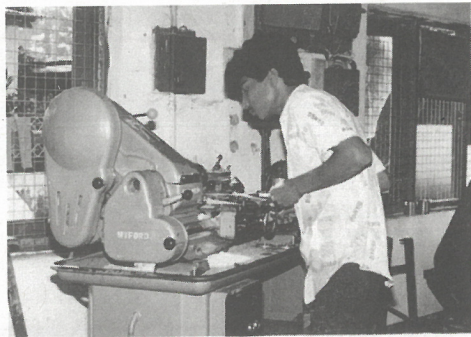
ඡායාරූප: 9

මුල්ම සර්වෝදය ස්වේච්ඡා සේවකයකු වූ

ඩී. පී. ජයසිංහ මහතා

සේවාවක් සලසා ගත හැකිව තිබිණ. එහෙත් රජයටත් - රජයේ සැලැස්සුම් සම්පාදනය කරන රාජ්‍ය නිලධාරීන්ටත් මා එය කෙසේ අවබෝධ කොට දෙන්නටද? මා ඒ සඳහා ගත් කිසිදු ව්‍යායාමයක් සාර්ථක වූයේ නැත. මේ නිසා මම ම මුල් වී උසස් අධ්‍යාපනය ලබන සිසුනටත්, පාසල් හැර ගිය සිසුනට සහ සරසවි සිසුනටත් - සර්වෝදය මෙන් මැදුර මධ්‍යගත කොට සංවර්ධන අධ්‍යාපන පාඨමාලාවක් සකස් කළෙමි. මෙම

පාඨමාලාව කොටස් දෙකකින් යුක්ත විය. පළමුවැනි කොටස ප්‍රජා නායකත්ව පාඨමාලාවයි. දෙවැනි කොටස පාඨමාලා ලාභීන්ගේ සහජ හැකියාවන් ඉස්මතු කොට ගත හැකි දස්කම් මතුවෙන එක්තරා විදියක වෘත්තීය පාඨමාලාවෙකි.

ඡායාරූප: 10 යාන්ත්‍රික පුහුණුව

පළමුව සියලු දෙනම ‘ප්‍රජා නායකත්ව පාඨමාලාව’ හැදෑරිය යුතුය. ඉන් පසුව, වෘත්තීය පාඨමාලාවට අවතීර්ණ විය යුත්තේ. මේ පාඨමාලා එකිනෙකට බෙදව පැවැත්වුණු අතර, මේවා ඉගැන්වීමට පන්ති කාමරයක පරිසරයට වඩා අවශ්‍ය වූයේ ඒවා ක්‍රියාත්මක විය හැකි භෞතික, සාමාජික, මනෝ විද්‍යාත්මක, ආධ්‍යාත්මික සහ ස්වභාවික පරිසරයකි.

1971 කැරැල්ල මතු වූයේ මේ අවධියේය. කැරැල්ලෙන් පසු යා යුතු මහත් නොදුටු තරුණ - තරුණියෝ විශාල පිරිසක් සර්වෝදය සෙවණට ඇදී ආහ. ඒ අය අතර එම කැරැල්ලට මූලිකත්වය දුන් නායකයෝ කිහිපදෙනෙක්ද වූහ. මේ අසාධාරණ සමාජ ක්‍රමය අභිසාවාදී නිර්මාණාත්මක මාර්ග ගමන් වෙතස් කළ හැකි බව මම ඔවුනට පැහැදිලි කොට දීමට උත්සාහ ගනිමි. එහෙත් කියෙත් කී දෙනෙක් එය පිළිගත්තාදැයි කියන්නට මම නොදනිමි.

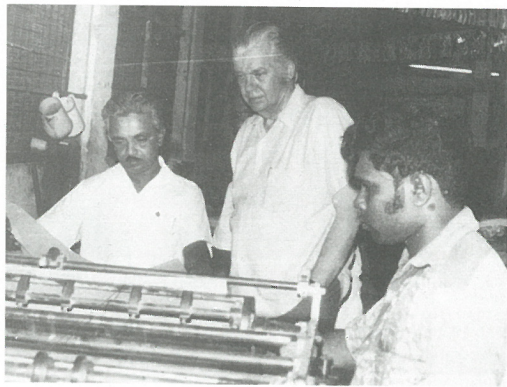

ඡායාරූප: 11 ලේඛ වැට

ඒ යුගය වන විට යා යුතු මහත් නොදුටු තරුණ හික්ෂුත් වහන්සේලා විශාල පිරිසක්ද රට තුළ වූහ. උන් වහන්සේලාද රැක ගෙන ඒ සියලු දෙන හරි මහට යොමු නොකළහොත් පසුකාලීනව රටට තවත් විශාල හානියක් සිදුවිය හැකි බව මට අවබෝධ වුණි. මේ සියල්ල සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා මට තිබුණේ චිත්ත ධෛර්යය පමණෙකි. ‘හිත ඇත්නම් පත කුඩාද’ යන පිරුළ සිහි කළ මම, මා සතුව තිබූ ලොකුම සම්පත වූ

ජීවිතයේ මුල් අවුරුදු හතළිහ තුළදී ගොඩ නඟා ගත් දර්ශනය පිහිට කොට මේ ගැටලුව නිරාකරණය කර ගන්නට උත්සාහ ගනිමි. එය බොහෝ දුරට සාර්ථක වූ බව මගේ අදහසයි. *

ජායාරූප: 12 මුද්‍රණ අංශයට ආචාර්ය ඊ. එච්. සුමාකර් පැමිණි අවස්ථාව

මෙය වර්තමාන තරුණ පරපුරට කෙසේ හඳුන්වා දෙන්නදැයි මම නොදනිමි. ඒ අවදියේ මමත් නීතා සහ එවකට සිටි මගේ දරු තිදෙනාත් පළමුව කළේ දුප්පත්කම නමැති දෙවියා වැළඳ ගැනීමය. මෙය මහත්මා ගාන්ධි තුමා හැඳින්වූයේ ‘දරිද්‍ර නාරායන’ නමිනි. ඊළඟට අපි මෙන් මැදුරේ සිටි සියලු දරු දැරියන් සමඟ එකම පවුලක් ලෙස ජීවත් වන්නට වීමු. අපි දයාව, කරුණාව, මෛත්‍රිය මූලික කොට ඉතාම සමගියෙන් සාමයෙන් සියලු ප්‍රශ්නවලට මුහුණ දෙමින් කාලය ගත කළෙමු. එවිට එහි ගාන්ධි ආශ්‍රමයෙක පැවැති සරල වාමි දිවිපෙවෙන්නත්, ගැඹුරු පොහොසත් චින්තාභ්‍යාවකාශයකුත් අපට නිර්මාණය කර ගත හැකි විය. එදා ගොඩනැගුණු ඒ ‘සර්වෝදය පවුල’ අදත් එසේම පවතී. එහි වෙසෙන්නා වූ සාමාජික සාමාජිකාවන්ගේ වෙනස් වීම් සහ මාරු වීම් කාලයේ ප්‍රවාහයට හසුවී පරිණාමීකරණයට ලක් වී ඇත්තත්, එදා දැමූ පදනම මත ගොඩනැගුණු ශක්තිමත් සර්වෝදය පවුලේ නම් වෙනසක් සිදු වී නැත.

අදත් සර්වෝදයේ අපි එකම පවුලක සාමාජික සාමාජිකාවෝ වන්නෙමු.

* එම කාරණය හව තණහා පළමු වෙළුමේ 98 වැනි පරිච්ඡේදයෙන් “දස්සනේන සම්පන්නෝ” මැය යටතේ සැකෙවින් විස්තර කළෙමි.

හේන්පිටගෙදර හිමි සර්වෝදයට

එය සිදු වූයේ 1970 මහා මැතිවරණය පවත්වාදින කිහිපයකට පසු එක් උදය වරුවෙකය. එවිට මම ගෙමැද සාලයේ අසුනකට වී නිවී සැතැපිල්ලේ එදින පුවත් පත් බලමින් සිටියෙමි. එවිට මහා කලබලයෙකින් මෙන් එතැනට දුටු ආ අපේ තරුණ ක්‍රියාකාරීකයකු වූ හර්ෂ නවරත්න, මා අමතා අතිපූජ්‍ය හේන්පිටගෙදර ඥාණසීහ මාහිමිපාණන් මා හමුවීමට වැඩම කොට ඇති බව දැනුම් දුන්නේය.

ජායාරූප: 13 අති පූජ්‍ය හේන්පිටගෙදර ඥාණසීහ මාහිමිපාණන් සහ සුමංගල පොඩි නාමුදුරුවෝ

ඒ ඇසූ විගස මම වහා අසුනක් සුදානම් කොට එයට පිරිසිදු ඇතිරිල්ලක්ද එළා ඥාණසීහ හිමිපාණන්ටත්, උන්වහන්සේ සමඟ වැඩම කොට සිටි සුමංගල පොඩි නාමුදුරුවන්ටත් එහි අසුන් ගන්නට සලස්වා, අනතුරුව අපි සියලු දෙනාම උන් වහන්සේලාට දණ ගසා වැන්දෙමු. එවිට “සුවපත් වෙත්වා...” යි පැවැසූ උන් වහන්සේ අනතුරුව සිය ගැඹුරු හඬින් මෙසේ කීහ. “ආර්යරත්න මහත්තයෝ මතකද. පහුගිය දවසක මට කීවා නාමුදුරුවනේ ඔය කෙහෙල්මල් දේශපාලනය අත හැර දාලා අපේ සර්වෝදයට ඇවිත් මේ රට ආයෙත් ධර්මද්වීපයක්, ධාතෘගාරයක් කරන්නට අපට උදව් වෙන්නය කියලා. ආ ඒ කාරණේට තමා මේ උදැනැක්කෙම මං ආවෙ... දැන් ආර්යරත්න මහත්තයා මට සර්වෝදය ගැන කියා දෙන්න ඕන...”

මෙසේ කියූ උන් වහන්සේ හුන් තැනින් තැනි සිටියහ.

එවිට මම උන්වහන්සේව හෙමිහිට අප ආයතනයේ සර්වෝදය දර්ශනය විස්තර කෙරෙන පුවරු දෙසට කැඳවා ගෙන ගියෙමි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළ සියලු සතුන් දුකෙන්, බියෙන් සහ සොචින් මුදවා ගැනීම සර්වෝදයේ දර්ශනය බවත්, එම අරුත මුර්තිමත් කෙරෙන ‘සර්වම් උදයම්’ යන දෙවදන ආශ්‍රය කොට ‘සියල්ලන්ගේ උදාව’ යන අර්ථය මතු කෙරෙන ‘සර්වෝදය’ යන වචනය අප සංවිධානය සඳහා යොදා ගත් බවත් මම ප්‍රකාශ කළෙමි. ඊළඟට බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළ චතුරාර්ය සත්‍යය ප්‍රකට කෙරෙන දුක, දුකට හේතුව, දුක නැති කිරීම, දුක නැති කිරීමේ මාර්ගය යන ආර්ය සත්‍ය සතර ආදර්ශයට ගෙන, එය ගමක සංවර්ධනය සඳහා ගමේ පිරිහීම, එම පිරිහීමට හේතු, එම පිරිහීම ඉවත් කිරීම සහ ඒ සඳහා ගත යුතු මාර්ගය පැහැදිලි කෙරෙන අපේ ශිල්පීය ක්‍රම ර්ළඟ පුවරුවේ සටහන් දක්වමින් මම විස්තර කළෙමි.

සර්වෝදය සංවර්ධන කාර්ය භාරය මුලින්ම අරඹන්නේ පුද්ගලයාගෙනි. (පුද්ගල පෞරුෂය ගොඩනඟාලීම අපේ මූලික අභිප්‍රායයි) ර්ළඟට පවුල, හෙවත් පවුල් ඒකකය, ගැමි සහ නාගරික ප්‍රජාව, සමස්ත දේශය අවසානයට විශ්ව ප්‍රජාව. අපේ සංවර්ධන සේවාව සමාජකරණීය වූයේ ඒ ආකාරයටය. එය සරල ලෙස හඳුන්වා දුන හොත් පුද්ගලයා, ගම, රට සහ ලෝකය යනාදී වශයෙන් හඳුන්වා දිය හැකිය. අපේ ර්ළඟ පුවරුවෙන් විස්තර කොට දක්වා තිබුණේ එම ක්‍රියාදාමයය.

එම ක්‍රියාදාමයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ඒවායේ ගුණාත්මක භාවය රැක ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය විනය අප ආදේශ කොට ගත්තේද බුද්ධ දර්ශනයෙනි. ඒ මෙන්තා, කරුණා, මුදිතා සහ උපේක්ඛා - දාන, ප්‍රිය වචන, අර්ථ වර්යා සහ සමානාත්මතා යන සතර සංග්‍රහ වස්තූන් ගෙනි.

පෞරුෂ සංවර්ධනය අප ආරම්භ කළේ දරුවා පිළිසිඳ ගැනීමේ සිට ඉපදී අවුරුදු දෙකකමාර දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදය තුළ සිටය. ර්ළඟ අවුරුදු දෙක හමාරේ සිට පහ දක්වා වූ වයසේ සිහිත්තත් සඳහා අපේ පෙර පාසල් සංවිධානය කර තිබෙන සිහිති හමු වැඩ පිළිවෙලද, පාසල් හැර ගිය තරුණ තරුණියන්, මව්වරුන්, ගොවි ජනතාව, වැඩිහිටියන් ආදී සියලු ජන කොටස් සඳහා ක්‍රියාත්මක කෙරෙන විවිධ වැඩ සටහන්ද මම උන් වහන්සේට පැහැදිලි කොට දුනිමි.

සර්වෝදය ශ්‍රමදාන කඳවුරු පිළිබඳවද මම උත්වහන්සේ දැනුවත් කරන්නට අමතක නො කළෙමි. එම කඳවුරුවලින් දශ විධ මූලික අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කර ගන්නා ආකාරයත්, ඒ සඳහා ගම්වාසීන්ගේ ස්ව ශක්තිය හා සාමූහිකත්වය ඉස්මතු කොට පියවරෙන් පියවර සංවර්ධන ව්‍යායාමයක් සඳහා ඔවුන් යොමු කරන ආකාරයත් මම විස්තර කොට දුනිමි.

මේ අන්දමට පූර්ණ පෞරුෂෝදයේ සිට (පුද්ගලයා) කුටුම්භෝදය (පවුල) ග්‍රාමෝදය (ගම) ග්‍රාම ස්වරාජ්‍යය (ගමේ පාලනය) යනාදී ලෙසින් සර්වෝදය බලාපොරොත්තු වන නව සමාජ ක්‍රමයේ ප්‍රභවයත්, අවසානයේ අපේ අවසන් අරමුණු වන දේශෝදය සහ විශ්වෝදයේ උදාවත් පිළිබඳව තොරතුරුද සවිස්තරව එම රු සටහන් පෙන්වමින් මම උත්වහන්සේට පැහැදිලි කොට දුනිමි.

ආගම ධර්මය ගැන වාගේම ජීවිතය පිළිබඳවත්, සමාජය පිළිබඳවත් මනා අවබෝධයක් ඇති ඥාණසීහ මා හිමිපාණන් මා ඒ තොරතුරු විස්තර කරද්දී ඊට සවන් දුන්නේ ඉතාම සන්සුන්, එමෙන්ම ප්‍රසන්න මුහුණින් යුතුවය.

මගේ කතාව නිම කළ විට දිග සුසුමක් හෙළි උත් වහන්සේ තම ගැඹුරු කට හඬ අවදි කරමින් මෙසේ කීහ:

“ආර්යරත්න මහත්තයෝ, මට මතක ඇති කාලෙ ඉඳලා මගේ ජීවිතය ගත කළේත් මෙන්න මේ අරමුණු සඳහාමයි. බෞද්ධ හික්ෂුවකට යාමට ඇති එකම මාර්ගයත් මේක තමයි. වෙනත් මාර්ගයක් නැහැ. සර්වෝදයෙන් ඔබතුමා කර තිබෙන්නේ දර්ශනය වාගේම, ක්‍රියා මාර්ගත් ඉතා පැහැදිලිව සකසා ප්‍රායෝගිකව ජනතාවට ඉදිරිපත් කිරීමයි. දැන් මම සුදානම් මගේ ජීවිතයේ ඉතිරි කාලය සර්වෝදය වෙනුවෙන් කැප කරන්න...”

උත් වහන්සේ එසේ පැවැසුවේ ස්ථිර ස්වරයෙනි.

ඒ සමගම මා තුළද විශාල ශක්තියක් ගොඩ නැගී එන්නා සේ හැඟිණි.

ඊළඟට මම උත් වහන්සේ කැටුව ගොස් එතෙක් අප පවත්වාගෙන යමින් සිටි සිහිනි හමුව (පෙර පාසල) අපේ කුඩා ගෙවත්ත, මුදුණ අංශය, වඩු කාර්මික අංශය, ලෝහ කාර්මික අංශය, බනික් අංශය, වේවැල් කර්මාන්ත අංශය ඇතුළු වෙනත් කුඩා කර්මාන්ත අංශද ප්‍රජා නායකත්ව පුහුණු පත්ති ද උත් වහන්සේට දැක බලා ගන්නට සැලැස්සුවෙමි.

අනතුරුව උන් වහන්සේට දහවල් දානය පිරිනමා අප අපේ නිර්මාණ ආහාර වේලද ගන්නාට පසු විශේෂ පවුල් හමු රැස්වීමක් අපේ පවුල් හමු ශාලාවේ පවත්නට සුදානම් කළේමු.

එහිදී විශේෂ දේශනයක් කළ උන්වහන්සේ මෙසේද ප්‍රකාශ කළහ.

“මම, අපේ ආර්යරත්න මහතා ප්‍රධාන සර්වෝදයේ වැඩිහිටියන් අතරේ වැදගත් ප්‍රකාශයක් කිරීමට කැමැතියි. මම පහුගිය කාල මැතිවරණ වේදිකාවල කතා කළ බව ඇත්ත... අවුරුදු තුනකුත් මාස ගණනක් බන්ධනාගාර ගතවෙලා හිටපු බවත් ඇත්ත නමුත් මම දේශපාලන හික්ෂුවක් නම් නොවෙයි.... මම දන්නා කියන කාලයේ සිටම වෙනෙස මහත්සි වුණේ අප විදේශිකයන්ට යටත් වීමට කලින් අපේ රටේ පැවැති නිදහස, අපේ සංස්කෘතිය, සදාචාරය සහ බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළ සමානාත්මතාවය හෙවත් හැමටම සාධාරණත්වය සැලසෙන සමාජයක් ගොඩනැංවීම සඳහායි. මම දේශපාලන වේදිකාවට ගොඩ වුණෙත් ඒ අදහස ඒ මාර්ගයෙන් ඉටුකර ගත හැකියි යන විශ්වාසයෙනුයි. නමුත් දැන් මට ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන්ම අවබෝධවී තිබෙනවා පක්ෂ දේශපාලනයෙන් කවදාවත් මෙය ඉටුකොට ගත නොහැකි බව. ඒ නිසා මම අද සිට සර්වෝදයට කැප වූ හික්ෂුවක් බව ප්‍රකාශ කරන්න කැමැතියි. එය ක්‍රියාවෙන්ම සනාථ කිරීම සඳහා පාතකඩ ගොඩනගා තිබෙන හික්ෂු පුහුණු ආයතනය නීත්‍යානුකූලව සර්වෝදය ප්‍රජා නායකත්ව හික්ෂු පුහුණු ආයතනයක් ගොඩනැංවීම සඳහා මා පරිත්‍යාග කරනවා. එය සතුවත් බාර ගන්නා හැටියට සර්වෝදය නායකත්වයෙන් මා ඉල්ලා සිටිනවා....”

ඒ ඇසූ රැස්ව සිටි සියලු පිරිස් තුන් වරක් සාදු කාර දුන්හ. සාදු කාර දී උන්වහන්සේට යළිත් වැඳ නමස්කාර කළහ.

අපි සියලු දෙන ඉමහත් සතුටට පත් වීමු.

එමෙන්ම අනාගතය පිළිබඳ විශාල බලාපොරොත්තුවක්ද ඇති කැර ගනිමු.

සර්වෝදය හික්මු පුහුණු ආයතනයේ නිර්මාතෘ

හැත්තාව දශකය සර්වෝදය ව්‍යාපාරය දේශීය වශයෙන් මෙන්ම ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ද විශාල ප්‍රගතියක් ලැබූ කාල-පරිච්ඡේදයෙකි. ඒ අවදියේ මගේ වැඩ කටයුතුවලට අත හිත දෙමින් සර්වෝදයේ සංවර්ධනයට සහ ප්‍රගතියට මහ පැදු වැඩිහිටියන් අතර ගරු හේන්සිටගෙදර ඤාණසීහ අනුන්‍යායක හිමිපාණන් වහන්සේට ලැබෙන්නේ ප්‍රධාන ස්ථානයෙකි.

ජායාරූප: 14 අති සුස්‍ය හේන්සිටගෙදර ඤාණසීහ හිමි ශිෂ්‍ය හික්මුත් සමග

අප එකල ගෞරවය සඳහා උන්වහන්සේට ආමන්ත්‍රණය කළේ “අපේ පණ්ඩිත හාමුදුරුවෝ” යනුවෙනි.

ඒ පණ්ඩිත හාමුදුරුවන් වහන්සේ පිළිබඳව මෙම කෘතියෙහි පරිච්ඡේද කිහිපයක්ම වෙන් කිරීම යුතුකම වුවද, කෘතියේ සීමිත ඉඩ කඩ පිළිබඳ සලකා මේ ලෙස එක් පරිච්ඡේදයකින් හෝ උන්වහන්සේට ගෞරවාදර දැක්වීමටත්, උන් වහන්සේ පිළිබඳව දයාබර පාඨකයනට හඳුන්වා දීමටත් මම කැමැත්තෙමි.

ඤාණසීහ හිමිපාණන් වහන්සේ උපත ලබා ඇත්තේ 1909 දෙසැම්බර් මස 18 දා හේන්සිටගෙදරදීය. එම ප්‍රදේශයේ ආගමික වැඩ කටයුතුවලට මෙන්ම, වෙනර විහාරස්ථානවල වැඩි දියුණුවටද විශාල වශයෙන් ආධාර උපකාර සැලැස්ස සකලසූරිය නමැති ප්‍රභූ පවුලේ සාමාජිකයකු වශයෙනි, උන් වහන්සේ උපත ලබා ඇත්තේ. පසු කල ඒ

සකලසූරිය පවුලේ සොහොයුරන් තිදෙනෙකුගේ දරුවන් තිදෙනෙකු ඤාණනිලක, ඤාණසීහ සහ ඤාණවාස යනුවෙන් නම් කැර ප්‍රවෘත්තා භූමියට ඇතුළත් කොට ඇත. එම වැඩිහිටියන් ස්වකීය දරුවන් එසේ සසුන් ගත කොට ඇත්තේ ඒ දරුවන්ගේද පූර්ණ එකඟතාවය මධ්‍යයේය.

ඤාණසීහ හිමිපාණන් පැවිදි වී ඇත්තේ 1919 ජනවාරි මස 16 වැනි දාය. ඒ වන විට උන්වහන්සේගේ වයස අවුරුදු 9 මාස 1 ක් බව සඳහන් වෙයි. මහණ බිමට ප්‍රවිෂ්ට වන විට පාසලේ පස් වැනි පන්තියේ ඉගෙන ගනිමින් සිටි උන්වහන්සේට, එංගලන්තයට ගොස් උසස් අධ්‍යාපනය ලැබීමේ වරම හිමි “ඩෙන්හැම්” ශිෂ්‍යත්වය හිමි වී තිබිණ. එහෙත් එම වරප්‍රසාදයද ප්‍රතික්ෂේප කරමිනි, උන් වහන්සේ සිය කැමැත්තෙන්ම සසුන් ගත වී ඇත්තේ.

ඉගෙනීමට ආසාවක් මෙන්ම, දක්ෂතාවයක්ද දක්වා ඇති කුඩා සාමනේර ඤාණසීහ හිමිපාණන්, මුලින්ම සිංහල, පාලි සහ සංස්කෘත යන භාෂා ත්‍රය පිළිබඳ ප්‍රවීණත්වයක් උසස් පඩිවරුන් යටතේ ලබා ඇත. එම භාෂා තුනෙන්ම ගද්‍ය පද්‍ය නිර්මාණය කිරීමට දක්ෂ වූ උන් වහන්සේ, විචිත්‍ර ධර්ම දේශනාවලටද දක්ෂතාවයක් දැක්වූහ. එපමණක් නොවේ. එවකට පළවූ දිනමිණ, ස්වදේශ මිත්‍රයා, සිංහල බෞද්ධයා, සිංහල ජාතිය ආදී ප්‍රසිද්ධ පුවත් පත්වලට නිතරම ලිපි සපයා ඇති උන් වහන්සේ එම පුවත් පත්වලට ශාස්ත්‍රීය ලිපි සපයමින් සිටි දිවයිනේ සුප්‍රසිද්ධ ගිහි පැවිදි පඩිවරුන් සමඟ ප්‍රසිද්ධ වාද විවාදවලටද සම්බන්ධ වී ඇත. උන් වහන්සේ එම විවාදවලට ලිපි සපයා ඇත්තේ සුරගුරු සහ මයුරපාද යන ආරූඪ නම්වලිනි. මේ අවදියේම “සිංහල මේඝ දූතය” ලියා පළ කළ උන් වහන්සේ, එවකට සිප් හදාරමින් හුන් බලගල්ලේ ශ්‍රී සරස්වතී පිරිවෙණෙහි දීප්තිමත්ම ශිෂ්‍යයා හැටියට පණ්ඩිත විභාගයෙන්ද සමත් වී ඇත.

එක් පැත්තකින් ඒ ආකාරයට අධ්‍යාපනය ඔස්සේ ද, ලේඛන කලාව හරහාද සිය කුසලතා සහ දස්කම් දක්වන අතරේ, අනෙක් පැත්තෙන් උන් වහන්සේ විචිත්‍ර ධර්ම කථිකයකු හැටියට ප්‍රසිද්ධව දිවයිනේ විවිධ ස්ථානවල පිහිටි දහම් පාසල්, විහාරස්ථාන, බෞද්ධ සමිති සමාගම් ආදී ස්ථානවලට වැඩම කොට පොදු ජනතාවගේ ආරාධනය පරිදි ධර්ම දේශනා පවත් වන්නටද කටයුතු කළහ.

මෙසේ පිටස්තර ප්‍රදේශවලට ධර්ම දේශනා සඳහා වැඩම කිරීමේදී ඤාණසීහ ස්වාමීන් වහන්සේගේ සිත් ගත් ප්‍රදේශය බවට පත් වී ඇත්තේ සබරගමු පළාතය. ධර්ම දේශනා සහ වස් විසීම ආදි කටයුතු උදෙසා

එම ප්‍රදේශයට වැඩම කරද්දී, එහි පැතිර පැවැති ස්වභාවික සෞන්දර්යය දැක උන් වහන්සේ එම ප්‍රදේශයට ඉමහත් ඇල්මක් දක්වා ඇත. එය පූජනීය වූ ඇල්මකි.

එම පෙදෙසේ ඇස ගැසෙන සියලු ගම් බිම් වට කොට අහස උසට නැගී සුන්දර කඳුවැටි, ඒ කඳුවැටි මස්තකයේ සිට රිදී කඳන් සේ පහළට ගලා හැලෙනා රමණීය දිය ඇලි යන යන තැනක තෙක තෙක වර්ණයෙන් පිපී දිලෙන සෞන්දර්යයයෙන් මෙන්ම සුගන්ධයෙන්ද අනූන විවිධ මාදිලියේ මල් ගොමු, පෙනෙනා තෙක් ඇත මානයට විහිදුණු නිල්වත් පලසක් බඳු සුන්දර තේ වතු, නිල් මැණිකක පැහැයෙන් බබළන නිල්වත් නූබ ගැබ පසුබිම් කොට යෝධ කිරි කඳු වාගේ පාවි පාවි යන සුදෝ සුදු වලාකුළු ආදී මනස්කාන්ත දර්ශන ඇස ගැසුණු විට උන් වහන්සේ ඒ දෙස බලා සිටියේ හද තුළ ජනිත විශාල ආදරයෙකිනි.

එහෙත් වැඩි කලක් ගත නොවිණි. තමන් ජනිත මේ සුන්දර ගම් පියසේ මේ සෞන්දර්යයට පිටුපසින් මහා බේදවාචකයක් සැහවි පවතින බව උන් වහන්සේට අවබෝධ කොට ගත හැකි විය.

කුමක්ද ඒ බේදවාචකය?

මේ වන විට මුළු සබරගමු පළාතේම වතු පිටි අයිති වී පැවැතුණේ ඉංග්‍රීසි අධිපතිවාදීන් අතය. අනෙක් පැත්තෙන් සුදු මිෂනාරිවරුන්ගේ ආධිපත්‍යයද ප්‍රදේශය පුරා ව්‍යාප්තවී යමින් පැවැතිණි. ප්‍රදේශයේ ගම් බිම්වල මුල් උරුම කරුවන් වූ දුප්පත් ගැමි ජනතාවට, සිය වතු පිටිවල අයිතිය අහිමිව තැන තැන පොඩි පොඩි බිම් තීරුවල දුක්බිත ජීවිත ගත කරන්නට සිදුවී තිබිණ. ඒ අතර ඒ ඒ ගම්මානවල ගම් ප්‍රධානීන් බවට පත් වී සිටි දේශීය රදළ නායක කාරකාදීන්ගේ අසාධාරණ තාඩන පීඩනවලටද ඒ අසරණ දුප්පත් ගැමියන්ට මුහුණ දීමට සිදුවී තිබිණ.

එතෙක් බුදු දහමේ චිරස්ථිතිය සඳහා ඇප කැපවීමෙන් කටයුතු කළ තරුණ ඤාණසීහ හිමි එතැන් පටන් ඒ වගකීමට අමතරව මේ අසරණ ගැමි ජනතාවගේ යහපත සඳහාද පේවී කටයුතු කරන්නට පටන් ගත්හ. එහිදී සමාජයේ ඇතැම් වරප්‍රසාද ලත් ජන කොටස්වලින් උන් වහන්සේට විවිධ කෙණෙහිලි සහ බාධක අවහිර එල්ල වෙන් ට පටන් ගත්තත් උන් වහන්සේ නොවේ, එම කටයුතුවලින් ඇත් වූයේ. උන් වහන්සේ තමන් හමුවට එවැනි බාධක එත්-එත්ම සිංහ පෝතකයෙක්

සේ වඩ වඩාත් නිර්භීතව සිය ගමන් මගේ පෙරමුණටම ගමන් කරන්නට වූහ.

පසුකාලීනව ඥාණසීහ මහ නාහිමි වැලිකඩ සිර ගෙදර සිට ලියන ලද ‘මට මතක ඇති මගේ පැරැණි සිදුවීම්’ නමැති ස්ව චරිතාපදාන කෘතියට (මෙම කෘතිය සර්වෝදය ප්‍රකාශනයක් ලෙසින් 1982 දී ගුණදාස ලියනගේ මහතාගේ සංස්කරණය යටතේ “හේන්සිටගෙදර සිට වැලිකඩ හරහා” යන නමින් ප්‍රකාශයට පත් කෙරුණි) පෙරවදනක් සපයන මහාචාර්ය හේන්සිටගෙදර ඥාණවාස හිමිපාණෝ එම යුගය පිළිබඳව මෙසේ සඳහන් කරති:

“නවසිය තිස් ගණන්වලදී මාහිමියන් වහන්සේ සපරගමුවට වැඩම වීම, සපරගමු ඉතිහාසයෙහි අටුන් පිටුවක් පෙරළන්නක් වූ බව මෙයින් වටහා ගත හැකිය. එකල සපරගමුවේ කඳු මුදුන්වල අරක් ගෙන සිටියෝ වතුකාර සුද්දෝය. ඔවුන්ගේ වතු අධිරාජ්‍යය එහි රජකම් කරමින් පැවැතිණි. මිටියාවන්වල කුඹුරු හා පුවක් අරඹවලින් වටවූ පටු බිම් තීරුවල ගම්වැසියෝ ජීවත්වූහ. ඒවා නින්දගම්, දේවාලගම් හා විහාර ගම් වූ අතර රටේ මහත්වරු සහ බස්නායක නිළමේවරු ඒවායේ වැඩවසම් ක්‍රමයේ පාලනයක් කර ගෙන ගියහ. එකී ගම්වල කුඹුරුවල පතල් කපා ගත් මැණික්, රටේ මහත්වරුන්ට හා බස්නායකවරුන්ට දී ඔවුන්ගේ අතපල්ලෙන් වැටෙන දෙයින් ජීවත්වීමට ගම්වැසියන්ට සිදු වී පැවැති බව කීම අනිශයෝක්තියක් නොවේ. ගම්වල විසූ සමහර ගම්වැසියන්ට බැතියමක් ඇඳීම, හැට්ටයක් ඇඳීම, කුඩයක් ඉසිලීම ආදිය සඳහා අවසරයක් නොවීය. ගම්වලට යාමට පාරවල් නොවීය. ඒවායේ සෑහෙන තරම් පාසල් හෝ සෞඛ්‍ය ආදී පහසුකම්ද නොවීය. රත්නපුර නගරය මිෂනාරීන්ගේ කෙළිබිමක් වැනි විය. මෙබඳු පරිසරයක් ඇති ප්‍රදේශයක් ප්‍රබුද්ධ ජනතාවක් ඇති, රටේ අනෙක් පළාත් සමඟ අත්වැල් බැඳ ගෙන ජාතික ආගමික ප්‍රශ්නයන්හි ඉදිරියට එන ප්‍රදේශයක් බවට ගෙන ඒමේ භාරදුර කාර්යයේ පෙරමුණ ගත්, අයුක්තියට අධර්මයට දෙවියන්ටවත් හිස නොනැමූ කෙනෙකු වශයෙන් සපරගමු වැසියන්ගේ සදාදරයට ඥාණසීහ නාහිමියන් පත්ව සිටියේ කෙසේද” යන්න වටහා ගැනීමට මේ පොතෙහි මුල් කොටසින් ඉහියක් ලැබේ.

පසු කල එනම් 1934 දී රත්නපුර ප්‍රදේශයේ මුද්දුව නමැති ගම්මානයේ කුඩා කුටියක් තනා ගෙන ඥාණසීහ හිමිපාණෝ එහි වස් විසූහ. එහිදී ද ධර්ම දේශනා පවත්වන්නට උන් වහන්සේ අමතක නො කළ අතර, ඒ ධර්ම දේශනා අසන්නට එකල රත්නපුර ප්‍රදේශයේ බොදු

බැතිමතුන් වැල නො කැඩී එන්නට පටන්ගෙන ඇත. වස් කාලයෙන් පසු ප්‍රදේශයේ පදිංචි පොදු ජනතාව මෙන්ම, ප්‍රභූ පවුල්වල උදවියද උන් වහන්සේ ගෙන් ඉල්ලා සිටියේ රත්නපුරයේම නැවතී එහි පිරිවෙනක් ආරම්භ කරන ලෙසය.

ඡායාරූප: 15 පාතකඩ සර්වෝදය ප්‍රජා නායකත්ව හික්ෂු පුහුණු ආයතනයේ ප්‍රධාන ගොඩනැගිල්ල

උන් වහන්සේද එයට එකඟ වූහ. මුලින් කුලියට ගත් ඉඩමක් පසුව මුදලටම ලබා ගෙන එහි අංග සම්පූර්ණ පිරිවෙනක් ගොඩනගාලීමට උන් වහන්සේ සමත් වූහ. මුද්දුව ශ්‍රී සුමන පිරිවෙන එදා එසේ උන් වහන්සේගේ පුරෝගාමීත්වයෙන් ඇරඹී පිරිවෙනය. එතැන් පටන් උන් වහන්සේ ගේ ධර්ම ශාස්ත්‍රීය සහ අධ්‍යාපනික සේවය රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය පුරාම පැතිරී යන්නට වන.

ඒ දිනවල ප්‍රදේශය පුරා තදින්ම පැතිරී තිබුණු කුල හේදය දුරු කැරැලීමටත්, පිරිහෙමින් පැවැති බෞද්ධ ආගමික භක්තිය නැවත නගා සිටුවීමටත්, නිකාය අතර තුබූ හේද නැති කිරීමටත් උන් වහන්සේ විශාල වශයෙන් උත්සාහ ගත්හ.

ඡායාරූප: 16

පාතකඩ හික්ෂුන් වහන්සේලාට සන්නස් පත්‍ර ප්‍රදානය

රත්නපුර සිවිලි විද්‍යාලයේ සිංහල සහ පාලි භාෂාව ඉගැන්වීමෙන් එහි ශිෂ්‍යයන්ද ජාතික - ශාසනික සේවයට හුරු කරවීමට උන් වහන්සේට හැකි විය. හික්ෂුන් වහන්සේගෙන් පටන් ගත් අධ්‍යාපන සේවය මේ ලෙස බාලක බාලිකාවන් සඳහා පාසල් පිහිටුවීම තුළින් උන් වහන්සේ වඩාත් ව්‍යාප්ත කළහ.

හික්ෂුන් වහන්සේලා උදෙසා විශ්ව විද්‍යාලයක් බඳු උසස් අධ්‍යාපන පීඨයක් පිහිටුවීම උන් වහන්සේ ගේ ර්ලභ අධ්‍යාශය විය. 1944 දී උන් වහන්සේට බොහෝ වෙනස මහන්සි වී ඊට සුදුසු භූමියක් සොයා ගත හැකි විය. අද සර්වෝදය ප්‍රජා නායකත්ව හික්ෂු පුහුණු ආයතනය පිහිටුවා ඇති භූමි භාගයයි ඒ. එම භූමිය සොයා ගැනීමට ඤාණසිහ

හිමිපාණන්ට උදව් කර ඇත්තේ එවකට දේවාලේගම පදිංචි වී සිටි ඤාණසිහ හිමිපාණන්ගේ හිතවතකු වූ ඩී.ඇම්. ගුණසිල මහතාය.

මේ වන විට නැගී එන තරුණ උගත් දේශපාලනඥයකු වූ එස්. ඩබ්ලිව්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතා, ඤාණසිහ හිමිපාණන්ගේ කලාණ මිත්‍රයෙක් බවට පත් වී සිටියේය. ඩොනමෝර් ආණ්ඩුව යටතේ පළාත් පාලන ඇමැති ධුරය හේබැවූයේ ද තරුණ බණ්ඩාරනායක මහතාය. මේ අවදිය වන විට තරුණ බණ්ඩාරනායක මහතා, තම ආගම අනහර බෞද්ධාගම වැළඳගෙන සිටි නිසා එතුමා ගේ පියාණන් වූ සර් සොලමන් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මුදලි තුමා ඔහු හා අමනාප වී සිටියේය. මේ නිසා පියා ගෙන් කිසි උදව් උපකාරයක් හෝ ආදායමක් හෝ නොලද තරුණ බණ්ඩාරනායක මහතා, මරදානේ බඩල්විදියේ පිහිටි බණ්ඩාරනායක මහතාට අයිති “සිල්වර් ස්මිත්” නමැති පරණ වලව්වට වී නීතිඥ වෘත්තියේ යෙදෙමින් ලබන ආදායමින් ජීවනෝපාය ගෙන යමින් සිටියේය.

ජායාරූප: 17 පාතකඩ සර්වෝදය ප්‍රජා නායකත්ව හික්මු පුහුණු ආයතනය

අලුත පිහිටුවන මෙම බෞද්ධ අධ්‍යාපන ආයතනය සඳහා වූ බිම් කැබැල්ලේ යෝජිත ගොඩනැගිල්ල සඳහා ප්‍රථම පස් පිඩැල්ල කැපීම බණ්ඩාරනායක මහතා අතින් සිදු කිරීම ඤාණසිහ හිමිපාණන්ගේ අභිප්‍රාය විය. එම අදහස ඉදිරිපත් කළ විට, බණ්ඩාරනායක මහතාද එයට තම කැමැත්ත පළ කොට තිබිණ. එහෙත් අවාසනාවකට මෙන් මේ දිනවලම අසනීප තත්වයේ පසු වූ ඤාණසිහ හිමිපාණන් ගේ මව්

තොමෝ හදිසියේම අභාව ප්‍රාප්ත වූහ. යෝජිත අධ්‍යාපන පීඨයේ ප්‍රථම පස් පිඬුල්ල කැපීමට නියමිතව තිබුණේ 1944 මැයි 18 වැනි දින පස්වරු 2.25 ටය. උන් වහන්සේගේ මෑණියන් ගේ අවසන් කටයුතු සිදු කිරීමට නියමිතව තිබුණේද එදිනම සවස 3.00 ටය. මවගේ අවසන් කටයුතු වෙනත් දිනකට යොදා ගැනීමට උන් වහන්සේ ගත් ප්‍රයත්නය සාර්ථක නොවූයේ, ඒ වන විට ඥාති හිතමිත්‍රාදීන් ඒ වෙලාව නියම කොට දුර බැහැර ඥාතීන්ටද ඒ බව දැනුම් දී තිබීම නිසාය. ඤාණසීහ හිමිපාණන් මෙහිදී මුහුණ දී සිටියේ අතිශය බැරෑරුම් තත්ත්වයකටය. එකම වෙලාවට මේ දෙතැනේම සිටීම කිසිසේත් කළ නොහැකිය. උන් වහන්සේ දීර්ඝ වශයෙන් කල්පනා කොට අවසන් තීරණයකට එළඹුණාහ. ඒ තමා බෞද්ධ අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානය අරඹන ස්ථානයට වැඩම කරන බවය. මෙසේ සිය තීන්දුව ගත් උන් වහන්සේ මෑණියන් ගේ සිරුර තැන්පත් කරන දෙන හා මතක පරීක්ෂකාර ඇතුළු අවශ්‍ය සියලුම දෙයම සපුරා, සිරුරට අවසන් ගෞරව දක්වා අවසන් මවගේ ආදාහනය සිදු කරන ස්ථානයේදී රැස්ව සිටින ජනතාව හමුවේ කියවන ලෙස කෙටි ලිපියක් ලියා එය බලගල්ලේ උන් වහන්සේගේ ආචාර්ය පාදයන් වහන්සේට භාර දුන්හ. භාරදී පාතකඩට වැඩම කළහ.

එදා උන් වහන්සේ ලියූ අර ලිපියේ එන පේදයක් මෙසේය:

“මේ අවසාන නින්දෙහි සැතපෙන මගේ මෑණියන් අවදි කර, ඇගෙන් මා මෙසේ ඇසුවොත්, “අම්මේ මා ඔබේ අවමභූලට ඉන්නද? තැනිතම් මා බලවත් අධිෂ්ඨානයෙකින් ආරම්භ කරන පාතකඩ හික්ෂු ආයතනයේ පළමු පස් පිඬුල්ල කපන තැනට යන්නද? එවිට මගේ මව මා අමතා මගේ අවමභූලට නොවේ, අර අධිෂ්ඨානය යොමු වී ඇති තැනට යන්න යන පිළිතුර දෙන බව මම දනිමි. එනිසා මෑණියන්ගේ අදහස පරිදි මම එතැනට යමි. මගේ ආදරණීය මෑණියන්ට මා කරන ලෝක ශාසනික සේවයෙන් ජනිත පිනින් අමා මහ නිවන් සුව ලැබේවා...”

උන් වහන්සේ එම ලිපිය අවසන් කොට තිබුණේ එසේය.

එම ලිපිය අවමභූල් උළෙලේදී කියවා අවසන් වූ විගස රැස්ව සිටි බොහෝ දෙනෙකුගේ නෙත්වලින් කඳුළු කැට කඩා වැටෙන්නට වූ බව පසුව ඤාණසීහ හිමිපාණන්ට තම ආචාර්ය පාදයන් වහන්සේ ගෙන් දැන ගන්නට ලැබිණ.

මෙම සිදුවීම්වලින් පසු ඤාණසීහ හිමිපාණන් ඊළඟට උනන්දු වූයේ පාතකඩ හික්ෂු අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයට අවශ්‍ය ගොඩනැගිලි ඉදි

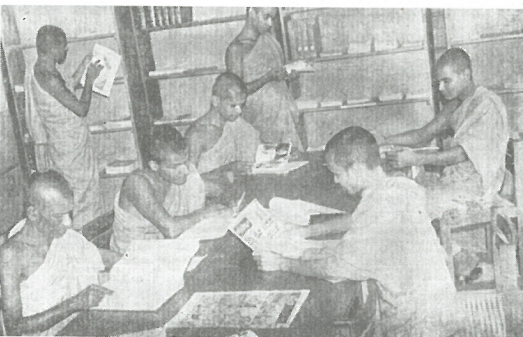
කිරීම සඳහා වූ සම්පත් සොයා ගැනීමේ කාර්ය භාරය සපුරා ගැනීමටය. ඒ සඳහා උන් වහන්සේ ක්‍රියාත්මක කළේ ධර්ම දේශනා පවත්වමින් රට පුරා සංචාරය කිරීමය.

එය සාර්ථක වීම. එම ගොඩනැගිලි තැනීමට අවශ්‍ය මූලික සම්පත් ඒ මගින් සපුරා ගැනීමට උන් වහන්සේ සමත් වූහ.

මේ අවදියේම තම ශිෂ්‍ය භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා ඇහැලියගොඩ අලුත් පිරිවෙනක් ආරම්භ කිරීමටද උන් වහන්සේට හැකි විය. එයද ලියා පදිංචි කළේ ඇහැලියගොඩ ශ්‍රී සුමන විද්‍යාලය යනුවෙනි.

මේ අතර රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන පෙළේ දානපති සමාජ සේවකයකු වූ 'තුම්මෝදර වෙද මහතා' නමින් ප්‍රකට ගම්පති තැන ඤාණසීහ භිම්පාණන්ගේ ශාසනික සේවාව ගැන මෙන්ම, උන් වහන්සේගේ සිල්වත් භාවය ගැනද පැහැදී අංග සම්පූර්ණ ආරාමයක් උන් වහන්සේට පරිත්‍යාග කළහ.

මේ වන තෙක් ඤාණසීහ භිම්පාණන් ශාසනික සේවාවන්හි යෙදී සිටියා විනා, කිසිදු දේශපාලන කටයුත්තකට සම්බන්ධ වූයේ නැත. එහෙත් 1947 මැතිවරණය උදා වෙද්දී නොසිතූ විරූ ලෙස උන් වහන්සේට දේශපාලන කටයුත්තකටද සම්බන්ධ වන්නට අවස්ථාව

ඡායාරූප: 19 පුස්තකාලය

සැලැසීම. එය සිදු වූයේ මෙසේය. 1931 සහ 1936 මැතිවරණවලදී මිනුවන් ගොඩ ආසනයට තේරී පත් වී කෘෂිකර්ම ඇමැති ධුරය මෙන්ම, ශ්‍රී ලංකා රාමඤ්ඤ නිකාය සංඝ සභාවේ සභාපති ධුරයද හෙබැවූ ඩී.එස්. සේනානායක මහතාට

1947 සෝල්බර් ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ තරග කරන්නට සිදු වී තිබුණේ මීරිගම ආසනය සඳහාය. එහෙත් මේ වන විට ලංකා සමසමාජ පක්ෂය මේ ප්‍රදේශයේ විශාල ඡන ප්‍රසාදයකට මෙන්ම, ඡනප්‍රිය භාවයකටද පත් වී තිබුණු අතර, එම

ජායාරූප: 20 පුහුණු පන්තියක්

පක්ෂයෙන් එම අසුනට තරග කළ එඩ්මන් සමරක්කොඩි නමැති තරුණයා, ඩී. එස්. සේනානායක මහතාගේ ජයග්‍රහණයට ඉමහත් තර්ජනයක් වී තිබිණ. බෞද්ධ හික්ෂුන් වහන්සේලාද ගෙන් ගෙට ගොස් සමරක්කොඩි මහතාගේ ජයග්‍රහණය සඳහා වෙනසී කටයුතු කරන්නට වීම නිසා, ඩී. එස්. සේනානායක මහතාටද බෞද්ධ හික්ෂුන් වහන්සේලාගේ සහාය තම ඡන්ද කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය වී තිබිණ.

ඩී.එස්. සේනානායක මහතා මේ සඳහා උපකාර ඉල්ලා සිටියේ ඤාණසීහ හිමිපාණන් ගෙනි. බලගල්ලට පැමිණ තමා ගේ ඡන්ද වැඩට සහාය වන්නැයි සේනානායක මහතා ඤාණසීහ හිමිපාණන් මුණ ගැසී ඉල්ලා සිටියේය. එහෙත් ඤාණසීහ හිමිපාණන් එයට කැමැති වූයේ නැත. මේ වන විට බෞද්ධ විශ්ව විද්‍යාලයය ගොඩනැගීමේ කටයුතු සඳහා දිවා රෑ නොබලා වෙනස මහත්සි වෙමින් සිටි නිසා දේශපාලන කටයුතුවල යෙදෙන්නට නොහැකි බව උන්වහන්සේ ප්‍රකාශ කළහ. එම ඉල්ලීම ද ප්‍රතික්ෂේප කළහ.

එහෙත් එයින් පසුබට වූයේ ඩී.එස්. සේනානායක මහතා නොවේ.

“ඔක මොකක්ද හාමුදුරුවනේ...? මම ඡන්දෙන් දිනලා අගමැතිකම ලබා ගන්නාම ආණ්ඩුව මගින්ම ඔය කටයුත්ත මම කර දෙන්නම්... සිංහල රජ කාලේ වගේ ශාසනයට සේවය කරන්න... ශාසනය දියුණු කරන්න අපට අවස්ථාව සැලසෙනවා. අපට නිදහස ලැබෙනවා කියන්නේ ඒකනේ හාමුදුරුවනේ...”

සේනානායක මහතා දිගින් දිගටම මෙසේ කියද්දී, ඒ වගකිව යුතු නායකයාගේ වචනය පිළිගැනීමට ඤාණසීහ හිමියන්ට සිදුවිය. නිදහස් ලංකාවේ බිහිවෙන අපේම රජයකින් මේ කටයුත්ත සපුරා ගත හැකි වෙතියි උන් වහන්සේ විශ්වාස කළහ. විශ්වාස කොට, උන්වහන්සේද

සේනානායක මහතාගේ ජයග්‍රහණය සඳහා ගමන් ගමට ගොස් එතුමාගේ ප්‍රචාරක කටයුතුවලට සම්බන්ධ වූහ. අවසානයේ ඩී.එස්. සේනානායක මහතා ඡන්ද සටනින් ජය ලබා අග්‍රාමාත්‍ය ධුරයටද පත් වූයේ ය.

එහෙත් තව රජය පිහිටුවීමෙන් පසු අගමැති තුමා හමු වී තමන් වහන්සේට වූ පොරොන්දුව ඉටු කරවා ගැනීම සඳහා අරලියගහ මැදුරට ගිය ඤාණසීහ හිමිපාණන්ට අගමැති තුමා දුන්නේ පුදුමාකාර පිළිතුරකි:

“එකක් කියන්න තියෙනවා හමුදුරුවනේ. ඕක ආගමික වැඩක්. ආගමික වැඩවලට වියදම් කරන්න ආණ්ඩුවකට බෑ. සංඝයා වහන්සේලාගේ ඉගැන්වීම්වලට ආණ්ඩුව ආධාර කරනවා නම්, පාදිලි උන්නාන්සේලාගේ ඉගැන්වීම්වලටත් ආධාර කරන්න වෙනවා. ආණ්ඩුවට ආගමක් නෑ. බුද්ධං සරණං ගවිජාමි කියනවා මිසක් ආණ්ඩුව සරණං ගවිජාමි කියන සිරිතක් නෑ නෙව හමුදුරුවනේ...”

මෙසේ කී සේනානායක මහතා හක හක ගා සිනාසෙන්නට විය.

තමා දේශපාලනඥයකුගේ ගැටයකට හසු වූ බව ඤාණසීහ හිමිපාණන්ට වැටහිණ. මඳ මොහොතක් සේනානායක මහතා දෙස කෝප දීප්ත දෙනෙතින් බලා සිටි උන් වහන්සේ අනතුරුව හුන් තැනින් නැගී සිරිත් ප්‍රකාර කිව යුත්ත අගමැති තුමාගේ මුණටම කියා පා සිංහරාජයකු සේ එතැනින් ඉවත් වී ගියේ ගිගිරුම් ස්වරයෙන් මෙසේද ප්‍රකාශ කරමිනි:

“මම මගේ ශක්තියෙන් රටටත්, ශාසනයටත් කළ හැකි සේවාවන් සලසමිනුයි සිටියේ. එසේ සිටිය මා බොරු පොරොන්දු දී දේශපාලනයට ඇද දැමීමෙන් ඔබ කළේ බරපතල වරදක්. තමන්ට ඉටු කරන්නට බැරි පොරොන්දු දීම විශාල වරදක් බව අදවත් තේරුම් ගන්න. ඔබ මෙහි සිටින තුරු මම නැවත කිසිම දිනක මෙහි (අරලියගහ මැදුරේ) පස් පාගන්නවත් එන්නේ නෑ. ඒ බවත් මතක තබා ගන්න. මම යනවා...”

සේනානායක මහතා තමාව රැවටූ බවත්, අතරමං කළ බවත් බණ්ඩාරනායක මහතාටද දැනුම් දීමට උන් වහන්සේ අමතක නොකළහ.

එතැන් පටන් මෙරට දේශපාලන භූමියේ වෙනස් වීම් සිදුවෙන්නට පටන් ගත්තේ ගහෙන් ගෙඩි එන ගණනටය.

මුලින්ම එස්.ඩබ්ලිව්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතා එක්සත් ජාතික පක්ෂයෙන් ඉල්ලා අස් විය. එතුමා අස් වූයේ 1951 ජූලි 09 දින හලාවත - මාදම්පේ පැවැත්වූ සිංහල මහ සභා සම්මේලනයේදී ඉදිරිපත් කළ යෝජනා දහයක් පිළිබඳ ප්‍රශ්නයක් උඩය. ඒ මහතා ගේ අස්වීමත් සමඟම රටේ දේශපාලනය අමුතූම මහකට ප්‍රවිෂ්ට වූවා සේ පෙනිණ.

1952 මාර්තු මස 21 වැනිදා ඩී.එස්. සේනානායක අගමැති තුමාගේ අභාවයත්, 26 වැනි දින ඩඩ්ලි සේනානායක මහතා අගමැති වශයෙන් පත් වීමත්, 1953 අගෝස්තු මස රට පුරා පැවැති හර්තාලය සහ 1953 ඔක්තෝබර් මස 12 දා ඩඩ්ලි සේනානායක මහතා අගමැති ධුරයෙන් ඉල්ලා අස්වීමත්, සර් ජෝන් කොතලාවල මහතා ඒ තැන ගැනීමත් මේ යුගයේ සිදු වූ ඓතිහාසික සිදුවීම් ලෙස සඳහන් කළ හැකිය.

මේ හැරුණු විට 2500 බුද්ධ ජයන්තිය නිමිත්තෙන් රට පුරාම බෞද්ධ ප්‍රබෝධයක් ඇති කිරීමට ඤාණසිහ නාහිමිපාණන් සංවිධානය කළ වැඩ සටහන් මාලාවද මේ අවදියේ වැදගත් තැනක් ගත් තවත් සංසිද්ධියක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැකිය. එම කටයුත්ත සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා පූජ්‍ය කථකොඥයාට පඤ්ඤාසේකර, හිතටියන ශ්‍රී ධම්මාලෝක, වජිරාරාම විහාර වාසී පූජ්‍ය නාරද ආදී නායක හික්ෂුන් වහන්සේලාද, රත්නපුර දිසාපති තැන්පත් ඇත්තිවි. දියෙස්, මහාවාරිය ජී.පී. මලලසේකර, යන මහත්වරුද විශාල සහායක් ලබා දී ඇත.

මේ අතර 1956 ජන්දයට කිසිම අන්දමකින් සහභාගි නොවන බවට ඩඩ්ලි සේනානායක මහතා තීරණය කර තිබූ නිසා, බණ්ඩාරනායක මහතා නව දේශපාලන විප්ලවයේ නායකයා වශයෙන් තෝරා ගැනීමද ඤාණසිහ හිමිපාණන්ගේ නොපසුබට උත්සාහයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් දැක්විය හැකිය.

1954 අප්‍රේල් මාසයේදී බෞද්ධ මහා සම්මේලනය මගින් බෞද්ධ තොරතුරු පරීක්ෂක සභාව පිහිටුවීමත්, ඒ සඳහා ගිහි පැවිදි බෞද්ධ නායකයෝ විශාල වශයෙන් සම්බන්ධවීමත්, බලංගොඩ ධර්ම විජය මුද්‍රණාලයෙන් එම වාර්තාව මුද්‍රණය කිරීමත්, ඤාණසිහ හිමියන්ගේ අප්‍රතිහත ධෛර්යය නිසාම සිදු වූ කාර්යයන් හැටියට හඳුන්වා දිය හැකිය.

මේ අතර 1956 පෙබරවාරි මස 4 වැනි දින ආනන්ද මහා විද්‍යාලයේදී බෞද්ධ තොරතුරු පරීක්ෂක වාර්තාව අස්ගිරි පාර්ශ්වයේ මහා නායක හිමියන් අතට බෞද්ධ ජනතාව වෙනුවෙන් පිරිනමන ලදී. සියලුම හික්ෂු සංවිධාන එකතු වී හික්ෂු පෙරමුණද, පංච මහා බලවේගයද සංවිධානය වූයේ මේ දිනවලය.

මේ වන විට රට පාලනය කරමින් සිටියේ සර් ජෝන් කොතලාවල මහතා අග්‍රාමාත්‍ය ධුරය හෙබැවූ එක්සත් ජාතික පක්ෂයය. නැතහොත් එක්සත් ජාතික පක්ෂ රජයය. හදිසියේම එම රජය 1956 පෙබරවාරි මස

18 වැනි දින විසුරුවා හරින ලද අතර, මැතිවරණය අප්‍රේල් මස 5, 7 සහ 10 යන දිනයන්හි පවත්වන්නට තීරණය කොට තිබිණ.

එම මැතිවරණයෙන් බණ්ඩාරනායක මහතාගේ නායකත්වයෙන් යුතු මහජන එක්සත් පෙරමුණු රජය ඓතිහාසික ජයග්‍රහණයක් ලැබීය.

එක්සත් ජාතික පක්ෂයට ලැබුණේ ආසන 8 කි.

එම ජයග්‍රහණය පිටුපස සිටි අයෝමය ශක්තිය වූයේ අපේ ඤාණසිහ මහ හිමිපාණෝය. නැතහොත් අපේ පණ්ඩිත භාමුදුරුවෝය. උන් වහන්සේගේ අනුපමිය බුද්ධි ප්‍රභාවයද මෙම ජයග්‍රහණයට විශාල වශයෙන් හේතු කාරක වී තිබිණ.

එහෙත් අවාසනාවකට මෙන් බණ්ඩාරනායක රජයෙන් බලාපොරොත්තු වූ ජාතික සහ ශාසනික සේවාව හරිහැටි ඉටු වෙන්නටත් ප්‍රථම බණ්ඩාරනායක අගමැති තුමා සාහසිකයකු ගේ අතින් ඝාතනයට ලක්විය. එය දේශපාලන කුමන්ත්‍රණයක් බවය මහජනතාවගේ විශ්වාසය වූයේ.

බණ්ඩාරනායක මහතාගේ අභාවයත් සමගම එතුමා පිහිට වූ නව රජය කඩා වැටීමට හෝ අරාජික වීමට හෝ ඉඩ නොතැබූ ඤාණසිහ හිමිපාණෝ වහා ක්‍රියාත්මක වී පක්ෂයේ සියලු ක්‍රියාකාරීන් ඒකරාශී කොට සාකච්ඡා පිට සාකච්ඡා පවත්වා සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මහත්මියට පක්ෂයේ නායකත්වය භාරදී, එතුමියගේ නායකත්වයෙන් රජය ඉදිරියට ගෙන යන්නට කටයුතු සැලැස්සූහ. 1960 මාර්තු මාසයේ පැවැත්වූ මැතිවරණයෙන් එම රජය ජයග්‍රහණය නොකළත්, 1960 ජුනි මාසයේ පැවැත් වූ මැතිවරණයේදී මැතිනියගේ නායකත්වයෙන් තරඟ කළ සමගි රජය බලයට පත් විය.

එහෙත් එතුමියගේ රජය යටතේද ඤාණසිහ හිමිපාණන් අපේක්ෂා කළ ප්‍රගතිශීලී වෙනස් කම් සිදු වූයේ නැත. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණේ ඇතුළු රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ උදාසීනතා සහ කාලයට නොගැලපෙන නීති රීති බව උන් වහන්සේට වැටහෙන්නට ඇත. දැඩි පාලනයෙකින් යුතුව එක පරපුරක් හදා ගැනීමට හැකි වුවහොත් රටේ දූෂණ සහ භීෂාව නැති කළ හැකි බව උන් වහන්සේගේ අදහස විය. මේ සඳහා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය කොහෙන්ම නොගැලපෙන බවත් ඒ වෙනුවට ඒකාධිපති බලයක් අවශ්‍ය බවත් ප්‍රකාශ කළ උන් වහන්සේ ඒ අවදියේ එම සිතුවම් පැතුම් ඇතුළත් කොට “ඒකාධිපතිවාදය” නමින් පොතක් ලියා පළ කළහ.

එහෙත් ඊළඟ මැතිවරණයේදී එනම් 1965 ජූලි මස පැවැති මැතිවරණයේදී බලයට පත්වූයේ සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනියගේ නායකත්වයෙන් යුත් ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂ රජය නොවේ. ඩඩ්ලි සේනානායක මහතාගේ නායකත්වයෙන් යුතු එක්සත් ජාතික පක්ෂ රජයය. එම රජය බලයට පත්වීම ඤාණසීහ හිමිපාණන් ගේ හිත සුව පිණිස නොවීය. උන් වහන්සේ ඉකුත් රජය පැවැති වකවානුවේ ලියන ලද “ඒකාධිපති වාදය” නමැති පොත සම්බන්ධයෙන් එම රජය විශේෂ පරීක්ෂණයක් කරන්නට විය. අවසානයේ ඒ පාලක පක්ෂය තීරණය කළේ එම පොත ඤාණසීහ හිමිපාණන් නිර්මාණය කළේ සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනියට ඒකාධිපති බලයක් ලබා දීමටය යනුවෙනි. එසේ තීරණය කොට එය රාජ්‍ය විරෝධී ක්‍රියාවක් නැතහොත් රාජ්‍ය විරෝධී කුමන්ත්‍රණයක කොටසක් බවට ඒත්තු ගන්වා උන් වහන්සේව ඒ චෝදනාව යටතේ 1966 අප්‍රේල් මස 17 වැනි දින මධ්‍යම රාත්‍රියේදී අත් අඩංගුවට ගන්නා ලදී.

එතැන් පටන් අවුරුදු තුනකුත් මාස ගණනක් උන් වහන්සේට කාලය ගත කරන්නට සිදු වූයේ වැලිකඩ මැගසින් බන්ධනාගාරයේය. එහිදී, සිදු වූ දෑ ගැන කම්පා නොවූ උන් වහන්සේ, බන්ධනාගාරයද එක්තරා නේවාසිකාගාරයක් ලෙස සලකා එහි සිට ග්‍රන්ථ සම්පාදනයේ යෙදෙන්නට පටන් ගත්හ. දිවා රෑ නොබලා ඒ ශාස්ත්‍රීය සේවාවේම නියුක්ත වූ උන් වහන්සේට ඒ කාලය තුළ සිංහල, පාලි සහ සංස්කෘත යන භාෂා තුනෙන් ග්‍රන්ථ 28 ක් සම්පාදනය කරන්නට හැකියාව ලැබිණ. උන් වහන්සේ බන්ධනාගාර ජීවිතයෙන් නිදහස ලැබූයේ පුරා දින 1228 ක් එහි කාලය ගත කළාට පසුය. බන්ධනාගාරයෙන් නිදහස් වූවාට පසු උන් වහන්සේ සිය හිතවතුන් හා පැවැසුයේ තම ජීවිතයේ සාර්ථකම සහ ප්‍රයෝජනවත්ම කාලය ගත කළේ බන්ධනාගාරයේදී බවය. එයට හේතුව එහිදී උපාචියට යන එන සහ එහි ගත කරන කාලයේදී හැර, අන් හැම අවස්ථාවකදීම උන් වහන්සේට පොත පත ලිවීම වැනි ධර්ම ශාස්ත්‍රීය සේවාවන්හි යෙදීමට හැකියාව ලැබී තිබුණු බැවිනි.

ඒ කාලයේ උන් වහන්සේ ලියන ලද කෘතියකට ශ්‍රී ලංකා සාහිත්‍ය මණ්ඩලය මගින් වර්ෂයේ හොඳම සාහිත්‍ය නිර්මාණයට හිමි සම්මාන ද හිමි වීණි. මට මතක හැටියට උන් වහන්සේට එදා එම සම්මානය ලැබුණේ පාලි භාෂාවෙන් දුටුගැමුණු වර්තය මුල් කොට ලියන ලද පද්‍ය ග්‍රන්ථයකටය.

1970 මැති-
වරණය උදා වූ විට
එවර ද වෙනස
මහත්සි නොබලා
මැතිවරණ සටනේ
යෙදුණු උන්වහන්සේ,
යළිත් වරක් ශ්‍රී ලංකා
නිදහස් පක්ෂයට
බලය ලබා දීමට
උපස්ථම්භක වූහ.

ජායාරූප: 21
පානකඩ සර්වෝදය රැස්වීමක දී

එහෙත් නව රජය පිහිට වුවාට පසු තව දුරටත් දේශපාලන භූමියේ
රැඳෙන්නට නොසිතූ උන් වහන්සේ එතැන් පටන් රටටත්, ජනතාවට
සහ ශාසනයටත් සේවය සැලැස්ම සඳහා තෝරා ගත්තේ සර්වෝදය
ශ්‍රමදාන සංගමයය.

මේ බව උන් වහන්සේ ලියූ “හේන්පිටගෙදර සිට වැලිකඩ හරහා”
කෘතියේ මෙසේ සඳහන් කොට ඇත.

“1970 මැතිවරණය පැවැත්විණි. එම මැතිවරණයේදී ඉතා
වේගවත්ව ක්‍රියා කළෙමි. ඉන්පසු මම දේශපාලන කටයුතුවලින් ඉවත්ව
මගේ පානකඩ විද්‍යාලයයද, ලංකා ජාතික සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංගමයට

ජායාරූප: 22
පානකඩ සර්වෝදය හික්ෂු පුහුණු ආයතනයට පැමිණි අවස්ථාවේ
අතිගරු පණ්ඩිත හේන්පිටගෙදර ඤාණසීහ අනුනායක හිමි සමඟ
1980 දී

පවරා මේ වන තුරු
එම ව්‍යාපාරයෙහි
යෙදෙමින් රටට
සේවයක් කිරීමට
කාලය යොදවමින්
සිටිමි.” (125 පිටුව)

හේන්පිටගෙදර
ඤාණසීහ ස්වාමින්
වහන්සේ තරම් මේ
රටට, ආගමට සහ
මනුෂ්‍ය ප්‍රජාවට
අවංකවම ආදරය කළ
සහ ඒ අංශ වෙනුවෙන්

ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන් ඇප කැප වී සේවය කළ වර්තයක් මට මෙනෙක්
හමු වී නැති තරම්ය.

වන මැද කෙමි බිමක්

෧ රිච්ට්ට්, නෙදර්ලන්තය සමග මිත්‍ර සබඳතා ඇති කර ගත් මුල් අවදියේ - එනම්: 1969-70 යන කාල සීමාවන්හි මට නිතරම පාහේ එරටට යන්නට අවස්ථාව සැලැසිණි. නෙදර්ලන්ත ජනතාව, ශ්‍රී ලාංකික ජනතාවට වෙසෙස් සැලැකිල්ලක් දැක්වූ බව මගේ විශ්වාසයයි. ඒ අය තුළ ලාංකික ජනතාව පිළිබඳව විශාල ආදර ගෞරවයක් ඇති වී තිබුණ බව ද මට අවබෝධ කොට ගත හැකි විය. ඒ රටේ බුද්ධිමත් ජනතාව පමණක් නොව, සාමාන්‍ය පන්ති ජනතාව පවා ශ්‍රී ලංකාව ගැන බොහෝ තොරතුරු දැන සිටියහ. කලක් ශ්‍රී ලංකාව ඒ රටේ යටත් විජිතයක් වශයෙන් පැවැතිමත්, නෙදර්ලන්ත ජාතික දොස්තර ආර්.එල්. ස්පිට්ල්, ආචාර්ය බ්‍රයන් ක්‍රෙට්සර්, ක්‍රිස්ටින් විල්සන්, ආර්.එල්. බ්‍රෝනියර් වැනි ශ්‍රී ලංකාවේ ජීවත් වූ ඉංග්‍රීසි බසින් ලියූ ලේඛක ලේඛිකාවන් ලාංකික ජන ජීවිත ඇතුළත් කොට ලියන ලද ග්‍රන්ථ විශාල සංඛ්‍යාවක් එරට සාහිත්‍ය ක්ෂේත්‍රයට ප්‍රවිෂ්ට වී තිබීමත් නිසා මේ තත්ත්වය උද්ගත වී ඇතැයි මම සිතමි.

කෙසේ වුවද මෙසේ නෙදර්ලන්තයට ගිය ගමන්වලදී මට 'නොවිබි' ආයතනය සමග ද කිට්ටු සබඳතා ඇති කර ගත හැකි විය. නොවිබි ආයතනය - නෙදර්ලන්ත රජයේ අනුග්‍රහය ද ඇතිව පවත්වාගෙන යන ජාත්‍යන්තර තලයේ දැවැන්ත ආධාරක ආයතනයෙකි. සමාජ සේවා මූලස්ථානයෙකි. මා නෙදර්ලන්තයට ගිය සෑම අවස්ථාවකම නොවිබි ක්‍රියාකාරීන් මා විවිධ ගම්මානවලට සහ නගරවලට කැඳවාගෙන ගොස්, ඒවායේ පැවැති ජන හමු අමතා සර්චෝදය දර්ශනය ගැනත්, සර්චෝදය සේවා කටයුතු ගැන වාගේම, නොවිබි ආයතනයේ ක්‍රියා කටයුතු මා දකින ආකාරය පිළිබඳවත් දේශන

පවත්වන්නට කටයුතු සලසා දුන්. එම දේශන පැවැත්වීමෙන් ඒ අය බලාපොරොත්තු වූයේ ආර්ථිකව දුප්පත් රටවල ජනතාවට උදව් කිරීමට නෙදර්ලන්ත ජනතාව උනන්දු කරවීම බව මම දැන සිටියෙමි. වඩාත්ම මට එහිදී දේශන පවත්වන්නට සිදුවී තිබුණේ ගුරු-සිසු හවතුන්ටත්, සුඛ සාධක සංගම් නියෝජිත පිරිස් වැනි ජන කණ්ඩායම්වලටත්ය.

මෙසේ නෙදර්ලන්තයට ගිය එක් අවස්ථාවක දිනක් මට නොවිඛි සංවිධානයේ උසස් නිලධරයකු සමග නගරාන්තර ගමනකට සහභාගි වන්නට සිදු විය. එම ගමන යන අතරතුර මා ළඟම වාඩි වී සිටි ඒ නිලධරයා නිකමට මෙන් මා අමතා, විවිධ රටවලින් නොවිඛි ආයතනයට එවා ඇති විවිධ ව්‍යාපෘතීන් පිළිබඳ ඉල්ලුම් පත් ඵරට රජයේ සහයෝගිතා අමාත්‍යාංශයට පසුදින ඉදිරිපත් කළ යුතුව ඇති බවත්, එම ව්‍යාපෘති නෙදර්ලන්ත රජයේ ද සහාය ඇතිව කරන බැවින්, මෙසේ ඒවා රජයට ඉදිරිපත් කරන බවත් කීවේය. එය මට අලුත් ප්‍රවෘත්තියක් විය. අපේ රටින් කිසිම දිනෙක එබඳු ව්‍යාපෘතියක් නොවිඛි ආයතනයට හෝ නෙදර්ලන්ත රජයට හෝ ඉදිරිපත් කර නොතිබිණ. එයට හේතුව එබඳු කටයුත්තක් පිළිබඳ තොරතුරු අප නො දැන සිටි නිසාය. මේ නිසා එම ප්‍රවෘත්තියෙන් පිබිදුණු සිත් ඇති මම, එම නිලධාරියා අමතා සර්වෝදයටත් එබඳු ව්‍යාපෘතියක් ඉදිරිපත් කළහැකි දැයි ඇසීමි.

“ඇයි බැරි....?” මේ ඔහු ගේ ක්ෂණික පිළිතුරු විය. “හැබැයි හෙට තමයි ඒ ව්‍යාපෘති බාර ගන්නා අවසාන දවස. හෙට උදේම ඔබට ව්‍යාපෘති යෝජනාවක් සකස් කොට ඉදිරිපත් කරන්නට පුළුවන් නම් එය අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කරන්න පුළුවන්....”

එදින රාත්‍රියේම නොවිඛි කාර්යාලයට ගිය මම එහි සේවය කරන තරුණ නිලධාරිනියක ගෙන් ටයිප් රයිටරයක් සහ කඩදාසි මිටියක් ඉල්ලා ගෙන, එළිවන තෙක් උත්සාහ කොට ව්‍යාපෘතියක් සකස් කළෙමි. මා සකස් කළේ තරුණ පුහුණු නායකත්ව ආයතනයක් සහ ගොවිපළක් ශ්‍රී ලංකාවේ ආරම්භ කිරීම පිණිස සැකැස්ම ව්‍යාපෘතියෙකි. ඇත්ත වශයෙන්ම එම ව්‍යාපෘති යෝජනාව සකස් කිරීම මට ඒ තරම් අමාරු කාරියක් නොවූයේ, අපේ තරුණ පරපුරේ-විශේෂයෙන්ම ගම්බද ප්‍රදේශවල තරුණ-තරුණියන්ගේ අනාගත අභිවෘද්ධිය උදෙසා එබඳු කටයුත්තක අවශ්‍යතාව බොහෝ කලෙක සිට මගේ සිතේ රැඳී පැවැති නිසාය.

පසුදා උදෑසන නොවිඬි ආයතනයේ මහ ලේකම්වරයා වූ මා හිතවත් ජෙරාඩ් චොන්ග්ලයිමන් මහතා, මගේ ව්‍යාපෘති යෝජනාව කියවා විමතිය පළ කළේය. එක් රැයක මා තනිවම එබඳු ව්‍යාපෘතියක් සම්පාදනය කිරීම පිළිබඳවය, ඔහු මවිතය පළ කළේ. කෙසේ වුවද ඒ මහතා එය මගෙන් භාර ගත්තේය. එදිනම එය සෙසු ව්‍යාපෘති යෝජනා සමඟම සංවර්ධන සහයෝගිතා අමාත්‍යාංශයට ඉදිරිපත් කරන බවද කීවේය. ඊට පසුවදා එම විෂය භාර රජයේ උසස් නිලධාරියෙක් මට මුණ ගැසුණු අතර, මගේ එම ව්‍යාපෘතියේ අවශ්‍යතාව මම ඔහුට වාචිකව විස්තර කර දීමට ද අමතක නො කළෙමි.

මගේ ව්‍යාපෘති යෝජනාව එල දරනු ඇත යන හැඟීම මා තුළ ඇති වී තිබිණ. විශේෂයෙන්ම නෙදර්ලන්තයේ මා ඇසුරු කළ සියලු විද්වතුන් සහ හිතවතුන් සෑම දෙනෙක්ම මට දැක්වූ සැලකිල්ලත් විශ්වාසයත්, මට විශාල ධෛර්යයක් මෙන්ම, උද්යෝගයක් ද ලබා දුන් බව සඳහන් කළ යුතුව ඇත. අනෙක් අතට සර්වෝදය සමාරම්භයේ සිටම මගේ සිත නිතරම ඇදී ගියේ අපේ අනාගත පරපුරේ අභිවෘද්ධිය කේන්ද්‍රීය කොට කටයුතු කිරීමේ අභිප්‍රායය. ඒ තත්වය හෙවත් ඒ ප්‍රවණතාවය මා තුළ ජනිත වන්නට ඇත්තේ මා ගුරු වෘත්තිය ඔස්සේ සමාජ සේවයට ප්‍රවිෂ්ට වූ චරිතයක් වීම නිසා විය යුතු යයි මම සිතමි.

මම මේ නව ව්‍යාපෘති යෝජනාවේ එලදායිතාවය යොමු කළේ ද, අපේ අනාගත පරපුරේ යහපත උදෙසාමය. විශේෂයෙන්ම ගම්බද පළාත්වල ජීවත්වන පාසල් අධ්‍යාපනය නිම කළ රැකියා විරහිත තරුණ තරුණියන්ගේ යහපත උදෙසාය. මමද ගම්බද ප්‍රදේශයෙකින් මතු වූ කෙනෙකු වීමි. එවැනි ප්‍රදේශවල තරුණ පරපුරේ සිතූම් පැතුම් අපේක්ෂා මෙන්ම ඒ අය වටා පැවැති දුෂ්කරතාද ඒ අය සමාජානුයෝජනය වීමට පැවැති බාධක අවහිරතා ද මම මනාව අධ්‍යයනය කොට සිටියෙමි. ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන්ම අවබෝධ කොට ගෙන සිටියෙමි. ඒ වන විට එවැනි තරුණ කොටස්වලට අතහිත දීමට කෙනෙක් සිටියේ නැත. දේශපාලනඥයන් අතින් ඒ වගකීම ඉෂ්ට විය යුතු වුවද පක්ෂ දේශපාලනයේ වර්ගවාදී සහ කල්ලිවාදී පිළිවෙත ඒ වගකීම නිසි ලෙස ඉෂ්ට කළේ නැත. මේ සියල්ල සිතට ගත් නිසාය, මා නිතරම ගැමි තරුණ පරපුරේ යහපත සඳහාම සර්වෝදය සේවා ක්‍රියාත්මක කරන්නට පටන් ගත්තේ.

නොවිඬි ආයතනයට භාර දුන් නව ව්‍යාපෘති යෝජනාව සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ ඉදිරි ගමනට විශාල ගැම්මක් නැතහොත් විශාල

පිබිදීමක් සිදු කරන කාර්යයක් වන බව මට අවබෝධ වීණි. මේ නිසා නෙදර්ලන්තයේ එම සංචාරයේ කටයුතු කඩිනමින් නිමවා වගස ආපසු ලංකාවට ආවේ, සර්වෝදයේ සෙසු වැඩිහිටි පිරිස් සමග මේ අරඹයා වැඩිදුර සාකච්ඡා කොට, ඒ සඳහා අපට සුදුසු ඉඩමක් ඉතාම කඩිනමින් සොයා ගැනීමේ අභිප්‍රායද සිත්හි රඳවාගෙනය.

එම්. ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මහතාත්, උපාලි සේනානායක මහතාත් මෙම ක්‍රියා කටයුත්ත අගය කොට, ඊට අවශ්‍ය කටයුතු සම්පාදනය කොට දෙන්නට ප්‍රෝත්සාහී වීම මට විශාල සහනයක් විය. අප සියලු දෙනාගේම නිගමනය වූයේ කෘෂිකර්මය ඇතුළු අපේ සියලු පාඨමාලා පැවැත්වීමට යෝග්‍ය ඉඩමක් සොයා බැලිය යුතු බවත්, එය සොයා ගත යුත්තේ කොළඹින් බැහැර කෘෂිකර්මය මූලික වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රදේශවලින් බවත්ය. ඒ අනුව අප මුලින්ම වව්නියාව, පොළොන්නරුව, හම්බන්තොට වැනි දිස්ත්‍රික්වලින් සුදුසු ඉඩමක් සෙවීමේ නිරත වීමු. ඒ සඳහා විශාල කාලයක් ද, ධනයක් ද කැප කළෙමු. එහෙත් අපට යෝග්‍ය ඉඩමක් ඒ ප්‍රදේශවලින් සොයා ගැනීම අසීරු විය. අවසානයේ අපේ හිතවතකු වූ මොනරාගල දිසාපති ධුරය හොබවමින් සිටි ඩබ්ලිව්.ජේ. ප්‍රනාන්දු මහතා මුණ ගැසී සාකච්ඡා කළ විට, ඒ මහතා හොඳ තොරතුරක් අපට දැනුම් දුන්නේය. සහල් මෝල් හිමියන්ගේ සංගමය විසින් අත්හැර දමන ලද අක්කර 500ක පමණ ඉඩමක් තණමල්විල නගරාසන්නයේ තිබෙන බවත්, සුදුසු නම් එය ලබා දිය හැකි බවත් ඒ මහතා කීවේය.

අපි වහාම දිනයක් සහ වේලාවක් නියම කොට ඩබ්ලිව්.ජේ. ප්‍රනාන්දු මහතා සමග එම ඉඩම බැලීමට ගියෙමු. කිරිඳි ඔය අසබඩය මෙම ඉඩම පිහිටා තිබුණේ. ඉඩම ඇස ගැසුණු ඇසිල්ලේම එය අපේ කාර්ය කටයුතුවලට ඉතාම උචිත ස්ථානයක් බව මට වැටහිණි. සියලුම විශාල ගස් කපා ඉවත් කොට ගෙන තිබුණත්, අප සියලු දෙනාගේම අදහස වූයේ සර්වෝදය තරුණ පුහුණු මධ්‍යස්ථානයක් ගොඩනැංවීමටත්, ගොවිපළක් ඇති කිරීමටත් මෙතැන ඉතාම උචිත ස්ථානයක් බවය. අපේ කැමැත්ත ප්‍රකාශ කළ විට, ඩබ්ලිව්.ජේ. ප්‍රනාන්දු මහතා ද සතුටු විය. සර්වෝදය ඔස්සේ රටේ අනාගත පරපුරේ යහපතට සලසන සේවාවකට තමන්ට ද දායක වීමට හැකිවීම ගැනය, ඔහු සතුටු වූයේ. ඊළඟට කළ යුතුව තිබුණේ ඉඩම් කොමසාරිස්වරයා ගේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමය. එම රාජකාරී කටයුත්ත තමා ඉටු කර දෙන බවට ප්‍රනාන්දු මහතා අපට පොරොන්දු විය. මේ අතර අපගේ කටයුතු

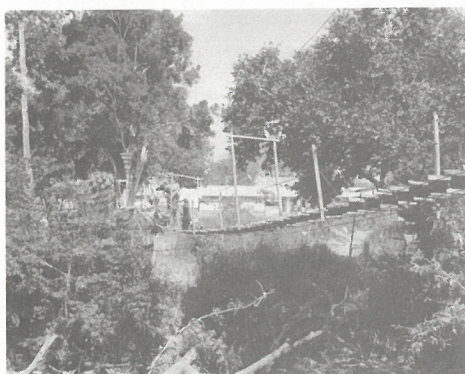
පටන් ගැනීමට තාවකාලික අවසර පත්‍රයක් ද අපට ලබා දීමට තරම් ඩබ්ලිව්.ජේ. ප්‍රනාන්දු මහතා කාරුණික විය.

කෙසේ හෝ 1972 ජුනි මස 19 වැනි දින අපේ සියලු සිතුම් පැතුම් ඉටු කරමින් සහ සියලු බාධක කරදර අවසන් කෙරෙමින් තණමල්විල පිහිටි එම අක්කර 500 භූමිය

ගොවිපළක් සහ පුහුණු කිරීම් ආයතනයක් සඳහා රජයෙන් නිත්‍යානුකූලව අපට ලබා ගත හැකි විය.

එම ජයග්‍රහණය ලබා ගැනීමට සර්වෝදයේ අප සෑමගේ උනන්දුව සහ උත්සාහය වාගේම, මොනරාගල දිසාපති තැන්පත් ඩබ්ලිව්.ජේ. ප්‍රනාන්දු මහතාගෙන්, ඉඩම් කොමසාරිස් තැන්පත් කේ.එන්. විරක්කොඩි මහතාගෙන් අවංක සහයෝගයත්, දැඩි ඇප කැපවීමත් හේතු වූ බව කෘතඥතා පූර්වකව මෙහිලා සඳහන් කළ යුතුව ඇත. එමෙන්ම අග්‍රාමාත්‍ය සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනියගේ සහ කෘෂිකර්ම අමාත්‍ය හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව මහතාගේ කාරුණික අනුග්‍රහය ද ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කළ මනාය.

අපට එම ඉඩම ලැබුණේ අවුරුදු 30 ක බද්දකට යටත්වය. එය

ඡායාරූප: 24 ගොවිපලට ඇතුල්වන වැල් පාලම

අප අපේක්ෂිත සංවර්ධන කටයුත්තට අත්‍යන්තයෙන්ම යෝග්‍යතර විය. තණමල්විල පිහිටි එම අක්කර 500 දකුණෙන් රජයේ තේක්ක වගාවටද , බටහිරින් කිරිඳි ඔයටද, උතුරින් ගලහිටිය හේන්යායටද මායිම්ව තිබිණ. අප මේ ඉඩම බාර ගන්නා විට එහි තිබුණේ කුඩා කටුමැටි ගෙයක් පමණි. කලින් මේ

ඉඩම බදුගෙන සිටි ආයතනය - එනම්: සීමා සහිත "රයිස් මිල්ස් සහ

ප්‍රධානස්ථාන” ආයතනය විසින් එහි නිවුණු සියලුම දැව නැතහොත් වටිනා ගස් කොළන් කපාගෙන ගොස් තිබිණ. මුළු භූමියම අපට ලැබෙන විට පැවැතියේ ළදු කැලෑවක් වශයෙනි. කුඩා වැව් කිහිපයක් භූමියේ ස්ථාන හතරක පිහිටා තිබුණත්, ඒවා ද දීර්ඝ කාලයක් මුළුල්ලේ ප්‍රතිසංස්කරණ කොට නොතිබුණේත්, ඒවා පැවැතියේත් විනාශයට භාජනය වෙමින්ය. මම මේ ස්ථානයට පෞද්ගලිකවම ගොස් අපේ සර්වෝදය නංගිලා මල්ලිලාගේ සහයෝගයෙන් කිරිඳි ඔය අසබඩින්ම තාවකාලික මඩු කුඩාරම් කිහිපයක් ඉදි කිරීමට කටයුතු සැලැස්වෙමි. පසුව ඉඩකඩ ඇති එමෙන්ම අලංකාරවත් දෙමහල් ගොඩනැගිල්ලක් ද, ඒ භූමියේ ම වූ දැව දඩු ආදිය උපයෝගී කොට ගොඩනැගීමට අපට හැකියාව ලැබිණ. ඒ කාලයේ කරුණානන්ද මහතාත්, උපාලි සේනානායක මහතා සහ මමත් එහි ගිය විට නතර වූයේ එම නව ගොඩනැගිල්ලේය. ඒ වනවිට එහි නතර වී සිටි නංගිලා - මල්ලිලා එය හැඳින් වූයේ ‘හිල්ටන් නිවෙස්’ කියාය.

මුලින්ම අපි ශ්‍රමදාන කඳවුරු කිහිපයක් පවත්වා එහි පැවැති වැව් හතරක් ප්‍රතිසංස්කරණය කළෙමු. ඊළඟට ආර්.එස්. උඩකුඹුර නමැති මහත්මයාකුගේ සහ උපාලි සේනානායක මහතාගේ මිත්‍ර ඉංජිනේරුවරුන් කිහිප දෙනෙකුගේ මාර්ගයෙන් ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු කරගෙන යාමට පටන් ගත් නමුත්, අවශ්‍ය කටයුතු අප සිතා සිටි පරිදි ලෙහෙසියෙන් ඉටු කොට ගත නොහැකි විය. වැඩි කල් යා නොදීම අප අත ගසා ඇති කටයුත්තේ බැරැරුම්කම අපට අවබෝධ කර ගත හැකි විය. මේ වන විට අපට මේ සඳහා විදේශ ආධාර ලැබීමට සුදුසුකම් ලබා තිබුණත්, කිසිදු මුදලක් ලැබී තිබුණේ නැත. අප කටයුතු කර ගෙන ගියේ අප සතු සම්මත සම්පත් විය පැහැදිලි කරමිනි. එහෙත් මෙය එබඳු සරල ගණයේ කටයුත්තක් නොව, විශාල මුදලක්, විශාල කාර්මික ඥානයක්, ශ්‍රම ශක්තියක් අවශ්‍ය දැවැන්ත කටයුත්තක් බව වැටහී ගියෙන්, මම කෙසේ හෝ එවකට බ්‍රිතාන්‍යයේ සිටිල් ඉංජිනේරුවකු වශයෙන් කටයුතු කරමින් සිටි මගේ මල්ලි වන චීර්මන් ජිනදාස මෙම ව්‍යාපෘතියට සම්බන්ධ කර ගැනීමට උත්සාහ ගනිමි. අවසානයේ ඔහු මගේ ඉල්ලීම පිළිගෙන පෙරළා ශ්‍රී ලංකාවට සැපත් විය. එය මට විශාල සහනයක් විය. මේ වන විට සර්වෝදයේ නංගිලා - මල්ලිලා මෙම භූමියේ හේන් ගොවිතැන් මට්ටමින් වගා කටයුත්තක් ආරම්භ කොට තිබුණේත් අපට ආහාර සඳහා වැය වෙන මුදල් යම් ප්‍රමාණයකට අවම කොට ගත හැකි වී තිබිණ.

ජායාරූප: 25 නව ගොඩනැගිලි සංකීර්ණය

වීරමන් මල්ලි පැමිණි පසු ඔහුගේත්, උපාලි සේනානායක මහතාගේ මිත්‍රයකුගේත් සහායෙන් අලුත් ගොඩනැගිලි සමූහයක් අපට මෙම භූමියේ ඉදිකොට ගත හැකි විය. මෙම නිවාස යෝජනා ක්‍රමය අප හැඳින් වූයේ ‘සම්මාවාස’ යනුවෙනි. අපට නොවිඛි ආධාර ලැබීමත් සමඟම අපි සිසු සංවර්ධනයකට අධිකාලම දැමීමු. පළමුව අපි සත්ව ගොවිපළක් ආරම්භ කළෙමු. මත්දපෝෂණ ලමුන්ට සහ පෙර පාසල් ලමුන්ට නොමිලේ කිරි වේලක් ලබා දීමට අපට හැකි විය. වැව් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමත් සමඟම අපට ගොඩ මඩ දෙකේම ගොවිතැන් කටයුතු ආරම්භ කරන්නට අවස්ථාව සැලැසිණි. අපි රුපියල් 1,45,000කට බුල්ඩෝසරයක් ද මිලදී ගතිමු. 1975 වන විට ගොඩ ඉඩම් අක්කර 175ක් සහ කුඹුරු අක්කර 60ක් අස්වැද්දීමට අපට හැකියාව ලැබිණ.

1976 දී වීරමන් ජිනදාස මහතා ගොවිපළ කළමනාකාර තනතුරට පත් කෙරිණ. ඔහු එම ගොවිපළේ පුනර්ජීවනය සඳහා විශාල කැපවීමකින් කටයුතු කළේය. බ්‍රිතාන්‍යයෙන් අධ්‍යාපනය සහ පුහුණුව ලැබූ සිවිල් ඉංජිනේරුවකු වූ ඔහු අතින් නිර්මාණය වූ නව ගොඩනැගිලි මෙම භූමියේ විශේෂ ස්ථානයක් ගත් අංගයක් විය. ඔහු ඒ ගොඩනැගිලි සියල්ල නිර්මාණය කළේ සහ ගොඩනැගුයේ එම ප්‍රදේශයේම තිබූ සම්පත් උපයෝගී කරගෙනය. ගඩොලින් බිත්ති බැඳ, රට උළු සෙවිළි කොට, බිමට සිමෙන්ති දමා ඔහු තැනූ එම එක් නිවාසයෙක 12 දෙනෙකුට නේවාසික වීමට ඉඩ කඩ ලැබී තිබිණ. මෙම නිවාස පිරිමැසුම්

දායක වුවා සේම, සුන්දරත්වයෙන් ද අනුනව පැවැතිණි. නොවිඛි ආයතනයෙන් පැමිණි නියෝජිතයෝ ද එම නිවාස අගය කළහ. අපි එම නිවාස පිහිටි ගම්මානය “ජවන් ගම” යන නමින් හැඳින් වීමු.

ගොවිපළෙහි වැඩි දියුණුව සඳහාත්, තරුණ පිරිසේ ප්‍රයෝජනය සඳහාත් නොබෝ දිනෙකින්ම අපට සංවර්ධන අධ්‍යාපන ආයතනයක් ද එහි පිහිටුවා ගත හැකි විය. එමගින් දිවයිනේ සිටි දිගින් පැමිණි සිය දහස් ගණන් වූ තරුණ තරුණියන්ට කෘෂිකාර්මික පාඨමාලා පවත්වා ඒ සම්බන්ධ පුහුණුවක් ලබා දීමට හැකි විය. රසායනික පොහොර සහ කෘමිනාශක භාවිතයෙන් තොරව ස්වභාවික පොහොර භාවිතයෙන් සහ තාක්ෂණික ශිල්පීය ක්‍රම උපයෝගී කරගෙන කරනු ලබන කෘෂිකර්මය හෙවත් ජීව වේගාත්මක කෘෂිකර්මය පිළිබඳ පුහුණුව මෙහිදී එම තරුණ අභ්‍යාසලාභීන්ට ලබා දීමට හැකියාව ලැබිණි. එක වර අභ්‍යාසලාභීන් 300 දෙනෙකුට තේවාසික පහසුකම් සලසාලීමට අපට හැකියාව ලැබී තිබිණි. එකල එහි ක්‍රියාත්මක කළ පාඨමාලාව රජයේ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ හෝ පේරාදෙණිය කෘෂිකර්ම විද්‍යාලයේ උගන්වන ක්‍රමවලට වඩා වෙනස් ස්වරූපයක් ගෙන තිබීම වැදගත් කාරණයක් හැටියට දැක්විය හැකිය. එකල රසායනික පොහොර සහ කෘමිනාශක යොදා ගොවිතැන් කිරීම නිසා නිෂ්පාදන වියදම ඉතාම ඉහළ තත්වයෙක පැවැතිණි. මේ නිසා මෙම ක්‍රියාදාමය අඩු වියදමකින් විශාල අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට උපයුක්ත වීම නිසා අපේ පාඨමාලා දිවයිනේ විශාල වශයෙන් ජනප්‍රිය වන්නට පටන් ගෙන තිබුණු බවද සඳහන් කළ යුතුව ඇත. එමෙන්ම මෙම මධ්‍යස්ථානයේ පුහුණුව ලබන අභ්‍යාසලාභීන්ට පුහුණුව අවසන දෙනු ලබන පාඨමාලා සහතිකයට කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ග්‍රාමීය මට්ටමේ පත්වීම් උදෙසා සුදුසුකමක් ලෙස ද සැලකිල්ලට ගැනිණි.

අනෙක් අතට මෙහි පුහුණුව ලද සිසුන්ට අපේ දර්ශනය හේතුකොට ගෙන ජීවිතය පිළිබඳව මනා අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට අවස්ථාව ලැබී තිබිණි. මෙහි උපදේශකවරුන්, ලිපිකරුවන්, කම්කරුවන් ආදී වශයෙන් සේවක ප්‍රභේදයක් නොතිබිණි. මෙහි සිටි කොයි කවුරුත් කය වෙහෙසා වැඩ කළ යුතු විය. කවුරුත් සමානාත්මතාවය අගය කරමින්, සාමූහිකව තම යුතුකම් සපුරාලමින්, අනුන් ගේ වගකීම්වලට ගරු කරමින්, වාමි ජීවිතයක් ගත කරමින් කටයුතු කළහ. මේ නිසා මෙම මධ්‍යස්ථානය විදේශීය ජන කොටස් එකල හැඳින්වූයේ ‘යාවජීව විශ්ව විද්‍යාලයයන්’ වශයෙනි.

පසු කාලීනව මෙම කෘෂිකාර්මික පාඨමාලාවට අමතරව වඩු කාර්මික, ලෝහ කාර්මික, හෙද සේවය, මැනුම් පුහුණුව සහ සත්ව පාලනය යන අංශද මෙහි ඇති කරන ලදී. ඊට අමතරව පෙර පාසල්, ශාන්ති සේනා, ප්‍රජා නායකත්ව යන පාඨමාලා පැවැත්වීමට ද කටයුතු සලසා තිබිණ.

එකල අපේ තණමල්විල ව්‍යාපෘතිය කවර තරමේ සංවර්ධනය මට්ටමක පැවැතියේ ද යන්න වරක් එම ස්ථානයේ කටයුතු නැරඹීම සඳහා පැමිණි අග්‍රාමාත්‍ය ආර්.ප්‍රේමදාස මහතා, එහි අමුත්තන්ගේ සමරු සටහන් පොතෙහි තැබූ මේ සටහනින් තේරුම් ගත හැකිය.

“සිරිලක උද්‍යාන කළ යුතු ජීවන මාර්ගය මෙහිදී දුටුවෙමි. ඉන් මම වගි වීමි.”

මෙම ව්‍යාපෘතිය මේ තැනට ගෙන එන තෙක් මට මුහුණ දෙන්නට සිදුවූ අත්දැකීම් සමුදාය පොතක් ලිවීමට තරම් සුවිශාල වූවකි. ඒ අත්දැකීම් අතිශයින්ම කටුකය. අම්හිරිය. එමෙන්ම වේදනාකාරීය. එහෙත් මම එයින් අධෛර්ය නොවීමි. මම ස්ථිර අධිෂ්ඨානයෙන් යුතුව සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලැබෙන තෙක් ඉදිරියටම පිය නැහිමි. දැන් ඒ ජයග්‍රහණය මා හමුවට පැමිණ ඇත. කෙසේ වුවද එදා මා ලද අම්හිරි අත්දැකීම් කිහිපයක් මෙහිලා සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි. මා ඒවා මෙසේ සඳහන් කරන්නේ මෙබඳු කර්තව්‍යයන්හි යෙදීමට අපේක්ෂා කරන අපේ අනාගත පරපුරේ යහපත උදෙසාමය.

නොවිඛ්‍යාත ආයතනයට මගේ ව්‍යාපෘති යෝජනාව භාරදී ආපසු ලංකාවට පැමිණ අපට අවශ්‍ය ඉඩමක් ද සොයා ගන්නාට පසු මම නෙදර්ලන්තයෙන් මගේ ව්‍යාපෘති යෝජනාව අනුමත වී එහි ආධාර මුදල් ද ලබා ගැනීමට නොඉවසිල්ලෙන් බලා සිටියෙමි. එහෙත් නෙදර්ලන්තයෙන් මට ලැබුණේ මා බලාපොරොත්තු වූ අත්දැකීම් පිළිතුරක් නොවේ. මට ඒ අය දන්වා එවූයේ සර්වෝදය මෙරට පාර්ලිමේන්තුවේ නීති ගත පනතකින් අනුමත සමාජ සේවා ආයතනයක් නොවන බැවින් මගේ ව්‍යාපෘති යෝජනාව සම්මත කිරීමට අපහසු බවය. එහෙත් කෙසේ හෝ ශ්‍රී ලංකා රජය සමග කතා බහ කොට සර්වෝදය රාජ්‍ය නීති ගත ආයතනයක් බවට පත් කොට ගෙන ඒ බව නොවිඛ්‍යාත ආයතනයට දැනුම් දෙන්නේ නම් මෙම ව්‍යාපෘතිය සම්මත කර දීමට හැකි බව ද එහි සඳහන් වී තිබිණ. එය මේ සම්බන්ධයෙන් ලද ප්‍රථම අම්හිරි අත්දැකීමයි. එහෙත් මම එම බාධකය නොසලකා ඊළඟට සර්වෝදය පාර්ලිමේන්තු පනතකින් නීති ගත

කිරීමේ කටයුත්තට අවතීර්ණ වීම. එවකට මේ රටේ පැවැතියේ ඩඩ්ලි සේනානායක මහතාගේ නායකත්වයෙන් යුතු එ.ජා.ප. රජයෙකි. මම වහාම අගමැති ඩඩ්ලි සේනානායක මහතා හමුවීමේ ගැන සාකච්ඡා කළෙමි.

ජායාරූප: 26 විරමන් ජනදාස මහතා නොවිඛ් ආයතනයේ නියෝජිතයින් සමග

ඒ මහතා ඒ සම්බන්ධයෙන් සම්පූර්ණ සහයෝගය ලබා දී අලුත් පනතක් කෙටුම් පත් කරන්නට ද කටයුතු සලසාලිය. එහෙත් අත ලහටම ආ ඒ වාසනාව පරිපූර්ණ කර ගන්නට ඉඩක් නො ලැබිණ. ඩඩ්ලි සේනානායක මහතාට හදිසියේම තම රජය විසුරුවා හැරීමට සිදුවිය. ඒ සමගම මගේ අවශ්‍යතාව ද අහෝසි වීණි. එවර මැතිවරණයෙන් එනම් 1970 පැවැති මැතිවරණයෙන් ඩඩ්ලි සේනානායක මහතාගේ රජය පරාජයට පත් විය. බලයට පත් වූයේ සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනියගේ නායකත්වයෙන් යුතු ශ්‍රී ලංකා ප. රජයයි. මට මගේ ප්‍රයත්නය ආපසු මුල සිටම යළි පටන් ගත යුතුව තිබිණ. එවර මම සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනිය සමග සහ ස්වදේශ කටයුතු ඇමැති ඊලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතා සමග සාකච්ඡා කොට කෙසේ හෝ සර්වෝදය පාර්ලිමේන්තු පනතකින් නීති ගත ආයතනයක් බවට පත් කොට ගනිමි.

දැන් ඒ ප්‍රශ්නය නිරාකරණය වී ඇත.

නොවිඛ් ආයතනය මගේ ව්‍යාපෘතිය සම්මත කොට ඊට අදාළ ආධාර මුදල් ලබා දෙන්නට කටයුතු සලසා දුනි.

රීළඟට මම තණමල්විල ඉඩම සර්වෝදයට ලබා ගැනීම සඳහා යළි රජය සමග සාකච්ඡා කළෙමි. කෘෂිකර්ම ඇමැති හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව මහතා ඒ සඳහා සම්පූර්ණ අනුමැතිය ලබා දී ඉඩම පවරා දීමට දින නියම කොට සිටියදී සිදු වූයේ නොසිතූ විරූ සිද්ධියකි. ඒ 1971 අප්‍රේල් කැරලිල මතු වී සියලු කටයුතු ආ පස්සට ගමන් කිරීමය.

මම එයද ඉවසා රට සන්සුන් වන තෙක් බලා සිටියෙමි.

මාස ගණනාවක් ගත වී කෙසේ හෝ ඉඩම ලබා ගැනීමේ කටයුතු සපුරා ගත් මම, රීළඟට ඊට අදාළ සියලු ලියැවිලි සුදානම් කර ගෙන නොවිඛ් ආයතනයට යාමට සුදානම් වූයේ ආධාර ලබා ගැනීමේ

ගිවිසුමට අත්සන් කිරීම සඳහාය. එහෙත් මට ඒ සඳහා නෙදර්ලන්තයට යාමට හැකි වූයේ නැත. ඒ ගමන යාමට දින දෙකක් තබා මගේ දයාබර පියාණන් ගේ අභාවය පිළිබඳ කතාගාදායක සිද්ධිය සිදුවිය. ඒ වන විට මගේ පියාණන් වාසය කළේ උණවටුනේ පිහිටි අපේ මහගෙදරය. නෙදර්ලන්ත ගමන කල් දමා පවුලේ සියලු දෙන සමඟ උණවටුනට ගොස් පුරා දෙසතියක්ම එහි ගත කොට පියාණන් ගේ ආදාහන කටයුත්තට පමණක් නොව, දාන මාන පිංකම් ද අවසාන වුවාට පසුය, යළි කොළඹට ආවේ.

ඡායාරූප : 27 පුරා සේවක සේවිකා පුහුණුව

මට නෙදර්ලන්තයට ගොස් අවශ්‍ය කටයුතු සපුරා ගන්නට හැකි වූයේ ඊටත් සතියක් පමණ ගත වුවාට පසුය.

කෙසේ හෝ ඒ බාධක අවහිර සහ දුක් කරදර පසුකොට 1972 ජුනි මස 19 වැනි දින අපට ජයග්‍රහණය ලබා ගන්නට ඉඩකඩ ලැබිණ.

තණමල්විල සර්වෝදය ව්‍යාපෘතිය ඒ ජයග්‍රහණයේ සංකේතය ලෙස මම සලකමි.

තණමල්විල තරුණ පුහුණු මධ්‍යස්ථානය ආරම්භ කළ අපි පහත දැක්වෙන අරමුණු ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක වුණෙමු.

1. පාසල් හැර ගිය තරුණ තරුණියන් සඳහා සංවර්ධන පුහුණුවක් දී සාමූහික ස්වයං රැකියාවල යෙදවීම.

ඡායාරූප : 28 කෘෂිකර්මික කටයුතුවල නිරතවීම

2. පාසල් විශ්ව විද්‍යාල හා වෙනත් අධ්‍යාපනික ආයතනවල ඉගෙනුම් ලබන ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන්ට කෙටි කාලීන අධ්‍යයන - සේවා අවස්ථාවන් සහ සංවර්ධන අධ්‍යාපනික හුරුවක් ලබාදීම.
3. සර්වෝදය සංවර්ධන අධ්‍යාපනික ක්‍රමය පිළිබඳ

ඡායාරූප: 29 ගොවිපළේ කටයුතුවල නිරත සේවක සේවිකාවන්

හුරුවක් බලාපොරොත්තු වන රජයේ හා ස්වේච්ඡා ආයතනවල ප්‍රජා මූලිකයන්ට එම අවස්ථාව ලබාදීම.

4. සර්වෝදය සංවර්ධන ක්‍රමය අනුව හැඩ ගැසෙන ගම්මානවලට අවශ්‍ය ප්‍රජා සේවක සේවිකාවන් පුහුණු කිරීම.
5. ශ්‍රී ලාංකික සමාජයට ගැලපෙන දාර්ශනික සහ සංස්කෘතික පසුබිමක් ඇති පොදු දේපල හිමි අර්ථක්‍රම අනුව හැඩගැසුණු ප්‍රජාතාන්ත්‍රික ආදර්ශ ජනපදයක් (සම්මා වාසයන්) ගොඩනැංවීම.
6. ශ්‍රී ලාංකික සමාජයේ අවශ්‍යතාවලට ගැලපෙන පරිදි කාර්මික විද්‍යා ඥානයක් සහ ප්‍රායෝගික කාර්මික ශිල්ප ක්‍රම බිහි කිරීම සහ ඒවා පොදු ග්‍රාමීය ජනතාව අතර ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා ආධ්‍යාත්මික පදනමකින් ද යුත් ග්‍රාමීය විශ්ව විද්‍යාලයකට මුල පිරීම.

ඡායාරූප: 30 ගොවිපළින් තෙලාගත් අස්වැන්න ශුද්ධ කරන කාන්තාවන්

තණමල්විල නේවාසිකයන් විසින් ම ප්‍රබන්ධ කොට ගායනය කරන තණමල්විල ගීතය මෙසේය:

තණමල්විල ගීතය

නව මල්වල සුවඳ හමයි - සමනල් කැල අවට බමයි
හඳවත් තුළ පැතුම් කුමුදු - පිපෙන පින් බිමයි
තණමල්විල අප සනසන - එකම කෙම් බිමයි.
අපගේ මහා ගොවි බිමයි//

අහස් තලය පොළෝ තලය - ගැටෙන තැනට නිල්ලයි
එකම වගා නිල්ලයි - හේන් කොටා ගිනි තබලා
මතුපිණු නව දැල්ලයි - දැයකට සැනසිල්ලයි

දුක වනසන අපේ සවිය - පිරුණු තුරුණු සවියයි
දහමට බර දිවියයි - ලොව හඳන්න අපි හැඳෙන්න
බිහිවුනු සරසවියයි - තණමල්විල සෙවණයි

මිනිස්කමේ බල මහිමේ - පතුරාලමු ලෝකේ
පතුරුමු සර්වෝදේ - නැතිබැරිකම් පලවා හැර
නසා අඳුර ලෝකේ - ගෙන යමු ආලෝකේ

බොළඳ සමාජයෙන් මිදී - සැබෑ ලොවක් හඳමු
බොරුව හෙළා දකිමු - වාමි දිවිය අගේ කරමු
දැහැමි දැයක් හඳමු - ලොවට වැඩක් කරමු

කෙනින් වනින් සරු වෙන්නයි - සිනින් දැහැමි වෙන්නයි
දැහැමි බව වඩන්නයි - සොයුරු පෙමින් එකට බැඳුනු
දැයක් ගොඩ නගන්නයි - රටම අවදි වෙන්නයි

සැමට උදාවක් සලසන - ගුණදම් මතු වේවා
මෙතනින් මතු වේවා - ශුර මවුන් වීර පුතුන්
යළිත් ජනිත වේවා - අප රට රැකදේවා

නව මල්වල සුවඳ හමයි... //

පද රචනය හා නනු නිර්මාණය - ප්‍රේමනාත් ජයතිලක

කඳ සුරිඳු ගීතය

කතරගමේ කඳ සුරිඳුන්//
 තණමල්විල සවි උදාවෙන් තුටු වී ආසිරි දේ
 අප සැම රැක දේ සදා...//
 සවි උදාවට ඇඳි - ගොවි කම්කරු ලබා //
 සෙවි ලොවේ නිවැරදි - මාවත මේ යයි නොබා//
 කතරගමේ...
 දන දෙපා වැර යොදා - මහ වන කෙත්වතු සදා//
 අනු අතීතය ලෙදා - නංවු මව් බිම මෙදා//
 කතරගමේ...
 නව වීදු දැනුමට හුරු - වෙමු රට කෙරුමට සරු//
 මග යමු අපි හෙළ විරු - සිහ දෙයට කර ගරු //
 කතරගමේ...
 රණ බිමයි ගොවි බිමයි - මව් බිමයි හෙළ බිමයි //
 මේ අපේ සරු බිමයි - රුහුණේ වූ සරු බිමයි //
 කතරගමේ...

ඡායාරූප: 31 තණමල්විල ගොවිබිම
 නැරඹීමට පැමිණි තෙදර්ශන
 ඇමති යැත් ප්‍රොන්ක් මහතා

ඡායාරූප: 32 තණමල්විල ගොවිබිම
 නැරඹීමට පැමිණි ඇමති රොනී ද මැල්
 මහතා

මල්ලිගේ කතාන්තරය

වි

ර-ජනදාස මගේ එකම මල්ලිය. කුඩා කල සිට අද දක්වා මම ඔහුට අතිශයින් ආදරය කරමි. ඔහු ද මට බෙහෙවින් ආදරය කළ අතර, අයියා කෙනෙකුට වඩා ගුරුවරයෙකු හැටියටයි ඔහු මා ගැන සැලකුවේ. මා ඔහුගෙන් යම් ඉල්ලීමක් කළේ ද ඔහු එයින් කෙතරම් අපහසුකමට පත් වුවත් ඒ ඉල්ලීම ඉටු කළේය. මල්ලි එංගලන්තයට යෑමට නැව් නගින විට මම කඳුළු හෙළුවේ මගෙන්ම කොටසක් ඇත්ව යන බවට මට හැඟීමක් ඇති වූ නිසාය. මල්ලි මට වඩා අවුරුදු තුනක් බාලය.

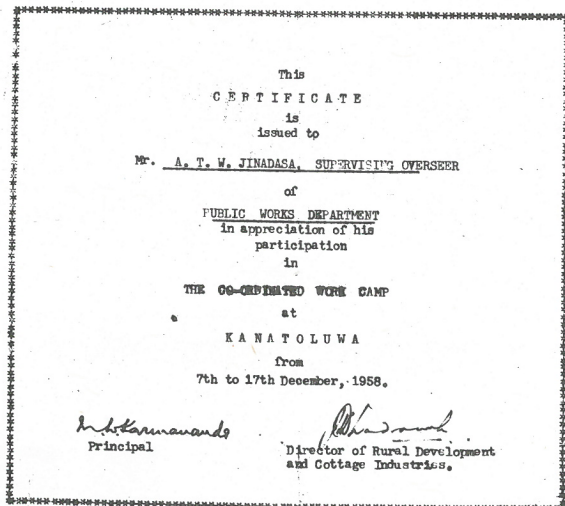

ජායාරූප: 33 වර්ෂීය ජනදාස මහතා

1958 දී 'කනතොළුව කඳවුර' සමයේ සතියක් නිවාඩු දමා කඳවුරට අවශ්‍ය කාර්මික උපදෙස් දීමට පැමිණෙන ලෙස මම ඔහුගෙන් ඉල්ලා සිටියෙමි. රජයේ වැඩ දෙපාර්තමේන්තුවේ හෝමාගම පනාගොඩ යුදහමුදා කඳවුරේ ඉදි කිරීම් බිමේ කාර්මික නිලධාරියෙකු වශයෙන් එවකට ඔහු සේවය කළේය. කනතොළුව ගමේ වැවක් ළඟින් ගමට පාරක් කැපීමේ සහ බුදුගෙයක් ඉදි කිරීමේ කටයුතු ආරම්භ කළේ ඔහුය. එක් අතකින් කඳවුරේ මුල් පස්පිඩැල්ල කැපුවේ 'වීරේ මල්ලි' යැයි කිවහොත් නිවැරදිය.

1966 සිට අවුරුදු කිහිපයක් මරදානේ සර්වෝදය කාර්යාලය සහ අප ජීවත් වූ නිවසේ වාර්ෂික බදු කුලිය ගෙව්වේ ඔහු විසින් එවන ලද පවුම් 15ක මුදලිනි. 1970 මා එංගලන්තයට ගිය විට නෙදර්ලන්තයේ 'තොව්බ්' ආයතනයට ඉදිරිපත් කිරීමට තරුණ නායකත්ව පුහුණු

ජායාරූප : 33.1

වීර ජනදාය කතනොද්‍රව වැඩ කඳවුරට සහභාගි වීමේ සහතිකය

මධ්‍යස්ථානය පිළිබඳ සැලසුම් හදා දීමට මා ඔහුට දුන්නේ පැය 48 ක පමණ කාලයකි. එය නොලැබෙන්නට නොවිබි ආයතනයට එම යෝජනාව ඉදිරිපත් කිරීමට මට ලැබෙන්නේ නැත. මම නැවත අවුරුදු දෙකකට පමණ පසු එංගලන්තයට ගිය අවස්ථාවේදී තණමල්විල ව්‍යාපෘතියේ මුදල් වියදම් වන නමුත්, මා බලාපොරොත්තු වන ප්‍රමාණයේ ප්‍රගතියක් එහි සිදුනොවන බව ඔහුට කීවෙමි. එංගලන්තය අතහැර ආපසු එන මෙන් ඔහුගෙන් ඉල්ලා සිටියෙමි. මේ අතර එහිදී ඉපදුනු ඔහුගේ දරුවන් වන අවුරුදු 6 ක් වයසැති දීපාල් පුතාත්, අවුරුදු 3 ක් වයසැති සහන් පුතාත්, මාස 3 ක් වයසැති සමාධි දියණියත්, ඔහුගේ බිරිඳ කමලාත් සති දෙකක නිවාඩුවකට ලංකාවට පැමිණියහ. මා කළේ ඔවුන්ට ආපසු යෑමට ඉඩ නොදී, ඔහුට ලංකාවට ඒම සඳහා ගුවන් ටිකට් පතක් යැවීමය. එහෙත් ඔහු 1976 මැයි මාසයේදී තමන්ගේම රෝඩ් කාරෙකෙන් සැනපුම් 8889 ක් මග ගෙවා දින 14 කින් මොරටුවට පැමිණියේය. ඉන් සතියකට පසු තණමල්විල ගිය ඔහු ඒ වගකීම බාර ගත්තේය.

සර්වෝදය ආරම්භයේ සිටම තණමල්විල ව්‍යාපෘතිය ආරම්භය දක්වා සෑම ගමක්ම, ව්‍යාපෘතියක්ම, සෑම මධ්‍යස්ථානයක්ම මගේ පෞද්ගලික අධීක්ෂණය යටතේ ක්‍රියාත්මක විය. ඒ නිසා දාර්ශනික වශයෙන් මෙන්ම, ප්‍රතිපත්ති වශයෙන් ද ඉතා ඉහළ තත්ත්වයක සමස්ත

ව්‍යාපාරයම තබා ගැනීමට පුළුවන් විය. මේ තත්වය තණමල්විලදී දුර්වල වන බව මට තේරුම් ගොස් තිබුණු නිසා, මල්ලි එහි නැවැත්වීම අත්‍යවශ්‍ය බව මට හැඟී ගියේය.

‘වීරේ’ මේ ව්‍යාපෘතිය බාර ගන්නා විට මගේ හිතවත්කම හා නැකම පාවිච්චි කොට මගේ ප්‍රතිපත්තිවලට එරෙහිව වැඩ කර, එමෙන්ම ඉක්මණින් මමද ව්‍යාපාරයෙන් පත්නාගෙන, මේ සම්පත්ද - ජනප්‍රියත්වයද පෞද්ගලික වාසියට යොදා ගැනීමට සැලසුම් කළ අය සිටියහ. මල්ලිගේ පැමිණීම ඔවුනට විශාල බාධාවක් විය. මේ නිසා ඔහු කලකිරවා, හැකි ඉක්මණින් ආපසු යැවීමට ඔවුහු හැම උපක්‍රමයක්ම යෙදුහ. එම අවස්ථා මල්ලිගේ වචනවලින් විස්තර කර තිබුණේ මෙසේය:

“තණමල්විලට එන විට එහි අවශ්‍ය භෞතික ඉදි කිරීම්වල මූලික අවශ්‍යතාවයන් 25% ක් වත් ඉටු වී තිබුණේ නැහැ. මං මාවත්, ජලපහසුකම්, අවශ්‍ය ගොඩනැගිලි සංකීර්ණය, විදුලි පද්ධතිය වැනි ව්‍යාපෘතියට අවශ්‍ය වූ මූලික පහසුකම් ඉටු නොකර, ගොවිතැන් කිරීමට පටන්ගෙන තිබුණා. වටිනා දැව වර්ග ව්‍යාපාරිකයන් විසින් අප ඉඩම බාර ගැනීමට පෙර කපාගෙන ගොස් තිබුණා. මා දුටු විශාල වැරද්ද ව්‍යාපෘති මුදල්වලින් ප්‍රථමයෙන්ම බුල්බෝසරයක් මිලදී ගෙන තිබීමයි. සර්වෝදය මූලස්ථානයෙන් වරින් වර පැමිණි සමහරුන්ගේ වැරදි උපදෙස් මත ඉඩම බෝසර් කිරීමෙන් තවදුරටත් පොළොව සේදී යාමේ විශාල තර්ජනයකට මුහුණ පා තිබුණා. සරුපස නිසරු වී තිබුණා. හිතමතේ මුදල් වැය කළ ඔවුන්ට කිසිම සැලසුමක් තිබුණේ නැහැ. උපදෙස් ලබාදුන් අයට ඒ පිළිබඳව අවබෝධයක් තිබිත් නැහැ. 350 ක් පමණ ළමුන්ට නේවාසිකයට තිබුණේ මඩුවක්. හරියට ආහාර නැහැ. සෞඛ්‍ය පහසුකම් නැහැ. වැඩට ඔබ්බ ඇඳුම් පැළඳුම් නැහැ. මැලේරියාව රජ බවට පත්වෙලා. නායකත්වය තිබුණේ බුද්ධිමත් ලෙස හිතාබලා දැන දෙපය වෙහෙසවා වැඩ කළ හැකි අයට නොවේ. “කට” කියෙන අයටයි. සේවකයන්, නේවාසිකයන් කටින් බය ගත්වා ගෙන ඔවුන් කටින් වැඩ කිරීම පමණයි කළේ. තණමල්විලට පැමිණියත්, මට ස්වාධීනව සැලසුම් සහගතව වැඩක් කිරීමට බැරි ලෙස - කට පමණක් තිබූ නායකයන්ගෙන් අභියෝග එල්ලවනට පටන් ගත්තා. මට අවශ්‍ය වුණේ සැලසුම් සහගතව වැඩ කරමින්, දූෂණය හා නාස්තිය අවම කරමින්, තණමල්විල ගොඩනැගීමටයි. එහිදී ඇතිවූ බලපෑම් හා අභියෝග නිසා ඉතා තදින් කලකිරුණ මා ‘ඇමාකෝ’ (Amaco) (අමෙරිකන් - ඇර්බි ඔයිල් සමාගමේ) සෞඛ්‍ය ඉංජිනේරුවරයා වශයෙන් පත්වීමක් ලබා, නැවත විදේශගත

වීමට ඉවත් නොටුපළට ගොස්, මා විදේශ ගත වන බව අයියාට දැනුම් දෙන ලෙස සර්වෝදය මූලස්ථානයේ දසනායක මහතාට පවසා යළි එංගලන්තයට ගියෙමි.

තණමල්විල සර්වෝදය වැඩ සටහන් තුළින් ඉවත්ව විදේශ ගත වූ ආරංචිය දැන ගත් නෙදර්ලන්තයේ ටොන් ඩි වයිල්ඩ් මහතා, නොවීබ් ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ජෙෆ් ටියුනිස් මහතා සමඟ සාකච්ඡා කොට, නිදහසේ හා ස්වාධීනව වැඩ කිරීමට අවශ්‍ය සියලුම සම්පත් ලබාදෙන බවත්, මාසිකව ලංකාවේ මුදලින් රුපියල් හැටදහසක (60000/-) පමණ විදේශ වැටුපට සරිලන වැටුපක් ගෙවන බවටත් පොරොන්දු වී ලංකාවට එන ලෙස නැවත ආරාධනා කරන ලදී.

රුපියල් 60000/- වැටුප ප්‍රතික්ෂේප කළ මා, ඒ වෙනුවට මසකට රුපියල් 1000/- ක ජීවන වියදමකට සේවය ලබා දීමට නැවත තණමල්විලට පැමිණ සේවා කටයුතු ආරම්භ කළ මට, 1976 සිට 1988 දී තද කලකිරීමකින් සර්වෝදය ව්‍යාපාරයෙන් සමූහයක් තුරුම වැඩක් කළ නොහැකි - කට පමණක් තිබූ නායකයන්ගෙන් ලැබුණ අපවාද, අවලාද හා අභියෝග මැද වැඩ කිරීමට විශාල වෙහෙසක් දැරීමට සිදුවූවා. මින් එක් අයෙකු ව්‍යාපාරය තුළ විශාල පරිමාණයේ දූෂණයන් කර, ජාතික වශයෙන් පමණක් නොව, ජාත්‍යන්තර වශයෙන්ද ව්‍යාපාරය පාවා දුන් තැනැත්තෙකි.

නායකත්වය මෙය හඳුනා ගන්නා විට බොහෝ කල් ගතවී හමාරය. සර්වෝදය ව්‍යාපාරය තුළ ඉතා සුක්ෂ්ම ලෙස 'කල්ලිවාදය' ගොඩනඟන ලද්දේත්, ඔහු වැනිම වැඩක් කළ නොහැකි, කට පමණක් තිබූ ප්‍රබල දෙතුන් - දෙනෙකුට (මොවුන්ට වැඩක් කළ නොහැකි වුවත්, ඔවුන්ට පහළින් සිටි බුද්ධිමත් දක්ෂයන් නිසා, ඔවුන්ගෙන් වැඩ ගෙන, තමන් වැඩ කිරීමේ දක්ෂයන් බව මවා පාන ලද්දේය.) ව්‍යාපාරයේ සම්පත්වලින් වර ප්‍රසාද ලබා දෙමින් ව්‍යාපාරයට ආදරය කරපු - ව්‍යාපාරය රැක ගැනීමට කටයුතු කළ - හැම දෙනෙකුම මොහු අවඥාවට හා භාසායට ලක් කළ අතර, ඔවුන්ට සර්වෝදය එපා වන තැනට කටයුතු කර ඇත.

සර්වෝදය ව්‍යාපාරය නිසා හැදී වැඩී, පසුව ව්‍යාපාරය ජාතික හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පාවා දුන් මෙයින් එක් පුද්ගලයෙකු වරක් මගේ අයියාට ද පිටපතක් ඇතුළුව මා වෙත යොමු කළ ලිපියක අනුෂේදයක් දැන ගැනීම සඳහා පහතින් පළ කරමි:

‘ඔබගේ සෞභාග්‍යය පසුගිය වසර කිහිපයේදීම මේ රටේ බිහි වූ ප්‍රබලම ජාතික හා ආධ්‍යාත්මික නායකයෙකි. ඔබගේ ලිපිය කියවන විට, ඔබ තවමත් ඔහු දෙස බලන්නේ මා වැනි නොමේරු තරුණයෙකු මීට වසර ගණනාවකට කලින් එතුමා දෙස බැලූ ආකාරයටයි. ඔහු අපට වඩා ගව් ගාණක් ඇතට ගිය අසාමාන්‍ය පුද්ගලයෙකු බවත්, සුවිශේෂ ගුණාංගයන් ගෙන් පිරි අයෙකු බවත් හඳුනාගෙන නොමැත. ඔහුට සිද්ධීන් හා අවස්ථාවල වැදගත් කමක් නැත. ඔහු හැම ප්‍රශ්නයක් දෙස බලන්නේ මූලික අදහසක් හා ප්‍රතිපත්තිමය පදනමක සිටය. එතුමා මානසික නිදහස අගය කරයි. ජාතිය එතුමාගේ කාලය සහ සේවය අපේක්ෂා කරයි. අප වැනි අය ඇසිය යුත්තේ, කොතරම් දුරට එතුමාට - එතුමාගේ ජීවිත කාලය තුළ දී කළ යුතු සේවය ඉටු කිරීමට අප කාලය ලබා දී ඇත්ද යන්නයි. ඒ නිසා මේ මහා ව්‍යාපාරයෙන් තවත් අනෙක විධ වැඩ සටහන් සංවිධානය කිරීමට ගොඩනැගීමට ඉදිරියේදී අපට සිදුවනු ඇත.’

ඉහත දැක්වූයේ අයියාන් - මාත් අතර හේදයක් ඇති කිරීමට ගත් සියුම් උපායකි. නැවත තණමල්විල මෙවැනි අභියෝග වැඩ බාරගෙන එම හැම දෙයකටම මුහුණ දෙමින්, වසර තුන - හතරක කාලයක් තුළ විදුලි පද්ධතිය, ජල සම්පාදනය, පුස්තකාල, දේශන ශාලා, විශාල පවුල් හමු ශාලා, 400-500 කට නැවතීමට අවශ්‍ය නේවාසිකාගාර, සේවක නිවාස, මාර්ග පද්ධතිය ආදී සියලුම භෞතික අංගයන් සම්පූර්ණ කර, ඉඩමේ පස් වැට් යොදා - පස සංරක්ෂණ හා ජල සංරක්ෂණ කටයුතු, ජීව වැට, වටිනා රුක් රෝපණය කිරීම, ජීව වායු ඒකකයක් ආදිය ද අංග සම්පූර්ණව නිම කළේ. මුල් ආරම්භයේ දිනකට නේවාසිකයන්ට රුපියල් 6.87 ක් පමණ වියදම් කර ලබා දුන් දෛනික ආහාර වෙනුවට තාක්ෂණික දූෂණය අවම කර රුපියල් 4.00 ක පමණ මුදලකට සම බර පෝෂණ ආහාර ලබා දුනිමි. නේවාසික ළමුනට එෆ්.එන්.එස්. ආයතනයේ පෝල් බ්‍රොන්ස් මහතා සමඟ සාකච්ඡා කර, බෙඩ්ෂීට්, පිහන්-කෝප්ප, නිල ඇඳුම් කට්ටල ආදී හැම දෙයකින්ම 500 බැගින් ලබා ගත්තේ. නේවාසිකයන්ට මුල් අවස්ථාවල ලබා දී තිබුණේ සබන් ගැනීමට කියා මසකට රුපියල් 15 ක මුදලකි. පසු කාලයේ ඔවුන් සඳහා සියලු පහසුකම් අපට සපුරා ලීමට හැකි විය. සෝයා කෝපි නිෂ්පාදනය මුල් වරට හඳුන්වා දුනිමි. කතරගම ගම්උදාවේදී උපරිම සරල තාක්ෂණය

හා ශ්‍රම සම්පත් ලබා ගැනීම පිළිබඳව මෙහිදී නිදසුන් දෙකක් දැක්වීමට කැමැත්තෙමි.

රුපියල් 35000/- ක සෝයා කෝපි අලෙවි කළෙමි. එය ඉදිරියට ගෙනයෑමට රුපියල් 50000/- ක මුද්‍රිත පොලිතීන් මුද්‍රවලට ආයෝජනය කිරීමට පෙර කී ද්‍රෝහීන් විරුද්ධවීම නිසා, එම අනභි ව්‍යාපාරය අපට අහිමි විය.

1982 ජේ.ආර්. ජයවර්ධන ජනාධිපතිතුමාගේ රාජ්‍ය කාලයේදී ලංකාව පුරාම කළු කවිපිටල විශාල හිඟයක් ඇති වුණා. මේ කාලයේ කෘෂිකර්ම ඇමතිවරයා වශයෙන් සිටියේ ඊ.එල්. සේනානායක මැතිතුමායි. අප ළඟ කළු කවිපිටල වෙන් 16 ක් තිබුණා. මෙය ආරංචි වී, හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ කෘෂි පර්යේෂණ ආයතනයක නිලධාරී මහතෙක් කිහිපදෙනෙක් පැමිණ, එවකට රජයේ සම්මත මිල වූ කිලෝව රුපියල් 16 ගණනේ ඉල්ලුවා. අපේ සර්වෝදය මිල වූයේ රුපියල් 17 යි. කවිපිටල බොල්ඇට හා අපද්‍රව්‍ය තිබුණු බැවින් ඒවා ශුද්ධ කර දෙන්නේ නම්, මිලදී ගැනීමට ඔවුන් එකඟ වුණා. අප ඔවුන්ට පැවැසුවා අප ළඟ කවිපිටල බොල්ඇට හා අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කරන මැෂිමක් තියෙනවා - පසුවදා උදේට එන ලෙස. ඔවුන් මැෂිම බැලීමට ඉල්ලුවා. එහි වෙළඳ අයිතිය (පේටන්ට් අයිතිය) ලබාගෙන නැති නිසා පෙන්විය නොහැකි බව පැවැසුවා. පසුවදා ඔවුන් එන විට කවිපිටල වෙන් 16 ම බොල් ඇට හා අපද්‍රව්‍ය ශුද්ධ කර තිබුණා. බොල් ඇට ගෝනි තුනක් පමණ වූවා. පුදුම වූ ඔවුන් විමසුවා අප සතු මැෂිම විදුලියෙන් හෝ ඩීසල් හෝ පැට්ටල්වලින් වැඩ කරන එකක්ද කියා. මගේ පිළිතුර වූයේ ඊයේ ඒ මැෂිම වැඩ කළේ “මාලු පාන්වලින්” බවයි. ඇත්ත වශයෙන්ම මා කළේ 400 ක් පමණ ළමුන් කණ්ඩායම් කර, වෙන් වෙන් වශයෙන් කවිපිටල ශුද්ධ කිරීමට සලසා අප බේකරියෙන් මාලු පාන් ලබා දී තේ කහට එකක් රාත්‍රියේ ලබා දීමය.”

සමස්ත විධායක මණ්ඩලයන්, මාත් සෑම උපක්‍රමයකින්ම විරේ ගැන කලකිරීම්වලට එක් පුද්ගලයෙක් මූලික වී ක්‍රියා කළේය. මේ නිසා තමා බාරගත් වැඩ කොටස සම්පූර්ණ කර දී, විරේ වැල්ලවායේ ඔහුගේම ආශ්‍රමයේ අදන් විශාල මහජන සේවයක යෙදී සිටී.

විරේ එළවීමට සමත් වූ පිරිස, මාද එළවීම සඳහා කිහිප වරක්ම තැන් කළ නමුත්, ගරු හේන්පිටගෙදර ඤාණසිහ නාහිමිපාණන් වහන්සේ ප්‍රධාන එදා සිටි සංඝ පිතෘවරුන් වහන්සේලා සහ සර්වෝදය මග ගමන් කළ සොයුරු සොයුරියන් නිසා ඒ ප්‍රයත්නය අසාර්ථක විය.

මට උවමනා කළේ විශ්වාසය සහ සාරධර්ම මුල්කොට සර්වෝදය සංස්ථාපිත කිරීමයි. ක්‍රම විද්‍යාවලට මා දුන්නේ දෙවැනි තැනකි. ගුරු-ගෝල සම්බන්ධය, දෙමව්පිය-දරුවන් අතර සම්බන්ධය, දෙමව්පියන් ළඟට වැඩිමහල් සොයුරු, සොයුරියන්ට කීකරු වීම ආදී ගුණධර්ම, එදත් - අදත් වීරේ මල්ලී අත්හැරියේ නැත. සම්පූර්ණයෙන්ම ආධ්‍යාත්මික ජීවිතයක් ගත කරන ඔහු, මාත් - සර්වෝදය ව්‍යාපාරයත් පාවාදී රජ සැප විඳින අයවලුන්ට වඩා මගේ ආදරයත් - ගෞරවයත් හිමි කර ගන්නා ශ්‍රේෂ්ඨ පුද්ගලයෙකි. මේ කරුණු ටික වීරේගේ වචනවලින් ම, මා ඉදිරිපත් කළේ, සාර ධර්මවලට පිටු පා ක්‍රියා කළ අතළොස්සක් නොසිටින්නට සමස්ත ජනතාව ම සර්වෝදය දෙසට යොමු කිරීමට හැකියාව තිබුණේ අදට දශක දෙකකට පමණ පෙර බව විශ්වාස කරන නිසා ය.

කුටුම්භෝදය ගෙදරින්ම අරඹන්න

“සැ” ම සාර්ථක පුද්ගලයකු පිටුපස සාර්ථක ගැහැනියක සිටී” යනු අප අතර ප්‍රකට පැරැණි කියමනෙකි.

(මෙහි ගැහැනිය යනු එක්කෝ “බිරිඳ” ය. නැත්නම් “මව” ය)

මේ පැරැණි කියමනෙන් මතු කොට දක්වන සත්‍යය කුමක්ද? නැතහොත් එම කියමනේ අර්ථය කුමක්ද?

සර්වෝදයේ භාෂාවෙන් කියතොත්, ඒ කියමනෙන් ප්‍රකට කරන්නේ අප අගයන “කුටුම්භෝදය” යි. නැතහොත් පවුල් සංස්ථාවයි. සර්වෝදයේ අප එයට අර්ථ දක්වන්නේ “පවුලේ උදාව” යනුවෙනි.

මා මෑතකදී කියැවූ පොතක සඳහන් එක් සිද්ධියක් මෙහිලා සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි. මා එය මෙසේ මෙහි සඳහන් කරන්නේ

ජායාරූප: 34 බිරිඳ නිතා ආරියරත්න සමඟ

අපේ ප්‍රස්තුත කාරණයට එම සිද්ධිය විශාල පිටුබලයක් ලබා දෙන බවක් මට හැඟී යන නිසාය. ඒ පොත ලියා තිබුණේ අමෙරිකාවේ කෝටිපති ව්‍යාපාරිකයකු වූ ෆෝර්ඩ් මෝටර් රථ සමාගමේ අධිපති හෙන්රි ෆෝර්ඩ් මහතා ගේ ජීවන චරිතය අලලාය. ෆෝර්ඩ් මෝටර් රථ සමාගම පිහිටුවා වසර දහයක් සපිරීම නිමිත්තෙන් විශේෂ ප්‍රිය සම්භාෂණ උළෙලක් වරක් අමෙරිකාවේ ප්‍රධාන පෙළේ හෝටලයෙක පවත්වා ඇත. එයට ප්‍රධාන පෙළේ ව්‍යාපාරිකයින්, විදේශ තානාපතිවරුන්, පුවත්පත් කලාවේදීන් ඇතුළු සම්භාවනීය අමුත්තන් විශාල පිරිසක් සහභාගි වී ඇත. එහිදී ඒ අය ෆෝර්ඩ් මහතා සමඟ සතුටු සාමිචියේ යෙදී සිටියදී, එක් පුවත්පත් කලාවේදියකු නැගිට මෙබඳු ප්‍රශ්නයක් විචාරා ඇත. “හිතවත් ෆෝර්ඩ් මහතාණෙනි, ඔබගේ මේ සා විශාල දියුණුවට සහ සාර්ථකත්වයට බලපෑ ප්‍රධාන සාධකය ලෙස ඔබට හැඟී යන්නේ කුමක්ද...?”

ඒ ප්‍රශ්නය අසන විට හෙන්රි ෆෝර්ඩ් මහතා සිටියේ ඒ අසලම වූ සුව පහසු අසුනක වාඩිවී සුපුරුදු ලෙස ලෙමනේඩ් වීදුරුවක් තොල ගාමිනි. ඔහු හිඳ හුන් අසුනට යාව අසුනේ රෝස මල් පොකුරක්ද අත ඇතිව, ළා නිල්පාට වාම් ගවුමකින් සැරසී මද සිනහ පාමින් වාඩිවී සිටියේ ඔහුගේ ආදරණීය බිරිඳ වූ ෆෝර්ඩ් මැතිනියය.

අර ප්‍රශ්නය ඇසූ විට, රැස්ව සිටි කොයි කවුරුත් ගේන් නෙත් යොමු වී පැවැතියේ ෆෝර්ඩ් මහතා වෙතටය.

එවිට මඳ වේලාවක් නිශ්ශබ්දව සිටි හෙන්රි ෆෝර්ඩ් මහතා අනතුරුව හෙමිහිට හිඳ හුන් අසුනින් නැගිට, පළමුව රැස්ව සිටි සම්භාවනීය පිරිසටත්, අර ප්‍රශ්නය විචාර මාධ්‍යවේදියාටත් විනිත ලෙස හිස නමා ආචාර කොට, ඉන්පසු සන්සුන් ලීලාවෙන් තම අත ඇති ලෙමනේඩ් වීදුරුව ඉහළට ඔසොවා රැස්ව උන් පිරිසට එය දක්වා “මගේ දියුණුවට බලපෑ එක සාධකයක් මෙන්න මෙයයි...” යනුවෙන් ප්‍රකාශ කොට, අනතුරුව තමාට දකුණු පසින් අසුන් ගෙන සුන්දර සිනාවෙකින් මුව සරසා ගෙන කාරුණික බැල්මෙන් තමා දෙස බලා හිඳිනා තම දයාබර බිරිඳ වූ ෆෝර්ඩ් මැතිනිය පෙන්වා “මගේ දියුණුවටත්, සාර්ථකත්වයටත් බලපෑ අනෙක් සාධකය මෙන්න මෙයා...” යැයි සිතාමුසු මුහුණින් යුතුව ප්‍රකාශ කොට ඇත.

එවිට රැස්ව සිටි පිරිස පළමුව හඬ නඟා සිනාසී අනතුරුව හුන් තැන්වලින් නැගිට ප්‍රීතියෙන් අත්පොළසන් දී ඇත. ඔවුන් එසේ අත් පොළසන් දී ඇත්තේ, ෆෝර්ඩ් මැතිනියට ගෞරව දැක්වීම සඳහාය.

හෙත් රී ගෝර්ඩ් මහතා එතැනදී ඒ ප්‍රශ්නයට දී ඇත්තේ සරල පිළිතුරක් බව බැලූ බැල්මට පෙනෙයි. එමෙන්ම එහි යම් පමණක භාසාමය පැත්තක් ඇත්තා සේද කෙනෙකුට පෙනී යන්නට බැරි කමක් නැත. එහෙත් සත්‍යය එය නොවේ. ඒ පිළිතුරෙහි විශාල හරයක් ඇත්තා සේම, ගැඹුරක්ද ඇති බව සිසුම්ව ඒ අධ්‍යයනය කරන විට පෙනී යෑමයි.

හෙත් රී ගෝර්ඩ් මහතා ධන කුවේරයකු වුවද, සුබෝපහෝගී ජීවිතයක් ගත කරන්නකු වුවද, ඔහු මත්පැන් පානයෙන් තොර පුද්ගලයෙකි. කවර උත්සවයකට ගියද ඔහු පානය කළේ ලෙමනේඩ් විදුරුවෙකි. නැත්නම් පලතුරු යුෂ පානයෙකි. ඔහු මත්පැන් බඳුනකට වත් අත තැබුවේ නැත. මත්පැන දියුණු වෙත මනුෂ්‍යයකුට අත්‍යවශ්‍ය දෙයක් නොවන බවත්, එය මිනිසා ගේ කායික මානසික දෙ අංශයේම පරිහානියට බලපාන දෙයක් බවත් ඔහු ගේ අදහස වී තිබුණේ.

අර පැනයට පිළිතුරක් වශයෙන් ලෙමනේඩ් විදුරුව සභාවට පෙන්වීමෙන් ඔහු කියා පෑවේ ඒ සත්‍යයය. එනම් තමා ගේ දියුණුවට මත්පැන් පානයෙන් තොරව ජීවත්වීම ප්‍රධාන සාධකයක් වී ඇති බවය.

රීලහට ඔහු තම ආදරණීය බිරිඳ දැක්වීමෙන්, නැතහොත් පෙන්වා දීමෙන් කියා සිටියේ සර්වෝදයේ අප ‘කුටුම්භෝදය’ නැතහොත් ‘පවුලේ උදාව’ යනුවෙන් විස්තර කරන සිද්ධාන්තයය. හෙත් රී ගෝර්ඩ් මහතාත් - එම මැතිනියත් ගෙන ගියේ ඉතාම සාර්ථක, එමෙන්ම ආදර්ශවත් යුග දිවියෙකි. ඒ දෙදෙනාගේ අන්‍යෝන්‍ය සුහදතාවයත්, සමගි සමාදානය සහ විශ්වාසයත්, බැඳීමත් ඔවුනගේ යුග දිවියට වාගේම, ව්‍යාපාර කටයුතුවලටත් විශාල වශයෙන් බලපා තිබිණ. මේ අනුව ‘සෑම සාර්ථක පුද්ගලයකු පිටුපස සාර්ථක ගැහැනියක සිටී’ යන කියමන සනාථ කෙරෙන ජීවමාන සාධකයක් ලෙස හෙත් රී ගෝර්ඩ් යුවල දැක්විය හැකි බවය, මගේ අදහස. එමෙන්ම සර්වෝදය ඔස්සේ මා හඳුන්වා දෙන කුටුම්භෝදය සංකල්පනාවේ වැදගත් කමත්, සාමාජික අවශ්‍යතාවත් මෙම කාරණාව ඔස්සේ පැහැදිලි වන බවද මෙහිලා සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි. යම් හෙයකින් ගෝර්ඩ් යුවලගේ ඒ සුහදතාවය සහ බැඳීම ඒ මට්ටමේ නොරැඳී, ඒ දෙදෙන උනුත් තොරුස්සන, කලකෝලාහල කරන, විරසක භාවයෙන් යුතුව පැවැතියේ නම් ඒ අසාර්ථක භාවය ඔවුනගේ යුග දිවියට පමණක් නොව, සිය ව්‍යාපාරයටද බලපාන්නට ඉඩ තිබිණ. මා නිරන්තරවම කුටුම්භෝදයේ වැදගත්කම සහ අවශ්‍යතාව පිළිබඳව ජනතාව දැනුවත් කරන්නට උත්සාහ ගන්නේත්, එය සෑම පුද්ගලයකු තුළම ස්ථාපිත කරන්නට

උත්සාහ ගන්නේත්, එය සෑම පුද්ගලයකු තුළම ස්ථාපිත කරන්නට වෙහෙස මහත්සි වන්නේත්, කවර කාරණයක් නිසාද යන්න ඔබට මේ කතාවෙන් තේරුම් ගත හැකි වෙතියි මම සිතමි.

සාර්ථක පුද්ගලයකුගේ උදාවට යහපත් බිරිඳක ගේ මෙන්ම, දයාබර මවකගේ දායකත්වයද බලපෑ හැකි බව මා මේ ලිපිය සමාරම්භයේ සඳහන් කළා මට මතකය. ඊට සුදුසු නිදසුනක් සිංහල වංශ කතාවේ ඇත. ඒ දුටුගැමුණු කුමාරයාගේ ජීවන චරිතයය. දුටුගැමුණු කුමර චරිතය ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කරන විට පෙනී යන්නේ එතුමන්ගේ සියලු ජයග්‍රහණවලට, එතුමාගේ මෑණියන් වූ විහාර මහා දේවියගේ මහ පෙත්වීමත්, අවවාද අනුශාසනාත් ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු කාරක වී ඇති බවය.

කුටුම්භෝදයේ අවශ්‍යතාවය සහ වටිනාකම මා අවබෝධ කොට ගෙන සිටියේ මා පාසල් යන අවධියේ පටන්ය. මා ගත කළේ ගැමි ජීවිතයෙකි. එය බෞද්ධ සංස්කෘතියෙන් ඔප් ගත්වන ලද, නැතහොත් බෞද්ධ සංස්කෘතියෙන් හික්මවන ලද ජීවිතයෙකි. ඒ ජීවිතයේ කුදු මහත් සෑම කටයුත්තක්ම සිදු වූයේත්, ක්‍රියාත්මක වූයේත්, පවුලේ සබඳතාවය මතය. සියලු දෙනාගේ සහයෝගය සහ සමගිය මතය.

මා කුඩා කාලයේදී වාගේම දැනුම් තේරුම් ඇති කාලයට එළඹී අවස්ථාවේදී ද මගේ සියලු වැඩ කටයුතුවලදී මගේ දෙමව්පියන් ප්‍රමුඛ වැඩිහිටියන් ගෙන් අවවාද අනුශාසනා ලබන්නටත්, මා කරන කටයුතු අරඹයා ඒ අය දැනුවත් කරන්නටත් පුරුදු වී සිටියෙමි. මා සර්වෝදය සංසදය අරඹා එහි සෑම සේවාවක්ම ක්‍රියාත්මක කරන්නට මත්තෙන් ඒ පිළිබඳ සියලු තොරතුරු මගේ පියාට සහ මවට දැනුම් දීමට අමතක නොකළෙමි. එපමණක් නොවේ, මගේ සුළු පියා, බාප්පොව්ව් හා නැන්දලා දෙදෙනාද, මා සමඟ හැදුණු වැඩුණු මගේ ඥාති සොහොයුරා වූ සිරි අයියාද, අක්කලා සහ නංගිලාද මේ පිළිබඳව මම දැනුවත් කළෙමි. දැනුවත් කරමින් ඒ අයගේ අදහස් උදහස්ද ලබා ගනිමි. ඔවුන් මගේ කටයුතු සැලකුවේ පුණ්‍ය ක්‍රියා ලෙසය. උපතින්ම දහමට ලැදි බෞද්ධ සංස්කෘතියට අනුව ජීවිත හැඩ ගස්වා ගෙන සිටි ඔවුහු මට ආශීර්වාද කළා පමණක් නොව, හැකි සෑම ආධාරයක්, උපකාරයක්ම ලබා දීමට අමතක නො කළහ. එය මගේ ඉදිරි ගමනට විශාල ශක්තියක් විය.

මුලින්ම මා ගමේ ‘කොහු කාර්මිකයන්ගේ සමුපකාර සමිතිය’ පිහිට වූ අවස්ථාවේදී සේවිකාවනට මුල්ම චේතනය ගෙවීමට තාත්තා

කඳවුරුවලට ගිය මුල් අවස්ථාවලදී මගේ අම්මාද මා සමඟ ඒ කඳවුරුවලට ගියාය. එහිදී අම්මා ආහාර පිසීමේ වැඩවලට පමණක් නොව, ඒ ගම්වල කාන්තාවන් හා එක්වී ශ්‍රමදාන කටයුතුවලටද සහභාගි වූවාය. අම්මා ඒ සියල්ලට සහභාගි වූයේ ඉතාම ආසාවෙන්. අම්මා සහභාගි වූ යාපනේ නිර්වේලි කයිතඩි කඳවුර මට තවමත් මතකය. යාපනයේ ද්‍රවිඩ ජනතාව, අම්මාට දැක්වූයේ දැඩි සෙනෙහසකි. අම්මා මෙන්ම, මගේ පුංචි අක්කාද ශ්‍රමදාන කඳවුරු රැසකට සහභාගි වූවාය.

මගේ බාප්පොච්චි වූ ගත් කතුවර ඒ.ටී.සී. ජිනදාස මහතා ස්වකීය හැකියාවන් ඔස්සේ සර්වෝදයට අවශ්‍ය ගීත, කවි, මෙන්ම, ලිපි ලේඛනද පොත පතද ලියා දෙමින් විශාල සේවයක් සැලසුවේය. ඒ කාලයේ ආචාර්ය විනෝභා බාවේ තුමාගේ ජීවන චරිතය “සර්වෝදය මාර්ගෝපදේශකයා” යන නමින් ඔහු ලියා පළ කළ අතර, සර්වෝදය පුවත් පතටද නිතරම ලිපි සම්පාදනය කොට දුන්නේය. ඒ කාලයේ එතුමා සර්වෝදය පුවත් පතේ පළ කිරීම සඳහා මට බාර දුන් හි පෙළක් සිහිවටනයක් වශයෙන් තවමත් මා ළඟ ඇත.

(මෙම ලිපිය අවසානයේ පළ කොට ඇත්තේ එම හි පෙළය.)

ඒ අවදියේ බාප්පොච්චි අපේ දෙල්ගහයට ගෙදරට අවුත්, මගේ වැඩිමහල් දියණිය - චාරිකා - අපේ ගෙදර සිට මාළිගාකන්දේ මහා බෝධි පෙර පාසලටත්, පසුව ආනන්ද බාලිකා විද්‍යාලයටත් අතින් අල්ලාගෙන එක්කගෙන ගිය අයුරුත්, ආපසු ගෙදරට එක්ක ගෙන ආ හැටිත් මට තවමත් මතකය.

මගේ පුංචි අක්කා වූ ලලනා චූලලනා, මමත්, නීතාත් පිටරට ගිය අවස්ථාවලදී මගේ දරුවන් බලා කියාගෙන මරදානේ හෝ මෙත් මැදුරේ ගෙදර නතර වී සිටි හැටිද මට කිසි දිනෙක අමතක නොවේ. මගේ මල්ලී - වීරේ - මා සර්වෝදය ආරම්භ කොට එය අසිරුනා මධ්‍යයේ පවත්වාගෙන යද්දී, මට උපකාර සඳහා එංගලන්තයේ ගත කළ සුබෝපහෝගී ජීවිතය අතහැර සර්වෝදයට පැමිණීමත්, ඒ සඳහා ඇප කැප වී කටයුතු කිරීමත් විශේෂ සිද්ධියෙකි. පසුව මගේ නංගිලාද ඒ මගම ගත්හ.

ඒ කාලයේ අපට ජීප් රථයක් තිබිණ. එහි නම්වරය 5 ශ්‍රී 1106 ය. මමත්, නීතාත් වැඩිමහල් දරුවන් තිදෙනාත් නිතරම ඒ ජීප් රථයේ නැගී දිවයිනේ විවිධ ප්‍රදේශවල පවත්වන ලද ශ්‍රමදාන කඳවුරුවලට සහභාගි වීමට ගියෙමු. ඒ කඳවුරුවලට ගිය විට ශ්‍රමදාන කටයුතු හමාර වූ පසු

විමට ගියෙමු. ඒ කඳවුරුවලට ගිය විට ශ්‍රමදාන කටයුතු හමාර වූ පසු අප සියලු දෙනම ඉස්තෝජ්‍යවල, කුඩාරම්වල, පාසල් ගොඩනැගිලිවල බිම පැදුරු ඵලා ගෙන නිදා ගනිමු. දවසක් දෙකක් නොවේ; සති ගණන් අපි එසේ කටයුතු කළෙමු. ඒ අනුව මා පමණක් නොවේ; අප පවුලේ හැම දෙනාම සමාජ සේවා කටයුතු අපේ ජීවිතයේ කොටසක් කර ගනිමු.

මා මෙසේ අප පවුලට සහ නැදැයනට අදාල පෞද්ගලික වූ තොරතුරු සමුදායක් මෙම පරිච්ඡේදයට එකතු කරන්නට තීරණය කළේ, එක් කාරණයක් පෙන්වා දීමටය: එනම් - අප අගයන කුටුම්භෝදය හෙවත් පවුලේ උදාව අප මුලින්ම ආරම්භ කළ යුත්තේ අපේ පවුලෙන්ම නැතහොත් අපේ ගෙදරින්ම බව පෙන්වා දීමටය.

සමාජ සේවයට කැපවුණු සමහර ඇත්තෝ ඒ සේවය ඉටු කිරීමේදී බොහෝ විට තමාගේ දෙමව්පියන්, අඹුදරුවන්, සොයුරු සොයුරියන් අමතක කරති. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් කල් යාමේදී තමා කරන්නට ගිය සමාජ සේවයට බාධා පැමිණෙනවා පමණක් නොව, සමාජ සේවයෙන් බලාපොරොත්තුවන නිස්සරණ ප්‍රීතියද අහිමි කොට ගනිති. මේ අංශයෙන් පරිස්සම්වීමට මම මුලසිටම බෙහෙවින් වග බලා ගනිමි.

මෙහිලා සඳහන් කළ යුතු තවත් වැදගත් කාරණයක් ඇත. කුටුම්භෝදය කේන්ද්‍රීය කොට නැදෑ හිතවතුන් ළංකොට ගැනීම හෝ

ජායාරූප: 35 දෙපාර්ශවයේ ම නැදෑයින් සමඟ
(කොටසක් පමණි මෙහි සිටින්නේ)

ප්‍රවේසමෙන් කළ යුතු බවය.
 බොහෝ විට යම්
 ව්‍යාපාරයක් සාර්ථක වන
 විට, එහි දර්ශනයට වඩා
 එයින් පෞද්ගලිකව ලබා
 ගත හැකි වාසි ගැන සිතා
 ළං වෙන අයද සිටිති.
 මෙවැනි අය නිසා සර්වෝදය
 බොහෝ අවස්ථාවලදී විශාල

ජායාරූප: 36 දරුවන් සයදෙනා හා පළමුවන මුණුබුරා හා
 මිනිබිරිය සමග

පසුබැම්බවලට මුහුණ දුන් බවද පෙන්වා දිය යුතුව ඇත. ආධ්‍යාත්මික හා
 සදාචාර ප්‍රතිපත්තිවලට කැප නොවන අයවලුන් තැකමට හෝ
 හිතවත් කමට හෝ පමණක් ළංකර ගැනීම නිසා පෞද්ගලිකවම මා
 අනිශයින් වේදනා විඳි අවස්ථා බහුලව පැවැති බව සඳහන් කළ යුතුව
 ඇත. ඒ මෝඩකම නොකිරීමට ඔබ වග බලා ගත යුතුය. මා දන්නා
 හඳුනා දේශපාලනඥයන් කිහිප දෙනෙක්ම මේ අඩුපාඩුව නිසා සිය
 දේශපාලන ජීවිතය අවුල් කර ගත් බවද මම දනිමි. මේ නිසා,
 කුටුම්භෝදය ගැන සැලකිලිමත් වීමේදී තමන්ගේත්, තම සංවිධානයේත්
 ආරක්ෂාව සඳහා තමන් වෙතට සමීප වන එබඳු චරිත ගැන පරිස්සම්
 විය යුතු බවද අවසාන වශයෙන් සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි.

සේවයේ දෙවියෝ වැඩ සිටිත්
“තං තෙජසා භවතු තෙ ජයමංගලානි”

ගස් වැල් කපා ගිනි තබා වනසා කැලෑවල්
 ගල් මුල් ඉවත් කොට බිමත් සකසා මනා සේ
 වල් බිම් වගා කරන මෙන් අප සිත් සතන්හි
 පවිකම් කෙළෙස් දුසිරිමුල් උසුටා දහම් ලෙස්
 පෝසත් වෙමින් දිළිඳු බැව් පිළිකුල් කිරීමත්
 වත්කම් නැතැයි කලකිරී පසුබා සිටීමත්
 “මාගේ - අපේ” යන ලොබින් සිතෙහි මවා ගත්
 බාසා ආගම් කුල විසින් ඇති පන්ති බේදත්
 පෝසත් උගත්කම විසින් සිතෙහි මවාලූ

පෝසන් උගන්කම විසින් සිනෙහි මවාලූ
මානි බවත් දුරුර මෙන් පිරිසුන් දයාවෙන්
ගම්හි දුගී බවට පත් අපගේ සමාජේ
දුප්පත් සහෝදරවරුන් වෙත යෑම සෑහේ

දෙවි නාමයෙන් අප අපේ සමයේ දහමිනි
යම් පින්කමක් නියමයක් පවසා තිබේ නම්
ඒ මේ සියල් කුසලදම් ඇතුළත් සමාජේ
සේවා තුළේ වැඩසිටිත් දෙවියන් වහන්සේ

යම් පින්වතෙක් උවැටනක් ගිලනුත් කෙරේහි
මෙන්නෙන් කරයි ද ඔහු මා හට ඒ කෙරේ යැයි
සැසි දෙසු දහම ලෙස් දිළිඳුන් කෙරේහි
සැදු උදව් කුසලදම් ලෙසටයි ගැනෙන්නේ

කාටත් වැඩක් වන ලෙසින් ඔබගේ ගමේහි
පාරක් - ලිඳක් කපනු වස් යහතින් උදව් දී
බිම් යාරයක් මැන දෙමින් උපකාර වන්නෝ
“භද්‍රානසෙන්” සතුට හා පිනකුත් ලබන් මැයි ●

සර්වෝදයේ මෙහෙයුම “ශ්‍රමදාන ශාන්ති
සේනා පිරිස්” කඳවුරක් බැඳ ගම් ගොඩෙහි
යාපන් වැඩක් කරදෙමින් වෙසෙසින් කරන්නේ
සාමේ පතා සමගිදම් සපුරා වැඩිමයි

ඇදුරු සිරි “විනෝභා බාවෙ” නම් යුත් මහත්මා
පවසන ලෙස “ලෙවිහි සාමකාමී උනන්දු
තුරුණු සැවොම එක්වී මව් බිමේහි නිවස්නා
දිළිඳු සොහොවුරන්ගේ දුක් නිවීමේ යෙදෙන්නෝ”

තලවකැලේ ඒ.ටී.සී. ජිනදාස

107

නොවීඩි

නොවීඩි ආයතනය දීර්ඝ කාලයක් සර්වෝදයට අත හිත දුන් ආයතනයකි. වර්තමාන සර්වෝදය ප්‍රගතිය ඇති කිරීමට අවශ්‍ය වූ මූල්‍ය සම්පත්වලින් සෑහෙන කොටසක් සපයන ලද්දේ නෙදර්ලන්තයේ ‘නොවීඩි’ ආයතනය විසිනි.

නොවීඩි යන කෙටි නාමයෙන් අදහස් කරන්නේ නෙදර්ලන්තයේ ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සහයෝගිතා සංවිධානය යන්නයි. එවකට නෙදර්ලන්තයේ තිබූ නෙදර්ලන්ත රජයෙන් සහ මහජනතාවගෙන්

ජායාරූප: 37 නොවීඩි අධ්‍යක්ෂ ආචාර්ය ටියුනිස් සමග මා. ඩී. ඒ. පෙරේරා, ආචාර්ය පියසෝම මේදිස් සහ වෛද්‍ය සරත් රුබේරු

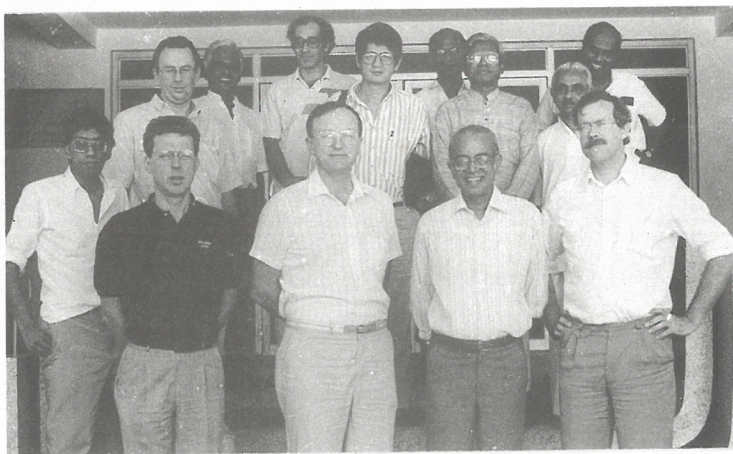
ජායාරූප : 38 ජෙෆ් ව්ලික්ස් මහතා ගමක කෘෂි ශිෂ්ටාචාර නරඹයි

ආධාර ලැබූ ප්‍රධාන රාජ්‍ය නොවන ආයතන තුනක් විය. එකක්, 'සෙබෙමෝ' නම් වූ ආයතනයත්, දෙවැන්න, 'එකෝ' නම් වූ ආයතනය. මේ ආයතන දෙකම ආධාර කළේ ක්‍රිස්තියානි ආයතනවලට පමණකි. එවකට 'නොවිබ්' ආයතනය පමණකි, ආගම් හේදයකින් තොරව ජාත්‍යන්තර සංවිධානවලට සහයෝගය දුන්නේ. පසුව 'හිවෝස්' නමැති එවැනිම ආයතනයක් පිහිටුවන ලදී.

නොවිබ් ආයතනයේ මුල්ම මහ ලේකම්වරයා වූ ජෙරාඩ් වොන් ජ්ලයිමන් මහතා, (Jerard Van Vlijman) මා හඳුනා ගත්තේ, ඔහු 1968 වසර අවසානයේ ලංකාවට පැමිණි අවස්ථාවේදීය. නෙදර්ලන්තයට පැමිණි විට ඔහු මුණ ගැසෙන මෙන් මගෙන් ඉල්ලීමක් ද කළේය. ඒ අනුව ලෝක ආහාර සමුළුවේදී 1969 දී නැවත වොන් ජ්ලයිමන් මහතා මට හමුවීමෙන් පසු හේග් නුවර පිහිටි නොවිබ් ආයතනයේ මූලස්ථානයට මම ගියෙමි. වොන් ජ්ලයිමන් මහතාගේ දෙවැනියා වූ ලෙනී නුයෙන්ස් මෙනෙවිය (Leny Nuijens) ඇයගේ බාල සොහොයුරිය වූ ලියා නුයෙන්ස් මෙනෙවිය (Lia Nuijens) ද තවත් කිහිප දෙනෙක් ද මම මෙහිදී හඳුනාගෙන මිත්‍ර වීමි. මා මුලින්ම කළේ ඔවුන්ගේ ආරාධනය පරිදි නෙදර්ලන්තයේ පාසල්වල සර්වෝදය පිළිබඳ දේශන පැවැත්වීමය. මේ අතර එක් දිනක් රූපවාහිනියේ ආධාර ලබා ගැනීම සඳහා නොවිබ් ආයතනය, නෙදර්ලන්ත රජයට යෝජනා ක්‍රම ඉදිරිපත් කිරීමට යන බව දැන ගනිමි. තරුණ නායකයන් පුහුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් අප විසින් තණමල්විල ආරම්භ කර ඇති බවත්, ඒ සඳහා යෝජනා ක්‍රමයක්

ජායාරූප: 39 නොවිඛි සංවාද කොමිසමේ සාමාජිකයෝ

1971 සිට 1977 දක්වා නොවිඛි ආයතනය විසින් අපට ආධාර සැපයූ ව්‍යාපෘති අතර තණමල්විල සංවර්ධන ආධ්‍යාපනික ආයතනය සහ ගොවිපළ, පුනරාවර්තන ණය අරමුදල, පෙරපාසල් සහ පොදු මුළුතැන්ගෙවල් වැඩ සටහන, පාසල් ශිෂ්‍යාධාර, තලෙයිමන්තාරමේ සිට ඉන්දියාවට ආපසු යැවෙන වතු කම්කරුවන් සඳහා උදව් වීමේ ව්‍යාපෘතිය, වතු කම්කරු සංවර්ධන සේවාවන්, විශ්වෝදය ජාත්‍යන්තර සම්මේලන, සුළිසුළං සහ ගංවතුර ආධාර, සර්වෝදය නීති සහන සේවා අංශය, සර්වෝදය පර්යේෂණ ආයතනය සහ ගුණදාස ලියනගේ මහතාගේ 'දෙල්ගහයටගෙදර විජ්‍යාව' පොතට ප්‍රකාශන ආධාර කිරීම සඳහන් කළ හැකිය.

1977 සිට 1985 දක්වා වැඩසටහන් ආධාර යන ශීර්ෂයට යටතේ නොවිඛි ආයතනය විසින් ඉහත සඳහන් ව්‍යාපෘති ගෙනයෑම් සඳහා වාර්ෂිකව ප්‍රතිපාදනයක් සර්වෝදයට පරිත්‍යාග කළහ. මේ වැඩසටහනේ ප්‍රතිපත්ති තීරණ කිරීම ඇගයීම සහ පර්යේෂණ මෙහෙයවීම සඳහා නොවිඛි ආයතනය සහ සර්වෝදය විසින් නම් කළ පිරිසක් 'කම්මන් ඔප් දියලොග්' නමින් පිහිටුවා ලංකාවේදී සහ නෙදර්ලන්තයේදී සාකච්ඡා කිරීමට පියවර ගනු ලැබුවේ ජෙෆ් ටියුනිස් මහතාගේ නායකත්වයෙනි. මේ සංවාද කොමිසමේ රැස්වීම් පහක් පමණක් 1977-1982 අතර පවත්වන ලදී. මේ තුළින් සර්වෝදය සහ නොවිඛි ආයතනය අතර විශාල බැඳීමක් ඇති විය. ඒ දෙපාර්ශවයටම සංවර්ධන

සහයෝගිතාව පිළිබඳ විශාල අත්දැකීම් ඇති විය. ඒ අතර සර්වෝදයට ආහාර සහ කිරිපිටි ආධාර දෙමින් ද නොවිඛ ආයතනය සහාය විය.

මෙම කාලය තුළදී ජෙෆ් ටියුනිස් මහතාට අමතරව සර්වෝදය ඉතාමත්ම හිතවත්ව වැඩ කළ පීටර් වැන්සැන්සුට් PeterVanzanvoort මහාචාර්ය ඉග්ලේ රොනර්, (Igle Ronner) මහාචාර්ය ෆ්‍රිට්ස් බව්මාන්, (Fritz Bauman) මහාචාර්ය යැං පර්හේ (Jan verhe) පෝල් ක්ලැපර් (Paul Clapper) රොන් රොටේ (Ron Rote) ආදීන් ද මගේ සිහියට නැගේ. ආචාර්ය ටොන් ඩි වයිල්ඩ් (Ton de Wilde) මහතා ද සර්වෝදයේම නැවතී මේ යුගයේදී අපට උදව් කළහ.

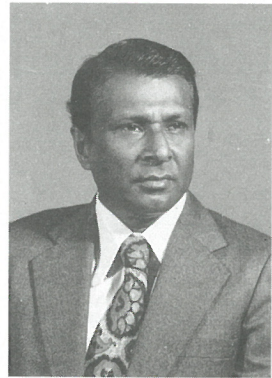
සර්වෝදය පනත පාර්ලිමේන්තුවේ

එ ක් දහස් නවසිය හත්තැදෙක වන විට සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංගමයට වයස අවුරුදු දහ හතරකි. ඒ වන විට සර්වෝදය රට පුරා පවත්වන ලද ශ්‍රමදාන කඳවුරුවල සංඛ්‍යාව 1308 කි. ඒවාට සහභාගි වූ ශ්‍රමදාන සේවක සංඛ්‍යාව 1,98,998 කි. ඒ කාලයේ මෙම ගම්මානවල යටිතල පහසුකම් අද මෙන් පරිපූර්ණව තිබුණේ නැත. කොටින්ම ගමන් බිමන් යාමට නිසි ලෙස සැකැස්මු මං මාවත් පවා නොතිබිණ. එමෙන්ම වර්තමායේ මෙන් රජයෙන් කිසිම පහසුකමක් හෝ ආධාර උපකාරයක් හෝ සංගමයට ලැබුණේ ද නැති. ඒ වන විට අපේ සියලු අවශ්‍යතා සපුරා ගත්තේ සර්වෝදය ක්‍රියාකාරීත් කිහිප දෙනෙකුගේත්, සර්වෝදය අනුගාමික සාමාන්‍ය ජනතාවගේත් ආධාර උපකාර සහ දැඩි කැපවීමිවලින් බව සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

මේ අවදිය වන විට ලෝකයේ බොහෝ රටවල් අධ්‍යාපන සේවා ව්‍යාපෘති සහ ඒවාට සම්බන්ධ සංවර්ධන වැඩසටහන් පිළිබඳව විශේෂ උනන්දුවක් දක්වමින් තිබිණ. මේ අතර තුර මට වරක් කැනඩාවේ පිහිටි ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන පර්යේෂණ ආයතනයට (International Development Research Centre) යන්නට අවස්ථාව සැලැස්ණ. එහිදී මම එවකට එහි සභාපතිව සිටි අයිවන් හෙඩ් මහතා හමු වී ආසියාතික රටවලින් රටවල් කිහිපයක් තෝරා ගෙන ඒවායේ අධ්‍යයන සේවා (Study Service) පිළිබඳ පර්යේෂණයක් පවත්වන ලෙස ඉල්ලා සිටියෙමි. එයට එකඟ වූ එතුමා මේ පිළිබඳව ආසියානු රටවල සිටි සිය නියෝජිත පිරිස කැඳවා පිළිපිනයේ ටගේටේ නගරයෙහි පිහිටි පිලිපීන සංවර්ධන ඇකඩමියේදී සාකච්ඡා වාරයක් පවත්වන ලදී.

වෙනත් කටයුතු නිසා මට එම රැස්වීමට සහභාගි වීමට නොහැකි වුවත්, මම ඒ සඳහා අපේ විධායක සභික දෙපොලක් වූ පූජ්‍ය ආචාර්ය හැවුන්පොල රත්නසාර හිමිපාණන් සහ වන්දු එච්. සොයිසා යන විද්වතුන් දෙදෙනාට එම රැස්වීමට සහභාගි වීමට අවස්ථාව සලසා දුනිමි.

ජායාරූප: 40 ආචාර්ය
වර්ණසේන රාසපුත්‍රම්

එහිදී අපට සාර්ථක ප්‍රතිචාරයක් ලැබී තිබිණ. පර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංගමය මගින් මෙහෙයවනු ලබන අධ්‍යයන සේවා සහ එයට සම්බන්ධ වෙනත් සංවර්ධන කටයුතු ගැන පර්යේෂණයක් පවත්වා ඊට අදාළ වාර්තාවක් අපටම සැපයිය හැකි බව අප නියෝජිත දෙපොල එම සාකච්ඡා සභාවේදී පැහැදිලි කොට දී, ඊට අදාළ ව්‍යාපෘති යෝජනාවක් ද එහිදීම ඉදිරිපත් කොට ඇත. එහිදී එම ජාත්‍යන්තර පර්යේෂණ ආයතනය හෙවත් IDRC ආයතනය එම යෝජනාව පිළිගනු ලැබුවා පමණක් නොව, ඒ සඳහා අවශ්‍ය මුදල් ප්‍රතිපාදන ද ලබා දීමට තරම් කාරුණික වී තිබිණ.

රේභට අපි මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කටයුත්තට අවතීර්ණ වීමු. ඒ සඳහා එවකට මහ බැංකුවේ පර්යේෂණ අධ්‍යක්ෂව සිටි ආචාර්ය වර්ණසේන රාසපුත්‍රම් මහතා ස්වේච්ඡාවෙන්ම පර්වෝදය පර්යේෂණ ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ ධුරය බාර ගත්තේය. කාර්යාල වේලාවෙන් පසු ඔහු අප වෙත පැමිණ අවශ්‍ය උපදෙස් අපට ලබා දුන් අතර, පර්යේෂණයේ වගකීම මහ බැංකුවේ පර්යේෂණ නිලධාරියකු වූ ආචාර්ය එම්.යූ.ඒ. තෙන්නකෝන් මහතා භාර ගත්තේය. සරත් ජේ. හේරත් මහතා සහ සනිස් ද මැල් මහතා ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ සහකරුවන් හැටියට ද, ඊ.එච්. එස්. ප්‍රනාන්දු මහතා කාර්යාලයීය සම්බන්ධීකරණ සේවක හැටියට ද කටයුතු කොට මෙම ව්‍යාපෘතිය 1975 -76 වර්ෂවල දී සම්පූර්ණ කරන ලදී.

මෙම සමීක්ෂණයට ඒ වන විට අප සේවය සැලැස්ස 800ක් පමණ වූ ගම්මානවලින් 80ක් පමණ ද, සංවර්ධන අධ්‍යාපන ආයතන, ගොවිපළවල් සහ ප්‍රාදේශීය ආයතන 15ක් පමණ ද තෝරා ගන්නා ලදී. මේවායේ සේවාවන්හි නිරත 757 ක් පමණ තරුණ තරුණියන් පිරිසක් ද මෙම පර්යේෂණයට සහභාගි වූ බව සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

මෙම පර්යේෂණයෙන් පැහැදිලි වූ වැදගත්ම කාරණය නම් අ.පො.ස. සාමාන්‍ය පෙළ සහ උසස් පෙළ සමත් රැකියා විරහිත තරුණ තරුණියන් ගේ වාගේම, සරසවි අධ්‍යාපනය ලබන අයගේත්, රැකියා විරහිත උපාධිධරයන්ගේත් අනාගත අභිවෘද්ධිය උදෙසා සාර්ථක වැඩ පිළිවෙලවල් ගණනාවක් ම සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංගමයට ගොඩනැගිය හැකි බව පෙනී ගොස් තිබීමය. ඒ සැලසුම් සියල්ලක්ම සර්වෝදය සිය අත්දැකීම් පදනම් කොට ගෙන නිර්මාණය කරන ලද වැඩ සටහන් වී තිබීම ද වැදගත් කාරණයක් ලෙස සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

මෙම යෝජනා ක්‍රමය අධ්‍යයන කළ මට මෙය මීට වඩා ඉහළ තලයකට ගෙන ආ යුතු යැයි කල්පනා විණි. මට එසේ කල්පනා වූයේ ඒ වන විට රට තුළ රැකියා විරහිත තරුණ තරුණියන් ගේ සංඛ්‍යාව එන්න එන්නම ඉහළ යමින් ඇති බවත් පෙනී ගිය නිසාය. මේ නිසා මීට වඩා පළල් ඒ වගේම ගම්මාන විශාල සංඛ්‍යාවක් තුළ ව්‍යාප්ත වී යන ආකාරයට නව යෝජනා ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කළහොත්, රටේ විරැකියාව තුරන් කිරීමටත්, ග්‍රාමීය පෙදෙස් මීට වඩා සංවර්ධනය කරන්නටත් අවස්ථාව සැලසෙන බව වැටහිණි. එසේ කල්පනා කළ මම දිවා රැ නොබලා වෙහෙස මහත්සි වී ගම්මාන පත් දහසක් 'පාදක ගම්මාන' ලෙස ගෙන නව යෝජනා ක්‍රමයක් සකස් කළෙමි. එහෙත් මෙය සර්වෝදයට පමණක් තනිවම ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකි බව පෙනී ගිය හෙයින්, සර්වෝදයේ සෙසු ක්‍රියාකාරී පිරිස් සමග සාකච්ඡා කොට රජයේ අනුග්‍රහය ද මෙයට ලබා ගැනීම සඳහා එවකට ග්‍රාම සංවර්ධන අංශය භාර අමාත්‍ය ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතාගේ අවධානයට මෙය ලක් කළ යුතු යැයි තීරණය කෙළෙමි. ඒ සඳහා අපි මුලින්ම ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක ඇමැති තුමා හමු වී, සර්වෝදයට 'මෙන් මැදුරට' පැමිණ අපේ සේවා කටයුතු පිළිබඳ සොයා බලන ලෙස ඉල්ලා සිටියෙමු.

අපේ ඉල්ලීම සාර්ථක විණි.

ඒ අනුව දිනක් ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතා අපේ ආරාධනයට අනුව අපේ වැඩ කටයුතු නිරීක්ෂණය කරනු සඳහා මෙන් මැදුරට සම්ප්‍රාප්ත විය. එවකට ඒ මහතා හොබවමින් සිටියේ රාජ්‍ය පරිපාලන පළාත් පාලන සහ ස්වදේශ කටයුතු භාර අමාත්‍යාංශ බව මට මතකය. අපි එතුමාව උණුසුම් සෙනෙහසින් පිළිගනු ලැබුයෙමු. මුලින්ම එතුමා මෙන් මැදුරේ අප පවත්වා ගෙන යමින් තුබූ සෑම සංවර්ධන සේවාවක්ම උනන්දුවෙන් නැරඹුවේය. එහෙත් ඒ

අරබයා සිය හැනිම් ඔහු
ප්‍රකාශ කළේ නැත.
බණ්ඩාරනායක මහතා
උගතෙක්, බුද්ධිමතෙක් වුවා
වාගේම, යම් පමණෙක
උඩහු ගති ස්වභාවයෙන් යුතු
අයෙක් ද විය. ඒ බව මට
ඉවෙන් මෙන් හැඟිණි. එය
ඔහුගේ උප්පත්ති ගතියක්
වනැයි මම කල්පනා

ජායාරූප: 41 පිලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතා
මේමැදුර පවුල් හමුව අමතයි

කළෙමි. ඒ බව තහවුරු කෙරෙන සිදුවීමක් එම නිරීක්ෂණ වාර්තාව
අවසානයේ මෙන් මැදුර රැස්වීම් ශාලාවේ අප පැවැත් වූ ‘පවුල් හමු’
රැස්වීමේදී අපට දැක බලා ගන්නට ලැබිණි. පවුල් හමු රැස්වීමට සහභාගි
වන කොයි කවුරුත් පාවහන් ගලවා ශාලාවට ඇතුළු වී ඒ තුළ එළා
ඇති පැදුරුවල වාඩි වී ඊට සහභාගි වීම සිරිත විය. එදින අපි සුපුරුදු
ලෙස පැදුරු මත වාඩි වුවද, ඇමැති තුමා සඳහා විශේෂ ආසනයක්
වෙන් කොට තැබිමු. එහෙත් ඇමැති තුමා අප පාවහන් ගලවනු දැක
දැකත්, ශාලාවට ඇතුළු වී අර විශේෂ ආසනය වෙතට ගොස් අසුන්
ගත්තේ සිය පාවහන් පැළඳ ගත් වනමය. එය එම රැස්වීමට සහභාගි
වූ ලොකු - පොඩි කොයි කවුරුන්ගෙන් අප්‍රසාදයට හේතුවක් වූ බව
ඒ අය ගේ මුහුණ දුටු මට වැටහිණි. එහෙත් ඒ බවක් එතුමාට
නොපෙන්වන්නට මම උත්සාහ ගනිමි. එයට හේතුව එතුමාගේ
මාර්ගයෙන් රටට ඊට වඩා ලොකු සේවාවක් ඉටු කරන්නට අපගේ
අරමුණ වී තිබීම නිසාය. ඒ වෙලාවේ එහි වැඩම කොට සිටි සංඝයා
වහන්සේලා තුළින් වත් ඊට ප්‍රතිරෝධතා මතු නොවීමට මම කටයුතු
සැලසුවෙමි.

එදා මා අපේක්ෂා කළ කර්තව්‍යය එපිරිද්දෙන් ම ඇමැති තුමාට
ඉදිරිපත් කොට, එයට රජයේ සහාය ලබා ගැනීමට නොහැකි විය.
එහෙත් ඒ තරමට නැතහොත් ඊටත් වඩා උපකාරයක් එතුමාගෙන්
සර්වෝදය ඊට ටික කලෙකට පසු අපට ලබා ගත හැකි විය. ඒ දේ
නම් ‘සර්වෝදය සංස්ථාගත කිරීමේ පනත’ පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත්
කොට එය සම්මත කර ගැනීමේ උදාර කාර්යය.

ඒ වන විට සර්වෝදය සංස්ථාගත කිරීමේ පනත එකල පිහිටුවා
තුබූ සෙනෙට් සභාවට, සෙනෙට් සභික ඩී.එල්.එෆ්. ජෙෆ්‍රිස් මැතිතුමා

ජායාරූප : 42 ලිපි ඇතුළත්වූදළි මැතිතුමා මෙන් මුදුර තැරඹීමට පැමිණීම

ඉදිරිපත් කොට තුබුණ ද, එය ඉදිරිපත් කළ වකවානුවේම සෙනෙට් සභාව විසුරුවා හැරීම නිසා පසුව එය ජාතික නියෝජිත මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කරන ලදී.

මෙහිදී පාඨකයන් ගේ දැන ගැනීම උදෙසා සර්වෝදය සංස්ථාගත කිරීමේ කාර්ය භාරය පිළිබඳ සුළු හැඳින්වීමක් කළ යුතු යැයි මම කල්පනා කරමි.

ආරම්භයේ සිටම සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංගමය පරිපාලනය වූ රීති මාලාව, කරුණානන්ද මහතාගේ ද සහාය ඇතිව ම විසින් සකස් කරනු ලැබූ අතර, වරින් වර විශේෂ මහ සභා රැස්වීම් පවත්වා අවශ්‍ය පරිදි සංශෝධන ද ඊට එකතු කළෙමි. දැන් පනත පාර්ලිමේන්තුවේ සංස්ථාගත කළ යුතු නිසා, ඊට අදාළ කෙටුම්පත නීති කෙටුම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවය කළ අපේ විධායක සහිතයකු වූ චෝල්ටර් පිරිස් මහතාට පැවැරුවෙමි. එතුමාත් සමග නීතිඥයකු හැටියට සේවය කර පසුව දේශපාලනයට අවතීර්ණ වී ජාතික නායකයකු බවට පත් ලිපි ඇතුළත්වූදළි මහතා ද ස්වේච්ඡාවෙන් ම මෙම කෙටුම්පත සකස් කිරීමට උදව් වූයේය. මේ වන විට කලින් සඳහන් කළ ලෙස සෙනෙට් සභාව විසුරුවා හැර තිබුණෙන්, කෙලින්ම සර්වෝදය සංස්ථාගත කිරීමේ පනත පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන ලදී. සාමාන්‍යයෙන් මෙවැනි පනතක් විවාදයට භාජනය වන්නේ නැත. එහෙත් පනත පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීමට නියමිත ඇමැතිවරයා එදින නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලයේ නොසිටියෙන් එය ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ

ලිලික්ස් ආර්.ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතා විසිනි. එදා සර්වෝදය මෙන් මැදුරට පැමිණ සර්වෝදය සේවා ගැන හොඳ අවබෝධයක් ලබා සිටි නිසා, මෙම පනත පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරමින් ඒ මහතා සර්වෝදය සේවාවන් ගැනත්, පෞද්ගලිකව මගෙන් ඉටුවෙන සේවාවන් පිළිබඳ වත් තමා තුළ හොඳ දැනීමක් සහ උසස් හැඟීමක් ඇති බව පවසා, මෙම පනත මතභේදවලින් තොරව සම්මත කරන ලෙස මන්ත්‍රීවරුන් ගෙන් ඉල්ලා සිටියේය. එහෙත් ඊට පසු සභාව ඇමතු එවකට විපක්ෂයේ මන්ත්‍රීවරයකු ව සිටි අකුරණ පළමු වැනි මන්ත්‍රී තැන්පත් ඒ.සී.එස්. හමීඩ් මහතා, විහිළුවට මෙන් සර්වෝදයේ ප්‍රථම ශ්‍රමදානය ආරම්භ කළේ තම මැතිවරණ කොට්ඨාශයේය යනුවෙන් කළ ප්‍රකාශය හේතු කොට ගෙන ඇති වූ වචන හුවමාරුව, පසුව ලොකු විවාදයක් බවට පත් විය. ඒ විවාදයේ දී ජේ. ආර්. ජයවර්ධන, එන්. විමලසේන, ආචාර්ය ඩබ්ලිව්. දහනායක යන මන්ත්‍රීවරු ද දායක වූහ. ඒ හැම දෙනෙක්ම සර්වෝදය ව්‍යාපාරයත්, එහි නායකත්වයත් වර්ණනා කරමින් සහ අගය කරමින් කතා කළහ. (ඒ විවාදය පිළිබඳ වාර්තාව 1971 මාර්තු 22 දා නිකුත් වූ හැන්සාඩ් වාර්තාවේ සඳහන් වේ.)

අවසානයේ දී එම විවාදය ලිලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතා අවසන් කළේ මෙසේය.

ඡායාරූප : 43 ආචාර්ය ඩබ්ලිව්. දහනායක මහතා සමඟ

“මම කිසිත් නොසහවා ඇත්ත කතා කරන්නම්. ආර්යරත්න මහත්තයා ශ්‍රේෂ්ඨ පුරුෂයෙක්. මම කියන්නේ නෑ ශ්‍රමදාන කරන්න දක්ෂකම් ඇති එකම පුද්ගලයා ඔහු විතරයි කියලා. මේ රටේ ශ්‍රමදාන කටයුතුවල යෙදී සිටින අනිකුත් සංවිධානවලට මහ අවුරා ලීමට සහතික වශයෙන් ම මගේ බලාපොරොත්තුවක් නෑ. නමුත් ගෞරවය ලැබිය යුතු තැනට ඒ ගෞරවය මම දෙන්න කැමැතියි. ආර්යරත්න මහත්තයා මහත්සි වී වැඩ කිරීමේ විශාල ශක්තියක් ඇති පුද්ගලයෙක්. නියත වශයෙන්ම තමාගේ දක්ෂතාවය ඔප්පු කර පෙන්වූ පුද්ගලයෙක්. නමුත් ආර්යරත්න මහත්මයාගේ ගුණාංගයන් ගෙන් හා දක්ෂකම්වලින් අපි ප්‍රයෝජනය ගත යුතුයි කියල ඔබ කියන කොට, මම ඔබට යෝජනා කරනවා - ඔබේම හඳවත්වලට තට්ටු කරලා, මෙන්න මේ විදිහට ප්‍රශ්න කරන්නෙයි කියලා. ඔබ අවුරුදු පහක්ම පවත්වා ගෙන ගිය එකම ආණ්ඩුව හැටියට ඔබ ආඩම්බර වෙච්ච ආණ්ඩුව කාලෙ, අවුරුදු පහක් නොවෙයි, එක අවුරුද්දක් වත් ආර්යරත්න මහත්තයාව පිළිගැනීමට ඔබට බැර වුණේ ඇයි? මොකක්ද වෙච්ච වැරද්ද? මම කෙලින්ම කියන්නම් - උත්තරේ මේකයි. එකක් ඔබට ප්‍රශ්නයක් වෙලා තියෙන දේමයි. එක කණ්ඩායමක් කියනවා “දෙයියන්ගෙ නාමෙන් මෙතැනින් ඉවත් වෙන්න” කියලා. අන්න ඒකයි ඔබේ නියම ප්‍රශ්නය. ඔබ අපට කොපමණ දේශනා කළත් ඒක අපේ ප්‍රශ්නයක් නොවෙයි. ඔබේ ප්‍රශ්නයක්. ජාතියේ සුබ සිද්ධිය තකා මම ඔබෙන් ඉල්ලීමක් කරන්න කැමැතියි. ඔබේ පක්ෂය ශුද්ධ කරගෙන ජාතිය වෙනුවෙන් එක්සත්ව කටයුතු කිරීම පිණිස දෙයියන් ගේ නාමයෙන් ඔබ අතරම ටිකක් ශ්‍රමදානය කරන්න.”

එතුමා ගේ කතාවෙන් පසු පනත සභා සම්මත විය.

අහම්බෙන් උපන් දරුවෝ

ඵ ක් දහස් නවසිය හැටනවය අවසානයේදී නෙදර්ලන්තයේ පැවැත් වූ ‘ලෝක ආහාර සමුළුව’ එතෙක් මා සහභාගි වූ ලොකුම ජාත්‍යන්තර සමුළුව විය. මගේ හිතේ තිබුණු සැක බිය ඇරගැනීමට ද මෙය අවස්ථාවක් විය. දහස් ගණනක් පිරිසකට සර්වෝදය පණිවුඩය ලබාදීම මා ලද ජයග්‍රහණයක් හැටියට මම සලකමි. රාජ්‍යවලින් බාහිර ආයතන වෙනුවෙන් මේ අවස්ථාව මට ලැබුණේ, ලෝක තරුණ සමුළුවේ විධායක සභිකයෙක් නිසා ය. මා කතා කළේ, සංවර්ධනය සඳහා මහජනයාගේ සහභාගිත්වය සහ දායකත්වය නොමැතිව කිසිම සංවර්ධනයක් සිදු විය නොහැකි බව, ඒත්තු ගන්වමිනි.

මෙම සමුළුවට සහභාගි වූ එක්සත් ජාතීන්ගේ සහ රජයේ නියෝජිතවරු විශාල හෝටලවල ලැගුම් ගෙන සිටියහ. අප වැනි ආරාධිත අමුත්තන්ට විශ්ව විද්‍යාලවල නේවාසිකාගාර සුදානම් කර තිබිණි. එහෙත් ලොව හැම තැනින්ම වාගේ එක් රොක් වි සිටි තරුණ තරුණියන් විසින් New Earth Village හෙවත් “නව මිහිකන්ගම” යනුවෙන් කුඩාරම් ගසා සකස් කරන ලද වෙනම ම ස්ථානයක් විය.

මෙම නව මිහිකන් ගමට ඇතුළුවන දොරටුවට ඉහළින් විශාල පුවරුවක ප්‍රදර්ශනය වුණු පාඨයකට මගේ දෑස් එක්වරම යොමු වුණි. එහි විශාල අකුරින් ලියා තිබුණේ ‘We are the unwanted children of our parents’ – අපි අපේ දෙමව්පියන්ට අවශ්‍ය නොවූ දරුවෝ වම්හ – යන්න එහි තේරුමයි. රැවුල් හා කොණ්ඩ වවාගෙන බොහෝ විට ‘හිපි’ සංස්කෘතියට අයත් වූ මොවුහු, 60 වන දශකය වන විට සෑම පොහොසත් රටකම වාගේ තරුණයන්ගේ ස්වභාවය පිළිබිඹු කෙරිණි. එතෙක් එම රටවල සමාජය පුරක්ෂිතව තැබූ පවුල් සංස්ථාව බිඳ වැටීමේ ලක්ෂණ මෙයින් පිළිබිඹු විණි.

මම ද කිහිප විටක් ම මෙම කුඩාරම්වලට ගොස් ඔවුන්ගේ රැස්වීම් සහ සාකච්ඡාවලට සහභාගි වී බොහෝ විට මගේ අදහස් ද දැක්වීම්. සමහර අය මගෙන් බෞද්ධ භාවනා ක්‍රම ඉගෙන ගැනීමටත්, පනපොත ඉගෙන ගැනීමටත් ආශා කළහ. ඇල්බට් එදිරිසිංහ මහතාගෙන් ලබාගෙන ගිය බෞද්ධ පනපොත මොවුනට මම ලබාදුනිමි. ගරු නාඋයනේ අරියධම්ම ස්වාමීන් වහන්සේ ගේ ඉංගිරිසියට පරිවර්තනය කරන ලද ‘ආනාපාන සති භාවනාව’ පිළිබඳ ප්‍රකාශනයක් මම විශාල වශයෙන් බෙදා හැරියෙමි. මහාචාර්ය එල්.ජී.හේවගේ මහතාගේ ‘මෙත්තා’ නැමති පොත ද මම මේ රැස්වීම්වලදී බෙදා දුන්නෙමි.

ඔවුන් බොහෝ දෙනෙක් පැවැසුවේ, ඔවුන්ගේ දෙමාපියන් ඉන්ද්‍රියන් පිනවීමට යෑමෙන් ඔවුන් මොලොවට බිහිවුණා විනා, දෙමව්පියන්ගේ උවමනාවෙන් ඔවුන් මෙලොවට නොආ බවය. මෙහි බොහෝ දුරට සත්‍යයක් ඇතත්, ඒ පිළිබඳව යම් විනිශ්චයක් නොදී, ඔවුන්ට අධ්‍යාපනයක් දීමේ අදහසින් මම දරුවෙක් පිළිසිඳ ගන්නා ආකාරයත්, මව් කුසේදී දරුවා කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම්, ළදරු වියේදී සහ ළමා වියේදී දරුවාගේ වැඩිම පිළිබඳව බලපාන සාධක ආදිය බුදුදහමේ ඉගැන්වෙන පිළිවෙලට ඔවුනට තේරුම් කර දුනිමි. මෙහිදී වැදගත් වන්නේ, අපේ මේ මොහොත ගැන සිතා තමාගේ අභ්‍යන්තර සිතුවිලිත්, බාහිර වර්යාවනුත් පරීක්ෂා කර බලා මේ මොහොතේ සිට යම් එලදායි ජීවිත ගමනක් යෑම දෙමාපියන්ට දොස් පැවරීමට වඩා වැදගත් බවයි.

දෙමාපිය දෙදෙනාගෙන් ලැබෙන ප්‍රජනන ශෛල දෙකක් නිසි සුදුසු කල්හිදී මවගේ කුසෙහි එක්වීමෙන් පමණක් දරුවෙක් පිළිසිඳ ගැනීමට හේතු වන බව පමණක් මොව්හු දනිති. සමස්ත බටහිර ශිෂ්ටාචාරයම මධ්‍යකාලීන යුගයෙන් පසු නිර්මාණය වූයේ භෞතිකවාදී විශ්වාස උඩය. මේ නිසයි මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ ආරම්භයේ සිට අවසානය දක්වා ඒ දෙස යාන්ත්‍රික අන්දමින් බැලීමට ඔවුන් පුරුදු වී තිබෙන්නේ. භෞතික දේවලට අමතරව, යම් චිත්ත ශක්ති ධාරාවක් ද මෙසේ එක් වන ශෛල දෙකකට ඇතුළු වීම මිනිස් ජීවියකුගේ හට ගැනීමට ඉවහල් වන බව මොවුන්ට තේරුම් කරදීම පහසු කාර්යයක් නොවීය. පටිච්ච සමුප්පන්නව ගමන් කරන පංච උපාධාතස්කන්ධ ශක්තියක් හෙවත් කර්ම වේගයක් මෙසේ සංසේචනය වූ ශෛලවලට නව ප්‍රාණියෙක් නිර්මාණය කිරීමේ ශක්තිය දෙන බව මොවුන්ට මා කෙසේ තේරුම් කරන්න ද?

110

සමුදන

‘ග මුදන’ යනු මොරටුව රාවතාවත්ත පාරේ අංක 100 දැන් 114 යන තැන පිහිටි අප පදිංචි නිවසට මා දුන් නමයි. ගල්කිස්සේ ශාන්ත තෝමසුන්ගේ විදුහලේ ගුරුවරයකු වූ ජිනදාස කෝපරහේවා ශුරීන් මේ සමුදන් යන වචනය අනාගත වංශ ටීකාවේ තිබෙන වදනක් බවත්, අද අප ශ්‍රමදානය යන වචනය ව්‍යවහාර කරන ක්‍රියාව අනුරපුර යුගයේදී හැඳින්වූයේ මේ වදනින් බවත් ප්‍රකාශ කළේය. සමුහයක් එකතුව ශ්‍රමය, ධනය හා භාණ්ඩ පරිත්‍යාග කර, සාමූහික දානයක් වශයෙන් මේ නිවස ගොඩනැගුණු නිසයි එය “සමුදන” නමින් හැඳින්වීමට අප තීරණය කළේ.

සමුදන පිහිටියේ සර්වෝදය මූලස්ථානය පිහිටි භූමියේ දකුණු කෙළවරේ රාවතාවත්ත පාරට මුහුණ දෙමිනි. සමුදනට ඒමට පෙර අප පදිංචිව සිටියේ රාවතාවත්ත පාරේ අනිත් පැත්තේ පිහිටි අපේ පරණ මූලස්ථානය වූ මෙන්මැදුරේ තවත් පනහකට අධික විශාල පිරිසක් සමඟය. අපේ ළමයින් ලොකු වන නිසා, අපටම විශේෂ වූ අපේම ගෘහයක් ගොඩනඟා ගත යුතු යැයි නීතා බොහෝ විට මා සමඟ පැවසුවත් මුදල් නොමැතිකම නිසා මම ඒ ගැන නොතැකිමි.

දම්සක් මන්දිරයට ඉඩම ගන්නා අවස්ථාවේදී, මේ ඉඩම කැබැල්ල නීතාට පෞද්ගලිකව මිලදී ගැනීමට ලීලා ජයසේකර මැතිනිය විසින් මුදල් පරිත්‍යාග කරන ලදී. පසුව බොහෝ දෙනෙක් මුදල් මෙන්ම, අවශ්‍ය භාණ්ඩ ද පරිත්‍යාග කොට නිවසේ මූලික කොටස සම්පූර්ණ කිරීමට උදව් වූහ. ලංකා බැංකුවෙන් ද ණයක් ගැනීමට සිදුවූ අතර, මා එක්සත් ජාතීන්ගේ සංගමය සඳහා උපදේශකයෙක් වශයෙන් ලාභීසයට ගොස්

පාසාරුප : 44 සමුදන නිවස

කළ සේවයෙන් ලැබුණු මුදල්වලින් ඒ ණය බේරා දැමීමටත්, නිවස පදිංචියට සුදුසු තත්වයට සකස් කර ගැනීමටත් හැකි විය.

අපට නිවහනක් සාදා ගැනීමට උදව් වූ සැමට කෘතඥ ජාලකීමක් වශයෙනුත්, කලක් ක්‍රියාත්මක වුණු රාජ්‍ය නොවන ආයතන පරීක්ෂා කරන විලාසයෙන් සර්වෝදයට අපමණ හිරිහැර කළ 'රාජා වනසුන්දර කොමිසම' වැනි කලින් කළ දේශපාලන පලිගැනීම්වලට අප ලක් කරන්නට හඳුනා අයවචනට දැන ගැනීම සඳහාත්, 1976 දී පමණ සුදානම් කර තිබූ අයවැය ලේඛනයක්ද මෙහි ඇතුළත් කරමි. සැම

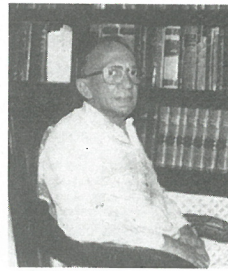
රිසිට්පතක්ම ආරක්ෂා කර තිබූ නීතාට ඇගේ දුරදක්නා නුවණ පිළිබඳව මම ප්‍රශංසා කරමි.

බොහෝ විට යම් යම් පුද්ගලයන්ගේ අල්ලස්, දූෂණ, අක්‍රමිකතා ආදිය සෙවීමට රජය විසින් කොමිසන් පත් කරනු ලැබේ. රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පරීක්ෂා කරන්නට යැයි පත් කළ රාජ්‍ය ව්‍යාපෘතිදර කොමිසම ද එවැන්නකි.

මේ කොමිසම ඉදිරියට මා කැඳවූ විට දැනට අප අතර නැති මාගේ කලාණ මිත්‍රයෙකු වූ සුප්‍රසිද්ධ රාජ නීතිඥ බී. ජේ. ප්‍රනාන්දු මහතා මෙවැනි ප්‍රකාශයක් කළේය:

‘ආරී, නීතිඥ වෘත්තීයේ සිටින අයෙක් හැටියට මා ඔබට කියන්නේ එක් කාරණයක් පමණයි. එනම් ඔබව විනිශ්චය කරන්න මා දන්නා හැටියට මේ රටේ කිසිවෙක් සුදුසු නැහැ. ඔබ අපේ රටටත්, ජනතාවටත් කළ සේවය හා සන්සන්දනය කරන විට ඔබව විනිශ්චය කළ යුත්තේ මීට වඩා සේවයක් රටට කළ අය විසින් ය. එවැනි අය මා දන්නා තරමින් අද මේ රටේ නැහැ. ඒ නිසා කොමිසම ඉදිරියට යෑම ප්‍රතික්ෂේප කරන්න. එවිට කොමිසමට අපහාස කළා යැයි ඔබවට අධිකරණය ඉදිරියට පමුණුවාවි. එදාට ඔබ වෙනුවෙන් පෙනී සිටින්නේ මායි. වරක් මා බණ්ඩාරනායක මැතිනියට දුන් නීති උපදේශයන් මෙයයි.’

මම එතුමාගේ උපදේශය පිළිනොගෙන වර්ෂ දෙකහමාරක් පමණ කාලයක් ධනයන් - කාලයන් නාස්ති කර ගනිමි. එහෙත් එක්තරා ශ්‍රේෂ්ඨ මනුෂ්‍යයෙක් මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මට හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. එනම්, එම කොමිසමේ සහිතයෙක්ව සිටි විශ්‍රාමලත් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරු ජේ. එෆ්. එක්ස්. සෝසා මහතා ය. මගේ ‘භව තණ්හා’ ර්ලහ කාණ්ඩයෙන් මේ කතාන්තරය ද එළිදැක්වීමට බලාපොරොත්තු වෙමි.

ජායාරූප: 45 ජනාධිපති
නීතිඥ බී. ජේ. ප්‍රනාන්දු
මැතිතුමා

නීතා අරියරත්න මහත්මියට අයත් කො. 100 රාවතාවත්ත පාර, මොරටුවෙහි පිහිටි නිවස ගොඩනැගීම සඳහා ලැබුම් හා වියදම් ලේඛනය

ලැබීම		වියදම්	
රු. හෙ	රු. හෙ	ඉඩමේ වටිනාකම	රු. හෙ
1974 පියාගේ රක්ෂණ මුද්දුව	5000.00	මුද්දුව සඳහා මුද්දුර ගාස්තු	9750.00
සීමාසහිත ව්‍යවස්ථාපිත	2500.00	ගොඩනැගිල්ල සඳහා අයවැයවීම හා පැවසුම්	9930.00
බැංකුවේ මුදල්	2250.00		325.00
	180.00		
9930			
ලැබුණ පරිත්‍යාග		ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය	66614.42
නොවැ. 30 එම්. ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මයා	300.00	ගොඩනැගිලි, වැළි, සිමෙන්ති, ගුණි, කැබලි, රවුම් යකඩ	
දෙබැ. 08 ජයසේනර මයා	5000.00	දැල් යනාදිය ප්‍රවාහන පයිප්ප, වැළිකිලි බදුබැහිරිදිය	
දෙබැ. 19 ජේ.බී. රත්නායක මයා	2000.00	මුළුතැන්ගෙය බදුබැහිරිදිය, එස්-ලොක් පයිප්ප, දොර	
දෙබැ. 23 ජයසේනර මයා	5000.00	ජනාලි පරිසරය, ඇණ යනාදිය	
දෙබැ. 26 නිසිප විජේවර්ධන මයා	2500.00	දැව	
1975		දොර, ජනාලි, වහරය, සිලිම් කොන්ක්‍රීට් සඳහා	
ජන. 10 ඩී. ඩබ්ලිව්. රත්නායක මයා	10000.00	දැව යනාදිය	9180.41
පෙබ. 11 ජේ. රත්නායක මයා	2500.00	විදුලි රැහැන් ඇදීම යනාදිය	2418.30
පෙබ. 26 එම්. ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මයා	700.00	පොළිෂ්, නික්ක යනාදිය	812.70
මාර්තු 15 විජේසේනර මයා	500.00	කැටි	
මැයි 5 ජයසේනර මයා	1700.00	සෙරුමේරු, වදුකැරුම්ක, කම්කරුවන්	15532.76
මැයි 16 කේ. දසනායක මයා	636.00	ප්‍රවාහන ගාස්තු	1642.00
මැයි 14 එම්. ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මයා	2000.00	මිශ්‍ර වියදම්	1806.25
මැයි 19 ජයසේනර මයා	2002.50	අදාළවැඩියා	1926.86
දෙසැනර හෙබර්ට්	5000.00		
කිරිපන්දෙහිය මයා	1000.00		
ඉන්දිරිමේ බැංකුව	2000.00		
බැංකු ණය	15000.00		
පී.ඩී. වික්‍රමරත්න මයා	6180.20		
දෙසැනර නොහේල්	3000.00		
ඒ. කාලි ඩයනල් මයා	2000		
වීරමන් ජනදාස මයා	69818.70		
ද්‍රව්‍යමය පරිත්‍යාග			
පුළුන් ගුණසේනර මයා (ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය)	6140.00		
අර්ථ. විජේසේනර්වර්ධන මයා (දැව)	500.00		
සිරිනිවාස මයා (දැව දැමීම සඳහා)	300.00		
විමලසේන මයා (බිමට දැමීම සඳහා නෙක්ක)	2000.00		
බර්ට් ප්‍රනාන්දු මයා (දැව)	1500.00		
වනනිආර්ථි මයා (උණ ගස්)	1000.00		
කුඩාවේ සහෝදරයෝ (යකඩ දැල්)	12440.00		
දීමනා අරියරත්න මයා - (අඩු 11/2, 1000)	18000.00		
	110188.70		110,188.70

නොනවතින විප්ලවයේ පෙරමුණ ගන්න

කො තරම් මම රට පුරාත්, ලොව පුරාත් සර්වෝදය කටයුතු සඳහා සංචාරය කළත්, කොතරම් කාර්ය බහුල වුවත්, ඉඩක් ලැබුණු හැම විටම ඒ ඒ අවස්ථාවලදී අපේ සමාජ තත්වය ගැන හා අප කළ යුතු දේ ගැන, අපේ සේවක සේවිකාවන් දැනුවත් කිරීමට ලිපි ලේඛන නිකුත් කළෙමි. පහත දැක්වෙන්නේ 1972 අගෝස්තු පළමුවැනිදා ප්‍රකාශයට පත් කළ එවැනි ලිපියකි:

‘ලොව අත් හැම දෙයක් මෙන්ම’ සමාජය ද නිරතුරුවම වෙනස් වේ. මේ වෙනස් වීමේ වේගය නොයෙක් හේතූන් නිසා කලින් කල අඩු වැඩි වේ. මුළුමණින්ම පුපුරන තරමට වෙනස් වීමේ වේගය ඉක්මන් වේ. දුර දර්ශී පුද්ගලයෝ එම සමාජයෙහි ජීවත් වෙතොත්, නොනවතින විප්ලවයක් තුළින් නව සමාජ පදනමක් දැමීමට ඔවුහු එම ඓතිහාසික මොහොතේ දී පෙරමුණ ගනිති. අද අප ජීවත් වන්නේ මෙවැනි යුගයකය. රටට අවශ්‍ය වන්නේ නොනවතින විප්ලවයක පෙරමුණ ගන්නා ජනතාවකි.

නිදහස් ජන්දයකදී පොදු ජනතාව හැසිරෙන විලාශයෙන් ඔවුන්ගේ බුද්ධි මට්ටම හා සාමාජික අවදි වීමේ ප්‍රමාණය මැණිය හැකි නම්, අපේ ජනතාව මූලික සමාජ විප්ලවයකට සුදුසු මානසික තත්වයකට දියුණු වී ඇති බව පිළිගත යුතුය. එහෙත් නිවැරදි ප්‍රගතිශීලී දේශපාලන තීරණයක් ගත් පමණකින්, ඔවුන්ගේ ඓතිහාසික කාර්යය සම්පූර්ණ වූයේ වත් විප්ලවීය අරමුණු ඉටු වූයේ වත් නොවේ. පූර්ණ සමාජවාදී විප්ලවයක් සැබෑ කරගත හැක්කේ පොදු ජනතාව නො නවතින විප්ලවයේ පෙරමුණෙහි නිතරම සිටිතොත් පමණකි. කපුවත් ඉවත් කරන තුරු දෙවොලෙහි දෙවියන් නො පෙනෙන්නේ යම් සේද, පොදු

ජනතාවත් විප්ලවයත් අතරෙහි සිටින මොහොත්ධකාරය ඉවත් කරන තුරු ජනතා විප්ලවය සැබෑ නොවේ.

සැබෑ ජනතා විප්ලවය එකිනෙකට බැඳුණා වූත්, එහෙත් පැහැදිලිවම අංශ තුනකින් ක්‍රියාත්මක වන්නා වූත්, වේගාත්මක මිනිස් ප්‍රයත්නයකි. මෙයින් පළමුවැන්න නම් මූල ධනයන් - ශ්‍රමයන් අතර පවත්නා ගැටුමේ අවසානය ඉක්මන් කොට, පැහැන ජනකාය ආර්ථිකව නිදහස් කර ගැනීමයි. දෙවැන්න නම්, රාජ්‍ය පරිපාලනයට සහභාගී වීමේ ජනතාවට ඇති ජනතා අයිතිය තහවුරු කර ගැනීමයි. තෙවැන්න නම් සංස්කෘතික වශයෙන් සමස්ත ජනතාව උසස් මට්ටමකට පත් කිරීමයි. මේ ත්‍රිත්ව විප්ලවයේ පෙරමුණ ගත යුත්තේ තම බුද්ධියත් තම ශ්‍රමයත් සාමාජිකව ප්‍රයෝජනවත් වූ අවශ්‍ය නිෂ්පාදන සේවයන්හි නිරතව වැඩ කරන ජනතාව මිස, අනුන්ගේ ශ්‍රමයෙන් උපදවන ධනය භුක්ති විඳින ධනේශ්වර පන්තිය නොවේ.

වැඩ කරන ජනතාව මත සමාජ විප්ලවයේ සම්පූර්ණ වගකීම පැවරී තිබෙන බව අපේ විශ්වාසයයි. වත්මන් සමාජයේ විෂමතා නැති කොට සාධාරණ සමාජයක් ගොඩ නැංවීමට ඔවුන් තුළ විප්ලවයේ අරමුණු පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් සහ ඒවා සැබෑ කර ගැනීම සඳහා විශාල වගකීමකින් යුතු කැපවීමද තිබිය යුතුවේ. මේ ගුණාංගයන්ගෙන් තොරව, අන්ධ භක්තියෙන් යම් නායකයන් පසු පස ගිය පමණින්, විප්ලවය සැබෑ නොවේ. මුළාවීම, රැවටීම, බලාපොරොත්තු කඩවීම ආදී ප්‍රති විප්ලවයක ප්‍රතිඵලවලට මුහුණ දීමට ඔවුනට සිදු වේ.

මිනිස් ශ්‍රමය මිලට ගත හැකි භාණ්ඩයක් බවට පත්වී තිබීම නිසා පෞද්ගලික ධන හිමිකම ඇති අය එක් පසෙකින් ද, ඔවුන් වෙනුවෙන් වෙනෙසෙන වැඩ කරන ජනතාව අනෙක් පසෙකින් ද, පත්ති දෙකක් මෙන් අද ජීවත් වෙති. මේ ආර්ථික විෂමතාවය නිසා රටෙන් තුනෙන් එකක් පමණ ජනතාව එක් ආහාර වේලක්වත් ලැබේදැයි සැකයෙන් සිටිති. තවත් තුනෙන් එකක් රැ.එළි කරන්නේ පසුදාට වේල් දෙකක් ආහාර ලැබේදැයි සැකයෙනි.

පවුල් දස ලක්ෂයක් ජීවත් වන්නේ මනුෂ්‍ය වාසයට නුසුදුසු පැල්පත්වලය. රටේ බහුතර ජනතාව ජීවන තත්ත්වයෙන්, සාමාජික වරප්‍රසාද අතින්, සංස්කෘතික මට්ටමෙන් සුළු ධනවත් කොටසකට යටත් පහත්ව සිටින්නේ ශ්‍රමය ධනය අතර ඇති මේ ගැටුම නිසයි. මේ ඇති - නැති පරතරය නිසාය - සමාජ දූෂණ, හොර මැරකම්, රැකියා

විරහිත බව, යොවුන් අසහනය, අවිනිතකම් ආදී දහසක් සමාජ ප්‍රශ්නවලට මුහුණ දීමට සිදුවී තිබේ.

මේ තත්වයෙන් ජනතාවට මිදිය හැක්කේ පෞද්ගලික අයිතියක් තරගයක් මත පදනම් වූ වත්මන් සමාජ ක්‍රමය, ජනතා අයිතියක් සහයෝගයක් පදනම් වූ සමාජයක් බවට පරිවර්තනය කිරීමෙනි. මෙය වැඩ කරන ජනතාව නියෝජනය කිරීමට බොහෝ විට මුඛර කමින් ඉදිරිපත් වන ධනේශ්වර පත්තියේ නියෝජිතයින්ගේ මාර්ගයෙන් ඉටු නොවේ.

එය සැබෑ විය හැක්කේ නිර්ධන භාවය ආඩම්බරයෙන් පිළිගෙන නිර්ධනයන් අතරින්ම පැන නගින මනුෂ්‍ය සේවකයන් තුළින් පමණකි. මුළු ජනතාවම ධනවාදී ආර්ථික ග්‍රහණයෙන් මුදා ගන්නා තුරු නිර්ධන ජීවිතයක් සිය කැමැත්තෙන්ම ගත කරන නිහතමානි වාමි කම්කරු නායකයන් අප රටට දස දහස් ගණනින් අවශ්‍යය.

මෙහිදී අනතුරු හැඟවීමක් කළ යුතුය. දුප්පත් අප තුළද ධනවාදී ආකල්ප පරමාදර්ශ හැටියට පවත්නා තුරු, නිර්ධන පත්ති විමුක්ති විප්ලවයේ පෙරමුණ ගැනීමට අප සුදුසු වන්නේ නැත. ධනේශ්වර පත්තිය විසින් ඇබ්බැහි කර ගත් පුහු ආටෝපය, අසීමිතව ඉන්ද්‍රියයන් පිනවීමේ කාමුකකම්, සුබෝපහෝගී පරිහරණීය භාණ්ඩ, මත්පැන්, බේබදුකම, සුදුව, අසහය පරුෂ වචනය ආදී පහත් පුරුදු සදහටම අපි පිටු දැකිය යුතු වෙමු. ධනයෙන් හෝ කුලයෙන් හෝ බලයෙන් හෝ නිලයෙන් හෝ එකද මිනිසකු පැහි සිටින තුරු කිසිදු අනවශ්‍ය ධනවාදී සිරිත් විරිත් අනුගමනය කිරීමට නියම සමාජවාදියෙකුට කිසි සේත් ඉඩක් නැත.

ඒ නිසා සහෝදර ජනතාවගේ ගෞරවයට සහ ආදරයට පාත්‍ර වන විධියේ සමාජවාදී පෞරුෂයන් අපේ දුප්පත් ජීවිත තුළින් උද්දීපනය වුවහොත්, එයින් ඇති වන විප්ලවීය විමුක්ති වේගය අසාධාරණ ක්‍රියාකරන්නාවූන්ගේ පරමාණු බෝම්බවලට වත් නැවැත්විය නොහැකිය. අගය කළ යුතු උසස් දේ මේය; අගය නොකළ යුතු පහත් දේ මේ යැයි තෝරා බේරාගෙන, ඒ අනුව චිත්ත විප්ලවයක් ඇති කර ගැනීම වැදගත්ය.

මහ ජනතාවට වඩා ළංවූ දේශපාලන නායකත්වයකට අද ජාතියේ භාරය පවරා දී තිබේ. අභිසාවාදීව, නීතියේ බලයෙන් ධනේශ්වර ක්‍රමය මුලින්ම උපුටා දැමීමට ඔවුන්ට ජනතා වරමක් දී තිබේ. කම්කරු ශක්තියේ බලයෙන් ඔවුන් තුළ තිබෙන ධනවාදී

ආකල්පයන් ඇතොත් ඒවා ද හැඩ ගැස්වීම වැඩ කරන ජනතාවගේ යුතුකමයි. ජාතික නිෂ්පාදිතය වැඩි කිරීම, එයට ඇති පෞද්ගලික අයිතිය නිසා ඇති වන බාධා ඇතොත්, ඒවා ඉවත් කිරීමට බල කිරීම, උපදින ජාතික ධනය සාධාරණව බෙදී යෑම පිළිබඳව මහ පෙත්වීම ද අවදි වූ ජනතාවගේ යුතුකම් වේ.

අසාධාරණ සමාජ ක්‍රමයක මුර බල්ලන් වූ නිලධාරී ක්‍රමය තවමත් යටත් විජිතවාදී ස්වරූපයේම පවතී. නිලධාරියා ජනතාවගේ ස්වාමියා නොව, සේවකයාය. ඉහළට වග කියන මේ නිලධාරී ක්‍රමය, පහළට - ජනතාවට වග කියන නිලධාරී ක්‍රමයක් බවට පරිවර්තනය කිරීමද, වැඩ කරන ජනතාවට භාර කරුණකි. වගකීමකින් යුතු විනය ගරුක නිර්භය ජනතාවකට පමණකි, මේ භාරදුර වෙනස කළ හැක්කේ.

සමාජවාදය ගොඩ නැංවීමට ඉහළ තනතුරුවලට, වැඩි පඩිවලට දූවන රීතියා සමාජවාදීහු ඕනෑ තරම් කවදත් සිටිති. එහෙත් සමාජවාදය ගොඩ නැඟෙන්නේ පහළ මට්ටමට දූවන, කම්කරුවන් ගොවීන් අසරණයන් අතරට ගොස් ඔවුන් සමඟ සාමූහිකව නැගිටින්න හඳුන, මානව ප්‍රේමීන් තුළිනි. අපේ රටට වඩා අවශ්‍ය වන්නේ ඔවුන්ය.

ආර්ථික අංශයේත්, දේශපාලන අංශයේත්, පරිපාලන අංශයේත්, සංස්කෘතික අංශයේත් හැම මට්ටමකම හැම තැනකම නායකත්වය ගැනීමට මහ පෙත්වීමට හිතත් - හඳවතත් - දැන දෙපයන් කැප කරන වැඩ කරන ජනතාව තුළින් සැබෑ නායකයන් පහළ වන්නේ කවදාද අන්න එදාට අප ප්‍රාර්ථනා කරන නොනවතින විප්ලවය අප රටේ ඇරඹෙනු ඇත. එය අදම අරඹන්නට නම් අදම ඒ 'නොනවතින විප්ලවයේ' පෙරමුණ ගන්න.

බණ්ඩාරනායක දර්ශනය සහ සර්වෝදය

ප්‍රධාන: 46 අනුර බණ්ඩාරනායක මහතා
හව තණ්හා පළමු වෙළුම
එළිදැක් වූ දිනයේ කතා කරමින්

“බණ්ඩාරනායක පවුලත්, සර්වෝදය ශ්‍රමදාන ව්‍යාපාරයත් අතර අතීතයේ සිටම පැවැත එන්නේ සම්ප සම්බන්ධතාවයක්. මේ නිසා අද වැනි විශේෂ මොහොතක පාර්ලිමේන්තුවේ කථානායකවරයා වශයෙන් පමණක් නොව, බණ්ඩාරනායක පවුල නියෝජනය කරමින් මෙම අවස්ථාවට සහභාගිවීමට ලැබීමද ඇත්ත වශයෙන්ම මා සලකන්නේ මගේ දෛවය විසින් මට නියම කරන ලද එක්තරා ප්‍රසන්න කාර්යයක් ලෙසයි.”

‘හව තණ්හා ස්ව වර්තාපදානයේ’ පළමු වෙළුම එළි දැක්වූ දිනයේ එනම්: 2001 මාර්තු 18 වැනිදා, එම උළෙලට ප්‍රධාන අමුත්තා වශයෙන් සහභාගි වූ එවකට පාර්ලිමේන්තුවේ කථානායක ධුරය හෙබැවූ අනුර

බණ්ඩාරනායක මහතා කළ ප්‍රකාශයෙකි මේ.

අනුර බණ්ඩාරනායක මහතා කළ එම ප්‍රකාශයේ ලොකු සත්‍යයක් තිබේ. 1930 ගණන්වල පළ කරන ලද ගරු එස්.ඩබ්ලිව්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතාගේ “වරකය සහ ගොයම් කෙත” නමැති කෘතියේ පළ වී තිබූ එක් ඡේදයක් මට තවමත් මතකය. ඒ ඡේදය අවසන් කොට තිබුණේ “ශ්‍රී ලංකාව සර්වෝදය දෙසට යොමු වන්නේය” යන වගන්තියෙනි. එම කෘතිය මට කියවන්නට ලැබුණේ සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංගමය ආරම්භ කළාට පසුවය. එම කෘතිය කියැවීමේදී මම පුදුමයට පත් වීමි. සර්වෝදය යන වචනය මා රටට හඳුන්වා දීමටත් ප්‍රථම, බණ්ඩාරනායක මහතා සිය කෘතියෙන් එම වදන රටට හඳුන්වා දී තිබීම නිසාය, මා පුදුමයට පත් වූයේ. ඒ සමහර මම අසීමිත ආස්වාදයක්ද ඉන් ලබා ගනිමි. එයට හේතුව මා පිය නඟන මාවතට අවතීර්ණ වී ඇති තවත් ස්වදේශීය ජන නායකයකු අප අතර සිටින බව මට අවබෝධ වීම නිසාය. මේ නිසාම සර්වෝදය දර්ශනයෙන්, බණ්ඩාරනායක දර්ශනයෙන් යම් සමාන කමක් ඇති බවද මම අවබෝධ කොට ගනිමි.

එහෙත් අවාසනාවකට මෙන් බණ්ඩාරනායක මහතාගේ වරකය සහ ගොයම් කෙත කෘතියේ දෙවැනි මුද්‍රණයේදී “ශ්‍රී ලංකාව සර්වෝදය දෙසට යොමු වන්නේය” යන වගන්තිය එය සංස්කරණය කළ තැනැත්තා වෙතස් කොට තිබිණ. ඒ වෙනුවට එහි සඳහන් වී තිබුණේ “ශ්‍රී ලංකාව සමාජවාදය දෙසට යොමු වන්නේය” යනුවෙනි. එය නිවැරදි කළ යුතුව තිබිණ. එහෙත් එම කෘතියේ දෙවැනි මුද්‍රණය මා අතට පත් වන විට බණ්ඩාරනායක මහතා ජීවතුන් අතර සිටියේ නැත.

මම නිශ්ශබ්ද වීමි.

බණ්ඩාරනායක මහතාගේ දර්ශනයෙන්, සර්වෝදය දර්ශනයෙන් සමානත්වයක් ඇති බව මම කලින් සඳහන් කළෙමි. කුමක්ද ඒ සමානත්වය? ඇත්ත වශයෙන්ම බණ්ඩාරනායක මැතිතුමා ගේ සිතේ ලංකාව වෙනුවෙන් මැවී තිබුණු සමාජ සිහිනය නම් බුද්ධ දර්ශනයෙන්, ගාන්ධි දර්ශනයෙන් ආභාෂයෙන් ගොඩ නැගූ සර්වෝදය දර්ශනයමය. ඒ දර්ශනය වඩාත් පැහැදිලි කරන්නේ නම්, බුදු දහමේ එන

‘දුක්ඛපත්තාව නිද්දුක්ඛා

භයා පත්තාව නිබ්භයා

සෝකස්සත්තාව නිස්සෝකා

හෝත්තු සබ්බෙපි පානිනෝ’ යන්නය.

එහි අරුත නම් දුකට, හයට, ශෝකයට පත් අය සොයා ගොස් ඒ අයගේ දුක, හය සහ ශෝකය තුරන් කිරීමට කටයුතු කිරීමය. (යේසුස් ක්‍රිස්තුස් වහන්සේ ද ‘දුක් විඳින්නාවූද, බර උසුලන්නා වූද මිනිසුනි, මා වෙත එන්න’ යනුවෙන් ප්‍රකාශ කළේ මේ කාර්යයටම බවය මගේ විශ්වාසය.)

කෙසේ වුවද බණ්ඩාරනායක මහතා අගය කළා වූද, අපේක්ෂා කළා වූද සර්වෝදය දර්ශනය අපි ඉදිරියට ගෙන ගියෙමු. මේ නිසා බණ්ඩාරනායක පවුලත් සමග දාර්ශනික මට්ටමේ සම්බන්ධතාවයක් සර්වෝදය සදාකල්ගිම පවත්වා ගෙන ගිය බව මම විශ්වාස කරමි.

1957 වර්ෂයේදී සර්වෝදය ප්‍රථම ශ්‍රමදාන කඳවුර කනතොළුව ගම්මානයෙන් ආරම්භ කරනු ලැබූ අවස්ථාවේ අගමැති එස්.ඩබ්ලිව්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතා සිය සුබ පැතුම් එම කඳවුරට එවූයේ ගරු සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනිය මාර්ගයෙනි. එතුමිය ප්‍රභූ පවුලක උපත ලද කුලීන ආර්යාවක වුවද, කුලභීත යැයි සම්මත ජන කොට්ඨාශයක අභිවෘද්ධිය සඳහා සේවා සැලැස්ස එම කඳවුරට ප්‍රායෝගිකවම පැමිණ, එම සුබ පැතුම ඉදිරිපත් කිරීමෙන් සිදු කළේ විජලවිය සේවාවෙකි. නැතහොත් විජලවිය කාර්ය භාරයෙකි. එදා එතුමියත් අපත් අතර ඇතිවූ සමාජ සම්බන්ධතාවය, එතුමියගේ ජීවිතය අවසාන භාගය දක්වාම පැවැති බව මෙහිලා සඳහන් කරන්නේ එතුමියට කරන ගෞරවයක් වශයෙනි.

පසුකාලීනව එතුමියගේ පක්ෂයේ ඇතැම් උදවියගෙන් වාගේම, වෙනත් පක්ෂවල ඇතැම් උදවියගෙන්ද මට නිර්දය ලෙස පහර වදින විට එතුමිය ගේ සොයා බැලීම් වාගේම, ආරක්ෂාවන්ද, නිරන්තරවම මට ලැබිණි. එය මට විශාල ශක්තියක් වූ බව කෘතචේදීව සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි. මේ නිසා දැනට අප අතර සිටින ගරු ජනාධිපතිනි වන්දිකා බණ්ඩාරනායක කුමාරතුංග මැතිනියත්, සුනේත්‍රා බණ්ඩාරනායක මහත්මිය සහ අනුර බණ්ඩාරනායක මහතාත් වෙනුවෙන් පාර්ලිමේන්තුවේ ගරු කථානායක ධුරය හෙබැවූ අනුර බණ්ඩාරනායක මහතා මගේ ‘හව තණ්හා ප්‍රථම වෙලුම’ දොරට වැඩීමේ උළෙලට ගෙන්වා ගැනීම දෙවොපගත සිද්ධියක් හැටියට මමත් සලකමි.

එම කෘතිය මා පිළිගැන්වූයේත් සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනියගේ නාමයටය.

කතනොඵව කඳවුරෙන් පසුව, සර්වෝදයේ ප්‍රගතිය පිළිබඳවම අපි බණ්ඩාරනායක මැතිනිය දැනුවත් කළෙමු. එතුමිය අගමැති ධුරයට පත් වූ පසු සර්වෝදය රජය සමඟ කරන සියලු ගනුදෙනු එතුමිය සමඟ කරන හැටියට දැනුම් දී තිබුණෙන්, අපේ කටයුතුවලට රජය පැත්තෙන් කිසිදු හිරිහැරයක් හෝ කරදරයක් නොවීය.

පසුකලෙක අපි ගම් සියයේ සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමයක් අරඹා ඊට සහාය ලබා ගැනීම සඳහා කොඩි දිනයක් පැවැත්වීමු. එම කොඩි දිනය නිමිත්තෙන් එයට පුබ පතමින් 1970 ඔක්තෝබර් මස 23 වැනි දින බණ්ඩාරනායක මැතිනිය එවන ලද ලිපියෙන් සර්වෝදය අරඬයා එතුමිය තුළ පැවැති විශ්වාසයත්, සෙනෙහසත් මනාව පිළිබිඹු වන බව මගේ අදහසයි.

මේ එදා එතුමිය අප වෙත එවූ ලිපියයි: (කරුණාකර, පසු පිට බලන්න.)

ලංකා අගමැති

1970 ඔක්තෝබර් මස 23 වැනි දින,
කොළඹ දි. ෧.

ලංකා ජාතික සර්වෝදය ශ්‍රමදාන ව්‍යාපාරය සහ ඒ මගින් අපේ ගම්වල සිදුකර ගෙන යන සංවර්ධනාත්මක කටයුතු ගැන මම හොඳින් දැනිමි. මෙම ව්‍යාපාරයේ ආරම්භක කඳවුර පැවති කතෘකොළුව ගමේ පවත්වන ලද මහා සභා රැස්වීමට, එවකට අගමැතිව සිටි ගරු එස්.ඩබ්ලිව්.ආර්.ඩී.ඔණ්ඩාරනායක, මාගේ දිවංගත ස්වාමි පුරුෂයෙකු වෙනුවෙන් සහභාගිවීමේ අවස්ථාව මට ලැබිණි.

එම අවස්ථාවේදී එම කඳවුරට සහභාගි වූ පාකැල් ශිෂ්‍යයන් විසින් ඒ ගමේ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා කර තිබූ විශාල සේවය මම සිතාසිත දැක සතුටට පත්වූයෙමි. මෙම වැඩ පිළිවෙල ඉතා වැදගත් බවත්, එය අප පිවිත්වන මේ රමණීය දිවයින ආර්ථික - ආධ්‍යාපනික - සමාජය - ආධ්‍යාත්මික හා සෞඛ්‍යය යන අංශයන්ගෙන් පිරිපුන් දිවයිනක් බවට පත්කළ හැකි ප්‍රබල ව්‍යාපාරයක් වන බවත් ගරු ඔණ්ඩාරනායක අගමැතිතුමා විශ්වාස කළේය. එය එපරිදි ම සාර්ථක කර ගත හැකි වන පරිදි මෙම ව්‍යාපාරයට සම්බන්ධ දිය සේවයට කැපවීම මම විශේෂයෙන් අගය කරමි.

මෙම ව්‍යාපාරය මගින් මැතදි අරඹන ලද " සියයක් ගම් සංවර්ධන වැඩ පිළිවෙල " සම්බන්ධයෙන් පවත්වනු ලබන මෙම කොටි දිනය සාර්ථක වේවා යයි මම ආශීර්වාද කරමි.

ශ්‍රී ලංකා ආර්.පී.බණ්ඩාරනායක.

අග්‍රාමාත්‍ය

ග්‍රෙඩරික් නවුමාන් පදනම

෧ ර්වෝදය සංසදයේ ප්‍රගතියට අත දුන් ප්‍රධාන ආයතන අතර මුල් තැනක් ගන්නා ආයතනයකි බටහිර ජර්මනියේ ග්‍රෙඩරික් නවුමාන් පදනම - Friedrich Naumaan Stifting. 1970 දශකයේ ගොඩනැගුණු දම්සක් මන්දිර සර්වෝදය මූලස්ථානය සහ පාතකඩ සර්වෝදය හික්ෂු පුහුණු ආයතනය ග්‍රෙඩරික් නවුමාන් පදනමේ දායකත්වය සංකේත වන ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි සංකීර්ණ දෙකකි. ජර්මන් ලිබරල්වාදයේ නිර්මාතෘවරයා හැටියට සැලකෙන ග්‍රෙඩරික් නවුමාන් මහතාගේ නමින් මෙම පදනම ආරම්භ කරන ලදී. එහි ආරම්භක සභාපතිවරයා වූයේ ජර්මන් ෆෙඩරල් සමූහාණ්ඩුවේ ජනාධිපතිවරයෙක්ව සිටි මහාචාර්ය නියඩෝර් හොයිස් මහතාය. මෙම පදනමේ මූලස්ථානය එවකට බොන් නගරයේ බැඩ් ගොඩෙස්බර්ග් නුවර පිහිටා තිබුණේය. මෙහි ප්‍රධාන අධ්‍යාපන ආයතනය නම් කර තිබුණේ, පදනමේ ප්‍රධාන සභාපති නියඩෝර් හොයිස් නමිනි. නියඩෝර් හොයිස් ඇකඩමිය අධ්‍යාපන සේවාවන්, සමාජ ආර්ථික ගැටළු පිළිබඳ පර්යේෂණ, ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ අඛණ්ඩව සංවිධානය කළ ආයතනයකි.

ප්‍රාන්ත වශයෙන් ද බ්‍රසීලය, චීලී, ජෙරු, ටැන්සානියා, මොරොක්කෝ, පකිස්ථානය, ඉන්දියාව යන රටවල ද එහි අන්තර් ජාතික ශාඛා පිහිටුවා තිබුණේය. ජර්මන් පෙඩරල් සමූහාණ්ඩුවේ ප්‍රධාන දේශපාලන පක්ෂ තුන යටතේ ලිබරල් පක්ෂයට අයත් එෆ්එන්එස් ආයතනය ද සමාජවාදී ප්‍රජාතාන්ත්‍රික පක්ෂයට අයත් ප්‍රෙඩරික් ර්බට් පදනම ද, ක්‍රිස්තියානි ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පක්ෂයට අයත් කොන්රඩ් ඇඩ්නොයර් පදනම ද යනුවෙන් ආයතන තුනක් එම යුගයේ

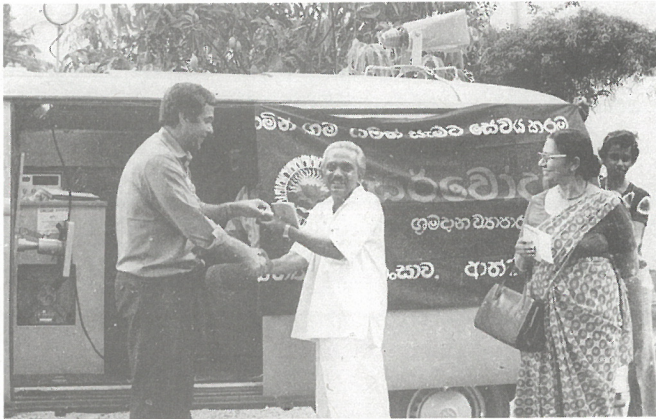
ක්‍රියාත්මක විය. මෙයින් ග්‍රෙඩර්ක් ඊබට් පදනම විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ - ශ්‍රී ලංකා පදනම් ආයතනය පිහිටුවන ලද අතර, ඇඩ්නොයර් පදනම විසින් ග්‍රාම සංවර්ධන පුහුණු මධ්‍යස්ථානයට උදව් කරන ලදී. 1970 සිට සර්වෝදයට ද, 1972 සිට මාර්ග ආයතනයට ද ආධාර කිරීමට පළමුවරට ඉදිරිපත් වූයේ ග්‍රෙඩර්ක් නවුමාන් පදනමයි. මේ නිසා මාර්ග ආයතනය සහ සර්වෝදය අතර ද, මාර්ග ආයතනය ආරම්භයේ සිටම යම් සම්බන්ධයක් ඇති විය.

අප ආයතන දෙකටම ආධාරක ආයතනයක් හැටියට සහයෝගය දීමට ග්‍රෙඩර්ක් නවුමාන් ආයතනය ඉදිරිපත් වූයේ පුද්ගලයන් දෙදෙනෙක් නිසාය. එක් අයෙක් නම් පීට් ඩ්‍රික්ස්ට්‍රා මහතාය. ඔහු ලංකාව බාර වැඩ සටහන් අධ්‍යක්ෂවරයා වශයෙන් කලක් එල්එන්එස් ආයතනයේ සේවය කළේය. දෙවැන්නා වන්ද්‍රා එච් සොයිසා මහතාය. මේ දෙදෙනාම මගේ මිත්‍රයන් වූ බැවින් ද, ආරම්භයේ සිටම ග්‍රෙඩර්ක් නවුමාන් පදනමේ ජාත්‍යන්තර කටයුතු බාර අධ්‍යක්ෂ ගොඩ්ෆ්‍රිඩ් වුස්ට් මහතා (Godfried Wüst) මගේ හොඳ කලාණ මිත්‍රයෙක් විය. ප්‍රෙඩර්ක් නවුමාන් පදනම ගැන සඳහන් කරන විට මේ නිදෙනාගේම නම් සර්වෝදය ඉතිහාසයේ සඳහන් විය යුතුය.

1967 දී ආරම්භ වූ සර්වෝදය ගම් 100යේ යෝජනා ක්‍රමයට ප්‍රජා නායකයින් පුහුණු කරගත යුතු විය. ඒ අතරම ගම්වල වැසිකිළි, නිවාස, ප්‍රජා ශාලා, කෘෂි උපකරණ ආදිය නිර්මාණය කිරීමටත්, ඒ තුළින් ස්වයං රැකියාවල යෙදීමට හැකි වන්නා වූ තරුණ තරුණියන් පුහුණු කර ගැනීමටත් අපේ අවශ්‍යතාවක් විය. මේ අවශ්‍යතාව සපුරාලීමට

ජායාරූප: 47 පෙරේ බ්‍රිෂෝප් හා ගොඩ්ෆ්‍රිඩ් වුස්ට් මහත්වරු

ඡායාරූප: 48 පෝල් බ්‍රොන්ස් මහතා විසින් ලෝක්ස්වෝගන් රථයක් පරික්ෂා කිරීම

අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබාදෙන ලෙස ග්‍රෙඩර්ක් නවුමාන් ආයතනයෙන් මම ඉල්ලීම් කළෙමි. විවිධ බාධක මධ්‍යයේ මේ පිළිබඳ එකඟත්වය ලබා ගැනීමටත්, ගිවිසුම්වලට අත්සන් ලබා ගැනීමටත් මම සමත් වීමි. මුල් කාලයේදී අපට ලැබුණු ආධාර පාඨමාලා ලාභීන්ගේ ඉදුම්-හිටුම්, ආහාරපාන සඳහා සහ කුඩා යන්ත්‍රසූත්‍ර උපකරණවලට ගිය වියදම්වලට පමණක් සීමා විය. පසුව දම්සක් මන්දිරය ඉදි කිරීමටත්, පාතකඩ හික්ෂු පුහුණු ආයතනයේ අංග සම්පූර්ණ ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් සාදා ගැනීමටත්, ලොක්ස් වෝගන් වැගන් රථ තුනක් හා මෝටර් රථ දෙකක් ද වශයෙන් ප්‍රෙඩර්ක් නවුමාන් පදනමේ ආධාර ලබා ගැනීමට මම සමත් වීමි.

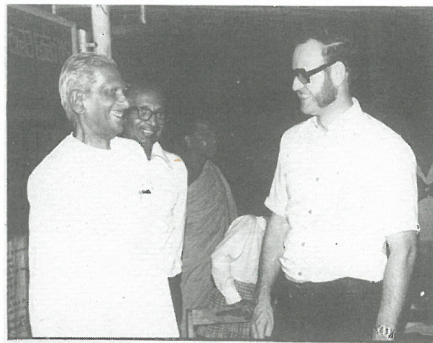
ඡායාරූප: 49 පිටුපස වම් පැත්තේ සිටින්නේ පිටර් පබ්ස්ට් මහතා

දිනෙන් දිනම වැඩි වූ ගම් 100 යේ සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය තරුණ නායකත්වය මෙන් මැදුර, තණමල්විල, බද්දේගම, නුවර යනාදී ස්ථානයන්හිදී පුහුණු කර ගැනීමට පමණක්

නොව, ශ්‍රී ලංකාව පුරාම දහස් ගණන් ශ්‍රමදාන කඳවුරු සංවිධානය කොට, ඒ මාර්ගයෙන් ප්‍රායෝගික ප්‍රජා සංවර්ධන පුහුණුවක් දීමට අවශ්‍ය සම්පත් මේ යුගයේ සැපයුයේ ග්‍රෙඩර්ක් නවුමාන් ආයතනය මගිනි.

1970 ජීවි චූක්ස්ට්වා මහතාත් සමග ග්‍රොඩ්ප්‍රි වූස්ට් මහතා අපේ මූලස්ථානය සහ ක්ෂේත්‍ර කටයුතු නැරඹීමට පැමිණීම අපට විශේෂ අවස්ථාවක් විය. එතුමාට අපේ ක්‍රියාකාරකම් මෙන්ම, අප ව්‍යාපාරයේ සේවක සේවිකාවන් ගේ කැපවීම ද සියැසින්ම දැක ගැනීමට හැකි විය.

ජායාරූප: 50 වෙනමාර් ෂෙරර් මහතා, කරුණානන්ද මහතා හා රාජපුත්‍රම් මහතා සමග

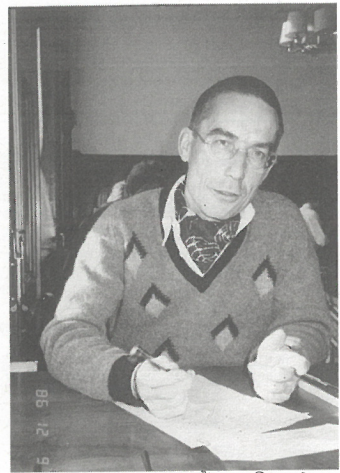
නිදහසේ පාසල යන තේමාව යටතේ 1971 සැප්තැම්බර් 26 දා සිට ඔක්තෝබර් 14 වැනිදා දක්වා ජර්මනියේ පැවැත්වූ ජාත්‍යන්තර සම්මේලනයකට මට සහභාගි වීමට ලැබීම නිසා ද මේ සම්බන්ධය තවත් ශක්තිමත් වූණි. මේ කාලය රටින් පිටවීමට අග්‍රාමාත්‍යතුමිය ගෙන් විශේෂ අවසරයක් ගත යුතුව තිබිණි. මේ ගමනේදී මම ජිනීවා නුවර පැවැත්වූ එක්සත් ජාතීන්ගේ තරුණ සම්මේලනයට ද සහභාගි වී බෙල්ජියම, එංගලන්තය, නෙදර්ලන්ත සර්වෝදය කණ්ඩායම් ද මුණ ගැසීමට අවස්ථාව කර ගනිමි. පී.ඩබ්ලිව්. මහවත්ත මහතා ද මා සමග සහභාගි වූ අතර මම මේ ගමනේදී ස්විඩනයට ද ගියෙමි.

මේ අතර ෆ්‍රෙඩ්රික් නවුමාන් පදනමේ පළමු නියෝජිතයා වශයෙන් පීටර් පබ්ස්ට් මහතා ලංකාවට පැමිණීමද, ඊට පසුව වෙනමාර් ෂෙරර් මහතාගේ පැමිණීම ද අපට ලොකු අනුබලයක් විය. ඒ දෙපළම අපේ කටයුතුවලට හදවතින්ම සහයෝගය දුන් අතර, වියහියදම්වල ගණන් හිලවී තැබීම, වැඩසටහන් පිළිබඳ වාර්තා සම්පාදනය කිරීම, පමණක් නොව, ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීමේ කටයුතු විධිමත්ව සමීක්ෂණය කළ නිසා, අපේ සේවක සේවිකාවන්ට විශාල පුහුණුවක් ලබා ගැනීමට පුළුවන් විය. දැනට සර්වෝදයේ පවතින ස්වයං රැකියා පාඨමාලා සංවිධානය කිරීමට පදනම වැටුණේ මේ කාලයේදීය.

මේ කටයුතු මේ ආකාරයෙන් ගෙන යන අතර, මගේ පවුලේ තඩක්තුව සඳහා යමක් සොයා ගැනීමට එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ හෝ වෙනත් ජාත්‍යන්තර ආයතනවල උපදේශකයෙක් වශයෙන් ද මම ක්‍රියා කළෙමි. එක්සත් ජාතීන්ගේ විශේෂඥයෙක් වශයෙන් ග්‍රාම සංවර්ධනය සඳහා උපදෙස් දීමට ලාම්පි රටට යෑමට මට අවස්ථාව ලැබුණේත් මේ කාලයේදීය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් අපේ නිවස තනා

ගැනීමට අවශ්‍ය මුදල් සොයා ගැනීමට මට පුළුවන් විය. ඒ වනවිටත් ගම්වලින් පැමිණි කාර්මිකයෝ ද, පී.ඩබ්ලිව්. රත්නායක මහතා, උපාලි සේනානායක මහතා ආදී වූ හිතවතුන් ද මේ සඳහා මුදලින් හා ද්‍රව්‍යවලින් අතදී තිබුණි.

1975 අවසානයේදී සර්වෝදය ප්‍රගතිය ඇගයීමට ජර්මනියේ සුප්‍රසිද්ධ සමාජ විද්‍යා මහාචාර්යවරයෙකු වූ ඩෙට්ලෙෆ් කැන්ට්‍රිස්කි මහතා ලංකාවට පැමිණෙන බව අපට දැන ගන්නට ලැබුණේය. ඔහු 1974 මාර්තු මාසයේදී සති 6ක් පමණ සර්වෝදය අගයීමක් කළේය.

ජායාරූප: 51 මහාචාර්ය ඩෙට්ලෙෆ් කැන්ට්‍රිස්කි මහතා

එහි ප්‍රතිඵලය වූයේ සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ ජන සහභාගිත්වය ඉතා උසස් බවත්, මෙම ප්‍රජා නායකත්ව ව්‍යාපෘතියට ග්‍රෙඩර්ක් නවුමාන් පදනම මීට වඩා උදව් කළ යුතු බවත්, ඔහු විසින් නිර්දේශ කිරීමය. ඔහුගේ ගමන අවසානයේදී අප විධායක මණ්ඩලය අමතා අපට බොහෝ ප්‍රශංසා කළ ඩෙට්ලෙෆ් කැන්ට්‍රිස්කි මහතා, සර්වෝදයේ ජාත්‍යන්තර සාමාජිකයෙක් වශයෙන් ද බැඳුනේය. 1975 වර්ෂයේ දෙවැනි භාගයේදී එම වාර්තාව අප ආයතන දෙක අතර සහයෝගය තවත් ශක්තිමත් කිරීමට බොහෝ සේ උදව් විය. වූස්ට් මහතාගේ දෙවැනියා වශයෙන් ක්‍රියා කළ ඔල්බ්‍රිට් මහතාගෙන් ලැබුණු සහයෝගය මෙහිදී වාර්තා කර තැබිය යුතුය. ප්‍රජා නායකත්වය පුහුණුව, හික්ෂු පුහුණුව, ස්වයං රැකියා පුහුණුව, ග්‍රාමීය නිවාස සෑදීම අවශ්‍ය වාහන යන්ත්‍ර සූත්‍ර සැපයීම ආදියට අමතරව, කාර්මික අංශයට ද විශාල වශයෙන් ග්‍රෙඩර්ක් නවුමාන් ආයතනය සහාය වීණි.

වරක් එල්එන්එස් ආයතනයේ ඉල්ලීමක් පරිදි අපේ නියෝජිත පිරිසක් ජර්මනියට අධ්‍යයන සචාර්යක් සඳහා පිටත් කර හැරියෙමු. මේ කණ්ඩායමට ගරු තැදලගමුවේ ජිනානන්ද හිමියෝ, තැදලගමුවේ සිංහ පෙරේරා මහතා, මතුගම ඇල්බට් විජේගුණවර්ධන මහතා, ආණ්ඩු පක්ෂයෙන් සහ විපක්ෂයෙන් තෝරා ගත් මන්ත්‍රීවරුන් පිරිසක් ද ඇතුළත් වූහ. මන්ත්‍රීවරුන් අතර ජයවර්ධන අත්තනායක මහතා ද ගාමිණී දිසානායක මහතා ද, රාජා වෙල්ලගම මහතා ද, පී. බී. වැන්නැවේ මහතා ද වූහ.

ඡායාරූප: 52 ගාම්මිණි දිසානායක, රාජා වෙල්ලෙගම, ජයවර්ධන අත්තනායක
යන මන්ත්‍රීවරු ජර්මනියේ දී

ග්‍රෙඩරික් නවුමාන් ආයතනයේ අවසාන නියෝජිතයා වූයේ පෝල් බ්‍රිෂොප් මහතාය. ඔහුගේ යුගයේදී අගමැති ප්‍රේමදාස මහතාගේ ගම්පහ වැඩ පිළිවෙලට මෙන්ම, නිවාස දශලක්ෂයේ වැඩ පිළිවෙලට විශාල වශයෙන් දායකවීමට අපට අවස්ථාව ලැබුණේය. එෆ්එන්එස් - සර්වෝදය සහයෝගිතාව වර්ෂ 12 ක පමණ කාලයක් පැවැතියේය.

අධිකරණ ඇමැතිගෙන් සර්වෝදයට ප්‍රහාරයක්

අපේ රට විදේශ පාලන තන්ත්‍රයෙන් නිදහස ලබා ගන්නාට පසු රටේ සංවර්ධනය සඳහා මහජනතාව වැඩි වශයෙන් බලාපොරොත්තු තැබුවේ රජය කෙරෙහිය. යටත් විජිත යුගයේදී රටේ පාලනය පමණක් නොව, ආර්ථිකයද, අධ්‍යාපනය, සංස්කෘතිය සහ සෞඛ්‍යය ආදී සෑම අංශයකම පරිපාලනය ප්‍රතිපත්තිමය වශයෙන් තමන්ට වාසි වන අන්දමට ඒ පාලක පක්ෂය සකසා ගෙන තිබීම ගැන අප පුදුම විය යුතු නැත.

පරිපාලනය පිළිබඳ කතා කරන විට මා විශ්වාසය තබන්නේ දණ්ඩ ශක්තිය හෝ දණ්ඩ නීතිය ගැන නොවේ. මා විශ්වාසය තබන්නේ ජන ශක්තිය, ජන නීතිය සහ ධර්ම නීතිය කෙරෙහිය. මේ ශක්ති තුන එකතු වුවහොත්, රජයට රටක් මනාව පාලනය කිරීම සඳහා දණ්ඩ ශක්තිය හෝ දණ්ඩ නීතිය හෝ අවශ්‍ය නොවන බවය, මගේ විශ්වාසය. එහෙත් එම ක්‍රමය යම් ප්‍රමාණයකට “පැවැතිය යුතු” යනු මගේ ආස්තානය හෙවත් සංකල්පනාවය. එනමුදු එය වර්තමානයේ යථාරූපීව ක්‍රියාත්මක වන සමාජ ක්‍රමය නම් නොවේ. මේ නිසා අපි පවතින ක්‍රමයට විරුද්ධව කතා කරන නමුත් ඊට සම්පූර්ණයෙන්ම එරෙහිව නොව, ඊට අනුරූපව කටයුතු කරන්නෙමු. ඒ සර්වෝදයේ අපි නීති ගරුක පුරවැසියන් වන හෙයිනි. එයයි සමාජ යථාර්ථය. එහෙත් පවතින සර්ව සාධාරණ නොවන මේ සමාජ ක්‍රමය වෙනස් කිරීමට අපි අභිසාවාදීව උත්සාහ ගන්නෙමු. අප එය කරන්නේ ජනතාව ඒ අර දැනුවත් කිරීමෙනි. පවතින ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී යැයි කියන රාමුව තුළ සිට විකල්ප පාලන ක්‍රමද අපි ජනතාවට හඳුන්වා දෙමින් ක්‍රමානුකූලව එම ක්‍රමයන්හි පාලන අංශ ක්‍රියාත්මක කරන්නටද කටයුතු කරන්නෙමු.

වරක් සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක අග්‍රාමාත්‍යවරයාගේ සහයෝගය ලබා, මා විශ්වාස කරන ජන සහභාගීත්වක සංවර්ධන ක්‍රමය රජයේ සහායද ඇතිව ක්‍රියාත්මක කරන්නට උත්සාහ ගත්තේ එහෙයිනි. එම ක්‍රියාදාමයටම අනුබද්ධ කටයුත්තක් සඳහාය, වරක් මා ගම්මාන 5000 ක් සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩපිළිවෙලක් තැනහොත් තව සංවර්ධන යෝජනාවලියක් එවකට ප්‍රබලතම ඇමැතිවරයකු වූ ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතාට ඉදිරිපත් කරනු ලැබුයේ. ඒ අවදියේ සර්වෝදය සංස්ථාගත කිරීමේ පනත පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කොට එය සම්මත කර ගැනීමට ඉදිරිපත් කළේ ද ඒ මහතාය. මේ නිසා මේ යෝජනාවලිය ගැනද ඒ මහතා තම අවධානය යොමු කරනු ඇතැයි මම විශ්වාස කළෙමි.

මේ විශ්වාස මත සිටින අවදියේ දිනක් උදය වරුවේ මෙන් මැදුරේ සිටි මට ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක ඇමැතිතුමා ගෙන් දුරකථන පණිවිඩයක් ලැබිණ. තමාට වහාම මා මුණ ගැසීමට අවශ්‍ය බව ඇමැති තුමා දැනුම් දුන්නේය. මා පැමිණිය යුත්තේ කොතැනකදැයි විමසූ විට ඇමැති තුමා කීවේ කොළඹ හල්ස්ඩෝප්වල පිහිටි අධිකරණ අමාත්‍යාංශයට පැමිණෙන ලෙසය.

නො අනුමානවම මා යෝජනා කළ ගම් 5000 යෝජනා ක්‍රමය ගැන සාකච්ඡා කරන්නට කරන ලද ආරාධනයක් බව මට වැටහිණ. මම ඒ දිනවල පාට්ටිව් කරමින් සිටි 5 ශ්‍රී 1106 දරණ රතුපාට මිටිපුබිඹි ජීප් රථයේ නැගී අධිකරණ අමාත්‍යාංශය වෙතට ගියෙමි. ඇමැති තුමා සිටියේ එහි ඉහළ මාලයේ නිසා මම කඩිනමින් තරප්පු පෙළ තහින්නට වීමි. එවිට එම පඩිපෙළ ඔස්සේම පහළට එමින් සිටි එවකට කොළඹ දිසාපති තැන්පත් ඩන්කන් අල්විස් මහතා මට මුණ ගැසිණි. මා දුටු විගස සිනාසෙමින් තම ගමන නතර කළ අල්විස් මහතා “ඇමති තුමා ආර්යරත්න ගැන හොඳටම කේන්තියෙන් ඉන්නෙ. මොකක්ද ප්‍රශ්නෙ...” යි මගේ ඇසුවේය.

ඒ ඇසූ මම පුදුමයට පත් වීමි.

“අනේ මම දන්නෙ නෑ සර්... මම හිතුවෙ මම මීට කලින් එවාපු සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමයක් ගැන කතා කර ගන්න එන්න කීවා කියලා. ඒකයි මම මේ කඩිමුඩියෙ ආවෙ...” මම කීවෙමි.

අල්විස් මහතා කිසිවක් කීවේ නැත.

ඇමැති තුමාට මා සමඟ තරහවීමට කිසිම හේතුවක් නොදුටු මම “කවුද දන්නෙ ඇමැති තුමා උදේ ගෙදරින් පිටත් වුණේ කා එක්ක හරි

පොඩි ගෝරියක් දා ගෙනේ කියලා...” යි විහිළුවක් කරමින් ඔහු ගෙන් සමුගෙන, මම ඉතිරි පඩිපෙළත් නැග ඇමැති තුමා ගේ කාමරයට පැමිණියෙමි. එය විශාල කාමරයෙකි. ඇමැතිතුමා සිය මේසය අසල අසුන්ගෙන සිටි අතර, ඒ සමීපයෙන්ම කාන්තාවක්ද වාඩි වී සිටියාය. ඒ එතුමා ගේ පෞද්ගලික ලේකම්වරියක් විය යුතු යැයි මට සිතිණි.

මම ඇමැති තුමාට විනිත ලෙස ආචාර කොට, ඔහු ගේ ඇණැවුම අනුව ඔහු ඉදිරිපිට වූ පුටුවෙහි වාඩි වීමි. ඇමැති තුමා මුලින්ම මා සමඟ කිසිවක් කතා නො කොට, මේසය මත වූ ලියකියැවිලි වගයක් පිරික්සන්නට විය. මම ඒ ලද අවසරයෙන් හෙමිහිට දෙනෙත් ඒ අතට මේ අතට යොමු කොට, වටපිට තොරතුරු මඳක් සෝදිසි කළෙමි. එවිට තවත් කිහිප දෙනෙක්ද ඇතිත් වූ පුටුවල වාඩි වී සිටින අයුරු මට දැක ගන්නට ලැබිණි. ඒ අය අතරින් මා දන්නා හඳුනන කෙනෙකුට සිටියේ ග්‍රාම සංවර්ධන අධ්‍යක්ෂ පල්ලේවත්ත මහතා පමණි. ඇමැති තුමා ගේ දොම්පේ ආසනයේ ඡන්දදායකයන් යැයි සිතිය හැකි ගම්වාසීන් තිදෙනෙක්ද, කළු ටයි පටි පැළැඳි රහස් පොලිස් නිලධාරීන් හෝ ආරක්ෂක නිලධාරීන් යැයි සිතිය හැකි තවත් තිදෙනෙක්ද එහි සිටියහ. එවිට ඒ සියලු දෙනාගේම මුහුණු යොමු වී පැවැතියේ මා සිටින දිහාවටය. නැතහොත් මා වෙතටය.

ටික වේලාවකට පසු සිය ලියැකියැවිලි වසා දැමූ ඇමැතිතුමා මා අමතා කතා කරන්නට විය. ඔහු කතා කළේ ඉංග්‍රීසි බසින්. තමා ඉදිරිපිට සිටින අයට පවා ඇසෙන තරම් උස් හඬින්. එය හරියට අධිකරණ ශාලාවක නැතහොත් ප්‍රසිද්ධ රැස්වීමක කතා කරන්නා සේ ආශීක්ෂ අභිනයන්ද රංගනය කරමින්, ලොකු ගැමිමක් ඇතිව කළ දේශනයක් විය. මුලින් මම ඔහු ගේ මුහුණ දෙස බලාගෙන එය ශ්‍රවණය කළත් ඔහුගේ ස්වර වේගය වර්ධන වී ගෙන එත්ම, පහත් කොට ගත් හිසින් යුතුව මගේ ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයන් වෙතට සිත යොමු කොට, එන ඕනෑම දේකට සුදානම්ව ඔහු කියන්න නිහඬවම අසා සිටියෙමි.

පැය බාගයක් පමණ ඔහු කතා කළේය.

ඔහු කළ කතාව පිටු කොට ගත් විට ඒ මෙසේය:

“මම ඔබ ගැනත්, ඔබේ සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ගැනත් විශාල පැහැදීමෙකින් හිටියෙ. නමුත් මම දැන් ඉන්නේ ඒ සියල්ල ගැන විශාල කලකිරීමෙකින්. සර්වෝදය ව්‍යාපාරය මගේ අවසර නැතුව මගේ ඡන්ද කොට්ඨාශයේ ගම්වල වැඩ කරනවා. ඒක සම්පූර්ණයෙන්ම වැරදි ක්‍රියාවක්. මගේ අවසරය නැතුව කාටවත් එහෙම මගේ බල ප්‍රදේශය තුළ

වැඩ කරන්න දෙන්න බැහැ. සර්වෝදයේ මුවාවෙන් නොයෙකුත් සමාජ විරෝධී වැඩ ඒ ගම්වල සිදුවෙන බව දැන ගන්නට ලැබී තිබෙනවා. ගණිකා නිවාස පවත්වනවා. කසිප්පු පොළවල් ගොඩ නඟනවා. තවත් සමහරු ත්‍රස්තවාදී කඳවුරුත් පවත්වන බවට ආරංචි ලැබී තිබෙනවා. මේ ඔක්කෝම සර්වෝදය ව්‍යාපාරය මුවාවෙන් තමයි ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ. මම කියන්නේ නෑ - ඔබ ගේ අනුදැනුම යටතේ මේවා සිද්ධ වෙනවා කියලා. ඔබගේත් ඇස් වහලා වෙන්න පුළුවන් මේවා සිද්ධ වෙන්නේ. මේ නිසා මට වහාම අවශ්‍යයි - සර්වෝදය ව්‍යාපාරය තිබෙන ගම්මානවල ලැයිස්තුවක්. ඒ වගේම සර්වෝදයට සම්බන්ධ එහි නිලතල දරන අය ගේත් - විශේෂයෙන්ම සර්වෝදයට සම්බන්ධව වැඩ කරන සියලුම රජයේ නිලධාරීන් ගේත් - ඒ අය ගේ නම් සහ තනතුරු ආදියත් මට වහාම අවශ්‍යයි. ඔබ එය මට සපයන්න ඕන....”

මේ කතාවෙන් විමනියට පත් මම, ඉතාම සන්සුන් ස්වරයෙන් මේ තොරතුරු ඇමැතිතුමාට ලැබුණේ කෙසේදැයි විමසිමි.

“පොලීසියෙන්...” ඇමැතිතුමා ගේ ක්ෂණික පිළිතුර විය.

“ඒක වෙන්න බැහැ...” මම කීවෙමි. “ගම්පහ ප්‍රදේශයේ සහකාර පොලීස් අධිකාරී ඒකතායක මහතා මට පසුගිය සතියේත් හමු වුණා. ඔහු සර්වෝදය වැඩට විරුද්ධ නෑ. ඔහු මට අපේ සංවර්ධන වැඩ ගැන ප්‍රසංසා කළා.”

“ඒක විතරක් නොවෙයි - දිසාපති තුමාත් මට මේ ගැන අනතුරු හඟවා තිබෙනවා...”

මට ඉබේම සිතන පහළ විණි.

“ඒ වෙන්නත් බෑ. මම මෙතැනට එන්න අර පඩි පෙළ නගිමින් සිටින විට මට දැන් දිසාපති තුමා හමුවුණා. ඔහු මට කීවා මොකක්දෝ කාරණයකට ඔබ මා සමඟ අමනාප වී සිටින බව. ඔහු මට විස්වාසයි. ඔහු මා ගැන හොඳට දන්නවා. ඔහු හොඳ මිත්‍රයෙක් වගේම, ඉතාම හොඳ මහත්මයෙක්...”

මා එසේ ප්‍රකාශ කරන්නේ මෙතෙක් මා දකුණු පසින් හිඳ උන් ඇමැතිතුමාගේ ලේකම්වරිය යැයි මා සිතා සිටි කාන්තාව, ඇමැතිතුමාටත් වඩා වේග ස්වරයෙන් කතා කරන්නට වූවාය.

“අපේ ගම්වල ගැහැනු - පිරිමි ළමයි ගිනිමැල ගසා ගෙන ඒක වටේ ඉඳගෙන සිංදු කිය කියා නටන්නේ නැහැ. ගැහැනු - පිරිමි එකට ඒ වගේ තැන්වල ප්‍රසිද්ධියේ නිදා ගන්නෙත් නෑ. සර්වෝදය කඳවුරු

කියලා කරන්නේ මේ විදිහේ වනවර වැඩ. මේවාට අපේ කොට්ඨාශයේ ඉඩ දෙන්න බෑ...”

එතෙක් වේලා ඇය දෙස නො බැලූ මම, එවර හිස හරවා ඉතා උනන්දුවෙන් ඇය දෙස බැලිමි. ඇය එසේ මෙසේ කෙනෙක් විය නොහැකි යැයි මට සිතිණි.

ඒ සමහම ඒ අසල වූ ජනේලය අතරින්ද දොර කවුළුව අතරින්ද ඇමැති තුමා ගේ යටහන් පහත් නිලධාරීන් යැයි සිතිය හැකි නිලධාරීන් කිහිප දෙනෙක් සානුකම්පිත බැල්මෙන් මා දෙස බලා සිටිනු මට දැක ගත හැකි විය. බාගවිට පසුගිය දිනවල මෙතැනට පැමිණි ජනතා විමුක්ති පෙරමුණේ ඇතැම් නායකයන්ට සහ ඔවුන් අනුව ගිය ඇතැම් තරුණයන්ට අත් වුණු ඉරණම මටත් අත් වේදෝ යන සැකය ඔවුන් තුළ ඇති වූවා වන්නට ඇත.

මම මඳ වේලාවක් අර කාන්තාව දෙස බලා හිඳ අනතුරුව මම මෙසේ කීවෙමි.

“මා මෙතැනට ආවේ ඇමැතිතුමාගේ දුරකතන පණිවිඩයකට අනුව එතුමා හමුවෙන්නයි. වෙන කවුරුන්වත් හමු වන්න හෝ ඒ අය කියන ඒවාට පිළිතුරු දෙන්නවත්, ඇහුම් කන් දෙන්න වත් නොවෙයි... ඒ නිසා ඔබ තුමිය නිශ්ශබ්දව ඉන්න...” මෙසේ කියා මම ඇමැතිතුමා දෙසට හැරුණෙමි. එවිට ඇමැතිතුමා මා යමක් කියන්නටත් මත්තෙන් මා අතට ඉංග්‍රීසියෙන් ලියන ලද ලිපියක් බාර දුන්නේය.

මම එය කියැවිමි.

එහි සඳහන්ව තිබුණේ මෙයයි:

අධිකරණ අමාත්‍යාංශය

1974 ඔක්තෝබර් 7

ඒ.ටී. ආරියරත්න මහතා,
සර්වෝදය ව්‍යාපාරය,
මොරටුව.

ප්‍රිය ආරියරත්න මහතාණනි,

ඔබේ ව්‍යාපාරය සංස්ථාගත කිරීමට ඔබට අවශ්‍ය වූ අවස්ථාවේදී මා ඒ පනතේ කෙටුම්පත පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කොට ඊට මගේ සහයෝගය දුන් බව ඔබට මතක ඇත. ඊට හේතුව ඒ අවස්ථාවේ මා

දැන සිටි අන්දමට, සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ශ්‍රී ලංකා රජයේ ග්‍රාම සංවර්ධන ව්‍යාපාරයත් සමග ඉතා කිට්ටු සම්බන්ධකම් ඇතිව කරනැයි බලාපොරොත්තු වූ නිසාය. ඇත්ත වශයෙන් ගම් ප්‍රදේශවල සිටින අපේ ජනතාවගේ යහපත උදෙසා ඔබේ වැඩ කටයුතුවලට සහයෝගය දෙන ලෙස මා ආණ්ඩු පක්ෂයේ සියලුම මන්ත්‍රීවරුන් ගෙන් ඉල්ලීමක් ද කර තිබුණි.

කෙසේ වෙතත් මෑතකදී වූ සිදුවීම් නිසා, පොදුවේ සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ කටයුතු හා වටිනාකම සම්බන්ධයෙන් මගේ හිත වෙනස් කර ගැනීමට මට සිදු වී ඇති අතර, මගේ මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ සිදුවීම් කරණ කොට ගෙන ඔබේ සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ අව්‍යාජත්වය, පරමාර්ථ සහ අරමුණු ගැන මගේ සිත තුළ බලවත් සැකයක් පහළ වී තිබේ. මා අදහස් කරන දේ ගැන නිදසුන් කීපයක් මම ඔබට ඉදිරිපත් කරමි. දොම්පේ මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ කිසිම සර්වෝදය කටයුත්තක් ගැන හෝ සර්වෝදය කටයුතුවල යෙදී සිටිතැයි කියන පුද්ගලයන්ගේ නම් හෝ ඔවුන් විසින් කරනු ලබන කටයුතුවල ස්වභාවය හෝ ප්‍රමාණය ගැන හෝ ප්‍රදේශයේ මන්ත්‍රීවරයා වන මට නිල වශයෙන් දන්වා නැත. වානද්‍රවාච ගමේ පදිංචිකරුවෙකු වූද, අවිස්සාවේල්ල මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ හංවැල්ල රාජසිංහ විද්‍යාලයේ ගුරුවරයෙකු වූද, ඇත්මන් ගුණනිලක නමැති මහතෙකු මගේ මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ ප්‍රධාන සර්වෝදය සංවිධායකයා බව මට දැන ගන්නට ලැබී ඇත. එ.ජා.ප. ආධාර කරුවෙකු වශයෙන් ප්‍රසිද්ධියට පත්ව සිටින මේ පුද්ගලයා, ප්‍රදේශයේ සාමාන්‍ය පිළිගැනීමක් ඇති පුද්ගලයෙකු නොවේ. ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය කිසිදාක සියේට 75 කට අඩුවෙන් ඡන්දය ලබාගෙන නැති දොම්පේ වැනි මැතිවරණ කොට්ඨාශයක ඔහුට එතරම් ගෞරවයක් හෝ බලයක් නැති බව ඔබට ද පෙනී යනවා ඇත. මේ කියන ඇත්මන් ගුණනිලක මහතා පසුගිය මාස දෙක ඇතුළත දෙවරක්ම අනිකුත් ගම්වලින් ගැහැනු ළමයින් හා පිරිමි ළමයින් ගෙන්වා, රාත්‍රියට ගිරිදර පාසැලේ තතර කර තබා, පසු දින පාරවල් තැනීමේ ශ්‍රමදාන කටයුතුවලට යෙදවූ බව කියනු ලැබේ. ගිරිදර පාසැලේ සිදුවෙනැයි සැක කරන අභිලාචාර කටයුතුවලට ප්‍රදේශයේ මහජනයා විරුද්ධත්වය ප්‍රකාශ කර ඇති අතර, ප්‍රදේශයේ උප දිසාපතිවරයාටද පැමිණිලි කර තිබේ. මේ කටයුතුවලදී ඇත්මන් ගුණනිලක මහතාගේ දකුණු අත බවට පත්ව සිටින්නේ, කලින් මහර මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ උඩුපිල විද්‍යාලයේ ගුරුවරයෙකුව සිටි, දැනට

මහරගම ගුරු විද්‍යාලයේ පුහුණුව ලබමින් සිටින නෝමස් පෙරේරා නමැති ගුරුවරයෙකි. ඔහු සර්වෝදයට සම්බන්ධ පුද්ගලයකු බව දැන ගත් වහාම, ප්‍රදේශයේ ග්‍රාම සංවර්ධන සමිතියේ ඔහු දැරූ නිලයෙන් පත්තා දැමීමට ප්‍රදේශ වාසීන්ම කටයුතු කළ බව දැන ගැනීම ඔබට වැදගත් වනු ඇත. වානද්‍රවාච ගම්පහා නියෝජිත කරෝලිස් අප්පුහාමි විසින් ඊනියා සර්වෝදය කණ්ඩායම හෙළා දකිමින්, ප්‍රසිද්ධියේම කතා කර ඇති අතර, වැඩි කල් නොගොස් මහජනයාම නැගී සිට සර්වෝදය ව්‍යාපාරයට කළ යුතු දේ කෙලින්ම කරනු ඇත. සර්වෝදය මගින් මැතිවරණ කොට්ඨාශය තුළ කරගෙන යනු ලබන සියලුම වැඩ කටයුතු සර්වෝදයෙන් කිසිදු උපකාරයක් නොමැතිවම, තමාගේ උපදෙස් පරිදි කළ හැකි බව, වැනේ උප දිසාපතිවරයා විසින් සර්වෝදය සංවිධායකයින්ට දන්වා තිබේ.

හිස්සැල්ල සහ මීනිරිගල යන ප්‍රදේශවලද සර්වෝදය යයි කියා ගන්නා මීට සමාන සංවිධාන, හතු පිපෙන්නාක් මෙන් බිහිව ඇති අතර, නොබෝදා යාපනයෙන් දෙමළ තරුණයින් 20 ක කණ්ඩායමක් එහි ගෙනවුත් වේගුවේරා රැස්වීම්වලට සමාන රහස් යටිකට්ටු ත්‍රමයේ රැස්වීම් හිස්සැල්ලේ කැලැබද ප්‍රදේශවල පවත්වන ලද බව පොලීසිය ඉතාමත් පරීක්ෂාවෙන් සිට වාර්තා කර තිබේ.

මේ තත්ත්වය පැවතීමට ඉඩ හැරියොත් මට සිදුවන්නේ, සර්වෝදය ව්‍යාපාරය හෙළා දකිමින් පාර්ලිමේන්තුවේදීත්, ඉන් පිටදීත් කතා කිරීමටය. හැම මැතිවරණ කොට්ඨාශයකම මන්ත්‍රීවරයාගේ අනුමැතිය ඇතිව, ඔහු විසින් අනුමත කරන ලද පුද්ගලයන්ගේ නායකත්වය යටතේ පමණක් සර්වෝදය කටයුතු කළ යුතු බව මගේ බලාපොරොත්තුවයි. ජාතික සමගිය, ආරක්ෂාව සහ නීතිය සහ සන්සුන්කමට තර්ජනයක් විය හැකි අයෙකුගේ අවියක් බවට සර්වෝදය ව්‍යාපාරය පත් නොවීම සහතික කිරීම පිණිස රජයේ බලතල පාවිච්චි කිරීමට මා කැමැත්තෙන් සිටින නිසා, මේ අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූලව කටයුතු කිරීමට ඔබේ සංවිධානය අකැමැති නම්, කරුණාකර ඒ බව මා වෙත දන්වන්න.

මා මේ අන්දමින් ඔබ වෙත ලියා දන්වන්නේ, දැනට සර්වෝදය මුවාවෙන් කරගෙන යනු ලබන බොහෝ දේවල් ඔබ පෞද්ගලිකව නොදන්නා වූ ද, ඔබේ පාලනය යටතේ නොපවතින්නා වූ ද ඒවා බව මට හැඟී යන නිසාය. වැඩ සිදුවී ඇත්තේ මේ අන්දමට නම් මේ තත්ත්වය පාලනය කිරීමට මටම හැකි වන බව මට විශ්වාසය.

කෙසේ වෙතත් දොම්පේ මැතිවරණ කොට්ඨාශයෙන් ප්‍රදේශයේ මන්ත්‍රීවරයාගේ අනුමැතිය ලබාගෙන නැති අතින් මැතිවරණ කොට්ඨාශවලත්, සර්වෝදය නම යටතේ කරගෙන යන වැඩ කටයුතු වහාම නතර කළ යුතුය. ඔබේ පිළිතුර ලත් වහාම අවශ්‍ය යයි සිතූණොත් මම මේ කාරණය ගැන පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන් වෙත ලියා දත්වමි. දිවයින පුරා ගම් වශයෙන් සකස් කරන ලද සර්වෝදය සංවිධායකයන් ගේ ලැයිස්තුවක් වහාම මා වෙත එවන්නේ නම් ඔබට ස්තූතිවන්ත වෙමි.

මෙයට, විශ්වාසී,
 ෆීලික්ස් ආර්. ඩයස් බණ්ඩාරනායක,
 අධිකරණ ඇමති.

ලිපිය කියවූ පසු හුන් තැනින් නැගී සිටි මම, ඇමැතිතුමා මට දේශනය පැවැත්වූ ශෛලියෙන්ම මට කියන්නට ඇති දේද කිව යුතු යැයි සිතා, මා පැමිණියේ රටේ සංවර්ධනය සඳහා ඇමැතිතුමා සමඟ සුභද සාකච්ඡාවෙක යෙදෙන්නට යැයිද, එහෙත් සිදුවූයේ ඇමැතිතුමා ගේත්, මේ නෝනා මහත්මිය ගේත් බලාපොරොත්තු රහිත දේශනයකට සහ නෝක්කාඩුවකට සවන් දෙන්නට යැයිද, එය මගේ සිත් වේදනාවට හේතු වී යැයිද කීවෙමි.

එවිට ඇමැතිතුමා අර කාන්තාව දක්වා, මඳ සිනහවෙකින් යුතුව “මේ මගේ භාර්යාව. මගේ පෞද්ගලික ලේකම්...” යැයි කීවේය.

ඒ ලක්ෂ්මී ඩයස් බණ්ඩාරනායක මැතිනිය බව මා දැන ගත්තේ එවිටය.

මම වහා ඇය හුන් පැත්තට හැරී මගේ කනගාටුව ප්‍රකාශ කොට, ඇය කවුද කියා හඳුනා ගත්තේ දැන් බවද පළ කළෙමි. අනතුරුව දැන් දෙදෙනම මා කියන්නටත් සාවධානව ඇහුම්කන් දෙන්න යැයි කියා ඇමැතිතුමා ගත් කාලයට සමානම කාලයක් ගෙන සර්වෝදය දර්ශනය ගැනත්, සර්වෝදයේ ව්‍යුහය ගැන සහ ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳවත්, අප දැනට දොම්පේ ආසනයේ කරන සේවාවන් පිළිබඳවත් දීර්ඝ වශයෙන් විස්තර කළෙමි. එසේ විස්තර කොට, මගේ ස්වර වේගයද උච්ච තලයකට නංවා මෙසේ කීවෙමි.

“ඔබ තුමා මට බාර දුන් මේ ලිපිය මම සම්පූර්ණයෙන්ම ප්‍රතික්ෂේප කරනවා. මෙයට මා කිසිම පිළිතුරක් එවන්නේ නැහැ. රටට, ජනතාවට මගේ ශක්ති ප්‍රමාණයෙන් සේවය කරන මා වැනි කෙනෙක්

ගෙන්වා කිසිම වග විභාගයක් නොකර, පරීක්ෂණයක් නොපවත්වා දැන් කරන ලද මේ චෝදනා සහ අවලාද මට කරන අපහාසයක් සහ අවමානයක් ලෙසයි මා සලකන්නේ. මා අද වන තුරු විශ්වාස කළේ අධිකරණ ඇමැති වූ ඔබ තුමා, ඉතාම බුද්ධිමත්, අධිකරණ ලාංඡනයේ දැක්වෙන දෙනෙත් බැඳ සාධාරණ තුලාව අතට ගත් යුවතිය වාගේ අනුන්ගේ මුහුණ නොබලා - සාධාරණත්වය සහ සත්‍ය අගයන ශ්‍රේෂ්ඨ ඇමැතිවරයකු ලෙසයි. නමුත් ඔබේ කියුම් සහ කෙරුම්වලින් මට පෙනී ගියේ ඔබ ධර්ම නීතියත්, සදාචාර නීතියත්, රටේ නීතියත් ගණන් නොගන්නා ඒකාධිපති අනාධිකරණ ඇමැතිවරයෙක් බවයි. ඔබ අදවත් තේරුම් ගන්න - සර්වෝදයේ අපි ජනතාවට සේවය සලසන්නේ තනතුරු තාත්ත මාත්ත ගන්න හෝ පාර්ලිමේන්තු යන්න හෝ අනුත් අපේ යටතේ තබා ගෙන, අපි ඉහළින් සිටීමේ දීන මානසිකයක් ඇතිව නොවන බව. අපි කවදාවත් අසාධාරණයට හිස නමන්නේ නැති බවත් මතක තබා ගන්න. අපි කටයුතු කරන්නේ චණ්ඩි කමින් නොවෙයි. අහිංසාව, කරුණාව, මෛත්‍රිය යන ගුණාංග මූලික කොට ගෙනයි. ඒ වෙනුවෙන් අපි හිරේ විලංගුවේ වැටෙන්න වුණත් සූදානම්..." යැයි මම කීවෙමි.

මම එසේ කතා කරන්නට ඒ මොහොත වන තුරුත් සිතා නො සිටියෙමි. එය සිදු වූයේ ඉබේටම වාගේය. කිසියම් අදෘශ්‍යමාන බලවේගයක් මා මෙහෙය වන ලද්දා සේ ඉමහත් ආවේගයෙකින් යුතුව කියාගෙන ගියෙමි. එතෙක් මා කතා කළ විලාශයට අත් කිසිවකුදු මීට පෙර ඒ ඇමැති තුමා හමුවේ කතා කරන්නට ඇතැයි මම නොසිතමි. ඔහු අත්දුන් කුන්දන්ව මා දෙස බලා සිටි අයුරින් මට එසේ සිතිණ.

මෙතෙක් සිංහ සෙයියාවෙන් ගිහිරූ ඇමැතිතුමාගේ ස්වරූපය දියාරු ස්වභාවයකට පත් වී යන සැටි මට පෙනිණ. ඔහු අමාරුවෙන් සිතාසිණි. සිතා සි හිඳ හුන් අසුනේ සුව පහසු ලෙස දිගාවී -

"මිස්ටර් ආරියරත්න ඔබ හුභාක් කලබල වෙලා නෙ...? කලබල වෙන්න එපා. ඔබ දැන් ගෙදර ගිහින් නිවී සැතැපිල්ලේ කල්පනා කරල බලලා මට උත්තරයක් එවන්න. ඔබගේ පැමිණීමට මගේ ස්තූතිය ප්‍රකාශ කරන්න කැමැතියි..." යනුවෙන් කීවේය.

මම නාසයෙන් දිග සුසුමක් පිට කළෙමි.

මගේ සිතද කලින් පැවැති පීඩනයෙන් අත් මිදී, සැහැල්ලු තත්වයකට පත් වී ඇතිවා සේ මට දැනිණ. මගේ සිතේ එතෙක්

තෙරපෙමින් පැවැති පීඩන සමුදාය වචනවලට පරිවර්තනය වී පිටතට ගලා යාම නිසා ඒ තත්වය ඇති වූවා විය යුතුය.

“හොඳයි...” මම කීවෙමි. “මටත් කනගාටුයි මේ විදිහට ඔබ තුමන්ලා ඉදිරියේ කතා කරන්නට සිදුවීම ගැන. මම මෙතෙක් කල් කවදාවත් කවුරුන්ටවත් ඔහොම කතා කරලා නෑ. මම මේ අවස්ථාවේදීත් ඔය විදිහට කතා කරන්න හිතාගෙන හිටියේ නෑ. නමුත් මාව ඒ තත්වයට පත් කළේ ඔබ තුමායි. ඔබ තුමා මට නිරපරාදේ චෝදනා කළා. ඒක අහුන චෝදනාවක්. ඒ ඇසු පසු තමයි මම ඒ තත්වයට පත් වුණේ. නමුත් මම නැවතත් කියන්න කැමැතියි. තමුත්තාත්සෙගෙ මේ ලිපියට මම පිළිතුරු එවන්නෙ නෑ. ඔබ තුමා ඕනෑම පියවරක් ගන්න. මම මේ දිනවල ගෙදර ඉන්නෙ...” මෙසේ කී මම ඒ දෙපල ගෙන් සමුගෙන රහස් පොලිස් නිලධාරීන්ට ද ආයුබෝවන් කියා එතැනින් පිටත් වීමි.

ඇමතිගේ ප්‍රහාරය අගමැතිනි ශුන්‍ය කළ වගයි

අ ධීවර ආමාන්‍යයෙන් පිටත් වූ මම මොරටුවට ඒමටත් කලින් ඇමැතිවරයාත්, මාත් අතර පැවැති හඬය පිළිබඳ තොරතුරු සමාජයේ ඉහළ පෙළේ බොහෝ තැන්වලට ආරංචි වී තිබිණි. මා ඒ බව දැන ගත්තේ ඒ වෙලාවේ මට ලැබුණු දුරකතන පණිවිඩ සංඛ්‍යාවෙනි. මට කතා කළ බොහෝ රාජ්‍ය නිලධාරීන්ට මම අතතුරු හැඟ වූයෙමි. තැවත මා දත්වන තුරු සර්වෝදයේ කිසිම වැඩකට සම්බන්ධ නොවන ලෙසද ඉල්ලා සිටියෙමි.

ඊට දින කිහිපයකට පසු මට යළිත් ෆිලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරත්නායක ඇමැතිතුමාගෙන් ලිපියක් ලැබී තිබිණි. එම ලිපියේ සඳහන් කොට තිබුණේ 1974 ඔක්තෝබර් මස 11 දා දහවල් 11.00 ට ස්වදේශ කටයුතු බාර අමාත්‍යාංශයට පැමිණි තමා හමුවන ලෙසය. මම එම ලිපිය ගණනකට නොගෙන පැත්තකට විසි කර දැමුවෙමි. එහෙත් නියමිත දින හරියටම දහවල් එකොළහට ස්වදේශීය කටයුතු බාර අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්ව සිටි ඩී. බී. පී. අයි. සිරිවර්ධන මහතා මට ටෙලිෆෝන් කර ඇමැතිවරයා මගේ පැමිණීම බලාපොරොත්තුවෙන් සිටින බව කීවේය. මම ඔහු හමුවීමට නොඑන බවත්, ඔහුට මාව හමුවීමට අවශ්‍ය නම් මගෙන් ඊට වෙලාවක් ලබා ගෙන මෙත්මැදුරට පැමිණෙන ලෙස දැනුම් දෙන්නැයි මම සිරිවර්ධන මහතාට කීවෙමි. ෆිලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරත්නායක මහතා රජයේ ඇමැති වරයෙක් වුවද, මම සර්වෝදය නමැති ජනතා සංවිධානයේ ප්‍රධානියා හෙවත් සර්වෝදයේ අගමැතිවරයා බවද මම සිරිවර්ධන මහතාට පැවැසුවෙමි. හොඳ හඳවතක් ඇති මනුෂ්‍යයකු වූ සිරිවර්ධන මහතා තව දුරටත් ඇවිටිලි කරමින්, කෙසේ හෝ මා ඇමැතිතුමා වෙතට ගත්වා ගන්නට සූදානම් වුවත්, මම ඒවා

ගණනකට නොගෙන, විනිච්චෙන් තහවුරුවෙන්ම කතාව අවසන් කොට රිසිවරය තැබුවෙමි.

මෙය රටේ ප්‍රධානම පුද්ගලයකුට විරුද්ධව කරන යුද්ධ ප්‍රකාශයක් බඳු විය. පසුව සිරිවර්ධන මහතා මට දැන්වූ පරිදි, මා තමා හමුවීමට නොඑන බව දැනගත් ඇමැතිවරයා, රීළඟට කර ඇත්තේ චක්‍රලේඛනයක් සුදානම් කොට, එය සියලුම මන්ත්‍රීවරුන්ට යවන ලෙස නියෝග කිරීමය. ඒ චක්‍රලේඛනයත් සමඟම පහත සඳහන් ප්‍රශ්න පත්‍රයද මන්ත්‍රීවරුන් වෙතට යවා තිබේ.

1. ඔබ ඇමැතිවරණ කොට්ඨාශය තුළ සර්වෝදය ව්‍යාපාර කටයුතු හෝ සංවිධාන ගැන ඔබ දන්නෙහිද? එසේ නම් ඒවායේ සංවිධායකයෝ කවරහුද?
2. එම ව්‍යාපාර හෝ සංවිධානයන් පිහිටුවා ඇත්තේ මන්ත්‍රීවරුන්ගේ අනුදැනුම ඇතිවද?
3. ප්‍රදේශයේ සර්වෝදය කටයුතු සමහර ගම්වල පමණක් බහුලව පවතින්නේද? එම ගම් සහ පවත්වා ගෙන යන ව්‍යාපාර මොනවාද? ඒවායේ සංවිධායකයන් කවරහුද?
4. කාර්යාල වේලාවන් තුළ හෝ පසුව සර්වෝදය ව්‍යාපාරවල යෙදෙන රාජ්‍ය නිලධාරීන් සිටින්නේද?
5. දැනට පවත්වා ගෙන යන සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ කටයුතු හෝ සංවිධාන මහජනයාට ප්‍රයෝජනවත් දැයි මන්ත්‍රීවරුන් සිතනවාද?
6. මන්ත්‍රීවරුන්ගේ තක්සේරු අනුව ඒ ඒ කොට්ඨාශවල සර්වෝදය ව්‍යාපාරය සඳහා වැය කොට ඇති මුදල් ප්‍රමාණය කොපමණද?
7. සර්වෝදය ව්‍යාපාරය හෝ ඊට සම්බන්ධ සංවිධානවලට ආණ්ඩුවේ ඒජන්තවරු, ප්‍රාදේශීය ආදායම් නිලධාරීන්, ඉඩම් නිලධාරීන් වැනි දිස්ත්‍රික්ක පාලන කටයුතුවල යෙදී සිටින නිලධාරීන් සහභාගි විය යුතුද?

ඇමැති තුමා මේ චක්‍රලේඛනය මන්ත්‍රීවරුන්ට යැවූ දිනට පසු දින එනම්: 1974 ඔක්තෝබර් 19 වැනිදා දිනමිණ පත්‍රයේ මුල් පිටුවේ ප්‍රධාන ප්‍රවෘත්තිය බවට පත් වී තිබුණේ මේ සිද්ධිය පාදක කොට “සර්වෝදය ගැන පරීක්ෂණයක්” යන මැයෙන් යුතු ප්‍රවෘත්තියය. එය එතෙක් සර්වෝදයට එල්ල වූ ලොකුම ප්‍රහාරය ලෙස සැලකිය හැකිය. එයින්

අපේ ආයතනය එතෙක් රැක ගෙන ආ හොඳ නමත්, කීර්තියත් යම් පමණකට පලුදු කිරීමට සමත් වූ බව සඳහන් කළ යුතුය. එහෙත් හොඳ වැඩක් කරමින් ඉදිරියට යන විට, මෙබඳු තත්ත්වයන් උද්ගත වීම ස්වභාවික දෙයක් බව සිතා, මම කලබල නොවී ඉදිරියට එන දේට මුහුණ දීමට සිතා ගනිමි. මෙතැනදී අපට සිදුවූ එක් අවාසියක් නම් අප අතර සිටි සමහර දෙනෙකු හෙමිහිට අප මහහැර යන්නට යෑමය. එයින් බොහෝ දෙනෙක් එම ක්‍රියා මාර්ගය ගෙන තිබුණේ අර සර්ව බලධාරී ඇමැතිවරයාගේ ආඥාවට බියෙන් බව අපට තේරුම් ගත හැකි විය. එහෙත් ඒ අවස්ථාවේ අප අතහැර නොගොස් අසාධාරණයට එරෙහිව සටන් කරමින්ද, අප තනි නොකොට ආරක්ෂා කර ගනිමින්ද සිටි කලාණ මිත්‍රයන් දෙදෙනෙක් ගැන සඳහන් කළ යුතුව ඇත: එයින් එක්කෙනෙක් සෙවණැල්ලක් ලෙසින් උදේ සවස අප අතර රැඳෙමින් අප ධෛර්යමත් කරමින් සහ ආරක්ෂා කරමින් කටයුතු කළ මාර්ග ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂවරයකු වූ චන්ද්‍රා සොයිසා මහතාය. අනෙක් තැනැත්තා ප්‍රවීණ පුවත්පත් කතුවර ගුණදාස ලියනගේ මහතාය. ලියනගේ මහතා 1974 නොවැම්බර් මස 20 වැනි දින නිකුත් කළ ඒ මහතාගේ සංස්කාරකත්වයෙන් යුත් “සිංහ කොඩිය” සඟරාවේ අප මුහුණ දී සිටි ප්‍රශ්නය පිළිබඳ නිර්භීත විවේචනයන් - සාරවත් විග්‍රහයන් මට කිසි දිනෙක අමතක නොවන ලිපියක් බව සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

මේ එම ලිපියයි:

ෆිලික්ස්, ටියුඩර් බර්න්ඩේ සහ බාල්දිය

කොළඹ තේජාන්චිත කෝටුවේ රජ කෙනෙකුව සිටි ඇෆ්.ආර්. ඩයස් මහතාගේ පුත්‍රයා හැටියට 1930 නොවැම්බර් 5 වැනිදා උපන් කුමරුවාට ෆිලික්ස් රෙජිනෝල්ඩ් ඩයස් යන නම තබන ලදී.

ගාල්ලේ, උණුවටුනේ, පීල්ලගොඩ පන්සල පහළ ගෙදර පදිංචිව සිටි වෙළෙඳ ව්‍යාපාරිකයෙකු සහ කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකු වූ ජී.ටී.එච්. ජිනදාස මහතාගේ පුත්‍රයා හැටියට ඊට අවුරුද්දකට පසු 1931 නොවැම්බර් 5 වැනිදා උපන් කුමරුවාට අභංගමගේ ටියුඩර් ආරියරත්න යන නම තබන ලදී.

ෆිලික්ස් ඩයස් රාජකීය විද්‍යාලයෙන් ඉගෙනුම අරඹා, ලංකා විශ්ව විද්‍යාලය සහ නීති විද්‍යාලය ඔස්සේ දක්ෂ නීතිවේදියෙකු වී අලුත්කඩේ කැපී පෙනුණු අබ්බකාන් කෙනෙකු බවට පත් විය.

විසුඬර් ආරියරත්න, පිල්ලගොඩ පන්සලේදී අතපොත් තබා උණුවුවනේ බෞද්ධ මිශ්‍ර පාසල ඔස්සෙන්, දන්තෝවිටි පඳුරු අස්සෙන්, බලංගොඩ මැද්දේකන්දේ බෞද්ධ මිශ්‍ර පාසල හරහා ගාල්ලේ බොනවිස්ටා විදුහල සහ මහින්ද විදුහල පසු කර ඉගෙනීමට සටන් කරද්දී, පොතක් ගන්න සල්ලි නැතුව මුහුදේ පැන මැරෙන්නට හැදූ නමුත්, පරණ පිනකට කවුදෝ පැන ගොඩගැනීම නිසා යන්නම් බේරී, මහරගම ගුරු විදුහල තුළින් ගුරුවරයෙකු බවට පත්ව, කොළඹ නාලන්දා මහා විද්‍යාලයේ රස්සාව ආරම්භ කළේය.

කල් යාමේදී පළමුවැන්නා නීති වෘත්තිය අත්හැර ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක හැටියට දේශපාලනයට බැස. රාජ්‍ය පරිපාලනය ස්වදේශ කටයුතු පමණක් නොව, අධිකරණ අංශයද බාර ඇමතිවරයා හැටියට මහා බලවතෙකු බවට පත් විය.

දෙවැන්නා හොඳ පඩියක් ලැබුණු ගුරුකමක් අත්හැර, විනෝබාභාවේගේ අඩිපාරේ යමින් සර්වෝදය ශ්‍රමදාන ව්‍යාපාරයට මුළු කාලය වැය කරමින්, නොදියුණු ගම් දියුණු කරමින්, මහා වනාන්තරවල මදුරුවන් තලමින් දුක් විඳින ජනතාව වෙනුවෙන් දුක් වින්දේය. විරුද්ධවාදීන්ගේ හතුරුකම් සිනාමුසු මුහුණින් ඉවසමින් ඉදිරියටම ගියේය. ලෝක ප්‍රකට 'මැග්සයිසයි' සාම ත්‍යාගය පවා දිනා ගනිමින් ලංකාවට ලෝක කීර්තියක් අත් කර දුන්නේය. ලංකාවාසී තරුණ තරුණියන් දහස් ගණනකට ජීවනෝපාය සලසා දුන්නේය.

පළමුවැන්නාගේ බිරිය ඔහුගේ සියලු දේශපාලන කටයුතුවලදී හෙවණුල්ල මෙන් සිටිමින් ඔහු දිරිමත් කරයි. දෙවැන්නාගේ බිරියද සිය සැමියාගේ සමාජ සේවා කටයුතුවලදී දහදුක් විඳිමින් ඔහු පිටුපසින් සිටී.

පළමුවැන්නා උසය, මහනය. තේජාන්විතය. දෙවැන්නා මිටිය, පුංචිය. ශාන්තය. ඒ ශාන්ත ගතිය අස්සෙන් තේජාන්විත කාර්යශූර ගතිය ඉදිරියට මතු වී සිටී.

පළමුවැන්නා නිතරම පයිප්පයක් බොයි. දෙවැන්නා කාගෙන්දෝ තෑගි ලැබී ඇති පයිප්පය අඳින්නේ ගෙදර සිටින විට දවසකට වරක් දෙකක් පමණකි.

පළමුවැන්නාත් - දෙවැන්නාත් පසුගිය පස්වැනිදා සිට උපන්දින උත්සව පැවැත්වූහ. පළමුවැන්නාට 45 යි. දෙවැන්නාට 44 යි. ඒ නිසා ඒ දෙන්නා "බර්න්ඩේ බෝයිස්ලා" හැටියට මේ මාසය තුළ හඳින්වූවාට වරදක් නැත.

පළමුවෙනි ‘බර්න්ඩේ බෝයි’ පසුගිය දා දෙවැනි ‘බර්න්ඩේ බෝයි’ බාල්දියක් පෙරළුවේය. සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ රහස් අරමුණු තිබේද? විදේශ ආධාරවලින් කරන්නේ මොනවාද? එම ව්‍යාපාරය රටට හිතකරද? අහිතකරද? වැනි දේ ගැන සොයා බැලීමට පරීක්ෂණයක් ආරම්භ කිරීම එම බාල්දියයි.

“බාල්දිය” යන වචනය අප මෙහි යෙදුවේ හේතු ඇතිවය. මෙවැනි පරීක්ෂණයක් ආරම්භ කිරීමම, සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ ඉදිරි ගමන දෙදිරීමට තරම් පහරක් වී ඇති බව පැහැදිලිය.

එහෙත් රටක ඕනෑම සංවිධානයක් ගැන භාරා අවුස්සා සොයා බැලීමට රජයට අයිතියක් ඇති බව අප අමතක නොකළ යුතුය.

මේ ප්‍රශ්නය 1974 දෙසැම්බර් 10 වැනිදා ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ අයවැය විවාදයේදී නුවරඑළිය මන්ත්‍රී ගාමිණී දිසානායක මහතා මතු කළේය. එහිදී ගාමිණී දිසානායක මහතා සහ ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතා අතර ඇති වූ වචන හුවමාරුවේදී රත්ගම මන්ත්‍රී ඇම්.ජී. මැන්දිස් මහතා ද එයට සම්බන්ධ වී, සර්වෝදයට පහර දෙමින් දීර්ඝ කතාවක් කළේය. එය සම්පූර්ණයෙන්ම දේශපාලන කතාවක් විය. වරෙක ඔහු ඉන්දියාවේ ශ්‍රී ජය ප්‍රකාශ් නාරයන්ටද පහර දෙමින් කතා කළේය. ඔහු එතුමාට පහර දුන්නේ, එතුමා ඉන්දියාවේ සර්වෝදයට සම්බන්ධ නායකයකු වී සිටීම නිසාය.

මෙම විවාදයේදී තව දුරටත් කතා කළ ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතා සර්වෝදයේ නියෝජිත පිරිසක් ඊට කලින් දිනෙක ගරු අග්‍රාමාත්‍යතුමිය හමුවීමේ සිද්ධියක් ගැනද සඳහන් කළේය.

* *

ඒ සිද්ධිය සත්‍යයෙකි.

ඒ පිළිබඳ පූර්ණ විස්තරයක් මෙහිලා සඳහන් කළ යුතුව ඇත:

දිනමිණ පත්‍රයේ පළවූ ප්‍රවෘත්තිය දුටු විගස අප සොයා පැමිණි හේන්පිටගෙදර ඤාණසීහ අනු නා හිමි අප සමඟ කතා බහ කොට, සියලු තොරතුරු විවාරා අනතුරුව අග්‍රාමාත්‍ය සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනියට දුරකතනයෙන් කතා කොට, මේ පිළිබඳ සාකච්ඡා කරන්නට දිනයක් ලබා ගත්හ. ඒ අනුව නියමිත දින හය දෙනෙකුගෙන් සමන්විත නියෝජිත පිරිසකට එම සාකච්ඡාවට සහභාගිවන්නට අවස්ථාව සැලැසිණි. එයට සහභාගි වූ අප පිරිස මෙසේය: පූජ්‍ය හේන්පිටගෙදර

ඤාණසීහ අනු නා හිමි, පූජ්‍ය ආචාර්ය හැවන්පොල රතනසාර හිමි, මහාචාර්ය ඒ.ඩී.පී. ජයතිලක, එම්.ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද යන හිඟි පැවිදි විද්වතුන් සහ මමත්ය.

අගමැතිනිය ගේ පාර්ශ්වයෙන් ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතා ගේ නියෝජ්‍ය ඇමැති නිල් ද අල්විස්, පොලිස්පති ස්ටැන්ලි සේනානායක, මහා බාරකාර බාන්ස් රත්වත්තේ, අගමැතිනිය ගේ පෞද්ගලික ලේකම් ධර්මසිරි පිරිස් යන මහත්වරු සහභාගි වූ අතර ටී.යූ. ද සිල්වා මහත්මිය, මැතිනියගේ මිතුරියක වශයෙන් ඒ අසලම අසුන් ගෙන සිටියාය.

සාකච්ඡාව පැය එකහමාරක පමණ කාලයක් මුළුල්ලේ පැවැත්විණි. සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මහත්මිය නියෝජිත පිරිස් කාරණා පැහැදිලි කරද්දී නිශ්ශබ්දව ඊට කන්දී සිටියාය.

ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතා මා කැඳවා කරන ලද තර්ජනය ගැනත්, යවන ලද චක්‍රලේඛනය ගැනත් තදින් දොස් පැවැරූ නාහිමියෝ, මේ උපන් රටට සේවයක් කිරීමට ආරියරත්න මහතාට ඉඩ නැද්දැයි ඇසූහ. බණ්ඩාරනායක මහතා ජීවතුන් අතර සිටින සමයේ පක්ෂයේ හතර මායිමටවත් නොගත් මෙවැනි පුද්ගලයින් ළඟට ගෙන සර්වෝදයට එල්ල කරන ලද මෙම ප්‍රහාරය ගැන ඤාණසීහ හිමිපාණෝ මැතිනියටද දොස් කීහ.

මේ පිළිබඳව මගෙන්ද ප්‍රශ්න කළ මැතිනිය අනතුරුව මෙසේ ප්‍රකාශ කළාය:

“මේ ඇමැතිවරයා මේ ක්‍රියාමාර්ගය ගෙන තිබෙන්නේ මගේ හෝ කැබිනට් මණ්ඩලයේ අනුදැනුමක් ඇතිව නොවෙයි. හිතුවක්කාර විදියටයි. මේ රැස්වීමට ඔහු පැමිණෙව් යැයි මා සිතුවා. නමුත් පැමිණ සිටින්නේ නියෝජ්‍ය ඇමැති නිල් ද අල්විස් මහතායි. මින් ඉදිරියට සර්වෝදයට අදාළ සියලු කටයුතු අග්‍රාමාත්‍ය කාර්යාලයෙන් සම්බන්ධීකරණය කිරීමට මම මෙතැන සිටින අග්‍රාමාත්‍ය ලේකම් ධර්මසිරි පිරිස් මහතාට නියෝග කරනවා. ඕනෑම ප්‍රශ්නයක් ඇතොත් ඔහු මාර්ගයෙන් මට දන්වන්න. මම ඒවා විසඳා දෙන්නම්. ඔබ කරන කටයුතු නිර්භයව එසේම කර ගෙන යන්න.”

ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ ඒ වන විට සිය ගණනක් මන්ත්‍රීවරු සිටියත්, ඇමැති තුමා යවන ලද ප්‍රශ්න පත්‍රයට පිළිතුරු එවා තිබුණේ 17 දෙනෙකි. එයින් කිසිවකුදු සර්වෝදයට දොස් නඟා තිබුණේ නැත. සර්වෝදය තදින්ම ආරක්ෂා කිරීමට ඉදිරිපත් වූ මොරටුව පාර්ලිමේන්තු

මන්ත්‍රී විමලසිරි ද මැල් මහතා, සර්වෝදය සිදු කරන උදාර සේවය ගැන වර්ණනා කොට, සර්වෝදය වැනි ආයතනයක් මොරටුවේ පිහිටුවා තිබීම මුළු මොරටු නගරයටම ආඩම්බරයක් බව සිය ලිපියේ සඳහන් කොට තිබිණ.

රිලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරත්නායක මහතාත් - මාත් අතර මේ අවාසනාවන්ත සිද්ධිය සිදු වූයේ, එතුමා අප පිළිබඳ වැරදි වැටහීමක් ඇති කර ගෙන තිබීම හෝ පිටස්තර අයකු සැපයූ වැරදි තොරතුරක් සත්‍ය ලෙස පිළිගැනීම නිසා විය යුතු යැයි මම සිතමි. කෙසේ වුවද පසු කාලීනව ඒ මහතා යථාර්ථය පසක් කර ගන්නට ඇත යනු මගේ විශ්වාසයයි. එතුමා තුළ තිබූ උසස් ගුණාංගයක් ගැනද සඳහන් කළ යුතුව ඇත. එනම් අප අතර නොමනාපකම් පැවැති අවදියේ වුවද, නිල වශයෙන් යම් රාජකාරී කටයුත්තකට එතුමාට ලිපියක් යැවූ විට කඩිනමින්ම ඊට පියවර ගැනීමට එතුමා දැක්වූ උනන්දුවයි.

මා නිතරම සටනකට එළඹීමේදී ශේක්ෂ්පියර් විසින් හඳුන්වා දුන් උපදේශයක් මතකයේ තබා ගනිමි. එනම්:

“සටනකට මැදිහත්වීමට පෙර අතිශයින් කල්පනාකාරී විය යුතුයි. නමුත් සටනට බට පසු ඔබගේ ප්‍රතිමල්ලවයා ඔබ පිළිබඳව කල්පනාකාරී වීමේ තත්ත්වයකට පත් කිරීමට අමතක නොකළ යුතුයි.”

මේ උපදේශය පිළිගත් මම, හැකිතරම් දුරට රිලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරත්නායක මහතා සමඟ ගැටුමක් ඇති නොවීමට හැකි සෑම දෙයක්ම කළෙමි. උදාහරණයක් වශයෙන් - ඔහුගේ නියමය පරිදි, ඔහුගේ මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ එනම්, දොම්පේ වැඩ කළ සියලුම ගම්වල වැඩ සටහන් නතර කොට, ඒ බව ඔහුට දැන්විමි. එහි වැඩ සටහන් කළ සේවකයින්ද ආපසු කැඳවිමි.

මේ සියල්ල කිරීමේදී ඉතා කරුණාවන්තව සහ ගෞරවාන්විතව ඔහුට සහ ඔහුගේ බිරිඳ සහ ලේකම් වූ ලක්ෂ්මී ඩයස් බණ්ඩාරත්නායක මැතිනියට ද ලියුම් ලිව්වෙමි. ඒ සියල්ලෙන්ම එතුමාට සත්‍ය අවබෝධය කරදීමට නොහැකිවීමෙන් පසුවයි, මා කෙළින්ම ඔහුට අභියෝග කළේ.

මුලින්ම කළ අභියෝගය නම්, ඔහු නැවත මා රාජ්‍ය පරිපාලන අමාත්‍යාංශයට කැඳවූ පසු එහි යෑම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමයි. දෙවැන්න, කෙළින්ම ඔහු කළ අසාධාරණය රටේ නායිකාව ඉදිරියටත්, මහජන මතය ඉදිරියටත් ගෙන යෑමය. කාලයාගේ ඇවෑමෙන් මා ගත් මහ සාර්ථක විය.

මේ අමිහිරි සිදුවීම්වලට පසුව, එතුමා බලයෙන්ද බැහැර වී සිටි වකවානුවේ මාර්ග ආයතනයේ පැවැති සම්මන්ත්‍රණයෙකදී මට එතුමා ප්‍රථම වරට මුණ ගැසිණි. එහිදී අපි ඉතාම සුහදව කතා බස් කළෙමු. පැරැණි සිදුවීම් පිළිබඳ රොඩ්‍රිග්‍යෝ පොරොඩ්‍රිග්‍යෝ මා තුළ නොතිබුණා සේම, එතුමා තුළත් නොතිබුණු බව ඒ අවස්ථාවේ මට වැටහිණි.

එතුමා හදිසියේ අභාවප්‍රාප්ත වූ බව ඇසූ මම බෙහෙවින් කනගාටුවට පත්වීම්. ඒ අවස්ථාවේ මම එතුමාගේ නිවෙසට ගොස් එතුමන්ට මගේ අවසන් ගෞරවය දක්වා, මැතිනියටද මගේ සංවේගය පළ කළෙමි.

දොම්පේ සර්වෝදය තහනම් වේ

එ ක් දහස් නවසිය හැත්තෑහතරේ ඔක්තෝබර් මාසයේදී දොම්පේ මැතිවරණ කොට්ඨාශය තුළ ඉතාම සාර්ථක අන්දමින් පවත්වා ගෙන යමින් තිබූ අපේ සර්වෝදය සේවාවන් සමූහයම එවකට එම මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ මන්ත්‍රීවරයා වූ අධිකරණ අමාත්‍ය ඊලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරත්නායක මහතාගේත්, ඒ මහතාගේ බිරිඳ වූ ලක්ෂ්මි ඩයස් බණ්ඩාරත්නායක මහත්මියගේත් නියෝගයකට අනුව තනර කැර දැමීමට අපට සිදුවිය.

මේ ප්‍රභූ යුවල සර්වෝදය අරඹයා මෙබඳු ආඥාදායක මට්ටමේ නියෝගයක් නිකුත්කොට තිබුණේ, ඔවුනගේ දේශපාලන ආධාරකරුවන් කිහිප දෙනෙකු විසින් සර්වෝදය සේවා කටයුතු සම්බන්ධයෙන් සපයා තිබූ සාවද්‍ය තොරතුරු කිහිපයක් කිසිම සෙවිල්ලක් බැලිල්ලක් නොමැතිව පිළිගැනීම නිසා බව, ඒ සම්බන්ධයෙන් මා කළ නිරීක්ෂණයකදී මට සොයා ගත හැකි විය.

සර්වෝදය සංවිධානය ගොඩනැංවූ තැන් සිට මේ වන තෙක්ම, මා විවිධ මාදිලියේ බාධක, අවහිර, දුක් කරදර මෙන්ම, විවිධ නින්දා අපහාසයන් මගේ සිත සංවේගයට පත් කළේ නැත.

මේ අවදිය වන විට සර්වෝදය විශාල වශයෙන් ජන ප්‍රසාදය ලබමින්, මුළු රට පුරාම වාගේ ශාඛා - ප්‍රශාඛා පිහිටුවමින් රටේත්, ගම්බද දුප්පත් ජනතාවගේත් සංවර්ධන සේවා ඉටු කෙරෙමින් පැවැතිණි. අපේ සේවාවන් මට මේ ආකාරයට සාර්ථක අන්දමින් පවත්වාගෙන යාමට හැකි වූයේ ඒ ඒ ගම්මානවලින් බිහි වූ සංවිධාන කටයුතුවලටත්, සමාජ සේවාවට සහ ග්‍රාමීය ජනතා නායකත්වයටත් දක්ෂ සහ සුදුසුකම් ඇති අවංක, එමෙන්ම අපේ දර්ශනය මනාව තේරුම් ගත්

බුද්ධිමත් සහ චරිතවත් පුද්ගලයන් අප වටා ඒක රාශි වීම නිසාය. එබඳු චරිත හමු වූ විගස මම ඒ අයට ප්‍රජා නායකත්වය පිළිබඳ පුහුණුවක් ලබා දී, ඒ ගම්මානවල සංවිධාන කටයුතුවල නායකත්වය ඒ අයට පැවරුවෙමි. එතැන් පටන් ඔවුහු ඉතාම දක්ෂ ආකාරයට තම ගම්වැසියන් ගේ ආධාර උපකාර ලබා ස්වකීය ගම්මාන සංවර්ධනය කරන්නට පටන් ගත්හ.

එබඳු සාර්ථක සහ අවංක ග්‍රාමීය නායකයන් තෝරා ගැනීමේදී මම ඒ අයගේ ජාතිය, ආගම, කුලය හෝ දේශපාලන පක්ෂ වැනි පටු අදහස් සැලකිල්ලට නො ගනිමි. මා නිතරම සැලකිල්ලට ගත්තේ ඒ අයගේ දක්ෂතාවයන් අවංක භාවය සහ චරිතයන් පමණි.

මා එදා දොමිපේ මැතිවරණ කොට්ඨාශය තුළ ද අනුගමනය කළේ මෙම ක්‍රියාදාමයමය. ඒ ප්‍රදේශයෙන් ග්‍රාමීය නායකත්වයට සුදුසු කිහිප දෙනෙක්ම තෝරාගෙන ඒ අය ඒ ඒ ගම්මානවලට පත් කොට සිටියෙමි. එයින් තිදෙනෙක් මට තවමත් මතකය. ඒ අය නම් දොමිපේ වානච්චේ යූ.ඒ.රේ. ගුණතිලක, ගිරිදර ඒ.කේ. සෝමදාස සහ හිස්සැල්ලේ ප්‍රේමනාත් රත්නසූරිය යන අයය. (ඒ අයගේ නම් මට වෙසෙසින් මතක ඇත්තේ කවර හේතුවක් නිසාද යන්න මේ ලිපිය අවසානයේ ඔබට දැන ගන්නට ලැබෙනවා ඇත.) මේ තිදෙන මා සලකන්නේ විශිෂ්ටම මට්ටමේ සමාජ සේවකයන් වශයෙනි. ඒ අයගේ රුධිරයටම සමාජ සේවය කා වැදී තිබිණැයි මම කල්පනා කරමි. නැතහොත් සමාජ සේවය ඒ අයගේ ඇඟේම තිබිණ. ඔවුන් සර්වෝදයට සම්බන්ධව කටයුතු කරන්නට වීමත් සමගම ශ්‍රමදාන කඳවුරු පවත්වා පාරවල් කපමින්, පාසල් අලුත්වැඩියා කර දෙමින් සහ පෙර පාසල් පවත්වා ගෙන යන්නට කටයුතු සලසමින්, ගමේ දුප්පත් ජනතාවට ඉටු කොට දුන්නේ වචනයෙන් විස්තර කොට දිය නොහැකි තරම් විශාල සේවාවෙකි. සර්වෝදය මූලස්ථානයේ නැතහොත් මව් සංගමයේ අපට ඒ අය වෙනුවෙන් ඉටු කළ යුතුව තිබුණේ අවශ්‍ය මාර්ගෝපදේශ දීම පමණි. සේවා කටයුතුවලට අවශ්‍ය සම්පත් පවා ඒ අය තම ගම්මානවලින් තම තමන් අතරින්ම සපුරා ගන්නට සමත් වී සිටියහ.

ඒ අයගේ උදෙසාගිමත් සහ කාර්යක්ෂම සේවාවේ ප්‍රතිඵල වැඩි කල් යා නොදීම ප්‍රදේශවාසීන්ට දැක බලා ගන්නට ලැබිණ. ඒ ගම්මාන බලා සිටියදීම අලංකාරවත් විණි. සංවර්ධනය විණි. මහා මාර්ග පෙරට වඩා කළ එළි වුණු අතර, පාසල්, ක්‍රීඩා භූමි ආදිය ද පෙරට වඩා පිරිසිදුවත්, සෝබමානවත් දිස් විණි. ගම්වාසීන් අතර වැඩි සමගියක්

දැක ගන්නට ලැබිණ. මෙබඳු පෙරළියක් ගම් තුළ ඇති වෙන්නා නාම, මේ කටයුතුවලට මූලිකත්වය දුන් සර්වෝදය ප්‍රාදේශීය නායකයනට ගම්වාසීන් ගේ ආදර ගෞරවයද පෙරට වඩා ලැබෙන්නට පටන් ගැනිණ. ඒ අයට ලැබුණු ඒ ගෞරවාදරය ප්‍රදේශයේ බලගතු දේශපාලන නායකයනට වත් නොලැබුණු සෙයකි, දක්නට ලැබුණේ.

එහෙත් පුද්ගලයාට කාරණයක් නම් මේ ගම්මානවල ඇති වුණු මේ සංවර්ධනයටත්, ඒ සංවර්ධනය ලබා දීමට ඇප කැප වී කටයුතු කළ අපේ ප්‍රාදේශීය නායකයනටත් ඒ තරම් කැමැත්තක් නොදක්වන පිරිසක් ද, ඒ ගම්මානවල සිටින බව දැන ගන්නට ලැබීමය. ඒ අය පක්ෂ දේශපාලනය ඇඟට ගත් උදවිය බව අපට තේරුම් ගත හැකි විය. ඒ අය අපේ දිස්ත්‍රික් නායකයනට දැක් වූයේ විශාල නොමනාපයෙකි. මා නිතරම අපේ සාමාජිකයන්ට දැනුම් දී තිබුණේ පක්ෂ දේශපාලනයට සම්බන්ධ කිසිම කටයුත්තක් අපේ සංවිධාන තුළට ඇතුළත් කර නොගන්නා ලෙසය. ඒ අය එම අවවාදය තුලටම අනුගමනය කළහ. මේ නිසා ගම්වල දේශපාලනඥයන්ගේ රස්තිය ඇඟට ගත් උදවිය, අපේ සේවා කටයුතුවලින් හෝ සංවිධාන මගින් හෝ තමන් ගේ අපේක්ෂා ඉටු කර ගත නොහැකි වුණු තැන අප දෙස සැක මුසු බැල්මෙන් බලන්නටත්, අප තමන්ගේ සතුරන් ලෙස සලකා කටයුතු කරන්නටත් පටන්ගෙන තිබිණ. මේ බව මට ආරංචි වූ විට, මා අපේ උදවියට කීවේ කිසිම පටලැවිල්ලක් හදා නොගෙන අභිසාව සහ මෙත්‍රී සහගත චිත්තනය පෙර දැරිව කටයුතු කර ගෙන යන ලෙසය.

එහෙත් සිදු වූයේ කුමක්ද?

තත්වය එන්න එන්නම දරුණු අතට හැරීමය.

අපට විරුද්ධව අහුන වෝදනා නැඟෙන්නට පටන් ගෙන තිබිණි.

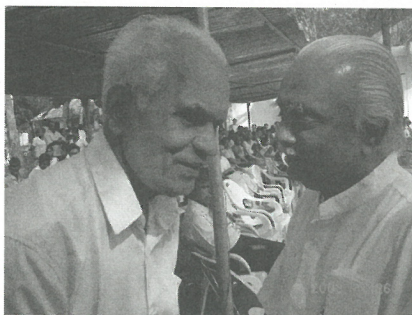
කැලෑ පත්තර ද අතරින් පතර මතුවුණි.

අපේ අය අභිසාවාදීව කටයුතු කිරීම නිසා, ඒ අය ආරාචුල් ඇති කර ගන්නට ගත් සෑම උත්සාහයක්ම ආසාර්ථක වීණි.

මේ අතර ප්‍රදේශයේ ප්‍රධානතම දේශපාලන බලවතා වූ අමාත්‍ය ෆීලික්ස් බණ්ඩාරනායක මහතා ප්‍රසිද්ධියේම සර්වෝදය සේවා විවේචනය කරන්නට පටන් ගැනීමත්, ඇතැම් අවස්ථාවල පොලීසිය ද මේ සම්බන්ධයෙන් අපේ අයගෙන් තොරතුරු විමසන්නට පටන් ගෙන තිබීමත් නිසා, එතෙක් අප සමග එකට කටයුතු කළ ගම් වැසි ජනතාව ද විකෙන් ටික අපෙන් ඇත් වන්නට පටන් ගත්තේ, දේශපාලන බලවතාට දැක්වූ බය නිසා බව අපට තේරුම් ගත හැකි විය. එහෙත්

ගම් වැසි තරුණ කොටස් ඒ අභියෝගවලට මුහුණ දෙමින් දිගටම සේවා සලසන්නට පෙළඹුණු නමුත්, දේශපාලන හස්තයේ බලපෑම් නිසා ඒ කටයුතු ද ටිකෙන් ටික අඩුපණ වී යන්නට පටන් ගැනිණි.

ජායාරූප : 53 යූ. ඒ. ඊ. ගුණතිලක මහතා මට ළඟදී හමු වූ අවස්ථාව

අවසානයේ ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතා නීතිය

අතට ගෙන කටයුතු කොට, දොම්පේ ආසනයේ සර්වෝදය සේවා අත්හිටුවීමට කටයුතු සැලැසීය.

අපි නීතියට එරෙහිව නැගී සිටින්නට උත්සාහ නො කළෙමු. අපි එතැනදීත් අභි-සාව පෙරදැරිව - මෙෙත්‍රි සහගත හැඟීමෙන් යුතුව කටයුතු කළෙමු.

අපි තාවකාලිකව පරාජය බාර ගනිමු.

අවසානයේ සිදු වූයේ කුමක්ද ?

ඊළඟ මැතිවරණයේ දී ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතාට තම ආමාත්‍ය ධුර පමණක් නොව, ආසනයේ බලය පවා අහිමි ව ගෙදර යන්නට සිදුවීමය.

එදා ඒ දේශපාලන බලවතුන් සර්වෝදයට එරෙහිව ගෙන ගිය අසාධාරණ සහ ඒකාධිපති ක්‍රියා පිළිවෙත් පිළිබඳ පැහැදිලි විත්‍රයක් කියා පාන ලිපි තුනක් අදත් මා සතුව ඇත. ඒ ලිපි තුන ලියා ඇත්තේ එදා දොම්පේ ආසනයේ සර්වෝදය සේවා පවත්වාගෙන ගිය අපේ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරීන් තුන් දෙනෙකි. කලින් නම් සඳහන් කළ වානච්චාවේ යූ.ඒ.ඊ. ගුණතිලක, ගිරිදර ඒ.කේ. සෝමදාස සහ හිස්සැල්ලේ ප්‍රේමනාත් රත්නසූරිය යන මහත්වරු ඒ ලිපි ලියා ඇත්තේ එවකට දොම්පේ ආසනයේ මන්ත්‍රීධුරය හෙබවූ ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතාටය.

මේ පහත පළවන්නේ ඒ ලිපි තුනයි:

පක්ෂ දේශපාලනයේ භයානකත්වය තේරුම් ගන්නට මෙම ලිපි තුන සමත් වන බව මගේ විශ්වාසයයි. එමෙන් ම දොම්පේ ගැටුමේ සුළුමුලද මේ ලිපි මගින් තේරුම් ගත හැකි වනු ඇත.

එදා දොම්පේ ආසනයේදී අපත් - ගරු ඇමැතිතුමාත් අතර ඇති වූ ගැටුමේදී, සර්වෝදය වෙනුවෙන් අභිනව නැගී සිට කටයුතු කළ නායක පැවිදි උතුමන්ලා අතරින් පූජ්‍ය පණ්ඩිත හිස්සැල්ලේ ඥානවිමල,

පූජ්‍ය ගණේගම සරණංකර පණ්ඩිත නාහිමි, පූජ්‍ය පණ්ඩිත නෙළුවේ ගුණානන්ද නාහිමි, ශාස්ත්‍රාචාර්ය වානච්චාවේ පඤ්ඤාසිරි යන නායක මා හිමිපාණන් වහන්සේලාත්, ලක්ෂ්මන් වික්‍රමසිංහ අගරදගුරු හිමිපාණනුත් මා මේ අවස්ථාවේ සිහිපත් කරන්නේ අපිරිමිත දයාවෙන් යුතුවය.

(1) ලියුම

යූ.ඒ.ඊ. ගුණනිලක
වානද්‍රවාච,
දොම්පේ
1974.10.20

රාජ්‍යපරිපාලන, පළාත් පාලන, ස්වදේශ කටයුතු
හා අධිකරණ කටයුතු පිළිබඳ ගරු ඇමතිතුමා,
කොළඹ 7.

ගරු ඇමතිතුමනි,

1. ඔබතුමන් ගේ නියෝගයට යටත්ව 1974.10.08 වන දින සිට වානද්‍රවාච ගමෙහි සර්වෝදය කටයුතු අත්හිටුවන ලදී.

2. මේ ගම තුළ සර්වෝදය ක්‍රියාත්මක කරන්නට එක් හේතුවක් වූයේ ඔබතුමන් විසින්ම සර්වෝදය ව්‍යාපාරය රටේ සංවර්ධනයට අවශ්‍ය ව්‍යාපාරයක් ලෙස පිළිගෙන තිබුණ හෙයිනි. පසුගිය අවුරුදු එකහමාර තුළ සර්වෝදය මගින් කරන ලද වැඩ කොටස් නිසා,

(i) රජයට විශාල මුදලක් ඉතිරි විය

(ii) වගා සංග්‍රාමයට රුකුලක් ලැබිණ

(iii) දුප්පත් ගොවිජනයා භෞතික අංශයෙන් ද, ආධ්‍යාත්මික අංශයෙන් ද දියුණු විය.

මේ බව මා ඒ.ටී. ආරියරත්න මහතා වෙත ඉදිරිපත් කළ ලිපියේ විස්තරාත්මක ලෙස දැක්වේ.

3. සෑම සර්වෝදය ශ්‍රමදාන කඳවුරකදී

(i) ගරු ඇමතිතුමාගේ නම ගෞරවාන්විත ලෙස සඳහන් කරමින් ස්තූති පූර්වකව කතා කළ හෙයිනි ද,

(ii) මේ වැඩ කටයුතු මෙහෙය වූ මා ශ්‍රී.ල.නි. පක්ෂයට සහයෝගය දක්වන කෙනෙකු වූ හෙයිනිද

අපේ වැඩකටයුතු, ඇමතිතුමාගේ දේශපාලන ශක්තිය ගම තුළ තවදුරටත් තහවුරු වන්නට විශේෂයෙන් හේතු වූ බවද, ශ්‍රී.ල.නි. පක්ෂය තහවුරු වන්නට පොදුවේ හේතු වූ බව ද සඳහන් කළ යුතුය.

4. අපේ විශාල ශ්‍රමදාන ගැන උප දිසාපතිතුමාට දන්වා ඇති අතර වැදගත් අවස්ථාවලදී ඔබතුමන්ට ආරාධනා කර ඇත.

5. රජයේ සියලු කටයුතුවලට සහයෝගය දී ඇත. සමහර කටයුතුවලට මා මුදලින් ආධාර කර ඇත. ගමේ පොදු මහජන වැඩ කරවා ගැනීම සඳහා ඔබතුමන් වෙත නියෝජිත මණ්ඩල මෙහෙයවීම්. පෞද්ගලික උදව්-උපකාර ඉල්ලනවා වෙනුවට, පොදු ඉල්ලීම් ගැන වෙහෙස වුණෙමි. බණ්ඩාරනායක ප්‍රතිපත්තිවල අගය රැස්වීම්වලදී පහදා දුනිමි. ගුණානුස්මරණ උත්සව මෙම ගම තුළ ඉතා උසස් ලෙස පැවැත්විමි.

6. අපේ ගමේ ශ්‍රමදාන කටයුතු ගැන සම්පූර්ණයෙන් අසත්‍ය වැරදි ප්‍රකාශ ඔබතුමන්ට කර ඇති පුද්ගලයා හෝ පුද්ගලයන් නිසා ඔබතුමන්ට හෝ ශ්‍රී.ල.නි. පක්ෂයට යහපතක් සිදු නොවන බව මගේ හැඟීමයි. ඔවුන් මෙසේ සර්වෝදයට හා මට පහර ගැසීමෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ,

(i) සුරා-සුදු හා හොරකම් ගම තුළ තහවුරු කිරීමටත්

(ii) වාද-හේද තහවුරු කිරීමටත්

(iii) ගමේ සමුපකාරය ගසා කෑමටත්ය. රැකියා බලා පොරොත්තුවෙන් ඔබතුමන් වෙත එන තරුණ- තරුණියන් යු.ඇන්.පී. කාරයන් ලෙස හඳුන්වා ඔවුන්ගේ අනාගතය අඳුරු කර ආස්වාදයක් ලබන්නට ද ඔවුහු කැමති වෙති.

7. පසුගිය වසර 2ක ඇතුළත අප විසින් රු 50000/- කට අධික වටිනාකමක් ඇති වැඩ කොටසක් කරන ලදී. සර්වෝදයේ අත්තිවාරම බුද්ධ දර්ශනයේ ද අත්තිවාරම හෙයින්, චිත්ත ගරුක, නිති ගරුක පිරිසක් ගමේ ඇති විය. සර්වෝදය මූල ස්ථානයෙන්,

(i) රු. 2000/- ක ණය මුදලක් හා

(ii) රු. 628.75 ක් වටිනා උපකරණ ලබාගෙන ගොවිතැන් කිරීමෙන් ඒවාට සම්බන්ධ වූ සාමාජිකයන් ගේ ආර්ථික ප්‍රශ්න විසඳන අතර ණය මුදල ද ආපසු ගෙවා ඇත.

8. මේ සියල්ල නිසා මූල සිටම සර්වෝදයට අනුග්‍රහ දැක්වූ ඔබතුමන් ගැන ගම්වාසීන්ගේ හොඳ හිත තවදුරටත් තහවුරු විය.

9. මේ ගමේ ඔබතුමන් ගේ එකම හිතවතුන් තමන් පමණක් බව හඟවන්නට බොරු ගොතා කියන,

(i) ඊර්ෂ්‍යාකාර

(ii) ආත්මාර්ථකාමී ඇතමුන් ඔබතුමන් වෙත වැරදි අදහස් ඉදිරිපත් කර ඇති හෙයින් සැබෑ තත්වය සොයා බලන ලෙස යටහත් ව ඉල්ලමි.

මෙයට

යටහත්

යූ.ඒ.ඊ. ගුණතිලක

ග්‍රා.සං.ස. ගරු ලේකම්

පිටපත:- ඒ.ටී. ආරියරත්න මහතා

(2). ලියුම

හිරිදර - කපුගොඩ

12.10.74

දොම්පෙ රාජ්‍ය සභා නියෝජිත රාජ්‍ය පරිපාලන පළාත් පාලන ස්වදේශ හා අධිකරණ කටයුතු පිළිබඳ ගරු ඇමති ෆීලික්ස් ආර්.ඩයස් බණ්ඩාරනායක ඇමතිතුමා

ගරු ඇමතිතුමනි,

පරීක්ෂණයක් ඉල්ලීම

දොම්පෙ මැතිවරණ කොට්ඨාශයට අයත් හිරිදර ගම තුළ පසුගිය දිනක සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංවිධානයක් ඇති කොට ඒ මගින් කොට්ටු කන්ද පාරේ ජලයෙන් යට වන කොටසක් ගොඩ කිරීමේ මහා ශ්‍රමදානයක් ද, හිරිදර රජයේ විද්‍යාලයේ යෝජිත රසායනාගාර පත්ති කාමරය සඳහා අත්තිවාරම් කපා සකසා දීමේ ශ්‍රමදානයක් ද, හිරිදර මහවෙල පාරේ සැතපුම් හාගයක් පමණ දුර අඩි 20ක් පමණ පළල් කොට දෙපස ගස් උදුරා ශ්‍රමදාන 5 කින් විශාල වැඩ කොටසක් ද නිම කෙරෙමින් පවතී.

මේ සඳහා මිනිස් ශ්‍රම 3500ක් පමණ යොදා රු: 25000/-ක් පමණ මුදලක් රජයට ඉතිරි කරදීමට හැකි වී ඇත. මෙම ශ්‍රමදාන කටයුතුවලදී ගම්වාසීන්ගෙන් සියලුම ආහාර සැපයීම ද ඉඩම් පරිත්‍යාග කිරීම ද නොමසුරු සහයෝගයද ලැබිණි.

අවස්ථාවාදී ඇතැම් පුද්ගලයන් සර්වෝදය ව්‍යාපාරය වේගවේරා ව්‍යාපාරයක් ලෙස ඔබතුමාට හඳුන්වා දීමට වැයම් කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක්

වශයෙන් දොම්පෙ පොලීසිය පරීක්ෂණයක් පවත්වා ඇත. මේ නිසා ගම්වාසීන්ගේ කුතුහලයක් හා අප්‍රසාදයක් සර්වෝදය ව්‍යාපාරය කෙරෙහින්, ශ්‍රමදාන සංවිධායකයන් කෙරෙහින් ඇති බැවින් ද, පුද්ගලයන්ගේ වර්ත ඝාතනයක් සිදුවී ඇති බැවින් ද අපක්ෂපාත පරීක්ෂණයක් පවත්වන හැටියට යුක්තිය පසිඳන ගරු අධිකරණ ඇමතිතුමා වශයෙන් ඔබතුමාගෙන් ඉල්ලා සිටිමු.

මෙයට

ගමේ දියුණුව පනන

අ.කො.සෝමදාස

පිටපත: ලංකා ජාතික සර්වෝදය මූලස්ථානය

මෙන් මැදුර, මොරටුව

දැන ගැනීම සඳහා

(3) ලියුම

සර්වෝදය යොවුන් හවුල

හිස්වැල්ල

74.10.12

දොම්පෙ රාජ්‍ය සභා නියෝජිත

රාජ්‍ය පරිපාලන පළාත් පාලන ස්වදේශ කටයුතු

හා අධිකරණ අමාත්‍යවර,

ගරු ඇමති ෆීලික්ස් ආර්. ඩයස් ඔණ්ඩාරනායක ඇමතිතුමා වෙත

ගරු ඇමතිතුමනි,

හිස්වැල්ල ගමේ සර්වෝදය අධ්‍යාපනික හා

සංවර්ධන කටයුතු අත්හිටුවීම

ඉහත සඳහන් කරුණ සම්බන්ධයෙන් 74.10.08 දිනමින් යුතුව ලංකා ජාතික සර්වෝදය සංගමයේ ගරු සංවිධායක ලේකම් ඒ.ටී. ආරියරත්න මහත්මා විසින් මා වෙත එවූ ලිපියේ ඔබ තුමා වෙත යොමු කළ පිටපත හා සම්බන්ධවයි.

ප්‍රස්තුත ලිපියෙන් ලැබුණු උපදෙස් පරිදි සර්වෝදය මගින් අප ගමේ කෙරුණු සියලුම සුභසාධක කටයුතු හා සංවර්ධන කටයුතු වහාම ක්‍රියාත්මක වන පරිදි නැවතු බවට අදාළ සමිතියේ සභාපති හැටියට මවිසින් නියෝග දැන්වීමක් නිකුත් කෙළේමි. මෙයට අමතරව

74.10.11 දින සමිතිය නීත්‍යානුකූලව විසුරුවා හැරීම සඳහා සාමාජිකත්වය කැඳවා ඔවුන් ඉදිරියේ ප්‍රකාශයක් ද කෙළෙමි. මෙම අවස්ථාව සඳහා වැනේ උප දිසාපති වරයාටද පැමිණෙන ලෙස ආරාධනය කළ නමුත් ඔහු වෙනුවෙන් කොට්ඨාශයේ ග්‍රාම සේවක මහතා පමණක් සහභාගි විය. මෙම තත්වය අනුව 74.10.09 දින සිට අප ගමේ අප විසින් පවත්වාගෙන ආ සර්වෝදය සංවිධානය අවසන් විය.

විශේෂයෙන් සර්වෝදය සංවිධානය ඔබතුමා විසින්ම රාජ්‍ය සභාවේ පනතක් හැටියට ඉදිරිපත් කොට සම්මත කරවා නීත්‍යානුකූල සේවා සංවිධානයක් හැටියට මහජනතාවට පිළිගැන්වූ නිසාම, ඔබේම ජන්ද දායකයන් හැටියට එම සංවිධානය අප ගමේදී පිහිටුවා කටයුතු කිරීමට අප වඩාත් උත්සාහයෙන් කටයුතු කෙළෙමු. එහෙත් ඔබතුමා දැනට දරන අදහසට ගරු කිරීමක් හා අවනත වීමක් වශයෙන් මින් ඉදිරියට මූලස්ථානයේ සම්බන්ධයක් ඇතිව හෝ නැතිව මෙම සංවිධානය පවත්වාගෙන නොයාමට අපි තීරණය කෙළෙමු.

ආර්යරත්න මහතාගේ ලිපියේ 4 වන ඡේදය අනුව ගමේ අධ්‍යාපන හා සුභසාධක සංවර්ධනය සඳහා දැනට ක්‍රියාත්මක වන පහත සඳහන් වැඩ කටයුතු මොනයම් සංවිධානයක් යටතේ හෝ ඉදිරියට පවත්වාගෙන යාම අත්‍යවශ්‍ය වන බව සඳහන් කළ යුතුව ඇත. මේ අනුව මෙම කටයුතු කුමන සංවිධානයක් යටතේ ඉදිරියට ගෙන යාමට කටයුතු කළ යුතුදැයි ඔබතුමා විසින් ම උපදෙස් දෙන ලෙස ද ඉල්ලා සිටිමි. මේ දක්වා මෙම කටයුතු කරගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය මූලික අවශ්‍යතාවයන් සහ අනිවාර්ය අවශ්‍යතාවයන් සර්වෝදය මූලස්ථානය විසින් සපයා දී ඇත. අදාළ වැඩකටයුතු ශීර්ෂ වශයෙන් පහතින් දක්වා ඇත:

1. නව අධ්‍යාපනික මූලධර්ම යටතේ පෙර පාසලක් පවත්වාගෙන යාම (පාසල් උපකරණ හා සිසුන් සඳහා ආහාර සැපයීම මූලස්ථානය විසින් කෙරුණු අතර පෙරපාසල් පාලිකාවද පත් කර ඇත්තේ මූලස්ථානය වෙතිනි)
2. මුළුතැන් ගෙයක් පවත්වාගෙන යාම
(මන්දපෝෂණයෙන් පෙළෙන දරුවන් හා මවුවරුන් වෙත කිරි ආහාර වේලක් හෝ වෙනත් පෝෂ්‍ය දායි ආහාර වේලක් සැපයීම මෙහිදී කිරි ආහාර හා මෝර කෙල් වැනිදේ මූලස්ථානය වෙතින් සපයා ඇත.)

3. සර්වෝදය ගොවිපළ - මෙම ගොවිපළේ සාමාජිකයින්ට දිනකට රු 14/- බැගින් යැපීමක් ගෙවීමට හා වගා යෝජනා සඳහා වැය වන මුදල් සඳහා මූලස්ථානයෙන් රු 19,000/-ක ණය මුදලක් අනුමත කරවාගෙන ඇති අතර, එයින් දැනට රු 7250ක් වැය වී ඇත. දැනට ගොවිපළේ මයිසොක්කා වී කුරහන් වැල්දොඩම් කෙසෙල් හා අල බතල ආදිය වගා කර ඇත.

4. ශ්‍රමදාන

(විශේෂ ශ්‍රමදාන සඳහා මූලස්ථානයෙන් මුදලින්, උපකරණවලින් හා ශ්‍රමයෙන් ආධාර ලැබේ)

මෙතෙක් පැවැති මෙම සංවර්ධන පහසුකම් අහෝසි වී ගියහොත් ඉතා විශාල පාඩුවක් ගම්වැසියන් වෙත සිදුවන බැවින් මෙම කටයුතු ග්‍රාම සංවර්ධන, ප්‍රජා මණ්ඩල හෝ ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂ ශාඛා සමිතිය හෝ මොන යම් සංවිධානයක් යටතේ හෝ ඉදිරියට ගෙන යාමට කටයුතු සලසා දෙන ලෙස ඉල්ලමි.

තවද ඔබතුමා වෙත දැන්විය යුතු හා වැදගත් කරුණකි. ඒ ඔබතුමා හා ඔබ මැතිනිය විසින් සර්වෝදයේ මාර්ගෝපදේශක ආරියරත්න මහතා වෙත මා සම්බන්ධයෙන් කර ඇති ප්‍රකාශයක් සම්බන්ධයෙනි. ආරියරත්න මහතාගෙන් ලැබුණු විශේෂ පණිවුඩයක් අනුව මම ඔහු හමුවීමි. එහිදී ඔහු මගෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් අසන ලදී.

පළමුවැන්න: ඔබ ගණිකා මඩමක් පවත්වාගෙන යනවාද? එසේත් නැත්නම් යම් යම් පුද්ගලයින් සඳහා ගණිකාවන් සැපයීමක් කරනවාද?

දෙවැන්න: ඔබ කසිප්පු කාරයෙක් ද? ඔබ කසිප්පු ජාවාරම් කරනවාද?

සුපිරිසිදු අධ්‍යාත්මයක් ගොඩනගා ගැනීම සඳහා යහගුණ ප්‍රගුණ කරන්නකු හැටියට මෙම ප්‍රශ්නවලින් මා ලත් වේදනාව අසීමිතය. මෙම ප්‍රශ්න නැගීමට පදනම් වූ හේතු මා ආරියරත්න මහතාගෙන් විමසූ විට ඔහු විසින් සඳහන් කළේ, එවැනි පුද්ගලයකු හැටියට ඔබතුමා හා මැතිනිය විසින් මා හඳුන්වා දුන් බවය. පළමුව ඔබතුමා විසින් කරුණු නොදැන කර ඇති මෙම ප්‍රකාශය කෙරෙහි පිරිසිදු හදවතක් ඇති පුද්ගලයකු හැටියට මම කනගාටු වෙමි.

පරම්පරාවෙන් හා උපනිත්ම ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පාක්ෂිකයකු වූ මා ඉකුත් මැතිවරණවලදී, අප ගමේ මැතිවරණ කටයුතු සංවිධානයේදී මූලිකව කටයුතු කළ බව ඔබතුමාට මතක ඇතැයි සිතමි. එක්සත් ජාතික පක්ෂ රජය බලයට පත්වූ අවස්ථාවේ මා යාපනයට මාරු කර, ඔබතුමාගේ මැතිවරණ රැස්වීම පැවැත්වීම සඳහා වේදිකා පිළියෙල

කිරීම හා ඒ සඳහා ඉඩම දීම සම්බන්ධයෙන් මගෙන් පලි ගත් ආකාරය
 ද ඔබ තුමාට මතක ඇතැයි සිතමි. රැකියාවෙන් ලැබෙන වැටුපෙන්
 පමණක් ජීවත්වන දුප්පත් ලිපිකරුවකු හැටියට සේවය කරද්දීත්,
 එක්සත් ජාතික පක්ෂ රජය බලයේ රැඳී සිටිද්දීත්, ජීවන මග ගැන පවා
 නොතකා ප්‍රසිද්ධියේ ඉකුත් මැතිවරණයේදී ඔබතුමාගේ විශිෂ්ට
 ජයග්‍රහණය සඳහා කටයුතු කළ හැටි ද ඔබ තුමාට මතක ඇතැයි
 සිතමි. ඒ තබා මේ දක්වාත් මා ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂයේ ශාඛාවේ
 සභාපති හැටියට කටයුතු කරන බව ඔබතුමා දන්නවා ඇත. තවද මේ
 අවස්ථාවේ ඔබතුමා නොදන්නා දේත් දන්වා සිටිය යුතු තත්ත්වයක්
 උදාවූ නිසා මෙම කරුණු ද සඳහන් කරමි. වැනේ කාර්යාලය විවෘත
 කිරීමේ දිනයේදී ඔබතුමා පිළිගැනීම සඳහා පැවැත් වූ උත්සවයේදී එය
 සංවිධානය කර ගැනීමට කාර්යාල නිලධාරීන් හැටියට අවශ්‍ය කටයුතු
 සංවිධානය කිරීමට එක් නිලධාරියකුගෙන් රු10/- බැගින් එකතු
 කරමුයි කළ යෝජනාවට පිළිතුරු වූයේ “වේදිකා ගසන්නන් මල්මාලා
 ගන්නන් වැටුප් නොගෙවන බවය.” කාර්යාලය වෙත මත්පැන් ගෙන්වා
 ගැනීම හෝ ගෙනවිත් පාවිච්චි කිරීම ප්‍රධාන ලිපිකරු හැටියට මවිසින්
 ඉඩ නුදුන් අවස්ථාවේත්, කාර්යාල වේලාව තුළ කැරම් ක්‍රීඩා කිරීමට ඉඩ
 නොදී කව පෙත්ත ගෙන ලාවිචුවේ දමා ගත් අවස්ථාවේ, ඔවුන් මට
 විරුද්ධව නොයෙක් පියවරවල් ගන්නා ලදී. මගේ නාම පුවරුව පවා
 කහල ගොඩට විසි කර තිබුණි. මේ සියලු පීඩන මධ්‍යයේ ලංකාවේ මුල්ම
 උප දිසාපති කාර්යාලය හැටියටත්, අප කොට්ඨාශයේම කාර්යාලය
 හැටියටත් ඔබ තුමාගේ ගරුත්වය ආරක්ෂා වන පරිදි කටයුතු කිරීමට
 මම දැඩි ආයාසයක් ගනිමි. එහෙත් අත් වූයේ නොසිතූ ඉරණමකි. මෙම
 තත්ත්වය මම පැමිණි දින පටන්ම මේ දක්වා සිදුවී ඇති සිද්ධීන් තුළින්
 ඔබතුමාටම පසුව හෝ වැටහෙන්න ඇතැයි සිතමි. දැන් තත්ත්වය
 තවදුරටත් විමර්ශනය කරන්නේ නම් කරුණු වඩාත් පැහැදිලි වනු
 ඇත. මේ සියල්ලටම හේතු වූයේ මා පහත් යයි සම්මත තලයක
 උපන්නකු හැටියට සාධාරණව හා එඩිතරව කටයුතු කිරීමය; ඔබතුමා
 කරුණු නොසොයා මා කෙරෙහි ගත් තීරණ ද ඔබ තුමාට අමුතුවෙන්
 මතක් කළ යුතු යයි නොසිතමි. එහෙත් මේ කිසිවකින් මගේ හදවත්
 කම්පා නොවූ බව මා අවධාරණයෙන් සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි.
 එහෙත් ඔබ දෙපල මේ අවස්ථාවේ මා පිළිබඳව ආර්යරත්න මහත්මා
 වෙත කර ඇති හඳුන්වාදීම ගැන මා කනගාටුවටත් - කම්පාවටත් පත්

වූ අතර, ඒ පිළිබඳ නීති ගරුක යුක්ති ගරුක ඔබ තුමාගෙන් එක් ඉල්ලීමක් කරමි.

ප්‍රදේශයේ සිටින ඔබතුමාගේ නමින් ප්‍රදේශය ගසාකන අවස්ථාවාදී කුහකයන් විසින් හෝ යුක්තිය සාධාරණය හා සත්‍යය තුරුස්සන අදමිටුවන් විසින් හෝ ඔබතුමාට මා ගැන බොරු ආරංචි හා තොරතුරු සපයා ඔබතුමාව මුළා කර ඇති බව මම පිළිගනිමි. එම නිසාම මෙම තොරතුරු ඔබතුමා වෙත සපයන ලද පුද්ගලයින්ට එම තොරතුරු මා ඉදිරියේ සාක්ෂි ඇතිව සනාථ කරන ලෙස මම ඔවුන්ට අභියෝග කරමි. එවැනි පරීක්ෂණ අවස්ථාවක් ලබාදීමට ඔබ තුමා කටයුතු කරන ලෙසත්, එහිදී නියම සත්‍යය අවබෝධ කර ගන්නා ලෙසත් කාරුණිකව ඉල්ලමි.

සුරා පානයෙන් - ගණිකා දූෂණ ආදියෙන් තබා, මස් මාලු කෑමෙන් පවා වැළකී, අවිභිංසක ජීවිතයක් තුළින් සේවයක් කොට ලබන නිරාමිස ප්‍රීතියෙන් සැනීමට පත් වීම මගේ ජීවිතයේ අරමුණයි. එනිසාම මෙවැනි ප්‍රකාශවලින් මගේ පෞද්ගලික චරිතයටත්, භෞතික ජීවිතයටත් හානියක් වුවත්, පිරිසිදු ආධ්‍යාත්මයට ඉන් වන අවදානම නොවන බැවින් මම සැනසෙන්නෙමි.

මෙම කරුණු ගැන ඔබතුමාගේ විශේෂ කාරුණික අවධානය යොමු වන දැකීම මගේ එකම පැතුමයි.

මෙයට

විශ්වාසී

ඔබතුමාගේ ජන්දදායක

ප්‍රේමිනාත් රත්නසූරිය

විසුරුවා හරින ලද සර්වෝදය ශාඛාවේ සභාපති

පිටපත: ඒ. ටී. ආරියරත්න මහතා
ලංකා ජාතික සර්වෝදය මූලස්ථානය
මෙන් මැදුර, මොරටුව
දැන ගැනීම සඳහා

ඇවිදින පුස්තකාලය

එ දින අපි දෙකියාය නගරයේ සිට කොළවෙතිගම පාර ඔස්සේ ජීප් රථයෙකින් ගමන් ගනිමින් සිටියෙමු. රථය පැද වූයේ ද මා ය. මෙසේ ටික දුරක් යන විට රෙද්දක් හැට්ටයක් හැඳ ගත් තරුණ ගැහැනු ළමයකු පොත් මිටියක් කර තබාගෙන යන දර්ශනයක් දැක ගන්නට ලැබිණි. මම රථයේ ගමන බාල කොට එය ඇය අසලට සමීප කොට නතර කළෙමි.

“නංගි ඔය මොනවද කරේ තියා ගෙන යන්නේ...?”

මම සිනා මුසුව සුහද ලෙස විකාළෙමි.

ඇය හිස ඔසොවා මා දෙස බැලුවේ නැත. එහෙත් පිළිතුරු දුන්නාය.

“පොත්...!”

“මොනවද පොත්...?”

“අපේ සර්වෝදය සිහිනි පොත් ගුලේ පොත්...”

“ඉතින් මේ කොතේද ඔය පොත් උස්සාගෙන යන්නේ...?”

“අපේ සිහිනි හවුලෙ නංගිලා මල්ලිලා ඉන්න ගෙවල්වලට මම මේ පොත් බෙදා දීල සතියකට පස්සෙ ගිහින් පොත් මාරු කරලා දෙනවා...”

“එහෙම නං නංගි ඇවිදින පුස්තකාලයක්”

ඇ. සිනාපුණාය.

“ඔව්... ගමේ සමහරුන් මට විහිළුවට එහෙම කියනවා...”

“නංගිගෙ නම මොකක්ද...?”

“කුසුමලතා...”

“කොච්චර දුර යනවද...?”

“සත හතළිහක දුර යනවා...”

ගම්බද යුවතියකට උරුම ලේඛනවලට භාවය ද ඇය තුළ ඇතත්, ඇය ඉදිරිපත් වීමේ ශක්තියෙන් යුත් එඩිතර, එමෙන්ම සමාජශීලී බුද්ධිමත් යුවතියක බව මට තේරුම් ගත හැකි විය.

“එන්න. මම ගෙනිනිත් ඇරලන්නම්...”

“නෑ ඕන නෑ... මම පයින් යන්නම්...” මෙසේ කියන අතර පළමු වරට ඇ හිස හරවා මා දෙස බැලුවාය. ඒ සමහර විමනිය පළ කරන ලීලාවෙන් ඇගේ දෙනෙන් විවර වන අයුරු මට දැක ගන්නට ලැබිණි. මම රථයෙන් බිමට බැස්සෙමි.

ඒ සමහර ඒ තරුණිය තම උර මත වූ පොත් මිටිය අසල ගල් තලාවක් මත තබා මා වෙත අවුත් ගෞරව පෙරදැරිව මට වැඳ ආචාර කළාය. “මට සර්ව අභ්‍යන්තර බැරි වුණා...” යැයි කීවාය. ඇගේ දෙනෙන් සතුටු කළුපිත් පිරී තිබිණි.

ඒ අතර හේවාචිතාරණ මල්ලී ද රථයෙන් බැස අර පොත් මිටිය ගෙන රථය තුළට දැමීමේය.

අපි සියලු දෙනම රථයේ නැගී ගමන් ගනිමු.

එවිට ඒ තරුණිය මෙසේ කීවාය.

“මම මීට මාස තුනකට උඩදී සර්වෝදය මූලස්ථානයට ඇවිත් ජයසේකර මහත්මිය යටතේ සිහිනි සේවා පාඨමාලාව හදැරුවා. ඊට පස්සේ ප්‍රජා නායකත්ව පාඨමාලාවක් හදැරුවා. දැන් මම ගමේ වැඩ කරනවා. සර්වෝදයෙන් අපේ ගමට විශාල වැඩ කොටසක් සිද්ධ වෙනවා. අපේ පුංචි ළමයි මේ පොත් කියවන්න හරිම ආසයි. ගිය සතියේ අපට රුපියල් දහස් ගණනක් වටිනා පොත් මූලස්ථානයෙන් ලැබුණා. ඇත්තටම සර් - සර්වෝදයෙන් අපේ ගමට නම්, ලොකු සේවයක් තමයි සිද්ධ වෙන්නෙ...”

මේ දේ සිදුවී කොතරම් කාලයක් ගත වී ඇද්ද?

එහෙත් තවමත් ඒ තරුණිය පොත් මිටියක් කර තබාගෙන තනිවම පාරේ යමින් සිටි අයුරුත්, පසුව ඇ අප හා පැවැසූ “ඇත්තටම සර් සර්වෝදයෙන් අපේ ගමට නම් ලොකු සේවයක් තමයි සිද්ධවෙන්නෙ” යන කියමනත් තවමත් මගේ මතසින් පහ වී ගොස් නැතුවා සේය.

සංවර්ධනය සඳහා සහයෝගය සහ සහභෝගය

පක්ෂ දේශපාලනය පිළිබඳව මා තුළ එදා විශ්වාසයක් පැවැතියේ නැත; අදත් නැත. එහෙත් බලයට පත් වෙන කවර රජයක් සමඟ වුවද එකමුතු වී පෞද්ගලික අංශයේත්, සිවිල් සමාජයේත් සහයෝගයෙන් සහ සහභෝගයෙන් කටයුතු කොට සාමය, සමගිය සහ සෞභාග්‍යය රට තුළ ගොඩනැගිය යුතුය යන විශ්වාසය නම් නිරන්තරවම මා තුළ රැඳී පැවැතිණි. “සහභෝගය” යනුවෙන් මා අදහස් කළේ රජයේ සම්පත් ස්වේච්ඡා සේවා ආයතන සමඟ බෙදා ගන්නා අතර, අනෙක් අතින් ස්වේච්ඡා සේවාවන්හි සහයෝගය ජනතා යහපත තකා රජයට ලබා දීමය. මේ දෙ අංශයේ එකමුතු කම සිදු වූවොත්, සර්වෝදය අපේක්ෂා කරන විදිහේ ජනතාවගේ ස්ව ශක්තියත්, සාමූහික සහයෝගීතාවයත් පොදු සංවර්ධනය සඳහා යොමු කෙරෙන සමාජ ක්‍රමයක් ගොඩනැගිය හැකිය යන විශ්වාසය මා තුළ තිබිණි.

1970 දශකයේදී මේ විශ්වාසය මත පිහිටා කටයුතු කළ මම, එවකට බලයට පත් සිරිමාවෝ බණ්ඩාරත්නායක රජයට වාගේම ඩඩ්ලි සේනානායක රජයට ද මෙම යෝජනාව ඉදිරිපත් කළෙමි. ඒ යෝජනා ඉදිරිපත් කරන විට, සර්වෝදය එතෙක් සිදු කොට තිබූ සමාජ සංවර්ධනය සඳහා වූ අත්දැකීම් ද, ඒවායින් ලබා ගත් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ද විග්‍රහ කොට දැක්වීමට අමතක නොකළෙමි. එහෙත් මා බලාපොරොත්තු වූ සහාය මේ රජයෙන් දෙකෙන්ම මට ලබා ගත නොහැකි විය. මට අවශ්‍ය වූයේ රජය අනුගමනය කළ ජාතික ප්‍රතිපත්තිවලට, සර්වෝදයේ සංවර්ධන යෝජනා ඇතුළත් කිරීමය. බාගවිට ඒ රජයෙන් ම යෝජනාවලට එතරම් ප්‍රසාදයක් නොදැක් වූයේ, දේශපාලන වශයෙන් සෘජුවම එයින් වාසියක් අත් නොවන වග පෙනී ගිය නිසා යැයි මම සිතමි.

එහෙත් මම එයින් පසුබට නොවිමි. කවර දා හෝ කවර රජයක් හෝ අපේ යෝජනා ක්‍රම පිළිගනු ලබනවා ඇතැයි මම විශ්වාස කළෙමි.

මේ අතර 'රැමන් මැග්සයිසයි' ත්‍යාගය ලැබීමත් සමඟම, මට ජාත්‍යන්තර සම්බන්ධකම් වර්ධනය කැර ගන්නට ද අවස්ථාව සැලැසිණි. විශේෂයෙන්ම ලෝක තරුණ සමුළුව මාර්ගයෙන් එක්සත් ජාතීන්ගේ විවිධ සමුළුවලට සහභාගී වීමටත්, යුරෝපීය ස්වේච්ඡා සේවා ආයතන සමඟ සම්බන්ධවීමටත් ඉඩ කඩ ලැබිණ. එහිදී මට ඉතාම වැදගත් පුද්ගලයෙක් දැන හඳුනා ගන්නට ලැබිණ. ඒ නෙදර්ලන්ත ජාතික පීඩි ඩික්ස්ට්‍රා මහතාය. ඔහු ගාන්ධි දර්ශනයෙන් ආභාෂය ලත් ප්‍රවීණ සංවර්ධන සේවකයෙක් වුවා පමණක් නොව, බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති කුෂාග්‍ර බුද්ධිමතකුද, දාර්ශනිකයකුද විය. ඩික්ස්ට්‍රා මහතා මා දැන හඳුනා ගත් පසු, ජාත්‍යන්තර තලයේ බොහෝ වැදගත් ස්ථානවලට යාමට ඔහු මට දොරටු විවෘත කර දුන් බවද සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

රජයේ ආධාර උපකාර නොලැබීම නිසා, සර්වෝදයට අවශ්‍ය සම්පත් සපුරා ගැනීම සඳහා මූල්‍ය සම්පත් සම්පාදනය කොට ගැනීමට ද මෙහි දී මට අවස්ථාව උදා විණි. පළමුව මම විදේශ ආයතනවලට දේශන, නිබන්ධන සහ අධ්‍යයන ආදී සේවා සම්පාදනය කොට මගේ හැකියාවන් තුළින් ධනය උපයා ගත් අතර, අනතුරුව විදේශ ආධාර ලබා ගැනීමට ද මම සමත් වීමි.

මේ අවදිය වන විට ශ්‍රී ලංකාවට විදේශ ආධාර ලැබෙමින් තිබුණේ යුරෝපීය සහ විවිධ මිෂනාරි ආයතනවලින් පමණි. එසේ ලැබුණු බොහෝ ආධාර ගලා ගියේ දේශීය ක්‍රිස්තියානි ජන කොට්ඨාශයන්හි යහපත සඳහා පමණි. බෞද්ධ සහ හින්දු දුප්පත් ජනතාවට ඒ ආධාර ලැබුණේ නැත. ඒ අයට ඒ ආධාර ලබා ගත යුතු නම්, ඒ අය තම ආගම් වෙනස් කොට, ක්‍රිස්තියානි ආගම වැළඳ ගත යුතුව තිබිණ. දේශීය වශයෙන් බලපැවැත්වූ මේ තත්ත්වයන්, බාගවිට ඒ ආධාර ලංකාවට සැපයූ විදේශ ආයතන නොදැන සිටියා විය හැකිය.

පීටි ඩික්ස්ට්‍රා මහතාගේ සමාගමය මා හට ලැබීමත් සමඟම පිටරටවලට ආධාර සපයන එබඳු ජාත්‍යන්තර ආයතන ගණනාවකටම යන්නට මට අවස්ථාව සැලැසිණ. ජීනීවා, රෝමය ආදී නගරවල ද, බෙල්ජියම, නෙදර්ලන්තය සහ ජර්මනිය යන රටවල පිහිටි විදේශ ආධාර සපයන මධ්‍යස්ථානවලට ගිය විට ඒවායේ කටයුතු සිදු කරන ආකාරය පිළිබඳ පූර්ණ අධ්‍යයනයක යෙදෙන්නට මට අවස්ථාව සැලැසිණ. එහිදී මම ඒ අයට යෝජනා කළේ, අපේ රටේ බෞද්ධ සහ

හින්දු ජනතාවට ද මෙම විදේශ ආධාර ලබා දිය යුතු බවත්, ජාති ආගම් හේදවලින් තොරව දිළිඳු කමත්, බෙලහීනත්වයත් පිටුදැකීමට කටයුතු කළ යුතු බවත්ය; එසේ ප්‍රකාශ කළ යුතු බවත්ය. එසේ ප්‍රකාශ කළ මම, සර්වෝදය ක්‍රියාත්මක කරන්නේ එවැනි වැඩ පිළිවෙලක් බව පෙන්වා දී, අපේ ව්‍යාපෘති සහ ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳව ද පූර්ණ විස්තරාවලියක් ඒ අයට පෙන්වා දුනිමි.

ජිනීවා පිහිටි ජාත්‍යන්තර ශ්‍රීතරත් සභාව, ජගත් (ප්‍රොටෙස්තියාන්තු) පල්ලි මණ්ඩලය සහ කතෝලික සහන සේවාවත්, ලෝක විශ්ව විද්‍යාල සේවාව, ස්වේච්ඡා සේවා ආයතන පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර මණ්ඩලය සහ එංගලන්තය, අමෙරිකාව සහ කැනඩාවේ පිහිටි ඔක්ස්ෆර්ම් මූලස්ථානද එසේම දැක බලා මගේ අදහස් ඉදිරිපත් කළ ජාත්‍යන්තර ආයතන විය.

එහෙත් එදා අපට - අපේ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා ආධාර උපකාර කිරීමට ඉදිරිපත් වූයේ ජර්මනියේ ෆෙඩ්රික් නවුමාන් ආයතනයත්, නෙදර්ලන්තයේ 'නොවිබ්' ආයතනයත් බව මෙහිලා සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

ඒ අවදිය වන විට සර්වෝදයට ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පමණක් නොව, ජාතික වශයෙන්ද කටයුතු කරගෙන යාමට විශාල වශයෙන් සම්පත් අවශ්‍යව තිබිණ. ජාතික වශයෙන් අපට රාජ්‍ය අනුග්‍රහයක් නොලැබුණු නිසා, ජාත්‍යන්තර සහාය ලබා ගැනීම නිරවද්‍ය කාර්යයක් බව මට අවබෝධ වී තිබිණ. ඒ සියලු ආධාර අප ලබා ගත්තේ අපේ අනන්‍යතාවය ආරක්ෂා කර ගනිමිනි. එහෙත් මෙලෙස විදේශ ආධාර ලබා ගැනීම ඇතැමුන්ගේ විවේචනයට භාජනය වී තිබුණ බව ද සඳහන් කළ යුතුව ඇත. එසේ අප විවේචනය කළෝ, අන්තගාමී අදහස් කර පින්තා ගත් ඇතැම් දේශපාලන පක්ෂ නියෝජනය කළ උදවිය බවය මගේ අදහස. ඒ අය අපේ කාර්යය දෙස මධ්‍යස්ථ ඇසකින් බැලුවේ නැත. කෙසේ වුව ද මේ ලෙස අපේ අනන්‍යතාවය ආරක්ෂා කර ගනිමින් ජාතික සංවර්ධනය සඳහා විදේශ ආධාර ලබා ගැනීම නිවැරදි බව අදත් මම විශ්වාස කරමි.

ඒ සමඟම සර්වෝදය අපේක්ෂා කළ තවත් සංවර්ධනාත්මක සේවාවක් පුබුදුවා ගැනීමට ද එකල අපට මාර්ගය විවර වී තිබිණ. ඒ සර්වෝදයේ තවත් සංකල්පයක් වූ 'විශ්වෝදය' වැඩ සටහනේ සමාරම්භයයි. විශ්වෝදය සංකල්පයෙන් මා බලාපොරොත්තු වූයේ ලෝක ප්‍රජාව අතර පුද්ගලයන් වශයෙන්, පවුල් වශයෙන් සහ ප්‍රජාවන් වශයෙන් එකට සම්බන්ධ කිරීමේ කාර්ය සාධනයය. එය මට සපුරා ගත

හැකි වූයේ බෙල්ජියමේ බාලෙන් නගරය සර්වෝදය ගම්මානයකුත් එකට සම්බන්ධ කොට “ගමට ගමක්” ඇඳීමේ ක්‍රියාවලිය තුළින් විශ්වෝදය සංකල්පය ක්‍රියාවට නැගීමය.

මෙම වැඩ සටහන 70 දශකයේදී ඉතාමත්ම සාර්ථක අත්දැමින් ක්‍රියාවට නැගිණි.

මේ බලාපොරොත්තු ඇතිව හැකි තරම් රජයේ මැති ඇමතිවරුන් සර්වෝදයට කැඳවා අප කරන සේවාවන් ඔවුන්ට දැකබලා ගැනීමට සැලැස්වූයෙමි.

සර්වෝදය සහ රාජ්‍ය සම්බන්ධීකරණය

අ ස සර්වෝදය සංවිධානය ගොඩනඟන අවදිය වන විට මේ රටේ ‘රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන’ යනුවෙන් හඳුන්වන සංවිධාන කිසිවක් තිබුණේ නැත. ඒ වන විට ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවැතියේ ශ්‍රී ලංකා අමද්‍යප ව්‍යාපාරය, ශ්‍රී ලංකා බෞද්ධ මහා සම්මේලනය, තරුණ බෞද්ධ සමිති ව්‍යාපාරය, තරුණ ක්‍රිස්තියානි සංගමය, මහිලා සමිති ව්‍යාපාරය වැනි සංවිධානය. ඒවා ස්වේච්ඡා සේවා පෙරදැරි කොට පිහිටුවන ලද සංවිධානය. ඒ සංවිධානවල වැටුප් ලබන සේවක සේවිකාවන් සිටියේ අල්ප වශයෙනි.

‘සර්වෝදය’ ව්‍යුහාත්මකව මේ ආයතනවලට බෙහෙවින් සමාන වූ අතර, වෙනස් වූයේ නව දර්ශනයක පිහිටා, නව ශිල්පීය ක්‍රම අනුගමනය කරමින්, ගම්වල නව ස්වාධීන සමිති පිහිටුවමින්, මුළු සමාජයම අභිංසාවාදී විප්ලවයක් කරා මෙහෙයැවීමේ සංසිද්ධියටය. එමෙන්ම ආධ්‍යාත්මික, සදාචාර, සංස්කෘතික, සාමාජික, ආර්ථික සහ දේශපාලනික යන අංශවලින් විශාල සාමාජික වෙනස්කම් සිදු කිරීමට ඇප කැප වූ සංවිධානයක් වශයෙන් කටයුතු කරන බව, සර්වෝදය ආරම්භයේ සිටම ප්‍රකාශ කළ බව ද මෙහිලා සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

1960 ගණන්වල අවසාන භාගයේ සාහිති නිවීමේ ව්‍යාපාරය සහ තරුණ සේවා සභාව ද ආරම්භ විය. තරුණ සේවා සභාව පිහිටුවීම සඳහා උපදෙස් දීමට මෙරටට පැමිණ සිටි ර්ශ්‍රායල් ජාතික “ආර්යේ ලෙව්” මහතා මේ පිළිබඳව කිහිප වරක්ම මා මුණ ගැසී මගේ උපදෙස් ලබා ගත්තේය. එය පිහිට වූ පසු එවකට අගමැති ධුරය හෙබැවූ ඩඩ්ලි සේනානායක මහතා මෙය මට භාර ගන්නා ලෙස ඉල්ලා සිටියේය. මම එයට කැමැති නොවීම. වන්දා ද ෆොන්සේකා මහතා සාහිති

නිවීමේ කම්බුව ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමට පුරෝගාමී වූ රජයේ නිලධාරියාය. එතුමා ගේ වුවමනාව මත ටික දිනක් මම එම කම්බුවේ සේවය කළෙමි. එහෙත් එය උපාලි ගුණරත්න මහතාගේ භාරයට පත් වූ පසු මම එයින් ඉල්ලා අස් වූයෙමි. (සාහිති නිවීමේ කම්බුවත්, සර්වෝදය ව්‍යාපාරයත් යන ආයතන දෙකම 1966 දී පුණ්‍යායතන බවට පත් වූයේ එකම ගැසට් නිවේදනයෙකින් බව මට මතකය.)

මා රජය යෝජනා කළ ආයතන දෙකටම, එනම් සාහිති නිවීමේ පදනමට සහ තරුණ සේවා සභාවට සම්බන්ධවීමට අනුමැති වූයේ කාරණා දෙකක් නිසාය. එකක් සිවිල් සමාජය ශක්තිමත් කළ හැකි ජන සහභාගීත්වය පදනම් කොට ක්‍රියාත්මක කරන එම ආයතන දෙක, රාජ්‍ය ආයතන වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වීමේදී එයට දේශපාලනය මුසු වීමට ඇති ඉඩකඩ වැඩි බව මට පෙනී යාමය. අනෙක ඒ කාරණය නිසාම සිවිල් සමාජය දුර්වල වී යාමේ තත්ත්වයක් පැන නැගිය හැකි බව අවබෝධ වීමය.

තත්ත්වය මෙසේ වුවද, 1970 දශකයේ දී මා අගමැති කාර්යාලයට ඉතා සමීපව කටයුතු කිරීමෙන් බලාපොරොත්තු වූයේ දේශපාලනයෙන් තොර ජනතා සංවිධානයක් වශයෙන් සර්වෝදය අන්‍යෝන්‍යතාවය අගමැති තුමිය ගේම අනුදැනුම යටතේ ක්‍රමයෙන් ගොඩනංවා ගැනීමටය. මහිලා සමිති ව්‍යාපාරයේ නායිකාවක් වශයෙන් සේවය කොට, ඒ අරබයා පුළුල් අත්දැකීමක් සහ දැනීමක් ලබා තිබීම නිසා මේ සම්බන්ධයෙන් එතුමිය තුළ වෙනත් දේශපාලනඥයන්ගේ සහ නිලධාරීන්ගේ ආකල්පවලට වඩා වෙනසක් තිබීම මට ප්‍රයෝජනවත් වූ බව ද සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

මෙහිලා සඳහන් කළ යුතු තවත් වැදගත් කාරණයක් ඇත: එනම් සර්වෝදය ව්‍යාපාරය මේ රටේ ආරම්භ කරන තුරුම, ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සහයෝගිතා ආයතන සමග මෙරට ක්‍රිස්තියානි ස්වේච්ඡා ආයතන පමණක් කටයුතු කිරීමේ තත්ත්වයක් ගොඩනැගී තිබීමය. ප්‍රථම වතාවට එබඳු විදේශීය ආයතනවල සහයෝගය මේ රටේ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා අන්තර්ග්‍රහණය කොට ගත් ප්‍රථම ක්‍රිස්තියානි නොවන සංවිධානය, අපේ සර්වෝදය සංවිධානය බව ද මෙහිලා සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

ගමට ගමක් සම්බන්ධ කිරීමේ වැඩ පිළිවෙල, යුනෙස්කෝ තැගි කුපන් ක්‍රමයේ සහයෝගය ලබා ගැනීම, බෙල්ජියමේ 11-11-11 ව්‍යාපාරය, ජර්මනියේ ග්‍රෙඩර්ක් නවුමාන් ආයතනය, නෙදර්ලන්තයේ

නොවිඬි ආයතනය, එංගලන්තයේ ඔක්ස්ෆර්ඩ් ආයතනය, ස්විට්සර්ලන්තයේ හෙල්විටස් ආයතනය ආදී ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සහයෝගීතා ආයතන ප්‍රථම වතාවට සම්බන්ධ වූයේ සර්වෝදය සංවිධාන ජාලය සමගය. මෙබඳු සංවිධාන සමග සම්බන්ධව කටයුතු කිරීමේ දී ගැටලු ගණනාවක්ම මුල් අවධියේ මතු විය. එයට හේතුව ඒ අරඹයා වූ පූර්ව අත්දැකීම් ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන කටයුතුවලට ලැබී නොතිබීම නිසාය. උදාහරණයක් හැටියට, ඒ ආධාර කණ්ඩායම් සර්වෝදය සොයා මේ රටට පැමිණීමේදී අවශ්‍ය වීසා බලපත්‍ර ලබා ගැනීම, එම ආයතන අපගේ රජය විසින් පිළිගත් ආයතන හැටියට (රජයේ) පිළිගැනීම ලබාදීම, ආධාර වශයෙන් ඒ රටවලින් අපට ලැබෙන යන්ත්‍ර සූත්‍ර, යාන වාහන, ආහාර ද්‍රව්‍ය සහ සෙසු උපකරණ ආදී දේවල් ආනයන කිරීමේදී ඒවාට අවශ්‍ය අවසර පත්‍ර ලබා ගැනීම සහ තීරු ගාස්තුවලින් නිදහස් කර ගැනීමට විශේෂ රෙගුලාසි සහ නව සම්ප්‍රදායයන් ගොඩනැගීම, ආදිය දැක්විය හැකිය.

එබඳු ගැටලු මතුවීමේදී අග්‍රාමාත්‍ය සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මහත්මිය අවංක, සෘජු ඒ වාගේම කෘතහස්ත නිලධාරීන් සමූහයකගේ සහාය අපට ලබා ගැනීමට ඉඩ කඩ සලසා දුන්නාය. එසේ එදා අපට උදව් කළ නිලධාරීන් අතරින් කලක් අග්‍රාමාත්‍ය ලේකම් ලෙස කටයුතු කළ එම්.ඩී.පී. පීරිස්, ග්‍රාම සංවර්ධන අධ්‍යක්ෂ වශයෙන් සේවය කළ සරත් අමුණුගම, ඇමති ටී.බී. ඉලංගරත්න, සමාජ සේවා අධ්‍යක්ෂව සිටි පී.ඩී. උඩුවල, එතුමාගේ දෙවැනියා වූ පී.බී. වේරගම යන නිලධාරී මහතන් සඳහන් කළ යුතුව ඇත. ඒ නිලධාරී මහතන් රාජ්‍ය සේවයේ නිලධාරී උෂ්ණය ඇඟට හෝ සිතට නොගෙන හුදෙක් රටේත්, ජනතාවගේත් සුබ සිද්ධිය උදෙසාම විශාල ඇප කැපවීමෙකින් යුතුව ඉටු කළ සේවාව අදත් අපි කෘතඥතා පූර්වකව සිහිපත් කරන බව මෙහිලා සඳහනු කරනු කැමැත්තෙමු.

ඒ එදා තත්වයයි.

අද තත්වය කෙසේද?

අද සිවිල් සමාජය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා හතු පිපෙන ගණනට රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන හෙවත් N.G.O. ආයතන රට තුළ බිහි වෙමින් පවතී. පුද්ගලයාට කාරණයක් නම්, සර්වෝදය ආරම්භ කරන සමයේ රජයේ උසස් නිලතලවලට පත් වී සිටි ඇතැම් උගතුන්, එදා සර්වෝදයේ ව්‍යායාමය සැහැල්ලුවට සහ භාසායට ලක් කොට, එය මර්දනය කිරීමට කළ හැකි හැම බාධකයක්ම පමුණුවා කටයුතු කිරීමත්, එහෙත් අද

රාජ්‍ය සේවයෙන් විශ්‍රාම ගෙන ඇති ඒ උදවියත්, සර්වෝදය අනුව යමින් සිවිල් සමාජය ශක්තිමත් කිරීමේ කර්තව්‍යයට සේන්ද්‍ර වී, විවිධ මාදිලියේ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන බිහි කොට තිබීමත්ය. එහෙත් මෙහිදී අපට පෙනෙන කතෘග්‍රදායක සිද්ධියක් නම්, එදා මෙම නිලධාරීන් සමහර දේශපාලනඥයන් අල්ලාගෙන අපට එරෙහිව ක්‍රියාත්මක කළ ඇතැම් නීතිරීති මේ අයගේ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලට ද හරස් වී තිබීමේ දෙවොපගත සිද්ධියය. මෙය දෙවයේ විශාල සරදමක් ලෙසය, මා සලකන්නේ.

කෙසේ වුවද දශක හතරක් පමණ ගත වූවාට පසුව වත්, ඒ අයට යථාවබෝධය පහළ වී තිබීම ගැන මම සතුටු වෙමි.

ඔවුන් සහ අප අතර තවත් වෙනසක් තිබේ. එදා මා මේ සේවයට බැස්සේ ස්ථිර රැකියාවක් මෙන් ම, ලබාගත හැකිව තිබූ විශ්‍රාම වැටුපක් ද අත්හැර දමා ය. අමතර ආදායමක් ලැබීමට හෝ වෙනත්යම් හෝ අප මෙම ස්වේච්ඡා සංවිධානය ගොඩනැගුවේ නැත. අප විශාල ජීවිත පරිත්‍යාගයක් කළ අතර, මේ අය අප ගොඩනඟාගෙන තිබූ ගෞරවාන්විත ස්වේච්ඡා අංශයට, වැරදි මහජන ආකල්ප ගොඩනැගීමට දායක වූහ. මේ නිසා ම බොහෝ රාජ්‍ය නොවන ආයතනවලට විවිධ දෝෂාරෝපණ ලැබෙන අතර, එම දෝෂාරෝපණවලින් වැඩි හරියක් එල්ල වෙන්නේ කවුරුන් දන්නා ආයතනයක් වූ සර්වෝදයට ය. සමහර වගකීමෙන් තොර පුවත්පත්වල පවා විදේශ ආයතන සමඟ සම්බන්ධකම් පවත්වන සුප්‍රසිද්ධ සමාජසේවා ආයතනයක් අසවල් දූෂණ කර තිබේ යැයි පුවත් පළ කරන විට බොහෝ දෙනා ඇහිලි දික් කරන්නේ අප දිශාවට ය.

දහස් ගණනක් අද වන විට රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ක්‍රියාත්මක මේ රටේ, මුදල් හඳල් මෙන් ම ක්‍රියාකාරකම් ද විනිවිද පෙනෙන, නීතියට මෙන් ම, සදාචාරයට හා සංස්කෘතියට එකඟව කටයුතු කරන, සර්වෝදයට ගරහන්නවුන් එසේ කරන්නේ ඔවුන් සත්‍යය නොදන්නා නිසා නොව ඔවුන් මටත් සර්වෝදයටත් ඊර්ෂ්‍යා කරන නිසා යැයි මගේ හිතවතුන් කීප දෙනෙක් මට පවසා තිබේ. සමහර විට බියක් ද වෙසෙසින් සමහර දේශපාලකයන් තුළ ඇත. ඒ සියල්ලට ම මා උපේක්ෂා සහගත වෙමි.

බල වියරුවට හසු වුවෝ

ග ර්වෝදය සමාරම්භයේ සිටම මම පක්ෂ දේශපාලනයට එතරම් කැමැත්තක් නොදැක්විමි. එයට හේතුව ජනතාවට සේවය සැලැසීමේ අභිප්‍රායෙන්, අවංකවම දේශපාලනයට පිවිසෙන කෙනෙක් වුවත්, මැති ඇමැති තනතුරු ලද විගස තමා මහජන සේවකයෙක් ය යන අදහස සිතින් බැහැර කොට, ඒ වෙනුවට තමා මහජනයාගේ ස්වාමියෙක් ය යන ආස්ථානයේ සිට කටයුතු කරන සැටියක් පෙනෙන්නට තිබීම නිසාය. මෙය සෑම මහජන මන්ත්‍රීවරයකු තුළින්ම ප්‍රතීයමානය වන ලක්ෂණයක් නොවුවද, බහුතරයක් වෙතින් දැක ගන්නට ලැබෙන ලක්ෂණයක් බව කොයි කවුරුත් වුව ද පිළිගන්නා කරුණකි. ඇතැම් විට තනතුරු තාත්ත මාත්ත ලැබීමත් සමඟම ‘බල වියරුව’ සිත තුළට ප්‍රවිෂ්ට වීම නිසා මේ පරිවර්තනය මේ අය තුළ ඇති වෙනවා වෙන්නට ඇත. එය සැබෑ සමාජ සේවකයකු තුළ නොතිබිය යුතු ලක්ෂණයෙකි. මෙම තත්වය උද්ගතවීමට මහජනතාවද යම් පමණකට වගකිව යුතු බව මගේ අදහසයි. ඇතැම් උදවිය නීතියට පටහැනි හෝ සදාචාරයට පටහැනි පෞද්ගලික දේවල් කැර ගන්නට දේශපාලනඥයන් වෙතට යන්නට පුරුදු වී සිටිති. මෙය දේශපාලනඥයන් නොමඟට යාමට තුඩු දෙන කරුණක් බව සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

මෙය තරක පුරුද්දකි.

‘බල වියරුව’ ගැන හැඳින්වීමක් මම මීට පෙර සඳහන් කළෙමි. එලෙස බල වියරුව සිතට ගත් දේශපාලනඥයන් කිහිප දෙනෙක් නිසා පසුගිය අවදීන්හි මට මුහුණ දෙන්නට සිදුවූ අමිහිරි සිදුවීම් කිහිපයක් ඇත. එයින් කිහිපයක් නිර්නාමිකව මෙහිලා සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි.

1977 තව රජයක් බලයට පත් වූ විගස, දකුණු පළාතේ එක් මන්ත්‍රීවරයකු මට ලිපියක් එවමින්, මින් ඉදිරියට තම බල ප්‍රදේශයේ පවත්නා සියලුම සර්වෝදය දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානවල දිස්ත්‍රික් නියමු සේවක, ප්‍රාදේශීය නියමු සේවක සහ ග්‍රාමීය නියමු සේවක යන තනතුරු සඳහා සේවක සේවිකාවන් පත් කරන්නේ තමා විසින් බවත්, මේ බව සෙසු සර්වෝදය ක්‍රියාකාරීන්ටද තමා දන්වා එවන බවත් දැනුම් දී තිබිණ. එම ලිපිය කියැවූ මම විමනියට පත් වීමි.

මෙම ලිපිය එවා තිබූ මන්ත්‍රීවරයා මැතිවරණයට පෙර, එනම්: ඔහු මන්ත්‍රීවරයකු වීමට කලින් ඔහු ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් එක්තරා දහම් පාසලක පවත්වන ලද උත්සවයකට මට ආරාධනා කොට තිබිණ. එය දහම් පාසලක උත්සවයක් බැවින් මම එම ආරාධනය පිළිගනිමි. එම උත්සවය පැවැති දින උදය වරුවේ එය පවත්නා ස්ථානය අසලින්ම තවත් රැස්වීමකට සහභාගිවීම සඳහා මා යමින් සිටියදී, පසුව මන්ත්‍රීවරයෙක් වූ මේ තැනැත්තා එම ස්ථානයේ සිට මා පිළිගැනීම සඳහා අලංකාර තොරණක්ද ඉදිකරමින් සිටින අයුරු මට දැක ගන්නට ලැබිණ. එදින සවස පැවැති උත්සවයේදී මොහු ඉතාම ගරු සරු ලෙස මා පිළිගෙන, තම දේශන වාරයේදී මා පිළිබඳවත්, සර්වෝදය පිළිබඳවත් වර්ණනාත්මක දේශනයක්ද කළේය. එදා එසේ අපට සැලකූ ඔහු මන්ත්‍රීවරයට පත් වූ විගස මෙබඳු ලිපියක් එවීම ගැනය මා විමනියට පත් වූයේ.

මම වහා ඔහුට පිළිතුරු ලිපියක් යැවීමි.

මන්ත්‍රීවරයකුට අයිති රාජකාරි නිසි ලෙස තේරුම් ගෙන කටයුතු කරන ලෙසත්, ස්වේච්ඡා සේවා ආයතනවල පත්වීම් දීම මන්ත්‍රීවරුනට අයිති කාර්යක් නොවන බවත් මම එම ලිපියේ සඳහන් කළෙමි.

ඒ ලිපිය යැවීමෙන් පසු ඒ මන්ත්‍රීවරයා නිශ්ශබ්ද විය.

ඒ සම්බන්ධයෙන් අපි දු නිශ්ශබ්ද වීමු.

මෙබඳුම තවත් සිද්ධියක් මගේ මතකයේ ඇත: එම සිද්ධියට දායක වූයේ මන්ත්‍රීවරයෙකි. කලින් පාසල් ගුරුවරයක ලෙස සේවය කළ ඇය, එවර පැවැති මැතිවරණයෙකදී උඩරට ප්‍රදේශයේ අසුනක් ජයගෙන මන්ත්‍රීවරයක වූවාය. මන්ත්‍රී වූයේ ලද විගස ඇගේ අත්සනින් යුතු ලිපියක් මා වෙත ලැබිණ. එම ලිපියේ සඳහන් කොට තිබුණේ දැනට බලයේ සිටින්නේ තමා නියෝජනය කරන දේශපාලන පක්ෂය බවත්, එහෙත් ඇගේ ගමේ පිහිටි සර්වෝදය පෙර පාසල භාරව කටයුතු කරන පාලිකාව විරුද්ධ පක්ෂයේ කෙනෙක් බැවින්, ඇය එම තනතුරින් ඉවත්

කොට, තමා නම් කොට එවන තැනැත්තියට එම තනතුර ලබා දෙන ලෙසත්ය. එය අනිවාර්යෙන්ම ඉටු කරන ලෙස තමා නියෝග කරන බවද එම ලිපියේ අවධාරණය කොට තිබිණ.

ඇයටද මම පිළිතුරු ලිපියක් යැවිමි.

එම ලිපියේ සඳහන් කළේ මෙබඳු අදහසෙකි.

“සර්වෝදය පාර්ලිමේන්තු පනතකින් නීති ගත කරන ලද නීත්‍යානුකූල ස්වේච්ඡාසේවා ආයතනයෙකි. මේ නිසා දැනට ක්‍රියාත්මක වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ, ඔබතුමියගේ නියෝගය ඉටු කිරීමට නොහැකි වීම ගැන කනගාටු වෙමි. එහෙත් යම් දිනෙක ඔබ තුමිය මෙම ව්‍යවස්ථාව වෙනස් කොට, ඒකාධිපති බලතල ලබා ගෙන ඒ ඔස්සේ මෙබඳු නියෝගයක් කළ හොත්, එවිට ඔබේ ඉල්ලීම අපට ඉටු කළ හැකි වෙතියි මම සිතමි. එහෙත් එදාට අපේ සියලු ශක්තීන් යොදවා ඔබතුමියගේ ඒකාධිපති විරුද්ධත්වයට, ජනතාවත් බේරා ගන්නට අප කටයුතු කරන බව ද ඒ සමඟම දැනුම් දෙනු කැමැත්තෙමි”

එම ලිපියේ පිටපත් එවකට රට පාලනය කළ ජනපති සහ අගමැති දෙපළට ද මම යැව්වෙමි. අගමැතිතුමාට එම ලිපිය ලැබුණු විගස එතුමා ඒ වෙලාවේම අර මන්ත්‍රීවරියට දුර කථනයෙන් කතා කොට, ඇයට තදින්ම අවවාද කළ බව පසුව මට දැන ගන්නට ලැබිණ.

මේ දේ සිදුවී වික කලෙකට පසු මම ගම්පහ උළෙලකට සහභාගිවීමට යන අතර තුර මඳ මොහොතකට හසලක තානායමට ගොඩ වීමි. එවිට මැති ඇමැතිවරු විශාල පිරිසක්ද එහි සිටියහ. එහිදී මම පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී ජයවික්‍රම පෙරේරා මහතාත්, තවත් කිහිප දෙනෙකුත් සමඟ කතා බහ කරමින් සිටියදී කිසිවකු මා වෙතට අවුත් “මැඩම්” විකකට මට කතාකරන බව කීවේය. “මැඩම්” යන වචනය ඇසුණු විගස මා හිතුවේ බණ්ඩාරනායක මැතිනිය කියාය. එහෙත් තොරතුරු විපරම් කිරීමේදී පෙනී ගියේ ඒ බණ්ඩාරනායක මැතිනිය නොව, අර මට ලිපිය එවූ මන්ත්‍රීවරිය බවය. එවිට මා පත් අපහසු තත්වය තේරුම් ගත් නිසාදෝ, ජයවික්‍රම පෙරේරා මහතා අර පණිවිඩකරු අමතා “දැන් ආරියරත්න මහත්මයා මා සමඟ සාකච්ඡාවක යෙදී ඉන්නවානේ. ඒක නිසා ඔබ ගිහින් මැඩම්ට කියන්න තරහ නොවී එයාට මෙතැනට එන්න කියලා.”

වික වෙලාවකට පසු කොළ පැහැති ලස්සන ඔසරියෙකින් සැරසී සිටි ඒ මන්ත්‍රීවරිය කට පුරා සිතා සෙමින් අප වෙතට අවුත්, අප අසලින්ම වාඩි වී ඉතාම සුහද ලෙස අප සමඟ කතා බහ කරන්නට

වූවාය. ඇය සිනාසෙමින් ඉතාම විනෝදශීලී ලෙස අර ලිපිය පිළිබඳවද විස්තර කතාවක් කළාය.

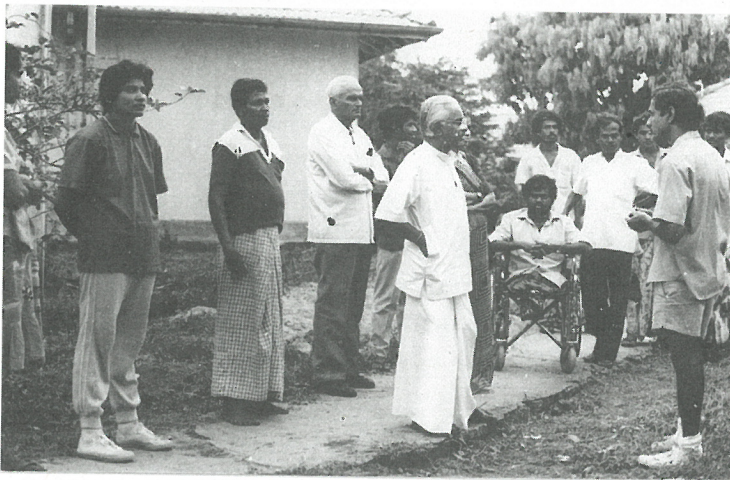
ඒ කතාව අසා කවුරුත් විනෝද වූහ; සිනාසුණහ.

දැන් ඒ හිටපු මන්ත්‍රීවරිය සර්වෝදයට ඉතාම හිතවත් අපේ සුහද මිතුරියකි.

දේශපාලනඥයන් ගේ ක්‍රියා කටයුතු නිසා සර්වෝදයට මීට වඩා බරපතල තත්ත්වයන්ට සහ බරපතල අලාභ හානිවලට මුහුණ දෙන්නට සිදු වූ වාර ද අපමණි.

මේ එබඳු අත්දැකීම් කිහිපයෙකි:

මහබෝධි මූලස්ථානයේ නායකත්වය දැරූ පූජ්‍ය හැඩිගල්ලේ පඤ්ඤාතිස්ස නාහිමිපාණන්, පොල්ගහවෙල ප්‍රදේශයේ පවත්වාගෙන යමින් තිබූ අක්කර 200 කින් පමණ සමන්විත ඉඩමක් සහිත ළමා ගම්මානයක් සර්වෝදයට පවරා දුන්හ. එම ළමා ගම්මානයේ සිටියේ දෙමව්පියන් අහිමි දරුවන් සහ විදිවල සිභාකමින් සිටි අනාථ තත්ත්වයේ පසු වූ ළමයින්ය. අප එම ළමා ගම්මානය ලබා ගන්නාට පසු ජාත්‍යන්තර මට්ටමේ ළමා අධ්‍යාපනික මධ්‍යස්ථානයක් ගොඩ නැගීමේ අරමුණින් අලුත් සැලැස්ම සකස් කොට, විශාල වියදමක් දරා අලුත් ගොඩනැගිලි, ක්‍රීඩා භූමි සහ ක්‍රීඩාගාර, දේශන ශාලා ආදියත් නව අධ්‍යාපන වැඩ සටහනුත් ආරම්භ කළෙමු. මේ අතර අපේ අවාසනාවකට දෝ රටේ නව මැතිවරණයක් පැවැත්විණි. ඒ මැතිවරණයේදී එතෙක්

ජායාරූප: 54 තෙළඹියාය ආබාධිත පුහුණු මධ්‍යස්ථානය
මගේ පිටුපසින් සිටින්නේ හිටපු නාවික හමුදාපති වයිස් අදමිරාල් ඒ. ඩබ්ලිව්. එච්. පෙරේරා මහතා ය.

බලයේ සිටි රජය පැරැදි නව රජයක් රට තුළ පිහිටුවුණි. ඒ නව රජය බිහිවී ගත වූයේ දින ගණනෙකි. එක විටම ඒ ප්‍රදේශයේ සිටි මන්ත්‍රීවරයා අපට කිසිදු දැනුම්දීමක් පවා නොකොට බලහත්කාරයෙන් සිය අනුගාමික පිරිස් සමඟ එතැනට කඩා වැදී, එහි සිටි ළමයින් පිට මං කොට සිය අනුගාමික පවුල් එහි පදිංචි කරවීය. අපට කළ හැකි දෙයක් නොවිණි. අපි වහා එහි සිටි ළමයින් අපේ අනෙකුත් ළමා නිවාසවලට යවා එම ස්ථානය සමඟ තිබූ සම්බන්ධතා අත්හැර

ජායාරූප: 55 තෙළඹියාය වෘත්තීය පුහුණු ආයතනයේ මරලෝපු අලුත්වැඩියා කිරීමේ පුහුණුවේ යෙදී සිටින්නෙක්

දැමුවෙමු. ඒ කාලයේ හැඩගල්ලේ හිමිපාණන් වැඩ විසූයේ භාරතයේය. නිසි ආකාරයට සැකැස්ස ලිපි ලේඛනද නොවූයෙන්, උත්වහන්සේටද මෙහිදී කළ හැකි දෙයක් නොවිණි. මේ අවාසනාවන්ත සිද්ධිය නිසා අපට ලක්ෂ ගණනාවක පාඩුවක් විඳ දරා ගැනීමට සිදු විණි.

80 දශකයේදී රජය විසින් සර්වෝදය පාලනයට බාරදී, ඉතා හොඳින් පවත්වා ගෙන ගිය, හම්බන්තොට තෙළඹියාය ආබාධිත පුහුණු මධ්‍යස්ථානයට ද පසු කල අත් වූයේ මෙවැනිම ඉරණමකි. මිලියන 12 ක් පමණ වියදම් කොට, ඉතා ලස්සනට, ක්‍රමානුකූලව පවත්වා ගෙන ගිය මෙම පුහුණු මධ්‍යස්ථානය, රජයේ හදිසි අවශ්‍යතාවයකට යැයි කියා පැය 24 ක් තුළ රජයට පවරා ගන්නා ලදී. ඒ වන විට අප වගා කොට තිබූ අක්කර 10 ක පමණ වී වගාව වත්, අපට නෙළා ගන්නට රජයේ බලධාරීහු එදා අවසර නොදුන්හ.

මේ ආකාරයටම සර්වෝදය දෙහිඕවිට ප්‍රදේශයේ පවත්වාගෙන ගිය ගොවිපොළත්, ගාල්ල ඇට මැස්ස කන්දේ පවත්වාගෙන ගිය ගොවිපළත්, දේශපාලනඥයන්ගේ පළිගැනීම්වලට ලක් වී අපට අහිමි වූ තවත් වැදගත් ස්ථාන දෙකකි.

මෙබඳු අමිහිරි අත්දැකීම් විශාල සංඛ්‍යාවක් සර්වෝදය සතුව පවතී. වැඩි වශයෙන්ම මේවා සිදු වූයේ 70-80 දශකයේදීය; ඊට පසුවද මෙබඳු දැූ සිදු නොවූයේ නොවේ. එහෙත් දේශපාලනඥයන් අප පසු පසින් එලව එළවා පළිගැනීම් කරන ලද්දේ 70-80 දශකවලදී බව අපේ ඉතිහාසය පෙරළා බලන කල පෙනී යයි. මෙහිදී මා මෙවැනි අගනිගාමී කටයුතුවලට දොස් පවරන්නේ, දේශපාලනඥයන්ට පමණක් නොවේ. ඒ දේශපාලනඥයන්ට උල්පත්දම් දෙමින් තම තනතුරු සහ උසස්වීම් පමණක් මුල් තැන තබා කටයුතු කරන ඇතැම් රාජ්‍ය නිලධාරීන්ද මීට වගකිව යුතු බවය, මගේ අදහස.

පක්ෂ දේශපාලනයත්, නිලධාරී වාදයත් ක්‍රියාත්මකවන තාක් මෙබඳු අසාධාරණ සහ අගනිගාමී කටයුතු සමාජයෙන් තුරන් වී යතැයි සිතීම අසීරුය.

සර්වෝදයේ අපි පක්ෂ දේශපාලන ක්‍රමය පිළිබඳ විශ්වාසයක් නොතබන්නේ ඒ නිසාය.

බුද්ධදාස රාසපුත්‍රම්

එ ක්ෂණස් නවසිය හත්තැව දශකයේ මා සමඟ එක් වූ ශ්‍රේෂ්ඨ චරිතයකි, බුද්ධදාස රාසපුත්‍රම් මහතා. සර්වෝදයට එක්වීමට කලින් ඔහු සමස්ත ලංකා බෞද්ධ සමිති සම්මේලනයේ සේවය කළේය. ඊටත් පෙරදී ඔහු තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ විවිධ තනතුරු උසුලා විශ්‍රාම ගත් තැනැත්තෙකි.

ජායාරූප: 56
බුද්ධදාස රාසපුත්‍රම් මහතා

බෞද්ධ ජාතික බලවේගය පිළිබඳ ‘ඩේලිනිවුස්’ පත්‍රයේ මා පළ කළ ලිපියක් දුටු රාසපුත්‍රම් මහතා, මා හමුවීමට දවසක් දෙල්ගහයට ගෙදරට පැමිණියේය. එදා සිට අප දෙදෙනා අතර කුළුපහ මිත්‍රත්වයක් ඇති විය. අපේ මිත්‍රත්වයට පදනම වැටුණේ අප දෙදෙනාම දැඩිව පක්ෂ දේශපාලන ක්‍රමය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ ප්‍රතිපත්තියක පිහිටා සිටීමයි.

වයසින් මුහුකුරා ගොස් සිටියත් ඔහු අපේ පාලක ලේකම්වරයා වශයෙන් නොමැකෙන සේවයක් සර්වෝදයට ඉටු කළේය. 70 දශකයේදී දම්සක් මන්දිරය, සුවසෙන නිවහන, පෙර පාසල් භූමිය, අර්ථ ධර්ම කේන්ද්‍රය පිහිටා තිබෙන භූමිය, රත්මලානේ විශ්ව ලේඛා පිහිටි භූමිය සහ ලංකාවේ විවිධ දිස්ත්‍රික්කවල පිහිටි ඉඩකඩම් මා විසින් ඉතා අමාරුවෙන් ඉතිරි කර දී තිබූ මුදල්වලින් සර්වෝදය සංගමයට මිලදී ගත්තේ බුද්ධදාස රාසපුත්‍රම් මහතාගේ දැවැන්ත මහත්සිය නිසාය. ඔහු සමඟ ඒවායේ නීත්‍යානුකූල කටයුතු කළේ, එවකට අපේ නීතිඥයා ව සිටි

පානදුරේ ඩී. සී. ද සිල්වා මහතාය. මේ දෙදෙනාම තමන්ගේ රාජකාරිය හරිහැටි ඉටු කළ අතර, පුදුම විදියේ විහිළු-තහළ කරමින් විනෝදයෙන් සිටි අය වූහ. මේ දෙදෙනා සමඟ බොහෝ පළාත්වලට ඉඩකඩම් ගැනීමට යැමේදී ඔවුන්ගේ විහිළු කතාබස්වලින් මම ද විශාල විනෝදයක් ලැබූයෙමි.

ජායාරූප: 57 රාසපුත්‍රම් මහතා බල්ලන්ට ආදරය දක්වමින්

සෑම වසරකම දෙසැම්බර් - ජනවාරි මාසවලදී වර්ත ලක්ෂණයක් වශයෙන් රාසපුත්‍රම් මහතා බොහෝ ආවේගශීලී වෙයි. එය අප දැනගන්නේ රාවතාවත්ත හන්දියෙන් බසයෙන් බැස්ස විගසම, පාත් රාත්තලක් මීලට ගෙන මෙන්මැදුර ළඟට එනතුරු පාර දෙපස සිටින බල්ලන්ට පාත් කැබලි බෙදමින් පැමිණීමය. ගේට්ටුව ළඟදී අවසාන පාත් කැබැල්ලත් බල්ලන්ට විසි කොට “නුඹලාට ගේට්ටුවෙන් ඇතුළට ඒමට අපේ බොස් තහනම් කර තිබේ” යැයි පවසමින් ඔහු අප අතරට එයි. ‘දන්නෝ බුදුන්ගේ’ ගීතය මහ හඬින් ගායනා කරමින් කාර්යාලයට ඇතුළුවන රාසපුත්‍රම් මහතා, මම එතැනට එනතුරු අපේ තරුණ තරුණියන් විනෝද කරමින් සිංදු කියයි. මා දුටු හැටියේම නිශ්ශබ්ද වන ඔහු, දෛනික කටයුතුවලට උපදෙස් ගැනීමට මගේ කාර්යාලය තුළට උපාසකයෙක් මෙන් පැමිණෙයි.

රාසපුත්‍රම් මහතාගේ මෙම විනෝද සමයේදී මම ඉතා රළු මුහුණක් පෙන්වාගෙන ඔහුගේ ආවේගය යථා තත්ත්වයට පත්වන තුරු කාලය ගත කිරීමට පුරුදුව සිටියෙමි. රාසපුත්‍රම් මැතිනිය මට ටෙලිෆෝන් කර මේ කාලය එන විට, ඔන්න විනෝද සමය කාලය පැමිණෙනවා යැයි සිතනවෙමින් මට පවසයි. ජනවාරි මස මැද වන විට සිංදු කීම අඩු වේ. දවසක් මෙවැනි කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ ජර්මන් තානාපතිතුමිය මගේ කාර්යාලයේ මා ඉදිරිපිට වාඩිවී සිටියාය. රාසපුත්‍රම් මහතා මිනිසුන්ගේ තනතුරුවලට සලකන පුද්ගලයෙක් නොවේ. ඔහු එක වරම කවරයක බහන ලද ලිපියක් මා ඉදිරියට වූත් මගේ මේසය උඩට දමා ගැසුවේය. ඉංගිරිසියෙන් ලියා තිබූ ඒ ලිපිය තානාපතිතුමියටත් ඇසෙන්නට මම කලබල නොවී කියවීමි. එහි තිබුණේ “ඔබ වැනි බියගුළු ලොක්කෙකුට සේවය කිරීමට මම සූදානම් නැහැ. මෙන්න මගේ ඉල්ලා අස්වීම”

යනුවෙනි. ඔහු කාමරයෙන් පිටවීමට හැරුණු වහාම, තානාපතිතුමිය දෙස බැලූ මම, මගේ දබරැතිලිලි හිස දෙසට දිගු කොට වම් අතට කැරකීම්. එය ඔහුට කේන්ති ගිය බව තානාපතිතුමියට ඒත්තු ගැන්වීමේ සංඥාවකි.

වික වේලාවකට පසු අප දෙදෙනා මගේ කාමරයෙන් එළියට එන විට, රාසපුත්‍රම් මහතා මේසයක ඔළුව ඔබාගෙන සිටියේය. මම ඔහුගේ පිටට ගසනවාත් සමඟම ඔහු නැගිටියේය. 'යමු තානාපතිතුමියට අපේ මූලස්ථානය පෙන්වන්න, කියනවාත් සමඟ ඔහු නැගිට, අප සමඟ එක් විය. ඔහුගේ ඉල්ලා අස්වීමේ ලිපිය පොඩි කොට ඔහුගේම කුණු කුඩයට දැමීම්. එතැන් සිට සියල්ල සාමාන්‍ය තත්වයට හැරිණි. රාසපුත්‍රම් මහතාගේ චරිත ලක්ෂණයන්ගෙන් එකකි ඔය.

1977 මහා මැතිවරණයට කඹුරුපිටිය ආසනයෙන් ස්වාධීනව තරඟ කිරීමට ඔහු සර්වෝදයෙන් ඉල්ලා අස් විය. 'මට උවමනා පාර්ලිමේන්තුවට යෑමට නොවේ. පක්ෂ ක්‍රමයට විරුද්ධව කතා කිරීමට වේදිකාවක් හදා ගැනීමටයි.' ඔහු තනිවම කඹුරුපිටිය ආසනය පුරාම දේශනා පවත්වමින් ඡන්ද සටන මෙහෙය වූයේය. ඡන්දය අවසානයේ පැමිණ මා හමුවූ රාසපුත්‍රම් මහතා, ආසනය පැරදුනත් - පණිවුඩය දෙමින් තමා ජයග්‍රහණය කළ බව ප්‍රකාශ කොට කොක් හඬදී සිනාසුණේය.

සෞඛ්‍ය තත්වය පිරිහුණු නිසා එතුමා සෙසු කාලය විශ්‍රාම ගෙන ගෙදර සිටි නමුත්, මම නිතර ගොස් එතුමා හමුවීමි. එතුමා විශ්‍රාම යන දිනයේදී සර්වෝදය පවුලේ සාමාජික - සාමාජිකාවන් එතුමාගේ සේවය ඉහළින් අගය කරමින් ප්‍රදානයක් ද පිරිනමා, එතුමාට සුභ පැතුහ. ඒ අවස්ථාවේදීම බුද්ධදාස රාසපුත්‍රම් මහතා වෙනුවෙන් මම ලියා - මම ම කියවූ ගීත තුනක් මෙසේය.

සර්වෝදයේ ඉතිහසේ මතකේ පවත්නා
සන්නාමයන් අතර උස් තැනකින් තමාගේ
සේවේ සදා රැකෙන සේ ලියමින් විවේකේ
ගත් රාසපුත් බුද්දසුන් මැනිඳේ දයාවන්

අභියෝගයක් ඇති තැනේ මුල් පේළියේ උන්
ඔබ යෝදයෙක් ලෙස සටන් බිම උන් නියාවෙන්
ලා බාල වූ අප සැමත් දිරියෙන් උදානෙන්

ජය ගීතිකා ගය ගයා රුපුසෙන් නැසුවෝ
ගුණවත් මිනිස් දම් නිසා දිවියෙන් සැහැල්ලු
වූ රාසපුත් මැතිතුමන් වෙත් අපි සියල්ලෝ
නිරෝගී වූ සතුටු වූ දිවියක් බොහෝ කල්
වේවා කියා පතමු ආසිරියෙන් නිලෝනා

දැනට වසර කිහිපයකට පෙර රාසපුත්‍රම් මහතා සදහටම අපෙන්
සමු ගත්තේය.

කොස් වත්තක ගව ඝාතනාගාරයක්

෧ නක් මම සර්වෝදය වැඩසටහනකට සහභාගි වීම සඳහා අලව්ව නගරය පසුකොට, දඹදෙනිය ප්‍රදේශයට යමින් සිටියෙමි. ටික දුරක් යන විට, දුටු මනතින්ම සිතට ඉමහත් සංවේදනාවක් ගෙන දෙන දර්ශනයක් දැක ගන්නට ලැබිණි. ඒ දර්ශනය නම් සරුසාර ලෙස වැඩුණු කොස් ගස්වලින් පිරුණු වත්තකට ඇතුළු කළ විශාල බුල්බෝසරයක් මගින් ඒ වත්තේ නාඹර තරුණ කොස් ගස් සමූහයක් කිසිම හිතක් පසුවක් නැතුව කිසියම් පිරිසක් බිම හෙළමින් සිටින දර්ශනය ය. එය දුටු විගස මම මොහොතකට රථය නතර කොට, මඳ වේලාවක් ඒ දෙස බලා හිඳ අනතුරුව රථයෙන් බිමට බැස්සෙමි.

එවිට තාර පාර අයිතට වී ඒ දෙස බලා සිටි ගැමි පෙනුමෙන් යුතු වයෝවෘද්ධ අයෙක් මා දෙස බලා, මා හඳුනා ගෙන දෝ මෙසේ කීවේය:

“බලන්න මහත්තයෝ හස්තිරාජයෝ වගේ තියෙන වටිනා කොස් ගස් ටිකතෙ - මේ මිනිස්සු කිසිම හිතක් පසුවක් නැතුව කපා දාන්නෙ...”

“ඇයි ඉතින් මේ ගස් කපන්නෙ....?”

“ආණ්ඩුව මොකක්දෝ වැඩ පොළක් දාන්ටලු”

මම හෙමිහිට වත්තට ඇතුළු වී එහි සිටින කිහිප දෙනෙකු සමග කතා බහ කළෙමි. එවිට අර වයසක මනුස්සයා ද එතැනට අවුත්, අපේ කතාවට කන්දිගෙන සිටියේය. වත්තේ සිටි අය මා සමග කීවේ මෙම ස්ථානයේ විදේශ රජයක ආධාර ඇතුව අපේ රජය ගව ඝාතනාගාරයක් හදන්ට තීරණය කොට ඇති නිසා වත්ත එළි පහළි කරන බවය. එය ඇසූ විගස ‘උඩ ගොස් බිම වැටුණා’ කියන තත්වයට

මා පත් වූවා සේ මට දැනිණි. මම යළිත් වන්නෙන් පිටතට ආවෙමි.
එවිට අර වයසක තැනැත්තා මා සමග මෙසේ කීය:

“ඕ රටේ දියුණුව. අපේ කොස් විනාස කරලා අනුන්ගේ ‘මස්’
කන්ට අපට පුරුදු කරනවා...”

මම සිනාසෙමින් රථයට ගොඩ වීමි.

එදින සවස මම මේ පිළිබඳ විස්තර දැන ගන්නට රජයේ උසස්
නිලධාරීන් කිහිප දෙනෙකු හමු වීමි. ඒ අය කීවේද අර කාරණයමය.
වැඩිදුරටත් කරුණු විස්තර කළ ඒ අය මෙම නවීන ගව ඝාතනාගාරය
අරඹූ පසු ප්‍රදේශයේ රැකියා නොමැති දාහකට පමණ රැකියා ලබාදිය
හැකි බවත්, දිනකට පිටරටින් ගෙන්වන ගවයන් දාහකට අධික
සංඛ්‍යාවක් යන්ත්‍රානුසාරයෙන් ඝාතනය කෙරෙන අතර, මීට අනුබද්ධව
මස් ටින් කැර පිටරට යැවීමේ අංශයක් ද ක්‍රියාත්මක කරන බවත්, ඉන්
විශාල විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් උපදවා ගත හැකි බවත් කීවේය.

එවකට මෙම ප්‍රදේශයේ මන්ත්‍රීවරයාව සිටියේ මගේ මිත්‍රයෙකි.
ඊළඟට මම ඔහුට දුරකතනයෙන් කතා කොට, මේ පිළිබඳ තොරතුරු
විමැසීමි. එවිට ඔහු කීවේ මෙය අමාත්‍යාංශය ගෙන ඇති තීරණයක්
බවත්, ප්‍රදේශයේ පවත්නා උග්‍ර රැකියා හිඟයට මෙය හොඳ පිළියමක්
බව පෙනී ගිය නිසාත්, රජයෙන් මෙයට කිසිදු ආයෝජනයක්
නොකෙරෙන නිසාත් තමා මෙයට විරුද්ධ නොවූ බවය.

දිනපතා මෙතැන ගවයන් දහසක් ඝාතනය කරන්නට පටන්
ගත හොත් විශාල පාරිසරික හානියක් සිදු වන බව මම මුලින්ම ඔහුට
පෙන්වා දුනිමි. ඊළඟට ඝාතනයට ලක් වන මෙම ගවයන්ගේ මාරාන්තික
වේදනාව මේ ප්‍රදේශයේ සමස්ත ජනතාවටම සාපයක් විය හැකි බවද,
අවසානයේ මුළු ප්‍රදේශයම වියළී ගොස් මිනිසුන්, සතුන් පමණක් නොව
ගත කොළ පවා විවිධ රෝගවලට භාජනය වී, ඒවා විනාශ වී යාමට
ඉඩ ඇති බව ද පෙන්වා දී, මා මෙම කටයුත්තට විරුද්ධව ජනතා
මතයක් ගොඩ නගන බව ද, එයට අමනාප නොවන ලෙස ද මම
ඔහුට දන්වා සිටියෙමි.

දඹදෙනියේ කාර්ය කටයුතු නිමවා කොළඹ පැමිණි විගස, මම
මාලිගාකන්ද විද්‍යාදාය පිරිවෙතේ වැඩි වසූ පූජ්‍ය කථකොඳයාවේ
පඤ්ඤාසේකර මහනාහිමිපාණන් මුණ ගැසී මෙම තොරතුරු උන්
වහන්සේට සැලකොට සිටියෙමි. මෙයට විරුද්ධව මහජන
උද්ඝෝෂණයක් කළ යුතු යැයි ද ඉල්ලා සිටියෙමි. එවිට උන් වහන්සේ
ද තොරතුරු සොයා බලා සත්‍යතාව ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට, මහජන

උද්ඝෝෂණය සඳහා පැවිදි පාර්ශවයේ සහාය ලබා දීමට කටයුතු සම්පාදනය කළහ.

ඒ සමගම මේ අරඬයා රටේ ප්‍රධානීන් දැනුවත් කිරීමට ද අපි කටයුතු සැලැස්වීමු.

අවසානයේ පූජ්‍ය කළුකොඳියාවේ මහනාහිමිපාණන් වහන්සේන්, පූජ්‍ය මඩිහේ පඤ්ඤාසීහ මහනාහිමිපාණන් වහන්සේ සහ දඹදෙනි ප්‍රදේශයේ ගිහි පැවිදි විශාල පිරිසකගෙන් සහභාගීත්වයෙන් යුතුව මෙම මහජන උද්ඝෝෂණය අපි සාර්ථකව පැවැත්වීමු.

මෙයට අන්‍ය ලබිධින්ද, අන්‍ය ජාතීන් ද විශාල වශයෙන් සහයෝගය දුන්හ. ඒ වාගේම මෙය දේශපාලනයෙන් තොරව, හුදු ජාතික ප්‍රශ්නයක් මූලික කොට ගත් සාමාන්‍ය පුරවැසියන්ගේ උද්ඝෝෂණයක් බවට පත් කරන්නට අපට හැකියාව ලැබිණ.

අපි සටන ජය ගනිමු.

රජය නව ගව ඝාතනාභාරය ඉදි කිරීමේ අදහස සම්පූර්ණයෙන්ම අත්හැර දමන ලදී.

එදා “කොස්” වෙනුවට “මස්” ලැබෙනවා යැයි මැස්විලි නැහැ අර වැඩිහිටි තැනැත්තා, අපේ මැදිහත්වීම නිසා යළි “මස්” වෙනුවට “කොස්” ලැබීම ගැන සතුටු වන්නට ඇතැයි ද මම සිතමි.

අභිංසාවාදී මේජර් ජනරාල්

කු ඩාකල සිටම ජනතාවට සේවය සැලැස්මේ අභිරුචිය මා තුළ පැවැතිණි. මේ නිසා මගේ අධ්‍යාපනය මා දන්නා කියන කාලයේදී නැතහොත් දැනුම් තේරුම් ඇති කාලයේදී ගුරු වෘත්තිය වෙතට ඉලක්ක කොට ගනිමි. එයට හේතුව ගුරු වෘත්තිය රටේ අනාගත පරපුරේ යහපතට සහ සුඛ සිද්ධියට හේතු කාරක වන වෘත්තියක් බව මට හැඟී ගොස් තිබූ නිසාය.

ජායාරූප: 58 මේජර් ජනරාල් ආනන්ද විරසේකර මහතා

1958 වර්ෂයේදී මම, මගේ ඒ අරමුණ සාක්ෂාත් කොට ගනිමි. ඒ වසරේ කොළඹ නාලන්දා විද්‍යාලයට විද්‍යා ගුරුවරයකු වශයෙන් මට පත්වීමක් ලැබිණි.

එහෙත් ගුරු වෘත්තිය කරමින්, අනාගත පරපුරේ යහපතට සේවය සලසාද්දී මගේ සිත එයින් සැහීමට පත් නොවූවා සේ මට හැඟිණි.

මට ර්ලහට අවශ්‍ය වූයේ ශිෂ්‍ය පරපුරට පමණක් නොව, සමස්ත මානව ප්‍රජාවටම සේවය සලසා ලීමේ අභිප්‍රායය. ආසාවය; ගුරු වෘත්තියේ සේවය සලසමින් සිටියදීම, නාලන්දා විද්‍යාලීයය සමාජ සේවා සංගමයේ නායකත්වය ගෙන විවිධ සමාජ සේවා කටයුතුවල

නිරත වන්නට මට අවස්ථාව සැලැසිණි. ඒ අවදියේ සිට මා කළ සමාජ සේවා කටයුතු අතරින් ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගන්නේ, කතනොඵව නමැති ග්‍රාමයට ගුරු - සිසු පිරිස් සමඟ ගොස්, එහි වාසය කළ සමාජයෙන් කොත් කරන ලද ජන කොට්ඨාශයකගේ යහපත වෙනුවෙන් ඉටු කළ සේවාවය.

1972 දී මම ගුරු වෘත්තියෙන් ඉල්ලා අස් වී සර්වෝදය සමාජ සේවා ආයතන පිහිටුවා, මගේ මුළු ජීවිතයම ඒ වෙනුවෙන් ඇප කැප කිරීමට තීරණය කොට ගනිමි. මා ගුරු වෘත්තියෙන් ඉල්ලා අස් වූවද අදත් මා ආදරය කරන එකම වෘත්තිය එය බව සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි. දැනුණු පාසල් - විශ්වවිද්‍යාල - ගුරුවරු - සිසුදරු දැරියෝ වැනි අය ඇප ගැසෙන විට පවා මා ලබන්නේ අසීමිත ආශ්වාදයකි; සතුටකි. අදත් මා යෙදී සිටින්නේ, කිසිවකු ගෙන් වැටුප් නොලබන මාදිලියේ ගුරු වෘත්තියෙක බවය, මා සලකන්නේ. ඒ ස්වේච්ඡා ප්‍රජා ගුරු සේවය යනුවෙන් නම් කළ හැකිය.

අන්ත වශයෙන්ම මගේ පෞද්ගලික හැඟීම නම්, නියම ගුරුවරයකුට නැතහොත් ආචාර්යවරයකුට, කිසිම දිනෙක විශ්‍රාම ගත නොහැකි බවය. නියම ගුරුවරයා ජීවිතාන්තය දක්වාම යමක් ඉගෙන ගන්නා අතර, අනෙක් පැත්තෙන් තමා ඉගෙන ගන්නා ඒ දේ ලෝකයාට ඉගැන්වීමේ ද යෙදෙයි. ඒ ලෝකය වඩාත් යහපත් තැනක් කිරීමේ අභිප්‍රායෙනි. අනෙක් අතට සැබෑ ගුරුවරයා ගුරු වෘත්තියේ යෙදීමෙන් ලබන විශාලම ප්‍රතිලාභය වන්නේ, තමන් ගෙන් සිප් සතර ලබන ශිෂ්‍යයන්, අධ්‍යාපනයේ ඉහළටම ගමන් කොට තමන්ගේ චරිතය ද, චරිත ශක්තිය ද, වර්ධනය කොට, රටට - දැයට සේවයක් සැලැසීමේදී ඒ දෙස බලා ලබන නිස්සරණ ප්‍රීතියය.

එබඳු නිස්සරණ ප්‍රීතියක් ලබන්නා වූ දහසකුත් එකක් ගුරුවරුන් අතරින් කෙනෙකු වෙමි මම.

මගෙන් එලෙස අධ්‍යාපනය ලබා සමාජයේ ඉහළට ගමන් කොට රටට දැයට සේවය සලසන්නා වූ ද, මගේ දර්ශනය වූ අවිනිසාව සහ දයා කරුණා ගුණ තුළින් යහපත් සමාජයක් ගොඩ නගන්නට වෙහෙසන්නා වූද, ශිෂ්‍ය පරම්පරාව අතරින් කැපී පෙනෙන එක් ශිෂ්‍යයකු මේ මොහොතේ මගේ සිහියට නැගෙයි. ඒ ශිෂ්‍යයා හිටපු හමුදා නිලධාරියෙකි. මේජර් ජනරාල්වරයෙකි. දැන් ඔහු විශ්‍රාමිකයා.

ඔහු තමා - හිටපු මේජර් ජෙනරාල් ආනන්ද වීරසේකර මහත්මා.

ආනන්ද විරසේකර මෙන්ම, ඔහුගේ සෙසු සහෝදර - සහෝදරියන් ද විශිෂ්ඨ චරිතයක් ඇති, අධ්‍යාපනයෙන්ද ඉහළට ගමන් ගත්, රටට දැයට විශාල ආදරයක් ඇති මානව හිතවාදීත්වයෙන් පිරිසුන් ශ්‍රේෂ්ඨ පුද්ගලයෝ වෙති. ඒ බව මා පෞද්ගලිකවම දන්නා කාරණයකි. එබඳු දරුවන් සමූහයක් රටට දායාද කළ ඒ අයගේ දෙමව්පියන්ටද අපේ ගෞරවය හිමි විය යුතුය.

ආනන්ද විරසේකර ශිෂ්‍යයා නාලන්දා විද්‍යාලයයේ ඉගෙන ගනිද්දී අධ්‍යාපනයට, ක්‍රීඩාවට මෙන්ම, සමාජ සේවයටද විශාල ආසාවක් සහ දක්ෂතාවයක් දැක්වූවා පමණක් නොව, අසාධාරණයට එරෙහිව එඩිතරව සහ සටන්කාමීව ඉදිරියට පැමිණ කටයුතු කළ අවස්ථා ද තිබූ බවත් මම දනිමි. වරක් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ අසාධාරණ පරිපාලන කටයුත්තකට විරෝධය දැක්වීම සඳහා නාලන්දා ශිෂ්‍යයන් ඒකරාශී කොට, තමා එහි නායකත්වය ගෙන එම විදුහල් භූමියේදීම සත්‍යග්‍රහ ව්‍යාපාරයක් පැවැත්වූ බව ද මට මතකය.

මා ආනන්ද විරසේකරයන් ගැන විශේෂයෙන් මෙබඳු සටහනක් තැබීමට කල්පනා කළේ 1971 කැරැල්ල පැවැති අවදියේ හමුදා නිලධාරියකු වූ ඔහු, ඒ කැරැල්ලට සම්බන්ධ වූ නොමඟට ගිය තරුණ කොටස් ආයුධ බලයෙන් විනාශ කරන්නට නොව, අපෙන් ඔහු හැදෑරූ, නැතහොත් ආභාෂය ලද අභි-සාවාදී සහ මෙත්‍රී සහගත ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රයෝජනයට ගෙන, ඒ නොමඟ ගිය තරුණ කොටස් ආරක්ෂා කොට යහමඟට ගන්නට ගන්නා වූ මානුෂික ක්‍රියාදාමය ඔබට හඳුන්වා දීමටය.

ආනන්ද විරසේකරයන් එදා ඒ කටයුත්ත දියත් කළේ ජීවිතයද පරදුවට තබාය.

71 කැරැල්ලට සම්බන්ධ වූ තරුණයන් පුනරුත්ථාපනය කිරීමට සර්වෝදයේ අපට අවස්ථාව උදාවූ අවස්ථාවේදී, ආනන්ද විරසේකර රණවිරුවා ඉටු කළ ඒ සඳ් කාර්යභාරය පිළිබඳ තොරතුරු මට ඒ කැරැලිකාර තරුණයන්ගෙන්ම අසන්නට ලැබිණ. පසුව මම පෞද්ගලිකවම ඒ ගැන තොරතුරු සොයා බලා අවසන ආනන්ද සොයා ගොස් සර්වෝදයට පැමිණ අප තරුණ කොටස් හමුවේ දේශනයක් පවත්වා අභි-සාව මුල් කොට ඒ කැරැලිකරුවන් යහමඟට ගත් අත්දැකීම ප්‍රකාශ කරන ලෙස ඉල්ලා සිටියෙමි.

ඔහු මගේ ඉල්ලීම එක පැහැර පිළිගත්තේය. පිළිගෙන නියමිත දින සර්වෝදය මූලස්ථානයට අවුත් අපේ තරුණ පිරිස් අමතා තම බිහිසුණු අත්දැකීම විචිත්‍රවත් ලෙස ඉදිරිපත් කළේය. එය තරුණ

පරපුරට පමණක් නොව, සමස්ත ප්‍රජාවටම ඉතාම ආදර්ශවත් බව මගේ හැඟීමයි. විශේෂයෙන්ම අපේ ආරක්ෂක අංශයන්හි සේවය කරන ලොකු කුඩා නැතහොත් ඉහළ පහළ සෑම නිලධාරීන්ටම ඒ කතාව විශාල උත්තේජනයක් සපයනවාට සැක නැත.

මේ නිසා මම පසුව ආනන්ද විරසේකරයන් අමතා ඒ කතාව ලිඛිතව සකසා මට ලැබෙන්නට සලස්වන ලෙසත් මගේ මෙම කෘතියට එම කතාව ඇතුළත් කිරීමෙන් සමාජයට ඉන් විශාල ප්‍රයෝජනයක් ලබා ගත හැකි බවත් කීවෙමි.

ඔහු ඒ කාර්යයද ඉෂ්ට කළේය.

මිලහ පරිච්ඡේදයේ පළ කොට ඇත්තේ එම ලිපියයි.

මෙය මෙම කෘතියට ඇතුළත් කරන්නට අවසර දීම ගැන ආනන්ද විරසේකරයන්ට මම මගේ කෘතඥතාවය මෙයින් පිරිනමමි.

ඡායාරූප: 59 රණබිමේ සිටින මේජර් ජනරාල් ආනන්ද විරසේකර මහතා

හිංසාව - අහිංසාවෙන් ජයගත් දවස

එ ක්ෂණයේ නවසිය හත්තැළකෝ වර්ෂයේ අග භාගය මහා අභාගය සම්පන්න කාල පරිච්ඡේදයක් ගෙවී ගිය කාලයකි. මහා සාගරය හා සමාන සුසුම් සාගරයක් ලක්දිව දෙමාපියන්ගේ හදවත් තුළින් ජනිත වූ සමයකි. ලේ ගංගාවක් හිඳී - කැටි ගැහී - දුගඳ හමා ගිය කාලයකි. අලුත් දේශපාලන මංපෙත් සෙවීමට ගොස් තරුණ සිංහල පිරිසක් අතරමං වූ අවදියකි. පාලකයන් තම දුර්වලකම් වටහාගෙන ලජ්ජාවෙන් වල්මත් වී සිටි අවදියකි. ජනතා විමුක්ති පෙරමුණ නමින් පෙනී සිට, සන්නද්ධ විප්ලවයකින්, එවකට පැවති රජය පෙරළා මහා විනාශයක් කිරීමට තැත් දැරූ එම නායකයන්, වනාන්තරවල සැඟවී සිටි කාල පරිච්ඡේදයකි.

මේ වනවිට මා යුද හමුදාවේ කපිතාන්වරයෙකි. රටේ විවිධ තැන්වල ප්‍රති ත්‍රස්තවාදී රාජකාරීන්හි නිරතවී සිට, මා මේ කාලය වනවිට වචනියාවේ බණ්ඩ භාර නිලධාරී ලෙස පත් කර තිබුණි. අනුරාධපුරය, මැදවව්විය සහ වචනියාව යන ප්‍රදේශ ඒ වන විටත් මරණ බියෙන් තැති ගත් මිනිසුන් වසන ප්‍රදේශයක් විය. මේ ප්‍රදේශවලින් බොහෝ සිංහල තරුණයන් අත්අඩංගුවට පත් වී තිබුණි. දහස් ගණන් තරුණයන් අතුරුදහන් වී තිබුණි. පොලීසිය හා හමුදාව, වියරු වැටුණු අමනුෂ්‍යයන් සේ විවිධ හේතුන් මත සිංහල තරුණයන් පසුපස උහුබ්බිමින් සිටියහ. ජනතා විමුක්ති පෙරමුණේ සන්නද්ධ අංශයේ සහ ප්‍රචාරක අංශයේ ප්‍රාදේශීය නායකයන් වචනියා කැලයට රිංගා සැඟවී ඉන්නා බවට මට ආරංචි ලැබී තිබුණි.

වචනියාව අවට සිංහල ගම්මානවලදීත්, මහා නින්දිත අපරාධ, මා රාජකාරී භාර ගැනීමට කලින් සිදුවී ඇති බැව් තොරහසක් විය.

ලංකාවේ වෙනත් ප්‍රදේශවල ‘ත්‍රස්තවාදී මර්දනයේ’ නාමයෙන් සිදුවූ අපරාධ මා දැක අසා තිබුණි. මේ වනවිට මාගේ සිත තුළ මේ අපරාධ ගැන දැවැන්ත පිළිතුලක් වර්ධනය වී තිබුණි. කාමාශාව පෙරදැරිව සිදුවූ අපරාධ බොහෝය. ඊර්ෂ්‍යාව - මානය මුල් කරගෙන සිදු වූ අපරාධ ඒ හා සමානය. දේශපාලන පළි ගැනීම් හා පුද්ගලික කෝන්තර මත සිදු වූ අපරාධ සංඛ්‍යාව බොහෝය. මහජනයා පොලිසියකට හා හමුදා කඳවුරකට යාමට බිය වූහ. බොහෝ දෙනෙකුට නීතිය සාධාරණව ක්‍රියාත්මක වේදැයි සැක පහළ වී තිබුණි.

සිංහල බෞද්ධ සමාජයක, ඇස් පනාපිට අධාර්මික දෑ සිදුවනු දැක මා අසරණ වූ අවස්ථාද බොහෝය. මාගේ ගුරුවරුන්ගෙන් ලත් නිර්මල අවවාද, එමෙන්ම දහම් පාසලෙන් උගත් බෞද්ධ සිතුවිලි ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපහසු සමාජයක් තුළට මා විසි කර ඇති බැව් මට වැටහුණි. එනමුදු මා අධෛර්ය වූයේ නැත. සත්තද්ධ කල්ලියක හයානක නායකයන් හය දෙනෙකු මාගේ බල ප්‍රදේශයට අයත් කැලෑවක සැහවි සිටින බැව් මා හට රහස් ඔත්තුවක් ලැබුණේ මේ අවදියේය. මොවුන් අල්ලා ගන්නේ කෙසේද? මොවුන් ගැන තව ආරංචි සපයා ගන්නේ කෙසේද? යන ප්‍රශ්නවලට මැදිව දින ගණනාවක් මම වෙහෙසුණෙමි. දිනක් සවස සුපුරුදු පරිදි බුදුන් වැඳ මාගේ අත්අඩංගුවේ සිටි සිරකරුවන් සිටි කුටියට ගියෙමි. ඊට කලින්දා මට භාර වූ ජයන්ත නැමැති තරුණයා මා දැක සිතාසි ‘ආ සර් කවදද අපිව කොළඹ යවන්නේ’ යනුවෙන් ඇසීය. ‘නෑ ජයන්ත, කොළඹට නෙවෙයි - මං ඔබව කැලෑව ඇතුළට යවන්න තීරණය කළා. තනියම. මගේ ලියුම් කැල්ලක් අරගෙන කැල්ලේ ඇතුළේ සැහවිලා ඉන්න, ජයන්තගේ නායකයාට, විමලට ඒ ලියුම් කැල්ල ගිහින් දීලා එයාගෙන් පිළිතුරක් අරගෙන එන්න. ජයන්තට පුළුවන්ද මේ දේ කරන්න?’ යයි මා ඔහුගේ දෑස් දෙස බලාගෙන ඇසුවා. කිසිදු පැකිලීමක් නැතිව - ‘හරි සර් මම යන්නම් - මට ලියුම දෙන්න’ යයි කීවා. ‘ජයන්ත ආපසු මා ළඟට එන්නේ නැතුව පැතල ගියොත්?’ යයි මා ජයන්තගෙන් ප්‍රශ්න කළා. ‘නෑ සර් මාව විශ්වාස කරන්න. මගේ ජීවිතයට හානියක් නොකරපු සර් ගාවට මං එනවා.’ යයි ජයන්ත කීවා.

ඊට පසුවදා මා කෙටි ලියුම් කැල්ලක් ලියා අත්අඩංගුවේ සිටි ජයන්ත අතට දී, රහස්‍යම කැලයට පිටත් කර හැරියා. මගේ ලියුම් කැල්ලේ සඳහන් වූණේ මෙහෙමයි.

බුදු සරණයි!

හිතවත් විමලේ වෙත,

මේ ලිපිය එවන්නේ වචනියාව යුධ හමුදා කඳවුර භාර කපිතාන් ආනන්ද විරසේකරයි. ඔබත් - ඔබගේ සගයනුත් කැලෑව තුළ තවමත් සැහවී සිටි කරන විප්ලවය අසාර්ථකයි. ලංකාවේ සියලුම පළාත්වල මේ වන විට බොහෝ නායකයන් එක්කෝ අත් අඩංගුවට ගෙන - එසේ නැත්නම් ජීවතුන් අතර නැහැ. මහජනයා ඔබ හැම සලකන්නේ මිනීමරු කල්ලියක් ලෙසටයි. ඔබේ පක්ෂය ආරම්භ කළ සන්නද්ධ විප්ලවය මේ වන විට අසාර්ථක වෙලා. ඒ නිසා මා හමුවීමට වෙලාවක්, දිනයක් සහ ස්ථානයක් දත්වා මේ ලියුම රැගෙන එන ජයන්ත අතේම පිළිතුරක් එවන්න. ඔබ කියනා ඕනෑම තැනකට නිරායුධව පැමිණෙන්නෙමි. අපි දෙදෙනා කතා කරමු. ඔබේ තර්කයන්ට මා පරාජය වුවහොත්, මා නැවත කඳවුරට විත්, හමුදා උපක්‍රම මගින් ඔබලා අත්අඩංගුවට ගැනීමට උත්සාහ කරන්නමි. එසේ නැතහොත් මාගේ තර්කවලට ඔබ පරාජය වුවහොත්, ඔය සන්නද්ධ විප්ලවය අනහරු, මට භාර වෙන්න. මම ඔබලාගේ ජීවිත ආරක්ෂා කරනවා. මාව විශ්වාස කරන්න.

මීට,

කපිතාන් ආනන්ද විරසේකර

ජයන්ත ඉහත සඳහන් ලිපිය රැගෙන කැලේ වැදී දින 3 ක් පහුවුණා. මගේ හිතට තරමක බියක්ද ඇති වුණා. මේ වන විට, අත්අඩංගුවේ සිටි සිරකරුවෙක් මා නිදහස් කළා යැයි චෝදනාවක් නිර්නාමික පෙත්සමක් මාර්ගයෙන් යුධ හමුදා මූලස්ථානයටද ගොස් තිබුණා. ජයන්ත පැන ගියාද? නැතහොත් ජයන්තත් නැවත සන්නද්ධ කල්ලියට එක් වුණාද? මගේ සිතේ දෙහිඩියාවක් ඇති වුණා. පස් වෙනි දින පාන්දර ජයන්ත කඳවුරට ආවා. සිනා මුසු මුහුණින් මා ළඟට විත්, බිම වාඩිවී වටපිට බලා කම්පයේ සාක්කුවෙන් පුංචි ලියුම් කැල්ලක් එළියට ගෙන මට දුන්නා. කලබලයෙන් මා එය දිග හැර බැලීමි. එහි මෙසේ සඳහන් වුවා.

කපිතාන් ආනන්ද විරසේකර වෙතටයි,

අපි ඔබ කෙරෙහි තරමක විශ්වාසයෙන් පසු වෙනවා. ලබන ඉරිදා පාන්දර 6 ට මඩුකන්ද පන්සල පිටුපස තිබෙන කඳුගැටය පාමුලට

එන්න. අපි ඔබට හමුවෙන්නම්. අපට පාවා නොදෙනු ඇතැයි විශ්වාස කරමු.

මීට,
විමලේ

ලිපිය කියවූ මා තුළ සතුටක්ද, එමෙන්ම තරමක බියක්ද ඇති වුණා. තනිවම තීරණයක් ගැනීමට බැරි හේතුවෙන් මාගේ බණ්ඩාසභාර සැරයන්වරයා කැඳවා, ඔහුට සිදුවූ සියල්ල පැවසුවා.

‘සාපත් කොලොන්නේ මට මේ ගමන යන්න ඕනේ. ඒ නිසා මේක කාටවත් කියන්න එපා. මං තනියම යන්නම්.’

‘හොඳයි සර්, සර් යන්න. සර්ට වරදක් වෙන්නේ නෑ’ කියා ඔහු මාව ධෛර්යමත් කළේය. නියමිත දිනයේ පාන්දර 3.00 ට පමණ මඩකන්ද පන්සල වෙත ජීප් රථයෙන් ගොස්, එතැන ජීප් රථය රඳවා, තනිවම පන්සල පිටුපස ඇති කඳුගැටය මතට නැග, එකක් ඇර එකක් සිගරට්ටු දල්වමින්, පාන්දර 5.30 ට පමණ වනතුරු මම ගලක් මත වාඩිවී සිටියා. සීතල සුළඟ, මාගේ කුකුභලය මුසු වෙහෙස සහ විඩාව සංසිඳු විය. කුරුල්ලන්ගේ හඬ එන්න එන්නම වැඩි විය. ගස්වල අතරින් පතරින් හිරු එළිය කෙමෙන් කෙමෙන් වැටෙන්නට විය. යාර 100 ක් පමණ ඈත පැහැදිලිව පෙනෙන තරමට පාන්දර හිරු එළිය ප්‍රතාපවත් විය. සැණෙකින් දැවැන්ත ගසක් අසලින් තුවක්කු ඇතිව මිනිසුන් පස්දෙනෙක් මතු වූහ. ඔවුන් තද නිල්පාට කමිස - කලිසම් හැඳ තිබුණි. රවුල් වවා තිබුණි. දික් වූ හිසකේ ඇති ඔවුන්ගේ මුහුණුවල බියකරු බවක් පෙනුණි. මම වාඩිවී සිටි තැනින් නැගිට, උස් හඬින්, ‘ඔබ විමලේද?’ යනුවෙන් ඇසිමි.

ඒ සමගම කඳු පාමුලින් මා නොසිතූ මහා පුදුම දෙයක් සිදු විය. කඳු පාමුල තැත් තැත්වල සැහවී සිටි මාගේ සෙබලුන් දහ දොළොස් දෙනෙක් පමණ තුවක්කු අමෝරා ‘හෙළවෙන්නට එපා, හෙළවුණොත් වෙඩි තියනවා.’ යනුවෙන් කැහැසාගෙන කැලයෙන් මතු වූ ත්‍රස්තවාදී තරුණයන් වටකර ගත්හ. ‘නියපල්ලා තුවක්කු බිම’ සැරයන් කොලොන්නෙගේ හඬ මට ඇසුණි. ඔවුන් තුවක්කු බිම හෙළනු මම දුටිමි. මාගේ සිතට දැඩි වේදනාවක් මුසු කේන්තියක් ඇති විය.

‘උඹ මහා නිව නිලධාරියෙක්’ රවුල් වවාගත් පස් දෙනාගෙන් එකෙක් මා දෙස බලා මහ හඬින් කැගැසීය. ‘නිරායුධව අපින් එක්ක කතා කරන්න එනවා කිවූ නිලධාරියා, භය ගුල්ලෙක් වගේ අපිට වට

කෙරුවා නේද?’ යැයි දැඩි ස්වරයෙන් මා දෙස බලාගෙනම කැගැසීය. මේ වනවිට කඳු පාමුලට මා ද පැමිණ සිටියෙමි. සැරයන් කොලොන්නේ දෙස බැලූ මා ‘යකෝ වෙඩි තියන්න එපා, මොකක්ද මිනිහෝ මේ කළේ’ යැයි කැගැසිමි.

‘මොනවා උනත්, අපි සර්ව බේරගන්න එපායැ’ සාප්පත් කොලෙන්නේ මා දෙස කීකරුව බලා පැවසීය. උත්සන්න වූ කේන්තිය සහවා ගත් මා, ‘පලයල්ලා කැමිප් එකට, මේ අය අපේ හතුරෝ නෙවෙයි. හොඳ සිංහල කොල්ලෝ. උන්ව මරලා රටේ ප්‍රශ්න විසඳන්න පුළුවන්ද? පලයල්ලා කැමිප් එකට’ යනුවෙන් අණ දුනිමි.

මටත් හොරා සෙබලුන් දස දෙනෙකුත් සමඟ කැලෑවේ සැහවි සිට මට ආරක්ෂාව දුන් සැරයන් පරාජිතයෙකු සේ සෙමෙන් සෙමෙන් ඇතට ගොස් නොපෙනී ගියේය. මේ වනවිට තරුණයන් පස්දෙනා සහ මා අතර පියවර විස්සක පමණ පරතරයක් තිබුණි. මම ඔවුන් දෙස බලා ගෙනම, ‘මට සමාවෙන්න. ඔබලාව වට කරන්න මට කිසිම උවමනාවක් තිබුණේ නැහැ. මගේ සාප්පත්ට මගේ ප්‍රවේසමට කළ දෙයක්. දැන් ඔය තුවක්කු ඔබලාගේ අතට ගන්න. මගේ ළඟ කිසි ආයුධයක් නැහැ. ඔබලාට දැන් පුළුවන් මට වෙඩි තියලා යන්න. මාව විශ්වාස කරන්න.’ යයි මම පැවසිමි. තුවක්කු අතට ගත් ඔවුන් මා දෙසට හෙමිත් හෙමිත් ගමන් කර පියවර දහයක් පමණ ඇතින් නැවතිණි. ඔවුන් දැඩි වෙහෙසට පත් වූ අයුරක් මට පෙනුණි. මා ඔවුන් සමඟ පැය එක හමාරක් පමණ බිම වාඩි වී කතා කරමින් සිටියෙමි. දීර්ඝව කතා කළෙමු. අවසන විමලේ නැමැත්තා මම ළඟට අවුත් ඔහුගේ තුවක්කුව බිමට අතහැර ‘අපි සර්ව බාර වෙන්නම්’ යයි කීවේය.

තුවක්කු අතින් ගත් සන්නද්ධ කණ්ඩායමක් එක්ක කතාබහ කරන්න ආත්ම ශක්තිය තියෙන්න ඕනෑ. ඒ වාගේම ඔවුන්ට සුහදශීලීව කතා කොට මෙල්ල කරගන්න හැකියාවක් තිබෙන්න ඕනෑ. මේ හැකියාවන් දෙකම සාර්ථක කර ගන්න මට ගුරුවරුන් දෙදෙනෙක් හිටියා. එක්කෙනෙක් මගේ අප්පච්චි; දෙවැනි ගුරුතුමා දැනට සර්වෝදයේ නායක ආචාර්ය ඒ.ටී. ආරියරත්නයි. මගේ පියතුමා අවුරුදු 42 ක් බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරියෙකුව සේවය කළා. ඔහු සුරා සුදුවෙන් තොර නිර්මල චරිතයකින් හෙබි ශක්තිමත් පුරුෂයෙක්. මා අවුරුදු 15 ක් 16 ක් පමණ වයසේදී මගේ පියා සති අන්තයන්හිදී මාව බන්ධනාගාරය තුළට රැගෙන ගියා. මිනීමරුවන්, අපරාධකරුවන් හා සොරුන් සමඟ කතා කරන්නට මට ඉඩ සැලැස්සුවා. ඔවුන්ගේ

භයානක, එමෙන්ම, ශෝචනීය කතා අසා ඒවායෙන් පාඩම් ඉගෙන ගැනීමට මාව උනන්දු කෙරුවා. මේ නිසා ඕනෑම අපරාධකරුවෙකු ඉදිරියට නිර්භයව යාමේ හැකියාව මා වර්ධනය කර ගත්තා.

මිනිසුන් අසහනයට පත් වී නොයෙකුත් වැරදිවලට පෙළඹෙන කරුණු අතර ‘දුප්පත්කම’ ප්‍රධාන හේතුවකි. දුගී දුප්පත්කමේ අත්තනාට ගිය මිනිසුන් හා කතා කර ඔවුන්ගේ දුක්ඛිත ජීවිත ගැන දැන හඳුනා ගැනීමට මට අවස්ථාව මුල් වරට උදා කර දුන්නේ මාගේ දෙවන ගුරුවරයායි. මට වඩා උසින් අඩු - පුංචි සිරුරක් ඇති මේ සන්පුරුෂයා නාලන්දා විද්‍යාලයේ ගුරුවරයෙකුව සිට, මා ඇතුළු ශිෂ්‍ය පිරිසට සමාජයේ දුක්ඛිත පැත්ත වටහා ගැනීමට අපව උනන්දු කළා. ඒ දිනවල සර්වෝදය හැඳින්වූයේ ‘ශ්‍රමදාන’ සංවිධානය යනුවෙනි. නිවාඩු කාලයේදී ඇත දුගී ගම්මානවලට ගොස් කඳවුරු ලා ගැමියන් හා ජීවත් වෙමින් ඔවුන්ට සහනයක් සැලසීමට මේ ගුරුතුමා අපව උනන්දු කළා. එසේ ඉගැන්වූ පාඩම් සියල්ලක්ම පාහේ බෞද්ධ දර්ශනය පදනම් වූ ඒවායි.

මිනිසුන්ගේ දුක හඳුනා ගැනීම, ඊට හේතු සොයා ප්‍රායෝගිකව ඒවාට විසඳුම් ලබාදීමට මෙම ගුරුවරයා දැඩි මහත්සියක් ගත්තා. අපේ තරුණ වයසේදී සිත් නොමහට නොයවා, දුගී මිනිසුන්ගේ සිතුවිලි සමඟ ගැටීමට හුරු පුරුදු කළා. මේ අනුව, මා ඇතුළු මගේ මිතුරන්ගේ හැසිරීම සංවර වුණා. කතාව, වචනය මෘදු වුණා. මිනිසුන් හා බහිත් බස් නොවී නිවුනු වදනින් කතා කිරීමට පුරුදු පුහුණු වුණා. දැඩි මතධාරී මිනිසුන් නම්මා ගැනීමට හැකියාවක් වර්ධනය කර ගත්තා. ඒ ගෞරවය මේ ගුරුතුමාට හිමි වෙනවා.

විමලේ ඇතුළු සන්නද්ධ කල්ලිය ඉදිරියට යන්නටත්, ඔවුන් හා කතා බහ කරන්නටත්, ඔවුන්ව නම්මා ගැනීමට හැකි වීමත් පසුපස මේ පුංචි ගුරුවරයා ජීවත් වෙනවා, මිනිසුන් නොමරා ඔවුන්ගේ වැරදි අදහස් පමණක් මරා යහමහට යොමු කරවීමේ මූලික පාඩම් මා සිත තුළ දිනපතා වර්ධනය වෙන්නට පටන් ගත්තා. සන්නද්ධ නායකයින් මට භාර වී මා කෙරෙහි විශ්වාසයක් තබා ගැනීමට එම වර්තමාන මට ප්‍රයෝජනය වුණා.

තෙවිල් ජයවීර මහතා එවකට වචනියාවේ මහදිසාපති ලෙස රාජකාරි කළා. පසුකාලෙක ඔහුගේ රාජකාරි ජීවිතයේ අත්දැකීම් ඉංග්‍රීසියෙන් පොතකට ගොනු කළා. මා ගැනත්, මා මෙල්ල කරගත් විජලවාදීන් ගැනත් එතුමා ලියා තිබුණා.

1971 කැරලිකරුවන් මරණ දඬුවමින් බේරා ගැනීමට ගත් තැනක්

එ කදහස් නවසිය හත්තැළිකෝ කැරැල්ල ඇති වූ අවස්ථාවේ සර්වෝදයට සම්බන්ධ කිසිම කෙනෙක්, එම අවාසනාවන්ත සිද්ධියට දායක වී නොතිබීම ගැන මම සතුටට පත් වීමි. එයට හේතුව අප අනුගමනය කරන අභි-සාවාදී පිළිවෙත සර්වෝදයට සම්බන්ධ තරුණ පරපුර ඉතා සිතින් පිළිගෙන සිටීම නිසාය. එහෙත් රටේ තරුණ පරපුරෙන් විශාල පිරිසක් අවාසනාවන්ත ලෙස භි-සාවාදී පිළිවෙතට නැඹුරු වී ගිනි සිඵවට වැටී විනාශ වන පළඟැටියක් මෙන් මෙම කැරැල්ලට දායක වී විනාශයට ගොදුරු වීම මගේ සිතට ගෙන දුන්නේ විශාල වේදනාවකි. විශේෂයෙන්ම අනාගත පරපුරේ යහපත උදෙසා සේවය සලසන ගුරුවරයකු වශයෙන් ඒ සිද්ධිය මට ගෙන දුන්නේ වචනයෙන් විස්තර කළ නොහැකි තරමේ සංවේගයෙකි; දුකකි.

කැරැල්ලට දායක වූ තරුණ තරුණියන් ඊට සම්බන්ධ වූයේ රටේ පවත්නා අසාධාරණ පාලන ක්‍රමයට එරෙහිව ක්‍රියා කොට, ඊට වඩා යහපත් පාලනයක් නැතහොත්, සමාජයක් රට තුළ ගොඩනැගීමට බව මම දැන සිටියෙමි. එහෙත් ඒ කාර්ය පුරණය සඳහා ඒ අය තෝරා ගත් ඒ භි-සාවාදී පිළිවෙත කිසි සේත් ඊට උචිත ක්‍රියා මාර්ගයක් වූයේ නැත. අනුන් ගේ ජීවිත විනාශ කිරීමෙන් ලද හැකි විමුක්තිය කවරේද? අවසානයේ ඔවුනට සිදු වූයේ සිය දිවි නසා ගැනීමක් බඳු තත්ත්වයකට පත් වීම නොවේද?

දැනට පවතින පාලන ක්‍රමය අසාධාරණ බවත්, එය වෙනස් කළ යුතු බවත් අපේ ද අදහස වෙයි. අප ක්‍රියා කරන්නේ ද එම ක්‍රමය වෙනස් කිරීමේ කාර්ය කටයුත්තකය. සර්වෝදයේ අපිදු දියත් කොට ඇත්තේ විප්ලවීය ක්‍රියාදාමයෙකි. එහෙත් එය අභි-සාව මූලික කොට ක්‍රියාත්මක

කෙරෙන්නකි. අපේ විප්ලවය අහිංසාවාදී විප්ලවයෙකි. චිත්තන විප්ලවයෙකි. පවතින පාලන ක්‍රමයේ අසාධාරණතා ජනතාවට දැනුම් දී, ජනතාව දැනුවත් කොට, ඒ මගින් ජන සහභාගීත්වය ඇතිව පාලනය වෙනස් කිරීම අපේ අරමුණය. එහෙත් එය පැය විසිහතරෙන් කළ හැකි විප්ලවයක් නොවේ. එහි ප්‍රතිඵල අපට ලබා ගත හැක්කේ දීර්ඝ කාලීනවය. දැන් අප සිදු කරන්නේ ඊට උචිත සමාජ පදනම සැකසීමේ කාර්ය කටයුත්තය. අපි කවරදා හෝ මෙය සාර්ථක කර ගන්නේ හිංසාවාදීව, ජන ජීවිත තැනි කොට නොවේ. පක්ෂ - විපක්ෂ - කැමැති, අකැමැති සියලු දෙනාගේ ජීවිත ආරක්ෂා කොට සාමයෙනි. සමගියෙනි. සහජීවනයෙනි.

කෙසේ වුවද 1971 කැරැල්ල මැඩ පවත්වා රජය තරුණ පිරිස් විවිධ ස්ථානවලදී අත්අඩංගුවට ගනු ලැබීමත් සමඟම නොමඟ ගිය ඒ තරුණයන් ගේ ජීවිත ආරක්ෂා කිරීමටත්, ඒ අය පුනරුත්ථාපනය කිරීමටත් අවශ්‍ය වැඩ පිළිවෙලක් සැකසීමට අපි ප්‍රෝත්සාහී වූයෙමු. එසේම එම යෝජනා ක්‍රම සහ වැඩ සටහන් පිළිබඳව රජයේ වගකිව යුත්තන්ව දැනුවත් කිරීමටද අපි කටයුතු සැලැස්වෙමු.

මේ අතර රජය 'අපරාධ යුක්ති කොමිෂන් සභාව' තමාහි අධිකරණ ඒකකයක් පිහිටුවා, තරුණයන් තුන් දාහක් පමණ එම කොමිසම හමුවට පමුණුවා තිබිණ. ඒ වාගේම තවත් සුළු සංඛ්‍යාවක් සාමාන්‍ය උසාවිවලට ද ඉදිරිපත් කොට තිබූ චිත්තිය ජන මාධ්‍ය මගින් අපට දැන ගන්නට ලැබිණ. මේ අතර උසාවියට ඉදිරිපත් කළ පිරිසෙන් 13 දෙනෙක් මරණීය දණ්ඩනයට යටත් කොට, ඒ අය එල්ලුම් ගස් යැවීමට නියමිතව තිබිණ.

මෙය ඉතාම බැරෑරුම් කාරණයක් විය. මෙසේ මරණීය දණ්ඩනයට නියම කොට තිබුණේද ළා බාල තරුණ කොටස්ය. ඔවුන් වයස අවුරුදු 18 ත් 25 ත් අතර අය බව අපට දැන ගත හැකි විය. එකල අග්‍රාමාත්‍ය ධුරය හෙබැවූ ගරු සිරිමාවෝ බණ්ඩාරත්නායක මහත්මිය හමු වී මේ පිළිබඳව මම සාකච්ඡා කළෙමි. මා ඉල්ලා සිටියේ නොමඟට ගොස් ඇති මේ ළාබාල තරුණයන් මරණීය දණ්ඩනයට නියම කිරීම බලවත් අසාධාරණයක් බවය. ඒ අය පුනරුත්ථාපනය කොට, සමාජයට වැඩදායක පුද්ගලයන් බවට පත් කළ යුතු බවද මම පැහැදිලි කොට දුනිමි.

එහිදී මගේ යෝජනාවට ඇහුම් කන් දුන් අග්‍රාමාත්‍යවරිය මගේ ආයාචනය ලිඛිතව ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඉල්ලා සිටියාය.

ජායාරූප: 60 රෝහණ විජේවීර මහතා නිරූපණය කළ අප නිවසට පැමිණි අවස්ථාව:
මල්ලි වීරේ, චාරිකා දූව හා රාජපක්ෂ මහතා සමග

මම දින දෙකක් ඇතුළත එම කාර්ය ඉෂ්ට කළෙමි. මාර්ග ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ චන්ද්‍රා එච්. සොයිසා මහතා සන්දේශය සකස් කිරීම සඳහා මා සමග වෙහෙස විය. සිවිල් අයිතිවාසිකම් සංසදයේ නිර්මාතෘ පූර්ව වික්‍රමසිංහ මැතිනිය සමග ද බිෂොප් ලක්ෂ්මන් වික්‍රමසිංහ තුමා සමග ද මේ ගැන සාකච්ඡා කළ බව මට මතකය. අවසන් ඒ තරුණ ජීවිත බේරා ගත හැකිවීමට පුළුවන් හෝ හවුල්වීමට ලැබීම පිනකි.

මේ මම එදා ගරු අග්‍රාමාත්‍ය තුමියට ඉදිරිපත් කළ ඒ ලිපියයි:

ත්‍රස්තවාදීන් සහ මරණීය දණ්ඩනය

මෙය ලියන්නේ ගරු අගමැතිනිය කෙරෙහි ඇති බලවත් පක්ෂ පාතිත්වය නිසා සහ මරණීය දණ්ඩනය නියම වූවත් කෙරෙහි ඇති අනුකම්පාවත් නිසාය:

1. අපගේ දැනුමේ හැටියට 1971 ත්‍රස්තවාදී කටයුතු සම්බන්ධයෙන් සැක කරනු ලැබූ තරුණයින් 3000 ක් පමණ අපරාධ යුක්ති විනිශ්චය කොමිෂන් සභාව ඉදිරියට පමුණුවා තිබේ. සමහරු වැරදිකරුවන් බව ප්‍රකාශ කළෙන්, ඔවුන්ට සිර දඩුවම දෙන ලදී. විශාල සංඛ්‍යාවක් අත්හිටවන ලද දඩුවම් උඩ මුදාහරින ලදී. තවත් සමහරෙකුගේ නඩු විභාග වන අතර, තවත් අය නඩු බලාපොරොත්තුව සිටිති. මේ ආකාරයෙන් චෝදනා ලබා ඇත. එහෙත් මිනීමැරුම් වරද ඔප්පු වූවත්, මොවුන්ට මරණීය දණ්ඩනය නියම කිරීමට අපරාධ යුක්ති පසිඳලීමේ කොමිෂන් සභාවට නීතිය අනුව බලය නැති බව කියනු ලැබේ.
2. ඒ එසේ වුවත් මොවුන් අතුරෙන් සුළු සංඛ්‍යාවක්, චෝදනා ලැබ සාමාන්‍ය උසාවි ඉදිරියට පත්කර තිබෙන අතර, මෙම උසාවිවලට මරණීය දණ්ඩනය නියම කිරීමට බලයක් තිබේ. මේ වන විට එවැනි නඩු විභාග තුනක් නිම වී ඇති අතර තරුණයින් 13 පමණ මරණීය දණ්ඩනයට යටත්ව, එල්ලුම් ගස් යැවීමට නියමිත බව පත්‍රවල වාර්තා වේ. මෙම නඩු තීන්දුවලට විරුද්ධව සුප්රිම් උසාවිවලට ඔවුන් අභියාචනා කළ බව දැනගන්නට ලැබුණ අතර, ඔවුන්ට අභියාචනාවලින් සැහැල්ලුවක් නොලැබුවහොත්, මොවුන් ජීවිතක්ෂයට පත් කරනු ඇත. මෙය වෙනස් විය හැක්කේ ගරු අගමැතිනියගේ මැදිහත් වීමෙන්, ගරු ජනාධිපතිතුමා විසින් මෙම මරණීය දඩුවම ජීවිතාන්තය තෙක් සිර දඩුවම් බවට අනුකම්පා සහගතව ලිහිල් කළහොත් පමණි.
3. මෙම නඩු ද අපරාධ යුක්ති පසිඳලීමේ කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ ඇසුරේ නම් වරදකරුවන්ට මරණීය දණ්ඩනය හිමිවන්නේ නැති බව කියනු ලැබේ. මේ නිසා මෙම කරුණ ගැන මොවුන්ට එල්ලා දැමීමේ දඩුවම දීමට ප්‍රථම ගැඹුරට කල්පනා කිරීම වටී.

4. මහජනයා දත් හැටියට ත්‍රස්තවාදී ව්‍යාපාරය පිළිබඳව රජය ක්‍රියා කළේ මුහුකුරා ගිය සානුකම්පිත බුද්ධියකිනි. ත්‍රස්තවාදීන් පුනරුත්ථාපනය කිරීමෙන්, සාමාන්‍ය සමාජයෙන් වෙන්ව ගිය තරුණ පිරිස නැවත සාමාන්‍ය සමාජය තුළට පත් කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය අනුවයි, රාජ්‍යය ක්‍රියා කළේ. රජයට විරුද්ධව මුලදී විදේශයන්හි පළ වුණු විවිධ පුවත්පත්, ලිපි ලේඛන මෙම ක්‍රියාමාර්ගය නිසා යටපත් වූවා පමණක් නොව, ගරු අගමැතිනිය ලෝක ආදරයට හා ප්‍රශංසාවට ද, එම සානුකම්පිත ක්‍රියාමාර්ගය නිසා පත් විය. අපරාධ විනිශ්චය කොමිෂන් සභාව මගින් කළ විනිශ්චය නිසාත්, පුනරුත්ථාපන කටයුතු නිසාත්, රජයේ ක්‍රියාමාර්ගය ප්‍රශංසාවට ලක් විය. එහෙත් සාමාන්‍ය නීතිය යටතේ ත්‍රස්තවාදීන් සුළු සංඛ්‍යාවකට මරණීය දණ්ඩනය දීමෙන් රජයේ හොඳ නම කැලැල්වීමට ඉඩ ඇති බව පෙනේ. මෙතෙක් රජය අනුගමනය කළ සාධාරණ ක්‍රියාමාර්ගයෙන් මෙය පිට පැනීමක් දැයි යමෙකුට තර්ක කිරීමට මෙයින් ඉඩ සැලසේ.
5. යම් හෙයකින් මොවුනට මරණීය දණ්ඩනය දුන්නොත්, මෙතෙක් ඉතා වැයමෙන් හරි මහට දිනා ගත් නොමඟ ගිය තරුණ පෙළ නැවත රජයට විරුද්ධවාදීන් වනු පමණක් නොව, නීතිමය ගැටළු ගැන නොදන්නා සාමාන්‍ය ජනතාව සහ විදේශීය ජනමතයද මේ ගැන විවේචනශීලී වීමට ඉඩ තිබේ. මෙයින් ගරු අගමැතිනියගේ පෞද්ගලික කීර්තියට මෙන්ම, රජයේ ද යුක්තිගරුක භාවය පිළිබඳව හොඳ නමට ද හානි ඇතිවීමට ඉඩ තිබේ. අනික් අතට මරණීය දණ්ඩනයෙන් මොවුනට සමාව දී ඒ වෙනුවට මෙත්‍රිය, කරුණාව, මුදිතාව සහ උපේක්ෂා සහගතව ජීවිතාන්තය තෙක් සිර දඬුවමක් වැනි දඬුවමක් පැනවුවහොත්, එයම ගරු අගමැතිනියගේත් ශ්‍රේෂ්ඨත්වය සදානුස්මරණීය වීමට හේතුවක් වනු ඇත යනු අපේ විශ්වාස යයි.
6. පහත දැක්වෙන්නේ මේ කාරණය සම්බන්ධයෙන් ගරු අගමැතිනිය මැදිහත් විය යුත්තේ ඇයි ද යන්න පිළිබඳව කරුණු කීපයකි:

I. මරණීය දණ්ඩනය පිළිබඳ දිවංගත ගරු අගමැති එස්.ඩබ්ලිව්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරත්නායක මැතිතුමා දැරූ අදහස්:

එතුමා දඬුවමක් හැටියට මරණීය දණ්ඩනය අහෝසි කළේය. බෞද්ධ ධර්මය අනුවත්, සංස්කෘතික - දේශපාලනික හා මානව හේතු මතිනුත් මරණීය දණ්ඩනය දීම ඥානවන්ත නොවේ. අප කියන්නේ මොවුන් නිදහස් කිරීමට නොව, මරණීය දණ්ඩනය වෙනුවට, වෙනත් දඬුවමක් දෙන ලෙසය. මෙතෙක් අනුගමනය කළ සමාව දීම, පුනරුත්ථාපනය සහ අත්හිට වූ දඬුවම් දීම යන ප්‍රතිපත්තිවලට අනුව ක්‍රියා කිරීමෙන් තවදුරටත් ජනතාවගෙන් මෙන්ම ලෝකවාසීන්ගෙන් ද ආශීර්වාද ලැබෙනු නියතය.

II. යටත් වන ලෙස අගමැතිනිය කළ ඉල්ලීම.

1971 අප්‍රියෙල් අග හරියේදී අගමැතිනිය කළ ඉල්ලීම අනුව බොහෝ දෙනෙක් යටත් වූහ. එතුමිය ඔවුන්ට යුක්ති සහගතව ක්‍රියා කරන බව ද ප්‍රකාශ කළාය. එතුමිය යම් පොරොන්දු නොදුන්නත්, තේරුම් ගියේ යටත් වූවන්ට අනුකම්පා සහගතව ක්‍රියා කරන බවයි. දැනට මරණීය දණ්ඩනයට නියම කර ඇති අය මේ ඉල්ලීම අනුව යුද්ධ හමුදාවට යටත් වූ අය, දැයි යනු ද සොයා බැලීම වටී.

III. නීති දෙකක් යටතේ නඩු ඇසීණි. ත්‍රස්තවාදීන් පමුණුවනු ලැබුවේ නීති දෙකක් යටතේ ක්‍රියාත්මක වන හෝ උසාවි දෙකක් යටතේය. වැඩිදෙනා අපරාධ විනිශ්චය කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ ද, ටික දෙනෙක් ඉහළ උසාවි ඉදිරියේ ද නඩු අසන ලදී. මේ උසාවි දෙවර්ගය දෙන දඬුවම් ද දෙයාකාරය. අපරාධ විනිශ්චය කොමිෂම යටතේ මරණීය දණ්ඩනය නැත. ඉහළ උසාවිවල නඩු විභාග කර දඬුවම් ලැබූ අයට අපරාධ විනිශ්චය කොමිෂන් සභාව ඉදිරියට පමුණුවනු ලැබ වරදකරුවන් වූයේ නම්, ඔවුන්ට මරණීය දණ්ඩනය නියම වන්නේ නැත. එම වරදටම ඔවුන්ට ලැබෙන්නට තිබූ ඉහළම දඬුවම ජීවිතාන්තය තෙක් සිරගෙට නියම වීමයි.

IV. විත්තිකරුවන්ට අපරාධ විනිශ්චය කොමිෂම ඉදිරියේ චෝදනා ලබනවා ද, සාමාන්‍ය උසාවි ඉදිරියේ චෝදනා ලබනවා ද යන්න ගැන තීරණයක් ගැනීමට අයිතියක් නොතිබිණි.

ත්‍රස්තවාදී ක්‍රියාවලට සම්බන්ධ වූත්, ත්‍රස්තවාදය අතරතුර කළා වූත් අපරාධවලට මෙම පිරිසම අපරාධ විනිශ්චය කොමිෂම ඉදිරියට ද පැමිණවීමට ඉඩ තිබුණි. එහෙත් ඇටර්නි ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ තීරණයක් අනුව ඔවුන් පැමිණ වූයේ සාමාන්‍ය උසාවි ඉදිරියටය. එහෙත් අපරාධ විනිශ්චය කොමිෂම ඉදිරියට පැමිණියේ නම්, මරණ දඬුවම් ලත් ඔවුනට මරණ දඬුවම වෙනුවට, ජීවිතාන්තය තෙක් සිර දඬුවමක් ලැබීමට තිබිණි. ඇටර්නි ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ තීරණය නිසා නොමඟ ගිය තරුණයන් සමහරෙක් ජීවත්වීමට ඉඩ ලැබුණ අතර, තවත් තරුණයන් සමහරකට මරණීය දඬුවම හිමිවීමට ඉඩ තිබේ.

V. නොමඟ ගිය තරුණයෝ

ජනතා විමුක්ති පෙරමුණ ප්‍රධාන කොටස් දෙකකින් යුක්ත විය. නායකයින් ටික දෙනෙකුත්, අනුගාමිකයන් විශාල සංඛ්‍යාවකුත් යනුවෙනි. නායකයන් ටික දෙනෙකුට අවංක තරුණයන් විශාල සංඛ්‍යාවක් නොමඟ යැවිය හැකි අන්දමට එය සංවිධානය කොට තිබුණේය. මෙම නොමඟ ගිය තරුණයින් හරි මඟට ගෙන ආ යුතුය. මෙය දැනටම සිදු වේ. 1975 හේ මැයි මාසයේදී බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුවේ පුහුණු මධ්‍යස්ථානය විවෘත කිරීමේදී අධිකරණ ඇමතිතුමා විසින් කරන ලද කතාවකට අනුව, දැනටමත් මෙය සිදු වේ. නිදහස් කරන ලද 16,000 අතුරෙන් ඒ අනුව නැවත සිර බාරයට ගැනීමට සිදු වී ඇත්තේ 125 ක් පමණි. ත්‍රස්තවාදයට වගකිව යුතු වූ නායකයින් අපරාධ විනිශ්චය කොමිෂන් සභාව ඉදිරියට පමුණුවා ඔවුන්ට සිර දඬුවම් දෙන ලදී. එහෙත් නොමඟ ගිය අනුගාමිකයින්ට මරණීය දණ්ඩනය දීම ඉහත කී දඬුවමට නොගැලපෙයි.

VI. ගමේ ගැමි මට්ටමේ තත්ත්වය

තමන්ගේම ගම්වාසීන් දැනටමත් මොවුන්ට සමාව දී පුනරුත්ථාපන කොට ඇත. මොවුන් බොහෝ දෙනෙක් ගැමි ජීවිතය ගැමි ආයතනවල වැදගත් සංවර්ධන කටයුතුවල යෙදී සිටී. ජනාවාසවල ද මොවුන් හොඳට කටයුතු කරන බව වාර්තා වේ. මේවායින් ගැමි මට්ටමේ ජන මතය පැහැදිලි වේ.

VII. මෙම ත්‍රස්තවාදී ක්‍රියාව වර්තමාන ඉතිහාසයේ සිදු වූ සංකීර්ණ සිද්ධියකි. පොදු වශයෙන් දේශපාලනික අවස්ථාවාදය හා වණ්ඩ හිංසක ක්‍රියා මහජනයා හෙළා දකින අතරම, මෙම තරුණයන්ගේ ධෛර්යය පරිත්‍යාගශීලීත්වය හා හැඟීම්, ඔවුන්ගේ අරමුණ හා ක්‍රියාමාර්ගය වැරදි වූ නමුත්, ප්‍රශංසාවට ලක් කරන අය ද සිටිති. ප්‍රධාන කරුණ නම්, මොවුහු ප්‍රධාන වශයෙන් සිංහල බෞද්ධ ගැමි තරුණයන් වීමයි. මේ පිළිබඳව පළමු කොට ජන මතයක් විසඳෙන්නේ 1977 මහජන ඡන්දයේදීය. මේ මහජන මතය රජයට පක්ෂපාති කරගැනීම වැදගත්ය.

VIII. විදේශ මහජන මතය

විදේශ රටවල පුවත්පත්වල, රජයේ හමුදා සීමාව ඉක්මවා ක්‍රියා කළ බවට ද, විවිධ විවේචන පළ වූ බවද තොරහසකි. බොහෝ විට කරුණු වරදවා කණ්ඩායම් හරවා ඉදිරිපත් කර තිබුණි. එහෙත් රජයේ පුනරුත්ථාපන වැඩ පිළිවෙල නිසාත්, පල්ලේකැලේ කඳවුරු යන ස්ථාන දුටු විදේශිකයින්ගෙන් පවා ප්‍රශංසා ලැබුණු නිසාත්, බොහෝ දෙනෙක් අත්හිටවූ සිර දඩුවම් උඩ නිදහස් කරනු ලැබූ නිසාත්, මෙම වැරදි ප්‍රචාර මැඩ පැවැත්විණි. අවුරුදු හතරක් තිස්සේ දිනාගත් ලෝක මහජන මතය ටික දෙනෙකුට මරණීය දණ්ඩනය දුනහොත් නැවත වරක් තරක විවේචන නිසා දුර්වල වීමට ඉඩ තිබේ.

IX. ත්‍රස්තවාදය සිවිල් යුද්ධයක ස්වරූපය ගන්නේය. මෙහිදී සිදුවන මිනීමැරුම් සාමාන්‍ය තත්ත්වයක් යටතේ සිදුවන්නේ නැත. එම නිසා මෙම තරුණයින් සාමාන්‍ය මිනීමරුවන්ගේ ගණයට දැමිය නොහැකිය. දෙපාර්ශවයෙන්ම දරුණු ක්‍රියා සිදු වේ. සමාව දීමත් ඉවසිලිවත්තාවීමත්, දීර්ඝ කාලීනව නියම ජාතික සමහියකට තුඩු දෙනු ඇත. දෙපැත්ත විසින්ම සීමාව ඉක්මවා ක්‍රියා කිරීම ගැන රජය එකම විධියට ක්‍රියා කරන බව පෙනී යා යුතුය. පොලීසිය සහ හමුදාව සීමාව ඉක්මවා ක්‍රියා කළ අවස්ථා තිබිණ. ප්‍රේමා මනම්පේරි නඩුවේදී විජේසූරියට මරණීය දඩුවම ලැබුණේ නැත. මේ සඳහා හොඳ නීති හේතුත් තිබිය හැකි මුත් මහජනයා බලන්නේ ඒ අයුරින් නොවේ. ඉතාම දරුණු අපරාධයකට තරුණ කෙල්ලක් භාජනය කළ

වරදකරුවෙක් එල්ලුම් ගහෙන් බේරුණේය - යනුවෙන් මහජනයා සිතනු ඇත. මේ තරුණයන්ට මරණ දඩුවම දීමෙන් වන යහපතක් නැත.

X. මරණීය දණ්ඩනයට නියම වූවන්ගේ වයස

මරණීය දණ්ඩනයට නියම වූ මේ තරුණයන්ගෙන් බොහෝ දෙනෙක් අවුරුදු 18 සිට 25 අතර තරුණයෝය. ඔවුන්ගේ වයස නිසා මහජන අනුකම්පාව ඔවුන්ට ලැබීමට ඉඩ තිබේ.

XI. මරණීය දණ්ඩනයෙන් ඔවුන් විරයෙන් බවට පත් වේ. වෙනත් රටවල අත්දැකීම් අනුව, ත්‍රස්තවාදීන්ට මරණීය දණ්ඩනය දීම ඔවුන් 'විරයන්' කිරීමකි. නඩු විභාගයක් තුළින් ඔවුන්ගේ වැරදි ක්‍රියා මහජනයාට පෙන්වා දී, ඔවුන්ට සිර දඩුවම් දීමෙන් ඔවුන් ගැන හැමදාම අමතක වේ. ඔවුන් එල්ලා මරනු ලැබුවහොත්, ඔවුන් විරවරයන් වී ඔවුන්ගේ නම් සදාකාලිකවම විර කථාවනු ඇත. ජනතා විමුක්ති පෙරමුණට නව පණ දීමට ඕනෑම කෙනෙකුට මේ සිද්ධිය පාවිච්චි කළ හැක. උතුරු අයර්ලන්තයේ ගාඩ්නර් සාම්චරයාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් ත්‍රස්තවාදය පිළිබඳව පරීක්ෂා කිරීමට පත් කළ කමිටුවේ නිගමනය වූයේ ද මෙයයි. මෙම කමිටුව මිනීමැරුම් කළ ත්‍රස්තවාදීන්ට මරණීය දණ්ඩනය නැවත දීම, ඒකමතිකව ප්‍රතික්ෂේප කළහ. එහි සඳහන් වූයේ "අයර්ලන්තයේ සෑම ප්‍රදේශයකම අත්දැකීම් අනුව ඔප්පු වූයේ, මරණීය දණ්ඩනය ලබ එල්ලා දමන අයවලුන් මහජනතාවගේ කොටසක් විසින් විරවරයන් ලෙස සලකන බවය. තවත් ඔවුන් විසින් දෙන ලද හේතුවක් නම් මරණීය දණ්ඩනය නිසා මිනිස් ජීවිතයේ වටිනාකම අඩු වී, තව තවත් හිංසාව වැඩි වීමයි. අපේ විශ්වාසය මරණීය දණ්ඩනය නැවත දීමෙන් හිංසාකාරී ක්‍රියා වැඩිවෙනවා මිස අඩු වන්නේ නැති බවයි."

සර්වෝදය විශ්වෝදයට පිවිසෙයි

එ ක් දහස් නවසිය හැට නවය - හත්තැව යන කාලසීමාවන්හිදී සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංගමයේ සේවාවන් පිළිබඳ කීර්තිය මුළු රට පුරාම සිඝ්‍ර ලෙස ව්‍යාප්ත වී යන්නට පටන් ගැනිණි. විශේෂයෙන්ම රටේ රැකියා විරහිතව සිටි තරුණ තරුණියන් සිය ඉදිරිමග යහපත් කැර ගන්නටත්, තම සහජ දක්ෂතා සහ කුසලතා තුළින් රටේ සංවර්ධනයට දායක වන්නටත්, සර්වෝදය හොඳ තෝතැන්නක් ලෙස සලකා විශාල බලාපොරොත්තු ඇතිව සර්වෝදය වටා ඒක රාශී වන්නට පටන් ගත්හ. විශේෂයෙන්ම ඒ වන විට අප අරඹා තිබූ වෘත්තීය පුහුණු ඒකක පිළිබඳව ඒ අයගේ විශාල ඇල්මක් හට ගෙන තිබුණා සේ විය.

අනෙක් අතට මෙබඳු අපේම වූ සංවිධානයක්, එතෙක් අප රට තුළ පහළ වී නොතිබිණි. මෙය මුළුමනින්ම විවෘත වී තිබුණේ එතෙක් සමාජය එතරම් ගණන් ගැනීමට භාජනය නොකළ සාමාන්‍ය පන්තියේ ජනතාව සඳහාය. ගැමි ජනතාව සඳහාය. සර්වෝදය තුළ ප්‍රතිපත්ති වශයෙන් මූලික වී පැවැතියේ ගැමි ජනතාව අගයන අපේ ඉපැරණි සාරධර්මය. සිරිත් විරිත්ය. ආචාර විචාරය. බෞද්ධ පදනම මත ගොඩනැගුණු දර්ශනයක් සර්වෝදය වටා පෙළ ගැසී තිබිණි. එමෙන්ම එහි නායකත්වය ගත් මා ඇතුළු සෙසු ප්‍රධානීන් සියලු දෙනාම පාහේ ගුරු වෘත්තියේ නියැලී අය වීම ද, මෙය රටේ ජනතාවගේ පිළිගැනීමට මූලික වීමට බලපෑ තවත් ප්‍රධාන සාධකයක් වූවාට සැක නැත.

සර්වෝදය මේ ලෙස ජන සංඛ්‍යාවෙන් ප්‍රසාරණය වන්නට, වන්නට අපට මුහුණ දීමට සිදු වූ ගැටලුවල ස්වභාවය ද වඩ වඩාත් සංකීර්ණ වන්නට පටන් ගැනිණි. විශේෂයෙන්ම අප වටා එක් රොක් වන තරුණ පිරිසේ අධ්‍යාපන කටයුතු සහ ඒ අයගේ නේවාසික

පහසුකම්, ආහාර පාන සැපයීම් ආදී අවශ්‍යතා සඳහා අපට මූල්‍ය සම්පත් මෙන්ම, ගොඩනැගිලි ආදී ඉඩ පහසුකම් පිළිබඳවද ප්‍රශ්න පෙරට වඩා මතුවෙන්නට පටන් ගැනිණි.

රටේ ඇතැම් ජන ප්‍රධානීන් සහ දානපති කොටස් මේ වන විට අපට යම් පමණක පරිත්‍යාගයක් කරමින් තිබුණත්, එය කිසි සේත්ම අපේ අවශ්‍යතාවයන් සඳහා ප්‍රමාණවත් වූයේ නැත.

වාසනාවකට මෙන් සර්වෝදය සේවා කටයුතු පිළිබඳ නැවුම් තොරතුරු මේ වන විට පිටරටවල් කරා ද ප්‍රචලිත වන්නට පටන් ගෙන තිබීම නිසා, මට නිරන්තරවම ඒ දිනවල විවිධ රටවලින් දේශන සඳහා ආරාධනා ලැබෙමින් තිබිණි. විශේෂයෙන්ම අප ගම්මානවලට ගොස් සිසු ගුරු සහ ගම්වැසි දන ඒකරාශී කොට, ගමේ සංවර්ධනය සඳහා ගමේ සම්පත්ම ප්‍රයෝජනයට ගෙන කරන “ශ්‍රමදාන” කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු පිළිබඳ අධ්‍යයනයක යෙදීමටය, ඒ අයට අවශ්‍ය වී තිබුණේ. මෙය ඒ රටවල ප්‍රචලිත වී තිබුණේ “පොඩි මිනිසුන් ඒකරාශී කොට සිදු කරන ගමේ දැවැන්ත සංවර්ධන සේවාව” යනුවෙනි. මෙම කටයුත්තේ පැවැති ගැඹුරු දර්ශනයක් ඒ වන විට විදේශීය උගත් ජනතාව තේරුම් කොට ගෙන සිටි බව මම දැන සිටියෙමි.

මේ ආරාධනා පිළිගෙන මා ගිය රටවල් අතරින් ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගත්තේ බෙල්ජියම, නෙදර්ලන්තය, ජර්මනිය යන රටවල්ය. ඒ රටවලට ගිය විට, අපේ රටේ සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා ඒ අය ගෙන් යම් පමණක උදව් උපකාර සලසා ගත හැකි බව මට තේරුම් ගත හැකි විය. එහෙත් ඒ සඳහා මට ඉතාම කටුක දිවි පෙවෙතක් ගත කළ යුතු විය. විශේෂයෙන් අධික ශීතලය මට ඔරොත්තු නොදෙන තරම් විය. අනෙක් අතට ආහාර පාන අතින්ද මට මුහුණ දෙන්නට සිදු වූයේ ඉතාම කරදරකාරී තත්ත්වයකටය. ඊට හේතුව ඒ වන විට යුරෝපීය ආහාර පාන කිසිසේත්ම මගේ රුචියට මෙන්ම, දිවට සහ කුසටත් ඔරොත්තු නොදෙන තත්ත්වයක පැවැතීමය. මට ඒ රටවල ඇතැම් ගම්මාන කරා දේශන පැවැත්වීම සඳහා යන්නට සිදු වූයේ දැඩි සීතලෙන් වෙවුල වෙවුලය. බොහෝ විට නිසි ආකාරයට නින්දක් ලබා ගැනීමටද මට නොලැබිණි. එහෙත් මම අධෛර්ය නොවී, දිගටම සෑම නගරයකටම ගොස් දේශන පවත්වන්නට වීමි. විශාල ජනකායක් ඒ රැස්වීම්වලට සහභාගි වීමත්, ඉතාම සෙනෙහසින් ඒ අය මා පිළිගැනීමත් නිසා, අර අපහසුතා මැඩ පවත්වා, ධෛර්යය වඩවා ගැනීමට මට හැකි විය. මුලින්ම සර්වෝදය දර්ශනය ඒ අයට හඳුන්වා දීම කළ මම,

අනතුරුව අප නිෂ්පාදනය කරන බනික් රෙදි සහ අනෙකුත් දේශීය අත්කම් භාණ්ඩ ඒ රටවල අලෙවි කිරීමට වෙළෙඳ පොලවල් සොයා ගන්නටද උත්සුක වීමි.

මා පැවැත් වූ දේශන සඳහා ඒ ඒ සංවිධාන මට විශාල වශයෙන් මුදල් ප්‍රදානය කිරීම මගේ සතුටට හේතු වූ බව විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතුව ඇත. ඒ මුදල් සියල්ලම මා යෙදවූයේ අපේ සංගමයේ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහාය.

එමෙන්ම “ගමට - ගමක්” යන සංකල්පනාව යටතේ, අපේ දුෂ්කර සහ ආර්ථිකව දිළිඳු මට්ටමේ ගම්මාන සංවර්ධනය කිරීමේ කටයුත්තක් ද ආරම්භ කරන්නට මට ඒ ගමනේදී අවස්ථාව සැලැසීම තවත් වැදගත් - කරුණකි. “ගමට - ගමක්” සංකල්පනාව යටතේ සිදු වූයේ ආර්ථිකව දියුණු රටක කිසියම් ගම්මානයක්, අපේ රටේ ආර්ථිකව දිළිඳු ගම්මානයක් තෝරාගෙන ඒ රටේ ඒ යෝජිත ගම්මානයේ සංවිධාන සහ ගම්වාසීන් අපේ දිළිඳු ගම්මානය සංවර්ධනය කිරීමට කටයුතු සැලැසීමය. මේ සඳහා මුලින්ම බෙල්ජියමේ “බාලේන්” නමැති ගම්මානය ලංකාවේ “හල්මිල්ලවැව” ගම ඒ සඳහා තෝරා ගත් බව මට මතකය.

මේ ගමන්වලදී මට උදව් කළ ජාත්‍යන්තර සංවිධාන හෙවත් ආයතන ලෙස ලෝක තරුණ සම්මේලනය, යුනෙස්කෝ සංවිධානය සහ බෙල්ජියමේ 11 11 11 සංවිධානය ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගනී. මෙයින් යුනෙස්කෝ සංවිධානය මගින් අපේ ගම් සියයකට පුස්තකාල සියයක් සාදා ගැනීමට උදව් කිරීම ද විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

මේ හැරුණු විට ගමට, ගමක් වැඩ පිළිවෙල යටතේ බෙල්ජියම, නෙදර්ලන්තය, ජර්මනිය, අමෙරිකාව, ප්‍රංශය සහ ජපානය යන රටවල් ලංකාවේ ගම්මාන 61 ක් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා බාර ගත් බව ද මෙහිලා සඳහන් කළ යුතුව ඇත. ඒ යටතේ බෙල්ජියම ගම්මාන 21 ක්ද, අමෙරිකාව ගම්මාන 25 ක්ද, නෙදර්ලන්තය ගම්මාන 9 ක්ද, ජර්මනිය ගම්මාන 5 ක්ද, ස්විට්සර්ලන්තය ගම්මාන 4 ක්ද, ජපානය සහ ප්‍රංශය ගම් එක බැගින්ද සංවර්ධනය සඳහා බාර ගත් බව මගේ ලිපි ලේඛනවල සඳහන් වෙයි.

මෙම ගම්මාන පිළිබඳ විස්තරයක් මෙම ලිපිය අගට එකතු කිරීමට මම බලාපොරොත්තු වෙමි.

මෙම ‘විශ්වෝදය’ වැඩ සටහන සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා මා ලෝකය පුරා සංචාරය කරමින් - දේශන පවත්වමින්, අවශ්‍ය ලිපි

ලේඛන සම්පාදනය කර ගනිමින්, මුදල් හඳල් එකතු කර ගනිමින් සහ ඒ හැම සතයක්ම සංගමයේ පොත්පත්වල සටහන් කිරීමට වග බලා ගනිමින් ද අවශ්‍ය වාර්තා සපයමින් ද, මට කටයුතු කළ යුතුව තිබුණේ යන්ත්‍රයෙක ක්‍රියාකාරීත්වයට සමාන ස්වභාවයෙකිනි. ඒ කටයුතු එතෙකින් නතර වූයේ නැත. රීළහට ලංකාවට පැමිණියාට පසු මෙසේ ලබා ගත් මූල්‍ය සම්පත් සාධාරණ පිළිවෙලකට ගම්මානවලට බෙදා දී, රීළහට ඇසට පෙනෙන සහ ඇහට දැනෙන ආකාරයට ඵලදායී සේවාවන් ගම්මාන පුරා ක්‍රියාත්මක කිරීමට නැතහොත් ආරම්භ කිරීමට ද කටයුතු කළ යුතුව තිබිණ. එසේ ඒ ගම්මානවලට මා ලබා දුන් සේවාවන් අතර මූලික තැනක් ගත්තේ පෙර පාසල්, පුස්තකාල, පූජනීය ස්ථාන, ගොවිපළවල්, ළිං, පොදු පහසුකම් කුටි, නිවාස ආදිය ඉදි කිරීමය. මෙම කාර්ය කටයුතු සඳහා ඒ දිනවල මා ඒ අත මේ අත දුවමින්, ලිපි ලේඛන සකසමින්, අමු ද්‍රව්‍ය අඛණ්ඩව ලැබෙන ආකාරයට කටයුතු සලසමින්, පඩි නඩි නිසි ලෙස දිය යුත්තන්ට දෙමින්, දක්ෂ ශිල්පීන් සොයා ඒ අය මෙහෙයවමින්, මා කටයුතු කළ අන්දමත්, ඒ සඳහා ගත් වෙහෙස මහත්සියත් උඩ ඉන්නා දෙවියන්වත් දැන සිටියාදැයි මම නොදනිමි.

මෙම ජාත්‍යන්තර සම්බන්ධතාවය අප හැඳින්වූයේ ‘විශ්වෝදය’ වැඩපිළිවෙල නමිනි. මේ යටතේ අප විදෙස් ආධාර ලබා අප ගම්මාන සංවර්ධන වැඩ කටයුතු කරන අතරේ, ඒ ආධාර කණ්ඩායම් විටින් විට අප රටට අවුත් අපේ ගම්මානවලට ගොස්, ඒ වැඩ කටයුතු බලා කියා ගන්නටද වග බලා ගත්හ. එසේ පැමිණෙන විදේශීය අමුත්තන් පිළිගෙන ඒ අයට නවාතැන් පහසුකම් සලස්වා, පසුව එම ගම්මාන කරා රැගෙන යමින්, අපේ දර්ශනය ඒ අයට පහදා දීමත් අප විසින් ඉටු කළ යුතු තවත් වැදගත් කාර්යයක් විය.

ඒ සියල්ලක්ම අඩුපාඩුවක් නොවන ආකාරයට ඉෂ්ට කිරීමට මම කටයුතු සම්පාදනය කළෙමි.

මෙම කාර්ය සාධනයේදී මම අපේ ස්වෙච්ඡා කණ්ඩායම්වල සහාය සියයට සියයක්ම අපේක්ෂා කළෙමි. මූලස්ථානය, දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථාන සහ ගම්මානවලදී එම සේවය මම බලාපොරොත්තු වීමි. මම තනිවම මෙම සම්පත් සොයා ගත්තේ වී නමුත්, එම සම්පත්වලින් අල්ප මාත්‍රයක් වත් - පෞද්ගලිකව මගේ හෝ පවුලේ අය ගේ අවශ්‍යතා සඳහා යොදා ගන්නට මම කටයුතු නොකළෙමි. ඒ සඳහා මම විශේෂ පරිශ්‍රමයක් ද ගත්තෙමි. මා බලාපොරොත්තු වූයේ ‘මෙත්මැදුරේ’ අප

ගත කරන ආශ්‍රම ජීවිතය, ඉදිරියටත් පවත්වා ගෙන යමින් සංගමයේ කටයුතු කරගෙන යාමට ස්ථිර ආදායම් මාර්ගයක් සංස්ථාපනය කිරීමෙන් පසු, පවුලේ කටයුතු ගැන සොයා බලන්නටය.

මේ ආකාරයට මා ගෙන ආ මූල්‍යමය සම්පත් රටේ සංවර්ධනය සඳහා යෙදවීමට ඒ ඒ ගම්මානවල සේවයේ නිරත අපේ සේවක සේවිකාවන්ට පවරා දී, කිසිදු බැඳීමෙකින් තොරව, අවංකව - නිදහසේ එම කටයුතු කරගෙන යාමට ඉඩකඩ සලසා දුන් නමුත් එයින් කියෙන් කීදෙනෙක් මගේ විශ්වාසය ආරක්ෂා කළේ දැයි කියන්නට මම නොදනිමි. ඒ ගැන කල්පනා කිරීම මම ඒ අයටම බාර දෙමි.

70 දශකය තුළ මා මේ ලෙස විදේශීය ආධාර අප රටට ලබා දුන් ආකාරයට ලෝකයේ කිසිම සංවිධානයකට ඒ කටයුත්ත ඒ තරම් සරුසාර ලෙස කළ හැකි වීද යන්න සැක සහිතය. මට මේ තත්වය උදා කොට ගත හැකි වූයේ, ලෝකයේ ඉදිරි ගමනට සර්වෝදයේ දර්ශනය ඒ විදේශීය විද්වතුන් ඉතාම උසස් අන්දමින් පිළිගැනීම නිසාය. ලෝකයේ ඉදිරි ගමනට සර්වෝදය දර්ශනය නව ප්‍රවණතාවයක් නැතහොත් නව ගැමිමක් ලබා දී ඇති බවය, ඒ අය ගේ අදහස වූයේ. සර්වෝදය බිහි වූයේ ලංකාවේ වුවත්, සර්වෝදයේ දර්ශනයේ ඇති ගැඹුරත්, දර්ශනික ස්වභාවයත් පළමු වරට තේරුම් ගත්තේ ලාංකිකයන් නොව, විදේශීය උගතුන් බව මා ප්‍රකාශ කරන්නේ මේ අන්දැකීම නිසාය.

මම, මා උපන් රටට, මගේ රට වැසියනට, මේ ආකාරයට විශාල සේවාවක් සර්වෝදය ඔස්සේ ලබා දීමට හැකි වීම ගැන මම එදත් සතුටු වීමි; අදත් සතුටු වෙමි. එමෙන්ම යම් දිනෙක මගේ දෙනෙත් පිය වෙන අවස්ථාවේත් ඒ සතුට මගෙන් ඇත් නොවන බව, මට විශ්වාසය. එහෙත් මා පසු කළ ඒ ගමන් මඟ දෙස ආපසු හැරී බලන විට, සිතට වේදනාවක් ගෙන දෙන යම් කරුණක් ඇති බවද ප්‍රකාශ කළ යුතුව ඇත. එනම් ආත්මීය හැඟීමෙන් යුතු ඇතැම් ආත්මාර්ථකාමී පුද්ගලයන්, මගේ අත අල්ලාගෙන ඉහළට ගමන් කර, ඉන්පසු මගේ අත දීම ඉණිමගක් කොට, පසුව ඉවතට පැන ඒ ඉණිමගටද පා පහර දී අපෙත් වුන වී යන්නට යාමය. එය මගේ සිතට යම් වේදනාවක් ගෙන දුන්නත්, මම ඔවුනට වෙර නොකරමි. ඔවුන් කළ ඒ අදමිටු කටයුතු මම, මගේ ඉදිරි ගමනට ධෛර්යය උපදවා ගන්නට හේතු වන කාරණා බවට පසුව පත් කොට ගනිමි. තත්වය එසේ වුවත් ඒ අය නිසා ම'හඳ තුළ ජනිත වුණු වේදනාව මඳ ලෙස හෝ අදත් මට දැනෙන්නේ තවමත් මා සාමාන්‍ය පුද්ගලයෙකු නිසාය.

එහෙත් අද දවසේත් මම ඒ අයට වෙර නොකරමි. මම අදත් ඒ අයට ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ “ඔසවන ඔසවන අඩියක් පාසා ඔබගේ දියුණුව සැලැස්වා” කියාය.

දැන් මා කලින් සඳහන් කළ ආකාරයට අපේ ගමට - ගමක් වැඩ සටහන සාර්ථක කර ගන්නට දායක කාරක වූ රටවල්ද, ගම් සහ පුද්ගලයන්ද හඳුන්වා දීමට කැමැත්තෙමි.

ප්‍රථම වතාවට ගමට - ගමක් වැඩ සටහන සාර්ථක කර ගන්නට ඉදිරිපත් වූයේ බෙල්ජියම් බවය, මගේ අදහස. මූලිකම බෙල්ජියම් බාලේන්, මීර්නවුට්, ඩිල්සන්, ඔස්ට්ටන්, සෙල්සාට්, ලෙපර්, බොකර්ම්ප්‍රබෙන්, වෙට්ලම් යන ගම්මාන, අපේ රටේ අනුරාධපුර, කෑගල්ල, රත්නපුර, කුරුණෑගල, ගාල්ල, නුවරඑළිය සහ පුත්තලම යන දිස්ත්‍රික්වලට අයත් හල්මිල්ලවැව, කුඹුක්ගොල්ලවැව, උකුවෙල, මාදිවෙල, කැකිරිගොඩ, පල්පාන, වලේබොඩ, අලව්ව, කුඩාඔය, පැරකුම්පුර, ගාන්තිපුර, කුඹුක්කැලේ, නවගන්නේ කොලනිය, උඩුවල සහ කන්දෙවත්ත යන ගම් සමඟ සම්බන්ධ කළෙමි. ඒ එම ගම්මාන සංවර්ධනය කිරීම සඳහාය. එකල ඒවා සාර්ථකව ඉටු කෙරිණි.

බෙල්ජියම් වැඩ සටහන සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා මූලිකව කටයුතු කළ එරට විද්වතුන් අතරින් - පී. ප්ලේසියර්, ජැක් යැසන්, රෙනී ගියර්ට්, ජී. ඩබ්ලිව්. ජැන්සන්, ජෝෂප් ස්ලික්ස්, ජනී පියරේ, ආර්. ලෙවිර්සෙන්, පී. වැන්ඩුක් සහ රේමන් වෙඩ්ලේජ් යන මහත්ම මහත්මීන්ද සයිමන් ලම්බ්‍රෙග් පියතුමාද ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගනී. ඒ අය මම අදත් ආදරයෙන් සිහිපත් කරමි.

නෙදර්ලන්තයේ ඩිල්සන්, ලිව්වර්ඩන්, එන්ස්කඩේ, ඇමස්පෘට්, යවිර යන ගම්මාන සමඟ කළුතර, රත්නපුර, කුරුණෑගල, ගම්පහ, අවිස්සාවේල්ල සහ මඩකලපුව යන දිස්ත්‍රික්කයන්හි පිහිටි බෙක්කේගම, කොල්ලේල්ල, රත්මහ, යායමුල්ල, කුරුඳුගොල්ල, බොකලාගම, තුංනාන, පරංගියමාඩු, රත්මහ යන ගම්මාන හා සම්බන්ධ කෙරිණි. නෙදර්ලන්තයේ වැඩසටහනේදී එහි මූලිකත්වය ගෙන කටයුතු කළේ සුසිරි ද සිල්වා, තිනෙක ද සිල්වා, ප්‍රැන්ස්වැන්ඩපුල්, වැන්ඩේ මාඩ, ඇඩ් වර්නනා, ඉවෝන්, ටෝනි හස්මා සහ රුඩ් වැන්ඩුග් යන මහත්ම මහත්මීන්ය.

අමෙරිකාවේ ‘ග්ලෝබල් පාටිනර්ස්’ සහ ‘වර්ල්ඩ් රනර්ස්’ යන ආයතන ද්වයයේ ඩැන් ඩැන්ලොප්, මර්ට් මේසන්, ඇබ් මේසන් සහ ජැකලින් බෙනට් යන මහත්ම මහත්මීන්ගේ සහායෙන් අපේ රටේ ගම්මාන විසි පහක් පමණ සංවර්ධනය කරන්නට අවස්ථාව සැලැසිණි.

ඒ ගම් අතරින් කිහිපයක් මෙසේය: සද්ධාතිස්සපුර, පානම, කල්මුණ, මිලුවිල්, උහන, නුගලන්ද සහ මාදුව ය.

මේ හැරුණු විට ප්‍රංශයෙන් හා ජපානයෙන් එක ගම් බැගින්ද, ස්විට්සර්ලන්තයෙන් ගම්මාන හතරක්ද, ජර්මනියෙන් ගම්මාන දෙකක්ද සංවර්ධනය කරන්නට භාර ගත්හ. ස්විට්සර්ලන්තයේ වැඩ පිළිවෙළ සංවිධානය කළේ ඇන්ඩ්‍රියා බාඩා මහත්මියය. ජර්මනියේ වැඩසටහනට වෙනමාර් ෂෙරර් මහතා සහ හයිඩ් බ්රෝල් මහත්මිය දායක වූහ.

ඡායාරූප: 61

ගමට ගමක් ඇදීමේ වැඩ පිළිවෙලට ආ නෙදර්ලන්තයේ පිරිසක්

ඡායාරූප: 62

එක්සත් ජාතීන්ගේ ස්වේච්ඡා සේවකයින්ගේ පුහුණු සැසියක්

ගාල්ල සර්වෝදය

ගාලු දිස්ත්‍රික්කයේ සර්වෝදය කටයුතුවලට ප්‍රාරම්භක වූයේ බද්දේගමයි. පූජ්‍ය පණ්ඩිත ගනේගම සරණංකර නාහිමිපාණන් වහන්සේ, දේශබන්ධු ඇල්බට් එදිරිසිංහ මහතා සහ ගිනිමැල්ලගහ අමර පොන්නම්පෙරුම මහතා මෙම ආරම්භක යුගයේදී සර්වෝදයට නායකත්වය දුන් ප්‍රබලයෝ වූහ. ඉඩම්ගොඩ ගම හරහා පාරක් කැපීමට අප විසින් ශ්‍රමදානයක් ආරම්භ කොට එහි මුල් පස් පිඩුල්ල මා විසින් කැපූ හැටි අදත් මට මතකය. ඒ අවස්ථාවට ඉහත සඳහන් කළ නායකයන්ට අමතරව මහාචාර්ය ධර්මසේන අරම්පත්ත මහතා සහ ඩී.පී. දයාරත්න මහතා කොළඹින් ගිය තරුණ පිරිස අතර සිටි බව, මට

ඡායාරූප : 63 බද්දේගම මධ්‍යස්ථානය. දැන් එහි සර්වෝදය සුවසෙන පිරිමි ළමා නිවාසයක් පවත්වාගෙන යයි.

මතකය. මෙය ශ්‍රමදානයෙන් කළ නොහැකි වැඩෙකැයි බොහෝදෙනා කීවත්, අපි ඒ වැඩය සම්පූර්ණ කළෙමු. අද ඒ පාරෙහි බේස් පවා ධාවනය වේ.

පියවරෙන් පියවර ගාලු දිස්ත්‍රික්කයේ තවත් ගම්මාන රාශියකම ශ්‍රමදාන කඳවුරු පැවැත්වූ අපි, සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ජනතාවට හඳුන්වා දුන්නෙමු.

1971 කැරළි සමයේත්, ඊට පසු කාලපරිච්ඡේදවලදීත් රටේ වෙනත් ස්ථානවල මෙන්ම, මේ ප්‍රදේශයේද සර්වෝදයට විශාල තර්ජන ගර්ජනවලට මුහුණ දෙන්නට සිදු විය. 'වේගුවරකාරයෝ - සී. අයි. ඒ. කාරයෝ' වශයෙන් අපට නම් පටබැඳීමට සමහර ඊර්ෂ්‍යාකාර දේශපාලකයෝ මහත්සි ගත්හ. ගිනිමැල්ලගහ අමර පොන්නම්පෙරුම මහතා සහ එම ගම්වාසීන් මේ කිසි දේකින් කම්පනයට පත් නොවී, එම ගම්වල කටයුතු අඛණ්ඩව ගෙන ගියහ.

ජායාරූප: 64

අමර පොන්නම්පෙරුම මහතා

බද්දේගම - ගිනිමැල්ලගහ ගමෙහි පැරකුම් ශ්‍රමදාන සේවය යනුවෙන් සංගමයක්, අමර පොන්නම්පෙරුම මහතා විසින් සංවිධානය කොට තමා අතින්ම මුදල් හදල්, ඉඩකඩම් පරිත්‍යාග කොට, ගොඩනැගිලි සාදාගෙන ගමටත්, ප්‍රදේශයටත් අගනා සේවයක් කළේය. පොන්නම්පෙරුම මහතා රාජ්‍ය නීතිගත සංස්ථාවක් වූ වැඩ දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවය කළ නිසා, එහි සහාය ද ඔහුට ගම් පාලම් ආදිය ඉදිකිරීමට ලබාගත හැකි විය. අප මුලින්ම මහත්මා ගාන්ධි ශත සංවත්සරය වෙනුවෙන් තෝරාගත් ගම් සියයේ වැඩ සටහනට ගිනිමැල්ලගහ ගම ද මුලින්ම ඇතුළත් කර ගත් ගමකි. හොරගමිපිට ගමට ද එතුමා නව ආලෝකයක් ලබා දුන්නේය. 'වක්වැල්ල - දොඩම්ගොඩ පාරේ, ගිංගහ හරහා වක්වැල්ල පාර ඉදිකිරීමේ කටයුත්තට 1978 දී ඩඩ්ලි සේනානායක මැතිතුමාගේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට පුරෝගාමී වූයේ අමර පොන්නම්පෙරුම මහතාය. රජයේ නිවාඩු දිනයන් වූ සෑම සති අන්තයකම ඔහු ලංකාවේ ඕනෑම තැනක ශ්‍රමදාන කටයුත්තකට තම ස්වේච්ඡා සේවකයන් ද සමඟ සහභාගී විය. සර්වෝදය සෑම උත්සවයකටම, විධායක සභා රැස්වීම්වලට ඔහු සහභාගී විය. මුදල් නොමැතිව වරෙක අපේ වැඩ අඩපණ වූ විට, ඔහු ඉඩමක් හා රුපියල් තුන්දහසක මුදලක් පරිත්‍යාග කළේය. ඊට පුරා

සිටින 150 ක් පමණ වූ නම දෙපාර්තමේන්තුවේ පාලම් අංශයේ සේවය කරන නිලධාරී මහතුන්ටද සර්වෝදය දර්ශනය පතුරුවා හැරීමට ඔහු මහත්සි ගත්තේය.

ගාලු දිස්ත්‍රික්කයේ සර්වෝදය දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවූයේ ඩැනී සහ ඇල්බට් චිනානචිට් සහෝදර මහතුන්ගේ පාරම්පරික නිවසේය. මුලින් මේ නිවස සහ ඉඩම බද්දට ගත් අපි, පසුව එය සිත්තක්කරව මිලදී ගනිමු.

1974 අප්‍රේල් 18 දා අපි මේ නිවසට ගොස්, ශ්‍රමදානයක් මගින් සියල්ල පිළිසකර කොට, 23 දින රාත්‍රී පරිත්‍රාණ ධර්ම දේශනයක් ද පසුදා සාංඝික දානයක් ද දීමෙන් පසු, දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානය සහ සංවර්ධන අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයක් හැටියට එහි වැඩ ආරම්භ කළෙමු. මේ සියලුම කටයුතුවලට උර දී ක්‍රියා කළේ පූජ්‍ය පණ්ඩිත ගනේගම සරණංකර නාහිමියන්, ටී.ජී. දයාරත්න මල්ලි සහ අමර පොන්නම්පෙරුම මහතාය. නෙලුවේ ගුණානන්ද නාහිමිපාණන් වහන්සේද මෙම පින්කම්වලට සහභාගී වී අපට විශාල අනුබලයක් දුන්නේය. මේ යුගයේ අපට රජයෙන් පහර වදින යුගයක් වූ නිසා, එවකට ගාල්ල මහදිසාපනිව සිටි බුද්ධිමත් වීරකෝන් මහතාද අපේ වැඩවලට සහභාගී වී, සියලුම ග්‍රාම සේවකයන්ට අපට සම්පූර්ණ සහාය දෙන මෙන් විධාන කළේය. මෙම උත්සවය මෙහෙයවීම බාරව කටයුතු කළේ එවකට අපේ සහාය සංවිධාන ලේකම්වරයෙක් හැටියට වැඩ කළ පී.ඒ. කිරිවන්දෙනිය මහතාය. මේ යුගයේ රජයේ තරුණ සේවාවක් බාරව සිටි ඒ කාලයේ බණ්ඩාරනායක පවුලට සම්බන්ධව සිටි තරුණ දේශපාලන නායකයකුද අපට සෑහෙන කෙනත්තීමි කළ බව මතක් කළ යුතුය. එවකට බද්දේගම සිටි ගරු භාරතී පියතුමා ද මේ කාලයේදී අපට සෑහෙන සහායක් දුන්නේය.

1975 බද්දේගම මධ්‍යස්ථානයේ නව ගොඩනැගිලි කිහිපයක්ම එංගලන්තයේ ඔක්ස්ෆර්ම් ආයතනයේ ද ආධාර ඇතිව අප විසින් ගොඩනඟා ගත් අතර, රීළහ අවුරුදුවලදී විවිධ අංශවලින් සිය ගණන් තරුණ ගැමි සේවක සේවිකාවෝ මෙහිදී පුහුණු කළෙමු. නිෂ්පාදන අංශ රාශියක්ම ක්‍රියාත්මක කළෙමු. පෙර පාසල් විශාල සංඛ්‍යාවක් ආරම්භ කළෙමු.

ඉන්දීය පාද යාත්‍රා සොයුරියෝ

එ ක්ෂේත්‍රය නවසිය හත්තැනුනේ ඔක්තෝබර් මාසයේදී මම නැවත විනෝබා භාවේ තුමා මුණ ගැසුනෙමි. තම ආශ්‍රමයේ සොයුරියන් කණ්ඩායමක් ශ්‍රී ලංකාවට පාද යාත්‍රාවක් සඳහා එවන්නදැයි ඒ අවස්ථාවේ එතුමා මගෙන් විමසීය. මම එයට කැමති වීමි.

ඒ ඉන්දීය සර්වෝදය ව්‍යාපාරයන්, ශ්‍රී ලංකාවේ අපේ සර්වෝදය ව්‍යාපාරයන් අතර දැඩි මිත්‍රත්වයක් ගොඩනැගෙමින් තිබූ අවදිය විය. මෙම මිත්‍රත්වයේ සංකේතයක් වශයෙන් ආචාර්ය විනෝබා භාවේ තුමාගේ පවුලා ආශ්‍රමයේ සාමාජිකාවන් සිව් දෙනෙක් එහි සිට පා ගමනින් ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ, ශ්‍රී ලංකාවේදී ද - මෙහි උතුරු ප්‍රදේශයේ සිට දකුණු ප්‍රදේශයට පාද යාත්‍රාවෙක යෙදෙන්නට තීරණය කළහ. මෙම තීරණය මට දන්වා එවූ විට, මම එයට අනුමැතිය දුන්නත්, සිත තුළ තරමක දෙහිඩියාවක් සහ කණස්සල්ලක් ඇති වී තිබුණේ මේ අවදිය වන විට, අර බලගතු ඇමැතිවරයාගේ උදහසට සර්වෝදය ලක්වී තිබුණු නිසාය. කෙසේ වුවද නියමිත දින හේමා භාරතී, ලක්ෂී ටුර්කාන්, නිර්මලා වෙද් සහ දේවී රෙග්වානී යන මෙම භාරතීය සහෝදරියන් සිව් දෙනා ධනුෂ්කොඩියේ සිට තලෙයිමන්නාරම දක්වා බෝට්ටුවෙන් පැමිණ එතැන් සිට දිවයින හරහා පාද යාත්‍රාවේ යෙදීම ආරම්භ කළහ.

මේ අය පිළිගැනීම සඳහා හර්ෂ කුමාර නවරත්නත්, තවත් සර්වෝදය ක්‍රියාකාරී තරුණ තරුණියන් කිහිප දෙනෙකුත් සමග මම, ද තලෙයිමන්නාරමට ගියෙමි. එහිදී ඒ අය පිළිගත් මම එතැන් සිට ඒ අයගේ පා ගමන සංවිධානය කිරීමේ වගකීම කේ. තිරුනාචුකර්සු මල්ලිටත්, හර්ෂ මල්ලි ඇතුළු සෙසු දිස්ත්‍රික් නියමු සේවකවරුන්ටත් පවරා මම මොරටුවට ආවෙමි. මම තිරුනාචුකර්සු මල්ලිට පැවැරුවේ ඒ අයගේ උතුරු ප්‍රදේශයේ පා ගමන සංවිධානය කිරීමේ වගකීමය. සෙසු

ඉන්දීය පාද යාත්‍රා සොයුරියෝ

ජායාරූප: 65
තලෙයිමන්තාරමේ සිට
පා ගමන ඇරඹූ ඉන්දීය
පාද යාත්‍රා සොයුරියෝ

ජායාරූප: 66
මවුන් සමග නිතා හා
මා සෙසු අය ද එක්වී
අතර මගක

ජායාරූප: 67
ඉන්දීය පාද යාත්‍රා
සොයුරියන් සමග නිතා

අයට පැවැරුවේ, දකුණු ප්‍රදේශයේ සංචාරයේ වගකීමයි. ඒ අය එම වගකීම් නිසි ලෙස ඉටු කරද්දී, වරින් වර මම, නීතා ද විවිධ ප්‍රදේශවලට ගොස්, ඒ අය සමග දවසක් දෙකක් පා ගමනේ යෙදෙන්නට අමතක නොකළෙමු. මෙම පාගමන යාමේදී ඒ අය සමග සැතැපුම් තුන හතරක දුරක් පා ගමනේ යෙදෙන්නට ඒ ඒ ප්‍රදේශවල තරුණ තරුණියන්ද කටයුතු සංවිධානය කර තිබුණෙන්, මේ පා ගමන් විශාල පෙරහැරක තත්වයට පත් වී ඇති ආකාරය මට දැක ගන්නට ලැබිණ. ඇත්ත වශයෙන්ම මෙම පාද යාත්‍රාව, අපේ රටේ සිංහල - දෙමළ ජාතීන් අතර සහෝදරත්වය වර්ධනය කරන්නට ද හේතුකාරක වී තිබිණ.

මෙම පිරිස කුරුණෑගලට පැමිණි අවස්ථාවේ, ඒ අය පිළිගැනීමේ විශේෂ උත්සවයක් බිෂොප් ලක්ෂ්මන් වික්‍රමසිංහ පියතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් කුරුණෑගල නගරයේදී පවත්වන්නට කටයුතු සලසා තිබිණ. එම උත්සවයට මා සමග එම්.ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද, මහාචාර්ය එල්.ජී. හේවගේ යන වැඩිහිටි පිරිස් ද සහභාගි වූහ. මෙහිදී දේශනයක් පැවැත් වූ එම පාද යාත්‍රාවේ නියැලී එක් භාරතීය සොහොයුරියක්, අපි සිනි වැඩිපුර භාවිතා කරන බව අවබෝධ කොට ගෙන සිටි නිසාදෝ සිනි භාවිතය අඩු කරන ලෙස ගෘහනියන් ගෙන් ඉල්ලා සිටි අතර, වැඩි සිනි භාවිතය නිසා සිදු විය හැකි ලෙඩ රෝග සහ ව්‍යසන පිළිබඳව සඳහන් කරන්නට යෙදිණි. මගේ දේශන වාරයේදී එම කතාව අනුමත කරමින් කතා කළ මම, ඒ වන විට අපේ රටේ විශාල ආහාර හිඟයක් ද තිබූ බැවින්, රටේ 45% ක් පමණ දරුවන් මන්ද පෝෂණයෙන් පෙළෙන බව පෙන්වා දී, එයට පිළියම් වශයෙන් සර්වෝදය ඉටු කොට ඇති විකල්ප ක්‍රම වූ කොළ කැඳ පානය ජනතාව අතර ව්‍යාප්ත කිරීම, මව් කිරි දීමේ අගය කියා දීම, නෙදර්ලන්තයෙන් සර්වෝදයට ලැබෙන කිරි පිටි ගම්බඳ දුප්පත් පවුල්වලට බෙදා දීමත්, සෑම ගමක් පාසාම පොදු මුද්‍රිතැන් ගෙවල් ඉදි කොට, ඒ මගින් ජනතාවගේ කුසගිනි නිවීමට සහ පෝෂ්‍යදායක දේශීය ආහාර පාන ලබා දීමේ කටයුත්තක් විස්තර කළෙමි. මා එසේ එම කටයුතු පිළිබඳ විස්තර කළේ, ජනතාව අතර එම ක්‍රියා මාර්ග ව්‍යාප්ත කිරීමෙන්, ලෙනෙසියෙන් සොයා ගත හැකි පෝෂ්‍යදායී දේශීය ආහාර පාන පිළිබඳව ජනතාව දැනුවත් කිරීමෙන් අභිප්‍රාය ඇතිවය.

එහෙත් මේ තත්වය වැරදි ලෙස තේරුම් ගත් ෆීලික්ස් ආර්. ඩයස් බණ්ඩාරත්නායක මහතා මා පමණක් නොව, කුරුණෑගල රැස්වීමට සහභාගි වූ ලක්ෂ්මන් වික්‍රමසිංහ බිෂොප් තුමාත්, භාරතීය නියෝජිත

පිරිසත් විවේචනය කරමින් පාර්ලිමේන්තුවේදී තදබල දෝෂා-
රෝපණාත්මක කතාවක් පවත්වා තිබිණ.

ඇමැති තුමාගේ ඒ විවේචනාත්මක කතාවට මෙරට පුවත් පත්
ද විශේෂ තැනක් දී පළ කොට තිබුණ බැවින්, පාද යාත්‍රාවේ යෙදී සිටි
පිරිස්වලට ඇතැම් ගම්මානවලදී විවිධ අතවර සහ තාඩන පීඩනවලට
මුහුණ දෙන්නට සිදුවී තිබිණ. විශේෂයෙන්ම මාවතගම නගරයේදී ඒ
අයට පහර දීමට පැමිණි මැර පිරිසගෙන්, අපට ඒ අය බේරා ගන්නට
මහත් වෙහෙසක් ගන්නට සිදු වුණි.

කෙසේ වුවද අපහසුතා මධ්‍යයේ වුව, දෙවුන්දර දක්වාම මෙම පාද
යාත්‍රාවේ නියැලී මේ පිරිස ගමන නිමවා ආපසු කොළඹට පැමිණියහ.

1974 නොවැම්බර් මස 9 වන ශනි දින පෙ.ව. 9.30 ට කොළඹ
අරලිය ගහ මන්දිරයේදී සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක අගමැතිනිය ලෝක
යාත්‍රාවේ යෙදී සිටින පයින් ගමන් කරන සොහොයුරියන් සතර දෙනා
මහත් හරසරින් පිළිගන්නාය. මන්නාරමේ සිට මොරටුව දක්වා පැතිරී
ඇති සැතැපුම් 658 ක දුර කතර ඔවුන් ගමන් කොට ඇත්තේ පයින්මය.

ශ්‍රී ලංකාවේ ගමන් කරන අතරතුරේ දී, මොවුන් ලත් අත්දැකීම්
ගැන දැන ගැනීමට අගමැතිනිය සතුටු විය. මෙපමණ දුර කතරක්
ගෙවා පයින් කොළඹට එන අතරතුරේදී, ලාංකිකයාගෙන් නොමසුරු
ලෙස ආගන්තුක සත්කාර ලැබුණු බව ඔවුහු ව්‍යක්ත ලෙස ප්‍රීතියෙන්
පැවසූහ.

ලංකා ජාතික සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංගමය මොවුන් සඳහා
පිළියෙල කරන ලද වැඩ පිළිවෙල පිළිබඳව, නීතා ආර්යරත්න
මහත්මියගෙන් අගමැතිනිය විචාරා, පයින් ගමන් කළ සොහොයුරියන්
සතර දෙනාම සිය පාද යාත්‍රාවේදී යම් කිසි දුෂ්කරතාවක් සිදුවුණි නම්
ඊට සිය කණගාටුව පළ කළාය. භාරත අගමැතිනි ඉන්දිරා ගාන්ධි, අපේ
අගමැතිනියට මොවුන් සතර දෙනාගේ පාද යාත්‍රාව ගැන සඳහන්
කොට ලියමනක් ඒවා ඇති බව ද අගමැතිනිය කීවාය.

හේමා භාරතී, ලක්ෂ්මි පුර්කාන් නිර්මලා වෛද්‍යා දේව් රෙග්වානි
යන මේ සොහොයුරියෝ සතර දෙනා, ඔවුන් ලංකාවේදී ලත් නොමසුරු
සත්කාර ගැනත්, අගමැතිනිය මුණගැසීමට අවස්ථාවක් දීම ගැනත්
අගමැතිනියට ස්තූති කළහ.

ඊට අනතුරුව ඔවුන්ගේ පාද යාත්‍රාව යළි අරඹා සර්වෝදය
සංගමයේ ප්‍රධාන මධ්‍යස්ථානය වන මොරටුවේ පිහිටි මෙන් මැදුරට

පයින් පැමිණි විට, එහිදී ද නරසරින් ඔවුන් ගේ පාද යාත්‍රාව සමාප්ත කරන ලදී. කොළඹ සිට මදුරාසියට ගුවනින් ඔවුන් පිටත් කර හැරිමු.

ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක මහතා පාර්ලිමේන්තුවේදී මා විවේචනය කොට තිබුණේ, මා කුරුණෑගල රැස්වීමේදී කොළ කැඳ පානය ගැන කරන ලද විස්තරය මුල් කොට ගෙනය. ඔහු කියා තිබුණේ මා ඔරලෝසුව ආපසු කැරකැවීමේ යෙදී සිටින බවය. රටේ ආහාර හිඟයක් ඇති බව කීමත්, රටේ දරුවන් 45% ක් මන්ද පෝෂණයෙන් පෙළෙන බව ප්‍රකාශ කිරීමත්, ඔහුගේ උදහසට හේතු වී තිබිණි. එහෙත් ඔහු එසේ කීවද මාසූ තුනක් යන්නටත් පෙර සර්වෝදය හඳුන්වා දුන් කොළ කැඳ ව්‍යාපෘතිය, රජයේ ව්‍යාපෘතියක් හැටියට පිළිගෙන රජයේ ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය මේ සඳහා වෙනමම අංශයක්ද විවෘත කරන ලදී.

මේ අතර මීටම අදාළ එක්තරා නාසා ජනක සහ අපූරු සිදුවීමක් දකුණු පළාතෙන් මට දැන ගන්නට ලැබිණ.

ඒ ගාලු දිස්ත්‍රික්කයේ මා උපන් ගමට කිට්ටු ගම්මානයෙක සිදු වූ දෙයකි. ඒ ගම්මානයේ පිහිටුවන ලද සර්වෝදය පොදු මුළු තැන් ගෙයකින් ඒ ගමේ ළමුන් 40 ක් පමණද, ගර්භනී මව් වරුන්, රෝගී අය සහ මහලු අය සඳහා දිනපතා එක් ආහාර වේලක් සම්පාදනය කොට දෙන්නට සර්වෝදය කටයුතු සලසා තිබිණි. එවැනි පොදු මුළු තැන් ගෙවල් සඳහා අපට ස්ථිර ගොඩනැගිලි තිබුණේ නැත. ඒ සඳහා අප භාවිතා කළේ තාවකාලිකව ඉඳි කළ කටුමැටියෙන් තනා - පොල්අතු සෙවිලි කළ කුඩා මඩු - කුඩාරම් වැනි ගොඩනැගිලිය. එහෙත් ඒවා ඉතා පිරිසිදුව පැවැතිණි. දිනක් ඒ ප්‍රදේශයේ නියෝජ්‍ය ඇමැති ධුරයක් හෙබැවූ එක් දේශපාලනඥයෙක්, අපේ එම පොදු මුළු තැන් ගෙට විත්, එහි සිදු කරන්නේ කුමක්දැයි විමසා ඇත. එවිට එම ස්ථානය භාරව සිටි පෙර පාසල් පාලිකාව මෙය ආරියරත්න මහතා විසින් පිහිටුවන ලද සර්වෝදය පොදු මුළු තැන් ගෙයක් බවත්, ගමේ භාරසියක් පමණ දෙනාට මෙයින් කිරි පිටි සහ කොළ කැඳ දිනපතා බෙදා දෙන බවක් ප්‍රකාශ කර ඇත.

මෙහිදී ආරියරත්න යන නම ඇසුණු විගස මේ දේශපාලඥයා පරල වූ කලෙක මෙන් ඒ මඩුවටත් පයින් ගසා... 'මේවා සී.අයි.ඒ. කිරි පිටි. මේවා බිජුවාම රටේ මිනිස්සු දේශද්‍රෝහීන් වෙනවා' යනුවෙන් ගෝර නාඩු කොට, එහි සිටි අභිංසක ගැනු ළමයින්ට වණ්ඩිකම් පෙන්වා පිටවී ගොස් ඇත.

එහෙත් අවාසනාවකට ද - වාසනාවකට ද - කියන්නට නොදනිමි, ඊළඟ මැතිවරණයේදී ඒ රජය පරාජයට පත් වී, අර නියෝජ්‍ය ඇමැතිවරයාට සිය ආසනයත් අහිමි වී, ඔහු සාමාන්‍ය මිනිසකු ගේ තත්වයට ඇද වැටී ඇත. ඒ අතර දිනක් මම පිටරට යාම සඳහා කටුනායක ගුවන් තොටුපලට ගිය අවස්ථාවේදී, මෙම හිටපු නියෝජ්‍ය ඇමැතිවරයා තටු සිඳිණු කුරුල්ලෙකු සෙයින් කාගේවත් හච්ඡරණයක් නැතිව එහි මුල්ලක මුටු ගැසී සිටිනු දැක ගන්නට ලැබී, මම ඔහු වෙත ගොස් කතා කළෙමි. ඔහුගේ කතාවෙන් මට තේරුම් ගියේ ඔහු ඉතාම අසරණ තත්වයකට ඇද වැටී ඇති බවය. පසුව මම ආගමන විගමන දෙපාර්තමේන්තුවේ උසස් නිලධාරීන් දෙනෙකුට ඔහු හඳුන්වා දී, ඔහුට උදව් කරන්නැයි කියා මගේ ගමන මම ගියෙමි.

මුළුතැන්ගෙයි අත්දැකීම

෧ රිච්මන්ඩ් ව්‍යාපාරයට සම්බන්ධ ලොකු කුඩා සියලු දෙන එකට එකතු කොට “මෙතැන රැස්ව සිටින අය අතරින්, තමන්ගේ මුළුතැන්ගෙට ගොස් කුමක් හෝ ආහාර වේලක් තමන්ටම පිසගන්නට බැරි කෙනෙක් සිටිනවා නම් අත ඔසවන්න” යැයි කීවොත්, එතැනදී අත ඔසවන්නට සිදුවන එකම තැනැත්තා, අදටත් සර්ච්මන්ඩ් සභාපති වශයෙන් කටයුතු කරන මා පමණක් විය හැකි යැයි මම සිතමි.

මා ඒ බව සඳහන් කරන්නේ ආඩම්බර හැඟීමෙකින් හෝ සතුටු සහගත සිතෙකින් යුතුව නොවේ; ලොකු ලජ්ජාවෙකිනි.

එහෙත් එය එක්තරා ආකාරයක දෛව්‍යපගත සිදුවීමක් වශයෙනි මා සලකන්නේ.

ඒ ඇයි?

මා කුඩා කල මගේ අම්මාත්, මගේ නැන්දලාත්, මගේ සහෝදරයෝත් කිසි දිනෙක මට අපේ මුළුතැන්ගේ පැත්ත පළාතකට එන්නට ඉඩ නොදුන්න. අඩු ගණනේ වතුර ටිකක් රත් කර ගන්නටවත් ඉඩක් නොදුන්න. මා වෙනුවෙන් කුස්සිය තුළ සිදුවන සෑම දෙයක්ම ඒ අයගේ අතින්ම සිදු කොට දීමය, ඒ අය සිදු කළේ. මට එකල ගෙදර කුස්සිය පැත්ත තහංචි පෙදෙසක් බවට පත් වී තිබිණ.

මා විවාහ වූවාට පසු ඒ තත්වය සංසිදී, ඒ සම්බන්ධයෙන් ඊට වඩා සහනශීලී තත්වයක් උදා වෙතැයි මම විශ්වාස කළෙමි. එහෙත් සිදුවූයේ කුමක්ද? මා කුඩා කල අපේ මහ ගෙදර පැවැති තත්වයටත් අත්ත තත්ත්වයක් උදා වීමය. මගේ ආදරණීය බිරිඳ නීතාත්, පුත්‍ර පා නාගී ඇතුළු අපේ මුළුතැන් ගෙයි කාන්තා රෙජිමේන්තුවම, මට අපේ ගෙදර කුස්සිය පැත්ත සම්පූර්ණයෙන්ම තහනම් කලාපයක් බවට පත්

කොට තිබුණි. මේ නිසා මා අද දවසේත් - අපේ මුළුතැන් ගෙය කළු ද සුදු ද කියාවත් දන්නේ නැති බව ප්‍රකාශ කරන්නේ, බලවත් සිත් වේදනාවෙනි. එමෙන්ම කතඟාටුවෙනි.

මේ කාරණය නිසා අප නිවෙසට නිතරම යන එන අප පවුලේ සම්පතම හිතවතුන්, ඉඳහිට මගෙන් මේ පිළිබඳ විමසති. එනම්: මට අපේ මුළුතැන්ගෙය තහනම් විත්තියය. එවිට මම ඒ අයට ලජ්ජාව වසා ගන්නට සරදම් පිළිතුරක් දීමට පුරුදු වී සිටියෙමි.

ඒ පිළිතුර මෙයයි:

මම කුඩා කල සිටම කාන්තා අයිතිවාසිකම්වලට පක්ෂපාතී ආකල්පයක් දක්වන ප්‍රගතිශීලී අයකු වෙමි. අද මම සර්වෝදය වැනි ශක්තිමත් ජනතා ව්‍යාපාරයකට නායකත්වය දෙමින් කටයුතු කරද්දී, මගේ ආදරණීය බිරිඳට ද යම් බල ප්‍රදේශයෙක නායකත්වය ඉසිලීමේ රුචියක් ඇති වීම ස්වභාවිකය. එය මම අවබෝධ කොට ගෙන සිටිමි. මේ නිසා බිරිඳට අවංකවම ආදරය කරන යුක්තිගරුක ස්වාමි පුරුෂයකු වශයෙන්, ඇගේ ඒ අහිංසක ආසාවට ඉඩ කඩ සලසා දීමට මම කැමැත්තෙන්ම ඉදිරිපත් වීමි.

දැන් මගේ දයාබර භාර්යා තොමෝ අපේ මුළුතැන් ගේ තම රාජධානිය කොට, එය තම අණ සක යටතේ පවත්වා ගෙන යති.

මම ස්ව කැමැත්තෙන්ම එහි යටත් වැසියෙක් වී සිටිමි.

අමුත්තෝ ඒ අසා හඬ නඟා සිනාසෙති.

එහෙත් දෛවයක මහත!

වැඩි කලක් මට මුළුතැන් ගේ අරබයා හෝ කාන්තා පක්ෂය අරබයා එබදු විහිළු කතා කියන්නට නොලැබිණ. එයට හේතුව එම කරුණු කාරණා සම්බන්ධයෙන් ඊට වඩා යථාර්ථවාදී චින්තනයක් ඇති කොට ගැනීමේ අපූරුතම අත්දැකීමකට මට මුහුණ දීමට සිදුවීම නිසාය. එහිදී මුළුතැන් ගෙයි කටයුතුවල ඇති බාරදුර සහ සංකීර්ණ බවත්, ගතික බවත්, ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන්ම අවබෝධ කොට ගන්නටද මට අවස්ථාව සැලැසිණ. එහෙත් වාසනාවකටද? අවාසනාවකටද? කියන්නට නොදනිමි. එම අවබෝධය මට ලබා ගන්නට සිදු වූයේ ඉතාම වේදනාකාරී වූද, කටුක හා ලජ්ජාවන්ත වූද අත්දැකීම් සමුදායක් සමඟමය.

ඒ අත්දැකීම් මා ලැබූයේ ලංකාවේදී නොවේ; පිටරටකදීය. එද අමුත්තන් පිරිසක් හමුවිය.

එය සිදු වූයේ මෙසේය:

සර්වෝදය ව්‍යාපාරය පිළිබඳ තොරතුරු පිරිවරවල ප්‍රචලිත වන්නට වීමත් හා සමඟම සර්වෝදය දර්ශනය පිළිබඳ දේශන පැවැත්වීම සඳහා ඒ දිනවල මට නිතරම පාහේ විවිධ රටවල් කරා යන්නට සිදු වී තිබිණි. එකල මට ඒ සඳහා වැඩිපුරම

ඡායාරූප : 68 බෙල්ජියම් බාලෙන් නගරාධිපති සමග

යන්නට සිදු වී තිබුණේ යුරෝපීය හා ස්කැන්ඩිනේවියානු රටවලටය. මේ නිසා මට ඒ දිනවල, ඒ රටවලින් බොහෝ මිත්‍රයින් දැන හඳුනා ගන්නට ලැබිණි. එලෙස මා දැන හඳුනා ගත් එතෙර මිත්‍රයන් අතරින් බෙල්ජියම් ජැක් ජැන්සන් සහ මායි ජැන්සන් යුවල විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

මායි ජැන්සන් මහත්මියගේ සොහොයුරා වූ රෙනී ගියර්ට්ස්ද, මට ඉතාම හිතවත් කෙනෙකු විය.

මා බෙල්ජියමට ගිය සෑම අවස්ථාවෙකම නවාතැන් ගත්තේ බාලෙන් නගරයේ පිහිටි ඒ අය පදිංචි වී සිටි නිවෙසේය. එය තට්ටු නිවාස සංකීර්ණයක පිහිටි සියලු පහසුකම්වලින් සමන්විත, තරමක ඉඩ කඩක් ඇති නිවාසයක් විය. මා කියන්නට යන සිද්ධිය සිදුවූයේ ඒ නිවෙසේ නවාතැන් ගෙන සිටියදීය. එවර මා එහි ගියේ එම නගරයේ පැවැති දේශන කිහිපයකට සහභාගි වීම සඳහාය. එම දේශන සියල්ලම

සංවිධානය කොට තිබුණේ මේ ජැන්සන් යුවල විසිනි.

ඒ ගමනේදී මට සතියක පමණ කාලයක් එහි නතර වී ඉන්නට සිදුවිය.

මෙසේ එම නිවෙසේ නවාතැන් ගෙන සිටින අතර තුර මට හදිසියේම අපූරු

ඡායාරූප : 69 මිරවුට් ගමේ රැස්වීමක්

සිනිවිල්ලක් පහළ විණි. ඒ සිනිවිල්ල නම්: දිනෙක මම ම සිංහල ක්‍රමයට

සැකැස්ස ආහාර වේලක් ජුන්සන් මහත්මියගේ මුළුතැන්ගෙට ගොස් පිස ගත යුතුය යන අදහසය.

මෙම අදහස පහළ වීමට කාරණා දෙකක් මුල් වූ බව මගේ විශ්වාස යයි. එකක්, ඒ දිනවල එක දිනටම යුරෝපීය ආහාර අනුභව කිරීම නිසා, අපේ ආහාර වේලක රස බැලීම පිළිබඳ උපන් ආසාවය. අනෙක අපේ කාන්තා රෙජිමේන්තුවේ ඒකාධිකාරය කඩා, එහි ආධිපත්‍යයට මගේ උරුමයද නතු කිරීමට පැවැති රුචියය.

මගේමේ අදහසට සහ යෝජනාවට ජුන්සන් යුවලගේ අනුමැතියද ලැබිණි. මේ අනුව එක් ඉරිදා දවසක මම නගරයට ගොස් හාල්, පොල්, පරිප්පු, මිරිස් සහ තෙල් ආදී කළමනා මිලදී ගෙන අවුත්, ජුන්සන් මහත්මියගේ මුළුතැන්ගෙට වී, තනිවම මම - මගේ ආහාර පිසගන්නට පටන් ගනිමි. එවිට ජුන්සන් යුවල සවස් භාගයේ සිරිත් පරිදි කරන ව්‍යායාම් කටයුතුවල යෙදීම සඳහා නිවාස සංකීර්ණයට අයත් ක්‍රීඩා පිටියට ගොස් සිටියහ.

මීට පෙර ආහාර පිසීම පිළිබඳ කිසිම අත්දැකීමක් මා ලබා නොතිබුණු අතර, මා සතුව පැවැතියේ යම් යම් ස්ථානවලදී අනුත් ආහාර පිසින අයුරු දැක තිබීමේ අත්දැකීම පමණි. වැඩිපුරම ආහාර පිසිනු මා දැක තිබුණේ අපේ ශ්‍රමදාන කඳවුරුවලදීය. ඒවාද ඉබේටම වාගේ ඇස ගැසුණු දර්ශන විනා, ඉවුම් පිහුම් ඉගෙනීම සඳහා බලාකියා ගත් ඒවා නොවීය. මේ නිසා මා මුලින්ම කළේ මගේ මතකයේ රැඳී එබඳු චිත්‍ර ආවර්ජනය කොට, ඊට අනුරූපව කටයුතු කිරීමය. මේ අනුව මුලින්ම පැකට් එක කඩා හාල් ටික සේදු මම එය සාස්පානකට දමා එයට වතුර ටිකක් වත් කොට එය ලිප මත තබා ලිප දැල්වීමි. මා එයට වතුර දැමීමේ ගණනක් මිම්මක් ඇතිව නොව, හිතේ හෝදිසියටය. ඊළඟට අනෙක් කළමනාද සූදානම් කොට, ඒවා හඳුන්නට ප්‍රථම මිරිස් කරල් ටිකක් බැඳ ගත යුතු යැයි සිතා ඒ සඳහා දිග, තනි හැඩලයෙකින් යුතු තවත් සාස්පානක් ගෙන එයට එළවලු තෙල් ටිකක් දමා, එය තවත් ලිපක් මත තබා එම ලිපද දැල්වීමි.

මා මෙසේ කටයුතු කරන අතර තුර, ආපසු ගෙදර ගිය විට නීතා ප්‍රමුඛ අපේ මුළුතැන්ගෙයි කාන්තා රෙජිමේන්තුවට මගේ මේ වීර ක්‍රියාව විස්තර කොට දිය යුතු ආකාරය පිළිබඳ සිතුවම් ද මනසේ සටහන් කොට ගන්නට අමතක නොකළෙමි.

ටික වේලාවකට පසු තෙල් දැමූ සාස්පාන ගානට රත්වී එන හැටි මට දැක ගන්නට ලැබිණි. දැන් බඩුනේ තෙල් කැලන පෙණ රැලි නංවා

තංවා ගොජ දමයි. මම “දන්නෝ බුදුන් ගේ” ගීතය හිත් හඬින් මුමුණු මුමුණා, වහා මිරිස් කරල් හත අටක් අතට ගෙන, එහි නටු ඉවත් කොට, ඒවා එක පාරටම උතුරන තෙල් බඳුනට දැමුවෙමි. එපමණි! එක පාරටම ඒ භාජනයෙන් වට-පට-වට-පට යනුවෙන් මහා හඬක් නැවී උතුරන ලෝදිය බඳු තෙල් බිඳුද අවට විසිරෙමින්, දුම් ජාලාවක් ඉන් විහිදෙන්නට විය. ඇසි පිය හෙළන සැණින් ඒ සැර දුම් මගේ ස්වාසනාලය දක්වා විහිදී ගියා සේ මට දැනිණ. මට හුස්ම ගැනීම අපහසු විය. මුළු ළය මඬලම මහා දැවිල්ලකින් පිරී යන්නා සේ දැනිණ. ඒ සමඟම මගේ ඇස්වලට කඳුළු නැගී එන්නට වන. දැන් මුළුතැන් ගේ පුරාම දුම් ජාලයෙකි. ඒ සමඟ මතු වූ කැස්ස මට නතර කොට ගත නොහැකි විය. මම දැනින් පසුව අල්ලා ගෙන මයින හමක් පිඹින්නාක් මෙන් කැහැගෙන, කැහැගෙන ගියෙමි. මගේ හිස් මුදුනින් ගිත්දර පිට වෙන්නා සේද දැනිණ.

මෙය සිදුවිය හැකි දෙයක්ද?

හරියට දෙවියන් කෝප වූවා සේය.

මේ අතර මිරිස් කරල් දැමූ භාජනයෙන් සිහින් ගිනි දැල්ලක් මතු වන සැටියක්ද දැක ගන්නට ලැබිණි. දෙනෙතේ කඳුළු පිරී පැවැතියෙන් එය මට පෙනුණේ බොඳවී ගිය ස්වරූපයෙනි. මම බියට පත් වීමි. ඊළඟ මොහොතේ මම වහා ඉදිරියට පැන ඒ ලීප නිවා දැමීමි. මොහොතකින් ලීපේ ගිනිදැල් අඩුවී ඒ සම්පූර්ණයෙන්ම නිවී ගියද ඒ අවට වෙලා ගත් දුම් රොටුවල අඩුවක් දක්නට නොවීය. ඒ සමඟම මට වම්පසින් වූ බත් පිසින සාස්පාන දෙසින් ද ශබ්දයක් නැගී එනවා ඇසුණෙන්, මම වහා හිස හරවා ඒ දෙස බැලුවෙමි. එවිට මට පෙනුණේ බත ඉදෙන සාස්පානේ වතුර උතුර උතුරා පෙන තංව තංවා එහි වතුර පිටාර ගලා ලීපේ පහළ වූ ගිනි දැල්ද තෙමාගෙන පහළට රූරා වැටෙන අන්දමය. එය මට පෙනුණේ ඉන් වාෂ්ප වී පැතිරෙන මීදුමක් බඳු දුම් මාලාව අතරිනි. ඒ දුටු විගස මුළු පංචස්කන්දයම දා ගියා සේ මට දැනිණ. ඒ වෙලාවේ මගේ උගුර හිර වී වාගේ තිබුණෙන්, කටින් කිසිම ශබ්දයක් පිට කළ නොහැකි වී තිබිණ. ඊළඟ මොහොතේ මම නූලෙන් තට්ටන රූකඩයක් මෙන් වහ වහා ඒ පැත්තට ගමන් කොට, ඒ ලීප ද නිවා දැමීමෙමි. එය නිවා දැමීමත් සමඟම තවත් විශාල ගෝසාවක් නැගී එන හඬක් අසන්නට ලැබිණ. ඒ හඬ නැගී ආවේ මා සිටි මුළුතැන්ගෙට පිටුපසින් වූ වැරන්ඩාව දෙසිනි. ඒ බර අඩි තබමින් දුටු යන පිරිසකගේ හඬකි. ඒ සමඟම මිනිසුන් කැගානා හඬක්ද ඇසිණ. “ගයර්... ගයර්...”

යනුවෙන් කරන ඒ කැගෑම මට පැහැදිලිවම ඇසිණ. සවස් කාලයේ පවතින අධික සීතලය නිසා, ගෙදර දොර ජනෙල් නිතරම වසා තබන බැවින්, ඒ පැත්තේ සිදුවීම් මට නොපෙනෙයි. ඒ වන විටත් මා සිටියේ අමාරුවෙනි. මගේ ඇස්වලින් කඳුළු ගලා හැළෙමින්ද, නාසයෙන් ජලය බෙද දියරක් ගලා එමින්ද තිබිණ. කෙසේ වුවත් මම ඊළඟ මොහොතේ මා ඇඳ සිටි ජර්සියෙන්ම මුහුණ පිසින්නට උත්සාහ ගනිමින්, මමත් මුළුතැන් ගෙයින් පිටතට පැන, අමාරුවෙන් අමාරුවෙන් අර වැරන්ඩාව පැත්තට ගියෙමි. එවිට ඒ වැරන්ඩාව කෙළවරේ වූ පඩිපෙළ සහ වායු සෝපානය අතර නතර වී සිටි ඒ තට්ටුවේ සියලුම ගෙවල්වල කාන්තා පිරිස්, තම කුඩා දරුවන්ද තුරුලු කරගෙන එතැන රැඳී සිටිනවා මට දැක ගන්නට ලැබිණ.

ඒ වන විටත් අර කුසසියෙන් පිටවෙන දුම් රොටු දොර කවුළු අතරින් වැරන්ඩාව ඔස්සේ වලාකුළු වාගේ පාවී යමින් පැවැතුණේත්, මේ අය බිය වී ඇත්තේ ඒ දුම්වලට බව මට වැටහිණ.

මා ඒ දෙසට එනු දකින්න, ඒ අයගේ කැගෑම් නතර වීණි. ඊළඟට ඒ අය හොල්මනක් දර්ශනය කරන්නාක් මෙන් බියෙන්ද, විමනියෙන්ද පිරි මුහුණින් යුතුව තමන් ඉදිරියට දුව එන මා දෙස බලා සිටින්නට වූහ.

මම මට සිදුවූ ඇබැඳිදිය විස්තර කොට, එය ගින්නක් නොවන බවත්, බිය නොවන ලෙසත්, ඒ සියල්ල දැන් යථා තත්වයට පත්වී ඇති බවත් අපහසුවෙන් යුතුව වුව කීවෙමි.

එවිටම ක්‍රීඩා ඇඳුමෙන් සැරසුණු ජැන්සන් යුවලද ඉහින් කණින් දහඩිය මුගුරු දාගෙන, පඩිපෙළ ඔස්සේ එතැනට දුව ආහ. කවුරුත් හෝ අසල්වැසි හිතවතකු මේ අතර ජැන්සන් මහතාගේ දුරකතනයට මේ තොරතුරු දැනුම් දී තිබුණි.

ඔවුන් මා දෙස බැලූවේ විමනියෙනි.

මට කිසිදු ආපදාවක් සිදු වී නැති බව දුටු ඔවුහු සැනැසුම් සුසුම් හෙළූහ.

මම කාරණය ඔවුනට කෙටියෙන් පැහැදිලි කළෙමි. රැස්ව සිටි පිරිස මා දෙස බැලූවේ, මා පිළිබඳ උපන් අනුකම්පාවෙන් යුතුවය. බොහෝ දෙනෙක් මට අවවාද දුන්හ. උපදෙස් දුන්හ. අවශ්‍ය ආධාර උපකාර සැලැස්මට ඉදිරිපත් වූහ.

කිසි කෙනෙක් මා පත් තත්වය හෝ මා ලද අත්දැකීම භාසයට භාජනය නොකිරීම ගැන මා තුළ ඇති වූයේ පුදුමයකි.

අපි යළි මුළුතැන් ගෙට පැමිණ එය යථා තත්වයට පත් කළෙමු.
සෙනඟ මා පිළිබඳ උපන් අනුකම්පාවෙන් යුතුව ආපසු තම
තමන්ගේ නිවෙස් කරා යන්නට ගියහ.

සියල්ල එතෙකින් නිමාවට පත් වීණ.

ඒ සිද්ධියෙන් පසු මුළුතැන් ගෙයි රාජකාරියේ පවත්නා බාර දුර
බවද, බරපතලකම ද මම මැනවින් අවබෝධ කොට ගනිමි. එමෙන්ම
අපේ කුසගිනි නිවන්නට කටයුතු සලසන අපේ මව්වරුනට, භාර්යාවනට,
සොහොයුරියන් ප්‍රමුඛ සියලු ගෘහනීන්ට පෙරට වඩා ගෞරව කරන්නටද
මම ඉටා ගනිමි.

‘ඔක්ස්ෆෑම්’ (Oxfam) සම්බන්ධය

ඔක්ස්ෆෑම් නමින් ලොව පුරා ව්‍යාප්ත වූ සහන සේවා ආයතනය ආරම්භ වූයේ එංගලන්තයේ ඔක්ස්ෆඩ් නගරයේ සාගින්නට විරුද්ධ ඔක්ස්ෆඩ් ආයතනයේ නාමය මූලික කොට ගෙනය. ‘ඔක්ස්ෆඩ් එගේන්ස්ට් ෆෑම්’ නමින් මුලින් හඳුන්වන ලදී. පසුව ‘ඔක්ස්ෆෑම්’ යන කෙටි නාමයෙන් මෙම ආයතනය ව්‍යාප්ත විය. පසු කලෙක ඔක්ස්ෆෑම් - එක්සත් රාජධානිය, ඔක්ස්ෆෑම් - අමෙරිකා, ඔක්ස්ෆෑම් - කැනඩා, ඔක්ස්ෆෑම් - බෙල්ජියම ආදී ඔක්ස්ෆෑම් ආයතන රැසක්ම විවිධ රටවල ආරම්භ වී අද දක්වා විවිධ සමාජ සේවාවන් කරති.

එක්සත් රාජධානියේ ඔක්ස්ෆෑම් ආයතනය සමග අපේ සම්බන්ධය 1970 ගණන්වලදී ආරම්භ විය. මුලින්ම අප හමුවට ආවේ සිහින් උස සිරුරකින් හෙබි මැදිවියේ මහත්මයෙකි. එතුමා දියුණු වන රටවල දරිද්‍රතාවය පිළිබඳවත්, එය නැති කිරීමට ආධාර විය යුතු ශිල්පීය ක්‍රම පිළිබඳවත් විශේෂඥයෙකි. ඔහු මේ පිළිබඳව පොතක් ද ලියා තිබුණා මට මතකයි.

1977 වර්ෂයේ පැවැති ජාත්‍යන්තර කලබලවලදී අවතැන් වූ පවුල් මාලිකෝතිගාල්, මන්නාරම, කාත්තුකුලම, වව්නියාව, ත්‍රිකුණාමලය, සමන්පුර, වතුකරය සහ කොළඹ, ගාල්ල ආදී ප්‍රදේශවල ද සිටියහ.

මුලින්ම ඔක්ස්ෆෑම් ආයතනයේ සහයෝගය මා ඉල්ලා සිටියේ මේ අය නැවත පදිංචි කරවීම සඳහාය. ඊට පසුව බද්දේගම සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවීම, වතුකරයේ පුහුණු මධ්‍යස්ථාන සහ දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම, සුළි-සුළගින් ගංවතුරෙන් ආදියෙන් අවතැන් වූ අය නැවත පදිංචි කිරීම, මඩකලපුව මධ්‍යස්ථානය සහ ගම්මාන ගොඩනැගීම ආදී කටයුතු රැසකටම පුරා දශකයක් එක්සත් රාජධානියේ ඔක්ස්ෆෑම් ආයතනය විසින් අපට ආධාර සපයන ලදී. බර්නාඩ්

ට්‍රුවෙලින් (Bernard Llewellyn) මහතා ද, කෝල් ඩෝජ් මහතා ද (Cole Dodge), ජෙෆ් ඇල්ඩර්සන් මහතා ද (Jeff Alderson), ෂීනා ග්‍රොසෙට් මෙනවිය ද (Sheena Grosset), අපට ඉතා හිතවත්ව ආධාර උපකාර කළ අය හැටියට මෙනිදී කෘතඥතා පූර්වකව මට සිහිවේ. ඔක්ස්ෆෑම්

ඡායාරූප : 70 බර්නාඩ් ට්‍රුවෙලින් මහතා

ආයතනයෙන් ලැබූ ආධාරවලින් ගාලු දිස්ත්‍රික්කය, කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය, වවුනියාව දිස්ත්‍රික්කය, මුලතිව් දිස්ත්‍රික්කය, මඩකලපුව දිස්ත්‍රික්කය, යාපනය දිස්ත්‍රික්කය ආදී ස්ථාන රැසකම දිස්ත්‍රික්ක මධ්‍යස්ථාන සහ ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථාන ගොඩනඟා, පෙරපාසල් - දිවා පුරකුම් මධ්‍යස්ථාන - පොදු මුළුතැන්ගෙවල් ආදිය පිහිටුවා, නිවාස සිය ගණන් සාදා, ප්‍රජා සෞඛ්‍ය සේවක සේවිකාවන් පුහුණු කොට, විශාල පුළුල් සේවයක් මෙම කාලය තුළදී සර්වෝදය විසින් ඉටු කරන ලදී. ලක්ෂ සංඛ්‍යාත අවතැන් වූවන්, නිවාස අහිමි වූවන්, ඒ ඒ ප්‍රදේශවල විවිධ සමාජ සේවා ආයතන ඒ කාලයේදී අපෙන් ප්‍රයෝජන ගන්නා ලදී. ඉහත නම් සඳහන් කළ ඔක්ස්ෆෑම් නියෝජිතයෝ ලංකාවේ ඉතා දුෂ්කර ප්‍රදේශවලට වරින් වර පැමිණ මේ ව්‍යාපෘති බැලීමට මා සමග ගියහ. ඔවුන්ගේ හැම සංචාරයකදීම අප මුදල් පරිහරණය කළ ආකාරයත්, ඒවායේ ගණන් හිලව් තබා ඇති ආකාරයත්, ඒවායින් කරන ලද සංවර්ධන සහ ශුභසාධන කටයුතු පිළිබඳවත් අපට ප්‍රශංසා කර එවූ ලිපි අදත් අප විසින් ආරක්ෂා කරගෙන තිබේ.

වරින් වර එංගලන්තයට ගිය අවස්ථාවලදී මම ඔක්ස්ෆෑම් ආයතනයට ගොස් ඇත්තෙමි.

ඔක්ස්ෆෑම් අමෙරිකා ආයතනය අපට සම්බන්ධ වූයේ එහි විධායක අධ්‍යක්ෂ ආචාර්ය ජෝෂප් ෂෝට් (Dr. Joseph Short) මහතා සමග පැවැති පෞද්ගලික මිත්‍රත්වය නිසාය. 1977 ජුනි මස 22 වැනි දින සිට 26 දින දක්වා ඔහු ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ, මා සමග අපේ ව්‍යාපෘති බැලීමට ලංකාවේ නොයෙක් ස්ථානවලට ගියේය. ඒවා දැක බලා ගැනීමෙන් අතිශයින් සන්තෝෂ වූ ජෝෂප් ෂෝට් මහතා, අනුරාධපුර මධ්‍යස්ථානය ගොඩනැංවීමට ඔක්ස්ෆෑම් ඇමරිකා මගින් අපට උදව් විය. අමෙරිකන් ඩොලර් ලක්ෂයකින් ආරම්භ වූ එම සහයෝගීතාව අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ සර්වෝදය කටයුතු ගම් සිය ගණනකට ව්‍යාප්ත කිරීමට ප්‍රයෝජනවත් විය. දශක දෙකක් තුළ අපේම ශ්‍රමයෙන්

අපේම සම්පත්වලින් රට පුරා අප ගොඩනඟා තිබූ වැඩසටහන් නිසා අපේ ව්‍යාපෘති නැරඹීමට පැමිණි හැම දෙනෙක්ම සතුටට පත්වූවා පමණක් නොව, අපට උදව් කිරීමට ද ඉදිරිපත් වූහ. අනුරාධපුරය, පොළොන්නරුව සහ වව්නියාව යන දිස්ත්‍රික්කවල 1980 වන විට ගම්මාන 169ක වැඩ ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථාන 10ක් සහ දිස්ත්‍රික්ක මධ්‍යස්ථාන මාර්ගයෙන් අප කණ්ඩායම් විසින් දියත් කර තිබුණි. මේ සඳහා රුපියල් ලක්ෂ පහළොවක පමණ ආධාර ඔක්ස්ෆර්ම් අමෙරිකා ආයතනයෙන් අපට ලැබිණ. මේරි මැක්කෝර්ඩ් මෙනවිය (Mary McCord) ස්වෙච්ඡා සේවිකාවක් වශයෙන් අප සමග වැඩ කිරීමට එවා තිබුණේය.

ඔක්ස්ෆර්ම් අමෙරිකා ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂවරයා වූ ආචාර්ය මයිකල් එෆ් ස්කොට් මහතා (Dr. Michael F. Scott) මගේ ඉතා කුළුපග මිත්‍රයෙක් විය. එමෙන්ම ආචාර්ය ලැරි සයිමන් මහතා ද (Larry Simon) ඔක්ස්ෆර්ම් ආයතනයේ සිටින කාලය තුළ අපට උදව් කළේය. ඔක්ස්ෆර්ම් ආයතනයේ ආරාධනයක් පරිදි මහාචාර්ය නන්දසේන රත්නපාල මහතා සමග මම අමෙරිකාවට ගොස් අපේ සම්බන්ධය තවත් ස්ථාවර කර ගතිමි.

ත්‍රිකුණාමලය සහ හිඟුරක්ගොඩ මධ්‍යස්ථානය විවෘත කිරීමට ද මුලින්ම ආධාර ලැබුණේ, ඔක්ස්ෆර්ම් අමෙරිකා ආයතනයේ මයිකල් ස්කොට් මහතාගේ සහ ලැරි සයිමන් මහතාගේ පැමිණීමත් සමග අපේ සහයෝගිතාව තව තවත් වැඩි වීම නිසාය. මේ අතර මයිකල් ස්කොට් මහතා ඉදිරිපත්ව සර්වෝදය විසින් වෛද්‍ය රංජිත් රුබේරු මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් දියත් කෙරුණු ‘මැලේරියා මර්දන පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය’ ද හොඳින් ක්‍රියාත්මක විණි. නවදිල්ලියේ ෆෝඩ් පදනම ද ඩොලර් හැටදාහකින් මෙයට උදව් විය. ඔක්ස්ෆර්ම් අමෙරිකාවල ජුල් චාර්නි මහතා (Joel Charney), ලෙස්ලි ටුටල් මහතා (Leslie Tuttle), වෛද්‍ය හැම් බ්‍රව්න් මහතා (Dr. Ham Brown) ස්කොට් පැරඩයිස් පියතුමා (Rev. Scott Paradise) ආදීහු සර්වෝදය නැරඹීමට පැමිණියහ.

යාච්ඡා වශයෙන් සර්වෝදය යටි හිනිත් බාර නොගත්, බාහිර වශයෙන් සර්වෝදයට බොහෝ කැපවීමක් දැක්වූ සමහර ආත්මාර්ථකාමී පුද්ගලයින්, මා විසින් ඉතා අමාරුවෙන් සම්බන්ධ කරගත් මෙම මිතුරන් වෙත හඳුන්වා දීම, මා කළ විශාල මෝඩකමක් බව ටික කලකින් මට වැටහුණේ ඔවුන් විසින් උපක්‍රමශීලීව එම ආයතන සර්වෝදය සමග තිබූ සම්බන්ධය ක්‍රමයෙන් ගිලිහෙන්නට හැර, පෞද්ගලිකව, ඔවුන් පිහිටුවා ගත් ආයතනවලටත් එම ආධාර උපකාර ලබා ගැනීමට මග

පාදා ගත් පසුය. ඔවුන් එම තැන්වල දැනට නැතත්, පුද්ගලයන් වශයෙන් සර්වෝදය ගොඩනැංවීමට මට උදව් වූ එම විදේශීය ආයතනවල මිතුරන් ගැන මම තවමත් සොයා බලමි.

සර්වෝදය සම්බන්ධ වූ තුන්වන ආයතනය ඔක්ස්ෆෑම් - කැනඩා ආයතනයයි. අපේ මහනුවර දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානය, හිටපු නියෝජ්‍ය පොලිස් පතිවරයකු වූ ටී.බී. වේරපිටිය මහතා විසින් පරිත්‍යාග කරන ලද ඔහුගේ උපන් නිවසේ - 1975 මැයි මස 30 වැනිදා පිහිටුවන ලදී. විශාල නිවසක් සහ අක්කර 2 1/2 ක භූමි භාගයක් තිබූ මෙම ස්ථානය, දියුණු කර ගැනීමට කැනඩාවේ ඔක්ස්ෆෑම් ආයතනය කැමති කර ගත්තෙමු. එහි මූලික වාර්තාව සකස් කළේ - කැනඩාවේ සිට පැමිණි විල්ෆ් ඇලන් (Wilf Allan) මහතා සහ පැට් මුනි (Pat Mooney) මහතාය. 1975, 76, 77 යන වර්ෂ තුන තුළ කන්ද උඩරට සර්වෝදය ව්‍යාප්ත කළේ ඔක්ස්ෆෑම් කැනඩා ආයතනයේ උදව් ඇතිවය. පසුව එම නිවස ආපසු දීමට සිදු වූයෙන්, ටික දිනක් මහාචාර්ය ඒ.ඩී.පී. ජයතිලක මහතාට අයිති නිවසක අපේ දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානය පවත්වා ගෙන යන ලදී. ඊට පසුව මහනුවර නගරයේම අපේ දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවීමටත්, පල්ලේතලවිත්තේ වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවීමටත්, අපි සමත් වීමු.

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මාන සංඛ්‍යාව 300ක් දක්වා ව්‍යාප්ත කර කෘෂිකර්මාන්තය, පිත්තල කර්මාන්තය, වානේ කර්මාන්තය, හස්ත කර්මාන්තය, පෙර පාසල්, යටිතල පහසුකම්, ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථාන ආදී සියල්ලක්ම ඇති කිරීමටත්, නුවරඑළිය, බදුල්ල, මාතලේ ආදී දිස්ත්‍රික්කවලට සර්වෝදය ව්‍යාප්ත කිරීමටත්, ඔක්ස්ෆෑම් කැනඩා ආයතනයේ ආධාර උපකාර අනිශ්චිතව ප්‍රයෝජනවත් විය.

ඉතා හොඳින් පැවැති සර්වෝදය - ඔක්ස්ෆෑම් කැනඩා සහයෝගිතාවය ඔවුන් විසින් කිසිදු හේතුවක් නොදක්වා අත්හිටුවන ලදී. මෙය ද මා විසින් ඒ ඒ ආයතනවලට යවනු ලැබූ පුද්ගලයින්ගේ යටිකුට්ටු වැඩ බව මම දනිමි. කෙසේ නමුත් ඔවුන්ගෙන් අප ලත් ආධාරවලට කිසිදු ප්‍රශ්නයක් නොමැතිව ගණන් හිලවී සහ ප්‍රගති වාර්තා අප විසින් යවා, එම සම්බන්ධය 1978 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් කළෙමු.

ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සහයෝගිතාවලදී මා ඉගෙන ගත් පාඩම් හව නණ්ණාකෘති පෙළේ වෙනම ම පරිච්ඡේදයකින් විස්තර කිරීමට මම බලාපොරොත්තු වෙමි.

බුන්දල උණුසුම සංසිදුණු හැටි

හි රාණගම රතනසාර හිමිපාණන් බුන්දල වැඩ වසන අවදියේ අපට එම ගම්මානයේ ද සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානයක් ආරම්භ කරන්නට අවස්ථාව සැලැසිණ. ඒ අවදියේ ඒ ප්‍රදේශයේ ඒ තරම් ජනගහනයක් සිටියේ නැත. මුලින්ම එහි අපේ සේවා ක්‍රියාත්මක කළේ ද සුළු වශයෙනි. එහෙත් සර්වෝදය දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවා එහි වැඩ කටයුතු ආරම්භ කිරීමත් සමගම, ඒ අවට ගම්මානවල ජනතාව ද ටිකෙන් ටික අපේ සේවා කටයුතුවලට සම්බන්ධ වන්නටත්, අපේ මධ්‍යස්ථානයට එන්නටත් පටන් ගැනිණ.

අපේ අය මුලින්ම එහි ආරම්භ කළේ ශ්‍රමදාන කටයුතුය. ප්‍රදේශයේ ඇතුළත ගම්මානවල සිට ප්‍රධාන පාරට යාමට - ඊමට නිසි ආකාරයට සැකැස්ස පාරවල් වැඩිපුර නොවූයෙන්, අපේ ස්වේච්ඡා සේවක පිරිස් මුලින්ම ඉටු කළේ මංචාවත් සැකැසීමේ ශ්‍රමදාන කටයුතුය. ඒ සඳහා මම අපේ ගාල්ල සහ මාතර දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානයන්හි සහයෝගය ද ඒ අයට ලබා දීමට කටයුතු සම්පාදනය කළෙමි.

මේ ලෙස එහි වැඩ කටයුතු සාර්ථක ලෙස කෙරී ගෙන යද්දී, හිටි හැටියේම එම ප්‍රදේශයේ වෙසෙන කිසියම් පිරිසකගෙන්, අපේ ස්වේච්ඡා සේවක නංගිලා මල්ලිලාට නොයෙකුත් අවහිර සහ කරදර සිදුවෙන බව සර්වෝදය මූලස්ථානයට තොරතුරු ලැබෙන්නට පටන් ගෙන තිබිණ. වැඩි වශයෙන් ඒ කරදර මතු වී තිබුණේ අලුත් පාරවල් කැපීමේ ශ්‍රමදාන කඳවුරුවලදීය. ඇතැම් සවස් කාලයන්හිදී මත්පැන් පානය කළ මැර පිරිස්, සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානය වෙතට පැමිණ නොයෙකුත් තර්ජන ගර්ජන කරන්නට පටන් ගෙන තිබූ විත්තිය ද මට දැන ගන්නට ලැබිණ. එහිදී මම පෞද්ගලිකවම ඒ පිළිබඳ

තොරතුරු විපරම් කර බැලුවෙමි. එවිට මට දැන ගන්නට ලැබුණේ, ජීවත්වීම සඳහා නීති විරෝධී වැඩ කරන කිසියම් පිරිසක් ප්‍රදේශයේ මංමාවත් දියුණු වෙතවාට විරුද්ධව කටයුතු කරන බවය. මේ ලෙස ගමේ මංමාවත් වැඩි දියුණු වූ විට පොලීසියට ලෙනෙසියෙන්ම තමන්ගේ හොර නිෂ්පාදවලට කඩා පතින්නට ඇති ඉඩකඩ වැඩි වෙතැයි සැක සිතා, ඒ අය මේ පියවර ගෙන ඇති බව ද මට දැන ගන්නට ලැබිණ.

ඒ තොරතුරු ඇසූ මම, ඒ කාරණාව ඒ තරම් බරපතල ලෙස සිතට නො ගනිමි. ටික කලක් ගත වන විට ඒ අයට බුද්ධිය පහළ වී, අප කරන සේවය යථාර්ථයෙන් අවබෝධ කොට, අනතුරුව ඔවුනුත් අපේ වැඩ කටයුතුවලට සහාය දක්වනිසි මම සිතුවෙමි.

එහෙත් කල් ගත වත්ම සිදු වී තිබුණේ මා සිතූ දේ නොවේ. එන්න එන්නම තත්වය නරක අතට හැරීමය. අවසානයේ අපේ ළමයින්ට පමණක් නොව, තීරාණාගම හිමිපාණන්ටද ඒ මැර පිරිස් වෙතින් ආක්‍රෝෂ පරිභව එල්ල වන්නට පටන් ගෙන තිබිණ. එය අනාගතයේ අපේ ඉදිරි ගමනට ද නරක අන්දමින් බලපාන්නට ඉඩකඩ ඇති බව මට හැඟිණ.

මේ නිසා නොපමාව මම එහි ගොස් මේ ගැන සොයා බලා එයට නිසි විසඳුමක් සැලැසිය යුතු යැයි තීරණය කර ගනිමි.

ඒ අනුව ඉඩ කඩ ලැබුණු එක් ඉරු දිනෙක මම මගේ බිරිඳ නීතාත්, එවකට පාසල් යන වයසේ සිටි මගේ වැඩුම්හල් දරුවන් තිදෙනාත්, එකල අපේ ගෙදර නතර වී සිටි වගවත්ත නමැති ශිෂ්‍යයාත් කැටුව, බුන්දල ගමන යන්නට උදෑසනින්ම අපේ නිවෙසින් පිටත් වීම්. මම ම මගේ ජීප් රථය පැදවිමි. දිවා ආහාරය ගෙදරදීම උයා පිහා පාර්සල් කොට රථයේ තැන්පත් කොට තිබිණ. එහෙත් මේ ගමනේ සැබෑ අරමුණ ගෙදර අයට හෙළි දරවී නො කිරීමට මම වග බලා ගනිමි. එය එසේ කළේ ආරක්ෂාකාරී පිළිවෙතක් ලෙසින් නොවේ. දරුවන්ගේ සිත්වලට කිසියම් පීඩනයක් එයින් අත් වේ යැයි හැඟුණ නිසාය. ඒ අයට මා හැඟ වූයේ එය තවත් සති අන්ත විනෝද වාරිකාවක් බවය.

මේ වන විට තීරාණාගම හිමිපාණන් ද ලංකාවේ සිටියේ නැත. උන් වහන්සේ ආගමික සම්මේලනයකට සහභාගි වීම සඳහා තායිලන්තයට වැඩම කොට සිටියහ. මේ නිසා බුන්දල අපේ ළමයින්ට මාර්ගෝපදේශ දීමට නැතහොත් ආරක්ෂාව සැලැස්මට වැඩිහිටියෙක් - (පළපුරුදු නායකයෙක්) ගමේ සිටියේ නැත.

මගේ මේ හදිසි ආගමනයට, ඒ කාරණය ද මූලික වන්නට ඇතැයි මම සිතමි.

දහවල් එකොළහට පමණ අපට බුන්දල අපේ මධ්‍යස්ථානය වෙතට එන්නට හැකි විණ. ඒ වන විට අපේ නංගිලා - මල්ලිලා කිහිප දෙනෙක් එහි සිටියහ. මම ඒ අය සමග කතා බහ කළෙමි. ඒ අතර නීතාත්, දරුවෝත් ඒ වන විට පිටරටවලින් සංක්‍රමණය වී එම ප්‍රදේශයේ වන රොදක ලැගුම් ගෙන සිටින අලංකාර පක්ෂීන් වගයක් පිළිබඳ තොරතුරු අසා, ඔවුන් බැලීම සඳහා ගමේ ඇවිදීමට ගියහ.

මම මධ්‍යස්ථානයේ නතර වී, අපට අදාළ තොරතුරු විපරම් කිරීමේ යෙදුණෙමි.

ටික වේලාවක් ගත වන විට අප පැමිණි ආරංචිය අසා අහල පහළ පදිංචි බොහෝ අය ටිකෙන් ටික අප දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානය වෙතට එන්නට පටන් ගත්හ. ඒ කාලයේ ඒ ගොඩනැගිල්ල පැවැතියේ තනි ශාලාවක් වශයෙනි. එය එතරම් විශාල එකක් ද නොවීය. එහෙත් භූමිය නම් විශාලයට තිබිණ. මම මිදුලේ පිහිටි සියඹලා ගසක් යට වූ පුංචි බංකුවේ වාඩිවීමි. එවිට එතැනට පැමිණි උදවියද මා වටා රොක් වෙන්නට පටන් ගත්හ. මම පළමුව ඒ අය සමග ආ ගිය තොරතුරු ද, ගමේ තොරතුරු ද කතා බහ කොට අනතුරුව දැනට මතු වී ඇති ප්‍රශ්නත්, ඒවාට මුල් වී ඇති පුද්ගලයන් ගැනත්, ඉතා සුහදව සාකච්ඡා කළෙමි.

කොයි කවුරුත් ප්‍රකාශ කළේ, සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානය පිහිටු වීමෙන් පසු, ගමට ලැබී ඇති සේවාවන් පිළිබඳවය. හැමෝම ඒවා අගය කළහ. මෙතෙක් කලක් කිසිම දේශපාලනඥයෙක් තම ගමට ඇවිත් නැති බව ද, ගම්වාසීන්ගේ දුක සැප සහ අවශ්‍යතා සොයා බලා යම් පමණෙකින් හෝ සහනයක් සලසා දෙන්නට පැමිණයේ, සර්වෝදයේ අය සහ අපේ නාමුදුරුවෝ (නිරාණගම රතනසාර හිමි) පමණක් බවත් ඔවුහු ප්‍රකාශ කළහ.

අප මේ ලෙස ඉතාම සුහදව අදහස් හුවමාරු කර ගනිමින් සිටියදී හිටිවනම කිසිවකු උස් හඬින් කෑ ගානා හඬක්, ගේට්ටුව දිනාවෙන් නැගී එන්නට පටන් ගැනිණ. ගේට්ටුව පැත්ත අප සිටින තැනට පෙනුණේ නැත. එයට හේතුව අපට ඉදිරිපිටින් වූ ගොඩනැගිල්ලට ඒ හරිය ආවරණය වී තිබීම නිසාය.

ඒ සමගම මා වටා සිටි සෙනඟ තරමක් නොසන්සුන් වූවා සේද මට පෙනිණ.

“ගම්බාරේ ඇවිත් ගේට්ටුව ළහ ඉඳලා කෑ ගහනවා.....” ඒ අතර ඒ පැත්තෙන් මතු වුණු මල්ලි කෙනෙක් අප පිරිස වෙතට අවුත් කීවේය.

“කවිද ගම්බාරේ කියන්නේ.....?” මම ඇසුවෙමි.

“ඒ ගොල්ලො තමයි සර් අපිට විරුද්ධව වැඩ කරන්නෙ.... එයාට මේ ළහ කඩයක් තියෙනවා. එයාට ගමේ අය කියන්නේ ගම්බාරේ මුදලාලි කියලා. එයා තමයි ඔය සීනි කර්ක්කෝ හඳුනා කට්ටියෙ නායකයා....එයාගෙ මැරවරයො තමයි අපේ ශ්‍රමදාන වැඩ කඩාකප්පල් කරන්න හදන්නෙ....”

ටික වේලාවක් ගත වන විට, ඒ පැත්තෙන් එන වාග් ප්‍රහාරය වේගවත් වන්නා සේ පෙනිණ. එතැන එක් කෙනෙක් නොව කිහිප දෙනෙක්ම සිටින බව ද ඒ කට හඬවල් අනුව මට තේරුම් ගත හැකි විය.

මේ අතර අප අතර සිටි කිහිප දෙනෙකු ඒ පැත්තට ගොස් එම ගෝසාව සන්සිදුවන්නට උත්සාහ ගත් නමුත්, එය සඵල වූයේ නැත. එන්න එන්නම තත්ත්වය නරක අතට හැරෙන්නට පටන් ගැනිණ. කවුරුත් කීවේ අප අද තවත් ශ්‍රමදාන කඳවුරක් පවත්වන්නට යනවා යැයි සිතා, එය කඩා කප්පල් කිරීමේ අරමුණින් මේ බිය ගැන්වීම කරන බවය. නායක භාමුදුරුවන් සිටිනවා නම්, ඔවුන් එවැනි දේ කරන්නට එන්නේ නැති බවත්, මේ දිනවල භාමුදුරුවන් නැති බව දන්නා හෙයින්, ඔවුන් අද එළිපිටම කෑ ගාමින්, ළමයින් බය ගන්වන්නට හඳුනවා යැයි කීවේ එතැන සිටි වැඩිහිටි අයෙකි.

මම නිශ්ශබ්දව අර පිරිස කරන ඒ බැන අඩ ගැමට උනන්දුවෙන් කන් දුනිමි. ඔවුන් කීවේ එකම දෙයකි. එනම් පිටගම්වලින් එන එවුන්ට තමන්ගේ අවසරය නැතිව මේ ගමේ පාරවල් කපන්න ඉඩ නොදෙන බවත්, පිටගම්කාරයන් කරට අරන් කටයුතු කරන පන්දම්කාරයන්ට ද මේ ගමේ ඉන්නට නොදී ගහලා එළවන බවත්ය.

මේ සියල්ලක්ම කරන්නේ අර ‘කහකඩයා’ බැවින්, කහකඩයාටද හොඳ පාඩමක් උගන්වන බවක් ද කිසිවකු කියනු මට ඇසිණ. ඔවුන් හොඳටම මත්පැන් පානය කොට ඇවිත් සිටින බවද, ඔවුන්ගේ ස්වර රටාවන් ගෙන් මට අවබෝධ කොට ගත හැකි විය. ඔවුන් කහකඩයා යැයි කීවේ අපේ භාමුදුරුවනට බව මට පසුව තේරුම් ගත හැකි විය. එවිට මා තුළ ඇතිවූ කෝප වේගය මටම පාලනය කර ගත නොහැකි විය. මම වහා හුන් තැනින් නැගිට, ඒ පිරිස සිටින ගේට්ටුව දිහාට ගමන් කළෙමි.

මුහුණ පුරා වැඩුණු රවුළින් යුතු, සරමක් පමණක් හැඳි, හැඩි දැඩි, කළු, උස අවුරුදු තිස් පහක පමණ තරමේ පෙනුමක් ඇති අයෙකු ගේට්ටුව අද්දර නතර වී, අත පය විසි කරමින් වැනි වැනි කෑ ගායි. ඊට වඩා වයසින් අඩු තරුණ වියේ තවත් සිව් දෙනෙක් ඔහුට තරමක් ඇතිත්, පාර අද්දරට වී, සරම් කැහැපට ගත්වා ගෙන ඔහුට ආරක්ෂාව සපයන්නා සේ බලා සිටී. ඒ හැම දෙනෙකුගේම බැල්මේ වූයේ බිමත් ස්වභාවය.

මා ගේට්ටුව අද්දරට එන විටම මත්පැන්වල ජරා ගඳ මට ඇතටම ආක්‍රාණය වීණි. මට එය ඉවසුම් නොදෙන සුදු විය.

“තමුසෙ බිලා තේද ඇවිත් ඉන්නේ...? බිපු එකෙකුටවත් මේ අපේ භූමියේ පස් පාගන්නවත් අයිතියක් නෑ...යනවා යන්න මෙනනින්...” මම ඔහු අසලට ගොස් ගුගුළෙමි.

එවිට මා තුළ ඇති වී තිබුණේ විශාල ආවේගයෙකි.

එතෙක් වේලා ගේට්ටුව හරහා දමා තිබූ උණ බම්බුවට පයක් ගසා මහා උපාරු ලීලාවෙන් සිටි තැනැත්තා, ඒ පය වහා ඉන් ඉවත් කොට, කැහැපට ගත්වා උන් සරම ද පහතට දමා ගන්නා හැටි මට පෙනිණි. ඊළඟට ඔහු මත් බවින් බැමෙන දෙනෙතින් මා දෙස බලා ගත් වනම, යමක් කියන්නට වාගේ තොල් විකාර කරන්නට විය.

මම ඔහුට කිසිවක් කියන්නට ඉඩ නොදී යළිත් තදින්ම කතා කළෙමි.

“වචනයක් වත් කතා කරන්න එපා...කිසිම දෙයක් කතා කරන්න සුදුසු තත්වයෙක නොවෙයි තමුසෙලා ඉන්නේ...දැන් කියපු දේ අහලා යනවා යන්න මෙනැනින්. කියන්න තියෙන දෙයක් හොඳ සිහිබුද්ධිය තියෙන වෙලාවක ඇවිත් කියනවා...එව්වරයි... තව එක වචනයක් වත් කතා කරන්න එපා...”

පාර අයිනේ නතර වී සිටි සිව් දෙනා ගේ මුහුණ තෝත්තු වී ඇති අයුරු මට මනාව දර්ශනය කොට ගත හැකි විය. ඒ අය එතැන සිටියේ හරියට පොළොවට මුල් ඇද ගන්නා වාගේය.

“අපි දොහොත් මුදුන් දීලා වැද තමස්කාර කරන භාමුදුරුනමකට කතා කරපු හැටි මම අහගෙන...තමුසෙලා බෞද්ධයොද...? බෞද්ධයො නොවෙයි අඩු ගානෙ මනුස්සයොද...? ඔහොමද තමුසෙලා අපේ සංඝරත්නයට ගරු කරන්නේ... කට ගොන්නක් බිගෙන...” මට ඉබේම කියැවිණි; කියැවුණා නොව මට කැගැසිණි.

අර හැඩි දැඩි රවුළුකාරයා අවතාරයක් දර්ශනයක් කරන්නා සේ මා දෙස බලා සිටී.

මම තවත් ඔහුට සමීප වීමි.

“මොනවද තව බලා ඉන්නෙ...? යනව යන්න මෙතැනින්... ගිහිල්ලා හොඳ සිහි බුද්ධියක ඇති වෙලාවක එනවා - යමක් කතා කර ගන්න ඔන නම්... මේවා බිඳු මිනිසුන්ට කෝලං කරන්න හඳුනා තැන් නොවෙයි. මේවා ගමේ හොඳ ගුණ යහපත් මිනිසුන්ට වෙන් වුණු ශුද්ධ භූමි...ඒකත් මතක තියා ගන්නවා...”

ඔහු වෙතින් ආක්‍රාණය වන මත් පැන් ගඳ ඉසිලිය නොහැකි බැවින්, අතකින් මගේ නාසය වසා ගන්නට තැන් දරමින් මම කියා ගෙන ගියෙමි.

එතෙක් සිංහ සෙයියාවෙන් ගිහිරූ ඔහු දැන් නිහඬය. සිංහල භාෂාව අමතක වෙලා වාගේය. මඳ මොහොතක් එසේ නිසලව මා දෙස බලා සිටි ඔහු, අනතුරුව කට විකාර කරමින් ආපසු හැරී නෙමිච්ච කුකුළු මාල්ලකු සේ කරබා ගෙන එතැනින් ඇත් විය. පාරේ නතර වී සිටි සිව් දෙනද නොසිතූ විරූ ලෙස පැන නැගි මේ තත්වයෙන් අන්දමන්දව, තම නායකයා අනුව යමින් කරබාගෙනම ආපසු ගමනේ යෙදිණි.

“හොඳ වැඩේ. ආයින් ඒ ගොල්ලො අපේ අභිංසක ළමයින්ට වණ්ඩිකම් පෙන්නන්න එන එකක් නැහැ...”

ඒ අය අප අතරින් ඇත් වත්ම අප අතර සිටි කිසිවකු කියනු මට ඇසිණ. ඔහු කතා කළේ සතුටින් උදම් වෙමින් වාගේය.

“ඔය විදිහට ඒ අයට කෙලින් කතා කරන්න කෙනෙක් මෙහෙ හිටියෙ නෑ. ඒක තමයි ඔය කරදරේ දිගටම පැවැතුණේ. දැන් ඉතින් නම් කරදරේත් නතර වෙව්...”

තවත් කිසිවකු කිය.

මගේ සිත තුළ පැවැතියේ අපූරු වූ ස්වභාවයෙකි. මට මොහොතකට හුදෙකලා වීමට අවශ්‍ය විය. මේ නිසා මම සෙනහ තලයෙන් ඇත් වී, වත්තේ කෙළවරට ඇවිදගෙන ගොස් එහි ගස් සෙවණකට වී, ඇත ගලා යන ඇළක් වෙතට නෙත් යොමු කොට ගනිමි.

මොහොතකට පසු මල්ලි කෙනෙක් ඇවිත් මට කපන ලද කුරුම්බා ගෙඩියක් දුන්නේය. මම ඔහුට ස්තූති කළෙමි. එය පානය කළාට පසු සිතට මෙන්ම, ගතට ද කිසියම් සනීපදායී ඇල් සිහිල්

ගතියක් දැනිණ. ටික වේලාවක් එතැන නිස්කලංකයේ සිටි මම, නැවත අර ශාලාව වෙතට ආවෙමි. ඒ වන විට ගමේ ඇවිදින්නට ගිය නිතාත් දරුවෝත් ඇවිත් සිටියහ. මොහොතකට පෙර මෙතැන සිදු වූ දේ රැස්ව සිටි පිරිස ඒ අයට කියා තිබිණ.

නිතා නිශ්ශබ්දව ආහාර පාර්සල් පිටතට ගත්තාය.

ඒ වේලාවේ ආහාර ගැනීමට තරම් රුචියක් හෝ කුසගින්නක් මට තිබුණේ නැත. එහෙත් දරුවන් කුසගින්නේ සිටින බැවින්, මම ද ඒ අය සමග ආහාර අනුභවයට සූදානම් වීමි. අපේ ආහාර වේල පමණක් නොව, පිහන් කෝප්ප, හැඳි බීමට ජලය, අත් පිස්නා ආදී සියල්ලක්ම නිතා ගෙනැවිත් තිබුණෙත්, මධ්‍යස්ථානයේ අපේ නංගිලා මල්ලිලාට ඒ වෙනුවෙන් කරදර වීමට අවශ්‍ය නොවීය.

මම නිශ්ශබ්දවම ආහාර ගනිමි. ඒ වන විටත් මගේ සිත පෙර පැවැති සංසුන් තත්වයට පැමිණ තිබුණේ නැත. මා එසේ ආහාර ගන්නා අතර තුර මට මැවී පෙනුණේ ගම්බාරේගේ රූපකායය. මා ඔහු කැගාමින් සිටි තැනට ගිය විට, ඔහු කඩුල්ල මත තබා සිටි පය පහළට දමා සරමේ කැසපට ද ලිහිල් කොට, එය නිසි ලෙස සකසා මා දෙස බලා සිටි බයාදු ස්වරූපය මගේ සිතට විවිධාකාරයෙන් නැඟෙන්නට වන. නිතරම මෙෙත්‍රිය සහ අවිහිංසාව ගැන කතා කරන මගේ සිතට, ඒ අවස්ථාවේ මෙෙත්‍රී සහගත හැඟීමක් ළං නොවූයේ ඇයි?

ගම්බාරේ තගරයේ වෙසෙන මිනීමරු ගණයේ පානාල කල්ලිකාරයෙක් නොවේ; ත්‍රස්තවාදියෙක් ද නොවේ. ඔහු නූගත්කමත්. දිළිඳු කමත්, නිසි මාර්ගෝපදේශයක් දීමට සමත් කලාණ මිත්‍ර සම්පතක් වත් නොමැතිව, නොමගට ගිය හිත හොඳ අහිංසකයෙකි. ඔහු මා සැරෙන් කතා කරන විට කරබාගෙන යන්නට ගියේ, ගැමි සංස්කෘතිය විසින් හික්මවන ලද මනසක් ඔහු සතුව පැවැති නිසා නොවේද? ඔහු ඒ වෙලාවේ කටමැන දෙඩුවේ, අපේ හික්මුන් වහන්සේට නිගරු වන ලෙස කතා කළේ, මත්පැනින් සිහිවිකල් කොට ගෙන සිටි නිසා නොවේද? මා ඔහු හමුවට ගොස් දොස් පවරන විට, බණින විට තම අත ඇති වරද ඔහුට අවබෝධ වීම නිසා නොවේද - ඔහු කීකරු වී නිශ්ශබ්ද වී, ගැටීමකට නොඑළඹ ආපසු යන්නට ගියේ?

එබඳු වර්ත මීට ප්‍රථම ද මා ඕනෑ තරම් දැක ඇත. ඔවුන් ඒ තත්වයට පත් වී ඇත්තේ ඔවුනට ආදරයෙන්, දයාවෙන් කතා බහ කරන්නට, මාර්ගෝපදේශ දෙන්නට, අත හිත දෙන්නට, කෙනෙක් පසුබිමේ නැති නිසාය. පසුබිම නිසි ලෙස සැකැසී ඇත්නම්, මේ අය

යහමහට ගත හැකි වනු ඇත....සර්වෝදයේ අප කළ යුත්තේ ඒ අයගේ මේ යථා භූත තත්වය තේරුම් ගෙන ඒ අයට නිසි මග පෙන්වීමය; යහමහට ගැනීමය. නැතිනම් ඔවුන් සමාජයේ ආගාධයටම ඇද වැටෙනු ඇත. ඒ මොහොතේ ක්ෂණිකවම කෝපය මගේ හිසට නැගීම නිසා ඒ සත්‍යය අවබෝධ කොට ගැනීමේ විවේකී බුද්ධිය මා කෙරෙන් පලා ගොස් තිබිණි. එහෙත් ඒ යථාර්ථය අප යට වූ ගිනි පුළිඟු මෙන් දැන් මගේ සිතට නැගී නැගී එන හැටි....?

ආහාර ගැනීමෙන් පසු මම ශාලාවෙන් පිටතට ආවෙමි. අවුත් මට කුරුම්බා ගෙඩිය පිළිගැන් වූ මල්ලි හමු වී, ඔහු සමග කතා කළෙමි. ගම්බාරේ සිටින ස්ථානය දැන ගැනීමටය, මට අවශ්‍ය වූයේ ඒ මල්ලි ඒ ස්ථානය දැන සිටියේය. මට ඔහුව හමුවීමට අවශ්‍ය විය. මම තනිවම ජීප් රථයට නැග ඇන්ජිම පණ ගැන්වීමි. එවිට නීතා ශාලාවේ දොරකඩට අවුත් මා දෙස බලා සිටිනු මට දැක ගත හැකි විය. මම ඇය සමග කිසිවක් කතා නොකළෙමි. මෙබඳු අවස්ථාවලදී මගේ සිත ක්‍රියා කරන හැටි ඇය හොඳින් දනී. ඇය කලබලයෙන් තොරව දරුවන් සමඟ ගම්වාසීන් හා සුභදව පිළිසඳරේ යෙදෙමින්, මා එතතුරු ඉවසිල්ලේ බලා සිටිනු ඇත.

විනාඩි පහක් ගතවන්නටත් මත්තෙන් මම නියමිත ස්ථානයට පැමිණියෙමි. ගම්බාරේ ගේ කඩේ පිහිටා තිබුණේ කුඹුරක් අද්දර බැවුම් බිමෙකය. මම රථය ඒ ඉදිරිපස නතර කොට, දොර හැර ඉන් පිටතට ආවෙමි. ගම්බාරේ කඩේ වම් පැත්තට වන්නට පිහිටි පිල්කඩ උඩ වාඩි වී තවත් කිසිවකු සමග කතා කරමින් ඉන්නවා මට දැක ගන්නට ලැබිණි. මා රථයෙන් බැස කඩේ දෙසට ගමන් කරත්ම, ගම්බාරේ හුන් තැනින් තැහිට මා දෙස පුදුමයෙන් මෙන් බලා සිටියේය. එය සිල්ලර බඩු විකුණන ගම්බඳ ප්‍රදේශවල බහුලව දකින්නට ලැබෙන විදිහේ කුඩා ප්‍රමාණයේ කඩයක් විය. එහෙත් එහි ඒ තරම් බඩු මුට්ටු පෙනෙන්නට නො තිබිණි. මා කඩයට ගොඩ වන විට ඔහු සිටියේ විටක් හපන්නට සූදානම් වෙමින් බව පෙනිණි.

ඔහු ඇස ගැසුණු තැන් සිටම කටපුරා සිතා සෙමින් ඉදිරියට ගමන් කළ මම, කඩයට ගොඩ වූයේත් ඒ සිතාවෙන් යුතුවමය.

“ආයුබෝවන්.....” මම සිතාසෙමින් ම ඔහුට ආචාර කළෙමි.

“ආයුබෝ.....මහත්තයා...” ඔහු ප්‍රති ආචාර දැක්වූයේ නොකල්පනා වෙන් වාගේය.

“මට මුදලාලි එක්ක ටිකක් නිස්කලංකයේ කතා කරන්න ඕනෑ කියලා හිතුණා...ඒකයි මේ තකහනියෙ ආවෙ...” මම මිත්‍ර ලීලාවෙන් පැවැසුවෙමි. “මොකද මම ආවාට අමනාපයක් එහෙම තියෙනවාද?”

“හපොයි නෑ මහත්තයා...මට සන්නෝසයි... හරි සන්නෝසයි...” ඔහු මගේ කතාව අදහා ගත නොහැකිවා වාගේ, මා දෙස බලමින් කීවේය. එවිට ඔහුගේ මත ද සැහෙන දුරකට අඩු වී ඇත්තා සේ පෙනිණ.

කඩේ ඇතුළේ සිටි ළමයා ලී පුටුවක් ඔසොවා ගෙනැවිත් එය තම දැනිත්ම පිස දමා මා ඉදිරියෙන් තැබුවේ මට අසුන් ගැනීමටය.

“වාඩ්වෙන්න නම් වෙලාවක් නෑ මල්ලි. අපිට දැන් ඉක්මනට ආපහු කොළඹ යන්නත් තියෙනවනෙ...” ඔහුට ස්තුති කොට එසේ කී මම මුදලාලි වෙතට හැරී “මම ආවෙ මුදලාලිත් එක්ක ටිකක් කතා කරලා දැන හඳුනා ගන්න... මොකක්ද මුදලාලිගෙ නම එහෙම...?”

“මගෙ ද මහත්තයා...?”

“ඔව්...”

“මගෙ නම ගම්බාරේ .....පුත්සිස් ගම්බාරේ...”

“මට බොහොම කතාගාටුයි - මුදලාලිට කලින් ටිකක් සැරේට කතා කරන්නට වුණාට...මම මොන තරම් කේන්ති ගියත් එහෙම කතා කරන නපුරු කෙනෙක් නොවෙයි....? මම පුළුවන් තරම් මෙත්‍රී සහගතව තමයි කටයුතු කරන්නෙ.... නමුත් නොහිතපු විදිහට මට ඒ වෙලාවෙ එහෙම කතා කරන්න සිදු වුණා...”

“ආ- ඒකට මොකද... අපිත් මහත්තයො ඒ තරම් දැනුම් තේරුම් ඇති අය නොවෙයිනෙ... අපිත් මේ ගම් පළාත්වල බොහොම අමාරුවෙන් තමයි ජීවත් වෙන්නෙ... අපිටත් හරි ප්‍රශ්න මහත්තයා...”

මගේ නාසයෙන් දිගු සුසුමක් පිටවිණි.

“හොඳයි... මුදලාලිට තියෙන ප්‍රශ්න ගැන අපි පස්සෙ වෙලාවක නිදහසේ කතා කරමුකො... අපිට බැරි වෙන එකක් නෑ මුදලාලිට උදව් කරන්න. හැබැයි මුදලාලි මීට පස්සෙ කරුණාකරලා අපේ ළමයින්ට කරදර කරන්න එපා... හොඳද...? ඒ ළමයි බොහොම අහිංසක, දුප්පත් පවුල්වල උදවිය. ඒ අය මහත්සි වෙලා බොහොම ආසාවෙන් මේ ගමේ යහපතටනෙ වැඩ කරන්නෙ? ඇයි ඒක තේරුම් ගන්න බැරි? ඒ ළමයින් ගෙන් වත් අපෙන්වත්, එහෙම නැත්නම් අපේ හාමුදුරුවන්ගෙන්වත් මුදලාලිලාට කිසිම කරදරයක් වෙන්නෙ නෑ. ඔයගොල්ලො ඔය විදිහට ඒ ළමයින්ට විරුද්ධව වැඩ කරන්න පටන් අරන් තියෙන්නෙ වැරදි වටහා ගැනීමක් නිසා බවයි මගේ අදහස.... මුලින්ම ඔයගොල්ලො අපිත්

එක්ක කතා බහ කළා නම්, තොරතුරු විමසලා බැලුවා නම්, ඔය සැක සංකා කිසිවක් ඇති නොවෙන්න ඉඩ තිබුණා. ඇත්ත මොකක්ද කියලාත් තේරුම් ගන්න තිබුණා. නමුත් අවාසනාවකට වාගේ ඒක එහෙම වුණේ නෑ. ඔය ගොල්ලො සැකෙන්ම තමයි අපි දිහා බැලුවේ... දැන් ඉතින් ගිය දේ ගියාවෙ...මින් ඉදිරියට අපි එකමුතු වෙලා සමඟියෙන් සමාදානෙන් කටයුතු කරන්න බලමු. මම අද තකහනියෙම මගෙ පවුලේ උදවියත් අඩගහ ගෙන මේ ගමන ආවෙ. ඔය ගොල්ලොත් එක්ක සුභද්ව කතා බහ කරලා. තියෙන සැක සංකා දුරු කරගෙන, මේ ප්‍රශ්නේ විසඳගන්නයි. නමුත් අවාසනාවකට වාගේ ඔය ගොල්ලො අපිව මුණ ගැහෙන්න ආවෙ වැරදි විදිහට නෙ...?

මම ගම්බාරේ දිහා බලා ගෙනම කීවෙමි.

“ඇත්ත...ඇත්ත...” ඔහු තම දෑත් එකිනෙක පිරිමදිමින් හින් හඬින් කීය. “ඒත් මහත්තයෝ අපි දැනගෙන හිටියෙ නෑ - මහත්තය අද ඔරිස් එකට ඇවිල්ල ඉන්නවාය කියලා. අපි මහත්තයාව දැක්කයින් පස්සෙ තමයි කාරණා කාරණා තේරුම් ගියේ. ඇත්තම කියන්නෙ මහත්තයෝ - මහත්තයා දැක්ක ගමන් මට හරි අපහසුවක් දැනුණේ... මං කියන්නෙ මහත්තය ගාව හොඳ ගුණයක් තියෙනවා. මං නුගත් එකා වුණත්, ඒක මට කියනැකි. බොහොම පින් වන්න, අනුන්ට ඉනාම හිතවත්, ඒ වගෙම බය නැති ගතියක් ශරීර ලක්ෂණෙ තියෙනවා. මුණ කටේ තියෙනවා... ඒක දුටුවාම තමයි මට අපහසුවක් දැනුණේ... අපට බය නැති ගුණවත් අයට අපි සලකනවා... අපි මහත්තයා ගැන අහලා තිබුණාට අද තමා මහත්තයාව හැබැහින් දැක්කෙ...”

මම සිනාසුණෙමි.

අනතුරුව මම ඔහු ළඟට ගොස්, ඔහුගේ උරහිසට අතක් තබා මෙසේ කීවෙමි:

“හොඳයි - දැන් අපි අඳුනා ගන්නා. දැන් අපි යාච්චෝ... අප අතරේ දැන් සැක සංකා නැහැ. තරහ මරහ නෑ. මුදලාලිට යම් ප්‍රශ්නයක් තියෙනවා නම්, හැකි අන්දමින් ඒවා විසඳලා දෙන්න මම පොරොන්දු වෙනවා. ඒ වගේම මුදලාලින් - අපේ ළමයින්ට උදව් වෙන්න ඕන...උදව් කියන්නෙ කරදර නොකර ඉන්නකො... ඒ ඇති. මම හිතනවා මීට පස්සෙ එහෙම කරාවි කියලා...”

“මම පොරොන්දු වෙනවා මහත්තයා... එක් වරට දහවරක් මම පොරොන්දු වෙනවා...” ඔහු එසේ කීවේ හද තුළ උතුරන සෙනෙහසින් යුතුවය. සතුටින් යුතුවය.

ඒ අවස්ථාවේ සර්වෝදය සේවා කටයුතු සම්බන්ධවත්, භාවනා ක්‍රම විධි පිළිබඳවත් විස්තර ඇතුළත් පොත් පත් රාශියක් මගේ ජීව රථයේ තිබිණ. මා ඒවායින් කොටසක් ගම්බාරේට පරිත්‍යාග කළෙමි. ඒ පොත්පත් අමාරුවෙන් හෝ ඔහු කියවන බව මම දනිමි. තම හිතුවතුවන්ට ද ඉන් කොටසක් ඔහු පරිත්‍යාග කරනු ඇත.

මම ආපසු ජීව රථය පදවාගෙන අපේ දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානය වෙතට ආවේ, පුදුමාකාර සැහැල්ලු චිත්ත තත්වයක් ඇතිවය. ශාන්ත හැඟීම් සමුදායක් ඇතිවය.

ඒ වෙලාවේ මා සිත තුළ පැවැතියේ, දුස්සාධ්‍ය රෝගියකු සිය සැත්කමකින් පුවපත් කළ කාරුණික වෛද්‍යවරයෙකු ගේ සිත තුළ හට ගන්නා වූ නිරාමිෂ ප්‍රීතියට සමාන නිරාමිෂ ප්‍රීතියෙකිනි මම සිතමි.

සර්වෝදය 'සුවසෙන' සේවාවේ ආරම්භය

දිනය වර්ෂ 1975 ඔක්තෝබර් මාසයේ 14 වෙනිදාය. හින්දුරි තලඵලදු තරුණයෙක් ඉතා කුඩා දැඩි මන්ද-පෝෂණයෙන් පෙළුනු දරුවෙක් දැනින් රැගෙන, තවත් වයස අවුරුදු 5 ක පමණ දැරියක ද සමග මෙත්මැදුර - අපේ නිවස ඉදිරියට පැමිණියේ ය. ඔහුගේ මුහුණේ ඔහුගේ අසරණ භාවය පිළිඹිබු වී පැවැතිණි. ඒත් මේ දරුවන් දෙදෙනා සමග ඔහු කොහේ සිට ආවාද? කුමකට ආවාදැයි මම ප්‍රශ්න කළෙමි. ඔහුගේ කතාවට සවන් දෙන අතර නීතා ද එතැනට කැඳවා ගනිමි.

ජායාරූප : 71 මල්කාන්ති දැරිය එදා

වයස මාස 10 ක් වූ මේ බිළිදු දැරිය උපදින අවස්ථාවේදීම මව මියගිය බවත්, මේ දරුවාත්, වැඩිමහල් දියණියත් බලා ගැනීමේ වගකීම ඔහුට දැරීමට සිදුව තිබෙන බවත්, රැකියාවක් කරන ගමන් එය නොකළ හැක්කක් බවත් ඔහු පැවැසීය. මේ දරුවන් බාර දීමට ළමා නිවාසයක් සොයමින් යන අතර, සර්වෝදය ගැන ආරංචි වී මෙහි පැමිණි බව ද ඔහු පැවැසීය.

මේ වන විට පෙර පාසල් වැඩ සටහන අප විසින් රට පුරා ආරම්භ කර තිබුණත්, අපගේම ළමා නිවාස තිබුණේ නැත. මේ අතර නීතා වහාම මේ දරුවන්ට කිරි හදා දුන්නාය. වෙන කිසිම නිවාසයකට මේ දරුවන් බාරගෙන නැති නිසාත්, තවදුරටත් මේ අභිංසක පුද්ගලයා මේ අන්දමට දරුවන් රැගෙන ආපසු යෑම, අප වගේ අයට බලා සිටීමට

නොහැකි නිසාත් අපේම ගෙදර ඉස්තෝප්පුවේ එවැනි කාන්තාවකුට නැති දරුවන් සඳහා වැඩ පිළිවෙලක් ආරම්භ කළ යුතු බවත් අපි එවේලේම තීරණය කළෙමු.

මල්කාන්ති නැමති දසමසැති දැරිය ඇතුළත් කළ අවස්ථාවේදී දැරියගේ බර රාත්තල් අටක් විය. එදිනම එකතු වූ ඇයගේ වැඩිමහල් සොහොයුරිය ශාන්ති ගෙන් ආරම්භ කළ සර්වෝදය 'සුවසෙන' නිවාසවල අද වනවිට හයසියකට අධික කාන්තාවන් කවුරුවත් නැති දැරියෝ පිළිසරණ ලබති. සුවසෙන නමින් ආරම්භ වූ මේ සේවාව ආරම්භ කළේ 1975 වර්ෂයේ ඔක්තෝබර් මාසයේය.

ඡායාරූප : 72 මල්කාන්ති අද

මුලින් මෙන්මැදුරේ මේ සේවය ආරම්භ වුවත් මොරටුව, රාවතාවත්ත, ද සොයිසා පාරේ අංක 85 දරණ ඉතා පැරණි නිවසක් මිලට ගත් අපි, එවකට සිටි කැනේඩියානු තානාපතිතුමාගේ ආධාර ඇතිව පසුව දෙමහල් ගොඩනැගිල්ලක්ද සාදා, මන්දපෝෂණයෙන් පෙළෙන දරුවන් සඳහා නිවහනක් ආරම්භ කළෙමු.

පැරණි නිවසට සම්බන්ධ කොට ආබාධිත කාන්තාවන් සඳහා

ඡායාරූප : 73 කැනඩා තානාපති තුමා අතින් සුවසෙන විවෘත කිරීම. රොනී ද මැල් මැතිතුමා හා නගරාධිපති සිරිරත්න මැතිතුමා ද මෙහි වෙති.

පුහුණු මධ්‍යස්ථානයක් ද ගොඩනඟා, එහි බරපැන සර්වෝදය නැරඹීමට පැමිණි එවකට සිටි නෝර්විජියානු තානාපති එල්වින් ඩින්ග්ස්ටඩ් මහතාගෙන් ලබා ගනිමු. ඉතා අමාරුවෙන් ආරම්භ කළ සර්වෝදය සුවසෙන අංශය අද ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වන විශාලතම

කාන්තාවන් කවුරුවත් නැති දරුවන්, ආබාධිතයින්, සරණාගතයින්, පීඩනයන්ට

හසුවුනු කරුණියන් පුනරුත්ථාපනය කිරීම, මහලු අය රැක බලා ගැනීම සහ ආබාධිත පුනරුත්ථාපනය සිදු කරන ආයතනයයි.

මෙම සුවසෙන සේවයට රටේ විවිධ ස්ථානවල දානපතියෝ නිවාස පරිත්‍යාග කළහ. සමහර තැන්වල ඔවුන්ගේ පාරිභෝගික නිවාස පමණක්

ජායාරූප : 74 රාජ මොහාන් ගාන්ධි මැතිතුමා මේන්මැදුර තැරඹීමට පැමිණීම

නොව, වතුපිටිද, ඒවායින් ලැබෙන ආදායම්ද එම නිවාස පවත්වාගෙන යෑමට පරිත්‍යාග කළහ. රජයේ සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව, පරිවාස දෙපාර්තමේන්තුව සහ ජාතික ළමා ආරක්ෂක අධිකාරියද දරුවන්ගේ හවිහරණය පිළිබඳ ඕනෑම ප්‍රශ්නයකදී අද යොමුවන්නේ සර්වෝදය සුවසෙන දෙසටය.

1980 ගණන්වල අවසානයේදී රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය බාහිර ත්‍රස්ත්‍රවාද - වලින් ජීවිත තර්ජනවලට පවා මුහුණ දෙමින් සිටින අවස්ථාවල මේ අභිංසකයන්ගේ මුහුණ දකින අපට, අපේ බිය පහව ගියේ ය. අපේ සර්වෝදය සුවසෙන සේවාවෙන් පහත සඳහන් සේවාවන් ඉටුවේ:

1. උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල නිංසාවෙන් පීඩනයට පත් ජනයාට උදව් වීම.

ජායාරූප : 75 ආධ්‍යාත්මික නායිකාවක් වූ විමලා නකර් මෙනෙවිය සුවසෙන තැරඹීමට පැමිණි අවස්ථාව

2. රැඳවුම් කඳවුරුවල සිටින කරුණයින් පුනරුත්ථාපනය කිරීම.

3. කාන්තවුරුන් නැති දරුවන්, ශාරීරිකව සහ මානසික ආබාධවලින් පෙළෙන දරුවන් සහ අසරණ වැඩිහිටියන් සඳහා නිවාස පවත්වාගෙන යෑම.

4. අතිශයින්ම මන්දපෝෂණයෙන් පෙළෙන දරුවන් පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ නිවාස පවත්වාගෙන යෑම.
5. ග්‍රාමීය ජනතාව සඳහා ප්‍රජා සෞඛ්‍ය සේවාවන් සැපයීම.
6. ශරීර ආබාධවලින් පෙළෙන තරුණියන්ට වෘත්තීය පුහුණුව ලබාදීම.
7. අඩු වයස්වලදී විවිධ අනවරයනට පත් දැරියන්ට අවශ්‍ය ආරක්ෂාව ලබා දී ඔවුන් හා දරුවන් රැක බලා ගැනීමට “මා සෙවණ” නමින් නිවාසයක් පවත්වාගෙන යාම.
8. ශ්‍රවණාබාධවලින් පෙළෙන දරුවන් සඳහා ‘සවන් සහන’ නමින් නේවාසික පාසලක් පවත්වාගෙන යාම සහ උතුරු නැගෙනහිර එවැනිම පාසල් පවත්වාගෙන යාම.
9. ශරීර ආබාධවලින් පෙළෙන මෙන්ම, දෘශ්‍යාබාධිතවලින් පෙළෙන අය සඳහා ප්‍රජාපාදිත පුනරුත්ථාපන වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

ඡායාරූප : 76
සුප්‍රසිද්ධ නිළියක් වූ ලිව්
උල්මාන් මැතිනිය සුවසෙනට
පැමිණි අවස්ථාව

ඡායාරූප : 77 කැනඩා තානාපතිතුමා
සුවසෙනට පැමිණි අවස්ථාව

‘දාන’ සහරාවේ ආරම්භය

මේ න් මැදුර සංකීර්ණයේ ලීලා ජයසේකර මැතිනියගේ මූලිකත්වයෙන් ඇරඹී සිහිනි හමු සේවය හෙවත් පෙරපාසල් දරුවන් සඳහා වූ සේවය සඳහා රාවතාවත්ත පාරේ අංක 20 දරණ තැන පිහිටි භූමිය සහ නිවස අපි මිලදී ගත්තෙමු. දිනපතාම මේ ස්ථානය බැලීමට ගොස් අවශ්‍ය දේ සොයා බලා ජයසේකර මැතිනියට උදව් වීම මගේ සිරිත විය.

දිනක් මෙම ළමා ප්‍රවර්ධන මධ්‍යස්ථානයේ සිට ආපසු ඒම සඳහා මම රාවතාවත්ත පාර දිගේ ඇවිදගෙන එන විට, උස - තලෙඳු - හීන්දැරි මහත්මයෙක් පාර දිගේ ඇවිදගෙන එනවා මම දුටුවෙමි. එය සුපුරුදු මුහුණක් නිසා මම නැවතී කතා කළෙමි.

“ඔබ ආනන්ද විද්‍යාලයේ ක්‍රිකට් කණ්ඩායමේ නායකයාව සිටි ඩබ්ලිව් ප්‍රේමරත්න මහතා තේද?”

“ඔව් - නාලන්දයේ ඔබ උගත්වන යුගයේදී මම ඔබ හමුවී තිබෙනවා. ඔබත් ඒ කාලයේ මහින්දයට පෙල්ලම් කළා මට මතකයි.”

“දැන් ඔබ කරන්නේ කුමක්ද?”

“මම නිදහස් ලේඛකයෙක් ලෙස සහරාවක් කරන්න පටන් ගත්තා. නමුත් එය ඉදිරියට ගෙන යෑමට ආර්ථික ශක්තියක් නැහැ.”

“නරකද අපි සමග එකතු වී සර්වෝදය සඳහා මාසික සහරාවක් ආරම්භ කරන්න.”

“මම කැමතියි.”

“එසේ නම් ඉඳි ඇති වේලාවක මෙන් මැදුරට එන්න.”

පසු දිනෙක ඩබ්ලිව්. ප්‍රේමරත්න මහතා පැමිණ, ඉතා ටික දිනකින් සර්වෝදය පිළිබඳ හොඳ අවබෝධයක් ලබා ගත්තේය.

“අපි දාන යනුවෙන් ඉංගිරිසියෙන් සභරාවක් ආරම්භ කරමු. එය විශේෂයෙන් අප හා සම්බන්ධව සිටින විදේශීය සර්වෝදය නිතැනියන් සඳහා පළ කරන සභරාවක් විය යුතුයි.” මම කීවෙමි.

සර්වෝදය දාන සභරාව ආරම්භ වූයේ මේ අන්දමටයි. පළමු සභරාව පිට වූයේ 1974 අගෝස්තු මාසයේදීය. මුද්‍රණය කළේ මොරටුවේ පිහිටි, අපේම සර්වෝදය මුද්‍රණාලයේය. කර්තෘ ධුරය ඩබ්ලිව්. ප්‍රේමරත්න මහතා දැරූ අතර, සභරාව සකස් කළේ එවකට අපේ මුද්‍රණාලයාධිපති ටී.කේ. බණ්ඩාර මහතාය. සියලුම ඡායාරූප සකස් කළේ චින්සන්ටි සිරිසේන මහතාය. පළමුවන දාන කලාපයේ ‘දාන බිහිවූයේ ඇයි?’ යන මාතෘකාව යටතේ ඩබ්ලිව්. ප්‍රේමරත්න මහතා විසින් ලියූ කතුවැකියේ කොටසක් මෙහි පළ කිරීම මැනවැයි සිතමි.

‘සුළු පරිමාණයකින් පටන් ගත් සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංසඳය, දැන් ගෝලීය සංවර්ධන ව්‍යාප්තියක් බවට පත් වෙමින් පවතී. ශ්‍රී ලංකාව හැරුණු විට, වෙනත් රටවල ද සර්වෝදය ශ්‍රමදාන ශාඛා පිහිටුවීම දැන් සිදුවෙමින් පවතී. සර්වෝදය විසින් නිර්මාණය කරන ලද ප්‍රායෝගික වූත්, සාර්ථක වූත් විවිධ සහන සේවා සහ සංවර්ධන වැඩ සටහන් ජාත්‍යන්තර ආයතන විසින් අනුක්‍රමයෙන් පිළිගෙන තිබේ. සර්වෝදයෙන් හඳුන්වා දුන් ස්ව ශක්තිය සහ සාමූහිකත්වය පදනම් වූ ආධ්‍යාත්මික වැඩසටහන් අද ජාත්‍යන්තර වැඩමුළු සහ සම්මන්ත්‍රණ-වල වැදගත් මාතෘකාවක් වී තිබේ. සර්වෝදය නායක ආරියරත්න මහතා නිතරම මෙම ජාත්‍යන්තර සමුළු සඳහා ආරාධනා ලැබ, විවිධ රටවලට යයි. මේ අතර ශ්‍රී ලංකාවේ මෙන්ම, විදේශීය රටවලින් දිනපතා සර්වෝදය මූලස්ථානය නැරඹීමට පැමිණෙන බුද්ධිමතුන්, ප්‍රජා නායකයින්, සංවර්ධන විශේෂඥයින් සංඛ්‍යාව බහුලය. ඔවුන්ගේ රටවල ද, මේ සංකල්පය ව්‍යාප්ත කිරීමට බොහෝ අය ප්‍රතිඥා දෙති.

මෙන් මැදුරේ තිබෙන අමුත්තන්ගේ සමරු පොතේ ඔවුන් විසින් ලියන ලද සමහර අදහස් මෙසේය:

“සංවර්ධන ගැටලු පිළිබඳ මහාචාර්යවරයෙක් වූ මම, මානව දයාව අවබෝධය සහ සංවර්ධනය ඒකාබද්ධ කොට ක්‍රියාත්මක වන මෙම වැඩ සටහනේ අති දක්ෂ වූ ශිල්පීය ක්‍රම අගය කරමි.”

ඒ. වොන් පෙබීගෙහම්, බෙල්ජියම.

(Mr. A. Van Pebeeghem)

‘කාර්මික හෙවත් සංවර්ධිත වූ රටවලට සර්වෝදයෙන් ඉගෙනගත හැකි පාඩමක් තිබේ. එනම් ජනතා සහභාගිත්වය ලබා ගැනීමේ සහ බෙදාහදා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවයයි.’

බ්‍රෑනෝ ලිව්රෙන්ටි, ප්‍රංශය
(Mr. Bruno Leurent)

‘මම අමුත්තෙකු ලෙස පැමිණියෙමි. දැන් මම සර්වෝදයේ සහභාගිත්වකයෙකු වෙමි.’

විනිශ්චයකාර එල්.ඒ.සී. අලස්, ශ්‍රී ලංකාව
(Justice L.A.C. Alles)

‘අප කුමක් කියන්නද? මේ මිනිසුන්, මේ ප්‍රතිපත්ති, මේ ස්ථානය කොතරම් වැදගත්ද? පුද්ගලයාත් ලෝකයාත් මුදා ගන්නට නම් මෙයින් අප ඉගෙන ගත යුතුය.’

විල්ප්‍රඩ් ඇලන්, කැනඩාව
(Mr. Wilfred Allan)

‘මනුෂ්‍ය වර්ගයාගේ අනාගතය පිළිබඳ ගැඹුරට හිතන ඕනෑම අයෙකු විසින් මෙම ව්‍යාපාරයට උපරිම සහාය දිය යුතුය.’

ජිම් බ්‍රිට්වෙල්ඩ්, යුනිසෙෆ් නවදිල්ලිය
(Mr. Jim Breetweld)

‘සර්වෝදය යනු මිනිස් මුහුණක් ඇති සංවර්ධනයයි.
ආචාර්ය ගාමණී කොරෙයා, ශ්‍රී ලංකාව
(Dr. Gamani Corea)

මෙම යහපත් ඇගයීම් කුමක් වුවත්, සර්වෝදය සේවක පිරිස් ඔවුන්ගේ ගමන වේගයෙන් යනි. අද ලෝකයේ කෝටි සංඛ්‍යාත ජනතාවක් ජීවත් වන්නේ ජීවත්වන මළවුන් විලසය. ඔවුන්ගේ සහකාරයින් හැටියට නිතරම ඔවුන් සමග සිටින්නේ සාහිත්‍ය, රෝග, වෛරය සහ අසීමිත වෙනත් දුක් කන්දරාවන්ය. ලක්ෂ 4ක් පමණ අප ජීවත් වන කලාපයේ අවුරුදු පතා කුසගින්නේ මිය යති. අනික් පැත්තෙන් නිෂ්පාදනයට යොමු වුණු, පරිභෝජනය ඉහළ නැතක තබා ගත් සුබෝපහෝගී රටවල මිනිස්සු සමාජීය ප්‍රශ්න, ආධ්‍යාත්මික

පරිහානිය, සඳාචාර පිහිටීම සහ පාරිසරික දූෂණයට යටත්ව සිටිති. මේ අතර සුපිරි බලවතුන් ලෝකයේ තම තමන්ගේ බලය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා විශාල වශයෙන් ධන කන්දරාවක් යට කරමින් භයානක අවි ආයුධ නිපදවීමේ කර්මාන්තවල යෙදී සිටිති. න්‍යෂ්ටික බෝම්බද ඔවුහු නිපදවති. එක් ජීවිතයක් හෝ බේරා ගැනීමට අභිසක රෝගියෙක් වටා එක් රොක් වන වෛද්‍යවරු සහ සාත්තු සේවිකාවෝද මෙම මානව පවුලටම අයත් අය වෙති.

ජායාරූප: 78 එන් ද එස් පී පුංචිහේවා මහතා

මනුෂ්‍ය ස්වභාවයේ නිබේන ගෞරවාන්විත බව සහ දයාන්විත ගුණය සර්වෝදය ශ්‍රමදානය විසින් ඉස්මතු කරයි. සහෝදර ජනතාව විසින් පෙළෙන දුක්ඛිත භාවයෙන් සහ කෘෂ්ණත්වයෙන් ඔවුන් මුදා ගැනීමට සර්වෝදය සේවකයෝ ඇප කැප වී ක්‍රියා කරති.'

මෙම පොළෝ තලයේ සතර දිසාවටම සර්වෝදය දර්ශනය සහ සේවය ව්‍යාප්ත කිරීමටත්, මෙම අදහසම දරන ලොව පුරා විසිරී සිටින මානව හිතවාදීන් සඳහාත් තොරතුරු සැපයීමට, හැම දෙනාම එකතුව සාමය සහ සෞභාග්‍යය ඇති වන ලොවක් බිහි කිරීම සඳහාත් 'දාන' සඟරාව කැපවේ. ප්‍රේමරත්න මහතාගෙන් පසු ශාන්ත ලියනගේ, කාල්ටන් සමරජිව, එන්. ද එස්. ජී. පුංචිහේවා, ජෙනාන් පෙරේරා යන මහත්වරු දාන සඟරාව දිගටම පළ කළහ.

ජායාරූප: 78 දාන සඟරාව

මහත්මා ගාන්ධි සංවිධාන

එ ක්ෂණික නවසිය හැත්තෑතුනේ වර්ෂයේ කිහිප වතාවක්ම මම භාරතයට ගොස්, ගාන්ධි සංවිධාන සමග කිට්ටු සම්බන්ධයක් ඇති කර ගනිමි.

මහත්මා ගාන්ධි තුමාගේ දර්ශනය හා ඉගැන්වීම් ඉන්දියාවේ සමාජ සංස්ථාව තුළට ප්‍රවේශ වී තිබුණ ආකාරයත්, ඊට අදාළ නොයෙක් සමාජ සේවාවන් ක්‍රියාත්මක වන හැටිත්, දැන ඉගෙන ගැනීමට මට ද ලොකු ආසාවක් ඇති වී තිබුණි. මීට කලින් මා කීප වාරයක් ඉන්දියාවට ගොස් ඇති නමුත්, මින් ඉස්සරහට නම් නැවතත් යන විට ගාන්ධි සංවිධාන හඳුනා ගැනීමට මට ඕනෑ විය. ඒ සඳහා මට උදව් කළේ එස්.කේ. මහාදේවන් මහතාය. මහාදේවන් මහතා නවදිල්ලියේ පිහිටා ඇති 'මහත්මා ගාන්ධි සාම පදනමෙහි' ලේකම් හැටියට වැඩ කළේය. ඔහු විසින් ලබා දුන් ලිපිනය සොයාගෙන මම ගාන්ධි සාම පදනම වෙත ගියෙමි. 1973 අප්‍රේල් 20 ගාන්ධි සාම පදනමෙහි ශ්‍රී රාධක්‍රිෂ්ණ මහතා මා ඉතා ආදරයෙන් පිළිගත්තේය. ඒ දිනවල ඉන්දියාවේ පැවතුන මහා භයානක ඉඩෝරය නිසා මුළු රටම ජල හිඟයෙන් පීඩා විත්තේය. ගාන්ධි සාම පදනම එවැනි අවස්ථාවලදී ක්‍රියා කළේ මහා බලසම්පන්න සමාජ සේවා ආයතනයක් ලෙසය. රාධ ක්‍රිෂ්ණ මහතා මට ඒ කර්තව්‍යයන් විස්තර කළේය. රටේ විවිධ ප්‍රදේශවලින් ගෙන්වාගත් විශ්ව විද්‍යාල සිසුන්, ගම් ප්‍රදේශවලට යවා, ළිං කැපීම, ළිං හැරීම වැනි ප්‍රතිසංස්කරණය ආදී වැඩවල යොදවා උරෙත් උර ගැටී හැමදෙනාම එකට වැඩ කළ ඒ අවස්ථාව, ගාන්ධි සාම පදනමෙහි අති විශාල ජයග්‍රහණයක් බව රාධක්‍රිෂ්ණ මහතා කීය.

ගාන්ධි සාම පදනම

මිනිස් වර්ගයා අතර පවතින විවිධාකාර හේද හෙවත් අසමානතාවයන් උදුරා දැමීමේ ගාන්ධි තාක්ෂණය ලොවට හඳුන්වා දීමත්, ශුභදායී සමාජ පරිවර්තනයක් උදෙසා සමකාලීන සමාජය තුළට එය ප්‍රවේශ කළ යුත්තේ කෙසේද යන්න තවදුරටත් සොයා බැලීමත් ගාන්ධි පදනමේ මූලික පරමාර්ථයන් ලෙස කෙටියෙන් හඳුන්වා දිය හැක. විශේෂයෙන් ආසියාතික රටවල එය ව්‍යාප්ත කර, ඒ පිළිබඳව ජනතාව උනන්දු කිරීමට අත්‍යවශ්‍යයෙන් කටයුතු කරනු ලැබේ. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය, සුරාකෑම නතර කිරීම හා අවිහිංසාව මිනිස් ගහනය තුළ ප්‍රචලිත කිරීම ගාන්ධි ඉගැන්වීම්වල හරය වේ.

‘ගාන්ධි සේනා ව්‍යාපාරය’ මගින් ද මෙම ක්‍රියාකාරීත්වයන් පවත්වාගෙන ගිය අතර, ‘People's Action’ සඟරාව මගින් ඒ ගැන ලෝක ප්‍රජාව දැනුවත් කරන ලදී. 1971 දී ‘අවිහිංසා පාසල - School of Non Violence’ ආරම්භ කළ ගාන්ධි පදනම ඉන් බලාපොරොත්තු වූයේ, අවිහිංසාව පාසල් සිසුන් හා තරුණයින් අතර සිත් තුළ කාවද්දා, කලහකාරී අදහස් හා මානසික ආතතිය අඩු කිරීමටත්ය. ගාන්ධි පදනම මගින් සුළු ප්‍රජාවන් (මුස්ලිම්) සමග අවිහිංසාවාදය ගැන කථා කළේය. 1984 වර්ෂයේදී ගාන්ධි පදනම එහි 25 වන සංවත්සරය සැමරීය - (ආරම්භ කරන ලද්දේ 1959 දීය.)

රාධාක්‍රිෂ්ණ මහතා, ගාන්ධි සාම පදනම මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලබන, ‘People Action’ සඟරාවේ කතෘවරයාය. මා සමඟ එමගින් පවත්වනු ලැබූ සම්මුඛ සාකච්ඡාව, ඔහු සම්පූර්ණයෙන්ම එහි පළ කළේය. සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ සේවකයින් මුණගැසී කතාබස් කිරීමට මෙන්ම, ගාන්ධි සාම පදනමෙහි සාම පර්යේෂණයන් පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන යම් බුද්ධිමත් පිරිසක් හමු වී ලංකාවේ සාම පර්යේෂණ ඒකකයක් ආරම්භ කිරීමට කරුණු සොයා බැලීමටත්, ලංකාවට පැමිණීමට ඔහු බලාපොරොත්තු විය.

1979 දී ගාන්ධි පදනම මගින් ‘GANDHIMARG’ - (ගාන්ධි මාර්ග) සඟරාව මාසිකව නිකුත් කිරීම ආරම්භ කළේය. එහි සාර්ථකත්වය තහවුරු කර ගැනීමට අන්තර්ජාතික උපදේශක කමිටුවක්ද තෝරා පත් කරන ලද්දෙන්, මම ද එක් සාමාජිකයෙක් වීමි. ගාන්ධි චින්තනය ලොව ප්‍රචලිත කිරීමේ කර්තව්‍යය වෙනුවෙන්, මගෙන් යම් සුවිශේෂ දායකත්වයක් ඔවුහු අපේක්ෂා කළහ. ගාන්ධි සාම පදනමෙහි නිලධාරීන් විසින් මහත් බලාපොරොත්තු තැබූ දෙයකි, ලංකාවේද එවැනි අවිහිංසා

සංවිධානයක් බිහි කිරීම. සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ සෛද්ධාන්තික මූලධර්මයෙන් දුප්පතා - දුබලයා නගා සිටුවීම හා සංවර්ධනය කිරීම බැවින්, ගාන්ධි චින්තනය අප ව්‍යාපාරය හරහා ශ්‍රී ලංකාව තුළ ව්‍යාප්ත කිරීම කදිම අරමුණක් යැයි නිලධාරීහු විශ්වාස කළහ.

තෙරේසා මව්තුමිය

ගාන්ධි තුමාගේ ගුණ සමරු උත්සව සෑම වර්ෂයකම ඔක්තෝබර් 2 වෙනිදාට එම සංවිධාන මගින් පවත්වනු ලැබේ. 1970 ඔක්තෝබර් 2 දින ගාන්ධි උපන් දිනය වෙනුවෙන් තෙරේසා මව්තුමිය විසින් නවදිල්ලියේදී 'Institute of Gandhian Thought & Peace Studies' සඳහා මුල්ගල තබන ලදී. ඒ මහත්මා ගාන්ධි තුමාගේ 103 වන උපන් දින අනුස්මරණ උත්සවයයි. මහත්මා ගාන්ධිගේ පණිවිඩය තුළින් ලෝකයේ සියලු මනුෂ්‍යයින්ගේ සහභාගිත්වයෙන් එම ආයතනය ගොඩ නැංවීමට බලධාරීහු අධීක්ෂණය කළහ.

ගාන්ධි සාම පදනම හා සර්වෝදය ව්‍යාපාරය අතර සබඳතා වර්ධනය කර ගැනීමේ අදහසින් දෙපාර්ශ්වය අතර සුහද වාරිකා හුවමාරුවක් කෙරුණි. හැවන්පොල රත්නසාර හාමුදුරුවෝ, සර්වෝදය වෙනුවෙන් එහි වැඩම කළ අතර, ඒ එක්කම ශ්‍රී රාධක්‍රිෂ්ණාගේ හිතමිත්‍ර 'ශාන්ති සේනා'හි සුබ්බා රාවෝ (Subba Rao) මෙහි පැමිණියේය. මා නවදිල්ලියට හා 'සේවාග්‍රාමි' ගිය වේලේ, මා විසින් කරන ලද දේශනයන් ගෙන් ගාන්ධි පදනමේ නිලධාරීහු සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ගැන මනා අවබෝධයක් ලැබූ බව, පදනමෙහි විජයන් (Vijayan) මහතා කීය. පදනමෙහි සෑම ගාන්ධි සමරු උත්සවයක් සඳහාම මට ආරාධනය කර තිබුණි.

දිගු සංචාරයක්

දින පහළොවක් පමණ ඉන්දියාවට පැමිණ නැවතී සිටීමට හැකි නම්, සම්මේලන කිහිපයක් සංවිධානය කළ හැකි බව රාධාක්‍රිෂ්ණ මහතා අසා එවා තිබුණි. මගේ ගමන් වියදම් නවාතැන් ආහාර, සියලු වියහියදම් ඔවුන් විසින් දැරීමට ඉදිරිපත් වූ නිසා, මම කෙලින්ම කැමැත්ත ප්‍රකාශ කළෙමි. ජයප්‍රකාශ් නාරායන් සහ ආචාර්ය විනෝබා භාවේ තුමා මුණ ගැසීමට යාමට හැකි නම්, ඉතා සතුටු වන බව ද මම කීවෙමි. කෙසේ වෙතත් ශ්‍රී රාධ ක්‍රිෂ්ණ විසින් මගේ ගමන් කාල සටහන් අතිශය කාර්යක්ෂම අන්දමට සැලසුම් කොට මෙහෙයවීය.

සැප්තැම්බර් 20 දින මදුරාසියට ගිය මම, එදා රාත්‍රියේම ගුවනින් නාග්පූර් ගියෙමි. ඉන්පසු වාහනයක, 'වර්ධා'වලට සැපත් වී, විසිදෙවෙනි දින රාත්‍රි අපි බොම්බායට දුම්රියෙන් ගමන් කර නැවත අහමද්බාද්වලට ගොස්, ගුවනින් දිල්ලියට ගමන් කර, 30 වැනිදා දුම්රියෙන් අලහබාද්වලට සැපත් වූයෙමි. ඔක්තෝබර් පළමුවැනිදා හා දෙවෙනි දා එහි නැවතී අලහබාද් විශ්ව විද්‍යාලයේ 'ගාන්ධි හවන්' හි ගාන්ධි උපන් දින උත්සවයට සහභාගි වීමු. රාධක්‍රිෂ්ණ හැම විටම මගේ ගමන් බිමන් මා සමඟ හැකි හැම විටම සිටිමින්, සියලු ඕනෑ එපාකම් බලා කියා ගත්තේය.

ගාන්ධි හවන් උත්සවයෙන් පසු, දුම්රියේ නැගී Nagalsarai වෙත ගොස්, වාහනයකින් එතැන් සිට ගමන් කළේ වාරානාසි වෙතයි. එහිදී ජය ප්‍රකාශ් නාරායන් තුමා හමුවිය. වාරානාසි සිට නැවත ගුවන් යානයකින් නවදිල්ලියට පැමිණ, ඒ අයුරින්ම, මදුරාසියට වීත්, ලංකාවට ආවෙමි. පැමිණි ගමන් මග අතිශයින් සංකීර්ණය; විසිතුරුය. සෑම තැන්හිදීම නොයෙක් සමුළු වැඩසටහන්වලට සහභාගි වීමි. දේශන පැවැත්වීමි. ගාන්ධි සේවාවන් පිළිබඳ හොඳ අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට මට මේ සංචාරය දායක විය.

ගාන්ධි හවන් - මහත්මා ගාන්ධි උපන් දින සමරු උත්සවය

මහත්මා ගාන්ධි තුමාගේ අද්විතීය සංකල්පයන් හා එහි වැදගත්කම මිනිස් සමාජය තුළ ප්‍රචලිත කිරීමත්, විශේෂයෙන් තරුණ පරපුරට එහි අධ්‍යාත්මික මෙන්ම, ප්‍රායෝගික ප්‍රතිලාභයන් අත්දැකීමට ඉඩ ප්‍රස්ථාව සලස්වා දීමත් සඳහා භාරතීය මහත්මා ගාන්ධි සංවිධානයන් එදා සිටම ප්‍රයත්න දැරීය. ඉන්දියාවේ - අලහබාද් විශ්ව විද්‍යාලයට අනුබද්ධිතව ආරම්භ කරනු ලැබූ "ගාන්ධි හවන්" ආයතනයද ඉහත සඳහන් පරමාර්ථ සාක්ෂාත් කරගැනීමේ ප්‍රයත්නයක ප්‍රතිඵලයකි. ගාන්ධි හවන් අධ්‍යක්ෂක ආචාර්ය ජේ.එස්. මතුර් මහතා විසින්, ඔක්තෝබර් දෙවෙනිදාට යෙදී ඇති ගාන්ධි තුමාගේ උපන් දින සැමරීමේ උත්සවයට පැමිණෙන ලෙස මට ආරාධනා කර තිබුණේ, ඒ උත්සවයේ මූලස්ථාන දැරීමටය. ඒ කාලයේ පිටරට යාමට තහනම් නිසා, මගේ ගමනට හැකි උපරිමයෙන් උදව් කරන්නැයි කියා මතුර් මහතා විසින් ඉන්දියාවේ ශ්‍රී ලංකා මහ කොමසාරිස්තුමාටද ලිපියක් යවා තිබුණි. මැග්සයිසයි ත්‍යාග දිනාගත් ඔබේ වටිනා රටෙහි ලංකාවේ ගාන්ධි ලෙස ප්‍රසිද්ධ නමක් දිනා සිටින ඒ.වී. ආරියරත්න මහතාට හැකි සෑම සහයෝගයක්ම ලබා දෙන්නැයි එහි සඳහන් කර තිබුණි.

මතුර් මහතාගේ හිතවත් ඇරියුමට අනුව අලහබාද් ගොස් මා නැවතුණේ ඔහුගේම නිවසේය. ගාන්ධි චින්තනයේ විවිධ දෘෂ්ටීන් පිළිබඳව කෙරෙනු ලබන පර්යේෂණයන් ධෛර්යමත් කිරීමට, ගාන්ධි පුස්තකාලයක්ද ගාන්ධි හවන්හි ගොඩනඟන ලදී. ගාන්ධි හවන්හි පවත්වාගෙන යන විවිධ ක්‍රියාකාරකම් තුළින්, ගාන්ධි දර්ශනය හා එහි අගයන් පිළිබඳව දැනුවත් වී ක්‍රියාත්මක වීමටත්, ගාන්ධි ශිෂ්‍යයින් හා නොයෙකුත් බුද්ධිමතුන්ගේ උනන්දුව වර්ධනය කරලීමටත් පියවර ගෙන තිබුණි. ශුභදායී සමාජ පරිවර්තනයක් කෙරෙහි ගාන්ධි දර්ශනය ඉවහල් වන අයුරුත්, අන්තර්ජාතික ගැටළු විසඳීමේදී එය උපයෝගී වන කාර්යක්ෂමතාවය හා සමකාලීන සමාජය කෙරේ එහි බලපෑමත් සොයා බැලීම, ගාන්ධි හවන් හි පරමාර්ථයන්ටම අයත් වූ විශේෂ කරුණුය.

ගාන්ධි හවන් ආරම්භ කරන ලද්දේ වර්ෂ 1961 දී, විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිසමත්, මහත්මා ගාන්ධි අනුස්මරණ අරමුදලත් ඒකාබද්ධවය. ගාන්ධි ඉගැන්වීම් පිළිබඳ සතිපතා පන්ති, ඉහළ තලයේ සම්මන්ත්‍රණ, ගාන්ධි සාහිත්‍ය ප්‍රකාශන සහ පර්යේෂණ හා ශිෂ්‍යයන්ට දේශන ආදිය එහි පවත්වාගෙන ගියේය. ගාන්ධි චින්තනය පිළිබඳව අධ්‍යයන ආයතනයක් ගොඩනැගීම මතුර් මහතාගේ සිහිනයක් විය. ඇත්තටම ගාන්ධි හවන් කාර්යාලය නඩත්තු කර ගැනීමට වත් ඒ කාලයේ මුදල් තිබුණේ නැත. විශ්ව විද්‍යාල කොමිසම මගින්ද මුදල් ලබා දුන්නේ ටික කාලයකට පමණකි.

මම සමාරම්භක දේශනය පැවැත්වීමි. එම ආයතනයේ සේවාවන් ගැන අගය කරමින් මම මගේ කතාව කළෙමි. “සති දෙකක පමණ කාලයක් තිස්සේ මෙහි පැමිණ සිටි මට ප්‍රත්‍යක්ෂ වූයේ, මා දුටු හොඳම ව්‍යාපෘතිය ආචාර්ය මාතුර්ගේ බවය. මෙවැනි වටිනා ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක නොවී තිබුණා නම්, තරුණයින්ට මහත් ආශීර්වාදයක් වන මෙවැනි බුද්ධිමය ක්ෂේත්‍රයක් අද ඔවුනට අහිමිවන්නට තිබුණා” යැයි මම කීවෙමි.

මගේ දේශනය සමස්ත ඉන්දීය ගුවන් විදුලිය මගින් රට පුරා ඇසෙන්නට සලස්වන ලදී.

1973/74

‘පිපල්ස් ඇක්ෂන්’ සඟරාවේ මගේ ලිපියක් ද පළ කර තිබුණි. මගේ ලිපිනය පළ කර, ප්‍රසිද්ධ කිරීමට ද අවසරය ලබා දෙන ලදී.

ලංකාවේ පත්‍රවල පළ වූ මගේ ලිපි සඟරාවේ ඉදිරි කලාපවල ප්‍රසිද්ධ කෙරෙනු ඇත.

1974

උත්තර ප්‍රදේශයේ තරුණයින් උදෙසා රාජ්‍ය මට්ටමේ සම්මේලනයක් ජම්මු කාශ්මීර් ගාන්ධි අනුස්මරණ පදනම (Jammu Kashmir Gandhi Smarak Nidhi) විසින් සංවිධානය කර ඇත. ශ්‍රී ජයප්‍රකාශ් නාරායන් තුමාද පැමිණෙන අවස්ථාවකි. 1974 ජුනි අවසාන සතියේ පැවැත්වෙන මෙය තරුණ ගැටලු විසඳීම සම්බන්ධයෙනි. එම උත්සව අවස්ථාවේදී නිකුත් කරනු ලබන සිහිවටන ප්‍රකාශනයට මගේ පණිවිඩය ද ඇතුළු කිරීමට එහි සංවිධායක බී.එල්. ෂර්මාට අවශ්‍ය විය. තරුණ විප්ලවය සඳහා තරුණයින්ව කැපවීමෙන් වැඩ කිරීමට උනන්දු කරවීමට අදාළ වූ මගේ පණිවිඩය යැවිමි. මෙම තරුණයින් අවදි කරවීමේ සංකල්පය වනාහි, ජයප්‍රකාශ් නාරායන් තුමා විසින් මෑතකදී ඉන්දියාවේ ආරම්භ කරන ලද්දකි. ජම්මු කාශ්මීර් ගාන්ධි ස්මාරක නිධියේ හි ගරු ලේකම් එස්. කේ. බජාජ් - S.K. Bajaj විසින් මා වෙත ලිපියක් එවා තිබිණි. “පසුගිය 6 වන දින අපි වර්ධා වෙත ගොස්, විනෝබා බාවේ තුමා හමුවීම. ඔබ ගැන එහි ඇත්තේ අමුතූම විශේෂත්වයකි. එතුමා එක්වරම ඔබේ නම සිහිපත් කරමින්, අතීතය ප්‍රබෝධයකින් සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ගැන කතා කළා. ඔබට ඒ වෙනුවෙන් හදවතින්ම උදව් කරන බවයි, ප්‍රකාශ කළේ. තවද මට කීවේ, එතුමා හදවතින් නිතරම ඔබ සමඟ සිටින බවය. හින්දි භාෂාවෙන් කී එම වචන මම කළු සුදු පාටින් අත්සන සමගම ලියවා ගනිමි. එම පත්‍රිකාව මේ සමඟ ඒවා ඇත.

“ස්වභාව ධර්මය සමගම සංවරණය වන මා ද අල්පේච්ඡය. එතුමා කීවේය. “He says that he is moving now in nature, so he is nothing” (එතුමා ඉන් අදහස් කළේ මේ මහා විශ්වය තුළ තමාගේ අල්ප බව නොවේද?) විනෝබා බාවේ තුමාගේ ජන්ම දිනය 11 වෙනිදා සමරණ බව Bajaj ලියා තිබුණි. වාර්ෂික උත්සව පැවැත්වීම නොව, වැදගත් වන්නේ එතුමා විසින් මනුෂ්‍ය වර්ගයා වෙනුවෙන් කරන අමිල සේවය අප විසින් සිහිපත් කිරීම යයි මම ඔහුට පිළිතුරු ලිවෙමි. උත්සවවලට වඩා අතීතයින් වෙනස් වූ එය සම්භාව්‍ය කෘතෝපකාරයකි.

පොදුරාජ්‍ය මණ්ඩලීය සම්මේලනයට සහභාගිවීමට වන්දිගාර් Chandigarh ගියෙමි. පෙබරවාරි මාසය තුළදී මේ ගමනේ තුන් වතාවක් දිල්ලිය හරහා ගියෙමි. දේවෙන්ද්‍ර කුමාර් නවදිල්ලියේ ගාන්ධි සාම

පදනමෙහි ඉන්දීය සමාජ විපර්යාස සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාත්මකව සිටින කාර්යක්ෂම සාමාජිකයෙකි. විනෝබා භාවේ තුමාගේ තැගි ඉඩම් ව්‍යාපාරය හා ගම් සංවර්ධන වැඩ පිළිබඳ සමීප පුද්ගලයෙකි; මා සමඟ ඉතා සමීපව සිටින පැරණිම සංවිධානය වූ All Ceylon Gandhi Seva Sangam එස්.කේ. වේලාපුදපිල්ලේ මහතාගේ සංවිධානය යයි දෙවෙනිදු කුමාර් කීවේය.

1977 මාර්තු

මා ඉන්දියාවේ ගොස් රැස්වීම්වලට සහභාගි වුණෙමි.

1979 ජනවාරි

රාජ්මෝහන් ගාන්ධිතුමා සහ එම මැතිනිය ආර්. ප්‍රේමදාස මැතිනිය සමඟ සර්වෝදයට පැමිණියහ.

1980 ජනවාරි

සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ දෙවන අන්තර්ජාතික සමුළුව 1981 මැයි මාසයේ පැවැත්වීමට කටයුතු යොදා තිබුණි. මාතෘකාව 'ලෝක සංවර්ධනය හා සර්වෝදයයි'. ගාන්ධි පදනමේ ශ්‍රී දෙවෙනිදු කුමාර්ටත් එයට සහභාගිවීමට අවස්ථාව සලසා දෙන බවට මම පොරොන්දු වීමි.

1982 මැයි

කල්කටාවේ සිටි, ගාන්ධි පදනමේ රාධක්‍රිෂ්ණගේ හිතමිත්‍ර සමාජ සේවක යුවලක් වූ ශ්‍රී රාධා මෙනන් හා නිර්මලා මෙනන් සති දෙකකට මෙහි පැමිණියහ. කල්කටාව අවට දානගගම් යන දිස්ත්‍රික්කයේ ගමක් ඔවුන් දෙදෙනා විසින් වැඩි දියුණු කරන ලදී. භූදාන් ව්‍යාපාරය, ශාන්තිසේනා (කේරලයේ) යන තවත් සමාජ සේවාවන්හි නිරත වූවන්ය එම දෙපළ. සර්වෝදයට පැමිණ අපගේ සංවර්ධන කටයුතු ඉගෙන ගැනීම ඔවුන්ගේ බලාපොරොත්තුව විය. ඒ කාලයේ මහ ජන්දය අතළහ හෙයින්, කවුරු කලබල වූවත්, දේශපාලන වැඩවලට පක්ෂපාතීව වැඩ නොකරන අප, ඔවුන් ගේ චාරිකාව අමුතු බාධාවක් කරගත්තේ නැත. අප ව්‍යාපාර වැඩ බලා සතුටු වී, ප්‍රසංශා කර ආපසු ගියහ.

අපේ ඉදිරි ගමනට අත දුන් ශ්‍රී කේ. රාමචන්ද්‍රන් විද්වතා

ක ඊවෝදය ශ්‍රමදාන සංගමය සමාරම්භයේ සිටම - මට ආශීර්වාද කළ, උපදෙස් සහ සහයෝගය දුන් ශ්‍රේෂ්ඨ හික්මුත් වහන්සේලා කිහිප නමක් පිළිබඳ තොරතුරු සහ මතක සටහන් පසුගිය පරිච්ඡේද කිහිපයේ මම සඳහන් කළෙමි. එපරිද්දෙන්ම මට අත.හිත දුන් සහ මගේ ඉදිරි ගමනට ආශීර්වාද කළ ශ්‍රේෂ්ඨ හික්මුත් නැතහොත් ද්විධ නායකයන් කිහිප දෙනෙක් පිළිබඳව ද තොරතුරු නිරන්තරවම මගේ සිහියට නැගෙයි. ඒ අය අතරින් ප්‍රමුඛතම ස්ථානයක් නියෝජනය කරන්නේ බත්තරමුල්ල ජයන්ති පුර පදිංචි වී උන් ශ්‍රී කේ. රාමචන්ද්‍රන් මහතාය. ඒ මහතා මා දැන හඳුනා ගන්නා අවදියේ (1956) සිටම ඒ මහතා ගේ අභාවය සිදු වූ (1976) කාලය වන තුරුම, බත්තරමුල්ල ජයන්තිපුර වාසය කළ ද, ඒ මහතා උපත ලබා තිබුණේ (1896 නොවැම්බර් 5 දා) හින්දු ජනතාවට මෙන්ම, බෞද්ධ ජනතාවට ද වැදගත් පූජනීය පෙදෙසක් වූ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පාද ස්පර්ශය පවා ලැබූ නාගදීපයේය.

ශ්‍රී. කේ. රාමචන්ද්‍රන් මහතා සිහිපත් වන සෑම අවස්ථාවෙකම මට අපේ පැරැණි ජනකවියක එන “රන්කෙඳි සේම පිරාලා පිට මැද්දේ” යන කවි පදය ද නිතැතින්ම සිහියට නැගෙයි. එයට හේතුව ඒ මහතාගේ රන්වන් පැහැති - මුදු ගැසුණු - පැසුණු එමෙන්ම, ලස්සන කේශ කලාපය නිතරම හිස පිටුපසින් පිට දෙසට වැටී තිබූ අයස්කාන්ත ලීලාව සිහියට නැඟෙන නිසයි.

ඒ මහතා මා දැන හඳුනා ගන්නා කාලයේ ආධ්‍යාත්මික පොත පත පරිශීලනය කළ ලාංකික ජනතාව අතර ප්‍රචලිතව පැවැති Religious Digest (ආගමික හරය) නමැති සහරාවේ සංස්කාරක වශයෙන් ද

කටයුතු කරමින් සිටියේ ය. නිතරම සුදු ජාතික ඇඳුමින් සැරසී සිටි ඒ මහතා, සිහින්දැරි - උස්, තේජවන්ත සිරුරකින් හෙබි, කොතැනකට ගියත් කැපී පෙනෙන මට්ටමේ ප්‍රතාපවත් වූද, ප්‍රෞඪ වූද පෙනුමින් යුත් විද්වතෙක් විය. ඒ කාලයේ නිතරම සර්වෝදයට පැමිණ අපේ සාමාජික සාමාජිකාවන් සඳහා විශේෂ දේශන පැවැත්වීමට ද ඒ මහතා පුරුදු වී සිටියේය. විශේෂයෙන්ම ගාන්ධි ශත සංවත්සර උත්සවයන්හිදී ඒ මහතා ගෙන් අපට විශාල වශයෙන් උදව් උපකාර ලැබිණ.

ලංකා දුම්රිය සේවයේ රාජකාරී කටයුතු කළ ඔහු, පසුව එයින් විශ්‍රාම ලබා බත්තරමුල්ල ජයන්ති පුර නිත්‍ය පදිංචියට පැමිණි තිබිණ. ඔහු එම “ජයන්ති පුර” නිවාස යෝජනා ක්‍රමය ගොඩනැගීමට ද මුල් වී ක්‍රියා කළ අයකු බව ද මම දැන සිටියෙමි. ඒ මහතාට පුතුන් දෙදෙනෙක් ද, දියණියන් දෙදෙනෙක් ද සිටියහ. එයින් වැඩුමහල් පුතා සුප්‍රසිද්ධ අක්ෂි ශල්‍ය වෛද්‍යවරයකු වූ පරරාජසේකරම් මහතාය. දෙවැනි පුතා උප පොලිස්පතිවරයකු වූ සුන්දරලිංගම් මහතාය. මේ දරුවන් සිව් දෙනම සිය පියා මෙන් ආගම හක්කියෙන් යුතු ආදර්ශවත් ජීවිත ගත කළ උදවිය වූහ. ඒ දිනවල සෑම සන්ධ්‍යා කාලයෙකම ඒ පවුලේ උදවිය එකතු වී, සිය නිවසේ සිට මිහිරි හඬින් ආගමික ස්ත්‍රෝත්‍ර ගායනා කළ අතර, ඒ අවස්ථාවන්හිදී අසල් වැසි සිංහල පවුල්වල අයද ඒ ආගමික කටයුතුවලට සහභාගි වීමට එම නිවෙසට යාම පුරුද්දක් කොට ගෙන සිටියහ. ධනලක්ෂ්මී සහ බුවනේශ්වරී යන දියණියන් දෙදෙන ඉතා මිහිරි ස්වරයෙන් ගායනා කරමින්, මේ ස්ත්‍රෝත්‍ර පූජාවේ මුල් තැන ගත්හ.

ඒ දිනවල මගේ හිතවතකු වූ අබේසේකර මහතා පදිංචි වී සිටියේ රාමචන්ද්‍රන් මහතා ගේ නිවෙස ආසන්නයේ ම නිවෙසක ය. දිනක් මම අබේසේකර මහතාගේ ගෙදර ගිය අවස්ථාවෙක, රාමචන්ද්‍රන් මහතාගේ නිවෙසින් නැගී එන මිහිරි හඬන් ගායනා අසන්නට ලැබී ඒ දැක බලා ගනු රිසින්, අබේසේකර මහතා කැටුව මම ද රාමචන්ද්‍රන් මහතාගේ නිවෙසට ගියෙමි. ඒ මහතාත්, මාත් අතර මිත්‍රත්වයක් ඇති වූයේ ඒ ගමනේදී ඇති කර ගත් දැන හඳුනාගැනීම ඔස්සේය. ඒ අනුව රාමචන්ද්‍රන් මහතා මා හඳුනා ගත්තේ, අබේසේකර මහතාගේ මාර්ගයෙන් බව සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

විසි වැනි සිය වසේ ශ්‍රී ලංකාවේ වාසය කළ සාමයට සහ ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනයට පුරෝගාමී වූ පුරුෂයන් අතර, මේ රාමචන්ද්‍රන් විද්වතාට හිමි වන්නේ ප්‍රධාන ස්ථානයෙකි. ලෝකයේ විවිධ

රටවල සාමය සහ සාමාජික සමුළුවලට ගොස් එතුමා පැවැත් වූ දේශනවලින් ශ්‍රී ලංකාවට විශාල ගෞරවයක් හිමි වූ බව මම දනිමි. ඒ මහතා එවකට භාරතයේ වාසය කළ රමණ මහර්ෂි ඇතුළු ශ්‍රේෂ්ඨ ආධ්‍යාත්මික නායකයන් පෞද්ගලිකව දැන හඳුනා ගෙන සිටියේය. 1956 සිට 1976 දක්වාම මම ඒ මහතා ඉතා සමීපව ඇසුරු කළෙමි. ඒ මහතාගේ ඇසුරෙන් මට මගේ ජීවිතයටත්, මගේ ව්‍යාපාරයට වාගේම සර්වෝදයේ සෙසු සාමාජික සාමාජිකාවන්ටත් ආධ්‍යාත්මික අංශයෙන් විශාල ප්‍රයෝජනයක් මෙන්ම, සේවාවන් ද සැලසුනු බව ඒ මහතාට කරන ගෞරවයක් වශයෙන් මෙහි ලා සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි.

වසර වෙනස් වුවත්, ඒ මහතාත් මාත් ඉපදී තිබුණේ එකම මාසයේ එකම දිනෙකදීය. එනම් නොවැම්බර් 5 දාය. අප මුණ ගැසුනු බොහෝ අවස්ථාවල රාමවන්දුන් මහතා මේ බව සඳහන් කරමින් බොහෝ සෙයින් විනෝද විය.

ඒ මහතා ගත කළේ ඉතාම සරල සැහැල්ලු ජීවිතයෙකි. මේ නිසා ඒ මහතාට බොහෝ මිත්‍රයෝ සිටියහ. 1958 සිට මේ රටේ ජාතිවාදී කලකෝලාහල සිදු වූ කිසිදු අවස්ථාවෙක ඔහුට එයින් කිසිදු කරදරයක් සිදු නොවූයේ, අසල්වැසි සිංහල ජනතාව එක්වත්ව ඒ පවුලේ උදවිය ආරක්ෂා කළ බැවිනි. එහෙත් අවාසනාවකට මෙන්, එක් අවස්ථාවකදී කිසිම ධර්මයකට නොනැමුණු අසත්පුරුෂ මිනිසුන් විසින් ඒ මහතා විසූ නිවෙසට බොහෝ අලාභ හානි සිදු කොට තිබිණි. එය ආරංචි වී මම වහා බත්තරමුල්ලට ගොස් ඒ මහතාගේ නිවෙසේ තත්වය සොයා බැලුවෙමි. එවිට ඒ නිවහනට කැර ඇති අලාභ හානි දුටු මා තුළ ඇති වූයේ වචනයෙන් විස්තර කළ නොහැකි තරමේ සංවේගයකි.

සාමය ඇති කිරීමට, සාමකාමී සහජීවනය ලොව පුරා ව්‍යාප්ත කිරීමට මේ අසම සම පුද්ගලයා සිය ජීවිත කාල සීමාව තුළ ගෙන ගිය අභි-සාවාදී ක්‍රියා පිළිවෙත, මගේ ජීවිතයේ ඉදිරි ගමනට විශාල බලපෑමක් සිදු කළ බව අවසාන වශයෙන් සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි.

ඒ මහතා අප අතරින් වියෝ වූයේ 1976 අප්‍රේල් මස 26 දාය. ඒ මහතාගේ අභාවය ගැන ඇසූ අවස්ථාවේ මට දැනුණේ මගේ හඳ තුළ දැල්වෙමින් පැවැති එළියක් නිවී ගියා වාගේය.

ඕස්ට්‍රේලියාව හරහා නවසීලන්තයට

එ ක්ෂණික නවසීය හැත්තෑවේ මුල් දශකය ලෝකයේ බොහෝ රටවලට ගොස්, සර්වෝදය අත්දැකීම් සහ බෞද්ධ දර්ශනය ගැන කතා කිරීමටත්, එම රටවලින් බොහෝ දේ ඉගෙන ගැනීමටත් මට අවස්ථාව පැදුනේ ය.

1974 ජනවාරි 14 දා මා මෙත්මැයුරින් පිටත් වී, කටුනායක ගුවන් තොටුපළට ගියේ, මාස දෙකක් පමණ වූ දීර්ඝ සංචාරයක් සඳහා ය. පළමුවෙන්ම මැලේසියාවේ ක්වාලාම්පූර් නගරයට ළඟා වූ මම, එහි දවසක් ගත කළෙමි. එතැන් සිට දීර්ඝ ගුවන් ගමනකින් පසු මම ඕස්ට්‍රේලියාවේ සිඩ්නි නගරයට ළඟා වීමි. ආදි නාලන්දා සිසුවෙකු වූ ඇතාකඩ විසින් මගේ පැමිණීම පිළිබඳව දැනුම් දී තිබුණු නිසා, සිසිල් විරකෝන් මහතා මා හමුවීමට ගුවන් තොටුපළට පැමිණ සිටියේ ය. ඔහු ඕස්ට්‍රේලියාවේ මෙල්බන් බලා පිටත්වන ගුවන් යානයකට මා හැරලීම පිණිස වෙනත් ගුවන් තොටුපළකට මා රැගෙන ගොස්, යානය පිටත්වීමට මිනිත්තු 5කට පමණ කලින් යානයට ගොඩවීමට මට පහසුකම් සැලසීය.

මෙල්බන් මට නතරවීමට සූදනම් කර තිබුණේ, මගේ පැරණි මිත්‍රයෙක් වූ කලින් ඉඩම් සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවය කළ සෙඩරික් ෆොස්ටර් මහතාගේ ගෙදර ය. මට මතක හැටියට ඔහුගේ බිරිඳ ලෙනී ද, දරුවන් දෙදෙනා වූ මිවල් සහ මාටින් ද ඉතා ආදරයෙන් මා පිළිගෙන, ආගන්තුක සත්කාර කළහ. සෙඩරික්, මෙල්බන් විවිධ විද්‍යාලයක කථිකාචාර්යවරයෙක් වශයෙන් එකල සේවය කළ හ. අප දෙදෙනාගේ පැරණි මතකයන් සහ අත්දැකීම් සාකච්ඡා කිරීමට මෙය හොඳ අවස්ථාවක් විය.

මෙහි ගුරුවරයෙකුට ඩොලර් 6000 ක වේතනයක් ලැබෙන අතර, මේසන් කෙනෙකුට ඩොලර් 7000 ක්ද, වඩුවෙකුට ඩොලර් 8000 ක් වශයෙන් වේතන වශයෙන් ලැබේ. ජනගහණයෙන් 70% ක් පමණ බැංකු ණය ගෙන නිවාස හදාගෙන තිබේ. එහෙත් මේ කිසිවකින්, එවකට සෙඩර්ස් සහ ඔහුගේ පවුලේ උදවිය සතුටට පත් වී නැත. කවදා ආපසු සිය රටට පැමිණීමට හැකි වේ දැයි තමා සිතන බව ඔහු මා සමඟ පැවැසීය. එදා සාමාන්‍ය මිනිසුනට සිවිල් සේවකයන් වශයෙන් ඔවුන් සැලකූ අන්දමට, අද සුදු ජාතිකයන්ගෙන් ඔවුනට සැලකිලි ලැබෙන බව ඔහු මට පැවැසීය.

මට මතක හැටියට සිඩ්නි නුවර සිට මෙල්බන් නුවරට පැමිණීමටත්, එහි සිට නැවත සිඩ්නි බලා යෑමටත්, ඕස්ට්‍රේලියානු ඩොලර් 60 ක් පමණ වියදම් කර තිබෙන්නේ සෙඩර්ස් හා ලෙනී ය. නැවත මා සිඩ්නි වෙත ළඟා වූ පසු, සිසිල් චීරකෝන් මහතා පැමිණ, මා ඔහුගේ නිවසට කැඳවාගෙන ගියේ ය. ඔහුගේ බිරිඳ පත්මා මට හොඳින් සැලකුවා ය. සිඩ්නි නුවර විවිධ තැන් පෙන්වීමට ද ඔවුහු මා රැගෙන ගියහ. මගේ මිත්‍රයෙක් වූ සාලිය අතපත්තු මහතාට ද ටෙලිපෝනයෙන් කතා කළෙමි. සෙසු මිත්‍රයන් වූ පර්සි සමරවික්‍රම සහ ටී.ඩී. විජේරත්න මහත්වරුන්ට කතා කිරීමට අවස්ථාවක් ලැබුණේ නැත.

මගේ නිල කටයුතු තිබුණේ නවසීලන්තයේ නිසා, සිඩ්නි නගරයෙන් පිටත් වන ගුවන් යානයකින්, මා නවසීලන්තයේ වෙලින්ටන් ගුවන් තොටුපළට ළඟාවීමි. මගේ ඔරලෝසුවේ පැයක් ඉදිරියට කරකැවීමට සිදු විය. වෙලින්ටන් ගුවන් තොටුපළින් බසින විට, එක වරම මට මතක් වූයේ ගාලු වරාය ප්‍රදේශයයි. එවැනිම අලංකාර පරිසරයක් වෙලින්ටන් නගරයේ තිබේ. ගුවන් තොටුපළ පිහිටියේත් මුහුද අයිනේ ය.

මා ගුවන් තොටුපළේදී මුණගැසුනේ මයෝර් ජාතික ඇල්වින් ආනන්ඩ් සහ රුන්සදලන්ඩ් මෙනවියයි. ඒ අය මා මුණගැසී, වෙලින්ටන්හි දිලිසි වීදියේ පිහිටි “පෙගර්ස්” හෝටලයේ නැවැත්වූහ.

පසුදින මගේ පළමුවැනි රැස්වීම සංවිධානය කර තිබුණේ CORSO ආයතනයේ ය. CORSO ආයතනය සියලුම ස්වේච්ඡා සංවිධාන ඒකාබද්ධ වූ මණ්ඩලයයි. ඔවුන් වෙනත් රටවල් සමඟ සම්බන්ධකම් ඇති කර ගැනීමට ආරම්භ කළා පමණකි. මාත්, බුයන් මැකෝල් නැමැති රෝමයේ ලෝක ආහාර සංවිධානයේ සේවය කරන මහත්මයෙකුත්

CORSO ආයතනය විසින් විශේෂ අධ්‍යාපනික සම්මේලනයකට කැඳවා තිබිණි.

මේ සම්මේලනය පැවැත්වූයේ වෙලින්ටන් නුවර සිට සැතැපුම් 10 ක් පමණ ඇත පිහිටි ඔටාකි නැමැති සුන්දර ගම්මානයක ය. එහි සම්මන්ත්‍රණයක් පැවැත්වීමට අවශ්‍ය වූ ශාලා, නේවාසික කාමර, ආපනශාලා මෙන්ම ගෙවත්තේ ද සැහෙන ඉඩකඩ තිබුණේ ය.

මෙම සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවට නුදුරුව ඉතා රමණීය පිරිසිදු ගංගාවක් තිබේ. එය එතරම් ගැඹුරු නැත. එහෙත් පීනා විනෝදවීමට තරම් ප්‍රමාණවත් ජලය තිබේ. පීපී දූපතින් පැමිණ සිටි තරුණ ක්‍රිස්තියානි සංගමයේ කාන්තාවක් වූ අමලියා රොකටුවානා මෙනවිය සහ තවත් අමුත්තන් රැසක් සමඟ හැමදාම මෙම ගංගාවට ගොස් ජලස්නානය කිරීමට එහි සිටි දින කිහිපය තුළදී අපි පුරුදු වීමු. එක දවසක් ගඟේ පැතලිගල් අහුලාගෙන ගඟ මතුපිට සිට ඇතට විසි කරද්දී, ගලත් සමඟ ගඟේ ඇඟිල්ලේ තිබූ මුද්ද විසිවී ගියේය. වතුර අඩි 3 කට වඩා නොතිබුණත්, අප හැමදෙනාම එකතු වී මුද්ද සෙවිවත් කිසිම ප්‍රතිඵලයක් නොවීය. අම්මා මට පරිත්‍යාග කළ මුද්දක් නිසා කොටුකම් කිරීමට ගොස්, මුද්ද ගඟට බිලිවූ බව අම්මාට කෙසේ කියන්න ද?

මෙම අධ්‍යාපනික සමුළුව අමුතු විදියකට සංවිධානය කර තිබුණි. එය 'සංවිධානයෙන් තොර සංවිධානයකි.' සහභාගි වන්නන් නොයෙක් තලවල අය වූහ. අධ්‍යාපන ඇමතිවරුන්ද, අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂවරුන්ද, විශ්ව විද්‍යාල මහාචාර්යවරුන්ද, උසස් පාසල්වල ගුරුවරුන්ද, සාමාන්‍ය පාසල් ශිෂ්‍යයින් කිහිප දෙනෙක්ද, ස්වේච්ඡා ආයතනවල නියෝජිතයින්ද, බාහිරින් බුයන් මැකෝල් සහ මාද මෙයට සහභාගි වූවෝ වූහ.

ඕක්ලන්ඩ් විශ්ව විද්‍යාලයේ අධ්‍යාපනය පිළිබඳ මහාචාර්ය ටෝනි මිගැන්ටන් නැමැති මහතෙක් ප්‍රාරම්භක දේශනය කළේය. ඇල්වින් ආනල්ඩ් මහතා CORSO ආයතනය අධ්‍යාපන සම්පත් මධ්‍යස්ථානයක් හැටියට උපයෝගී කර ගැනීම ගැන කතා කළේ ය. ජාත්‍යන්තර අවබෝධය ඇති කර ගැනීමටත්, සමාජ විද්‍යා පාඨමාලා සංවිධානය කර ගැනීමත් ආදී වූ විවිධ මාතෘකා මෙහිදී සාකච්ඡා විය. මම අධ්‍යාපනය සහ සර්වෝදය සංසඳය අළලා දේශනයක් කළ අතර, විවිධ මාතෘකා යටතේ මගේ අදහස් දැක්වීමි.

බුයන් මැකෝල් මහතා ද ඉතා අගනා දේශනයක් කළේය. මෙම සමුළුවේදී ඉතා තදින් විධිමත් අධ්‍යාපන ක්‍රමයකට විරුද්ධව හිතුවක්කාර

විලසින් කතා කළ හැසිරුණු යොවුන් සිසුවියක් සමඟ කිහිපවිටක් ම සාකච්ඡා කොට, ඇයට තරුණ ජීවිතයන් - අධ්‍යාපනයන් අතර තිබෙන වැදගත් සම්බන්ධය, බෞද්ධ දර්ශනය අලලා කියා දීම මට විශේෂයෙන් සතුටුවීමට කරුණක් විය. මාස කිහිපයකට පසු මෙම ළමයා ලංකාවට දුරකථන ඇමතුමක් දෙමින් කීවේ තමා සම්පූර්ණයෙන් ම වෙනස් කෙනෙක් වූ බවයි. මට ඇති වූයේ විශාල ප්‍රීතියකි.

සමුළුව අවසානයේ සිට, පුරා සති තුනක්ම නවසීලන්තයේ විවිධ තැන් තරඹමින්, ඒ සෑම නගරයක ම අධ්‍යාපන ආයතන, සමාජ සේවා ආයතනවලට ගොස් දේශන පැවැත්වීම්.

මගේ නවසීලන්ත සංචාරය සම්පූර්ණයෙන් සංවිධානය කර තිබුණේ CORSO ආයතනය විසිනි. ඒ නිසා මගේ වැඩ සටහන් සංවිධානය කර තිබූ නගරවලට ඇල්වින් ආනල්ඩ් සහ රූන් සදර්ලන්ඩ් යන දෙදෙනාම හෝ එක් අයෙක් නිතර මා සමඟ පැමිණියේය. මේ නිසා නුපුරුදු මෙම ස්ථානවලට යෑමේදී සාමාන්‍යයෙන් ඇති වන තනිකම මට දැනුණේ නැත. පසු කලෙක රූන්, සර්වෝදය නැරඹීමට පැමිණ සතියක් පමණ ගත කළා මට මතකයි. ඇල්වින් ආනල්ඩ් මයෝරි ජාතිකයෙකි. මම 2000 වසරේ නවසීලන්තයට යන විට ඔහුගේ තම මාරු කර තිබුණේ ය.

ඔටාකිහි මයෝරි ජාතිකයෙක් වූ ඇල්වින් ආනල්ඩ්ගේ ගෙදර නැවතී, ඔවුන්ගේ ජීවන රටාව ගැන ඉගෙනීමට ලැබීම වැදගත් යැයි මම කල්පනා කරමි. ඔහුගේ පවුලේ ඩයනා, චින්ඩා, මාක් සහ ටානියා යන සෙසු සාමාජිකයන් ද හඳුනා ගනිමි. මයෝරි ප්‍රජා මධ්‍යස්ථානයකට ගොස් ඔවුන්ගේ පැරණි කලා ශිල්ප සහ ආගමික සිරිත් විරිත් ගැන ද අදහස් ලබා ගනිමි. මයෝරිවරුන්ගේ අපේ ‘පවුල් හමුව’ වැනි වූ රැස්වීමකට සහභාගිව, අපේ සිරිත් විරිත් සහ විශේෂ බෞද්ධ ගුණධර්ම පිළිබඳව කියා දුනිමි. ඔවුන්ගේ නිවෙසට නුදුරුව තිබූ කන්දක් මුදුනට ද ගොස් ස්වභාව සෞන්දර්යය නැරඹිමි.

1974 ජනවාරි 29 වැනිදා ගුවන් යානයකින් කුයිස්ට්වර්ට් නගරයට ගියෙමි. අම්ලියා, ඇල්වින් සහ රූන් ද මා සමඟ එම වාරිකාවට එක් වූහ. සමුළුවෙන් පසු ආබාධයකින් පෙළුනු පීටර් වයිට්ලොක් නැමැති ගුරුවරයෙක් බැලීමට රෝහලට ද ගියෙමු. පීට් දූපතේ බහුජාතික සමාගම් විසින් සම්පූර්ණයෙන්ම ඔවුන්ගේ ආර්ථිකය ගිලගෙන සිටින අන්දමත්, ඒ නිසා දුප්පත්කම සහ රැකියා විරහිත බව ඔවුන්ගේ රටේ දැඩිව තිබෙන බව අම්ලියා මට විස්තර කළාය. එදා රාත්‍රියේ මා

නවාතැන් ගත්තේ මොරස් වෝඩ් නම් මහතෙකුගේ ගෙදරය. මේ දිනවල පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ක්‍රීඩා උළෙල කුයිස්ට්වර්ට් පැවැත්තේ ය. එයට සහභාගිවීමට එංගලන්තයේ මහරජ්‍යද, පිලිප් කුමරු, චාල්ස් සහ ඇන් ආදී රාජකීය පවුලේ වෙනත් අයද පැමිණ සිටියහ. අපිදු පැය කිහිපයක් ක්‍රීඩා උත්සවය නැරඹීමු. මෙහිදී අපට ප්‍රධාන ආගන්තුක සත්කාර සැලැස්වූයේ රොබට් කොන්සටින් මහතා සහ ඔහුගේ බිරිය වූ පැට්‍රිෂියා ය. වෝල්ටර් සහ එනිඩ් බ්‍රෆ්ට්ස් යුවල ද අපට උදව් කළහ. CORSO සාමාජිකයන්ට කතා කිරීම, ගුරු සම්මේලනයක කතා කිරීම, 'කොමියුනියස්' සංචාරය කිරීම සහ වෙළෙඳ උදව් කණ්ඩායමක් මුණගැසීම ද මෙහිදී සිදුවිය.

කුයිස්ට්වර්ට් සිට තවත් ගුවන් යානයකින් මිනිත්තු 30 ක් පමණ ගමන් කොට ඩනඩින් නගරයට පැමිණියෙමි. CORSO ආයතනය විසින් සංවිධානය කළ රැස්වීමක කතා කළෙමි. අසාධාරණ වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්ති නිසා පොහොසත් රටවල් විසින් දුප්පත් රටවල් දුප්පත් තත්ත්වයේ ම තබා, දිගින් දිගට ම සුරාකන හැටිත්, මේ නිසා විකල්පීය වෙළෙඳ ක්‍රමයක් ආරම්භ කිරීමේ වැදගත්කම ගැනත් මෙහිදී කතා කළහ. මේ සෑම තැනකදීම මා අරගෙන ගිය බතික් සඳහා ඇණවුම් ලැබුණේය. මේ මාතෘකාව හැරුණු විට, බොහෝ ස්ථානවලදී මට බෞද්ධ ධර්මය ගැන දේශන පැවැත්වීමට සිදුවිය. මේ හැම නගරයකම වාගේ බෞද්ධ කණ්ඩායම් සිටිති.

පෙබරවාරි 02 වැනිදා මම ගුවනින් වෙලින්ටන් බලා පිටත්වීමි. උණුවතුර ලිං තිබෙන ප්‍රදේශයකට ද ගොස්, ගොවිපළක රාත්‍රිය ගත කළෙමි. බැට්ලන් සහ ගවයින් 3000 කට කිට්ටු සංඛ්‍යාවක් මෙම ගොවිපළේ සිටිත්.

ඕක්ලන්ඩ්හි අපරදිග බෞද්ධ සම්මේලන සාමාජිකවරුන් හමුවීමි. උපාසක අක්ෂිභය නැමති මහතෙක් ද ලංකාවට මහණ වීමට ඒමට අදහස්කරන නිල් ජොන්සන් නැමති මහතෙක්ද, ලන්ඩනයේ 'ආර්යාකර්' බෞද්ධ ආයතනයේ සිට පැමිණි උපාසක ආනන්ද නම් මහතෙක් ද මෙහිදී මට හමු වූහ. නෝර්ත්ෂෝර් ගුරු විද්‍යාලයේද දේශනයක් පැවැත්වීමි. ඕක්ලන්ඩ්හි මම නැවතී සිටි ගෝයි එලාවිට් නැමැති මහතෙකුගේ දරුවන් දෙදෙනා මා සමඟ කොතරම් මිත්‍ර වී ද යත්, නවසීලන්තයෙන් - කැනඩාව බලා පිටත්වීමට ඕක්ලන්ඩ් ගුවන් තොටුපළට පැමිණෙන විට, ඔවුහු අඩන්තට වූහ. නැවත එන බවට පොරොන්දු වී මම ගුවන් තොටුපළට ගියෙමි.

නවසීලන්තයෙන් කැනඩාවට

බී ක්ලන්ඩ් ගුවන් තොටුපළේ සිට ටහිටි ගුවන් තොටුපළ බලා පියාසර කළ පැය පහේදී, දකුණු පැසිෆික් සාගරය අවට තිබෙන ලස්සන හිම කඳු සහ නිල්වත් අහසේ මනෝරමය ලස්සන මට කිසි දිනෙක අමතක නොවේ. ටහිටි දූපතේ පැයක් පමණ ගත කොට, ලොස්ඇන්ජලීස් දක්වා වෙනත් ගුවන් යානයකින් ගියෙමි. මුළු රැම එදා මා නිදි නැත. දින රේඛාව පසුකළ නිසා පැය 24 ක් මගේ ඔරලෝසුව ඉදිරියට කරකැවීමට සිදුවිය. සෘජු රේඛාවක් ලෙසින් පෙන්වන ලොස්ඇන්ජලීස් නගරයේ විශාල ගොඩනැගිලි මුලින්ම දුටු විට, ලොකු බියක් ඇති විය. තවත් ගුවන් යානයකින් ලොස්ඇන්ජලීස් සිට සැකුමැත්තෝ නගරයට උඩින් පහළ තිබෙන හිම කඳු බලමින් මම වැකුවර් නගරයට ළඟා වීමි.

වැකුවර් නගරයට ගොඩබසින විට, කොතැනකදෝ ලියා තිබුණු පාඨයක් මම මගේ සටහන් පොතේ පිටපත් කර ගනිමි.

“යුද්ධ ප්‍රකාශ කරන අයට ආශීර්වාද කරන්න.

යුද්ධයට ගොස් මිය යෑමට ඔවුන්ගේ වයස වැඩියි.”

මම වැකුවර් නුවරට ළඟා වූයේ 1974 පෙබරවාරි 4 වැනිදායි. ගුවන් යානය වැකුවර් ගුවන් තොටුපළට පාත් කරන විට උදේ 10.30 ට පමණ වූවත්, පොළවේ සිට අඩි 25 ක් පමණ ඉහළට තද මීදුමෙන් වැසී තිබුණේය. යානය ධාවන පථයට බස්සන තුරු අපට කිසිවක් පෙනුණේ නැත.

මා ගුවන් තොටුපළේදී මුණගැසෙන බව මට දන්වා තිබුණේ, බ්‍රිතාන්‍ය කොලොම්බියා විශ්ව විද්‍යාලයේ මහාචාර්ය හොලන්ඩා සහ

ආචාර්ය ඒම්ස් යන මහත්වරුය. එහෙත් මම රේගුවෙන් එළියට බසින විටම දුටුවේ, මගේ පරණ නාලන්දා ශිෂ්‍යයෙක් වූ ලක්ෂ්මන් සිරිමාන්නය. ලක්ෂ්මන් මව ඒ කාලයේ තලංගම කැකුණගහවත්ත යන ස්ථානයේ පදිංචි වී සිටි අතර, ළමයින් නාලන්දාවේ ඉගෙන ගත් නිසා අපට ඉතා හිතවත්ව සිටි කාන්තාවකි. ලක්ෂ්මන් ද සර්වෝදය කඳවුරුවලට සහභාගී වී තිබෙන ගුණගරුක ශිෂ්‍යයෙකි. අනපේක්ෂිතව ඔහු මුණගැසීම ගැන මට පුදුම වූ අතර සතුටක් ද ඇති විය. මහාචාර්යවරයා විසින් ලක්ෂ්මන් එවා තිබුණේ ලාංකිකයෙක් නිසාත්, සමහර විට ඔහු මගේ ශිෂ්‍යයෙක් වන බව දන්නා නිසාත් විය යුතුය.

වැංකුර්හි මට ගත කරන්නට තිබුණේ දින කිහිපයක් ආගන්තුක මහාචාර්යවරයෙක් වශයෙන් නිසා බ්‍රිතාන්‍ය කොලොම්බියා විශ්ව විද්‍යාලයේ සියලුම පහසුකම්වලින් යුතු 'ෆැකල්ටි ක්ලේබ්' එකේ 30 වැනි කාමරය මට වෙන් කර තිබිණි. මා එහි ගිය වහාම, මහාචාර්ය හොලන්ඩ් සහ ආචාර්ය ඒම්ස් මුණගැසී සියලු පහසුකම් තිබේ දැයි බලා, මහාචාර්ය ඩේවිඩ් රැඩ්ක්ලිප් මහතා එවා තිබූ ඩොලර් 200 වෙන්පතක් ද මට ලබා දී, රාත්‍රී ආහාරය සඳහා ඒක හෝටලයකට මා එක් කරගෙන ගියේය. පැය 48 ක දිනයක් නිමා කොට මා සැපයේ නිදා ගනිමි. මහාචාර්ය කැට්ස් පැමිණ පසුදා උදේ 8.15 ට පමණ රිච්මන්ඩ් හෝටලයේ තිබූ අධ්‍යාපන සමුළුවකට මා කැඳවාගෙන ගියේය. එහිදී මා කළ දේශනය ගැන පැහැදිලි ආචාර්ය හැරල්ඩ් නමැති මහතෙක්, ගරු ජෝර්ජ් රිප්පෝල්ඩ් නමැති පූජකතුමෙක් හමුවීමට සුදානම් කළේය. ඔහු මා සමඟ පැය එකහමාරක පමණ සාකච්ඡාවක් කරමින්, එය පටිගත කර ගත්තේය. ලංකාවේ ශිෂ්‍යයින් රැසක්ම මෙහිදී මට මුණගැසුණු අතර, සමරදාස, අබේසේකර, අමරසිංහ ආදීන්ගේ නම් මට මතකය. දිවා ආහාරය සඳහා සමරදාස මහතාගේ නිවසට මා කැඳවාගෙන ගියේය. පුවත්පත් සාකච්ඡාවක් ද එදිනම පැවැත්විණි.

පසුදින ආචාර්ය තිස්ස ප්‍රනාන්දු මහතා සහ ඔහුගේ බිරිය ශ්‍රියානි මහත්මිය ද හමු වූ අතර, ඔහුගේ ගෙදරදී මට දිවා ආහාරය සපයා දුන්නේය. අබේසේකර මහතා සමඟ සවස් කාලය ගත කළ අතර, ජපන් ජාතික ආචාර්ය ඊඩා, ඔහුගේ බිරිඳ ලක්ෂ්මි ද සමඟ ජපන් හෝටලයකින් රාත්‍රී ආහාරය ගනිමු. ආචාර්ය ඊඩා මහතාගේ පන්තියේ පැය දෙකක් බෞද්ධ දර්ශනය පිළිබඳ දේශනයක් ද, පස්වරු 1.30 සිට 2.30 දක්වා ප්‍රසිද්ධ දේශනයක් ද, විශ්ව විද්‍යාලයේදී පැවැත්විමි. කාල වක්‍රයේ වෙනස් වීම නිසා, නිදා ගැනීමට අපහසු වූ අතර, ආහාර අනුභවය ද

අපහසු විය. චීන බෞද්ධ සංගමයේ සභාපති හා ලෝක බෞද්ධ සංගමයේ සභාපති විසින් මා චීන පත්සලකට කැඳවාගෙන යන ලදී. එහිදී බුදුන් වැදීමටත්, භාවනා කිරීමටත් මට අවස්ථාවක් ලැබුණේය. පෙබරවාරි 12 වැනිදා සවස ගුවන් තොටුපළට විත් ‘එයාර් කැනඩා’ යානයකින් කැල්වරි යන ස්ථානයටද, එතැන සිට සස්කචූන් නගරයටද ගියෙමි. ආචාර්ය බ්ලු නියෝජනය කරමින් ප්‍රැක්ක් නැමැති මහතෙක් මා මුණගැසී, ඔහුගේ වාහනයෙන් ඉක්මණින් මා කැඳවාගෙන ගියේය. උෂ්ණත්වය අංශක සෘණ 30 ක් විය. මේ වනවිට මගේ මුළු ශරීරයම අයිස් කුට්ටියක් මෙන් ශීතල වී තිබුණේය. එදා රැ ගත කළේ ‘මොටෙල්’ නමින් හඳුන්වන නේවාසිකාගාරයකය. ආචාර්ය ප්‍රැක්ක් පැමිණ මා විශ්ව විද්‍යාලයට රැගෙන යන තුරු මම කාමරයෙන් එළියට ගියේ නැත. වතුර පමණක් උදේ ආහාරය වශයෙන් ගත්තෙමි. මේ වනවිට මගේ අතේ තිබුණු ඔරලෝසුව මට නොදැනීම සිතල නිසා අතින් හැලී තිබිණි. එය හිමේ වැටෙන්නට ඇතැයි මම සිතුවෙමි. රතු ඉන්දියානු නායකයින් 67 ක් පමණ සහභාගි වූ සමුළුවකට මම සහභාගි වීමි. ඔවුන්ගේ දේශනවලට කන්දුන් අතර, ඔවුන් අමතා සර්වෝදය පිළිබඳ දේශනයක් ද කළෙමි. ආචාර්ය ඩැනිනෝ නැමති බෞද්ධ දර්ශනය හදාරන භාවනා පුරුදු කරන යහපත් මහත්මයෙක් ඇතුළු තවත් කිහිපදෙනෙක් සමඟ රාත්‍රී ආහාරය ගෙන, නැවත ‘ආගමේ අගය’ නමැති දේශනයක් සහ සාකච්ඡාවක් පැවැත්වීමි. දොඩම් ගෙඩියක් කා, කිරි වීදුරුවක් පමණක් බී, රැ 11.00 ට පමණ නිදා ගනිමි.

සස්කචූන්වල මා බොහෝ කලක් යනතුරු සම්බන්ධකම් පැවැත්වූ ඇත් සහ ඊවන් කොක්ස්වර්ත් යන දෙපළ ද, ඔවුනගේ ජූලියට් (14) ජෙනිෆා (12) බෙන්ජමින් (8) යන දරුවන් තිදෙනාද මට අමතක කළ නොහැකිය.

14 වැනිදා උදේ 5.00 ට පමණ අවදිව ගුවන් තොටුපළට යෑමට සූදානම් වීමි. දැන් මට උදේ දවල් රාත්‍රී යන වේල් තුනටම බොහෝ විට ලැබෙන්නේ කිරි වීදුරුවක් හෝ දොඩම් ගෙඩියක් පමණය. මා ගුවන් තොටුපළට ගෙන යෑමට ඇත් පැමිණීමට මිනිත්තුවකට පමණ කලින් මගේ බැගය සූදානම් කොට ඇඳ යට බැඳුවෙමි. එවිට මගේ ඔරලෝසුව ඇඳේ ඇන්ද්‍ර ලහ ගෙම්බෙක් වගේ තිබෙනවා දුටුවෙමි. සිතලට ඔරලෝසුවේ පටිය කැඩී තිබිණි. ඉටු දෙවියන්ට පින් දී, ඔරලෝසුව සාක්කුවේ දාගෙන ඇත් සමඟ ගුවන් තොටුපළට ගියෙමි. පැයක ගුවන් ගමනකින් පසු විනිපෙග් කරා ගියෙමි. විනිපෙග් පොකුණු සියල්ලම හිමෙන් වැසී සුදු

පාටට තිබුණේය. චිනිපෙග් ගුවන් තොටුපළට මා මුණගැසීමට පැමිණ සිටියේ ආචාර්ය ලයනල් ස්ටීවන් නැමැති මහතෙකි. ඔහු මගේ බැගය ද උස්සාගෙන කාරෙකට දමා හිම අතරින් පෙම්බිනා නගරයේ ‘රමඩා ඉන්’ නැමති සුබෝපහෝගී හෝටලයකට ඇරලීය. දිවා ආහාරයෙන් පසු, ලයනල් සමඟ විශ්ව විද්‍යාලයට ගියෙමි. එහිදී ආචාර්ය උපාධියට ඉගෙන ගන්නා අසෝක ද සිල්වා නැමැති ශිෂ්‍යයාත්, ආනන්ද විද්‍යාලයේ ආදි ශිෂ්‍යයෙකු වූ ගෘහනිර්මාණ ශිල්පය ඉගෙන ගන්නා එච්. විජේසිරි නැමැති ශිෂ්‍යයෙක්ද මට හමුවිය.

මගේ නාලන්දා ශිෂ්‍යයෙක් වූ වෛද්‍ය නිලක් පතිරාජ ද එහි සිටින බව මොවුන් මට කීවත්, ඔහුට ටෙලිෆෝන් පණිවුඩ දෙකක් තැබූ නමුත් ඔහු මට කතා කළේ නැත. බී.සී. ගලපිටගේ නැමති ශිෂ්‍යයෙක් ද එහිදී මට හමු විය. ජාත්‍යන්තර ශිෂ්‍ය සංගමයේ සභාපති ඉරාන ජාතික එච්. ටජාබොඩ් මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පැවැති රැස්වීමක මම දේශනයක් කළෙමි. පෙබරවාරි 15 වැනිදා මට වැඩ අධිකම දවසක් විය. මුළු දවසම ගතවූයේ විශ්ව විද්‍යාලයේ ඒ ඒ පීඨවල දේශන පැවැත්වීමය. මෙහිදී මහාචාර්ය ක්ලවුස් කෝල්ස්ටමේයර් මහතාගේ ප්‍රදානත්වයෙන් පැය දෙකක දෙසුමක් සහ සාකච්ඡාවක් ද, සෙන් ජෝන්ස් කොලීජියේ “දේශපාලනය සහ හිංසා නොමැති විච්ලවය” යන මැයිත් දේශනයක්ද මේ අතර මුල් තැන ගත්තේය. අතිශයින්ම සීතල නිසා, සෑම රියක්ම රිය ගාලේතිබෙන විදුලි ජලග්ස්වලින් රත් කරමින් තිබුණේය. චිනිපෙග්හි මා බාරව කටයුතු කළේ ආචාර්ය ලයනල් ස්ටීවන් සහ ඔහුගේ බිරිය ලෝරාය. ශ්‍රී ලාංකික ශිෂ්‍යයන්, විශ්ව විද්‍යාලයට සම්බන්ධ සියලුදෙනාත්, මට විශේෂ රාත්‍රී හෝජන සංග්‍රහයක්ද සුදානම් කර තිබුණේය. පෙබරවාරි 16 වැනිදා චිනිපෙග් ගුවන් තොටුපළට පැමිණ, මා අඩි 33000 ක් ඉහළින් පියාසර කොට ඔටාවා නගරයට ළඟා වීමි.

ඔටාවා ගුවන් තොටුපළේ දී මා මුණගැසීමට මහාචාර්ය එල්.ජී. හේවගේ මහතාගේ පුත්‍රයන් වන මහින්ද හා සරත් හේවගේ පැමිණ සිටියහ. සෙසු අය අතර නිල් මොයිරා, මැල්කම් සහ ජැනට් බම්ස් පවුලේ අය ද පැමිණ සිටියහ. සවස අප සියලුදෙනාම මහින්ද හා සරත් සමඟ ඔවුන්ගේ ගෙදරදී තේ පානය කොට, ඩීජර්වර්. යන ස්ථානයේ බම්ස් පවුලේ අයගේ නිවසට ගියෙමු. එහි නිදාගත් මම පසු දින සම්පූර්ණයෙන්ම වාගේ ගත කළේ හිම සපත්තු දමාගෙන හැම තැනම තැරඹීමය. මෙහි ගත කළ දින දෙක සම්පූර්ණයෙන්ම යෙදවුණේ ‘ස්ලයිඩ්’ දර්ශන මාර්ගයෙන්, පාසල් ශිෂ්‍යයින්ට සර්වෝදය දර්ශනය සහ වැඩ පිළිවෙල

කියා දීමටයි. පසුදින බසයකින් ඔටාවා නගරයට පැමිණියෙහි. මුලින්ම කළේ මහින්ද මල්ලි සමඟ ශ්‍රී ලංකා තානාපති කාර්යාලයට යෑමයි. එවකට තානාපතිව සිටි විලියම් සිල්වා මහතාත්, ලේකම් ආතර් අබේවර්ධන මහතාත්, විජේදාස නැමැති ලිපිකරු මහතාත් හමුව සාකච්ඡා පැවැත්වීමයි.

මිලහට මාගියේ ‘සිඩා’ – (CIDA) ආයතනය හෙවත් කැනේඩියානු ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන ආයතනයටයි. ඇලන් ඔලියර් මහතාත්, ඔහුගේ බිරිඳ වැලරි මහත්මියත් මගේ වැඩ සටහන බාරව කටයුතු කළහ. සෑම අංශයක ම වාගේ දේශන සහ සාකච්ඡා සංවිධානය කර තිබුණි. මෙහිදී මුණගැසුනු පිරිස අතරින් දීර්ඝකාලීන මිතුරන් රැසක් හඳුනා ගනිමි. ඔවුන් අතර නයිජල් මාටින්, ජැක් පියපොයින්ට්, රිචඩ් හාම්ස්ටන්, මහාචාර්ය රෝමෝන් ලැමොන්ටේන්ස්, ඩබ්ලිව්. ජී. නොඩෝ, ඇලන් එස් ඩේවිඩ්සන්, මහාචාර්ය එලියට් ටෙපර් ආදීන් හමුවූ අතර, ඔටාවා විශ්ව විද්‍යාලය, කාල්ටන් විශ්ව විද්‍යාලය ආදී වූ විද්‍යා ස්ථානවල සහ සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානවල දිගටම දේශන පැවැත්වූයෙහි.

‘කම්පනි ඔෆ් යන්ග් කැනේඩියන්ස්, කැනේඩියන් ක්‍රොස් රෝඩ්, කැනඩා වර්ල් යූන්, කැනේඩියන් CUSO යුනිවර්සිටි ස්විස්’ සහ ලෝක විශ්ව විද්‍යාල සේවය යනාදී ආයතන මෙහිදී හඳුනා ගනිමි.

ලෝක තරුණ සම්මේලනයේදී හඳුනාගෙන තිබුණු ඇන්ගස් ආචර් මහතාගේ CCIC නැමැති ආයතනයට ගොස් දීර්ඝ දේශනයක් සහ සාකච්ඡාවක් පැවැත් වීමි. කැනඩා ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන පර්යේෂණ ආයතනය හෙවත් IDRC ආයතනයේ සභාපති ඩේවිඩ් කොපර් මහතා ද හඳුනා ගනිමි.

පෙබරවාරි අවසන මහාචාර්ය ඩේවිඩ් රැඩ්ක්ලිප් ආයතනයට පැමිණ, මා කැඳවාගෙන ඉවතින් ලන්ඩන් ඔන්ටේරියෝ වෙත ගෙන ගියේය. අතිශයින්ම ශීතල වූත්, දැඩි හිම සුළඟක් ද හමා ගිය එම රාත්‍රියෙහි, මේ ඉවත් ගමන මට දැනුණේ අතිශය භයානක ගමනක් හැටියටය. මහා හිම වරුසාවක් මැද්දේ ඩේවිඩ්ගේ කාරෙක වෙත ගිය අපට, කාරෙකේ දොර ඇර ගැනීමට ද ටික වේලාවක් ගත විය. හිම වරුසාවේ රාත්‍රී 11.00 ට පමණ අප ගෙදරට ළඟා වන විට, ශාන්ති රැඩ්ක්ලිප් මහත්මිය අප දෙදෙනා එනතුරු බලා සිටියේ ඉතා ආශාවෙනි. ඩේවිඩ් හා ශාන්තිට, සාරා සහ අංජලි නමින් දුවරුන් දෙදෙනෙක් සිටියහ. මගේ කැනඩා සංචාරයට බොහෝ උදව් කර තිබූ මහාචාර්ය ඩොන් සිම්ප්සන් මහතා ද, ඔහුගේ දියණිය වූ බෞද්ධ ධර්මය ගැන

උනන්දුවක් දැක්වූ ජැන් සිම්ප්සන් මහත්මිය ද මෙහිදී මට හමු විය. ඇල්ට්වුස් අධ්‍යාපන පීඨයේ, ලන්ඩන් ඔන්ටේරියෝවල සිටින කාලයෙන් වැඩි කොටසක් ගත කිරීමට මට සිදුවිය. මේ නගරයේ තිබූ ‘ග්‍රන්ටියර්’ කොලීජිය වැනි ප්‍රජා අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානවලට ද යෑමට මට අවස්ථාව ලැබුණි. රූපවාහිනී සාකච්ඡාවක් ද කළෙමි.

ශාන්ති රැකියාලයේ මව වූයේ, ෆ්ලවර් පාරේ විසූ ආර්.එම්. වික්‍රමසිංහ මැතිනියයි. ලන්ඩන් ඔන්ටේරියෝවල වැඩ කටයුතු නිමවා ටොරොන්ටෝවලට පැමිණ, දැනට කැනඩාවේ පදිංචිව සිටින සුවන්ද සුගුණසිරි මහතාගේ ගෙදරට පැමිණියෙමි. ටොරොන්ටෝ හිදී ලෝක ප්‍රසිද්ධ අධ්‍යාපනඥයෙක් වූ රුබී කිඩ් මහතා මුණගැසීමටත්, එතුමාගේ ආයතනයේ දේශනයක් කිරීමටත් මට අවස්ථාව ලැබුණි. කේ.එම්.එම්. සුමතිපාල මහතා ද මගේ දේශනයට සහභාගි විය.

ටොරොන්ටෝවල ගත කළ දෙදින ගෙවුණේ හිතේ සතුටකින් නොවේ. සුගුණසිරි සොයුරාගේ නිවසේදී ශ්‍රී ලාංකිකයන් කිහිප දෙනෙක්ම මුණගැසුණු අතර, සුගුණසිරි යුවළ මා හොඳින් බලා ගත්හ. පිටරටක පදිංචිව සිටින ශ්‍රී ලාංකික සිංහලයින් උනුනුන් හා සහෝදරත්වයෙන් සමගියෙන් සහ සතුටින් සිටිනු නොදැකීම දුකකි. ගුවනින් යනු වෙනුවට, කලින් ඒ ස්ථානයෙන් පිටවී ලන්ඩන් ඔන්ටේරියෝ වෙත ඩොලර් 8.40 ක් වියදම් කොට යෑමට තීරණය කළෙමි. පැය දෙකක දුම්රිය ගමනකින් පසු, දුම්රිය ලන්ඩන් ඔන්ටේරියෝ වෙත ළඟා වන විට, ඩේවිඩ් සහ ශාන්ති ඔවුන්ගේ පුංචි දියණියන් සාරා සහ අංජලී දුටු විට මගේ ප්‍රකෘති සතුට ඇති විය. දුම්රිය එහි ටික වේලාවක් නවත්වා තිබූ නිසා, ඔවුන් සමඟ කතා කොට, ඩේවිඩ් සමඟ වින්සර් නගරයට ගියෙමි. එලියට් ටෙපර් ද එහි පැමිණ සිටියේය. අප තිදෙනා ‘හවුස් ඔෆ් ලී’ නැමැති චීන හෝටලයකින් ආහාර ගත්තෙමු. රාත්‍රී පැය දෙකක් පමණ ඔවුනට භාවනා උගන්වා අපි නින්දට ගියෙමු. වින්සර් විශ්ව විද්‍යාලයේ දින දෙකක්ම පැවැතියේ ඉහළ පෙළේ අධ්‍යයන සමුළුවකි. එහිදී නොයෙක් දේ ඉගෙන ගනිමි. මාගේ දැනුම ද ඔවුන් හා බෙදා ගනිමි. ‘එයාර් කැනඩා’ යානයකින් නැවත අපි ටොරොන්ටෝ වෙත පැමිණියෙමු. මාර්තු 3 වැනිදාම හැම්ලිටන්වලට පැමිණියෙමි. එහිදී පැට්රික් ප්‍රනාන්දු මල්ලි සහ ඔහුගේ බිරිඳ හෙලන් මට හොඳින් ආගන්තුක සත්කාර කළහ. ඒ දෙපළම ඉතා ගුණ යහපත් අයයි. පැය දෙකක දේශනයක් හා සාකච්ඡාවක් මෙහිදී පැවැත්විමි.

පැවරීක් සහ හෙලන් පළමු වරට නයගරා ඇල්ල බැලීමට මා කැඳවාගෙන ගියහ. සීල් මාදුවන්ගේ හපන්කම් පෙන්වන තටාකයක් ද නැරඹීම. මෙහි සිට කෙලින්ම මා ගියේ, ටොරොන්ටෝ ගුවන් තොටුපලටයි. ගුවනින් හැලිෆැක්ස් ගියෙමි. ආචාර්ය ජෝන් නැමැති මහතෙක් මා මුණගැසී, සැතපුම් 120 ක් පමණ දුර පිහිටි ඇන්ටිගෝනිස් නම් ස්ථානයේ ‘කෝඩ්’ ආයතනය වෙත මා කැඳවාගෙන ගියේය. මහාචාර්ය ලුක් බැක්ඩෝප්ස් මට දිවා ආහාරය ලබා දී, කෝඩ් ආයතනයේ ගුරු මණ්ඩලයට දේශනයක් පැවැත්වීමට ඉල්ලා සිටියේය. ආචාර්ය ඩෙනිස් හිලි සෙන්ටෙරන්, විශ්ව විද්‍යාලයේ දේශනයක් සංවිධානය කර තිබූ අතර, මා රාත්‍රිය ගත කළේ මහාචාර්ය ප්‍රෙඩ් චින් මහතාගේ ගෙදරය. හැලිපෙන්වලදී විවිධ නව අධ්‍යාපන පර්යේෂණ ස්ථානවල කතා කළ අතර රතු ඉන්දියානු ප්‍රජාව ද බැලීමට ගියෙමි.

හැලිපෙන්ස් සිට මා ගුවනින්ම ගියේ මොන්ට්‍රියෝල් වෙතයි. මැග් විශ්ව විද්‍යාලයේ ෆැකල්ටි කල්බ් එක්ස් නිදාගෙන ප්‍රංශ භාෂාව කතා කරන සමිති සමාගම් බැලීමට 7 වැනිදා දවසම ගත කළෙමි. මෙහිදී මා හඳුනා ගත් ඉතා වැදගත් පුද්ගලයෙක් නම්, කිව්සෝ ආයතනයේ විධායක අධ්‍යක්ෂව සිටි මරේ තොම්සන් මහතාය. එමෙන්ම කළු මිනිසුන්ගේ අයිතිය සඳහා සටන් කළ නිසා ඇමරිකාවෙන් පිටමං කළ ෆ්‍රෙඩ් ඇන්ඩසන් නැමැති සුප්‍රසිද්ධ ලේඛකයෙක් ද මට හමු විය. තවමත් ඔහුගේ සටන අතහැර නැත.

‘කැනඩා වර්ඩ් යූන්’ ආයතනයේ වැඩ සටහන් අධ්‍යක්ෂ ඉයන් එලියන් ද මා සමඟ මිත්‍ර විය. එම තරුණ කණ්ඩායම ලංකාවට ගෙන්වීමට ද අපි සාකච්ඡා කළෙමු. මා කැනඩාවට ආයුබෝවන් කීවේ මාර්තු මස 8 වැනිදාය. කෙලින්ම ටොරොන්ටෝ සිට එංගලන්තයේ ලන්ඩන් බලා පිටත් වීමි.

මා ලංකාවට ආපසු ඒමට පෙර, මගේ මල්ලි වීරේ සමඟ එංගලන්තයේ දින කිහිපයක් ගත කොට, නෙදර්ලන්තයට පැමිණ ‘නොවිබ්’ ආයතනයේ වැඩ සටහනකට සහභාගි වී ඔවුන් සමඟ සාකච්ඡා කළෙමි. සතියකින් පමණ පසු ලංකාවට ළඟා වීමි.

කැනඩා සංචාරය ගැන ප්‍රතිචාර

එ ක්ෂණික නවසිය හැත්තෑහතරේ පෙබරවාරි 4 දා ප්‍රථම වරට, මම කැනඩාවට පා තැබුවෙමි. මෙය මාසයක සංචාරයක් විය. මෙම අධ්‍යාපනික මෙන්ම, අධ්‍යයන දූත මෙහෙවර සංවිධානය කර තිබුණේ කැනඩාවේ, ‘වෙස්ටන් ඔන්ටේරියෝ’ විශ්ව විද්‍යාලයේ අධ්‍යාපන පීඨය විසිනි.

මාසයක් පුරාම කැනඩාවේ සෑම ප්‍රාන්තයකට ම ගොස්, විවිධ විශ්ව විද්‍යාලවල සහ රාජ්‍ය මෙන්ම, ස්වේච්ඡා සංවිධානවලට දේශන පැවැත්වීම මගේ කාර්යභාරය විය. එහිදී මා දත් දේ ඔවුනට කියාදීමට සිදුවූ නිසා, මෙය ප්‍රජා අධ්‍යාපනික කාර්යයක් විය. අනික් අනිත් මේ විශාල රටෙහි බොහෝ දියුණු වූ අධ්‍යාපන ක්‍රම සහ සංවිධාන ගැන මා විවිධ දේ ඉගෙන ගත් නිසා, මෙය මට වැදගත් වූ අධ්‍යාපනික කාර්යයක් ද විය. මගේ වැඩ සටහන සම්පූර්ණයෙන් ම බාරව කටයුතු කළේ මහාචාර්ය ඩේවිඩ් රැඩ්ක්ලිෆ් මහතා ය. ඔහු ‘වෙස්ටන් ඔන්ටේරියෝ’

ජායාරූප : 79 මහාචාර්ය ඩේවිඩ් රැඩ්ක්ලිෆ් සහ ශාන්ති රැඩ්ක්ලිෆ්
යුවළ සමග

විශ්ව විද්‍යාලයට සම්බන්ධ වූ 'ඇල්ට් හවුස්' අධ්‍යාපන පීඨයේ මහාචාර්යවරයෙක් වූ අතර, ඔහු විවාහ වී සිටියේ ශාන්ති නම් වූ ශ්‍රී ලාංකික කාන්තාවක සමඟිනි. ඔහු ලංකාවට කලින් වතාවක පැමිණ සර්වෝදය කටයුතුවලට සහභාගී වූ නිසා, අපේ අත්දැකීම් කැනඩාවේ අය සමඟ හුවමාරු කර ගැනීම වැදගත් බව සලකා, කැනඩාවේ සිටි ආයතනය හෙවත් කැනේඩියන් ඉන්ටර්නැෂනල් ඩිවෙලොප්මන්ට් ඒජන්සිය සහ කැනඩාවේ ජාත්‍යන්තර පර්යේෂණ ආයතනයේ සහාය, මගේ සංචාරය සඳහා ලබා ගත්තේ ය.

සර්වෝදය දර්ශනය කැනඩාවට ගැලපෙන පරිදි කැනඩා ප්‍රජා සංවර්ධන කටයුතු සඳහා සර්වෝදය අත්දැකීම් උපයෝගී කර ගැනීම සහ සර්වෝදයට උදව් කිරීම සඳහා සර්වෝදය නිෂ්පාදන කැනඩා වෙළඳපොළට යැවීම යන අරමුණු දෙක මහාචාර්ය ඩේවිඩ් රැඩ්කල්ස් මහතාගේ හිතේ තිබුණේ ය.

මගේ සංචාරය අවසානයේදී, ඩේවිඩ් රැඩ්කල්ස් මහතා පිළියෙල කළ වාර්තාවේ මෙසේ සඳහන් විය: "සර්වෝදය දැනටමත් ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පිළිගැනීමක් සහ කීර්තියක් ලබාගෙන ඇත. ආසියාවේ සහ යුරෝපා මහාද්වීපයේ ගැමි මට්ටමේ සංවර්ධන කටයුතු කෙරෙහි දැනටමත් සර්වෝදය විසින් බලපෑම් කර ඇති අතර, සංවර්ධන සේවකයින් ද හුවමාරු කරගනු ලැබේ. එම නිසා සර්වෝදයට ආධාර සැපයීමක් සඳහා නොව, සර්වෝදය ආධාරයෙන් ලොව පුරා ප්‍රජා සංවර්ධන ආයතන සමඟ කැනඩාව විසින් ජාලයක් ගොඩනැගීම අපේ අදහසයි.

1970 දී ඇරඹුණු එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන දශකය පිළිබඳ බලාපොරොත්තු දැන් කඩ වෙමින් පවතී. සංවර්ධිත රටවල අය - සංවර්ධනය වන රටවල මනුෂ්‍යයින් සඳහා ආධාර දීමට සහ සංවර්ධනය කිරීමට මුලදී දැක්වූ උනන්දුව දැන් අඩු වී ගෙන යයි. 1950 ගණන්වල සහ 60 ගණන්වල ඔවුන්ගේ සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ ප්‍රශ්න කිරීම, දැන් සිදුවෙමින් පවතී. අවුරුදු 10 කට පෙර සංවර්ධනය ගැන විවිධ න්‍යාය ඉදිරිපත් කළ අයවලුන් දැන් ඒවා අසාර්ථක බව පිළිගෙන තිබේ. මෙහිදී කරුණු දෙකක් ඉස්මතු වේ. පළමුවැන්න, වටිනාකම් හෙවත් අගයන් පිළිබඳ ප්‍රශ්නයයි. දෙවැන්න, ක්‍රියාකාරී වැඩ සටහන්ය.

අවුරුදු 16 ක පමණ කාලයක් තුළදී ආර්යරත්නයන් විසින් අගයන් අඩංගු දර්ශනයක් ඉදිරිපත් කළා පමණක් නොව ඒවා සාර්ථකව ගම් විශාල ගණනක ක්‍රියාත්මක කොට පෙන්වා දී තිබේ.

ඔවුන් විසින් ගතානුගතික සංවර්ධන න්‍යායන්ට අභියෝග කොට තිබේ. පිටරට ආධාර සහ පිටරට ණය සමඟ ම දේශීය ජනතාව පිට පැටවෙන වටිනාකම් ඔහු විසින් ප්‍රශ්න කොට ප්‍රතික්ෂේප කරයි. ආත්ම ශක්තියත්, සාමූහිකත්වයත්, හුදු මහජනතාවට අවබෝධ කරගත හැකි විද්‍යාත්මක ක්‍රමයත්, ආරියරත්න විසින් සර්වෝදයෙන් ඉස්මතු කොට තිබේ. පෞද්ගලික මෙන්ම, රාජ්‍ය ආයතනත් ඔහුට කන් දී තිබේ. එමෙන්ම පළමු වරට කැනඩාවේ සිවිල් සංවිධාන රාශියක් ම, ශ්‍රී ලංකාවේ සර්වෝදය සමඟ මෙන්ම වෙනත් විදේශ සංවර්ධන ආයතන සමඟ සම්බන්ධකම් ඇති කර ගැනීමට ද, ආරියරත්නයේ සංචාරය ඉවහල්ව තිබේ. මෙහිදී පුද්ගලයෙක් වශයෙන් ඔහුට ඇහුම්කන් දුන් කැනඩාවේ ජනතාව තුළ ඔහු ඇති කළ චිත්ත විප්ලවය, ඉතා ගැඹුරු බව මා විසින් සඳහන් කළ යුතුය.

ඔහුගේ ගමන සුළි සුළඟක් මෙන්ය. ඔහුගේ ගමන පිළිබඳව විවිධ නගරවලින් සහ සංවිධානවලින් මට ලැබුණු අනුගමනීය වාර්තාවලින් කරුණු කිහිපයක් සඳහන් කිරීමට අදහස් කරමි.

“..... ඔහු ඔබ කලින් සඳහන් කළ අන්දමේ පුද්ගලයෙක් විය. සතුටින් සිටින ප්‍රඥාවන්ත පුද්ගලයෙක්. ඔහුට සවන් දුන් සෑම කෙනෙක්ම ජීවිතයට නව දැක්මක් ලැබූ බව පැවසූහ. එම සංචාරය සුදානම් කළ ඔබට සහ මුදල් වියදම් කළ සෑමවම අපි ස්තූතිවන්ත වෙමු.....”

(වැංකුවර්)

“..... ආරි, සස්කචූන් වෙත එවීම පිළිබඳව අපි ඔබට ස්තූතිවන්ත වෙමු. අප මධ්‍යස්ථානයේ සිටින්නේ ටික දෙනෙක් වුවත්, ඔහු තුළ විද්‍යාමාන වූ අප්‍රතිහත ධෛර්යය සහ අපටම දුන් අදහස් බොහෝ ප්‍රයෝජනවත් විය. ....”

(සස්කචූන්)

“.... ආරි, අප වෙත එවීම ගැන ස්තූතියි. ඔහුගේ පැමිණීම අපට විශාල අත්දැකීමක් විය. ....”

(විනිපෙග්)

“..... ආරි, අප වෙත එවූ ඔබට ස්තූතියි. ඔහු සමඟ ගත කළ කාලය අපට අමතක නොවන අත්දැකීමක් විය. ආරිගේ පැමිණීමෙන් පසු කැනඩා ලෝක තරුණයෝ ආයතනයේ

ආසියානු අධ්‍යක්ෂ විල්ෆ් ඇලන් මහතාට, මැලේසියාවේ සිට ආපසු එන ගමන් සර්වෝදයේ දින දෙකක් ගත කිරීමට අපි දැන්විමු. ඔහු දවස් 10 ක්ම සර්වෝදයේ ගත කළේය. ....”

(ඔටාවා)

“..... ජනතා මට්ටමේ ක්‍රියාත්මක වන අත්‍යවශ්‍ය ජන සහභාගිත්වක සංවර්ධන ව්‍යාපාරයක් තුළින්, නව ලෝකයක් ගොඩනැංවීමට සර්වෝදය ගෙන ඇති පියවරවල් අපට වඩා හුඟක් ඉදිරියෙන් ඇති බව අපට අවබෝධ විය. ....”

(හැලිපැක්ස්)

“..... ආරියරත්න මහතා අප වෙත එවීම ගැන ඔබට කෘතඥ වෙමි. ශාන්ත ප්‍රැන්සිස් සේවියර් විශ්ව විද්‍යාලයේ අපේ අදහස වූයේ ඔහු මේ යුගයේ ජීවත් වන ඉහළම සංවර්ධන දාර්ශනිකයෙකු බවයි....”

(ඇන්ටිගෝනිෂ්)

අතිශයින් සාරවත් - ආධ්‍යාත්මික දර්ශනයක පිහිටා - පොදු ජන වහරින් බුද්ධිමතුන්ට නව දේශපාලනික, ආර්ථික සහ සමාජ දැක්මක් ලබාදීමට සහ සමාජය අවදි කිරීමට එම දැක්ම යොදා ගත හැකි ආකාරය පැහැදිලිව කියා දුන් ආරියරත්න මහතාට මොවුන් සැමදෙනාගේ ම ගෞරවාදරය නොඅඩුව ලැබී තිබේ.”

ජපානයේ පළමුවන වාරිකාව

මා පළමු වරට ජපානයට ගියේ, 1976 අගෝස්තු දහසය වැනිදාය. ජූලි 25 සිට අගෝස්තු 4 දක්වා වොෂින්ටන් නගරයේ ද, අගෝස්තු 5 සිට අගෝස්තු 16 දක්වා කැනඩාවේ ද, ඉතා අවිචේකි - එහෙත් අනිශ්චිත මට අධ්‍යාපනික වශයෙනුත්, ව්‍යාපාරයට හැම අතින්ම ප්‍රයෝජනවත් කාලයක් ගත කළෙමි. එය පිළිබඳ ලිවීම කල් දමා, මේ ස්ථානය ගැන ලිවීම වටී.

මා ජපානයට පැමිණියේ වියානා සමුළුවේ දී මට මුණගැසුණු JOCV ජපාන විදේශීය සහයෝගිතා ස්වේච්ඡා සේවකයෝ ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ සොයිච් බාන් සහ එහි උපදේශක මහාචාර්ය ඔසාමු මුරෝ යන මහත්වරුන්ගේ ආරාධනයෙනි. අමෙරිකාවේ හා කැනඩාවේ සංචාරයෙන් පසු, දේශන මාලාවක් පැවැත්වීමට ජපානයට පැමිණෙන ලෙස ඔවුහු මට ලිඛිතව ආරාධනා ලිපියක් වියානා නගරයේ දී ලබා දුන්හ. ඉවත් ටිකට් පත වෙනස් කර ගැනීමට අවශ්‍ය මුදල් ද දුන්හ. වීසා බලපත්‍රය ද, වියානා - ජපන් තානාපති කාර්යාලයෙන් ලබා දුන්හ.

මේ දෙපළ තර්වා ඉවත්තොටුපලට පැමිණ මා පිළිගත්හ. දින කීපයක් ටෝකියෝ නුවර ගත කිරීමෙන් පසු, සොයිච් බාන් මහතාගේ පුත් ටකේ බාන් සහ JOCV නිලධාරියෙක් වූ හරුමි සගා උච් ජපානයේ විවිධ තැන් තැරුණිමටත්, දේශන පැවැත්වීමටත් මා සමඟ ගිය අයවළුන්ය. ජපානයේ ජාත්‍යන්තර ස්වේච්ඡා සංගමයේ ප්‍රධාන හිරෝසි කුරොකි මහතා හා ටෝවා විශ්ව විද්‍යාලයේ මහාචාර්ය ඔසාමු මුරෝ මහතා ද බොහෝ තැන්වල දී මගේ පරිවර්තකයෝ වූහ.

මා වාඩි වී ලිවීමේ කාර්යෙහි යෙදෙන්නේ ගතානුගතික ජපන් නිවසක ආලින්දයේ සිටය. මගේ වම් පසින් ලස්සන කුඩා ජපන්

උද්‍යානයකි. එය මැදින් අඩි
හතරක පමණ
සාමාන්‍යයෙන් පළල ඇති
පොකුණක් මෙන්
නිශ්චලව ජලය තිබෙන
කුඩා දිය පාරක් ගලා බසී.
විවිධ වර්ණවලින් යුත් අඩි
එකක්, එකහමාරක් අතර
දිග ඇති මාළුවෝ මෙහි
කිසිදු බියක් නැති ව ක්‍රීඩා
කරමින් පිහිනති.

ජායාරූප: 80 ලස්සන ජපන් ගෙවත්තක්

විවිධ ප්‍රමාණයේ පැතැලි ගල්වලින් එහි අඩි පාරවල් සාදා තිබේ.
ඒවා අතර තණ බිමක් මෙන් වූ පාසි (මොසි) වැවී තිබේ. ඊට අහල් හයක්
පමණ සිට, අඩි හයක් පමණ දක්වා වූ උස ඇති ලස්සනට කප්පාදු කළ
තේ පඳුරු මෙන් වූ පඳුරු වර්ගයක් වන්න පුරාම තැනින් තැන වවා
තිබේ. වන්න වටා හා ගේ අයින දිගේ උස ගස් පේළියක් ද, වන්න මැද
තැනින් තැන උස ගස් කීපයක් ද තිබේ. කළුගලින් සාදන ලද පහන්
කුළුණු වැනි දිය සෙවෙල් බැඳුණු කණු කීපයක් හැරුණු විට, වෙන
කිසිදු කෘත්‍රීම දෙයක් නොමැති මේ ගෙවත්ත, සොබා දහමේ සිරියාව
නො තසා හදන ලද ජපන් ගෙවත්තකි. මගේ දකුණු පසින් මා නිදාගත්
නිදන කාමරයයි. ඊට එහා පැත්තේ තවමත් ටකේබාන් නිදන කාමරයයි.
මේ කාමර දෙක වෙන් වී තිබෙන්නේ සියුම් බම්බු පතුරුවලින් සාදන
ලද පැත්තට අරින්න පුළුවන් දොරකිනි. දිවා කාලයේදී මෙහි කාමර
වෙන් වී නැත. එකම විශාල සාලයකි. රාත්‍රි කාලයේදී ඒ ලස්සන
දොරවල් එකතු කිරීමෙන් කාමර සෑදේ.

මෙහි ඇඳ පුටු නැත. සැහැල්ලු අහල් නවයක් පමණ සනකම ඇති
කුලින්තමක් උඩ බිම යි, අප නිදියන්නේ. බිම දිගටම ඉතා පිරිසිදු
ලස්සන පැදුරු එළා තිබේ. ජපන් ගෙයකට ඇතුළුවීමට පෙර පාවහන්
ගැලවිය යුතුය. ඒ වෙනුවට වෙනත් සැහැල්ලු පාවහන් තිබේ. වත්තට
යන විට, වැසිකිළියට යන විට ආදී වශයෙන් පාවිච්චි කිරීමට ඒ ඒ
තැන්වල පාවහන් තබා තිබේ. ඉතා වාම් පින්තුර, ආහාර ගැනීම
ආදියට ප්‍රයෝජන ගන්නා අහල් 14 ක් පමණ උස මේස, කුඩා විදුලි
ලාම්පු, බම්බු පතුරුවලින් තැනුණු සිවිලිම ආදිය හැරුණු විට

සුබෝපහෝගි යයි කිව හැකි කිසිදු පාරිභෝගික භාණ්ඩයක් මෙහි නැත.

මා ජපානයට පැමිණි දිනයේම, මට ඉතා ඉහළින් හෝජන සංග්‍රහයක් පැවැත්වූ, තරුණ කටයුතු පිළිබඳව ජපන් රටේ අගමැතිට උපදෙස් දෙන සුවිසුගු මහතාගේ මිත්‍රයෙකි, මගේ කියෝටෝ ආගන්තුක සත්කාරය සුදානම් කර තිබෙන්නේ. සුබෝපහෝගී හෝටලයක නවත්වන්නේ නැතිව, මා මේ නිවසේම නවත්වනට හේතුවක් තිබේ. මෙහි ඕනෑම කෙනෙකුට මුදල් ගෙවා නවතින්නට බැරිය. විශේෂ අමුත්තන්ට පමණෙකි. අධිරාජ්‍යයාගේ පවුලේ අය ආවාම නවතින්නේ මෙතැනයි. අපේ අනුර බණ්ඩාරනායක මහතා ආ වේලේ කෑම සංග්‍රහය දුන්නේත් මෙතනයි.

ඊයේ අප මෙහි ආ හැටියේම, කිමෝනෝව ඇඳ ගත් වයසක - එහෙත් වයස නො පෙනෙන කාන්තාවන් දෙදෙනෙක් සහ තරුණ කාන්තාවන් දෙදෙනෙක්, අපේ සියලුම සත්කාර කළහ. ඒ සත්කාර අතර ප්‍රධානම තැන ගන්නේ කලාත්මක බව සහ සිරිත් විරිත්ය. මුලින්ම මා නාන කාමරයට කැඳවා ගෙන ගොස් මට නාන හැටි කියා දුන්හ. කලින් ඇඟ සෝදාගෙන, පසුව අඩි හතරක් දිග අඩි තුනක් පළල උණු වතුර ටැංකියට බැස නැ යුතුය. ඉන්පසු කිමෝනාවක් ඇඳගෙන මම සාලයට ආවෙමි.

සාලයේ අනෙක් දෙදෙනාත් සමඟ කෑම කෑමට වාඩි වුණෙමි. කාන්තාවන් හතර දෙනාම පැය දෙකක් තිස්සේ අප ළඟ වාඩි වී, ආහාර බෙදූහ. මේ අතර ටකේ සාන් පින්තුර ගත්තේය. වන්නේ ඉඳිගෙන මේ නිවාසය අයත් කාන්තාව සමඟ ද පින්තූරයක් ගත්තෙමි. එයට පෙනී සිටි ඇය, සිනාසෙමින් මගේ බිරිඳ තරහ වේවි දැයි ඇසුවාය.

පැයක් පමණ කියෝටෝ නගරයේ ඇවිද ඇවිත්, නැවත මෙහි රාත්‍රී නවයට පමණ නිදා ගත්තෙමි. ඊයේ සවස මා විශේෂයෙන් තරඹන්නට ගියේ පැරණි පන්සල්ය. අවලෝකිතේශ්වර බෝධිසත්ව රූප දහසකට අධිකව තිබෙන පන්සලක් ද ඒ අතර විය. මේවා බැලීමට වැල නො කැඩී සංචාරකයන් පැමිණෙනමුත් ඒවා තුළ කෙනෙක් දුරට ජීවමාන බුද්ධාගම තිබේ දැයි තවම මට අවබෝධයක් ඇති කර ගැනීමට නො හැකි විය.

විසි වැනිදා උදේ, කියෝටෝ නුවර අප සිටි නිවසට නුදුරු තවත් විශාල ෂින්ටෝ ආරාමයක් ද තරඹා, අප බලා ගත් කාන්තාවන් දෙදෙනාට ආයුබෝවන් කියා, අපි කුලී රියකින් නාරා නගරයට

පැමිණියෙමු. පළමුවෙන්ම යකුණිජ් පත්සලට ගියෙමු. එහි ප්‍රධානියා වූ ගරු යසුඩා හිමිනම මුණ ගැසී ජපානයේ බුද්ධාගම ගැන කරුණු විමසිමි. එතැන ආරාමයක් හැටියට නොව, විශාල වෙළඳ ආයතනයක් කාර්යාලයක් හැටියටයි මට පෙනුණේ. ඔහු යටතේ සිටින හිමිනමක් සමඟ අපි ආරාමය තැරඹීමු. විශාල ‘පැගෝඩා’ දෙකක් - ලස්සන විශාල බුද්ධ ප්‍රතිමා තිබෙන නව විහාර මන්දිර මෙහිදී අපට දක්නට හැකි විය.

මෙහි සිට ලෝකයේම විශාල බුදු රුව හැටියට ගැනෙන ටොඩායිජ් විහාරයට ගියෙමු. කෙගෝන් නිකායේ මූලස්ථානය හැටියට ගැනෙන මේ විහාරය, ක්‍රි.ව. 752 දී සාදා තිබේ. තනි ලෝභයෙන් තනන ලද මේ බුදු රුව, අඩි 54 ක් උසය. මුහුණ අඩි 15 ක් පළලය. ඇසක් අඩි 4 ක් දිගය. මාපටුහිල්ල අඩි පහමාරක් දිගය. ප්‍රතිමාව මැදි කොට ගොඩ නගා තිබෙන විශාල මන්දිරය ලෝකයේ විශාලම ලියෙන් කළ ගෙය හැටියට සැලැකේ. විශාල බුදු රුව හැඳින්වෙන්නේ “දයි බුවිසු” යන නමිනි.

නාරා නගරය පුරාම පත්සල් - උද්‍යාන ආදිය තිබේ. මුවන් පමණක් දහසකට අධික මේ උද්‍යානවල නිදැල්ලේ සැරි සරති. දස දහස් ගණන් ජපන් ජාතිකයෝ හා විදේශිකයෝ, මේ තැන් නිතර ම තරඹති. තරුණ ටකේසාන්, ඉතිහාසය ගැන දන්නා, චීන බස හා සාහිත්‍යය ටෝකියෝ විශ්ව විද්‍යාලයයේ අවසන් වසර ඉගෙන ගන්නා ශිෂ්‍යයෙකි. ඔහු මට අවශ්‍ය විස්තර දිගටම හොඳ ඉංගිරිසියෙන් සැපයූයේය. අපි සවස නවාතැනට ‘සෙයි කෙන්සෝ’ නානායම නම් වූ ජපන් හෝටලයට පැමිණියෙමු. කලින් යොදා ගත් පරිදි, හරුම් සකාඋච්චාන් සහ හිරොෂි කවිරොකි සාන් සවස පහට මේ නවාතැනේ දී අප හා එක් වූහ.

ඊයේ උදේ ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර සාකච්ඡාවකට සහභාගි වී, පසුව ෂින්ටෝ ආරාම තැරඹීමට ගියෙමු. බාන් සාන් ආපසු ටෝකියෝවට ගියේය. සවස් වරුවේ (JYVA) ජීවා ස්වේච්ඡා සේවකයින්ද “ටන් පොපො නො කායි” තැමැති ස්වේච්ඡා සේවකයින් ද සමඟ ගත කළෙමු. ශාරීරික දුබලතාවලින් පෙළෙන අය පවා, සේවයට යොදවා සතුටින් තබා ඇති සැටි දැකීමෙන් මම ප්‍රබෝධමත් වීමි. රාත්‍රියේ මා වෙනුවෙන් පැවැත් වූ හෝජන සංග්‍රහයේ දී, වර්ණසේයා පෙන්වා, සර්වෝදය ගැන ද කියා දුනිමි. මොවුන්ගේ නිහතමානිකම හා ආගන්තුක සන්කාරය අපට ද ආදර්ශයකි.

මෙහි මුළු දවසම ගෙවුණේ, ශාරීරික හා මානසික ආබාධවලින් පෙළෙන පුරවැසියනට, කෙතෙක් දුරට නාරා නගරයේ තිබෙන මහජන

ගොඩනැගිලි හා පහසුකම් ගැලපේද යන කරුණ සෙවීමට මේ ආයතනය ඒ සඳහා යොදා ඇති සමීක්ෂණයකට සහභාගි වීමටය. එය උදේ නවයට ඇරඹිණි. රාත්‍රියේ භක්ති මැතිනියගේ නිවසේ අමුත්තෙක් ලෙස සිටීමට මේ අය කටයුතු යොදා තිබේ. හෙට නැවත ටෝකියෝ නගරයට ආපසු යන්නෙමු.

ඊයේ උදේ හරුම් සාන්, කුරෝකි සාන් හා මම, උදේ නවය වන විට නාරා නගරයේ කලින් රැස්වීමකට යොදා තිබූ ස්ථානයට ගියෙමු. හතළිහක පමණ ස්වේච්ඡා සේවක පිරිසක් එතැනට රොක් වි සිටියහ. සියලු දෙනාම තරුණ තරුණියන් වූ අතර, විශේෂ ලක්ෂණයක් වූයේ, ඒ අය අතරින් දහදෙනෙකු පමණ අංග චිකල තරුණ තරුණියන් වීමය. ඔවුන් බොහෝ දුරට ස්වාධීනව කටයුතු කළ අතර, අවශ්‍ය විට සාමාන්‍ය අය ඔවුන්ට අන දුන්න. සාමාන්‍ය අය සහ අංග චිකල අය අතර වෙනසක් දක්නට නොතිබුණි.

උදේ නවයේ සිට සවස හතර වන තුරු රෝද පුටුවල වාඩි වී අපට කිලෝ මීටර් දහයක් පමණ යන්ට තිබුණි. රෝද පුටුව තුළින් නගරය දැකීම අරමුණ විය. අංග චිකල අයට සාමාන්‍ය අයවළුන් වශයෙන් මහජන පාරවල්, මහජන පහසුකම් ආදිය කෙසේ පාවිච්චි කළ හැකි ද අඩුපාඩු මොනවාද? යන්න සොයා බැලීම, මේ ව්‍යායාමයේ අරමුණයි. අප තිදෙනාත්, අවුරුදු පහළොවේ පාසල් සිසුවියන් දෙදෙනෙකුත්, අපේ කණ්ඩායමට අයත් වූහ. සවස් වන විට කාශ්ටක අවි රශ්මිය නිසා ඉතා වෙහෙසට පත්ව සිටියත්, මෙය ඉතා වැදගත් අත්දැකීමකි. අපේ මාවත වැටී තිබුණේ, වීදි අතරින් මෙන්ම, ආරාම ද තුළිනි. සියල්ලෝම අතේ සමීක්ෂණ පෝර්ම කොළ තිබුණේය. සංවිධායකයන් අතේ (ටෝකි ටෝකි) චලන ගුවන් විදුලි කතා යතුරු හා එක් එක් කණ්ඩායම සිටින තැන් දැන ගැනීමට අවශ්‍ය සිතියම් ද තිබුණේය. දිගටම ඔවුන් හා මේ සේවයේ මා ඇවිදීම ගැන ඔවුහු බලවත් සේ සතුටු වූහ.

සවස නැවත හෝටලයට පැමිණ, වතුර නා, ෆූයි (FUI) නැමැති මහත්මයෙක් සමඟ ඔහුගේ නිවසේ අමුත්තෙකු ලෙස රාත්‍රියට සතුරායි නගරයට පැමිණියෙමි. ඔහුගේ බිරිඳ හා දරුවන් දෙදෙනා මා අදරින් පිළිගත්හ. මෙයින් වැඩිමල් ළමයා පහළොස් හැවිරිදි ගැහැනු ළමයෙකි. උපන් ගෙයිම බාලක පක්ෂගාත රෝගය හැදීම නිසා, ඇය අංග චිකලය. ඇවිදීමට හෝ අන පය සාමාන්‍ය ලෙස හසුරුවන්නට හෝ බෙල්ල පාලනය කරගන්නට හෝ ඇයට බැරිය. ඇගේ මුහුණ ඉතා ලස්සනය. ලාමකය. දත් දෙපෙළ ඉතා සුදුය. සිනහ වන විට පුදුම සිරියාවක් තිබේ.

එහෙත් අමාරුවෙන් මගේ මුහුණ දෙස බෙල්ල හරවා බලා, සිනහ වෙන්ට තැන් කරන විට, අහලෙන් අහල අත දික් කර මගේ අතට අත දෙත්ට හදන විට, බිම දිගේ ඇදී ඇදී මා ළඟට කිට්ටු වෙන්ට හදන විට, මා හදවත කම්පා විය. මෙවැනි ජීවිත කාටවත් කවදාවත් ඇති නොවේවා යි මා ඇය දිනා බලා ගෙන පැනුවෙමි. දෙමාපියන් ඇයට හරිම ආදරේ බව මට පෙනිණ. කකුල් දෙක බිම තැවරෙමින් ඇය උස්සා එක් තැනක සිට - තව තැනකට ඇය ඔවුන් විසින් තැබුවේ අත දරුවකු වඩා ගන්නා විලසය. ඇයට මගේ ආදරය අවශ්‍ය බව දෙමාපියෝ කීහ. මම ඇය සමඟ ලංචි කතා කළෙමි. වරින් වර කටින් බේරෙන කෙළ ඔවුහු තුවායකින් පියදා දැමූහ. මා කතා කරන විට, ඇය ජපන් හෝඩියක අකුරු පෙන්වා, ඒ මගින් මා කතා කළ දේට උත්තර දුන් අතර, මගෙන් ප්‍රශ්න ද ඇසුවාය. බුද්ධිමත් - රුමත් අභිංසක දැරියකට, පෙර පවක් පල දී තිබෙන හැටි. අනිත් ළමයා - අපේ වූටි පුතා ජීවත්ගේ වයසේ ළමයෙකි. දෙමාපියන් මෙන්ම, මේ ළමයා ද ආගන්තුක සත්කාරයට සමතෙකි.

ජීවා ප්‍රජා සේවකයෙක් ද, සකුරාවල වෛද්‍ය ශිෂ්‍යයෙක්ද රාත්‍රී ආහාරයට අප සමඟ එකතු වූහ. ජපන් ක්‍රමයට සුදානම් කර තිබූ ආහාරය, කිසිවකින් අඩු නොවීය. අප ආහාර ගන්නා තුරුම ග්‍රයි මැතිනිය කුස්සියන් - කෑම කාමරයන් අතර ගමන් කරමින් තව තවත් ආහාර ගෙනාවාය; බෙදුවාය. රාත්‍රී දහයට නින්දට ගියෙමි.

උදේ නැගිට කිරි වීදුරුවක් බී, පොතක් කියවීමි. ග්‍රයි මහතා මා ලස්සන වන පෙනත් මැදින් ෆින්ටෝ ආරාමයට කැඳවා ගෙන ගියේය. ජපන් ඉතිහාසයේ ඉතා වැදගත් නගරයක් වූ 'සකුරා' නගරය ගැන විස්තර ඔහු මට කියා දුන්නේය.

උදේ ආහාරය ගෙන ආහාර ගැනීමට 'වොජ්ස්ටික්' ජෝඩු දෙකක් ද, සුප් කෝප්ප දෙකක්ද, පොත් වගයක්ද ඔවුහු මට තෑගි කළහ. උදේ නවයට පමණ ග්‍රයි මැතිනියට හා දරුවන්ට ආයුබෝවන් කියා, ඔහුගේ මෝටෝ රියෙන් අපි ගම්මාන හරහා දිග පාරකින් නාරා නගරය බලා නැවත පිටත් වීමු. ග්‍රයි මහතා සේවය කරන ගුවන් විදුලි අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයේ ප්‍රධානියාට හා සහෝදර සේවකයන්ට මා හඳුන්වා දී, උදේ දහයට සෙයිකොන්සෝ නවාතැනට මා ඇරඹූහ. මා එන තුරු මගේ මිත්‍ර හරුම් සාන් සහ හිරෝෂි කවුරෝකි එහි සිටියහ.

'ආයුබෝවන්' කීමේ දිවා ආහාරයත් 'ජීවා' ආයතනයේ සේවක සේවිකා විසින් උයා පිළියෙල කර තිබුණේය. ඉන්පසු ඔවුහු මට තෑගි බෝග ගොඩක් දුන්හ. ආයුබෝවන් කියා, අපි කුලී රියකින් නාරා දුම්රිය

පොළට ගියෙමු. එහි සිය පැයට සැතපුම් 100 කට අධික වේගයෙන් දුවන ලෝකයේ වේගවත්ම දුම්රියෙන් අපි ටෝකියෝ බලා පිටත් වීමු. අප එතනට බත් මහතාගේ මෝටර් රිය ටෝකියෝ දුම්රිය පළමු එවා තිබුණේය. එයින් ‘හෝටෙල් කායු කයිතාන්’ නැමැති හෝටලයට පැමිණියෙමි. දැන් මගේ නවාතැන එම හෝටලයේය. මා හා රාත්‍රි ආහාරය ගත් හරුම් හා කුරෝකි රාත්‍රියේ තම නිවෙස් කරා ගියහ.

පසුදා උදේ එනම් 24 දා හරුම් පැමිණ, බත් මහතාගේ කාරෙකෙන් මා සෙත් බෞද්ධ නායකයකු වූ ගරු ඕමාරි හමුවීමට කැඳව ගියේය. ඔහු සුප්‍රසිද්ධ ලේඛකයෙකි. ක්‍රියාත්මක සෙත් බෞද්ධ නායකයෙකි; රචකයෙකි. එමෙන්ම කඩු ‘හරඹවලට’ ප්‍රසිද්ධ තැනැත්තෙකි. ඔහුගේ නිවෙස් සිතුව නාද කළ විට, කාන්තාවක් පැමිණ අප ගෙතුළට කැඳවා ගෙන ගියාය; වාමී ගෙයකි. සෙත් පුහුණු මධ්‍යස්ථානයක් අල්ලපු වත්තේ තිබුණේය. ගරු ඕමාරි මහතා සුදු කිමෝනාවක් ඇඳ සිටි ඉතා තැන්පත් කෙනෙකි. ඉතා ශාන්ත ස්වරූපයක් තිබුණ ඔහුගේ වයස නොපෙනුණත්, හැට පැනපු කෙනෙක් බව මට සිතිණි. කෙස් මුඩු කර තිබීම නිසා ඔහුගේ ශාන්ත බව තවත් වැඩි විය.

හරුම්, ඔහුට මා හඳුන්වා දුන්නේය. ජපානයේ බෞද්ධාගමේ තත්ත්වය, නැවත බෞද්ධ පුනර්ජීවනයක් ඇති කළ හැකිද? වර්තමාන කාර්මික සමාජයට බෞද්ධ ගුණ ධර්ම ඇතුළු කළ හැක්කේ කෙසේද? අප රටවල් දෙක අතරේත් - ආසියාවෙන් - ලෝකයෙන් බෞද්ධ පුනර්ජීවයකට ඔහුගේ යෝජනා මොනවා ද? යන ප්‍රශ්න මම නැගීමි.

මේ ප්‍රශ්නවලට ඔහු දුන් පිළිතුරු, වෙනම ලිපියක් වශයෙන් සකස් කොට, දාන සභරාවේ පළ කිරීමට අදහස් කළෙමි. සෙත් හික්ෂුන් වහන්සේලා, සර්වෝදය හික්ෂු ආයතනයේ පුහුණුවට එවීමට මා ඔහුට කළ ආරාධනය, ඔහු අදරින් පිළිගත්තේය. කිහිපවරක්ම ඔහු අපේ ව්‍යාපාරයට ආශීර්වාද කළ අතර, අප ගත් මග ඔහු ඉතා අගේ කරන බවත්, මිනිස් ශිෂ්ටාචාරයට එය මහත් ශාන්තියක් බවත් පළ කෙළේය.

පැය එකහමාරකට පසු ඔහුගෙන් සම්මුගෙන, යෑමට සැරසෙන විට ඒ දෙපළම යාර 100 ක් පමණ ඈත අප කාරෙක තිබුණ තැනට පැමිණ, අප නො පෙනී යන තුරු නැව් නැව් දෙ අත් එක් තැන් කොට ආචාර කළහ.

එතැන සිට (JOCV) ජපාන විදේශීය සහයෝගිතා ස්වේච්ඡා ආයතනයට පැමිණියෙහි. පැය දෙකක පමණ ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර සාකච්ඡාවකට මෙහි දී සහභාගි වුණෙහි. එය මෙහි ප්‍රධාන පුවත් පතේ එම මස 28 දා විශේෂ ලිපියක් හැටියට පළවෙන බව ඒ ප්‍රවෘත්ති ලේඛකයා මට පැවසීය.

රීළඟට ස්වේච්ඡා සේවකයින් තෝරන අන්දම බැලීමට මම ගියෙහි. පළමුව ප්‍රාන්ත 47 න් අයදුම් පත් කැඳවීම, ලිඛිත පරීක්ෂණයක් කිරීම, සම්මුඛ පරීක්ෂණයක් කිරීම ආදී ඉතා අමාරු ක්‍රමයකටයි, මොවුන් තෝරන්නේ. ඉන්පසු මාස හතරක පුහුණුව පැවැත්වේ. භාෂාව මෙන්ම, කාර්මික විද්‍යාව ද මෙයට අයත්ය. ඇත්ත වශයෙන් මෙහි සිට පිටව යන ස්වේච්ඡා සේවකයන් විශේෂඥයන්ය. දැනට රටවල් 20 ක පමණ 500 කට අධික ස්වේච්ඡා සේවකයෝ සේවය කරති. රාත්‍රියේ දොළහ පමණ වන තෙක්, හරුම් සමඟ මම ලිපියක් සකස් කොට නිදා ගනිමි.

රීයේ දවසේ උදේ ගතවුණේ හිරු පුහුණු මධ්‍යස්ථානයේ සර්වෝදය දේශනයක් කිරීමටය. පසුව ලංකා තානාපති කාර්යාලයට ගියෙහි. ලේකම් තන්දා ගොඩගේ මහතා ද, කිරිආරච්චි මහත්මයා ද, ඩයස් මහත්මිය ද හඳුනාගනිමි. පසුව තානාපති තුමා වූ බර්නාඩ් නිලකරුණ මහතා සමඟ මගේ ගමනේ විස්තරය කීවෙහි. ආයතනය සමඟ සම්බන්ධය ඇති කර ගැනීමේ වැදගත්කම ද කීවෙහි. JAICA/JOCV හරුම් ද හඳුන්වා දිනිමි. රාත්‍රියේ සොයිච් බාත් මහතා හෝටලයට පැමිණ, රාත්‍රී එකට ආහාර ගෙන මා සමඟ සාකච්ඡා කොට, මෙහි ම නිදා ගත්තේය. ඔහු ඉතා බුද්ධිමත් ශාන්ත පුරුෂයෙකි. මොහු හඳුනා ගැනීම මේ ගමනේ ප්‍රධානම ප්‍රයෝජනයයි.

සවස හතරට ජපානයට ආයුබෝවන් කියා ‘බ්‍රිටිෂ් එයාවේස්’ යානයෙන් සිය රට බලා ගමන් ඇරඹූ වෙමි. දින හැටක් - ත්‍රියයන් ගෙන් වෙන්ව - වෙසෙසින් මෙනෙක් නුදුටු ලේ කැටි පුතකු දියත් සමන්ත දැකීමේ ආශාව ද ඇතිව, මම ආපසු පිය නහමි. ජපානයේ දී මෙන්ම, ඇමෙරිකාවේ දී හා කැනඩාවේදී ලත් අත්දැකීම් මේ පිටම ලියා තැබීමට මම අදහස් කරමි. එහෙත් ගෙදර ගිය විට මෙයට කාලයක් තිබේ දැයි නො දනිමි. මා කාලය සොයා ගත යුතුය.

රීයේ ‘මොරලොස්’ ආයතනය නැරඹීම හැරුණු විට, වැඩි වැඩක් නො තිබිණි. ප්‍රතිපත්තිවලින් අප හා සමාන වූ මොරලොස් ආයතනයේ වෙනස නම්, එහි සිසු සිසුවියන් සඳහා තිබෙන අතිශය සුබෝපහෝගී

ජීවිතයයි. හැම පත්ති කාමරයකම බුමුතුරුණු, රසායනාගාරයකම ස්වයංක්‍රීය අධ්‍යයන උපකරණ, පුස්තකාලයේ විඩියෝ වේජ් යන්ත්‍ර, භාෂා රසායනාගාර, හැම ශිෂ්‍යයන් හතර දෙනෙකුටම ගුරුවරයෙක්, පිහිනුම් තටාක, සපත්තු පොලිෂ් කිරීමට පවා යන්ත්‍රයක් ආදී වශයෙන් හැම පහසුකමක්ම එහි තිබේ. හොඳ විනයක් බාහිරව පෙනුණත්, මේ පහසුකම් අතරින්, ආධ්‍යාත්මික ජීවිත ගොඩ නැගෙවී දැයි මට සැක සිතීමි. එහි පාලක මණ්ඩලයට පැයක පමණ සර්වෝදය ගැන දේශනයක් කළෙමි.

ඊයේ සවස සොයාචි බාන් මහතා පැමිණ, මට ආයුබෝවන් කියා ගියේය. රාත්‍රියේ ඔහුගේ පුතා ටකේ බාන් සාන් පැමිණ, රාත්‍රී ආහාරය ලබා දී ටෝකියෝවේ උසම ගොඩනැගිල්ලකට රාත්‍රියේ මා කැඳවා ගෙන ගොස් නගරය පෙන්නුවේය. තව ටිකකින් බාන් මැතිනිය මා හමුවීමට එන්නීය.

මා සර්වෝදයෙන් එළවීමට කළ කුමන්ත්‍රණයක්

මා සෑහෙන කාලයක් රට අභ්‍යන්තරයේද, විදේශ රටවලද, මහත්සි නොබලා, දිව්‍ය සැතපුම් දහස් ගණන් ඇවිදීමත්, පුද්ගලයන් සහ ආයතන දැනුවත් කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 1975 අවසන් වන විට දේශීය සහ විදේශීය වශයෙන් විශාල ප්‍රතිඵල සර්වෝදයට ලැබී තිබුණේය. ඒ අතර බොහෝ ආධාර උපකාරද ලැබෙන්නට විය. ජීවිතයේ කිසිම දවසක පිටරටක සංචාරයක යෑමට පවා අවස්ථාව නොලැබුණු බොහෝ තරුණ තරුණියන්ට, ඒ වරප්‍රසාදය මා හිමි කර දුන්නේ, ඔවුන් කෙරෙහි තිබූ ලොකු විශ්වාසයකින් සහ හක්තියකිනි. මේ සෑම අයෙකුටම මා විසින් අවවාද දී තිබුණේ, මේ රටේ සිටියත්, පිටරටකට තාවකාලිකව ගියත්, කිසිසේත් පාරිභෝගික සමාජවල තිබෙන ජීවන රටාවට ඇලුම් නොකරන ලෙසය. දුප්පත්කමින් තොර වූ, සුබෝපභෝගිත්වයෙන්ද තොර වූ, මැද පිළිවෙතේ ජීවන රටාවකට හුරු වන ලෙසය. මගේ ජීවිතයෙන් මේ ආදර්ශය ඔවුනට දුනිමි.

මේ යුගය වන විට සෑම පුද්ගලයෙක් සමහම පෞද්ගලික සම්බන්ධතාවක් තබා ගැනීමටත්, ඔවුන්ගේ වැඩ කටයුතු ගැන සොයා බැලීමටත් මට නොහැකි වූ නිසා, නියමිත අයට වගකීම් බාරදීමට සිදුවිය. මෙයින් සමහරෙක් එම වගකීම් නිසි සේ ඉටු කළ අතර, තවත් සමහරෙක් ඒවා පැහැර හැරියා පමණක් නොව, සර්වෝදයට ලැබෙන ගෞරවය සහ සම්පත් තමන්ගේ පෞද්ගලික වාසියට හරවා ගත්හ. උදාහරණ කිහිපයක් ගෙන බලමු:

කලෙකට ඉහත දී අපේ සිත් දිනා ගත් එක්තරා කාන්තාවක්, සර්වෝදයේ එක් අංශයෙක විධායක නිලධාරියක ලෙස සේවය කරමින් සිටියා ය. ඇයගේ දෙමාපියන්ද, සහෝදර, සහෝදරියන්ද, මා සැලකුවේ මගේම පවුලේ අය හැටියටය. මේ අයද, මා ඔවුන්ගේම පවුලේ කෙනෙක් හැටියට බාරගෙන තිබුණේය. මේ මුළු පවුලම සර්වෝදය පවුලක් විය. මේ අතර මම ඇය විදේශ රටක විශ්ව විද්‍යාලයක පුහුණුවක් සඳහා පිටත් කර හැරියෙමි. ඒ පුහුණුව අවසාන කර ඇය ආපසු පැමිණ, එම අංශය දියුණු කරනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වූයෙමි. තම සැමියා සහ දරුවන්ද එම රටටම ගෙන්වා ගත් ඇය, එහි පදිංචි වුවා පමණක් නොව, දශක දෙකහමාරක් ගත වී අද වන තුරු සර්වෝදය ගැන සොයා බැලුවේ නැත.

ඊ ළඟට කියන්නට යන තැනැත්තා, කලක් රජයේ සංස්ථාවක ප්‍රධානියෙක්ව සිටියේය. විදේශ උපාධිද ලබා රටට ඉමහත් සේවයක් කරමින් සිටි ඔහු, ඒ අතරතුර සර්වෝදයටද ක්‍රියාකාරීව සහභාගි වී හුඟක් මහත්සි වී අගනා සේවයක් ඉටු කළේය. මේ අතරතුර මට සහභාගි වීමට තිබූ සමුළුවකට ඔහුට සහභාගිවීමට මම සැලැස්වූයෙමි. මට ආරාධනා කළ ආයතනය, ගුවන් ගමන් සහ ඉඳුම්-හිටුම් ආදී සියල්ලම ඔහුට ලබා දුනි. මේ කාලයේ රටෙන් පිටවීමට හෝ විදේශ විනිමය ගුවන් ගමන් සඳහා වියදම් කිරීම ලෙහෙසි පහසු දෙයක් නොවීය. මේ ප්‍රශ්නය මට බලනොපෑවේ මට ආරාධනා කළ සෑම ආයතනයක්ම, මා වෙනුවෙන් සියලු වියහියදම් දැරූ නිසාය. මා දුන් අවස්ථාවෙන් ප්‍රයෝජන ගත් ඔහු, එම රටේම පදිංචි වී, පසුව තමාගේ බිරිඳ සහ දරුවන්ද එහි කැඳවා ගත්තේය. බොහෝ කලකට පසුව ඔහු හදිසියේ මියගිය බව පමණක් පුවත්පතකින් දුටුවෙමි.

බතික් අංශය වැනි කුඩා කර්මාන්ත විශාල ප්‍රමාණයක් මෙන් මැදුරේ ඇරඹූ පසු, නොයෙක් රටවලට ඒවා අපනයනය කිරීමටද, විවිධ ආයතන සම්බන්ධ කර දුනිමි. මේ අංශවල වැඩ කරන දක්ෂ තරුණ තරුණියන්ද ඒ රටවලට යවා, එම රටවල දී ඒවා නිෂ්පාදනය කරන ආකාරය, එහි පාරිභෝගිකයන්ට පෙන්වා දී, ඒ මගින් අපේ අපනයනය වර්ධනය කර ගැනීමට ඉඩ සලස්වා දුනිමි. මෙයින් බොහෝ දෙනෙක් ආපසු පැමිණ, තමන්ගේ නිෂ්පාදන අංශවල වැඩ කළ අතර කෙනෙක් දෙදෙනෙක් මෙහි වැඩ කරන අතර, තමන්ගේම පෞද්ගලික ව්‍යාපාර අපට නොදන්වා ආරම්භ කළ හ. සර්වෝදයට ලැබෙන ඇණවුම්

ඔවුන්ගේ ආයතනවලට අපට නොකියාම හරවා ගත් හ. මෙම සදාචාර විරෝධී ක්‍රියාව ගැන මම දැනගත් විගස එවැනි අය සර්වෝදයෙන් පිට මං කළෙමි. ඔවුන් පෞද්ගලිකව දියුණු වුවාට මගේ විරෝධයක් තිබුණේ නැත. එහෙත් මූලස්ථානයේත්, මධ්‍යස්ථානවලත්, ගම්මානවලත් බතික් වැනි හස්ත කර්මාන්තවලින් යමක් උපයාගත් තරුණ තරුණියන්ගේ ආදායම් නැති කොට, ඔවුන් අසරණ කොට, තමන් පමණක් සංවර්ධනය වන්නට කටයුතු කිරීම බලවත් වරදෙකි.

මගේ සර්වෝදය ජීවිත කාලයේදී මෙවැනි විශ්වාස කඩ කිරීම් සහ ද්‍රෝහිවීම් අනන්ත අප්‍රමාණව අත් විඳ ඇත්තෙමි. එහෙත් මට කිසි සේත්ම විශ්වාස කළ නොහැකි අන්දමට, තවත් සමහරුන් අපේ වැඩිහිටියන් පවා මූලා කොට, සර්වෝදයෙන් මා තෙරපීමට හැත්තෑව දශකයේ මැද භාගයේදී විශාල කුමන්ත්‍රණයන් පවා කළහ. (මේ පිළිබඳ ගුණදාස ලියනගේ සූරින්ගේ දෙල්ගහයට ගෙදර පොතේද විස්තරයක් තිබේ.)

සුරෝපය, අමෙරිකාව, කැනඩාව, ජපානය ආදී රටවලට ගොස්, සර්වෝදය ව්‍යාප්ත කරමින්, සර්වෝදයට සම්පත් සොයමින්, මගේ කාලය සහ මහත්සිය යොදවන අතර, මා බලාපොරොත්තු වූයේ මෙහි සිටින සියලුදෙනාම, අවංකව, පක්ෂපාතීව, මෙහි වැඩ කටයුතු ගෙන යනු ඇතැයි කියාය. එහෙත් සිදුවූයේ වෙනත් දෙයකි. මම ලොව වටා රවුම් ගසමින්, විනෝද වන බවත්, ලංකාවේ සිටින අවස්ථාවලදී පවා වැඩිහිටියන් හමුවී අවවාද අනුශාසනා පවා නොගන්නා බවත් ඔවුන්ගේ සිත් තුළට කා වැද්දවීමට සමහරු කටයුතු කළහ. සමහර වැඩිහිටියන්ද සම්බන්ධ කරගෙන, සමාන්තර ආයතන ද ගොඩනඟා ගෙන සම්බන්ධතා තිබූ විදේශ ආයතනවලට ආධාර ඉල්ලා යෝජනා ක්‍රමද යැවූහ. මෙවැනි ක්‍රියා කලාපයන් ගැන කිසි සේත් නොදැන සිටි මට, මේ සියල්ල හෙළිවූයේ එවැනි අයදුම්පතක් කැනඩාවේ 'සීඩා' ආයතනයේ කාර්යාලයේදී දැකගන්නට ලැබීමෙනි. සර්වෝදයට සැලසුම් කරන ලද ව්‍යාපෘතියක්, වෙනත් ආයතනයක ලිපි ශීර්ෂයක ලියන ලද ලිපියක් සමඟ ඔවුන්ට යවා තිබුණේය. එකම ව්‍යාපෘතියක් ආයතන දෙකකින් ලැබුණේ කෙසේදැයි ඔවුන්ට ප්‍රශ්නයක් විය. ඔවුන් මගෙන් විමසූ විටයි මා රවටා ඇති බව අවබෝධ වූයේ. එවෙලේම අපේ ඉල්ලුම් පත හරහා එය ඉල්ලා අස් කර ගත් බව, මම ඔවුන්ගේ ලිපිගොනුවේම ලියා ඒ පිළිබඳව තවත් කතා නොකළෙමි.

මගේ මුළු සංචාරයම මාස 3 ක් පමණ වූ නිසා මා ලංකාවට පැමිණි වහාම, සෙසු බොහෝ දෙනෙක් මෙන්ම, මා ද - ව්‍යාපාරය කෙරෙහි කලකිරීම් සර්වෝදයෙන් තොරවීමට මේ අය කුමන්ත්‍රණය කර තිබූ බව විවිධ අයගෙන් දැනගනිමි.

මේ පිළිබඳව මා මුලින්ම දැන ගත්තේ එවකට බැංකොක් නගරයේ ලෝක ආහාර සංවිධානයේ සේවය කළ චන්ද්‍රා ගොන්සේකා මහතාගෙනි. මා ජපානයේ සිට ලංකාවට ආපසු එන ගමනේදී, එක් රැස් බැංකොක්වල ඔහුගේ නිවසේ නතර වුණෙමි. ඉවත් නොවූපලේ සිට ඔහුගේ නිවසට මා කැඳවාගෙන එන අතර, ඔහු මට මෙසේ පැවසීය: 'ආරි, මට මෙය කියන්නත් කනගාටුයි. නමුත් ඔබ ආපසු සිය රටට යන විට, ඔබට මුළු සර්වෝදය ව්‍යාපාරයම වෙන අයගේ අතට අරගෙන තිබෙන බව දකින්නට ලැබේවි.'

'සර්වෝදයත්, ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සංගමයක් නේ. ඒ නිසා ඔබ කියන්නේ සාමාජිකයන් එකතු වී මගේ තනතුරුවලින් මා අස් කරලයි කියන එකද?'

'ඒකත් වෙන්න පුළුවන්.'

'ඔබ කොහොමද දන්නේ?'

'මට ටෙලිෆෝන් කෝල් කිහිපයක්ම ආවා.'

මම චන්ද්‍රා පොන්සේකා මහතාට මෙසේ පැවසීමි:

'ඔබ මට දුන්නේ ඉතාමත්ම හොඳ ආරංචියක්. කවුරු හරි මේ ව්‍යාපාරය අතට ගන්නායි කියන්නේ, සිය ගණනක් සේවකයින් සහ මධ්‍යස්ථාන විශාල ප්‍රමාණයක්, එමෙන්ම සේවාවන් රැස්කර පදනා අවශ්‍ය සම්පත් සෙවීම, ඒවා පරිපාලනය කිරීම ආදී සියලු කටයුතු මේ අය බාරගත් බවයි. ඒ කියන්නේ මගේ බර සියල්ලම සැහැල්ලු වෙනවා. හැරත්, කැනඩාවේ මහාචාර්ය රුබී කිඩ් මහතා, එතුමාගේ අධ්‍යාපන ආයතනයේ සුප්‍රසිද්ධ අධ්‍යාපනඥ බ්‍රසීලයේ පවුලේ ජ්‍යෙෂ්ඨ මහතාගෙන් හිස් වන මහාචාර්ය ධුරය මට දෙවසරකට බාර ගන්න යැයි ඉල්ලීමක් කළා. මට එය බාරගෙන, බිරිඳ සහ දරුවන් සමඟ එහි ගොස්, යම් ශාස්ත්‍රීය සේවයක යෙදෙන අතර, ආර්ථික වශයෙන්ද මට ස්ථාවර වෙන්න පුළුවන්.'

කෙසේ නමුත් ආපසු ලංකාවට පැමිණ ඉවත් නොවූපලේ සිට මොරටුවට එන අතරමග, උපාලි සේනානායක මහතාගේ නිවසට ද, කරුණානන්ද මහතාගේ නිවසට ද, හේවගේ මහතාගේ නිවසට ද, ගොඩ වී මම මොරටුව මූලස්ථානයට පැමිණියෙමි. එදාම රාත්‍රියේ පවුල්

හමුවක් කඳවා, කිරිවන්දෙනිය මල්ලී ඇතුළු එහි සිටි පිරිසට ම විසින් විධායක මණ්ඩල රැස්වීමක් කඳවා, සංගමයේ කටයුතු සහ මෙහි වගකීම් ඉසිලීමට බාරගන්නා අයට බාරදී රටින් පිටවෙන බව දැනුම් දුන්නෙමි. මම හේතුවක් දැන්වූයේ නැත.

බද්දේගම, මාතර, තණමල්විල ආදී ප්‍රධාන මධ්‍යස්ථානවලට ගොස් මේ පණිවුඩය දී, අවසන් වරට පූජ්‍ය පණ්ඩිත හේන්පිටගෙදර ඤාණසීහ ස්වාමීන් වහන්සේට මාගේ තීරණය දැනුම් දීමට පාතකඩ හික්මු පුහුණු මධ්‍යස්ථානයට ගොඩවිමි. මගේ පුද්ගලයට මෙන් මා එදා එහි එන බව දැනගෙන තිබූ පණ්ඩිත හාමුදුරුවෝ, කරුණානන්ද මහතා, මහාචාර්ය එල්. ජී. හේවගේ මහතා, උපාලි සේනානායක මහතා, කිරිවන්දෙනිය මහතා ආදීන් ද, ගරු හැවන්පොල රතනසාර හිමියන් ආදී හිනි පැවිදි පිරිසක් එහි කඳවා තිබුණි. ඔවුන් ඉදිරියේදීම මගේ තීරණය පණ්ඩිත හාමුදුරුවන් වහන්සේට දැනුම් දුනිමි.

“පණ්ඩිත හාමුදුරුවනේ, හැමදෙනාගේම උදව්වෙන් අංග සම්පූර්ණ ජාතික පුනර්ජීවන ව්‍යාපාරයකට පදනම දැමීමට අද වනතුරු මම නිස්සරණාධ්‍යානයෙන් සේවය කළා. නමුත් යම් පිරිසක් වැඩිහිටියන් ද මා ගැන කලකිරිවා මෙම ව්‍යාපාරයෙන් මා ඉවත් කිරීමට කටයුතු කර තිබේන බව මට දැනගන්නට ලැබුණා. ඒ අය සමඟ ගැටෙන්නේ නැතුව මගේ සියලු වගකීම් ඔවුන්ට බාරදී, ඊළඟ විධායක මණ්ඩල රැස්වීමේදී මේ සියලු තිලතලවලින් ඉවත් වී විදේශගත වෙනවා. ඔබ වහන්සේගේ ආශීර්වාදය ලබාගෙන යන්න මට අවසර දෙන්න.”

මේ අවස්ථාවේදී සිංහ රාජයෙක් ගර්ජනා කරන්නා මෙන්, ඤාණසීහ හිමියන් ප්‍රකාශ කළ වචන මම මෙහි සඳහන් නොකරමි.

ඉන් පසුව උන් වහන්සේ තවත් ස්වාමීන් වහන්සේලා 5 නමක් එතැනට කඳවූහ.

“ආරියරත්න මහත්මයා දැන් දණ ගහගන්න. දැන් වැඳගන්න. මම මේ කියන වචන කියන්න.”

“මම මගේ මව්වරට හැරදා යන්නේ නැහැ. ධර්මද්වීප ධාන්‍යාගාර අරමුණ හිතේ තබාගෙන ආරම්භ කළ සර්වෝදය ඉදිරියට ගෙන යෑමට කුමන බාධක ආවත්, මම ඇපකැප වෙනවා. ඒ මාර බලවේගවලට මම ඉඩදෙන්නේ නැහැ.” මම හිස එසවිමි. “හාමුදුරුවනේ මට එය කියන්න බැහැ.” නැවත ඤාණසීහ හාමුදුරුවෝ හඬනගා මෙසේ කීය:

‘මහත්තයෝ - මහත්තයාට තබා, මේ රටේ මහරජ්ජුරුවන්ටවත් සංඝ ආඥා පැහැර හරින්න බැහැ. මේ සංඝ ආඥාවක්. මම මහා ස්ථවිර

නමක්. මේ අය උපසම්පදා හිමිවරු. දැන් වැඳගෙන මේ කියන එක කියන්න.' මම කීකරු වීමි.

උන්වහන්සේ කී වචන එසේම හඬ නඟා කීවෙමි. අනතුරුව පණ්ඩිත භාමුදුරුවන්ට වැඳ නමස්කාර කොට, එතැන සිටි අනෙක් අයට ද ආචාර කොට, මම වහාම මෙන්මුදුරට ආවෙමි. නැවත පවුල් හමුවක් කැඳවා මා විසින් පෙර සේම සියල්ල කරන බව ඔවුන්ට දැන්වීමි. විධායක සභාව කැඳවා නාහිමියන් ඉදිරිපිටදීම සියලු වගකීම් නැවත භාර ගනිමි. සමහරුන් අපෙන් ඇත්වී ගියත් සමස්තයක් වශයෙන් සර්වෝදය පවුල එක්සේසත් වී 76 මැදභාගයේදී ඇති වූ කුමන්ත්‍රණය ජයගෙන අපේ ගමන ඉදිරියටම ගියෙමු.

සෑම මිනිසෙක් තුළම ආත්මාර්ථය තිබේ. ආත්මාර්ථය හැකි තරම් දමනය කරගෙන කෙසේ හෝ ආත්මීය හැඟීම ජය ගැනීම විමුක්තියට මගයි. බාහිර වශයෙන් සමාජ විමුක්තියක් ඇති කිරීමට කැපවූ අය අභ්‍යන්තරික වශයෙන් ආත්මීය හැඟීම ජය ගැනීමට වෙර වැටිය යුත්තෝය.

සර්වෝදය ඉදිරි ගමනට මෙවැනි බාධා ඇති වීම ගැන එදා මම බොහෝසේ දුක් වීමි. යථාර්ථය තේරුම් ගත් විට උපේක්ෂාසහගත වීමි. දැන් නම් ඒ උපේක්ෂා සහගත බවේම ස්ථාවරව සිටීමට තරම් අත්දැකීම් ලබා ඇත්තෙමි.

මේ කුමන්ත්‍රණයට සම්බන්ධ යැයි සිතා සිටි සෑමදෙනා කෙරෙහිම මේ උපේක්ෂා සහගත බව පුරුදු කළ මම, ඔවුන් වෙනුවෙන් මා විසින් කළ හැකි හැම යුතුකමක්ම ඉටු කළෙමි.

එකම ආලෝකයේ වත්ත

එක්දහස් නවසිය හත්තැහැයේ වසරේ, මා ජපානයේ කළ සංචාරයෙන් පසු සෑම වසරකම යටත්පිරිසෙයින් දෙවරක් වත් මට යළි ඒ රටේ සංචාරය කරන්නට අවස්ථාව සැලැසිණි. මා එසේ සංචාරය කළේ දේශන පැවැත්වීම සඳහාය. සර්වෝදය දර්ශනය පිළිබඳව ජපන් ජනතාව දැනුවත් කිරීමය, ඒ දේශනවලින් කරන ලද්දේ. එසේ මා ඒ අවදියේ කළ සංචාර අතරින් අද දවසෙන් මගේ සිතේ අමරණීය ලෙස සතිටුහන් වී ඇති සංචාරයෙකි, 1984 ඔක්තෝබර් මස ජපානයේ

ජායාරූප: 81

ඉටෝයන් ගම්මානයේ දී මා ගත් ස්මාරකයක ඡායාරූපයක්

“ඉටෝයන්” නමැති ආදර්ශවත් ප්‍රජාව ජීවත්වන ගම්මානය දැක බලා ගන්නට ගිය අවස්ථාව.

කියෝටෝ නමැති නගරයේ කෙළවර කඳු බෑවුමකය “ඉටෝයන්” ජනාවාසය පිහිටා තිබුණේ. එවර අප එහි ගියේ ඔසාකා නුවර “රියෝ කෝෂි කායි” ආයතනය දැක බලා

ගන්නටත්, එහි ආසියා මිත්‍ර සංගමය සංවිධානය කැර තිබුණු රැස්වීමක් අමතා දේශනයක් පැවැත්වීමටත් යන අතරතුරය.

“ඉටෝයන්” යන ජපන් වදනේ තේරුම “එකම ආලෝකයේ වත්ත” යන්නය. මෙම සංවිධානයේ නිර්මාතෘ ලෙස සැලකෙන “ටෙන්කෝ ඉෂිඩා” නමැත්තා, ජපන් ජනතාව පිළිගන්නේ ජපානයේ “මහත්මා

ගාන්ධි" වශයෙනි. ඉටෝයන් ප්‍රජාව, ටෙන්කෝ සාන් යන ආදර නාමයෙනි අද ඔහු සිහිපත් කරන්නේ හඳුන්වන්නේ.

1872 දී ඉපදී ඇති එතුමා වයස අවුරුදු විස්සේදී තරම විශාල ජනාවාසයක් ගොඩනැගීමේ නියුක්ත වී ඇත. එහෙත් ඒ අවස්ථාවේදී එම ජනාවාසයේ අයිතිකරුවන් හා සේවක පිරිස් අතර විශාල අරගලයක් සිදු වූයෙන් එයින් කලකිරීමට පත් එතුමා සියලු දෑ සිහින අමතක කොට, සියලු සම්පත් හැර පියා, කියෝටෝ නගරයට අවුත් අයිතියෙන් තොර සමාජයක් ගොඩනැගීම සඳහා අලුත් ජීවිතයක් ආරම්භ කොට ඇත.

කියෝටෝ නගරයට පැමිණීම මුල් අවස්ථාවේ, ඔහු කර ඇත්තේ එහි නිවෙස්වලට ගොස්, ඒ නිවැසියන් ගෙන් අවසර ලබා, එහි වැසිකිළි පවිත්‍ර කිරීමේ කාර්ය භාරයයි. එය සිදු කොට ඇත්තේ සමාජ සේවයක් වශයෙනි. ඒ සඳහා කිසිදු දීමනාවක් ලබාගෙන ද නැත. එසේ කටයුතු කරද්දී, ඔහුට කුසගිනි ඇති වූ විට කැර ඇත්තේ, යම් නිවෙසක් ඉදිරි පසට ගොස් යාඥා කරන විලාශයෙන් සිටීමයි. එවිට සිත සතුටින් කෙනෙක් යමක් දුන්නොත්, ඔහු එය බාර ගන්නේය. ඔහුගේ කටයුතු අවඥාවට ලක් කරන කෙනෙක්, නොදී බැරි කමට වාගේ යමක් දුන්නොත්, ඔහු එය ප්‍රතික්ෂේප කළේය. වික කලක් ගත වන විට ඔහුගේ ක්‍රියාවේ සත් භාවයත්, ගැඹුරු චිත්තනය සහ දර්ශනයත් අවබෝධ කොට ගත් පිරිස්, ඔහු වටා පෙළ ගැසෙන්නට පටන් ගෙන ඇත.

ඡායාරූප: 83 ටෙන්කෝ-සාන් වයස 91 දී (1963 දී)

නමා ඉටු කරන මේ සමාජ සේවාවත්, ජීවන රටාවත් ඔහු හඳුන්වා ඇත්තේ “අපරිග්‍රහය” යන නමිනි.

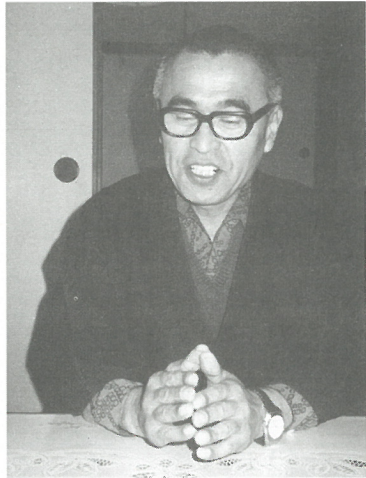
ටෙන්කෝ සාන් මේ අලුත් ජීවිතයට අවතීර්ණ වූවාත් සමඟම ඔහු ගේ බිරිඳ ඔහු ගෙන් වෙන් වී ඇත. ඔහු ඒ ගැන කණස්සලු නොවී, ඇයට තම නව ජීවිතය අවබෝධ කොට ගන්නට වසර දහයක් කල් දී ඇත. ඒ

ඡායාරූප: 82 ටෙන්කෝ-සාන් සහ ඔහුගේ බිරිඳ පවිත්‍ර කටයුතු සඳහා යෑම

වසර දහය ඇතුළත තමාව තේරුම් ගෙන, ඇයට ද ඉටෝයන් ජීවිතයට එකතු වන ලෙස ඔහු ඉල්ලා ඇත. එහෙත් ඇය යළි ඔහු වෙත නොපැමිණි නමුත්, ඔහු ගේ දරු දෙදෙනා මව් හැරදා පියාවෙතට පැමිණ ඇත. ප්ලමු බිරියට දුන් දස වසරේ කාල සීමාව ඉකුත් වත්ම, තෙත්කෝ සාන් යළි වෙනත් කාන්තාවක් ආවාහ කොට ගෙන ඇත. එහෙත් ඒ විවාහයෙන් ඔහුට දරුවන් ලැබී නැති බවය පැවැසෙන්නේ.

ඡායාරූප: 84 නිෂිධා - සාන්

ටෙන්කෝ සාන් ගේ අභාවයෙන්

පසු ඔහු ගේ පුතුන් දෙදෙනාය, ඉටෝයන් ජීවිතය ඉදිරියට ගෙන ගොස් ඇත්තේ. එහෙත් අද ඔහුගේ දරුවන් දෙදෙනාද ජීවතුන් අතර නැත. දැන් ඉටෝයන් ප්‍රජාවේ නායකත්වය ගෙන ක්‍රියා කරන්නේ ටෙන්කෝ සාන් ගේ මුණුපුරකු වන නිෂිධා - සාන්ය.

එදා: එනම් 1984 වසරේ ඔක්තෝබර් මාසයේ මා එහි යන විට, තරුණ නිෂිධා - සාන් මට මුණ ගැසිණි. ඔහු මා පිළිගත්තේ උණුසුම් සෙනෙහසිනි. ඔහු ගේ නායකත්වයෙන් යුතු ඉටෝයන් ගම්මානය පුංචි, සුන්දර, ඉතාම නිසසංල ගම්මානයෙකි. වට පිට හැම තැනක්ම නිල්වත් ගහ කොළින් පිරී පවතී. ඒ ගහ කොළ මල් බරය. එල බරය. සුන්දර කඳු බෑවුමක පිහිටි ඒ ගමට ඇතුළු විය හැක්කේ, ඉතා වේගයෙන් ගලා බසින දොළක් හරහා දමා ඇති පාලමකින් එගොඩ වීමෙනි.

එදා අපි ඒ පාලම පසු කොට, ඉටෝයන් ජනාවාසයට පැමිණ පළමුවෙන්ම එහි ප්‍රධාන කාර්යාලයට ගියෙමු. එහිදී අපට අප නවාතැන් ගන්නා කාමරයේ යතුර ලැබිණි. ඉන්පසු අපට මහ පෙන්වන්නට ආ කාන්තාව සමඟ නේවාසිකාගාරයට අපි ගියෙමු. එතැනට යා යුතුව තිබුණේ, ගස් වැල් අතරින් වැටී තිබුණු කුඩා බොරළු පාරක් ඔස්සේය. අපට නවාතැන් ගන්නට සිදු වී තිබූ කාමරයේ, කිසිම ඇඳ පුටුවක් ආදිය තිබුණේ නැත. තිබුණේ බිම එළන ලද පැදුරු පමණි.

අපි එහි වාඩි වී ගිමන් නිවන අතර, ජපන් තේ පෝච්චියක් සහ තේ කෝප්ප තුනක් තැබූ කුඩා මේසයක් අප වෙතට ගෙන එන ලදී.

අපි ඔවුනොවුන් දැන හඳුනා ගතිමු.

අනතුරුව ඔහු තම ප්‍රජාව සහ ගම්මානය ගැන තොරතුරු විස්තර කර දුන්නේය.

මෙය දීර්ඝ කාලයක් මුළුල්ලේ පියවරෙන් පියවර ගොඩ නැඟූ ගම්මානයකි. මෙහි සිටින කෙනෙකුට අයිතිය ඇත්තේ පැදුරු එක හමාරක් පමණි. එක පැදුරක් නිදා ගැනීමටය. අනෙක් කුඩා පැදුර වාඩිවීමටය. කිසිවකුට පෞද්ගලිකව අයිති කිසිවක් නැත.

මෙහි අධ්‍යාපන කටයුතුවලට සහ වෘත්තීය පුහුණුවට ප්‍රධාන ස්ථානයක් ලැබේ. ඒ යටතේ මෙහි පෙර පාසලක්, ප්‍රාථමික සහ කණිෂ්ඨ පාසල් දෙකක්, ජ්‍යෙෂ්ඨ පාසලක් සහ විශ්ව විද්‍යාල පන්තිද පැවැත්වේ.

එහෙත් මෙහි සම්පූර්ණ ජනගහනය තුන්සියයකට අඩුය.

අධ්‍යාපන ඒකක සහ මධ්‍යස්ථාන හැරුණු විට, මෙහි මුද්‍රණාලයක්, කෘෂිකර්මයට අදාළ බීජ සහ උපකරණ බෙදා දෙන මධ්‍යස්ථානයක්, ගෘහ නිර්මාණ අංශයක්, හතු නිපැයුම් මධ්‍යස්ථානයක්, පොදු මුළුතැන් ගෙයක් සහ පොදු බොජුන් හලක් ආදී ගොඩනැගිලි ගණනාවක් තිබේ.

මෙම පරිසරයේ ඇත්තේ පුද්ගලිකාර නිහඬියාවෙකි. හරියට අපේ රටේ වනගත සෙනසුනකට ගියා වැනිය.

පුද්ගලයාට කාරණයක් නම්, ඒ කිසිම ගොඩනැගිල්ලකට දොර අගුලු දමා නොතිබීමය. මෙහි මුදල් පරිහරණයක් නැත. එමෙන්ම මේ ස්ථානයේ පවත්නා සුපිරිසිදු භාවය ද ආදර්ශවත්ය. දූවිලි පොදක්, ගිනිකුරු කොටයක් වැනි අප ද්‍රව්‍යයක් දකින්නට වත් නැත. ඒ පිරිසිදුකම නිසා දෝ මැස්සෙක්, මදුරුවෙක් පැත්ත පළාතක නැත.

ඉටෝයන් ප්‍රජාවත්, ඉටෝයන් ගම්මානයත් සාමයේ සහ අභි-සාවේ සංකේතයක් වශයෙන් හැඳින්විය හැකිය. එපමණක් නොවේ; තෙත්කො - සාන් ප්‍රකාශ කළ පරිදි “අයිතිය අත් හළ විට අසීමිත සම්පත් ලැබේ” යන කියමන සනාථ කෙරෙන සුපිරිසිදු ස්ථානයක් ලෙස ද මෙම ගම්මානය දැක්විය හැකිය.

සවස් භාගයේ ඉටෝයන් ගම්වාසීන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් රැස්වීමක් පැවැත්විණි. හරියටම සවස 5.00 ටය එය පටන් ගත්තේ. එය සර්වෝදය පවත්වන පවුල් හමු රැස්වීමකට සමානය. පවුල් හමුවේදී අප වාඩි වෙන්නා වාගේ, එතැනට පැමිණි සියලු දෙනාම හිඳ ගත්තේ බිමය. පැදුරු මතය. පිරිමි පාර්ශ්වය එක් පැත්තකත්, කාන්තා පාර්ශ්වය අනෙක් පැත්තෙන් වාඩි වූහ. ඉන්පසු ප්‍රධානියාගේ පැමිණීම සිදු විණි. ඔහු මුලින්ම කළේ හඳුන්කරක් දල්වා, එය බඳු පිළිම පිහිටි ප්‍රතිමා ශාගයක් ඉදිරියේ තැන්පත් කිරීමය. ඉන්පසු කුඩා ළමයෙක් තායකත්වය

දෙමින් මධුර ස්වරයෙන් සුත්‍ර සජ්ජානය කරමින්, ආගමික වතාවත් ඉටු කළහ.

යළි පසුදා උදේ 6.00 ටද මෙබඳුම පවුල් හමුවක් පැවැත්විණි.

මෙම ස්ථානයට අවුත් මෙහි පවත්නා අධ්‍යාත්මික ක්‍රම වේද පුහුණුවීමට පිටස්තර ජනතාව ද පැමිණෙති. පුහුණු කාලය දින 4 කි. එසේ පුහුණුව ලබන අයට මුලින්ම කැම කන අන්දම, වාඩිවෙන අන්දම ආදී කටයුතු ද පුහුණු කරනවා අපට දැක ගන්නට ලැබිණි.

අපි එම ස්ථානයෙන් පිටවෙන දින එසේ පුහුණුව ලැබීමට පැමිණි තවත් පිරිසක්, එහි වැසිකිලි පිරිසිදු කිරීම සඳහා යාමට සූදානම් වන ආකාරයද අපට දැක ගන්නට ලැබිණි.

ඒ 2001 අප්‍රේල් මස 18 වැනිදාය. මා එදා ජපානයේ ටෝකියෝ නගරයට ගොස් සිටියේ ‘ලෝක ආහාර දිනය’ නිමිත්තෙන් දෙසුමක් පැවැත්වීම සඳහාය. ටෝකියෝ නගරයේ පිහිටි දෙසුම්හලට ගොස් මා මඳ මොහොතක් විවේකිව සිටින අතරතුර, කිසියම් කෙනෙකු පැමිණ මට ආචාර කොට සුඛ පැතුටිය. ඔහු ජපන් ජාතිකයෙකි. මට දුටු මතකින්, එකවරම ඔහු හඳුනා ගත නොහැකි විය. එහෙත් ඊළඟ තත්පරයේදී මා හිතවත් නිෂිඩා - සාන් මට හඳුනා ගත හැකි විය.

මා ඔහු මීට කලින් මුණ ගැසුණේ මෙයට වසර 16 කට ඉහත දීය. එකල ඔහු මීට වඩා තරුණුව සිටියේය. දැන් ඔහු මඳක් වියපත් වී ඇත. ඔහු ගේ හිසකෙස් ද මගේ මෙන්ම සුදු පාට වී ඇත.

මම සිනාසුණෙමි. ඔහුට ප්‍රති ආචාර දැක්විමි.

ඔහු මට ඡායාරූපයක් තැගි කළේය. ඒ ඔහුත්, - මාත් මෙයට වසර 16 කට ඉහත එනම් 1984 දී ඔහු ගේ නායකත්වය යටතේ පවතින “ඉටෝයන්” ජනාවාසයේදී ගන්නා ලද්දකි.

මම ඉතා ආසාවෙන් එම නිලිණය පිළිගනිමි.

ඔහු මේ තකහනියේ ඇවිත් ඇත්තේ මගේ දෙසුම ශ්‍රවණය කිරීම සඳහා බව ඇසු මම, ඔහුට ස්තූති කළෙමි. එමෙන්ම මම අතිශයින් සතුටට පත් වීමි.

මගේ දෙසුම අවසානයේ ඔහු යළි මා සොයා අවුත් මට කතා කොට මගෙන් සමු ගත්තේය.

ජපාන “ඉටෝයන්” ජනාවාසයේ ප්‍රධානී නිෂිඩා - සාන් මට අද මුණ ගැසිණි. ඔහු මට අප දෙදෙන සිටින ඡායාරූපයක් තිළිණ කළේය. මගේ සිත එදා මා නතර වී හුන් සුන්දර ඉටෝයන් ගම්මානය වෙතටත්,

ඒ සාමකාමී සල්ලභුක ජීවිත ගත කරන වාමි, ප්‍රජාව වෙනටත් ගමන් කෙරිණි.

සර්වෝදයේ මම ද බලාපොරොත්තු වූයේ අප රට තුළ එබඳු “අපරිග්‍රහ” ප්‍රජාවක් සහ “ඉටෝයන්” බඳු ජනාවාසයක් බිහි කිරීමටය.

එහෙත් මට එය තවම ඉටු කොට ගත නොහැකි විය.

එසේ වූයේ ඇයි?

මට ඊට උචිත අනුගාමික පිරිස් හමු නොවීමද?

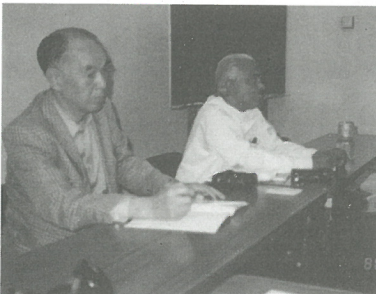
නැතහොත් මගේ වරදක්ද?

මට සිතා ගත නොහැකි ය.

මහාචාර්ය ඔසාමු මුරෝ

ඔර්වෝදය සමග මේ වනවිට විශාල සම්බන්ධකම් ඇති කරගෙන තිබෙන ජපානයට මට මුලින්ම යෑමට අවස්ථාව ලැබුණේ මහාචාර්ය ඔසාමු මුරෝ මැතිතුමා නිසාය. භව තත්තා පොතේ මෙම දෙවැනි වෙළුමේ එතුමා පිළිබඳ යම් හැඳින්වීමක් කළ යුතු යැයි මම අදහස් කළෙමි. මුරෝ මහතා මට පළමුවරට හමු වූයේ යුරෝපා හවුල මගින් ප්‍රංශයේ ස්ට්‍රස්බුර් නගරයේ පැවැති ස්වේච්ඡා සේවය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සමුළුවකදීය. ජපාන විදේශීය සහයෝගිතා ස්වේච්ඡා සේවකයෝ (JOCV) ආයතනයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ උපදේශකයකු වශයෙන් එතුමාද මේ සමුළුවට සහභාගි විය. නැවත වරක් 1976 අප්‍රේල් මාසයේදී අමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ‘ඇක්ෂන්’ (Action) ආයතනය විසින් ලෝක ස්වේච්ඡා සමුළුවක් පිළිබඳ එංගලන්තයේ පැවැති මූලික සාකච්ඡාවකදී එතුමා නැවත මට හමුවිය. එම රැස්වීමෙන් පසු යුරෝපයේ සහ උතුරු අමෙරිකාවේ සංචාරයක් නිම කොට වියනාවල පැවැති ස්වේච්ඡා සේවය පිළිබඳ ලෝක සමුළුවට මම සහභාගි වීමි.

ඡායාරූප: 85

ජපානයේ රැස්වීමක දී මහාචාර්ය ඔසාමු මුරෝ සමග

එහිදී නැවත ඔසාමු මුරෝ මහාචාර්යතුමා මෙන්ම, JOCV ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ සොයිච් බාන් මහතා ද මට හමුවිය. ඒ දෙපළගේ ආරාධනයෙන් 1976 අගෝස්තු මාසයේදී මම පළමුවරට ජපානයට ගියෙමි.

1977 මැයි මාසයේදී මොරටුව සර්වෝදය මූලස්ථානයට පැමිණ

සර්වෝදය ක්ෂේත්‍ර කටයුතු නැරඹීමට මුරෝ මහතාට අවස්ථාව ලැබිණ. බංගලිදේශයේ ස්වේච්ඡා සේවය සහ ජපානයේ යුනෙස්කෝ ආයතනය එකතු වී ජපන් ජාතික තරුණයින් හතර දෙනෙකු ද බංගලිදේශයෙන් තරුණයින් පස් දෙනෙකු ද සර්වෝදයට එවා ආසියානු බහුජාතික ස්වේච්ඡා සේවය ආරම්භ කළේය. මෙය ක්‍රියාත්මක වූයේ 1977 දෙසැම්බර් මාසයේදීය. මේ අනුව ජපානය නායකත්වය දුන් සර්වෝදය විසින් ක්‍රියාත්මක කළ පළමු ආසියා ස්වේච්ඡා සේවයේ නිර්මාතෘවරයා ඔසාමු මුරෝ බවට හැඳින්වූවාට කම් නැත.

1978 අප්‍රේල් මාසයේදී එම ස්වේච්ඡා සේවකයන් පස්දෙනා මුණ ගැසීමටත්, දම්සක් මන්දිරයේ පැවැති සර්වෝදය ජාත්‍යන්තර සම්මේලනයට සහභාගිවීමටත් එතුමා පැමිණියේය.

එම වසරේම දෙසැම්බර් මාසයේදී ක්වාලාම්පූර්වල පැවැති සමුළුවකට අප දෙදෙනාම සහභාගි වී එක්සත් ජාතීන්ගේ ස්වේච්ඡා දේශීය සංවර්ධනය සේවාව ආරම්භ කිරීමට සැලසුම් සැදුවේය.

1979 සිට 1994 දක්වා කාලය තුළ මවිසින් ජපානයට වසරකට දෙවරක් හෝ තුන්වරක් හෝ ගොස් විවිධ දේශන, සම්මන්ත්‍රණ සහ කාර්ය සැසිවලට සහභාගි වූයෙමි. ඒ හැම අවස්ථාවකදීම ජපානයේ සිටින පියා හැටියට මා සැලකූ මහාචාර්ය ඔසාමු මුරෝ මැතිතුමා, මා වෙනුවෙන් රැස්වීම් විශාල සංඛ්‍යාවක් සංවිධානය කළා පමණක් නොව විවිධ ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර, සඟරා මෙන්ම, රූපවාහිනී වැඩසටහන් ද සංවිධානය කළේය. 1981 නොවැම්බර් ආයතනය විසින් සංවිධානය කොට ලංකාවේ පැවැත්වූ ආසියානු සම්මන්ත්‍රණයකටත්, නෙදර්ලන්තයේ එන්ස්කඩෙවල පැවැති දෙවැනි සර්වෝදය ජාත්‍යන්තර සම්මේලනයටද මුරෝ මැතිතුමා සහභාගි විය.

මුරෝ මහතා පමණක් නොව, එතුමාගේ මැතිනිය සහ දුවරුන් දෙදෙනා සමග ද මම බොහෝ කුළුපග වීමි. එතුමා “ආචාර්ය ඒ.ටී. ආරියරත්න සහ සර්වෝදය සංසඳය පෞද්ගලික ඇගයීමක්” යන මැයිත් අගනා ශාස්ත්‍රීය පත්‍රිකාවක් සම්පාදනය කළේය. එය අවසන් වූ වහාම හදිසියේම ලෙඩවූ මුරෝ මහතා හික්ෂුන් වහන්සේලා පැමිණ ගාලා කියන අතරම සදහටම ඇස් පියා ගත්තේය. 1913 පෙබරවාරි 21 දා උපත ලත් ඔසාමු මුරෝ මහතා වසර 71 ක් ආයු වළඳා මිය ගියේ 1984 ජූලි 7 වැනිදාය. ඔසාමු මුරෝ වර්තය මගේ ජීවිතය කෙරෙහි විශාල බලපෑමක් ඇති කළ ශ්‍රේෂ්ඨ මහත්මා වර්තයකි.

“යකෙක් වගේ ඇවිදින්.....”

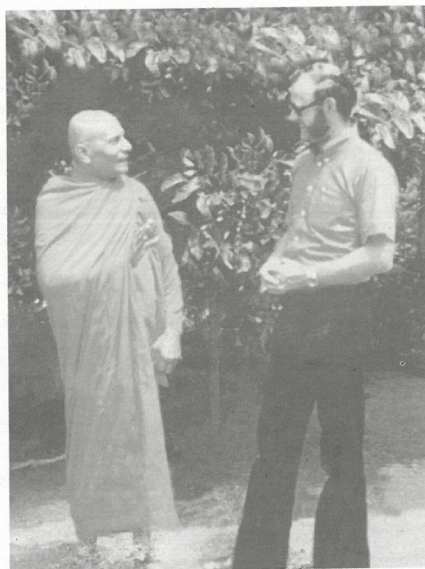
හේ න්පිටගෙදර ඤාණසීහ හිමි සම්ඳුන්ගේ ගුණ වරුණ බිඳක් ඇතුළත් පරිච්ඡේදයක් මෙම කෘතියේ මුල් හර්ෂේදී ඔබට හමුවන්නට ඇත. උන් වහන්සේ පිළිබඳ මෙම සටහනත් මෙයට ඇතුළත් කළ යුතු යැයි මට හැඟී ගියේ පසුගිය දිනෙක සර්වෝදය මූලස්ථානයට පැමිණ අප හමුවී සාද සාමීවියෙක යෙදුණු අපේ පැරැණි හිතවතකු හේතු කොට ගෙනය.

ඔහු විදේශීය හිතවතෙකි.

ඤාණසීහ හිමි සම්ඳු බෞද්ධ යතිවරයකු බැවින්, උන් වහන්සේ නිතරම ඇසුරු කරන්නට ඇත්තේ සිංහල බෞද්ධ ජනතාව හෝ ලාංකික ජනකොටස් පමණක් විය හැකි යැයි ඔබට සිතෙන්නට පුළුවන. එහෙත් සත්‍යය එය නොවේ. උන් වහන්සේට අන්‍ය ආගමික සහ අන්‍ය ජාතික මිත්‍රයන්ද අප්‍රමාණ සංඛ්‍යාවක් සිටියහ. විශේෂයෙන්ම සර්වෝදය සේවාවතට සම්බන්ධ වූවාට පසු උන්වහන්සේට විදේශීය හිතවතුන් විශාල සංඛ්‍යාවක් ඇසුරු කරන්නට ලැබිණ. ඒ විදේශීය හිතවතුන් සියල්ලන්ම පාහේ බුද්ධිමත් ජන කොටස් වී තිබීම ද විශේෂ කරුණක් ලෙස සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

පසුගිය සතියේ මා සොයා සර්වෝදය මූලස්ථානයට පැමිණි විදේශීය හිතවතා ද ඒ ගතයේ විඳිවතෙකි. ඔහු ජර්මන් ජාතිකයෙකි. කළමනාකරණ කටයුතු පිළිබඳ විශේෂඥයකු වූ ඔහුගේ නම වෙනමාර් ෂෙරර්ස්. ඔහු මගේ ද හොඳ මිත්‍රයෙකි. ඔහු ඤාණසීහ හිමි සම්ඳුන්ගේ හඳුනා මනාව තේරුම් ගත්, උන් වහන්සේගේ සිතූම් පැතුම්වලටත්, උන් වහන්සේ ගේ ප්‍රඥාවට මෙන්ම ගැඹුරු ධර්මාවබෝධයටත් ඉතාම ඉහළින් ගෞරව කළ කෙනෙකි.

ඒ අවදියේදී - එනම් 70 දශකයේ මැද භාගයේදී පමණ ඤාණසීහ හිමිපාණන් ද අප්‍රිත දැන හඳුනා ගත් මේ විදේශීය හිතවතාට දැක් වූයේ අප්‍රමාණ සෙනෙහසකි. ඒ දෙදෙනාගේ මිත්‍රත්වය මොන තරම් සමීපව පැවැතියේද යන්න සනාථ කෙරෙන සහ පිළිබිඹු කෙරෙන කාරණයක් මෙහිලා සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි.

ඡායාරූප: 86 වෙනමාර් ෂෙරර් මහතා ඤාණසීහ හිමි සමඟ

ඤාණසීහ හිමි සම්පූර්ණ අප අතරින් වියෝවී දැනට දශක දෙකක් ගත වී ඇත. එහෙත් බටහිර ජර්මනියේ බැඩ්ගොඩෙස්බර්ග් නුවර පිහිටි

වෙනමාර් ෂෙරර් මහතාගේ නිවෙසට ඔබට අද යන්නට ලැබුණහොත් ඒ මහතාගේ පෞද්ගලික පුස්තකාලයේ කැපී පෙනෙන ස්ථානයක තබා ඇති ඤාණසීහ හිමි සම්පූර්ණ හා වෙනමාර් ෂෙරර් මහතා එකට සිට ගන්නා ලද අලංකාර විශාල ඡායාරූපයක් දැක ගන්නට ලැබෙනවා ඇත. පුද්ගලයාට කාරණයක් නම් ඒ කාලයේ ඤාණසීහ හිමිපාණන් වැඩ විසූ උන් වහන්සේගේ කුටියේ ද එම ඡායාරූපයම රාමු කොට තබා තිබෙනු දකින්නට ලැබීමය. (එය අද දවසේත් එතැනම ඇත.)

මේ විද්වතුන් දෙදෙන අතර පැවැතියේ ඒ තරම් ගැඹුරු මිත්‍රත්වයෙකි.

පසුගියදා අප නිවෙසට විත් මගෙන් ආගන්තුක සත්කාර ලැබූ මේ පැරැණි මිත්‍රයා අතීත රසබර තොරතුරු සිහිපත් කරමින් කතා බහේ යෙදී සිටියදී ඤාණසීහ හිමිපාණන් පිළිබඳ අපුරු අත්දැකීමක්ද කියන්නට අමතක කළේ නැත.

ඒ අත්දැකීම මෙම ලිපි පිටි අවසානයේ සඳහන් කරන්නට මම බලාපොරොත්තු වෙමි.

එය ඉතාම රසවත් සිද්ධියෙකි ; රසවත් කතාවෙකි.

දැන් අපි වෙනමාර් ෂෙරර් යනු කවුරුන්දැයි හඳුනා ගනිමු.

මගේ දිනපොත්වල සටහන් වී ඇති අන්දමට, වෙනමාර් ෂෙරර් මුලින්ම ලංකාවට නැතහොත් සර්වෝදයට පැමිණ ඇත්තේ 1974 ජුනි මාසයේදීය. එවකට ඔහුගේ වයස අවුරුදු 21 කි. ඔහු එසේ අප වෙතට ආවේ බටහිර ජර්මනියේ පිහිටි 'ෆෙඩරින් නවුමාන්' ආයතනයේ ශ්‍රී ලංකා නියෝජිතයා වශයෙනි. ඊට කලින් එම තනතුර හෙබැවුයේ පීටර් පබ්ස්ට් මහතාය. පබ්ස්ට් මහතාගේ සේවා කාලය නිමවී ඔහු සියරට ගියාට පසුය, සිය දරු පවුලද සමග ෂෙරර් මහතා සර්වෝදයට පැමිණියේ. ඒ මහතාගේ බිරිඳ වූ හෙලන් මහත්මියන්, දු දරුවනුත් ඔහු සමග ඒ ගමනේදීම ලංකාවට පැමිණි නමුත් ටික කලෙකට පසු හෙලන් මහත්මියන්, දරුවනුත් ආපසු සියරට බලා ගියේ දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන කටයුතු ආරම්භ කළ යුතුව තිබූ බැවිනි.

සර්වෝදය සේවාවට සම්බන්ධ වූ ෂෙරර් මහතාට මුලින්ම කරන්නට සිදුවී තිබුණේ, පාතකඩ පිහිටි සර්වෝදය ප්‍රජා නායකත්ව හික්මු පුහුණු ආයතනයේ නව ගොඩනැගිලිවල වැඩ කටයුතු සම්පූර්ණ කිරීමේ රාජකාරියය. එම ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයේ ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පියා වශයෙන් ඒ දිනවල කටයුතු කළේ ජස්ටින් සමරසේකර මහතාය. එහි ලී බඩු සියල්ල සැලැසුම් කළේ ඩෙන්මාර්කයෙන් පැමිණ සිටි තරුණ ඉංජිනේරුවරයෙකි. පූජ්‍ය ඤාණසිහ හිමිපාණන්ගේ සහ ෂෙරර් මහතාගේ දැන හඳුනා ගැනීම ප්‍රථම වතාවට සිදු වූයේ එහිදීය. එම ආයතනයේ සියලු වැඩ කටයුතු ඤාණසිහ හිමිපාණන්ගේ රුචි අරුවිකම් සැලැකිල්ලට ගනිමින් සපුරාලීමට යට සඳහන් සියලුම ශිල්පීන් වග බලා ගත් බැවින් නිරන්තරවම ඒ අයගේ සම්බන්ධතාවය නොබිඳී පැවැතිය යුතු විය.

වැඩි දිනක් යාමට මත්තෙන් ඤාණසිහ හිමිපාණන්ගේ ජීවන කටයුතු පිළිබඳවත් උන් වහන්සේ සතුව පැවැති ඥාන සම්භාරයත් හඳුනා ගන්නට ෂෙරර් මහතාට හැකි විය. ඉන්පසු ඔහු, උන් වහන්සේට සම්පව ඉඩ කඩ ලැබෙන සෑම අවස්ථාවෙකම බුද්ධ ධර්මයේ ගැඹුරු කොටස් පිළිබඳව උන් වහන්සේ ගෙන් ඉගෙන ගන්නට පටන් ගත්තේය. ඒ දැනීම කොයි තරම් දුරට ෂෙරර් මහතා ග්‍රහණය කොට ගත්තාද යත්, පසු කාලීනව ඒ මහතා බෞද්ධ ධර්මය පදනම් කොට, නව කළමනාකරණ පාඨමාලාවක් සකස් කොට එය ෆ්‍රෙඩ්රික් නවුමාන් ආයතනයට හඳුන්වා දීමට තරම් උදෙසාගිමත් විය. එමෙන්ම ඔහු සර්වෝදය දර්ශනය පිළිබඳව ජර්මන් භාෂාවෙන් අගනා පර්යේෂණාත්මක ග්‍රන්ථයක් ද සම්පාදනය කරන්නට සමත් විය.

කළමනාකරණ කටයුතු පිළිබඳ විශේෂඥයකු වශයෙන් ද ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු රටවල් ගණනාවක සේවය කළ ෂෙරර් මහතා, දැන් රජයේ සේවාවෙන් විශ්‍රාම ගෙන සිටී. එහෙත් ඔහු තවමත් සර්වෝදයේ හිතවතෙකි. වසරකට වරක්වත් ඔහු සර්වෝදයට එන්නට අමතක නොකරයි. අපේ දූත සැප බලන්නට අමතක නොකරයි.

පසුගියදා ඔහු අප හමුවන්නට අවුත්, අතීත තොරතුරු කතාබහ කරමින් සිටියදී ඤාණසීහ හිමිපාණන් පිළිබඳ මතකය අවදි කරමින් පැවැසූ රසබර කතාව මෙසේය:

“ඤාණසීහ හාමුදුරුවන්ගේ ධර්ම ඥානයට වගේම සිලවත්ත භාවයටත්, සෘජු ගති පැවැත්මිවලට වාගේම නිර්භීත කමටත් මම අදත් ගෞරව කරනවා. මම උන් වහන්සේගේ ඇසුරින් බුද්ධ ධර්මයේ ගැඹුරු කොටස් පිළිබඳවත්, ජීවිතය පිළිබඳවත් මා නොදන්නා බොහෝ දේවල් ඉගෙනගත්තා. ඒ වගේම ඒ හාමුදුරුවෝ ජීවිතය බොහෝම සැහැල්ලුවෙන් ගණන් ගත්තේ. ජීවිතය පවත්වා ගෙන ගියේත් එහෙමයි. ඒ නිසා මොන තරම් දුක් කරදර පැමිණියත්, බාධක අවහිර එල්ල වුණත් උන්වහන්සේ බිඳක්වත් සැලැණේ නෑ. උන් වහන්සේ නිතරම ලද දෙයින් සතුටු වුණා. මාත් එක්ක කටයුතු කරන කාලෙ - දවසක් රටේ නමගිය දේශපාලනඥයෝ පිරිසක් උන් වහන්සේ මුණ ගැහෙන්න පාතකඩට ආවා. ඒ කාලෙ උන්වහන්සේ කිසියම් හේතුවක් නිසා දේශපාලනඥයන්ව ඒ තරම් ප්‍රිය කළේ නැහැ. රට සංවර්ධනය නොවීමටත්, රටේ දුප්පත් ජනතාවගේ තත්වය වඩ වඩාත් දුක්බිත භාවයට පත්වීමටත් දේශපාලනඥයන් විශාල වශයෙන් වගකිව යුතුය, කියන්නා වාගේ අදහසක් තමයි උන් වහන්සේ තුළ තිබුණේ. ඉතින් අර මන්ත්‍රී පිරිස ඇවිත් තිබුණේ කුමක් හෝ උත්සවයකට ආරාධනයක් කරන්නයි. හාමුදුරුවෝ මුලින්ම කිසිම තෙතක් මෙතක් නැතුව වාගේ ඒ අයට දොස් පවරන්න පටන් ගත්තා. අන්තිමේදි හාමුදුරුවෝ මෙහෙමත් කීවා. “තමුසෙලා අතරින් පගා ගන්නා, අසරණ දුප්පත් මිනිසුන්ට හිරිහැර කළ අය මට මේ ජාතියෙදි මට්ටු කරන්න බැරි වුණොත්, ලබන ජාතියෙදි යකෙක් වගේ ඇවිදින් හරි මම උන්ව මට්ටු කරනවා. තමුසෙලා ඒක දැනගෙන වැඩ කරනවා හොඳයි...”

ඒ කතාව අහපු අර දේශපාලනඥයෝ මුණු කළ කර ගෙන එකිනෙකාගේ මුණු බලා ගන්න හැටි මට තාම මතකයි. කොහොම නමුත් ඒ මන්ත්‍රී පිරිස ආපහු ගියේ බොහෝම සන්තෝසෙන්. හාමුදුරුවන්ටත් වැඳ නමස්කාර කරලා. ඒකට හේතුව හාමුදුරුවෝ අවසානයේ ඒ අයගේ

ආරාධනය සතුටින් පිළිගැනීම නිසායි. හාමුදුරුවෝ දින පොත අරන් ඒ දිනය සටහන් කර ගන්නා විතරක් නොවෙයි, ඒ අයට ඉස්තරම්ම විදිහට තමාගේ අතින්ම සංග්‍රහයකුත් කළා. ඉතින් ඒ මන්ත්‍රී පිරිස ගියාට පස්සේ මා දිනා බලලා කට පුරා හිනා වුණු හාමුදුරුවෝ මට මෙහෙම කීවා: “මම එන ආත්මේ යකෙක් වෙලා ඇවිත් මට්ටු කරනවා කියලා ඒ අයට කිව්වට ෂෙරර් මහත්තයෝ, මට මනුස්සයකුට තියා කුරා කුඹියෙකුටත් හිංසාවක් පීඩාවක් කරන්න පුළුවන් හිතක් ඇති කෙනෙක් නොවෙයි. ....ඒක ඉතින් තමුන්නාසෙන් දන්න කාරණයක් නෙව. තමුත් ඔය මන්ත්‍රීකම් ගත්තු අය ගෙන් වැඩි හරියක් ගාව මනුස්සකම් නෑ. තියෙන්නෙ යක්ෂ ගනි.... මුණ ඉව්වාටට සුදු රෙදි ඇඳ ගෙන උපාසකයෝ වාගේ හිටියාට, ඇතුළතින් කරන්නෙ මනුස්සයෝ නොවෙයි, යක්කුවත් නොකරන වැඩ. ඒ ඇත්තෝ ළඟ මනුස්සකම් තියෙන්නෙ දුප්පත් ජනතාව ගෙ ජන්දෙ කඩා ගන්න; ඒ මිනිසුන්ට බොරුවට වැඳ වැටෙන, විරිත්තන, මැතිවරණ කාලෙට විතරයි. ඒ කාලෙට බුදු හාමුදුරුවෝ දේශනා කරපු කෝටියක් සංවර සිලෙන් හැත්තෑපත් ලක්ෂයක් විතර තියෙන සීලවත්තයෝ හැටියට තමයි ඒ අය පෙනී හිටින්නෙ. ඊට පස්සේ ජන්දෙ දිනලා මැති ඇමැතිකම්, අර තනතුරු, මේ තනතුරු ලබා ගන්නාට පස්සේ උන් ඉබේම යක්කු බවට පත් වෙනවා. ඕක තමයි ඇත්ත කතාව... ඉතින් ඔය යක්කු අපි ළඟට ආපුවාම අපි ඒ යක්කු දන්න බාසාවෙන් එපායෑ කතා කරන්න... නැද්ද මම කියන්නෙ....? ආං ඒ හිංද තමයි මම මුලින්ම ඒ අයට ඒ විදිහට යක්කු මතක් කරලා කතා කළේ...” මෙහෙම කියපු හාමුදුරුවෝ අවසානෙ තම සිවුරු පටන් හරිගස්සමින් හක හක ගාලා හිනා වෙන්න පටන් ගත්තා...”

එදා වෙනමාර් ෂෙරර් කියූ ඒ රස කතාව ඤාණසීහ හිමිපාණන් කියන්නේ කවුරුන්ද කියන එක තේරුම් ගන්නට, නැතහොත් ඤාණසීහ හිමිපාණන්ගේ චරිතය මොන වාගේද යන්න තේරුම් ගැනීමට සුදුසුම හැඳින්වීමය යන්නය මාගේ අදහස.

අත් පොම්ප පර්යේෂණයක්

මගේ කැනඩා සංචාරයේදී බොහෝ විදේශ රටවල සංවර්ධන සහයෝගය සඳහා කටයුතු කරන ආයතන රැසක්ම හමු වූ නමුත් දීර්ඝකාලීන සම්බන්ධයක් ඇති කර ගැනීමට ලැබුණේ එයින් ආයතන කිහිපයක් සමග පමණකි. මෙයින් එකක් නම් 'International Development Research Centre' නමින් හඳුන්වන කැනේඩියානු ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන පර්යේෂණ ආයතනයයි. එහි සභාපතිව සිටි ආචාර්ය අයිවන් හෙඩ් මහතා මුලින්ම මට හඳුනා ගැනීමට ලැබුණේය. පසුව දීර්ඝ කාලයක් පෞද්ගලික මිත්‍රයකු හැටියට සම්බන්ධ වූයේ ආචාර්ය මයිකල් ජ් මැගරි (Dr. Michael G McGarry) මහතාය.

'අයි ඩී ආර් සී' සමග ව්‍යාපෘති කිහිපයක්ම අපි කළෙමු. එයින් එකක් නම් අධ්‍යයන සේවා පර්යේෂණ ජාලයයි. මුලින් ආචාර්ය වර්ණසේන රාසපුත්‍රම් මහතා ද, ආචාර්ය මු. තේන්තකෝන් මහතා ද මෙහි මුල් තැන ගෙන ක්‍රියා කළ අතර, ඔවුන් විදේශගත වූ පසු, මෙම පර්යේෂණයේ වගකීම බාරගෙන සම්පූර්ණ කළේ මහාචාර්ය නන්දසේන රත්නපාල මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙනි. එම පර්යේෂණ සම්පූර්ණ වූ පසු මුලින් වජිරා පාරේ පිහිටි කාර්යාලයේ ද, පසුව ගල්කිස්සේ පිහිටි පර්යේෂණ කාර්යාලයේ ද, ඊටත් පසු විශ්ව ලේඛා පිහිටි ස්ථානයේද ගෙන ගිය පර්යේෂණ ආයතනයේ ද, මහාචාර්ය රත්නපාලයන් විසින් පර්යේෂණ 40 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් සම්පූර්ණ කොට, ඒ පිළිබඳ පොත් පත් ද පළ කරන ලදී.

අයි ඩී ආර් සී ආයතනයේ ආධාරයෙන් අපි අත්පොම්ප ව්‍යාපෘතියක් ද ආරම්භ කළෙමු. මුලින් ගම්වලට අවශ්‍ය අත්පොම්ප පිටින් මිලට ගෙන ගම්මානවල සවි කළ අතර, පසුව අපේම ලෝභ

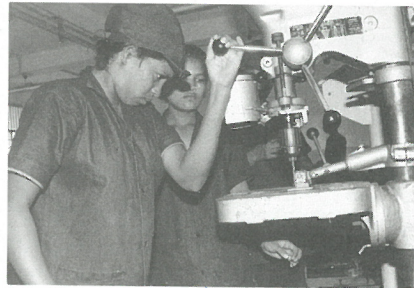

ඡායාරූප: 87
අත්පොම්ප නිෂ්පාදනයේ යෙදී සිටින
කාන්තාවන්

කාර්මික අංශයේ අත්පොම්ප නිෂ්පාදනය කළෙමු. ඒවා අඩු මිලට රජයට සපයා දී අත්පොම්ප නිෂ්පාදන අංශයෙන් අපි විශාල ප්‍රගතියක් ලැබුවෙමු.

අත්පොම්ප ව්‍යාපෘතියේ විශේෂ අංගයක් වූයේ

කාන්තාවන්ට ලෝහ වැඩ උගන්වා, අත්පොම්ප සැදීමටත් ඒවා ගම්මානවල සවි කිරීමටත්, පසුව ඒවායේ ක්‍රියාකාරීත්වය මැන බැලීමටත් යොදවා ගැනීමය. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම වරට කාන්තාවන් මෙවැනි බර වැඩවලට යොමු කළ සර්වෝදය ව්‍යාපාරය විසින් මේ ව්‍යාපෘතිය පසු කලෙක පදියතලාව සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානය මධ්‍යගතව ක්‍රියාත්මක විය.

මේ කාලය ඇතුළතදී ජලය පිළිබඳ විශේෂඥ සම්මේලන රැස්කටම විවිධ රටවලදී මම සහභාගි වුණෙමි. එමෙන්ම ඒවා පිළිබඳ විශේෂඥයන් හැටියට විදේශීය ආධාර ආයතනය විසින් පත් කළ අය අතර, අපේ ග්‍රාමීය තත්ත්වයන් තේරුම් ගත් අය මෙන්ම, කිසිසේත් මේ විෂයය ගැන ප්‍රායෝගික දැනුමක් නොමැති අය ද වූහ.

වරක් කැනඩාවේ ඉංජිනේරුවෙක් අපේ ප්‍රගතිය මැනීමට සිංගප්පූරුවේ මහාචාර්යවරයෙක් සමග පැමිණියේය. සිංගප්පූරු මහාචාර්යවරයාට අප කළ කටයුතු තේරුම් ගියත්, කැනඩාවේ ඉංජිනේරුවරයාට කිසිසේත් එය තේරුම් කරදීමට නොහැකි විය.

අයුත් සැලැස්මකට අනුව අත් පොම්පයක් නිර්මාණය කිරීමත්, එය ගමක අත්හදා බැලීමත්, අප බාරගෙන තිබුණු ව්‍යාපෘතිය විය. මෙය අප අතුරුම සම්පූර්ණ කොට තිබිණි. එහෙත් එම පොම්පය සවිකර තිබූ ලිඳ අපේ වියදමින් බැඳ, පිරිසිදු ජලය එම ගමේ දරුවන්

ඇතුළු ගමේ අයවලුන්ට ඉහළට ඇද ගැනීමට අපි කටයුතු සලසා තිබුණෙමු. මෙම ළිඳ අපේ වියදමින් වුවත් බැඳීම පිළිබඳව මෙම කැනේඩියානු ඉංජිනේරුවරයා විරුද්ධ විය. එය එම ව්‍යාපෘතියේ නැති බව ඔහු පැවැසීය. එය අපේ වියදමින් කළ එකක් බව පැවැසුවත් ඔහු එය ගණන් නොගෙන අප විවේචනය කළේය. ඔහු සමග පැමිණි මහාචාර්යවරයා ලැජ්ජාවෙන් නිශ්ශබ්දව සිටියේය. තවදුරටත් නිශ්ශබ්දව නොසිටීම මම මෙසේ පැවැසිමි.

ජායාරූප: 88 අත්පොම්ප නිෂ්පාදනයේ යෙදී සිටින කාන්තාවන්

“තමුත්තාන්සේ දැන් මගේ කාර්යාලයෙන් පිට වෙන්න. ආපසු ඔබ මූලස්ථානයට ගොස් අපට දෙන ලද ආධාර මුදල කොපමණදැයි දන්වන්න. මම එය ආපසු ලැබීමට සලස්වන්නෙමි. වතුර පොම්පයක් ගමක සවි කරන්නේ ළමයින්ට ක්‍රීඩා කරන්න නොවෙයි. ජලය පාවිච්චි කරන්නයි. විශේෂයෙන් බීමට ගන්නා ජලය පිරිසිදුව තියෙන්න ඕනෙ නිසා අපි ළිඳ හැදුවා. ඔබට එය නොතේරීම ගැන මම කනගාටුවෙනවා. දැන් යන්න.”

සිංගප්පූරු මහාචාර්ය ලී කැන් වින්ගේ මුහුණේ සිතාවක් මම දිටිමි. පසුව ඔහුට පාඩමක් ඉගැන්වීම පිළිබඳව ඔහු මට ප්‍රශංසා කළේය. ආපසු කැනඩාවට ගිය මෙම ඉංජිනේරුවා මගෙන් සමාව ඉල්ලා ලිපියක් එවා තිබුණා පමණක් නොව, ළිඳට වියදම් කළ මුදල ද ආපසු එවා තිබුණේය. පසු කලෙක අයිඩීආර්සි ආයතනයේ දකුණු ආසියානු කාර්යාලය නවදිල්ලියේ පිහිටුවන ලදී. එහි ප්‍රධානියා වූයේ ආචාර්ය විජය පාණ්ඩේ මහතාය. අපේ ව්‍යාපෘති අවසන් වන තුරු ඔහු සමග අප සුභද්‍රාව අපේ ගනුදෙනු පවත්වාගෙන ගියෙමු.

පිඬුරේ සෝරන හිමිපාණෝ

වෛ කියෝ සිට කොළඹ දක්වා දැනට වසර කීපයකට පෙර මා ගිය ගුවන් ගමනක් දැන් සිහිවේ. දැන් වාගේම මම මගේ මතක සටහන් ලියමින් සිටියෙමි. කවුදෝ මගේ උරහිසට උඩින් බලනවා දැක මම හැරී බැලුවෙමි. එවිට මා දුටුවේ දැනට දෙවසරකට පමණ පෙර අප අතරින් වෙන්වූ පූජ්‍ය පිඬුරේ සෝරන හිමිපාණන් වහන්සේය. උන්වහන්සේ මගෙන් පොත ඉල්වා ගෙන මා ලියූ සටහන් පැය ගණනක් තිස්සේ කියව්වේය. අන් වැඩවලින් විවේකයක් ගෙන මේ පොත ලියා අවසන් කළ යුතු බව උන්වහන්සේ මට පැවැසූහ. ජීවිතය නැමැති පොත ලියා අවසානයක් දැකීම එතරම් පහසු නැති බව විහිළුවට මෙන් මම උන්වහන්සේට පැවැසිමි.

එහෙත් අපේ අවාසනාවක මහත! හිටිහැටියේම සෝරන හිමිපාණෝ බලාපොරොත්තු රහිත මොහොතක මේ දිවි හැරදු සේක. උන්වහන්සේ අපවත් වූයේ මා රටින් බැහැරව සිටි අවස්ථාවකය. උන්වහන්සේ සමග බෞද්ධ සංස්කෘතිය පිළිබඳ පර්යේෂණ මාලාවක් ඇරඹීමට සාකච්ඡා කොට තිබූ අවස්ථාවකය, උන්වහන්සේ අපෙන් වෙන් වූයේ. සර්වෝදය පර්යේෂණ ආයතනයට සම්බන්ධව සිටි උන්වහන්සේගේ අපවත් වීම අපට බලවත් පාඩුවක් විය.

පරමධම්ම චේතිය පිරිවෙනට නුදුරුව පිහිටි සර්වෝදය පර්යේෂණ ආයතන භූමිය සහ ගොඩනැගිලි සර්වෝදයට මිලට ගැනීමට අප පෙළඹ වූයේත්, ඒ සඳහා කතා බස් කොට සම්මුතියකට එළඹීමට මූලික ව ක්‍රියා කළේත්, උන්වහන්සේය. එය මිලට ගෙන අප පර්යේෂණ ආයතනය එතැනට ගෙනා මොහොතේ උන්වහන්සේ පැවැත් වූ දේශනය ද මට අද මෙන් මතකය. දැන් අපේ විශ්ව ලේඛා මුද්‍රණ හා

ප්‍රකාශන ආයතනය පිහිටියේ මේ ස්ථානයේය. මගේ උපන් දිනවල සර්වෝදය පවුලේ අයවලුන් විසින් වාර්ෂිකව සංවිධානය කරන පරිත්‍රාණ ධර්ම දේශනයේ දී, බොහෝ විට ධර්මානුශාසනාව කරන්නේ අපේ සෝරත හාමුදුරුවෝය.

සෝරත හිමියන් උන්පත්තිය ලැබුවේ කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ පස්දුන් කෝරළයේ පිඹුර නැමැති ග්‍රාමයේය. 1918 දෙසැම්බර් 7 වැනිදා උපත ලත් උන් වහන්සේ, මුදලිගේ ගුණපාල නමින් කුඩා කල පියකරු පෙනුමෙන්ද, හුරු බුහුටි කමින්ද කාගේත් සිත් ගත්තේය. අගලවත්තේ ප්‍රතිරාජ පරිවෙනාධිපති අතිගරු පිඹුරේ ශ්‍රී වාචිස්සර ධම්මානන්ද ශ්‍රී කලාණි සාමග්‍රී ධර්ම මහා සංඝ සභාවේ මහා නායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේගේ බැනණු කෙනෙක් වූ උන් වහන්සේ 1932 දී පැවිදි බිමට පත් වූහ. 1940 දී උපසම්පදාව ලැබූ උන් වහන්සේ පණ්ඩිත උපාධියද ලබා ගත්තේය. කල්කටා විශ්ව විද්‍යාලයෙන් බී.ඇස්.සී. විභාගය, ඇමරිකාවේ ක්ලැරමන්ට් විශ්ව විද්‍යාලයෙන් ඇම්.ඒ. උපාධිය ලැබූ සෝරත හාමුදුරුවෝ සිංහල, පාලි, සංස්කෘත, ඉංග්‍රීසි, හින්දු ආදී භාෂාවල ප්‍රවීණයෙකු වූවා පමණක් නොව, ධර්මවිනය, ශබ්ද ශාස්ත්‍රවලින්ද ප්‍රවීණයෙක් වූහ.

පරමධම්ම චේතිය පරිවෙනාවාර්ය අධිපති ධුරයද උන් වහන්සේ ඉසිලූහ. විහාරාධිපති ආචාර්ය මාපලගම විපුලසාර මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ කුළුපග මිත්‍රයෙකු හැටියට ලෝක ශාසන සේවයට කැපවූ සෝරත හිමිපාණන්ගේ හදිසි වියෝව ශාසනයටත්, සමාජයටත් විශාල පාඩුවක් විය.

උන්වහන්සේ මාකෙරෙහි දැක්වූ ආදර හත්තියටත්, මා උන්වහන්සේ කෙරෙහි දැක්වූ ආදර ගෞරවයටත්, මුල් වූයේ ශාසනාලය සහ දේශමාමකත්වයයි. උන්වහන්සේගේ අකල් වියෝව රටට - දැයට - සමයට සර්වෝදයට මෙන්ම, මට ද දැරිය නො හැකි පාඩුවකි. සසර දී අප නැවත හමුව සත්‍ය ගවේෂණයෙහි යෙදෙමිවා! යි පතනු හැර වෙන කුමි කරන්නද?

ධර්මිෂ්ඨ සමාජයේ සම්භවය

“ධර්මිෂ්ඨ සමාජය” යන පාඨය ඇසුණු විගස අපේ සිතට නිතැතින් ම නැහෙන්තේ මෙරට හිටපු ප්‍රවීණ දේශපාලනඥයකු වූද, ප්‍රථම විධායක ජනාධිපති වූද, ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතාය. නැතහොත් ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතාගේ නායකත්වයෙන් යුතුව 1977 බලයට පත් එ.ජා.ප. රජයය. එයට හේතුව 1977 මැතිවරණයේදී ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතා තම මැතිවරණ සටන මෙහෙයූ වූයේ “ධර්මිෂ්ඨ සමාජයක්” යන තේමාව මුල් කොට ගෙන නිසාය.

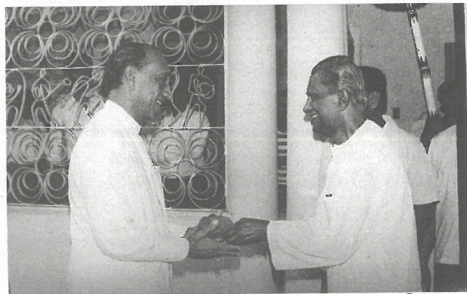
ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතා තම මැතිවරණ සටන සඳහා ධර්මිෂ්ඨ සමාජය යන තේමාව නැතහොත් සංකල්පය සොයාගෙන ඇත්තේ සර්වෝදයෙනි. ඒ බව මා සමග ප්‍රකාශ කළේ ජයවර්ධන මහතාගේ කැබිනට් මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සාමාජිකයකු වූ අධිනීතිඥ ලලිත් ඇතුලත්වූදලි මහතාය.

ඇතුලත්වූදලි මහතාත්, මමත් වරක් බණ්ඩාරනායක සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේ පැවැති උත්සවයකදී මුණ ගැසී සුභද සල්ලාපයෙක යෙදී සිටියදීය, ඔහු ඒ බව මා හා ප්‍රකාශ කළේ.

1977 මැතිවරණයට පෙරාතුව, බොහෝ දේශපාලනඥයෝ සර්වෝදය සේවා නැරඹීම සඳහා මෙන් මැදුරට පැමිණියහ. එසේ පැමිණි දේශපාලනඥයන් අතරින් විශේෂ ස්ථානයක් නියෝජනය කරන දෙදෙනෙක් සිටිති. ඒ දෙදෙනා නම් එවකට විපක්ෂ නායකව සිටි ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතාත්, අග්‍රාමාත්‍ය සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනියත්ය.

මෙයින් මුලින්ම පැමිණියේ විපක්ෂ නායක ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතාය.

ඒ මහතා දහ දෙනෙකු ගෙන් සමන්විත සිය පිරිවර ද සමග මෙන් මැදුර නැරඹීම සඳහා පැමිණි දින මා දිවයිනේ සිටියේ නැත. මේ නිසා මා වෙනුවෙන් එදින ඉටු කළ යුතු යුතුකම් අඩුවක් නැතිව සපුරාලීමට ඉදිරිපත් වූයේ අපේ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරීන් වූ පූජ්‍ය පණ්ඩිත හේන්රිටගෙදර ඤාණසිහ ස්වාමීන් වහන්සේන්, ගරු ඒ රත්නායක, එම්.ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද, සහ උපාලි සේනානායක යන මහත්වරුන්ය.

ජායාරූප: 89 එම්. ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මහතා විසින් එවක විපක්ෂ නායක ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතා පිළිගැනීම.

එදා ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතා සමග පැමිණි එ.ජා.ප. යේ සෙසු මන්ත්‍රීන් අතර උතුරු කොළඹ මන්ත්‍රී විත්සන්ටි පෙරේරා, දෙවිනුවර මන්ත්‍රී රොනී ද මැල්, රත්මලාන මන්ත්‍රී ලිලිත් ඇතුලත්වූදලි, කලාවැව මන්ත්‍රී අධිකාර, සෙංකඩගල මන්ත්‍රී ඇන්. විමලසේන, පොතුවිල් මන්ත්‍රී අබ්දුල් මජීඩ්, කටාන මන්ත්‍රී විජයපාල මැන්ඩිස්, කැස්බෑව මන්ත්‍රී ධර්මසේන ආටිගල, කල්කුඩා මන්ත්‍රී කේ. ඩබ්ලිව්. දේවනායගම්, සහ ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතාගේ ලේකම් මැණික්දිවෙල යන මහත්වරු ද සිටි බව මට දැන ගන්නට ලැබිණ.

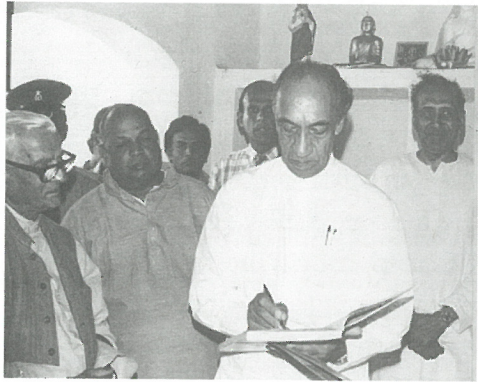

ජායාරූප: 90 සීතා රාජසූරිය මැතිනිය විසින් ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතාට සර්වෝදය ක්‍රියාකාරීන් හඳුන්වා දෙයි.

ලිලිත් ඇතුලත්වූදලි මහතා මා සමග ප්‍රකාශ කළ ආකාරයට ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතා සිය මැතිවරණ සටන් සඳහා ධර්මිෂ්ඨ සමාජය යන තේමාව තෝරා ගෙන ඇත්තේ ඒ ආගමනයේදීය.

එහිදී මෙන් මැදුරේ කෙරෙන සංවර්ධන කටයුතු තරඹා ඇති ජයවර්ධන මහතා, පසුව සිය මන්ත්‍රී පිරිස සමග අප නිවෙසට අවුත් දිවා භෝජනය ගනිද්දී මෙන් මැදුරේ ප්‍රදර්ශන පුවරුවෙක සටහන් කොට තිබුණු “ධර්මදේවීප ධාන්‍යාගාර අරමුණ ඔස්සේ ධර්මිෂ්ඨ සමාජයක්” යන්න මෙවර තම මැතිවරණ සටන

ජායාරූප: 91 ආචාර්ය ආර්. ආර්. දිවාකර් ශ්‍රී රාමක්‍රිෂ්ණ සහ ශ්‍රී දේවෙන්ද්‍ර කුමාර් යන ඉන්දීය සර්වෝදය නායකයන් ජනාධිපති ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමාට සර්වෝදයේ දී හමු වූ අවස්ථාව

සඳහා සුදුසු තේමාව බව තමාගේ අදහස යයි කී විට, ලලිත් ඇතුලත්මුදලි මහතා ද එය අනුමත කොට ඇත.

1977 මැතිවරණයේදී එ.ජා.ප.යේ ඡන්ද සටනට “ධර්මිෂ්ඨ සමාජයක්” සඳහා යන සංකල්පය ඉදිරිපත් වී ඇත්තේ ඒ ආකාරයටය.

ජයවර්ධන මහතාගේ එම ආගමනයේ දී තවත් වැදගත් දෙයක් සිදු වී ඇත. එනම් කලෙකට ඉහත දී ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතා සිටි රජයක් මගින්ම බන්ධනාගාර ගත කෙරුණු පූජ්‍ය හේන්පිටගෙදර ඤාණසීහ හිමිපාණන් ප්‍රථම වතාවට මෙහිදී මුණ ගැසීමය. එහිදී ඒ දෙදෙනාම පරණ නොහොඳ නෝක්කාඩුකම් අමතක කොට සුහද ලෙස කතා බහ කරමින් ද, විහිළු තහළු කරමින් ද පසු වී ඇත. එහිදී වරක් ඤාණසීහ ස්වාමීන් වහන්සේ “මං කරපු වැඩ ගැන ජයවර්ධන මහත්තයා දන්නවනේ”යි පවසා ඇත. එයට පිළිතුරු දී ඇති ජයවර්ධන මහතා “එහෙමයි හාමුදුරුවනේ, ඒ වගේම, මගේ වැඩ ගැනත් ඔබ වහන්සේ දන්නවනේ. නමුත් ඔබ වහන්සේට මුහුණ දෙන්නට සිදු වූ කරදරවලට මම කතාගාටු වෙනවා...” යි ප්‍රකාශ කොට ඇත.

එදා අපේ මෙන් මැදුරට පැමිණි අවස්ථාවේ විශේෂ දේශනයක් කිරීමට ද ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතා අමතක කොට නැත.

මේ එදා ඒ මහතා අපේ ක්‍රියාකාරීත් අමතා කළ කතාවයි.

“මිත්‍රවරුනි, මම සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ගැන දැන ගෙන දැන් අවුරුදු 18 ක් වෙනවා. නමුත් ඇස් දෙකෙන් දැකලා, කනින් අහලා, අතින් අල්ලලා, පැය දෙකක් වෙනවා. ඒ පැය දෙකේ දී විශාල ප්‍රබෝධයක් මටත්, මගේ පක්ෂයේ මන්ත්‍රීවරුන්ටත්, මැණික්දිවෙල මහත්මයාටත්

ඇතිවුනු බව මම ප්‍රකාශ කරන්න සතුටුයි. ආර්යරත්න මහත්මයන් මම අවුරුදු රාශියක් තිස්සේ හඳුනනවා. මේ ළහඳී මාව හම්බවෙන්නත් ආවා. මට ලියනවා. මට කියනවා කොහොම හරි එන්න ඕනෙ කියලා තමුන්නාන්සේලාගේ මධ්‍යස්ථානයට. උපාලි සේනානායක මහත්තයන් මං හිතන්නේ එතුමා උපන් දවසේ සිට දන්නවා. උන්නැහේට කතා කරන්න පුටුවත් කාලේ ඉඳන් මට කියනවා මට මෙහාට එන්න කියලා. රත්නායක හිටපු ඇමතිවරයෙක්. එතුමාත් තමුන්නාන්සේලාගේ ව්‍යාපාරයට බොහෝම ආදරෙයි. කවදාහරි ඇවිල්ල බලන්න කියලා කියනවා - තමුන්නාන්සේලාගේ වැඩ පිළිවෙල. ඒ නිසා මම අද ආවා මේ ස්ථානයට. මගෙ කනගාටුව ආර්යරත්න මහත්තය නැහැ මම එනකොට. අවුරුදු 18 ක් ඉඳලා ආවේ මං එතුමා දැකීමටයි. තමුත් එතුමාගේ මැතිනිය ඉන්නවා. අනිත් හිතවතුන් ඉන්නවා. මං මෙහාට ආවේ අපේ මන්ත්‍රීවරු 10 දෙනෙක් එක්ක. අපේ පක්ෂයෙ. ඒත් වැඩි කාලයක් යන්නට ඉස්සරවෙලා, අපි බලාපොරොත්තු වෙනවා මීට වඩා අපිට වගකිව යුතු ස්ථාන ලැබෙයි කියලා.

මම මෙහාට ආවේ දේශපාලඥයෙක් හැටියට නොවෙයි. මං ආවේ මේ ව්‍යාපාරය ගැන තවත් කාරණාවල් ගැන දැන ගන්න. අද මට හුඟක් කාරණාවල් දැන ගන්න ඉඩ ලැබුණි. මමත් හිතනවා මනුෂ්‍යයා හැඳීමට රජය මාර්ගයෙන් පමණක් නොවෙයි, මේ වගේ ව්‍යාපාරවලින් විශාල සේවයක් කරන්න පුළුවන් වෙයි කියලා. මීටත් වඩා මම හිතනවා ආදර්ශයෙන් පුළුවන් කියලා මනුෂ්‍යයා හදන්න. ඒ විදියට තමයි ආගමික කර්තෘවරු බුදුරජාණන් වහන්සේ, යේසුස් වහන්සේ, ඒ වගේම අහිංසාවාදී භාරත නායක මහත්මා ගාන්ධි ආදීන් වැඩ කෙරුවේ. අපේ පක්ෂය දේශපාලන පක්ෂයක්. මං දේශපාලනය කතා කරන්නේ නැහැ අද. තමුත් ඒ පක්ෂයෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ මන්ත්‍රීවරු මහජන ඡන්දයෙන් තෝරාගෙන, අපේ ප්‍රතිපත්ති අනුව කණ්ඩායමක් පාර්ලිමේන්තුවට ඇතුළු කරගෙන මන්ත්‍රීවරු වැඩි දෙනෙක් ඉන්නව නම් ආණ්ඩුවක් පිහිටුවන්නයි. ආණ්ඩුවකින් පුළුවන් නීතිරීති ගේන්න. තමුත් මම හිතන්නෙ නෑ නීති රීති මාර්ගයෙන් රටක් හඳුනවා කියලා. ඒ නිසා අපේ පක්ෂයෙහුත් අපි දැන් අලුත් ක්‍රියා මාර්ගයක් පිළිගන්න බලාපොරොත්තු වෙනවා. පිළිඅරන් තියෙනවා. අපේ දේශපාලන අරමුණු අනුව අපි වැඩ කරන අතර, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩු ක්‍රමයක් යටතේ එහෙම පක්ෂ උවමනයි, අවශ්‍යයි. අන්තිමට මහජනයායි යම් පක්ෂයක ප්‍රතිපත්ති හොඳයි කියලා පිළිගන්නේ. තමන්ගේ රහස් ඡන්දයෙන්.

ඒවා කරන අතර අපි බලාපොරොත්තු වෙනවා අපේ පක්ෂයෙනුත්, මේ වගේ වැඩ පිළිවෙලවල් රාශියක් ආරම්භ කරන්න.

එනම් අපේ පක්ෂයේ තියෙනවා ශාඛාවල් රට පුරා. අපේ සංවිධායක මහත්වරු ඉන්නවා. දැන් මෙතන ඉන්නවා මන්නිවරු ආදී උදවිය. අපි හිතනවා අනාගත මන්නිවරු වෙයි කියලා. මන්නිවරුන්ට අනාගතයේදී ආණ්ඩුවක් පිහිටුවන්න පුළුවන් වුණොත් ඇමතිවරුන්ට, තමන් ආදර්ශවත් නම් පුළුවන් හුඟක් දුරට මහජනයාව හදන්න; නැත්නම් හදන්න උදව් වෙන්න. අපිට පුළුවනි ආදර්ශයෙන් පමණක් නොවෙයි - ගම් පළාත්වලට ගිහිල්ලා ගම්වැසියෝ එක්ක ආශ්‍රය කරලා, ගම්වැසියන්ට තමන්ගේ වැඩ කටයුතු මේ විදියට කරනවා කියලා පෙන්වා දීලා වේදිකාවට නැහිලා නොවෙයි, පොත්පත් අවිච්ඡි ගහලා නොවෙයි තමන්ම ඒ වැඩ කටයුතු කරල, ඒ ආදර්ශය ගම්වැසියන්ට පෙන්වා දෙන්න, මෙන්න මේ විදියට මනුෂ්‍ය ජීවිතය හදන්න උවමනයි කියලා. කාරණාවල් පහක් ගැන අපි දැන් වැඩ පිළිවෙලක් වැඩිකල් යන්නට ප්‍රථම ප්‍රකාශ කරන්න බලාපොරොත්තු වෙනවා. එකක් නම් තමන් වචන පාවිච්චි කරන කොට, ක්‍රියා කරන කොට, අභිංසා මාර්ගයෙන් වැඩ කරන්න, කතා කරන්න කියලා. මං දැක්කා මෙහෙ ඇවිදින කොට ඒ වගේ පාඨ ලියලා තියෙනවා. තරක වචන පාවිච්චි කරන්න එපා. අභිංසා මාර්ගයේ හැසිරෙමු. එක එක්කෙනාට කරදර දෙන්න එපා. බනින්නෙපා කියලා මම දැක්ක පාඨ ලියලා තියෙනවා. අපිත් පිළිඅරන් තියෙනවා ඒ වගේ ක්‍රියාමාර්ගයක් පිළිගන්නොත් හොඳයි කියලා. අපිට බැහැ මුළු රටම හදන්න. නමුත් විශේෂයෙන්ම ආසන බලාපොරොත්තුවෙන් සිටින සංවිධායක මහත්වරු, මන්නිවරු, ඇමතිවරු වෙන්න බලාපොරොත්තු ව ඉන්න පුද්ගලයෝ.

දෙවැනි ප්‍රතිපත්තිය හැටියට අපි කියලා තියෙනවා මත්පැන් පාවිච්චිය පුළුවන් තරම් අඩු කරන්න කියලා. හොඳයි මත්පැන් පාවිච්චි නොකරනවා නම්, නමුත් නීති මාර්ගයෙන් මං හිතන්නේ නැහැ ලෝකයේ මනුෂ්‍යයන් මත්පැන්වලින් වෙන් කරන්න. වෙනත් රටවල් මීට කලින් එහෙම කරන්න හදලා තියෙනවා. නමුත් හරි ගියේ නැහැ. පාර්ලිමේන්තුවට එන විට අපි දැකලා තියෙනවා, ඇතැම් දවස්වල පාර්ලිමේන්තු මන්නිවරු. පාර්ලිමේන්තු ඇමතිවරු මත්පැන් පාවිච්චි කරලා බොහෝම තරක විදියට හැසිරෙනවා පාර්ලිමේන්තුව ඇතුළේ. නමුත් අපේ කණ්ඩායම, අපි ඒක ඡන්දයෙන් පිළිඅරන් තියෙනවා එහෙම ස්ථානවලට යන කොට, මහජනයා අතරේ වැඩ කරන කොට, ප්‍රසිද්ධ

ස්ථානවල කරුණාකරලා මත්පැන් පාවිච්චියෙන් වෙන් වෙන්ක කියලා මේ කාරණා තුන හැම පුද්ගලයෙකුට ම පුළුවන් පිළිපදින්න. දේශනා කරන්න විතරක් නෙවෙයි පිළිපදින්න පුළුවන්. තමන්ට පිළිපදින්න පුළුවන්. අනුන්ටත් පිළිපදින්න පුළුවන් ප්‍රතිපත්ති තුනක් තමයි අපි පිළිඅරන් තියෙන්නේ.

තව දෙයක්. එනම් තවත් වගා වර්ධනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් අපි කියන්නේ නෑ, කුඹුරක බැහැලා වැඩ කරන්න කියලා. නමුත් තමන්ගේ ගෙදර ගොවිපළේ මම දැක්ක. අද පෝෂ්‍යදායක වැඩ කටයුතු මුකුණුවන්න, තම්පලා, ගොටුකොළ ආදිය වවලා කනව නම් හොඳයි කියලා. තමන්ගේ ගොවිපළේ අන්න ඒ වගේ ආහාරවලට උවමනා කරන දේවල් පැළ කරලා පාවිච්චි කරන්න පුළුවන්.

පස්වැනි ප්‍රතිපත්තිය හැටියට තමන්ගේ පරිසරය පිරිසිදු කිරීම. තමන්ගේ ගේ වටේ, තමන්ගේ ගෙදර පිරිසිදු කිරීම. හුඟක් දුරට අපේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය කල්පනා කරලා බැලුවම 50% ක් 60%ක් ලෙඩ හැදෙන්නේ තමන්ගේ පරිසරය අපිරිසිදු නිසයි. ඒ වළක්වන්න පුළුවන් ලෙඩවල්. දොස්තර මහත්වරු උවමනා කරන්නේ නැහැ. පොල්කට්ටක වතුර තියෙනව නම්, අපිරිසිදු විදියට ඒ පොල්කට්ටේ මදුරුවෝ බෝ වෙනවා. මදුරුවන්ගෙන් මැලේරියා බෝ වෙනවා. කුණු ගොඩවල් වළලන්නේ නැත්නම් ඒ කුණුගොඩේ මැස්සෝ බෝ වෙනවා. මැස්සන්ගෙන් නොයෙක් නොයෙක් භයානක රෝග හැදෙනවා. ඒවායින් අපට පුළුවන් වෙන් වන්න. අපි පරිසරය සුරැකෙන අන්දමට පාවිච්චි කරනව නම්. මං මේ වටේ යන කොට මේව ගැන බැලුව. මං කැමතියි කියන්න එක තැනක නම් මැස්සෝ දැක්කා. මං දන්නෑ මොකද එතැන මැස්සෝ හිටියේ කියල. නමුත් හැම තැනම බොහොම පිරිසිදුවට තිබුණා. ඒ නිසා මං බොහොම සංතෝෂ වුණා. ඒකෙන් ජේතවා. තමුත්තාත්සේලාට උගන්වනවා තමන්ගේ පරිසරය, තමන්ගේ ගෙදර, තමන්ගේ ශරීරය පිරිසිදු අන්දමට පාලනය කළ යුතුයි කියලා. මෙන්න මේ ප්‍රතිපත්ති පහ දේශපාලනයෙන් වෙන්වෙලා කාටත් පුළුවන් පිළිගන්න. අපිට විරුද්ධව ඉන්න පක්ෂවලටත් පුළුවන්. පිළිගන්න. ආණ්ඩුවටත් පුළුවන් පිළිගන්න. මේ ප්‍රතිපත්ති පහ පිළිඅරගෙන අපි බලාපොරොත්තු වෙනවා රටේ විශාල ව්‍යාපාරයක් ගෙන යන්න

වේදිකාවේ නොවේ - මේ වගේ කතාවලින් නොවේ - අපි අගෝස්තු මාසේ ඉඳලා පටන් ගන්නවා ගමේ ඇවිදීමත්. ඉන්දියාවේ ඒ ගමනකට කියනවා පාද යාත්‍රා කියලා. අපි හොඳ වචනයක් හොයනවා.

අපේ ලංකාවේ සුදුසු වචනයක්. ගමේ ඇවිදීමක් - ගමින් - ගමට යන්න. ගෙවල් ගානේ යන්න. අපේ ශාඛාවල්, අපේ මේ මන්ත්‍රීවරු, මමත් ගෙයක් ගානේ ගිහින් කියා දෙන්න අක්කේ, අම්මේ තමුන්නාන්සේලාගේ මේ ගේ පිරිසිදුකමට තියා ගන්න ඕනේ. මේ පොල්කට්ටේ වතුර තියෙන නිසා මදුරුවෝ බෝ වෙනවා. කරුණාකරලා වතුර මෙහෙම තියා ගන්න. එපා. මෙන්න මේ විදියටයි ගේ පිරිසිදුවට තියා ගන්න ඕන කියලා. අපි බලාපොරොත්තු වෙනවා ගිහිල්ලා සුමානයක් පාසා හැම ගෙදරකටම ගිහිල්ලා යෝජනා කරන්න.

මං දැක්කා 'හින්දු' පත්‍රයේ ඊයේ පෙරේදා පින්තූරයක්. ඉන්දියාවේ හිටපු ජනාධිපති ගිරි මහත්තයා. ඒ මහත්තයා තැබැරුමකට ගිහිල්ලා. මත්පැන් පාවිච්චි කරන්න නොවෙයි. තැබැරුමකට ගිහිල්ලා මේ ඉන්දියා ජාතික සංගමයේ පාදයාත්‍රා ව්‍යාපාරය අනුව, තැබැරුමේ නිලධාරීන්ට කියනවා: අපි ආවේ තමුන්නාන්සේලාට මත්පැන් පාවිච්චි කරන්න එපා කියන්න නොවෙයි. අපි ආවේ තමුන්නාන්සේලාට කියන්න මෙන්න මේ ශාලාව පිරිසිදුව තියා ගන්න අතරේ රා වැක්කෙරිලා තියෙනවා, මැස්සො එනවා, මේ බෝතලේ හොඳට සුද්ධ කරලා නැහැ. මේ වීදුරුව හෝදන්න. අන්න ඒ ව්‍යාපාරය ඉන්දියාව පුරාම ජාතික සංගමය ගෙනියනවා. ගාන්ධි මැතිනිය තමන්ගේ කොට්ඨාශයේ දවස් 2ක් ඇවිද්ද. ගෙයක් ගානේ ගියා. පයින් ගියා. මෝටර් රථයකින් නොවේ. හෙලිකොප්ටරයකින් නොවේ. පයින් ගියා ගාන්ධි මැතිනිය ගෙයක් ගානේ ගිහිල්ලා තමන්ගේ ඡන්ද දායකයින්ට මං දැන් මේ කියන වචනම පාවිච්චි කරලා: මං ඒ ගොල්ලන්ගෙන් ආදර්ශයක් ගත්තේ නැහැ. අපිම මේ අදහසට පිළිගැනීමට කල්පනා කළා. තමුත් ඉන්දියාවේ ජාතික සංගමය මෙන්න මේ ව්‍යාපාරය ගෙනියලා තියෙනවා දේශපාලනයෙන් තොරව.

අන්න ඒ වගේ ව්‍යාපාරයක් අපිත් බලාපොරොත්තු වෙනවා, පටන් ගන්න. මං ඒ නිසා තමුන්නාන්සේලාගේ අදහස්වලට ගොඩක් දුරට එකඟ වෙනවා. තව එකක් රත්නායක ඇමතිතුමාත්, මා සමග කැබිනට් මණ්ඩලයේ ඉන්න කොට, එතුමන් හැමදාම කියන්නේ අපේ වැඩ කටයුතු පටන් ගන්න ඕනේ ගමේ මට්ටමෙන් කියලා. අද නවීන ආණ්ඩු ඒ මට්ටමෙන් නොවෙයි පටන් ගත්තේ. ගාන්ධිතුමා, ජයප්‍රකාශ් නාරායන් ආදීන් මං හිතන්නේ සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ සමරදාස මහත්මයා කීවා ගමේ මට්ටමින් තමුන්නාන්සේලා බලාපොරොත්තු වෙනවා රට දියුණු කරන්න. ඒ කියන්නේ විශාල කර්මාන්ත ශාලාවල්, විශාල ඉස්කෝල,

විශාල ගොඩනැගිලි, විශාල පාරවල් මේ කටුනායක පාර හඳුනවා වගේ ගම් මට්ටම් කරල දාලා, ගම්මුත්තේ ගෙවල් කඩල දාලා, බිඳලා දාලා ඒ විදියේ ව්‍යාපාරයක් අද මුළු ලෝකෙම ප්‍රතික්ෂේප කරනවා. ලෝක බැංකුවේ නායක මැක්නමාරා, මෙන්ත මේ රත්නායක මහත්තයා කියපු අදහස ප්‍රකාශ කරලා තියෙනවා. 60%ක් මේ දියුණු වන ලෝකයේ ගම්මු ඉන්නේ දුප්පත් ජීවිත ගත කරන උදවිය. මේ ලංකාවේ 60%ක් මාසෙකට රුපියල් 50/- වත් හම්බ කරන්නේ නැහැ. ඒ ගොල්ලන්ට ඔය තුල්හිරිය විශාල කර්මාන්තවලින් වැඩක් වෙන්නේ නැහැ. ගමේ අපි ජේෂ්කර්මාන්ත ශාලාවල් දියුණු කරනවා නම්: ගමේ පුංචි පුංචි කර්මාන්ත ශාලාවල් - යන්ත්‍ර සූත්‍රවලින් වැඩ කරන කර්මාන්ත ශාලාවල් දියුණු කරනවා නම්, අද මං දැක්කා මේ පෝරණුවේ ගැස් හඳුනවා. ඒ පෝරණුවේ හඳුන ගැස්වලින් කර්මාන්ත ශාලාවක් දියුණු කරනවා නම්. එහෙනම් එය මේ විශාල කර්මාන්ත ශාලාවලට වඩා ප්‍රයෝජනයක් තියෙනවා.

අන්න ඒ විදියේ ව්‍යාපාරයක්, අපේ රත්නායක මහත්තයා බොහොම සන්නෝස වෙච්චි, ගමේ මට්ටමින් ආණ්ඩුවක් පිහිටුවන්න පුළුවන් දියුණුවීමක්, පිහිටුවන්න පුළුවන් අනාගතයක්, මේ ලංකාවෙ පහළ වෙච්චි.

ඒ නිසා තමුන්නාන්සේලාගේ මේ ව්‍යාපාරයේ පරමාර්ථවලට මම කැමතියි. මගේ පක්ෂයේ යම් දවසක මගේ ආණ්ඩුවක් පිහිටුවන්න පුළුවන් වුණොත් අපෙත් අරමුණ - තමුන්නාන්සේලාගේ අරමුණමය කියල ප්‍රකාශ කරමින්, තමුන්නාන්සේලා හම්බවුණ එක ගැන මම බොහොමත්ම සන්නෝෂයි, තමන්ගේ ව්‍යාපාරයට ජයවේවා කියලා මං ප්‍රාර්ථනා කරනවා.

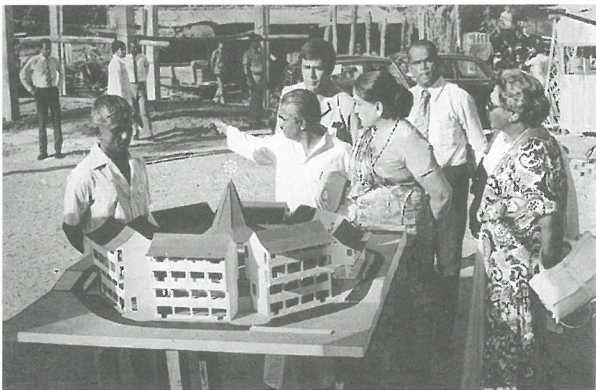

මෙත් මැදුරට අග්‍රාමාත්‍යතුමියගේ සම්ප්‍රාප්තිය

එක්දහස් නවසිය හත්තැනනේ දී, එවකට විපක්ෂ නායක ධුරය හෙබැවූ එ.ජා.ප. නායක ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතා මෙත් මැදුරේ කටයුතු නැරඹීම සඳහා පැමිණියාට දින කිහිපයකට පසු, එවකට අග්‍රාමාත්‍ය ධුරය හෙබැවූ ශ්‍රී.ලං.නි.ප. නායකා ගරු සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනිය ද, මෙත් මැදුර නැරඹීම සඳහා සර්වෝදය සෙවණට පැමිණියාය.

එතුමියගේ එම ආගමනය සිදු වූයේ එවකට සර්වෝදය උප සභාපතිනියව සිටි සීතා රාජසූරිය මහත්මියගේ ආරාධනයකට අනුවය.

අගමැතිනිය මෙත් මැදුරට සම්ප්‍රාප්ත වූ අවස්ථාවේ අපි ගෞරවනීය ලෙස එතුමිය පිළිගෙන, අපේ සියලුම සේවා ආයතන එතුමියට නැරඹීමට අවස්ථාව සලසා, අනතුරුව ඒ වන විට අලුත ගොඩනැගෙමින් තිබුණු දම්සක් මන්දිරය වෙතට කැඳවා ගෙන ගොස්

ජායාරූප: 92 අගමැතිනිය දම්සක් මන්දිරය ඉදිවෙත ස්ථානය නරඹමින්

එතුමියගේ මෙම ආගමනය සිහිවීම් වස්, සිහිවටන ඵලකයක් ද එතුමිය අතින්ම විවෘත කිරීමට සැලැස්විමු.

එදින එතුමිය අපේ සේවා කටයුතු ද, අලුත ඉදි කෙරෙන නව ගොඩනැගිලි සංකීර්ණය ද දැක ඉමහත් සතුටට පත් වූවාය. අප සංගමයටත්, අපටත් සුඛ පැතුවාය; ආශීර්වාද කළාය.

අවසානයේ එතුමිය පිළිගැනීම සඳහා අප පැවැත් වූ විශේෂ පවුල් හමු රැස්වීමේදී, සර්වෝදය ක්‍රියාකාරීන් හා සෙසු ජන කොටස් අමතා එතුමිය පැවැත් වූ විශේෂ දේශනයේ දී ඕ මෙසේ ප්‍රකාශ කළාය:

* * *

ගරුතර මහා සංඝරත්නයෙන් අවසරයි, සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ නායකතුමනි, විශේෂ අමුත්තනි,

සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ගැන නොයෙක් නොයෙක් ආකාරයේ නොයෙක් නොයෙක් මත අපට අහන්නට ලැබිලා තිබෙනවා. ඇත්තෙන් ම, මගෙන් එක කාලයක් මේ ගැන සැහෙන සැකයක් ඇති වීගෙන ගියා ලැබිවිට ආරංචි අනුව. ආර්යරත්න මහත්තය කීව වගේ 1958 දිවංගත බණ්ඩාරනායක අගමැතිතුමාටයි ආරාධනා කරල තිබුණේ කතනොලුවට යන්න. නමුත් එතුමාට මොන හේතුවක් නිසා හරි යන්න බැරි වුණා. නමුත් ආර්යරත්න මහත්මා කොළඹ නාලන්ද විද්‍යාලයේ ශිෂ්‍යයෝ අරන් ගිහින්, ඒ ගමේ ශ්‍රමදාන ව්‍යාපාරය මගින් ඒ ගම සාදා ගැනීමට එතුමා දැක් වූ උත්සාහය මට ඒ කාලයේ පෙනී ගියා. ඒ කාලයේ සුළුවෙන් ආරම්භ කළ ව්‍යාපාරය, අද මේ තරම් විශාල වශයෙන් ලංකාවේ පමණක් නොවෙයි, ජාත්‍යන්තර වශයෙන් මේ සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ප්‍රසිද්ධවෙලා තිබෙනවා.

ආර්යරත්න මහතා කීව වගේ, නොයෙක් නොයෙක් අදහස් ප්‍රකාශ වුණා. ආණ්ඩුව හය කරන්න උත්සාහ කළා. සමහරක් මේ සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ගැන ජාත්‍යන්තර වශයෙන් මෙය කුට ව්‍යාපාරයක් ගෙන යන්නේ කියා. නමුත් මට ආර්යරත්න මහත්තයගෙ නියෝජිත පිරිසක් හමුවෙලා මේ ගැන මට පහදලා දුන්නායින් පස්සේ, මට අවබෝධ වුණා මේ ව්‍යාපාරයෙන් මෙරටට සෙනක් මිසක්, කිසිම හානියක් වෙන්නේ නැති බව. ඒ වාගේම මා අදහස් කළා, මෙහාට පැමිණිලා මගේ ඇස් දෙකෙන්ම මේ බලා ගන්න ඕනියි කියලා. මීට ප්‍රථම මා එනට කිහිප විටක් උත්සාහ කළා. නමුත් නොයෙක් නොයෙක් හේතු

නිසා එය කල් දමන්න සිද්ධ වුණා. අද කරදර මධ්‍යයේ වුවත්, මට එනට ලැබීම ගැන සන්නෝෂ වෙනවා. අද මට දැක ගන්න ලැබුණා, මෙව්වර කල් අපි ඇහුවා පමණයි. පොත්පත්වලින් අපි දැක්කා පමණයි. මේ සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ගැන. මට බොහොම සන්නෝෂයක් ඇති වුණා, මේ ගැන. මේ විදියේ චිත්තය ගරුකව. නීතිගරුකව තරුණ තරුණියන් පිරිසක් මෙනතින් බිහිවෙන බව.

ආර්යරත්න මහතා කීව වගේ අද චිත්තය ගරු කරන, නීතියට ගරු කරන මේ අද සිටින බාල පරම්පරාව ඉතාම අඩුවේගෙන යන බව අපට පෙනෙනවා. අපේ හිත්වල ලොකු බයක් ඇති වී ගෙන යනවා මේ නිසා. මේ මෑතකදී මේ රටේ ඇතිවුණු සිද්ධි නිසා අපට ඒක හොඳටම අවබෝධ වුණා. අපේ බලාපොරොත්තුවත්, අපේ අධිෂ්ඨානයත් අපේ ප්‍රාර්ථනාවත් මේ රට අපේ රට ඉතාමත් වැදගත් සංස්කෘතියක් තිබෙන රටක්. වැදගත් ආගමක් තිබෙන රටක්. ආගම් කීපයක් තිබෙනවා. බුද්ධාගම පැරණි කාලයේ හිටත්ම අපි අදහන ආගමක්. මේ විදියේ වැදගත් රටක මේ ආකාරයට හැඳෙන අපේ බාල පරම්පරාව නොමග යාම ගැන අපේ සිත් තුළ ලොකු කනගාටුවක් ඇතිවෙලා තිබෙනවා. ඒ නිසා මට විශාල සංතෝෂයක් ඇති වුණා. අද මෙහාට පැමිණිලා මේ තරම් තරුණ තරුණියන් විශාල පිරිසක් මෙනතින් බිහි කර ලංකාවේ නොයෙක් ප්‍රදේශවලට යවලා මේ ව්‍යාපාරය මාර්ගයෙන් අප රට හැඳෙන බාල පරම්පරාවට හරිමග පෙන්වා දී ඔවුන්ගේ හොඳ අනාගතයක් ඇති කිරීමට මේ ව්‍යාපාරය මගින් ගන්නා උත්සාහයට මගේ ප්‍රශංසාව මේ ව්‍යාපාරයේ සිටින සියලු දෙනාටම පිදිය යුතුයි. හිමිවිය යුතුයි.

ඇත්තෙන්ම අද මම මෙහාට එනකොට කතා කරන්න බලාගෙන නොවෙයි ආවේ. අද මා විසින්ම දාපු නීතියක් කඩන්න වෙලා තියෙනවා. නමුත් අපි ලවුඩ්ස්පීකර ඇතිව නොවෙයි කතා කරන්නේ. කතා කරන්න කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ තමුන්නාන්සේලා දන්නවා අපි රැස්වීම් තහනම් කරලා තියෙනවා. විශේෂයෙන් ළහඳි ඇතිවුණු වැඩ වර්ජන නිසා අපිට වැඩි නීති දමන්න සිද්ධ වුණා. ඒකටත් අපි බැණුම් ඇහුවා. ඊයේ පාර්ලිමේන්තුවේ ඉදි බැණුම් ඇහුවා. ඒකට කමක් නැහැ. අපේ මේවා කරන්නේ රට වෙනුවෙනුත්, රටේ ජනතාව වෙනුවෙනුත්. අපේ බලාපොරොත්තු ඒ වගේම අපේ යුතුකමත් මේ රටේ ජනතාව ආරක්ෂා කර ගැනීම. ඒ නිසා අපට වැඩි දැඩි නීති දමන්න සිද්ධ වුණා. ඒ නීතිය අද මා කඩ කෙරුව නම් මා ඊට කනගාටුව ප්‍රකාශ කරන්න

මිනා. නමුත් ආරියරත්න මහත්මයා මාව අමාරුවේ දැමීමා. මට පුළුවන්කමක් තිබුණේ නැහැ නමුත් නාන්සේලාට වචන දෙකක් තුනක් කතා නොකර යන්න. අඩු ගානේ ස්තූතියි කියන්නවත් මට සිද්ධ වෙනවා. ඒ නිසා මම ස්තූතිවන්න වෙනවා අද මෙහාට පැමිණෙන්නට කළ ආරාධනය ගැන ආරියරත්න මහතාටත්, මේ ව්‍යාපාරයේ රැදී සිටින සියලුම ස්වෙච්ඡා සේවකයින්ටත්, සේවිකාවන්ටත්.

අද මට මෙහාට පැමිණීමේ ව්‍යාපාරය කරන මේ ශ්‍රේෂ්ඨ වැඩ කොටස දැක ගැනීමට අවස්ථාව ලබාදීම ගැන මගේ සන්නේෂය ප්‍රකාශ කරන අතර, මේ සර්වෝදය ව්‍යාපාරය මේ රටට කරල තිබෙන සේවය තව තවත් පුළුල් කරලා, ව්‍යාප්ත කරලා මේ රටේ මේ හැදෙන බාල පරම්පරාවට, තරුණ-තරුණියන්ට විශේෂයෙන්ම මේකෙන් සෙනක් වේවායි කියා ප්‍රාර්ථනා කරමින් මාගේ වචන ස්වල්පය මෙනතින් අවසන් කරනවා.

පිරුවටය අහිමි වීම

එ ක්දහස් නවසිය හත්තැහතේ ජන්දය නිම වී, අගමැති ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් රජයක් පිහිටු විය.

එදාම උදේ අපේ මූලස්ථානයට නුදුරු නිවසක වාසය කළ වයසක මහතෙක් මා හමුවීමට පැමිණියේය. “මොකද මහත්තයෝ මේ උදෙන්ම? “මා ඔබතුමා හමුවෙන්නයි ආවෙ මේ ප්‍රදේශයේ පක්ෂයේ උප සභාපති හැටියට.”

“මොන පක්ෂයේද?”

“ආණ්ඩු පක්ෂයේ.”

“ඒ කියන්නේ එක්සත් ජාතික පක්ෂයේ.”

“ඔව්. ඔව් ඉතින් මොනවද මගෙන් ඕනෙ.”

“මීට පස්සේ සර්වෝදයේ රැකියාවලට ගන්න අය, පුහුණුවලට ගන්න අය අපේ පක්ෂ ශාඛාව මාර්ගයෙන් ඕනෙ ගන්න.”

“ඉතින් කවදද ඔය නීතිය පාස් කළේ?”

“නෑ. නෑ. ඒක තමයි සම්ප්‍රදායය.”

“ඒ සම්ප්‍රදායට සර්වෝදය අයිති නැහැ මහත්තයෝ. අගමැතිතුමාට දන්වන්න මම ඔබේ ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කළ බව.”

මා දෙස විමනියෙන් බැලූ තාවකාලිකව දේශපාලන අං පළඳවා ගෙන සිටි මේ තැනැත්තා, ඉතා කේන්තියෙන් මෙන් අපේ ශේට්ටුවෙන් පිටවී ගියේය.

මාස 3 ක් පමණ ගත විය. උන්නැහේ නැවතත් මා හමුවීමට එන බව දුටුවෙමි. දැන් අර සිංහ විලාසය නැත. පිහාටු නැති කපුටෙකු මෙන් අඩියෙන් අඩිය මා ඉදිරියට ආවේය. “මොකද මහත්තයෝ මේ පැත්තේ?” බොහෝම යටහත් පහත්ව අපේ මිත්‍රයා මෙසේ උන්නර දුනි:

“බලන්න සර්, මගේ උප සභාපතිකම නැති කළා. බැරිද විරෝන් ප්‍රනාන්දු මන්ත්‍රීතුමාට කියල මට නැවත මගේ තිබුණු තනතුර අරගෙන දෙන්න?”

“මහත්තයෝ,පක්ෂ දේශපාලනයේ හැටි ඔහොම තමයි. ඕකට ගැවෙන්නේ නැතුව දැන්වත් ඔය වයසට ගිය කාලෙ බණක් දහමක් කරගෙන ඉන්න. නැවත අනුන්ගේ පිරුවට දාගන්න යන්න එපා.” පක්ෂ ක්‍රමයෙහි ඇති ආදීනව තේරුම් කරදුන් මම, සතර අගතියට අසු නොවී හැකි නම්, තම ජනතාවට කළ හැකි සේවයක් කරමින් සිටින ලෙස අවවාද කොට ඔහු සතුවත් පිටත් කළෙමි.

මෙත් මැදුරින් - දම්සක් මන්දිරයට

ම රදානේ දෙල්ගහයට ගෙදරින්, මොරටුවේ මෙත් මැදුරට ප්‍රවිෂ්ටවීමත් සමඟම, අපට පෙරට වඩා අපේ තරුණ පරපුරට අත හිත දීමට අවස්ථාව සැලැසිණ. ඒ සමඟම රටේ සංවර්ධන කාර්යාවලියටද වක්‍ර අන්දමට හෝ දායක වන්නටත් අපට ඉඩ කඩ ලැබිණ. සර්වෝදය සේවා කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු මේ වන විට පුවත්පත් මගින් ගුවන් විදුලියෙන් මෙන්ම, කටින් කට කෙරෙන ප්‍රචාර මාර්ගයෙන්ද ශීඝ්‍ර ලෙස රට තුළ පැතිර යන්නට පටන් ගෙන තිබිණ. මේ නිසා රැකියා අපේක්ෂාවෙන්ද, වෘත්තීය පුහුණුව ලැබීමේ අරමුණින් සහ සමාජ සේවාවේ නියුක්ත වීමේ ආසාවෙන්ද පෙළඹුණු පාසල් අධ්‍යාපනය නිම කළ තරුණ කොටස් විශාල වශයෙන් දිවයිනේ විවිධ ප්‍රදේශවලින් මෙත් මැදුර කරා ඇදී එන්නට පටන් ගත්හ. තවත් සමහරු තොරතුරු

ජායාරූප: 93 දම්සක් මන්දිරය

විමසමින්ද, අයැදුම් පත් බහාලමින්ද තැපැල් මගින් අප වෙත ලිපි එවන්නටද පටන් ගෙන තිබිණ. මෙසේ එන සියලු දෙනාටම පහසුකම් සැලැස්මට හැකියාව නොලැබුණේ, අපට ඒ සඳහා ඉඩකඩ නොමැතිවීමත්, සම්පත් සීමිතව පැවැතීමත් නිසාය. කෙසේ හෝ අපි අපට සහනය සැලැස්ස හැකි තරමට ළමුන් සර්වෝදය දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථාන මගින් තෝරාගෙන, ඒ අය මෙන් මැදුරට කැඳවා, නේවාසික පහසුකම්ද සලසා දී, ප්‍රජා නායකත්ව හා වෘත්තීය පුහුණුව ලබා දීමේ නියුක්ත වීමු.

මේ අතර එම්. ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මහතාත් - මමත් - සෙසු වැඩිහිටි පිරිස් සමඟ සාකච්ඡා කොට තවත් ගොඩනැගිල්ලක් මෙන්මැදුර භූමියේ ඉදිකරන්නට සැලැස්සුම් සකස් කළෙමු. ඒ සඳහා පළමුව අඩි 100 ක් දිග අඩි 30 ක් පළල අර්ධ තාවකාලික දෙමහල් ගොඩනැගිල්ලක් අපේ ශ්‍රමයෙන්ම ගොඩනඟන්නට අපි කටයුතු සම්පාදනය කළෙමු. එහි ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පියා වශයෙන් ක්‍රියා කළේ කරුණානන්ද මහතාය. අපි සියල්ලෝම පුහුණු, නුපුහුණු මට්ටමෙන් ශ්‍රමදානයෙන්ම ඒ කටයුතු සපුරා ලීමට දායක වීමු.

එය ඉදි කළාට පසු එහි උඩු මහල පුහුණුවන ළමයින්ට නේවාසික වත්තටත්, පහළ මාලය ලෝහ වැඩ අංශයේ කටයුතු සඳහාත් වෙන් කළෙමු. එම ගොඩනැගිල්ල අපි ‘කරුණාහල’ නමින් හැඳින්වූයෙමු. එහෙත් ඒ ගොඩනැගිල්ලද අපේ කටයුතු සඳහා ප්‍රමාණවත් නොවන බව වැටහී ගියෙන්, ටික කලෙකට පසු තවත් එබඳුම ගොඩනැගිල්ලක් ප්‍රධාන ගෘහය පිටුපසින් ඉදි කොට එහි උඩු මහලේ කාන්තා නේවාසිකාගාරයත්, පහළ මාලයේ වඩුකර්මාන්ත අංශය සහ බතික් නිපැයුම් අංශයක් පිහිටුවීමට කටයුතු සැලැස්සුවෙමු. එම ගොඩනැගිල්ල හැඳින්වූයේ “මුදිතාහල” යන නමිනි.

මේ වන විට මමත්, බිරිඳ සහ දරුවනුත් වාසය කළේ මෙන්මැදුර ප්‍රධාන ගෘහයෙහි මැද මිදුල පැත්තෙහි වූ කොටසේය. අතින් පැතිවල අපේ කාර්යාල සහ අනෙකුත් අපේ වැඩිහිටි අයගේ නේවාසික කාමර පිහිටා තිබිණ. කෙසේ වුවද මේ ඉඩකඩ කිසිසේත්ම අපේ වැඩ කටයුතුවලට ප්‍රමාණවත් වූයේ නැත. අප සියලු දෙනම සිටියේ එක්තරා අන්දමකට හිර වී ඇති ආකාරයට මැදිවය.

මේ වනවිට වාසනාවකට මෙන් අපට විදේශ ආධාර ලැබීමට සුදුසුකම් හිමිවී තිබිණ. මුලින්ම අපට ආධාර කිරීමට ඉදිරිපත් වූයේ ජර්මනියේ ග්‍රෙඩ්රික් නවුමාන් ආයතනයය. එම ආයතනය අපේ වැඩ

සටහන් අධීක්ෂණය කොට, ඒ පිළිබඳ ප්‍රසාදයට පැමිණ අපේ පාඨමාලා පවත්වාගෙන යාම සඳහා මුදලින් ආධාර කරන්නට ඉදිරිපත් විය. එසේ ලැබෙන මුදල් ඉතාම අරපිරිමැස්මෙන් පරිහරණය කොට, කිසියම් කොටසක් ඉතිරි කර ගන්නට කටයුතු සැලැස්සුවේමු. මේ සඳහා සියලු දෙනාගේම සහයෝගය මට ලබා ගන්නට හැකි විය. අප වැඩි වශයෙන් මුදල් ඉතිරි කර ගත්තේ ආහාර සඳහාත්, පාඨමාලාවලට සහභාගි වූ ගුරුවරුන් සඳහාත් වෙන්වූ වැය ශීර්ෂයෙනි.

මෙසේ මුදලක් අප ඉතිරි කර ගත්තේ, අපට අවශ්‍ය ඉඩමක් මිලදී ගැනීමේ අභිප්‍රාය ඇතිවය. ඒ වන විට දැනට අප මූලස්ථානය ගොඩනඟා ඇති ප්‍රදේශය ඒ තරම් ජනාකීර්ණ තත්වයෙක නොවේ පැවැතියේ. එමෙන්ම ඒ තරම් ගෙවල් දොරවල් සංඛ්‍යාවක් මෙහි තිබුණේද නැත. වල් බිහි වූ, බැද්දට යට වූ, හිස් බිම් විශාල සංඛ්‍යාවක් මේ අවට තිබිණ. මෙයින් කිසියම් ඉඩමක් මිලදී ගැනීමය අපේ අපේක්ෂාව වූයේ. මෙසේ වට පිට වූ භූමි භාග පිළිබඳ සොයා බැලීමේදී අපේ අවධානය වඩාත්ම යොමු වූයේ දැනට දම්සක් මන්දිරය ගොඩනඟා ඇති භූමි භාගයටය. මෙත් මැදුරට ආසන්නව පිහිටීම නිසාත්, ඉඩ කඩද අපේ අපේක්ෂා සපුරාලීමට තරම් තත්ත්වයෙක පැවැති නිසාත්, ඒ ඉඩම යෝග්‍ය බව මට එක පැහැරම අවබෝධ වීණි. එකල ඒ ඉඩම පැවැතියේ ළඳු කැලෑවකින් යුක්තවය. විශාල දෙල් ගස් ගොන්නක්ද, කෝපි පඳුරු ගණනාවක් ද එක් පැත්තක තිබිණ. එමෙන්ම ගරා වැටුණු පැරණි නිවෙසක් එක් පැත්තකද, තවත් තැනෙක පවුලක් පදිංචි වී සිටි කුඩා නිවෙසක් ද තිබිණ. මෙම ඉඩම අයිති වී තිබුණේ විජේරත්න නමැති අපේ අසල්වාසී පවුලකටය. ඒ අය සමඟ අපේ මිත්‍රතාවයක්ද පැවැතිණි. අපි අසල්වැසියන් වශයෙන් ආශ්‍රය කළෙමු. දිනක් අපි ඒ පවුලේ උදවිය සමඟ මේ සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කළ විට, වාසනාවකට මෙන් ඔවුහු එම ඉඩම අපට සිත්තක්කරව විකිණීමට කැමැත්ත පළ කළහ. කේවෙල් කිරීමෙකින් තොරව අපි එය මිලදී ගතිමු. එම ඉඩමට යාව තවත් පර්චස් 18 ක හිස් ඉඩම් තීරුවක් තිබිණ. එය අයිති වී තිබුණේ වෙනත් කෙනෙකුටය. ඒ දිනවල සර්වේදයට සම්බන්ධව අපට විශාල සේවාවක් සලසමින් සිටි දානපති සමාජ සේවිකාවක වූ ලීලා ජයසේකර මහත්මියන්, තවත් විදේශීය හිතවතකු වූ බෙල්ජියම් ජාතික ජ්ලේසියර් මහතාත් එක්ව, පෞද්ගලිකව ඒ අයගේ මුදලින් එම ඉඩම් තීරුවද මිලදී ගෙන, ඒ අය එයත් අපට ලබා දීමට දායක වූහ.

දැන් අපට - අපේ අපේක්ෂාවන් සපුරා ගත හැකි තරමේ ඉඩ කඩ ඇති භූමිභාගයක් හිමි වී ඇත. එය අපේ නොමඳ සතුටට හේතුවකි. අපි මරදානේ දෙල්ගහයට ගෙදර සිටියදී, මෙබඳු තත්වයක් උදා කොට ගත හැකි වෙතැයි සිහිනෙකිනිදු නො සිතුවෙමු. එහෙත් ටිකෙන් ටික අපි ඉදිරියටම පිය නැඟුවෙමු. අපේ සිතුවිලි පවිත්‍ර වීම නිසාත්, අපේ අරමුණු පරාර්ථකාමී බවත් යුතු වීම නිසාත්, ස්වභාව ධර්මය හෝ කිසියම් අදෘෂ්‍යමාන බලවේගයක් හෝ අපට උපකාර කරන්නා සේය. අපට මේ භාග්‍යවත් පසුබිම ගොඩනැගී එන්නා හා ම රටටත්, රටේ ජනතාවටත් උපකාර කිරීමේ ප්‍රවණතාවය ද වඩ වඩාත් උපරිම තලයකට පත් කරන්නට අපි වෙර වැඩිමු. ධෛර්යවන්ත වීමු.

දැන් මට තිබෙන ලොකුම ප්‍රශ්නය, අධුන මිලදී ගත් ඉඩමේ අවශ්‍ය ගොඩනැගිලි ඉදි කොට ගැනීමේ අවශ්‍යතාව සපුරා ගැනීමය. එය ඒ දිනවල මට පිස්සුවක් වාගේ වී තිබිණ. කැමට ගියත්, වැඩක් කිරීමට පටන් ගත්තත්, පොතක් කියවන්නට සූදානම් වුවත්, නිදාගන්නට ගියත්, මගේ සිතේ කොතෙකුත් රැවි පිළිරැවි දුන්නේ අපට අවශ්‍ය ගොඩනැගිලි මෙහි ඉදි කරගන්නේ කෙසේද යන ප්‍රශ්නයය. ඉඩකඩ ලැබෙන හැම මොහොතකම මම මේ ඉඩම බැලීමට යාමටද අමතක නොකළෙමි. මා ඒ දිනවල එහි කොයි තරම් ඇවිද්දාද යත්, ඉඩමේ ස්වභාවය සම්පූර්ණයෙන්ම මට කට පාඩමෙන් කිව හැකිව තිබිණ. ළඳු කැලෑ ඇති තැන්, වගුරු බිම් සහ වළවල් පිහිටි ස්ථාන, තැන්න, කඳු ගැටි ආදී සෑම තැනක්ම මම ඇතැඹුලක් සේ දැන සිටියෙමි. එසේම නව ගොඩනැගිලි මෙහි ඉදි කළ යුත්තේ කෙසේද? කොතැනද? යන කාරණාද මම සිහිත් සැලැස්මි කරගෙන සිටියෙමි.

ඉඩමේ බැවුම් කොටසේ තිබූ කුඩා නිවසේ පදිංචි වී සිටි පවුල අප ඉඩම මිලදී ගන්නාට ටික දිනකට පසු අපේ ද ආධාරය ඇතිව වෙනම ගෙයක් හදා ගෙන යන්නට ගියහ. අනෙක් නිවෙසේ අපේ පාඨමාලා සම්පාදකවරයකු වශයෙන් කටයුතු කළ (අද සණස ආයතනය භාරව කටයුතු කරන) කිරිවන්දෙනිය මල්ලිගේ පවුලේ උදවියට තාවකාලිකව පදිංචි වීමට ඉඩ කඩ සලසා දී තිබිණ. අනෙක් සියලුම කොටස් කැලයට යටවී පැවැතියේ ය. මෙම ඉඩමේ ඇවිදින හැම මොහොතකම මගේ සිතේ චිත්‍රිතව පැවැතියේ ධර්ම චක්‍රයේ හැඩයට ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් ගොඩනැගිය යුතුය යන අදහසය.

දිනක් එක් සවසක මා මෙම ඉඩමට අවුත් තාර පාර පැත්තට මුහුණ ලා පිහිටි දෙල් ගස්වලින් වැසී ගොස් තිබූ බිම් කොටසේ ඇවිදින

විට පුදුමාකාර ශක්තියක්ද, පුදුමාකාර හැඟීමක්ද මා සිත තුළ ඇති විණි. මේ මොහොතේම දම්සක් මන්දිරයක් මෙහි ඉදි කිරීම සඳහා මුල් ගලක් තැබිය යුතු යැයි ඉතාම දැඩි ලෙස මගේ සිතට තැහිණි. මම ඒ සිතිවිල්ලෙන් යුතුව පාර පැත්තට එන විට අද අපේ ප්‍රජා සජීවී කරණ ඒකකයේ අංශ ප්‍රධානී ලෙස කටයුතු කරන ඇම්.ඩී. අබේනායක මල්ලී කොට කලිසමකින් ද, දුඹුරු පාට රි ෂර්ට් එකකින්ද සැරසී පාරේ උඩහට ඇවිද ගෙන එනවා මට දැක ගන්නට ලැබිණි. ඒ කාලයේ ඔහු හදු යොවන වයසේය සිටියේ. මම ඔහුට අත්පුඩියක් ගසා කතා කළෙමි.

ඔහු රුං ගා මා වෙතට දුව ආවේය.

“ඇයි සර්...”

“මල්ලී විගහට ගිහින් උදැල්ලක් අරන් එන්න...”

“උදැල්ලක්ද සර්...?”

“ඔව්...”

“උදැල්ලක් මොකටද සර්...”

“කාරණාව කියන්නම්... ඔයා අර ගෙන එන්න කො...”

අබේනායක දිව්වා නොව, පියැඹුවේය.

ඔහු ගිය පසු වත්තේ ඔබ මොබ ඇවිද මුල්ගලක් සඳහා සුදුසු ගලක්ද මම සොයා ගනිමි.

අබේනායක මල්ලී සුළු මොහොතක් ඇතුළත තඩි උදැල්ලකුත් කර තබාගෙන, එක පිම්මේ මා සිටින තැනට දුව එන විට, තවත් ඒ වයසේම ගැටවරයන් කිහිප දෙනෙක් ද සරු-ගලයක වලිගයක් වාගේ ඔහු පසු පසින් දුව ආහ. මා කරන්නට යන වැඩේ දැක බලාගන්නටත්, එයට සම්බන්ධවන්නටත් විශාල ආසාවක් ඒ ගැටයන් තුළ තිබුණා සේ වී.

මා මුල්ගල තැබීමට සුදුසු ස්ථානය ලෙස තෝරා ගත්තේ දැනට විධායක අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලය පිහිටි ස්ථානයය. මම ඒ ස්ථානය අබේනායක මල්ලීට පෙන්වා එතැන මුල්ගලක් තැබීමට තරම් සුදුසු වළක් කපන්නැයි කීවෙමි. මට එය කියා කට ගන්නට ලැබුණේ නැත. මීඝස්සන්ගේ උදෙසාගයෙන් එතැනට පැන ගත් ගැටවර පිරිස තරගයට වාගේ මුලින්ම එතැන වූ ගල් මුල් ඉවත් කොට අතතුරුව ඉතාම කෙටි කාල සීමාවක් තුළ මට අවශ්‍ය ආකාරයේ සුරු බුහුටි වළ පොඩ්ඩක් කපා තිබු කළහ.

දැන් සියල්ල සුදානම්ය. දැන් සුදුසු මුල් ගලක් ඇත. ගල තැන්පත් කිරීමට වළකුත් ඇත. දැන් ඇත්තේ මුල් ගල තැන්පත් කිරීමය. එය

ම'විසින්ම තැන්පත් කරමිසි සිතා, මම මුල් ගල තබා තිබූ ස්ථානයට පියමන් කළෙමි.

ඒ සමඟම තාර පාර පැත්තෙන් මෝටර් රථයක් එන හඬක් ඇසිණි. ඒ කාලේ එම පාරේ ඒ තරම් මෝටර් රථ සංඛ්‍යාවක් ගමන් කළේ නැත. බොහෝ විට මෝටර් රථ ආවේ අප සොයාය. මෙන් මැදුරටය. මේ නිසා මම මුල් ගල ළඟට ගොස් එය අතට නොගෙන එනැන නතර වී පාරේ යන මෝටර් රථය ගැන විමසිලිමත් වීමි. ඒ සමඟම අප සිටි තැන පසු කළ රථය මඳ දුරක් ගොස්, නතර කොට, ආපසු 'රිවස්' කර අප සිටි පැත්තට අවුත් පාර අයිනේ නතර කළේය.

ඒ අප හිතවත් ෆෙඩ්රික් නවුමාන් ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ ගොඩ්‍රිූ වුස්ට් මහතාය. ඔහු රිය අසුනේ සිට අප දෙස බලා සිතාසෙයි. මමද ඇත සිටම ඔහුට ආචාර දක්වා, වහා රථය නතර කළ තැනට ගමන් කළෙමි. එසේ ගමන් කොට ඔහුට රථයෙන් බහින්නට උදව් කොට සෙනෙහසින් පිළිගෙන අනතුරුව වැදගත් වැඩක් ඇති බව පවසා අර මුල්ගල තබන ස්ථානයට කැඳවා ගෙන ආවෙමි. ඔහුද මගේ කීම පිළිගෙන 'කිසිවක් නොවිමසාම, ඒ කුමක්දැයි නිරීක්ෂණය කරන්නට වාගේ එතැනට ළංවිය. මම විගස පහත් වී මුල්ගල අතට ගෙන එය දෝතින්ම ඔහුගේ දෝතට පත් කොට, අර කුඩා වළ පෙන්වා මෙය එහි තැන්පත් කරන්නැයි කීවෙමි. අත්දුන්කුන්දුන් ස්වරූපයක් පළ කළත්, ඔහු මා කී ආකාරයට මුල්ගල තැබුවේය. අනතුරුව නැගී - සිටි - හෙතෙම, මේ කරන්නේ කුමක්දැයි ඇසුවේ වටපිට ද බලමිනි.

මම සියලු විස්තර කෙටියෙන් ඉදිරිපත් කළෙමි.

මා කීවේ අපට නේවාසිකාගාර සහ පුහුණු ආයතනය සඳහා ඉඩ පහසුකම් නොමැති බැවින්, අලුත මිලදී ගත් මේ ඉඩමේ නව මූලස්ථානයකට මුල්ගල තැබූ බවය.

“හොඳයි කෝ ඉතින් ගොඩනැගිල්ලට අදාළ සැලැස්ම...?”

“පෙන්වන්න සැලැස්මක් නැහැ. එය මගේ සිතේ තිබෙන්නෙ...”

“ඉතින් හදන්න සල්ලි තියෙනවාද...?”

“මම හිතනවා මුල්ගල තැබූ පින්වතා ඒවා අපට සපයා දේවිසි කියා...” මම සරදම් ස්වරයෙන් කීවෙමි.

ගොඩ්‍රිූ මහතා ඒ අසා මගේ පිටට ද ගසා හක හක ගා සිතාසෙන්නට විය.

එතෙක් මට උදව් කළ ගැටවර පිරිසට මම ස්තූති කොට, ඔවුනට සමු දුනිමි. ඉන්පසු අපි දෙදෙනම මෙන් මැදුරට පැමිණියෙමු. එහිදී ඔහු

මෙත් මැදුරේ හැම තැනම ඇවිද බලා අපේ අවශ්‍යතාව තේරුම් ගෙන දින තුනක් ඇතුළත සැලැස්මක් දළ ඇස්තමේන්තුවකුත් සමඟ තමාට බාර දෙන්නැයි ද, මෙවර ජර්මනියට ගිය විට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට කරුණු පහදා දී අවශ්‍ය මුදල් ලබා දීමට කටයුතු සලසන බවද කීවේය.

ජායාරූප: 94 ගොඩඉ බුස්ටි මහතා දම්සක් මත්දිරයට මුල්ගල් තැබීම

ගොඩඉ මහතා අපෙන් සමුගෙන ගියාට පසු, එතෙක් අපේ කතා බහට සවන්දී සිටි කරුණානන්ද මහතා දින තුනක් ඇතුළත මේ සැලැස්ම සම්පාදනය කර ගත හැකිදැයි මගෙන් ඇසුවේය.

“ප්‍රසිද්ධ ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පී කථබෝවිල මහතා ඔබතුමාගේ ගෝලයෙක් නෙව. ඉතින් ඔබතුමා ඔහු හමු වී කාරණාව කියා සිටියොත් එය ඉටු කර ගැනීම අමාරු වන එකක් නැහැ...” මම කීවෙමි.

කරුණානන්ද මහතා එයට එකඟ විය.

අපේ යෝජනාව පිළිගත් කථබෝවිල මහතා ද, ඊට පසුදාම අපේ භූමියට පැමිණ, එය තරඹා දින තුනක් ඇතුළත දළ සැලැස්මක් සහ ඇස්තමේන්තුවක් පිළියෙළ කර දුන්නේය. එය මම වූඩිස් මහතාට බාර දුනිමි. කථබෝවිල මහතාගේ සහායක ඩබ්ලිව්. චන්ද්‍රසේන ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පී මහතාගේ සහාය ද මෙහිදී අමතක නොකළ යුතුය.

ඊළඟ සතියේ මට ද ජර්මනියේ බොන් නගරයට යෑමට සිදුවිය. එහිදී මම අපේ අපේක්ෂාව සහ අවශ්‍යතාව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය හමුවේ විස්තර කළෙමි. අවසානයේ ගොඩනැගිලි සෑදීමේ මූලික කටයුතු අරඹන ලෙසත්, අවශ්‍ය මුදල් කඩිනමින්ම ලැබෙන්නට සලස්වන බවත් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය මට දැනුම් දුණි.

ඊළඟට මෙය ගොඩනැගීම සඳහා සිවිල් ඉංජිනේරුවකු සොයා ගත යුතුව තිබිණ. එවකට බ්‍රිතාන්‍යයේ සිටි මගේ මල්ලි වීරමන් පීනදාස මහතාට මේ බව දැනුම් දුන් විට, ඔහු එම වගකීම බාර ගැනීමට කැමැති විය. එය මට ලොකු සහනයක් විය. 1975 වර්ෂයේදී අපි දම්සක් මත්දිර නව ගොඩනැගිල්ල තැනීම ආරම්භ කළෙමු. රුපියල් ලක්ෂ 14 ක පමණ මුදල් පරිත්‍යාගයක් අපට ලබා ගත හැකි විය. සර්වෝදය ගම්මානවලින් පුහුණු පෙදරේරුවන් සහ වඩු කාර්මික ශිල්පීන් සොයා ගත් අතර

මෙන්මැදරේ සිටි සියලු පිරිස් නුපුහුණු ශ්‍රමයෙන් එයට දායක වූහ.
 වීරමත් මල්ලිගෙන් පුහුණුව ලද කාර්මික ශිල්පිනියක් වූ දයා නංගී
 ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීමේ තාක්ෂණික අංශය භාරව කටයුතු කළාය.
 හිතුවාටත් වඩා ඉක්මණින් ඉදි කිරීම් කටයුතු සම්පූර්ණ කර ගැනීමට
 අපට හැකි විය. පසු කල එවෙකට මේ රටේ රාජ්‍ය නායකත්වය දැරූ
 ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතා ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් උත්සවාකාරයෙන්
 දම්සක් මන්දිරය විවෘත කිරීමට අපට හැකියාව ලැබිණ. එමෙන්ම හිටපු
 අගමැතිනියක වූ සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මහත්මියද ඒ දිනවලම
 අප මූලස්ථානයට පැමිණියාය. එතුමිය අතින් එවකට ගොඩනැගෙමින්
 පැවැති දම්සක් මන්දිරයේ එලකය නිරාවරණය කිරීමට අපි කටයුතු
 සැලසුණි.

අගමැති මොරාජ් දේශායි විවේකයට අර්ථ දක්වයි

ග රු ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමාගේ නව රජය පිහිටුවීමෙන් පසු ශ්‍රී ලංකාවේ පැවැත්වූ නිදහස් දින උත්සවයට ප්‍රධාන අමුත්තා වශයෙන් කැඳවා තිබුණේ ඉන්දීය අගමැති මොරාජ් දේශායි මැතිතුමා යි. ඉන්දිරා ගාන්ධි මැතිනිය පරදවා මොරාජ් දේශායි මහතා අගමැතිවරයා වීමත්, බණ්ඩාරනායක මැතිනිය පරදවා ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමා අගමැති වීමත් නිසාදෝ ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතා මෙවර භාරත අගමැති මොරාජ් දේශායි මැතිතුමාට අපේ නිදහස් දින උත්සවයට ආරාධනා කරන්නට ඇතැයි මම සිතමි.

මහත්මා ගාන්ධිතුමාගේ ප්‍රබල අනුගාමිකයෙකු වූ මොරාජ් දේශායි, ශ්‍රී ජයප්‍රකාශ් නාරායන් මහතාගේ මාර්ගයෙන් මම හැදින්ගෙන සිටියෙමි. එහෙත් එතුමාගේ නිල සංචාරයත්, අපේ දැන හැඳුනුම්කමත් අතර කිසිම සම්බන්ධයක් නොතිබුණු නිසා, 1978 පෙබරවාරි මස 3 වැනිදා මම අම්පාරේ බලා පිටත් වීමි. කිසි දවසක ශ්‍රී ලංකාවේ පැවැත්වූ නිදහස් දින සමරු උත්සවයකට මට ආරාධනා ලැබුණේ නැත. එම නිසා මෙවරත් කොළඹ ෫෦ සිටීමේ තේරුමක් නැත. මේ නිසා මගේ ඉතා හොඳ මිත්‍රයකු වූත්, දක්ෂ පරිපාලන නිලධාරියෙකු වූත්, සැදැහැවත් බෞද්ධයකු වූත් එවකට අම්පාරේ මහදිසාපති යසසිරි ගුණවර්ධන මහතා අම්පාරේ පැවැත්වූ නිදහස් උත්සවයේ ප්‍රධාන අමුත්තා වශයෙන් පැමිණීමට මට කළ ආරාධනය පිළිගෙනයි, මා අම්පාරේ බලා 3 වැනිදා පිටත්ව ගියේ.

වයි.ඩබ්ලිව්. ගුණවර්ධන මහතාගේ ගෙදරට ඇතුළුවන ගේට්ටුවෙන් අපේ රිය ඇතුළු කොට නවත්වන විට සැන්දෑවේ 7.30 ට පමණ විය. ගුණවර්ධන මහතා මා පිළිගෙන නැවත ගේ ඇතුළට ඉක්මනින් ගියේ

ටෙලිෆෝනය නාද වන නිසාය. රිසිවරය අතට ගත් ඔහු ‘පොඩ්ඩක් ඉන්න’ යැයි කියා මා වෙතට පැමිණ මෙසේ කීය:

“මේ කෝල් එක ආර්ට්. ඉන්දියාවේ අගමැතිතුමාගේ ලේකම් කතා කරනවා”. සිනාසෙමින් වයි.ඩබ්ලිව්. එසේ පැවැසීය.

වහාම රිසිවරය අතට ගත් මට, ඉන්දීය අගමැතිතුමාගේ ලේකම්වරයා කතා කොට අගමැතිතුමා මට කතා කරන බව පැවැසීය.

“ආරියරත්න ජී, මම ඔබේ රටට ආවම කොහේද පැනලා ගියේ?”

“දැන් කොහේද ඉන්නේ?”

“සර්. මම ඉන්නේ අම්පාරෙ. කාරෙකේ පැය හතහමාරක් එළවාගෙන අවුත් මෙහි දිසාපතිතුමාගේ නිවසට ඇතුළුවා පමණයි.”

“ඒකට කමක් නැහැ. වහාම ආපසු හැරී කොළඹ එන්න. හෙට උදේ 7.00 ට පෙර මා හමුවෙන්න ඕනෙ. මම ඉන්නේ ක්වින්ස් හවුස් එකේ. හෙට මට පාර්ලිමේන්තුව අමතා කතා කරන්න තියෙනවා.”

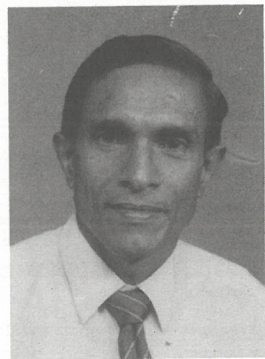
“සර්. මම මෙහේ නිදහස් උත්සවයේ ප්‍රධාන අමුත්තා. ඒකයි මෙහේ ආවේ. එය ඉවරවෙලා ආවොත් මදිද?”

“ඔබ එන්නම ඕනෙ. පාර්ලිමේන්තුව ඇමතීමට පෙර ඔබ හමුවීම අවශ්‍යයි. ඔබ ශ්‍රී ලංකාවේ සිටින ගාන්ධිතුමාගේ ප්‍රධාන ශ්‍රාවකයා. මම ඔබට කතා කරන්නේ අගමැති හැටියට නොවෙයි. සහෝදර ගාන්ධි සේවකයෙක් හැටියට. වහාම කොළඹට එන්න.”

මේ කතා බහ අසාගෙන සිටි ගුණවර්ධන මහතා මට ඇති වූ ප්‍රශ්නය හොඳින් තේරුම් ගත්තේය. මා අවසර ඉල්ලන්නටත් පෙර එතුමා මෙසේ කීය.

“ආරි යන්න. ඉන්දීය අගමැතිතුමාගේ ඉල්ලීම මගේ ආරාධනයට වැටිය ලොකු එකක්. මම රැස්වීමේදී මෙය තේරුම් කර දෙන්නම්. රාත්‍රී ආහාරය සූදානම්. ඇඟපන සෝදාගෙන ආහාර අරගෙන අඩු වශයෙන් රාත්‍රී 9.00 ට වත් මෙහෙන් පිටත් වෙන්න ඕනෙ.”

යසසිරිට අනේක වාරයක් ස්තූති කළ මම, අම්පාරෙන් පිටත්ව මගේ රියදුරුන් සමඟ මාරුවෙන් මාරුවට වාහනය එළවමින් උදෑසන 4.00 වන විට මොරටුවට පැමිණියෙමි.

ජායාරූප: 95 යසසිරි ගුණවර්ධන මහතා

හරියටම උදේ 7.00 ට මම රජගෙදරට ඇතුළුවීමි. මා බලාපොරොත්තුව සිටි නිලධාරීන්, ශ්‍රී මොරාජ් දේශායි අගමැතිතුමා ලැගුම් ගෙන සිටි කාමරයටම මා කැඳවාගෙන ගියහ.

ඇඳ උඩ වාඩි වී ඇඳ මතම තබා ගත් කුඩා වරකයකින් නූල් කට්මින් සිටි මොරාජ් දේශායි මැතිතුමා, වහාම එය තවත්වා දැනම මා දෙසට දිගුකර මා වැළඳ ගත්තේය. නැවත වරකය කරකවමින් කතා කරන්න පටන් ගත්තේය.

“ආරියරත්න ජී, ඔබ මහත්සී කරන්නටත් - නිදි මරවන්නටත් වීම ගැන මට සමාවන්න. නමුත් මට වෙන කළයුතු දෙයක් තිබුණේ නැහැ. රියේ දවසම ආණ්ඩු පක්ෂයේ සහ විරුද්ධ පක්ෂයේ විවිධ නායකයෝ මට මුණ ගැසුණා. මේ හැමදෙනාම කතා කරන දේ සත්‍යය වෙන්නට පුළුවන්. එහෙත් දේශපාලන වශයෙන් ඔවුනට වාසි සත්‍යය පමණයි. මෙයයි මගේ හැඟීම: ජාතික ප්‍රශ්නයක් විසඳන්නට යෑමේදී තම තමන්ගේ දේශපාලන දෘෂ්ටික් වැදගත් වන අතර, තමන්ගේ රට සහ ජනතාවගේ දීර්ඝ කාලීන යහපත පිළිබඳ දැකීම ඊට වඩා වැදගත්. මෙහිදී ගනු මෙන්ම, දෙනු ද අවශ්‍යයි. මට ඔබෙන් දැන ගන්නට ඕනෑ, ගාන්ධි දර්ශනය හා බෞද්ධ දර්ශනය අනුව මේ ප්‍රශ්නය දෙස ඔබ බලන්නේ කෙසේද යන්නයි. මම පාර්ලිමේන්තුව අමතන විට ඔබේ අදහස් මට ප්‍රයෝජනවත් වේවි.”

මගේ හෘද සාක්ෂියට අනුව එතුමාට ලංකාවේ තත්ත්වය මට පෙනෙන අන්දමට තේරුම් කර දුනිමි. මෙය ඉන්දියාවේ ද උපේක්ෂා සහගත මැදිහත් වීම අනුව ඉක්මනින් විසඳාගත නොහැකි වුවහොත් ඇති විය හැකි භයානක ප්‍රතිඵල ගැන මගේ හිතේ තිබෙන බිය ද එතුමාට තේරුම් කර දුනිමි. මේ අන්දමින් මම පැයක් පමණ එතුමා සමඟ සාකච්ඡා කළෙමි.

ඉන්දියාවේ තත්ත්වය ගැන ඇසූ විට, එතුමා කියා සිටියේ තමා අගමැතිකම් කරන්නේ අවුරුද්දක කාලයක් පමණක් බවයි. ඊළඟට එක් දිනක් හෝ අගමැති වන්නට උවමනාකම තිබෙන වන්දුසේකර මහතාට හෝ වරුසි මහතාට මේ අගමැතිකම දිය යුතුයි. එතුමාලා අපේ සමගී රජය වික දිනකින් අවසන් කරාවි. ඉන්දිරා ගාන්ධි මැතිනිය නැවත බලයට ඒවි.

ඇඳෙන් බිමට බැස, මොරාජ් දේශායි මැතිතුමා කොක් හඬලා සිනාසෙමින් මා දෙස බැලීය. එතුමාගේ වරකය දෙස බැලූ මම, ඔබතුමා තිස්සේම නූල් කට්තවා. විවේකයක් ගන්නෙම නැද්දැයි ඇසීමි. නැවත

වරක් කොක් හඬදා සිනාපුණු දේශායි මහතා “ආරියරත්න ජී, ඔය නිවාඩු ගැනීම, විශ්‍රාම යෑම ආදී සංකල්ප බටහිර දේ. අපි විවේක කියල කියන්නෙ නිවාඩු ගැනීම නොවේ. වැඩක් සාර්ථකව සම්පූර්ණ කළාට පසු හිතේ ඇතිවන සැහැල්ලුවට සහ සතුටට. නැත්නම් නිස්සරණ ප්‍රීතියට තමයි - අපි විවේක කියල පාවිච්චි කරන්නේ. එහෙම නැතුව වැඩක් නොකර කම්මැලිකමට නිකං ඉන්න නිවාඩු නිකේතනයකට යෑම නොවේ.”

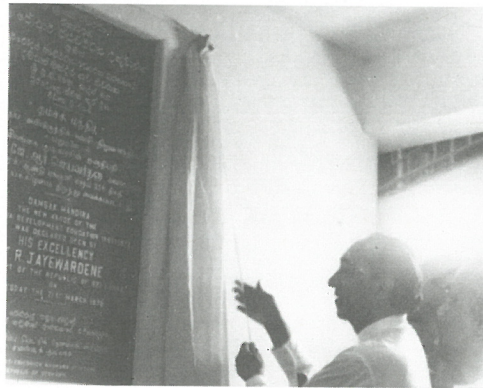
මේ වයෝවෘද්ධ ශ්‍රේෂ්ඨ භාරත පුත්‍රයාට මගේ ගෞරව ප්‍රණාමය දක්වා මම රජගෙදරින් පිට වීමි.

දම්සක් මැදුරට ගෙවැදීම

එ ක්දහස් නවසිය හත්තැ අටේ මාර්තු මස 21 වැනි දින අපේ මූලස්ථාන සංකීර්ණයේ පැවැති උත්සවය සර්වෝදයට සම්බන්ධ අප හැම දෙනට කිසි දිනෙක අමතක නොවන ආනන්ද ජනක වූ ද, අමරණීය වූ ද, ප්‍රීතිමත් උත්සවයෙකි. එයට හේතුව එය අලුත ඉඳි කරන ලද සර්වෝදය මූලස්ථානයට අයත් “දම්සක් මන්දිරය” විවෘත කිරීමේ උත්සව සභාව වීම නිසාය.

එම උළෙලට ප්‍රධාන අමුත්තා වශයෙන් සහභාගි වූයේ එවකට ජනාධිපති ධුරය හෙබැවූ ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතාය. එමෙන්ම නායක ස්වාමින්ද්‍රයන් වහන්සේලා ඇතුළු පන්සියයක් පමණ තරම් වූ බෞද්ධ භික්ෂූන් වහන්සේලාත්, අන්‍ය ආගමික පූජක උතුමන්ද, මැති ඇමැතිවරු, තානාපතිවරු, විශේෂ ආරාධිත පිරිස්, සර්වෝදය සේවක සේවිකාවන්, හිතවතුන් ඇතුළු පන්දහසකට අධික ජනකායක් එදා එම උත්සවයට සහභාගි වූහ.*

ජායාරූප: 96 ජනාධිපති ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමා දම්සක් මන්දිරය විවෘත කිරීම

* දම්සක් මන්දිරය විවෘත කිරීමේදී සර්වෝදය ගායනා කණ්ඩායම විසින් ගායනා කරනු ලැබූ මවිසින් පබ්දිත ලද දම්සක් මන්දිර ගීතය මෙහි අවසානයේ දැක් වේ.

ජායාරූප: 97 විවෘත කිරීමේ උත්සවයේ දී ජනාධිපතිතුමා කථා කරයි

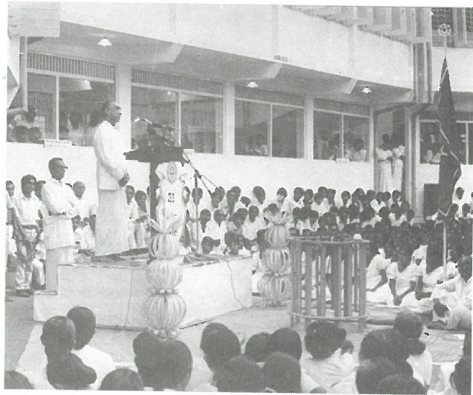
දම්සක් මන්දිරය විවෘත කිරීමෙන් අනතුරුව පැවැති ජනහමුවේ දී ජනාධිපති ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතා කළ විශේෂ දේශනයයි මේ: සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ නායකතුමා සහ සංඝයා වහන්සේලාගෙන් අවසරයි, සාමාජිකයින්ගෙන් අවසරයි, විදේශික අමුත්තන්ගෙන් අවසරයි,

මිත්‍රවරුනි, මීට ප්‍රථමත් සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ උත්සවවලට මම පැමිණිලා තියෙනවා. ආර්යරත්න මහත්මයා දීර්ඝ කාලයක් හඳුනන පුද්ගලයෙක්. ඒ නිසා අද මේ දම්සක් මන්දිරය විවෘත කිරීමට අවස්ථාව ලැබුණාම මම වහාම ඒ ආරාධනාව පිළිගත්ත. ඒත් මට ලියුම් ලැබිල තියෙනව, එක එක්කෙනා කියල තියෙනව සර්වෝදය ව්‍යාපාරය රජයට විරුද්ධ ව්‍යාපාරයක් කියල. විප්ලවකාරී ව්‍යාපාරයක් කියල. නව සමසමාජ ව්‍යාපාරයක් කියල. ත්‍රස්තවාදී ව්‍යාපාරයක් කියල. කීපවිටක් මීට ඉහතත් - අදත් මට එම ආරංචි ලැබිල තියෙනව. නමුත් සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ පොත්පත් අවුරුදු ගානක ඉඳිල මම කියවල තියෙන නිසා මට තවම හොයාගන්න බැරිවුණා - බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මයෙන් පිට එක වචනයක්වත් - එක අදහසක්වත්. මේ ස්ථානයට පැමිණුනාම මට ප්‍රථමයෙන්ම පෙනුණේ බෞද්ධ වචනයයි. බෞද්ධ ලකුණුයි.

නමුත් නාත්සේලා මේ කොඩිය ඔසවල තියෙන්නේ එහි ධර්ම වක්‍රයක්. අර පිත්තල පහනෙ තියෙන්නෙ ධර්ම වක්‍රයක්. අපි කාටත්

පේන්ත ඉදිරියේ පේන්තෙ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රතිමාවක්. සම්මා සමාධි කියල වචනයක් ලියල තියෙනව. හැම තැනම මට පේන්නෙ චිත්‍රවලින්, කතාවලින් බුදුන් වහන්සේගේ ධර්මය අනුව මනුෂ්‍යයෙක් හැදීමට උත්සාහ ගන්නා ව්‍යාපාරයක් කියල. මගේ ප්‍රධානත්වයෙන් එක්සත්

ජායාරූප: 98 දම්පක් මන්දිරය විවෘත කිරීමේ උත්සවයේ දී ජනාධිපති ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතා සභාව අමතයි

ජාතික පක්ෂය උත්සාහ ගන්නෙත් ඒකටමයි. රටක් පාලනය කරන්න පමණක් නොවෙයි. බෝක්කු හදන්න, කාණු කපන්න, පාලම් හදන්න කාටත් පුළුවනි. ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහත්තයටත් ඕන වැඩ කරන්න. හැම ආණ්ඩුවක්ම කරන්නේ එහෙමයි. මගේ අදහස තියෙන්නේ මේ රටේ මනුෂ්‍යයන් හැදීමටයි. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ වචන අනුව අවුරුදු පහක් එක්සත් ජාතික පක්ෂයේ නායකයා හැටියට මම රට පුරා ඇවිද්දා. මන්ත්‍රී තරග කාලෙ සභාවලේ 150 කට ගිහිල්ලා කතා කෙරුව. එක කතාවකවත් එක දවසකවත් විරුද්ධ කාරයන්ට බැන්නෙ නැහැ. තරක වචන පාවිච්චි කෙරුවෙ නැහැ. හැමදාම මම ප්‍රකාශ කෙරුවෙ අභිංසාවයි. සත්‍ය ක්‍රියාවයි. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ වචනයි. විශාල මහජන වරමක් මට බාරදුන්නෙ - ඒ වචනවලට අපේ ප්‍රතිපත්ති අනුව රට පාලනය කරන්න. ජනාධිපති පදවියට පත් වුණාම ජනාධිපති කොඩියෙ මගෙ ලාංඡනයට මගේ ලකුණ වුනේ ධර්ම චක්‍රයයි. තමුන්නාන්සේලා මේ කොඩිය දෙස බැලුවොත්, ඒක ජනාධිපතිතුමාගෙ කොඩිය. ලාංඡනය ධර්ම චක්‍රය. පැතිතුනේ ක්‍රියා පටිපාටියෙන් ප්‍රසිද්ධ කෙරුව ආර්ථික, දේශපාලන ප්‍රතිපත්තිය. අපේ පරමාර්ථය නිවහල් ධර්මිෂ්ඨ රජයක් සමාජයක් ඇති කරන්න කියල. ඒ නිසා මට පේන්නෙ නැහැ - සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේත්, අපේ ව්‍යාපාරයේත් අතර වෙනසක්. එකම වෙනස්කම අපි හදන්නෙ මහජනයාගෙන් බලය ලබාගෙන ඒ පරමාර්ථ ඉෂ්ඨ කරන්නෙ. තමුන්නාන්සේලා හදන්නෙ මහජනයා ඉදිරියේ ගමන් කරමින් මහජනයා ආශ්‍රය කරමින් එවැනි නිවහල් ධර්මිෂ්ඨ සමාජයක් ඇති කරන්න. ඒ නිසා මේ ව්‍යාපාර දෙකට - අත්වැල් බැඳගෙන මේ රටේ වැඩ කරන්න පුළුවනි.

නිවහල් සමාජයක් ඇති කිරීම ඉතාමත්ම උතුම් ක්‍රියාමාර්ගයක්. අපි රජයට පත් වුණාට පස්සෙ මේ රටේ තිබුණු ඔක්කොම වහල් නීති අවලංගු කෙරුව. හිර භාරයේ හිටපු තරුණයෝ - තරුණියෝ දේශපාලන අතින් වැරදි කාරයෝ වෙලා හිරේට දාපු උදවිය - අපි නිදහස් කෙරුව. කිසිම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී නිදහසට විරුද්ධව නීතියක් තියෙනව නම් නීති පොතේ මීට ප්‍රථම ආණ්ඩු පිළිඅරන්. ඒව ඔක්කොම අහෝසි කෙරුව. මේ ලෝකෙ නිදහස් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රටවල් තියෙනව නම්, ඒ එක රටක් ශ්‍රී ලංකාව. ධර්මිෂ්ඨ සමාජයක් ඇති කරන්ට බැරිවෙන්න පුළුවනි. නමුත් අත්තිවාරම දමන්න පුළුවනි. ඒ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාවට නඟන විට, හුඟක් අමාරුකම් තියෙනව. අපේ සාමාන්‍ය වැසියන්ගෙන් තිස් ලක්ෂයක් පමණ වන පක්ෂයක අයට හිතන්න පුළුවනි - වැරදි කරන උදවිය රාශියක් ඉන්නව කියල. 141 දෙනෙක් පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන් ඉන්න පක්ෂයක වැරදි කරපු උදවිය ඉන්නව කියල පිළිගන්න පුළුවනි. නමුත් නායකත්වය එවැනි වැරදි නොකරන නායකත්වයක් බවට පත්කරන්න මම උත්සාහ ගන්නව. ඒ නිසා මම කැමතියි මේ විශාල සභාවට මතක් කරන්න ධර්මිෂ්ඨ සමාජයක් තමයි බුදුරජාණන් වහන්සේ උත්සාහ ගත්තෙ හදන්න. එහෙම සමාජයක් හැදීමට ප්‍රථමයෙන් මනුෂ්‍යයෝ හැදෙන්න ඕනෑ. එහෙම හැදීමට මනුෂ්‍ය නායකයෝ තමයි ප්‍රථමයෙන් හැදෙන්න ඕනෑ. ධර්ම වක්කප්‍රවර්තන සූත්‍රයේ ප්‍රතිපත්ති අනුව මේ රටේ මනුෂ්‍යයන්ට ආදර්ශයක් දීමයි. බෞද්ධ ප්‍රතිපත්ති අනුව සමාජයක් ඇති කරන්නයි. මම බොහොම සන්නෝෂයි ආර්යරත්න මහත්මයා සහ ඒ මහත්මයා සමඟ වැඩ කරන අතින් පුද්ගලයන්ට මේ ව්‍යාපාරයට මගේ උදව්ව කතාවෙන් හා ක්‍රියාවෙන් මේ වෙලාවේ ප්‍රකාශ කරන්ට. ඒ නිසා මිත්‍රවරුනි, මේ ව්‍යාපාරය හොඳ ව්‍යාපාරයක්. මේ ව්‍යාපාරයෙන් අපේ රටට කිසිම අමාරුවක් කරදරයක් සිද්ධ වෙන්නේ නැහැ. මේ ව්‍යාපාරය මම සලකන්නේ අපේ ආණ්ඩුවත් හදන්න උත්සාහ ගන්න නිවහල් ධර්මිෂ්ඨ සමාජයකට උදව් දෙන ව්‍යාපාරයක් හැටියට. මම ප්‍රාර්ථනා කරනව - දීර්ඝ කාලයක් තමුන්නාන්සේලා මේ උතුම් ව්‍යාපාරයට සම්බන්ධව අපේ රටට සෙනක් සලසනවා ඇතැයි කියා. මගේ අත්තිම ප්‍රාර්ථනාව එයයි.

දම්සක් මන්දිර ගීතය

අරි මග පිය නගලා - දම්සක් යළි පෙරලා
අදමිටුකම් දුරලා - මිනිසන් කම් බබලා
සවි උදයේ - නිරු නැග ඒ//
දම්සක් මන්දිර සැරදේ
සැරදේ... සැරදේ... සැරදේ
දම්සක් මන්දිර සැරදේ.

නිවැරදි දැකුමෙන් යහපත් මනසින් හරි වදනම පැවැසේ
නිවැරදි කිරියෙන් නිකැළැල් දිවියෙන් වැයම පිරිසිදු වේ//
සමාධි/සම්මා සනි ඉපැදේ

මිනිසුන් දෙවියන් වන තැන මෙතැනය සිව් බඹ විහරණයේ
ලොවු පවුලක් වේ දෙවි විමනක් වේ සිව් සඟරාවනිනේ//
සනාතන/සේවා රැස් විහිදේ

ඇමති මැතිවරුන් අගමැති ජනපති හද මන එකමුතු වේ
සිහිනි යොවුන් මවු පිය ගොවි පොදු දන රැඳි රත්මුතු හරවේ//
ශාන්ති/ආසිරි සඟ රුවනේ

අරි මග පිය නගලා...

පළමු සර්වෝදය ජාත්‍යන්තර සමුළුව

එ ක්දහස් නවසිය හත්තැදවේ අප්‍රේල් 2 වැනිදා සිට 7 වැනිදා දක්වා සර්වෝදය ජාත්‍යන්තර සමුළුවක් දම්සක් මන්දිරයේදී පවත්වන ලදී. එම සමුළුවට දේශීය සහ විදේශීය විද්වතුන් රැසක්ම සහභාගි වූහ. මෙහිදී විශේෂ දේශනයක් සඳහා පැමිණි එවකට අග්‍රාමාත්‍යව සිටි ආර්. ප්‍රේමදාස මහතා කළ දේශනය පහත පළ කරමි:

මෙම ජාත්‍යන්තර සමුළුවේ මුලසූන දැරුවේ මහාචාර්ය ඩෙව්ලෙෆ් කැන්ට්වුස්කි මහතාය. ගරු අග්‍රාමාත්‍යතුමා සහ මැතිනිය පැමිණි අතර, නියෝජ්‍ය සෞඛ්‍ය ඇමති ධර්මසේන ආටිගල, මොරටු මහජන මන්ත්‍රී විරෝන් ප්‍රනාන්දු, දඹදෙනිය මහජන මන්ත්‍රී යූ.බී.විජේකෝන් යන මහත්වරුද සහභාගි වූහ. මෙහිදී විශේෂ දේශන 11ක් පහත සඳහන් කපිකයන් විසින් පවත්වන ලදී:

ඡායාරූප : 99 මහාචාර්ය ඩෙව්ලෙෆ් කැන්ට්වුස්කි මහතා දෙසුමක දී

1. ගුණසිල විතානගේ මහතා
2. ඒ.ටී. ආරියරත්න මහතා
3. මහාචාර්ය ජේ.එස්. මතුර් මහතා සහ
මහාචාර්ය තන්දසේන රත්නපාල මහතා
4. මහාචාර්ය ඔසාමි මූරෝ මහතා
5. මහාචාර්ය ඩේවිඩ් රැඩ්කලිෆ් මහතා
6. මාස් මොහිදින් මහතා
7. අතිගරු සී.එල්. වික්‍රමසිංහ
තුරුණෑගල බිෂොප් තුමා
8. ආර්. ක්‍රිෂ්ණරාජා මහතා
9. ඩබ්ලිව්. ෂෙරර් මහතා
10. රෙනී ගියර්ට්ස් සහ ජැක් ජැන්සන් මහතුන්
11. පෝල් බිෂොප් මහතා

සර්වෝදය සහ බෞද්ධ සිරිත්
සර්වෝදය ශ්‍රමදාන ව්‍යාපාරයේ ග්‍රාමීය අත්
දැකීම් තුළින් විශ්ව දර්ශනයක් කරා
ඉන්දියාවේ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සර්වෝදය

ශ්‍රී ලංකාවේ සර්වෝදය අනිකුත් ආසියාතික
රටවලට අදාල වන අයුරු
යුරෝපීය දර්ශනයේ සර්වෝදය
සර්වෝදය සහ සංවර්ධනය සඳහා ඉස්ලාමීය
ලභා වීම.
සර්වෝදය සහ සංවර්ධනය සඳහා කිතුනු
ලභා වීම.
සර්වෝදය සහ සංවර්ධනයට හිතදු ලභා වීම
ජර්මන්-සර්වෝදය කතා බස් හවුල
විශ්වෝදය සහ ගැමි සම්බන්ධතාවය
ජාත්‍යන්තර ක්ෂේත්‍රයේ ව්‍යාපාරයේ අනාගත
සංවර්ධනය

ගරු අගමැතිතුමා කළ කථාව:

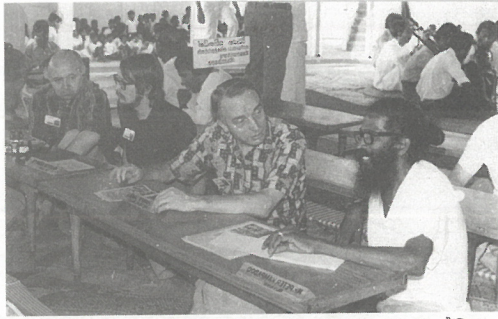
ගෞරවාර්ය මහා සංසරත්නයෙන් අවසරයි. අතිගරු රාජගුරු ප්‍රසාදීන් වහන්සේගෙන් අවසරයි. වැඩ බලන ගරු ඇමතිතුමනි, ගරු මන්ත්‍රීතුමනි, ආරියරත්න මහතා ඇතුළු සර්වෝදය සංවිධානයේ හිතවතුනි, විදේශීය නියෝජිතවරුනි,

තමුත්තාත්සේලාගේ ජාත්‍යන්තර සර්වෝදය සම්මේලනයට සහභාගි වීමට මට එන්ට අවස්ථාවක් සලසා දීම ගැන මම

ජායාරූප : 100 ගරු අගමැති ආර්. ප්‍රේමදාස මැතිතුමා සමුළුව අමතමින් ...

තමුත්තාන්සේලාට මගේ ගෞරවාදර කෘතඥතාවය පිරිනමන්ට කැමතියි. මම මෙතැනට අද පැමිණියේ තමුත්තාන්සේලා ගෙන් යමක් ඉගෙන ගන්න. අපේ රටේ පොදු ජන සේවය පිණිස ප්‍රයෝජනවත් වන ආධ්‍යාත්මික ශක්තියත්, ඒ

ඡායාරූප : 101 බෙල්ජියම් ජුක් ජුන්සන්, රෙකී හියර්ට්ස් නෙදර්ලන්තයේ ආචාර්ය වියුනිස්, බ්‍රිතාන්‍ය ගයනාවේ පීටර් කම්පාඩෝ සමග

සඳහා අවශ්‍ය උපදේශන් තමුත්තාන්සේලාගේ ආස්වාදයත් ලබා ගන්න. එහෙම නැතිව තමුත්තාන්සේලාට කතා කරන්න නොවෙයි. මම හිතන්නේ නැහැ එවැනි කාරණයකට මා තුළ සුදුසුකම් තියෙනවාය කියල. සර්වෝදය වැඩ පිළිවෙල ගැන මම දැන ගත්තේ ගාන්ධිතුමාගේ කියුම්වලින්; එතුමා ලියූ පොත් පත්වලින්. එතුමාගේ ජීවිතය තුළින්. එතුමා ඉන්දියාවේ ජනතාවගේ මානුෂිකත්වය අවදි කරවීමට දැරූ උත්සාහය තුළින්. මම කුඩා කාලයේ ස්වදේශීය ව්‍යාපාරය ආරම්භ වුණු බව මට යාන්තමට මතකයි. ගාන්ධිතුමාව අනුගමනය කරමින් වරකය තුළින් ස්වදේශීය ශ්‍රම ශක්තිය බුද්ධිය ව්‍යාප්ත කිරීමට ඇතැම් අය දැරූ උත්සාහය මට යාන්තමට මතකයි. ඊට පස්සේ නාලන්ද විද්‍යාලයේ ආචාර්යවරයෙකු හැටියට ඒ.ටී. ආරියරත්න මහතා මේ සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ආරම්භ කළ අවස්ථාවේ ඉඳලාම මේ පිළිබඳව

ඡායාරූප : 102 එම්. ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් මෙහෙය වූ සාකච්ඡා සැසි වාර්

විශේෂ සැලකිල්ලකින් සිටිය බව මම මතක් කරන්න කැමැතියි. යම් අවස්ථාවක මේ සඳහා මට යමක් කීවා නම්, එය ඉතාමත් සන්නේෂයෙන් භාර ගත්තේ මේ වැඩපිළිවෙළ කෙරෙහි මගේ විශේෂ විශ්වාසයක් තිබෙන නිසයි.

මනුෂ්‍යයා මනුෂ්‍යත්වයෙන් ඇත්වේගන යන බව තේරුම් ගන්න ඕනෑම කෙනෙක්, මිනිසා නැවත වරක් මනුෂ්‍යත්වයේ පිහිටු වීමට

ගන්නා වූ හැම උත්සාහයකටම උදව් දිය යුතුව තිබෙනවා. මිනිසාගේ උදාව ආධ්‍යාත්මික අභ්‍යන්තරික සහ බාහිර ප්‍රබෝධය සම්පූර්ණයෙන්ම කෘත්‍රීම අන්දමින් ද්‍රව්‍යාත්මක ලෙසින් වැසීගත යන යුගයක් මේක. මිනිසා විසින් නිෂ්පාදනය කරන සොයා ගන්නා විද්‍යාත්මක හා ද්‍රව්‍යාත්මක බාහිර බලපෑම්වල මිනිසා සිරකාරයෙක් බවට පත් වී සිටින යුගයක්. මේක මිනිසා මිනිසුන් සඳහා නොව මිනිසා ද්‍රව්‍ය සඳහා ද්‍රව්‍යවල උදාව සඳහා මිනිසා විසින්ම නිෂ්පාදනය කළ ජීවත් වන සන්ධ්‍යන් බවට පත්වෙගන යන යුගයක්. එනිසා මිනිසා මිනිසා සඳහාම විය යුතුයි. එසේ වන්නට නම් මිනිසන් ගති ගුණවලට මුල්තැන දිය යුතුව තිබෙනවා.

තමා - තමාටවත් අන් අයටවත් හිරිහැරයක් කරදරයක් නැතිව ජීවත්වීමට මිනිසුන් ගොනුකර ගැනීම ඉතාමත්ම අවශ්‍යයි. මේ තරම් උදාර සේවයක් තවත් නැහැ. මිනිසා විසින් ආණ්ඩු ඇති කරන්නේ ඒ සඳහායි. ආගම ධර්මය පිළිගන්නේත් පිළිපදින්නේත් පිළිපැදිය යුත්තේත් මේ සඳහායි. එසේ නැතිව දේශපාලනය, ආගමික කටයුතු සමාජ සේවය, සර්වෝදය කියලා වෙනසක් නැහැ. හැම ව්‍යාපාරයකටම හැම වැඩ පිළිවෙලකම පරමාර්ථය විය යුත්තේ, මිනිසාගේ මනුෂ්‍යත්වය මිනිසන් බව, මිනිස් ගතිගුණ උදා කිරීමයි. මේ අනුව කල්පනා කරන විට සර්වෝදය ශ්‍රමදාන ව්‍යාපාරය ඇත්ත වශයෙන්ම මිනිසාට මිනිසන් බව කරා යොමු වන්නට මහ පෙත්වීමක් කරනවා. අපි තේරුම් ගත යුතුව තිබෙනවා. මිනිසෙක් තුළ මනුෂ්‍යත්වයට පටහැනි ගතිගුණ වගා වෙන විට ඇතැම් වේලාවක කල්පනා වෙනවා ඇති නපුරු සිතිවිල්ලකින් වචනයකින් හෝ ක්‍රියාවකින් ඒ පහර වදින්නේ තවත් කෙනෙකුටය කියලා. නමුත් තව කෙනෙකුට එයින් විපතක් වන්නට ඉස්සෙල්ලා ඒ නරක සිතුවිලි උපදින තැනට ලොකුම විපතක් සිදුවන බව. අපි තේරුම් ගන්නට ඕන. මේ හැඟීම සිහිති අවධියේ ඉඳලම අපේ පුරවැසියන්ට දිය යුතුව තිබෙනවා. අධ්‍යාපනය මුල් කොට ගෙන ගෙදර දොරේ පොදු ආයතන තුළ එයට වැඩිය උතුම් සේවයක් ඇතැයි කියලා මම කල්පනා කරන්නේ නැහැ.

මම බොහොම සන්නේසයි ලෝකේ නොයෙක් රටවල් වලින් මේ වැඩ පිළිවෙලට පිරිනමන උදව් උපකාර වලට. පොදුවේ මුළු ලෝකයටම අද අවශ්‍ය වී තිබෙන දායාදයක් මේක. දියුණුයි කියන බොහෝ රටවල් අද සම්පූර්ණයෙන්ම දුර්මුඛ වී සිටිනවා. ඔවුන් කල්පනා කළා - බාහිර දියුණුවෙන් පමණක් නියම සෙතක් ශාන්තියක්

ලැබේ යයි කියලා. ඔවුන්ට අවබෝධයක් තිබෙනවා කොයි දේත් ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් සිදු නොවුණොත් විද්‍යා, ශාස්ත්‍ර, ධන උපායන මාර්ග හා වෙනත් නොයෙක් සම්පත් නිෂ්පාදනය කිරීමෙන් මිනිසාට ලැබිය හැකි නියම තෘප්තිය ලබා ගන්නට පුළුවන් කමක් නැතැයි කියා. මෑතකදී ලෝකයේ කල්පනා ක්‍රමයක් ඇති වුණා. සමාජය හඳුල තමයි මිනිහව හදන්න පුළුවන් කියලා. අද ඒක මිථ්‍යාවක් බවට පත්වෙලා තියෙනවා. මේ එක් එක්කෙනා තුළින්ම ඇති විය යුතු සංවර්ධනයක්. මිනිසුන් ගුණ යහපත් වුණොත් සමාජ රටාවත් ගුණ යහපත් වෙනවා. එයින් ඇති වන්නේ සාධාරණ සමාජයක්.

මෙවර මහ මැතිවරණයට අපි ගියේ මේ පණිවිඩය අරගෙන. අපේ ජනාධිපති ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් අපි ජනතාව ඉදිරියට ගියේ නිවහල් ධර්මිෂ්ඨ සමාජයක් නිර්මාණය කිරීමට ජනවරමක් ලබා ගැනීමට. සමහරු මේ ගැන හිතා වුණා. ඒ අයට ඇතැම් අය නමක් දැමීම දර්මිස්ථර් කියලා. නමුත් පොදු ජනතාව මේ හැඟීමවලට බොහොම කිට්ටුව ජීවත් වූ බව අපට පෙනෙනවා. මෙය දේශපාලනික වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට ඇති කර ගන්න සංකල්පයක් නොව, ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් පරිහානියට වැටී තිබෙන මේ රට ගුණවත් මිනිසුන්ගෙන් යුක්ත රටක් කර ගන්න කොයි තරම් අපි උත්සාහ කළත්, ආර්ථික වශයෙන් රටක් නංවන්නට එය ආධ්‍යාත්මික ගුණ වගාව සමග ඉදිරියට ගමන් නොකළොත්, ඒ ආර්ථික සමෘද්ධියෙන් කිසිම ප්‍රයෝජනයක් නොවන බව අපි පිළි ගන්නවා. ඒ නිසයි අපි කල්පනා කළේ දේශපාලනික වශයෙනුත්, මේ රටේ ජනතාවගේ බලාපොරොත්තු ඉටු කරන්නට නම් අපි ප්‍රධාන තැනක් දිය යුතුව තියෙනවා. ගුණවත් සාධාරණ වැඩපිළිවෙල වල්වලට. එය ඇති විය යුත්තේ තමන් තුළින්ම කියන, එක් එක්කෙනා තුළින්ම කියන ධර්මතාවය අපි පිළි ගන්න නිසයි. අපි ඉතාමත් ඕනෑකමින් මේ අංශය කෙරෙහි, ආධ්‍යාත්මික ගුණ වගාව කෙරෙහි, නැඹුරු වී සිටින්නේ. විවිධ ආගම් අදහන ජනතාවක් වෙසෙන මේ රටේ ඔවුන්ගේ සහජ සිතූම් පැතුම්වලට මේ කල්පනා ක්‍රමය කොයි තරම් බලපෑවද කියල අපට වැටහුණේ මැතිවරණ ප්‍රතිඵලවලින් පසුවයි. ඒ නිසා අපි කැප වී සිටින්නේ එවැනි සමාජයක් නිර්මාණය කරන්න. ඊට වැඩිය ලොකු සේවයක් තවත් ඇතැයි කියල අපි කල්පනා කරන්නේ නැහැ.

අනුන්ට බණ කියන්න ඉස්සෙල්ලා අපි මේ ධර්මතාවයන් පිළිපැදිය යුතුයි, කියන හැඟීම විසින් අප අද මුවහත් කර තිබෙන බව

මම ප්‍රකාශ කරන්නට කැමැතියි. අනුන් හඳුන්වන ඉස්සෙල්ලා අපි අපිම හැඳෙමු. අපේ අත්දුටු දුර්වලකම් අඩු පාඩුකම් වැරදි දිනපතාම සකස් කර ගන්න ඕන. දේශපාලන ක්ෂේත්‍රයට මේ ගුණ ධර්ම ඇතුළත් කරන්නට ගාත්ධිකුමා ඉන්දියාවේ දේශපාලන සටනේදී අදහස් කළා. සමහරු එතුමාට හිතා වුණා. උන්නැහේට කියන්නට සිදුවුණා. ලෝකයේ තිබෙන මහ භයානක පාපවලින් එකක් කියල (Politics without principles) මූලධර්මවලින් තොර දේශපාලනය.

සාධාරණ ගුණවත් ප්‍රතිපත්ති දේශපාලනය තුළ තිබිය යුතුයි. නැත්නම් ඒක දේශපාලනය නොවෙයි. සමාජයට අහිතකර වැඩ පිළිවෙලක්. මම ඒ නිසා කල්පනා කළා ආර්යරත්න මහතා සමග සාකච්ඡා කරලා මා භාරයේ තිබෙන පළාත් පාලන ක්ෂේත්‍රයට මෙය කාවැද්දීම පිණිස අපි ගෙන යන මිනිසුන් හැදීමේ වැඩපිළිවෙල සර්වෝදය ශ්‍රමදාන ව්‍යාපාරයේ ආශීර්වාදය, සම්බන්ධය ලබා ගන්න. මම ඉතාමත්ම සන්නේෂයෙන් කියන්න කැමැතියි, අපේ රජය කැබිනට් තීරණයකින්ම එය අනුමත කර තිබෙන බව. තමුත්තාත්සේලාගේ උපදෙස් තමුත්තාත්සේලාගේ අත්දැකීම්වල ප්‍රතිඵල මේ ජනතාවත්, රටත්, ගමත්, හැදීමේ අපේ උත්සාහයට ඉතාමත්ම අවශ්‍යයි. මිනිසුන් හැදීම තරම් උතුම් සේවයක් තවත් නැහැ. හැම දෙයක්ම තිබිය යුත්තේ මිනිසුන් සඳහායි. නීති රීති වේවා, ක්‍රම විද්‍යා වේවා, සංවිධාන වේවා මේ සියල්ලක්ම මිනිසුන් සඳහායි. මිනිසුන්ගෙන් පමණයි සමාජයක් හැඳෙන්නේ.

සර්වෝදය - 'හෙල්විටාස්' සහයෝගය

සර්වෝදය සංසදයේ ආරම්භයේ සිට අද දක්වා, විදේශීය සංවර්ධන සහයෝගිතා ආයතන රාශියක් සමග අප කටයුතු කර තිබේ. මෙයින් වැඩි හරියක් සර්වෝදය සංවර්ධන ශිල්පීය ක්‍රම අපෙන් හැදෑරීමට පැමිණි අයයි. ඒ හැරුනු විට, ආයතන 40කට කිට්ටු සංඛ්‍යාවක් මේ කාල පරිච්ඡේදය තුළදී තාක්ෂණය, මූල්‍ය ආධාර, පරිපාලන ක්‍රමවේද ආදී අංශවලින් අපට ආධාර වී තිබේ.

සර්වෝදය සංවර්ධන ආධාර සැපයූ ආයතන අතරින් අපේ ගෞරවයට අඛණ්ඩව භාජනය වූ එක් ආයතනයකි, ස්විට්සර්ලන්තයේ 'හෙල්විටාස්' ආයතනය.

හෙල්විටාස් ආයතනය යෝග්‍ය කාර්මික දැනීම දියුණු වන රටවලට ලබාදීම සඳහා සංවිධානය වී තිබෙන ස්වේච්ඡා ආයතනයකි. ජනතාවගෙන් මෙන්ම, ස්විට්සර්ලන්ත රාජ්‍යයෙන් ද ආධාර ලබාගෙන රටවල් රාශියකම සේවය කරන මෙම ආයතනය අප හා සම්බන්ධ

ජයාරූප : 103 කාල් වර්ල් සහ තොමස් සිමර්මාන් මහතුන් සමග

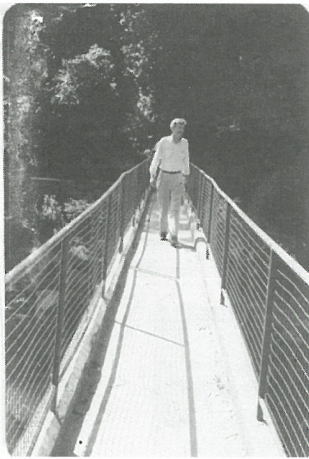

වූයේ දැනට අවුරුදු 24 කට පෙරදීය. තේපාලයේ හෙල්විටාස් ආයතනය වෙනුවෙන් සේවය කළ විශේෂඥයකුගේ මාර්ග යෙනි, මුලින්ම මා හෙල්විටාස් ආයතනය ගැන දැන ගත්තේ. ඔහු අපේ යෝජනා ක්‍රම බලා විශේෂයෙන් මා සමග යාපනයට ද ගොස් හෙල්විටාස් ආයතනයට වාර්තාවක් සැපයීය.

ඡායාරූප : 104 ප්‍රජා ජල යෝජනා ක්‍රමයක්

ඉන්පසු කලින් අප්‍රිකාවේ කැමරූන්වල සේවය කළ තෝමස් සිමර්මාන් මහතා, මාසයක පමණ යෝග්‍යතා පරීක්ෂණයකට පැමිණ මා සමග එකතුව, යාපනය - වවුනියා ප්‍රදේශ සඳහා යෝජනා ක්‍රමයක් සැකැසීය. එය අනුමත වූ පසු පළමුවැනි හෙල්විටාස් කාර්මික විශේෂඥයා හැටියට සිමර්මාන් මහතා ඔහුගේ බිරිඳ කැතරින් ද සමග

ඡායාරූප : 105 එල්ලෙන පාලමක්

ලංකාවට පැමිණියේය. ඊට අවුරුදු දෙකකට පමණ පසු කාර්ල් වර්ල් නැමැති දෙවැනි විශේෂඥයෙක් ද, ඔහුගේ බිරිඳත් සමග පැමිණ සර්වෝදය ගැමි කාර්මික ශිල්ප අංශයට එක් විය.

සර්වෝදය නිරන්තරයෙන්ම අවධානය යොමු කළේ ගැමි ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය නගා සිටුවීමට ය. මේ සඳහා අවශ්‍ය දර්ශනය සහ ප්‍රතිපත්තිවලට අමතරව කාරණා තුනක් අවශ්‍ය විය. ඒවා නම්: ජන සහභාගීත්වක සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය වන ප්‍රාග්ධනය, ග්‍රාමීය ප්‍රජාවට යෝග්‍ය තාක්ෂණය සහ සංවර්ධන කළමනාකාරිත්වයයි.

හෙල්විටාස් ආයතනය සහ සර්වෝදය අතර අපේ සම්බන්ධය ප්‍රධාන වශයෙන්ම යොමු වූයේ මේ කාරණා තුන සඳහාය. ඒ වනවිටත් සර්වෝදය විසින් වැඩි අමුණු, වාර්මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, නිවාස සෑදීම, සනීපාරක්ෂක පහසුකම් ඇති කිරීම, ළිං ඉදිකිරීම, ප්‍රජා ශාලා

පෙර පාසල් ඉදිකිරීම ආදී වූ දශ විධ මූලික මානුෂික අවශ්‍යතා සැපිරෙන කටයුතු කළත්, ඒවා විධිමත්ව විද්‍යානුකූලව උපරිම යෝග්‍ය තාක්ෂණ ක්‍රම භාවිතා කරමින් සිදු කිරීමක් වූයේ නැත. හෙල්විටාස් ආයතනය මේ අංශ පිළිබඳව විශේෂඥ ඉංජිනේරුවන්ගේ සේවය ලබාදුන් ආයතනයකි. සර්වෝදය ගැමි තාක්ෂණ සේවය වර්තමාන දියුණුව සඳහා පත් කිරීමට අත දුන්නේ හෙල්විටාස් ආයතනයයි.

ඡායාරූප : 106 වැසිකිලි තැනීම

අප ආයතන දෙක අතර සහයෝගයේ ආරම්භය සිදුවූයේ 1978 වර්ෂයේදීය. හෙල්විටාස් ආයතනයේ මහලේකම් වර්නර් කුලිං (E.W Kuelling) මහතා සහ මැනිනියන්, මින්ක් මහතා (Mink) සහ මැනිනියන් යන දෙපළ 1978 දෙසැම්බර් මාසයේදී ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ දින 10ක් පමණ සර්වෝදය ව්‍යාපෘති බැලීමට මා සමග ගියහ. කහවත්ත, රක්වාන, ගාල්ල, අනුරාධපුරය, වවුනියාව, කිලිනොච්චිය, පුංගුඩුනිවි, යාපනය, නුවර, පත්විල සහ ලංකාවේ විවිධ ස්ථාන නැරඹීමට ඔවුන් කැඳවාගෙන ගියෙමු.

මුල්ම හෙල්විටාස් නියෝජිතයා වශයෙන් ලංකාවට පැමිණියේ

ඡායාරූප : 107 වර්නර් කුලිං, ඇන්ඩ්‍රෙස් විඩේබකාර් සහ ඇන් ස්ටොල්ස් සමග

තෝමස් සිමමාන් (Thomas Zimmermann) මහතායි. අති දක්ෂ ක්‍රියාකාරී ඉංජිනේරුවෙකු වූ ඔහු අස්සක් මුල්ලක් නැර සර්වෝදය ව්‍යාපෘතිවලට ගියා පමණක් නොව, ඉතාමත්ම විධිමත්ව එම ව්‍යාපෘති ක්‍රියාවට නැංවීය.

කාල් වර්ල් (Karl Wehrle) නම් ඔහුට වූ සහාය වූ ඉංජිනේරුවරයා ද, අතිශය දක්ෂ ඉතාමත් නිහතමානී පුද්ගලයෙකි. 1978 -1982 කාලය තුළදී මේ දෙදෙනාගේ නායකත්වයෙන් සම්පූර්ණ කරන ලද සේවාවන්

අතර, රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ පළමුවන ගුරුත්ව ජල යෝජනා ක්‍රමය, වව්නියාව, අනුරාධපුරය සහ පන්විල කෘෂි ගොවිපළවල් ආරම්භ කිරීම, අනුරාධපුර ගොවිපළේ

ජායාරූප : 108 වර්තර් කුලීං මහතා සමග සුරිච්චල දී

පුහුණු මධ්‍යස්ථානයක් සහ කාබනික (Organic) ගොවිතැන හඳුන්වා දීම, නුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගුරුත්ව ජල යෝජනා ක්‍රම ආරම්භ කිරීම, කාර්මිකයින් බඳවාගෙන ඔවුන් පුහුණු කිරීම ආදී කටයුතු සිදුවිය. මේ කාලය තුළදී රුපියල් මිලියන 16ක පමණ වියදමකින් මෙම කටයුතු සම්පූර්ණ කරන ලදී.

1982 සිට 1986 දක්වා යුලී ස්ටයින්ර් Uli Steiner මහතාගේ අධ්‍යක්ෂකත්වයෙන් මාකස් ෂෙපර් (Markus-Schaefer) සහ රුඩොල්ෆ් ස්ටාක් (Rudolf Stark) යන ඉංජිනේරුවන්ගේ ද සහාය ඇතිව තවත් දිස්ත්‍රික්ක කිහිපයක අපේ වැඩ පිළිවෙලවල් ව්‍යාප්ත කරන ලදී. සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම ගැමි කාර්මික අංශය සුදුසු පුහුණු කාර්මිකයන් යටතේ ආරම්භ කිරීම, විශාල වශයෙන් කාර්මිකයන් පුහුණු කිරීම, ළිං, ගුරුත්ව ජල යෝජනා ආදිය සඳහා විද්‍යානුකූල අත්පොත් සැකසීම, නුවර දිස්ත්‍රික්කයේ විශේෂ පුහුණු මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවීම සහ වෙනත් රාජ්‍ය නොවන ආයතන දෙකකට සහාය ලබාදීමත් සිදුවිය. පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ සමාජ විද්‍යාපීඨය විසින් මේ සේවාවන් පිළිබඳ ඇගයීමක් ද කරන ලදී. රුපියල් මිලියන 27ක පමණ මුදලක් මේ කාලයේදී හෙල්විටාස් ආයතනය විසින් ආයෝජනය කරන ලදී.

1986 - 1989 අතර කාලය තුළ හාන් හයිනන් මහතා (Han Heijnen) සහ හයිනි පිෆ්නර් (Heini Pfiffner) මහතා වැඩසටහන බාරව ක්‍රියා කළහ. රුපියල් මිලියන 40ක පමණ ආයෝජනයක් කොට තවත් දිස්ත්‍රික්ක කිහිපයක මෙම ව්‍යාපෘතිය ව්‍යාප්ත කරන ලදී. මේ කාලය තුළදී ප්‍රාදේශීය කාර්මිකයින් පුහුණු කිරීම, කාර්මික පුහුණුව සඳහා පාඨමාලා සැකසීම ආදී වූ විශේෂ කටයුතු රැසක් කරන ලදී.

1989-1996 අතර කාලය තුළ ඔටෝ ගොච් මහතා ද (Otto Goetsch) 1996-98 කාලය තුළ මාකස් හයිනිගර් මහතා ද (Markus

Heiniger) 1999 සිට අද දක්වා ඇන්ඩ්‍රේස් විඩේකර් මහතා ද (Andres Wiederkehr) හෙල්විටාස් අධ්‍යක්ෂවරු වශයෙන් ක්‍රියා කළහ. මේ කාලය තුළ දී සිංහල, ඉංග්‍රීසි සහ දෙමළ යන භාෂා තුනෙන්ම ගුරුත්ව ජල යෝජනා ක්‍රම, ළිං සැදීම, අඩු වියදම් වැසිකිලි සැදීම පිළිබඳ ප්‍රකාශන රැසක් මේ අංශය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

සර්වෝදය-හෙල්විටාස් සහයෝගයේ ප්‍රතිඵලවලින් ලක්ෂ සංඛ්‍යාත ජනතාවක් අද ප්‍රයෝජන ලබති. පිරිසිදු පානීය ජලය ලබා ගැනීම සනීපාරක්ෂක කටයුතු සම්පාදනය කර ගැනීම සහ ස්වභාවික ක්‍රමවලින් ගොවි නිෂ්පාදනයේ මුල්තැන ගැනීම, අනුරාධපුරය, පුත්තලම, වවුනියාව, පුංගුඩුනිවි, කෙරනිවි, කිලිනොච්චි, මන්නාරම, යාපනය, නුවර, රත්නපුරය ආදී ස්ථානවල තෝමස් සිමමාන් මහතා සහ කාල් වහර්ල් මහතාගේ මහත්සියෙන් ගොඩනගන ලද ගම්මාන සහ විවිධ ව්‍යාපෘති නිසා මේ ප්‍රදේශවල ඇති වූ සංවර්ධනය සුළු පටු නොවේ.

ජායාරූප : 109

වමේ සිට: ආනා ස්ටෝල්ස් මැතිනිය, හන් හයිනන් මහතා, හයිනි පිල්නර් මහතා, රුඩොල්ෆ් ස්ටාක් මහතා ඉදිරිපෙළ වමේ සිට: වූලි ස්ටයිනර් මහතා, මාකස් ෂේපර් මහතා, වර්නන් කුලින් මැතිතුමා, ආචාර්ය ඒ. ටී.

ආරියරත්න සහ තෝමස් සිමර්මාන් මහත්වරු

සර්වෝදය හෙල්විටාස් පළමු දශකය අවසානයේ දී පළ වූ ප්‍රකාශනයෙන්

සර්වෝදය-හෙල්විටාස් සහයෝගිතාව පදනම් වූයේ සමානත්වය සහ සහෝදරත්වය මතය. වර්තන කුලීන් මහතා සහ ඇතා ස්ටෝල්ස් මැතිනිය සමග බොහෝ කලක් ආශ්‍රය කිරීමට මට අවස්ථාව ලැබුණි. 1983 සිදු වූ එක් සිද්ධියක් මට මතක් වේ.

ලංකාවේ ඇති වූ ජාතිභේද කෝලාහල නිසා කම්පනයට පත් වූ නොවිබ් ආයතනය ඔවුන්ගේ ප්‍රතිපාදන අපට එවීමට ප්‍රමාද කළේය. මෙයට හේතුව විශේෂයෙන්ම ගාන්ධියන් ආයතනයේ ප්‍රධානියා වූ දොස්තර රාජසුන්දරම් මහතා වැලිකඩ හිරගෙදරදී දාමරක පිරිසක් විසින් මරා දැමීම නිසා ඔවුන් තුළ වූ කම්පනයයි. එම අවස්ථාවේදී සේවකයින්ගේ දීමනා ගෙවීමට අපට නොහැකි විය. මම සුරික්වල පිහිටි හෙල්විටාස් මූලස්ථානයට ගොස් වර්තන කුලී මහතා හමුවීම්. ඔහුගේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සමග ටෙලිපෝනයෙන් කතා කොට එවේලේම එතුමා විශේෂ ප්‍රදානයක් අපේ ගිණුමට බැර කළ නිසා සේවක පිරිස රැක ගැනීමට මට පුළුවන් විය. මේ උදාර පරිත්‍යාගය පිළිබඳව වර්තන කුලීන් මහතාට මම සදා ණයගැති වෙමි.

රූපා නංගී

මගේ ජීවිතය දෙස ආපසු හැරී බලන විට ඉතාමත්ම සතුටක් ඇති වන කාරණයක් නම්, කිසිදිනෙක විදේශ රටකට තබා, තමා උපන් රටේවත් ඇති ස්ථාන දැකබලා ගැනීමට ආර්ථික ශක්තියක් හෝ අවස්ථාවක් නොලැබෙන තරුණ තරුණියන් රැසකට දේශ දේශාන්තරයන්හි ගොස් අත්දැකීම් ලබා ගැනීමට අවස්ථාව සලසා දීමට හැකි වීමයි.

මෙයින් බොහෝ දෙනෙක් ඔවුන්ට ලැබුණු ඒ භාග්‍යය ගැන සර්වෝදයට සදා කෘතඥතාවය පළ කරති. ටික දෙනෙක් අදත් සර්වෝදය තුළ රැඳී සේවය කරති. තවත් ටිකදෙනෙක් සර්වෝදයෙන් ලත් අත්දැකීම් හා පුහුණුව ප්‍රයෝජනයට ගෙන සර්වෝදයට හානිකර කිසිවක් නොකොට, සමාජයට යම් සේවයක් කොතැනක සිට හෝ කරති. ඉතාමත්ම ටික දෙනෙක් විශ්වාස කිරීමට නොහැකි අන්දමට තමන්ගේම සංවිධාන ගොඩනඟාගෙන, හැකි සෑම තැනකදීම මගේ සර්වෝදයටත් නිශා කරමින් පහර දෙති. මේ හැම දෙනෙක් කෙරෙහිම උපේක්ෂාවෙන් බැලීම මගේ වර්ත ලක්ෂණයයි.

පසුගිය දිනෙක අප ව්‍යාපාරයේ කලක් සේවය කළ 1960 ගණන්වලදී අපේ අසාර්ථක වුණු රුවන්මඩුව ගොවිපළ බාරව ක්‍රියා කළ ඩබ්ලිව්.ඩී.පීටන් මහතාගේ අභාවය ගැන අසා මම මතුගම, ඕවිටගල පිහිටි ඔහුගේ නිවසට ගියෙමි. එහිදී අපේ පැරණි පෙර පාසල් සේවිකාවක් වූ අප කවුරුත් රූපා නංගී නමින් හඳුන්වන ඩබ්ලිව්.ඒ.රූපවති නංගී මට හමුවිය. මුළු පුරා සිනාසුණු ඇය සර්වෝදයෙන් ලද පුහුණුව නිසා තමා අද දුප්පත්කමෙහුත් තොර, පොහොසත්කමෙහුත් තොර ජීවන රටාවක් ඇතිව, තමාගේ පවුලේ අය සමඟ සතුටින් ජීවත්වන බව

ප්‍රකාශ කළාය. ඒ කාලයේ සර්වෝදය පිළිබඳ වික්‍රපට කිහිපයක් නිෂ්පාදනය කළ නෙදර්ලන්ත ජාතික මාතස් වැඩර්කැම්ප් මහතා ‘රූපක්කා’ නමින් වික්‍රපටයක් නිෂ්පාදනය කළ බව ද මට මතකයි.

මේ අවස්ථාවේදී ඇය සර්වෝදයේ ගත කළ කාලය පිළිබඳ මතක් කොට, ඇයගේ මතක සටහන් මට ලියා එවන මෙන් ඉල්ලා සිටියෙමි. පහත පළ වන්නේ මගේ ඉල්ලීම පිළිගෙන ඇය මා වෙත එවූ ලිපියයි:

* * *

මගේ ජීවිතයේ මා ලැබූ ලොකුම භාග්‍යය මට නෙදර්ලන්තයට යෑමට ලැබුණු අවස්ථාවයි. එය දිග කතාවකි. ඒ දිග කතාව කෙටියෙන් මෙසේ ලියමි:

1954.02.14 දින උපත ලබා ඇති මා කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ පස්යොදුන් රට මතුගම ප්‍රදේශයේ ඉතා දුෂ්කර ගම්මානයක් වන ගල්ලනියාකන්ද ගමේ ජීවත් වෙමි. එක් පැත්තකින් සිරිකඳුර වතුයායත්, අනෙක් පැත්තිවලින් මහා කඳුවලිනුත් වට වී තිබුණු අප ගම පිහිටියේද කන්දකය. ගමට වාහනයක් යා නොහැකිය. මා පාසල් ගියේ ඕවිටිගල මහා විද්‍යාලයටයි. සැතපුම් දෙකක් පමණ දුර ගෙවා පාසලට යා යුතු විය. එසේම පාසල් ගමනද ඉතාම දුෂ්කර එකක් වූ අතර, අධ්‍යාපනය ලැබීමට සිදුවූයේද ඉතාම අපහසුවෙනි. මට ඇඳීමට තිබුණේ එක පාසල් ඇඳුමකි. එය වේලා ගැනීමට නොහැකි වූ දිනකදී අම්මාගේ සුදුරෙද්ද කපා මට ගවුමක් මසා දුන් අයුරු අද ද මතකයට නැගේ. පොල්අතු සෙවිලි කළ කටුමැටි ගැසූ කුඩා නිවසේ, මගේ අම්මා - තාත්තා සහ සහෝදර සහෝදරියන් තිදෙනා ජීවත් වූ අතර පවුලේ වැඩිමලා වූයේ මමයි.

1969 වර්ෂයේදී අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර සාමාන්‍ය පෙළ විභාගයට පෙනී සිටි මා, 1970 වර්ෂයේදී විභාගයෙන් සමත් වී උසස් පෙළ අධ්‍යාපනයට සුදුසුකම් ලැබීමි. මගේ විදුහල්පතිතුමිය වූයේ චිත්‍රා විජේගුණවර්ධන මැතිනියයි. එතුමිය විසින් අප පාසලේ විවිධ සමිති සමාගම් පිහිටුවා සමාජයේ වැඩවලට ළමයින් උනන්දු කරනු ලැබීය. මේ අතර සර්වෝදය සමිතියද එකක් විය. එතුමිය නොයෙක් අවස්ථාවල අපව ශ්‍රමදාන කඳවුරුවලට සහභාගි කරවූවාය. අප පාසලේද “සර්වෝදය ගොවිපළ” නමින් ගොවිපළක් පිහිටුවනු ලැබීය. මා උසස් පෙළ විභාගයට පෙනී සිටියාට පසු, අප විදුහල්පතිතුමිය 1973 මැයි මස 2 දින

එවකට සර්වෝදය මූලස්ථානය වූ මෙන්මැදුරට මා යොමු කළා ය. මෙහිදී පෙර පාසල් හා ප්‍රජාතායකත්වය යන පුහුණු පාඨමාලාව හැදෑරීමට මට අවස්ථාව ලැබුණි. මෙහිදී ජීවිතයේ නොලද අත්දැකීම් රාශියකට මුහුණ දුන්නෙමි. පාඨමාලාවේදී ලද පුහුණුවට වඩා ජීවිතය මනා ලෙස පවත්වාගෙනයාම සඳහා මෙහිදී ගත කළ ජීවිතය ඉතා වැදගත් විය. ලංකාවේ විවිධ පළාත්වලින් පැමිණි 26 ක් පමණ පිරිස අප පාඨමාලාවට ඇතුළත් වූහ. මෙහි තවත් පාඨමාලා ද පැවැති අතර අපි සියලුදෙනාම ජීවත් වූයේ එකම පවුලක අය මෙනි. සියලුදෙනාම උදේ 5.00 ට අවදි වී රාත්‍රී 10.00 ට නින්දට යනතෙක්ම වැඩකට ඇති වැඩවල යෙදෙමින් මනා පෞරුෂ වර්ධනයක් ඇති කර ගැනීමට ශක්තිය ධෛර්යය මෙම පාඨමාලාවෙන් ලබා ගැනීමට හැකියාව ලැබුණි. මෙහිදී මා ලද විශාලම අත්දැකීම වන්නේ ලංකාවේ සෑම පළාතකම ශ්‍රමදාන කඳවුරුවලට සහභාගිවීමට ලැබුණු අවස්ථාවයි. කුරුණෑගල, තණමල්විල, යාපනය වැනි පළාත්වලදී ලද අත්දැකීම් ජීවිතයේ කවරදාකවත් අමතක නොවේ.

1973 දෙසැම්බර් මාසයේදී පාඨමාලාව අවසන් කර, අප ගමට පැමිණියේ ඉමහත් බලාපොරොත්තු පොදි බැඳගෙනය. මා ලද පුහුණුව අනුව පෙර පාසලක් ආරම්භ කිරීමට ගම වටා ඇවිද තැනක් සෙවූ නමුත් කිසිවෙක් තැනක් දීමට කැමති වූයේ නැත. ඒ අයට එය නුහුරු දෙයක් වූ බැවින් වන්නට ඇත. පසුව මම පුහුණුවට යොමු කළ විදුහල්පතිතුමිය සොයා ගියෙමි. එතුමිය ඕවිටිගල පන්සලේ ලොකු හාමුදුරුවන් හා සාකච්ඡා කළ පසු පන්සලෙන් යන්නම් ඉඩක් ලබාදීමට කැමැත්ත පළ කළ හ. ගෙවල්වලට ගොස් ළමුන් හයක් පමණ එකතු කර ගැනීමට හැකිවිය. පසුව මාස දෙකක් පමණ වනවිට ළමුන් 40 ක් පමණ එකතු කර ගැනීමට හැකියාව ලැබුණි. ඉන්පසු පන්සලේ ලොකු හාමුදුරුවෝ පෙර පාසල පවත්වා ගෙන යාමට වෙනම ස්ථානයක් පිළියෙල කර දුන්හ. මෙම පෙර පාසලට මා ගෙදර සිට සැතපුම් දෙකහමාරක් පමණ දුර ගෙවා යායුතු විය. ඉන්පසු සිහිති හවුල, යොවුන් හවුල, මව් හවුල ආරම්භ කර, ඉතා ජයටම වැඩ කරගෙන ගියෙමි. මේ අතර 1974 වර්ෂයේ අගෝස්තු මාසයේ අපේ ගමේද සර්වෝදය වැඩ දියත් කිරීමට අවස්ථාව ලැබුණි. අප ගමට යාමට කැපීමේ මහා ශ්‍රමදාන කඳවුර අගෝස්තු මාසයේ 16,17,18 යන දිනවලදී ආර්. ඒ. විජේගුණවර්ධන මහතා සහ එවකට සර්වෝදය දිස්ත්‍රික් නියමු සේවක පී.කේ. ලියනගේ මහතාගේ මූලිකත්වයෙන් පවත්වන්නට යෙදුණි.

මෙයට සර්වෝදය මූලස්ථානයෙන් හා අවට පාසල්වලින්, පොලීසියෙන් සහ අවට සමිතිවලින් විශාල පිරිසක් සහභාගී වූහ. ඉන් අනතුරුව අප ගමේ සර්වෝදය වැඩ කටයුතු ආරම්භ කෙළෙමු. මා පවත්වාගෙන ගිය පෙරපාසල වත්දා හෙට්ටිආරච්චි නම් වෙනත් සෞභෝග්‍යාර්‍යකට භාර දී 1974 ඔක්තෝබර් 28 දින ගල්ලනියා කන්ද පෙර පාසල, ආරම්භ කළෙමි. තාවකාලික ගොඩනැගිල්ලක ආරම්භ කළ පෙරපාසල 1975 නොවැම්බර් 5 වැනිදා දින අප නායකතුමා අතින් නව ගොඩනැගිල්ල විවෘත කරන ලදී. සර්වෝදය උදව්වෙන් ගම්වාසීන්ගේ සහයෝගයෙන් සැදූ මෙම පෙරපාසල පිහිටියේ ඉතාම රමණීය බිමකය.

ගමේ මිනිසුන්ගේ එකමුතුකම ගොඩනැංවීමෙන්, ඔවුනට ආදරය කිරීම තුළින්, ගමේ අඩුපාඩු දුරු කර ගැනීමට හැකි වූයේ මේ අයුරිනි. ගමට උපහාරයක් ලෙස, මා හට උපකාරයක් ලෙස 1976 වර්ෂයේදී අප නායකතුමා මා හට නෙදර්ලන්තයට යාමට - එහි වාරිකාවක යෙදීමට සර්වෝදය බෙදාහදා ගැනීමට වරයක් ලබා දුන්නේය.

1976 අප්‍රේල් 30 දින නෙදර්ලන්තයේ පැවැත්වෙන “ඔබේ මේසයේ අමුත්තා” වැඩ සටහන සඳහා එක් අයෙකු ලෙස මාවද තෝරාගෙන තිබුණි. මේ ගමන සඳහා පී.ඒ.කිරිවන්දෙනිය මහතා, මල්ලියගොඩ ගම්මානයේ කීර්ති මල්ලි සහ එවකට මහ බැංකුවේ අධිපති වර්ණසේන රාසපුත්‍රම් මහතා යන අයද තෝරාගෙන තිබුණි.

මෙම ගමන සඳහා සියලුම වියදම් සර්වෝදය සංගමයෙන් සහ නෙදර්ලන්තයේ නොවිඩි ආයතනයෙන් දරණ ලදී. සති දෙකක සමුළුවක් සඳහා සහභාගී වූ අප තවත් රටවල් 4 ක නියෝජිතයන්ද මුණ ගැසුණි. එයට මොරොක්කෝ, සෝමාලියාව යන රටවල අය ද සහභාගී වූහ.

මෙහිදී අප හට අවශ්‍ය පරිදි වැඩසටහන් යොදා ගැනීමට ඉඩ සලසා තිබුණි. මා හට පෙර පාසල් අධ්‍යාපනය පිළිබඳව විශේෂ වැඩ සටහනක් පිළියෙල කර තිබූ අතර, පරිවර්තනය සඳහා ද කෙනෙක් යොමු කරන ලදී.

මේ ගමනේ විශේෂත්වය වූයේ සර්වෝදය දර්ශනය ක්‍රියාත්මක වන අයුරු දැක ගැනීමට ලැබීමයි. බෙල්ජියමේ සහ නෙදර්ලන්තයේ සර්වෝදය සාමාජිකයන් ඉතා උණුසුම් අයුරින් අපව පිළිගන්නා ලදී. අපේ ගම්මාන දියුණු කිරීමට ඔවුන් මුදල් එකතු කරන අයුරුද දැක ගන්නට ලැබුණි.

පොතපතින් පමණක් අසා තිබුණු හිම මිදෙන රටවල, ඇත්ත තත්ත්වය සියැසින් දැකගත හැකි විය. මල් උයනක් බඳු නෙදර්ලන්තයේ

අසිරිය. ඉතාම අලංකාරය. අප රටේ මෙන් ස්වාභාවික සෞන්දර්යය නොතිබුණත්, මිනිසා විසින් පරිසරය අලංකාර කරගෙන තිබුණි. තවද ඔවුන් ඉතාමත් කාර්යයශීලී මිනිසුන් පිරිසකි. මෙයට අමතරව ඵරට විශ්ව විද්‍යාලයක්, කිරිපිටි නිපදවන ස්ථානයක්, ගොවිපළවල්, ධීවර වරායක් ආදී ස්ථාන දැක බලා ගැනීමට ද ලැබුණි.

මේ ගමනින් පසු ඔවුන් අප ගම්මානයට පැමිණෙන බව දැන්වූහ. ඇත්තටම ඔවුන් අපේ දරුවන් සොයා මෙහි පැමිණී අතර අප පෙරපාසලට ද උදව් කරන ලදී.

GAST AAN TAFEL

AKTIE GIRO 100200 DEN HAAG

, Er komt een tijd dat onze ellende voorbij is"

Dat zegt een koffieboer in Guatemala - aan het woord in een IKON-film die via de televisie is uitgezonden. Die uitzending vond plaats in het kader van de Voorjaarsaktie Gast aan tafel (van 2 t/m 8 mei), waarin speciale aandacht wordt gevraagd voor de veranderingen die in de derde wereld-landen noodzakelijk moeten plaatsvinden.

De koffieboer verwoordt in één zin twee belangrijke facetten van de aktie: vertrouwen in de toekomst, waar de ongelijke verdeling van wat de wereld aan rijkdom te bieden heeft, is weggevaagd; strijdbaarheid om zelf de problemen aan te pakken door middel van ontwikkelingsprojecten.

Hij vertolkt daarmee de wilskracht die veel mensen in de derde wereld tonen, zoals ook Rupaka dat in Sri Lanka doet, getuige het artikel over haar elders in dit nummer van Onze Wereld.

Die initiatieven tot zelfbeschikking steunen is de bedoeling van de Gast aan tafel-aktie. Niet alleen in Guatemala en op Sri Lanka, maar in zoveel mogelijk landen van Afrika, Azië en Latijns-Amerika.

Want de deelnemers aan de Gast aan tafel-aktie zijn van mening dat de ongelijke verdeling al te lang en te veel slachtoffers heeft geëist. Zij beschouwen hun financiële bijdrage aan de aktie (f 0,35 per dag) niet als een gemakkelijke manier om van hun verantwoordelijkheid af te komen, maar als een uiting van solidariteit die gekoppeld is aan de wil om samen te zoeken naar de oplossing van de vele problemen.

Inhoud:

- **Rupaka** (foto onder), parel in de strijd van **Sarvodaya** op **Sri Lanka** voor een menswaardige wereld. Zie pagina 5
- **Vrouwen van ANUC** bezochten **Friesland**. Pagina 3
- Een **schema** in de laatste **Kies Wijzer** op pagina 4
- **Grondstoffen** voorlopig niet in een **fonds**. Pagina 6.

ජායාරූප : 110 රූපා නංගියේ පුවත්පත් වාර්තාවකින් ...

Rupaka, de Sarvodaya Beweging op z'n best

„Zes maanden volgde ik een cursus voor kleuterleidster in het hoofdkwartier van onze Sarvodaya Shramadanabeweging. Het eerste wat ik deed toen ik naar mijn dorp terugkeerde, was samen met mijn dorpsgenoten deze kleuterschool in centrum voor moeder- en kinderopzetting. Mannen, vrouwen en kinderen sjouwden met stenen, cement en hout. Sarvodaya schonk het materiaal, wij ons arbeid.“ (Onze wereld, mei 1976)

Aan het woord is Rupaka, kleuterleidster in Oostgala, één van de 23.000 dorpen op het eiland Sri Lanka (voorheen Ceylon). Precies een jaar geleden was Rupaka op uitnodiging van Norib in Nederland ter gelegenheid van de akte Gast aan Tafel. Ze vertelde er over haar werk, over de Sarvodaya Beweging en over Sri Lanka. Ze won op slag de sympathie van al de mensen die haar hebben ontmoet. Vlak na haar terugkeer maakte een televisieteam van de Veronica Omroep Organisatie een reportage die in oktober 1976 werd uitgezonden.

Onlangs zochten we haar op in Sri Lanka. Daar bleek al spoedig dat Rupaka een begrip is geworden op Sri Lanka. Want een Engelse versie van de Veronica-film roultert binnen de Sarvodaya Beweging.

Boudewijn Poelmann

De sympathie voor Rupaka is algemeen. Ze staat dan ook model voor de Sarvodaya-filosofie: vriendelijk, bescheiden, inspirerend, hard werkend voor het welzijn van haar dorpsgenoten. En vooral: gast-vrij.

Op de dag dat wij haar opzoeken, heeft ze de school versierd met tekeningen van de kleuters. Er is kokosmelk in overvloed en ze neemt ons in school mee naar haar ouders en vrienden die ons allemaal even gast-vrij ontvangen.

Het weinige dat Rupaka en haar vrienden te eten hebben wordt ons royaal voorgezegt. Beklemd door het gevoel dat zij dit voedsel letterlijk uit hun mond moeten sparen, nemen we de kokosmelk, rijst, bananen en thee in ontvangst, omdat het weigeren ervan helemaal niet begrepen zou worden.

Moelilik

De moeilijke omstandigheden waaronder mensen als Rupaka werken aan de opbouw van hun dorpen wordt ons al intens duidelijk op onze tocht naar haar toe. Na een rit van twee uur met de auto het binnenland in, houdt de weg ineens midden in een theeplantage op. Dan wacht nog een barre voettocht, achte-

reenvolgens door theeplantages, rijstvelden en oerwoud. De temperatuur reikt hier gemakkelijk tot de vijftig graden Celsius in de zon. Op weg naar haar schoolje passeren we enkele huizen die tot Rupaka's dorp gerekend worden. De mensen zijn er zeer arm en vooral de kinderen zien er soms schrikbarend slecht uit. De bevolking van Oostgala behoort dan ook tot de armste van Sri Lanka. De meeste werken als losse arbeiders op de rubber- en theeplantages in de buurt. Hun loon: twee gulden. Het inkomen wordt waar mogelijk aangevuld door het verbouwen van rijst en andere voedselgewassen op de kleine lapjes grond. Een echte dorpskern bestaat niet; haar dorp is als zoveel dorpen op Sri Lanka een verzameling onderkomen die over grote afstand verspreid liggen. Een gezin woont bij het werk, wat in een agrarisch dorp als dat van Rupaka betekent dat iemand al gauw enkele honderden meters verwijderd woont van z'n naaste buren. Het betekent ook dat de kleuters dan in dag uit gemiddeld 2 uur lopen van en naar school. Ergens midden in dat grote gebied ligt zenuzaam haar school, hoog aangeplakt tegen een berghelling. In de wijde omgeving is de school te zien en vormt zo een duidelijk middelpunt van Oostgala.

School

Het is ook meer dan een kleuterschool alleen. Rupaka: „Zaterdag werk ik met oudere kinderen van 7 tot 14 jaar. Dan praten we over ons dorp, over wat de sociale orde van Sarvodaya inhoudt. Dat vertel ik ze in

de vorm van verhalen uit het dagelijks leven. Verder praten we over de geschiedenis van ons eiland, over onze cultuur en we doen met z'n allen spelletjes, we zingen, dansen en mediteren samen.

Ook de moedergroep komt eenmaal per maand hier bijeen. Met alle moeders van ons dorp praten we over onderwijs en de voor ons belangrijk zijn. Zo ontstaat de wens naar een school als deze. Er is toen een Shramadanakamp georganiseerd met vrijwilligers uit de omgeving en bezoekers van ons eigen dorp. Samen hebben we de school gebouwd. Ook praat ik met de moeders regelmatig over goede voeding. Vooral de samenstelling ervan is erg belangrijk. Veel kinderen zien er hier slecht uit vanwege de armoede, maar ook vanwege de eenzijdige voeding. Tijdens m'n opleiding op het opleidingscentrum van Sarvodaya hebben we ook gesproken over de juiste samenstelling van voedsel. Dat probeer ik in praktijk te brengen.

Twee keer per week krijgen de kleuters daarom extra melk dat we maken van melkpoeder uit Holland. De andere dagen krijgen ze kokosmelk.“

Kleuters

We zijn weer terug bij haar grote liefde: die voor de kleuters. Rupaka: „Gelukkig komen veel kinderen naar de kleuterschool, ook al wonen ze 4 of 5 kilometer van de school vandaan. Niet alle kinderen komen want sommige hebben geen kleren. Wat doen jullie op school?“

„De school begint om acht uur 's morgens. Meestal begint ik met een verhaal te vertellen. Daarna spelen met klei of gaan tekenen met de spullen die we uit Holland hebben gekregen. Zingen, dansen en vrije ex-

perimenten doen, ook bijna dagelijks. Tussendoor krijgen de kinderen een beker melk, soms met iets te eten erbij.“

Om 12 uur 's middags gaan ze weer naar huis. Eerst zorg ik ervoor dat ze hun handen en voeten wassen. Dat is belangrijk hier want door de slechte hygiëne en de ondervoeding zijn de kinderen zeer vatbaar voor besmettelijke ziekten. De kinderen moeten zo vroeg mogelijk leren wat het nut is van persoonlijke hygiëne.“

„In de verhalen die ik vertel z' iets opgesloten van de ideeën van de Sarvodaya Shramadana Beweging. Als de kinderen bijvoorbeeld ruste hebben, vertel ik een verhaal over metha, één van onze principes. Metha betekent eerbied voor alle leven. Eerbied voor het leven, voor de ander, houdt ook in dat wij die ander nooit zullen beleiden met woorden, nooit over die ander zullen roddelen, hem niet op het hart zullen trappen. Dat vernieuw ik dan in het verhaal.“

„Ennaal per maand ga ik met de kinderen naar een Shramadanakamp. Daar kunnen zij heel goed de kleine klussen opknappen, zoals putjes of kanalen graven voor de irrigatie. Op zo'n kamp zijn vele honderden vrijwilligers enige tijd bezig om een probleem voor het dorp op te lossen. Bijvoorbeeld een weg aanleggen of irrigatiesystemen verbeteren.“

Voordat we naar zo'n kamp gaan, overleg ik dat met de ouders. Ik wil hen er goed bij betrekken. En dat kan als je dagelijks met hun kinderen optrekt.“

Rupaka, 23 jaar jong. Een parel in de strijd van Sarvodaya voor een menswaardige wereld.

Kamp

„De school begint om acht uur 's morgens. Meestal begint ik met een verhaal te vertellen. Daarna spelen met klei of gaan tekenen met de spullen die we uit Holland hebben gekregen. Zingen, dansen en vrije ex-

perimenten doen, ook bijna dagelijks. Tussendoor krijgen de kinderen een beker melk, soms met iets te eten erbij.“

Om 12 uur 's middags gaan ze weer naar huis. Eerst zorg ik ervoor dat ze hun handen en voeten wassen. Dat is belangrijk hier want door de slechte hygiëne en de ondervoeding zijn de kinderen zeer vatbaar voor besmettelijke ziekten. De kinderen moeten zo vroeg mogelijk leren wat het nut is van persoonlijke hygiëne.“

„In de verhalen die ik vertel z' iets opgesloten van de ideeën van de Sarvodaya Shramadana Beweging. Als de kinderen bijvoorbeeld ruste hebben, vertel ik een verhaal over metha, één van onze principes. Metha betekent eerbied voor alle leven. Eerbied voor het leven, voor de ander, houdt ook in dat wij die ander nooit zullen beleiden met woorden, nooit over die ander zullen roddelen, hem niet op het hart zullen trappen. Dat vernieuw ik dan in het verhaal.“

Ennaal per maand ga ik met de kinderen naar een Shramadanakamp. Daar kunnen zij heel goed de kleine klussen opknappen, zoals putjes of kanalen graven voor de irrigatie. Op zo'n kamp zijn vele honderden vrijwilligers enige tijd bezig om een probleem voor het dorp op te lossen. Bijvoorbeeld een weg aanleggen of irrigatiesystemen verbeteren.“

Voordat we naar zo'n kamp gaan, overleg ik dat met de ouders. Ik wil hen er goed bij betrekken. En dat kan als je dagelijks met hun kinderen optrekt.“

Rupaka, 23 jaar jong. Een parel in de strijd van Sarvodaya voor een menswaardige wereld.

Filosofie

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

Probeer je de kinderen al iets

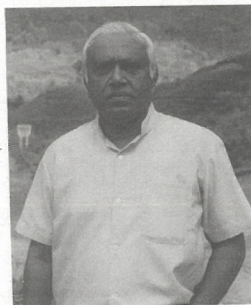
Probeer je de kinderen al iets

සර්වදාය : 111 රුපා නංගිගේ පුවත්පත් වාර්තා පිටුවකින් ....

‘ඇස්බේ’ ASPBAE

‘ඇස්බේ’ යන ප්‍රසිද්ධ නමින් හඳුන්වන (Asian-South Pacific Bureau of Adult Education)

ආයතනය ආරම්භ වූයේ 1964 දී ඕස්ට්‍රේලියාවේ සිඩ්නි නගරයේදීය. ආසියානු සහ පැසිෆික් ප්‍රදේශයේ වැඩිහිටි අධ්‍යාපනය දියුණු කිරීම සඳහාමේ ආයතනය පිහිටුවනු ලැබීය. යුනෙස්කෝ ආයතනය සමඟත් ‘ඉන්ටරැෂනල් ඇඩල්ට් එඩුකේෂන්’ හෙවත් වැඩිහිටි අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර මණ්ඩලය සමඟත් සහයෝගයෙන් ඇස්බේ ආයතනය ක්‍රියා කළේය.

ජායාරූප: 112 මහාචාර්ය
ඩබ්ලිව්. එම්. කේ. විජේතුංග

1975 දී ශ්‍රී ලංකාවේ පදනම් ආයතනයේදී ඇස්බේ සම්මේලනයක් පැවැත්විණි. මෙය ශ්‍රී ලංකා විශ්ව විද්‍යාලයත් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයත්, යුනෙස්කෝ ආයතනයත්, ශ්‍රී ලංකා ඇසෝෂියේෂන් ෆෝ ටෝටල් එඩුකේෂන් හෙවත් ශ්‍රී ලංකා පූර්ණ අධ්‍යාපන සංගමයත් ඒකාබද්ධව සංවිධානය කෙරිණි.

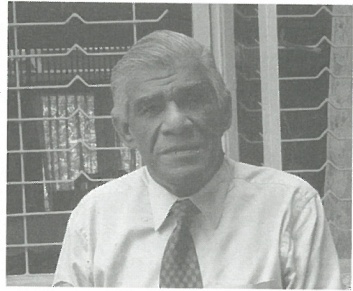
ස්ලේට් හෙවත් (Sri Lanka Association for Total Education) යන සංගමය පිහිටුවූයේ, මා ගත් ප්‍රයත්නයක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි. මෙහි ප්‍රාරම්භක රැස්වීම දම්සක් මත්දිරයේ පැවැත්වූ අතර, මුලින් ධර්මසේන අරම්පත්ත මහතාද ඉන්පසු එම්. ඒ. තිලකරත්න මහතා ද මෙහි සභාපති ධුරය ඉසිළින.

ර්ලහ වර්ෂවල පැවති ඇස්බේ සමුළුවලට මහාචාර්ය ඩී. කේ. සමරනායක, ඩබ්ලිව්. ඒ. ජයවර්ධන, මහාචාර්ය ඩබ්ලිව්. එම්. කේ.

විජේතුංග, කොළඹ අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ ඒ.ඩී. ගුණවර්ධන ආදී මහත්වරු ඒ යුගයේ සහභාගි වූහ.

1978 දී පළමුවන කලාපයේ කාර්යාලය කොළඹ පිහිටු වූ අතර මා එහි පළමුවැනි සභාපති වශයෙන්ද, මහාචාර්ය විජේතුංග මහතා ලේකම් වශයෙන්ද ක්‍රියා කළ අතර, ඩබ්ලිව්. ඒ. ජයවර්ධන මහතා ද විශාල සේවා

ජායාරූප: 113
මහාචාර්ය ඩී. කේ. සමරනායක

භාරයක් ඉටු කළේය. මහාචාර්ය අධීෂේෂයියා මහතාගේ ඉල්ලීමක් අනුව ඇස්බේ පළමුවන කලාපයේ සභාපති හැටියටත් - ඇස්බේ සංවිධානයේ විකල්පීය සභාපති හැටියටත් - විධායක සභාවේ සාමාජිකයකු හැටියටත් මට ක්‍රියා කිරීමට සිදු විය. මා මේ නිලතල ඉසිලුවත් සියලුම සේවා කටයුතුවලට මහාචාර්ය විජේතුංග මහතා ප්‍රධාන අපේ විද්වතුනට සහභාගිවීමට ඉඩ හැර මම ක්‍රමයෙන් එයින් ඇත් වී මගේ සම්පූර්ණ කාලය සර්වෝදය සඳහා ම කැප කළෙමි.

මහාචාර්ය විජේතුංග මහතා - ජයවර්ධන මහතා ඇතුළු ඇස්බේ නිලධාරීන් අපේ විධායක මණ්ඩලයේ සහ වැඩිහිටි මණ්ඩලයේද සාමාජිකයන් වූ නිසා, මම ක්‍රියාකාරීව සහභාගි නොවුවත්, ඔවුන් එහි සිටින තුරු ඇස්බේ සංවිධානය සමඟ කිට්ටු සම්බන්ධතාවක් පවත්වා ගැනීමට මට හැකි විය.

ඇස්බේ ආයතනයේ මහලේකම් වශයෙන් ආචාර්ය ක්‍රිස් විසුක් මහතා වැඩ බාර ගත්තේ 1976 වර්ෂයේ දී ය. 1985 දී මහලේකම් ධුරය අපේම මහාචාර්ය ඩබ්ලිව්. එම්. කේ. විජේතුංග මහතාටත්, ආසියානු ලේකම් ධුරය ඩබ්ලිව්. ඒ. ජයවර්ධන මහතාටත් හිමි විය. සභාපති වශයෙන් මම දිගටම කටයුතු කළෙමි. ඉන්දියාවේ බාලි දූපතේ ඩැන් පසාර්වල බාලි යන ස්ථානයේ සහ විවිධ ආසියානු නගරවල පැවැති සමුළුවලට මම හැකි පමණින් සහභාගි වූ අතර, විජේතුංග මහාචාර්යතුමා සහ ජයවර්ධන මහතා සර්වෝදය ආයතනයත් ලංකාවත් වෙනුවෙන් ඇස්බේ ආයතනය තුළින් වැඩිහිටි අධ්‍යාපනයට විශාල සේවයක් කළහ. 1985 දී පැවැති රැස්වීමේ දී ඉතාමත්ම උණුසුම් සහගත තත්වයක් පැන නැඟුණු අවස්ථාවේ දී, ඉතාමත් ම ඉවසිලිවත්තව මම තත්වය සමනය කළ අන්දම පිළිබඳව කාගේත් ප්‍රශංසාව හිමි විය. නව ව්‍යවස්ථාවක් සම්පාදනය කිරීමට මම බාර ගත් අතර, පළමු වරට

ආසියාතිකයකු ඇස්බේ මහලේකම් වශයෙන් පත්වීම ද, දිල්ලි රැස්වීමේ දී වූ වැදගත් සිද්ධියකි. 1987 දී නව ව්‍යවස්ථාව යටතේ සිංගප්පූරු ජාතික ලිම්බෝයි පිකේ සභාපති වශයෙන් තෝරා ගත්තේය. 1989 දී මා 'ජමනලාල් බජාජ් න්‍යායය' ලබද්දී මහාචාර්ය විජේතුංගයන් සහ ඩබ්ලිව්. ඒ. ජයවර්ධනයන් ද, නව දිල්ලියේ ඇස්බේ රැස්වීමේ සිට පැමිණීම මට විශාල සතුටක් ගෙන දුන්නේය.

සිංගප්පූරුව, තායිලන්තය, පිලිපීනය ආදී ස්ථානවල පැවැත් වූ සම්මන්ත්‍රණ සහ ලෝක සම්මේලනවලට මා සහභාගි වූ අතර සර්වෝදය විධායක සහිකයෙක් හැටියට මහාචාර්ය ඩබ්ලිව්. එම්. කේ. විජේතුංග සහ ඩබ්ලිව්. ඒ. ජයවර්ධන මහතා දිගටම ඇස්බේ ආයතනය තුළ සර්වෝදය ජීවමාන කළේය. 1981, 1985, 1987, 1990 යන වර්ෂවල විවිධ ශාස්ත්‍රීය ප්‍රකාශනවලට මහාචාර්ය විජේතුංග මහතා සර්වෝදය පිළිබඳ ලියා තිබූ විද්වත් ලිපි පිළිබඳව එතුමාට හැම විටම මගේ කෘතඥතාවය හිමිවේ.

ජායාරූප: 114 ලිත් ඇතුළත්මුදලි ඇමතිතුමා විවෘත කළ ඇස්බේ සමුළුවක දී

ආනන්ද ජයවර්ධන

ඇ ස්බේ රැස්වීම් වලට සහභාගි වන අවදියේ ඉඩ කඩ ලැබෙන හැම මොහොතකම ආනන්ද ජයවර්ධන මහතාත්, මමත් එකතු වී විවිධ විෂයයන් ගැනද, පෞද්ගලික ජීවන තොරතුරු පිළිබඳවද කතා බහ කිරීම පුරුද්දක් කොට ගෙන සිටියෙමු. එබඳු අවස්ථාවලදී ආනන්ද ජයවර්ධන මහතා නම් වැඩි වශයෙන් කීවේ තම ජීවිතයේ රසවත් අත්දැකීම් පිළිබඳ තොරතුරුය. ඔහුගේ ඒ අපූරුතම අත්දැකීම් අපා බෙහෙවින් සතුටට පත් මම, අත් අයගේ දැන ගැනීම සඳහා ඒවා ලියා තබන ලෙසද ඔහුගෙන් ඉල්ලා සිටියෙමි. මගේ යෝජනාව පිළිගෙන ඔහු ඒවා ලියා තැබුවාදැයි කියන්නට මම නොදනිමි. එහෙත් අද දවසේත් මගේ මතකයේ රැඳී ඇති එතුමාගේ ජීවිතයට සම්බන්ධ රසවත් අත්දැකීම් කිහිපයක් මෙසේ මෙහිලා සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි.

ඡායාරූප: 115
ආනන්ද ජයවර්ධන මහතා

ආනන්ද ජයවර්ධන මහතා ඇම. ඒ. උපාධිය හදාරන අවධියේ නේවාසිකව සිටියේ නිඹිරිගස්යායේ නිවෙසකය. එම නිවෙසේ සිට හැව්ලොක් පාර ඔස්සේ කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයය කරා යන අතරතුර ඉඳහිට ඔහු තම සමකාලීන සරසවි සඟයන් දෙදෙනෙකු වූ නිශ්ශංක විජේරත්න සහ නිස්ස විජේරත්න යන සිසුන් දෙදෙනා මුණ ගැසීම සඳහා එවකට ඒ අය පදිංචි වී සිටි වජිර පාරේ පිහිටි නිවෙසට යන්නට පුරුදු වී සිටියේය. එසේ එම නිවෙසට ගිය විට නිශ්ශංක සහ නිස්ස විජේරත්නයන්ගේ පියාණන් වූ, එවකට ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍ය ධුරය හෙබැවූ ඊ. ඒ. පී. විජේරත්න (පසුව සර් එඩ්වින් විජයරත්න) මහතා

ද හමුවන්නට ඔහුට අවස්ථාව සැලසී ඇත. ආනන්ද ජයවර්ධනයන් මෙන්ම, එඩ්වින් විජයරත්න මහතා ද ඉතිහාසය සහ පුරා විද්‍යාව යන විෂයයනට ආසාවක් සහ උනන්දුවක් දැක්වූ විද්වතකු විය. මේ නිසා සිය පුතුන් දෙදෙන වාගේම, එඩ්වින් විජයරත්න මහතා ද ආනන්ද ජයවර්ධන ශිෂ්‍යයාට දක්වා ඇත්තේ දැඩි මිත්‍රත්වයෙනි. සුභදතාවයෙනි.

මේ අතර තම ඇම්. ඒ. උපාධියේ අවසාන පරීක්ෂණයට පෙනී සිටි ශිෂ්‍ය ජයවර්ධන එදින සවස සැහැල්ලු සිතින් ආපසු සිය නේවාසිකාගාරය වෙත යන අතරතුර, සිරිත් පරිදි එදිනත් සිය හිතවතුන් දෙදෙන මුණ ගැසීම සඳහා වර් පාරේ පිහිටි විජයරත්න නිවහනට ගොඩ වී ඇත. එවිට ඔහුට මුලින්ම මුණ ගැසී ඇත්තේ සර් එඩ්වින් විජේරත්න මහතාය.

තමාගේ උපාධි පරීක්ෂණය අද අවසන් වූ බව එහිදී ආනන්ද ජයවර්ධනයන්, විජේරත්න මහතා සමඟ පවසා ඇත.

“බොහොම සන්තෝසයි. ඉතින් දැන් ඔබ මොකක්ද කරන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නේ?” එවිට විජේරත්න මහතා ඔහුගෙන් විමසා ඇත.

“දැන් ඉතින් මම රස්සාවක් කරන්න කැමැතියි සර්..... ඒක තමයි මගේ බලාපොරොත්තුව”

“රස්සාවක්?”

“ඔව් සර්”

“ඉතින් ඔබ මොන වගේ රස්සාවක්ද කරන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නේ?”

“මගේ අධ්‍යාපන සුදුසුකම්වලට ගැලපෙන - ඒ වගේම රටට ජාතියට සේවයක් සැලසිය හැකි රස්සාවක් තමයි මම බලාපොරොත්තු වෙන්නේ.”

“හොඳයි. මම හිතනවා මට ඒ සඳහා ඔබට උපකාර කළ හැකියි කියලා.....ඔබ කැමැතිද මගේ පෞද්ගලික ලේකම් වශයෙන් කටයුතු කරන්න?”

විජේරත්න මහතා එසේ විතාළ විට, තරුණ ජයවර්ධනයනට ඒ ක්ෂණිකව ඇති වූ සතුටත්, පුදුමයත් නිසා එක විටම කිසිවක් කියා ගත නොහැකි වී ඇත.

එවිට යළිත් කට හඬ අවදි කොට ඇත්තේ විජේරත්න මහතාය.

“මම හිතනවා ආනන්ද ආරම්භයක් වශයෙන් මේ තනතුර ඔබේ ඉදිරි ගමනට විශාල පිටුබලයක් වේවි කියලා. මෙය ඔබේ අධ්‍යාපන

සුදුසුකම්වලටත් ගැලපෙනවා. ඒ වගේම රටට ජාතියට සේවයක් කරන්නටත් හැකියාව ලැබෙනවා.”

“මම කැමතියි සර්” එවිට ජයවර්ධන පිළිතුරු දී ඇත්තේ හිසේ මල් පිපුණා වැනි ස්වභාවයෙනිනි. සතුටකිනි.

“හොඳයි. එහෙනම් ඔබ හෙටම මේ තනතුරේ වගකීම් බාර ගන්න. හෙට උදේම කාර්යාලයට යන්න සූදානම්ත් මෙහෙ එන්න. එතකොට මා සමඟම කාර්යාලයට යා හැකියි.”

මේ ආකාරයට ආනන්ද ජයවර්ධන ශිෂ්‍යයාට නොසිතූ විරූ ආකාරයට ඇම්.ඒ. විභාගය නිම කළ දාට පසුදා සිටම, ස්වදේශ කටයුතු භාර අමාත්‍ය සර් එඩ්වින් විජේරත්න මහතාගේ පෞද්ගලික ලේකම් වශයෙන් කටයුතු කරන්නට අවස්ථාව සැලසී ඇත.

එහෙත් වැඩි කලක් සර් එඩ්වින් විජේරත්න මහතාට ස්වදේශ කටයුතු භාර ඇමැති වශයෙන් කටයුතු කරන්නට ලැබී නැත්තේ, ඒ මහතාට බ්‍රිතාන්‍යයේ මහ කොමසාරිස් වශයෙන් පත්වීමක් ලැබී තිබූ නිසාය. විජේරත්න මහතාගෙන් පුරප්පාඩු වූ ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍ය ධුරයට එවර පත්කොට තිබුණේ එතෙක් බ්‍රිතාන්‍ය මහ කොමසාරිස් ලෙස කටයුතු කළ (පසු කල මෙරට අග්‍රාණ්ඩුකාර ධුරයට පත්) සර් ඔලිවර් ගුණතිලක මහතාය.

සර් ඔලිවර් ගුණතිලක මහතා මෙම ඇමැති පදවියට පත්වූ පසු වෙනත් පෞද්ගලික ලේකම් කෙනෙකු ඒ මහතා පත් කොට ගනු ඇතැයි ආනන්ද ජයවර්ධනයන් කල්පනා කොට ඇත. ඔහු එසේ කල්පනා කළද ඔහුට සර් ඔලිවර් ගුණතිලක ඇමැතිවරයා කැබිනට් කාර්යාලයේදී ප්‍රථම වරට මුණ ගැසුණු අවස්ථාවේ එතුමා කිසිදු විමසීමක් නොකර තම අතේ තිබූ කැබිනට් ලිපි ගොනු වික ආනන්ද ජයවර්ධනයන් අතට දී, ඒවා රැගෙන කාර්යාලයට යන ලෙසත්, සවස තමා කාර්යාලයට එන බවත් ප්‍රකාශ කොට ඇත.

ඔහු එතුමා කී ආකාරයටම කටයුතු කළේය.

එතැන් පටන් ආනන්ද ජයවර්ධනයන්ට සර් ඔලිවර් ගුණතිලක මහතා යටතේ ද දිගටම එම පෞද්ගලික ලේකම් තනතුරේ කටයුතු කරන්නට අවස්ථාව ලැබී ඇත.

මේ ලෙස අවහිරයකින් තොරව සර් ඔලිවර් ගුණතිලක මහතා යටතේ කටයුතු කරගෙන යද්දී, හිටිවනම දිනක් ආනන්ද ජයවර්ධනයන්ට උභතෝකෝටික ප්‍රශ්නයකට මුහුණ දෙන්නට සිදු වී ඇත.

ඒ ප්‍රශ්නය මෙයයි:

කලෙකට ඉහත දී ලංකා විශ්ව විද්‍යාලයේ සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර් ධුරයට පුරප්පාඩුවක් තිබෙනු දැක ආනන්ද ජයවර්ධන එයට ඉල්ලුම් පත් යවා, පසුව සම්මුඛ පරීක්ෂණයකට ද ඉදිරිපත් වී ඇත. එහෙත් කල් ගත වත්ම විශ්ව විද්‍යාලයෙන් ඒ අරඬයා කිසිදු දැනුම් දීමක් නොකළ හෙයින්, ඒ තනතුර තමන්ට නොලැබෙනු ඇතැයි සිතා, ඒ බව කිසිවකුට වත් දැනුම් නොදී නිශ්ශබ්දව පසුවී ඇත. එහෙත් දිනක් නොසිතූ විරූ ආකාරයට ජේරාදෙනි සරසවියෙන් ඔහුට ලිපියක් ලැබී තිබුණි. එහි සඳහන්ව තිබුණේ, සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර් තනතුරට ඔහු පත් කොට ඇති බවත්, වහාම ජේරාදෙනි සරසවියට ගොස් වැඩ බාර ගත යුතු බවත්ය. ඔහු සරසවි ක්ෂේත්‍රයට බෙහෙවින් ප්‍රිය කළේය. එහෙත් ප්‍රශ්නය වූයේ එය ඇමැතිතුමාට දැනුම් දෙන්නේ කෙසේද යන්නය.

කෙසේ හෝ පසු දින මේ උභතෝකෝටික ප්‍රශ්නය සිත තුළ රඳවා ගෙන කාර්යාලයට ගිය විට, උදේ වරුවේම සර් ඔලිවර් ගුණතිලක මහතා ද ඔහුගේ කාමරයට විත් කිසියම් කාරණයක් පිළිබඳ ඔහු සමඟ සාකච්ඡා කොට ඇත. ඒ සාකච්ඡා අවසානයේ ඇමැති ගුණතිලක මහතා ආනන්ද ජයවර්ධනයන් අමතා “ජයවර්ධන, අද නම් ඔබගේ සිත තුළ කුමක්දෝ බලගතු ප්‍රශ්නයක් තිබෙන බව මට පෙනවා. මා සමඟ කියන්න පුළුවන් ප්‍රශ්නයක් නම් ඊට ඇහුම්කන් දෙන්න මම සූදානම්” යැයි පවසා ඇත.

ඇමැති තුමාගේ මේ කියමන අසා සතුටට පත් ආනන්ද ජයවර්ධන මහතා, ලැබුණු අවස්ථාවෙන් ප්‍රයෝජන ගත යුතු යැයි සිතා සරසවියේ නියෝජ්‍ය රෙජිස්ට්‍රාර් පුරප්පාඩුවට ඉල්ලුම්පත් යැවූ තැන් පටන් එම පත්වීමේ ලිපිය ලැබීම දක්වා වූ සියලු සිදුවීම් විස්තර කොට, මේ බව ඇමැතිතුමාට මීට කලින් දැනුම් නොදුන්නේ, එම පත්වීම පිළිබඳ විශ්වාසයක් නොවූ නිසා බවද කියා ඇත.

ඒ සියල්ල සිතා මුසු මුහුණින් යුතුව අසා සිටි සර් ඔලිවර් ගුණතිලක මහතා, පසුව ඒ තනතුර පිළිබඳ තොරතුරු සොයා බලා යළි ආනන්ද ජයවර්ධනයන් කැඳවා විශ්වවිද්‍යාලයේ දැනට සිටින සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර්වරුන් දෙදෙනාම ළඟදීම විශ්‍රාම යන බවත්, රෙජිස්ට්‍රාර් ධුරය දරන්නාද වැඩි කලක් එම තනතුරේ නොසිටින බවත් පවසා, වහාම ජේරාදෙනියට ගොස් සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර් ධුරයේ වැඩ බාර ගන්නා ලෙසත්, වැඩි කල් නොගොස්ම ආනන්ද ජයවර්ධනයන්ට රෙජිස්ට්‍රාර් ධුරය ලැබීමට ඉඩ කඩ ඇති බවත් ප්‍රකාශ කොට ඇත.

එදා එතුමා කී අනාවැකි සියල්ලක්ම ඒ ආකාරයටම සිදුවී ඇත.

ආනන්ද ජයවර්ධනයන් සරසවියට යන විට එහි උපකුලපති ලෙස කටයුතු කරමින් සිටියේ සර් අයිවර් ජෙකිංස් මහතා වුවද, එයට ටික කලෙකට පසු ඒ තනතුරට සර් නිකුලස් ආටිගල මහතා පත්වී ඇත. නිකුලස් ආටිගල මහතා ද, ආනන්ද ජයවර්ධනයන්ට දක්වා ඇත්තේ සිය පුතෙකුට වාගේ ඉතාම ලබැඳි සෙනෙහසකි.

මේ අතරතුර ආනන්ද ජයවර්ධනයන්ගේ විවාහ මංගල්‍යය ද උදාවී ඇත. එහිදී මනාලියගේ පාර්ශ්වය වෙනුවෙන් සාක්ෂිකරු වශයෙන් අත්සන් තැබීමට තෝරා ගෙන ඇත්තේ එවකට අග්‍රාමාත්‍ය ධුරය දැරූ එස්.ඩබ්ලිව්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරත්නායක මහතාය. මෙහිදී ආනන්ද ජයවර්ධනයන්ට ගැටලුවක් මතු වී ඇත්තේ තමා වෙනුවෙන් සාක්ෂියට අත්සන් තැබීමට තෝරා ගත යුත්තේ තමාගේ වර්තමාන ස්වාමියා වන සර් නිකුලස් ආටිගල මහතාද නැතහොත් තමාගේ පැරණි ස්වාමියා වූ (මේ වන විට අග්‍රාණ්ඩුකාර ධුරය හොබවන) සර් ඔලිවර් ගුණතිලක මහතාද යන ප්‍රශ්නයය. කෙසේ හෝ එම ගැටලුවෙන්ද ආනන්ද ජයවර්ධනයන්ට සහනයක් ලබා ගත හැකි වී ඇත්තේ සර් ඔලිවර් ගුණතිලක මහතාගේ පරිත්‍යාගශීලීත්වයත්, උපදේශයත් නිසාය. එය සිදුවී ඇත්තේ මෙසේය:

ආනන්ද ජයවර්ධන මහතා ගුණතිලක මහතාට මංගල ඇරැයුම් පත බාර දීමට ගිය අවස්ථාවේ අත්සන් තැබීමේ කටයුත්තකට ඒ මහතාට ආරාධනා කොට ඇත. එහෙත් සර් ඔලිවර් ගුණතිලක මහතා ඉතාම නිහතමානීව එම යෝජනාව වෙනස් කරන ලෙස ඉල්ලා, තමා වෙනුවට වර්තමාන උපකුලපතිවරයා වන සර් නිකුලස් ආටිගල මහතාට එම වගකීම පවරන ලෙසත්, තමා ආරාධිතයකු වශයෙන් නොවැරදීම එම මංගල්‍යයට සහභාගි වන බවත් ප්‍රකාශ කොට ඇත.

සර් ඔලිවර් ගුණතිලක මහතා එදින අග්‍රාණ්ඩුකාර නිල ඇඳුමෙන් සැරසී, පොරොන්දු ප්‍රකාරව වේලාසනින්ම එම විවාහ මංගල්‍යය උත්සවයට පැමිණ ඇත.

මේ අතර එස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. ඩී. බණ්ඩාරත්නායක මහතාගේ පැමිණීම පාර්ලිමේන්තු කටයුත්තක් නිසා තරමක් පමා වෙන බව දැනුම් දීම නිසා කලබලයට පත් ආනන්ද ජයවර්ධනයන්, එතෙක් වේලා සර් ඔලිවර් ගුණතිලක මහතා රඳවා නොගැනීමට කල්පනා කොට ඒ බව ගුණතිලක මහතාට දැනුම් දුන් විට, මිහිරි සිනහවක් පා ඒ මහතා මනාල ජයවර්ධනයන්ට මෙසේ කියා ඇත.

“කලබල වෙන්න එපා ආනන්ද. අද ඔබේ දවස. මම අද ඔබ වෙනුවෙන් මෙම මංගල්‍යය අවසාන වනතුරුම ඉන්නවා. ඔබ ඔබේ වැඩ කටයුතු කරගෙන යන්න. මා ගැන එතරම් කරදර වෙන්න එපා.”

සර් ඔලිවර් ගුණතිලක ශ්‍රීමතුන් පිළිබඳව ආනන්ද ජයවර්ධන මහතා තුළ අදත් පවත්නේ විශාල ගෞරවයක් සහ හක්කියක් බව මම දනිමි.

අවසාන වශයෙන් ආනන්ද ජයවර්ධනයන් පේරාදෙණිය සරසවියේ සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර් තනතුරේ කටයුතු කරද්දී, එහි උපකුලපති තැන්පත් සර් නිකුලස් ආටිගල මහතා ඔහු සමඟ පොඩි පහේ ගැටීමක් ඇති කර ගැනීමේ තොරතුරක් සඳහන් කරමින් මෙම ලිපිය අවසන් කිරීමට මම බලාපොරොත්තු වෙමි:

දිනක් තම කාර්යාලයීය කාමරයට වී රාජකාරී කටයුත්තක යෙදී සිටියදී ආනන්ද ජයවර්ධනයන්ට, උපකුලපති තැන්පත් සර් නිකුලස් ආටිගල මහතා දුරකතනයෙන් කතා කොට, තම කාමරයට පැමිණෙන ලෙස දැනුම් දී ඇත. මෙවැනි ඇමතූම් නිතරම ලැබෙන බැවින් එය එතරම් ගණනකට නොගෙන, එය තවත් රාජකාරියක් පැවරීමේ කටයුත්තක් වන්නට ඇතැයි සිතා ඔහු උපකුලපති කාමරය කරා ගොස් ඇත. ඒ යන විට රෙජිස්ට්‍රාර් වරයාද, උපකුලපතිතුමාගේ කාමරයේ විය. ජයවර්ධනයන් තමන් වෙත පැමිණි විගස, උපකුලපති තුමා එක්තරා ලිපි ගොනුවක් ඔහු අතට දී ඒ ලිපිගොනුවේ සඳහන් දේ පිළිබඳව ඔහුගේ අදහස් විමසා ඇත. ආනන්ද ජයවර්ධනයන් එය කියවා බලා ඒ අරබයා තම අදහස් එතුමාට පළ කොට ඇත. ඒ පිළිතුර නොරිස්සු උපකුලපතිවරයා යළි ඒ ලිපිගොනුව අතට ගෙන කෝපයෙන් යුතුව “නුඹලා දෙන්නාම” යැයි කෑ ගසා ඒ දෙදෙනා අතරින් විසිවී යන ලෙස ලිපි ගොනුවද දමා ගසා ඇත. (එම ලිපිය ගොනුවේ සඳහන් දේ පිළිබඳව රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගෙන් ද කලින් විමසූ විට ඒ පිළිතුරින් සැහීමකට පත් නොවී, අනතුරුව තමා ගෙන්ද ඒ පිළිබඳ විමසූ විට රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා දුන් පිළිතුරට සමාන පිළිතුරක් ලැබීම නිසා උපකුලපතිවරයා කෝපයට පත් වූ බව පසුව ඔහුට දැන ගත හැකි විය.) කෙසේ හෝ ආනන්ද ජයවර්ධනයන් එවිට බිම වැටුණු ලිපි ගොනුව අහුලා, එය නැවත උපකුලපතිවරයාගේ මේසය මත තබා එතැනින් ඉවත් වී ඇත.

එදින දවස පුරාම කාර්යාල වේලාව තුළදී ඒ සිද්ධිය පිළිබඳ කිසිදු කතා බහක් සිදුවී නැත. එහෙත් ආනන්ද ජයවර්ධනයන් කාර්යාලයේ

වැඩ අවසන් කොට ගෙදර ගියාට පසු, සවස 5 ට පමණ සර් නිකුලස් ආවිගල ගෙන් දුරකථන ඇමතුමක් ලැබී ඇත.

“ඔබ හවස් යාමයේ මොනවද කරන්න බලාපොරොත්තුව ඉන්නේ?”

“විශේෂ මොකුත් යොදාගෙන නැහැ සර්.”

“හොඳයි තව ටිකකින් මා ඔබේ නිවෙසට එනවා. ගමනක් යාමට සූදානම්ත් ඉන්න.”

ඒ කී ආකාරයටම ආනන්ද ජයවර්ධනයන් ගමනට සූදානම්ත් සිටි අතර, උපකුලපති තුමන් පැමිණි විගස ඔහු එතුමාගේ රථයට ගොඩවී ගමනට අවතීර්ණ වී ඇත. උපකුලපති තුමා නිවී සැනසිල්ලේ රථය පදවමින් කතා බහ කරන්නට වූ නමුත්, උදේ සිදුවූ දෑ පිළිබඳ වචන මාත්‍රයක් වත් කතා කරන්නට පෙළඹී නැත. මේ ලෙස විවිධ ඕපාද්‍රව්‍ය කතා කරමින් ගම්පොළ ඔස්සේ ගොස් යළි නුවරට සමීප විමේදී එක්තරා සිනමා ශාලාවක් අසලදී රථයේ ගමන බාල කොට “ආනන්ද අපි මේ චිත්‍රපටිය බලමුද?” අසා ඔහුගේ කැමැත්තද ලැබුණු පසු රථය ඒ භූමියට ඇතුළු කොට පසුව සිනමා ශාලාවට ගොස් චිත්‍රපටිය නරඹා නැවත උපකුලපති මැදුරට ගොස් රාත්‍රී හෝජනයද ගෙන, රැ බෝවී තිබුණු බැවින් උපකුලපති තුමාම ආනන්ද ජයවර්ධනයන්ව ඔහුගේ නිවෙසට ගෙන ගොස් හැරලා ඇත.

එහිදී උපකුලපතිතුමන් ආනන්ද ජයවර්ධනයන්ට දක්වා ඇත්තේ තමාගේ සේවකයකු හෝ නිලධාරියෙකුට දක්වන අන්දමේ සැලකිල්ලක් නොව, තමා හා සමාන මිත්‍රයකුට දක්වන අන්දමේ සෙනෙහසකි.

පසුදා ආනන්ද ජයවර්ධනයන් කාර්යාලයට ගිය විට අර ලිපි ගොනුව ඔහුට භාරදී ඔවුනට සුදුසු ආකාරයට කටයුතු කරන්නැයි උපකුලපති තුමා දැනුම් දී ඇත.

පන්සිල් දීමත් දේශපාලනයක්ද?

ග රු සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනියගේ පුරවැසි භාවය අහිමි කිරීමෙන් පසු, එතුමිය කතරගමට ගොස් පූජාවක් පැවැත්වූවාය. එය නිම වී ආපසු පැමිණියේ රත්නපුර හරහාය. එතුමිය පිළිගැනීම සඳහා රත්නපුර නගර ශාලාවේ ප්‍රසිද්ධ රැස්වීමක් පැවැත්වීය. එම රැස්වීමට හේන්පිටගෙදර ඤාණසීහ පණ්ඩිත භාමුදුරුවන් වහන්සේ ද සහභාගි වී තිබේ.

මේ කාලය වන විට ඤාණසීහ ස්වාමීන් වහන්සේ දේශපාලනයට ආයුබෝවන් කියා සර්වෝදය සමඟ එකතුවී පාතකඩ සර්වෝදය ප්‍රජා නායකත්ව හික්මු පුහුණු ආයතනය ආරම්භ කොට එහි සියලු අයිතිය ද සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංගමයට පවරා පොදු සමාජ සේවාවල යෙදෙන යුගයකි. ඇත්ත වශයෙන්ම ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතා රාජ්‍ය ඇමතිව සිටියදී බොරු චෝදනා සකස් කොට ඤාණසීහ හිමිපාණන් වහන්සේ අවුරුදු ගණනාවක්ම වැලිකඩ හිරගෙදර රිමාන්ඩ් භාරයේ රඳවා තිබුණේය. එම චෝදනාවලින් නිදහස් වූ පසු බණ්ඩාරනායක මැතිනිය බලයට පත් කිරීම සඳහා කටයුතු කොට උත්වහන්සේ කෙලින්ම දේශපාලනය අත්හැර සර්වෝදයට සම්බන්ධ වූහ.

ජායාරූප: 116 මෙන්මදුරේ දී ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමාට ඤාණසීහ නාහිමියන් හමු වූ ප්‍රීතිමත් අවස්ථාව.

1977 එක්සත් ජාතික පක්ෂය බලයට පත්වීමට ඡන්දයට සහිත කිහිපයකට පෙර ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතා, ලලිත් ඇතුළත්මුදලි මහතා ආදී පිරිසක් අප සර්වෝදය මූලස්ථානය නැරඹීමට පැමිණ තිබේ. මෙදින මා පිටරට ගොස් සිටි අතර, එම්.ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මහතා ප්‍රධාන වැඩිහිටියන් ද ඤාණසිහ හිමිපාණන් වහන්සේ ද මෙන්මැදුරේදී ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතා ඇතුළු පිරිස හමුවී තිබේ.

හේන්පිටගෙදර හාමුදුරුවන් දුටු හැටියේම දැන් එකතු කොට වැඳ සිනාපුණු ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතා, අතීතය මතක් වී “ඔබ වහන්සේ මගේ හැටි දන්නවානේද?” විහිළුවෙන් මෙන් පවසා තිබේ. එවිට ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතාගේ අත අල්ලා ගත් හේන්පිටගෙදර ඤාණසිහ නාහිමියෝ “මහත්තයා, මගේ හැටි පසුගිය ඡන්දයේදී දැන ගන්නා නේද?” පවසා තිබේ. 1970 ඡන්දයේදී එක්සත් ජාතික පක්ෂ රජයට විරුද්ධව පැවැති රැස්වීම්වලදී මුල් අසුනගෙන කතා කළේ හේන්පිටගෙදර ඤාණසිහ හිමිපාණන් වහන්සේය. “දැන් මහත්තයෝ, ඔය කෙහෙල්මල් දේශපාලනය අත්හැර දමා - මම ආරියරත්න මහතා සමඟ සර්වෝදයේ වැඩ කරනවා” යැයි පවසා තිබේ. මේ නිසා 1977 ඡන්දයේදී හේන්පිටගෙදර ඤාණසිහ හිමියෝ දේශපාලන කටයුතුවලට සහභාගී නොවූහ.

රත්නපුරේ රැස්වීම පිළිබඳව කවුරු හෝ ජනාධිපතිතුමාට සැලකර තිබේ. ඒ නිසා එතුමා මා වෝඩ් පෙදෙසෙහි නිවසට කැඳවීය. “මොකද ආරියරත්න, ඤාණසිහ ආයින් සැරයක් දේශපාලනයට බැහැල තියෙන්නේ?”

“ඔබතුමා, ඔය කතා කරන්නේ ඤාණසිහ හාමුදුරුවන් ගැන ද?”යි මම විමසිමි.

“ඔව්,ඔව්, ඤාණසිහ හාමුදුරුවන් ගැන තමයි. සර්වෝදයේ අය දේශපාලනය කරන එක හරිද?” එවෙලේම ඤාණසිහ හිමියන්, වැලිකඩ තිබෙන උන්වහන්සේගේ ආවාසයෙහි සිටින බව මට මතක් විය. ජනාධිපතිතුමාගේ ටෙලිෆෝනය මා පැත්තට හරවාගෙන, “සර් පොඩ්ඩක් ඉන්න” යැයි කියා ආවාසයට ටෙලිෆෝන් කළේමි.

ඤාණසිහ හාමුදුරුවෝ රිසිවරය අතට ගත්හ. “පණ්ඩිත හාමුදුරුවනේ, මෙන්න ජනාධිපතිතුමා - ඔබ වහන්සේ නැවත දේශපාලනය කරනවා කියා මට වෝදනා කරනවා. කරුණාකර ඔබ වහන්සේම මෙය තේරුම් කර දෙන්න” යැයි කියා මම රිසිවරය ජනාධිපතිතුමාගේ අතට දුන්නේමි.

බොහෝ කුළුපහ මිත්‍රයෙකුට කතා කරනවා වාගේ “කොහොමද හාමුදුරුවනේ සැපසනීප? මොකද මේ ආයින් දේශපාලනයට බැහැල යැයි කියන්නේ?” ජනාධිපතිතුමාගේ ටෙලිෆෝනය පරණ කළුපාට එකකි. හාමුදුරුවෝ කරන කතාවද මට හොඳට ඇසේ. “ඇයි මහත්තයෝ එහෙම කියන්නේ. “ඇයි ඔබ වහන්සේ බණ්ඩාරත්නායක මැතිනිය පිළිගන්න උත්සවයේ කතා කළා කියන්නේ?”

අනික් පැත්තෙන් ඤාණසීහ හාමුදුරුවෝ කොක්හඩ දී සිනාසෙනවා ඇසුණි. “ඇයි මහත්තයෝ, මේ රටේ කිහිප වරක්ම අගමැතිකම් කළ බණ්ඩාරත්නායක මැතිනිය පිළිගැනීමේ රැස්වීමට පත්සිල්දීමට මට ආරාධනා කර තිබුණා. ඉතිං මම එතැනට ගිහිල්ලා හික්මුවත් හැටියට මගේ රාජකාරිය ඉටුකරලා ආවා. පත්සිල් දීමත් දේශපාලනයක්ද?” හාමුදුරුවෝ කොක් හඩදී සිනාසෙනු මට ඇසුණි. “හොඳයි හාමුදුරුවනේ මේක දැනගන්නයි මට උවමනා කළේ.”

“සුවපත් වේවා”යි හාමුදුරුවෝ ආශීර්වාද කරනු මට ඇසුණි. ඊළඟ මොහොතේ “ආරියරත්න හරි මනුස්සයෙක්” යැයි අත ඔසොවා කල්ල හිතාවක් නහා පැවසූ ජනාධිපතිතුමා “ස්තූතිය යන්න” යැයි පවසා ගේ ඇතුළට ගියේය.

පරිණත දේශපාලන ශූරතාවක්

මා ද්‍රව පොලිසිය පිටුපස පත්සලක් තිබේ. මෙහි සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සමිතියක් ද තිබුණේය. නව ධර්මශාලාවක් විවෘත කිරීමේ උත්සවයක් ජනාධිපතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් මෙහි සංවිධානය කර තිබුණේය. දායක සභාව සහ සර්වෝදයේ පිරිසක් පැමිණ මෙයට සහභාගි වන ලෙස මට ද ඇරයුම් කළහ. මම මේ ඇරයුම භාරගත්තේ වේදිකාවේ වාඩිවීමට හෝ දේශනයක් කිරීමට හෝ මට ඇරයුම් නොකරන ලෙස කොන්දේසියක් පනවාය.

මම ඕනෑකමින් උත්සව භූමියට ඇතුළුවූයේ ප්‍රධාන අමුත්තන් රැගත් පෙරහර ගොස් ජනාධිපතිතුමා සහ අමුත්තන් වේදිකාවේ අසුන්ගත් පසුවය. වේදිකාවෙන් පහළ ඉදිරිපෙළේ අසුනක වාඩිවූ මම, කිසිසේත් ජනාධිපතිතුමා සහ වේදිකාවේ සිටි අය දෙස නොබැලුවෙමි. එහෙත් කිහිප වරක්ම ජනාධිපතිතුමා මා දෙස බලන බව මම ඇස් කොණින් දුටුවෙමි. එහෙත් එය නොදුටු ලෙසකින් සිටියෙමි.

දැන් උත්සවයේ කටයුතු ආරම්භ වී කෙරීගෙන යයි. ජනාධිපතිතුමා ළඟ වාඩිවී සිටි සබරගමු පළාතේ මහ ඇමති පුංචි නිලමේ මහතා වේදිකාවෙන් බැස මා සිටින තැනට පැමිණියේය.

“ජනාධිපතිතුමා ඔබට වේදිකාවට එන්න කියනවා.”

“අනේ මට නම් බැහැ” කියමින් මම එතුමා දෙස බැලීමි.

“කම් කම්” කියමින් ජනාධිපතිතුමා මට අත වනයි. ඒ අණ නොපිළිපැදීමට මට කිසිසේත් ශක්තියක් නැත. මට මතක හැටියට තුන්දහසකට අධික පිරිසක් වේදිකාව ඉදිරිපිට සිටිති. ජනාධිපති ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතා ඔහු ළහින්ම මා වාඩි කර ගත්තේය.

තමන්ගේ වාරය පැමිණි විට ජනාධිපතිතුමා අපූරු දේශනයක් කළේය. මුළු ශාසන ඉතිහාසයම අළලා ඉතා කෙටියෙන් කළ ඒ කතාව

ධර්මයෙන් පරිපූර්ණය. ආගමික ස්ථානයකට නොගැලපෙන වචනයක්වත් කීවේ නැත.

මී ලඟට කතා කළේ මහ ඇමති පුංචි නිලමේ මහතාය. ඔහු බණ්ඩාරනායක මැතිනියගේ නම කියමින් ආගමික උත්සවයකට කිසිසේත් නොගැලපෙන දේශපාලන කතාවක් කළේය. ජනාධිපතිතුමා දෙසට හැරුණු මම “මේක හරි වැරදියි. මෙතුමාට මේක පත්සලක් බව අමතක වෙලා. මේ අය කතා කරන කොට තැන නොතැන දන්නේ නැහැනෙ?”

“ආරියරත්නට බැරිද මේකට උත්තරයක් දෙන්න?”

අනකින් මුහුණ වසාගෙන බිම බලාගෙන මම සිටියෙමි.

පුංචිනිලමේ මහතා ඔහුගේ කතාව අවසන් කොට ඇවිත් වාඩි විය. හිටිහැටියේම ජනාධිපතිතුමා පුටුවෙන් නැගිට මයික්‍රොපෝනය ලඟට ගොස් “ර්ලහට සර්වෝදය නායක ආචාර්ය ඒ.ටී. ආරියරත්න මහතාට කතා කරන හැටියට මම ආරාධනා කරනවා” යැයි කීවේය.

කතා කරනු මිස, මට වෙන කළ හැකි දෙයක් නොවීය. ජනාධිපතිතුමාගේ දෙසුමට මම ඉහළින්ම ප්‍රශංසා කළෙමි. පුංචි නිලමේ මහතාගේ කතාවට තදින්ම දෝෂාරෝපණය කළෙමි. බුද්ධ ශාසනයට නොමඳ සේවයක් කළ ලෝකයේ ප්‍රථම අගමැතිවරයා වූ බණ්ඩාරනායක මැතිනියට දොස් පැවරීමට මෙම ආගමික උත්සවය වේදිකාවක් කර ගැනීම පිළිබඳව පුංචිනිලමේ මහතාට ශිෂ්ට බසින් කළ හැකි තද විවේචනයක් කළෙමි.

මගේ දේශනය නිම කොට නැවත මගේ අසුනට එන අතර, පුංචිනිලමේ මහතාගේ පිටට තට්ටු කොට “පුංචි මගෙන් එක්ක තරහා වුණාද?” කියා ඇසුවෙමි. “මම පස්සෙ කියන්නමි” කියා ඔහු සිතහ මුහුණක් පෙන්වා නිශ්ශබ්ද විය.

උත්සවය හමාර විය. තේ පානය සඳහා විශේෂ අමුත්තන්ට සුදානම් කර තිබූ කාමරයට අපි ගියෙමු. හිමිහිට මා අයිනකට කැඳවාගත් පුංචිනිලමේ මහතා මෙසේ පැවැසීය:

“ලොක්කා ධර්මය සම්බන්ධ කරගෙන අපූරු බණ කතාවක් කළා. එහෙම කරලා ර්ලහට මට කීවා මැතිනිව විවේචනය වන විදියට ටිකක් සැර කතාවක් කරන්න කියල. ර්ලහට සර්ට පැවරුවා මගේ කතාව විවේචනය කරන්න කියලා. අපේ ලොක්ක ඔය වගේ වැඩවලට හරි දස්සයි. ඔව් ගණන් ගන්න එපා සර්... දේශපාලනයේ හැටි ඔහොම තමයි...” කියමින් පුංචි නිලමේ මහතා හක හක ගා සිතා සෙන්නට විය.

‘එල්බිහා - බෝරෝබුදුර් - පෙසන්තුන්’

මේ ජකර්තා නගරයයි. මා නැවතී සිටින්නේ මධ්‍යම ගනයේ හෝටලයක් වූ මෙන්ටෙන්ග් හෝටලයේයි. මා සමඟ අනුරාධපුරයේ තරුණ නීතිඥයකු වූ ලක්ෂ්මන් වීරසූරිය මල්ලී ද සිටී.

මා ඉන්දුනීසියාවට දින දහයකට පැමිණීමට තීරණය කළේ හදිසියේම නෙදර්ලන්තයේ සිටියදීය. මෙහි සුප්‍රසිද්ධ නීතිඥයකු වූ ඇඩ්නන් බුයුං නසුටියෝ (Adnan Buyung Nasution) මහතා විසින් 1971 දී ආරම්භ කරන ලද ‘එල්බිහා’ නම් වූ නීත්‍යාධාර ආයතනය ගැන මට කිහිප විටක්ම නොවිඛි මහලේකම් ආචාර්ය ජෙෆ් ටියුනිස් මහතා සඳහන් කර තිබුණේය. එමෙන්ම කිහිප විටක්ම සර්වෝදයේ ද මෙවැනි නීත්‍යාධාර ක්‍රමයක් ඇති කිරීමේ අවශ්‍යතාව ඔහු මට සඳහන් කළේය. ජෙෆ්, ජකර්තාවලට මේ සතියේදී එන නිසා, මට ද ආපසු ලංකාවට ගොස් ජකර්තාවලට එන ලෙස මතක් කළේය. ඒ අනුව අප්‍රේල් 13 වැනිදා ලංකාවට පැමිණීම, වීරසූරිය ද කැටුව අප්‍රේල් 21 වැනිදා මෙහි පැමිණියේම.

මීට පෙර මා ඉන්දුනීසියාවට පැමිණ නොතිබීමත්, ජකර්තාවල තිබෙන තට්ටුවක් වූ ශ්‍රේෂ්ඨ සිද්ධස්ථානයක් වූ බෝරෝ බුදුර් නැරඹීමත් මගේ ගමනේ තවත් ඉලක්කයක් විය.

අපි ලංකාවෙන් පිටත් වූයේ 1979 අප්‍රේල් 21 දා උදේ 10 ට ඉන්දුනීසියානු ගුවන් සේවයේ ගරුධා යානයකිනි. පැය 4 කුත් මිනිත්තු දහයක දුරක් ජකර්තාවලට වෙයි. ඉන්දුනීසියාවත් - ලංකාවත් අතරේ පැය එකහමාරක පමණ කාලයේ වෙනසක් තිබේ. මේ අනුව සවස 4 ට පමණ අපි ජකර්තාවලට ළඟා වීමු. වෘත්තලතාවලින් ලංකාවේම ස්වභාවය තිබුණ ජකර්තාව තැනිතලාවක් මෙන්ය, පළමුවෙන්ම දිස් වූයේ.

අප පිළිගැනීමට ජෙෆ් සමඟ එල්බ්හා ආයතනයේ නියෝජිතයන් වන මොහොමඩ් යහියා පවුසි අබ්දුල්ලාහා ආමන් සලේ යන මහත්වරුන් ද පැමිණ සිටියහ. අදරින් අපව පිළිගත් මොවුහු අප මෙන්ටෙන් හෝටලයට ඇරඹූහ.

උදේ අවදි වී පන්සිල් සමාදන් වී මිනිත්තු කීපයක් භාවනා කළෙමි. මට හිටි හැටියේම අද අප්‍රේල් විසිනව වැනිදා බව මතක් විය. අප්‍රේල් 29 වැනිදා මට විශේෂ දිනයකි. අදට අවුරුදු 9 කට පෙර මගේ පියා පරලෝසුපත් වූයේ මෙදිනය. තාත්තාට පින් පැමිණ වූයෙමි. විසිනය වැනිදා උදෙන්ම ජෙෆ් ටියුනිස් මහතා සමඟ අපි ජොශ් ජකර්තාවලට ගුවනින් ගියෙමු. එය මිනිත්තු හතළිහක ගුවන් ගමනකි. ජොශ් ජකර්තාවලට ළංවන විට දකුණු පැත්තෙන් මුහුද ද, වම් පැත්තෙන් විශාල ගිනි කඳු දෙකක් ද පෙනේ. තවත් ඇතිත් වම් පැත්තේ විශාල කඳු වැටි පේළියක් පෙනේ. මේ කඳු වැටි බැවුමේ මා අවුරුදු ගණනක සිට දැකීමට ආශා කළ ඉතා අගනා පෞරාණික තැනක් තිබේ. ඒ බෝරෝබුදුර් සිද්ධස්ථානයයි.

තිස් එක් වයසැති සිහින් උස සිරුරක් ඇති නොවිබ් සේවකයකු වූ කෝ හෙනමාන් සහ ඔහුටම සරිලන දේහයක් ඇති බිරිඳ ජැනින් හෙනෙමාන් යුවළ, ගුවන් තොටුපළේ දී අප නිදෙනාව අදරින් පිළිගත්හ. ඔහුගේ ටොයෝටා ජීප් රියෙන් ජොශ් ජකර්තා ප්‍රධාන විදියේ පිහිටි ශ්‍රීමත් ශාන්ති හෝටලයට අපව ගෙන යන ලදී. එහි අපේ කාමරවල අපේ බැගයන් තැන්පත් කොට උදේ තේ බීම සඳහා ඔහුගේ නිවසට ගියෙමු. තුන්මස් වයසැති කුඩා ඉන්ද්‍රා පුතණුවන් ද ටිකිරි සිනහ පා අප පිළිගත්තේය. ජැනින් ගේ දෙමාපියන් ද මුණුපුරා බැලීමට සති හයකට නෙදර්ලන්තයේ සිට පැමිණ සිටියහ.

කෝ, නොවිබ් ආයතන වෙනුවෙන් ජොශ් ජකර්තාවල සේවය කරන ක්ෂේත්‍ර සේවකයෙකි. ටිවෙන්ටේ විශ්ව විද්‍යාලයේ අවුරුදු හයහමාරක් උගත් ඔහු දක්ෂ විදුලි හා කාර්මික ඉංජිනේරුවෙකි.

අප පළමුවෙන්ම ගියේ ජොශ් ජකර්තාවල සිට කිලෝ මීටර් 12 ක් පමණ ඇතිත් පිහිටි පෙරම්බාන් නැමැති හින්දු කෝවිලකටය. අට - නව වැනි සියවසේ දී තනි කළු ගලෙන් ගොඩ නගන ලද මේ විශාල සිද්ධස්ථානය පොළොන්නරු යුගයේ කලා ශිල්ප මතකයට නංවයි. එමෙන්ම බොදු පිළිම ද විශාල සංඛ්‍යාවක් මෙහි දක්නට ඇත. ඉතා ලස්සනට ගලේ කොටන ලද රාමායන කතාව අවුරුදු දහසක් ගත වීත් නරඹන්නා විස්මයට පත් කරයි. ප්‍රමාණයෙන් ඉතා විශාල වූ මේ

ආරාමයට සම කළ හැකි ප්‍රමාණයේ කලා කෘතියක් මෙනෙක් මා දැක නැත.

යොග්‍ය යා ආපසු පැමිණි අපි බතික් කර්මාන්ත ශාලාවක් නැරඹීමට ගියෙමු. සියයකටත් අධික පිරිසක් සේවය කරන මෙතැන ඉතා ලස්සනට එම කර්මාන්තය සංවිධානය කර තිබේ. නිෂ්පාදන ද ඉතා ඉහළ ගතයේය. එහෙත් ගෙවීම් අතින් අපේ බතික් කලා කරුවන් ලබන චේතනයෙන් තුනෙන් එකක්වත් මෙහි සේවකයන්ට නොලැබේ.

පසුව දා 27 වැනිදා නොවීම් ආයතනයේ ඩොලර් හාර ලක්ෂයක ආධාරයෙන් ගොඩනැගෙන කාර්මික විද්‍යාල ආයතනයක් නැරඹීමට ගියෙමු. පිරිනමුනම් වූ මෙම විද්‍යාලය, හැත්තෑ දෙ හැවිරිදි කාන්තාවකගේ අධ්‍යක්ෂකත්වයෙන් පැවැත්වෙන්නකි. ළමයින් අට සියයක් පමණ කාර්මික විද්‍යාව උගන්නා අතර විදුලි අංශය, මෝටර් කාර්මික අංශය, වැල්ඩ් අංශය ආදී විවිධ අංශ ඉතා මැනවින් සංවිධානය කොට තිබේ. අවුරුදු තුනක පාඨමාලාවකි, මෙහි පැවැත්වෙන්නේ. දිවා ආහාරයෙන් පසුව ජෙෆ් සමඟ ගුවන් තොටුපළට ගියෙමු. ඔහු ජකර්තාවලට ගොස් එදිනම නෙදර්ලන්තයට ආපසු යන අතර අප තව දෙ දිනක් මෙහි ගත කිරීමට යොදා ගෙන තිබුණේය.

බෝරෝබ්‍රුදර් විහාරය

අප දෙදෙනා කෙලින්ම කෝ සමඟ ගියේ බෝරෝබ්‍රුදර් සිද්ධස්ථානයටයි. මේ පිහිටියේ යොග්‍යාවල සිට කිලෝමීටර් හතළිහක් පමණ ඇතිතිය. දිග කඳු වැටිය පාමුල පිහිටි කන්දක් පුරා පැතිර තිබෙන බෝරෝ බ්‍රුදර් ඇතිත් පෙනෙන විට, මගේ හක්තිය එන්ට එන්ටම වැඩි විය. මේ පෞරාණික සිද්ධස්ථානය වැඳ පුදා ගැනීමට භාග්‍යය ලැබෙන්නේ කීයෙන් කී දෙනෙකුටද?

බෝරෝබ්‍රුදර් කඳු පාමුල පිහිටි ඉන්ද්‍රා හෝටලයෙන් ආහාරයක් ගත් අපි, පාර දෙපස තිබෙන සිය ගණනක් විසිතුරු භාණ්ඩ කඩ අතරින් ගොස් බෝරෝබ්‍රුදර්වලට ඇතුළුවන පිය ගැට පෙළ ළඟට ආවෙමු. එතැන් සිට ම පෙනෙන්නේ ලස්සනට කැටයම් කරන ලද පිළිම හා විවිධ කලා කෘතිවල තටබුන් වූ ගල්ය. මේ දිනවල යුනෙස්කෝ ආයතනයේ ද සහාය ඇතිව මේවා එකින් එක වෙන් කොට ආරක්ෂා කරගෙන නැවත ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ කටයුතු අරඹා තිබේ.

අවුරුදු ගණනක් තිස්සේ මෝරමින් තිබුණු ආශාවක් මුදුන් පත් කරමින්, එතැන් සිට මාලයෙන් මාලයට බෝරෝබ්‍රුදර් නැගීම්. දහස් ගණනක් ලොකු කුඩා චෛත්‍යයෝය. දහස් ගණනක් ලොකු කුඩා පිළිම

වහන්සේලාය. බිත්තිවල ඉතා සකසුරුවමින් අඹන ලද දහස් ගණන් කුඩා රූපය. මේවා ජාතක කතා හා බුද්ධ චරිතය පිළිබිඹු කරන ඒවාය. මා සිටියේ වෙනමම ලෝකයකය. පැය තුනක් පමණ මේ වේතනයන් අතර ගත කරමින් මුදුනට නැංගෙමි. 'කලක් ශ්‍රේෂ්ඨ බෞද්ධ රාජ්‍යයක්ව තිබූ ඉන්දුනීසියාවට නැවත සමයක් දෘෂ්ඨිය දීමට හැකි නම්' යන අදහස මගේ සිතට නැවත නැවත නැගී ආවේය. පන්සිල් ගෙන මිනිත්තු කීපයක් භාවනා කොට, එය අධීක්ෂණයක් කර ගනිමි. බෝරෝබූදුර් ගැන මම වෙනම ම ලිපියක් සකස් කරන්නෙමි.

බෝරෝබූදුර් විහාරයට කිලෝ මීටර් දෙකක් මෙහායින් **මෙන්ඩන්** නැමැති තවත් විහාරයක් තිබේ. ඉන්දුනීසියාවේම තිබෙන විශාල ම බුදු පිළිමය මෙහි තිබේ. මේ ආකාර බුදු පිළිමයක් මා කොහේදිවත් මීට පෙර දැක නැත. ශාන්ත මුහුණකි. පාද දෙක ආසනයේ වාඩි වී සිටින විට බිම තබාගෙන සිටින ආකාරයෙන් සාදා තිබේ. දෙපස තවත් රූප දෙකක් තිබිණි. කළු වර නිසා හරියට පෙනුණේ නැත. මේ විහාරය හරියටම ප්‍රමාණයෙන් හා සැලැස්මෙන් පොළොන්නරුවේ ගෙඩි ගේ වාගේ මය. ගොඩ නගා ඇත්තේත් ඒ යුගයේමය. විහාරය ඉදිරිපිට පාරෙන් එහා පැත්තේ කුඩා පන්සලක් හා ධර්ම ශාලාවක් දැක එහි ගියෙමු. බිම පැදුරක වාඩි වී ඉතා ශාන්ත තරුණ හික්කුන් වහන්සේ නමක් වැඩ සිටියහ. උන්වහන්සේ ඉදිරිපිට දායකයෙක් වාඩි වී සිටියේය. සාමනේර හිමි නමක් ඉස්තෝප්පුවේ පොතක් කියවමින් සිටියේය.

ඉන්දුනීසියාවේ ථෙරවාද සංඝ සභාවේ උප ලේකම්වරයා වූ මුන්වහන්සේගේ නම හික්කු පඤ්ඤාචාසෝය. ඉතා සිහින් ස්වරයකින් ඉංගිරිසි භාෂාවෙන් උන්වහන්සේ කතා කළහ. පළමුවෙන්ම ලංකාවේ සිට ථෙරවාද බුදුදහම ඉන්දුනීසියාවට 1934 දී ගෙන ආවේ නාරද හිමිපාණන් වහන්සේ බවත්, උන්වහන්සේ කීප වරක්ම මෙහි වැඩ ථෙරවාද සංඝයා නැවත ඇති කළ බවත්, ලබන සුමානයේ වෙසක් පූජාවට නැවත මෙහි වඩින බවත් කීහ. අවුරුදු පන්සියයකට පෙර බෞද්ධ රටක් වූ ඉන්දුනීසියාව නැවත බෞද්ධ වන බවට අනාවැකියක් තිබෙන බවත්, එය අබෞද්ධ අය පවා විශ්වාස කරන බවත්, පසුගිය වසර තුළ කෝටියක් පමණ වූ ඉන්දුනීසියානු බෞද්ධයන් තුළ විශාල පිබිදීමක් ඇතිව තිබෙන බවත්, උන්වහන්සේ තවදුරටත් ප්‍රකාශ කළ හ.

අපට භාවනා පොත බැගින් දී තේ පැන් ද ගෙන්වා දුන් උන්වහන්සේ, අප ධර්ම ශාලාවට කැඳවා ගෙන ගියහ. එහි දී පන්සිල්

ගෙන බුදුන් වැන්දාට පසුව ඉතා කුඩා බුදු පිළිමයක් උන්වහන්සේ මට තැගි කළහ. ශික්ෂුන් වහන්සේලා කීප නමක් හා ගිහියන් කීප දෙනෙක් සර්වෝදයට එව්වොත්, පුහුණු කර එවිය හැකි බව උන්වහන්සේට මතක් කළෙමි. නොවීඛි ආයතනය හා කිට්ටුවෙන් සම්බන්ධ වන හැටියට කෝ මහතා හඳුන්වා දී ඉල්ලීමක් ද කෙළෙමි.

නෙදර්ලන්ත ජාතික තරුණ කෝ හෙනෙමාන් මහතාට, ජීවිතයේ මුණ ගැසුණු පළමු භික්ෂුන් වහන්සේ මුත්වහන්සේය. භික්ෂුවකට අයත් සියලු සංවරයන් ගෙන් හා ශාන්ත බවින් හෙබි මුත්වහන්සේ නිසා, කෝ සහ ඔහුගේ පවුලේ අය බෞද්ධ ධර්මය වැළඳ ගන්නා බවට මට පෙර අදහසක් පහළ විය. භික්ෂුන්ගේ ශාන්ත හැසිරීම හා කතා විලාසය බුදුන් වහන්සේ වදාළ ආකාරයට හැඩ ගැසී තිබේ නම්, සමාජයේ කෙතරම් විශාල පරිවර්තනයක් කළ හැකිද?

ඊ බෝ වේගෙන පැමිණි නිසා පඤ්ඤාචාසෝ හිමියන් ගෙන් සමුගෙන වැස්සේම අපි වාහනයට නැංගෙමු. මිළහට අපි කෙලින්ම ගියේ එතැන් සිට කිලෝමීටර් හයක් පමණ දුරින් පිහිටි පබ්ලාන් ගමටය. ගුරු පාරක් දිගේ සැතපුමක් පමණ අපි ගම ඇතුළට පීප් රිය පදවාගෙන ගියෙමු. දිගටම සිතහවෙමින් - අත වනමින්, ලොකු කුඩා කවුරුන් අපව අදරින් ගමට පිළිගත්හ. අපේ අදහස වූයේ පබ්ලාන් ගමේ 'පසන්ත්රන්' බැලීමය. අප සවස 6 ට පමණ පසන්ත්රනයට ළඟාවීමු.

ප්‍රසන්ත්‍රන්

මධ්‍යම ජාවාවේ මුත්ටිලාන් නගරයට නුදුරු පබ්ලාන් ගමේ පිහිටි මේ ප්‍රසන්ත්‍රනයෙන්, හබ්බි නැමැති තරුණ ගුරුවරයෙක් දැනට දෙවසරකට පෙර ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ දින කීපයක් සර්වෝදයේ ගත කර තිබේ. ඔහු මුණ ගැසීම අපේ ප්‍රථම අභිලාෂය විය.

අප වාහනයෙන් බහින විට ම දුටුවේ, තැනින් තැන පිහිටි ගොඩනැගිලි රාශියක් අතර පිහිටි භූමියේ ක්‍රීඩා කරන තරුණ ළමයින්ය. සමහර දෙනෙක් අඟු කෙළවර වාඩි වී ක්‍රීඩා නැරඹූහ. හබ්බිගේ කාමරය තිබෙන දිසාව ඔවුහු අපට පෙන්වූහ. එක් ළාබාල තරුණයෙක් අප කාර්යාලයට ඇතුළුවෙත්ම, පොතේ නම් ලියා ගෙන ගොස්, අප පැමිණි බව හබ්බිට සැළ කළේය. මොහොතකින් ඔහු අප ඉදිරියට වූත් ඉතා ආදරයෙන් පිළිගත්තේය.

ඔහු පළමුවෙන්ම කීවේ සර්වෝදයෙන් ගත් ආභාෂය නිසා, මෙම ප්‍රසන්ත්‍රනයට ආපසු අවුත්, ඔහු විශාල වැඩ කොටසක් ඇරඹූ බවය.

ඡායාරූප : 117 ආචාර්ය එම්. හබ්බ් විර්සි 1976 වර්ෂයේ දී සර්වෝදය පැමිණි අවස්ථාවේ. දැන් ඔහු ඉන්දුනීසියාවේ මානව හිමිකම් කොමිසමේ සාමාජිකයෙක්

මෙන්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ඛා ආදී වචන රැසක්ම ඔහු මතකින් කීවේය. සර්වෝදය පොත් ද ගෙනවුත් ඒවා පාඩම් කරගෙන, නිතරම නොයෙක් තැන්වල දේශන පවත්වන බව ද කීවේය.

ශාස්ත්‍ර යන වචනයෙන් සන්ත්‍රන් - ශිෂ්‍යයා - යන වචනය සෑදී ඇති බවත්, ඉගෙන ගන්නා ප්‍රජාව යන අරුත ප්‍රසන්නත්වලට දිය හැකි බවත් ඔහු කීවේය. දහස් ගණනක් මෙවැනි අධ්‍යාපන ස්ථාන ඉන්දුනීසියානු ගම්වල තිබේ. ප්‍රාථමික පාසල් අධ්‍යාපනය නිම කළ තරුණයන් හත්සියක් පමණ ද තරුණියන් දෙසියක් පමණ ද මෙහි නේවාසිකව සිටිති. තෙවසරක ප්‍රායෝගික අධ්‍යාපනයක් මොවුහු ලබති.

ගමන් - පාසලක් අසල වැට කඩොළු තැන. සීමා තැන. ගම පාසලය. පාසල ගමය. ශිෂ්‍යයෝ ගමේ ගෙවල ද නේවාසිකව සිටිති. ගෙවලද කුඹුරේ ද, මාළු තටාකවල ද වෙනත් වැඩ කරන තැන්වල ද අධ්‍යාපනය ලබති. ගුරු ගෝල හේදයක් තැන. සියල්ලෝ එකට වැඩ කරති. ගුරුවරු හතළිස් පහක් පමණ සිටිති. ඔවුන්ට ගෙවීමක් තැන. දවසකට පස් වරක් ආගම කියති. සෙසු ආගම් ද උගනිති. විවිධ දස්කම් තිබෙන ගැමියෝ ද පැමිණ ප්‍රසන්නත්‍රනයෙහි ඉගෙන ගනිති. උගන්වති. බොහෝ ශිෂ්‍යයෝ ද්‍රව්‍යවලින් ප්‍රසන්නත්‍රනයට ආධාර කරති. ඇත සිට පැමිණෙන අය මුදලින් ආධාර කරති. නොයෙක් පරාර්ථකාමීන්, ආදි ශිෂ්‍යයන් ආධාර කර නව ගොඩනැගිලි තනා දී තිබේ. හබ්බ්ගේ වචනවලින් කිවහොත්, මෙය අධ්‍යයන ප්‍රජාවකි; පාසලක් නොවේ. කවුරුත් උගනිති; දන්නා දේ අන් අයට කියා දෙති. ලද දෙයින් සතුටුව

තිබෙන දෙයින් සියලු අවශ්‍යතා පිරිමසා ගනිති. ස්වයංපෝෂිතයි. 'ගොතොත් රොයොතා' හෙවත් ශ්‍රමදානය ආත්මෝපකාරය ඔවුන්ගේ පළමු ප්‍රතිපත්තියයි.

පෙබලන් ප්‍රසන්නය ඇරඹුයේ 1800 දී. වත්මන් ප්‍රධානියා වූ නියායි මමාම් ජෆාර් ගේ ආදි සීයා කෙනකු විසින්ය. දෙවැනි ලෝක යුද්ධ සමයේ දී නතර කර තිබූ ප්‍රසන්නය, 1960 දී වත්මන් නියායි විසින් අරඹා තිබේ. ඔහු තවමත් සිය දෙමාපියන් සීයා හා තම පවුල සමඟ ඉන්නේ ප්‍රසන්නයේ කාර්යාලය තිබෙන නිවසේමය. නියායි යනු ඉස්ලාමීය ආගමික ප්‍රධානියා යන අරුත දෙයි. ප්‍රසන්නය යනු ඉස්ලාමීය ගුරු කුලයක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැකිය.

මාළු පොකුණේ වැඩ කරමින් සිට අපේ පැමිණීම ගැන ඇසූ නියායි, ඔහුගේ ස්කූටරයෙන් මහ වැස්සේ අප හමුවට පැමිණියේය. අපට නැවතීමට ඇරයුම් කළේය. සර්වෝදයට පැමිණ ඉගෙන ගැනීමට ද ආශාව පළ කළේය. ඔහුගේ වයස අවුරුදු හතළිහකි. රාත්‍රී අටට පමණ අපි සමුගෙන යොග්‍ය බලා පිටත්වීමු. ප්‍රසන්නය ගැන වෙනම විස්තර ලියමි.

විසි අට වැනිදා උදේ තමාත් සිස්ව නැමැති තවත් ඉස්ලාමීය අධ්‍යාපන ආයතනයක් නැරඹීමට ගියෙමු. 1922 දී ඕලන්ද අධ්‍යාපන ක්‍රමයට විරුද්ධව, නිදහසත් - මිනිස්කමත් පුහුණු කිරීමේ අභිලාශයෙන් කී හජාත් දෙවෙන්දර නැමැති සුප්‍රසිද්ධ අධ්‍යාපනඥයෙක්ය, තමාත් සිස්ව අරඹා ඇත්තේ. දැන් මේ ආයතන ඉන්දුනීසියාව පුරාම ව්‍යාප්තව තිබේ. ඉන්දුනීසියාවේ වාර්ෂික අධ්‍යාපන දිනය හැටියට සැලකෙන මැයි 2 දා දෙවෙන්දරගේ උපන් දිනයයි. 1889 මැයි 2 දා ඉපදුණු ඔහු 1959 අප්‍රේල් 26 වැනිදා පරලෝ සැපත් විය.

9

ත්දුනිසියා සංචාරයේදී මගේ පැරණි මිතුරන් කිහිප දෙනෙක්ම හදිසියේම මුණගැසුණි. ඉන්දුනිසියාවෙන් පිටත් වීමට පෙර මට දෙදිනක විවේකයක් තිබුණේය. මා සමඟ ජකර්තා ගිය ලක්ෂ්මන් ද සමඟ මෝටර් බයිසිකල්, ස්කූටර්, පාපැදි, ට්‍රයිසිකල්, මිනි බස් ආදී වෛවර්ණ යාන වාහන ඇදුණු විදියක් දිගේ - කඩ සාප්පුවල අපි සෙමින් සෙමින් ඇවිද්දෙමු. හිටිහැටියේම කවිදෝ පිටුපසින් පැමිණ මගේ පිටට තට්ටු කළේය. මම හැරී බැලුවෙමි. ඒ ඉන්දුනිසියාවේ ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය ව්‍යාපෘති භාරව සිටින යුනිසෙෆ් ආයතනයේ නියෝජිතයෙක් වූ මගේ මිත්‍ර එම්.රාජන් මහතාය. තවත් මගේ මිතුරන් දෙදෙනෙකු වූ යුනිසෙෆ් ආයතනයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරියෙක් වූ චිත්තර් සෝලසාලා මහතා ද. මගේ දීර්ඝකාලීන මිතුරෙකු වූ හේමා දසනායක මහතා ද ඒ අතර විය. මේ අය සමඟ රාජන්ගේ ගෙදර දී රාත්‍රී ආහාරය ගැනීමෙන්, අපේ පැරණි මිතුරුකම යළි තහවුරු විය.

ඡායාරූප: 118 ජංගල් දිසානායක මහතා

හේමා දසනායක දිගු කලක සිට මගේ මිත්‍රයෙකි. ඔහු දැන් සේවය කරන්නේ ජකර්තා නුවර ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ පාලක නිලධාරියා වශයෙනි. කලින් ඔහු ජිනීවා ලෝක සෞඛ්‍ය මූලස්ථානයේ සහ නවදිල්ලියේ ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ ද සේවය කළේය. හේමා මහ ඔහුගේ බිරිඳ අනිටා මා ඉතා ප්‍රිය කරන යුවළකි. හේමා මට ජිනීවා වලදී සහ නවදිල්ලියේදී හුඟක් උදව් කර තිබේ.

ඉන්දුනීසියාවේ ගත කළ අවසාන රාත්‍රිය මා ගත කළේ තානාපති ටී.ඩී.එස්.ඒ. දිසානායක මහතා සමඟය. එතුමා මා වෙනුවෙන් රාත්‍රී හෝජන සංග්‍රහයක් පැවැත්වූ අතර එම සාදයට ඉන්දියාවේ, රුමේනියාවේ සහ මැලේසියාවේ තානාපති

ජායාරූප: 118 එක්සත් ජාතීන්ගේ විශ්ව විද්‍යාලයේ සභාපති සුජන් මොකෝ මහතා සමඟ

වරුන් සහ ඔවුන්ගේ භාර්යාවෝ ද, මගේ අනිශය කිට්ටු මිත්‍රයෙක් වූ මැග්සයිසයි ත්‍යාගලාභී සහ ඉන්දුනීසියාවේ තානාපති වශයෙන් එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ සේවය කළ - පසුව, ටෝකියෝ එක්සත් ජාතීන්ගේ සාම විශ්ව විද්‍යාලයේ උපකුලපති වශයෙන් සේවය කළ ආචාර්ය සුජන් මෝකෝ මහතා ද වූහ. ඔහු සර්වෝදය මූලස්ථානයට පැමිණ වන්දා සොයිසා මහතා සමඟ මා හමුව තිබේ.

අමුත්තන් පැමිණීමට පෙර දිසානායක මහතා සමඟ හුඟ වේලාවක් මම කතා කරමින් සිටියෙමි. එතුමා ග්‍රන්ථ කර්තෘවරයෙකි. ඩඩ්ලි සේනානායක මහතා හා ජේ.ආර්.ජයවර්ධන මහතාගේ ජීවිත කතා ද ඔහු අතින් ලියැවී තිබේ. එහි පිටපතක් එතුමා මට පරිත්‍යාග කළේය. එදා රාත්‍රියේම මම ඒවා කියවා නිම කළෙමි.

රාජකීය විද්‍යාලය, ලංකා විශ්ව විද්‍යාලය හා භාවඨ විශ්ව විද්‍යාලයේ අධ්‍යාපනය ලබා, පසුව එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයෙහි කෘතහස්ත තානාපතිවරයෙක් ලෙස අවුරුදු 10 ක් සේවය කර ඇති දිසානායක මහතා 40 හැවිරිදි තනිකඩයෙකි. ඔහු නිහතමානීය. බහුශ්‍රීතය. දක්ෂය. එවැන්නෝ තානාපති තනතුරුවලට පත් කිරීමෙන් ජේ.ආර්. ජයවර්ධන ජනාධිපතිතුමා ශ්‍රී ලංකාවට විශාල සේවයක් කර ඇති බව මට හැඟී ගියේය.

තානාපති දිසානායක මහතාට 'ජංගල් දිසානායක' යනුවෙන් සුරතල් නාමයක් දී තිබේ. ජංගල් ඉතා හැඩිදැඩි දේහයක් ඇති පුද්ගලයෙකි. පොලිස්පතිවරයෙක්ව සිටි සී.සී. දිසානායක මහතාගේ - ඔහුගේ පියාගේ, ස්වරූපය ඇත්තෙකි. බොහෝ කලක් පිටරට සිටි නිසා දෝ නිහතමානීකම, ගුණ යහපත්කම හා තම රටට ජාතියට මෙන්ම, බහුජනයාගේ ආගම වන බුද්ධාගමට ඔහු අනිශයිත් ලැදිකමක් දක්වයි.

මගේ ඉන්දුනීසියා ගමනේ වැදගත්ම සිද්ධියක් හැටියට ඔහුගේ මිත්‍රත්වය ලැබීම සලකමි. උපතින් ක්‍රිස්තියානියකු වූ ජංගල්, මෙනෙක් ඉන්දුනීසියාවට ගිය කිසිම තානාපතිවරයෙක් නොකළ අන්දමේ සේවයක් ඉන්දුනීසියාවේ බෞද්ධයන් සඳහා කර තිබේ. ඉන් එකක් නම් බොරෝ බුදුර්වලට ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේගේ අංකුරයක් මේ වෙසක් පෝයදා ශ්‍රී ලංකාවේ සිට වැඩමවා, මහා ඉහලින් වෛශාඛ්‍ය පූජාව පැවැත්වීමය. ඔහුගේ තානාපති සහායක අබේරත්න මහතා ද මේ සඳහා වෙහෙසුණු හැටි මම දුටුවෙමි. මෙවැනි තනතුරුවලට තරුණයන් පත් කිරීම උචිත බව මේ තරුණ තානාපතිවරයාගෙන් ඔප්පු වේ.

ජකර්තාවෙන් පිටත් වූ KLM සමාගමට අයත් බොයින් 774 යානයේ ඉතිමහ ලහටම මා හැරලීමෙන් පසුවයි, තානාපති දිසානායක මහතා ආයුබෝවන් කියා ගියේ.

* * *

1938 දී උපත ලැබූ ජංගල් දිසානායක මහතා මට ළගදී හමුවූ විට ඔහු ඉන්දුනීසියාවෙන් ආපසු පැමිණි පසු විවාහ වී තිබෙන බව දැන ගනිමි. බාලදක්ෂිකාවක් වූ දිසානායක මැතිනිය - නීතා ද බාලදක්ෂිකාවක් වූ නිසා, කුඩා කාලයේ සිටම මම ඇය හඳුනාගෙන සිටියෙමි.

අවුරුදු 29 දී තානාපති සේවයට ඇතුළු වූ දිසානායක මහතා, එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලය ඇමතු ලාබාලම ශ්‍රී ලාංකික නියෝජනයා විය. එතැන් සිට තානාපති පදවිය දක්වා උසස් වූ ඔහු, අමෙරිකා එක්සත් ජනපදය, ඉන්දුනීසියාව, නේපාලය, බුරුමය, තයිප්රියාව, රූප්ප්තුට, බංගලිදේශය සහ යුරෝපා සංගමය යන ස්ථානවල සේවය කළේය.

විශ්ව විද්‍යාලය සහ ශ්‍රී ලංකාව වෙනුවෙන් ආසියානු සහ ඔලිම්පික් කණ්ඩායම් ද නියෝජනය කළ ටී. ඩී. එස්. ඒ. දිසානායක මහතා ශ්‍රී ලංකාවේ දක්ෂ ක්‍රිකට් ශූරයින් පිළිබඳව ද පොතක් ලිවීය. වෙළුම් 5 කින් යුක්ත වූ ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලනය, වෙළුම් 3 කින් යුක්ත වූ යුද්ධය සහ සාමය පොත්, නූතන ලංකා ඉතිහාසය පිළිබඳ අතිශයින් ම සාරවත් ග්‍රන්ථයන් වූ අතර, විශ්‍රාම ලැබීමෙන් පසු පූර්ණ කාලීනව ග්‍රන්ථකරණයේ යෙදී සිටී.

දිසානායක මහතාගේ ශ්‍රී ලංකාවේ යුද්ධය සහ සාමය යන පොතේ තුන්වැනි වෙළුමේ ඡේදයක් මම උපුටා දක්වමි. මා එසේ

කරන්නේ ඔහුගේ චින්තනය ද - සර්වෝදය චින්තනය සමග ගැලපෙන නිසාය.

“අපේ දක්ෂතම නායකයින්ගේ පොදු දුර්වලතමක් වූයේ රටේ අභිවාද්ධියට වඩා පෞද්ගලිකත්වයට සහ පක්ෂවලට මුල්තැන දීමය.”

මගේ සහෝදර ශ්‍රී ලාංකිකයින්,

අපේ දේශපාලකයන් කෙරෙහි විශ්වාසය තබන්න එපා. ඔවුන් අපේ ජනතාවගේ අභිවාද්ධියට වඩා ඔවුන්ගේ පෞද්ගලික දියුණුව සලසා ගන්නවුන්....

ජනාධිපතිවරුන්ට, අගමැතිවරුන්ට, කැබිනට් අමාත්‍යවරුන්ට, පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන්ට ගැනි වී පහත් තත්වයකට වැටෙන්න එපා. ඔවුන් ඔබේ ස්වාමීවරුන් නොව, ඔබේ සේවකයන් ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලකයින්, ඔබට ඕනෑ නම් මට දොස් පවරන්න. එහෙත්, ඉතිහාසය විසින් මා නිවැරදි බව ඔප්පු කරනු ඇත. ”

(පරිවර්තනය මගේ ය.)

පීටර් පබ්ස්ට්

මට සිහින පෙනෙන්නේ කලාතුරෙකිනි. එසේ කලාතුරෙකින් පෙනෙන සිහින කාරණා දෙකක් නිසා විශේෂිත වෙයි. එකක් - ඒ සිහින යම් ප්‍රමාණයකට අවුල් සහගත ස්වභාවයක් ගැනීමය. අනෙක, ඒවා කිසියම් ආකාරයකින් මගේ දෛනික ජීවිතයේ යම් ස්ථල දෙයක් පිළිබඳව නැතහොත් සමීප හිතවතකු හෝ ඥාතියකු පිළිබඳව යම් ඉහියක් අනාවැකි ස්වරූපයෙන් මතු කොට දක්වන ස්වභාවයක් ගෙන ඇති නිසාය. ඒ සිහින ඉහි නැත්නම් අනාවැකි, සැබෑ ජීවිතයට දුඃඛදායී අත්දැකීම් ලබා දෙන අවස්ථා මෙන්ම, සුඛදායී අත්දැකීම් ලං කොට දෙන අවස්ථා ද තිබූ බව සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

ජායාරූප: 119 පීටර් පබ්ස්ට් මහතා

මීට හොඳ නිදසුනක් මගේ පැරැණි දින පොතක සටහන් වී ඇත. ඒ දින සටහනට අනුව දිනක් මා එක සිහිනයක් නොව, සිහින මාලාවක්ම දැක ඇත. ඒ සිහින මා දුටුවේ ඉන්දුනීසියාවේ ජකර්තා නගරයේ සුබෝපහෝගී හෝටලයෙක රාත්‍රිය ගත කරද්දීය. මා එදා ජකර්තා කරා ගොස් සිටියේ, ඉන්දුනීසියාවේ එල්බිහා නීති සහන සේවාවේ පැවැති සම්මන්ත්‍රණයකට සහභාගි වීම සඳහාය.

එහිදී මා දුටු ප්‍රථම සිහිනය මෙසේය:

මම එක් උදය වරුවෙක මොරටුවේ පිහිටි දම්සක් මැදුරේ මගේ කන්තෝරු කාමරයට වී කිසියම් ලිපි ලේඛන වගයක් පරීක්ෂා කරමින්

සිටියෙමි. එවිට මගේ වම අත කළු පාට වී ඇති බවක් හදිසියේ ම මට දැක ගන්නට ලැබිණි. මම කරමින් හුන් කාරිය මොහොතකට නතර කොට ඒ අත දිහා උනන්දුවෙන් බැලුවෙමි. අත කළුපාට වී ඇතිවා

ජායාරූප: 120 ජර්මන් මහනෙකු සමඟ පීටර් පබ්ස්ට් මහතා (වම් පැත්තේ)

පමණක් නොව, විශාල වශයෙන් ඉදිමී ඇති බවක් ද දැක විමනියට පත් වීමි. එවිට එක විටම ඒ අතේ නහරයක කෙළවරක් වැනි ස්ථානයක් සිදුරු වී කිසියම් දියරයක් වේගයෙන් ඒ තුළින් ගලා එන්නට පටන් ගැනිණි. එසේ ගලා ආවේ රුධිරය නොවේ. සුදුම සුදු පාට කිරි වැනි දියරයෙකි. ඒ දුටු මම හිතියට පත් වීමි. ඊළඟ මොහොතේ මම වහා හුන් තැනින් තැනිට හනි හනිකට පඩිපෙළ බැස පහළට ආවෙමි. එවිට මගේ බිරිඳ-නීතා ඒ අසල සිටිනු දැක, ඇය අමතා වහා දොස්තර නන්දදාස කෝදාගොඩ මහතාගේ ගෙදරට ටෙලිෆෝන් කර ඔහු ගෙදර සිටිනවාද කියා බලන ලෙස කීවෙමි. එවිටම වාගේ එකල අප ආයතනය සතු පුංචි ලොරිය එළවන සිරිපාල මල්ලී ද සිටිනවා දුටුවෙන්, ඔහු වෙතට හැරී වහාම මගේ කාමරයට ගොස් යතුර අරන් ගරාජයේ ඇති මගේ කාර් එක ගෙන එන්නැයි ඔහුට නියෝග කළෙමි.

එපමණි.

ඒ සමගම මට නින්දෙන් ඇහැරිණි.

එවිට මගේ හදවත වේගයෙන් ගැහෙන්නා වාගේ හැඟිණි. මම වහාම වටපිට අතපත ගා ඇඳ අසලම වූ මේස විදුලි පහන දල්වා විගස මගේ දෙඅත් පිරික්සා බැලීමි. ඒවායේ කිසිවක් සිදු වී නැත. පෙර පරිදි නිරුපද්‍රිතවම තිබිණි. එය සිහිනයක් බව තේරුම් ගියත්, මගේ දෙඅත් බලන්නට සිතූණේ කුමක් නිසාද? එය සිත තුළ උපන් ක්ෂණික බියත්, තනිකමත් නිසා විය යුතු යැයි පසුව මට කල්පනා විය. ඉන්පසු මම ඇඳෙන් නැගිට වතුර ටිකක් බී මඳ වේලාවක් ඔබ මොබ ඇවිද යළිත් නිදා ගන්නට ගියෙමි. එවිට මැදියම් රැය ද පසු වී තිබිණි.

දෙවැනි වර මා දුටු සිහිනය ඒ තරම් බිය උපදවන සුදු එකක් නොවීය. එහෙත් එය ද මා තුළ යම් පමණක කම්පනයක් ඇති කිරීමට සමත් විය. එය ද මොරටුවේ පිහිටි අප නිවෙසේ මගේ කන්තෝරු කාමරයට සම්බන්ධ වූවකි.

මම ගමනක් ගොස් අවුත් ගෙදර කන්තෝරු කාමරයට ඇතුළු වීමි. එවිට මට දකින්නට ලැබුණේ පුදුමාකාර දර්ශනයෙකි. මගේ පොත් රාක්ක සියල්ලක්ම අබලන් තත්වයට පත් වී, අපවිත්‍ර වී තිබිණ. එය දැකීමට පවා අප්‍රසන්න තත්වයකය තිබුණේ. ඉන් විමනියට පත් මම, රූපයට ඒවාට ළං වී බැලූ කල පෙනී ගියේ ඒවායේ තබා තිබූ මගේ වටිනා පොත්පත් ද දුර්වර්ණ වී, ඉතාම අපිරිසිදු - දිරාපත් පොත්වල තත්වයට පරිවර්තනය වී ඇති බවය. මම මගේ පොත්පත්වලට විශාල ආදරයක් දක්වන්නෙක්මි. ඒවා මට මගේ ප්‍රාණය හා සමානය. මගේ නෑ හිතවතුන් බඳුය. මේ නිසා මේ අවාසනාවන්ත දර්ශනය දුටු විගස මට ඉබේ ම කෑ ගැසිණි. මට එසේ කෑ ගැසුණේ මගේ කාමරයට වැදී ගත් කිසියම් භූතයෙක් මේ දේ කරන්නට ඇතැයි ද, ඔහු තවමත් මේ තුළ රැඳී ඇතැයි ද සිතූණ නිසාය.

ඒ දෙවැනි සිහිනයයි.

තුන්වැනි සිහිනය දුටුවේ එළිවන යාමයේය: ඒ ගාල්ලේ ක්‍රීඩා පිටියෙක දර්ශනයෙකි. මමත්, කරුණානන්ද මහතා සහ ධර්ම ගුණසිංහ මහතාත් එහි පැවැති ක්‍රිකට් තරගයක් තරඹමින් සිටියෙමු. ටික වේලාවකට පසු කරුණානන්ද මහතා මා අමතා, තම අත බැඳී ඔරලෝසුව ද පාමින් තමාට දැන් වෙනත් ගමනක් යාමට ඇති බව කීවේය. එවිට අපි තිදෙනම එතැනින් ඉවත් වී මගේ ජීප් රථය දිහාට ගමන් කරන්නට වීමු. ජීප් රථය නවතා තිබුණේ ගාලු කොටු පවුර පිටත ඇති බිම් කඩ බඳු එළිමහන් ස්ථානයෙකය. අපි එතැනට ගමන් කරන විට, රථයේ බොනට් එක විවෘත කොට ඇති බව අපට ඇත සිටම දැක ගන්නට ලැබිණ. එය සිදු වූයේ කෙසේදැයි අපට සිතා ගත නොහැකි විය. අපි වහ වහා වේගයෙන් ගමන් කොට රථය වෙනට ළඟා වීමු. එවිට අපට දැක ගත හැකි වූයේ ඇංජීමත්, බැට්‍රියන් නැති හිස් ජීප් රථයක්ය. කිසිවකු විසින් ඒවා ගලවාගෙන ගොස් තිබිණ.

ඒ තමා එදින මා දුටු තෙවැනි සිහිනය.

මා අවදි වන විට එළිය වැටී තිබිණ. මම නැගිට ඇඳ ඇන්රිලි සකසා, අනතුරුව නාන කාමරයට ගොස් මුව දොවා අවුත්, මඳ මොහොතක් භාවනාවේ නියැළී සිට, ඉන්පසු මා දුටු ඒ සිහින සියල්ල

දින පොතේ සටහන් කරන්නට වීම්. මා එසේ දින සටහන් ලියන අතර කිසිවකු අවුත් මගේ කාමරයේ දොරට තට්ටු කරන හඬක් ඇසිණි. මම නැගිට ගොස් දොර විවෘත කළ විට මා දුටුවේ, මා සමඟම මෙම සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගි වන මගේ සහායක මිත්‍රයා වන ලක්ෂ්මන් තරුණයාගේ කඩවසම් සිරුරක් - සිතා මුසු මුහුණක් ය. ඔහු එල්බිහා කාර්යාලයේ සිට මේ අවුදින් ඇත්තේ, ශ්‍රී ලංකාවෙන් මගේ නමට එවා ඇති විදුලි පණිවිඩයක් බාර දීමටය. ඔහු මට ආචාර කොට එම විදුලි පණිවිඩය බාර දී යන්නට ගියේය. ඔහුට ස්තූති කළ මම වහා එම විදුලි පණිවිඩය විවෘත කළෙමි.

ඒ පණිවිඩය නිතා ගෙනි.

එහි මෙසේ සඳහන් වී තිබිණි.

“පිටර් පබ්ස්ට් කපුරිය කළා. ශෝකය පළ කර විදුලි පුවතක් යවන්න. හයිඩා ගේ ලිපිනය ද මේ සමග ඇති.

නිතා”

ඒ කියැවූ මා තුළ ඉමහත් සංවේගයක් ඇති විය. මගේ ආදරය දිනා ගත් අයෙකි පිටර් පබ්ස්ට්. ඔහු කදිම වෘත්තීයමය සගයකු වූවා පමණක් නොව. අප පවුලේ ළඟැදි සහායකු ද විය. මා අවසාන වරට ඔහු දුටුයේ හරියටම ඊට තෙසතියකට උඩදීය. එනම් 1979 අප්‍රේල් මස 8 වැනිදාය. එදා ඔහු සිටියේ බටහිර ජර්මනියේ එසන් නගරයේ පිහිටි යුනික්ලිනික් නමැති රෝහලේ ප්‍රතිකාර ගනිමිනි. එදා මා ඔහු බැලීමට ගියේ, එවකට නෙදර්ලන්තයේ වාසය කළ සුසිරි ද සිල්වා මල්ලීන්, නිනෙක නංගි සහ ලීලා ජයසේකර මහත්මියන් කැඳවූය. ඔහු රෝහල් ගත කොට ඇති බවක් නොදත් අපි මුලින්ම ගියේ, ඔහුගේ නිවෙස පිහිටි බටහිර ජර්මනියේ ඩාර්ලිල්ඩ්වල කෝර්ටුම් - එස් නමැති ස්ථානයටය. අප යන විට එහි සිටියේ පිටර්ගේ දයාබර බිරිඳ වූ හයිඩාත්, ඔහුගේ ආදරණීය දරුවන් සිව් දෙනාත් පමණි. පිටර්ගේ තත්වය අනුව, වෛද්‍ය උපදෙස් පරිදි යළි රෝහල් ගත කළ බවත්, හයිඩා අප සමග කීවාය.

අපි ඇගේ ආගන්තුක සත්කාර ලබා අනතුරුව එහි සිට එසන් නගරය කරා මෝටර් රථයෙන් ගමන් ඇරඹීමු. එය පැය දෙක හමාරක ගමනක් විය.

යුනික්ලිනික් රෝහලේ අංක 216 කාමරය සොයා ගත් මම, එහි දෙරට තට්ටු කැර හෙමිනිට එය විවෘත කළෙමි. රෝගීහු දෙදෙනෙක් එහි සිටියහ. දෙදෙනාගේ මුහුණු දෙස දෙවරක්ම බැලූ මම පිටර් එහි

නොවූයෙන් දොර වැසුයෙහි. එවිටම කිසිවකුගේ සිවුරුවන් හඬක් ඇසිණ. ඒ පීටර් ගේ සිවුරුවන් හඬ බව මට හඳුනා ගත හැකි විය. මම නැවත දොර විවෘත කළෙමි. දොර ළඟම ඇඳෙහි සිටින පීටර් මා දෙස බලා සිටිනු මට දැක ගත හැකි විය. මම හ්‍රාන්ත වීමි. ඒ වෙනදා අප දැක ඇති නිතරම සුන්දර සිතාවෙකින් ඔප් ගැන් වුණු, ඇත් දළ පැහැති ජවි වර්ණයෙන් යුත් සිතමා නළුවකු ගේ බඳු රූපශ්‍රියෙන් අනුන - ප්‍රීතියට උල්පතක් වත් තරුණ පීටර් පබ්ලික්ගේ ආකර්ෂණීය මුහුණ නොවේ. එතැන සිටියේ මස් දිය වී ගිය, ඇට පැදුණු ලේ හිඟකම නිසාදෝ සුදුමැළි පාට ගැහැණු මුහුණින් යුතු අයෙකි. පීටර් ඒ වන විට තිස් පස් හැවිරිදි තරුණ අයකු වූ නමුදු, එවිට මට පෙනී ගියේ අවුරුදු අසූවක තරමේ මහඳු පෙනුමකි. ඒ මුහුණ දුටු විගස මගේ යටි සිත “අනේ දෙයියනේ” කියන්නා සේ මට හැඟිණ. මම ඉබේටම වාගේ ඔහුගේ ඇඳ අසලම වූ පුටුවේ වාඩි වී, ඔහුගේ වම් අතින් අල්ලා ගනිමි. එවිට අනෙක් තිදෙනා ද කාමරයට ඇතුළු වී හෙමිහිට එහි දොර වසා දැමූහ. ඇතුළට ගිලී ගොස් තිබුණු සිහින් දෙනෙතින් ඒ තිදෙන දෙස පීටර් බැලුවේය. එහෙත් කිසිවක් කීවේ නැත. ඒ වෙනුවට ඔහු යන්නම් සතුටු සිතහවක් පා සුසුමක් පිට කළේය. මා සමග පැමිණි තිදෙන පීටර් දැන හැඳින සිටින උදවිය වූහ. එහෙත් මම ඒ අය ඔහුට හඳුන්වා දුනිමි.

පීටර් එවිට සිටියේ ඒ තරම් කතා කළ හැකි තත්වයෙක නොවේ. ඔහුගේ අතක් අල්ලා ගෙන සිටින මට, ඒ වෙලාවේ ඔහුට තදින්ම උණ ගැනී ඇති බව ද වැටහිණ.

උදේ හයිඩා හමු වූ විට මා යුරෝපයට එන බව පීටර් දැන සිටි බවත් “එසේ පැමිණි විට ආරි මාව බලන්න ඒව් නේද?” යනුවෙන් පීටර් ඇසූ බවත් හයිඩා මා සමග කීවා ය.

එය ද ඒ මොහොතේ මගේ සිහියට නැඟිණ. “ඔබේ පැමිණීම මට ලොකු සතුටක්...” ටික වේලාවකට පසු පීටර් ඉතා අමාරුවෙන් කීවේය.

පුළුවන් තරම් ඔහුට අඩුවෙන් කතා කරන්නට ඉඩ දී, මම ටිකක් වැඩියෙන් කතා කළ යුතු යැයි තීරණය කර ගනිමි.

ඔහු ලංකාවේ සිටි කාලයේ දී අප හා එක් වී, දුප්පත් ජනතාවගේ යහපත සඳහා ඉටු කළ සේවාවන් මම ඔහුට සිහිපත් කළෙමි. එයින් බොහෝ දෙනා අදත් ප්‍රයෝජනය ගන්නා බවත්, ඔහු ගැන නිතරම මතක් කරන බවත් කීවෙමි.

“ආරි, මගේ ජීවිතය බේරා ගන්නට බැරි බව මා දන්නවා. තව නොබෝ දිනෙකින් මගේ මරණය සිදුවේවි. මම ඒ ගැන කතාගාදු වෙන්නෙ නෑ... නමුත් මගේ ලොකු ආසාවක් තියෙනවා. අනිද්දාට එළඹෙන අපේ ආගමේ වැදගත් දිනයක් වන මහ සිකුරාදා ගෙදර යන්න. ගිහින් ඒ දවස මගේ බිරිඳත් දරුවනුත් සමග ගත කරන්න...” පිටර් අමාරුවෙන් වුව තනන තනනා එසේ කීවේය.

මම ඔහුගේ අත අල්වා ගත් වනම මෙසේ කීවෙමි.

“පිටර්, ඔබට ස්ථිර වශයෙන්ම හෙට ගෙදර යන්න ලැබේවි. මම ඔබට ආශීර්වාද කරනවා. ඔබ ඉතාම හොඳ කිතුනු බැතිමතෙක් බව මා දන්නවා. ඔබ ඉතාම පිරිසිදු ආගමානුකූල ජීවිතයක් ගත කළා. ඔබේ ශාස්තෘන් වහන්සේ වන කිතු සම්පූර්ණ ජනතාවට නිතරම කීවේ මෙරමා හට යහපත සලසන්න. ප්‍රේම කරන්න කියායි. ඒ කියමන අකුරටම පිළිපැද්ද කෙනෙක් ඔබ... ඔබ අපේ පුංචි දුප්පත් රටට ඇවිත් අප සමග එක් වී දුෂ්කර ගම්මානවලට ගිහින් එහි වෙසෙන දුප්පත් ජනතාව වෙනුවෙන් මොන තරම් සේවයක් කළාද? ඔබ එහිදී ඒ ජනතාවගේ පාට බැඳුවේ නෑ. ආගම ගැන බැඳුවේ නැහැ. ජාතිය හෝ වංශය ගැන බැඳුවේ නෑ. ඒ වගේම ඔබ සමහර අන්තවාදීන් වගේ ඒ දුප්පතුන්ව ඔබේ ආගමට හරවා ගන්න උත්සාහ කළේ නෑ. ඔබ ඒ යුතුකම් සියල්ල ඉෂ්ට කළේ මනුෂ්‍යත්වයේ නාමයෙන්. ඒ වගේම ඔබ අප සමග එක් වී මෙෙත්‍රි භාවනාව කරනවා. ඔබ ඔබේ ආගම සිහිපත් කර ගන්න. ඔබ තුළ ඇති ප්‍රේමය ගැන සිතන්න. ඒ ප්‍රේමය මුල් කොට ජනතාවට සැලසූ සෙත පිළිබඳ මෙනෙහි කරන්න...”

මා මෙසේ කියන විට කාමරයේ සිටි මගේ හිතවතුන් තිදෙන අපේ වැඩ කටයුතුවලට ඉඩ සලසමින් කාමරයෙන් පිටතට ගියහ.

පිටර් දෙනෙත් පියා ගෙන භාවනා කරන්නට විය. ඒ අතර මම ඔහු ගේ අත අල්ලා ගත් වනම දෙනෙත් පියා ගෙන මෙෙත්‍රි භාවනාව කළෙමි. ආනාපාන සති භාවනාව වැඩිමි. ඔහුට නිරෝගි සුවය ලැබීමට පැයක් පමණ විත්තවේග මුදා හළෙමි. පිටර්ගේ රෝගය සුව වී, මගේ ශරීරයට ඔහුගේ ශරීරයේ තිබෙන නරක ශක්තීන් පැමිණේවා යැයි ද ප්‍රාර්ථනා කළෙමි. බොහෝ වේලාවකට පසු පිටර් ගේ උණ ගැනී රත් වී තිබූ අත ක්‍රමයෙන් සාමාන්‍ය උෂ්ණත්වයට පත් වී ඇති බව මගේ අතට දැනිණ. එවිට ඔහුගේ මුහුණ ද පෙරට වඩා ප්‍රසන්න තත්වයකට පත් වී ඇත්තා සේ ද මට පෙනිණ. ඔහු තාවකාලිකව සුවයක් ලබා ඇති බව මට තේරුම් ගත හැකි විය.

පීටර් මඳ සිනාවෙන් යුතුව මා දෙස බලා සිටී. මම මෙසේ තෙපළෙමි. “චිත්ත ශක්තිය අන්තිම මොහොත දක්වා ධෛර්යයෙන් තබා ගන්න. මරණය ගැන සිතන්න යන්න එපා. අන්තිම මොහොත දක්වාම සිතේ බලය තබා ගන්න. මෙෙත්‍රියෙන්, ප්‍රේමයෙන් කාලය ගත කරන්න. ඔබට සුවය ලැබේවි. ඔබ සුවපත් වේවි.”

පීටර් ඉතා ආදරයෙන් හිස සලමින් ඊට ඇහුම් කන් දුන්නේය.

එවිට සාත්තු සේවිකාවක් කාමරයට ආවාය. ඇය පැමිණියේ පීටර්ගේ සත්කාරයන් සඳහා බව මට වැටහිණි. පීටර්ගේ උණ බැස තිබිණි. මහ සිකුරාදා ගෙදර ගත කිරීමට හැකි යයි සාත්තු සේවිකාව ඔහුට කීවාය.

“පීටර්, මම නැවත යුරෝපයට පැමිණි විට නොවරදවාම ඔබ බැලීමට එනවා. ඔබට යහපතක්ම වේවා” කියූ මම ඔහුගේ කොට්ටය ළහට පාත්ව ඔහුගේ කොපුල් සිප කාමරයෙන් පිට වීමි.

ඒ පීටර් මා හමු වූ අවසන් අවස්ථාවය.

පීටර් මියගිය දිනය සහ වේලාව පසු කලෙක මට හයිඩාගෙන් දැන ගත හැකි විය. ඒ හරියටම මගේ අතේ තහරකින් සුදු දියරයක් වේගයෙන් පිටවෙනු සිහිනයෙන් දුටු අවස්ථාවය. පීටර්ට වැළඳී තිබුණේ ලියුකේමියා රෝගයය.

පීටර් පබ්ස්ට් කවුරුන්ද?

පීටර් පබ්ස්ට් මහතා මට මුලින්ම මුණ ගැසුණේ, බටහිර ජර්මනියේ බොන් නගරයේ සිට සැතැපුම් විස්සක් ඇතින් පිහිටි හොයිස් ඇකඩමියේ දීය. හොයිස් ඇකඩමිය ග්‍රෙඩර්ක් නවුමාන් ආයතනයේ පුහුණු මධ්‍යස්ථානයක් මෙන්ම, සම්මන්ත්‍රණ ශාලාව ද වෙයි. ග්‍රෙඩර්ක් නවුමාන් ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ මා මිත්‍ර ගොඩප්‍රිඩ් වුස්ට් මහතා, මට පීටර් මුලින්ම හඳුන්වා දී, තම නව නියෝජිතයා වශයෙන් ඔහු සර්වෝදයට එවීමට තෝරා ගෙන ඇති බව ප්‍රකාශ කළේය. ඒ 1972 දීය. මා ඒ අවස්ථාවේදී ජර්මනියට ගොස් සිටියේ ග්‍රෙඩර්ක් නවුමාන් ආයතනයේ (FNS) ඇරයුමක් පරිදි කම්කරු ඇමැතිවරුන්ගේ සමුළුවක් අමතා “ලංකාවේ වත්මන් දේශපාලන තත්වයට ඓතිහාසික සාධක බලපා ඇති අයුරු” මැයින දේශනයක් කිරීමටය. මට මතක ඇති හැටියට ඒ අවස්ථාවේ දී වන්ද්‍රා එච්. සොයිසා මහතා සහ විජේදාස මහවත්ත මහතා ද මා හා සිටියහ. එවකට ලංකාවේ කම්කරු ඇමැතිව සිටි එම්. පී. ද ඉසැඩ් සිරිවර්ධන මහතා මා කතාව අරඹා මිනිත්තු කිහිපයකට පසු සභාවට පැමිණියේය. කතාව අවසන් සිරිවර්ධන

ඇමැතිතුමා මා වෙතට පැමිණ මා වැළඳගෙන තම ප්‍රසාදය දක්වීය. මා කතා කරන විට බණ්ඩාරනායක මහතාගේ කතාවකට සවන් දෙන විටෙක මෙන් තමාට හැඟුණු බව පළ කළ ඒ මහතා, ලාංකිකයකු වශයෙන් මා ගැන තමා ආධම්බර වන බවත් ප්‍රකාශ කළේය.

ඒ මහතා හා මා අතර මිත්‍රත්වය ඇති වූයේ එතැන් සිටය.

අපි යළිත් පීටර් පබ්ස්ට් වෙතට හැරෙමු.

පීටර්, ලංකාවට පත් වී ආ පළමු FNS නියෝජිතයාය. එවිට ඔහුගේ වයස අවුරුදු 28 ක් පමණ ඇත. ඒ 1972 වර්ෂයයි. සර්වෝදයත් මාර්ග ආයතනයත් අතර FNS ආයතනයේ සම්බන්ධීකරණය හා භාෂුරා කියා ඇරඹුයේ ඔහුය.

පීටර් අධි භයාමාරක් පමණ උස සිහින් දැරී අයෙකි. ඔහු නිතරම විනෝදයෙන් සිටීමට කැමැති - නිතරම විහිළු තහළ කරමින් සිනා මුසු මුහුණින් සිටී අයෙකි. ඔහු රාජකාරී කරන විට පවා එම විනෝදාත්මක ස්වරූපය අත් හැරියේ නැත. ඔහු විහිළු තහළ කිරීමට වාගේම, රිය පැදවීමට ද දක්ෂතාවයක් දැක්වීය. එක මොහොතක් වත් ඔහුට නිකම් සිටීමට නොහැකි විය. කතා කරන ගමන් පුවුවෙන් නැගිට සිනාසී රවුමක් කරකැවී - අංග වලනයක් කොට නැවත වාඩි වී කතාවට බැසීම ඔහුගේ සිරිතක් වී තිබිණ. මේ තරම් පාංශු දේහධාරී, මේ තරම් විනෝදකාමී මේ පුද්ගලයා අවුරුදු තිස් පහක් තරම් ආයුෂ රැගෙන ඉපදුණේ යැයි කෙසේ සිතන්නද?

මට මතක හැටියට පීටර් සමග හයිඩාත් දියණියන් දෙදෙනාත්ය, මුලින්ම ලංකාවට ආවේ. තුන්වැනි දියණිය උපන්නේ ලංකාවේදීය. බාලම පුතා උපන්නේ ජර්මනියේ දීය. හයිඩා, පීටර් තරම් උස නැත. එහෙත් තරමක් මහනය. කොණ්ඩය කපා ඇති ඇගේ මුහුණ ද පිරිපුන්ය. බර දමා කතා කරයි. මේ දෙපළ දරුවන්ටත්, උනූනුත් කෙරෙහින් තිබුණේ පුදුමාකාර බැඳීමකි. ලංකාවෙන් ගිය පසුත්, හැම අවුරුද්දකම අපට එම පවුලේ පින්තූර කාඩ් එකක් එවීමට ඔවුහු අමතක නොකළහ. පීටර් විනෝදාශයක් වශයෙන් කළේ ඡායාරූප ගැනීම සහ ඒවා තමාම මුද්‍රණය කොට නිමහම් කිරීමය. ඡායාරූප ශිල්පය පිළිබඳ මනා දැනීමක් ඔහු සතුව පැවැති අතර, ඊට අදාළ සියලු උපකරණ ද ඔහු සතුව තිබිණි.

කොළඹ සිටියදී ඔවුන් වාසය කළේ බාන්ස් පෙදෙසේ නිවෙසකය. නිතරම ඔහුගේ නිවෙසට ගිය නීතාත් - මමත් පවුලේ හිතවතුන් විලසින් ඉතාම සමීපව, හිතවත්ව ආශ්‍රය කළෙමු.

පාතකඩ හික්ෂු පුහුණු ආයතනය ගොඩනැංවීමේදී, එහි ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීමේ කාර්යභාරය පැවරුණේ පීටර්ටය. රුපියල් දශ ලක්ෂයක් පමණ වූ මේ විශාල යෝජනා ක්‍රමය පිළිවෙලටත්, ලස්සනටත් සම්පූර්ණ කිරීම ඔහුගේ දක්ෂතාවයට සාධකයෙකි. ගොඩනැගිලි කොන්ත්‍රාත්කරුවන්, ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීන්, ලී බඩු සාදන්නන්, ආදී හැම දෙනාම මෙහෙයවා, කලට වේලාවට ඔහු සර්වෝදය ප්‍රජා නායකත්ව හික්ෂු පුහුණු ආයතනය ගොඩනංවා අපට බාර දුන්නේය.

අද සිය ගණන් හික්ෂුන් වහන්සේලාටත්, උන් වහන්සේලා මගින් දස දහස් ගණන් අපේ ජනතාවටත් සෙන සැලසෙන පාතකඩ සර්වෝදය ප්‍රජා නායකත්ව හික්ෂු පුහුණු ආයතනය අපේ පීටර් පබ්ස්ටි සොහොයුරාගේ නාමය සදා සිහි කරන ස්මාරකයෙකි.

පීටර් අප සමග ලංකාවේ සේවය කරමින් සිටින විට, ඔහු අප විමනියට ද, උත්ප්‍රාසයට ද, පත් කරන තාලේ අපුරු දේවල් කළ බවද මෙහිලා සඳහන් කළ යුතුය. වරක් ඔහු අපට ද නොකියා මෙහි වැඩ කටයුතු නොමැති නිදහස් අවස්ථාවලදී, අපේ කලාකරුවන් කිහිප දෙනෙකු හා එක්වී සිංහල චිත්‍රපටයක ප්‍රධාන චරිතය නිරූපණය කොට තිබීම මීට නිදසුනක් ලෙස දැක්විය හැකිය. එදා ඔහු එසේ රහපෑවේ ටී.බී. ඉලංගරත්න සූරීන්ගේ නවකතාවක් ඇසුරින් ‘මංගලා’ නම් වූ චිත්‍රපටයේය. එහි ඔහු සමග මංගලා ලෙස නිළි වර්ත රහපෑවේ වත්මන් ජාත්‍යන්තර සම්මාන ලත් නිළි නිටා ප්‍රනාන්දුයි. ඒ චිත්‍රපටය තිරගත වන තුරුම ඔහු ඒ බවක් අප හා නොකීවේය. ඔහු එම චිත්‍රපටයේ මංගල දර්ශනයට අප ද කැටුව ගිය අතර, එහි ඔහු, ප්‍රවීණ සිනමාවේ දී ටයිටස් තොටවත්ත නිමැවූ සුදු ජාතික වතු හිමියකුගේ චරිතයක් අපුරුවට රහපාමින්, සිංහල භාෂාව ද මනාව හසුරුවනු දුටු අපි අමන්දානන්දයට පත් වීමු. ඔහු ප්‍රවීණ නළුවකුගේ කුසලතාවය ප්‍රකට කරමින් එම චරිතය අපුරුවට රහපා තිබිණ.

1974 දී පමණ ඔහු ශ්‍රී ලංකාවේ සේවය නිමවා ආපසු සිය රට යන දින, අපි ඔහු වෙනුවෙන් අභිමානනීය සමු ගැනීමේ උළෙලක් පවත්වා ඔහුට උපහාර දැක්වීමු. පීටර් ලංකාවේ සිට ජර්මනියට ආපසු ගොස් ටික කලක් එහි ගත කොට, නැවත එක්සත් ජාතීන්ගේ ස්වේච්ඡා ආයතනයේ ප්‍රධානියා ලෙස ඉරානයේ සේවයට ගියේය. එතෙක් ඔහුට වැඩි කලක් ඵලට සේවය කළ නොහැකි වූයේ, සුව කළ නොහැකි ලියුකේමියා රෝගය ඔහුට වැළඳී ඇති බව එහිදී වෛද්‍යවරුන් සොයා

ගෙන තිබීම නිසාය. ආපසු සිය රට ගිය ඔහු, ඒ අසනීපය පිටම තමාගේම පෞද්ගලික ව්‍යාපාරයක් අරඹා ජීවිත සටන ගෙන ගියේය. ඒ වන විට ඔහුට තම ආදරණීය බිරිඳට සහ දරුවනට ජීවත්වීමට ගෙයක් ද සාදා දීමට හැකියාව ලැබී තිබිණ.

කෙසේ වුවද ඔහුගේ රෝගය දරුණු අතට හැරී, අවසන් ඔහු අප හැර ගිය පුවත මේ ලෙස මට ජකර්තාවේදී දැන ගන්නට ලැබිණ. මගේ ආදරණීය මිත්‍රයාට නිවන් සැප ලැබේවා! සසර ගමනේදී නැවත අප හා එක්වේවා!

හයිඩාට මගේ බලවත් කනගාටුව ප්‍රකාශ කොට විදුලි පුවතක් ද, ඇය සනසනු වස් කෙටි ලිපියක් ද ලියා තැපැල් කළෙමි.

මගේ ප්‍රථම චිත සංචාරය

මහජන චිනයේ සංචාරයෙක යෙදීමේ ආසාව මා තුළ මුලින්ම ඇති වූයේ, මා මහින්ද විද්‍යාලයේ ඉගෙන ගනිමින් සිටි වකවානුවේදීය. ඒ 1949 වැන්නේය. එකල මම මහජන චිනය පිළිබඳවත්, චීන විප්ලවය සහ සභාපති මා ඕ සේතුං ගේ ජීවන චරිතයත් පොතපත මගින් කියවා චිනය පිළිබඳ විශාල ඇල්මක් හඳුනා තුළ ජනිත කොට ගෙන සිටියෙමි. එකල චිනය පිළිබඳ මා තුළ සටහන්ව පැවැති ඇල්ම කොතෙක්ද යත්, එකල මහින්ද විද්‍යාලයීය ශිෂ්‍යයන් විසින් පළ කෙරෙමින් තිබූ “ප්ලැනට්” නමැති සඟරාවට “මම පිබ්දෙන ආසියාව” නමින් චිනයේ සංවර්ධනය සහ දියුණුව පිළිබඳව ඉංග්‍රීසි බසින් ලිපියක් සැපයුවෙමි. ඒ 1951 දී ය. එම ලිපියේ හරි වැරදි බලා දුන්නේ එවකට මගේ පත්ති භාර ගුරුවරයාට සිටි ආචාර්ය විනී විතාරණ මහතාය. අධිරාජ්‍යවාදීන් ගේ ග්‍රහණයෙන් මිදී සභාපති මා ඕ සේතුං ගේ නායකත්වයෙන්, චීන ජනතාව කළ විප්ලවය, පිබ්දෙන ආසියාවේ පෙර නිමිත්ත බව මම එම ලිපියෙන් අවධාරණය කළෙමි.

යොවුන් විශේෂ පසු වූ මම, එකල සිතින් අධිරාජ්‍ය විරෝධී, විමුක්තිකාමී, චීන ලැදි විප්ලවවාදියකු වී සිටියෙමි. ඒ කාලයේ සිටම මහජන චිනයට යාමටත්, එහි නායක කාරකාදීන් දැක ගන්නටත් මා තුළ පැවැතියේ විශාල ආසාවෙකි. එහෙත් ඒ ආසාව ඉෂ්ට වූයේ හරියටම එයට වසර තිහකට පසුය. එනම් 1980 වැන්නේ ඔක්තෝබර් 14 දාය. ඒ වන විට මා අගය කළ චීන ජනතායකයෝ දේශපාලන කාර්ය භාරයන්ගෙන් පමණක් නොව, ජීවන කාර්යයන් ගෙන් ද සමූහ ගෙන සිටියහ. එහෙත් ඒ දේශප්‍රේමී සැබෑ ජනතායකයන් ගේ ජීවන සුවඳත්,

ගුණ සුවඳත් මුළු මහත් චීන දේශය පුරාම පැතිරී පවතින බව මම ඒ ආගමනයේදී හඳුනා ගනිමි; අවබෝධ කොට ගනිමි.

මට මහජන චීනයේ සංචාරයෙක යෙදීමට ආරාධනයක් ලැබී ඇති බව ආරංචි වූයේ, මා ස්විට්සර්ලන්තයේ සංචාරයක යෙදී සිටියදීය. ඊට කලින් මම නෝර්වේ, ඩෙන්මාර්ක්, බෙල්ජියම් සහ නෙදර්ලන්තය යන රටවල සංචාරය කොට, ස්විට්සර්ලන්තයට පැමිණියා පමණි. සර්වෝදය මූලස්ථානයෙන් ලැබුණු හදිසි ෆැක්ස් පණිවිඩයෙකින් චීන සංචාරය පිළිබඳ ආරංචිය දැන ගත හැකි විය.

එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයෙන්, චීන ජනරජයේ අනුග්‍රහය ඇතිව, චීනයේ ‘කොමියුන’ පිළිබඳ අධ්‍යයනයෙක යෙදීමට රටවල් විස්සකට ආරාධනා කොට ඇති අතර, ලක් රජය ඒ සඳහා ශ්‍රී ලංකාවෙන් නම් කොට ඇත්තේ මගේ නම බව මට දැන ගත හැකි විය. (මගේ නම ඒ සඳහා යෝජනා කොට ඇත්තේ ආචාර්ය චිත්‍රම වීරසූරිය මහතා සහ ජනාධිපති ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතාගේ නිර්දේශය පරිදිය. ඒ බව මට පසුව ආරංචි විය.) ඒ ආරංචිය ලද විගස මම 1980 ඔක්තෝබර් 13 දා ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ පසුදා එනම් 14 දා රාත්‍රී යළි කරව්විය හරහා පිකිං බලා පිටත් වීමි. ඊ දෙකක් කරව්වියේ ගත කොට පිකිං නගරයට සැපත් වූයේ 16 දා ය.

මෙහිදී මගේ සිහියට නැඟෙන තවත් වැදගත් කරුණක් ඇත. එයද ඔබගේ දැන ගැනීම සඳහා මෙහිලා සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි.

මීට බොහෝ කලකට ඉහතදී ද මට චීනයේ සංචාරයෙක යෙදීමට අවස්ථාව සැලැසී තිබිණ. එහෙත් සමාජවාදී ලේබල් ගසා ගත්, පටු චේතනාවෙන් යුත්, අවස්ථාවාදී වූ ද, ආත්මාර්ථකාමී වූ ද අපේ රටේ කිහිප දෙනකු නිසා මට ඒ ගමන යාමට නොහැකි වීණි. එයට හේතුව මම බුදු දහමට අනුරූප ප්‍රතිපත්තීන් මත පිහිටා, අභිංසාවාදය පෙරටු කොට සුරා කෑමෙන් තොර සමාජයක් ගොඩනැඟීමේ කාර්ය භාරයෙක යෙදී සිටීම ඒ අයට නුහුරු කටයුත්තක් වී තිබීම නිසාය. ඒ අයගේ අභිප්‍රාය වී තිබුණේ රුසියාවේ හෝ චීනයේ හෝ වෙනත් රටක මිනිසුන් කළ හපන්කම්වල පරාවර්තිත ආලෝකයෙන් මුසපත්ව, ඒ ආකාරයේම සමාජ ක්‍රමයක් අභිංසාවාදය ගරු කරන ලාංකික ජනතාව මත බලෙන් පැටවීමය. අපේ සංස්කෘතිය, අපේ සිතූම් පැතුම්, අපේ ගති පැවැතුම් ආදිය වෙතට ඔවුනගේ අවධානයක් යොමු වී නො තිබිණ. මේ නිසා ඒ අය ස්වකීය මාධ්‍ය මගින් මා ලෝකයාට හඳුන්වා දුන්නේ ප්‍රතිගාමීයකු හැටියටය. තත්වය එසේ වුවත් අද ඒ අය විසින්ම ධනවාදී යැයි කියන

රජයක් පවතින සමයේ චීන ජනරජයට මට එන්නට ලැබීම, දෙවයේ විශාල සරදමක් ලෙසය මට හැඟී යන්නේ. මෙබඳු දෙවොපගත සිදුවීම් මගේ ජීවිත කාලය තුළ අනන්තවත් දැක ඇති නිසාත්, අත් විඳ ඇති නිසාත්, මේ ගැන මා තුළ ඇත්තේ සුදුමයක් නොවේ. අහිංසක සතුටකි. නමුත් මා ප්‍රතිශාමියකු ලෙස හැඳින් වූ අර ආත්මාර්ථකාමීන් ගැන නම් මා තුළ ඇත්තේ ලොකු පිළිකුලකි. එමෙන්ම කනගාටුවෙකි. කනගාටුවට හේතුව ඒ අය අද පත් වී ඉන්නා තත්වය සිහිපත් වන නිසාය.

“අනුන්ට යහපත සලසන්න. එවිට ඔබටත් යහපත සැලැස්” මට ඒ අයට කියන්නට තියෙන්නේ මේ ටිකය.

දැන් අපි යළිත් අපේ සංචාරයට එක් වෙමු.

දැන් මා දකින්නේ අවුරුදු තිස් එකක් සමාජවාදී ක්‍රමයක් ඔස්සේ ගමන් ගත් බලසම්පන්න රාජ්‍යයෙකි.

මැදියම් රාත්‍රී පාකිස්ථාන් ගුවන් සේවයට අයත් ගුවන් යානයෙකින් කරව්වියෙන් පිටත් වී, පිකිං ගුවන් තොටුපළට ළඟා වන විට මට හැඟුණේ, ස්විට්සර්ලන්තයේ සුරිච් ගුවන් තොටුපළට එන විට දැනෙන සහ හැඟෙන සෞන්දර්යාත්මක ප්‍රීති ප්‍රවාහයය. වට පිට පෙනෙන භෞතික සම්පත්ද, එපරිදිම ඉහළම සුබෝපහෝගී ස්වභාවයක්ය, ප්‍රකට කරමින් තිබුයේ. නවීන පන්තයේ ස්වයංක්‍රීය වායුසෝපාන, ලිස්සන තරමට දිස්නය ඇති ඔස් ගැන්වූ ශාලා ගෙබිම්, සුදු තෙළුම් පෙතිවල සුදට සදිසි සුපිරිසිදු ශාලා බිත්ති, ඒ වෙලාවේම ගෙනැවිත් තැබූවා යැයි සිතිය හැකි තරමට අලුත්ම අලුත් මනස්කාන්ත ශාලා උපකරණ සහ සෙසු අත්‍යවශ්‍ය බඩු බාහිරාදිය, සුරහනන් බඳු චීන ගුවන් සේවිකාවන්, හිටි පිළිම විලස නිසලව තැන තැන රැඳී උකුසු ඇසින් වට පිට සිදුවන දෑ දෙස බලා හිඳින. නිල ඇඳුමෙන් සැරසුණු තරුණ චීන ආරක්ෂක නිලධාරීන් මට එහිදී දැක ගත හැකි විය. අප ඒ සියලු ස්ථාන පසුකර පැමිණියද, ඒ නිලධාරී කිසිවකු අප සමඟ කතා කළේ නැත.

සන්නිපාතක්ෂක කටයුතු පිළිබඳ සේවා සලසන කවුළුව ළඟට පැමිණියාට පසු, එතැන සිටි නිලධාරියාය ප්‍රථම වතාවට අප සමඟ කතා කළේ. ඔහු අප සතුව ඇති පෝරම බලා, සීල් ගසා, අසනීපයක් සිදු වුව හොත් එය ඕනෑම රෝහලකට දී ප්‍රතිකාර ගන්නැයි කියා එය ආපසු අපටම දුන්නේය.

ඒ වෙලාවේ - ඒ විශාල ගොඩනැගිල්ලේ සිටියේ අප පැමිණි ගුවන් යානයේ සිටි විස්සක් තරම් වූ පිරිස පමණි. ශාලාවේ සෙසු කොටස් හිස්ව

තිබිණි. ඊළඟට ආගමන නිලධාරියාද සැණෙකින් මගේ ගමන් බලපත්‍රයේ සිල් ගසා එයද ආපසු දුන්නේය. එතැනින් පිටවෙන විටම බැගයක් අතින් ගත් මැදි වියේ මහත්මයකු මා වෙත පැමිණ, මගේ නම කියා, මට ආචාර කොට, මගේ අතකින් අල්ලා ගත්තේය. සුභද ලෙස කතා කළ ඔහු චීන රජයෙන් මා මුණ ගැසීමට ආ නිලධාරියා තමා බව කීවේය. ඔහු ගේ නම සු කුටෝ වං බවද කීය. මගේ බැගය පැමිණි විට එය ඔහුම අතට ගෙන, අපට තානාපති මට්ටමේ වරප්‍රසාද ඇති බැවින් බැග් පරීක්ෂා කිරීමට අවශ්‍ය නැතැයි කියා මා ශාලාවෙන් පිටතට කැඳවා ගෙන ආවේය. එම සමුළුවට ටැන්සානියාවේ සිට පැමිණි ජොන්සන් ඊ. ෆ්‍රෑසන් අබ්දුල්ලා ඩමාර් බකාර් යන මහත්වරු ද එවිට මා සමඟම සිටියහ. අප එළියට එන විට එතැන හත් අට දෙනෙක් සිටියහ. ඒ අතර අප තානාපති කාර්යාලයෙන් පැමිණි නවරත්න රාජා මහතා සහ එම මහත්මියද, චීන රජයේ කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රධානියා වන පාන් සි පාන් මහතා ද, අපේ භාෂා පරිවර්තක ලෙස කටයුතු කරන්නට පැමිණ සිටි ෆ්‍රෑසන් මහත්මියද වූහ. ඔවුන්ගේ මිත්‍රශීලී පිළිගැනීම නිසා, මෙතෙක් තිබූ කෝඩු ගතිය සහ ආගන්තුක ස්වභාවය මා වෙතින් මෙන්ම, මා සමඟ සිටි ටැන්සානියානු මිත්‍රයා වෙතින් ද ඇත් වූ බව පෙනිණි.

එදා රාත්‍රිය අප ගත කළේ ගුවන් තොටුපළේ හෝටලයේය.

පසු දා උදේ පීකිං නගරයට ගොස් දුම්රියෙන් ටෙන් පීං බලා අපි තිදෙනම ගමනාරම්භ කළෙමු. අප සමඟ අපේ පරිවර්තිකාවද වූවාය. පැය දෙකක ගමනකි. අපේ සෙසු පිරිස හමු වූයේ එහිදීය.

“ටෙන්” යනු චීන භාෂාවෙන් දිව්‍යලෝකයට කියන නමකි. “ජින්” යනු වරායයි. වරක් චීන අධිරාජ්‍යා මෙතැනින් ගඟ හරහා ගිය නිසා දිව්‍ය ලෝකයට දොරටුවක් යන අරුතින් මේ නගරයට ටෙන්ජින් කියනු ලැබේ. “ටෙන්ජින්” පිහිටියේ බීජිං නගරයේ සිට කි.මී. 130 ඇතිනි.

මට එක වරම ඇති වූ හැඟීම නම් මේ රටේ දුප්පත්කම සාධාරණව බෙදා ගෙන ඇති බවය. හොඳට ඇඳ පැළඳගත් කිසිම කෙනෙකු මෙතෙක් නොදිටිමි. ගැහැනු පිරිමි හැම දෙනාම දිග කලිසමකුත් කුඩා කොලරයක් සහිත කබායකුත් හඳිති. ඉතා ජනප්‍රිය වර්ණය නිල් පාටය. සමහරු, විශේෂයෙන් හමුදාවේ සේවය කරන අය කොළපාට ඇඳුමක් අඳිති. ඔවුන්ගේ කොලරයේ රතු පටි දෙකක් ද තොප්පියේ රතු තරුවක් ද වේ.

පීකිං නගරයේ ලක්ෂ 75 ක් ජනතාව වාසය කරති. ප්‍රධානම වාහනය පාපැදියයි. පා පැදි විසි ලක්ෂයක් මේ නගරයේ එහා මෙහා යනවාලි. නගරයේ නැගෙනහිර සිට බටහිරට සදාකාලික සාම මාවත යන තේරුම ඇති, වාහන දහයක් උරේනුර ගැටි යා හැකි චන්ගාන් මාවතය. අවුරුදු පන්ලක්ෂයකට පෙර (බීජිං) පීකිං මිනිසා ජීවත් වූයේ යැයි සලකන්නේ, පීකිං නගරයට නිරිත දිගින් පිහිටි කඳු රටෙහිය. අවුරුදු 4000 කට පෙර කුඩා ගම්මානයකින් ඇරැඹුණු බීජිං (පීකිං) නගරය, ක්‍රි.ව. පෙර 11 වැනි සියවසේ දී ජිජිං නමින් නුවරක් බවට පත් විය. ක්‍රි.ව. පෙර 5 වැනි සියවසේ සිට චීන අගනුවර වූ මේ නගරයේ, කලින් කල තම මාරු විය. මිං අධිරාජ්‍ය යුගයේ, 15 වැනි සියවසේ දී එයට බීජිං යන නම ලැබිණි.

නගරයේ ඓතිහාසික මධ්‍යස්ථානය, තහනම් නගරය තුළ පැරැණි මාළිගා පිහිටා තිබිණි. ටියන් අන් මෙන් චතුරශ්‍රය තිබෙන්නේ මෙහිය. මෙහි දොරටුවේ සඳළු තලයේ සිටයි, සභාපති මා ඕ සේතුං 1949 ඔක්තෝබර් 1 දා මහජන චීන සමූහාණ්ඩුව ප්‍රතිෂ්ඨාපනය කිරීම ප්‍රකාශ කළේ. කලින් තහනම් නගරය අද වෙනස් මුහුණුවරක් ගෙන තිබේ. එහි මධ්‍යයේ කළුගල් සහ කිරිගරුඩ ගල්වලින් සාදන ලද විශාල ස්මාරකයකි. එය ජනතා විරයන් සිහි කිරීමටය. සභාපති මා ඕ ගේ කියමනක් එනම් “ජනතාවගේ විරයෝ අමරණීයහ” යන වැකිය එහි කොටා තිබේ.

විරයන්ගේ ස්මාරකය ඉදිරියේ දහස් ගණන් ජනතාව රැස්ව සිටියහ. මා සමඟ එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයෙන් පැමිණි දහඅට දෙනෙකුගේ කණ්ඩායමක් ඒ අය අතරට එක් වූහ. හතර දෙනා බැගින් පේළි සෑදී සභාපති මා ඕ සේතුංගේ ස්මාරකය සහ මෘත ශරීරය නැරඹීමට අපි ද එක්වීමු. පාසල් සිසුන්, සොල්දාදුවන්, සාමාන්‍ය මිනිසුන්, විදේශිකයන් ආදී දහස් ගණන් දෙනා කිසිදු කලබලයක් නැතිව අප ඉදිරියේ තුබුණු විශාල මන්දිරයට ඇදුණහ. පියගැට පෙළ නැග හමාර වූ විට, සියලු දෙනාම හිස් වැසුම් ගලවා දෙදෙනා බැගින් පේළි දෙකක් සෑදී දෙපැත්තට වෙති. අප ඉදිරියේ දැන් තිබෙන්නේ අඩි අටක් පමණ උසැති පුටුවක වාඩි වී කකුලක් පිට කකුලක් දමා ගෙන බලා සිටින තනි සුදු පාට මා ඕ සේතුං තුමා ගේ ප්‍රතිමාවකි. එය පසු කොට ඊළඟ කාමරයට අපි පිය නැහුවෙමු. එහි වීදුරු පෙට්ටියක මා ඕ සේතුං තුමාගේ මෘත ශරීරය ප්‍රකෘති ස්වභාවයටම තැන්පත් කොට තිබේ. මේ තේජස් සම්පන්න ශ්‍රේෂ්ඨ ජන නායකයා පසු කොට ගිය දහස්

ගණන් ජනතාව හුස්ම ගන්නවා තරමේ වත් ශබ්දයක් නැගුවේ නැත. ඔහු ගේ පපුව මතුපිට චීන ජාතික කොඩිය තබා තිබිණි. මා ඕ ගේ මරණින් පසු පක්ෂයේ තීරණය අනුව, මේ මහා ස්මාරක මන්දිරය ගොඩ නඟා තිබේ. එහෙත් මා ඕ ජීවත්ව සිටින කාලයේ නායකයන්ට ප්‍රතිමා ස්මාරක සෑදීමට විරුද්ධව පක්ෂය තීරණ ගන්නා විට මුලින්ම අත්සන් යොදා ඇත්තේ ඔහුයි. අගමැති වූයේ එන් ලායි ගේ මරණින් පසු ඔහු ආදාහනය කොට ඔහුගේ කැමැත්ත පරිදි අළු චිත්‍රය පුරා ගංගාවලට විසුරුවා හැර තිබේ.

මා ඕ ස්මාරක ශාලාවට තුදුරින් ‘ජනතා මහා ශාලාව’ පිහිටා තිබේ. එහි බිම් ප්‍රමාණය තහනම් නගරයේ සියලුම මාළිගාවල බිම් ප්‍රමාණයට වඩා අධිකය. චීන ඉතිහාසයේ කෞතුකාගාරය නැගෙනහිරින් පිහිටා තිබේ. 1840 ත් පසු චීනයේ ඇති වූ විප්ලව සටනන්වල ඉතිහාසය එහි දැක්වේ. මේ සියලුම ගොඩනැගිලි නවීන ඒවාය.

මේ ඓතිහාසික චතුරශ්‍රය හෙක්ටෙයාර් හතළිහක් දක්වා විශාල කර තිබේ. වරකට මිනිසුන් දශ ලක්ෂයකට එහි රැස් විය හැකිය. 1919 මැයි 4 දා ව්‍යාපාරයේ සිට අද දක්වා පැවැත්වෙන විශාල රැස්වීම් - රැළි ආදිය පැවැත්වෙන්නේ මෙතැනය. තහනම් නගරය හැටියට මහජනයා ඇත් කොට තබා, චීනයේ පැරැණි අධිරාජ්‍යවරු පසිඳුරන් පින වූ මේ ප්‍රදේශය පොදු ජනතා ස්වාධීපත්‍යය මතින් භෞතික වශයෙන් මෙන් ම, සංස්කෘතික වශයෙන් ද පරිවර්තනය වෙමින් පවතී.

චීනයේ වෙනත් නගර මෙන්ම බීජිං නගරයද මිනිස් සාගරයකි. බයිසිකල්වලින් සහ පයින් පාරේ හැමතැනම යන මිනිසුන් අතරින් අපේ වාහන දෙක රිංගා ගෙන වේගයෙන් යන හැටි දුටුවාම, සාමාන්‍යයෙන් දිනකට සැතපුම් සියයකට වඩා එළවන සුපුරුදු රියදුරෙක් වූ මට ද ඇති වන්නේ බියකි. නගරයෙන් උතුරු දෙසින් පිහිටි ජුවොන් ගුවාන් නම් වූ ස්ථානයට පිකිංවල සිට කිලෝමීටර් 70 ක් ගෙවා අපි ගියෙමු. චීන මහා ප්‍රාකාරයේ එක් වැදගත් තැනකි මේ. මේ කඳු සහිත ප්‍රදේශයකි. පාර ද නුවර සිට හසලක දක්වා යන විට හමුවන දහඅට වංගු සිහි කරවයි. මහාකඳු මුදුන් හරහා රට වටා මහා නාගරාජ්‍යයක මෙන් දිවෙන චීන මහා ප්‍රාකාරය ඇත සිටම වාහනයේ ඇතුළත සිටින අපට පෙනිණි. කුඩා කාලයේ ලෝකයේ පුදුම හතෙන් එකක් හැටියට අප චීන මහා ප්‍රාකාරය ගැන ඉගෙන ගත් හැටි මට මතක් විය. එමෙන්ම මීට කලින් කීප වතාවක්ම මා දැක ඇති ලෝකයේ පුදුම හැටියට ගැනෙන ටාජ්

මහල් මන්දිරය, නිව්යෝක් නුවර එම්පයර් ස්ටේට් ගොඩනැගිල්ල, නයගරා මහා ඇල්ල ආදිය ද මගේ මනසට නැගිණි.

බසයෙන් බැස්ස අපි සෙසු දේශීය විදේශීය සංචාරකයන් ද සමග චීන මහා ප්‍රාකාරය නැගීමට පටන් ගනිමු. 'චීන මහා ප්‍රාකාරයේ මුදුනට නැගීමට බැරි නම් ඔහු පිරිමියෙක් නොවේ' ය යන සභාපති මා ඔ සේතුං ගේ කියමන අපේ පරිවර්තක ලායිලායි නංගී මට මතක් කර දුන්නාය. සීතලේ වෙවිලමින් සිරිපාදේ නැග පුරුදු අන්දමට යාර තුන්සියයක් පමණ මුදුන දක්වා ම චීන මහා ප්‍රාකාරයේ නැග්ගෙමි. 'මමත් පිරිමියෙක්මි' යයි කියමින් ලස්සන පහන පෙනෙන කඳු බෑවුම් ද නො පෙනී - දෙ පැත්තට කිලෝ මීටර් 1600 ක් පමණ විහිද යන ප්‍රාකාරය ද දැක ආපසු බැස්සෙමි.

එතැන සිට ආපසු පිකිං නුවරට පැමිණි අපි දිවා ආහාරය ගත්තේ 'සමර් පැලස්' නැමැති පැරණි මාළිගයේ ය. දිවා ආහාරයෙන් පසු පැයක් පමණ මෙම විශාල මාළිගය නැරඹීමට ගත කළෙමු. 1908 දී මැරුණු චීන අධිරාජ්‍යයාගේ මාළිගාව, හෙක්ටයාර් 72 ක ප්‍රමාණයක ගොඩ නගා ඇති අතර කෘත්‍රීමව සාදන ලද හෙක්ටයාර් දෙසියයකට වඩා විශාල තටාකයකින් අලංකාර වූයේ වෙයි. ඉතා අලංකාර කඳු බෑවුමක පිහිටා ඇති මෙම මාළිගය ඉතා අලංකාර කැටයම් සිතුවම් ආදියෙන් යුක්තයි. පුහුණු කලා ශිල්පීන් එක් ලක්ෂයක් පමණ ද, නුපුහුණු සේවකයෝ දස ලක්ෂයක් පමණ ද අවුරුදු දහ හතරක් පුරා මෙම මාළිගය, වැව, භූමිය සැදීමට යෙදුණාලු. දැව කැපීමට ඇත කැලෑවලට ගිය ලක්ෂයක් මිනිසුන් ගෙන් ආපසු පණ පිටින් ආවේ පතස් දහසක් පමණලු.

මිනිසුන් පන්දහසකට එක් දිනක දී කැමට ප්‍රමාණවත් ආහාර, දිසි 100 කින් යුතුව, දිනපතා මේ අධිරාජ්‍යයා සඳහා සුදානම් වී තිබේ. ලක්ෂ ගණන් මිනිසුන් නිරාහාරව මැරෙද්දී, අලස නාස්තිකාර ජීවිතයක් ඔ ගෙව්වාය. ඇගේ උපන් දිනට මෙම මාළිගයට පැමිණෙන විට, ඇය දෙවහනක් මෙන් දැක්වෙන ලස්සන කැටයම් කරන ඇන්දන්වලින් කළ තැගි බෝග, ඉතා වටිනා ගෘහ භාණ්ඩ ආදී දේ, මුළු රට වටෙන්ම ප්‍රභූ පැමිණ තැගි කළහ. ඒවා කෞතුක වස්තු ලෙස මෙහි තැන්පත් කර තිබේ. අපේ පරිවර්තක ලයිලයි ඒවා එකිනෙක පෙන්වමින් නාසා රසයෙන් මෙන්ම, ඇය කෙරෙහි අවඥාවෙන්ද යුතුව ඒවා විස්තර කර දුන්නාය. දැන් මේ භූමි භාගය හා ගොඩනැගිලි මහජන විනෝදය සඳහා

වෙන් කරන ලද උද්‍යානයකි. වැල නොකැඩී මෙය නැරඹීමට මිනිස්සු පැමිණෙති.

අප රාත්‍රී ආහාරය ගත්තේ පිකිං හෝටලයේය. ඉන්පසු ටෙන්ජන්වලට බස් දෙකකින් පැමිණ නිදාගන්නා විට, රාත්‍රී දොළහ පසු විය.

මේ කැන්ටොන් නගරයයි. අප සිටින්නේ නගර මධ්‍යයේ සිට කි.මී. 20 ක් පමණ ඇතින් හුදෙකලා පෙදෙසක පිහිටි 'තැන්හු' හෝටලයේය. මෙය විප්ලවයෙන් පසු ගොඩ නගන ලද සුබෝපහෝගී තැනකි. උප සභාපති ලින් පියාවෝ මේ ප්‍රදේශයට පැමිණියාම, ජීවත් වූයේ මෙතැනට. පැරණි චීන අධිරාජ්‍යවරුන්ගේ සුබෝපහෝගී කාමරවලට නොදෙවෙනි අන්දමට මෙය ගොඩ නගා තිබේ. කෘත්‍රීමව වවන ලද වන ලැහැබවලින් යුත් මේ භූමි භාගය ඉතාම විවේකශීලිය. සොබා දහමින් පිරී තිබේ. මෙහි නිදන කාමර - සාමාන්‍ය නිදන කාමරවලට වඩා අට ගුණයක් පමණ විශාලය. වැසිකිළිය හා නාන කාමරය මහා ශාලාවක් වැනිය. ලින් පියාවෝ ගේ මරණයෙන් පසු, හතර දෙනාගේ කල්ලිය බලයෙන් පහවීමෙන් පසු දැන් මේ ගොඩනැගිලි හා භූමි භාගය විදේශික විශේෂ අමුත්තන් සඳහා වෙන් කර, විශේෂ හෝටලයක් ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගනු ලබයි.

තව දෙ දිනකින් එනම් මා උපන් දින නොවැම්බර් 5 දා අපි අපේ අධ්‍යයන වාරිකාව නිම කොට, හොංකොං වෙත ද, එතැන සිට අපේ මව් බිම් බලා ද පිටත්වීමට නියමිතය. මෙනෙක් මේ සති තුනේ දී ලන් අන්දැකීමී ඇති වූ අදහස් පහළ වූ හැඟීම් ලියා තැබීමට මේ වැඩ සටහන අනුව කාලයක් නොමැත. එහෙත් ඉඩ ලැබෙන අන්දමට ඒවා සටහන් කරමි.

මේ වන විට අපි සිත් ලූ කොන්, ෂුවන් ගාන්ග්, වොන්ග් හුවාන්, හෙල, මා ලූ, ලින් ඩෙන්, ලුවෝ ගාන්ග් සහ සිත් හුවා යන කොමියුන අට නැරඹීමට ගොස් තිබේ. ඒ හැම කොමියුනක ම දිනක් ගත කොට සවිස්තරව කරුණු විමසා අධ්‍යයන කෙළෙමු. උදේ 4.30 ට අවදි වීමි. අද මගේ 49 වැනි උපන් දිනය යි. ඒ බව දැන ගත් මගේ චීන මිත්‍රයෝ, රියේ සවස ලොකු කේක් ගෙඩියක් සාදා, අපේ එක්සත් ජාතීන්ගේ කණ්ඩායමේ සියලු දෙනාත්, චීන සංවිධායකයන් සියලු දෙනාත් කැඳවා විශේෂ උපන් දින සාදයක් පැවැත්වූහ. ඉක්වඩොර් සිට පැමිණි මාරියා එලිනා මොන්ටිනෙග්‍රෝ ගේ උපන් දිනය හෙට නිසා, ඇය වෙනුවෙනුත් කේක් ගෙඩියක් සාදා ඇයටත් සුබ පැතුහ. අපි දෙදෙනා කෙටි ස්තුති කතා

දෙකක් පැවැත්විමු. ආගන්තුක සත්කාරය අතින් මෙවැනි අවස්ථාවක දී පවා අඩුවක් නැතිව මොවුහු කටයුතු කරති. හැඟීමෙන් යුතුව, එහෙත් හාසය ජනක කතාවක් පැවැත්විමි.

ගිය වසරේ මගේ උපන් දිනය ගෙවුණේ අමෙරිකාවේ ඉන්ඩියානාවල නොට්ටර්ඩාම් විශ්ව විද්‍යාලයේ ආචාර්ය ඩෙනිස් ගුලේ ගේ ගෙදර දී බව මට මතකය. ඔහුගේ බිරිය අන්තාරයා, දරුවන් දෙදෙන සිනානි සහ අන්දේ එදා මා වෙනුවෙන් කේක් ගෙඩියක් සාදා මෙවැනි ම උපන් දින සාදයක් පැවැත්වූහ.

වර්ග කිලෝ මීටර් අනූ හය ලක්ෂයක භූමි ප්‍රමාණයක් තිබෙන මහජන චීනය, ලෝකයේ තුන්වැනි විශාලම රටයි. ජනගහණය අතින් කෝටි සියයක පමණ - ජාති පනස් හයකට අයත් ජනතාවක් සිටින චීනය ලෝකයේ ජනගහණය වැඩිම රටයි. එයින් හාත් වාර්ගිකයෝ සියයට 94 ක් වන අතර, ඉතිරි ගෝත්‍ර සියල්ලටම අයත් වන්නේ 6% කි. භූගෝලීය වශයෙන් විශාල විවිධත්වයක් ඇති චීනය, සොබා සම්පත් අතින් පොහොසත් රටකි. වගා කළ හැකි භූමියෙන් හෙක්ටාර්ස් කෝටි දහයක් දැනටමත් වගා කර තිබේ. මේ අනුව ගොවියකුට හෙක්ටාර්ස් 0.13 පමණ සාමාන්‍ය වේ. තවත් වගා කළ හැකි හෙක්ටාර්ස් කෝටි 12 ක කැලෑ භූමි තිබේ. මහා කඳු භූමි, සමතලා බිම්, තණ බිම්, අභ්‍යන්තරික ජලාශ, වෙරළබඩ පෙදෙස් ආදී විශාල විවිධත්වයකින් යුතු රටකි, චීනය.

අද උදේ 7.00 ට අපි මේ හෝටලයෙන් පිටත් වී 8.30 ට පිටත් වන දුම්රියෙන් මහජන චීනයට ආයුබෝවන් කියා, හොංකොං බලා පිටත් වන්නෙමු. මෙහි දී ලන් අන්දැකීමී ලියා තැබීමට කාලයක් නො ලැබිණ. එහෙත් ඉඩ ලද විටෙක ලියා තබමි. එක් කරුණක් පමණක් දැනට සෑහේ. එනම් මේ රට දුප්පත් බවෙන් මුදා මුලික භෞතික අවශ්‍යතා සැපිරෙන තත්වයට සහාපති මාමිගේ නායකත්වය යටතේ පරිවර්තනය වී තිබේ. එහෙත් ආධ්‍යාත්මික අන්ධකාරයෙන් මුළු සමාජයම වැසී තිබේ. දැනට වේගයෙන් අරඹා ඇති චතුර්විධ නවීකරණය සම්පූර්ණ වන විට, මේ සමාජයේත්, වෙනත් ද්‍රව්‍යමය සුබෝපහෝගී සමාජයකුත් අතර වෙනසක් නැති තරමට තවත් ආත්මාවබෝධය මොවුන් අතරින් ඉවත්වීමට ඉඩ තිබේ. මා ඇති කර ගත් මිතුරන් මගින් සර්වෝදය සංවර්ධන දර්ශනයේ ආභාසය සහ බෞද්ධ ධර්මයේ පුනර්ජීවයක් මේ ජනතාවට දීමට අධිෂ්ඨාන කර ගනිමින්, මේ රටට මේ අවස්ථාවේදී ආයුබෝවන් කියමි.

දෙවැනි ජාත්‍යන්තර සමුළුව

ග ර්වෝදය පළමුවැනි ජාත්‍යන්තර සමුළුව පැවැත්වූයේ 1978 අප්‍රේල් මාසයේ අපේ මොරටුව මූලස්ථානයේදී ය. දෙවැනි ජාත්‍යන්තර සමුළුවේ මාතෘකාව වූයේ ‘සර්වෝදය සහ ලෝක සංවර්ධනය’ යන්නයි. සර්වෝදය සංකල්පයන් කාර්මික සමාජයන් සඳහා යොදා ගන්නේ කෙසේ ද යන්න සාකච්ඡාවට භාජනය කිරීම, මෙම දෙවැනි ජාත්‍යන්තර සම්මේලනයේ අරමුණ විය.

දෙවැනි ජාත්‍යන්තර සම්මේලනය පැවැත්වූයේ නෙදර්ලන්තයේ එන්ස්කඩේ නුවරය. මෙම සම්මේලනය එන්ස්කඩේ නුවර පැවැත්වීම පිළිබඳව මුලින්ම අදහස දුන්නේ, තිනක නංගි සහ සුසිරි මල්ලීගේ මහ පෙත්වීම අනුව, නෙදර්ලන්තයේ සර්වෝදය වුවෙන්වේ ආයතනය විසිනි. මූල්‍යාධාර සැපයුවේ අප සහෝදර ආයතනය වූ නොවිබ් ආයතනයයි. දිනය 1981 මැයි 9-12 දක්වා වූ දින තුනයි.

මෙම සම්මේලනය සඳහා සහභාගි වූ රටවල් නම් ශ්‍රී ලංකාව, ඉන්දියාව, තේපාලය, ඉන්දුනීසියාව, තායිලන්තය, අමෙරිකා එක්සත් ජනපදය, කැනඩාව, එක්සත් රාජධානිය, චීනය, ගයනාව, බෙල්ජියම, නෙදර්ලන්තය, නෝර්වේ, ස්විඩනය, ඩෙන්මාර්කය, කොස්ටරිකා සහ ටැන්සානියාව යන රටවල්ය.

සර්වෝදය දර්ශනය ඒ වන විට ගම්මාන තුන්දාහකට අධික ප්‍රමාණයක ක්‍රියාවට නැංවීම ගැන ඉහත කී රටවල සුප්‍රසිද්ධ දාර්ශනිකයන් මෙන්ම, සමාජ සේවකයන් ද දැනුවත් කිරීමට ලැබීම මෙම සම්මේලනයේ විශේෂත්වයකි. කාර්මික රටවල් සඳහා සර්වෝදයෙන් ඉගෙන ගත හැකි පාඩම් මොනවාද? ඒවා කෙසේ ක්‍රියාත්මක කළ හැකිද? යන්න මේ දින 3 දී ඉතා ගැඹුරට සාකච්ඡා විණි.

ලංකාව ඇතුළු
වෙනත් රටවලින් සහභාගී
වූ සියලුදෙනාගේම ගමන්
ගාස්තු සහ සංවිධාන
වියදම් නොවීම් ආයතනය
විසින් ඉසිලූ අතර
එන්ස්කඩේ සර්වෝදය
ටුවෙන්ටේ ආයතනය විසින්
නෙදර්ලන්ත ජාතික
මිතුරන්ගේ නිවෙස්වල සියලු දෙනාටම නවාතැන් ගැනීමට කටයුතු
සංවිධානය කර තිබුණි. මෙවැනි සමුළුවක් එන්ස්කඩේ නුවර සංවිධානය
වුනු පළමු අවස්ථාව බව එහි සිටි අප මිතුරෝ පැවසූහ.

ඡායාරූප: 121 දෙවන සමුද්‍රවේ මුහුදෙන් ජැක් ජැන්සන් මහතා
සභාව අමතන්නේ ජො ආනා මේසි මැතිනිය

සම්මේලනය ආරම්භ කිරීමේ පිළිගැනීමේ කතාව මම ඉටු
කළෙමි. එහිදී සංවර්ධනයට භෞතික නැම්මකින් ආර්ථිකයට පමණක්
බර කොට, යුරෝපීය රටවල දෙන ලද අර්ථ දැක්වීම වෙනුවට,
පෞරුෂෝදයේ සිට දේශෝදය හරහා විශ්වෝදය දක්වා ආධ්‍යාත්මික,
සදාචාර, සංස්කෘතික, සාමාජික, ආර්ථික සහ දේශපාලනික යන සෑම
අංශවලින්ම ඒකාබද්ධව කටයුතු කිරීම සර්වෝදයේ දර්ශනය බව මම
පැහැදිලි කළෙමි.

තේමා දේශනය පැවැත්වූයේ මහාචාර්ය යොහාන් ගල්තුන් විසිනි.
ඒ කාලයේ ඔහු කටයුතු කළේ නෙදර්ලන්තයේ පිහිටි එක්සත් ජාතීන්ගේ

ඡායාරූප: 122 දෙවන සමුද්‍රවේ දි මහාචාර්ය ජොආනා මේසි
ඇතුළු පිරිස

විශ්ව විද්‍යාලයේ සාම
අංශය බාරවය.
අමෙරිකාවේ ඉන්දියානා
ප්‍රාන්තයේ නොටරඩාම්
විශ්ව විද්‍යාලයේ
මහාචාර්ය වරයකු වූත්,
සුප්‍රසිද්ධ දාර්ශනිකයෙක්
සහ ග්‍රන්ථ
කර්තෘවරයෙක් වූ ඩෙනිස්
ගුලේ මහතා ඊළඟ
දේශනය කළේය. ඔහු මාස

3 ක් පමණ සර්වෝදයට පැමිණ, සර්වෝදය පිළිබඳ ග්‍රන්ථයක් ද ලියා
තිබූ විද්වතෙකි. සර්වෝදය පිළිබඳ ඇගයීමක් කළ කිහිප වරක්ම

විශ්ව විද්‍යාලයේ සමාජ විද්‍යා පිළිබඳ මහාචාර්ය ඩෙව්ලෙෆ් කැන්ටවුස්කි තවත් තේමා දේශනයක් කළේය. ජපානයේ ටෝවා විශ්ව විද්‍යාලයේ මහාචාර්ය ඔසාමි මුරෝ ද, ඉන්දියාවේ සුප්‍රසිද්ධ නාමික විද්‍යාඥයකු වූ ආචාර්ය පරමේශ්වර රාමි මහතා ද,

ජායාරූප: 123 සමුද්‍රවට සහභාගි වූවන් සමඟ අදහස් හුවමාරු කර ගනිමින්

සුප්‍රසිද්ධ කැනේඩියානු විනිශ්චයකාරවරයෙක් වූ කැනඩාවේ තෝමස් බර්ජර් මහතා ද, ඊ.එෆ්. ෂුමාකර් මහතා සමඟ යෝග්‍ය තාක්ෂණය පිළිබඳ සුප්‍රසිද්ධ ආයතනයක් වූ අයි ටී ඩී ජී (ITDGI) ආයතනය පිහිට වූ ආචාර්ය ජෝර්ජ් මැක්රොබ් මහතා ද ධර්මය සහ සංවර්ධනය යන ලෝක ප්‍රසිද්ධ වූ පොත සර්වෝදය පිළිබඳව ලියූ මහාචාර්ය ජොආනා මේසි මහත්මිය ද, මහාචාර්ය ඩබ්ලිව්. එම්. කේ. බී. විජේතුංග මහතා, මහාචාර්ය නන්දසේන රත්නපාල මහතා ආදී වූ විද්වතුන් මෙම සම්මේලනයේ දේශන සහ සාකච්ඡාවලට ඉතා උනන්දුවෙන් හවුල් වූහ.

ශ්‍රී ලංකාවෙන් ගිය සෙසු පිරිස අතර, චිරමන් ජිනදාස, පී. හේවාචිතාරණ, විලියම් කන්දගේ, ටී.එස්. සිල්වා ආදී මහත්වරු වූහ.

තෙදර්ලන්තය වෙනුවෙන් ආචාර්ය ජෙප් ටියුනිස් මහතා ද, ටොන් ඩිවයිල්ඩ් මහතා ද, ජර්මනිය වෙනුවෙන් වෙනමාර් ෂෙරර් මහතා ද, මහජන චීනය වෙනුවෙන් පිංසිං මහතා ද, නෝර්වේ රාජ්‍යය වෙනුවෙන් ඔඩ්මන් හොලාස් මහතා ද, බෙල්ජියම් වෙනුවෙන් ජැක් ජැන්සන් මහතා ද සහභාගි වූහ.

මෙම සමුළුවේ වාර්තාවන්, එයට සහභාගි වූ විද්වතුන්ගේ මාර්ගයෙන් ලෝක සංවර්ධනය පිළිබඳව උනන්දුව දක්වන වෙනත් විද්වතුන් අතරට එකතු වීමක් සිදුවිය. එදා සිට අද වනතුරු ලෝකය පුරා විවිධ පිරිස් සමඟ සර්වෝදය විසින් අදහස් අතින් මෙන්ම සම්පත් අතින් ද හුවමාරුවක් සිදුවන්නේ, මේ දින තුන ඇතුළත වැටුණු පදනම නිසා යැයි මම කල්පනා කළෙමි.

‘සිල්කා’ සහ ‘ඉරෙඩි’ සම්බන්ධය

එ ක්ෂණික නවසිය අසූව දශකයේ මුල් යුගයේ දී අප්‍රිකාවේ සහ දකුණු අමෙරිකාවේ රටවල ග්‍රාමීය සංවර්ධනය සඳහා මගේ කාලයෙන් සැහෙන කොටසක් ගත කළෙමි. මේ සඳහා විශේෂයෙන් මා සම්බන්ධ වූ ජාත්‍යන්තර ආයතන දෙකක් තිබුණේය. එක් ආයතනයක් සිල්කා - CILCA - ආයතනයයි. එහි සභාපති වශයෙන් එයට නායකත්වය දුන්නේ, එවකට බ්‍රැන්ඩයිස් විශ්ව විද්‍යාලයේ මහාචාර්යවරයෙක්ව සිටි රුත් මෝගන්තව් මැතිනියයි. ඉරෙඩි - IRED - අනිත් ආයතනයයි. ඉරෙඩි ආයතනයට නායකත්වය දුන්නේ වින්සන්ට් ෆර්නන්ඩ්ස් මහතායි.

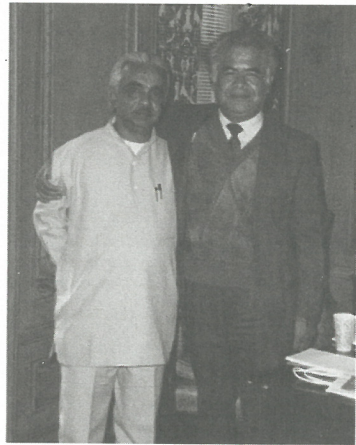
රුත් මෝගන්තව් මැතිනිය, අමෙරිකාව වෙනුවෙන් එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ නියෝජිත වශයෙන් සිටි ඇන්ඩ්‍රියා ගේ මහතාගේ නියෝජ්‍ය ලේකම් වශයෙන් කලක් ක්‍රියා කළාය.

ජායාරූප: 124 ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි ඉරෙඩි කණ්ඩායමක්

ඇන්ඩ්‍රියාගේ මහතා විසින් ජිනිවා නගරයේදී ලෝක ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානයේ කළ ‘මැග්ඩ්‍රිගල්’ දේශනයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ සර්වෝදය ආයතනය පිළිබඳවත්, මෙක්සිකෝවේ ‘ප්ලැන් පබ්ලෝ’ - PLAN PABLO ආයතනයත් ආදර්ශ ජනනා සහභාගිත්වක ආයතන හැටියට සඳහන් කර තිබේ. මේ පිළිබඳ උනන්දුවක් දැක්වූ මහාචාර්ය රුන් මෝගන්තව් මැතිනියට මේ ආයතන දෙක සම්බන්ධ කොට සිල්කා නැමති අප්‍රිකාවේ සහ දකුණු අමෙරිකාවේ සාගතයට මුහුණ දීම සඳහා ආහාර

ජායාරූප: 125 මහාචාර්ය ජිමෙතිස් සමග මෙක්සිකෝවේ දී

නිෂ්පාදනය සඳහා ආයතනයක් බිහි කිරීමට තීරණය කළාය. මේ පිළිබඳව මට ලිපියකින් දැන්වූ එතුමිය, මෙක්සිකෝවේ පවත්වනු ලබන පළවෙනි සිල්කා රැස්වීමට පැමිණෙන ලෙස ආරාධනා කළාය. මට මතක හැටියට මෙය 1980 දී පමණය. මගේ අවිචේක්ෂිත බව නිසා ඒ අවස්ථාවේදී මට යෑමට නුපුළුවන් වූ නිසා, ඒ වෙනුවට මා සමග මූලස්ථානයේ වැඩ කළ නෙදර්ලන්ත ජාතික ටොන් ඩිවයිල්ඩ් මහතා පිටත් කර හැරියෙමි. ඊට මාස කිහිපයකට පසු මා අමෙරිකාවට ගිය අවස්ථාවේ දී නිව්යෝක් නුවර ඇයගේ කාර්යාලයේ දී සහ බොස්ටන්හි පිහිටි ඇයගේ නිවසේදී ඇය සමග සාකච්ඡා පැවැත්විමු. මා මෙන්ම, නීතා ද ඇයගේ කුළුපග මිත්‍රයන් වීමු. ඉන්පසු මා බොස්ටන් ගිය සෑම අවස්ථාවකදීම ලැහුම් ගත්තේ රුන්ගේ නිවසේය. ඇයගේ ස්වාමි පුරුෂයා වන හෙන්රි මෝගන්තව් සහ දරුවන් ද, පවුලේම කෙනෙක් හැටියට මා ගිය සෑම අවස්ථාවකදීම ආදර සත්කාර කළහ.

1981 වර්ෂයේ දී ‘සිල්කා’ විධායක කමිටු රැස්වීම මොරටුවේ සර්වෝදය මූලස්ථානයේ දී ඉතා සාර්ථකව අපි පැවැත්විමු. මේ සඳහා රුන් මෝගන්තව් මැතිනිය මෙන්ම, මෙක්සිකෝවේ පබ්ලෝ ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ ජිමිනිස් මහතා ද, මාලි රටේ ඇමතිවරයෙක් මෙන්ම, මහ බැංකුවේ අධිපති වශයෙන් ද සේවය කළ සිල්කා ආයතනයේ විධායක අධ්‍යක්ෂ වශයෙන් අප පත් කළ අලි සිසි මහතා ද ඇතුළු ජාත්‍යන්තර විශේෂඥයින් රැසක් ම මෙම රැස්වීමට සහභාගි වූහ.

ඉන්පසු මාලි, සිම්බාබ්වේ, ටැන්සානියා, මෙක්සිකෝ සහ නෙදර්ලන්තය යන රටවලදීද ඉතාලියේ සුප්‍රසිද්ධ බෙලාජියෝ සම්මන්ත්‍රණ මධ්‍යස්ථානයේදීද අපගේ රැස්වීම පැවැත්විමු.

මෙක්සිකෝ, මාලි, සිම්බාබ්වේ, ටැන්සානියා ආදී වූ අප්‍රිකානු සහ ලතින් අමෙරිකානු

රටවලින් අධ්‍යයනය සඳහා නියෝජිතයින් ගෙන්වා ගෙන අපට හැකි පමණින් සර්වෝදය දර්ශනය සහ සංවර්ධන ක්‍රම ඔවුන්ට කියා දීමු.

මේ අතර විත්සන්ට් ආර්තන්ඩ් මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් ඇරඹී ඉරෙඩ් ආයතනයේ අප්‍රිකානු රටවල ප්‍රජා නායකයින් සර්වෝදයට ගෙන්වා, ක්ෂේත්‍ර වාරිකා සහ දේශන මාර්ගයෙන් එම රටවල ප්‍රයෝජනය සඳහා අපේ අත්දැකීම් බෙදා දුන්නේය. මේ වැඩ සටහන සඳහා විශේෂයෙන් අප සංවිධානය වෙනුවෙන් වගකීම් ඉටු කළේ මාර්ග ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂව සිටි අපේ චන්ද්‍රා ද සොයිසා සොනොයුරායි.

ඡායාරූප: 126 රූත් මෝහන්තව මැතිනිය

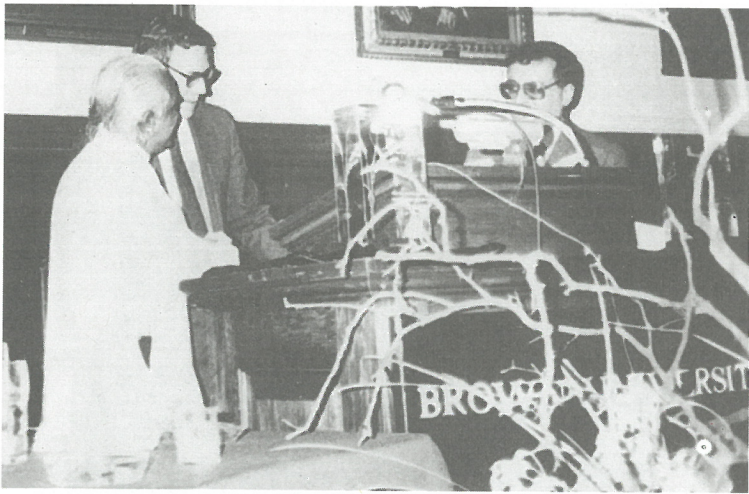

ඡායාරූප: 127 මෝහන්තව පවුලේ අය

මේ කාලයේදීම මහාචාර්ය රුන් මෝගන්තව් සේවය කළ තවත් විශ්ව විද්‍යාලයක් වූ, අමෙරිකානු රෝඩ් දූපතේ පිහිටි බ්‍රවුන් විශ්ව විද්‍යාලය විසින් ඇලන්ෂෝන් ෆයිනස්ටයින ජාත්‍යන්තර ත්‍යාගයක් පිහිටුවන ලදී. මේ ත්‍යාගය පිරිනමන්නේ ආහාර හිඟයෙන් ලෝකයා මුදා ගැනීම විශිෂ්ට සේවයක් කළ පුද්ගලයන්ට සහ ආයතනවලටය. 1986 දී මෙම ලෝක සාහිති නිවීමේ සම්මානය ප්‍රථම වරට දිනා ගැනීමේ භාග්‍යය මට උදා විය. බ්‍රවුන් විශ්ව විද්‍යාලයේ මෙම ත්‍යාගය පිළිගැනීමේ උත්සවයට නිත්‍යාත් සමග මම සහභාගි වීමි. සිල්කා රැස්වීම්වලදී රුන් මෝගන්තව් මැතිනිය සහ අලිසිය මහතා කෙසේ නමුත්, සර්වෝදය ස්වේච්ඡා සේවකයන් දෙපළක් එහි සර්වෝදය ආරම්භ කිරීම සඳහා මාලි රටට එවන ලෙස මගෙන් ඉල්ලීම් කර තිබුණේ ය. මේ පිළිබඳව මා කල්පනා කර මින් සිටින විට හදිසියේම පෙම් සබඳකමකින් විවාහ වන දෙපළක් මට හදිසියේ ම මුණ ගැසුණේය.

ඊළඟ පරිච්ඡේදයෙන් එම කතාව විස්තර කරමි.

ජායාරූප: 128 ලෝක සාහිති නිවීමේ ත්‍යාගය ඇලන් ෂෝන් ෆයිනස්ටයින මහතා අතින් ලබාගත් අවස්ථාව

මාලි රටෙන් නම්බුනාම ලැබූ අපේ සුබසේන සහ අනුලා

අනුලා නංගි කැගලූ දිස්ත්‍රික්කයේ මාවනැල්ල ගමේ උපන් තරුණියකි. සුබසේන මල්ලි බලපිටියේ උපන් තරුණයෙකි. මේ දෙදෙනාම පාසල් හැර ගිය විගස ස්වේච්ඡා සේවකයන් හැටියට සර්වෝදයට බැඳී විවිධ ස්ථානවල සේවය කළහ. දිනක් මා සහ නීතා කුලියාපිටිය මධ්‍යස්ථානයට ගිය අවස්ථාවකදී, මේ දෙදෙනා ලජ්ජාවෙන් හයෙන් මෙන් මා ඉදිරියට පැමිණියහ.

අනුලා සුදුසු. ටිකක් මහනය. එතරම් උස නැත. වඩා කළු පැහැයට හුරු පෙනුමක් ඇති සුබසේන, උසට සරිලන මහතින් යුත් ප්‍රසන්න තරුණයෙකි. මේ දෙදෙනා දුටු හැටියේම මට කල්පනා වූයේ

ජායාරූප: 129 අලි සිසි මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පැවැති ගැමි හමුවක්

මාලි රටට යැවීමට මා සොයමින් සිටි ස්වේච්ඡා සේවකයන් දෙදෙනා හැටියට මොවුන් සුදුසු බවයි. මොවුන්ගේ මුහුණු දුටු මට හැඟී ගියේ එයට මගක් පෑදී ගෙන එන බවයි.

ජායාරූප: 130 සිහිති හවුල් රැස්වීමක්

‘මොකද දෙන්නම ලජ්ජාවෙන් වගේ ප්‍රේම සම්බන්ධ යක් වත් ඇති කරගෙනද?’ මම ඇසිමි.

අනුලා දැනින්ම මුහුණ වසා ගත් අතර, සුබසේන මල්ලි එක් අතකින් හිස කසමින් ‘ඔව් සර්’ යනුවෙන් පැවසීය.

“දෙන්නා හොඳට ගැලපෙනවා. මගේ කැමැත්ත ඔබටයි. එහෙම නේද?” යනුවෙන් නීතාගෙන් ඇසුවෙමි. සිනාමුසු මුහුණින් ඇය කියා සිටියේ “ඔව්, ඔව් හොඳට ගැලපෙනවා” යනුවෙනි.

“මාසයක් ඇතුළත විවාහ කටයුතු සංවිධානය කර ගන්න. අවශ්‍ය දෙයක් කියන්න. මම ඔය දෙන්නාව අවුරුදු දෙකකට මධුසමය ගත කිරීමට මාලි රටට යවනවා. කැමතිද?” දෙදෙනා උනුනුන්ගේ මුහුණු

බලා කැමතියි කීහ. “හැබැයි එක් කොන්දේසියක් තියෙනවා. එහි සිටින කාලය ඇතුළතදී දෙදෙනා තුන්දෙනා නොවීමට වගබලා ගන්න ඕනෙ.”

ජායාරූප: 131 අනුලා ගමේ කාන්තාවන් සමග

මේ මුණගැසීම සිදුවූයේ 1982 මැයි මස දෙවැනි සතියේයි. එක් අතකින් විවාහ මංගල්‍යයට සුදානම්වීමත්, අනිත් අතින් ගුවන් බලපත්‍ර ලබාගෙන

ප්‍රාශ්‍ය හරහා බටහිර අප්‍රිකාවේ පිහිටි මාලි රටට යෑමට සුදානම් වීම ද මොවුන්ට සිදුවිය.

1982 ජූලි 13 වන දින මාතරදී මොවුන්ගේ විවාහයට අත්සන් තැබිණි. ඊට දින 03 කට පසු කටුනායක ගුවන් තොටුපළින් ඔව්හු ප්‍රංශයේ පැරිස් ගුවන් තොටුපළට ද, ඊට දෙදිනකට පසු 18 වැනිදා මාලි දේශයේ අගනුවර වන

ඡායාරූප: 132 ගමේ කරත්තයක්

බමාකෝ වෙත ද ළඟා වුහ. රුත් මෝගන්තව් මැතිනිය සහ අලිසිසි මහතා පැරිසියේ දී මොවුන්ට සියලු පහසුකම් සුදානම් කර තිබූ අතර, බමාකෝ නගරයේදී ද අවශ්‍ය කටයුතු සුදානම් කර තිබිණි.

මේ දෙදෙනාම දැන සිටියේ සිංහල භාෂාව පමණකි. යන්නම් ඉංග්‍රීසි වැකියක් දෙකක් දැන සිටියත්, ප්‍රංශ භාෂාව කෙහෙත්ම දැන සිටියේ නැත. මාලි රටේ දී භාෂාව ප්‍රශ්නයක් නොවන බව, මම ඔවුන්ට කියා තිබුණි. හදවතින් හදවතට කතා කිරීම අපහසු නොවන බව මම විශේෂයෙන් අනුලා නංගිට පවසා තිබුණෙය. එහෙත් බමාකෝ සිට ඔවුන් ගිය සිගු දිස්ත්‍රික්කයේ ටෝකෝ ගම්මානයේ ගත කළ මුල් දවස්වලදී, අනුලා නංගි ඇඬු කඳුළින් සිටි බව මම දැන ගතිමි.

මේ දෙදෙනා එහි යෑමට පෙර මූලික කටයුතු සංවිධානය කිරීමට මා මාලිවලට ගොස් තිබුණි. මා ද ප්‍රංශ භාෂාව හෝ බම්බරා භාෂාව

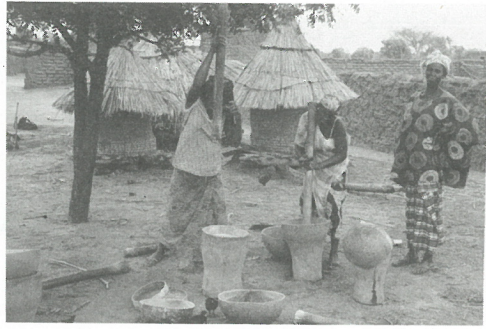
ඡායාරූප: 133 ගමේ පිදක් හෙ අනුලා නංගි

කතා කිරීමට දැන සිටියේ නැත. මම මුලින්ම ටෝකෝ ගම්මානයට ගිය දිනයේ දී මා සමග එහි ගිය අලිසිසි මහතා ඇතුළු උසස් නිලධාරීන් මගෙන් ඇසුවේ දැන් ගමේ අය සමග කතා කරන්නේ කෙසේද කියාය. මෝටරියෙන් බැස්ස මම කෙලින්ම මැටියෙන් සාදා තිබූ කුඩා රවුම් ගෙවල්වල

සිටි ගැහැනු - පිරිමි ළමයින් අතරට ගියෙමි. මම කෙලින්ම ඔව්හු සමග සිංහලෙන් කතා කළෙමි. ඔවුන් ද සිතා සෙමින් මා සමග බම්බරා

භාෂාවෙන් කතා කළහ. මා ඔවුන් සමග විනෝදයෙන් කතා කරනු දුටු එම නිලධාරීහු මා සිටින තැනට වුත් එකතු වූහ. ඒ වන විට මා මිනිසුන් සමග හඳවනින්ම මිත්‍රත්වයක් ඇති කරගෙන ඉවරය. එතැන සිට සර්වෝදය ගැන කෙටි

ජායාරූප: 134 ගමේ දර්ශනයක්

විස්තරයක් කළ මා, එම නිලධාරීන් මාර්ගයෙන් ටෝකෝ ජනතාවට කරුණු කියා දී, මම අපේ සර්වෝදය සේවකයින් දෙපළක් එව්වොත් ඔවුන් බලා ගන්නවා දැයි විමසිමි. ඔවුන් එක වරම කැමැත්ත පළ කළ අතර, මේ දෙපොළ එම ගමට යන විට ගම්වාසීන් ඔවුන් බලාපොරොත්තුව සිටි බවට සැකයක් නැත.

1982 - 84 කාලය තුළදී තමන්ගේ සේවය ගම් එකකින් පටන් ගත් ඔව්හු ගම් 10ක් දක්වා ව්‍යාප්ත කළහ. මෙම ගම්මානවල වැසියෝ 100%ක්ම මුස්ලිම් අය වූහ. අපේ මිණුම්දඩු වලින් බලන විට, ඔවුන් ගෝත්‍රීය ගති පැවතුම් ඇති අය වුවත් සර්වෝදය ප්‍රජා සංවර්ධන

ජායාරූප: 135-මාලි: අප පැළ කළ පළමු කොහොඹ ගස

ක්‍රමවේදයන් උපයෝගී කර ගනිමින් මේ දෙදෙනා විසින් විවිධ සංවර්ධන ශූභසාධන සහ කෘෂි ආර්ථිකය දියුණු කිරීමේ කටයුතු කරන ලදී. එම කටයුතු අතර පහත සඳහන් අංශ විශේෂයෙන් සඳහන් කළ හැකිය:

කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය උපකරණ, බීජ, පොහොර ලබා දීම.

පෙරපාසල්, පෝෂණ වැඩ සටහන් ආරම්භ කොට ප්‍රාථමික පාසලක් දක්වා වර්ධනය කිරීම.

මාතෘ සායනාගාරයක් හා ග්‍රාමීය බෙහෙත් ශාලාවක් ඉදි කිරීම.

බීජ වර්ග එක්රැස් කිරීමේ ගබඩාවක් ඉදි කිරීම.

බීමට ජලය ලබා ගැනීමට
 ළිං ඉදි කිරීම මෙම එක් ළිඳක
 ගැඹුර මීටර් 30-35 ක් පමණ වේ.
ගෙවතු වගා වැඩ සටහන්:

ළමුන් හා කාන්තාවන්
 සඳහා ඉතිරි කිරීමේ වැඩ සටහන්
 හඳුන්වා දීම හා පවත්වා ගෙන
 යාම

ඡායාරූප: 136 - මාලි: අනුලාගේ ළමා මධ්‍යස්ථානය

මේ දෙදෙනාට උදව් වූ ආයතන අතර සර්වෝදය ජාත්‍යන්තරය,
 සිල්කා ආයතනය, රොකෆෙලර් ආයතනය, එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන
 අරමුදල, මාලි රටේ කෘෂිකාර්මික සහ ග්‍රාම සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය
 වශයෙන් සඳහන් කළ හැකිය.

ආචාර්ය ජෝන් පීනෝ විසින් සංවිධානය කරන ලද රොකෆෙලර්
 පදනමේ පාලක සභාවේ රැස්වීමකට මේ දිනවල මට සහභාගිවීමට
 ලැබුණි. 1893 දී ස්වාමි විවේකානන්ද තුමාගේ උපදේශය අනුව
 රොකෆෙලර් ස්වාමිවරයා විසින්, රොකෆෙලර් පදනම ආරම්භ කළ
 ආකාරය මම එම පදනමට මතක් කර දුනිමි. එයට කළගුණ සැලකීමක්
 වශයෙන් ඒ අයට කළ හැකි උදව්වක් තිබේ දැයි මගෙන් ඇසීය. මාලි
 රටේ අපේ සංවර්ධන වැඩට උදව් වන්නැයි මම ඔවුනට පැවසිමි. එහි
 ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මාලි රටේ බමාකෝ සිල්කා ගිණුමට ඩොලර්
 35000 ක ආධාරයක් මේ දෙදෙනාගේ කටයුතු සඳහා සිල්කා ආයතනයට

ලබාදීමට මට හැකි
 විය.

ඡායාරූප: 137 - මාලි: ගම් තැරැම්ම

මේ අතර 1984
 ජනවාරි 21 වන දින
 මහජන සේවය
 සඳහා මාලි සමූහ
 ආණ්ඩුවෙන් පිරි
 නැමෙන ඉහළම රාජ්‍ය
 සම්මානය වන
 එංගලන්තයේ නයිට්
 පදවියට සමාන
 ෂෙවලියර් සම්මානය,

සුබසේන මල්ලීට සහ අනුලා නංගිට පිරිනැමීමට තීරණය කර තිබුණි.

එහි උත්සවය තිබුණේ බමාකෝ අගනුවර ග්‍රැන්ඩ් හෝටලයේදීය. දිනය 1984 මැයි 31 වනදාය. මෙම උත්සවයට සහභාගි වන ලෙස ඒ අවස්ථාවේදී අමෙරිකාවේ සිටි මගෙන් මහාචාර්ය රුත් මෝගන්තව් මැතිනිය ඉල්ලා සිටියා ය. මේ

ජායාරූප: 138 - මාලි: අනුලාගේ නිවස

පිළිබඳව සුබසේන මල්ලි වාර්තා කර තිබුණේ මෙසේය:

“එම නිල උත්සවය මාලි රටේ උප ජනාධිපතිතුමාගේ හා සර්වෝදය නායක ආචාර්ය ඒ. ටී. ආරියරත්න මැතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 1984 මැයි මස 31 දින බමාකෝ අගනුවර ග්‍රැන්ඩ් හෝටලයේ දී පැවැත්වුණි.”

මාලි රටේ මව් භාෂාව වන බම්බරා හෝ රාජ්‍ය භාෂාව වන ප්‍රංශ නොදැන සිටි අප, ඔවුන් සමග කටයුතු කරන්නේ කෙසේ දැයි සභාපතිතුමාගෙන් විමසූ විට, එතුමා පැවසුවේ ඒ රටේ මිනිසුන් දිනා ආදරයෙන් බලන්න, කරුණාව දක්වන්න, හඳවනේ භාෂාවෙන් කතා කරන්න. එතකොට ඔය දෙන්නට භාෂාව තේරෙයි.

සම්මාන ප්‍රදානය කිරීමේ උත්සවයට සභාපතිතුමා අමෙරිකාවට ගොස් සිට මාලි දේශයට එන්න සුදානම් වූ අවස්ථාවේ රුත් මෝගන්තව් මැතිනිය ‘සභාපතිතුමා ගෙන් අහල නියෙනව ඔබ මොනවද මාලි දේශයට ගෙනියන්නේ’ කියලා. මොහොතක් කල්පතා කළ සභාපතිතුමා පවසා ඇත්තේ ‘මම මාලිවලට වැස්ස ගෙනියනවා’. එතුමා බමාකෝ ගුවන් තොටුපළට පැමිණි පසු අලිසිසි මහතාට මුලින්ම පැවසුවේ, තමා මාලිවලට වැස්ස ගෙනා බවයි. ඒ දිනවල අප සිටි දිස්ත්‍රික්කයේ උෂ්ණත්වය සෙන්ටිග්‍රේට් අංශක 38-40 අතර විය. දින දෙකකට පසු අප සිටි ගම්මානයට පැමිණි සභාපතිතුමා, සීග්‍ර දිස්ත්‍රික්කයේ දේශපාලන නායකයන්, රාජ්‍ය නායකයන්, හමුදා ප්‍රධානීන් හා විශාල ජනතාවක් විසින් පිළි ගන්නා ලදී. ඔහු උත්සව සභාව අමතා කතා කරමින් පැවසුවේ ද, මම මාලිවලට වැස්ස ගෙනා බවයි එතන සිටි බොහෝදෙනා සිනාසුනා. ඔවුන් සිනාසුන එම කාලය තුළ අප සිටි ගම්මානයට එය කිසිසේත් වැසි නොලැබෙන කාලයක් බැවින් එළිමහන් තැනකට වී

අනස් කුස දෙස බලාගෙන ආරියරත්න මහතා සමාධි ගත වූවා සේ පැය භාගයක් පමණ සිටියා. සියලුදෙනාම වෙන්ත යන්නේ කුමක්ද යන්න බලා සිටි අතර නැවත පිරිස වෙත පැමිණි සභාපතිතුමා, ඔබ සියලු දෙනාමත් දෙවියන්ට යාඥා කරන්න වැස්ස ලබා දෙන්න කියලා. ඔවුන් සභාපතිතුමා අනුගමනය කරමින් අනස දෙසට අත් උස්සා, වැස්ස ලබාදෙන ලෙස ඉල්ලා සිටියා. ගත වූයේ නිමේෂයකි. සියලුදෙනා පුදුමයට පත්කරමින් ධාරානිපාත වර්ෂාවක් කඩා හැටුණා. සියල්ලෝම විමනියටත් පුදුමයටත් පත් වූහ.”

සුබසේන මල්ලි ඉපදුනේ 1955 ජනවාරි 9 වැනිදාය. අනුලා නංගී ඉපදුනේ 1955 මැයි 23 දාය. ෂෙවලියර් සම්මානය හිමි කරගත් ළාබාලම දෙන්නා මොවුන්ය. ඒ වන විට ඔවුන්ගේ වයස අවුරුදු 27කි. දැන් සුබසේන මල්ලි සර්වෝදය සංගමයේ උප සභාපතිවරයෙක් සහ නියෝජ්‍ය විධායක අධ්‍යක්ෂකවරයෙක් හැටියට ක්‍රියා කරයි. අනුලා නංගී ඔවුන්ගේ දියණියන් තිදෙනා වන උන්මාලි, රසිකා සහ සරලා සමග නිවසේ ගත කරති. මේ දෙපළ මට දුන් පොරොන්දුව ඉටු කරමින් වැඩිමහල් දියණියක ලංකාවට පැමිණි පසු හිමි කර ගත්හ.

ජායාරූප: 139 - මාලි: සුබසේන, අලි සිසි මහතා, අනුලා හා මම

විමුක්තියේ නව ආලෝක ධාරාවක්

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ 1981 උපාධි ප්‍රදානෝත්සවය පැවැත් වූයේ මාර්තු මස 7 වැනිදාය. මෙදින මහාචාර්ය පණ්ඩිත හම්මලව සද්ධානිස්ස නායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේටද, මා හට ද සාහිත්‍යශූරී (D.LITT.) සම්මාන උපාධිය පිරිනමන ලදී. මා හඳුන්වාදීමේ කතාව කළේ ආචාර්ය ටී.බී. කාන්ගහආරච්චි මහතාය. මෙදින උපාධි ප්‍රදානෝත්සවයේ දේශනය පැවැත්වීමේ භාරදුර කාර්යය මට පැවරී තිබුණි. මා කළ දේශනයේ මාතෘකාව වූයේ “විමුක්තියේ නව ආලෝක ධාරාවක්” යන්නයි.

ජායාරූප: 140 කුලපති ආචාර්ය ටී. ඩබ්ලිව්. අදිකාරම් මැතිතුමා සාහිත්‍යශූරී උපාධිය පිරිනැමීම

මේ වන විට ලෝකයේ විශ්ව විද්‍යාල අසුවකට අධික සංඛ්‍යාවක මම දේශන පවත්වා ඇත්තෙමි. විවිධ ගරු සත්කාර, තම්බුනාම, ප්‍රශංසා ද ලැබ ඇත්තෙමි. එහෙත් තමන්ගේ රටේ තමන් අධ්‍යාපනය ලැබූ විශ්ව විද්‍යාලයෙන්ම ශාස්ත්‍රීය පිළිගැනීමක් ලැබීම, මගේ ඉමහත් සංතෝෂයට හේතු වූ බව කිව යුතුය.

මා විසින් දාර්ශනික ක්ෂේත්‍රයට මෙන්ම, සංවර්ධන ක්ෂේත්‍රයට ද බෞද්ධ ධර්මය ආශ්‍රිතව යම් මෙහෙවරක් ඉටු කළ බව ලෝකයේ බොහෝ විද්වතුන් පිළිගෙන තිබුණි. එහෙත් මහාචාර්ය නන්දසේන රත්නපාල මහතා මා විසින් ලියන ලද නිබන්ධන සහ පවත්වන ලද

දේශන බොහොමයක් එකතු කොට, පොත් හතක් මගේ නමින් සම්පාදනය කොට නෙදර්ලන්තයේ සහ විශ්ව ලේඛා ප්‍රකාශන ආයතනයේ අනුග්‍රහයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කොට තිබුණු නිසයි, මේ පිළිගැනීම ශාස්ත්‍රීය පර්ෂදයකින් මට ලැබුණේ. මේ නිසා මා එතරම් උනන්දුවක් නොදැක්වූ සෛන්ධාන්තික අංශ කෙරෙහි මා උනන්දු කළ එම සුප්‍රසිද්ධ සමාජ විද්‍යාඥ මානව විද්‍යා විශේෂඥ මහාචාර්ය තන්දසේන රත්නපාල ශූරීන්ට මගේ ගෞරව ප්‍රණාමය පිරිනමමි.

මා කළ උපාධි ප්‍රදානෝත්සව දේශනය මෙසේය:

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ සනාතන සභාව සහ පාලක සභාව විසින් පිරිනමන ලද සම්මාන උපාධිය පිළිගැනීම මා බාර ගත්තේ නිහතමානී හැඟීමකින් යුතුවය. මෙම විශ්ව විද්‍යාලයෙන්ම ශාස්ත්‍රාලෝකය ලත් කෙනෙකු හැටියට මම මෙම ප්‍රීතිමත් අවස්ථාව ලබාදීම ගැන උප කුලපතිතුමාටත්, සනාතන සභාවටත්, පාලක සභාවේ සාමාජිකයන්ටත් මාගේ කෘතඥතා පූර්වක ස්තූතිය පිරිනමමි.

මේ සන්ධ්‍යාවෙහි මා ඔබ ඉදිරිපිට නැගී සිටින්නේ විශේෂ වගකීම් දෙකක් බාරගත් පුද්ගලයකු ලෙසය, පළමුවන වගකීම සම්මාන උපාධිය පිළිගැනීම වන අතර, මා බාරගත් දෙවන වගකීම වනුයේ පළමු වරට මගේම රටේ විද්වත් පර්ෂදය සඳහා මෙම උපාධි ප්‍රදානෝත්සව දේශනය පැවැත්වීමට කරන ලද ආරාධනය පිළිගැනීමයි. ශාස්ත්‍රීය අතින් මගේ සීමාවන් ගැන නිහතමානී අවබෝධයක් ඇතිව, මගේ ශක්ති ප්‍රමාණයේ හැටියට මෙම දේශනය පැවැත්වීමට මහත්සි ගනිමි.

මෙම උපාධි ප්‍රදානෝත්සවයේදී දීර්ඝ වූත්, ශාස්ත්‍රීය වූත් දේශනයක් පැවැත්වීමට මම අදහස් නොකරමි. මට ශාස්ත්‍රීය තත්වයක් ලැබී තවමත් ගත වී ඇත්තේ මිනිත්තු කිහිපයකි. එහෙත් අපේ රටේ ඉතිහාසයේ වත්මන් අවස්ථාවේදී ක්‍රියාත්මක වන අධ්‍යාපන කාර්යාවලිය පිළිබඳව විශේෂයෙන් විශ්ව විද්‍යාලීය අධ්‍යාපනය පිළිබඳව මගේ අදහස් කිහිපයක් ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට අදහස් කරමි.

තුන්වන ලෝකය නමින් හැඳින්වෙන වෙනත් බොහෝ රටවල් මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාව ද කාර්මික යුගයකට එළඹෙමින් සිටී. මේ අතර කාර්මික වූ රටවල් පශ්චාත් කාර්මික යුගයක් ද පසු කොට අනාගතයේ දී ‘සූර්ය බලශක්ති යුගයක්’ හැටියට නම් විය හැකි නව යුගයකට එළඹෙමින් සිටී. පාරිභෝජන මට්ටම් සහ නිෂ්පාදන තාක්ෂණයන්

අතින් වෙනස්කම් තිබුණත්, මෙම ලෝක දෙකටම අයත් රටවල් ආර්ථික වූත්, දේශපාලනික වූත්, සංස්කෘතික වූත්, යම් යම් බැඳීම්වලින් එකිනෙකට සම්ප වී සිටී. වර්තමාන ලෝකයේ කිසිම රටකට වෙනත් රටවල බලපෑම්වලින් තොරව තනි වී පැවතිය නොහැකිය. අපේ ප්‍රයෝජනයට පමණක් උපයෝගී කර ගත හැකි සංවර්ධන රටාවක් හෙවත් ලෝක දර්ශනයක් ද, තබා ගත හැකි නොවේ. අප, අප වෙනුවෙන් යම් දෙයක් සැලසුම් කරන්නේද වර්තමානයෙහි දී එය කළ යුතුව තිබෙන්නේ ද, නව ලෝක සමාජ ක්‍රමයක සංකල්පනාවන් ද අප ඉදිරියේ තබාගෙනය.

පැරණි ලෝක සමාජ ක්‍රමය බිඳ වැටී ගෙන යයි. පසුගිය දශක කිහිපය තුළ බල පැවැත්වූ ප්‍රධානතම බලවේගය වූයේ කෘත්‍රීම වශයෙන් නිර්මාණය කරන ලද ආශාවන් රාශියක් මුදුන්පත් කර ගැනීම සඳහා වඩ වඩාත් භෞතික ධනය සම්පාදනය කිරීමයි. මෙහි ප්‍රතිඵලය වූයේ එතෙක් ද්වි භාවිතව තිබූ බලශක්ති සම්පත් වෙනුවට, ද්විභාවිත නොකළ හැකි හෙවත් නැවත ඇති කළ නොහැකි බලශක්ති ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට වඩ වඩාත් හුරුවීමයි. මෙම අධි බලශක්ති උපයෝගික නිෂ්පාදන, ප්‍රවාහන සහ පාරිභෝගික රටාවන් නිසා මිනිස් ඉතිහාසයේ මෙතෙක් කිසි දිනෙක මුහුණ දීමට සිදු නොවුණු විධියේ භයානක තත්වයකට අද මිනිසා වෙනුවෙන් නොසැපයෙන බවත්, ස්වභාව ධර්මයාගේ සීමා තුළට ගැලපෙන පරිදි මිනිසාගේ ජීවන රටා හැඩ ගස්වා ගත යුතු බවත්, දැන් දැන් මිනිසාට අවබෝධ වී ගෙන එයි. අනාගත ජීවන රටා, නිෂ්පාදන ක්‍රම සංවිධාන සහ අධ්‍යාපන කාර්යාලවලියේ විෂය ක්ෂේත්‍ර තීරණය විය යුත්තේ මෙම අවබෝධය මතය.

18 වන සියවසේදී ඇඩම් ස්මිත් “ජාතීන්ගේ ධනය” (WEALTH OF NATIONS) නමැති පොත ලියන විට සුක්ෂම ශ්‍රම විභජනයේ සහ විශේෂායනයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් නිෂ්පාදනයට ලැබුණු ඉමහත් වාසිය දැක ඔහු මවිතයට පත් විය. මෙම විශේෂායනය අද මනුෂ්‍ය චින්තනයේ සහ ක්‍රියාවලියේ අධ්‍යාපන විද්‍යාව ඇතුළු සෑම ක්ෂේත්‍රයකටම දැඩි සේ ඇතුළුව තිබේ. මෙම අධි විශේෂායනය කෙතරම් දුරට අධ්‍යාපනික ලෝකයේ ද සිදු වී ඇත්දැයි සලකා බලනහොත්, මනුෂ්‍යයකුගේ පෞරුෂය තුළ තිබිය යුතු මූලික ඒකාග්‍රතාව පවා මෙයින් වැසී තිබේ. මිනිසා තම සහෝදර මිනිසුන්ගෙන්ද, ඔහු වටා ක්‍රියාත්මක වන විද්‍යාත්මක සහ තාක්ෂණික කාර්යාලවලියන්ගෙන් ද,

ඔහු ජීවත් වන පරිසරයෙන් ද ඇත් කරන තරමට මෙම විශේෂායන ස්වභාවය බලපා ඇති බව මා පවසන්නේ අනිශ්චයාත්මක ලෙස නොවේ.

මේ නිසා මිනිසාට තම සිත තුළ පැවතිය යුතු සාමකාමී බවත්, තම සහෝදර මිනිසුන් සමග නිබ්බිය යුතු සාමකාමී බවත්, තම ස්වාභාවික පරිසරය සහ ආයතනීය පරිසරයන් සමග නිබ්බිය යුතු සාමකාමී බවත් අහිමි වී තිබීම පුද්ගලයන් නොවේ. මනුෂ්‍ය පෞරුෂය මේ අන්දමින් කඩින් කඩ වීම නිසා ඇතිවූ භයානක ප්‍රතිඵල වඩාත්ම දකින්නට ලැබෙන්නේ විද්‍යාව සහ තාක්ෂණය ඉතාම ඉහළ මට්ටමට දියුණු වී තිබෙන සමාජවලයි. පාරිසරික දූෂණය - පාරිසරික අසමතුලිතතාව, සුබෝපහෝගීත්වයේ ව්‍යාධීන් හැටියට සැලකෙන මානසික, පිළිකා සහ හෘදය සම්බන්ධ රෝග, පවුල් ජීවිතය කඩාකප්පල්වීම සහ සිතාමතා හෝ හදිසි අනතුරක් තුළින් ඇති විය හැකි න්‍යෂ්ටික මහා විනාශයක තර්ජනය යනාදී භයානක තත්ත්වයන් රැසකට ඔවුහු මුහුණ දී සිටිති.

පසුගිය ශත වර්ෂ හතර තුළදී ක්‍රියාත්මක වූ ඓතිහාසික බලවේග යන් නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ ජීවත් වන අපිදු මෙම අවදානම් ලෝක සමාජ ක්‍රමයේ විෂම වක්‍රයට අසුව සිටිමු. බටහිර ජාතීන් අද හසුව තිබෙන අනතුරුදායක තත්ත්වයට යම් ව්‍යාජ පදනමක් මුල් වූයේද වර්තමානයේ අප රටට හඳුන්වනු ලබන කාර්මික ක්‍රියාවලියන් නිසා අප විසින් ද එම ව්‍යාජ සාමාජික පදනමම දමනු ලබන බව පෙනේ. මේ නිසා මගේ කල්පනාවේ හැටියට අපේ විශ්ව විද්‍යාලීය ශාස්ත්‍රීය පරීක්ෂණයන් සහ සෙසු අධ්‍යාපනිකයන් හමුවේ තිබෙන ඉතා බැරෑරුම් අභියෝගය නම්, මේ රටේ අප විසින් අනුගමනය කළ යුතු සංවර්ධන ආකෘතිය සොයා ගැනීමය.

ආර්ථික වර්ධනය මැදි කොට සකස් වූන බටහිර සංවර්ධන ආකෘතිය එලෙසම අපි පිළිගනිමු ද? අසීමිත භෞතිකවාදී ආශාවන් අනුව අපි හැඩ ගැසෙමුද? නැතහොත් හොඳින් තෝරාගත් අපේ ජනතාවගේ මූලික අවශ්‍යතාවන් මුල් වූ සංවර්ධන ආකල්පයන් අපි අනුගමනය කරමු ද? බලශක්තිය බොහෝ සේ උපයෝගී කරගනු ලබන තාක්ෂණයන් සහ පරිභෝජන ක්‍රම අපි පිළිගනිමු ද? බටහිර ආර්ථික විද්‍යාඥයින් විසින් භූමිය, ශ්‍රමය, ප්‍රාග්ධනය, ව්‍යවසාය යනුවෙන් නම් කළ සම්ප්‍රදායික ආර්ථික සාධක හතර මුල් කර ගත් අසම්පූර්ණ ආර්ථික න්‍යායයන් අපි පිළිගනිමු ද? නැතහොත් ඊට ඉඳුරාම වෙනස්

බුද්ධිමත්

වූ ලෝක දර්ශනයක් පදනම් කොට ගත් අපේම ආර්ථික න්‍යායයක් අපි පිළිගනිමු ද? පාරම්පරිකව ‘සම්මා ආජීව’ යනුවෙන් අපට ආවේනික වූ සංකල්පයන් බැහැර කර වර්තමාන රැකියා න්‍යායයන් පිළිගනිමු ද? මගේ අදහසේ හැටියට විශ්ව විද්‍යාලයීය විද්වතුන් ගේ නායකත්වය යටතේ මුළු ප්‍රජාවම විසින් විසඳුම් සෙවීමට මහත්සි ගත යුතු මූලික ප්‍රශ්න මේවාය. මේ පිළිබඳව අපගේ ප්‍රයත්න සාර්ථක වුවහොත් ශතක ගණනාවක් ඉදිරියට මනුෂ්‍ය සංහතියේ පැවැත්ම සඳහා සුදුසු වූ තීරණාත්මක විද්වත් ලෝකයක් අප විසින් උදාකර ගනු ලබනු ඇත.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ඉගැන්වීම්වලින් අපට උරුම වූ ලෝක දර්ශනය කෙරෙහි ඔබගේ අවධානය යොමු කිරීමට මෙහිදී මම කැමැත්තෙමි. අධ්‍යාපනය මිනිසාගේ ආත්මාවබෝධය පදනම් කොට ගොඩනැගිය යුතු බව මගේ විශ්වාසයයි. අධ්‍යාපනයේ සියලුම මට්ටම් -වලදී මනුෂ්‍යයාගේ පූර්ණ පෞරුෂෝදයට ප්‍රමුඛ ස්ථානය දිය යුතු බව ලෝකයේ නොයෙක් රටවල විශ්ව විද්‍යාල ගණනක ශිෂ්‍යයන් හා ගුරුවරුන් සමඟ සම්බන්ධකම් පැවැත්වීමෙන් මා තුළ තහවුරු වී තිබෙන අවල නිගමනයකි. ඉගෙනීමේ කාර්යාවලිය බොහෝ විට බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශනයෙහි සඳහන් වන “වක්ඛුං උදපාදි” යන ඉන්ද්‍රිය ප්‍රබෝධයන් සමඟ මම සමාන කළෙමි. උන් වහන්සේගේ “ඤාණං උදපාදි” යන දේශනය දැනීම ලබා ගැනීම හා සමාන කළෙමි. අධ්‍යාපනයට තුඩුදෙන පූර්ව අවස්ථා හැටියට මෙම ඉන්ද්‍රිය ප්‍රබෝධය සහ දැනීම ලබා ගැනීම සලකන අතර ‘පඤ්ඤා උදපාදි’ හෙවත් ප්‍රඥාවේ උදාව, අධ්‍යාපනය හැටියට මම සලකමි. අධ්‍යාපනය හෙවත් මෙම ප්‍රඥාව ලබන තැනැත්තා ඔහු මුහුණ දී තිබෙන අසතුටුදායක තත්වයන් ගෙන් මිදීම සඳහා ‘විජ්ජා උදපාදි’ හෙවත් විද්‍යා ප්‍රබෝධය ලබයි. මෙම ඉගෙන ගැනීමේ දැනීම ලැබීමේ, ප්‍රඥාව වැඩීමේ සහ විද්‍යාව ප්‍රගුණ කිරීමේ උසස්ම අවස්ථාව අවසාන වන්නේ ‘ආලෝකෝ උදපාදි’ හෙවත් අත්ධිකාරයෙන් සම්පූර්ණයෙන් ඉවත් වී, ආලෝකය උදා කර ගැනීමෙනුයි. මේ අන්දමේ තාර්කික දාර්ශනික වේගාත්මක චින්තන රටාවක් තුළ සාරධර්ම පදනම් කොට අරමුණක් ඇතිව අපේ අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියට නව පදනමක් දැමීමට අපට නුපුළුවන් ද?

මෙවැනි අධ්‍යාපනික දර්ශනයක් පිළිගැනීමෙන් මිනිස් ජීවියකුගේ ආරම්භයේ සිටම හෙවත් මව් කුසෙහි පිළිසිඳගත් අවදියේ සිටම මනුෂ්‍ය සංවර්ධනයට ඉවහල් වන අයුරු පරිසරයක් ගොඩනැංවීමට අපට පුළුවන් වේ. අධ්‍යාපනික ක්‍රියාවලියෙහි ප්‍රතිසංස්කරණයක් සඳහා අපට

සතුව ඇති අගනා විද්‍යාත්මක පදනමක් මෙහිදී අමතක නොකළ යුතුය. එනම් මිනිස් පෞරුෂය වනාහි සදාකාලික වූ නිත්‍ය පදනමක් නැති නාම-රූප ස්වභාවයෙන් එකතුවක් බවත්, නාම ස්වභාවය වේදනා, සංඥා, සංඛාර සහ විඤ්ඤාන යන ස්කන්ධයන්ට වෙන් කළ හැකි බවත්, රූපස්කන්ධය එහි මූලයන් වූ පට්ඨි,ආපේ,තේජෝ,වායෝ යන සතර මහා භූතයන් දක්වා තව දුරටත් විග්‍රහ කළ හැකි බවත් යන මූලික සිද්ධාන්තයි.

මෙම තාත්වික පදනම මත මිනිසාගේ පෞරුෂය උදා කරවීමේ නොනවතින ක්‍රියා මාර්ගයකට අවශ්‍ය වන පාරිසරික සහ භෞතික අවශ්‍යතාවන් සැපයීමට හැකි වන අන්දමට, දැනට විශේෂායනයන්ට යටත්ව තිබෙන විවිධ අධ්‍යාපන කේන්ද්‍රයන් ද විද්‍යාව සහ තාක්ෂණය ද ප්‍රතිසංශෝධනය කළ යුතුවේ. ඕනෑම බුද්ධිමත් සංවර්ධන සැලසුම්කරණීය සහ වැඩසටහන් සම්පාදනීය ව්‍යායාමයක වගකීම විය යුත්තේ, මෙම අවශ්‍යතා සැපිරීමට තුඩුදෙන ඒකාබද්ධ කාර්යාලලියක් මුදා හැරීමය. වෙනත් වචනවලින් කිවහොත්, මෙම දාර්ශනික මට්ටමේදී අධ්‍යාපනික සහ සංවර්ධනමය සංකල්ප සහ ක්‍රියා මාර්ගයන් ද, තාක්ෂණික ක්‍රියාදාමයන් සහ සාමාජික ආයතනයන් ද ඒකාබද්ධ විය යුතුය. එහෙත් අද සිදු වන්නේ මෙය නොවේ. ඉතාම කෙටි කාලීන පැවැත්ම සඳහා අප අපගේ පහසුකම් අනුව අප විසින්ම මවාගනු ලැබූ පටු ලෝකයක අද අපි ජීවත් වෙමු. තව ලෝක සමාජ ක්‍රමයක් සඳහා අද අපට තිබෙන අවශ්‍යතාව නම් වඩා ස්ථිරසාර වූ අපෙන්ම ඇරඹෙන එහෙත් සම්පූර්ණයෙන් වෙනස් වූ පරිණාමයක් ඇති තව ලෝක දර්ශනයක් බිහි කිරීමයි.

කිසිදු බියකින් හෝ පැකිලීමකින් තොරව, බටහිර සංවර්ධන ආකෘතිය අප විසින් ප්‍රතික්ෂේප කළ යුතු වෙයි. ඒවා පිළිගත් කිසිදු සමාජයක් සතුවට හෝ සෑහීමට හෝ පත් වූයේ නැත. බටහිර සමාජවල තිබෙන අන්දමේ පාරිභෝගික මට්ටම් සියලු ජාතීන් අතර ව්‍යාප්ත කිරීමට ලෝකයේ ස්වභාව සම්පත් ප්‍රමාණවත් නොවේ. එම සමාජවල ද එම පරිභෝජන තත්ත්වය තව එක දශකයකුදු ඉදිරියට පවත්වා ගෙන යා නොහැකිය. මෙම ආකෘතිය කිසිදු තැකීමක් නොකොට ඉවත දමමු. කෝටි විසිදෙකහමාරක් පමණ වූ ඇමරිකන් ජාතිකයන් විසින් පරිභෝජනය කරනු ලබන ද්විභාවිත නොකළ හැකි බලශක්ති ප්‍රමාණය මිනිසුන් කෝටි විසිදහකට ප්‍රමාණවත් වන බව පැවසේ.

එසේ නම් අපට බලාපොරොත්තු තැබිය හැක්කේ කොතැනකද? මා විශ්වාස කරන අන්දමට අපේ එකම බලාපොරොත්තුව තැබිය හැක්කේ, අපේ ජනතාවගේ සැබෑ අවශ්‍යතාවන් සපුරාලීමට අපේම ජාතික සම්පත් සහ අපටම ආවේනික වූ යෝග්‍ය විද්‍යා හා තාක්ෂණයක් ම පදනම් කරගත් සංවර්ධන වැඩ සටහන් සම්පාදනය කිරීම තුළිනි. මෙය සාක්ෂාත් කර ගැනීමට නම් බටහිර ශාස්ත්‍රීය ආර්ථික සාධක හතර මත පදනම් වූ ආර්ථික විද්‍යාව ප්‍රතික්ෂේප කොට අපටම ආවේනික වූත්, වඩා පුළුල්වූත් ලෝක දර්ශනයක් පදනම් කරගත් ස්වභාව ධර්මය, පූර්ණ මනුෂ්‍ය පෞරුෂය, සමාජයීය ප්‍රාග්ධනය සහ ජනතා දැනීම් සම්භාරය යන සාධක හතර පෙරමුණු කොටගත් ප්‍රගති මාර්ගයකට අප යොමු විය යුතුය. මෙම ප්‍රගති සාධකයන් ඒකරාශී කිරීමේ කලාව සහ විද්‍යාව ද ඒ සඳහා අවශ්‍ය වන න්‍යායානුකූල රාමුව ද නිර්මාණය කිරීම, විශ්ව විද්‍යාලයයන්හි විද්වතුන් විසින් කල්පනාවෙන් සකස් කළ යුත්තක් බව මගේ විශ්වාසයයි. අපේ විශ්ව විද්‍යාලය සහ සෙසු උසස් අධ්‍යාපනික ආයතනයන් මුහුණ දිය යුතු නියම අභියෝගය මෙයයි.

මෙම අභියෝගය ඉතා විප්ලවකාරී වූත්, ප්‍රායෝගිකව සාක්ෂාත් කර ගැනීමට නුපුළුවන් වන්නා වූත් එකක් හැටියට ඔබට ඇතැම් විට සිතෙනු ඇත. ඒ එසේ නම් වර්තමාන ලෝක සමාජ ක්‍රමය දැනට තිබෙන අන්දමට පිළිගැනීමෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රතිවිපාක ගැන ඔබේ අවධානය යොමු කරන මෙන් කරුණාවෙන් ඉල්ලමි. සර්ව ශුභවාදී ලෙස දශක දෙකක් පමණ ඉදිරියට වර්තමාන ලෝක තත්ත්වය ගැන කල්පනා කර එහි ප්‍රතිවිපාක ගැන නිගමනය කරන විට, ඇති විය හැකි භයානක තත්වය ඔබටම අවබෝධ වනු ඇත. අනිත් අතට සර්ව අශුභවාදී වන ලෙස මම ඔබට නොකියමි. මා ඔබෙන් ඉල්ලා සිටින්නේ මේ තත්වය දෙස තාත්විකව බලන ලෙසයි. නිසර්ගයෙන්ම භෞතිකවාදී සහ හිංසාවාදී වූ, ආපසු හැරවිය නොහැකි බටහිර සංවර්ධන රටාවන් වලට හසු නොවී - අපේම සම්පත් සහ හැකියාවන් ඇතුළත සම බර සංවර්ධනයක අරමුණ තබා ගෙන අප ඉදිරියට ගොස් සැතීමකට පත් වූත් සතුටින් සිටින්නා වූත් සමාජයක් ගොඩනැංවීමට අපේ රටට හැකියාවක් තිබේ.

මෙම අභියෝගාත්මක කාර්යය සඳහා ප්‍රාරම්භක පියවර ගැනීමට මගේ දැනීමේ හැටියට, ලෝකයේ ශ්‍රී ලංකාව හැර වෙනත් රටක් නැත.

ජාතියක් වශයෙන් කාලයෙන් පැරණි වුවත්, වර්තමාන විද්‍යාත්මක සොයාගැනීම් අනුව අනිශ්චිත නවීන හැටියට සැලකිය හැකි වේගාත්මක ලෝක දර්ශනයක් ඓතිහාසිකව අපට උරුමව ඇත. කාර්මිකත්වයට තුඩුදෙන කාර්යාලයක් අප ඇරඹුවා පමණකි. එය තුළ ස්වයංක්‍රීය ප්‍රවේගයක් ඇතිවී වෙනස් කිරීමට අපහසුවීමට පෙර එය ගමන් කරන දිසාව අපට අවශ්‍ය පරිදි තවමත් නිසි මගට යොමු කළ හැකිය. අවංක නායකත්වයටත්, සහේතුක පෙළඹවීමටත් නැමෙන, සාරධර්ම ගරු කරන බහුතර ජනතාවක් තවමත් අප රටේ වාසය කරති. අපට ඇති බාධකය හැටියට මට පෙනෙන්නේ, අලුතින් සිතීමට ඇති බියත්, ප්‍රමාණවත් ධෛර්යයකින් යුතුව ක්‍රියා කිරීමට අප අපොහොසත් වීමත්ය.

මගේ මේ කෙටි දේශනය මෙම විශ්ව විද්‍යාලයේ ආචාර්ය මණ්ඩලයට සහ ශිෂ්‍යයින්ට ආයාචනයක් කිරීමෙන් නිම කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙමි. නව ලෝක සමාජ ක්‍රමයක් ගොඩනැගීමට අවශ්‍ය සම්පූර්ණයෙන් වෙනස් වූ බුද්ධිමය බලවේගයක් මුදා හැරීමට අදට වඩා යෝග්‍ය - තවත් තීරණාත්මක අවස්ථාවක් නැත. නව සංකල්පනාවන් ඉදිරියේ තබාගෙන ධෛර්යයෙන් යුතුව, මෙම අභියෝගය පිළිගෙන, අපේ ජාතියටත් ලෝකයටත් ගැලපෙන විමුක්තියේ නව ආලෝක ධාරාවක් දල්වන ලෙස මම ඔබට ආරාධනා කරමි.*

---

*1981 මාර්තු 7 වන දින සර්වෝදය සභාපති ඒ.ටී. ආරියරත්න මහතා විසින් පැවැත්වූ ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ උපාධි ප්‍රදානෝත්සව දේශනයයි මේ. මෙම උපාධි ප්‍රදානෝත්සව උළෙලේ දී ඒ.ටී. ආරියරත්න මහතාට සාහිත්‍ය ශූරී (D.Litt.) සම්මාන උපාධියද පිරිනමන ලදී.

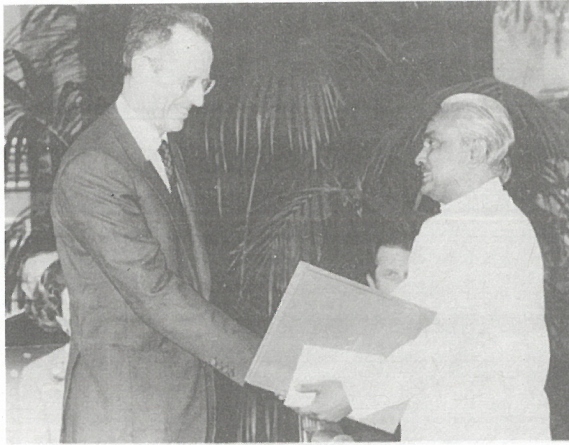

‘බෝධුවිත්’ රාජ්‍ය සම්මානය

අ සියාවේ නොබෙල් ත්‍යාගය යනුවෙන් ජනප්‍රිය වූ මැග්සයිසයි සම්මානය මට ලැබුණේ 1969 අගෝස්තු මාසයේදීය. ඊට වසර 13කට පසු 1982 නොවැම්බර් මාසයේදී, ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය සඳහා විශිෂ්ට සේවයක් කළ තුන්වැනි ලෝකයේ නායකයන්ට පිරිනමනු ලබන ‘බෝධුවිත් ජාත්‍යන්තර සම්මානය’ සඳහා මා තෝරාගනු ලැබූ බව එහි භාරකාර මණ්ඩලයේ සභාපතිතුමා විසින් මට දැනුම් දෙන ලදී. මේ සම්මානය සඳහා ලෝකයේ සියලුම රටවලින් ලැබෙන නාමයෝජනා අනුව විශේෂ පුරිසභාවකින් තෝරා පිරිනමනු ලබන්නකි.

ජායාරූප: 141 සම්මාන සහතික

ඡායාරූප: 142 බෝඩුවින් රජතුමා අතින් සම්මානය පිරිනැමීම

මෙම සම්මානය පළමුවරට සම්මානලාභී දෙදෙනෙක් අතර බෙදී ගියේ ය. 1980 දී පළමුවර පිරිනැමුණු බෝඩුවින් රාජ්‍ය සම්මානය බ්‍රිසිලයේ සුප්‍රසිද්ධ අධ්‍යාපනඥයකු වූ මහාචාර්ය පවුලෝ ෆෙයාරේ සහ ජාත්‍යන්තර කෘෂිකාර්මික පර්යේෂණ විශේෂඥ මණ්ඩලය වෙනුවෙන් ලෝක බැංකුවේ සභාපති ආචාර්ය රොබට් මැක්නමාරා යන දෙපළ විසින් භාරගන්නා ලදී. මේ ත්‍යාගය තනිවම හිමි කරගත් පළමු පුද්ගලයා මම වීමි.

බෝඩුවින් රාජ්‍ය පදනම විසින් බෝඩුවින් රාජ්‍ය ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන ත්‍යාගයක් පිහිටුවීමට තීරණය කළේ, 1978 දීය. 1930 දී උපත ලැබූ බෝඩුවින් කුමරු, සිය පියා වූ ලියොපෝල්ඩ් රජතුමාගෙන් පසුව 1951 දී බෙල්ජියමේ රජකමට පත්විය. 25 වසරක් ඔහුගේ ජනප්‍රිය රාජ්‍ය

ඡායාරූප: 143 රජතුමාට හා රැජිනියට අප හා පැමිණි අත් අය හඳුන්වා දුනිමි.

• ‘බෝඩුවිත්’ රාජ්‍ය සම්මාන උළෙලේ අවස්ථා

ඡායාරූප: 144 - (අ)
ටොන් ද විල්ඩ් මහතා අපේ දූත පිරිස සමඟ
නිත්ත හා සුසිරි ද සිල්වා යුවල ද මෙහි
වෙති

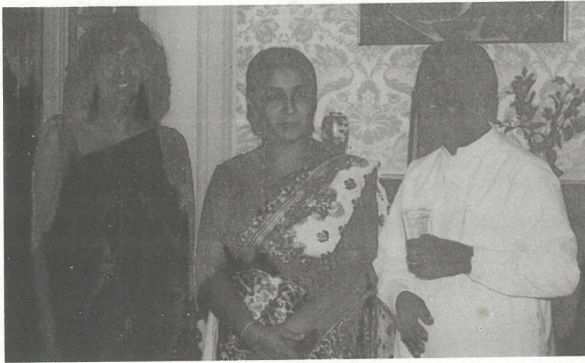

ඡායාරූප: 144 - (ආ)
නෙදර්ලන්තයේ ආචාර්ය ජෙල් විසුනිස්
ලබා දුන් සාදයක දී

ඡායාරූප: 144 - (ඇ)
ගුණදාස ලියනගේ මහතා සජීවී ගුවන් විදුලි
ප්‍රකාශය සූදානම් කරන අතර.

• ‘බෝඩුවිත්’ රාජ්‍ය සම්මාන උළෙලේ අවස්ථා

ජායාරූප: 144 (අ)
ඩී. ඒ. ද සිල්වා මැතිනිය සමඟ

ජායාරූප: 144 (ඉ)
ශ්‍රී ලංකා තානාපති ඩී. ඒ. ද
සිල්වා මහතා සමඟ

ජායාරූප: 144 (ඊ)
බෝඩුවිත් රාජ්‍ය ත්‍යාග
පදනමේ සභාපති
මොලිටොර් මහතාගේ
කාර්යාලයේ දී

කාලය සමරනු වස්
 බෙල්ජියම් ජනතාවගේ
 සහභාගිත්වයෙන් මෙම
 ත්‍යාග පදනම පිහිටුවන
 ලදී. දෙවසරකට වරක් මෙම
 ත්‍යාගය පිරිනමන අතර
 මුදල් ත්‍යාගයක්ද,
 ඵලකයක්ද, සහතික
 පත්‍රයක්ද ත්‍යාගලාභියාට
 පිරිනමනු ලබයි.

ඡායාරූප: 145 ජනාධිපති මන්දිරයේ පැවැති තේපැන් සංග්‍රහයේ දී ජයවර්ධන මැතිනිය, නිතා හා බාල දියණිය නිමිතා

ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය සඳහා පිරිනැමෙන බෝඩුවින් රාජ්‍ය සම්මානය මට පිරිනැමෙන බව දැන ගැනීමෙන් සර්වෝදය සේවක සේවිකාවන් පමණක් නොව, අපේ හිතමිත්‍ර හැමදෙනාම සතුටට පත් වූහ. මේ ගැන දැනගත් අතිගරු ජනාධිපති ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමා, මටත් - මගේ බිරිඳ නිතාටත් ආරාධනා කොට ජනාධිපති මන්දිරයේදී ජයවර්ධන මැතිනියද කැඳවා තේපැන් සංග්‍රහයක් පවත්වා සුභ පැතුටුවේය.

සර්වෝදය පවුලේ උදවිය දම්සක් මන්දිරයේ පවුල් හමු ශාලාවේදී නොවැම්බර් 20 වැනිදා සවස විශේෂ පවුල් හමුවක් පවත්වන ලදී. මේ

ඡායාරූප: 146 දම්සක් මන්දිරයේ පැවැති විශේෂ පවුල් හමුවට පැමිණි ස්වාමී ප්‍රේමානන්ද සහ ධර්මා ඉණසිංහ මහතා

පවුල් හමුවට හිටිහැටියේම විශේෂ අමුත්තෙක් වශයෙන් ස්වාමී ප්‍රේමානන්ද මාතලේ සිට පැමිණියේ ය. එතුමා අපට ආශිර්වාද කොට, හැම දෙනාම ඉදිරියේ බුදු පිළිමයක් මවා මගේ අතට දී, එයත් රැගෙන බෙල්ජියමට යන ලෙස පැවසීය. මමත්, නිතාත්, වැඩිමහල් දියණිය වාරිකාත්, වින්සා සහ ජවන් යන පුතුන් දෙදෙනාත්, එවකට උතුරේ සර්වෝදය සංවිධායකව සිටි කේ. නිරුනාචුකර්සු මල්ලිත් මේ ත්‍යාගය පිළිගැනීමට බෙල්ජියමට ගිය කණ්ඩායමට අයත් වූහ. නොවැම්බර් 21 දා කටුනායකින් පිටත් වූ අපි, 22 දා බ්‍රසල්ස් නුවරට පිවිසීමට රජයේ නිලධාරීන් අපව

පිළිගත් අතර එවකට බ්‍රසල්ස්හි ලංකා තානාපතිව සිටි ඩී. ඒ. ද සිල්වා මැතිතුමා සහ මැතිනියන්, බෙල්ජියමේ සර්වෝදය ආයතනයේ නියෝජිතවරුන් අපව පිළිගත්හ. අප නතර කරනු ලැබුවේ ඇස්ටෝරියා හෝටලයේ ය.

24 දා උදේ රජමැදුර ඉදිරිපිට තිබෙන බෝඩුවින් රාජ්‍ය පදනමේ ප්‍රධාන කාර්යාලයට අපව කඳවාගෙන යන ලදී. පළමුවෙන්ම ප්‍රවෘත්ති ලේඛකයන්, පුවත්පත්, ගුවන්විදුලිය භාරුපවාහිනි ආයතන නියෝජනය කරමින් විශාල සංඛ්‍යාවක් එහි පැමිණ සිටියහ. ඔවුන් අමතා පදනමේ සභාපතිතුමා මා පිළිබඳ කෙටි හැඳින්වීමක් කළ අතර, එයට පිළිතුරු කතාවක් කිරීමට මට සිදුවිය. ඉන්පසු ප්‍රවෘත්ති කලාවේදීන් විසින් අසන ලද සෑම ප්‍රශ්නයකටම පිළිතුරු දුන් අතර, එය ප්ලෙමිෂ්, මිලන්ද, ප්‍රංශ, ජර්මන්, ස්පාඤ්ඤ ආදී භාෂාවලට එවෙලේම පරිවර්තනය කළ හැකි පහසුකම් ද එහි විය.

දිවා ආහාරයෙන් පසු ත්‍යාග උත්සවය ආරම්භ කිරීමට පැයකට පමණ කලින් රජතුමා සමග පෞද්ගලික සාකච්ඡාවක් සඳහා මා පමණක් කඳවාගෙන යන ලදී. නියමිත වේලාවටත් ටික වේලාවකට කලින් බෙල්ජියමේ රජතුමා දැනම දිගු කරගෙන මට ආචාර කිරීමට කුමරයාට ඇතුළු විය. අතිශයින්ම නිහතමානී පුද්ගලයෙක් වූ ඔහු, සර්වෝදය පිළිබඳවත් - එතුමාට නේපාලයේ දී ලැබුණු අත්දැකීම් පිළිබඳවත් අදහස් හුවමාරු කරගෙන බොහෝ වේලාවක් භාවනා විෂයය පිළිබඳ මා සමග සාකච්ඡා කළේය. මිනිත්තු කිහිපයක් මගේ උපදෙස් පරිදි අප දෙදෙනාම භාවනා කළෙමු.

සවස 4.00 වන විට උත්සව ශාලාව අගමැතිතුමා, ඇමතිවරුන්, මන්ත්‍රීවරුන්, තානාපතිවරුන් සහ විශේෂ ආරාධිත අමුත්තන් ද පුවත්පත් කලාවේදීන් විශාල සංඛ්‍යාවක ගෙන් ද පිරී ගියේය. අවසනට ඇතුළු වූයේ මා සමග ගිය සෙසු පිරිසයි. ඔවුනට ඉදිරිපස ආසන පනවා තිබිණි. ඉන්පසු මා වේදිකාවට කඳවාගෙන යන ලදී. විශාල අත්පොළසන් නාදයකින් එහි රැස්ව සිටි හැමදෙනාම මා පිළිගත්හ. අප සියලුදෙනාම නැගී සිටි අතර, බෝඩුවින් රජතුමාත් - පැබ්‍රියෝලා බිසවත්, ඔවුන්හි හිමි කුමරු වූ ඇල්බට් කුමරුත්, ඔහුගේ බිරිය වන පැවෝලා කුමරියත් ශාලාවට ඇතුළු වූහ. මම නැගිට ගොස්, ඔවුන් හැමදෙනාටම අතට අතදී ආචාර කළෙමි.

බෙල්ජියම් ජාතික ගීයන් - ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ගීයන් වාදනය කිරීමෙන් පසු උත්සවයේ වැඩ ආරම්භ වුණි. මා හඳුන්වා දී මෙම

ත්‍යාගය සඳහා මා සුදුසු වූයේ ඇයි දැයි හැඳින්වීමේ කතාව කළේ සභාපති ඇන්රි මොරිටෝ මහතාය. ඉන් පසුව සභාවේ සෑම දෙනාගේම ඔල්වර හඬ මැද්දේ බෙල්ජියම් ප්‍රැන්ක් නිස් ලක්ෂ්‍යක මුදල් ත්‍යාගයක්, පදක්කමක්, ඩිප්ලෝමා සහතිකයක් මහරජතුමා වෙනුවෙන් මොනිටෝ මහතා විසින් මට ප්‍රදානය කරන ලදී.

ඒ ත්‍යාග පසෙක තබා මා කෙලින්ම රජතුමා සහ රැජිණිය ද, රජ පවුලේ අන් අයද වෙත ගොස් ආචාර කොට මයික්‍රොෆෝනය වෙත පිය නැඟීම. 'විශ්ව දානය තුළින් විශ්වෝදය' යන මාතෘකාව යටතේ මගේ ත්‍යාගය බාර ගැනීමේ දේශනය පැවැත්විමි.

උත්සවය නිමාවීමෙන් පසු 500 ක් පමණ වූ අමුත්තන්ට රජතුමා විසින් විශේෂ තේපැන් සංග්‍රහයක් පවත්වන ලදී. කිසිදිනෙක රජතුමා මුණගැසීමට තබා, දැකීමටත් අවස්ථාවක් නොලැබුණු රෙනී ගියර්ට්, ජැක් ජැන්සන් ආදී වූ බෙල්ජියම් ජාතික සර්වෝදය සාමාජික පුරවැසියෝ එදින පළමුවරට රජතුමා සමග කතා කිරීමට ලැබීමෙන්, විශාල ආස්වාදයක් ලැබූහ. ඒ අවස්ථාවේදී රජතුමා සමගම සිටි මට ඇති වූයේ බලවත් සතුටකි.

මිළහට තිබුණු උත්සව කටයුත්ත නම්, රජතුමා විසින් අප වෙනුවෙන් සුදානම් කර තිබූ රාත්‍රී භෝජන සංග්‍රහයයි. එක් මේසයක හතරදෙනා බැගින් වූ 200 ක් පමණ පිරිසද මේ භෝජන සංග්‍රහයට සහභාගි වූ බව මට මතකය. රජතුමා සහ රැජිණ ද, නීතා සහ මම ද එකම මේසයේ ආහාර ගත් අතර, ඩී. ඒ. ද සිල්වා මහතා හා මැනිනිය, අගමැතිතුමා හා මැනිනිය සමග තවත් මේසයක ආහාර ගත්හ. අපේ දරුවන් සහ තිරුනාවුකර්සු මල්ලි ඇතුළු පිරිස ද තවත් මේසවල වාඩි වී රාජ්‍ය භෝජනය වැළඳූහ. ඒ අවස්ථාවේදී පැබියෝලා බිසව අප සමග පැවැසුවේ, එතුමිය විසින් අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය මිලට ගෙන, හැකි තරම් දුරට ශ්‍රී ලාංකික ක්‍රමයට බත් සහ එළවලු ආදිය සුදානම් කළ බවයි. ඇයගේ නිහතමානීකම මේ වචනවලින් ප්‍රකාශ විය.

රිළහ දින කිහිපය තුළ බෙල්ජියම් විශ්ව විද්‍යාල සහ සර්වෝදය කණ්ඩායම් සමග ද, රිළහට නෙදර්ලන්තයේ සහ ජර්මනියේද පිළිගැනීම්වලටද සහභාගි වූ අප, ලංකාවට පැමිණියේ දෙසැම්බර් 16 වැනිදාය. අප පිළිගැනීමට අග්‍රාමාත්‍යතුමාගේ අණ පරිදි ගුවන්තොටුපළේ රාජ්‍ය අමුත්තන් පිළිගන්නා ස්ථානය සුදානම් කර තිබුණි. අගමැති ලේකම් බ්‍රැඩ්මන් විරකෝන් මහතා ද, ආචාර්ය චිත්‍රම විරසුරිය මහතාද විසින් අප පිළිගනු ලදහ. මෙම නිල පිළිගැනීම ගැන මගේ කැමැත්තක්

නොතිබුණත්, මට කළ හැකි දෙයක් නොවීය. පෙර පාසල ළඟ සිට විශාල පිරිසක් පෙරහැරකින් අප දමසක් මන්දිරයට කැඳවාගෙන ආහ. පසුදින පස්වරුවේ නවරහනලේ විශාල පිළිගැනීමක් වූ අතර

ජායාරූප: 147 ආග්‍රාමාන්‍ය ආර්. ප්‍රේමදාස මැතිතුමා අරලිය ගහ මදුරේ පිළිගැනීම

එහිදී මා මිත්‍ර මහාචාර්ය නන්දදාස කෝදාගොඩ මහතා විසින් කළ කතාව විශේෂ තැනක් ගත්තේ ය. එදින සවස ඇල්බට් එදිරිසිංහ මහතාගේ නිවසේදී මහින්ද ආදී ශිෂ්‍යයන් විසින් පිළිගැනීමක් දෙන ලදහ. මහාචාර්ය විනී විතාරණ මහතා එහිදී අගනා දෙසුමක් කළේය. දෙසැම්බර් 20 දා සමාජ සේවා මධ්‍ය මණ්ඩලය විසින් කළ පිළිගැනීමේදී, ලීල් ගුණසේකර මහතා, ආචාර්ය ඩී. වෙසුම්පෙරුම මහතා සහ විශ්‍රාමලත් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරු එස්. ආර්. විජේතිලක මහතා ද කතා කළහ. මෙම ත්‍යාගය ගැනත්, පිළිගැනීමේ රැස්වීම් පිළිබඳවත් ලංකාවේ සියලුම මාධ්‍යවලින් විශාල ප්‍රසිද්ධියක් දෙන ලදී.

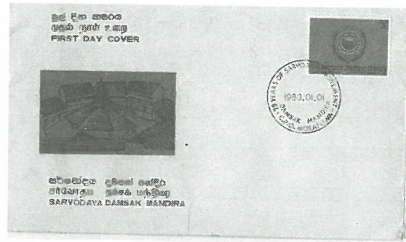
මේ අතර වැදගත්ම පිළිගැනීමේ උත්සවය පැවැත්වූයේ අග්‍රාමාන්‍ය ආර්. ප්‍රේමදාස මැතිතුමාගේ මෙහෙයවීමෙන් අරලියගහ මන්දිරයේ දීය. එතුමා විසින් මෙම රාජ්‍ය පිළිගැනීම සඳහා විශේෂ විශාල මණ්ඩපයක් ගොඩනංවා, 1500 ක් පමණ වූ ආරාධිතයන් ද කැඳවා තිබුණේය. දෙසැම්බර් 23-26 අතර මම කල්කටාවේ වැඩ සටහනකට සහභාගි වී ආපසු පැමිණියේ 26 දාය. පසුදා උදෑසන අවදිවූ විට මා, ඊයේ රාත්‍රියේ දුටු සිහිනයක් මතක් විය. එය අපේ ජනාධිපතිතුමා හා සම්බන්ධ වූ සිහිනයකි. එය එතුමා වෛද්‍යවරයකු බව මට පවසා, මගේ ලෙඩ රෝග පරීක්ෂා කිරීම පිළිබඳ විහිළු සිහිනයකි. ඒ අතර දැන් රුපවාහිනියෙන් ඊයේ පැවැත් වූ ජනමත විමසුමෙන් රජය ජයග්‍රහණය කළ බව ප්‍රකාශ වීණි. මෙය එක් අතකින් සැනසීමට හේතුවකි. අනික් අතින් හුඟක් දුරට කල්පනාකාරී වීමට හේතුවකි.

සර්වෝදය ආරම්භ වී අවුරුදු 25 ක් පිරීම නිමිත්තෙන් 1983 ජනවාරි 01 දා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මුද්දර කාර්යාංශය විසින්

විශේෂ මුද්දරයක් නිකුත් කරන ලදී. මේ පිළිබඳව මුද්දර නිකුත් කිරීමේ ප්‍රකාශන අංක 133 සම්පූර්ණ විස්තරයක් දැක්වේ.

පාලිත ගුණසිංහ මහතා විසින් වර්ණ හතරකින් යුතුව ඇඳ තිබුණු මෙම මුද්දරය, සර්වෝදය ලාංඡනය වටා මල්වැලක් සහ වී කරල් දෙකක් ද පසුබිමෙහි ලෝක ගෝලය ද සංකේත විය. මුද්දරයේ වටිනාකම ශත 50 ක් විය. මෙම මුද්දරය නිකුත් කරනු ලැබුවේ එවකට තැපැල් සහ විදුලි සංදේශ අමාත්‍යාංශය බාර ඇමතිතුමා වශයෙන් කටයුතු කළ, පසුව අගමැති සහ ජනාධිපති ධුර ඉසිලූ ගරු ඩී. බී. විජේතුංග මැතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් සර්වෝදය දම්සක් මන්දිර ශාලාවේදී ය.

ජායාරූප: 148 සර්වෝදය ආරම්භ වී විසිපස් වසරක් පිරීම නිමිත්තෙන් තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව නිකුත් කළ සර්වෝදය මුද්දරය

එදිනම සවස 4.30 ට අරලියගහ මන්දිරයේ දී ගරු අගමැතිතුමා විසින් මා පිළිගැනීමට විශාල උත්සවයක් සංවිධානය කර තිබුණේය. එයට ද සහභාගි වූ මම පසුවදා එනම් 1983 ජනවාරි 2 දා අමෙරිකාව බලා පිටත් වීමි. ලෝක බැංකුවේ සම්මන්ත්‍රණයක් ඇමතීම එම ගමනේ මුඛ්‍ය අරමුණ විය. ආපසු සියරට පැමිණියේ ජනවාරි 16 දාය. නැවත ජනවාරි 23 දා බැංගලෝර්වල පැවැති AIRD ආයතනයේ රැස්වීමක් සඳහා මෙහි පැමිණියෙමි. මේ දැන් ලියන්නේ බැංගලෝර්වල අපේ AIRD ආයතනයේ අමුත්තන්ගේ නේවාසිකයේ සිටය.

අගමැතිතුමා කරන ඕනෑම කාර්යයක් පරිපූර්ණව කිරීම එතුමාගේ ස්වභාවයයි. මා පිළිගැනීමට සංවිධානය කර තැබූ උළෙල කිසිම අඩුවක් නැතිව සංවිධානය කර තිබුණි. අරලියගහ මැදුර පිටිපස පිට්ටනියේ විශාල කුඩාරමක් ඉදිකොට තිබුණේය. එහි සැරසිලි පවා කර තිබූ අන්දම ප්‍රශංසනීයයි. දේශපාලන මුහුණුවරක් නොදීම සඳහා කොතැනකවත් කොළපාට සැරසිල්ලක් නොතිබුණේය. වේදිකාවේ සියලුම ආගම්වල ප්‍රධානීන් රැස්ව සිටි අතර අගමැතිතුමා හා මැතිනියට ද, නීතා භා මට ද අසුන් පනවා තිබිණි. මගේ ඉල්ලීම අනුව එම්. ඩබ්ලිව්. කරුණානන්ද මැතිතුමාටද වේදිකාවේ අසුනක් පනවන ලදී.

අප අරලියගහ මැදුරට පැමිණ රියෙන් බැසි විගස, අගමැති ලේකම් බ්‍රැඩ්මන් වීරකෝන් මහතා සහ අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් ආර්. පාස්කරලිංගම් මහතා විසින් අප ඇතුළට කැඳවාගෙන යන ලදහ. එහිදී

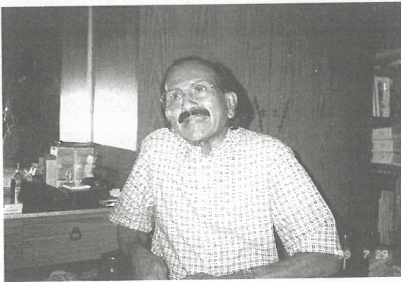
අගමැතිතුමා හා හේමා ප්‍රේමදාස මැතිනිය විසින් නීතා, දරුවන්, අම්මා හා මම අදරින් පිළිගැනුණි. තේ පානයෙන් පසු උඩරට නැට්ටුවන් කණ්ඩායමක් පෙරටු කොට රතුපලස දිගේ අපව වේදිකාවට කඳවාගෙන යන ලදී.

මැති ඇමතිවරුන්, රජයේ උසස් නිලධාරීන් ප්‍රාදේශීය දිස්ත්‍රික් හා ග්‍රාමෝදය මණ්ඩල සභාපතිවරුන්, නගරාධිපතිවරුන් ඇතුළු සර්වෝදයෙන් ඇරැයුම් කළ සියයක පමණ පිරිසක් ද ඇතුළුව 1500 ක පමණ ආරාධිත අමුත්තෝ ශාලාවේ අසුන්ගෙන සිටියහ.

ඡායාරූප: 149

අගමැති ප්‍රේමදාස මැතිතුමා, මාගේ මැණියන් සමඟ

ඡායාරූප: 150 ෂෙල්ටන් ප්‍රේමරත්න මහතා

අමාත්‍යාංශයේ අතිරේක ලේකම් කේ. එච්. ජේ. විජේදාස මහත්මා ඉතා සාරවත් දෙසුමකින් පිළිගැනීමේ කතාව කළේය. අරිසෙන් අහුබුදු සුරිත්ගේ වදන් මාලාවකින් පැබැඳුණු පිළිගැනීමේ ගීයක් ෂෙල්ටන් ප්‍රේමරත්න සුරිත් ප්‍රධාන ගායක කණ්ඩායමක් විසින් ගයන ලදී. ගරු අගමැතිතුමා දීර්ඝ දේශනයක් කරමින් මා විසින්

එතෙක් රටටත් - ලොවටත් කරන ලද සේවය අගයමින් අගනා දේශනයක් පැවැත් විය. ඉක්බිතිව ශ්‍රී ලංකාවේ හැඩයට රිදීයෙන් තනා නිමවූ නිලිණයක් ගරු අගමැතිතුමා විසින් මට පිරිනැමීය. එහි ඉතා අගනා වදන් වැලක් ලියවී තිබිණි.

පිළිතුරු කතාවට මම ප්‍රස්තුතය කරගත්තේ මනුෂ්‍යත්වය. උගතුන් බලවතුන් හා ධනවතුන් අතරින් මනුෂ්‍යත්වය ගිලිහී ගොස් තිබෙන යුගයක

ඡායාරූප: 151 ආර්. ප්‍රේමදාස අගමැතිතුමා විසින් නිලිණයක් පිරිනැමීම. හේමා ප්‍රේමදාස මැතිනිය පසෙක සිටී.

සාමාන්‍ය මිනිසකු මේ
 අන්දමින් රාජ්‍ය
 සම්මානවලට ලක් කළ
 හැකි අගමැතිතුමාගේ
 මනුෂ්‍යත්වය අගයමින්
 මම කතා කළෙමි.
 අවසානයේදී මා අත තිබූ
 බෝවූවින් රාජ්‍ය
 සම්මානය තැන්පත් කළ
 රිසිටිපත සහ සෙසු මුදල්

ඡායාරූප: 152

මගේ මෑණියන්, බිරිඳ සහ දරුවන් අරලිය ගහ මන්දිරයට
 කැඳවා සංග්‍රහ කිරීම.

තැන්පත් කළ රිසිටි පත අගමැතිතුමන්ගේ ඉල්ලීම පරිදි මගේ
 මෑණියන් වේදිකාවට කැඳවා ඇයගේ අතින් ම අගමැතිතුමාට
 පිරිනැමුවෙමි. අගමැතිතුමා එය කරුණානන්ද මැතිතුමාට බාර දුන්නේය.
 එම මුදල් මනුෂ්‍යත්වය, සාමය සහ සංවර්ධනය සඳහා අපකැප වී
 සේවය කරන අයවචනට අවුරුදු පතා ත්‍යාග පිරිනැමීම සඳහා
 සර්වෝදය ත්‍යාග පදනමකට බැර කර, පාර්ලිමේන්තු පනතකින් එය
 නීතිගත කරන ලදී. වසරක් පාසා සර්වෝදය සම්මාන ප්‍රදානෝත්සවය
 පවත්වන්නේ මෙම අරමුදලෙනි.

“විශ්ව දානය තුළින් විශ්වෝදයක් ඇති කරමු”

1982 නොවැම්බර් 24 වනදා බෙල්ජියමේ බ්‍රසල්ස් නුවර රජමැදුරේදී
ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය සඳහා පිරිනැමෙන
බෝඩුවින් සම්මානය ලබා ගැනීමෙන් අනතුරුව උත්සව සභාව
අමතා මා කළ දේශනයේ සිංහල අනුවාදයි.

බෙල්ජියමේ මහරජතුමනි, උබ්‍රයෝලා රැජිණියනි,
ඇල්බට් කුමරුවනි, පවෝලා කුමරියනි,
අගමැතිතුමනි, මැති ඇමතිවරුනි,
තානාපතිතුමනි,
බෝඩුවින් රාජ්‍ය සම්මාන පදනමේ සභාපතිතුමනි, අධ්‍යක්ෂවරුනි,
මහත්මාවනි, මහත්වරුනි,

ආ ත්‍යන්තර සංවර්ධනය සඳහා පිරිනැමෙන බෝඩුවින් රාජ්‍ය
සම්මානය පිළිගැනීමට මා මේ සම්භාවනීය රාජ්‍ය උළෙලේදී නැඟී
සිටින්නේ අතිශය නිහතමානී හැඟීමකින් මෙන්ම, මනුෂ්‍ය සේවය
කෙරෙහි ඇති කරගත් නව විශ්වාසයකින් ද යුතුවය.

මෙම උසස් සම්මානය පෞද්ගලිකවම මා වෙත පිරිනමනු
ලැබුවත් හැටියට මම නොසලකමි. ඇත්ත වශයෙන්ම මා සලකන්නේ
මේ සම්මානය සර්වෝදය අදහස සහ ක්‍රියා මාර්ගයන් අනුව විවිධ
සේවාවන්හි යෙදී සිටින දහස් ගණන් සර්වෝදය සේවක සේවිකාවන්
වෙත පිරිනමනු ලැබූ පිළිගැනීමක් සහ ගෞරවයක් ලෙසය. එමනිසා ශ්‍රී
ලංකාවේ ඇත ගම්මානවල මෙන්ම වඩා සංවර්ධිත ප්‍රදේශවලත්
විදේශයන්හිත් ජීවත්වන සර්වෝදය අදහස වටා සහෝදරත්වයෙන්
බැඳී සහයෝගයෙන් කටයුතු කරන සෑම දෙනෙකුගේ නාමයෙන්

බෝඩුවින් රාජ්‍ය සම්මාන පදනමට ස්තූති වන්ත වෙමින් මෙම සම්මානය මම පිළිගනිමි.

මා සරණ ගිය ශාස්තෘන් වහන්සේ ගෞරව බුදුරජාණන් වහන්සේයි. උන් වහන්සේ ක්‍රිස්තු පූර්ව සයවැනි සියවසේ දී උතුරු ඉන්දියාවේ වැඩ විසූහ. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්ම පාඨයක් ඔබගේ අවධානයට යොමු කිරීමට කැමැත්තෙමි.

මනොපුබ්බංගමා ධම්මා මනොසෙට්ඨා මනොමයා

මනසාවෙ පද්ධයෙන භාසති වා කරොති වා

තතොතං දුක්ඛමන්වේති චක්කංච වහනෝපදං

වේදනාදී වෛතසික ධර්මයෝ සිත පෙරටු කොට ඇතියහ. සිත ශ්‍රේෂ්ඨ කොට ඇතියහ. සිතින් ම උපදනාහ. ඉදින් කිලිටි සිතින් (මුසාවාදාදී චතුර්විධ වාග්දුශ්චරිතය) කියන්නේ නම් හෝ (ප්‍රාණඝාතාදී ත්‍රිවිධ කාය දුශ්චරිතය) කරන්නේ නම් හෝ ඒ හේතුවෙන් දුක ඔහු පුහුබදියි. ගොනු අනුව යන ගැල්සක මෙනි.

මනොපුබ්බංගමා ධම්මා මනොසෙට්ඨා මනොමයා

මනසා වෙ පසන්නේන භාසති වා කරොති වා

තතොතං සුඛමන්වේති ඡායාව අනපායිති

(වේදනාදී වෛතසික) ධර්මයෝ පෙරටු කොට ඇතියහ. සිත ශ්‍රේෂ්ඨ කොට ඇතියහ. සිතින් ම උපදනාහ. ඉදින් පහත් සිතින් කියන්නේ නම් හෝ කරන්නේ නම් හෝ ඒ හේතුවෙන් සැපය ඔහු කැටුව එයි. නොහැර කැටුව යන සෙවනැල්ල මෙනි.

මේ දේශනාවෙන් අපට උගන්වන පාඩම නම් අපගේ මනස හරිහැටි සකස් කරගත හොත් අපට අප ලෝකයේ තිබෙන සෙසු සියලුම දේවල් හරිහැටි හැඩ ගස්වා ගත හැකි බවයි.

අප ජීවත් වන සමාජය දෙස අපක්ෂපාතී හැඟීමකින් යුතුව බලන්න. අප ඇසට කෙතරම් විද්‍යාවේ මහිමයෙන් දිස් වුවත් සුබෝපහෝගීත්වයක් දක්නට තිබුණත් ලොවෙන් කී දෙනෙක් සතුටින් සිටින්නද? වැඩි දෙනා සතුටකින් තොරව ජීවත් වන්නේ යැයි මා කිවහොත් ඔබ මා සමග එකඟ වනු ඇත. අධික වශයෙන් ඉන්ද්‍රියයන් පිනවීමට ආශා කිරීම නිසා සමහරු දුකට පත්ව සිටිති. තවත් සමහරෙක් ජීවත් වීමට අවශ්‍ය මූලික පහසුකම් නොමැති කමින් වේදනා විඳිති. සමාජයේ උඩ සිට පහළට නිසාව මුල් කොට බල ව්‍යුහයන් තිබෙන නිසා සමහර සමාජවල අය දුක් වේදනා විඳින අතර තවත් සමහරෙක් ප්‍රතිවිරෝධී ආගමික ගෝත්‍රය හා දේශපාලන මතවාදී

හේතූන් උඩ ඔවුන් පිට පැටවුනු කළකෝලාහල, යුද්ධ ආදිය නිසා වද වේදනා විඳිති.

මේ අවාසනාවන්ත තත්වයෙන් මිදීම සඳහා ලොවට මහත් පෙන්වීමට සාමාන්‍ය වශයෙන් ආණ්ඩු අපොහොසත්ව තිබේ. එහෙත් සියලුම ආණ්ඩු සෑදී තිබෙන්නේ අප වගේම මිනිසුන්ගෙනි. මෙයට විසඳුමක් සෙවීමට ආණ්ඩු අපොහොසත් වූයේ නම්, මනුෂ්‍යයන් හැටියට අපේ වගකීම සෑහෙන ප්‍රමාණයට අප විසින් ඉටු කර නොමැති බව ද අපි පිළිගත යුතු වෙමු. අපේ ප්‍රයත්නය සාර්ථක වන්නේ නව මිනිසෙක් ගොඩනැඟීමේ වැදගත්කමත්, ඔවුන්ගේ පවුල් ඔහු ජීවත්වන ප්‍රජාව සහ ඔවුන්ගේ සම්පූර්ණ පරිසරයම නව සංකල්පනාවන් මත ගොඩනැඟීමේ වැදගත්කමත් අප විසින් පිළිගත හොත් පමණක් යනු මගේ හැඟීමයි. මෙය ඉතාමත් ම උත්කෘෂ්ට වූත්, අමාරු වූත්, අභියෝග රාශියකට මුහුණ දෙමින් කළ යුතු වූත් කාර්යයක් බව මා පිළිගන්නා අතර, වෙන කිසිම වඩා පහසු මාර්ගයක් නොමැති බවද මගේ විශ්වාසයයි.

මෙවැනි මනුෂ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යායාමයන් දාර්ශනික වශයෙන් මෙන්ම, ප්‍රායෝගික වශයෙන් ද එක සේ කුඩා ප්‍රජාවන් අතරේ මෙන්ම සමස්ත ලෝක මට්ටමෙන් ද ක්‍රියාත්මක විය යුතුය. මෙවැනි විශ්වමය ප්‍රයත්නයකට අවශ්‍ය කරන ප්‍රබෝධකය ලබා ගත යුතුව තිබෙන්නේ අප ජීවත් වන යුගය පිළිබඳව ගැඹුරු ලෙස ආවර්ජනය කිරීමෙන් පමණි. ප්‍රබෝපහෝගී බලගතු කොට්ඨාශවලට මෙන්ම අප ජීවත් වන ලෝකයේ දුබල වරප්‍රසාද අහිමි අයවලුන්ට ද මෙයින් ඒකාකාර ප්‍රබෝධයක් ඇති විය යුතුය. එවිටයි සැබෑ සතුට ලබා ගැනීමේ පොදු අරමුණක් දෙස සමස්ත ලෝකවාසීන්ම යොමු කළ හැකි වන්නේ.

මේ පරම සතුට සොයා යෑම සඳහා අප විසින් තෝරා ගෙන තිබෙන උත්තරීතර සංකල්පනාව නම් සර්වෝදයයි. සර්වෝදය යනු, මහත්මා ගාන්ධි තුමා විසින් භාවිතයට යොමු කළ වචනයකි. “සර්ව” යනුවෙන් සියල්ලන් යන අදහස ද “උදයම්” යනුවෙන් උදාවීම යන අදහස ද දෙයි. මේ නිසා මනුෂ්‍ය සංහතියම පුද්ගලයින් පවුල් ගැමි සහ නාගරික සමාජ, ජාතික සහ ලෝක ප්‍රජාව යන සෑම මට්ටමකින්ම සෑම දෙනාගේම උදාවීමක් සර්වෝදයෙන් අපේක්ෂා කෙරේ.

උදාව යනුවෙන් කුමක් අදහස් වේද? මා ගැනම කල්පනා කළහොත් මනුෂ්‍යයෙක් වශයෙන් මගේ පෞරුෂයේ උදාවක් ඇති විය හැක්කේ ත්‍රිවිධ පරිමානයකින් මා අවදි වුවහොත් පමණකි.

පළමුව මගේ ම පෞරුෂය යනුවෙන් හැඳින්වෙන නාමරූප ස්වභාවය පිළිබඳ යථාවබෝධයක් මා තුළ නිරතුරුවම දියුණු විය යුතුයි. මා කවරෙක්ද? මගේ පරම සතුට සඳහා යා යුතු මහ කිමෙක්ද? නිරතුරුවම මා තුළ තිබෙන ලෝභකම්, තරභව සහ මෝඩකම් වැඩි කර ගැනීමෙන් මට සතුටක් ලැබේද? නැතහොත් අනුක්‍රමයෙන් මේ තුන්දෝස් අඩු කර ගැනීමෙන් මට සැබෑ සතුටක් ඇතිවේද?

දෙවැනිව ඉතාමත්ම සංකීර්ණ වූ සමාජය පිළිබඳ යථාවබෝධයක් මා තුළ ඇති කර ගන්නේ කෙසේද? මගේ පෞරුෂය සම්පූර්ණයෙන් අවදිවීම සඳහා කෙබඳු අන්දමක සදාචාරමය, සංස්කෘතික, සාමාජික, දේශපාලනික සහ ආර්ථික පරිසරයක් මා විසින් ඇති කර ගත යුතුද?

තුන්වැනිව, භූමිය, ජලය, වාතය, සහ ඉරුඵලියෙන් ද ශාක ලෝකය සහ සෙසු ජීවීන්ගෙන් ද සැදුණු මා ජීවත් වන ස්වභාව පරිසරයේ යථා තත්ත්වයකට කෙසේ මම අවදි වෙමිද?

මෙම ක්‍රීඩා පරිමාණයෙන් මගේ පෞරුෂය අවදි කර ගැනීමට මා සමර්ථ වුවහොත්, බාහිර ලෝකයත් සමග මගේ අභ්‍යන්තර ජීවිතය සහජීවනයෙන් පැවැතිය හැකි තත්ත්වයකට පත් කර ගතහොත් සැබෑ සතුට ලබා ගැනීමේ මාර්ගයෙහි මා ගමන් කරන බවට මට සැකයක් නැත.

සෑම දෙනාගේම උදාව හෙවත් සර්වෝදය අදහස පිළිගැනීම නිසා තමන්ගේ යහපත සඳහා පමණක් නොව මුළු මිනිස් ලෝකයාගේම යහපත සඳහා සේවය කිරීමට යමෙක් පෙළඹේ. එවැනි තැනකුගේ ජීවිතයෙහි සත්‍යය, අභිසාව සහ ආත්මහරණය යන ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාවට පෙරළේ.

පුද්ගලයින් වශයෙන් මෙවැනි උසස් සාරධර්ම පද්ධතියකින් තොරව මෙම පෘථිවි ගෝලයෙහි තවදුරටත් මනුෂ්‍යයාට සත්ව විශේෂයක් හැටියට ආරක්ෂාවීමට නුපුළුවන. අප ජීවත් වන ලෝකයෙහි විශාල වශයෙන් නැති බැරිකම, දුප්පත්කම, භාමන සහ රෝගීකමෙන් අපේ සංවිධානාත්මක ලෝභය මතුවී තිබෙන සැටින්, දුප්පත් මෙන්ම පොහොසත් රටවලත් එකසේ විනාශකාරී අවිආයුධ වැඩි වැඩියෙන් ගොඩගසා ගැනීම නිසා අප තුළ තිබෙන අන්‍යෝන්‍ය සැකය සහ වෛරය සංවිධානාත්මකව පිළිබිඹු වන සැටින් ලොව පුරාම අප විසින් මහා කඳු මෙන් ගොඩගසාගෙන ව්‍යාප්ත කරනු ලබන පරස්පර විරෝධී ප්‍රචාරයන් සහ කෙනෙකුගේ අදහස් අන්‍යයන් පිට බලෙන් පැටවීමට දරන ප්‍රයත්නයන් නිසා අපේ සංවිධානාත්මක අවිද්‍යාව ඉස්මතුවී තිබෙන සැටින් අපි නිතරම මතක තබා ගත යුතු වෙමු. මිනිසා අශිෂ්ට

තත්වයට පත් කර තිබෙන සංවිධානාත්මක වූ පාපයන්ගෙන් සැදුනු හයානක සමාජ පද්ධතීන් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට සමත් ශ්‍රේෂ්ඨ මිනිසුන් තුළ තිබෙන යහගුණ සංවිධානාත්මකව එක් තැන් කොට නව මිනිසකු ගොඩනැංවීමට චරිත ශක්තිය තිබෙන නායකයන් ලොවට අවශ්‍යය. මෙම නව මිනිසා නව මිනිස් සමාජයකුත් සනාථන ධර්මයනට බර වූ නව මනුෂ්‍ය ශිෂ්ටාචාරයකුත් ගොඩනගනු ඇත.

සර්වෝදය ශ්‍රමදාන ව්‍යාපාරයේ පරම අධිෂ්ඨානය මෙම නව මිනිසා සහ නව සමාජය ගොඩනැගීමයි. ශ්‍රී ලංකාවේ සර්වෝදය ක්‍රියාදාමය අප විසින් ආරම්භ කළේ සෑම දෙනොගේම යහපත සඳහා තම තමන්ගේ කාලය, සිතිවිලි සහ ශ්‍රමය පරිත්‍යාග කිරීමට අප විසින් කරන ලද ආයාචනයකිනි. මෙම බෙදා ගැනීමේ ක්‍රියාදාමය අප විසින් හැඳින්වූයේ ශ්‍රමදාන යන නාමයෙනි. ශ්‍රී ලංකාවේ ගම් අතරින් ඉතාමත් ම දුප්පත් ගම් සමූහයක් තෝරා ගත් අපි, ගම්වාසීන් සමඟ ඔවුන්ගේ ජීවන තත්ත්වය උසස් කිරීමට ශ්‍රමදානයෙහි යෙදෙන අතර, සෙසු සංවර්ධන ක්‍රියාමාර්ගයන්ද ගොඩනගා ගත්තෙමු. මෙම ස්වයං-සංවර්ධන ව්‍යාපාර ස්ව ශක්තිය, ප්‍රජා සහභාගිත්වය සහ සැලසුම් ගත ක්‍රියා මාර්ගයන් තුළින් මූලික මානුෂික අවශ්‍යතා සහ ප්‍රජා අවශ්‍යතා සැපිරීමට යොමු කළෙමු.

සර්වෝදය විසින් සංවර්ධනයට අර්ථ දක්වනු ලබන්නේ අවදි වීමේ හෙවත් උදාවීමේ ක්‍රියා මාර්ගයක් හැටියටය. මිනිසාගේ නොසන්සිඳෙන ආශාවන් විවිධ භාණ්ඩ සහ සේවාවන් වඩ වඩා සැපයීමෙන් පෝෂණය කිරීම සංවර්ධනය හැටියට සර්වෝදය නොසලකයි. ඒ වෙනුවට සිත නොකෙලෙසා, ගත විෂ කර නොගෙන, පාරිසරික සමබර බව නොනසා, සංස්කෘතික සීමාවන් ඉක්ම යන්නේ නැතිව, ඇති නැති පරතරය තවත් පුළුල් නොකොට, මනුෂ්‍යයාගේ ගුණාත්මක බව රැක ගෙන, පුද්ගලයන් පවුල් සහ ප්‍රජාවන් ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා සපුරා ගෙන පිබිදීම සංවර්ධනය යනුවෙන් අප අර්ථ දක්වා තිබේ. ඇත්තවශයෙන්ම සැබෑ සංවර්ධනයේදී බෙදා ගැනීම, සහෝදරත්වය සහ සාමය ඉස්මතු කර ගනිමින් මිනිසුන් භෞතික අංශයෙන් මෙන්ම ආධ්‍යාත්මික අංශයෙන් ද දියුණු වීමක් අපි අපේක්ෂා කරමු.

සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ආරම්භ වී දැනට වර්ෂ 25 කි. මේ කාලය තුළදී සර්වෝදය සෑහෙන පරිණත භාවයකට පත්ව තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම මට්ටමකම ජනතා කොටස් මෙන්ම, ලෝකයේ නොයෙක් රටවලින්

පැමිණ සහභාගි, පුද්ගලයෝ ද මෙම ව්‍යාපාරයේ වර්තමාන තත්වය ඇති කරලීමට උපකාර වූහ. ශ්‍රී ලංකාවේ පමණක් දැනට මේ ව්‍යාපාරය ගම් තුන්දාහකට අධික තැන්වල ක්‍රියාත්මක වේ. මේ මිනිස්සු විවිධ ආගම් අදහන - භාෂා කතා කරන සංස්කෘතික සහ දේශපාලනික වෙනස්කම් ඇති අය වෙති.

ජාතියක් ගොඩනැගීම යනු එහි ජනතාව ගොඩනැගීමයි. ජනතාව යනුවෙන් ළදරු, ළමා, යොවුන් වැඩිහිටි ආදී සියලු දෙනාමත්, මව්වරු, පියවරු, ගොවියෝ, කාර්මිකයෝ ආදී හැම දෙනාත් අදහස් වෙති. දුබල අංග විකල අය පවා මෙයට ඇතුළත් වන අතර කිසිවෙක් කොන් කළ නොහැකිය. තමන්ගේ ස්වයං සංවර්ධනය සඳහා මේ සෑම අයකුටම අර්ථාන්විතව සහභාගිවීමට අවස්ථාවක් ලැබෙන අන්දමින් සර්වෝදය විසින් සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයන් සංවිධානය කොට තිබේ.

නව මිනිසෙක් සහ නව සමාජයක් ගොඩ නැගීමේ අරමුණ ප්‍රායෝගිකව කැපී පෙනෙන, ජීවමාන සහ වැඩෙන අන්දැකීමක් වශයෙන් සර්වෝදය ව්‍යාපාරය විසින්, පන්දහසකට අධික සිහිනි සේවා මධ්‍යස්ථානයන්ද, තුන්සියක් පමණ වූ ග්‍රාමෝදය මධ්‍යස්ථාන ද, දිස්ත්‍රික් සංවර්ධන අධ්‍යාපන ආයතන විසි හතරක්ද, කෘෂි කාර්මික සහ තාක්ෂණික මධ්‍යස්ථාන රැසක්ද පිහිටුවා තිබෙන අතර වාර්ෂිකව ශ්‍රමදාන කඳවුරු තුන්දහසකට අධික ගණනක් පවත්වනු ලැබේ.

මේ සියලුම වැඩ සටහන්වල පොදු ලක්ෂණයක් නම් එක් අතකින් ඒවා පාරම්පරික - ආධ්‍යාත්මික - සංස්කෘතික පදනමක පිහිටා ඇති අතර - අනික් අතින් ඒවා ජාත්‍යන්තර වශයෙන්ද ක්‍රියාත්මක කළ හැකි අන්දමට ගොඩනගා තිබීමයි. සර්වෝදය ප්‍රයත්නය රජයේ මෙන්ම, රජයේ නොවන ආයතනවලට ද ජනතාවට සේවයක් කිරීමට නව මාර්ග පිළිබඳ මග පෙන්වීමක් කිරීමටත්, ධෛර්යය දීමටත් සමත්ව තිබේ. සර්වෝදයේ පණිවුඩය සහ සේවාවන්වල තිබෙන විශ්වමය ස්වභාවය නිසා ඒවා වෙනත් දුප්පත් මෙන්ම පොහොසත් රටවල් රැසකට ම ව්‍යාප්ත වී තිබේ.

මම මුලින්ම බෙල්ජියමට පැමිණියේ 1960 ගණන්වලදීය. ඒ යුගයේදී උගත් යැයි පිළිගන්නා අය අතර පවා තුන්වන ලෝකයේ ප්‍රශ්න පිළිබඳ නිබුණු අල්ප අවබෝධය ගැන ද, දුප්පත් ලෝකය පිළිබඳ නොතකා හැරීම ගැන ද මම පුදුම වීමි. බෙල්ජියමේ මුලින්ම බාලේන් ගමෙන්, පසුව මීරවුට් සහ සෙල්සාට් ගම්වලත්, පසුව වෙනත් ගම් රැසකත් දින ගණන් රැ බෝවන තුරු ජනතා මට්ටමෙන් රටවල් අතර

සන්නිවේදන සම්බන්ධකම් ඇති කර ගැනීමේ වැදගත්කම දක්වමින් කරුණු පහදා දුන් සැටි මට මතක් වේ. මගේ අභිමතාර්ථය වූයේ යම් දිනෙක අපේ රටවල මිනිසුන් උනුනුන්ට උදව්වීමට ක්‍රියාත්මක වන තත්වයක් කිසිදා හෝ ඇති කිරීමයි. බෙල්ජියමේ බාලේන් ගමන් ශ්‍රී ලංකාවේ හල්මිල්ලවැව ගමන් අතර සහෝදර බැම්මක් ඇති වූ ඓතිහාසික දිනය මගේ ජීවිතයට විශාල සතුටක් දුන් දිනයකි. එදා බාලේන් ගමේ උද්‍යෝගිමත් සාමාජිකයෙක් වූ, අද බෙල්ජියම් පාර්ලිමේන්තුවේ ගරු මන්ත්‍රීවරයකු වූ ජෙෆ් ස්පික් මහතා විසින් මෙම ත්‍යාගය සඳහා මගේ නම ඉදිරිපත් කළ බව ඇසීමෙන් මට ඇති වූයේ උණුසුම් හැඟීමකි. අද අපට බෙල්ජියමේ පමණක් මෙවැනි ශ්‍රී ලංකාවේ ගම් සමග ඇඳුණු ගම් 40 ක් පමණ තිබේ. ඉන්පසු නෙදර්ලන්තය, බටහිර ජර්මනිය, කැනඩාව යන රටවල ගම් ද අපේ ගම් හා සම්බන්ධ වූහ.

අපේ සර්වෝදය ව්‍යාපාරය දියුණු කිරීම සඳහා බෙල්ජියමේ 11-11 ව්‍යාපාරයේ ජාතික මධ්‍යස්ථානය සහ ලෝක තරුණ සම්මේලනය තුළින් බෙල්ජියමේ ජනතාව අපට දැක්වූ සහයෝගය කෘතඥතා පූර්වකව මෙහිදී සඳහන් කරමි. එය අපට ලැබුණු ප්‍රථම ජාත්‍යන්තර සහයෝගයයි. පසුව නෙදර්ලන්තයේ නොවිබ් ආයතනය, ස්විට්සර්ලන්තයේ හෙල්විටාස් ආයතනය, බටහිර ජර්මනියේ ප්‍රෙඩරික් නවුමන් ආයතනය, එක්සත් රාජධානියේ, කැනඩාවේ සහ අමෙරිකාවේ ඔක්ස්ෆර්ම් ආයතනය, එංගලන්තයේ මධ්‍යම තාක්ෂණ සංවර්ධන ආයතනය, කැනඩාවේ ලෝක විශ්ව විද්‍යාල සේවය, සීඩා ආයතනය සහ ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානය, නෝර්වේවල නොරාඩ් ආයතනය සහ හෙලන් කෙලර් ජාත්‍යන්තරය, යුනිසෙෆ් ආයතනය, ෆෝඩ් පදනම, ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය ආදී ආයතන සහ බොහෝ පුද්ගලයන් සහ කණ්ඩායම් ද අපේ ව්‍යාපාරයේ වර්තමාන දියුණුවට බෙහෙවින් ඉවහල් වූහ.

මෙම ඓතිහාසික අවස්ථාවේදී ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ ව්‍යාපාරය තුළ සේවය කළ බෙල්ජියානු තරුණයන් පිළිබඳව ද සඳහන් කිරීම මගේ යුතුකමකි. ඔවුහු ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සහයෝගීතාවේ අලුත් ම අංශයක් ආරම්භ කරමින් ජාතීන් අතර මනෝ විද්‍යාත්මක පාලම් බැඳීමේ වැදගත්කම ක්‍රියාවෙන් පෙන්නවා දුන්හ. අද රටවල් 30 කට වැඩි ගණනකින් පැමිණි සේවකයෝ උරෙන් උර ගැටී සර්වෝදය තුළ වැඩ කරති.

ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය සඳහා බෝඩුවින් රාජ්‍ය සම්මානය බෙල්ජියම් රජතුමා සහ රැජිනිය ඉදිරියේදී මා පිළිගන්නා මේ අවස්ථාවේදී අප දෙරටේ ජනතාවගේ අන්‍යෝන්‍ය සුභ සිද්ධිය සඳහා අපේ සම්බන්ධය තවත් තහවුරු වන අතර ලෝක සමාජයක් ගොඩනැංවීම සඳහා අපේ කැපවීම තව දුරටත් ශක්තිමත් වන බව ද ප්‍රකාශ කිරීමට කැමැත්තෙමි.

සර්වෝදයේ වචනවලින් කිවහොත් මෙවැනි මිත්‍රත්වයක් විශ්වදාන යන නමින් හැඳින්විය යුතුය. විශ්වදාන යනු විශ්වමය බෙදා ගැනීමකි. අධිකාරීකරණය තාක්ෂණික ශිෂ්ටාචාරයක දුර්විපාක - වලින් ඔබේ රටේ ජනතාව දුක් විඳින්නේ නම් එය ශ්‍රී ලංකාවාසී අපේ ද සැලකිල්ලට භාජනය විය යුතුය. එමෙන්ම අපේ රටේ මිනිසුන් ජාත්‍යන්තර ආර්ථික සහ දේශපාලනික පෙළිමිවලින් විපතට පත්වී තිබෙන්නේ නම්, ඒ තත්වය පිළිබඳව ඔබ ද උනන්දු විය යුතුය. අන්‍යෝන්‍ය ගෞරවයකින් සහ උනුනුන් තේරුම් ගැනීම තුළින් සහ විශ්වමය බෙදාගැනීමේ ක්‍රියාදාමයන් මාර්ගයෙන් අපි එකිනෙකාගේ ප්‍රශ්නවලට විසඳුම් සෙවීමට අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් උදව් විය යුතු වෙමු.

අද භාවිතයේ පවතින ආධාර යන වචනය ගැන මගේ කැමැත්තක් නැත. ආධාර යන වචනයෙන් දෙන තැනැත්තා මෙන්ම, ලබන තැනැත්තා ද, යම් පහත් හැඟීමකට පත් වෙන බව මගේ හැඟීමයි. එහෙත් අපේ විවිධ සංස්කෘතීන්ගේ තිබෙන උතුම්ම දේවල් මනුෂ්‍යයාගේ පෞරුෂෝදය, සඳහා මෙන්ම, සාමය හා සතුට සඳහා ද ආත්මාවබෝධයකින් යුතුව බෙදා ගැනීම සිදු වුවහොත්, එම දෙපක්ෂය තුළම ඇති වන්නේ උසස් හැඟීමකි. ලෝකයේ තිබෙන කිසිම රටකට ඔවුන් අද ලබා ඇති දියුණුව තමන්ගේම විශේෂත්වයක් නිසා ඇතිකර ගත් බවත්, වෙන කිසිම රටක උදව් ලබා නොගෙන සිදු වුවත් බවත් කිව නොහැක.

විශ්වමය බෙදා ගැනීම හෙවත් විශ්වදානය විශ්වමය උදාවීමකට හෙවත් විශ්වෝදයකට නිරායාසයෙන් ම තුඩු දේ. විශ්වෝදය යනු මායාවක් වත් සැබෑ කර ගත නොහැකි අරමුණක්වත් නොවේ. එය මේ මොහොතේ ඔබත් මමත් ළඟ දැනටම තිබෙන සහජ ශක්තියකි. එය ඉස්මතු කර ගැනීමේ විද්‍යාව අප විසින් ප්‍රගුණ කළ යුතුය.

මම යන සංකල්පය ඇත්ත වශයෙන්ම නිරතුරුව වෙනස් වීමකට යටත් වන රූප,වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ, යන ස්වභාව පහක තාවකාලික එකතුවකි. මිනිස් පැවැත්මේ සියල්ලම මෙම

පංචස්කන්ධයෙහි ඇතුළත්ව ඇත. මම යන තත්වයෙන් බැහැරව ලෝකයක් නැත. ලෝකය සහ මම යනුවෙන් වෙන් කොට අප හඳුන්වන්නේ අපේ විඤ්ඤාණය තුළ ඇති අත්දැකීම්වල වෙනස් ස්වභාවයක් පමණකි. මෙම ස්වභාවයන් ඇතිවී - පැවැති - නැතිවී යන ආකාරය සිහියෙන් යුතුව නිරීක්ෂණය කිරීමට අපේ සිත පුරුදු කළහොත්, අපේ සිතින් කරනු ලබන නොයෙක් රැවටිලිවලින් අපට මිදීමට පුළුවන.

පළමුවැනි, දෙවැනි, තුන්වැනි සහ සමහරවිට හතරවැනි ලෝකයක් ගැන ද අපි කතා කරමු. මේ සියල්ලම අපේ සිතින්ම මවාගත් සංකල්පනාවන් කීපයක් පමණකි. අපේ විඤ්ඤාණයෙන් බාහිරව මේ කිසිම ලෝකයක් නොපවතී. ඒ නිසා අපේ සිත දෙස බලා අප කොතරම් දුරට විශ්වමය තත්ත්වයක් අපේ සිතින් අපේ පෞරුෂයට දී ඇත්දැයි බැලිය යුතු වෙමු. මගේ සිත තුළ විශ්වමය සංකල්පනාවන් ඇති කර ගත් තරමට මට සැබෑ විමුක්තියක් ලබාගත හැකිය. සැබෑ සතුට ද ලැබෙන්නේ සැබෑ විමුක්තියක් තුළින් පමණකි. විශ්වමය උදාව හෙවත් විශ්වෝදය සහ විශ්වමය බෙදා ගැනීම හෙවත් විශ්වදානය අනිත්ත ගෙන වර්ධනය විය යුතුය. මේ අංශ දෙකෙන්ම දියුණුවක් නොමැතිව අද ලෝකයේ දක්නට ලැබෙන දුක, වේදනාව, සැකය, සුරාකෑම, පෙළීම, කලකෝලාහල සහ යුද්ධවල නිමාවක් දැකිය නොහැකිය.

උතුරු දකුණු සංවාද, පෙර අපරදිග සංවාද ආදිය සාර්ථක වන තුරු අපි බලා නොසිටිමු. මුළු ජීව ලෝකය දෙසට අපේ හඳවත් තුළින් සහ සිත් වලින් විශ්වමය මෙහිනියක් මුදා හරිමු. අපි හැම කෙනෙක්ම සහෝදර මනුෂ්‍යයකුගේ බඩගින්න නිවීමට පෞද්ගලික වගකීමක් බාර ගෙන පෞද්ගලිකව කැප වෙමු. හිසට සෙවනක් නැති පවුලකට නිවසක් සැදීම සඳහා අත දෙන තත්වයක් අපේ පවුල් තුළින් සලසමු. ලෝකයේ කොතැනක හෝ මූලික මානුෂික අවශ්‍යතාවන් සපුරා නොගෙන දුක්විඳින ප්‍රජාවන්ගේ සංවර්ධනයක් ඇති කිරීමට අපේ ප්‍රජාවන් යොමු කරමු. එමෙන්ම ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් භාමතේ සිටින කෝටි ගණන් ජනතාවකට මානසික සුවය සහ ජීවත්වීමේ ප්‍රීතියක් ලබාදීමට කටයුතු කරමු.

මගේ කතාවේ ආරම්භයේ දී ‘අපේ සිත් සකසා ගනිමු’ යනුවෙන් මා අදහස් කළේ මෙයයි. පෞද්ගලික වශයෙන් අප යම් උත්කෘෂ්ඨ අරමුණු සඳහා අපේ ජීවිත යොමු කළහොත් එහි ශක්තිය අපේ පවුල්, අපේ ගම්, අපේ මනුෂ්‍ය සමූහ සහ ආයතනය, රජයන් ආදියට ද ව්‍යාප්ත

වනු ඇත. මේ තුළින් මතුවන විශ්වමය බලවේගය විසින් දුකට හේතුව ඉවත් කිරීම සඳහා කළ හැකි සේවය සුළුපටු නොවේ. ජීවත්වීමේ සැබෑ ප්‍රීතිය මෙයයි.

මේ විශ්වමය තත්වය ඇති කර ගැනීම සඳහා සර්වෝදය ශ්‍රමදාන ව්‍යාපාරය ඇප-කැප වී තිබේ. එහි සේවය ආර්ථික වශයෙන් දුප්පත් අංශවලට පමණක් සීමා නොවේ. ආධ්‍යාත්මිකව දුප්පත් මනුෂ්‍යයන් සහ සමාජවලට ද එහි පණිවුඩය ඒකාකාරව වැදගත් වේ. අපේ අදහස් සහ ක්‍රියාමාර්ගවල නිවැරදි භාවය ඔබ විසින් දෙන ලද ත්‍යාගයට අයිති විශාල මුදල සම්පූර්ණයෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවෙන්, වෙනත් රටවලත් මනුෂ්‍යයන් අතර සුභදතාවය සංවර්ධනය සහ සාමය ඇති කිරීම සඳහා නිස්සරණාධ්‍යායෙන් කැපවී සේවය කරන කුඩා මිනිසුන් සහ කුඩා කණ්ඩායම් දෙර්ශමත් කිරීම සඳහා මෙවැනිම ත්‍යාග පදනමක් පිහිටුවීම පිණිස පරිත්‍යාග කරන්නෙමි. මෙම ව්‍යායාමය තවත් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා සහයෝගය දෙන මෙන් පුද්ගලයන්ගෙන්ද කණ්ඩායම්වලින් ද ආයතනවලින් ද මම ඉල්ලා සිටිමි. ලෝකයේ සියලුම රාජ්‍යවලින් සහ ඒවායේ නායකයන්ගෙන් මා ඉල්ලා සිටින්නේ ඔවුන්ගේ කාලයෙන් සහ සම්පත්වලින් වැඩි කොටසක් නව මිනිසෙක් නව පවුලක් සහ නව ප්‍රජාවක් ගොඩනැංවීම සඳහා යොමු කොට, ඒ තුළින් නව ලෝක සමාජයක් ගොඩනැංවීම සඳහා සිත් සතත් යොමු කරන ලෙසය.

මහරජතුමනි, රැජිණියනි, රාජකීය අමුත්තනි, තානාපතිවරුනි, මහත්ම - මහත්මාවනි,

අවසාන වශයෙන් මා ඔබගෙන් කරන නිහතමානී ඉල්ලීම නම්, අපේ ලෝකයේ සාමය, සහජීවනය සහ යහපත් ජීවන ක්‍රමයක් පැතිරවීමේ සර්වෝදය සේවයට තවදුරටත් ඔබගේ කාරුණික සහාය දෙන ලෙසය.

ලෝකවාසී සියලු සත්ත්වයෝ නිදුක් වෙත්වා!

හදවතකින් හදවතකට ගලා ආ සිතුවිල්ලක්

බෝඩුවින් රාජ්‍ය සම්මානය පිළිගෙන සියරට පැමිණි පසු
පිළිගැනීමේ උළෙලේ දී මහාචාර්ය නන්දදාස කෝදාගොඩ මහතා
කළ කතාවයි මේ

1982 දෙසැම්බර් 17 වැනි දා, කොළඹ, තවරහහලේ දී.

හිතවත් ආර්,

ආ ත්‍යන්තර රාජ්‍ය ගෞරවයෙන් උපහාර ලත් ඔබ ඇමැතීම මා කරන්නේ තරමක චකිතයකිනි. මා ප්‍රකාශ කරන්නට බලාපොරොත්තු වන අදහස් ඔබගේ සන්නානයෙහි සටහන් වේද යන්නත්, මෙවන් විටෙක සැකයට තුඩු දෙන කරුණක්. එහෙත්, හදවතින් ගලා එන සිතුවිලි තවත් හදවතකට කිඳා බැසීම ස්වභාවයක්.

ජායාරූප: 153 නව රහහල වෙත පෙරහරින් කැඳවා ගෙන යෑම

ඔබේ බඳු මෙළෙක් හඳවනකට එය වෙසෙසසින් ම විය යුත්තක්. ඔබ අමතා කතා කිරීමට මා දිරි ලබන්නේ අන්ත ඒ සිතුවිල්ලෙනයි.

ජායාරූප : 154 පොල්තෙල් පහන දැල්වීම මගේ දකුණුපස මහාචාර්ය තන්ද්‍රාස කෝදාගොඩ මහතා වම්පසින් සිටින්නේ යාපනය නියමු සේවක කේ. තිරුනාවුකර්සු මහතා සහ එම්. ඩබ්ලිව් කරුණානන්ද මහතා

අද අප හැමටමත් සදානුස්මරණීය දිනයක් වුවද, මා හට දැනී යන්නේ එහි අති විශේෂ බවක්. ඒ අප දෙදෙන අතර පැවතුනු, පවත්නා, සහෘද බව නිසා වන්නට ඇති. මෙනෙක් මා හට මුහුණ දෙන්නට සිදු වූ අවස්ථා අතුරින්, මා තුළ ඉතා ඉහළ ආත්ම ප්‍රෙය්මත්වයක් ජනිත කළ අවස්ථාව මෙය සේ යි මට දැනෙන්නේ. මේ අවස්ථාවේ අප අවට ඇත්තේ දැමුණු පරිසරයක් වුවත්, මා හද වෙළී පවත්නේ ප්‍රබල මානසික ආවේගයන්ගෙන්. ඒ හේතුව නිසා ම මා පවසන්නට බලාපොරොත්තු වන කරුණු ගලා එන්නේ හඳවන තුළින් මිස නිස ඔස්සේ නොවන බවයි හැඟී යනුයේ. එසේ ජනිත වන්නා වූ කරුණුවල ගැබ් ව ඇත්තේ බුද්ධිමය වටිනාකමට වඩා ඇතුළත් කමෙකි, කිව්වු බවෙකි, අව්‍යාජත්වයෙකි. එබැවින්, මගේ ඉල්ලීම වන්නේ මෙහිදී ප්‍රකාශ වන සියලු දෙයක් මැනීම සඳහා ඔබගේ ද නිස නොව හඳවන ම යොදන ලෙසයි.

මෑතක් වන තුරුත්, මා ඔබ ඇමතුවේ ටියුඩර් යන නමින්, ඒ ඔබට කුඩා කලැ සිට ම යෙදුණු නමයි. ඔබට ඒ නම හිමි කරන ලද අවදියෙහි දී, ඔබගේ අනාගතය කවර බඳු වේද යන්න ගැන අනාවැකි පළ නොවූවා වන්නට ඇති. මෙම නම එංගලන්තයෙහි භාවිත වන්නට

පටන් ගත්තේ ක්‍රිස්තු
වර්ෂ එක් දහස්
හාරසිය ගණන්වල.
වේල්ස් හි ඔවුන්
ටියුඩර් අධිරාජයා
සහ පස් වැනි
හෙන්රි රජුන්ගේ
වැන්දඹුව වූ
කැතරින් බියොව
වෙතින් ආරම්භ වුනු
රාජ පරම්පරාව

ජායාරූප: 155 උත්සවයට සහභාගී වූවන් දේශනයට සවන් දෙමින් සිටි
ඇරු

හඳුන්වනු ලැබුවේ ටියුඩර් පෙළපත යනුවෙන්. ආශ්‍රයෙන් ම ටියුඩර්
නිර්මාණ ශිල්පය යනුවෙන් හැඳින්වෙන නිර්මාණ ආරක් ද පවත්නා
බව ඔබ දන්නවා ඇති. ඔවුන් ටියුඩර් පෙළපතට ඔබ අයත් නොවීම
නම් අපගේ ජාතික වාසනාවක්. එහෙත් ඔබත් නිර්මාණ ශිල්පියකු
වීම - නව සමාජමය රටාවක් තැනීමට සැලැස්මක් සැපයූ නිර්මාණ
ශිල්පියකු වීම - අප හැමගේ ම පිනක්.

එවන් වනු මාර්ගයෙකින් ඔබ ටියුඩර් කෙනෙකු සේ හඳුන්වන්නට
පිළිවන් වුවත්, මෑත කලෙක සිට මා වඩාත් ම කැමැති වූයේ ඔබගේ
ආර්යරත්න නාමයටයි. ඒ හුදෙක් මුළු ලොව ම ආරි යනුවෙන් ඔබ
ඇමතු නිසා පමණක් නොවෙයි. මට, වඩා වැදගත් සේ දිස් වූයේ ඔබ
නමෙහි අන්තර්ගත ව ඇති අන්වර්ථභාවයයි. අප සමාජයට ඔබ ආර්ය
රත්නයක් ම වූ බව දැන් නොදන්නෝ කවුරුන්ද?

මා ඔබ ඇමැතුවේ හිතවත් ආරි යනුවෙන්. මුළු ලොව විසින් ම
ඔබ පුදනු ලබන ගරු නාම නිබිය දී, මෑතෙක විශ්ව විද්‍යාලයයක්
විසින් ප්‍රදානය කරන ලද අධ්‍යයන නාමයක් නිබිය දී, මා ඔබ ආරි
යනුවෙන් ඇමතුවේ ඇයි දැයි යමකු ප්‍රශ්න කරන්නට පිළිවෙණ. මා ඊට
සමාව අයැදින්නට බලාපොරොත්තු වන්නේ නැහැ. ආචාර්ය
නාමයෙකින් ඔබ පිදීමෙන් සම්මාන ලද්දේ ඔබ නොවෙයි, සම්මාන
ලද්දේ ඔබට උපහාර දැක්වූ විශ්ව විද්‍යාලයයයි. ස්වෝත්සාහයෙන් ඔබ
මෙනෙක් ලබා ගන්නා වූ බැබැලීම නම්බු නාමයෙකින් කෙසේ තවද
ජ්වලනය කරන්නටද? වෙනොත් වන්නේ, ඔබගේ ආශ්‍රය නිසා, ඔබ
හට උපහාර දක්වන්නා වූ ආයතනයෙහි බැබැලීම උද්දීපනය වීමයි.
හැරුන්, මෙලොව මෙනෙක් උපන් ශ්‍රේෂ්ඨයින් බොහෝ විට අමතනු

ජායාරූප: 156 ස්තුති කතාව පවත්වමින්

ලැබුවේ ඔවුන්ගේ කෙටි නාමෙන්. එහි තමා ලබඳ බවක් ගැබ් ව ඇත්තේ. එය තමා හදවතට ළං වන්නේ. අන්න ඒ නිසයි ආර් යනුවෙන් ම අදත්, කවරදාත්- ඔබ ඇමැතිමට මා කැමැත්තේ.

අප මතකය මීට අවුරුදු හතළිහක් පමණ ඇතට ගෙන යන්නට මා රිසියි. එවක අප ගත කළේ කෙතරම් වාමි, කෙතරම් සරල, කෙතරම් නිදහස් ජීවිතයක්ද? ද්‍රව්‍යමය අගයට, ජීවිතයේ තරගකාරී බවට, සමාජයේ අති ධාවනයට යට නොවුණු අපගේ දෛනික වර්යාව කෙතරම් සැහැල්ලු එකක් වූවාද? දිළිඳුබවේ බරින් අප මඳක් තෙරපී සිටියත්, පාසලත් ගෙදරත් අතරතුරදී අප ගත කළේ කෙතරම් සහනදායක ජීවිතයක්ද? .....මඳක් ඔබ්බෙහි දුම්රිය පාර දිගේ, විටෙක සිල්බර කොටත් උඩින් පනිමින්, තවත් විටෙක දුම්රිය පිලි මත නොවැටී සිටින්නට තැත් කරමින්, නිදැල්ලේ, සැහැල්ලුව ගමන් කළ ඔබ මට මතකයි. ගාලු දුම්රිය පාර එල්ල වූයේ බෙල්ජියමේ රජ මාලිගය වෙත බව ඔබවත්, මාවත් එදා දැනු සිටියේ නැහැ. ඔබ එදෙස එදා බැඳු තැනක් ගැන ද සිහිනෙන් වත් සිතූයේ නැහැ.

පාසලේ දී ඔබට සිදු වූ වෙනස්කම් කිහිපයක්, ඔබ තුළ ජනිත වූ පෙරළිකාරී ආකල්ප කිහිපයක්, ඔබට මතක ඇති. උපනිනුත්, පවුල තුළ දී සිදු වූ සාමාජිකරණයෙනුත් ඔබ ගෙන ආ ජාත්‍යාලයත් ආගමාලයත් තව ද උද්දීපනය වූයේ මහින්ද විද්‍යාලයේ පන්නි කාමර තුළ දී. එහිදී ඔබ සිංහල භාෂාඥානයේ ආලෝකය ලැබුවා. වුඩ්වර්ඩ්, තැනහොත් වනපාල, බදු මිහිඳු ආදිකතෘවරුන්ගේ ආභාෂය ලැබුවා.

ශ්‍රේෂ්ඨ ගුරු පියවරුන්ගේ ආදර්ශයන් අනුග්‍රහයන් ලද්දා. ඔබගේ චරිත සංකලනයට පාදස්ථ වූ ඇතැම් වැදගත් සංඝයක සාධක මේවා බව ඔබද පිළිගන්නවා ඇති.

එහෙත්, ඔබ සමාජයේත් ජීවිතයේත් යථාර්ථය දුටුවේ ඔබගේ ම ඇසින්, එය විශ්ලේෂණය කළේ ඔබගේ ම බුද්ධියෙන්. ඒ සියල්ලටම ඉවහල් වූයේ ඔබගේ ම වටපිටාවයි. ඔබගේ ම අත්දැකීම් සමුදායයි. මෙයට වසර දශක හතරකට පෙර එක් දිනෙක උදෑසන මට මතකයි. එදාත් මිහිඳු විදුහලේ කුඩාවුන් කෑ කෝ ගසමින්, උසුළුවන්-විසුළුවෙන්, කෙළියෙන් - දෙළෙන් කල් ගත කළා. එදාත්, සිරිත් පරිදි සිරිපා කඳු සෙවණැල්ලේ ආවරණය ලද්දා මිහිඳු කඳුවැටිය. විදුහල්පතිතුමන්ගේ කාර්යාලය පිටතින් වැඩි තිබුනු සල් ගස්වල මඳුන් පිපී තිබුණා. එහෙත්, විදුහල්පති හමු වන අවියෙන් එතුමන්ගේ දොරකඩට වී, එතුමන්ගේ ඇස ගැසෙන තුරු නොඉවසිල්ලේ පසු වුණු කුඩා ශිෂ්‍යයකුගේ මුහුණෙහි නම් පිපුණු බවක් තිබුණේ නැහැ. ඔහුගේ කුඩා හිස පිරි ඉතිරි තිබුනේ කරදරයෙකින්, පුද්ගලික කරදරයෙකින්. අනවබෝධයක් නිසා පැනැන හුණු කරදරයෙකින්. ඊට විසැඳුමක් මේ ශිෂ්‍යයා අතෙහි වූයේ නෑ.

ඉව්ඡා භංගත්වයෙකින් පෙළුණු ඒ ශිෂ්‍යයා හට පාසලෙහි දී ද බලාපොරොත්තු වූ විසැඳුම නොලැබුණු අයුරු මට මතකයි. එහෙත්, ඔහු පාසලෙන් පිට වූයේ තවදුරටත් මැළැවුණු මුහුණක් ඇතිව නොවේ. ඔහු දැක්වූයේ අධිෂ්ඨානාත්මක ස්වභාවයක්. ඔහු කළේ ප්‍රශ්නයෙන් පැනැන යාමක් නොවේ. ප්‍රශ්නයට මුහුණ දීමක්. ඔහු අදහස් කළේ හුදෙක් තමන්ගේ ප්‍රශ්නය විසඳීමට පමණක් නොවේ; මුළු මහත් සමාජයේ ම පොදු ප්‍රශ්න විසඳීමටයි. අකරතැබ්බයක් තුළින් උත්තේජනයක් ලද ඒ කුඩා පාසල් දරුවා කවුරුන් ද යනු මා මතක් නොකළාට, ආර්, ඔබට මතක ඇති. සර්වෝදය සමාජ විප්ලවාග්නිය මෙළැවීමට ඔබ පටන් ගත්තේ අන්ත එබඳු කුඩා ගිනි පුළිඟුවෙකින්.

ඔබගේ ඓතිහාසික කතනොටු ගමන හුදෙක් වාරිකාවෙක ආරම්භයක් මිස, අවසානයක් වශයෙන් ඔබ නොනැකූ බව දැන් සක්සුදක් සේ පැහැදිලි කරුණක්. එහෙත්, එවකැ නම්, එසේ සිතුවත් විරල නොවූ බව ඔබට මතක ඇති. බොහෝ දෙනෙකුගේ සමාජ සංශෝධන ආකල්ප කතනොටුවෙන් පටන් ගෙන, එහි ම අවසන් ද වූවා. ඒ අවදිය මගේ සිහියට නැගෙන්නේ යම් වැදගත් සිද්ධි කිහිපයක් නිසා යි. ඒ සිද්ධීන් තුළින් ඔබගේ එක් මිනිස් ගුණයක් ඉල්පි පෙනෙන නිසා, ඒ ගැන සඳහනක් කිරීම වටී යැයි විශ්වාස කරමි.

කතනොටු සිද්ධියෙන් පසු දශකයක් පමණ වූ කාලය තුළ, විවිත් විට, ඇතැමුන් කිහිප දෙනෙකු පිළිබඳව මා ඔබට අනතුරු ඇඟවීම් කළ බව ඔබට මතක ඇති. ඒ සියලු අවස්ථාවෙක ම, සාවධාන ව මට සවන් දුන් ඔබ, මා ඇඟවූ අනතුරු පිළිගත් සැටි මට හොඳින් මතකයි. එහෙත් මා විශ්මයට පත් කළේ ඒ පිළිබඳ ව ඔබ නිෂ්ක්‍රීය වූ අයුර යි. ඔබ ඔවුන් ඇසූර අත් නොහළ සැටිය මා තුළ උදහස් දනවන්නක් වූවා. එය ම ඔබගේ විනාශයකට මුල් වේ දැයි මා තුළ සැක පහළ වූවා.

මීට කලකට පසු මෙම සිද්ධිය පිළිබඳව මා ඔබ හා කථා කළා මට මතකයි, එවිට ඔබ පැවැසුවක් ද මා සිතෙහි ඇඳී පවතියි. ඔබ මා දමනය කරමින් කීවේ, යමකුගේ හැකියාව වඩා ම නියුණු වන්නේ සතුරුකම් හමුයේ බවයි, ව්‍යායාමයෙක සාර්ථකත්වය සඳහා එබත්දත් උදක්ම අවශ්‍ය බවයි. එදා නම් එවන් අදහස් මා නොපිළිගත් බව පවසන්නේ තරමෙක ලජ්ජාවෙකින්. ඔබගේ මතය කෙතරම් නිරවද්‍ය වී ද යනු සක්සුදක් සේ පැහැදිලි වන්නේ අදයි.

මෙබඳු ම තවත් සිද්ධියක් මට නොමතක කළ නොහැකියි. ඔබගේ ආශ්‍රයට වැටුණු එක් අයකු එසේ කිරීමට උත්සුක වූයේ ඔහු වෙත තිබුණු යම් මනෝ විද්‍යාත්මක උෞනතාවක් පිරිමසා ගැනීමට බව මා දැන සිටියා. ඒ ගැන වරක් ඔබ සමග සාකච්ඡා කළ විටෙක දී මෙම සම්බන්ධයට විරුද්ධ ව මා කරුණු ප්‍රකාශ කළ සැටි මට මතකයි. ඔහුගේ මානසික උෞනතාව පිළිබඳ ව මා ඔබට කරුණු කීවේ ම විසින් අලුත් සොයා ගැනීමක් කරන ලද බඳු ගර්වයෙනිත්. ඔබ මා නිහඬ කළේ වැදගත් ප්‍රශ්නයක් අසා. “ඔය කියන අය මා සමග ආශ්‍රය කිරීමෙන් ඔහුගේ මානසික තත්ත්වයකට සුවයක් වේද?” කියා ඔබ ඇසුවා. එයට “නැත” යි කිවා නම් ඒ අසත්‍යයක්. මා ඔබ සමග එකඟ වූවා. “එයාගේ මානසික ප්‍රශ්නය ගැන මම දන්නව. මම එයා ආශ්‍රය කරන්නෙ එයාට ප්‍රතිකාරයක් හැටියට.” විළියෙන් මිඳෙනු වස් මා දුන් ප්‍රත්‍යුත්තරය මට දැන් අමතකයි.

ජාත්‍යන්තර සමාජයේ ඉහළතර හිනිපෙනට ඔබ නැග සිටියත්, දවසෙහි සියලු මොහොතක් ම ඔබ කටයුතු සඳහා යෙදුවත්, ඉඳහිට හෝ අප දක්නට පැමිණීමේ සිරිත අත් නොහැරීම ගැන අප ඔබට කෘතඥ විය යුතුයි. ඔබ අප නිවෙසෙහි සිටිනා සියලු මොහොතෙක ම එහි ඇති වන්නේ අමුතු ඵලියක්. ඔබගේ සුපුරුදු “නිකම් තේ එක” මා බිරින්දෑ පිළියෙල කරන්නේ ඉමහත් සතුටෙකින්. අප දරුවන් ඔබ

හා කතා-බහට බසින්තේ පියකු වෙත ම ඇති බඳු හක්තියෙකින්. අප වහල යටු දී ඔබ ඉන්නා ඉහිල් බවයි මා සිත් ගන්නේ. අප බරාදියෙහි දී ඔබ දක්වන නිදැල්ලයි අපගේ සතුට. ආහාර ගැනීම පිළිබඳව මා හමුයේ පමණක්, තමන් වෙත නොමැති විනයක් මවා පාන ඔබ, පේර ගෙඩියක දත් සපමින් මා රවටන්නට තැත් කරන අයුරයි අපට විනෝදය.

මා තවද බොහෝ කල් මරන්නට බලාපොරොත්තු වන්නේ නැහැ. මෙම මිනිත්තු කිහිපය තුළ, මගේ අදහස, මෙනෙක් පැවැසුවාට වඩා බරින් යමක් පැවැසීමටයි. මෙහි අවවාදාත්මක ස්වරයක් දුටුව හොත් මට සමාවන්න, සමා වී, හිතවතකුගෙන් වචනයක් සේ පමණක් සලකන්න.

අද ඔබ නැග ඇත්තේ අප සමාජ හිඟ් පෙනෙහි මුදුන් ම පියවරට. එසේ වූයේ ඔබ ලත් ජන්ම වරප්‍රසාදයක් හෝ, නිලයක්-බලයක් හෝ, ධනයක් හෝ නිසා නොවෙයි. ඔබ ලත් තැන ඔබගේ ම ශක්තියෙන්, විරියයෙන් ලබා ගත් තැනක්. එසේ නම්, ඔබ එතැනින් මොහොතකට හෝ බැසිය යුත්තේ ඔබට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨයකු හමුවට පමණයි. අද ඔබ ඉන්නේ ලෝකය ඔබේ පා මුලට ගෙන්වන්නට හැකි තත්වයක. මා පවසන්නේ ඉන් ගර්වයක්, මාන්ත්‍රයක් වඩා ගත යුතුය යන්න නොවෙයි. එහෙත් ඔබගේ ශක්තිය ඔබ අවබෝධ කැර ගත යුතුයි. ඔබ උපතින් මෙන්ම, වැඩුමින් ද නිහතමානී මිනිසෙක්. ඔබ වෙත අද ඇත්තා වූ ආකර්ෂණ බලය පිළිබඳ වැටහීම ඔබගේ ම නිහතමානී බවින් වැසී යනු විටෙක දක්නට පුළුවනි. අන්න ඒ නිසායි මෙය සඳහන්නට මට සිත් වූයේ.

තවත් එක ම එක කරුණක්. ඔබ පරමාදර්ශී පුද්ගලයෙක්. හැඳුමෙන්-වැඩුමෙන්, ගතියෙන්-ගුණයෙන්, ඇඳුමෙන්-පැළැඳුමෙන්, සිරිතෙන්-විරිතෙන්, පුවතින්-පවතින් සකල අයුරින් පරමාදර්ශී පුද්ගලයෙක්. ඒ එසේ ම වියැ යුතුයි, ඒ එසේම පැවැතිය යුතුයි. තැනහොත්, ආදර්ශයක් ලැබ ගනු සඳහා ලෝකයා බලන්නේ කවුරුන් වෙතද? එහෙත්, ඔබ කෙසේ ඔබ ම මණින්තද? ඔබගේ තරම මැනීමට කෝදුවක් අවශ්‍යයි. ඔබගේ චිතර බැලීමට කැටපතක් අවශ්‍යයි.

දයාබර නිතා, ඔබ ආදර්ශවත් භාර්යාවක්, කුළුණුබර මවක්, නිහතමානී සමාජ සේවිකාවක්. එහෙත්, එපමණක් ඇතිද? ඔබ සැමියාගේ ජීවිතයේ පරමාදර්ශී ස්වභාවය මැනීම සඳහා, අගැයීම සඳහා

කැටපත විය යුත්තේ ඔබයි. ඔබගේ විවේචනය නම් පිරිමැදීම තුළිනුයි,
ඔහු මත මළ බැඳීමට වැළැකෙනුයේ, ඔහු තවද දීප්තිමත් වනුයේ.

ආර්, ඔබ බඳු අයකුට අවවාදයක් දීමට තරම් එඩිතර වීම ගැන
මට සමාවන්න. ඔබ අපට අවශ්‍යයි. එබැවින් මා මෙහි ලා දිරිමත්
වූයේ. ඔබ දිගු කලක් අප ජනතාව අතර සිටීම ද අවශ්‍යයි. එබැවින්
අප ඔබට දිගාසිරි පතනුයේ. එහෙත්, අප පැතුම් සපල කරනු වස් ඔබ
ද දිරි දැරිය යුතුයි. ඒ කෙසේදැයි පැවැසීමට මේ තැන් නොවෙයි.

අවිභංසාව තුළින් මිනිස් වග නංවන්නට තැන් කරන ඔබට නිවන්
සුවය ඉතා ළඟ ඇති. ඒ තව ද ළං වේවා! එහෙත් නිවන් දක්නා තුරු
ඔබ ලංකා භූමි පුත්‍රයෙකු ම වේවා!!

ඔබේ හිතවත්
නන්දේ

මානව විද්‍යා ආචාර්ය උපාධියක්

එ ක්ෂණික නවසිය අසූතුනේ අප්‍රේල් මාසයේ මුල් සතියයි. එදා ඔකිනාවා නගරයෙන් පිටත් වන විට අලුයම 1.30 ට පමණ ඇත. මැතිලා ගුවන් තොටුපළට ළඟා වූයේ උදේ 3.30 ට පමණ ය. වෛද්‍ය එස්පානෝ පිනාඩා මහතාත්, ලිලියා ඔබ්ලිපියාස් රාමොස් මැතිනිය හා මහත්මාත්, මගේ දෙටු පුත් චින්යා හා කැගල්ල මධ්‍යස්ථානයේ සේවය කළ දැනට එ.ජා. ස්වේච්ඡා සේවකයෙක්ව සිටින තිලක් කරුණාරත්න මල්ලීන් ගුවන් තොටුපළට පැමිණ සිටියහ. අපි කෙලින්ම ආවේ බෙලන් ආබෲ මැතිනියගේ නිවෙසටයි. වතුර ටිකක් නා ගත් මම, පැය දෙකක් පමණ නිදා ගතිමි.

මට යොදා තුබුණු වැඩ සටහන අනුව, හය වැනිදා කව්ටේ දාස් මැරිනාස් ජාත්‍යන්තර ග්‍රාම සංවර්ධන ආයතනයට දිවා ආහාරය සඳහා ගියෙමි. එහි අධ්‍යාපනය භාර බැටන් මහතා මුලින්ම හමුවිමි. පසුව ආචාර්ය මණ්ඩලය හා දිවා ආහාරය ගතිමි. පස්වරු 2.00 සිට 4.30 දක්වා දේශනයක් හා සාකච්ඡාවක් පැවැත්විමි. නිහඬව වැඩි ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවක් විවිධ රටවලින් පැමිණ සිටියහ.

ආචාර්ය ජේම්ස් සී යෙන්

ජාත්‍යන්තර ග්‍රාම ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපාරය ඇරඹූ ජේම්ස් සී යෙන් මහතා ද ආයතනයේ සිටින බව ඇසීම මට මහත් සතුටක් විය. මා හමුවීමට එතුමා සූදානම්ව සිටින බව ද දැනුම් දුනි. පැයක් පමණ එතුමා ගේ කුටියට ගොස් සුභද සාකච්ඡාවක යෙදුණෙමි. යෙන් මැතිනිය දෙවසරකට පෙර පරලෝ සැපත් වූ බව අසා කනගාටුව පළ කළෙමි. එතුමියගේ සොහොන් කොත ඒ නිවෙස ඉදිරිපිට උද්‍යානයේ ලස්සනට ඉදි කොට තිබිණ.

ආචාර්ය: 157

ආචාර්ය ජේම්ස් යෙන් මහතා, ඔහුගේ දියණිය හා මා නිව්යෝක්වල දී

චීනයේ කුලීකරුවන් ප්‍රංශයේ සේවය කරන විට ඔවුනට සාක්ෂකරණය සඳහා නව අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් ඇරඹූ ආචාර්ය ජේම්ස් යෙන්, ජාත්‍යන්තර කීර්තියට පත් වූයේ පළමුවැනි ලෝක යුද්ධ සමයේ දීම ය. පසුව චීනයට පැමිණි ඔහු, ජනාධිපති ටියුං කායිෂෙක් ගේ අනුබලය ද ලබා එම ජනතා අධ්‍යාපන ව්‍යාපාරය චීනයේ ඇරඹූයේය. එහෙත් කොමියුනිස්ට්වරුන්ගේ බලය එන්ට, එන්ට ම වැඩි වූ නිසා ඔහුගේ සේවය නාශිවූයෙන්, පසුව පිලිපීනයටත් නිමි විය. 1950 ගණන්වල පිලිපීන ග්‍රාම ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපාරය ඇරඹූ ඔහු, ජනාධිපති මැග්සයිසයි ගේ ප්‍රධාන උපදේශකයෙක් විය. මා නිත්‍ය අන්දමට ඔහුගේ සේවයේ ස්වර්ණමය යුගය වූයේ ඒ අවදිය යි. අධ්‍යාපනය හා සංස්කෘතිය, සෞඛ්‍යය, ජීවන මාර්ගය සහ ස්වයං පාලනය යන අංශ හතර ඒකාබද්ධ කොට, ග්‍රාමීය ප්‍රතිසංස්කරණය කළ යුතු බව ඔහුගේ අදහසයි. ඔහුගේ දර්ශනය ලොව පුරා පැතිර ගියේය. සුප්‍රසිද්ධ නොබෙල් ත්‍යාගලාභී සාහිත්‍යකාරියක් වූ පර්ල් එස් බක් මැනිනිය “ජනතාවට කියන්න” “Tell the people” යන නමින් ලස්සන පොතක් ජේම්ස් යෙන් ගැන ලිවේය.

මට මුලින් ම ජිම් යෙන් හමු වූයේ 1967 දී සිංගප්පූරුවේ දී ය. මා ලෝක තරුණ සුමුළුව විසින් සංවිධානය කළ සුමුළුවක සිටිද්දී, ඔහුගේ දුරකතන පණිවිඩයක් ලැබී ඔහු හා මැනිනිය සමඟ දිනක් ආහාර ගනිමි. ඒ කාලයේ ඔහුගේ අදහස වූයේ ලංකාවේ ද එම ව්‍යාපාරය ඇරඹීමය. එහෙත් විවිධ හේතූන් නිසා එය ඉටු නොවීය.

ඉමහත් අදර්ශන මා, චින්යා හා තිලක් පිළිගත් ආචාර්ය ජිම් යෙන් අද ලෝක තත්ත්වය ගැන මහත් උද්වේගයෙන් යුතුව කතා කළේය.

සිහින් මිටි සිරුරක් ඇති හෙනෙම, දැනට රටවල බලවතුන් හා ඔවුනට විරුද්ධව නැගී සිටින අයත් අතර නිබෙන ආරාමුවල්වලට එකම පිළියම ජනතාවගේ යහපතට ක්‍රියා කිරීම බව පෙන්වා දුන්නේය. මිනිසුන්ට සමාජ සාධාරණත්වයත්, ඉසිලිය හැකි ජීවන තත්වයකුත් අවශ්‍යය.

අවුරුදු අනුවක් වූ මේ ශ්‍රේෂ්ඨ මනුෂ්‍යයාගේ මානසික තත්වයත් උද්යෝගයත් කිසිසේත් අඩු වී නැත. ඇමෙරිකාවට ගොස් එන අතරමග ශ්‍රී ලංකාවට ද ඒමට අදහස් කරන බව පැවැසූ ඔහු, සර්වෝදයේ ප්‍රගතිය ගැන මහත් සේසතුටු වන බවත්, එහි දියුණුව පනන බවත් පළ කළේය.

වෛද්‍ය කම්පෝස්

රාත්‍රී අප ආහාර ගැනීමට හා නිදා ගැනීමට ගියේ වෛද්‍ය පවිලෝ කම්පෝස් මහතාගේ නිවසටය. එය කවිටේ නම් ස්ථානයේ රමණීය කඳු ගැටයක් මත පිහිටි විශාල නිවෙසකි. නිවෙස ඉදිරිපිට කුඩා පිහිනුම් තටාකයක් ද තිබේ. වෛද්‍ය කම්පෝස් පළාතේ ප්‍රභූ පවුලකින් පැවැත එන්නෙකි. පවුලේ පිරිමි සහෝදරයන් හත් දෙනාගෙන් මොහු වැඩිමලාය. එම්ලියෝ අගිනල්ඩෝ විශ්ව විද්‍යාලය, වෛද්‍ය විද්‍යාලය හා මැනිලා මෙඩිකල් සෙන්ටර් ආයතනය සහ වෛද්‍ය විද්‍යාලයීය රෝහල ද අයිති මොහුටය. ඔහු එහි සභාපතිවරයාය. මා මෙවර පිලිපීනයට පැමිණියේ එම්ලියෝ අගිනල්ඩෝ වෛද්‍ය විද්‍යාලයේ පළමුවැනි උපාධි ප්‍රදානෝත්සව දේශනය කිරීමටත්, පළමු වරට විදේශිකයකුට පිරිනමන ආචාර්ය උපාධිය පිළිගැනීමටත්ය.

වෛද්‍ය කම්පෝස් මහතාගේ බිරිඳ ද වෛද්‍යවරයකි. ඇය වෛද්‍ය විද්‍යාලයයේ පීඨාධිපතිවරිය වේ. මේ දෙපළට අමතරව, මා පිළිගැනීමට වින්යාගේ වෛද්‍ය විද්‍යාලයයේ පීඨාධිපති මෙනෙවිය ද පැමිණ සිටියාය. ඉතා හොඳට පිළියෙල කර තුබුණු රාත්‍රී ආහාරය ගැනීමෙන් පසු වින්යාත්, මමත් නින්දට ගියෙමු.

හත්වැනිදා උදේ තේ පානයෙන් පසු, එදා සවස වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් සඳහා රෝහලට ඇතුළු වන ලෙස මට නියම කළ වෛද්‍ය කම්පෝස් කාමරයක් වෙන් කර තැබීමට උපදෙස් දී ඇති බවත් පවසා පිටත් ව ගියේය.

උදේ පැය තුනක් පමණ අප ගත කළේ වින්යාගේ විද්‍යාලයයේ පීඨාධිපතිතුමිය හා ගුරුවරුන් හමුවීමටත්, විද්‍යාලය නැරඹීමටත්ය. වෛද්‍ය විද්‍යාලයයේ හා වෛද්‍ය රෝහලේ සියලුම අංශ අපි නැරඹීමු. ඉතාම නවීකරණය වූ මේ ආයතන ගැන මම පැහැදුනෙමි. මේ විදුහලේම අධ්‍යාපනය නිම කරන ලෙස වින්යාට උපදෙස් දුනිමි.

ජායාරූප: 158 උපාධි උළෙලේ දී

දවල් ආහාරය සඳහා අපි කවිවේ සිට මැනිලාවලට පැමිණියෙමු. බෙලන් ආබෲ මැනිනිය, මනහාන් මහතා, රැමන් මැග්සයිසයි ආයතනයේ සභාපති හා සෙසු සාමාජිකයන්, රැවන්හාටි මැනිනියන්ද සමඟ දිවා ආහාරය ගනිමු.

පස්වරුවේ පිළිපින කාන්තා විශ්ව විද්‍යාලයේ දේශනයක් ඇප්‍රොටෙක් ඒසියා, ඇප්‍රොටෙක් පිළිපින හා විශ්ව විද්‍යාලය මගින් සංවිධානය කර තිබිණි. මාතෘකාව 'තුන්වැනි ලෝකයේ රටක් සංවර්ධනය කළ යුතු මාර්ගය' යන්නයි. මෙහි මූලිකත්වය ගෙන කටයුතු කළ අය අතර, අර්නි ගරිලාවෝ මහතා, ආචාර්ය පබ්ලෝ මහතා හා ලිලියා රාමෝස් මැනිනිය ද වූහ. පැයක පමණ ඉතා සාර්ථක දේශනයක් කළේ. එකම අදහසක්වත් පැටලුණේවත්, වචනයක් වැරදුණේ වත් නැත. සංවර්ධන සංකල්පය විප්ලවීය වෙනසකට යටත් කළ යුතු බවත්, සංවර්ධනය අතහැර දුප්පත් කමෙන් තොර සමාජයක් ගොඩනැංවීම අපේ පරමාර්ථය විය යුතු බවත්, ජාතික - ජාත්‍යන්තර නායකත්වවලට වඩා ස්ව ශක්තිය මුල් වූ ප්‍රජා නායකත්වයට මුල් තැන දිය යුතු බවත් මගේ කථාවේ හරය විය. හැමදෙනාම ඉතාම පැහැදුණු බව පෙනිණ.

එතැන සිට කෙලින්ම ගියේ, 'මැනිලා මෙඩිකල් සෙන්ටර්' එකටයි. අතිශයින්ම නවීන රෝහලක් වූ මෙහි හත්වන මාලයේ 71 වැනි කාමරය මට වෙන් කර තිබිණි. එය සුබෝපහෝගී කාමරයකි. රූපවාහිනියක් මෙන්ම, අමුත්තන් සඳහා වෙන් වූ සාලයක් ද විය. මා ඇතුළු වූ අවස්ථාවේ සිට ම වෛද්‍ය පරීක්ෂණය ඇරඹිණි.

අර්නි සහ ලිලියා සමඟ එළියට ගොස් ආහාර ගෙන නැවත රෝහලට පැමිණ, වින්යා ද සමඟ නිදා ගනිමු. උදේ පහේ සිට අටහමාර

වන තුරු සෑම වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක්ම කරන ලදී. වෛද්‍ය පිනාඩාගේ අවසරය පරිදි ආබාය මෙනෙවියගේ ගෙදරට ගියෙමු.

එදා අප්‍රේල් අටවැනි සිකුරාදා වැදගත් දිනයකි. උපාධි ප්‍රදානෝත්සවය පැවතුණේ එදිනයි. සවස 4.30 ‘මැතිලා ගිලෙම් ලයිඟ සෙන්ටර්’ වෙත ගියෙමු. වෛද්‍ය කම්පෝස්, එම මැතිනිය හා වෛද්‍ය පිනාඩා ඇතුළු වෛද්‍ය විද්‍යාලයේ පීඨ සාමාජිකයෝ හා ශිෂ්‍යයෝ පැමිණ සිටියහ. විශේෂයෙන් මහන ලද රතුපාට ආචාර්ය උපාධි කබයකින් මා සරසන ලද්දේ වෛද්‍ය පිනාඩා මහතා විසිනි. එමිලියෝ අගිනල්ඩෝ අධ්‍යාපන ආයතනයේ සභාපති පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රිනී සොලිඩාඩි එල්. ඩොලෝර් මැතිනිය ද, අපේ තානාපති හුසේන් මහතා ද පැමිණියහ.

සියලුම ආරාධිතයන් අසුන් ගත් පසු, හරියටම පහට මිනිත්තු පහක් තිබිය දී උපාධි පෙරහර ඇරැඹිණි. මුලින් ම වෛද්‍යවරුන් හැටියට එදා සහතික පත් ලබන තරුණ තරුණියෝ පේළියට ශාලාවට ඇතුළු වූහ. ඊට පසු පීඨයේ සාමාජිකයෝ ඇතුළු වූහ. අවසනටම මා මැදි කර ගෙන වෛද්‍ය කම්පෝස් හා ඩොලෝර් මැතිනිය ද ඇතුළු වූහ.

ජායාරූප: 159 උපාධි උළෙලේ දී

ශාලාව 1500 ක ගෙන් පිරී තිබුණේය. වේදිකාවේ මැදින්ම අසුන මට වෙන් වී තිබිණි. මුලින්ම පිලිපීන ජාතික කොඩිය, විශ්ව විද්‍යාල ධජය හා වෛද්‍ය පීඨයේ ධජය උත්සවාකාරයෙන් ගෙනවුත් තැන්පත් කරන ලදී. ජාතික ගීය ගැයිමෙන් පසු කතෝලික හිමි තමක් විසින් ආගමික වතාවත් සිදු කරන ලදී.

ඡායාරූප: 160 උපාධි දේශනය පවත්වමින්

පීඨාධිපති වෛද්‍ය ලෝඩස් ඊ කැම්පෝස් මැතිනිය විසින් උපාධිලාභීන් ඉදිරිපත් කිරීමත්, ඔවුන්ට උපාධි පිරිනැමීමට සුදුසුකම් ලත් බව සභාපති පවුලෝ සී කැම්පස් මහතා විසින් ප්‍රකාශ කරන ලදී. මිළහට තිබුණේ ආරාධිත කපිකයා, අධ්‍යාපන සේවා උප සභාපති වෛද්‍ය එස්ටබාන් පී පිනාඩා මහතා විසින් හඳුන්වා දීමයි. මේ කාර්යය ඔහු විසින් ඉතාමත් ඉහළින් - හැඟීමකින් යුතුව සිදු කරන ලදී. මිළහට තිබුණේ මගේ දේශනයයි.

මගේ දේශනය සුදානමක් නැතිව ක්ෂණිකව පැවැත්වූ දෙසුමකි. වෛද්‍යවරයකුගේ යුතුකම් වත්මන් ලෝක තත්ත්වය සේවය තුළින් නව මිනිස් සමාජයක් ගොඩ නැංවීමේ තරුණ භාරය ආදී කරුණු අලලා මිනිත්තු තිස් පහක දේශනයක් කළෙමි. එය සභාව විසින් පිළිගත් ආකාරයෙන් සාර්ථක දෙසුමක් බව හැඟිණි.

මිළහට මයිත්‍රගෝනය ඉදිරියට ගිය සභාපති වෛද්‍ය පවුලෝ සී කම්පෝස් මහතා, පහත සඳහන් උපාධි ප්‍රධාන ප්‍රකාශනය කියවන ලදී.

“අනංගමගේ ටියුඩර් ආරියරත්න බී.ඒ. ගෞරව - සාහිත්‍ය ආචාර්ය, වෙත පිරිනැමෙන ප්‍රකාශනය හා සහතිකයයි.

මිනිසාගේ නායකයෙක් - මිහිකතට ආදරය කරන්නෙක්, සහෝදර ජනතාවට සේවය කිරීම පිළිබඳ ජීවමාන ආදර්ශයක් සහ නිහතමානී බවේ හා වාමි බවේ ප්‍රතිමූර්තියක්.

ඔහුගේ රටේ සමාජ රටාව ගැන තීක්ෂණ අවබෝධයකින් යුතුව සංවර්ධනය නිසා ඇති වූ ප්‍රශ්න ගැන මනා හැඟීමකින්

යුතු ව, 1958 දී ඔහු සර්වෝදය ශ්‍රමදාන ව්‍යාපාරය නමින් නව සමාජ දර්ශනයක් ගොඩ නංවීමට වෙනස විය. තම ව්‍යාපාරය ඉතා දක්ෂ ලෙස ක්‍රියාවට නැංවීම නිසාත් ස්ථිර සාරව එය පිහිටුවීම නිසාත් ඔහුට 1969 දී පිළිපින ජනරජය විසින් පිරිනැමෙන ප්‍රජා නායකත්වය පිළිබඳ රැමත් මැග්සයිසයි ත්‍යාගයත්, 1982 දී ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය පිළිබඳව පිරිනැමෙන බෝඩුවින් රාජ්‍ය සම්මානයත් හිමි විය. සම්පත්, සංස්කෘතිය හා ජීවන රටාවට ගැලපෙන සංවර්ධන මාර්ගයක් ඔහු ඉදිරිපත් කරයි. සැබැවින්ම ඔහු ලෝක පුරවැසියකි.

මේ විශිෂ්ට සාර්ථක සාමාර්ථයන්ටත් ලොව පුරා ජනතාව විසින් පිරිනමන සෙසු බොහෝ සේවයන්ටත් - පිළිගැනීමක් වශයෙන් අභංගමගේ ටියුඩර් ආර්යරත්නයන් පිළිගන්නා එම්ලියෝ අගිනල්ඩෝ වෛද්‍ය විද්‍යාලය ඔහුට, මානව විද්‍යාවත් පිළිබඳ ගෞරව ආචාර්ය උපාධිය 1983 අප්‍රේල් අටවැනි දින වූ අද පිරිනමන ලද බවට සහතික කරන්නේ,

සොලිඩාඩ් එල් ඩොලෝර්
භාරකාර මණ්ඩලයේ සභාපති

පවුලෝ සී කම්පෝස්
සභාපති

ලෝඩස් ඊ කම්පෝස්
පීඨාධිපති

මගේ ගෙල වටා රතු හා කහපාට සළුවක් ඉතික්ඛිතිව ඉහත සඳහන් විද්වතුන් තිදෙනා විසින් පළඳවන ලදහ. ඔවුනට සහ සභාවට ආචාර කළ මම නැවත මගේ අසුනේ වාඩි වුණෙමි.

මිළඟට සහතික පත් ප්‍රදානය ඇරඹිණි. අලුත් වෛද්‍යවරු 101 දෙනෙකුට ඒවා හිමි විය. මේ වෛද්‍ය විද්‍යාලයේ ප්‍රථම වෛද්‍යවරු කණ්ඩායමයි. ඉතාමත් ළයාන්විත දර්ශනයක් වූයේ සෑම උපාධිධරයෙකුම සමඟ ඔවුන්ගේ දෙමාපියන් ද වේදිකාවට පැමිණ සඵව ගෙළ වටා දැමීමට උදව් වීමයි.

රාත්‍රි හතට පමණ උපාධි ප්‍රදානය අවසන් විය. ප්‍රමුඛ ශිෂ්‍යා වූ පියස් සී විලනුවාටා විසින් විද්‍යාලයටත්, වෘත්තීයයටත් පක්ෂපාත වීමේ

ජායාරූප: 161 උපාධි ලබාගත් වෛද්‍යවරුන් සමග

පොරොන්දුව සැමදෙනා ලවාම එක වර කියවන ලදී. ධජ ආපසු ගෙන යාමත්, විද්‍යාල ගීතය ගායනා කිරීමත් සමඟ උත්සවය නිමා විය. අප ශාලාවට ඇතුළු වූ ආකාරයෙන්ම පිට වීමු.

එදා රාත්‍රි වින හෝජනාගාරයක ආහාරය සඳහා අපට ඇරැයුම් ලැබුණේ, කම්පෝස් පවුලේ සෙසු සොහොයුරන් ද සමඟය. රාත්‍රි 11 ට පමණ ආබෲෲ මෙනෙවියගේ නිවෙසට පැමිණ නිදා ගනිමු.

නව වැනිදා ‘ඇප්‍රොටෙක් ඒෂියා’ කාර්යාලයට ගොස් එහි සේවක සේවිකාවන් හමුවීම, මැනිලා ප්‍රජා සංවර්ධන පදනමට ගොස් දිවා ආහාරය ගැනීම සහ සවස තානාපතිතුමා විසින් පැවැත් වූ සාදයකට සහභාගි වීම ද සිදු විය.

මේ දිනවල මට ඉතා සැහැල්ලු සිතක් හා සතුටක් දැනේ. ඊට හේතුව වින්යා වගකීමෙන් යුතුව කාගේත් හිත් දිනා ගෙන කටයුතු කරනු දැකීමයි.

ඔහුගේ සියලුම ගුරුවරු හිත මිතුරන් හා ඔහු ජීවත්වන නිවෙසේ අය සියලු දෙනාම ඔහුට ආදරය කරති. එය මට ලොකු සැනසීමකි.

තරුණ වෛද්‍යවරුන්ට පණිවුඩයක්

එ ක්ෂණිකව සිය අසුතුවෙන් අප්‍රේල් 9 දා පිලිපීනයේ ඇමිලියෝ අගිනල්ඩෝ වෛද්‍ය විද්‍යාලයෙන් පිරිනැමුණු මානව විද්‍යා ආචාර්ය උපාධිය පිළිගැනීමෙන් පසු වෛද්‍ය උපාධි ලැබූ නව වෛද්‍යවරුන් අමතා මා කළ උපාධි ප්‍රදානෝත්සව දේශනයයි මේ:

“වෛද්‍යවරුන් හැටියට උපාධි ලබා මිනිස් සේවයට කැප වී පුළුල් ලෝකයට යෑමට සූදානම් වන ඔබ 101 දෙනාගේ කරුණාවන්ත මුහුණු දැකීම මට ඉමහත් ප්‍රීතියක් ගෙන දෙන බව පළමුවෙන් ම ප්‍රකාශ කළ යුතුයි. මනුෂ්‍ය වර්ගයාගේ අනාගතය පිළිබඳ තරුණයන් කෙරෙහි බලාපොරොත්තු තබන කෙනෙකු හැටියටත්, පිලිපීන ජනරජයේ මිත්‍රයකු හැටියටත්, දෙමාපිය කෙනෙකු හැටියටත් මේ අවස්ථාව මට විශාල ප්‍රීතියක් ගෙන දෙන අවස්ථාවකි. එවැනි අවස්ථාවක ඔබ හැම දෙනා තවත් උද්‍යෝගිමත් කිරීම සඳහා වචන ස්වල්පයක් කතා කිරීමට ඇරඹුම් කිරීම ගැන මම මුලින්ම ඇමිලියෝ අගිනල්ඩෝ විශ්ව විද්‍යාලයේ භාරකාර මණ්ඩලයටත්, වෛද්‍ය විද්‍යා පීඨයටත් ස්තූතිවන්ත වෙමි.

අප රටවල ඉතිහාසය දෙස බලන විට නිදහසට පෙර අපේ විමුක්තිය සඳහා ජීවිත කැප කළ ශ්‍රේෂ්ඨ මිනිසුන් ගැන අපි අසා ඇත්තෙමු. නිදහසෙන් පසු අපේ ජනතාවගේ ජීවන තත්වය උසස් කිරීම සඳහා තවත් ශ්‍රේෂ්ඨ මිනිසුන් තම ජීවිත ඇප-කැප කළ බව ද අපි දනිමු. මගේ විශ්වාසයේ හැටියට සියලුම දියුණු වන රටවල දැන් තුන්වන කාල පරිච්ඡේදයක් උදා වී තිබේ. අප ජීවත් වන ලෝකය දශක තුනක් පුරා කරන ලද සංවර්ධන කටයුතුවලින් එතරම් සැහෙන ප්‍රතිඵල ලබා නොමැති ලෝකයක් බව කිව යුතුය.

අපේ රටවල බහුතර ජනතාව, අපේ ම දුප්පත් සහෝදර සහෝදරියෝ දාරිද්‍රතාවයෙන් සහ බෙලහිනත්වයෙන් තවම පෙළෙමින් සිටිති. සෑම මිනිත්තුවකදී ම මන්දපෝෂණයට සම්බන්ධ වූ රෝගවලින් 28 දෙනෙක් මිය යන බව වාර්තා වී තිබේ. එමෙන්ම දුප්පත් රටවල් අතරින් සෑම රටකම වාගේ මිනිසුන් තමන්ගේ ම සහෝදර ජනතාව සමඟ සටන් වැදීම නිසා, දිනපතාම මනුෂ්‍ය ජීවිත විශාල ගණනක් විනාශ වේ. අප ජීවත් වන්නේ මෙවැනි ලෝකයකය. එවැනි ලෝකයක මිනිස්කමට සරිලන කිසිවකුට පටු අදහස් මුල් කරගෙන ජීවත් විය නොහැකිය.

“මෙවැනි අභියෝගාත්මක අවස්ථාවක අප ඉදිරියේ තබා ගත යුත්තේ උසස්තම පරමාර්ථයන් ය. මනුෂ්‍යයන් තුළ ඇති ශ්‍රේෂ්ඨතම ගුණ මතු වන්නේ විශාල ම අභියෝගයන් ඉදිරියේදීය.

“අද අප ජීවත් වන ලෝකයේ තිබෙන ප්‍රශ්න කිසිම ජාතික හෝ ජාත්‍යන්තර නායකයකුට විසඳිය හැකි ප්‍රශ්න නොවේ. ලෝකයේ අස්සක් මුල්ලක් නැර අපේ රටවල ලක්ෂ ගණනින් තව ප්‍රජා නායකයෝ බිහි විය යුත්තෝය. එවැනි ජනතා නායකයින් බිහි වුවහොත් පමණයි, දුප්පත් කමින් තොර වූත්, සාමයෙන් යුතු වූත් මිනිස් සමාජයක් ගොඩනැගිය හැක්කේ. උසස් අධ්‍යාපනයක භාග්‍ය ලත් අප කෙරෙහි විශේෂ වගකීමක් පැවරී තිබෙන්නේ මේ නිසාය. මිනිස් පවුලෙහි කීදෙනෙකුට ඔබ අද පත්ව ඇති උසස් අධ්‍යාපන මට්ටමක් ලැබීමට අවස්ථාව ලැබේද?

ඔබ ඉදිරියෙහි මර්ග දෙකක් විවෘතව තිබේ. එකක් ඔබ ඔබ ගැනම සිතමින් ආත්මාර්ථකාමීව, ආත්මකේන්ද්‍රීයව සිටීමය. එවිට ඔබට මග පෙන්වීමට අසීමිත වූ ආශාවන් ඔබ හද තුළ පැන නගිනු ඇත. මෙම ආශාවන් සංවිධානය වූ විට, ඔබ හද තුළ ඊර්ෂ්‍යාව, වෛරය, ක්‍රෝධය ආදියට ද ඉඩ සැලසේ. විද්‍යාවත්, තාක්ෂණයත් දියුණු වූ ලෝකයක තණ්හාවත්, වෛරයත් එකතු වී සංවිධානය වූ විට ඇති වන්නේ මහා අවුල් සහගත මුලා වූ තත්ත්වයකි.

අනික් අතට අප හැමදෙනා තුළම අලෝභය හෙවත් පරාර්ථකාමීත්වය ද තිබේ. අප තුළ සහජයෙන් ම මෛත්‍රියත්, කරුණාවත් ආධ්‍යාත්මික නවෝදය සඳහා හැකියාවකුත් ගැබ්ව ඇත. මේ ටික අප එක්තැන් කළහොත් සංවිධානය කළහොත්, කොපමණ යහපත් ලෝකයක් අපට ගොඩනැගීමට හැකි වේද? තණ්හාව ඉතා දක්ෂ අන්දමින් සංවිධානය කරගත් වෛද්‍යවරු අප අතර සිටිති.

එමෙන්ම ආත්ම පරිත්‍යාගය සංවිධානය කළ වෛද්‍යවරු ද අප අතර සිටිති. මේ කණ්ඩායම් දෙකෙන් කුමන කණ්ඩායමක් ඔබ තෝරා ගන්නෙහිද? මේ සම්බන්ධයෙන් තීරණයක් ගැනීමට හොඳම අවස්ථාව මෙයයි.

“මිනිසා විසින් සොයා ගන්නා ලද විද්‍යා හා තාක්ෂණ ඥානය අද ප්‍රයෝජනයට ගන්නේ ටික දෙනෙකුගේ වාසියට ය. මේ දැනීම් ජනතා මට්ටමට ගෙන ඒමේ ශක්තියක් මෙන්ම, අවස්ථාවක් ද දැන් ඔබ සතුව ඇත. මෙවැනි පරමාර්ථයන් ඔබ ඉදිරියෙහි තබා ගැනීමට මේ අවස්ථාවකි. හැම දෙනාගේම යහපත සඳහා සේවය කිරීම හැම දෙනාම ප්‍රබෝධමත් කිරීම සහ මුළු මිනිස් වර්ගයාම ඔබගේ සිතට සහ හදවත තුළට ඇතුළු කර ගැනීම හැර තවත් උසස් පරමාදර්ශයක් තිබේද?

“තමන්ගේ හදවත කරුණා මෙමත්‍රියෙන් තෙත් කරගත් වෛද්‍යවරයකුගෙන් එක්තරා විදියක චිත්ත ධාරාවක් පිටවේ. වෛද්‍යවරයා එනතුරු නොඉවසිල්ලෙන් සිටින අභිංසක රෝගියාට, මේ චිත්ත ධාරාවන් ගෙන් පමණක් එක්තරා විදියක සුවයක් ලැබේ. රෝගියා පරීක්ෂා කරන විට, බේන්හේන් දෙන විට කරුණාවන්ත සැනසිලිදායක වචනයක් ඔබේ මුවින් පිටවන විට, එම කරුණාවන්ත ක්‍රියාව නිසා රෝගියාට විශාල සුවයක් දැනේ. එමෙන්ම ඔබේ මනසට ද නිස්සරණ ප්‍රීතියක් ඒ අත්දැමින්ම ලැබේ. මේ ප්‍රීතිය මුදලින් මැනිය නොහැකිය. ළපටි දරුවකු තුරුල්ල කරගෙන සිටින මවකට ළපැටියාගේ සිහන මුහුණ දකින විට ලැබෙන සතුට මුදලින් අගය කළ හැකිද? ඔබ විසින් පුරුදු විය යුත්තේ - ප්‍රගුණ කළ යුත්තේ එවැනි සතුටක් ලැබීමටය. මෙවැනි සතුටක් දිගින් දිගට ම ලැබෙන විට ලැබෙන මානසික සමබර බව ජීවිතයේ උසස් ම තත්ත්වයකි. අප ජීවත් වන ලෝකයට අවශ්‍ය වන්නේ එවැනි උසස් මනසක් ඇති මිනිසුන්ය.

“බටහිර සංවර්ධන රටාව අනුව අපිදු අපේ රටවල්වල අනුකරණය සමාජයක් ගොඩනැංවීමට මහත්සි ගනිමු. බටහිර ලෝකය දියුණු වූ ලෝකයක් හැටියට අපි සැලකුවෙමු. බටහිර ලෝකය සශ්‍රීක බව අපි විශ්වාස කළෙමු. මා පිළිපිනයට පැමිණියේ ලෝකයෙහි මෙතෙක් ඇති වුණු ඉහළම සුබෝපහෝගී යැයි කියන රටෙහි සහි පහක් ගත කිරීමෙන් පසුවයි. මා එහිදී දුටුවේ කුමක්ද? එහිදී මා දුටුවේ සුබෝපහෝගී සමාජයක් තුළ මතු වී පෙනෙන දුප්පත් ජන කොට්ඨාශයි. ඔවුන්ගෙන් සමහර දෙනෙකුට ජලය, සනීපාරක්ෂාව, නිවාස වැනි සෞඛ්‍ය ආරක්ෂා

කරගත හැකි මූලික අවශ්‍යතාවන් වත් සම්පූර්ණ වී නොතිබේ. අපේ පරමාදර්ශයන් හැටියට ඒ සමාජ පිළිගැනීම ප්‍රතික්ෂේප කළ යුතුය. මෙම සමාජ තුළ තුන්වැනි සහ හතරවැනි ලෝක තිබෙන බව පැහැදිලිව ම පෙනේ. රැකියා විරහිත වූවන්ගේ සංඛ්‍යාව බොහෝ විට 15% ඉක්මවති. වෛද්‍ය උපාධිධරයෝ පවා රැකියා විරහිත තත්ත්වයට පත්වෙමින් සිටිති. මේ නිසා වෙනත් විදියකට අප විසින් කල්පනා කළ යුතුව තිබේ. යටත් විජිතවාදී මානසික ගැතිකම් අප විසින් අත්හළ යුතුයි. සුබෝපභෝගි සමාජවල මිනිසාගේ ජීවන අපේක්ෂාවන් අනුකරණය කරමින් ධනය සොයා අපි ඒ පැත්තට යමුද? නොඑසේ නම් ජීවත්වීමේ පරම සතුට කැප වුණු සේවය තුළින් සොයමින් අපේ දුප්පත් සමාජවල ජීවත් වන අපේ ම සොහොයුරු සොහොයුරියන් සොයාගෙන අපි යමුද? අපේ රටවල ඉතිහාසයෙහි අපේ උගතුන් විසින් මෙවැනි තීරණයක් ගතයුතු අවස්ථාව දැන් පැමිණ තිබේ.

“අප සමාජයේ ජීවත් වන උගතුන්, පොහොසතුන්, දක්ෂයින් යා යුත්තේ දුප්පතාට සේවය කොට ඔවුන්ට සැනසීම ලබාදීම සඳහාය. දෂ්ටිය සහ වෙනත් හේතූන් නිසා අපේ ජනතාව බෙදී තිබේ. මුලින්ම ඔවුන් බෙදෙන්නේ මනසින්ය. මනසින් බෙදුන විට, ඉන්ද්‍රියාවේ මෙන් කුලය ද, නැතිනම් ආගම ද, එසේ නැතිනම් භාෂාව හෝ දේශපාලන දෘෂ්ටිය වැනි සාධකයන් ගෙන් ද බෙදනු ලබයි. හිතෙන් මේ අන්දමට මිනිසා කණ්ඩායම් ගැසුන විට, යම් විදියක පූර්ව විනිශ්චයන් තුරුස්තා ගති තරඟවල් අපේ සිතට ඇතුළු වේ. මිලහට එක් මිනිස් කණ්ඩායමක් තවත් මිනිස් කණ්ඩායමකට බිය වේ. මේ සියල්ලම එකට එකතු වී විවිධ මිනිස් කණ්ඩායම් කෙරෙහි නොයෙක් අන්දමේ මූලා සිත් ඇති කර ගනිති. මෙවැනි සංවිධානාත්මක වූ මූලාව කෙළවර වන්නේ කොතැනින් ද? ලෝකය පුරා සෑම මිනිසෙක් ගැහැනියක් සහ දරුවෙක් ම හිංසාවේ තර්ජනයට ලක්වීමෙනි. ලෝකයේ ජීවත් වන අප හැම එක් අයෙකු සඳහා ම ටී.එන්.ටී. ටොන් 200ක පමණ පිපිරීමේ ද්‍රව්‍ය ලෝක බලවතුන් විසින් එක්තැන් කරගෙන තිබේ. පෘථිවි ගෝලය විසි වරකටත් වඩා පුපුරුවා හැරීමට මෙම බෝම්බ ප්‍රමාණවත් බව කියනු ලැබේ. මේ අද අප ජීවත් වන ලෝකයයි. මේ විනාශය වැළැක්වීමට නම් අපේ හදවත්වලත් - අපේ සිත් තුළත් මූලික වෙනසක් සිදු විය යුතුය. ජේසුස් වහන්සේ විසින් ප්‍රකාශ කළ අන්දමට අපට - අපව සොයා ගත හැකි වන්නේ, මා යන හැඟීම නැති කරගත් ප්‍රමාණයටය. අපට සත්‍යය සොයා ගත හැකි වන්නේත්, සැබෑ සතුට සොයා ගත හැකි

වත්තේත්, ආත්ම දෘෂ්ටිය නැති කර දැමූ පසු බව බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශනාවයි. ඔබ නායකත්වය දිය යුත්තේ ලෝක සේවයට බර වූ මෙවැනි දර්ශනයක් මුල් වූ නව මගකටයි.

“ඔබේ සේවය රෝගයක හේතුව සොයා ගැනීමටත්, ඊට පසු එයට අවශ්‍ය බේත්හේන් ලබාදීමටත් සීමා කළයුතු නොවේ. ඔබ විසින් කළ යුත්තේ එම රෝගවලට හේතු වූ මුල් හේතූන් සොයා ඒවා සම්පූර්ණයෙන් නැතිකර දැමීමයි. පිලිපීනය ගැන සිතන විට ඔබගේ රෝගවලින් 80%ක් පමණ වැළැක්විය හැකි රෝග බව මට විශ්වාසයි. ඔබේ රට ගැන මෙන්ම - මගේ රට ගැන ද සිතන විට, සමහර රෝග ව්‍යාප්තීන් අතර අපි මුල් තැන ගෙන සිටිමු. මේ අභියෝගය අපි පිළි ගනිමු. මේවායේ හේතූන් සහමුලින්ම විනාශ කර දමමු. මෙය පටන් ගත හැක්කේ අපේ සාරධර්ම පද්ධතිය අපේ හැඟීම්, අරමුණු සහ අපේ මානසික තත්ත්වය මුලින්ම වෙනස් කිරීම තුළිනි. “මා තුළ තිබෙන නෛසර්ගික ශ්‍රේෂ්ඨත්වය ගැන මා දන්නා නිසා මම ශ්‍රේෂ්ඨ මනුෂ්‍යයෙක් වීමට මහත්සි ගනිමි. මුළු ජීව ලෝකයම මගේ සිතට සහ හදවත තුළට ගත හැකි වුවත්, වෙනත් සතෙකුට එය කළ නොහැක. මිනිස් සිතකට පමණි එය කළ හැක්කේ. මට මිනිස් සිතක් තිබේ. එම මිනිස් සිත විශ්වමය මට්ටමකට උසස් කළ හැකිය.” මේ අන්දමට සිතීමට අපි පුරුදු විය යුතු වෙමු.

“කාර්මික විප්ලවයෙන් පසු අපේ මොළයේ එක් අර්ධයක් දියුණු කිරීම, විද්‍යාව විසින් අමතක කරන ලද බව අපි මතක තබා ගතයුතු වෙමු. අපේ මොළයේ අන්තර්ඥානය සහ ප්‍රඥාව අන්තර්ගත වුණු කොටස විද්‍යාවේ නාමයෙන් අපි අමතක කෙළෙමු. අප දියුණු කිරීමට මහත්සි ගත්තේ මොළයේ මිණුම් දඩුවලට අසුවුණු කොටස පමණයි. මෙහි ප්‍රතිඵලය වූයේ මිනිසුන් විසින් ප්‍රසිද්ධිය - මුදල් - බලය සහ දැනීම ලබා ගැනීමට පමණක් මොළය වෙහෙස කිරීමයි. මේ සියල්ලම නොවැළැක්විය හැකි මනුෂ්‍ය විනාශයකට තුඩු දුන් බව කිව හැකිය. මේ නිසා අද අප ඉදිරියේ තිබෙන අභියෝගය නම්, මොළයේ ආශ දෙකම දියුණු කිරීමයි. දැනීම මෙන්ම, ප්‍රඥාව ද දියුණු කිරීමයි. තර්කනය මෙන්ම, අධ්‍යාත්මය ද, දයාව ද, අන්තර්ඥානය ද දියුණු කිරීමයි. මේ බලවේගය විද්‍යාව විසින් කලින් හඳුනා ගෙන තිබුණේ නැත.

අද වර්තමානයෙහි භෞතික විද්‍යාව සඳහා නොබෙල් ත්‍යාග පවා දිනූ භෞතික විද්‍යාඥයින් මිනිස් චිත්ත සන්නානයන් අතර තිබෙන අන්තර් සම්බන්ධතාවය ගැන කතා කරති. අපට අවශ්‍යව තිබෙන්නේ

මිනිසුන් විසින් හැම මට්ටමකදී ම තරගකාරී ආශා වේනනාවලට වඩා සහෝදරත්වය සහ සංවිභාගය පිළිබඳව කල්පනා කරන විශ්ව සමාධි බලවේගයක් ගොඩනැංවීමය. ඇත්ත වශයෙන් ම එය අප විසින් ගොඩනැගිය යුතු වන ලෝකයේ පදනමයි. වර්තමාන සමාජයේ ජීවත් වන හැම කෙනෙකුම ලොව මේ දෙසට ගමන් කරවීමට මේ පරමාදර්ශය සැබෑ කරවීමට නායකත්වයක් දිය යුතුය. න්‍යෂ්ටික පිපිරීමකින් ලෝකය විනාශ වීම වැළැක්වීමටත්, ලොව පුරා ජීවත් වන අප අනුක්‍රමයෙන් පාරිසාරික දූෂණ නිසා විෂ ද්‍රව්‍යවලින් සම්පූර්ණයෙන් විනාශ වී යෑම වැළැක්වීමටත් ගතයුතු එකම මාර්ගය මෙයයි.

“අද උපාධි ලබන ආදරණීය සහෝදර සහෝදරියනි, මා ඔබට කතා කරන්නේ පිටස්තර කෙනෙක් හැටියටවත්, මිත්‍ර රටකින් පැමිණි කෙනෙක් හැටියටවත් පමණක් නොවේ; මා කතා කරන්නේ ඔබ තුළින් මුළු මිනිස් වර්ගයා කෙරෙහි ම ඉමහත් සේවයක් සිදුවේ යයි ඔබ කෙරෙහි විශ්වාසයක් තබන කෙනෙක් හැටියටයි. සියලුම ලෝක ආගම්වලට නිජ භූමිය වූ ආසියාවේ ඉපදුන අප විසින් මුළු මිනිස් සංහතියටම නායකත්වය දිය යුතුය. මම බොහෝ රටවල සංචාරය කර ඇත්තෙමි. ඒ රටවල ජාතික මෙන්ම, ග්‍රාමීය සහ ප්‍රජා මට්ටමේ නායකයන් සමග සාකච්ඡා කර ඇත්තෙමි. මේ හැම අවස්ථාවකදීම මට අවබෝධ වූයේ විද්‍යාව සහ අධ්‍යාත්මය සංකලනය කිරීම හෙවත් තර්කනය සහ අන්තර් ඥානය එක්තැන් කිරීමට නායකත්වය, ආසියාවේ අප විසින් දිය යුතු බවයි.

“මේ එක්තැන් කිරීමට වෛද්‍යවරුන් වූ ඔබගේ වෘත්තීය හැර වෙනත් වඩාත් සුදුසු වෘත්තීයක් තිබේද? දයාවෙන් තොරව ඔබේ වෘත්තීය පුරුදු කළ හැකිද? නොහැකිය. මවක් තම ළපැටි දරුවා නිදි කොට, තමා ද ඒ අසලින් නිදා වැටුනු සැණෙකින් නැවත දරුවා හඬන විට අවදි වී දරුවාට කිරි පොවයි. නැවත වරක් ඇය නිදා වැටෙනු සමගම නැවත දරුවා හඬයි. නැවත නැගිටින මව මේ අන්දමින් හරි නින්දක් නොමැතිව මුළු රැයම ගෙවයි. එහෙත් උදෑසන ඇය නැවත වැඩ අරඹන්නේ රාත්‍රියේ ඉතා හොඳින් දීර්ඝ නින්දක් ලැබුවකු වීලසයි. ඇයගේ මේ ශක්තියේ රහස තම ළපැටියා කෙරෙහි ඇගේ හදවත තුළ තිබූ දයාවයි.

“මවක් හැරුණු විට මේ අන්දමට දිවා රැ වෙහෙස විය හැක්කේ වෛද්‍යවරයකුට පමණි. වෛද්‍යවරයෙක් යන නම ලැබීමට සුදුසු වන්නේ මෙවැනි දයාවක් ප්‍රබෝධනය හැටියට තිබෙන එයින් උද්යෝගය සහ

ජායාරූප: 162 වෛද්‍ය වින්සා ආරියරත්න මහතා රෝගියෙක් පරීක්ෂා කරන ආකාරය

වීරිය ලබන, එම ක්‍රියාවට යෙදීමට දැනුම ඇති සංකේතවලට පමණයි. මනුෂ්‍යයකුට තිබිය යුතු උසස් ම සාරධර්මය පණට ගරු කිරීමයි. ප්‍රාණය ආරක්ෂා කිරීමට වෙනස වන පිරිස වෛද්‍යවරුන් වූ ඔබයි. රෝගියකුට ප්‍රතිකාර කරන විට, එයින් සැනසීමක් ලබන්නේ රෝගියා පමණක් නොවේ. හැම මොහොතකම නිස්සරණ ප්‍රීතියක් ලබන ඔබ, අනුන්ගේ වේදනාව තුනී කිරීම තුළින් ඔබේ පෞරුෂය ශක්තිමත් කර ගනු ලබයි. ඔබේ පෞරුෂය තුළ තිබෙන දේවත්වයක් ඔබට ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙයි. ඔබ තුළ මතු වුනු ඒ අධ්‍යාත්මික ප්‍රබෝධය කවදාවත් ඔබ අතරම නොකරයි. එය සදා කල්හි ඔබේ ජීවිතය ශක්තිමත් කිරීමටත්, ඔබට මග පෙන්වීමටත් ඔබ සමග ජීවත් වෙයි. නපුරු - පහත් ආත්මීය අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට තැත් කරන මිනිසුන් මෙන් නොව, ඔබේ සේවය ඔබේ ජීවිතය වඩා උසස් බවටත් සාර්ථක බවටත්, මේ නිසා පත් කරයි.

“ශ්‍රේෂ්ඨ වූත්, වගකීම් සහිත වූත් වෘත්තීයක අද සිට යෙදෙන තරුණ වෛද්‍ය උපාධිධරයන් වූ ඔබට මා දෙන පණිවුඩය මෙයයි.

හාරකාර මණ්ඩලයේ සභාපතිතුමිය සහ සාමාජිකවරුනි, වෛද්‍ය පීඨයේ සභාපතිතුමා සහ සාමාජිකවරුනි, ඔබ විසින් මා හට ‘මානව විද්‍යාව’ පිළිබඳ ආචාර්ය උපාධියක් පිරිනැමීමට තීරණය කිරීම ගැන අවංකව ස්තූති කරමි.

ඇත්ත වශයෙන්ම ඒ සඳහා මා සුදුසු වන්නේ ඇයි දැයි නොදනිමි.
 බලයට හෝ තනතුරුවලට හෝ නමකට හෝ මගේ ඇති උනන්දුවක්
 නැත. මේ නිසා මා සලකන්නේ ඔබ තුළ තිබෙන ශ්‍රේෂ්ඨ මනුෂ්‍ය
 ධර්මයක් නිසා මේ අන්දමට ඔබේ දයාව සහෝදරත්වය සහ සැලකීම
 මට ලැබුණු බවයි. මෙය මා තවත් නිහතමානී කිරීමටත්, ධෛර්යමත්
 කිරීමටත් උදව් වේ. ලොව පුරා අන්තයේ දුක් විඳිමින් අතරමං වී සිටින
 මිනිසුන් සොයා ගොස්, ඔවුනට සේවය කිරීමේ මෙහෙය ඉටු කිරීමට
 මෙයින් වඩාත් ශක්තිය මට ලැබේ. අපේ ජීවිත කාලය තුළදී උසස්
 ලෝකයක් ගොඩ නැංවීමට ඔබට කායික සහ මානසික ශක්තිය
 ලැබේවා. මෙලොව කිසිම මිනිසෙක් පාදකින් මෙන්ම තරහෙන් ද
 නොපෙළෙන තත්ත්වයකට පත් කිරීමට අපට ධෛර්යය ලැබේවා!
 ඔබ හැමදෙනාටම ඉතාමත් ම ස්තූතියි !”

ගම්උදා වැඩසටහන

මී ට ටික දිනකට පසුව හිටි හැටියේ ම ආර්. ප්‍රේමදාස අග්‍රාමාත්‍යතුමා සහ නේමා ප්‍රේමදාස මැතිනිය අප නිවසට පැමිණියහ. සර්වෝදය ක්‍රියාත්මක කරන ග්‍රාමෝදය වැඩසටහන අනුව, රජයේ ග්‍රාමෝදය වැඩසටහනක් ආරම්භ කිරීමට උදව් වන ලෙස එතුමා අපෙන් ඉල්ලා සිටියේය. කුරුණෑගල බඩල්ගම ගැන ද සඳහන් කළ එතුමා, එහි සේවය සඳහා සේවකයෙක් ලබා දෙන ලෙස ද ඉල්ලා සිටියේ ය. එහි කටයුතු බාරව වැඩ කිරීම සඳහා අපේ ළාබාල සේවකයකු වූ සුමිත් රූපසිංහ මල්ලි යැවීමට ද, ස්ථානය දැක බලාගෙන මගේ අදහස් දීමට ද පොරොන්දු වී එම පොරොන්දුව ඉෂ්ට කළෙමි. එම උදාගම විවෘත කිරීමෙන් පසු දීප ව්‍යාප්තව ගම්උදා වැඩපිළිවෙළක් සැලසුම් කරදීමට මම එකඟ වීමි. ඒ සඳහා මැති ඇමතිවරුන්ද, නිලධාරීන් ද දම්සක් මන්දිරයට ගෙන්වා පුහුණු කිරීමේ වැදගත්කම ද පෙන්වා දුන්නෙමි.

මේ අනුව පාර්ලිමේන්තු මැති ඇමතිවරුන්ගෙන් අඩකට වැඩි පිරිසක් සර්වෝදය මූලස්ථානයේ පැවැති ග්‍රාමෝදය පුහුණු වැඩපිළිවෙළකට සහභාගි වූහ. එම අමාත්‍යාංශවල සියලුම මුල් පෙළේ නිලධාරීහු ද මේ සමුළුවටත්, සෙසු සැලසුම් සෑදීමේ සැසි වාරවලටත් සහභාගි වූහ. මේ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සර්වෝදය මූලස්ථානය මෙන්ම, ක්ෂේත්‍රයේ ද සියලුම සම්පත් යොමු කළෙමු. ග්‍රාමෝදය මණ්ඩල පිහිටුවීමේ පනතට අවශ්‍ය සියලු කරුණු ද, ප්‍රාදේශීය සභා පිළිබඳ සංකල්පය ද ලියා එතුමාගේ අනුමත දුනිමි. වටිනා ද්‍රව්‍ය මෙන්ම පුහුණු සහ නොපුහුණු ශ්‍රමය දෙනු ලැබුවේ සර්වෝදය විසින් ය. වරක් මා ග්‍රෙඩරික් නවුමාන් ආයතනයේ නියෝජිතව සිටි පෝල් බ්ෂොප් මහතා සමඟ ජර්මනියට ගිය අවස්ථාවකදී, ජර්මන් රජය විසින්

ජායාරූප: 163
අරලියගහ මන්දිරයේ දී

ජායාරූප: 164
ප්‍රථම උදගම් පුහුණු වැඩමුළුව දම්සක් මන්දිර පවුල් හමු ශාලාවේ දී
පැවැත් වූ අවස්ථාව

ජායාරූප: 165
ගම්උදා වැඩ මුළුව අමතා මහාවිච්ඡි නන්දසේන රත්නපාල මහතා කතා කරයි

ද්‍රව්‍යමය ආධාර වශයෙන් නැවක් පුරා සිමෙන්ති සර්වෝදයට පරිත්‍යාග කරන ලදී. ප්‍රේමදාස මැතිතුමාගේ නියෝගය පරිදි මේ සිමෙන්ති ගබඩා කිරීමට රජයේ ගොඩනැගිලි සංස්ථාවේ ගබඩාවක අවශ්‍ය පහසුකම් සර්වෝදයට ලබාදෙන ලදී.

මෙම සිමෙන්ති උදාගම් ගොඩනැගෙන ස්ථානවලට සර්වෝදය දිස්ත්‍රික් නියමු සේවකයන්ගේ මාර්ගයෙන් යැවීමු. සිමෙන්ති කොට්ට පුළු ගණනක් අවශ්‍යතා තිබුණු සර්වෝදය සේවක සේවිකාවන්ටත් පරිත්‍යාග වශයෙන් බෙදා දුන්නෙමු. පෙර පාසල් සිය ගණනක් ගොඩනැගීමට ද මේ සිමෙන්ති පාවිච්චි කළෙමු.

අගමැති ආර්. ප්‍රේමදාස මහතාගේ ගම්උදා වැඩසටහනට සර්වෝදය සම්බන්ධවීමත්, පෞද්ගලිකව මා සහභාගිවීමත් පිළිබඳව සමහර අය සතුට පළ කළ අතර, සමහර අය අකමැත්ත ද දැක්වූහ. මෙයින් බොහෝ දෙනෙක් එය අගය කළේ හෝ අප්‍රසාදය දැක්වූයේ හෝ ඔවුන්ගේ දේශපාලනමය අදහස් උදහස් මත බව ඒ කාලයේ ම මම අවබෝධ කර ගතිමි. මගේ චේතනාව වූයේ අපේ ප්‍රතිපත්ති රැකගෙන ගැමි ජනතාවගේ ශුභ සිද්ධියට හැකි සෑම ආධාරයක් ම රජයෙන් ලබාදීමය.

විධායක මණ්ඩලයේ සමහර සාමාජිකයන් ද මෙම කිට්ටු සම්බන්ධතාව අනුමත නොකළ අතර, බොහෝ දෙනා එය නිවැරදි ක්‍රියාවක් හැටියට අනුමත කළහ. කෙසේ නමුත් ඔවුන්ගේ තීරණයට ප්‍රධාන සාධකය වූයේ, මා කෙරෙහි තිබුණු විශ්වාසය බව මම දැන සිටියෙමි. රජයේ උදාගම් ව්‍යාපාරයට මා ආරම්භයේ දී කැමැත්ත දැක්වූයේත්, මූලික සැලසුම් සෑදීමට වෙනෙස මහත්සි වූයේත්, මහාචාර්ය තන්දසේන රත්නපාල මහතා වැනි උගතුන් පොළඹවා සම්බන්ධ කර දුන්නේත්, ප්‍රේමදාස මහතාගේ ගැමියන් පිළිබඳව තිබූ චේතනාව පිරිසිදු බව ඒ අවස්ථාවේදී මා විශ්වාස කළ බැවිනි.

1977 බලයට පත්වුණු එක්සත් ජාතික පක්ෂ රජය, මේ රට කෙලින්ම ධනවාදී සමාජ ක්‍රමයකට යොමු කරනු ඇතැයි ද යන සැකයක් මා තුළ පැවැතිණි. ඒ අතර අගමැති ප්‍රේමදාස මහතා අපේ ආධාර සහ මහපෙත්වීම ඇතිව දියත් කළ ගම්උදා වැඩපිළිවෙල ධනවාදී ක්‍රමයට මුහුණ දිය හැකි විකල්පීය ක්‍රමයක් ශක්තිමත්ව ඉදිරිපත් කරනු ඇතැයි ද, මේ ක්‍රම දෙකේ සංකලනයෙන් අයහපත් අංශ දුර්වල කොට, නිදහස් වෙළෙඳපළ ආර්ථිකයේ හොඳ පැත්ත පමණක් රැකෙනු ඇතැයි ද මම විශ්වාස කළෙමි. අප පිළිගත් ග්‍රාම ස්ව රාජ්‍ය

ජායාරූප: 166 ගම්පහ දි

ජායාරූප: 167
මොරටුව දම්සක් මන්දිරයේ පවුල් හමු
ශාලාවේ දේශනයක් පවත්වමින්

ජායාරූප: 168
මතුගම සර්වෝදය පෙර පාසලක දී

සංකල්පය ඉදිරියට ගෙනයාම සඳහා ප්‍රේමදාස මහතා තුළින් විශාල අනුබලයක් ලැබෙනු ඇතැයි මම අවංකව විශ්වාස කළෙමි.

ගම්උදාවැඩපිළිවෙල ආරම්භ වී වැඩිකල් ගත වන්නට මත්තෙන්, එහි හරය ප්‍රේමදාස මහතා වටහා ගෙන නොමැති බව මම තේරුම් ගතිමි. කෙසේ හෝ මෙය සාර්ථක කිරීම රට ගැන සලකන විට ඉතාමත් වැදගත් යයි මා සිතූ නිසා, මහාචාර්ය නන්දසේන රත්නපාල මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන්, ගොඩනගන ලද උදාගම් පිළිබඳව ඇගයීමක් කිරීමේ වැදගත්කම මම අගමැති ප්‍රේමදාස මහතාට ඒත්තු ගැන්වූයෙමි. එකහෙළාම එය පිළිගත් ඔහු, එතුමාට ඒ කාර්යය පැවරුවේය.

මහාචාර්ය රත්නපාල තම අගයුම නිසිසේ සම්පූර්ණ කොට 1984 නොවැම්බර් මාසයේ දී උදාගම් විමසුම නැමැති පොතක් ග්‍රේඩ්ස් නවුමාන් ආයතනයේ ආධාරයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කොට නොමිලේ බෙදා හැරියේ ය. අගමැතිතුමා ද එයට පෙරවදනක් සැපයීය. එම සමීක්ෂණයෙන් අඩුපාඩුකම් රැසක් හෙළි විය. මේ අඩුපාඩුකම් සාදා ගැනීමට වචනයෙන් එතුමා කැමති වූවත්, ක්‍රියාවෙන් එතරම් දුරක් ගිය බව නොපෙනුණි. මේ නිසා උදාගම් වැඩපිළිවෙල පිළිබඳ මා තැබූ විශ්වාසය දෙදරුම් කැවේය. මේ අතර සෑම උදාගමක් ම කලින් තීරණය කරගත් දිනයක දී සම්පූර්ණ කොට, උත්සවාකාරයෙන් විවෘත කළ යුතු යන එතුමාගේ අදහස ඉස්මතු වී ආවේය. මේ බොහෝ රැස්වීම්වල මට කතා කිරීමට සිදුවිය. වසරකට වරක් පැවැති ගම්උදා සංවත්සරය විශාල වියදමක් දරා ගමට නාගරීකරණය ගෙන ඒමේ ව්‍යායාමයක් බවට පත් විය. ජනතාවගේ ස්ව ශක්තිය, සාමූහිකත්වය සහ ස්වයං සැලසුම් වෙනුවට, ගැමියන් පිට රජයේ සහ බාහිර අයවලුන් විසින් පිටස්තර සැලසුම් පැවැත්වීමේ උපාය මාර්ගයක් බවට ගම්උදා වැඩපිළිවෙල පහතට වැටිණි.

දින 10ක මහා සැණකෙළියක් බවට අනුක්‍රමයෙන් ජුනි 23 දා සිට වූ දින දහය පත්විය. එතුමාගේ උපන් දිනයේ සිට දින දහයක් පවත්වන සාදයක් හෝ සැණකෙළියක් බවට මෙය පත් විය. මුදල් හදල් කෝට්ටි ගණන් කොන්ත්‍රාත් කරුවන් තුළින් වියදම් වෙනු දුටුවෙමු. හද්ද පිටිසර පළාත්වල කොන්ක්‍රීට් කැලෑවල් බිහිවනු ඉතා සංවේගයෙන් දුටුවෙමු.

ද්‍රවිඩ ජාතික පඩිවරයෙකු වූ ආචාර්ය ආනන්ද කුමාරස්වාමි මහතා, මේ ශත වර්ෂය මුලදී සිංහල ගම්මාන සහ බෞද්ධ ගම් වැසියන් පිළිබඳව අගනා වර්ණනාවක් කළේය. එතුමා බ්‍රිතාන්‍යයන් ගෙන් බැහැරත්ව ඉල්ලා සිටියේ, ඔවුන්ගේ අධිරාජ්‍යවාදී යුගය නිම වූ පසු, නව

ලෝක ශිෂ්ටාචාරයක් ගොඩනැංවීම සඳහා සිංහල බෞද්ධ ගැමි ප්‍රජාවන් විශිෂ්ට ආදර්ශයක් ලෙස ගත හැකි බවත්, එමනිසා එම ගැමි ජීවන රටාව විනාශ නොකරන ලෙසත්ය. සර්වෝදය විසින් උදාගම් වැඩපිළිවෙල ආරම්භ කිරීමේදී ගැමි සංස්කෘතිය විනාශ නොකොට, ඔවුන් විසින් ම හඳුනා ගන්නා ගැමියන්ගේ අවශ්‍යතා, ඔවුන්ගේම ස්ව ශක්තියෙන් හා සාමූහිකත්වයෙන් සපුරා ගැනීමට උදව් වීම අපේ ප්‍රතිපත්තිය කර ගනිමු. ඒ නිසා නාගරික පරිසරයන්ගේ භෞතික සහ වාණිජමය බලපෑම් මෙන්ම, අහිතකර විදේශීය බලපෑම්වලින් ද ගැමි ජීවිතය දූෂණය නොකිරීමට අපි වගබලා ගනිමු. එහෙත් අගමැති ප්‍රේමදාස මහතාගේ ගම්උදා ශෛලිය මීට වඩා වෙනස් මගක ගමන් ගත්තේය. මේ නිසා අපේ ප්‍රතිපත්තිවලට මෙන්ම, හෘද සාක්ෂියට ද එකඟව ගම්උදා ජයන්තිවලට සහභාගිවීම මට එන්ට එන්ටම අපහසු වූ කරුණක් විය.

මා අවසන් වරට ගම්උදා වාර්ෂික රැළිය අමතා කතා කළේ 1987 වර්ෂයේ කතරගම පැවැති ජනහමුවේදීය. ඉන්පසු එම උත්සවයට සහභාගි වී දේශනයක් පැවැත්වීමට එතුමා කළ ඉල්ලීම මම ප්‍රතික්ෂේප කළෙමි. මෙය අගමැති ප්‍රේමදාස මහතාගේ උදහසට හේතු වූ බව මම දනිමි.

ගම්උදා වැඩපිළිවෙල ගුණාත්මකව දුර්වල වීම පමණක් මගේ එම තීරණයට එකම හේතුව නොවීය. තවත් හේතු සාධක කිහිපයක්ම ඒ අවස්ථාවේ දී විය. ජනතා විමුක්ති පෙරමුණ ආණ්ඩුවට විරුද්ධව යුද්ධ ප්‍රකාශ කොට තිබුණි. ආණ්ඩුවේ බලවතුන් පමණක් නොව, ආණ්ඩුවට පක්ෂපාති වූ හැමදෙනාමත් ඔවුන් සැලකුවේ විනාශ කළ යුතු හතුරන් හැටියටය. මා යම් හෙයකින් ආණ්ඩු පාක්ෂිකයෙක් හැටියට හම්බවූ ගැසුනොත්, එයින් අනතුරට පත්වීමට ඉඩ තිබුණේ මා පමණක් නොවේ. මා වැන්නෙකුට එවැනි තර්ජන උග්‍ර වුවහොත් වෙනත් රටකට හෝ ගොස් ආරක්ෂා වන්නට පිළිවන. එහෙත් ගම් දහස් ගණනින් සර්වෝදයට ඇප කැප වී වැඩ කරන පූර්ණ කාලීන සේවක සේවිකාවන්ටත්, ග්‍රාමීය සර්වෝදය නායකයින්ටත් එය කළ නොහැක්කකි. හැරුණු, මා රජයට පක්ෂපාතියකු හැටියට ඒත්තු ගියහොත්, ඒ හේතුවෙන් හැමදෙනාගේම ජීවිත අනතුරට පත්වෙන බව මම කල්පනා කළෙමි. ඔවුනට ආරක්ෂාව දීමට මට හෝ සංගමයට හැකියාවක් තිබුණේ නැත. මේ නිසා අගමැති ප්‍රේමදාස මහතා,

මා සමග කොතරම් අප්‍රසාදයට පත් වූවත්, 1988 ගම්පොළට සහභාගි වීම ප්‍රතික්ෂේප කළෙමි.

මා කතා කළ ගම්පොළ උත්සවවලදී ඕනෑම අදහසක් ප්‍රකාශ කිරීමට මට නිදහස තිබිණි. කිසිම අවස්ථාවක අසවල් දේ කියන්න - අසවල් දේ කියන්නට එපා යැයි

ප්‍රේමදාස මහතා මට පවසා නැත. මා කළ හැම දේශනයක් ම වාගේ රජය විවේචනය කොට වැරදි පෙන්වා දී කළ දෙසුම් ය. ඒ කිසිදිනක ඒ හේතුවෙන් ප්‍රේමදාස මහතා මා හා අමනාප වූයේ නැත.

අගමැති ප්‍රේමදාස මහතා ගම්පොළ උළෙලට විදේශීය නායකයින් ගෙන්වා දෙන ලෙස මගෙන් ඉල්ලීම් කළේ ය. ඒ අනුව ඉන්දියාවේ හිටපු ශ්‍රේෂ්ඨතම ගාන්ධිය නායකයෙකු වූ අචාර්ය ආර්. ආර්. දිවාකර් මහතා ද, පිලිපීනයේ ජාත්‍යන්තර ග්‍රාමීය ප්‍රතිසංස්කරණ ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ වූ දැනට පිලිපීන ජනරජයේ සෞඛ්‍ය ඇමැතිවරයා වූ සෙනෙට් සභික වෛද්‍ය ජුවන් ප්ලේටියර් මහතා ද මගේ යෝජනා අනුව එතුමා ආරාධනා කොට පමුණුවා ගත් සමහර විදේශිකයෝ වූහ.

මුල් ගම්පොළ ජයන්තිවලදී ජනාධිපති ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමා සහ එම මැතිනිය ද, අගමැති සහ එම මැතිනිය ද හැරුණු විට හිඟ අය අතරින් වේදිකාවේ සිටියේ මා සහ මාගේ බිරිඳ නීතා පමණකි. මහානායක ස්වාමීන් වහන්සේලා සහ සෙසු ආගමික නියෝජනය කරන ආගමික නායකයෝ ද වේදිකාවේ සිටි අනෙක් අය වූහ. ඇමැතිවරු, මන්ත්‍රීවරු, තානාපතිවරු ආදී වූ සියලුම ප්‍රභූන් අසුන්ගෙන සිටියේ මේ සඳහා ඉදි කරන ලද තාවකාලික ශාලාවේ ය. ජන හමුව පටන් ගැනීමට පෙර පැවැත්වූ විශාල පෙරහැර තරඹන වේදිකාවේ ද සිටියේ අප හයදෙනා පමණකි. සමහර අවස්ථාවලදී කථානායක ඊ.එල්. සේනානායක මහතා සහ එම මැතිනිය ද අසුන් ලැබ සිටියහ.

අපට මේ දක්වන විශේෂ සැලකිල්ල කුමක් දැයි මම මුලින් කල්පනා කළෙමි. සමහර විට මා සහ නීතා වැනි සාමාන්‍ය පුරවැසියන් උච්ච ස්ථානයේ තැබීමට ප්‍රේමදාස මහතා කල්පනා කරන්නට ඇත්තේ, ඇත්ත වශයෙන් ම එතුමා අප විසින් රටට කර තිබූ සේවාව අගය

ඡායාරූප: 169

අමපාර ගම්පොළ සමයේ සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානයක් නැරඹීමට ගිය ජනාධිපතිතුමා, අගමැතිතුමා, ඉන්දීය සර්වෝදය නායකයන් සමග

ජායාරූප: 170

අගමැතිතුමා ගම්පහ සම්මන්ත්‍රණය අමතයි

කොට විය හැකිය. නොඑසේ නම් අප එතැනට ඔපවා තැබීමෙන් එතුමා බලාපොරොත්තු වූයේ, එතුමාට දේශපාලන තර්ජනයක් විය හැකි ලෙසින් ඇතුලත්වූදලි මහතා, ගාමිණී දිසානායක මහතා ආදී වූ සෙසු දේශපාලන නායකයින්ගේ ප්‍රතිරූපය පහළ හෙළන්නට විය හැකිය. එවිට සාමාන්‍ය මහජනයා තුළ මානසිකව හැඟියන අදහස නම්, ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතා, ළඟට සිටින රටේ ප්‍රධානියා ප්‍රේමදාස මහතා පමණක් බව ය.

මේ රැස්වීම්වලදී සමහර විට මා කතා කළේ ප්‍රේමදාස මහතාට ප්‍රථමයෙනි. වෙනත් අවස්ථාවලදී මගේ දේශනය යොදා තිබුණේ ජනාධිපති තුමාගේ සහ අගමැතිතුමාගේ දේශනවලට පසුවය.

මා සහභාගි වූ අවසන් ගම්පහවේ දී විශේෂ සිද්ධියකට මුහුණ පෑමට සිදුවිය. නීතා, සහ අපගේ කුඩා දියණිය නිමිතා ජනහමුවට පෙරදා ලැගුම්ගෙන සිටියේ එතුමා විසින් ම වෙන් කරන ලද නැවතුම් පලක කාමරයකය. මේ ලැගුමෙහිම ඊළඟ කාමරය දී තිබුණේ අගමැතිතුමාගේ හිතවතෙකුට සහ ඔහුගේ සගයන්ට ය. ඒ පිරිස හොඳටම මත්පැන් බී, මැදියම් රෑ පසුවන තුරු අශෝභන හීන ගයමින් අපගේ නින්දට බාධා කළහ. පසුදා පැවති ජනහමුවේදී මේ සිද්ධිය සජීවී ගුවන් විදුලි ප්‍රකාශයෙන් රටටම ඇසෙන සේ මම තදින් ම විවේචනයට භාජනය කළෙමි. ගම් ගැන හෝ ගැමි සංස්කෘතිය ගැන හෝ ගැමි වටිනාකම් ගැන හෝ නොදැන, වාර්ෂිකව විනෝද සමයක් ගත කිරීමට ගම්පහ සංචාරය අවස්ථාවක් කරගෙන තිබෙන පාප මිත්‍රයන්ගෙන් ප්‍රවේශම් වන ලෙස, මම අගමැති ප්‍රේමදාස මහතාට ප්‍රසිද්ධියේම අවවාද කළෙමි. ග්‍රාමීය විශ්ව විද්‍යාලයක අවශ්‍යතාව ඉස්මතු කරමින් මගේ

කතාව තේමාව කර ගත්තේ මේ ගම්උදා උත්සවයේදීය. ජනහමුව අවසන් වූ විගස, ඉන්පසු පැවැති සංස්කෘතික සංදර්ශනය තරඹන්නේ නැතිව තවත් මෙවැනි උත්සවවලට සහභාගි නොවන අදිටනින් අපි රාත්‍රියේම මොරටුව බලා පිටත්වීමු.

1987 අවසානයේ සහ 1988 මුල් භාගයේදී ජනාධිපති ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතා විවිධ අවස්ථාවලදී මා කැඳවීය. යම් කෙනෙකු විසින් මා පිළිබඳව එතුමාගේ සිත් බිඳවීමට තැත් කර ඇති බවට මට සැකයක් ඇති විය. මට විරුද්ධව ප්‍රේමදාස මහතා යම් ප්‍රකාශන කරන බව ඇමතිවරු දෙපළක් ද, තවත් එක් අයෙක් ද මා සමග පැවැසූ මුත්, මම එය විශ්වාස නොකළෙමි. මේ අතර වෙනත් උත්සවවලදී කිහිප විටක් ද, ග්‍රාමෝදය භාරකාර අරමුදලේ මාසික පාලක රැස්වීම්වලදී මාසයකට වරක් ද ප්‍රේමදාස මහතා මුණගැසිනි. ඒ කිසිම අවස්ථාවක දී එතුමා මට අමනාපයක් නොපෙන්වීය.

ආසියානු ග්‍රාම සංවර්ධන ආයතනය (AIRD)

ආ සියානු ග්‍රාම සංවර්ධන ආයතනය පිහිටා ඇත්තේ කර්ණාටක් ප්‍රාන්තයේ බැංගලෝර් නගරයේ ය. මෙම ආයතනය පිහිටුවීම පිළිබඳව අදහස මුලින්ම දුන්නේ මා මිත්‍ර එම්.වී.රාජසේකරන් මහතාය. ලෝක තරුණ සම්මේලනයේ විධායක සභිකයෙක් වශයෙන් 1960 ගණන්වල සිට අප දෙදෙනා අතර තිබුණු මිත්‍රත්වය ගැන මම දැනටමත් සඳහන් කර ඇත්තෙමි.

ඡායාරූප : 171 එම්. වී. රාජසේකරන් මහතා

ඉන්දීය පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයෙක් වශයෙන් ද, කර්ණාටක් ප්‍රාන්ත මන්ත්‍රී මණ්ඩලයේ සාමාජිකයෙක් වශයෙන් ද ප්‍රසිද්ධියක් ලබා තිබූ එම්. වී. රාජසේකරන් අල්ලස, දූෂණය, වංචා ආදියෙන් මිදුණු ආදර්ශවත් සමාජ සේවකයෙකි. ඔහු ඉන්දීය කොන්ග්‍රස් සභාවේ සභාපතිවරයෙක් වූ සුප්‍රසිද්ධ නිජලිංගප්පා මහතාගේ දියණිය විවාහ කරගෙන සිටියේ ය.

ආසියාවේ සහ අප්‍රිකාවේ තරුණ ග්‍රාමීය නායකයින් පුහුණුවීම සඳහා 1970 දශකයේ අවසන් භාගයේදී ආරම්භ කළ ආසියානු ග්‍රාම සංවර්ධන ආයතනයේ භාරකාර මණ්ඩලයේ සභාපති වශයෙන් දිගටම මා කටයුතු කළ අතර, මුල් සාමාජිකයන් වූයේ මහාචාර්ය කේ. සී. නයික් මහතා, එම්. එස්. රාමයියා මහතා සහ එම්. වී. රාජසේකරන් මහතාය. රාජසේකරන් මහතා විධායක භාරකරුවා හැටියට දිගටම ක්‍රියා කළ අතර, වරින් වර භාරකාර මණ්ඩලයට බැංගලිදේශයේ ආචාර්ය අසිස් උල් හක් මහතා, පිලිපීනයේ ආචාර්ය ඩී. එල්. උමාලි මහතා, නේපාලයේ

මහාචාර්ය ගෝඨිංඳි ආර් අගර්වාල්, අමෙරිකාවේ ආචාර්ය රැලෆ් ඩබ්ලිව් කමින්ස් මහතා, කැනඩාවේ රොනල්ඩ් ලෙජේ මහතා, පාකිස්තානයේ ආචාර්ය සදික් මලික් මහතා ආදීහු ද භාරකාර මණ්ඩලයේ සාමාජිකයින් වශයෙන් ක්‍රියා කළහ.

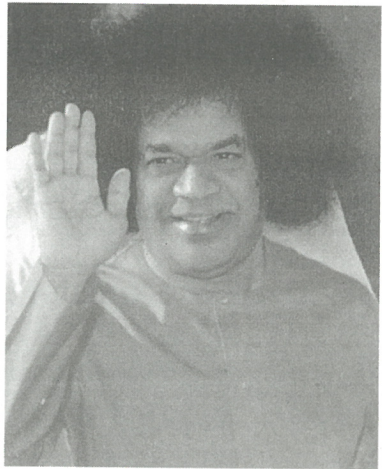
මෙම භාරයේ කටයුතු පිළිබඳව වචනයක් මා කිව යුතුය. ලංකාවෙන් - ජාත්‍යන්තර වශයෙනුත්, මම මෙවැනි ආයතන කිහිපයක ම නිලතල තනතුරු දරා ඇත්තේ, රාජ්‍යයේ විධායක නායකත්වයේ පැවැතුණු මෙම භාරය තරම් පිළිවෙලකට කටයුතු කළ, ලියකියවිලි, වාර්තා, ගණන් හිලව් ආදිය ද නිසිසේ විනිවිද පෙනෙන සේ තබාගත් කාර්යක්ෂම ආයතනය මේ බව පැවසිය යුතුය. මේ නිසාම කැනඩාවේ සීඩා ආයතනය, අමෙරිකාවේ ලින්කන් ඉඩම් සංරක්ෂණ ආයතනය මෙන්ම, වෙනත් ජාත්‍යන්තර ආයතනවලින් ද ඒඅයිආර්ඩී ආයතනයේ කටයුතුවලට සහයෝගය ලැබුණි. ඉන්දීය මධ්‍යම රජයේ මෙන්ම, ප්‍රාන්ත රජයේ ආධාර විශාල වශයෙන් ඒඅයිආර්ඩී ආයතනයට ලැබුණේත් රාජසේකරන් මහතාගේ කාර්යක්ෂම පරිපාලනය නිසාය. ඉන්දියාවෙන් මෙන්ම ආසියාවේ සහ අප්‍රිකාවේ රටවලින් ඒඅයිආර්ඩී ආයතනයට සම්බන්ධ වී පුහුණුව ලැබූ තරුණ තරුණියන් සැම වසරකදීම සියය ඉක්ම වූහ. නායකත්ව පුහුණුව, පටපණු තාක්ෂණය, ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ නීති සහ ක්‍රමෝපායන්, ප්‍රජා සංවර්ධන පුහුණුව, ගොවි පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කටයුතු, හස්ත කර්මාන්ත පුහුණුව ආදී අංශ රාශියකින් ම විවිධ පුහුණු පාඨමාලාවල් රටවල් 51 ක ශිෂ්‍යයින් සඳහා පවත්වන ලදී. මෙහි සාර්ථකත්වය පිළිබඳව රාජා නිතරම මටත්, සෙසු භාරකාර මණ්ඩලයේ අයටත් ගුණ වර්ණනා කළ නමුත්, මේ ආයතනයේ සාර්ථකත්වය පිළිබඳ සම්පූර්ණ වගකීම සහ ගෞරවය හිමිවන්නේ එම්. ඩී. රාජසේකරන් මහතාගේ පුද්ගලික කැපවීමට සහ කාර්යක්ෂම භාවයටයි. ඒඅයිආර්ඩී ආයතනය විසින් පළ කළ මාසික ප්‍රවෘත්ති ප්‍රකාශනය කලක් මේ අංශයෙන් ආසියාවේ පළවුණු හොඳම ප්‍රවෘත්ති ප්‍රකාශනය බවට පත් විය. එහි ගෞරවය හිමිවිය යුත්තේ එහි කර්තෘ වශයෙන් කටයුතු කළ රාජප්පා සෙට්ටි මහතාට ය. එතුමා ළඟදී පරලෝභූපත් වූ බව අසා මම දුක් වීමි.

ඒඅයිආර්ඩී ආයතනය පිළිබඳ හැඳින්වීමක් පමණකි, මගේ ජීවිත කතාවේ වැදගත් සිද්ධියක් හැටියට මෙහි සඳහන් කළේ. වසර 30 කට කිට්ටු කාලයක් සාර්ථකව මේ ආයතනය අද දක්වා ක්‍රියාත්මක වීම රාජාට මෙන්ම, මට ද ලොකු සතුටක් ගෙන දේ. වර්තමානයෙහි එහි විධායක අධ්‍යක්ෂ ධුරය හොබවන්නේ රාජාගේ දියණිය වන සන්ධ්‍යා ප්‍රදීප් කුමාරි මැතිනියයි.

හගවාන් සත්‍ය ශ්‍රී සායි බාබා හමුවීම්

එ වර මා ඉන්දියාවට ගියේ කාරණා දෙකක් අරමුණු කොට ගෙනය. එකක් ආසියානු ග්‍රාම සංවර්ධන ආයතනයේ - Asian Institute of Rural Development - රැස්වීමට සහභාගි වී මගේ වාර්ෂික දේශනය පැවැත්වීමටය. අනෙක ගතට, සිතට විවේකයක් ලබා දෙනු රිසින් කෙටි නිවාඩුවක් ගත කිරීමටය. එහෙත් ඒ ගමන යාමට කලින් හෝ පිටත් වන විට, හෝ සායි බාබා තුමන් බැහැ දැකීමේ කිසිදු අදහසක් මා තුළ තිබුණේ නැත. තත්වය එසේ වුවත්

ඡායාරූප : 172 හගවන් සත්‍ය ශ්‍රී සායි බාබා

මා රැගත් ගුවන් යානය මදුරාසි ගුවන් තොටුපළේ තතර කළ විට, රිළඟට මා යා යුතු බැංගලෝර ගුවන් යානයට නගින්නට නියෝගය ලැබෙන තුරු ගුවන් තොටුපළ විවේකාගාරයට වී සිටින විට මුණ ගැසුණු ලාංකික යුවළ; එනම් ෆොන්සේකා දම්පතීන් දැන හඳුනා කතා බහ කළ අවස්ථාවේ මටද හගවාන් සත්‍ය ශ්‍රී සායි බාබා තුමන් දැක බලා ගැනීමේ ආසාවක් ඇති විය.

තවම තරුණ විය නො ඉක්මවා හුන් ෆොන්සේකා යුවළ ගුරු වෘත්තියේ නියැලී උදවිය වූහ. ඒ වන විට ඔවුන් සේවය කරමින් සිටියේ නයිජීරියාවේය. එහිදී නිවාඩුවක් ලැබෙන සෑම අවස්ථාවකම මව්බිම වෙත යන අතරේ, හගවාන් සත්‍ය ශ්‍රී සායි බාබා හමුවී ආශිර්වාද ලබා

ගැනීමට ඔවුහු අමතක නොකළහ. ඒ දෙදෙන සැදැහැවත් බෞද්ධ යුවලක වුව ද, සායි බාබා තුමන්ට දැක්වූයේ විශාල ගෞරවයකි; හක්නියකි. එමෙන්ම දැඩි විස්වාසයකි.

මට ද ඒ ගමනේදීම සායි බාබා තුමන් දැක බලා ගැනීමේ ආසාවක් ඇති වූයෙන්, ඒ ගමන පිළිබඳ තොරතුරු මම ඔවුන්ගෙන් විමසිමි. එහිදී මට දැන ගත හැකි වූයේ ස්වාමී මේ දිනවල බැංගලෝරයේ “වයිට් ෆීල්ඩ්” නමැති ස්ථානයේ සිටින බවත්, දිනකට දෙවරක් උදේ සහ සවස එතුමන් දර්ශනය කිරීමට බැතිමතුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන බවත්ය.

බැංගලෝරයට පැමිණි විට මම ෆොන්සේකා යුවලගෙන් සමු ගනිමි.

ඉන්පසු මගේ ඉන්දියානු ගමන් සගයා නැතහොත් පරිවාර භාරතීය මිත්‍රයා වූ රාජසේකරන් හෙවත් රාජාත්, මා සමඟ පැමිණි සර්වෝදය කාර්ය මණ්ඩලයේ ජෝති මල්ලී සහ සෙසු කිහිප දෙනාත් සමඟ “රාමා” හෝටලය බලා පිටත් වීමි.

එදින රාත්‍රී කාලයේ විවේකීව සිටි මොහොතක් බලා, මම රාජා අමතා සායි බාබා තුමන් බැහැ දැකීමට අවශ්‍ය බවත්, ඒ සඳහා කටයුතු සම්පාදනය කරන ලෙසත් ඉල්ලා සිටියෙමි. පසුදින උදෑසන ඒ පිළිබඳ තොරතුරු සොයා බැලූ රාජාගෙන් මට දැන ගත හැකි වූයේ, ස්වාමී මේ දිනවල වයිට් ෆීල්ඩ්වල නැති බවත්, එතුමන් හමු වීමට නම් අන්ද්‍රා ප්‍රදේශයේ අනන්ත්පුර් දිස්ත්‍රික්කයේ පුට්ටපර්ති හි ප්‍රසන්නි නිලයම් ආශ්‍රමයට යා යුතු බවත්ය.

එය දීර්ඝ ගමනකි. ඒ සඳහා දීර්ඝ කාලයක්ද ගත වෙයි. මේ නිසා මඳකට ඒ ගමන කල් තැබූ අපි, අපේ ප්‍රස්තුත රාජකාරි කටයුතුවලට අනුයුක්ත වීමු. දින තුනක් පමණ ගත වූ පසු අපට අපේ කාර්ය කටයුතු සම්පූර්ණ කර ගන්නට ඉඩ කඩ ලැබිණ. ආයතනයේ භාරකාර මණ්ඩලයේ රැස්වීමෙන් පසු මට නියමිතව තිබූ විශේෂ දේශනයද පැවැත්වීමි. එයට හොඳ ප්‍රතිචාරයක්ද ලැබිණ. ඊළඟට මගේ දේශනය ඇතුළත් සම්පිණ්ඩන ලිපියක් කිසියම් ප්‍රකාශනයකට ඇතුළත් කළ යුතුව තිබුණ බැවින් එම දේශනය ආශ්‍රිත ලිපියක් එදින රාත්‍රියේම ලියා පසුදා උදෑසන එය සංස්කාරක මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කළෙමි. එතෙකින් AIRD රැස්වීමේ අපට අදාළ වැඩ කොටස් නිමාවට පත්විණි. එදින සවස අපේ කණ්ඩායමට එකට එකතුවීමට අවස්ථාව ලැබුණෙන්, එහිදී අපි යළිත් අපේ ගමන ගැන කතීකා කළෙමු. ඒ වන විට අප සියලු දෙනාම

සිටියේ විවේක්විය. මේ නිසා ඊට දින දෙකකට පසු එළඹෙන දින එනම් 1982 ඔක්තෝබර් මස 5 වැනිදා ප්‍රසන්නි නිලයම් බලා යාමට තීරණය කොට ගනිමු.

පසුදා මා නොසිතූ විරූ ආකාරයට අපේ ගමනට අත්‍යවශ්‍යව සිටි මාර්ගෝපදේශකයකු නැතහොත් නඩේට ගුරුවරයකුද අපට සොයාගත හැකි විය. එය සිදු වූයේ ආකාස්මිකව වාගේය.

එදින දහවල් මම කන්තෝරුවේ මේසයක් ළඟට වී කිසියම් ලියැවිලි වගයක් සකසමින් සිටින විට, කිසියම් අමුත්තෙක් අප කාර්යාලයට ආවේය. ඔහු උස - කළු - තරමක් හැඩි දැඩි පෙනුමෙන් යුතු අයෙක් විය. ඔහු මා දුටු විගස මා හඳුනා ගත් කලක මෙන් මා ළඟට අවුත් දෙ අත් එකතු කොට ඉතාම ආචාරශීලීව මට ආචාර කළේය. මම ද ප්‍රත්‍යාවාර දැක්වීම්. ඔහුගේ නම රාජප්පා සෙට්ටිය. කලින් ඉන්දියාවේ ප්‍රවාහනි අමාත්‍යාංශයේ සේවය කළ ඔහු දැන් අර්ධකාලීනව අප ආයතනයේ සේවය කරයි. එදින ඔහු කාර්යාලයට එන දවසක් නොවුවද මේ ඇවිත් ඇත්තේ ඔහුට මහ හැරුණු සති අන්ත පුවත් පත් බැලීම සඳහාය.

ඔහු අපේ ගමනට සම්බන්ධ කොට ගන්නට ලැබුණේත්, ඔහු සත්‍ය සායි බාබා තුමන්ගේ අනුගාමිකයකු බව දැන ගන්නට ලැබුණේත් අහම්බෙනි. ඔහු පුවත්පත් කියවමින් සැහෙන වේලාවක් එහි ගත කොට අනතුරුව මටත් ආචාර කොට, ආපසු යන්නට සැරසී නිකමට වාගේ කාර්යාලයේ සෙසු අය කොයි දැයි ඇසූ විට, අප අනිද්දා ප්‍රට්ටපර්ති යන්නට තීරණය කළ බැවින්, ඊට අවශ්‍ය කළමනා ගෙන එන්නට තගරයට යන්නට ඇතැයි කී විටය, ඔහු නව පණක් ලද්දා සේ යන ගමන නවතා ආපසු අවුත් මා සමඟ සත්‍ය සායි බාබා ගැන කතා කරන්නට පටන් ගත්තේ. ඔහු එතුමා ගැන කතා කරන්නට පටන් ගත්තේ අසීමිත ප්‍රීතියෙන් යුතුවය. එමෙන්ම අවල වූ හක්තියෙකින් සහ ප්‍රසාදයෙකින් යුතුවය. ඔහු වැඩි වශයෙන් පැවැසුවේ ස්වාමීගේ ආධ්‍යාත්මික ශක්තිය පිළිබඳ තොරතුරුය.

මනුෂ්‍යයකුට සිය ජීවිත කාල සීමාව තුළදී නොව ශත වර්ෂ ගණනාවක් ජීවත් වී වත් ඉටු නොකළ හැකි කාර්ය භාරයන් රැසක් ස්වාමි පසුගිය දශක දෙකක පමණ කාලය තුළ ඉටු කොට ඇති බව ඔහු කීය. ස්වාමීගේ මූලිකත්වයෙන් අනාගත පරපුරේ යහපත වෙනුවෙන් විශ්ව විද්‍යාල සහ පාසල් පද්ධතීන් විශාල සංඛ්‍යාවක්ද, පොදු ජන යහපත උදෙසා අංග සම්පූර්ණ මහා පරිමාණයේ රෝහල් ගණනාවක්ද

ඉදිකොට දීම එතුමාගේ ආධ්‍යාත්මික ශක්තියත්, මානව ප්‍රේමය සහ මානව දයාවත් පෙන්නුම් කරන සංකේත හැටියට ඔහු පෙන්වා දුන්නේය. මෙම කටයුතු ඉටු කිරීමේදී ජාති, ආගම්, කුල හෝ වෙනත් වර්ගවාදී පිළිවෙත් දුරු කොට, සියලු මනුෂ්‍යයන් එකම පවුලක් ලෙස සලකා එකමුතු කොට තිබීම ද ඔහුගේ පැසැසුමට භාජන විය. එතුමා කරන ලෙඩුන් සුවපත් කිරීමේ ප්‍රාතිහාර්ය හෝ යම් යම් දේ මවා දීම් ගැන ඔහු කතා කළේ නැත. කෙසේ වුවද ස්වාමි මනුෂ්‍ය ස්වරූපයෙන් පෙනී සිටින ජීවමාන දෙව් කෙනෙකු බවය ඔහු කීවේ.

මම ඔහු ගැන පැහැදුණෙමි. එසේ පැහැදී, හැකියාවක් ඇත්නම් අපේ ගමනට සහභාගි වන්නැයි ආරාධනය කළෙමි. නොසිතූ විරු ලෙස ඔහු ඉතාම සතුටින් එම ඉල්ලීම පිළිගත්තේය. මා වැනි අය, ස්වාමි බෙහෙවින් ප්‍රිය කරන බව ද, ස්වාමි නො අනුමානවම මට ඒ ගමනට ඉඩකඩ සලසා දෙනු ඇති බවද ඔහු කීවේය.

ඔහු තවත් දෙයක් මා සමඟ කීවේය. එනම් මා දුටු විගස තමා තම ගුරුවරයා සහ දෙවියා ලෙස සලකන සායි බාබා තුමන් ළඟට ගිය විට දැනෙන විදිහේ ආධ්‍යාත්මික ශාන්තියට සමාන මානසික තත්ත්වයක් දැනුණු බවය. මා තුළ ද විශාල ආධ්‍යාත්මික ශක්තියක් ඇති අතර, සායි බාබා තුමන් සහ මම එකට සිටිනවා දකින්නට තමා කැමැති බවද කීවේය.

ඔහු එය කීවේ මගේ සිත දිනා ගනු අවියෙන් හුදු පුවානමක් ලෙසින් නොව, හද තුළ ජනිත කිසියම් සංවේදී සුභද්‍රතාවයෙකින් යුතුව බව මට වැටහිණි. අපේ රටේදී මෙන්ම, පිටරටවලදීද බොහෝ පුවානම් කාරයන් අනන්තවත් මට හමුවන හෙයින්, ඒ ගනයේ අයගෙන් වෙන් කොට මොහුගේ සුවිශේෂීතාව හඳුනා ගන්නට මට හැකි විය.

කෙසේ හෝ මේ සුවිශේෂී ගමනට කෝඩුකාරයන්ව සිටි අප පිරිස අතරට, තත් කාර්ය කටයුතු පිළිබඳ අත්දැකීම් ඇති මේ හිතවතා මාර්ගෝපදේශකයකු වශයෙන් කැඳවා ගෙන යන්නට ලැබීම ගැන මම සතුටු වීමි.

පසුදා උදෑසන හතට පමණ අසල වූ ආපන ශාලාවකින් පානරාසය අනුභව කොට “සායිරාමි” යන ආශිර්වාද පාඨය මුඛින් පිට කොට, සැදැහැ සිතින් අපි අපේ ගමනට අවතීර්ණ වීමු.

බැංගලෝර්වල සිට හයිද්‍රාබාද් දක්වා දිවෙන ජාතික මහා මාර්ගය (අංක 7) ඔස්සේ රාජා අප රඟන් ජීප් රථය පැදවූයේ පුදුමාකාර වේගයෙකිනි. එමෙන්ම පුදුමාකාර දක්ෂතාවකිනි. විනාඩි ගණනකින්

අපට බැංගලෝර් නගර සීමාව පසු කොට ගත හැකි විය. ඊළඟට අප අවතීර්ණ වූයේ ආන්ද්‍රා ප්‍රාන්තයටය. පැය එකහමාරක පමණ කාලයක් ඇතුළත එම ප්‍රාන්ත සීමා කෙළවරට එන්නට අපට ඉඩ කඩ සැලැසිණ. එදා කාලගුණ තත්වය යහපත් තත්වයෙක පැවැතිමත්, මහා මාර්ගය ඒ තරම් වාහන තදබදයෙන් යුතුව නොපැවතිමත් නිසා ගමන ඒ තරම් වෙහෙසකර නොවීය. එහෙත් මහ දෙපස හා හාත්පස දර්ශන නම් ඒ තරම් සෞන්දර්යාත්මකව හෝ චිත්තාකර්ෂණීයව නොතිබිණ. දකින දකින අත වූයේ ශුෂ්ක දේශගුණයට හසුවුණු ගහ කොළින් තොර පාළු හුම් ප්‍රදේශයකි. සමහර ස්ථානවල වී වගා කළ කුඹුරු කිහිපයක්ද, උක්ගස් වවන ලද වතුද, මල් බෙරි වගා කරන ලද ස්ථාන සහ කුඩා ප්‍රමාණයේ සිත්කෝතා වතු කිහිපයක්ද දැක ගන්නට ලැබුණත්, බහුල වශයෙන් තිබුණේ වියළි මුඩු බිම් පෙදෙස්ය. අපේ හිතවතකු වූ එම්.එස්. රාමයියා මහතාට අයත් අක්කර 500 කින් යුත් තෙරළු තුරු යායක්ද අපි පසු කළෙමු. ඒ වතු පෙදෙස අපට පෙන්වූයේ අපේ මාර්ගෝපදේශක රාජප්පා සෙට්ටි මහතාය.

නගරයෙන් ඇත් වෙන්න - ඇත් වෙන්න වැඩිපුරම දිස් වූයේ ජනශුන්‍ය මුඩු බිම් පෙදෙස්ය. ඉන්දියාවේ මේ තරම් දුරට වන විනාශයක් වී තිබීම ගැන මම විමතිය පළ කළෙමි. එවිට රාජප්පා කීවේ මේ විපතට වග කිව යුත්තේ භාරතීය ජනතාව නොව, සුදු අධිරාජ්‍යවාදීන් බවය. මීට වසර තුන්සියකට පෙර මෙම ප්‍රදේශ ගහ කොළ පිරි සරුසාර ප්‍රදේශ හැටියට තිබුණු බවය, ඔහු කීවේ. කෙසේ වුවද අප පසු කළ ඒ සා විශාල දුරකතරේ කිසිම තැනක නිල්වන් සරුසාර ගහ කොළ පිරි වන රොදක් දැක ගන්නට නොලැබීම ගැන, මා තුළ නම් ඇති වූයේ කනගාටුවෙනි. එක් ප්‍රදේශයෙකදී බොහෝ දුරක් යන තෙක් තනිකර කළුගල් තලා විසිරී පැවැති ඉසව්වක් හමුවිය. එහි ගහ කොළ නොවුවද ඒ යෝධ කළුගල් තලා යම් ප්‍රමාණයෙක සෞන්දර්යයක් මවා තිබුණා සේ විය. ඇතැම් තැන්වල පෙනෙනා තෙක් ඇතට විහිදී තිබූ බිම් කඩවල දැවැන්ත කළු ගල් මතු වී තිබුණේ හරියට විශාල හස්තිරාජයන් බිම වැතිර සිටින ස්වරූපයක් මවා පාමිනි. තවත් තැනක අපේ රටේ කුරුණෑගල නගරාසන්නයේදී දැක ගන්නට ලැබෙන විදිහේ අහස උසට නැගී, පෙනෙනා තෙක් ඇතට විහිදුණු විශාල ගල් පර්වතද දැක ගන්නට ලැබිණ.

මේ ලෙස කුඩා නගර තුනක්ද පසු කොට, හරියටම සැතපුම් 120 ක් ගෙවූ තැනදී අපට ජනාවාසයක් හමු විය. ඒ හරියේ දිගටම වූයේ

මැටියෙන් තනවන ලද කුඩා ගෙවල්ය. සිය ගණන් තරම් වූ එළු රැන් මහ මහ ඔස්සේ දක්කාගෙන යන අයද අපට මහ දිගට දැක ගත හැකි විය. එතැන් සිට පුවටපාර්තියට ඇත්තේ සැතපුම් 15 ක් බව මහ සලකුණුවල සටහන් වී තිබිණ. ඒ හරියේ පාරද හොඳ තත්ත්වයක තිබිණ. පුවටපාර්තියට ආසන්නවත්ම, නිල්වත් ගහ කොළවලින් යුතු ඇස සනසවන මහ වන රොදවල් අපට දැක ගත හැකි විය. ටික දුරක් යන විට කුඩා කඩමණ්ඩියක් හමු විණි. එහි එක් ස්ථානයක පාර හරහා ලොකු තොරණක් ඉදි කොට ඇත්තා සේ විශාල ආරුක්කුවක් තනා තිබිණි. එය කොත්ක්ඛිටවලින් සැදි ස්ථිර නිර්මාණයක් විය. ඒ හරියේ පාර ඉද්ද ගැහුවා වාගේ කෙලින්ම විහිදී පැවැති නිසා, ඒ තොරණ ඇත සිටම අපට දැක ගන්නට ලැබිණ. එය ළඟා වත්ම එහි මුදුනේ ධර්ම චක්‍රය, අඩසඳ, කුරුසය ඇතුළු සියලුම ප්‍රධාන ආගම්වල සංකේත නැතහොත් ලාංඡන කේතුරූපාකාරව අඹාතිබෙන අසුරු අපට පැහැදිලිව පෙනිණ. තොරණ හරහා “ප්‍රසන්නි නිලයම්” යන වචන දෙක ඉංග්‍රීසි අකුරින් විශාලයට සටහන් කොට තිබිණ. අපේ රථය ඒ තොරණ යටින් යන විට මම වෙලාව බැලුවෙමි. එවිට වෙලාව සවස 6.20 ට වී තිබිණ.

දැන් අපට මහ දෙපසින්ම දැකිය හැක්කේ විශාල ගොඩනැගිලිය. ඒවා අලුත්ය. කලාත්මකය. එමෙන්ම නවීන පන්නයේ ඒවාය. මේ ගොඩනැගිලි සියල්ලක්ම විශ්ව විද්‍යාල සහ පාසල් බව ඒවායේ ආකෘතියෙන් මෙන්ම සටහන් පුවරුවලින්ද පෙනී යයි. ඒ හරිය පසු කරන විට ඇත කළු මුදුනක අග්‍රාහි පිහිටි ටාජ්මහල් ප්‍රාසාදය සිහිපත් කරන විදිහේ අති රමණීය වූද, විශාල වූද තවත් ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කරමින් තිබෙන අසුරු දර්ශනය විණි. එහි වැඩ කටයුතුද බොහෝ දුරට අවසන් වී ඇති බව පෙනෙයි. ඒ ගොඩනැගිල්ල කුමක්දැයි ඇසූ විට රාජප්පා සෙට්ටි කීවේ, එය ද ස්වාමීගේ මාර්ගෝපදේශකත්වයෙන් ඉදි කොට ඇති තවත් විශ්වවිද්‍යාලයක් බවය.

කිසිදු අවහිරයෙකින් තොරව රථය ඉදිරියටම පැදැවිණි. තවත් ගොඩනැගිලි ගණනාවක් පසු වූ තැන රාජප්පා මෙසේ කීවේය. “මෙන්න මෙතැන ඉඳලා තමයි ආශ්‍රම භූමිය පටන් ගන්නේ...” ඔහු එසේ කියන්නා හාම, විශාල තාප්පයක් අද්දරින් වැටී තිබූ තවත් පාරකට රථය හැරවිණි. තාප්පය පිහිටියේ අපට දකුණු පසිනි. ඒ පාර ඔස්සේ ටික දුරක් ගිය විට, විශාල ගේට්ටුවක් අපට හමු විණි. ගේට්ටුව ඒ වන විට විවෘතව තිබිණ. රථය ගේට්ටුවෙන් ඇතුළට ගෙන, වම් පසට හරවා, එහි

ඉඩ කඩ ඇති ස්ථානයක් බලා නතර කෙරිණි. තව රථ විශාල සංඛ්‍යාවක් එහි දිගට නතර කොට තිබිණ.

අපි පාවහන් ගලවා ඒවා වාහනය තුළම තබා රථයෙන් බිමට බැස්සෙමු. එවිට එතැන රැස්ව සිටි සුදෝ සුදුවනින් සැරසුණු දහස් ගණනක් වූ බැතිමතුන් සන්සුන් පියොවින් බිම වාඩි වී චිත්ත ඒකාග්‍රතාවයෙන් යුතුව ආරාමය පැත්තට නෙත් යොමු කොට ගෙන සිටින අයුරු අපට දැක ගන්නට ලැබිණ. ඒ සෙනඟ සිටියේ අප රථය නතර කළ තැනට ඉදිරි පසින් වාගේය. එයට දකුණු පසින් වූයේ විශාල දියුණු නගරයෙක දැකිය හැකි ආකාරයේ විශාල ගොඩනැගිලි සමූහයෙකි. ඒ අතර දැනට වැඩ නිමවා ඇති එකවර පහළොස් දහසකට නවාතැන් ගත හැකි “පූර්ණ චන්ද්‍ර මන්දිර” නමැති අංග සම්පූර්ණ විශ්‍රාම ශාලාවද ඇති බව පසුව මට දැන ගත හැකි විය.

වාහනයෙන් බැස අපි රාජ්‍ය පාලේ මහ පෙත්වීම අනුව ඉදිරියට ගමන් කොට අර බැතිමතුන් අතරේ ඉඩ කඩ ඇති තැනක් බලා එතැන හිඳ ගනිමු. ඒ සෑම තැනකම පැයුරු එළා තිබිණ. මුළු පෙදෙස පුරා පැතිර පැවැත්තේ දැඩි නිශ්ශබ්දතාවකි. බැති මතුන් අතරින් “හ්ම්” හඬක් නොනැගිණ. පිටිව මල් සුවඳ වැනි සුවඳක් භාත්පස සිසාරා යමින් තිබිණ. ඉඳහිට හමා ගිය සිහිල් සුළං රළු අතරින් සර සර රාවයක් නැඟුණ අතර, ඒ සුළං රළු අපේ ගතට මෙන්ම සිතටද ගෙන දුන්නේ පිටිතුරු සනීපවත් ඇල් සිහිල් ස්වභාවයකි. එවිට හිරු බැස යමින්ද සැඳෑ අඳුර භාත්පස ගලා එමින්ද තිබිණ.

මොහොතකින් වට පිට වූ විදුලි බුබුලු දැල්වෙන්නට පටන් ගනී. අවට ගොඩනැගිලිද, ගහ කොළද ආලෝකවත් වීණි. දැල්වුණු විදුලි බුබුලු තාරකා එළිමෙන් බැබැළිණ. මට දැනුණේ මහත් දිව්‍යමය ස්වභාවයකි. බැතිමතුන්ගේ මුහුණු පිපුණු සුදු තෙළුම් මල් වාගේ මට පෙනිණ. ඒ හරියේ වැඩිපුර සිටියේ සික් ජාතිකයන් බඳු ජන කොටසකි. ඔවුන්ගේ සිරුර ඇත් දළ පැහැතිය. ඔවුන් පද්මාසනයෙන් හිඳ දෙ අත් තම දණ හිස් මත තබා ඇත මණ්ඩපය වැනි කොටස දෙස බලා සිටියහ. ඒ සමඟම සිහින් සංගීත නාදයක් නැගී එන්නට වන. මොහොතකින් ඉතාම මිහිරි හක්ති පූර්වක හපන් ගායනයක් ඇරඹිණ. එවිට මට දැක ගත හැකි වූයේ, අප සිටි තැනට යාර සියයක් පමණ ඇතින් පිහිටි වේදිකාවක් බඳු කුඩා පීඨිකාවක් මතවූ විශේෂ ආසනයක අසුන් ගෙන සිටින සාධි බාබා තුමා. රතු සහ දුඹුරු මිශ්‍ර වර්ණයෙන් වූ ලෝඟුවක් බඳු සාටකයකින් සැරසී සිටි එතුමාණෝ, ශාන්ත මුහුණින් යුතුව අතින්

තාලය දෙමින් අර හජන් ගී ගයන සහ වයන පිරිස දෙසට යොමු කොට ගත් දෙනෙකින් යුතුව සිටියහ. ඒ හජන් ගීත වට පිට වූ ශබ්ද විකාශන යන්ත්‍රවලින්ද හාත්පස පැතිරෙමින් තිබිණ.

විනාඩි දහයකට පමණ පසු ඒ ගායනා අවසන් වීණි.

එතෙක් වාඩි වී සිටි කොයි කවුරුත් හුන් තැන්වලින් නැගී සිටියහ. අපිත් නැගීටිටෙමු. ශාලාව තුළ සිටි සෙනඟ එහි දොරටුවලින් පිටතට එන්නට වූහ. ඒ අතර එළි මහතේ සිටි අය කාණ්ඩ වශයෙන් ශාලාව තුළට යන්නට වූහ. අපටත් ශාලාව තුළට යන්නට අවස්ථාව ලැබිණ. අප ගියේ දෙවැනි කණ්ඩායම වශයෙනි. අප යන විට සායි බාබා තුමා එතුළ සිටියේ නැත. අද දවසට එතුමාගේ දර්ශන දීම එපමණක් බව අපට දැන ගත හැකි විය. ශාලාව තුළට ගිය අපට, සායි බාබා තුමාගේ විශාල ඡායාරූපයක් එක් පසෙකද, අනෙක් පස සිද්ධි සායි බාබා නමැති කලින් ජීවත්ව සිටි ශාන්තවරයකුගේ විශාල චිත්‍රයක්ද තබා තිබෙනු දැක ගන්නට ලැබිණ. සිද්ධි සායි බාබා යනු සායි බාබා තුමාගේ පෙර ආත්මයක් බව සම්මත කීවේය. තවත් සම්මත කීවේ සායි බාබා යනු සිද්ධි සායි බාබා තුමා ගේ අවතාරයක් බවය.

අපි ශාලාවෙන් පිටතට අවුත් එදින රාත්‍රී එහි නතර වීම සඳහා නවාතැනක් සොයා ගන්නට තීරණය කළෙමු. ඒ සඳහා අපට එම ආශ්‍රමයේ සේවය කරන කුටුම්භ රාමි මහතා උදව් විය. තට්ටු හතරකින් යුතු කාමර 120 ක් ඇති නේවාසිකාගාරයක කාමර දෙකක් අපට ලබා ගැනීමට හැකි විය. එවැනි නේවාසිකාගාර ගණනාවක්ම එහි තිබිණ. අංග සම්පූර්ණ නාන කාමර සහිතව කාමර 4000 ක් පමණ එම නේවාසිකාගාරවල ඇති බව අපට දැන ගත හැකි විය.

ඒවායේ ආහාර ගත යුත්තේ එම නේවාසිකාගාරවලට අයත් කැන්ටින්වලිනි. වරකට 1400 කට පමණ ඒ කැන්ටින් ආහාර ගත හැකිය. කාන්තා පාර්ශ්වයට වෙනමත් - පිරිමින්ට වෙනමත් ආහාර ගැනීම සඳහා ස්ථාන එහි සකසා ඇත. එහි මේස සුදු සියල්ල සකසා ඇත්තේ බදාම විශේෂයකිනි. එහෙත් ඒවා පිරිසිදුවටත්, ලස්සණටත් තබා ඇත. එය කැන්ටින් වුවද දේවස්ථානයක නැතහොත් පන්සලක ඇති පිරිසිදුකම එහි ඇත. එහි ඇත්තේ නිර්මාංස ආහාරයි. එක් අයකුගේ ආහාර වේලකට අය කරන්නේ රුපියල් දෙකක් වැනි සුළු මුදලකි.

රාත්‍රී ආහාර ගැනීමෙන් පසු අපි කඩ මණ්ඩියේ ඇවිදීමට ගියෙමු. සෑම වෙළෙඳ හලකම සායි බාබා තුමාගේ පින්තූර, පොත් පත්, මල්

මාලා ආදී දේද ඇඳුම් පැළඳුම්, ආහාර ද්‍රව්‍ය, කොට්ට මෙට්ට වැනි දේද තිබිණ. ඒ කිසිම තැනක දුම්බිමට ඉඩක් නැත. එහෙත් කඩ මණ්ඩියේ කෙළවරකට ගොස් මම දුම් වැටියක් දල්වා ගනිමි. නැවත අපි අපේ කාමරවලට ආවේ රාත්‍රි 10.00 ට පමණය.

පසුදා මට පුරුදු ආකාරයට උදේ 4.00 ට මට ඇහැරිණි. මම නාන කාමරයට ගොස් ස්නානය කොට, රැවුල ද කපා උදේ 5.00 වන විට සූදානම් වීමි. මඳ වේලාවක් භාවනා කළෙමි. උදේ තේ කෝප්පය පානය කොට, නාන කාමරයට ගොස් දුම් වැටියක් දල්වා ගනිමි. තේවාසිකාගාරය තුළ දුම්බිමට අවසර නැති හෙයින් රහසේ සියල්ලන්ට හොර රහසේ එම කටයුත්ත සිදු කොට පිටතට ආවෙමි.

උදේ 6.30 ට පමණ අපට පාහරාසය ලැබිණ. ඉවිලි සහ වඩේ මම අනුභව කළෙමි. තේ කෝප්පයක්ද පානය කළෙමි. හතට දර්ශන් සඳහා යා යුතුව තිබිණ. ඒ සඳහා වේලා තිබුණෙන්, මම යළිත් නාන කාමරයට ගොස් තවත් දුම් වැටියක් දල්වා එය අවසන් කොට, පසුව පිරිස සමඟ පහළට අවුත් කුටුම්භ රාමි මහතා හමු වුණෙමි. ඔහු අපව ආශ්‍රමය තුළට කැඳවා ගෙන ගොස් එහි ඉස්තෝප්පු වැනි කොටසේ ඉඳ ගන්නට පහසුකම් සලසා දුන්නේය.

සායි බාබා තුමා අමුත්තන් සමඟ කතා කරන බවත්, එහෙත් එය කලින් පිළියෙල කර ගත් ආකාරයට න්‍යාය පත්‍රයක් අනුව නොව, ඒ වෙලාවේ එතුමාගේ ස්ව කැමැත්ත මත සිදුවන කටයුත්තක් බවත් කුටුම්භ රාමි මහතා අප සමඟ කීවේය.

මේ වන විට රියේ සවස අප මෙතැනට එන විට වාගේම, දහස් ගණන් බැතිමත්හු ඇවිත් සිටියහ.

ටික වේලාවකට පසු හපන් ගායන කණ්ඩායම හපන් ගායනා ආරම්භ කළහ. එය ඉතාම මිහිරියටත් - මධුර මනෝහරවත් ගායනය කෙරිණි. සංගීතය විශ්ව භාෂාවකිසි යන කියමනේ සත්‍යතාවක් ඇති බව ඒ ගී හඬට කන්දෙන විට සනාථ වෙයි. බොහෝ අය ධ්‍යානගතව වාගේ ඒ හඬට කන්දී ගෙන උත්හ. මම දෙනෙත් පියා ගෙන භාවනා කරන්නට පටන් ගනිමි. මොහොතකින් මට කිසිවක් නැසෙන තත්වයක් ඇති විය. මම එසේ කොතෙක් වේලා සිටින්නට ඇද්දැයි මම නොදනිමි. මම යළි ප්‍රකෘති ලොවට ආවේ කිසිවකු මගේ පිටට තට්ටු කරන වගක් දැනුණු නිසාය. ඒ රාජාය.

“ආරී ආරී, ස්වාමි එනවා...”

ඔහු හින් හඬින් කීවේය.

මම නිස හරවා මිදුල දිහා බැලුවෙමි. මිදුල හොඳට අතු ගා පිරිසිදුවට තිබිණ. මම මිදුල දිගේ ඇතට තෙත් යොමු කරන විට රක්ත වර්ණ සාටකයකින් සැරසුණු සායි බාබා තුමා ඉතාම සන්සුන් පියවරින් ඉදිරියට පියමන් කරමින් සිටින අයුරු මට පෙනිණ. එය හරියට නිල් තණ පියස මත සුපිපි රතු මලක් බඳුවය, මට පෙනුණේ. මම තෙතු පිය නොසලා එතුමා දෙස බලා සිටියෙමි. කරුණාව, ප්‍රේමය සහ ශාන්තිය පිරුණු මුහුණක් මට දැක ගත හැකි විය. එබඳු සෞම්‍ය මුහුණක් ඇත්තේ මෙෙත්‍රී සහගත චිත්තයක් ඇති අයකුටය. ඒ මෙෙත්‍රී සහගත චිත්තය ස්වාමි තුළ ඇත. මා තුළ එතුමා පිළිබඳ විශාල හක්තියක් ඇති විය. එතුමා පිළිබඳ යම් සැක සාකාචක් සිත තුළ රැඳී පැවැතිණි නම්, ඒ හැඟීම් හිරු දුටු පිති මෙන් වියැකී යන අයුරුද මට අවබෝධ වීණි. ඒ සමහම මගේ වෛතසිකයද නිර්මල තත්වයට පත් වුවා සේද මට හැඟිණ. ස්වාමි මුලින්ම පිය නැඟුවේ මිදුලේ සිටි බැතිමතුන් අතරටය. බිම බලාගෙන ගමන් කළ එතුමා, බැතිමතුන් වෙතට සමීප වූ පසු නිස ඔසොවා මඳ සිනාවෙන් යුතුව ඒ අය දෙස බැලූහ. බිම වාඩිවී සිටි බැතිමතුන් උතුරා යන ශ්‍රද්ධාවෙන් යුතුව එතුමාගේ පා අල්ලා නමස්කාර කරන්නට වූහ. සමහරු එතුමාගේ සාටකය දෝතින් ස්පර්ශ කොට අනතුරුව ඒ දැත්තම ළය මත ගටා අනතුරුව එතුමාට නමස්කාර කළහ: ස්වාමි තම අතක් තරමක් ඉහළට ඔසොවා තමන්ට නමස්කාර කරන, වඳින, පුදන අයට ආශිර්වාද කළහ. එසේ කරමින් හෙමිහිට ඉදිරියට පියමන් කළහ. සමහර බැතිමතුන් අසල නතර වුණු එතුමා, ඒ අයගෙන් යමක් පිළිවිසුණුද පෙනිණ. තවත් අය ළහඳී එතුමා නතර වී, අතක් ඉහළට ඔසොවා කිසියම් දෙයක් මවා ඒ දේ කිසිවකුට පරිත්‍යාග කරන අයුරුද මට දැක ගන්නට ලැබිණ. ඒ සියල්ල මට පෙනුණේ ඇතිනි.

එතුමා එසේ දහසක් පමණ වූ එළිමහනේ සිටි බැතිමතුන් අබියසින් වටයක් ගොස් නැවත ආශ්‍රමය ඉදිරියට පැමිණියහ. පැමිණ එතුළට පියමන් කොට එහි වූ වම් පසින් පිහිටි කාමරයට යාමට පෙර ඉස්තෝප්පුවේ සිටි පිරිස දිහාටද තෙත් යොමු කළහ. මා සිටියේ ඒ පිරිස අතරය. එතුමා බැලුවේ මා දිහාය. මගේත් - එතුමා ගේත් තෙත් එකට හමු විය. සියුම් ආලෝක කර්ණිකා දෙකක් මගේ දෙතෙන්වලට වැදුණා සේ මට දැනිණ. ඒ සමහම එතුමා යමක් කීවේය. ඒ කීවේ තෙළිඟු බසිනි. “සිලෝන්” යන නම දෙවරක්ම කියනු මට ඇසිණ. අනතුරුව එතුමා රාජපාටද යමක් කීවේය. කියා එතැනින් ඇත් විය.

රාජප්පා හෙමිහිට උන් තැනින් නැගිට මටත්, රාජසේකරන්ටත් තමා අනුව එන ලෙස අතින් සන් කොට, ස්වාමි සිටින කාමරය වෙතට ගමන් කළේය. අපි ඔහු පසු පසින් ගොස් ඒ කාමරයට ඇතුළු වී එහි බිමින් වාඩි වීමු. අප වාඩි වූයේ රාජාසනයක් බඳු විශේෂ එමෙන්ම අලංකාර ආසනයකට මුහුණ ලාය. අප එහි ගොස් හිඳ ගත්තාට පසු තවත් පිරිසක් ඒ තුළට පැමිණියහ. ඒ පිරිසේ පස් දෙනෙක් පමණ සිටියහ. පිරිමි පාර්ශ්වය අර අසුන අබියස දකුණු පසින්ද කාන්තා පක්ෂය වම් පසින්ද සිටින ආකාරයට අසුන් ගත්තේ. අර ආසනය තිබුණේ නිල්පාට පලසක් මතය. ඒ ආසනයේ කකුල් සහ අත් ඇඳි ද සෙසු දැව මුවා කොටස්ද මල් කම් දැක්මෙන් නිමවා තිබිණ. වාඩි වන කොටස සහ පිට තබන කොටස රතු විල්ලුද රෙද්දෙන් කුෂන් කොට තිබිණ. දෙපා තබා ගැනීමට අහල් අටක් තරම් උස දැවයෙන් නිමවා තිබූ පා රඳවනයක්ද අසුන පා මුලට වත්නට තබා තිබිණ.

වික වේලාවකට පසු ස්වාමි ඇතුළත වූ තවත් දොරක් හැර ගෙන ඒ කාමරයට ඇතුළු විය. ඇතුළු වී ඒ දොර වසා අතක් ඔසොවා නැගී සිටි අපට ආශිර්වාද කොට අර ආසනය වෙතට ගොස් එහි අසුන් ගත්තේය. අපිද යළි බිම හිඳ ගතිමු. එතුමා ඉතාම කාරුණික ස්වභාවයෙන් නැතහොත් ප්‍රේමාන්විත ස්වභාවයෙන් අප දෙස බැලීය. එතුමාත් - මාත් අතර පැවැතියේ යාර දෙකක පමණ දුර පරතරයෙකි. පුදුමාකාර වූ සෞම්‍ය, ශාන්ත රූපයකි, එතුමාට තිබුයේ. මීට පෙර මා එතුමාගේ රූප කාය දුටුවේ ඡායාරූපවලිනි. ඒ ඡායාරූපවල නොමැති සුන්දරත්වයක් ජීවමාන ඒ රූපකායේ ඇතිවා සේ මට පෙනිණ. විශේෂයෙන්ම එතුමාගේ හිස කෙස් මාලාව ඡායාරූපවල තිබෙනවාට වඩා ශෝභාවත්ව සහ පිරිසිදුවද - අලංකාරවද තිබිණ. ඒ කේශ මාලාව එතුමාගේ සෞම්‍ය මුහුණට විශාල කල එළියක් ලබා දී තිබිණ. පෞරුෂයක් හිමි කොට දී තිබිණ. එතුමා මඳහසින් යුතුව අප දෙස බලන විට එතුමාගේ පැහැදුල් නෙත් සහල පැහැදිලි දියෙහි සරන මාළුන් දෙදෙනෙකු ඒ අත මේ අත ගමන් කරන ලෙසිනි මට පෙනුණේ. ඒ නෙත් දිගටිය. කාන්තිමත්ය.

එතුමා මුලින්ම කතා කළේ ඉදිරි පසම පෙළේ සිටි කාන්තාවන් දෙදෙනෙකු සමඟය. ඒ දෙදෙනද ලංකාවෙන් ගිය සිංහල කාන්තාවන් බව මා දැන ගත්තේ එවිටය. ඒ අයද මා ලංකාවෙන් පැමිණි කෙනෙකු බව දැන සිටියාදැයි නොදනිමි.

එයින් එක කාන්තාවක් අසනීපයෙකින් පසුවන බව කතාවෙන් වැටහිණි. ඇය මැද වියේ පසුවෙන සිහින්දැරි සුදු තරමක් උස් සිරුරින් යුතු කාන්තාවක් වූවාය.

“හුභාක් වේදනායි නේද...? ඉතින් මැනිනිය, ජීවිතය ඔහොම තමා වේදනාවෙන් තොර ජීවිතයක් පවතීද...” ස්වාමී සිනාසෙමින් විචාළේය.

“ස්වාමී මට සහනයක් ලබා දෙන්න...” ඇය කීවාය. ඇය කතා කළේ අප වහරන සරල ඉංග්‍රීසි බසින් නොවේ. පොත පතේ එන ගැඹුරු ඉංග්‍රීසි බසිනි. ඇය උගත් කාන්තාවක බවත්, ඇය මේ වන විට ජීවත් වන්නේ පිටරටක විය හැකි බවත් මට සිතිණි.

ස්වාමී මඳ ලෙස සිනහ සි ඇය වෙතට මඳක් නැඹුරු වී තම දකුණු අත තිරස්ව සිටින සේ ඉහළට එසවූවේය. ඊළඟට අල්ල බිම පැත්තට සිටින සේ හරවා මලක පෙති විදහන්නා සේ ඇඟිලි විදහා, පසුව ඒ ඇඟිලි දිග හැර ගත් වනම තබා, ඇඟිලි තුඩු පමණක් එකට එකතු වන සේ ළං කර ගත්තේය. එපමණි! ඒ සමඟම පුනීලයක් අතරින් තෙල් කැලතක් ගලා හැළෙන්නා සේ අළු වර්ගයක් (විභූති) පහළට ගලා හැළෙන්නට පටන් ගැනිණි. ඒවා ගලා ආවේ ස්වාමීගේ අතේ ඇඟිලි තුඩු අතරිනි. අර කාන්තාවගේ දෝන පිරෙන තරමට ඒ අළු ගලා හැළී නතර වීණි. ඒ අළු හැඳින්වූයේ විභූති නමිනි. පසුව ඇය ඒ විභූති කාමරයේ සිටි අප සියලු දෙනාටම ටික ටික බෙදා දුන්නාය.

ඒ අළු ස්වාමීගේ අතින් ගලා හැළෙන විට මම ඒ දෙස උනන්දුවෙන් බලා සිටියෙමි. එවිට මාත් ස්වාමීත් අතර පැවැතියේ යාර දෙකක පමණ දුරකි. ඒ නිසා මට එය මනාව දර්ශනය කොට ගත හැකි විය. ඒ අළු කිසි ලෙසකින්දු කලින් යම් කිසි ස්ථානයක සහවා තබා පිටතට හෙළීමට කිසිම විදිහක් නැත. ස්වාමී ඇඳ සිටි සාටකයේ අත් පවා නවා වැලමිට හරියටත් වඩා ඉහළට ඒවා නවාගෙනය, සිටියේ. මේ නිසා එය ඉන්ද්‍රජාලයක් හෝ ඇස් බැන්දුමක් යැයි මට කිසිසේත් කිව නොහැකිය. ඒ දුටු මට අවබෝධ වූයේ එතුමා මෙෙහි සහගත හැඟීම් වර්ධනය කොට ගෙන සිටීම නිසා, චිත්ත පාරිශුද්ධ භාවයෙන්, චිත්ත බලයෙන් මහිමයෙන් මෙම ප්‍රාතිහාර්ය කරන බවකි.

ස්වාමී ඊළඟට කතා බහ කළේද ලංකාවෙන් ගිය තවත් කාන්තාවක සමඟය. ඇයද යම් අසාධ්‍ය රෝගයෙකින් පෙළෙන බවක් පෙනිණි. ඇගේ දීර්ඝ ප්‍රකාශනයට සවන් දුන් එතුමා යමක් ඒ කාන්තාවට ප්‍රකාශ කොට නැවතත් තම දකුණු අත ඉහළට ඔසොවා, අත්ල දිග හැර යළි නවා නැතහොත් මීට මොළවා, පසුව ඒ මීට මෙළවූ අත පහත් කොට අර

කාන්තාව දෙසට සමීප කොට අත්ල දිග හළේය. එවිට එහි වූයේ රත් මුවා පෙන්වන්නට එකක් වැනි කාන්තා ආභරණයකි. අර කාන්තාව මහත් හත්තියෙන් ස්වාමීට වැද, එම ආභරණය තම දෝතට ගෙන එය පරිස්සමින් ලේන්සුවක ඔතා ගන්නාය. එවිට සිනා සුණු ස්වාමි, එය ඇය කරේ බැඳී ඇති දම්වැල් මාලයෙහි අමුණා ගන්නා ලෙස කීවේය.

රීළඟට ස්වාමි ඒ කාමරයෙන් ඉවත්ව ශාලාව ඇතුළත වූ චෙනත් කාමරයකට ගියේය. ඉන්පසු අප අසල සිටි එක පවුලක අය යැයි සිතිය හැකි වයසක මාතාවක් සහ ඇය සමඟ පැමිණ සිටි තරුණ අඹු සැමියුවලක් ඒ කාමරයට කැඳවනු ලැබීය. විනාඩි දහයකට පමණ පසු අප තිදෙනටද එම කාමරයට එන ලෙස ආරාධනා කෙරිණි. අපි එයට අවතත වීමු. කලින් කාමරයේ තිබුණා වාගේම ආසනයක් එහිද තිබිණ. ස්වාමි අසුන් ගෙන සිටියේ එහිය. මම එතුමා අබියසින්ම වාඩි වීමි. ඇත්ත වශයෙන්ම මට ඇසීමට ප්‍රශ්නයක් නොවීය. ඒ නිසා එතුමා අසලින් වාඩි වූ මම, එතුමා මා දෙස විමසිලිමත්ව බැලූ විට මෙසේ ප්‍රකාශ කළෙමි:

“ස්වාමි ජී, මා පැමිණියේ අප ව්‍යාපාරයේ සහ පෞද්ගලිකව මගේ හක්ති ප්‍රණාමය සහ ගෞරවය ඔබ තුමාට පුද කිරීමටත්, අපේ සේවාවන්ට ඔබ තුමාගේ ආශිර්වාදය ලබා ගැනීමටත්ය. කරුණාකර ඔබ තුමාගේ ආශිර්වාදය අපට ලබා දෙන්න...”

පළමු එතුමා සර්වෝදය සේවා ගැන තම ප්‍රසාදය පළ කළේය. මගේ ශක්තිය ඒ සෑම තැනකම රැඳී ඇති බවද කීවේය. එය අගය කළේය. වාසනාව - අවාසනාව ගැන නොසිතා, ධෛර්යවත්තව කටයුතු කරන ලෙසත් කියා සිටියේය. ඔබ සටන්කාමියෙක්. සටන් කරන්න. මෙත්‍රියෙන් සටන් කරන්න (Fight with Love) යනුවෙන් කිහිප සැරයක්ම කීවේය. ඔබ අද යම් ස්ථානයක සිටිනවාද, ඔබ දැන් යම් ජයග්‍රහණයක් ලබා තිබෙනවාද, ඒ සියල්ල ඔබ අත්පත් කොට ගෙන ඇත්තේ ඔබේ ධෛර්යය නිසායි. ඒ නිසා ඔබේ ඒ ධෛර්යවත්ත භාවයට මා ආශිර්වාද කරනවා. යැයිද උන් වහන්සේ පැවැසූහ.

රිට පසු කතා කරන්නට පටන් ගත්තේ මගේ ශරීර සෞඛ්‍ය ගැන. මගේ හෘදයේ ආබාධයක්ද ඇද්ද කියා මා නිතරම කල්පනා කරන බව පළ කළ උන් වහන්සේ, එය හිතලූවක් බවත් මට කිසිම රෝගයක් නැතැයිද, මා සම්පූර්ණ නිරෝගී පුද්ගලයෙක් යැයිද කීවේය.

රීළඟට එතුමා තම සුරතේ ඇඟිලි තුනක් දිග හැර එය මගේ මුහුණට ලංකොට සිනාසෙමින් මෙසේ කීවේය:

“මෙම ස්ථානය දුම්පානයට තහනම් ස්ථානයක්. නමුත් ඔබ මෙහි ආවාට පසු තුන් වරක් ඒ නීතිය කඩ කළා...”

ඒ ඇසූ මට මොහොතකට කිසිවක් කතා කර ගත නොහැකි විය.

මම නිශ්ශබ්දව එතුමාගේ මුහුණ දෙස බලා ගත් වනම සිටියෙමි.

එහෙත් එතුමාගේ මුහුණේ අප්‍රසාදයක හෝ අමිත්‍ර භාවයක ලකුණක් නො තිබිණ. එතුමා පියකරු ලෙස සිනාසෙමින්ය එසේ කීවේ. මා බලන විටත් එතුමා සිනාසෙමින් සිටියේය.

“නමුත් එය ඔබ කළේ කාටවත් නොපෙනෙන්න. මහත්මයකුගේ විලාසයෙන්. එහෙත් එතැන නො සිටි යම් කෙනෙක් එය දුටු බව දැන් ඔබට වැටහෙනවා නේද? මම කලින් කීවා ඔබ නිරෝගී පුද්ගලයෙක් බව. නමුත් ඔබට සිහින් හිසරදයක් වරින් වර ඇති වන බව මා දන්නවා. එය මහ හැරී යාවී. ඔබගේ සිත පරිස්සමින් තබා ගන්න. කෝප වන්න එපා. ඔබේ ඇතැම් සේවකයන් නිසා, ඇතැම් මිත්‍රයන් නිසා, ඥාතීන් නිසා, පාලක පක්ෂය හෝ නිලධාරී පැලැන්තියේ ඇතැමුන් නිසා ඔබ කෝප ගන්නවා. එය අහිතකරයි. ඒ මානසිකයෙන් ඇත් වන්න. ඒ සියලු දෙනෙක්ම එනවා. යනවා. නමුත් ඔබ ඔතැන දිගටම සිටිය යුතුයි. ඔබේ සෙවණ ඔතැන තිබිය යුතුයි...”

මෙසේ මා දෙස බලා ගෙන පැවැසූ එතුමා ඊළඟට රාජජපා සෙට්ටි සමඟ තෙළිඟු බසින් යමක් කියන්නට විය.

මෙතුමා දිවැස් ඇති කෙනෙකැයි රාජජපා සෙට්ටි පෙර දවසක මා සමඟ කී කතාව සත්‍ය නොවේදැයි මට කල්පනා විණි.

ස්වාමී යළිත් මා සමඟ කතා කරන්නට විය.

“දේශපාලනඥයන් ගැන ඒ තරම් දුරට හිතන්න එපා. මා කලින් කී ආකාරයට ඒ අය යනවා. එනවා. ඒ අයගෙන් බහුතරය තුළ ආධ්‍යාත්මික බලවේග හෝ ආධ්‍යාත්මික ශක්තීන් නැහැ. ඒ අය හුදෙක් වේදිකා චිරයෝ (Stage Heroes) නැතිනම් ක්‍රියාවෙන් ශුන්‍යයෝ (Practical Zeros) ඔබේ දේශපාලනඥයන් කිහිප දෙනෙක් මට ඔබේ දේශයට එන්නැයි ආරාධනා කොට තිබෙනවා. නමුත් මා ඒ ඇරියුම් පිළිගන්නේ නැහැ. මම සුබෝපහෝගී ජීවිතයක් ගත කරන්නෙක් නොවෙයි. මා අද දවසේ මේ වන තෙක් සිටින්නේ චතුර විදුරුවක් පමණක් පානය කරලායි. දවල්ට මම යමක් (ඒ ආහාරයේ නම් මට මතක නැත.) අනුභව කරනවා. මගේ අවශ්‍යතා ටිකයි.”

“මිනිසා ඉතා වේගයෙන් පිරිහීමේ මාර්ගය වෙතට ගමන් කරනවා. එය භයානකයි. අපි ඒවා අවම කළ යුතුයි. අපි ඒ අය දැනුවත් කළ යුතුයි.

යා යුතු නිසි මඟ පෙන්වා දිය යුතුයි. එය අපේ යුතුකමක්. අපේ වගකීමක්. නවීන විද්‍යාව සහ තාක්ෂණය අපට අවශ්‍ය බව ඇත්ත. නමුත් එය සමාජ පරිපූර්ණත්වය ඇති කරනවාද? මනුෂ්‍යත්වය ස්ථාපිත කිරීමට හේතු කාරක වෙනවාද? නැහැ. බටහිර විද්‍යාව අශ්ව ලාඛමක්. එය අසම්පූර්ණ සමාජ සංස්ථානිකයක්. නමුත් අප අගයන ආධ්‍යාත්මික විද්‍යාව පූර්ණ වක්‍රයක්. විද්‍යාව සොයන්නේ (ස්වාමී තම අතක් ඉහළට ඔසොවා අහස දක්වයි.) “අරක” (That) නමුත් අපේ ආධ්‍යාත්මික විද්‍යාව සොයන්නේ (ස්වාමී ඒ අතින් ඊළඟට තම ලය මඬල සහ හිස දක්වා) “මේක” (This) යනුවෙන් කීවේය.

අද තරුණ පරපුර දෙස බලන්න. පාසල් ජීවිතය පෙම් කෙළින වයසක් බවට පත් වෙලා. ඒ නිසා ඒ තරුණ හදවත්වලින් අධ්‍යාපනය පැන යනවා. ඒ තත්වය නැති කරන්න පාසල් සහ විශ්ව විද්‍යාල ආධ්‍යාත්මික පදනමක් උඩ ගොඩ නඟන්නට අප ක්‍රියාකාරී විය යුතුයි. ආධ්‍යාත්මික පදනමක් තැන්නම් ඒ අධ්‍යාපනය අප බලාපොරොත්තු වන යහපත් ප්‍රතිඵල ලෝකයට හෝ ඒ ජීවිතවලට හෝ ලබා දෙන්නේ නෑ. සතුන්ටත් යම් යම් දේ සඳහා හේතුවක් (Reason) සහ සෘතුවක් (Season) තිබෙනවා. නමුත් මිනිසාට ඒ සඳහා කිසිම හේතුවක් හෝ සෘතුවක් හෝ නැහැ. එය පිරිහීමේ මාර්ගයක්. සෑම මනුෂ්‍යයෙක්ම, ස්ත්‍රී වේවා, පුරුෂ වේවා, පොහොසත් වේවා, දුප්පත් වේවා, සෑම කෙනෙක්ම වැඩ කරන්න ඕන. සේවයක් කරන්න ඕන. වැඩ කිරීමත් පූජාවක් හා සමානයි. වැඩ කිරීම රටට, ජනතාවට පමණක් නොවෙයි තමාටමත් යහපතක් සලසා දෙන බව අමතක නොකළ යුතු කාරණයක්. (Work is worship) එයින් ප්‍රඥාව වැඩෙනවා. නිරෝගීකම ආරක්ෂාවෙනවා. අනුනට වාගේම තමන්ටත් දියුණුව සැලසෙනවා.”

“අද මිනිසාගුණ ධර්ම අමතක කොට කටයුතු කිරීමේ ප්‍රවණතාව වැඩි වී තිබෙනවා. කනගාටුදායක තත්වයක්. අද ප්‍රධාන ස්ථානය ලැබී තිබෙන්නේ වස්තුවට, මොනවද ඒ වස්තු? ආදරයද? කරුණාව, මෛත්‍රිය වැනි යහගුණද? නැහැ. මුදල්, යාන වාහන, රත්රන්, ආභරණ, ඉඩ කඩම්. එපමණක් නොවෙයි කාලය පවා. අද සමාජය ඒ සෑම දෙයකටම වටිනා කමක් දී තිබෙනවා. ගුණධර්ම නොවටනා තැනට පත් වී තිබෙනවා. මේ තත්වයෙන් මිනිසා බේරා ගැනීමට තමයි අපේ ව්‍යායාමය යෙදිය යුත්තේ. මා වාගේම ඔබත් එහි කොටස් කරුවෙක්. අප කරන සෑම ක්‍රියාදාමයෙකම අවසන් අරමුණ විය යුත්තේ එයයි. අද දුප්පතා කියන්නේ කවුරුන්ටද? ආසාවත් වැඩි නැතැත්තාට. පෝසනා කියන්නේ

ආසාවන් අඩු තැනැත්තාට. ආසාවන් වැඩි වුණොත් තණ්හාවත් වැඩි වෙනවා. තණ්හාව වැඩි වුණාම කරන වැඩ පමණක් නොවෙයි. සිතුවිලි පවා පාපගාමී තත්වයට පත් වෙනවා...” මෙසේ පැවැසූ එතුමා, ඒ අසල හිඳ උන් තරුණ කාන්තාවක අමතා මෙසේ කීවේය. “ඔබටයි මා කියන්නේ සහෝදරිය, ඔබ තුළ ඇති ඇඳුම් පැළඳුම්වලට සහ ආභරණවලට තිබෙන ආසාව දුරු කරන්න. වාමි ජීවිතයට හුරු පුරුදු වන්න. අනුන්ගේ දුකට පිහිට වෙන්න. එවිට ඔබේ ඔය ආබාධ සියල්ල දුරු වී යාවි. ඔබට රෝගාබාධයක් නෑ. නමුත් පුංචි තණ්හාවක් සිත තුළ පළපැයියම් වෙලා. ඔබ ඒ තත්වයෙන් ඇත් වෙන්න...”

එතුමා පැයක් පමණ මේ ආකාරයට අප. සමඟ සාකච්ඡා කළේය. ඉහත මා සඳහන් කළේ ඒ සාකච්ඡාවේදී මගේ මතකයේ රැඳී අදහස්වලින් බිඳක් පමණි.

එතුමා පෙන්වා දුන් මේ කාරණාත්, බෞද්ධ දර්ශනයේ එන ඉගැන්වීම් අතරත් මට එතරම් වෙනසක් නොපෙනිණ. මා ඉදිරියේ කළ භාස්කම්වලට වඩා, මා ප්‍රිය කළේ එතුමා තුළ පැවැති පිරිසිදු, වාමි, සිල්වත් සහ අපිස් ගුණයටය. එතුමා දේශනා කළ සියලු දේ බුද්ධ දර්ශනයේ එන කාරණාය. බුද්ධ දර්ශනයට පටහැනි දෙයක් එතුමා ගේ මුවින් පිට වූයේ නැත.

බොහෝ අය සායි බාබා තුමා විෂ්ණු අවතාරයක් ලෙස සලකන බව මම අසා ඇත්තෙමි. ඒ මෙම කාරණය නිසා විය යුතුය.

“මා පැමිණියේ ධර්මය නැවත ලෝකයේ ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමටයි” යනු එතුමාගේම කියමනෙකි.

සායි බාබාගේ මුණ ගැසීමෙන් පසු, මම අපේ සෙසු පිරිස සමඟ ඉන් පිට වූයේ සැහැල්ලු මතසකින් යුතුවය.

ඒ භාරතීය සංචාරය කිසි දිනක මගේ සිතින් ඇත් නොවනු ඇත.

එය අමරණීය මතක සටහනකි.

හොවර්ඩ් මර්ෆට් නමැති බටහිර ලේඛකයෙක් සත්‍ය ශ්‍රී සායි බාබා තුමා ගේ කියමනක් තම කෘතියක මෙසේ සටහන් කොට තිබුණා මට මතකය.

“සත්‍යය හා මෙහිත්‍රීය දියුණු කරන්න. එවිට කිසිවක් ඔබ විසින් ඉල්ලිය යුතු නැත. නො ඉල්ලාම ඒවා ඔබට ලැබේ. මා පිළිබඳ ගැටලුව ලිහා ගැනීමට නම් පළමුව ඔබ තුළ තිබෙන සියලු දුර්වලකම්වලින් - පාපයන්ගෙන් - තොර වන්න. සිත හදා ගන්නා තුරු නිශ්ශබ්ද වන්න”

සායි රාමි!

1982 ඔක්තෝබර් 6 වැනිදා ශ්‍රී සත්‍ය සායි බාබා හමුවීමෙන් පසු දිනපතා මගේ ආගමික පිළිවෙත්වලින් පසු එතුමාට ද පින් දී “තව තවත් ලෝකයට සේවය කිරීමට එතුමාට සෞඛ්‍ය සම්පන්නිය ලැබේවා”යි පතන්නට මම අමතක නො කෙළෙමි.

ඊට පසු වෙනත් රාජකාරිවලට ඒ පළාතට ගිය අවස්ථාවලදී තෙවරක්ම එතුමාගේ දර්ශනය ලබා ඇත්තෙමි. එහෙත් කතා කිරීමට ලැබුණේ පළමු අවස්ථාවේදී පමණි. වරක් සිහිනෙන්ද, තවත් වරක් මට තේරුම් කළ නොහැකි දසුනකින් ද එතුමා යම් භයානක අවස්ථා දෙකක දී පිහිට වූ බව කිව යුතුය.

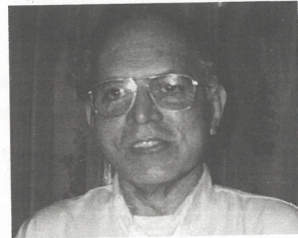
මගේ ගුරුවරයා බුදුන් වහන්සේය. උන්වහන්සේ පෙන්වා දුන් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය මගේ දහමයි. ඒ නිසා තෙරුවන් සරණ ගිය මට වෙනත් සරණක් අවශ්‍ය නැත. එහෙත් ශ්‍රී සත්‍ය සායි බාබා වැනි මට වඩා උතුම් පුද්ගලයන්ට ගරු කිරීමත් - පින් දීමත් - සැලකීමත් මගේ බෞද්ධකමට හානියක් යයි මම නො සිතමි.

ඉවක් බවක් නැතිව දන්නා නො දන්නා හැම කෙනෙකුම විවේචනය කිරීම මෝඩ මිනිසුන්ගේ සිරිතයි. මේ නිසා සත්‍ය සායි තුමා පිළිබඳව ද විවේචනය කරන්නෝ සිටිති. එහෙත් එම විවේචන සාධාරණ දැනීමකින් කරන විවේචන නොවේ. විවේචනය කරන්නාගේ හපන්කම පෙන්වීමට යි, බොහෝ දෙනා එසේ කරන්නේ. අසම්පූර්ණ වූ මිනිසුන් වූ අපට, සත්‍ය ශ්‍රී සායි බාබාතුමාට තබා කිසිවකුටත් විනිශ්චයක් දීමට සුදුසුකමක් නැත. ඒ නිසායි එතුමා පිළිබඳ කිසිදු විනිශ්චයක් දීමට මා අදහස් නොකරන්නේ.

එතුමා මිනිසුන්ට සැනසීමක් දෙයි. පවින් වැළැකී පින් රැස් කිරීමේ මාර්ගය කියා දෙයි. අසරණයන්ට රෝගීන්ට අප්‍රමාණ සේවයක් කරයි. අධ්‍යාපනයට ආධ්‍යාත්මික හා සදාචාර හරයන් එකතු කොට දස දහස් ගණන් දරුවන්ගේ ඇස් පාදයි. ඒ සඳහා නවීන රෝහල්, පාසල්, විශ්ව විද්‍යාල ආදී වූ ආයතන රාශියක් ගොඩනංවයි. එතුමාට මගේ ගෞරවය හිමි වීමට ඒ ප්‍රමාණවත්ය.

පිළිවෙලට පෙර යාපනය

එ ක්ෂණයේ නවසිය අසූඵකේ - අසූදෙකේ වර්ෂවලදී වර්ගවාදී අර්බුදය ලේ හැළීමක් බවට පත් වීමට ඉඩ නොදීම සඳහා අප නොගත් වැයමක් නැත. උතුරේ සහ නැගෙනහිර මෙන්ම, දකුණේද සිංහල - දෙමළ දෙපාර්ශ්වයම එකතු කොට ශාන්ති සේනා කඳවුරු පැවැත්වීම එහි වැදගත් ක්‍රියා මාර්ගයක් විය. මා බොහෝ කඳවුරුවලට සහභාගි වුවත්, පිරවට රාජකාරියකට යෑමට තිබූ නිසා මෙහි විස්තර කරන කඳවුරට යෑමට නොහැකි විය. එවකට ඉතා උද්යෝගිමත්ව වැඩ කළ අපේ තරුණ නායකයකු වූ ආචාර්ය ධම්මික බිබිලේ මහතා එම කඳවුර ගැන මට වාර්තා කළේ මෙසේය: අවසන් මොහොත දක්වා ජාතික සමගිය රැක ගැනීම සඳහා සර්වෝදය ගත් ප්‍රයත්නයට මෙය හොඳ ආදර්ශයකි. ඒ වාගේම 1983 ජූලි වර්ගවාදී කෝලාහලට පෙර යාපනයේ සමාජ තත්වය ද මේ වාර්තාවෙන් පිළිබිඹු වේ.

ජායාරූප : 173
ආචාර්ය ධම්මික බිබිලේ මහතා

යාපනය ප්‍රදේශයේ ශාන්තිසේනා කඳවුර (3) 1982- මාර්තු 03

ඉහත කී ශාන්ති සේනා කඳවුරට සහභාගි වීම සඳහා වන්දුසේන මහතා ඇතුළු පිරිස සමග යාපනය බලා පිටත්වීමට, මම තීරණය කර සිටියෙමි. එහෙත් යාපනයට යන දිනයේ උදෑසන මගේ හිතවත් හමුදා ප්‍රධානියෙක් දන්වා සිටියේ යාපන ප්‍රදේශයේ තත්වය එතරම් හොඳ නැති නිසා, කිසිසේත් එහි නොයන ලෙසය. එහෙත් මා ගෙන තිබූ තීරණ වෙනස් කරන්නට හැකියාවක් නොවීය. මෙම පණිවිඩය පිළිබඳව වන්දුසේන මහතාට පණිවුඩයක් තැබූ මම, කෙලින්ම දුම්රිය

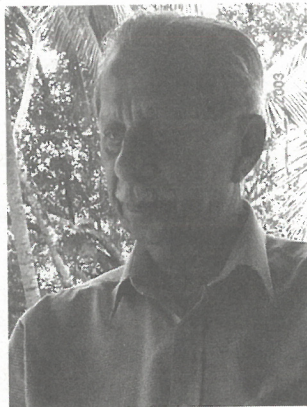
ඡායාරූප: 174 මොරටුව දුම්රිය ස්ථානයෙන් යාපනය බලා පිටත් වන වත්දුසේන මහතා ඇතුළු ශාන්ති සේනා කණ්ඩායම

පළ වෙත ගියෙමි. දහවල් 11.50 දුම්රියෙන් අපි යාපනය බලා පිටත් වූයෙමු. මාලිගාවත්තේදී යාන්ත්‍රික දෝෂයක් නිසා දුම්රිය පැයක් පමණ ප්‍රමාද වුවද, නියමිත වේලාව වූ රාත්‍රි අටට යාපනයට දුම්රියට ළඟා විය. රාත්‍රි 9.30 පමණ වන විට පුංඤ්ඤිතිවි සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානය වෙත ළඟා වීමට අපට හැකි විය. යන ගමනෙහිදී කිසිදු බාධකයක් කරදරයක් ඇති නොවීය.

එදින රාත්‍රි පවුල් හමුවට සහභාගි වූ අපි කාලසටහන අනුව පසු දින ශාන්තිසේනා කටයුතු ආරම්භ කරන ආකාරය ගැන සාකච්ඡා කළෙමු. පසු දින ශාන්තිසේනා වැඩසටහන විවෘත කිරීම සඳහා උතුරු ප්‍රදේශය බාර යුධ හමුදාපති බ්‍රිගේඩියර් සිරිල් රණතුංග මහතා පැමිණියේය. සර්වෝද මධ්‍යස්ථානය නරඹා, පොල්තෙල් පහනක් දල්වා වැඩ කටයුතු ආරම්භ කළ රණතුංග මහතා, ඉතා අගනා කෙටි දේශනයක් ද කළේය. මෙහි දී ව්‍යුහයේ මහතා හා තිරුවානකරසු මහතා විසින් ආරම්භක හැඳින්වීම කරන ලදී. ඉන්පසු I.K.G ව්‍යුහයේ මහතාගේත්, විලියම් කන්දගේ මහතාගේත්, විචේකානන්ද මහතාගේත් ඉල්ලීම් මත දේශනය මවිසින් පවත්වන්නට යෙදුණෙමි. (ආචාර්ය උපාධිය ලැබීමෙන් පසු සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ මංගල දේශනයක් පැවැත්වීමට මට අවකාශ ලැබීම භාග්‍යයක් කොට සලකමි. එය සර්වෝදයටත්, එතුමාටත් කළ හැකි වූ උපහාරයකි.)

බ්‍රිගේඩියර් සිරිල් රණතුංග මහතා කියා සිටියේ තමා සර්වෝදය ගැන ඉතාමත්ම පැහැදිලිකින් හා විශ්වාසයකින් යුතුව සිටින බවය. ඒ හේතුව නිසාම තමා මෙහි පැමිණි බවත්, ආචාර්ය ආරියරත්න

මහතාගේ මෙම සත් ව්‍යාපාරය ජාතිභේද වාදය මුලිනුපුටා දැමීමට හේතුවන බවත්ය. ජනතාව කොටි සංවිධානයට බියෙන් සිටින අතර තවත් අතකින් හමුදාවට බියෙන් සිටින බවද මෙයින් ඉදිරියට හමුදාවෙන් සාමාන්‍ය ජනතාවට වරදක් ඇති නොවන ආකාරයට සේවය සලසන බවද රණතුංග මහතා සඳහන් කළේය. තමන් සිටින්නේ ජනතාගේ ආරක්ෂාව පිණිස බව ද, ජනතාව විසින් පඩි ගෙවා හමුදාවක් තබාගෙන ඇත්තේ ජනතාවට ආරක්ෂාව සැලසීමට මිස,

ජායාරූප : 175
ශ්‍රීගේඩියර් සිරිල් රණතුංග මහතා

ජනතාව තලා පෙළන්නට නොවන බව සඳහන් කළ රණතුංග මහතා, යම් ප්‍රශ්නයක් ගැටලුවක් හෝ තර්ජනයක් ඇති වූයේ නම්, එය හමුදාවට දැන්වූ විට, අවශ්‍ය ආරක්ෂාව සලසා දෙන්නට තමා පසුබට නොවන බවද, පවතින තත්වය ගැන තමා අතිශයින් කණගාටු වන බවද, තමාට මෙම තත්වය හැකි ඉක්මණින් නිමාවට පත් කර ගන්නට අවශ්‍ය බවද, කියා සිටියේය. මේ සඳහා සර්වෝදයේ සහයෝගය තමන්ට අවශ්‍ය බවද, යාපන දිස්ත්‍රික්කයේ ගෙයින් ගෙට තමාගේ පණිවිඩය ද ගෙන යන ලෙස ඉල්ලා සිටියේය.

තමන් පැමිණ සිටින්නේ ජනතාවට ආරක්ෂාව සැලසීමට මිස ජනතාවට හිරිහැර කරන්නට නොවන බව ජනතාවට දන්වා සිටින ලෙසද, තමන් උත්සාහ කරන්නේ සමාජයට හානිකර කොටි කල්ලිය විනාශ කර දැමීම පමණක් බවද, එය හොඳ හිතින් කරන දෙයක් නොව එය කළහැකි එකම දෙය නිසා අකමැත්තෙන් වුවද, එය කළ යුතුව ඇති බවද කියා සිටියේය. ඉන්පසු සර්වෝදයේ ශාන්ති සේනා කටයුතු සාර්ථක වන්නට යැයි කියා සුභ පැතු රණතුංග මහතා සභාවෙන් නික්ම ගියේය. ඒ මහතා ඉතාමත් ඉවසිලිමත් කල්පනාකාරී නිහතමානී මනුෂ්‍ය දයාව ඇති පුද්ගලයකු බව ඒ මහතා කළ පෞද්ගලික කතා බස්වලින් මොනවට පැහැදිලි වූ බවද, සර්වෝදය කටයුතුවලට ඒ මහතාගේ සහයෝගය ලැබෙන බවද මෙහිලා විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතුය.

ඉන් අනතුරුව ආචාර්ය ඒ. ටී. ආරියරත්න මහතාට නියමිතව තිබූ මංගල දේශනය පැවැත්වීමේ අවස්ථාව මට ලැබුණි. එහි දී මම

පෙන්වා දුන්නේ සර්වෝදය මගින් මනුෂ්‍ය ධර්මයක් ජනතාව අතරට ගෙන යන බවය. අනාගත ලෝකයේ සාමය සතුට හා සමාදානය ආරක්ෂා කරන්නට ඇති එකම දෘෂ්ටිය බවට සර්වෝදය පත් විය හැකි බවද, මිනිසාගේ මනුෂ්‍ය ගතිවලට හානිකර බාධක බැහැර කර මිනිසාගේ දක්ෂතා හා රුචිකත්වය අනුව තමන්ට තමන්ගේම ශක්තියෙන් නැගී සිටින්නට සර්වෝදය අත දෙන බවද, මම පෙන්වා දුන්නෙමි. ජනතාව අතර මිත්‍රත්වය නැතිවීම ජාතික එකමුතු බවට හානියක් බවද, මෙම තත්වය නැති කිරීම සඳහා මිත්‍රත්වය වර්ධනය කළ යුතු බවද, ඔවුනොවුන් අතර පවත්නා බිය සැක දුරු කොට ඇතොත් විශ්වාසය තහවුරු කළ යුතු බවද මම පෙන්වා දුන්නෙමි. එමෙන්ම මෙම ශාන්ති සේනා කටයුත්ත ඉතාම බරපතල කාර්යයක් බවද, එය වගකීමකින් යුතුව මැනවින් ඉටු කළ කැපවීමකින් කළයුතු කාර්යයක් බවද පෙන්වා දුන්නෙමි. මෙම දේශනය නිරුනාවුකරසු මහතා විසින් දෙමළ භාෂාවට පරිවර්තනය කළ අතර, එය පටිගත කරන ලදී. මනුෂ්‍ය සමාජයේ බෙදීම් ඇති වී ඇත්තේ කෙසේද? මනුෂ්‍ය ඉතිහාසයේ මුල් යුගවල පැවැති තත්වය කුමක්ද? මනුෂ්‍ය සමාජය පරිණාමය වූ ආකාරය මනුෂ්‍ය සමාජයේ අද පවත්නා තත්වය, මනුෂ්‍ය සමාජයේ පිරිහීම යනාදිය ගැන පැහැදිලි කිරීමක් කළෙමි. ජනතාවට ඇති විමුක්තිදායක මාර්ගය සර්වෝදය බව පෙන්වා දී, ශාන්තිසේනාව මේ සම්බන්ධව ඉතාම බරපතල කාර්යයක් ඉටු කරන බව ද, එය කැපවීමකින් කළයුතු කාර්යයක් බව ද පෙන්වා දුන්නෙමි.

මගේ දේශනය අවසන් වූ පසු කණ්ඩායම් වැඩ කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී. මෙහිදී කණ්ඩායම් බෙදීම පිළිබඳව ප්‍රශ්නයක් උද්ගත විය. සිංහල හා දෙමළ අය එක්ව පෙළ ගැසීම සුදුසු වුවත්, පිරිමි හා ගැහැනු අය මිත්‍රව පෙළ ගැසීම ගැන නිරුනාවුකරසු මහතාගේ විරෝධය පළ විය. ඉන්පසු ඒ පිළිබඳව සාකච්ඡා කොට සමථයකට පැමිණ කටයුතු ආරම්භ කළෙමු. කණ්ඩායම් බෙදීමෙන් අනතුරුව යාපනයේ ගැමි ජීවිතය පිළිබඳව කේ. නිරුනාවුකරසු මහතා කථා කළේය.

ඒ මහතා අවධාරණය කළ වැදගත් කරුණු මෙසේය: යාපනයේ ගම සුවිශේෂ ජීවන ක්‍රමයකට සකස් වූවකි. ගම්-ආගම ධර්මය හා කෘෂිකර්මය පදනම් කොට ස්වයං පෝෂණයව පැවතුණි. දැනට යාපන ප්‍රදේශයේ නියම ග්‍රාමීය ලක්ෂණ ආරක්ෂා වී ඇත්තේ, ඇත පිටිසර පළාත්වලය. ගම්වල සංස්කෘතිය, ජීවන රටාව හා සභ්‍යත්වය පළුදු වූයේ විදේශීන් පැමිණීමෙන් පසුවය. ගම්වල ඇති පෞරාණික

සංස්කෘතිය අනිශ්චය ශ්‍රේෂ්ඨය. මේ නිසා අද විදේශ උපාධිලාභීන් අද යාපන දිස්ත්‍රික්කයේ ඇත එපිට ගම්වලට පැමිණ, ඒවාහි පවත්නා සංස්කෘතියේ හා ජීවන රටාවේ ද සමාජයේද අගය දනිති. විදේශීන් යාපනයේ මෙවැනි ගම්මානවලට පැමිණ, ඒවායේ සිටින දේශීයයන් හා එක්ව දේශීයයන් හා ජීවත් වී අපමණ තෘප්තියක් ලබති.

පුංතූ එතාර් නමැති ද්‍රවිඩ කිවියා පෙන්වා ඇති ආකාරයට, ද්‍රවිඩ ජනතාව සතු වින්දනය අනිශ්චය වමන්කාරජනකය. වාමි බව මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ අවශ්‍යම ලක්ෂණයක් විය යුතුය. මෙම වාමි බව යාපනයේ ගම්වල තවමත් ආරක්ෂා වී ඇතැයි ඒ මහතා වැඩිදුරටත් කියා සිටියේය.

ඔහු පෙන්වා දුන් අන්දමට මෙම වාමි ජීවිත පැවතුම් ක්‍රමය ඇති වන්නට ප්‍රධාන හේතුවක් වූයේ, එකල ලබා දුන් අධ්‍යාපනයයි. පැරණි යුගයේ පටන්ම යාපන ප්‍රදේශයේ අධ්‍යාපනය උසස් තත්ත්වයක රඳා පැවතුණි. මෙම අධ්‍යාපනයෙන් ශිෂ්‍යයින්ට ලබා දුන් දැනීම ජීවත්වීමට අත්‍යවශ්‍ය වන දේ පිළිබඳ දැනීමකි. දැනීම ලබා දෙන්නේ අත්‍යවශ්‍ය දේවල් ගැනයි. මූලික වශයෙන් ප්‍රායෝගික ජීවිතය හා සම්බන්ධ දේවල් ගැනයි. ගුරු ගෝල ක්‍රමය මත පදනම් වූ අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් පැරණි යුගයේ පටන් යාපන දිස්ත්‍රික්කයේ පැවතුණි. ගුරුවරයා ගමේ ප්‍රධාන තැනක් ගන්නා පුද්ගලයාය. ගුරුවරයා ශිෂ්‍යයින් සමග මෙන්ම, දෙමාපියන් සමගද සම්බන්ධතාවක් දක්වන නිසා ඔහු ගමේ ප්‍රධාන තැනක් ගන්නා පුද්ගලයෙකි. ආගම් පිළිපැදීමත්, ආචාර්ය මතයට ගරු කිරීමත් එකල පැවතුණි. ඔවුන් ඉගැන්වූයේ වාමි ජීවන පැවැත්මකට අත්‍යවශ්‍ය වන දේ පමණකි. නිදසුනක් වශයෙන් පිරිමින් අඳින වේට්ටිය හා සරුවාලය ප්‍රයෝජන රාශියක් ගත හැකි ලෙස සැකසී ඇත. උත්සව අවස්ථාවක හැර, අවුරුද්ද මුළුල්ලේ ඇඳුම් ගැනීමේ පුරුද්දක් පැරණි යාපනයේ ගැමි ජීවිතයට පුරුදු වූවන් අතර තැන. එහෙත් කාන්තාවන් ඇඳුම් සඳහා මංගල අවස්ථාවන්හිදී වැඩි වියදමක් කරන බව සැඟවකි. එසේ වුවද වැදගත් උත්සව අවස්ථාවලදී පමණක් ඒවා පාවිච්චි කරයි. යාපනයේ පවත්නා මෙම ගැමි ජීවිතය සර්වෝදයේ අදහස්වලට අනුකූල වූවකි.

පැරණි යාපනයේ ඇඳුම් සාදන ලද්දේ යාපනයේ ගම්වලදීමය. කපු කැටීම විවිධ අත්යන්ත්‍ර භාවිතය එකල පැවතුණි. ඇඳුම් කර්මාන්ත ශිල්පයේ දස්කම් පෑමට යාපනය වාසීන්ට හැකියාව ඇති නිසා යාපනයේ බොහෝ කපු පිළිවලට විශාල ඉල්ලුමක් ඇත.

යාපන දිස්ත්‍රික්කයේ ජනතාව ආහාරපාන ගන්නේ ද, රසය හා ගුණය යන දෙකම සඳහාය. ශරීර සෞඛ්‍යය ඇති කරන සුළු ආහාර භාවිතයට ගැනීම තවමත් යාපන දිස්ත්‍රික්කයේ ජනතාව තුළ දක්නට ඇත. ඔවුන් ආහාරයට ගන්නේ ශරීරයට අවශ්‍ය දේ පමණකි. ශරීරය වෙහෙසා වැඩ කරන්නට උපකාරී වන ආහාර ගැනීම සැලකිලිමත් වන ඔවුන්, තම තමන්ට අවශ්‍ය දේ තම තමන්ම නිෂ්පාදනය කර ගන්නට ඔවුන් වෙර ගනී. ඔවුන් නිතරම පවසන්නේ අප කන දේ-අපම නිෂ්පාදනය කර ගත යුතු බවය. යාපනය මුළුල්ලේම ඇති ගෙවතු වලට වැටවල් ගසා ආවරණය කොට ඇත්තේ, ගෙවත්තේ වගා කරන බෝග ආරක්ෂා කර ගන්නටය.

දැනට යාපන දිස්ත්‍රික්කයෙන් ඒ ඒ කාලපරිච්ඡේදයට වෙන් වූ නිෂ්පාදන ලැබෙයි. යාපනයෙන් පිටතට යන කෙනෙකුට නිතරම මෙම නිෂ්පාදන පිළිබඳ බලාපොරොත්තු ඇත. විශාල අස්වනු ලැබුණු විට හෝ තම තමන් යමක් නිෂ්පාදනය කරන විට ඒවා අසල්වාසීන් සමග බෙදා හදා ගැනීමේ පුරුද්ද ඇත. ආගන්තුක සත්කාරයට මුල් තැන දීමේ පුරුද්ද ඇත. ආගන්තුකයකු පැමිණි විට ඔවුන්ට රැගෙන යාමට යමක් දීම ඔවුන්ගේ විශේෂ ලක්ෂණයකි. එමෙන්ම හැකි පමණින් උසස් ආහාර වේලක් ආගන්තුකයාට සපයා දීමට ද ඔවුන් ගන්නේ බලවත් වෙහෙසකි.

පරිසරය ආරක්ෂා කර ගන්නට ද යාපනයේ ජනතාව ගන්නේ බලවත් වෙහෙසකි. මේ සඳහා ගස් සිටුවීමට ඔවුන් බෙහෙවින් උනන්දු වේ. යාපනයේ නිවසකට ගොස් බිමට ජලය ඉල්ලුවහොත්, ඔවුන් බොහෝ විට උත්සාහ කරන්නේ ජලය වෙනුවට වෙනත් යම් හොඳ බිමක් දෙන්නටය. කොතරම් දුගී වුවත් ඔවුන් ආගන්තුකයින්ව පිළිගන්නේ ඉතාමත් උණුසුම් ලෙසය. යාපනයේ බොහෝ ගම්වල බොහෝ වයසට ගිය අය ඇත. මෙයට හේතු වී ඇත්තේ මිනිසුනට අවශ්‍ය පමණ වූ සෞඛ්‍ය සම්පන්න ආහාර ලැබීමත්, අවශ්‍ය පමණ සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපනයක් ලැබීමත්ය. ඔවුන් ආහාර පිළියෙල-කිරීම සඳහා වැඩි වශයෙන් භාවිතා කරන්නේ මැටි බඳුන්ය. වෙනත් ලෝහවලින් තැනූ භාණ්ඩ ශරීර සෞඛ්‍යයට හානි කර වන්නේ යැයි සැලකූ පැරණි යාපන වාසීන් ඒවා භාවිතයට ගන්නේ නැත. ඔවුන් මල් වවන්නේ සුවඳ ආඝ්‍රාණය කරන්නටය. සුවඳ ආඝ්‍රාණය කරන විට වැඩියෙන් හුස්ම ගනී. මෙය සෞඛ්‍යයට යහපත්ය. දෙමළ ජනතාව සඳුන් භාවිතා කරන්නේ එයින් ප්‍රාණ වායු ශක්තිය වැඩිවන හෙයිනි. සඳුන් අළු, සඳුන්

දියර, නිතරම ඇඟ හා ගැනීම දෙමළ ජනතාවගේ සිරිතකි. මේ අයුරින් යාපනේ ජනතාව පැරණි කාලයේ ගෙන ගිය ජීවිතය අතිශයින්ම ක්‍රමානුකූල විද්‍යාත්මක එකක් යැයි තීරුනාවූකරුසු මහතා සඳහන් කළේය.

සඳුන් ඇඟ ගැල්වීමෙන් ශරීරයේ අධික උෂ්ණාධික බව නැති කර ගැනීමට අවකාශ සැලසේ. යාපන වාසීන් වැඩි වශයෙන් සඳුන් පාවිච්චියට පෙළඹී ඇත්තේ මෙම හේතුව නිසාය.

යාපනය ප්‍රදේශයේ නිවාස තනා ඇත්තේ ද පළාතේ පවත්නා දේශගුණික තත්ත්වයන් අවධානයට ගැනීමෙනි. ප්‍රදේශයෙන් සපයා ගත හැකි අමුද්‍රව්‍ය නිවාස තැනීමට යොදා ගැනේ. ශ්‍රමදාන ක්‍රමයට එකල ගමේ ගෙවල් තනන ලදී. ගාන්ධිගේ අදහස වූයේ ද, දේශීය අමුද්‍රව්‍යවලින් ගෙවල් තැනිය යුතු බවය. සෞඛ්‍යයට උචිත ලෙස නිවාස තනා ඇති අතර, උෂ්ණයට හා සීතලට ඔරොත්තු දෙන ලෙස නිවාස තැනේ. යාපනේ ජනතාව වැඩි වශයෙන් ප්‍රිය කරන්නේ නිවාසවල බිම නිදා ගැනීමටය. වැඩි වශයෙන් බිම වාඩිවීම ද ඔවුන්ගේ සිරිතකි. එය සෞඛ්‍යයට හිතකර ලෙස සැලකේ.

යාපනයේ බොහෝ සංස්කෘතික අංගයන් සෞඛ්‍යය හා සම්බන්ධ බව සැලකේ. කාවඬි නැටීම ද ශාරීරික ව්‍යායාමයකි. අළු තැවරීම ශාරීරික වශයෙන් යහපත්ය. කෝවිල් ද කරන කටු ගැසීම රෝග නිවාරණය සඳහා කරන දෙයකි. අද විදේශීන් මේවාහි සත්‍යය දැක තිබේ. සත්‍යය, අභිංසාව ආත්මහරණය ගම්වල ආරක්ෂා වී ඇති බව ද පත්සල මෙන් කෝවිල මධ්‍ය කොට, ගම පිහිටා ඇති බවද, වර්යාවන් පාලනය කිරීම ආගමෙන් කෙරෙන බවද, අද කුල හේදය නැති වී බ්‍රාහ්මණයින් පවා අත්‍යයන් සමග එක්ව වැඩ කරන බවද කියා සිටියේය. බාධාවකින් තොරව දැන් කෝවිල්වලට හා හැකිය. සමහර ගම්වල තවම කුල හේදය ඇතත් දැන් එතරම් කුල හේදය දරුණු නැත. අද කුල මිශ්‍ර විවාහ පවා සිදු වේ යැයි ඒ මහතා අවසාන වශයෙන් සඳහන් කළේය.

මෙම කථාවෙන් පසු දහවල් පවුල් හමුවත්, සවස දේශනා හා නැවත රාත්‍රී පවුල් හමුවද පවත්වන ලදී. පසුදින විවේකානන්ද මහතා විසින් දේශනයක් පවත්වන ලදී. විවේකානන්ද මහතා සිංහල ගැමි ජීවිතය ගැන ඉතා සාරගර්භ දේශනයක් පවත්වන්නට යෙදුණි. සාරාංශ කොටගත් විට ඒ මහතා කියා සිටියේ සිංහල ගැමි සමාජයේ ගැමි ජීවිතය ස්වරූප දෙකකින් සැකසී ඇති බවය.

(1) මහ පවුල

(2) කුඩා පවුල වශයෙනි.

මහ පවුල් සෑදී ඇත්තේ ගම් වශයෙන්, ඥාති මිත්‍රාදීන් එක්තැන් වීමෙනි. බොහෝ විට මෙවැනි ගමක එකම වාසගම ඇති අය ජීවත් වෙති. මෙවැනි ගම්වල අන්‍යෝන්‍යාධාර ක්‍රමය ඉතා පුළුල් ලෙස ක්‍රියාත්මක වෙයි. මෙවැනි ගම්වල මරණාධාර සමිති, අන්‍යෝන්‍යාධාර සමිති ඇති කිරීම දුෂ්කරය. සර්වෝදය සමිතියක් ඇති කිරීම ද දුෂ්කරය. ඔවුන් සිය නායකත්වය තෝරා ගන්නේ ස්වයංක්‍රීය වශයෙනි. ඔවුන් අතර ජන්ද පැවැත්වීමක්, තරගකාරීත්වයක් නැත. එහෙත් එකම පවුල තුළ පවුල් දහයකට වඩා (17 පමණ) සාමයෙන් ජීවත්වන අවස්ථා ද ඇත.

කුඩා පවුල් මීට වඩා වෙනස්ය. මේවා ජනපද ක්‍රමය යටතේ ගොඩනගන ලද පවුල්ය. මොවුන් අතර අන්‍යෝන්‍ය සහනාධාර ක්‍රමය නැත. පවුල් සහයෝගය නැත. මේ නිසා ගමේ පවතින්නේ ඔවුනොවුන්ගේ ස්වාධීන වූ කුඩා පවුල් ක්‍රමයකි. ඔවුනට දුෂ්කරතා වැඩිය. මේ නිසා කෙබඳු අවස්ථාවක හෝ සාමූහිකව සහයෝගය ලබා ගත යුතු තත්වයක් ඇත. මෙවැනි ගම්වල තරගකාරීත්වයකින් තොරව නායකත්වයක් බිහි කළ නොහැකිය. ඔවුනට පොදු කටයුත්තක් සඳහා එක්තැන් වීමට අන්‍යෝන්‍යාධාර සමිතියක්, මරණාධාර සමිතියක් වැනි දෙයක් පිහිටුවීම අවශ්‍යය. මේ නිසා සර්වෝදය වැනි ව්‍යාපාරයකට ද මෙවැනි ගමකට අවතීර්ණ වන්නට අවකාශ ඇත. මේ අයුරින් සිංහල ගමේ දක්නට ඇති භාෂාව, ග්‍රාමීය භාෂාවේ අඩුපාඩු, ගමේ හැසිරීය යුතු ආකාරය ගැන ඉතා වැදගත් කථාවක් කළේය. ඉන් අනතුරුව නිවෙස් බලා යන තරුණ තරුණියන් සඳහා සාකච්ඡා සභාවක් මම පැවැත් වූයෙමි. ඔවුනට අවශ්‍ය ප්‍රායෝගික හා මනෝ විද්‍යාත්මක උපදෙස් ඉදිරිපත් කළෙමි. ඔවුනට ඇති ගැටළු විසඳාලීම සඳහා ක්‍රම සොයා දුන්නෙමි.

පසු දිනයේදී එක්සත් ජාතීන්ගේ ස්වේච්ඡා සේවක එස්. නාරායන සාමි මහතා ග්‍රාමීය කටයුතු සඳහා මනෝ විද්‍යාව උපයෝගී කර ගන්නා ආකාරය ඉතා සරල ලෙස පැහැදිලි කරමින් කතා කළේය. ග්‍රාමීය සමාජය ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් හා ප්‍රායෝගික වශයෙන් දෙආකාරය. නිවාස ප්‍රශ්න, සෞඛ්‍ය ප්‍රශ්න ගමේ ඇත. තමන් ජීවත්වන ගමට බාහිර ජීවිතය සාර්ථක එකක් වුවත් නියම ගම්වැසියා තම ගම අතහැර යාමට ප්‍රිය කරන්නේ නැත. එයට හේතුව එවුන් තුළ කිසියම් ආකාරයක

බියක් පැවතීමය. මේ නිසා ගමෙන් පිට යාමට ඔවුන් වඩා ප්‍රිය කරන්නේ නැත. එමෙන්ම ග්‍රාමීය ජනතාව වැරදි විශ්වාසවලින් මග හරවා ගෙන කටයුතු කළ යුතුය. ග්‍රාම සංවර්ධනය යන වචනයෙහි මනෝ විද්‍යාත්මක අදහසක් ඇතුළත් වන අතර ග්‍රාමීය

ජායාරූප : 176 රත්නම් මහතා

ප්‍රශ්නවලට මනෝ විද්‍යාත්මකව පිළිතුරු සෙවිය යුතුය. ග්‍රාමීය සමාජයට අධුන් යමක් හඳුන්වා දෙන විට එම පුද්ගලයා ද, එම ගමේ සාමාජිකයකු ලෙස ක්‍රියා කළ යුතුය. එයද කළ හැක්කේ එම ගමේ සමාජ ක්‍රමය වැළඳ ගතහොත් පමණකි. ඇඳුම් පැළඳුම් පවා ගමට උචිත ලෙස ඇත්නම් එය වඩා සුදුසුය. ගමේ ජනතාවගේ සැලසුම් ඔවුන්ගෙන් ඉගෙන ගෙන ක්‍රියාවට නැංවිය යුතුය. ගමක යමක් කරන්නට පෙර ගමේ ජනතාව ගෙන් ඒ කරන්නට යන්නේ කුමක්ද යන්න ඇසිය යුතුය. ගමේ ජනතාව පවසන දෙයට කන්දිය යුතුය.

නිලධාරී බලය හා නිලධාරීන් ගැන ගමේ ජීවත්වන අප තුළ එතරම් විශ්වාසයක් නැත. මේ නිසා නිල නාම හා ඔවුන්ගේ හැසිරීම් පවා ගමේ ජනතාව තුළ හිතියක් ඇති නොවන ආකාරයට කළ යුතුය. නිලධාරීන් ගමට යා යුත්තේ නිලධාරීන් වශයෙන් නොව, ගමේ උදවිය වශයෙනි. නිලධාරී වාදය නූතන සමාජය විසින් ද ප්‍රතික්ෂේප කරයි. නිලධාරීන්ගේ සේවය නියමිත වැඩ පැය ගණනකට සීමා වී තිබුණ ද ස්වේච්ඡා සේවය එසේ සීමා වී නැත.

ගමට අධ්‍යාපනය දිය යුත්තේ ඉතා පරිස්සම්විනි. මේ අතින් බලන විට, සර්වෝදය ගමට ඇතුළුව සිටින ඉතාම සාර්ථක සංවිධානයය. සර්වෝදයට ගමට ඉතා පහසුවෙන් ඇතුළත් විය හැකි මනෝ විද්‍යාත්මක පදනමක් ඇත. මේ නිසා අවශේෂ සංවිධානවලට වඩා ඉතා පහසුවෙන් ගම් තුළට ගොස් ග්‍රාමීය ජනතාව සමග එක්ව වැඩ කළ හැකි සංවිධානය සර්වෝදයයි.

ඒ මහතාගේ කථාව සර්වෝදය ආදර්ශ ගම්මානයේදී පැවැත්වුණු අතර, ඉන්පසු කණ්ඩායම් වශයෙන් බෙදී අප ගම්මාන පහක් වෙත යාමට පිටත් වීමු. එම ගම්මානවලදී ඉතා සුභද පිළිගැනීම් ලැබුණු

අතර උසස් ලෙස සංග්‍රහ කරන්නට ද ඔවුන් පසුබට වූයේ නැත. එදින අපරහාග තුනට පමණ සර්වෝදය ග්‍රාම තැරඹීමට ගිය අපි, නාරායන සාම් මහතාගේ කථාවට සවන් දුන්නේ වේලනෙයිනිදිය. සෑම කණ්ඩායමක්ම සැහෙන දුරක් පා ගමනින් ගිය නිසාද ගම්වාසීන් ඇසුරු කළ නිසාද රැ බෝ විය.

ගම්වාසීන් ශාන්තිසේනාවට සම්බන්ධ වුවත්, නිවෙස්වල නතර කර ගැනීම සඳහා ඉමහත් සෙනෙහසින් ඉදිරිපත් වූ බව පෙනෙන්නට තිබුණි. එදින රාත්‍රි කණ්ඩායම් තුනකට ඉතා ඇත සිට ආපසු පැමිණීමට සිදු වූයේ වාහනවලිනි. අපට පා ගමනින් ද බොහෝ දුර ගමන් කිරීමටත්, නොයෙකුත් තැන්වල ගැවසීමටත් සිදු වුවද අපට කිසිදු ආකාරයක විරෝධතාවක්, බියක් හෝ වකිනයක් ඇති වූයේ නැත. සර්වෝදයට සම්බන්ධ අයගෙන් මෙන්ම, සර්වෝදයට සම්බන්ධ නැති අයගෙන් ද පැසසුම් සහගත ආගන්තුක සත්කාර ලැබුණි. යාපනය දිස්ත්‍රික්කය මුළුල්ලේම සර්වෝදය ව්‍යාපාරයට ඉමහත් පිළිගැනීමක් ඇති බවද පැහැදිලිව දක්නට ලැබුණි. එමෙන්ම සිංහලයන්ව යාපන වාසීන් අල්ප කොට සලකන බවට සාධක නොලැබුණි. එමෙන්ම ගම්වාසීන් සිංහල ජනතාව සමග ඉතා සහයෝගයෙන් ජීවත්වීමට අපේක්ෂාවක් ඇති බවද මනාව පැහැදිලි විය.

කයිට්ස් මන්ත්‍රී රත්නම් මහතාගේ දේශනය ඇරඹුණේ පුංඤ්ඤානිච්චි සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානයට රාත්‍රි 9.30 පමණ පැමිණීමෙන් පසුවය. මීට පෙර සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානය වෙත ආපසු පැමිණිය නොහැකි වූයේ ගම්වාසීන්ගේ සුහද කථා බස් සංස්කෘතික ප්‍රබෝධන වැඩපිළිවෙලවල් යනාදිය නිසාය. මේ නිසා රත්නම් මහතා අප එතෙක් පැය දෙකක පමණ කාලයක් සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානයෙහි රැඳී සිට ඇත. එහෙත් රත්නම් මහතා කළ කථාව ශාන්තිසේනා කටයුතු සඳහා ගිය අප තුළ ඉමහත් කැළඹීමක් ඇති කරන්නට හේතු විය. එහෙත් වන්දුසේන මහතාට අවස්ථාවෝචිත ලෙස කථාවක් කොට එම තත්වය සමනය කළ හැකි විය.

රත්නම් මහතාගේ කථාව තිරුනාවුකරසු මහතා පරිවර්තනය කළ පිළිවෙලට මෙසේය:

‘රට පුරා කැළඹීමක් ඇති අවස්ථාවක සර්වෝදයේ ශාන්තිසේනා වැඩපිළිවෙල ක්‍රියාත්මක කිරීමට පටන් ගත් බව මම සිතමි. සාමයෙන් හා ආධ්‍යාත්මික පිබිදීමකින් තොරව, රටට යහපත කළ නොහැකි බව

මම සිතමි. වල්ලවර් කවියා කී පරිදි, රට යහපත් මාර්ගයකට ප්‍රවිෂ්ඨ කරන්නට නම් රට සංවර්ධනය කරන්නට නම්, දේශපාලනය තුළින් ධර්ම ශක්තිය ඇති විය යුතුය. එසේ නොවුවහොත් සර්වෝදය ද රට රැක ගන්නට හෝ රටේ සාමය රැක ගන්නට නොහැකි වෙයි. මම (රත්නම් මහතා) මීට පෙර ආචාර්ය, ඒ.ටී. ආරියරත්න මහතා යාපනයට පැමිණි වේලෙහි මම (රත්නම් මහතා) එතුමා සමග සාකච්ඡා කළෙමි. ඒ අවස්ථාවේදී එතුමා මෙම අදහස පිළිගත් බවද, රත්නම් මහා කියා සිටියේය. ආචාර්ය ආරියරත්න මහතා මෙම අදහස පිළිගෙන මෙම ප්‍රශ්නය පොදු ජනතාවට, උගතුන්ටත් ඉදිරිපත් කරන බවද ඒ මගින් ප්‍රශ්නය පොදු ජනතාවට හා උගතුන්ට මෙම ප්‍රශ්නයෙහි යථාර්ථය වටහා දී මෙම ප්‍රශ්නය විසඳීමට පත් කරන බවද, ශාන්ති සේනා කටයුතු නොපමාව ආරම්භ කරන බවද, ආචාර්ය ආරියරත්න මහතා එදා පොරොන්දු විය. ශාන්ති සේනා කටයුතු ආරම්භ කරන අවස්ථාවේදී ආරියරත්න මහතා කළ කථාව මම (රත්නම් මහතා) පුවත්පත්වලින් කියවා ඒ ගැන පැහැදුනෙමි.

එහෙත් රටේ දැනට පැන නැඟී ඇති ප්‍රශ්න සර්වෝදයට හෝ ශාන්ති සේනාවට පමණක් සම්පූර්ණයෙන් පත් කළ නොහැකිය. මේ රටේ හැම පුද්ගලයකුම ශාන්ති සේනාවේ සිටින පුද්ගලයන් හා සමානව කටයුතු කළ යුතුය. එමෙන්ම මේ රටේ ජීවත් වන සෑම කෙනෙකුටම සෑම අතීත්ම හොඳින් ජීවත්වීමට අවකාශ තිබිය යුතුය. මෙම මනුෂ්‍ය අයිතිය සියල්ලන්ටම එක සේ සුරක්ෂිත කර ගන්නට හැකි විය යුතුය.

කෙනෙකු තවත් කෙනෙකුට යටත්ව සිටින විට සාමය ළඟා කර ගත නොහැකිය. සමාජ විෂමතාවක් තිබිය දී සාමයක් සමාදානයක් ගැන කථා කළ නොහැකිය. දකුණේ සිංහල පළාත්වල දුප්පත්, ධනවත්, බලවත් අය ඇත. දෙමළ පළාත්වල තත්ත්වය ද මෙසේය. මෙම පංති පරතරය දුරු කොට, ගම්මාන දියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ශක්තිය ජනතාවට ලබාදී ග්‍රාමීය සමාජය තුළ හොඳ තත්ත්වයක් ඇති කර දීමට ආරියරත්න මහතා තුළ ඇති විශ්වාසය ක්‍රියාවට නැංවිය හැකි යයි මම සිතමි. සිංහල ජනතාවට මෙන්ම ද්‍රවිඩ ජනතාවට ද මෙවැනි සමාජ හේද දුරලා ක්‍රියා කිරීමට ශක්තිය තිබිය යුතුය. උතුරු ප්‍රදේශයේ ජනතාවට ද, සිංහල ජනතාවට මෙන් අනෙක විධ වූ ප්‍රශ්න තිබියදී ද්‍රවිඩ ජනතාවට ප්‍රශ්න නැතැයි කියන්නේ කෙසේද? අප හමුවේ නොදියුණු බව, දුප්පත් සමාජ පරතරය, යනාදී විවිධතා බොහොමයක්

නිබේ. මේ නිසා ද්‍රවිඩ ජනතාවට, ද්‍රවිඩ ජනතාවගේ ප්‍රශ්න විසඳා ගත යුතු තත්වයක් උදා වී ඇත.

වැඩිදුරටත් කරුණු දැක්වූ රත්නම් මහතා කියා සිටියේ, ද්‍රවිඩ ජනතාව කිසි විටක, බුදුසමයට, සිංහල ජාතියට විරුද්ධව ක්‍රියා කර නැති බවය. සිංහල ජනතාවට රජය මගින් ලබා දෙන සියලු වරප්‍රසාද හා පහසුකම් ද්‍රවිඩ ජනතාවට ද නිසි ප්‍රකාරව ලැබිය යුතුය. එහෙත් සිංහල ජනතාවට නීතියෙන් ලබා දෙන ආරක්ෂාව හා සහතික භාවය ද්‍රවිඩ ජනතාවට නිසි ලෙස ලැබෙන්නේ නැත. මෙම තත්වය උදා වූයේ සිංහල භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව බවට පත් වූ අවස්ථාවේ සිටය. 1944 සිට 1956 තෙක් සිංහල හා දෙමළ භාෂාවන් මේ රටේ රාජ්‍ය භාෂාවන් වශයෙන් පිළිගෙන තිබුණි. එහෙත් බණ්ඩාරනායක මහතා බලයට පත් වූ පසු සිංහල භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව බවට පමුණුවන ලදී. සිංහල දෙමළ ප්‍රශ්නය ඇති වීමට මුල් වූයේ මෙම සිද්ධියයි.

1955 දී මෙම සිද්ධිය ගැන ප්‍රශ්න කළේ මු. ඒ අවස්ථාවේදී කොල්වින් ආර්. ද සිල්වා මහතා පාර්ලිමේන්තුවේදී රට එකක් නම් භාෂා දෙකකි; භාෂා එකක් නම් රටවල් දෙකකි - යනුවෙන් කී කියමන සිහිපත් කළේය. භාෂා දෙකම දියුණු විය යුතුය. රාජ්‍ය භාෂා විය යුතුය යන ඉල්ලීම ද්‍රවිඩ ජනතාව සිංහල ජනතාවට විරුද්ධව කරන දෙයක් නොවේ. එහෙත් සිංහල ජනතාව විසින් ද්‍රවිඩ ජනතාව සිංහල විරෝධීන් වශයෙන් සලකන්නට පටන් ගෙන ඇති බව රත්නම් මහතා වැඩිදුරටත් කියා සිටියේය. එහෙත් ද්‍රවිඩ ජනතාව අදහස් කළේ සිංහල හා දෙමළ යන භාෂා දෙකම රාජ්‍ය භාෂා කිරීමෙන් පරිපාලනය අතින් ද්‍රවිඩ ජනතාවට ද පහසුවක් සැලසෙන බවය. එමෙන්ම පාලක කටයුතුවලට එක එල්ලේම සහභාගි වීමට ද ජනතාවට මෙයින් අවකාශ සැලසේ. මෙම තත්වය මම (රත්නම් මහතා) සර්වෝදය නායක තුමාට දන්වා සිටියෙමි. යාපනයේ ජනතාව සිංහල දන්නේ නැත. මෙය ජනතාවට බලවත් හිරිහැරයකි. පොලිසියේදී කරන ප්‍රකාශයක් සටහන් කර ගන්නේ සිංහලයෙනි. මෙය නීතිය ඉදිරියේ අසාධාරණයක් ඇති වීමට හේතු විය හැකිය. තමන් නොදන්නා භාෂාවකින් ලියන ලද ප්‍රකාශනයකට අත්සන් කිරීම අසාධාරණයකි. අප සිංහලයෙන් කරන පාලනය පිළිගන්නේ නැත. ද්‍රවිඩයන් වන අපගේ පළාත්වල කරන පාලනය අපගේ මව් භාෂාවෙන් කිරීම අවශ්‍යය.

වර්තමාන රජය මගින් නව ව්‍යවස්ථාවක් තැනූ බව අපි දනිමු. එහි ලියැවී ඇත්තේ භාෂා දෙකම පිළිගන්නා බවත්, උතුරේ පාලන

කටයුතු දෙමළ භාෂාවෙන් කළයුතු බවත්ය. එහෙත් අවාසනාවකට එහි ඇතුළත් වචනයක් හෝ ක්‍රියාවට නංවා නැත. රාජදුරෙයි මන්ත්‍රී තුමාටද සිංහල භාෂාව නුපුළුවන. එතුමා පවසන්නේ ද ද්‍රවිඩ භාෂාවෙන් පාලන කටයුතු ක්‍රියාත්මක කරන්නට තමා කටයුතු කරන බවය. 1978 සිට මේ බව ප්‍රකාශ කළ ද එය ක්‍රියාත්මක කර නැත. 1982 පෙබරවාරි 26 දා පාර්ලිමේන්තුවේදී ද නැවත එය මෙය සිහිපත් කළේමි. මම (රත්නම් මහතා) කියා සිටියේ මෙය ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකි නම් ඔහු ඉල්ලා අස්විය යුතු බවය. දැන් ඔවුන් මැතිවරණයට සුදානම් වන නිසා, මෙයට රජය කිසිදු පිළිතුරක් නොදෙන බව තමාට විශ්වාස බවද රත්නම් මහතා කියා සිටියේය. මෙයින් පෙනී යන්නේ රාජදුරෙයි මන්ත්‍රී තුමා පමණක් නොව, වර්තමාන රජය ද බොරු කියන බවය. ජනතාවගේ ඉල්ලීම් දිනා දී ඇති බව ඔවුන් ප්‍රසිද්ධියේ කියා සිටී. එහෙත් ඒ සියල්ල අසත්‍යය. රජය ද්‍රවිඩ ජනතාවට දුන් පොරොන්දු ඉටු නොකළ නිසා, සමහර අය රාජ්‍ය විරෝධී දේ කරන බව තමා දන්නේ යැයි ද, සිංහල භාෂාවට සීමා වී සියලු කටයුතු කිරීම ද්‍රවිඩ ජනතාවට ඉමහත් වේදනාවක් බවද තරුණ පිරිස් මෙම හේතුව නිසා කලබලකාරී ක්‍රියා කරන බවද රත්නම් මහතා වැඩිදුරටත් කියා සිටියේය.

භාෂා ප්‍රශ්නය අතින් පමණක් නොව, විවිධ පොරොන්දු ඉටු කිරීම අතින් රජය ද්‍රවිඩ ජනතාවට එරෙහිව ක්‍රියා කර ඇතැයි කී රත්නම් මහතා, රැකියා ප්‍රශ්නය විසඳීමේදී ද ද්‍රවිඩ ජනතාවට විරුද්ධව රජය ක්‍රියා කර ඇති බව කීවේය. මීට පෙර සිටි අධ්‍යාපන ඇමතිතුමා සිංහල පාසල්වලට සිංහල ගුරුවරු විශාල වශයෙන් පත් කළ ද, ඔහු ද්‍රවිඩ පාසල්වලට කිසිවකු පත් කළේ නැත. යාපනය ඇතුළු උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්හි පාසල්වල ගුරු හිඟයක් පවතී. රජයේ මෙම අසාධාරණය නිසා ළමුන් පවා දැන් රජයට එරෙහිව නැගී සිටී. සිංහල හා දෙමළ ශිෂ්‍යයින් අතර සිටින ගුරුවරු සංඛ්‍යාව බැලුවහොත්, සිංහල ළමයින් 20 කට එක ගුරුවරයකු සිටින අතර, ද්‍රවිඩ ළමයින් 30 කට ඇත්තේ එක් ගුරුවරයෙකි. දෙමළ පාසල් සඳහා දැනට ගුරුවරු 4556 ක් අවශ්‍යය. මේ නිසා රජය නීතිය හා අවශ්‍යතා අනුව මිස, ජාතිභේදය අනුව ශිෂ්‍යයින් හා ගුරුවරුන් ගැන නොබැලිය යුතුය. නීත්‍යානුකූලව සාධාරණය ඉටු කළ නොහැකි නම්, ද්‍රවිඩ ජනතාවගේ කටයුතු ගැන බලා කියා ගැනීමට අවශ්‍ය උරුමය අපටම ලබා දිය යුතුය. අපගේ දේ ඉටු කර ගන්නට අප ඉල්ලීම් ඉදිරිපත් කිරීමත්,

අපගේ පාලනය අපම කර ගන්නට ගන්නා උත්සාහයන් අසාධාරණ නැත.

වර්තමාන රජය ද්‍රවිඩයන්ට ඉටු විය යුතු යුතුකම් ඉටු කරන්නට මෙතෙක් වෙහෙස දරා නැත. මේ නිසා අපට අවශ්‍ය දේ ඉටු කර ගන්නට ද්‍රවිඩ ජනතාව සිතාගෙන ඇත. මෙම ප්‍රශ්නය සමථයකට පත් කර ගන්නට සර්වෝදයේ ශාන්ති සේනාව ජාතික මට්ටමින් ගන්නා උත්සාහය සාර්ථක වන්නේ නැත. සර්වෝදයේ ශාන්ති සේනා වැඩපිළිවෙලට තමා සම්බන්ධ නොවන බව තමා කලින් කීවේ ද එයින් වැඩක් නොවන බව තමා සිතා නිසා බවද, රත්නම් මහතා කියා සිටියේය. තමා මෙහි පැමිණ සිටියේ, මෙම ප්‍රශ්නය රටේ විවිධ පළාත්වලින් පැමිණ සිටින අයට කීම හොඳ බව තීරුනාවූකරපු මහතා කී හෙයිනි. දේශපාලනය ගැන සර්වෝදය තුළින් කතා කිරීමට මා (රත්නම් මහතා) සූදානම් නැත. මා කීවේ දේශපාලන කථාවක් නොවේ. මා කියා සිටින්නේ ද්‍රවිඩ ජනතාවගේ ප්‍රශ්න කිසිවක් රජය මගින් විසඳා නැති බවය. එමෙන්ම එම ප්‍රශ්න නිසි පරිදි සැලකිල්ලට ගෙන නැති බවය. කලින් කල බලයට පැමිණි සෑම රජයකටම මෙම ප්‍රශ්න කියා සිටියෙමු. කලින් කල මෙම ඉල්ලීම් ඉටු කර ගන්නට ක්‍රියා කළ යුතු බව සිතුවෙමු. සහයෝගයෙන් මෙම ගැටළු විසඳා ගැනීමට උත්සාහ දැරුවෙමු. ගැමි මට්ටමේද මෙම ගැටළු විසඳා ගැනීමේ අවශ්‍යතා ඇත. තත්වය මෙසේ නම් අප වෙන්ව ජීවත්වීම සඳහා ක්‍රියා කළ යුතු නොවේදැයි රත්නම් මහතා ප්‍රශ්න කළේය. මෙම කරුණ නිදසුනක් මගින් පැහැදිලි කළ රත්නම් මහතා, එකම ගෙයක - එකම වහලක් යට ජීවත්වන පවුලකට වැඩිදුරටත් එසේ ජීවත්වීමට නො හැකි නම් ඔවුන්ට තම තමන්ගේ ප්‍රශ්න තම තමන්ටම විසඳා ගත හැකි වන පරිදි වෙනම ජීවත්වන්නට සිදුවේ. මේ අයුරින් සිංහලයන් සමග එක්ව වාසය කරමින් ද්‍රවිඩ වූ අපට අපගේ ප්‍රශ්න විසඳා ගත නොහැකි වූ නිසා දැන් අපි සිංහලයන්ගෙන් වෙන්ව ජීවත්වන්නට උත්සාහ ගන්නෙමු.

වර්ෂ 30ක් මුළුල්ලේ සිංහලයින් දුන් පොරොන්දුවලට අප කන්දී සිටියෙමු. එහෙත් අවශ්‍ය දේ අපට නොලැබුණි. එකම පවුලක් ලෙස ජීවත්වීමට තිබූ බලාපොරොත්තු කඩ විය. මේ අනුව එකම පවුලක් ලෙස ජීවත්විය නොහැකි නම්, අප ඔවුන්ගෙන් වෙන්වී ජීවත්විය යුතුය. දකුණේ ජනතාව පතුරුවන කට කතා ගැන නොඅසා, උතුරට පැමිණ ශාන්ති සේනා කටයුතු මෙහෙයවීමට පෙළඹීම ගැන අප සර්වෝදයට සතුන්වන්න විය යුතුය. ද්‍රවිඩ ජනතාවට ඇති මෙම ප්‍රශ්නය

රජය සමග ඇති ප්‍රශ්නයකි. මහජනතාව සමග ඇති ප්‍රශ්නයක් නොවේ. මේ පිළිබඳ වැඩි විස්තර මෙහිදී වැඩිදුරටත් කීම නුසුදුසුය. මේ නිසා මෙහි පැමිණ සිටින අය දකුණේ ජනතාවට යාපනය ප්‍රදේශයේ ඇති තත්වය සමග විරුද්ධත්වයකින් සිටින කොටසක් නොවන බව ප්‍රකාශ කරන ලෙස ද ඉල්ලා සිටියේය.

ජායාරූප : 177
ශාන්තියේනා අධ්‍යක්ෂ
අයි. කේ. ජී. චන්ද්‍රසේන මහතා

රත්නම් මහතා කළ මෙම කථාව නිසා අපි සමග ගිය ශාන්ති සේනාවේ පිරිස අතර තරමක උණුසුම් තත්වයක් ඇති විය. කතාව අවසානයේදී සිංහල තරුණ තරුණියන් අත්පොලසන් නාදයක් දීමට හෝ ඉදිරිපත් නොවූ බව පෙනුණි. දෙමළ අයගෙන් ද වැඩි පිරිසක් නිහඬව සිටියහ. බොහෝ අය ප්‍රශ්න අසන්නට පුළුල් පුළා සිටි බවක් පෙනෙන්නට තිබුණි. එහෙත් මේ අවස්ථාවේ නැහි සිටි චන්ද්‍රසේන මහතා අවස්ථාවෝචිත ලෙසත්, මධ්‍යස්ථ ලෙසත් අවස්ථානුකූල ලෙසත් කතාවක් කළේය.

චන්ද්‍රසේන මහතා අවධාරණය කළේ සර්වෝදය පක්ෂ දේශපාලනය ආගම්, භාෂා, ජාති, කුල හෝ ආගම් බේද සලකා කටයුතු නොකරන බවයි. සර්වෝදය මනුෂ්‍ය දයාව පදනම් කොටගත් මානව හිතවාදී දර්ශනයකි. සර්වෝදය මනුෂ්‍යයින් අතර පවත්නා හේද පිළිගන්නේ හෝ හේද ඇති කරන්නේ නැත. රට ජාතිය ආගම හා භාෂාව ගැන ඇති ගැටළු දේශපාලනය නිසා අවුලට පත් වී ඇති බවද චන්ද්‍රසේන මහතා අවධාරණයෙන් කියා සිටියේය. චන්ද්‍රසේන මහතා වැඩිදුරටත් අවධාරණය කළේ දේශපාලන මට්ටමෙන් නොව ජනතාවගේ මට්ටමෙන් මෙම ගැටළුවලට විසඳුම් සෙවිය යුතු බවය. එමෙන්ම ආචාර්ය ආරියරත්න මහතා කියා සිටින්නේ අභි-සාවාදීව මෙවැනි ගැටළුවලට පිළියම් සෙවිය යුතු බවය. ස්තුති කරමින් ඒ මහතා කියා සිටියේ රට - ජාතිය ආගම ගැන රත්නම් මහතා තුළ දැඩි හැඟීම් ඇති බවත්, ඒවා ඒ මහතා ප්‍රකාශ කර සිටි බවත්, ද්‍රවිඩ ජනතාවට ඇති ගැටළුව ද නවරත්නම් මහතා අප ඉදිරියේ ප්‍රකාශ කළ බවත්ය.

චන්ද්‍රසේන මහතාගේ කථාවෙන් පසු ප්‍රශ්න අසන්නට යන්න දැරූ සියල්ලන්ම නිහඬ වූහ. රාත්‍රි පවුල් හමුවේදී ඉන් පසුව කළ යුතු කටයුතු සාකච්ඡා කොට විසිර යාම සිදුවිය.

පසුදින විශේෂ දේශන දෙකක් පැවැත්වුණු අතර ශාන්තිසේනා දෙවැනි කණ්ඩායම සඳහා සාකච්ඡා සභාවක් මෙහෙය වූ හෙයින් එම දේශන දෙකට සහභාගි නොවීම්. පුහුණු කටයුතු සඳහා විවේකානන්ද මහතා, රවීන්ද්‍ර මහතා සමග ආපසු කොළඹ බලා පිටත් වූ පසු සම්පූර්ණ ශාන්ති සේනා කටයුතු මෙහෙයවීම චන්ද්‍රසේන මහතාත්, මා සහ අනෙක් මල්ලිත් සමග සිදුවිය. විවේකානන්ද මහතා කොළඹ පැමිණෙන විට ඒ මහතුන්ගේ කටයුතු සම්පූර්ණ කොට තිබුණි.

ආචාර්ය ආරියරත්න මහතාට නියමිතව තිබූ ආරම්භක දේශනයත්, ඉන් අනතුරුව තිබූ දේශනයත් යන දෙකම මම පැවැත්වීම්. ඊට අමතරව ඒ ඒ දිනවලට අදාළ කරුණු පිළිබඳව විවිධ සාකච්ඡා පැවැත් වූයෙම්. විශේෂයෙන්ම පුහුණු වී ගම් බලා යන අයට ගම් කටයුතු කරන විට හැසිරිය යුතු ආකාරය පිළිබඳවත්, සංවර ලෙස කටයුතු කිරීම පිළිබඳවත්, අන්‍යයන්ගේ සිත් දිනාගෙන කටයුතු කරන ආකාරය පිළිබඳව හා මනෝවිද්‍යානුකූලව ගැමි සමාජයට අවතීර්ණ වීම හා කටයුතු කිරීම පිළිබඳවත් සාකච්ඡා මෙහෙය වූයෙම්. විශේෂයෙන්ම ශාන්තිසේනා විෂය නිර්දේශ මාලාවෙහි මුල් කොටසට අයත් කරුණු ඉගැන් වූයෙම්. මීට අමතරව අවසාන දින රාත්‍රියෙහි සමු ගැනීමේ අවස්ථාවේදී, ඔබතුමා වෙනුවෙන් ගම් බලා යන අයට හැඳින්වීම් පත් ප්‍රදානය ද මා අතින් සිදු විය.

චන්ද්‍රසේන මහතා ඉතාම ප්‍රඥාගෝචර ලෙසත්, ධෛර්ය සම්පන්න ලෙසත්, ඉවසිලිමත් ලෙස සෑම අවස්ථාවකම මුහුණ දුන් බව විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතුය. අනෙකුත් පිරිස ද එසේය. විශේෂයෙන් ම අප සමග ගිය පිරිසෙහි සිටි සමහර පිරිම් ළමයින් ශාන්ති සේනාවට නොගත යුතු තරම් දඩබ්බර අය වූහ. එහෙත් පාඨමාලාව අවසාන දිනය වන විට ඔවුන්ට සෑහෙන දුරකට හික්මවා ගැනීමට හැකි විය. එහෙත් පුහුණුවට ගිය කණ්ඩායමේ වැඩි දෙනෙක් (නවකයින්) තනිවම වගකීම් කරට ගෙන කටයුතු කළ හැකි බවට විශ්වාසයක් ඇති කර ගැනීම දුෂ්කරය. මෙවැන්නක් ප්‍රකාශ කිරීමට මූලික වූ සිද්ධි කීපයක්ම සිදුවිය. එයින් බරපතලම සිද්ධි දෙක වූයේ එක් මල්ලි කෙනෙකු, යාපනය මධ්‍යස්ථානයේ පාලන කටයුතුවලට සහාය වන යෝග්‍යේෂ්වරම් මහතාට අතකොළුවක් හා ගලක් ගෙන

පහර දීමට තැත් කිරීමයි. දෙවැන්න නම් සිංහල හා දෙමළ මල්ලි කෙනෙකු, සිංහල මල්ලිලා දෙදෙනෙකු විසින් කළ විහිළුවක් තේරුම් ගත නොහැකිව ගුව ඇණ ගැනීමයි. තුන් වන කරුණ නම්, අණට කීකරු වීමටත්, වගකීම් සහගත ලෙස කටයුතු කිරීමටත්, අනිත් මල්ලිලා දැක්වූ උදාසීනතාවයයි. මේ නිසා වන්දුසේන මහතාට සර්වෝදයේ ගෞරවය හානි කර නොවන ලෙස මෙම පිරිස හසුරුවා ගන්නට බලවත් වෙහෙසක් දරන්නට සිදු වූ බව සඳහන් කළ යුතුය.

කොළඹ බලා පැමිණෙන්නට පෙර දින සවස හතරට පමණ නාගදීපය බලා අපව කැඳවා ගෙන යන්නට තිරුනාවුකරසු මහතා අමතක කළේ නැත. එදින පුහුණුවට ගිය සියල්ලන් කැටුව අප මෝටර් බෝට්ටුවකින් නාගදීපය බලා පිටත් වීමු. විශේෂ සිද්ධියක් වූයේ සිය ගණනක් ගත් මෝටර් බෝට්ටුව තිරුනාවුකරසු මහතා විසින් පදවා ගෙන යාමය. එදින නාගදීප විහාරයට වන්දනා කළ අපි, ඉන්පසු නාගදීපයේ පාසලෙහි ප්‍රධානාචාර්ය තුමා විසින් නාගදීපයේ සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානයේදී පවත්වන ලද සංග්‍රහයකට හා රැස්වීමට සහභාගි වූයෙමු. මෙහිදී සර්වෝදයේ ශාන්තිසේනා කටයුතු ඉමහත් පැසසුමට ලක්විය. ඉන්පසු නාගදීපයේ මහා කෝවිලටද ගොස් ආපසු යන විට රාත්‍රී 10.00 පමණ විය.

යාපනයට ගිය දිනයේ පටන්ම වන්දුසේන මහතා ඇතුළු සියල්ලන්ම රාත්‍රී 12.00 පමණ වන තෙක් අවශ්‍ය කටයුතුවල නිරත වූ අතර, සර්වෝදයේ ශාන්ති සේනා කටයුතු ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාවට නැංවීම පිළිබඳ පුහුණුවක් හා දැනීමක් ද අත්දැකීම් රාශියක් ලබා ගැනීමට ද මෙය වැදගත් අවස්ථාවක් විය. ඊට අමතරව ද්‍රවිඩ ජනතාවගේ ආකල්ප ජීවන ක්‍රමය හා ජීවන රටාව පිළිබඳ උසස් දැනීමක් ලබා ගැනීමට ද මෙය වැදගත් අවස්ථාවක් වූ බව කිව යුතුය.

විශේෂයෙන් දක්නට ලැබුණු දෙය නම් යාපනයේ සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානය ඉතාම දැඩි විනය පාලනයකින් යුක්තව පවතින බවය. ඉතාමත් ක්‍රමානුකූල පාලන ක්‍රමයක් එහි ක්‍රියාත්මක කරන බවද සංවර්ධන කටයුතුවලට ඉතාමත් පුළුල් ලෙස හා සෘජුව ඇප කැප වී කටයුතු කරන බවද අවශ්‍යයෙන් ම සඳහන් කළ යුතුය. සර්වෝදය බැංකුව ඉතාමත් උසස් මට්ටමකින් ක්‍රියාත්මක වන අතර වෙළෙඳසැල් 14 ඉතාමත් සාර්ථකව පවත්වා ගෙන යයි.

හින්දු සංස්කෘතික ජීවිතය බිඳකින් හෝ පළු වීමට ඉඩ නොදී ඉතාමත් උසස් තත්ත්වයකින් ආරක්ෂා කර ගන්නට සර්වෝදය

මධ්‍යස්ථානය ගන්නේ බලවත් වෙනසකි. එමෙන්ම ශාන්තිසේනා කටයුතු කෙරෙහිද විශේෂ උනන්දුවක් දැක්වූ පිරිස අල්ප බව පෙනුණි. ශාන්තිසේනා කටයුතුවලට ආශීර්වාද කිරීමේ විශේෂ පූජාවක් ද අසල කොට්ලෙහි පවත්වන ලදී. එමෙන්ම උතුරේ ශාන්ති සේනා කටයුතු සඳහා පැමිණෙන සියල්ලන්ම ඉතා සුභදව පිළිගන්නට යාපනය ජනතාව සුදානම් බවද පැහැදිලි විය.

පසුදින ආපසු පැමිණෙන විට යාපනය නගරයෙහි විදි සංචාරය කරන්නට ද අවකාශ ලැබුණි. සිංහල අය විශාල පිරිසක් යාපනය නගරයේ සැරිසරනු දැක, ඔවුන් විශේෂයෙන් විපරම් කරන්නට ඉදිරිපත් වූවන් හෝ නොවීය. කැමති දේ මිල දී ගත් අප පිරිස තල්ලුර් කෝට්ලෙ පිටත සිට නැරඹුහ. ඉන්පසු අපි කොළඹ බලා පිටත් වූයෙමු.

අප යාපනයේ සිටි දින කීපය තුළ එක ද සෙබලෙක් හෝ පොලිස් භටයෙක් නොදුටුවෙමු. අප පොලිස් භටයන් හා යුධ භටයන් දුටුවේ වාහනවල ගමන් කරද්දීය. එහෙත් ඒ දුටුවේද එලිඟන්ට්පාස්හිදී සහ එන අතරමගදී පමණි. එන අතර මගදී වවුනියා මධ්‍යස්ථානයට ගොස් තේ පානය කළ පසු, අනුරාධපුරයේදී දහවල් ආහාරය ගනිමු. එන අතර මග අවවාද නොපිළිගැනීම නිසා බසයේ සිටි නංගි කෙනෙකු සුවිකේසයක් හිස මත වැටී තුවාල ලබා අනුරාධපුර රෝහලට ඇතුළත් කර, නැවත ආපසු එන විට කැඳවා ගෙන ඒමට සිදුවීමෙන් නිකරුණේ කරදර වීමට ද සිදුවිය.

මෙම සංචාරය හා වැඩපිළිවෙල ඉමහත් අත්දැකීම්වලින් යුක්ත වූවකි. ප්‍රායෝගික විධි ක්‍රම පිළිබඳව ලැබූ අත්දැකීම් මෙහිලා විශේෂ කොට සැලකිය යුතුය. එමෙන්ම ශාන්තිසේනා කටයුතු මීට වඩා පුළුල් ලෙසත්, වගකීම් සහගත ලෙසත් කළයුතු බවට සාධක රැසක් ලැබුණු හෙයින්, මේ සමග පසු පිටෙහි නිර්දේශ කිහිපයක් ඇතුළත් කොට ඇත. එම නිර්දේශ ඔබ තුමාගේ අවධානයට ගනු ඇතැයි සිතමි:

නිර්දේශ:

1. ශාන්ති සේනාව ස්ථාවර ඒකකයක් බවට පත් කළ යුතුය.
2. විධිමත් අධ්‍යාපන පටිපාටියක් ශාන්ති සේනා සේවකයනට ලබාදිය යුතුය.
3. වගකීම් සහගත ලෙස කටයුතු කළ හැකි විවිධ දක්ෂතා ඇති වූවන් පමණක් මෙයට තෝරා ගත යුතුය.

4. ගමෙන් හෝ නගරයෙන් ශාන්ති සේනාවට බඳවා ගනු ලැබුවද වරිතය, හැකියාවන්, වගකීම් ඉසිලීමේ හැකියාව සම්මුඛ පරීක්ෂණයකින් පරීක්ෂා කර බැලිය යුතුය.
5. සැහෙන අත්දැකීම් හෝ දැනුම් තේරුම්කම් ඇති ඥානාන්විතව කටයුතු කළ හැකියාවන් පමණක් බඳවා ගත යුතුය.
6. ජාතික මට්ටමින් ශාන්ති සේනා කටයුතු සඳහා සුදුස්සන් තෝරා ගත යුතුය.
7. ශාන්ති සේනාවන් වැඩි වශයෙන් පුහුණු කොට, රටේ යුධ පොලිස් හා නාවික, ගුවන් යන හමුදාවලට බැඳී කටයුතු කරන්නට සුදුසු අය බවට පත් කළ යුතුය.
8. සර්වෝදය හා සර්වෝදයේ කටයුතු පිළිබඳ උසස් දැනුමක් ලබා දිය යුතුය.
9. රාජ්‍ය ආයතන, පාසල් හා පෞද්ගලික ආයතනවල අයට ශාන්ති සේනා කටයුතු පිළිබඳ පුහුණු පාඨමාලා පැවැත්විය යුතුය.
10. පාසල්වල ගුරුවරුන්ට ශිෂ්‍යයින් පාලනය පිළිබඳ පුහුණුවක් ලබා දිය යුතුය.
11. පාසල්වල ශිෂ්‍ය නායකයින් සඳහා පාඨමාලා මෙහෙයවා, ශිෂ්‍යයින් අතර ශාන්ති සේනා කටයුතු පුළුල් කළ යුතුය.
12. ජාතික මට්ටමින් ශාන්තිසේනා සේවකයන් පුහුණු කර ආදායම් උපයන මාර්ග විවෘත කළ යුතුය.
13. ජාතික සමගි සන්ධාන කටයුතු වේගවත් කළ යුතුය. ඒ සඳහා ඉහත සඳහන් පියවර ගැනීම අවශ්‍යය.
14. ජාතික මට්ටමින් හා දේශපාලන මට්ටමින් ද, ආගමික මට්ටමින් ද, හමුදා හා නෛමික මට්ටමින් ද සමගි සන්ධානය පිණිස කටයුතු සැකසිය යුතුය.
15. දේශපාලන පක්ෂ හේද හා වෙනත් හේද තුනී කළ හැකි කිසියම් වැඩපිළිවෙලක් සැකසිය යුතුය.
16. සමගි සන්ධාන අමාත්‍යාංශයක් හෝ දෙපාර්තමේන්තුවක් හෝ පිහිටු වන ලෙස රජයට උපදෙස් දිය යුතුය.

17. මේ යටතේ ජාතික, පක්ෂ, කුල, ආගම් යනාදී වශයෙන් සියලුම අංශ සමග සන්ධාන කටයුතු කරන ලෙස ඉල්ලා සිටිය යුතුය.
18. සියලුම සමගි සන්ධාන කටයුතු සර්වෝදයේ මූලිකත්වයෙන් කරන්නට ඉඩ සලසා, ඊට අවශ්‍ය උපකාර සලසන ලෙස රජයෙන් ඉල්ලා සිටිය යුතුය.
19. දැනට ශාන්ති සේනා පාඨමාලාවේ මුල් කොටස ඉගැන්වීමේදී විද්‍යාත්මක ලෙස පිළියෙල කරගත් දේශන දිය යුතුය.
20. කරුණු ධාරණය කර ගන්නට හැකි ලෙස සටහන් තබා ගැනීමට ඉඩ හළ යුතුය.
21. ප්‍රායෝගික කටයුතු පිළිබඳ පුහුණුව පුළුල් කළ යුතුය.
22. මනෝවිද්‍යාව ආචාර ධර්මය, ආගම, දර්ශනය හා විද්‍යාව - බුදුසමය හා අවශේෂ ආගම් පිළිබඳ තුලනාත්මක අධ්‍යාපනයක් ශාන්ති සේනා කටයුතු පුහුණු වන්නන්ට දිය යුතුය.
23. සාමාන්‍ය දැනීම පිළිබඳව හා ප්‍රායෝගික කටයුතු පිළිබඳව පුහුණුවක් ද පොලිස් කටයුතු හා ආරක්ෂක කටයුතු පිළිබඳ පුහුණුවක්ද දිය යුතුය.
24. ශාන්ති සේනා ව්‍යාපාරය ලෝක සාම ව්‍යාපාරයක් බවට පැමිණවීම අරමුණු කොට කටයුතු කළ යුතුය.
25. මැතිවරණ සමයේ ඇති වියහැකි සාමය කඩ වීම් වළක්වා ලනු සඳහා දැන් සිට වැඩපිළිවෙලක් සැකසිය යුතුය.
26. හැකි නම් සෑම ආකාරයකම සමගි සන්ධාන කටයුතු පිළිබඳ පුහුණුවක් ජාත්‍යන්තර මට්ටමින් ශාන්ති සේනාවට ලබා දීම සඳහා කීප දෙනෙකුට විදේශයක පුහුණුව සලසා දිය යුතුය.

සර්වෝදයෙන් බැඳී
හිතවත්
ධම්මික පී. බිබිලේ

නිව් ගිය රුවන්පුර දහම් පහන

ග ව තණ්හාවේ පළමුවැනි කාණ්ඩය මම අගමැතිනි සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනියගේ නාමයට උපහාරයක් වශයෙන් පිළිගැන්වූයෙමි. භවතණ්හාවේ දෙවැනි කාණ්ඩය මා පිරිනමන්නේ පූජ්‍ය පණ්ඩිත හේන්පිටගෙදර ඤාණසීහ අනුනාහිමියන්ගේ නාමයටය. 1982 ජූලි මස 31 වැනි සිකුරාදා උන් වහන්සේ සදහන්වූ අපෙන් සමු ගත්හ.

පිරිවෙන් හෝ විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය අවසන් කිරීමෙන් පසු යා යුත්තේ කෙබඳු මාවතක දැයි නොදන් තරුණ භික්ෂූන් වහන්සේලා දහස් ගණනකට ඤාණසීහ භාමුදුරුවෝ නිසි මග පෙන්වා දුන්හ. පාතකඩ සර්වෝදය භික්ෂු අභ්‍යාස ආයතනයේ අධිපති හැටියට උන් වහන්සේ කටයුතු කළේ පුදුම කැපවීමකින් යුතුවය. පාතකඩින් බැහැරව ඤාණසීහ භාමුදුරුවෝ දිවයිනේ ඇත එපිට ගම්-නියම්ගම්වල පයින්ම ඇවිදීමත් ජනතාව මුණගැසී, ඔවුන්ට අවවාද අනුශාසනා දෙමින් මාර්ගෝපදේශකයෙකු හැටියට කළ සේවය අති උදාරය.

කොතරම් වැඩ කටයුතු අධිකව තිබුණත්, හැම මොහොතකම යමක් ලිවීම සිරිත කොට ගෙන සිටි අපේ පණ්ඩිත භාමුදුරුවන් විසින් ලියන ලදුව, මෙතෙක් පළ නොකර ඇති සිංහල, පාලි හා සංස්කෘත පොත් ගණන දුසිම් දෙක තුනක් වන බව මම දනිමි. ඒ පළ නොකළ පොත්වල ගැඹුරත් වටිනාකමත්, මෙතෙක් පළ කළ පොත්වලට වඩා කීප ගුණයක් වැඩි බවද මම පෞද්ගලිකව දනිමි. උන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍ය ආචාර්ය කෝන්ගස්තැන්නේ ආනන්ද හිමිපාණෝමේ පොත් ප්‍රකාශනය කිරීමට දැඩි වෙහෙසක් ගනිති. ඒ සඳහා අපේ විශ්ව ලේඛා ආයතනය ද උපරිම සහායක් දෙනු ලැබේ.

සිල්වත්කම අතින් බලන විට, වචනයේ පරිසමාප්ත අර්ථයෙන්ම සුප්‍රේශල ශික්ෂාකාමී මහතෙර නමක් වූ ඤාණසීහ භාමුදුරුවෝ වයසින් සහ පාණ්ඩිතයෙන් වැඩෙන්නේ, වැඩි වැඩියෙන් නිහතමානී වූහ. අන්තිමේදී අභිංසක කුඩා දරුවකු තරමට නිරන්තර වූහ. ලෝබකම් කුහකකම් මොනවාදැයි අංශු මාත්‍රයක් පවා නොදත් උන් වහන්සේ, ආත්ම විචේචනයට ඉතා වැදගත් තැනක් දුන්හ. මහා සංඝයා වහන්සේලාගේ යම්කිසි දුර්වල කමක් ගැන සඳහන් කරන විට ‘ඔය අපේ කොම්පැනියෙ ඇත්තෝත්’ යන වචන කිහිපයෙන් සංඝයා වහන්සේලා ගැන සඳහන් කිරීම නායක භාමුදුරුවන්ගේ සිරිත විය. උන් වහන්සේ සැතපුණු ලැලි මැස්සක් වැනි ඇඳි ඊට හොඳම නිදසුනකි. මේ පරිච්ඡේදයෙන් මා කියන්නට අරමුණු කරගත් වැදගත්ම කොටස ඇරඹෙන්නේ මෙතැන් සිටය.

1982 ජූලි 25 වැනි සෙනසුරාදා උදේ මොරටුවේ දම්සක් මන්දිරයේ පැවැති සර්වෝදය විධායක සභාවේ රැස්වීමට සහභාගී වූ ඤාණසීහ හිමියෝ, අවධාරණයෙන්ම කියා සිටියේ බෞද්ධ ධර්මය සම්බන්ධයෙන් දැනට පැනනැගී ඇති මතභේද සහ ගැටළු නිරාකරණය කර ගැනීම පිණිස කල් නොයවාම ධර්ම සංඝායනාවක් පැවැත්විය යුතු බවය. ඒ සඳහා දේශීය සහ විදේශීය ගිහි පැවිදි බෞද්ධ උගතුන් සහභාගි කරවා ගතයුතු බවත්, සම්පූර්ණ සංවිධාන කටයුතු සර්වෝදය විසින් භාරගත යුතු බවත් උන් වහන්සේ කියා සිටියහ.

විධායක සභා රැස්වීමේදී ඤාණසීහ නායක හිමියන් ආහාර අරුචියක් සහ කකුලක අමාරුවක් ගැන කිහිප වතාවක් සඳහන් කළ නිසා, උන් වහන්සේ විශේෂඥ වෛද්‍යවරයකු වෙත යැවීමට කටයුතු පිළියෙල කළේය. එහෙත් උන් වහන්සේ සර්වෝදයේ සිට කෙලින්ම වැඩම කරවා ඇත්තේ වෛද්‍යවරයා වෙත නොව, ගුවන් විදුලි සංස්ථාවට බව අපි පසුව දැන ගනිමු.

ගුවන් විදුලියේ සිංහල සේවා අධ්‍යක්ෂ චිත්‍රානන්ද අබේසේකර මහතා කියන අන්දමට, ඤාණසීහ හිමියන් එදා ගුවන්විදුලි සංස්ථාවට වැඩම කර ඇත්තේ අවුරුදු 4 කට පසුවය. “මහත්තයෝ මම අද ආවේ අමුතු බණක් කියලා යන්නයි” කියමින් නිලධාරීන් සමග විහිළු තහළු කළ උන් වහන්සේ, එදා ඇත්ත වශයෙන්ම “අමුතු බණක්” දේශනා කළ බව දැන් මුළුමනින් ලංකාවාසීහුම දනිති. ඉතා සරල බසින් කිවහොත් උන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනයට මුල් වූයේ මරණය සහ සුනර්භවය

වැනි කරුණුය. ආචාර්ය උපාධියකට පොතක් ලිවීමට තරම් ගැඹුරු ධර්ම කොට්ඨාශයක් එහි ගැබ්ව ඇත.

ඇත්ත වශයෙන් තමා තව දින කිහිපයකින් අවසන් හුස්ම හෙළන බව උන් වහන්සේගේ හදවත දැනගෙන සිටියාද? එදා පටිගත කළ උන්වහන්සේගේ ධර්මදේශනාව පළමු වරට විකාශනය වූයේ උන්වහන්සේගේ ආදාහනය පැවැත්වූ දවසේය.

ධර්ම දේශනයෙන් පසු වෛද්‍ය විශේෂඥවරුන් මුණගැසුණු ඤාණසීභ හාමුදුරුවෝ, ආපසු පාතකඩට වැඩම කළහ. එහෙත් ඊට පසුදා මා පාතකඩම ගිය විට දැකගත හැකිවූයේ ප්‍රකෘති තත්වයේ සිටි නාහිමි කෙනෙක් නොවේ. රෝගී ලක්ෂණ හැම පැත්තෙන්ම කැපී පෙනුණේය. ආපසු කොළඹට පැමිණ වෛද්‍යවරයෙකු මුණගැසෙන ලෙස මම උන්වහන්සේට මගින් මගටම කියා ආපසු පැමිණියෙමි.

තවත් දින කිහිපයකින් නායක හාමුදුරුවන් මොරටුවට වැඩම කරන විට, තත්වය වඩාත් අසතුටුදායක බව පෙනී ගිය නිසා, එවේල්ම පෞද්ගලික රෝහලකට ඇතුළු කරවීමට කටයුතු කරන ලදී.

නායක හාමුදුරුවන් වහන්සේ බලා ගැනීමට නීතාට පවරා මම කුලියාපිටිය, අනුරාධපුරය හරහා යාපනයේ සංචාරයක් සඳහා පිටත් වූයෙමි. එදින රාත්‍රිය මා ගත කළේ කුලියාපිටියේ ය. උදේ නැගිටි පසු මා අතට ළමයෙක් ගෙනවිත් දුන් තේ කෝප්පය මගේ අතින් බිමට වැටී කෝප්පයත් - පිරිසියත් දෙකම බිඳී ගියේය. මෙය අසුබ ලකුණක් හැටියට සිතූ මා - නීතාට ටෙලිෆෝන් කර, පණිවිත හාමුදුරුවන්ගේ දුක සැප විමසීමි. උන් වහන්සේ වෛද්‍ය පරීක්ෂණවලට භාජනය කරන බවත්, බයවීමට කිසිදු කරුණක් නැති බවත් ඔමට පැවසුවාය. පසුදින මා රාත්‍රිය ගතකළේ අනුරාධපුරයේ ය. එදිනද පෙර දින මෙන්ම, මගේ අතට දුන් තේ කෝප්පය බිමට පෙර බිමට වැටී බිඳී ගියේය. මෙය ඉතාම අසුබ ලකුණක් හැටියට සැලකූ මම, යාපනයේ ගමන තවතා ආපසු හැකි ඉක්මනින් මොරටු පැමිණියෙමි. මැකාති පෞද්ගලික රෝහලට ගොස් ස්වාමීන් වහන්සේගේ දුකසැප සොයා බැලුවෙමි. මහාචාර්ය වෛද්‍ය ධර්මදාස මහතාගේ නියමය පරිදි පරීක්ෂණ කරන බවත්, බේරියම් මිල එකෙන් පසු උදරයට අපහසුවක් දැනෙන බවත් ප්‍රකාශ කළේය. මේ 31 වෙනිදාය. මම ගෙදර විත් ඇදේ හාන්සි වීමි. විදුලි පහන් නිවනු සමගම ටෙලිෆෝනය වැදුණේය. එය සුමංගල පොඩි හාමුදුරුවන් විසින් නායක ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ තත්වය අසතුටුදායක බව දැන්වූ ටෙලිපෝන් පණිවුඩයකි. එවේලේම මම - නීතාත් කැටුව වහාම

රෝහලට ගියෙමි. මා දුටු වහාම නාහිමියෝ ඇදේ වාඩිවී විශාල වේදනාවකින් කතා කරන්න පටන් ගත්හ.

‘පණ්ඩිත භාමුදුරුවෝනේභාන්සි වී කතා කරන්න. සැතපි නිශ්ශබ්දව ඉවසාගෙන ඉන්න’ යැයි පැවසූ මම, වහාම වෛද්‍ය ධර්මදාස කැඳවන ලෙස හෙදියගෙන් ඉල්ලීමි. අනිත් හැමදෙනා වාගේ පණ්ඩිත භාමුදුරුවෝ මා ඇමතුවේ “අපේ සර්” කියාය. ‘එහෙනම් අපේ සර් කියන්නේ නිදාගන්න’ දැයි කියමින් ඇදේ භාන්සි වන්නට හඳුනා විට, මගේ දෑතින් උන් වහන්සේ වාරු කළෙමි. ‘ඔන්න එහෙනම් මම ආරම්භනයක් අරගෙන නිදා ගන්නවා. මරුවට මා බය නැහැ.’ කියමින් උන් වහන්සේ නිදා ගත්හ.

පොඩි භාමුදුරුවෝන් - මමත් නාහිමියන්ගේ දෙපා සහ හිස ප්‍රදේශය අල්ලාගෙන සිටියෙමු. උන් වහන්සේ ඉක්මනින් කිහිප වරක් හුස්ම ගෙන සඳහටම හෘද ස්පන්ධනය නතර කළ හ. ඒ අවස්ථාවේදී මා තුළ ඇතිවූ හැඟීම වචනයට නැඟීමට නොහැකිය.

පාසාරුප : 178 ශ්‍රී දේහය සර්වෝදය දම්සක් මන්දිරයට වැඩම කළ අවස්ථාව

මේ ශත වර්ෂයේ පහළ වුණු ශ්‍රේෂ්ඨ යතිවරයෙකුගේ අවසානය සිදුවූයේ අන්න ඒ අන්දමිනි. එයින් ඇති වූ පුරප්පාඩුව පුරවන්නට සමත් පඬිවරයෙකු අනාගතයේ දී බිහිවන බවට සලකුණක් පවා පෙනෙන තෙක් මානයක නැති බවට මා කරන ප්‍රකාශනය ගිහි පැවදි දෙපක්ෂයේම උගතුන් විසින් අනුමත කරනවාට කිසිදු සැකයක් නැත.

පණ්ඩිත භාමුදුරුවන් වහන්සේගේ ආදාහන කටයුතු පාතකඩ සංවිධානය වූ අතර, උන් වහන්සේගේ දේහය මුලින්ම මොරටුව සර්වෝදය මූලස්ථානය වූ දම්සක් මන්දිරයට වැඩමවා ගෞරව දැක්විමු. ශ්‍රී ලංකා රාමඤ්ඤ මහා නිකායේ මහා නායක ඉදුරුවේ උත්තරානන්ද නාහිමි, මඩිනේ පඤ්ඤාසීහ මහනාහිමි, අමරපුර මහා සංඝසභාවේ මහානායක නාහිමියන් වහන්සේලා ඇතුළු මහා සංඝරත්නයන් සෙසු ගිහි පැවිදි සම්භාවනීය අමුත්තන්ගේ පුජෝපහාරවලින් පසු දස දහස් ගණන් මග දෙපස සැදැහැවතුන්ගේ පුජෝපහාර මැද්දේ උන් වහන්සේගේ දේහය පාතකඩට වැඩම කළෙමු. සර්වෝදය මුල් වී රත්නපුර මහ නගරසභා ක්‍රීඩාගනයේ දී එතෙක් ලංකාවේ කිසිම සංඝ ජිනාවරයන් වහන්සේ නමකට නොලැබුණු ගෞරව ආචාර මධ්‍යයේ අවසන් කටයුතු සිදුකරන ලදී. සියලුම මහානායක ස්වාමීන් වහන්සේලා ද, අග්‍රාමාත්‍ය ආර්.ප්‍රේමදාස මැතිතුමාද, මෙත්‍රීපාල සේනානායක මහතාද මෙහිදී ගුණකථන පැවැත්වූ අතර, පුණ්‍යානුමෝදනාව හේතුවීමෙන්ද රුකුණාවාස ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් පවත්වන ලදී. මා විසින් කළ ස්තූති කතාව මෙසේය:

අතිපුජ්‍ය මහා නායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේලා ප්‍රධාන ගරුතර
මහා සංඝරත්නයෙන් අවසරයි,
ගරු අග්‍රාමාත්‍යතුමනි,
සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනියනි,
පින්වතුනි, පින්වත්තියෙනි,

අවුරුදු දහස් ගණනකට වරක් පහළ වන මහෝත්තමයෙකුට අවසාන ගෞරව දැක්වීමයි අප දැන් කරන්නේ. අතිගරු ඤාණසීහ හිමිපාණන් වහන්සේගේ අපවත් වීම ගැන සැලවූ වහාම, උන්වහන්සේගේ

ජායාරූප: 179
ආදාහන උත්සවයේ දී
අගමැතිතුමා කතා
කරයි.

ගුණ මෙනෙහි කොට කඳුළු හෙටු ලක්ෂ සංඛ්‍යාත පොදු මහජනතාවටත්, ශ්‍රමයෙන් , ධනයෙන්, බුද්ධියෙන්, උපදේශයෙන් මේ ආදාහන උළෙල මෙනෙක් ශ්‍රී ලංකාවේ කිසිම ගිහි පැවිදි උතුමෙකුට නොලැබුණු තරම් ඉහළින් ඉටු කිරීමට අතහිත දුන් යෑම පින්වෙනෙකුටමත්, අග්‍රාමාත්‍යතුමා ප්‍රධාන රජයේ සහ පළාත් පාලන ආයතනවලටත්, විශේෂයෙන් ආදර්ශවත්ව මේ ආදාහන උළෙල පැවැත්වූ රත්නපුර ජනතාවටත්, ආදාහන කමිටුව වෙනුවෙන් පොදුවේ මා ස්තූති කරනවා.

බස්නාහිර පළාතෙන් මතු ව, සබරගමු පළාතේ දී ඔප වැටුණු මේ මහා මාණික්‍ය රත්නය තව මොහොතකින් අර පෙනෙන දරසැයේ දැවී විනාශ වෙන්නට ඉඩ නොදී, එහි ආලෝකය මුළු විශ්වය පුරාම ඉදිරියටත් පැතිරවීමට මේ අමතක නොවන මොහොතේදී ගරුතර මහා සංඝරත්නයන්, අපි හැමදෙනාමත් අධිෂ්ඨාන කර ගනිමු. අපේ මානිමිපාණන් වහන්සේට නියම ගෞරවය පිරිනැමීම ආරම්භ විය යුත්තේ අද සිටයි. උත්වහන්සේ ජීවත් වූයේ, ජීවිතය කැප කළේ, ඉමහත් දුක් වින්දේ යම් අරමුණක් සඳහා ද, ඒ අරමුණු සම්පූර්ණ කිරීමට මේ අවස්ථාවේදී අප හැමදෙනාම අධිෂ්ඨාන කරගෙනයි මේ ස්ථානයෙන් ඉවත්ව යා යුත්තේ.

මෙයින් පළමුවැන්න, උත්වහන්සේගේ අප්‍රතිහත ධෛර්යයෙන් නිර්මල බුද්ධ ධර්මය මෙයැයි ලෝකයාට අවබෝධ කර දෙන්නට දැරූ ප්‍රයත්නය ඉදිරියට ගෙන යෑම අප විසින් ප්‍රතිඥා දී බාර ගැනීමයි.

උත් වහන්සේගේ අන්තිම අභිප්‍රාය වූයේ නිර්මල බුද්ධ ධර්මය පිළිබඳ ගිහි පැවිදි බෞද්ධ ජනතාව එකඟත්වයකට පමුණුවාලීමට අවශ්‍ය ධර්ම සාකච්ඡාවක් ධර්ම සංගායනාවක් කල් නොයවාම ආරම්භ කිරීමයි. දැන් අප සවන් දුන් උත්වහන්සේගේ ශ්‍රේෂ්ඨ ධර්ම දේශනාව අද දවස පත්‍රයේ සම්පූර්ණයෙන් පළව ඇති - එමෙන්ම පොත් පිටුවක් වශයෙන් මුද්‍රණය වී අද මෙහි බෙදාහරින ලද ධර්ම දේශනාව - මේ ධර්ම සාකච්ඡාවේ ආරම්භය විය යුතුයි. මෙයට තමාගේ දැනීමෙන්, බුද්ධියෙන්, ධනයෙන්, ශ්‍රමයෙන් දායකයන්වීමට අප හැමදෙනාම අපට ම ප්‍රතිඥා දිය යුතුය.

අපේ නායක මානිමිපාණන් වහන්සේ විසින් ආරම්භ කළ මුද්දුව, පාතකඩ, ඇහැලියගොඩ ආදී ප්‍රදේශවලත් ලංකාවේ වෙනත් තැන්වලත් තිබෙන සියලුම ශාසනික, ආගමික, ජාතික ආයතන උත්වහන්සේගේ ශ්‍රී නාමයෙන් වඩාත් හොඳින් පවත්වාගෙන යෑමට අපට හැකි අන්දමකින්ම සහභාගී විය යුතුය.

තුන්වැනිව, උන්වහන්සේගේ ශිෂ්‍ය ස්වාමීන් වහන්සේලා රැක බලා ගැනීම සහ පෞද්ගලිකවම අවවාද, අනුශාසනා හා පුහුණුව ලැබ උන්වහන්සේ ඉදිරියේදීම, ලංකාවේ ඇත දිග්භාගයන් හි පිහිටා ගම්මාන නංවාලීමට වැඩම කොට 1500 කට අධික තරුණ භික්ෂූන් වහන්සේලාට උන්වහන්සේලාගේ සේවය ගෙන යෑමට අත දීමට අපේ නාභිමිපාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී නාමයෙන් අපි අධිෂ්ඨාන කරගත යුතුය.

සිව්වැනිව, උන්වහන්සේගේ අතින් ලියා පළවුණු පත්-පොත් සියල්ලමත් තවත් මෙතෙක් පළ නොවුණු අත් පිටපත් සියල්ලමත් පළ කිරීමට උන්වහන්සේගේ ඥාති හා පැවිදි සහෝදර උන්වහන්සේට සෙවණැල්ලක් මෙන් සිටි අපේ මහාචාර්ය ගරු හේන්පිටගෙදර ඥාණාවාස මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ අනුශාසකත්වයෙන් වහාම අප පියවර ගත යුතුයි.

පස්වැනුව, අප අධිෂ්ඨාන කරගත යුත්තේ උන්වහන්සේගේ නිත්‍ය වාසස්ථානය වූ මනෝරමය පාතකඩ කුටියට සම්බන්ධ කොට, වර්තමානයේ වැඩ සිටින සහ අනාගතයේ සාසනයට ඇතුළත් වන සියලුම තරුණ කුඩා භික්ෂූන් වහන්සේලාට මේ ශ්‍රේෂ්ඨ සංඝ ජිනා වහන්සේ ජීවිතය සහ සේවය පිළිබඳව හැඟීමක් ඇති වන පරිද්දෙන් සහ උන්වහන්සේ වැඩම කළ මාර්ගයේ වැඩම කිරීමට ධෛර්යයක් ලැබෙන පරිද්දෙන් අනාගත පරම්පරාවට සරිලන ස්ථිර ශ්‍රී ඤාණසිහ අනුස්මරණ ස්මාරක නිකේතනයක් ගොඩනැගීමට අපි අධිෂ්ඨාන කරගත යුතු වෙමු.

උන්වහන්සේ වෙනුවෙන් වෙහෙසුණු උන්වහන්සේට ගෞරව ප්‍රණාමය දැක්වීමට පැමිණි ඔබ කිසිවෙක්, ස්තුති ප්‍රශංසා බලාපොරොත්තු නොවන බව මා දන්නා නිසා උන්වහන්සේ වෙනුවෙන් මෙම පංචමය අධිෂ්ඨානය මම ඔබ ඉදිරියේ තබමි. අපටත්, ලෝකයටත්, සමයක් දෘෂ්ටිය තව තවත් පැදීමට අපේ නායක හමුදුරුවෝ අප අතරම නැවත නැවතත් ඉපදෙන සේක්වා!

මේ ඓතිහාසික දිනය ශ්‍රී ලංකා සම්බුද්ධ ශාසනයේත්, සිංහල ජාතියේත්, ශ්‍රී ලංකික ජනතාවගේත් තව උදාවක ප්‍රාරම්භක දිනය වේවා! අපේ නාභිමිපාණන් වහන්සේ මේ පස් වැදෑරුම් සේවය ඉෂ්ට කිරීමට අපට ආරක්ෂාව දී, ඉෂ්ට දේවතාවෙක් මෙන් අප හැම දෙනාම රැකදෙන සේක්වා!

අපේ නාභිමිපාණන් වහන්සේටත් - අපටත් නිවන් සුව අත්වේවා!

අමෙරිකාවේ පැවැති ප්‍රජා නායකත්ව සමුළුව

එක්දහස් නවසිය අසූතුනේ මාර්තු මාසයේදී අමෙරිකාවේ සංවිධානය වුණු සුවිශේෂ වැඩ සටහනකට මම සහභාගි වීමි. මෙය සුවිශේෂ වැඩ සටහනක් යැයි සඳහන් කරන්නේ ප්‍රජා මට්ටමේ විවිධ රටවල්වල විකල්පීය සංවර්ධන ක්‍රම ආරම්භ කිරීමට පුරෝගාමී වූ 17 දෙනෙක්ද අමෙරිකාවේ එවැනිම පුරෝගාමීන් 17 දෙනෙක් ද එකතුව මේ වැඩ සටහන ක්‍රියාත්මක වීමයි.

ජායාරූප : 180 ගස්ඊල් අබ්බි මහතා සමඟ

මෙම ජාත්‍යන්තර ප්‍රජා නායකත්ව සමුළුව සංවිධානය කළේ අමෙරිකාවේ ඔක්ස්ෆර්ම් ආයතනය ආරම්භ කළ තේදන් ග්රේ මහතා සුප්‍රසිද්ධ රෝම සමාජයේ සාමාජිකයෙක් වූත්, 'වර්ධනයට සීමා' යන සුප්‍රසිද්ධ ග්‍රන්ථයේ කතුවරය වූ ආචාර්ය ඩෙනා මෙඩෝස් මැනිනියන්, ගරු මාට් ට්‍රනර් කිං කළ ජාතිකයන්ගේ විමුක්ති ව්‍යාපාරයේ ප්‍රබල සාමාජිකාවක් වූත්, පසුව අමෙරිකානු සාම හමුදාවේ අධ්‍යක්ෂවරිය හැටියට වැඩ කළ මහාචාර්ය මේරි කිං මැනිනිය යන තිදෙනාය. මෙම සමුළුවේ සැසිවාර නිව්යෝර්ක්, වොෂින්ටන් සහ බොස්ටන් යන නගරවල පැවැත්වූ අතර, ප්‍රධානම වැඩ සටහන පැවැත්වූයේ කළු ජාතිකයන් බහුතරයක් වාසය කරන අර්කන්සා ප්‍රාන්තයේ ලිට්ල්රොක් නම් සුප්‍රසිද්ධ නගරයේය. මේ කාලයේ අර්කන්සා ප්‍රාන්තයේ ආණ්ඩුකාරයා

හැටියට කටයුතු කළ, පසුව අමෙරිකාවේ ජනාධිපති පදවියට පත් වූ බිල් ක්ලිංටන් මහතා සහ මැතිනිය මෙන්ම, ඇන්ඩෘස් මහතා ද පළමුවැනි වතාවට හමුවී කතා කිරීමට මට අවස්ථාව ලැබුණේ ලිට්ල්රොක් නගරයේදීය.

පසු කාලයක ජනතා සංවර්ධන ක්ෂේත්‍රයෙහි ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ප්‍රසිද්ධියක් ලැබූ ප්‍රජා නායකයෝ කිහිපදෙනෙක්, මෙම ව්‍යාපෘතියේදී දැන හැඳින ගන්නට ලැබීම මම වාසනාවක් කොට සලකමි. ඉන්දියාවේ කොන්ත්‍රාත්කරුවන් විසින් විශාල වශයෙන් ගස් කැපීමට එරෙහිව කාන්තාවන් ප්‍රධාන කොට, ජනතාව සංවිධානය කර එය නැවැත්වූ “විජ්‍යෝ” ව්‍යාපාරයේ නායකයකු වූ වන්ද්‍ර ප්‍රසාද් බාවි මහතා හමුවීම මට ද ලොකු ධෛර්යයක් විය. විජ්‍යෝ යනු ගස් බදා ගැනීමයි. කාන්තාවන් විශාල වශයෙන් ගස් බදා ගැනීම නිසා කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට කැලය විනාශ කිරීමට ඉඩ නොලැබුණු අතර, රජයට ද වන විනාශය පිළිබඳ නීතිරීති පනවා ක්‍රියා කිරීමට සිදුවූයේ මෙම ව්‍යාපාරය නිසයි.

පළමුවරට බංගලිදේශයේ සුප්‍රසිද්ධ රාජ්‍ය නොවන ආයතනයක් වූ BRAC (බ්‍රැක්) හෙවත් බංගලිදේශයේ ග්‍රාමීය ක්‍රියාකාරී කමිටුවේ නිර්මාතෘ පස් රුල් අබ්ඩ් මහතා ද මට මුණගැසුනේ මෙහිදීය. එංගලන්තයේ ලන්ඩන් ආර්ථික විද්‍යා ආයතනයේ උපාධි ලබා, එහි සමාගමක ගණකාධිකාරීවරයෙක් වශයෙන් සේවය කරන අතර බංගලිදේශයේ විමුක්ති සටනින් පසු නැවත රට ගොඩනැවීම සඳහා සහභාගිවීමට පැමිණි ඔහු, බ්‍රැක් ආයතනය පිහිටුවා සමාජයේ අන්තයේම සිටින මිනිසුන් සඳහා අධ්‍යාපනික, සෞඛ්‍යය සහ ආර්ථික වැඩ සටහන් රාශියක් ආරම්භ කොට අදත් කරගෙන යනු ලැබේ.

බංගලිදේශයේ ‘ග්‍රාමීන් බැංකුව’ ආරම්භ කළ මහාචාර්ය යුනුස් මහතා ද, මට හමුවූයේ මෙහිදීය. ඉන්දියාවේ ගුජරාටයේ කාන්තාවන්ගේ අභිවෘද්ධිය සඳහා සේවා ආයතනය ආරම්භ කළ වෛද්‍ය රීලා භාන් මැතිනිය ද මුණගැසුණේ මට මෙහිදීය.

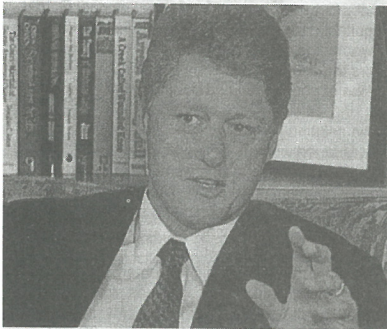
අමෙරිකාවේ ඔක්ස්ෆර්ම් ආයතනයේ විධායක අධ්‍යක්ෂ ආචාර්ය ජෝ ෂෝට් මහතා ද, එහි ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂ වූ ආචාර්ය මයිකල් ස්කොට් මහතා ද, මගේ යාවජීව මිතුරන් වූයේ මෙම ව්‍යාපෘතියේදීය. පසුව ඔවුන් සෑම දෙනාම වාගේ සර්වෝදය දැක බලා ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණියහ.

මේ සමුළුවට අදාළව මගේ වාරිකා සටහන් පොතේ ලියා තිබූ ඡේද කිහිපයක් මෙසේය:

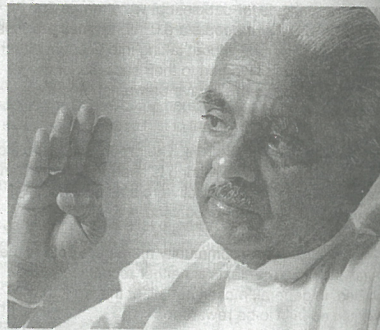

Sarvodaya Leader's Message to U.S. President

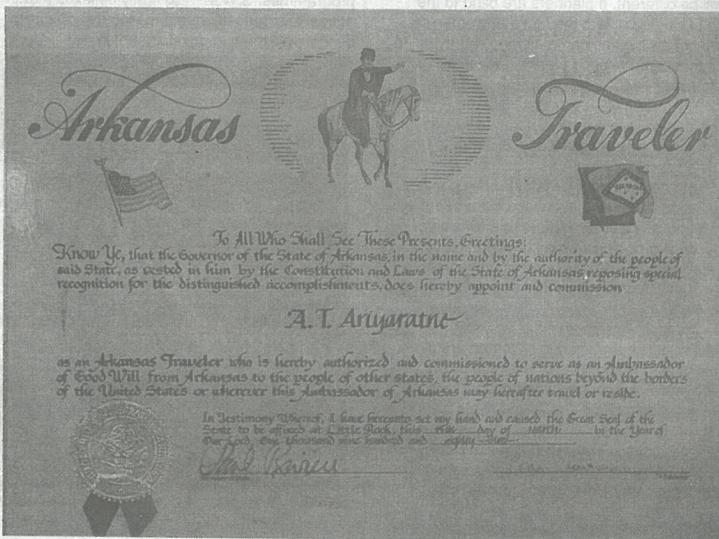
When in March 1983 Dr A T Ariyaratne met Mr Bill Clinton at Little Rock, Arkansas, the Sarvodaya leader was appointed and commissioned as an Arkansas Traveler in recognition of his distinguished accomplishments. Recently Dr Ariyaratne has been watching Governor Clinton's rise to the U.S. Presidency with renewed hopes for a better world. Excerpts from correspondence before and after Bill Clinton's election as 42nd President of the United States:

U.S. President Bill Clinton

Sarvodaya leader - Dr. A. T. Ariyaratne

Dana Vol XVII Nos. 11 & 12 - 1992

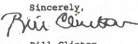
38

ජායාරූප : 181

එවකට අර්ක්‍සාස් ආණ්ඩුකාරවරයාට සිටි (පසුකල අමෙරිකාවේ 45 වන ජනපති බවට පත් බිල් ක්ලින්ටන් මහතා 1981 දී ලිටල් රොක් නගරයේ දී මුණ ගැසිණි. එහි දී අර්ක්‍සාස් සංචාරකයා නම් වූ ගෞරව නාමය, සර්වෝදය නායකතුමාට විශිෂ්ට සේවා ඇගයුමක් ලෙස පිරිනමන ලදී.

ලිපි තුනක ඡායාරූප: 182

- (අ) අමෙරිකානු ජනපති තරගයට පිවිස සිටි විමොක්වික් පාක්ෂික ජනපති අපේක්ෂක බිල් ක්ලින්ටන් මහතා වෙත ජනපති පදවියට පත් වීමට පෙර සහ පසු යැවූ ලිපු ලිපි දෙකක්
- (ආ) පිළිතුරු ලිපිය

October 30, 1992 (අ) Mr. Bill Clinton Democratic Candidate for President Democratic National Committee Dear Governor Clinton, <i>I feel it timely to express my hopes that in the event of a Democratic win in November, the US Government would re-examine its policies towards the developing countries of the Third World.</i> <i>With a growing sense of dread the world is accepting the reality that population expansion, resource depletion, and uncontrolled consumerism together make an impossible economic equation. As yet unchecked, the need for a production and consumer driven economy is fast becoming an obsessive "ism". "Marketism" as a State ideology is already devastating the worlds eco, social and spiritual systems.</i> <i>As the leader of the world's largest Non-Governmental Organisation, I plead with you, as part of your new Administration to review the traditional</i>	<i>formula that assumes that individual success is linked with and based on unlimited consumerism and unbridled marketing of the Earth's natural resources. Consumerism and market driven political systems are based on the assumption of an unlimited supply of cheap resources and cheap labor. The United State of America cannot continue to treat the world as a source of cheap inputs. Your Democratic ideology in particular gives hope to many in the world who see a need for a fresh approach to the establishment of economic stability.</i> <i>As Sri Lanka has already become a small footnote in this year's election history, I personally reach out to you, so that you may not forget us during your Presidency. We hope that you will show an even deeper interest than did the previous administration in the well-being and the basic human rights of those for whom the United States still remains a shining example of freedom.</i> <i>Most sincerely, and with genuine best wishes,</i> A.T. Ariyaratne President
November 04, 1992 (අ) Mr. Bill Clinton President - elect of the USA Democratic National Committee Dear Mr. President, <i>The world needs a new vision, a new leadership and new directions to save our planet and our cultures for the next generations.</i> <i>Having had the good fortune to meet you in Arkansas, I am overjoyed that radical and fearless changes that will affect humanity for good will emerge from your leadership with forward looking dynamism and purity of purpose.</i> <i>On behalf of the largest Third World's people's development movement which is still forging ahead in spite of blatant fundamental rights violations and also on behalf of the others in the NGO Community of the world, I congratulate you, Lady Clinton, and Vice President Elect, Senator Al Gore, and Madam Al Gore.</i> A.T. Ariyaratne President	(ආ) November 19, 1992 Dr. A. T. Ariyaratne President Sarvodaya Shramadana Movement of Sri Lanka 98 Rawatawatte Road Moratuwa, SRI LANKA Dear Dr. Ariyaratne: <i>I was so very pleased to receive your warm message of congratulations. I've been humbled and also thrilled by the tremendous outpouring of support and enthusiasm from around the world.</i> <i>The next four years will pose many critical challenges. Al Gore and I look forward to doing all we can to help make the future better for everyone.</i> Sincerely, Bill Clinton

මේ අමෙරිකාවේ අර්කන්සාස් නැමැති ප්‍රාන්තයේ ලිට්ල් රොක් නගරයෙන් සැතපුම් හැටක් පමණ ඔබ්බෙහි පිහිටි චින්ට්‍රොස් රොකලේර් ආයතනයේ සම්මන්ත්‍රණ මධ්‍යස්ථානයයි. මෙහි අප ර්යේ රාත්‍රියේ පැමිණියේ මෙමිෆිස් නැමැති කුඩා නගරයේ (ජනගහනය 1427) දිවා ආහාරය ගෙන, පැය කිහිපයක් ගත කිරීමෙන් පසුවය. එය කළු ජාතිකයන්ගේ නගරයකි. නගරාධිපතිවරයා වයසින් මුහුකුරා ගිය ඉතා ඥානවන්ත කළු ජාතිකයෙකි. මෙහි පෙනෙන්නේ අමෙරිකාවේ අතින් පැත්තයි. සාමාන්‍ය දළ ජාතික ආදායමෙන් පහෙන් පංගුවට වඩා ඔවුන්ට නොලැබේ. නගරාධිපතිවරයාගේ නායකත්වයෙන් සමාජ සාධාරණත්වය සඳහා ඔවුන් ගෙන යන ජලපවාහන දියුණු කිරීමේ, නිවාස අලුත්වැඩියා කිරීමේ හා අලුතෙන් ගොඩනැගීමේ, පාලම් ඉදි කිරීමේ ව්‍යාපෘති අපට එහිදී දැක ගැනීමට හැකි විය.

ලිට්ල් රොක් නගරයේ රාත්‍රි දෙකක් මම ගත කළෙමි. මා සිටියේ ඉතා කරුණාවන්ත යුවළක් වූ ප්‍රැන්ක් සහ ජින් මෝගන් යන අයගේ ලස්සන නිවසෙහිය. තනිකර ස්වභාවික කළුගලින් නිම වූ ඒ නිවස සොබා දහමත් සමඟ ගැලපෙන විදියට සාදා තිබේ. ලිට්ල් රොක් නගරයේදී මා ඇතුළු පිරිසට වලින් පැමිණි ප්‍රජා නායකයින් 17 දෙනෙක් ද, අමෙරිකාවෙන් පැමිණි 15 දෙනෙක්ද එක් වීමු. මේ සමුළුව සංවිධානය කළ තේදන් ශ්‍රේ, ඩේනා මෙඩොස් හා මේරි කිං ද ඊට උදව් වූ චින්ට්‍රොස් ආයතනයේ සභාපති ටොම් මැක්රේ ද සමඟ මම රූපවාහිනී හා පුවත්පත් සාකච්ඡාවකට සහභාගි වීමි.

මා ලිට්ල් රොක් වෙත ආවේ බොස්ටන් නගරයේ සිටය. දිවා ආහාරය බොස්ටන් නගරයේදී ද, ඔක්ස්ෆර්ම් ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ ජෝෂෝට්, මයික් ස්කොට් ආදී පිරිස සමඟ ද රාත්‍රි ආහාරය ද ගෙන නිදා ගනිමු. රූත් මා ලෝගන් ගුවන් තොටුපළට ඇරඳුයේ, එහිදී මුණගැසුණු තේතන් ශ්‍රේට බාර දෙමිනි. තේතන් ශ්‍රේ සමඟයි, මා ඩෙල්ටා යානයකින් ඇට්ලන්ටා නගරයටත්, එහි සිට තවත් ගුවන් යානයකින් ලිට්ල් රොක් නගරයටත් පැය තුනහමාරකින් පමණ පැමිණියේ.

කළු පුළිය ඇරඹුණු හැටි

අ පථවත් වන යුගය ගැන සිතන විට, 1983 ජූලි මාසයේ 23 දා දිනය මා කල්පනා කරන්නේ අතිශයින්ම ශෝචනීය දිනයක් හැටියටය. ශ්‍රී ලංකාවේ මෙතෙක් සිදුවූ දරුණුම ජාතිවාදී අපරාධය සිදුවූයේ මේ දිනයේය. මේ දිනය බොහෝදෙනා හඳුන්වන්නේ “කළු සිකුරාදා” යනුවෙනි. එවකට රටේ පාලකයා වූයේ ජනාධිපති ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමාය.

ඒ වන විට බලයේ සිටි එක්සත් ජාතික පක්ෂයේ සමහර නායකයන්ට උවමනා කළේ, විරුද්ධ පක්ෂයේ සිටි ද්‍රවිඩ එක්සත් විමුක්ති පෙරමුණේ සියලුම මන්ත්‍රීවරුන්, ආණ්ඩු පක්ෂයට ගැනීමට බව ඒ කාලයේ මට ඇති වී තිබුණු අදහසකි. එවිට විරුද්ධ පක්ෂයේ ඉතිරි වන්නේ ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂයේ මන්ත්‍රීවරුන් කිහිපදෙනෙකු පමණය. මේ සඳහා ඔවුන් පෙළඹවීමට මනුෂ්‍ය ඝාතනවලින් තොර, එහෙත් විනාශකාරීත්වයෙන් අඩු නොවූණු දෙමළ සංහාරයක් බලයේ සිටින පක්ෂයේ සමහරුන් සංවිධානය කරන බවට යම් කසුකුසුවක් තිබුණේය. එහෙත් එය සැලැසුම් කර තිබූ දිනට - දින තුනකට පමණ පෙර මේ කෝලාහලය ආරම්භ වුණි.

22 වැනිදා ප්‍රථම වරට බිම් බෝම්බයකින් යාපනයේදී මියගිය සිංහල සොල්දාදුවන් 13 දෙනෙකුගේ මළසිරුරු කොළඹට ගෙනවුත් පොලිතීන් බැග් නවයක දමා රහස්‍යවත් කනන්නේදී භූමිදාන කිරීමට රජය විසින් කටයුතු යොදා ඇති බව ආරංචි විය. මෙය දැනගත් හෝමාගම හමුදා කඳවුරේ සොල්දාදුවන් පිරිසක්, සිවිල් ඇඳුමින් විත් එය වැළැක්වූ බවත්, ඔවුන් පසුව බොරැල්ල ප්‍රදේශයේ කලබලයක් කළ බවත්, බ්‍රහස්පතින්දා රාත්‍රියේ අපට දැන ගන්නට ලැබුණි. මම හිතන්නේ

ද්විධ එක්සත් විමුක්ති පෙරමුණේ මන්ත්‍රීවරුන් ආණ්ඩුවට එකතු නුනොත්, ඊළඟ සතියේ ඇති කිරීමට තිබූ කලබලය මේ සිද්ධිය නිසා සිකුරාදා උදේ සිටම ආරම්භ වූ බවයි.

මා හිතවත් එල්.එච්. පියසේන මහතා දෙමළ කඩ විනාශ කිරීම ආරම්භ කර තිබෙන බව මට ටෙලිෆෝනයෙන් දැනුම්දෙන විට, සිකුරාදා උදේ 5.00 ට පමණ ඇත. එවේලේම මගේ රිය පදවාගෙන මම කොළඹ ප්‍රදේශයට ගියෙමි. වෝඩ් පෙදෙසේ ජනාධිපතිතුමාගේ නිවෙසට ලංවීමට එහි සිටි සෙනඟ නිසාත්, ආරක්ෂා බලඇණි නිසාත් මට කිසිසේත් ඉඩක් නොලැබුණි. ඒ නිසා බොරැල්ල, පුංචි බොරැල්ල, මරදාන හරහා කඩ ගිනි නියන හැටි දකිමින්, ඒ පිළිබඳ කිසිම පියවරක් නොගෙන පොලීසිය සිටි ආකාරය දෙස ද සංවේගයෙන් බලමින්, කිසිවක් කරගත නොහැකිව මම නාලන්දා විද්‍යාලයට ගොඩවිමි. එවකට නාලන්දාවේ විදුහල්පතිව සිටියේ ධර්මා ගුණසිංහ මහතාය. පාසලට පැමිණ සිටි ළමයිනුත්, නේවාසිකාගාරවල ළමයිනුත් ආරක්ෂා කර ගැනීමට ගුණසිංහ මහතා පියවර ගනිමින් සිටියේය. එතැන දුරකතනයෙන් ඉතා අමාරුවෙන් ජනාධිපතිතුමා අමතන්නට සමත් වූ, මම, වහාම ඇදිරි නීතිය පනවන ලෙස එතුමාගෙන් ඉල්ලා සිටියෙමි. මෙය නොකළහොත් අපට මකා ගන්නට බැරි කැළලක් සිදුවනවා පමණක් නොව, අපේ රටේ ඉතිහාසය වෙනත් හිංසක මහකට හැරෙන බවත් අවධාරණය කළෙමි. එහෙත් එතුමා උත්තර දුන් විලාසයෙන් මට හැඟී ගියේ, ඔහු ඉක්මන් පියවරක් නොගන්නා බවයි. මගේ හිතේ තිබූ සැකය තවත් තහවුරු විය.

ඊළඟට මට කළ හැකිව තිබූ එකම දෙය මගේ දරුවන්ද, මොරටුව පැත්තට එන නාලන්දා විද්‍යාලයේ ළමයින්ද හැකි තරම් මගේ වාහනයේ පුරවාගෙන, පාර දෙපස තිබූ ගිනිකඳු මැදින් ආපසු ගෙදර ඒමයි. මෙසේ එද්දී මා දුටු සාපරාධී සිද්ධි සැබවින්ම සිදුවන්නේ දැයි මට විශ්වාස කළ නොහැකි විය. වාහන ඇතුළේ මිනිසුන් සිටියදී වාහනවලට ගිනි තබා පණ පිටින් ඔවුන් පිළිස්සීමට සැලසීම, ගැහැනු අය ගෙවල් පිටුපසට ඇදගෙන යාම, රේඩියෝ, ටෙලිවිෂන් ආදී සුබෝපහෝගී බඩු මුට්ටු කොල්ලකාගෙන යෑම ආදී වූ සිද්ධීන් මග දිගටම දුටුවෙමි. මේ අපරාධකරුවන් පැමිණියේ රජයේ සංස්ථාවල වාහනවලිනි. ඔවුන්ගේ අතේ තිබූ උයිල් වගයක් බලමින් විවිධ ගෙවල්වලට ඔවුහු ඇතුළු වී ගිනි තැබීම් හා කොල්ල කෑම් කළහ. මේ අපරාධ හොඳින් සංවිධානය කරන ලද්දක් බව එයින් මට වැටහිණි.

ගල් කිස්ස, රත්මලාන ප්‍රදේශය පසු කරන විට සමහර දේශපාලන නායකයින්ද ගිනි තැබීම, කොල්ලකෑම් ආදී කරන මිනිසුන්ට ධෛර්යය දෙන අන්දමින් අත වන වතා වාහනවල යනු දුටු විට මට ඇති වූයේ බලවත් කෝපයකි. මා ගෙදර පැත්තට උනාව

ජායාරූප: 183

රත්මලාන ගුවන් තොටුපළේ සරණාගත කඳවුර

හන්දියෙන් වාහනය හරවන විට, මගේ විමනියන් - පිළිකුලන් ඇති කරමින් මා දුටුවේ ප්‍රදේශයේ හිටපු සමහර ප්‍රජා සේවකයින් පවා කොල්ලකා ගත් බඩු, රෙදිපිළි ආදිය උස්සාගෙන දුවන ආකාරයයි.

මම වාහනය ගෙදර නවතා බයිසිකලයක් ගෙන්වා ගෙන නැවත රාවතාවත්ත හන්දියට ගොස් මේ අපරාධ කරන්න එපා. මෙහි ඵලවිපාක අපට විඳින්න වෙනවා යයි එහි නායකත්වය ගෙන කටයුතු කළ සමහර අයට පැවැසුවේ. ආර්යරත්න මහතා දෙමළින් පැත්තේ දැයි අසමින්, ඔවුන් එම අපරාධය දිගටම කරගෙන යද්දී, මම ගෙදර වුත් ඇදේ හාන්සි වී කිසිවක් කරගත නොහැකිව කඳුළු හෙළීමි.

හිටිහැටියේ කවුදෝ මගේ කාමරයට ඇතුළුවිය. ඒ, ඒ කාලයේ සර්වෝදයේ වැඩ කළ සිසිර නවරත්න මල්ලිය. සිසිර මල්ලි, ඉන්දියාව හරි මැදිහත් වී මේ අපරාධය නවත්වන්න බැරි ඇයි දැයි, යන වචනය මගේ කටින් ඉබේම පිට විය.

ටෙලිෆෝනය නාද විය. පියසෝම මේදිස් මල්ලි කොළඹ සිට කතා කරමින්, තුවාලකරුවන් සහ සරණාගතයින් රත්මලාන ගුවන් තොටුපළට ගෙනෙන බවත්, හැකියාවක් තිබේ නම් එහි ගොස් කුමක් හෝ කරන ලෙසත් ඉල්ලා සිටියේය. ඒ වන විටත් දම්සක් මන්දිරයේ ආරක්ෂාව පතා පැමිණි දෙමළ ජාතිකයන් හත්දෙනෙක් රඳවා ගෙන සිටි මම, ලීලා ජයසේකර මැතිනියත්, මගේ දුව වාරිකාත්, මගේ බිරිඳ නීතාත් තව දෙතුන් දෙනෙකුත් සමග ගිලන්රථයක් රැගෙන ප්‍රථමාධාර උපකරණ ද ගෙන රත්මලාන ගුවන් තොටුපළට ගියෙමි. දැනටමත් එතැන සිය ගණනක් දෙමළ ජාතිකයන්ගෙන් පිරි ඉතිරි තිබේ. පොලිස් මුලාදැනීන් තිදෙනෙක් එහි සිටියහ. ඔවුන් අනේ තුවක්කුවක් ද තිබෙන බව මම දුටුවෙමි.

“රාළහාමි, ඔය තුවක්කුවේ වෙඩි උණ්ඩ කීයක් තියෙනවද?”

“එකයි මහත්තයෝ.”

එවේලේම ගුවන් තොටුපළ භාර නිලධාරියා ද පළාත භාර පොලිස් සුපිරින්ටන්ඩන්ටරයා ද එතැනට පැමිණියහ. උසස් තැන්වලින් ඔවුන්ට මෙය මර්දනය කිරීමට උපදෙස් ලැබී තිබේදැයි මම විමසිමි. එසේ කිසිවක් නොමැති බව ඔව්හු මට පැවසූහ.

ජායාරූප: 184
රත්මලාන ගුවන් තොටුපළේ සරණාගත කඳවුර

මේ අතර ගුවන් තොටුපළ වටා තිබූ වැටට එහා පැත්තේ අවස්ථාවාදී දාමරික පිරිස් එකතු වනු අපි දුටුවෙමු. ශක්තියක් නැතත් ඒ පැත්තට තුවක්කු අටවාගෙන බොරු බියක් හෝ ඇති කොට, මේ මිනිසුන් ආරක්ෂා කර දෙන ලෙස එම නිලධාරීන්ගෙන් මම ඉල්ලා සිටියෙමි. ඔවුහු එයට අවනත වූහ.

ලීලා ජයසේකර මැතිනිය, නීතා ,වාරිකා සහ සෙසු ස්වේච්ඡා සේවකයන් එහි නවතා මා ගල්කිස්ස, රත්මලාන ප්‍රදේශයේ කඩවලට ගොස් බැගෑපත් වී සමහර විට මුදලාලිලාගෙන් බැනුම් ද අසා ආහාරපාන එකතු කරගෙන ගොස්, මෙම සරණාගතයින්ට හැකි ප්‍රමාණයෙන් ඒවා බෙදා දුනිමු. අප කුඩා ගුවන්යානා පසෙකට තල්ලු කොට පිළියෙල කර දුන් ඉඩකඩවල සමහර ද්‍රවිඩ පවුල් වෙනත් දෙමළ

ජායාරූප: 185
රත්මලාන ගුවන් තොටුපළේ සරණාගත කඳවුර

අය සමඟ සිටීමට අකමැති වූහ. ඔව්හු තමන්ගේ රිය ඇතුළේම සිටියහ. ඒ ගැන විපරම් කළ මට දැන ගන්නට ලැබුණේ ඔවුන් එතැනටද කුලහේදය ගෙනවුත් තිබූ බවයි. “නුඹලාට මෙවැනි ජීවිතයත් මරණයත්

අතර අවස්ථාවකදීවත් ඔය පුහු කුලහේද අත් හැරීමට නොහැකි දැයි?” කියා මම ඔවුන්ට බැණ වැදිමි.

සවස තුන හතර වනවිට ගුවන් තොටුපළ පුරාම සිය ගණන් සරණාගතයින්ගෙන් පිරී ගියේය. මේ වනවිට අපේ ස්වේච්ඡා සේවකයන්ද සැහෙන පිරිසක් එතැනට කැඳවීමට අපි සමත් වීමු. මේ අවස්ථාවේදී ලලිත් ඇතුලත්වූදලි ඇමතිතුමා එතැනට පැමිණියේය. වරායෙන්වත් මේ අයට ආහාර සැපයීමට පිළිවෙලක් යොදන ලෙස මම එතුමාගෙන් ඉල්ලා සිටියෙමි. ඔහු ඒ අවස්ථාවේදී මට පොරොන්දු වූ ආකාරයෙන්ම, සරණාගතයින්ට ආහාර එවීමට සැලැස්වීය. අපි ඒවා බෙදා දුනිමු. මෙතැනට සුනේත්‍රා රණසිංහ මැතිනිය ද පැමිණි බව මට මතකය.

ජායාරූප: 186
නව හැවිරිදි සඳීවා දියණිය

මේ අතර ගුවන් තොටුපළට අපේ රථයක් ගෙන ආ රියදුරෙක්, එම රථය ද දමා, යතුර ද රැගෙන පැන යෑම අපට මුහුණ දෙන්නට වූ ඇඟැද්දියකි. දින කිහිපයකට පසු ඔහු අප මූලස්ථානයට පැමිණි වහාම තනතුරින් ඉවත් කළෙමි.

කොළඹට කොටි ගහනවා යැයි බොරු ආරංචියක් පැතිර ගියෙන් පාර දෙපැත්තෙන්ම වාහන මොරටුව පැත්තට පේමන්ටි උඩින් පවා ඇදෙන්නට විය. මෙම කලබලයට අසුවූ මගේ දියණිය චාරිකා සහ පිරිස බේරුනේ ඉතා අමාරුවෙනි. මම නැවත මගේ නිවසට පැමිණියෙමි. මා නැති අතර වුණු සිද්ධියක් මුරකරුගෙන් දැනගනිමි.

අපේ නිවස ඉදිරියෙන් ගමන් කළ තරුණ පිරිසක් ගේට්ටුව ළඟ නැවතී, මේක ඇතුළේ දෙමළ හංගාගෙන ඉන්නවාදැ යි මගේ දෙවැනි දියණිය සඳීවාගෙන් අසා තිබේ. නව හැවිරිදි ඇය තවත් ළමයින් කිහිපදෙනෙක් සමග ඒ අවස්ථාවේදී සෙල්ලම් කරමින් සිට ඇත. එය එතරම් ගණන් නොගත් ඇය, දෙමළ අයියලා සහ අක්කලා ඇතුළේ ඉන්නා බවත්, ඔවුන් කිසිවෙකුට හිරිහැරයක් කිරීමට පැමිණියහොත් අපව මරා මිස, ඔවුන්ට හිරිහැර කිරීමට ඉඩ නොදෙන ලෙස තාත්තා උපදෙස් දී තිබෙන බවත් කියා තිබේ. පුදුමයට පත් මේ පිරිස සර්වෝදය මූලස්ථානයට ඇතුළු නොවී, අපේ ගේට්ටුව පසු කොට වෙනත් ගොදුරු සොයා ගොස් තිබේ. කිසිසේත් දාමරිකයන්ට බය නොවන තැනැත්තන්ට දාමරිකයන් වසඟ වන බවට මෙය හොඳ සිද්ධියකි.

ආචාර්ය වික්‍රම වීරසූරිය මහතා සහ බ්‍රැඩ්මන් වීරකෝන් මහතාගෙන් මට දුරකතන පණිවුඩ ලැබුණි. රජය විසින් සරණාගතයින්

සඳහා කොමිෂන් ජනරාල් වරයෙක් පත්කර තිබෙන බවත්, ඒ බ්‍රැඩ්මන් විරකෝන් මහතා බවත් පවසා, ඔවුන් දැනට සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක බාලිකා විද්‍යාලය, රාජකීය විද්‍යාලය, තර්ස්ටන් විද්‍යාලය ආදී තැන්වල පිහිටුවා ඇති සරණාගත කඳවුරුවලට උදව් වන ලෙස දැන්වීය. මේ හැම කඳවුරකටම ශාන්ති සේනා කණ්ඩායම් යැවූ මම එම සෑම කඳවුරක්ම බැලීමට ගියෙමි.

සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක බාලිකා විද්‍යාලයේ අනාථ කඳවුර බැලීමට ගිය මට පුදුම අත්දැකීමක් ලැබුණි. එනම් රත්මලාන කඳවුරේ අතරමං වී සිටි තරුණයෙක්, දත්ත වෛද්‍යවරයෙක් වූ ඔහුගේ බිරිඳ කෙසේ හෝ සොයා දෙන ලෙස මගෙන් ඉල්ලා තිබුණි. මේ තැනැත්තිය මේ කඳවුරේදී මට හමුවිය. මගේ කාරෙකේ ඉදිරිපස අසුනේ ඇය වාඩි කරවා, ඇගේ නාසයේ තිබෙන තෝඩුව ගලවන ලෙස මම ඉල්ලා සිටියෙමි. ඇය කෙතරම් මහත්සි ගත්තත් එය ගලවා ගැනීම අපහසු විය. මගේ අතේ තිබූ ලේන්සුව ඇයට දී එය වැසෙන සේ මුහුණ වසාගෙන, සාමාන්‍ය කෙනෙක් වගේ නොබියව සිටින ලෙස මම ඇයට අණ කළෙමි. ඇයත් සමග මම වාහනය සෙතහ අතරින් පදවාගෙන සන්ධ්‍යා භාගයේ රත්මලාන ගුවන් තොටුපළ කඳවුරට ඇය රැගෙන ආවෙමි. කිහිප තැනකදී “මේ අපේ ආර්යරත්න මහතා - යන්න දෙන්න” යැයි, කළහ මෙහෙයවූ අය කැගුසු නිසා, ඒ කාන්තාවගේ ජීවිතය බේරා දීමට මට හැකි විය. රත්මලාන කඳවුරේ සිටි ඇයගේ සැමියාට ඇය භාරදුන් මම, පසුදින ගුවන් යානයකින් යාපනයට යෑමටද ඔවුන්ට උදව් කළෙමි.

මේ දෙමළ යුවළ අද වනතුරු මගේ ජීවිතය නොතකා ඔවුන්ට කළ උදව්ව ගැන මතක් කිරීමක් කළේ නැත. ජාතිභේදයත්, දේශපාලන භේදයත්, මිනිස් ගුණදහම් විනාශ කරන පුදුම හලාහල විෂකි.

සිංහල බෞද්ධයනි, මේ ඔබේ ශ්‍රේෂ්ඨ සේවය ජාතියට අවශ්‍ය මොහොතයි

මේ ලිපිය ලිවීමට මට ඉඩක් ලැබුණේ පුරා සතියක් නිස්සේ දිවා රැ
දෙකේ සිතත් කයත් දැඩි වෙහෙසකට භාජනය කිරීමෙන් පසුවයි.
එසේ වෙහෙසුණේ දුකට පත් බියට පත්, සොවට පත් 8000 කට අධික
අත දරුවන්, ළමයින්, ගැබ්නියන්, වෙනත් ගැහැනු පිරිමි සහ
වයෝවෘද්ධයන් ඇතුළු අනාථයින් අතරට ගොස් සිංහලයෙක්
බෞද්ධයෙක් හැටියට මගේ යුතුකම මේ ජාතික බේදවාචිය අවස්ථාවේ
ඉටු කිරීමට යැමෙනි.

උත්තම පුරුෂයන් හෙවත් මම යන වචනය මධ්‍යගත කොට
මේ ලිපිය ලිවීමට මා අදහස් කළේ එහි වගකීම වෙන අයකුට නො
පවරා, මා වෙනම පවරා ගැනීමේ අදහසිනි.

මම සිංහල බෞද්ධ පරම්පරාවකට අයත් නෙතෙක් වෙමි. මා
දන්නා හැටියට මට කිසිදු අසිංහල - අබෞද්ධ ලේ නැදෑයෙක් නැත.
රැක ගන්නට තරම් පෞද්ගලික ධනයක් හෝ දේපලක් නැත.
දේශපාලනමය හෝ නිල වශයෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීමට බලතල
හෝ තනතුරක් ද නැත. එහෙත් මිනිසා විසින් ම ඇති කරන
දේශපාලනික විපතකදී වේවා, ස්වභාවික හේතූන් නිසා ඇති වන
විපතකදී හෝ වේවා ඉදිරිපත් වී තම ශක්ති ප්‍රමාණයෙන් ආරක්ෂා
කර ගත යුතු මුදලින් මිල කළ නොහැකි යමක් තිබේ. එනම්, අවුරුදු
2500 කට අධික කාලයක් නිස්සේ අපේ මුතුන් මිත්තන් විසින් ආරක්ෂා
කරගෙන ආ සිංහල බෞද්ධ සාරධර්ම පද්ධතියයි. අපේ ජාතියට
ගෞරවයක් ලැබුණු චිත්තන සහ වර්ගාධර්ම පරම්පරාවයි. සිංහල
බෞද්ධයකුට කළ හැකි ලොකුම සේවය ජීවිතය පරදුවට තබා මේවා
ආරක්ෂා කිරීමයි.

පරංගි යුගයේ ආගමික පිස්සන් විසින් වත් නොකළ අන්දමේ දරුණු මනුෂ්‍ය ඝාතන - සහාසික අපරාධ පසුගිය සතියේ අප ඇස් ඉදිරිපිට සිදුවිය. අහිංසකයෙක් වයර් තුනක් ඇතුළට බස්සවා, තැනක පණ පිටින් ගිනි තබන මැරවර පිරිසකි. තවත් තැනක වාහනයක ගමන් කරන අහිංසක මිනිසුන් වාහනය පිටින්ම පුළුස්සන තවත් දාමරක පිරිසකි. තවත් තැනක කඩු කිනිසිවලින් ගැබ්නි මවකට, අසරණ මහල්ලෙකුට, වැඳ වැඳ ජීවිත දානය ඉල්ලන මිනිසකුට පහර දී මරා දමා, ගිනි තබන තවත් තරුණ මිනීමරුවන් පෙළකි. වචනයට තැගිය නොහැකි තරම් වෙනත් කිසිදු රටක අසන්නට නොලැබෙන මෙවැනි සිය ගණන් අපරාධවලින් පළමුව පරලෝ සැපත් වූයේ මේ ඉහත සඳහන් කළ අපේ සාර්ධර්මයන්ය. ධර්ම නීතියත්, යුද්ධ නීතියත් හොඳින් හඳුනාගෙන, සිංහල ජාතියත් - බුද්ධ ශාසනයත් රැක දුන්, අද අප අතර තැනි විරෝධාර මහා පුරුෂයෝ කෙසේ නම් ඔවුන්ගේ සොහොන්වල සිට වත්මන් පරම්පරාව දෙස බලන්න?

එක් එක් අයගේ ලාභ අපේක්ෂාවන් මතින් තවත් අයට මේ වූ සාහසික අපරාධ පිළිබඳ වරද පැටවීම කාටත් කළ හැකි පහසු දෙයකි. මගේ අදහස මේ වරද පොදුවේ සියලුම වැඩිහිටි පුරවැසි ජනතාව විසින් භාරගත යුතු බවය. එමෙන්ම අවුරුදු දහසක් ඇතුළතදීවත් මේ සිදුවුණු සාරධර්ම විනාශය සහ ජාතික කැළල මකා ගැනීමට නම්, මේ තීරණාත්මක අවස්ථාවේදී අවංකව යෝනියෝ මනසිකාරයෙන් අපි එකිනෙකාගේ සිත් සතන් දෙස අපිම බැලිය යුතු වෙමු.

පටු දේශපාලනික, ගෝත්‍රික, ආගමික, ආර්ථික වාසි ප්‍රයෝජන තකා අප කෙතෙක් දුරට සිංහල බෞද්ධයාගේ පාරම්පරික වස්තුව වූ මනුෂ්‍යත්වය ගුණ කරුණාව, සත්‍ය ගරුක බව, යුක්ති සහගත බව, විනාශ කිරීමට හවුල් වූවෝ වෙමිද? බියගුළුකම නිසා ආත්මාර්ථ කාමිකම නිසා, වරද දුටු විට, එයට විරුද්ධ නොවී බොහෝ විට වංකව එයට පක්ෂපාතී වීම නිසා ජාතික සාරධර්ම විනාශයට හවුල් වූවෝ වෙමිද? 'ධම්මො භවෙ රක්ඛති ධම්ම වාරි' යන බුදුවදන අනුව දහමේ හැසිරී ආරක්ෂාව ලබනු වෙනුවට ධනයට හෝ බලවතකුට මුඛා වී දුබලයිතට හිංසා පීඩා කොට අල්ලසට, දූෂණයට, වංචාවට යට වී කෙතෙක් දුරට අපි අයුක්තිය රජ කරන සමාජයක් ගොඩනැංවීමට හවුල්කරුවෝ වූ වෙමිද? සිංහලයාගේ සමගිය වෙනුවට පක්ෂ බදාගෙන, සිංහල ජාතිය දෙකඩ, තුන් කඩ - හතර කඩ කිරීමට අපි කෙතෙක් දුරට හවුල්කරුවෝ වූ වෙමිද? මේ බේදවාචකය අස්සේ මේ සිතුවිලි

මේ අවස්ථාවේදීම පහළ වූයේ නැත්නම්, සිංහල ජාතියෙන් බුද්ධ ශාසනයෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීමට දෙයක් ඉතිරි වන්නේ නැත.

මේ රට දෙකට කැඩීමට එක්තරා උගත්, ධනවත්, බලවත් ද්‍රවිඩ පිරිසක් පසුගිය අවුරුදු 28 ඇතුළත දී ක්‍රියාත්මක වූ බව අපි කවුරුත් දනිමු. 1931 දී මේ රටට සර්වජන ඡන්දය ලැබුණු අවස්ථාවේදී විශේෂයෙන් බෞද්ධ-හින්දු සාරධර්ම තුවිලි කොට සලකා, විදේශීයතාව ගැති කම් කළ වරප්‍රසාද ලත් පිරිස් එයට විරුද්ධ වූ බව මෑත ඉතිහාසය දන්නා අපි මතක් කළ යුතු වෙමු. ඒ අවස්ථාවේදී සිටම එකම ආරාම කෝවිලවල්වල එකට ආගම ඇදහූ, ඒ තුළින් එතෙක් සිංහල-දෙමළ සමගියක් පවත්වා ගෙන ආ පිරිස් ජාතික වශයෙන් බෙදීමට සමහරුන් හිතා මතා කටයුතු කළ අන්දම මතකයට තහා ගත යුතු වෙමු. මොව්හු පොදු ජනතාවගේ අයිතිවාසිකම් යටපත් කොට බහුජනතාව අභිබවා සුළු ජනතාවට තිබුණු අයිතිවාසිකම් තවදුරටත් වැඩි කරදීමේ මුඛාවෙන් වරප්‍රසාද රැක ගැනීමට ජාතික වශයෙනුත්, ජාත්‍යන්තර වශයෙනුත් කටයුතු කළහ. 1940 ගණන්වලදී පනහට පනහේ හඬත්, ඊට පසු පෙඬරල් හඬත්, ඊටත් පසුව වෙනම ම රාජ්‍යයකුත් ඉල්ලමින් දේශීය විදේශීය ජාති විරෝධීන් විසින් ව්‍යාපාරයක් ගෙන ගිය බව අපි දනිමු. මෙය උග්‍රතම අවස්ථාවට පත් වූයේ පාර්ලිමේන්තුව ඇතුළේ වරප්‍රසාද ප්‍රයෝජනයට ගනිමින්, ඉන් බාහිරව ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජ පරිසරය ප්‍රයෝජනයට ගනිමින්, මොවුන් ක්‍රියා කිරීමෙන් ය. මෙහි අවසාන ජවතිකාව පසුගිය අවුරුදු කිහිපය තුළ මතු වී දියුණු වූ ද්‍රවිඩ ත්‍රස්තවාදයයි.

මේ උග්‍ර ලෝක සිංහලයන්ට මෙන්ම, බුද්ධිමත් ද්‍රවිඩයන්ටත් කරුණු කියා දී, මේ බේදවාචකය වැළැක්වීමට අපිදු නොගත් තැනක් නැත. එහෙත් ඒ සියල්ල අසාර්ථක වී, අපේ ආරක්ෂක හමුදාවල වටිනා තරුණ ජීවිත අමු අමුවේ මරා දැමීමට තරම් ජාති විරෝධී බලවේග බලවත් වූ අතර කොළලකරුවන්ටත්, දාමරිකයන්ටත්, පවු දේශපාලනවාදීන්ටත් මේ රටේ විනාශය සම්පූර්ණ කිරීමේ හවුල්කාරයන් වීමට කාගේ කාගේත් මෝඩකම් වලින් මග පෑදී මහා විනාශයක් වී හමාරය.

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍යයේ ඒකීය භාවය ආරක්ෂා කර දීම ජනාධිපතිතුමා ප්‍රධාන රජයට භාර දී, කොටි මෙල්ල කිරීම ආරක්ෂා හමුදාවතට භාර දී, ජාතියේ සාරධර්ම අධිතලමේ සිටම නැවත ගොඩනැඟීමේ භාරදුර කාර්යය සිංහල බෞද්ධයන් විසින් භාර ගත යුතුය. ඔවුන්ගේ

නායකත්වය යටතේ දෙමළ, හින්දු ජනතාවද - සෙසු මුස්ලිම් ක්‍රිස්තියානි ජනතාව ද සහාය කර ගැනීම මිලහට කළ යුත්තකි.

මේ උදාර ජාතික පරමාර්ථය ඉෂ්ට කර ගැනීමට ආරම්භයක් කිරීමට මීට වඩා හොඳ අවස්ථාවක් නැත. මෙය දැන් නොකළහොත්, අවුරුදු දහස් ගණනකටවත් නැවත මේ ජාති දෙක එක් තැන් කිරීමට හැකියාවක් ලැබේ දැයි මට මේ සැක සහිතය.

සදාදරණීය සිංහල බෞද්ධයනි, දහස් ගණනක් ලේ කැටි බිළින්දෝ අද අනාථ කඳවුරුවල නිරිසනුන්ටත් වඩා අන්ත තත්වයකින් පසුවෙති. දෙමාපියන් අහිමි වූ දරුවෝ, භාර්යාවන් අහිමි වූ සැමියෝ, ඇඳ සිටි වස්ත්‍රය හැර වෙන කිසිවක් නොමැති කාන්තාවෝ, බියෙන් සැලී සැලී උන් හිටි තැන් අහිමිව සිටින දහස් ගණන් අසරණයෝ අනාථ කඳවුරුවල සිටිති. ඔබට හැකි අන්දමින් මොවුනට අභයදානය දී මොවුන් තුළින් බිය ඉවත් කොට, භාමන ඉවත් කොට, හවිහරණයක් ලබා දී සිංහලයා සතු මිනිස් ගුණය පෙන්වන්න. 8000 කට අධික අනාථයින් සමග මම දින පහක් ගත කළෙමි. මොවුන්ගෙන් 40% කට උතුරේ හෝ නැගෙනහිරේ හෝ කිසිම ගේදොරක් නැදැයෙක් නැත. ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර කුට ව්‍යාපාරයක අධිම ක්‍රියාදාමයක ප්‍රතිඵල විඳින මේ මිනිසුන්ගෙන් සියයට එක් අයෙක්වත් මේවාට වගකිව යුතු නැත. විශේෂයෙන් ලේකැටි බිළිඳුන්, හයක් හතරක් නොතේරෙන දරුවන් මේ කෲර වඳ හිංසාවලට භාජනය වන විට දරුවන් ඇති අප මිනිසුන් හැටියට කෙසේ බලා සිටිමුද? අපේ සාරධර්ම නැවත මුල සිටම ගොඩනැංවීමට ආරම්භ කළ හැක්කේ මෙන්න මේ සේවය තුළිනි. එය අප සිදු නොකළහොත් ඔය තත්වය වෙනත් මුහුණුවරකින් අද ආරක්ෂිතව සිටින සෙසු ජනතාව ඇතුළටත් වැඩිකල් නොගොස් ම පොදුවේ ළඟා වනු ඇත. සිංහල බෞද්ධයනි, මේ ඔබේ ශ්‍රේෂ්ඨ සේවය ජාතියට අවශ්‍ය අවස්ථාවයි.

දුකට පත් අය දුකින් මිඳෙන්නවා! බියට පත් අය බියෙන් මිඳෙන්නවා සොවට පත් අය සොවින් මිඳෙන්නවා! සියලු සත්වයෝ නිදුක් වෙන්නවා

සර්වෝදය සභාපති,
ආචාර්ය ඒ.ටී. ආරියරත්න

සාම පාලම හැඳීමට යාපනයට ගියෙමි

හැ වි මගින් සියලුම සරණාගතයින් යාපනයට යැවීමට ඊළඟ දවස් දෙක තුනේදී රජය විසින් පියවර ගෙන තිබුණේය. ඊළඟට මට උවමනා කළේ යාපනයට ගොස් කෙසේ හෝ යම් මිත්‍රශීලී ක්‍රියාවක් කිරීමටය. සාමකාමීව මෙම ප්‍රශ්නය විසඳීමට තිබූ එකම ඉඩ ඇඳිරි නීතිය හිතාමතාම උදේ වරුවේ නොපැනවීමත්, එදා සවස් වනතුරු එය කල් දැමීමත් නිසා සඳහටම නැති වූ බව මට කල්පනා විය. එහෙත් ලංකාව පුරාලේ ගංගාවක් ගලා යෑම වැළැක්වීමට තවදුරටත් ගත හැකි සෑම පියවරක්ම ගැනීම මගේ අධීෂ්ඨානය විය. මේ අනුව යාපනයට යෑමට මම තීරණය කළෙමි.

යාපනයට යෑමේ මගේ අදහස වික්‍රමවීරපුරිය මහතාට පැවැසුවත්, ඔහු එය විනිවිදවත් හැටියට සිතා ගණන් ගත්තේ නැත.

ජාතිභේද කෝලාහලය ආරම්භ වී දින හයකට පසු අපේ ඡායාරූප ශිල්පී පෙම්සිරි ද සිල්වා මල්ලී ද සමඟ මම ම ජීප්පිය එළවාගෙන යාපනය බලා පිටත් වීමි. අනුරාධපුරයේදී හර්ෂ කුමාර නවරත්න මහතා ද එකතු විය. මේ වන විට අපේ නෙළුම්කුලම ගොවිපළේ සේවය කළ සභාපති මල්ලී ඇතුළු දෙමළ මල්ලිලා ආරක්ෂාව පතා, වචනියාවට ගොස්, වචනියාවේ සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානයේ කදිරමලේ මල්ලී සමඟ සිටියහ. ඔවුහුද මා සමඟ යාපනයට යෑමට එක්වූහ.

මේ දවස වනවිට වචනියාවට ඇතුළුවන නගර මායිමෙන් එනම්, සර්වෝදය මධ්‍යස්ථානය පිහිටි මුතුමුරුප්පුවෙන් මෙහාට දෙමළ කතා කරන කිසිම කෙනෙක් නොපැමිණිය හ. එමෙන්ම මැදවච්චියෙන් එහාට කිසිම සිංහලයෙක් ගියේ නැත. තත්වය තවත් බරපතල වී තිබුණේ

ජායාරූප: 187 යාපනයේ නගර සභාවේ නගරාධිපති ප්‍රධාන මන්ත්‍රීවරු මා පිළිගත් අවස්ථාව.

දොස්තර රාජසුන්දරම් මහතා සහ කුටිට්මනි මහතා ඇතුළු රිමාන්ඩ් භාරයේ සිටි ද්‍රවිඩ පිරිසක් වැලිකඩ හිරගෙදර දී ඝාතනය කිරීමේ සිද්ධියයි. මේ ප්‍රදේශයේම මේ පිළිබඳ දැඩි වෛරයක් හා අනුකම්පාවක් ඇති වී තිබේ. ප්ලොට් සංවිධානයේ රහසිගත වැඩ පිළිවෙලේ එවකට මූලස්ථානය වූයේත් වච්චියාවයි. මේ සියල්ල ගැන සිතන විට, ඒ අප ගිය ගමන ඓතිහාසික ගමනකි.

අපට අතරමගදී මුණගැසුණේ හමුදා වාහනත්, උතුරේ සිට දකුණු බලා එන සිංහලයනුත්ය. දකුණේ සිට උතුර බලා යන එකම සිංහල පිරිස අපි විමු. බොහෝ මුරපලවලදී හඳුනාගත් හමුදාවල සහෝදරවරුන් කියා සිටියේ, මේ පිස්සු ගමන නොයන ලෙසය. එවකට වච්චියාව - කිලිනොච්චි භාරව සිටි කපිතාන්වරයකු වූ ඩෙන්සිල් කොබ්බෑකඩුව මහතා ද ඒ අතර විය. එහෙත් කිසිදු අවවාදයක් නොතකා, මිනිස් ඝාතන වැළැක්වීම, සිවිල් යුද්ධයක් ඇති නොවීම, රට දෙකඩ නොවීමට ගත හැකි හැම පියවරක් ගැනීම වැනි ධාර්මික අරමුණු පමණක් හිතේ තබාගෙන, දිවා කාලයේදීම අපි යාපනයට ළඟා විමු. අනුරාධපුරයෙන් එහා දිගටම මම ම රිය පැදවීම්. ඊට හේතුව කිසිදු අන්දමක අවහිරයක් නොවන බවට ධර්මය කෙරෙහි මා තුළ තිබූ විශ්වාසයයි.

මුලින්ම අප ඇතුළු වූයේ යාපනයේ කච්චේරියටයි. එවකට දිසාපතිව සිටියේ ආචාර්ය දේවනේසන් තේසසියා මහතාය. ඔහුගේ මුහුණේ එතරම් ප්‍රියජනක භාවය නොතිබුණත්, ඔහු මා පිළිගත්තේ සුහදශීලීවය. ඔහුගේ ටෙලිෆෝනයෙන් එවකට යාපනයේ මන්ත්‍රීව සිටි යෝගේෂ්වරම් මහතාට කතා කළෙමි. අප ජීප් රථයෙන්ම යාපනයට

පැමිණි බව ඔහුට විශ්වාස කිරීමට අමාරු කරුණක් විය. වහාම පැමිණෙන ලෙස ඉල්ලීම්. ඔහු කියා සිටියේ ඉන්දියාවේ පුවත්පත් වාර්තාකරුවෙක් පැමිණ සිටින බවත්, ඔහු සමඟ කතා කරන බවත්ය. මා කියා සිටියේ මේ අවස්ථාවේදී වැදගත් වන්නේ ඉන්දීය වාර්තාකරු නොව, සිදුවුණු විනාශවලට වඩා භයානක විනාශයක් ඉදිරියට එන නිසා අප එකතු වී කුමක් හෝ කළයුතු බවයි. ඒ වෙලාවේ ඔහු ප්‍රකාශ කළේ උතුරත් - දකුණත් අතර තිබෙන පාලම දැන් විනාශ වී ඇති නිසා කිසිසේත් එය ගොඩනැගිය නොහැකි බවයි. ටෙලිෆෝනයෙන්ම මම ඔහුට කියා සිටියේ පාලම ඇතත් නැතත්, මා මෙහි පැමිණ ඇති නිසා කෙසේ හෝ කවිචේරියට එන ලෙසයි. අකමැත්තෙන් වුවත් ඔහු මා හමුවීමට ඒමට කැමති විය.

එවකට යාපනයේ විශ්ව විද්‍යාලයේ උප කුලපතිව සිටි මහාචාර්ය සිවනම්බි ද එහි සිටියේය. ඒ වන විට සහන සහ පුනරුත්ථාපන සේවා සංවිධානය නමින් සංවිධානයක් ඔහුගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පිහිටුවා තිබුණේය. වාර්ගික පදනමක් යටතේ යාපනයේ බිහිවුණු ප්‍රථම රාජ්‍ය නොවන ආයතනය වූයේ මෙයයි. ආයුධ සන්නද්ධ තරුණයන්ගේ ද සහාය ඔවුන්ට ඒ වන විට ලැබී තිබුණ බව දැන ගනිමි.

කවිචේරියේ සිට මමත්, නේසයිසා මහතාත්, යෝගේෂ්වරම් මහතාත් මගේම වාහනයෙන් කන්කසන්තුරේ බලා යෑමට පිටත් වීමු. මම වාහනය පදවාගෙන යන අතර, දේවනේසන් නේසයිසා මහතා ඉදිරිපස අසුනේද, යෝගේෂ්වරම් මහතා ඇතුළු අන් අය මැද අසුනේ ද සිටියහ. පුංඤ්චිවි සිට පැමිණ තිරුනාවුකරුසු මල්ලී ද අප හා එක්විය.

ජායාරූප: 188 වමේ සිට : යාපනයේ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී
යෝගේෂ්වරම් තිරුනාවුකරුසු මහත්වරු හා නගරාධිපතිතුමා

අප මුලින්ම ගියේ සරණාගතයින් රැගෙන නැව පැමිණෙන කන්කසන්තුරේටයි. මුලින් ගිය අපි පසුව කදිරේෂන් කෝවිල ළඟ පිහිටි පාසලට ගියෙමු. අප වාහනයෙන් බසින විට සරණාගතයින් සිටි ශාලාවක ඉදිරිපස කාමරය ඉදිරියේ දුටු එක්සත් විමුක්ති පෙරමුණේ නායක අමර්තලිංගම් මහතා සහ එහි සභාපති සිවසිතම්බරම් මහතා, මන්ත්‍රීවරුන් වන නවරත්නම් සහ රත්නම් මහත්වරු ඇතුළු තවත් පිරිසක් සිටියහ. ඔව්හු මා එන බව දුටු මුත් එතරම් ගණන් නොගෙන අහක බලා ගත්හ. එවේලේම මා දුටු තරුණ පිරිසක් මා දෙසට දුවගෙන ආහ. මා වටකර ගත් ඔවුහු සටහන් පොත්, කොළකැලි ආදිය මා අතට දී මගේ අත්සන ඉල්ලීමට පටන් ගත්හ. ඇත්ත වශයෙන්ම මා බලාපොරොත්තු වූයේ එවැනි දෙයක් නොවේ. මා හිතුවේ සිංහලයන් විසින් කරන ලද අපරාධවලට ඔවුන් මගෙන් පළිගන්න දුවගෙන එන බවයි.

මේ තරුණයන් විසින් මා පිළිගත් සාදරණීය විලාශය දුටු අමර්තලිංගම් මහතා සහ සිවසිතම්බරම් මහතා, මා ළඟට අවුත් කතාබහ කිරීමට පටන් ගත්හ. සභාපති සිවසිතම්බරම් මහතා වැඩියෙන් කතා කළේ එලිබැන්ක් පාරේ තිබුණු ඔහුගේ නිවස සම්පූර්ණයෙන් විනාශ කිරීම ගැනයි. අමර්තලිංගම් මහතා කීවේ ඊළාමයෙන් තොර විසඳුමක් නැති බවත්, ඒ නිසා මගේ ගමනින් වැඩක් නැති බවත්ය. මින් ඉදිරියට සිංහලයින් සමඟ අපට එකම රටක ජීවත් විය නොහැකි බව ඔහු තරයේම ප්‍රකාශ කළේය. මට කිව හැකිව තිබුණේ මෙවැනි සිද්ධීන් නිසා හදිසි තීරණවලට බැසීම, අනාගතයේදී නොනවතින ලේ ගංගාවක් ගැලීමට මාර්ගය විවෘත කිරීමක් බවයි. ඒ නිසා මේ සිද්ධිය දෙස උපේක්ෂාවෙන් බලා, ඉවසීමෙන් ක්‍රියා කළ යුතු බව කීම හැර මට වෙන කිව යුත්තක් තිබුණේ නැත.

තිරුනාවුකරුසු මල්ලිගේ යෝජනාවක් අනුව, අපි ආපසු ආවේ වඩුකෝට්ටේ හරහායි. ජැෆ්නා කොලීජිය අසල පිහිටා තිබූ බිෂොප් නිවෙසට අපි ගොඩවීමු. බිෂොප් අම්බලවාතර්ගේ හැසිරීම දුටු මට ඇති වූයේ කම්පනයක් මෙන්ම කලකිරීමකි. ඔහු පළමුවෙන්ම ඇසුවේ අපි සිංහල ද - දෙමළ ද කියාය. එක් එක්කෙනා හඳුන්වා දෙන විට සිංහල මෙන්ම, දෙමළ අයද අප කණ්ඩායමේ සිටිනා බව ඔහු දැන ගත්තේය. දෙමළ අය දෙසට හැරුණු ඔහු, සිංහලයින් සමඟ තමුසෙලා මොනවා කරනවාද? මොවුන්ට ආපසු යන්ට කියනු. බිම ඉරක් ඇන්ද ඔහු සියල්ල ඉවරයි. අපි මේ ඉරෙන් මෙහා. නුඹලා එහා. රටවල් දෙකක අපි

ජිවත්වෙමුයි - සැරෙන් - තරහෙන් පිපිරෙමින් කීවේය. අපි තවම නැගිටගෙන ම සිටි අතර, ඔහු අපිට වාඩි වෙන්නටවත් ඇඳයුම් කළේ නැත. හැකි තරම් ඉවසූ මා ආගමික නායකයෙක් හැටියට නැවත මේ පාලම හදන්න එකමුතු වන ලෙස ඔහුට ආයාචනා කළ මුත්, එයින් වැඩක් නොවීය. අපි ඔහුට ආයුබෝවන් කියා පිටත් වීමු.

අපි ආපසු එන විට වව්නියාවේ දොස්තර රාජසුන්දරම් මහතාගේ ගෙදරට ගොඩවීමු. මම ඔහු අවුරුදු ගණනක සිට හඳුනාගෙන සිටි අයෙකි. ඔහුගේ බිරිඳ වෛද්‍ය ශාන්ති, දරුවන්, සොහොයුරන් ආදී පිරිසක් එහි සිටියහ. ජලොචි නායක උමා මහේෂ්වරන් ද වචනයක්වත් කතා නොකොට එහි සිටියේය. අපේ සාතිශය සංවේගය පළ කළ මා ඇයටත් දරුවන්ටත් කළ හැකි ඕනෑම සේවයක් කිරීමට ඉදිරිපත් වීමි. ඔවුන්ට ඉන්දියාවට යෑමට නොවිඛි ආයතනයේ ජෙජ් ටියුනිස් මහතාගේ සහයෝගය ලබාදෙන ලෙස ඉල්ලුයෙන්, එය කිරීමට මම එකඟ වීමි.

ජාතිවාදී හා ආගමික ගැටුම් අවසන් කළහැකි මග

(ක) පනයේ සිට ආපසු පැමිණි වහාම, පහත සඳහන් යෝජනාව රටේ නායකයින්ට යවා ජාතික සමුළුවක් කැඳවීමට පියවර ගනිමි. ජාතිවාදී ගැටුම් පිළිබඳ ඉතිහාසය ප්‍රකටය. නිදහසින් පසුව ඇති වූ සෑම ආණ්ඩුවක් ම මේ ගැටළුවට පිළියම් යෙදීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශ කළේය. ගිවිසුම් හා ක්‍රියාමාර්ග ද ඇති කළ නමුත්, ප්‍රශ්නය තව තවත් උග්‍ර විය. මෙයින් පෙනී යන සත්‍යය නම්, මේ ගැටළුවට විසඳීමක් ලබාදීමට දේශපාලන පක්ෂවලට නොහැකි බව ය. දේශපාලන පක්ෂයක් මේ ගැටළුවට අත ගසන්නේ, ස්වකීය දේශපාලන අනාගතයට ප්‍රමුඛස්ථානයක් දීමෙනි. ගැටළුවට ඔවුන්ගෙන් ප්‍රමුඛස්ථානයක් නොලැබේ. කළ යුතු දෙය ප්‍රකාශ කිරීමටත්, එය ක්‍රියාත්මක කිරීමටත්, දේශපාලනයෙහි යෙදී සිටි අය බිය වූහ. බොහෝ විට ක්‍රියාවට නැඟ ප්‍රතිපත්ති වෙනත් ලෙසකින් මහජනයාට ප්‍රකාශ කළහ. තම පක්ෂයට ඡන්දය දෙන ජන කොටස් නැළවීම හැමදෙනාටම අවශ්‍ය විය. ඒ නිසා පක්ෂ දේශපාලනය මගින් මේ ප්‍රශ්නය විසඳා ගැනීමට ඉඩක් නැති බව පැහැදිලිය.

පක්ෂ දේශපාලනයට නැති පිරිසක් මේ ජාතික ප්‍රශ්නය විසඳීමට ඉදිරිපත් විය යුතුය. ප්‍රශ්නයේ හැම පැත්තක් ම හොඳින් විමසා බලා විග්‍රහ කොට, බැලිය යුතුය. සමාජයෙහි විවිධ ක්ෂේත්‍රවල සිටින උගතුන්ට හා ජාතික ප්‍රශ්න ගැන උනන්දුවක් දක්වන විවිධ ජන කොටස්වලට මේ ගැටළුව පිළිබඳව තමන් යෝජනා කරන විසඳුම ඉදිරිපත් කිරීමට ඉඩ සලසා දිය යුතුය. ඒ සඳහා පහත දැක්වෙන වැඩ පිළිවෙල යෝජනා කරමි:

01. ජාතික ආයතන හා සංවිධානවල නියෝජිතයින්ගෙන් හා ආගමික නායකයින්ගෙන් යුත් සාකච්ඡා සම්මේලනයක් කැඳවිය යුතුය. එම කැඳවීම:

- i සර්වෝදය ව්‍යාපාරය
- ii නිකාය ත්‍රයේ නායක මාහිමිවරු
- iii ක්‍රිස්තියානි, හින්දු, මුස්ලිම් ආගමික ආයතනවල ප්‍රධානියෝ
- iv පොදු සංවිධාන කිහිපයක පිළිගත් නායකයන් අතුරෙන් කිහිපදෙනෙක් යන අයගේ අත්සනින් කැඳවුම සුදුසුය.

02. සම්මේලනය සඳහා පහත සඳහන් වර්ගයේ පුද්ගලයන් කැඳවීම සුදුසුය. එනම්:

- i විශ්‍රාමලත් විනිසුරුවරුන්
- ii ප්‍රමුඛ පෙළේ නීතිඥයන් කිහිප දෙනෙක්
- iii පිළිගත් වෛද්‍යවරු
- iv විද්‍යාඥයන් අතුරෙන් කිහිපදෙනෙක්
- v විවිධ ක්ෂේත්‍රවල මනාවාර්ය - කථිකාවාර්යවරු
- vi ව්‍යාපාරික කටයුතුවල යෙදෙන ප්‍රධානීන්
- vii ගුරුවරු
- viii කලා විශාරදයෝ
- ix උසස් නිලධාරීන්
- x ලිපිකරු වැනි ශ්‍රේණිවල අය
- xi කම්කරු ප්‍රධානීන්
- xii සමාජ සේවක සංවිධානවල අය
- xiii සංස්ථාවල අන්දැකීම් ඇති අය
- xiv ආගමික ආයතනවල නියෝජිතයෝ
- xv කුඩා ජන කොටස්වල නියෝජිතයෝ
- xvi දේශපාලන පක්ෂවල සභාපති-ලේකම්වරු
- xvii ජන සන්නිවේදන මාධ්‍යවල නියෝජිතයෝ
- xviii ලේඛකයෝ

සමාජයේ සෑම කොටසකම නියෝජනය ඇති වන සේ දෙතුන් සියයක පිරිසක් කැඳවීම අවශ්‍ය වනු ඇත. මූලික සාකච්ඡා දින දෙකක්වත් පැවැත්වීම සුදුසුය. සාකච්ඡාවට අතිරේකව අන්‍යෝන්‍යයන් හමුවීම සුභද්‍රව අදහස් හුවමාරු කර ගැනීම ප්‍රයෝජනවත් විය හැකිය.

ඒ ඒ ජන කොටස්වලට මුහුණපැමට සිදු වී ඇති ගැටළු හා ප්‍රශ්න විවෘතව සාකච්ඡා කිරීමට ඉඩ සැලසීම ප්‍රයෝජනවත්ය. එයින් ඒ ඒ ජන කොටස්වල අදහස් මෙනවාදැයි දැන ගැනීමට මග සැලසේ.

සාකච්ඡාව අවසන් කළ යුත්තේ එක් එක් ජන කොට්ඨාශයකට මුහුණපැමට සිදු වී ඇති ගැටළු, ඒ ඒ ජන කොට්ඨාශයට පෙනී යන ආකාරය ඉදිරිපත් කිරීමට ඉඩ සැලසීමෙනි.

03. මුල් සාකච්ඡාව තීරණයක් සඳහා නොවේ. එය කරුණු මතු කර ගැනීම හා රැස්කර ගැනීම සඳහාය.

එසේ මතු වූ රැස්කර ගත් කරුණු වර්ග කොට, ප්‍රශ්න මාලාවක් සකස් කළ යුතුය. එම ප්‍රශ්න මාලාව සිංහල, දෙමළ, ඉංගිරිසි යන භාෂාවන්ගෙන් පුවත්පත් හා පත්‍රිකා ද මගින් ප්‍රචාරය කොට, ඒවාට මහජනතාවගේ පිළිතුරු හා අදහස් ද ලිඛිතව ලබා ගත යුතුය.

04. එම අදහස් පිළිබඳ විමසා බැලීමට පරීක්ෂක මණ්ඩලයක් (කොමිෂන් සභාවක්) දෙවැනි යෝජනාවෙන් රැස්වූ සම්මේලනය හෝ වෙනත් මණ්ඩලයක් මගින් පත් කළ යුතුය.

එම පරීක්ෂක මණ්ඩලය වාචිකව කරුණු එකතු කිරීම සඳහා ප්‍රශ්නවලට උත්තර සැපයූ අයටත්, විවිධ සංවිධානවලටත් ආරාධනා කොට, දිවයිනේ ස්ථාන කිහිපයකදී කරුණු විමසීමක් කළ යුතුය. එසේ කරුණු රැස්කොට ජාතික සමගි සන්ධානයක් ගොඩනැඟීමට අවශ්‍ය මූලික ප්‍රතිපත්ති මාලාවක් සකස් කොට, සිය වාර්තාව හා ප්‍රතිපත්ති ද ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

05. මුලින් දෙවැනි යෝජනාවේ සඳහන් කළ සම්මේලනය වැනි වඩාත් ක්‍රමවත් සම්මේලනයක් ඊළඟට කැඳවිය යුතුය. එය සතියක පමණ තේවාසික සම්මේලනයක් විය යුතුය. එම සම්මේලනය මුල් දවසේදී අදහස් පොදුවේ ප්‍රකාශ කිරීමට අවස්ථාව දිය යුතුය.

පසුදින පටන් කණ්ඩායම්වලට බෙදී ප්‍රශ්නවල විවිධ පැති වෙන් වෙන්ව සාකච්ඡා කළ යුතුය.

ඒ ඒ දිනවල සාකච්ඡා කළ කරුණු පිළිබඳ සම්පිණ්ඩනයක් දිනපතා සවස් භාගයේදී සියලුම සාමාජිකයන් අතට පත් කළ යුතුය.

තුන්වැනි හෝ හතරවැනි දිනයෙහි නැවතත් පොදු සැසියක් පවත්වා අදහස් හැඩගැසී ඇති ආකාරය පැහැදිලි කළ යුතුය.

පස්වැනි හෝ හයවැනි දිනයෙහි එතෙක් සාකච්ඡාවලින් එකඟ බවකට පත්වීමට හැකි වූ කරුණු සම්මේලනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

එම සම්මේලනයෙහි බැසගත් තීරණ ප්‍රකාශයට පත් කොට සම්මේලනය අවසන් කළ යුතුය. අවසානයේ සුභ පැතීමේ වාරයක් තිබීම අවශ්‍යය.

06. ප්‍රයත්නය සාර්ථක වීමට සම්මේලන වාර කිහිපයක් කැඳවීම අවශ්‍ය විය හැකිය.

07. ජාතික ඒකාග්‍රතාවය පිළිබඳ මන්ත්‍රණ සභාවක් වැනි ස්ථිර මණ්ඩලයක් පිහිටුවීමේ යෝජනාවක් මුල් සම්මේලනයට ඉදිරිපත් කිරීම සුදුසු යැයි සිතමි. එය මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ මණ්ඩලය වැන්නකි. “ජාතික ඒකාග්‍රතාවය පිළිබඳ සම්මුතියක්” ඇති කර ගන්නා තුරු ප්‍රයත්නය අත නොහැර ඉදිරියට ගෙන යා යුතුය.

08. ජාතික ඒකාග්‍රතාවය පිළිබඳ විනිශ්චය මණ්ඩලය වැනි ප්‍රශ්න පිළිබඳව කලින් කලට ඇති වන ගැටළු විසඳීමේ මණ්ඩලයක් ඇති කර ගැනීම ගැන ද සලකා බැලිය යුතුය.

ඒකාග්‍රතාවය පිළිබඳ සම්මුතියක් ඇති කර ගත හැකි වුවහොත්, එය ව්‍යවස්ථා ගත කිරීම සඳහා ඊළඟට පියවර ගත යුතුය.

1983 අගෝස්තු 14 වැනි දින.

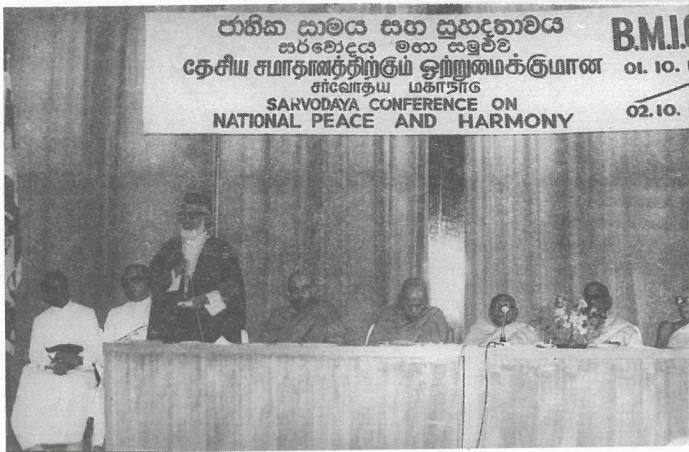
ප්‍රථම මහා සාම සමුළුව

ආ පසු පැමිණි මා කළුතර, ගාල්ල, මාතර, හම්බන්තොට, රත්නපුර, බදුල්ල, හැටන්, කුරුණෑගල, කෑගල්ල, නුවරඑළිය ආදී ප්‍රදේශවලට ගොස් ජාතිභේදය සහ භිංසාව ඉදිරියේ හැකි තාක් දුරට ජාතිභේද අරගලයෙන් මිනිසුන්ගේ සිත්වල වූ තුවාල සුව කිරීමට ක්‍රියා කළෙමි. ප්‍රසිද්ධ රැස්වීම් පොලීසිය හා හමුදාවේ ආධාර ඇතිව පවත්වා දහස් ගණන් පිරිස් ඇමතීමි.

ගනේගම සරණංකර නාහිමි, තුන්තානේ සුමනනිස්ස නාහිමි, රම්බඩගල්ලේ පඤ්ඤාසාගර නාහිමියන් ආදී වූ සම්භාවනීය නාහිමිපාණන් වහන්සේලාද මේ සාම සාධක කටයුතුවලට හවුල් වූහ. මේ අතර සාකච්ඡා සභා කිහිපයක්ම පැවැත්වූ අපි බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේදී සියලු ජන කොටස් නියෝජනය

ජායාරූප: 189 බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේ පැවැති සාමය සහ සුභදතාවය සමුළුව පොල්තෙල් පහන දල්වා විවෘත කිරීම

ඡායාරූප: 190 ඉස්ලාම් ආගම වෙනුවෙන් ආශීර්වාදය

වන පරිදි දහසක් දෙනා කැඳවා දින දෙකක සමුළුවක් පැවැත්වීමට ද තීරණය කළේය. මෙයට තෝරා ගත්තේ මහත්මා ගාන්ධි ජන්ම දිනය ඇතුළත් වන 1983 ඔක්තෝබර් 1 සහ 2 දිනයි.

අප බලාපොරොත්තු වූවාටත් වඩා දහසකට අධික මහා සංඝරත්නය, ක්‍රිස්තියානි, හින්දු, මුස්ලිම් පූජකවරු, සෑම වෘත්තියක්ම වාගේ නියෝජනය වන පරිදි සම්භාවනීය පිරිසක් මේ සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගි වූහ.

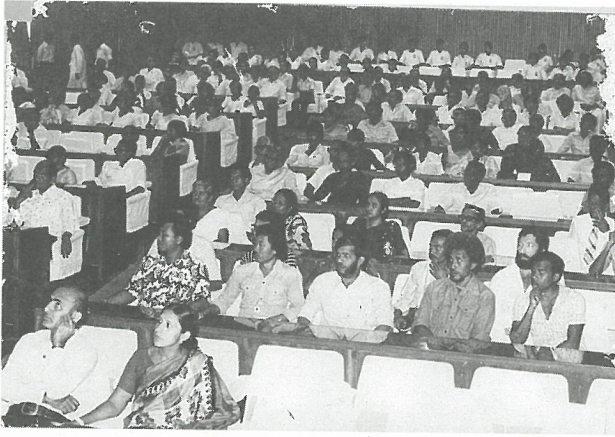

ඡායාරූප: 191 ක්‍රිස්තියානු ආගම වෙනුවෙන් ආශීර්වාද

මල්වතු පාර්ශ්වයේ මහානාහිමියන්ගේ කතාවේ අන්තර්ගතය වූයේ “අපේ ශ්‍රී ලංකාද්වීපයේ ජාතික සමගිය සඳහා සර්වෝදය ව්‍යාපාරය මගින් ගෙන යනු ලබන කාර්යය සංවිධානය ඉතා අගය කොට සලකමි. ඒ සඳහා අපේ ආශීර්වාදය පිරිනමමු යන පණිවිඩයයි.”

අස්ගිරි පාර්ශ්වයේ මහානාහිමියන්ගේ කතාව: “මේ අන්දමට විවිධ තරාතිරමේ ජන කොටස් එක්තැන් වූ අවස්ථාවක් මෑත යුගයේ මට දකින්නට ලැබුණේ නැත. ඒ අවස්ථාව සැලැස්වීම ගැන මේ සංවිධානයට මගේ සංතෝෂයත් - ප්‍රසාදයත් පළමුවෙන්ම

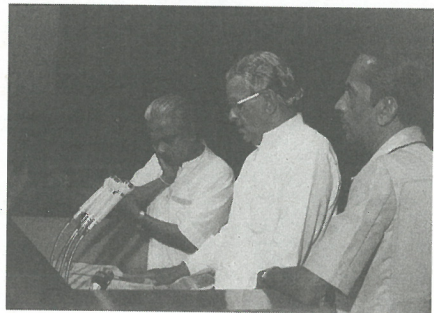
ඡායාරූප: 192 සමුළුවට සහභාගි වූවන් දේශනයකට සවන් දෙමින් සිටි අයුරු

පිරිනමනවා. යැයි ආශිංසනය කරමින් සියලුම සභයෝගය දීමට ඉදිරිපත් වූහ.

මෙහිදී අප සියලු දෙනාම ඒකමතිකව සම්මත කරගත් ජාතික සමගිය සහයෝගිතාව පිළිබඳ ප්‍රජා ප්‍රකාශනයට සියලු දෙනාම ඉතා සංතෝෂයෙන් අත්සන් කළහ. තවත් කිහිප දෙනෙකුගේ විශේෂයෙන් සෝමා ද සිල්වා නංගිගේ සහාය ඇතිව, මේ ප්‍රකාශනයේ මූලික පිටපත් සකස් කළේ මාය. එහිදී එක් යෝජනාවක් හැටියට සඳහන් වූයේ ජනාධිපතිවරයෙක් තේරී පත් වූ විගසම තමා නියෝජනය කළ දේශපාලන පක්ෂයෙන් අස්වී පක්ෂග්‍රාහිත්වයෙන් මිදී කටයුතු කළ යුතු බවයි.

ජාතික සමගිය පිළිබඳ ක්‍රියාමාර්ගයකදී රටේ ප්‍රධානියා හෙවත් ජනාධිපතිවරයා විරුද්ධ කරගෙන එය කළ නොහැකිය. මේ නිසා මෙම ප්‍රඥප්තිය සම්මේලනයට ඉදිරිපත් කිරීමට පෙර මෙහි පිටපත ජනාධිපතිවරයාට පෙන්වා මේ පිළිබඳ ඔහුගේ අදහස දැන ගැනීමට අපි කල්පනා කළෙමු. ඒ

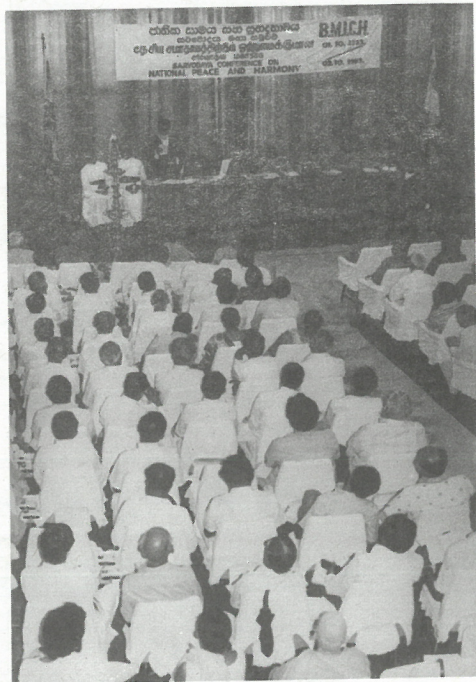
අනුව 1 වැනි දින සමුළුව අවසානයේදී මම වෝඩ් පෙදෙසට ගොස් ජනාධිපතිතුමා හමුවීම්. මගේ අතේ සිංහල, දෙමළ සහ ඉංග්‍රීසි පිටපත්

ඡායාරූප: 193 කිස්ස විජේවර්ධන මහතා සමුළුව අමතයි. දෙපස එච්. එම්. ගුණසේකර මහතා හා මා

තුනම තිබුණේය. ඉංග්‍රීසි පිටපත විමසිල්ලෙන් කියවූ එතුමා මෙම දීර්ඝ ප්‍රඥප්තියේ වැදගත්ම තැන අල්ලා ගත්තේය. එය ජනාධිපති වරයා පිළිබඳ කොටසයි.

“ආරියරත්න, මෙතරම් හොඳ වැඩකට ඔය දේශපාලනය මොකටද ගාගන්නේ? ඔන්න ඕක කපල දාන්න. අතින් හරියේ කිසිම වරදක් නැහැ” සාමයට අදාළ මෙම ප්‍රඥප්තියේ අඩංගු කරුණු රැසක්ම රජයේ සහයෝගය ඇතිව කිරීමට අප සැලසුම් කර තිබූ නිසා ජනාධිපතිතුමාගේ කීමට එකඟ වූ අපි එම කොටස ඉවත් කළෙමු.

ජායාරූප: 194

සහභාගි වූවන් දේශනයකට සවන් දෙමින් සිටි අයුරු

මෙම ප්‍රකාශනයේ වැදගත්ම තීරණයක් වූයේ කතරගම කිරිවෙහෙරින් ආරම්භ වී යාපනයේ නාගද්වීපය දක්වා දින 100 ක සාම පා ගමනක් සංවිධානය කිරීමයි. මෙම තීරණය ගත් දින සිට මාස කිහිපයක්ම එම දීර්ඝ පා ගමන සඳහා අවශ්‍ය සියලු කටයුතු බොහෝ වියහියදම් දරාගෙන ඉතා මහත්සි වී සුදානම් කළෙමු.

ජාතිහේද කෝලාහලයන් පා ගමන ආරම්භ කිරීමට තිබුණු දෙසැම්බර් 2 දාත් අතර වූ කාලපරිච්ඡේදය තුළදී, මේ ප්‍රශ්නය පිළිබඳව කතා කිරීමටත්, අප ගන්නා සාම ක්‍රියා මාර්ගයේ හැම පියවරක් පිළිබඳව විවෘතව ජනාධිපතිතුමාගේ අදහස් උදහස් දැන ගැනීමටත් 19 වාරයක් ම මම එතුමා හමුවීමි. ඒ එකම අවස්ථාවකදීවත් එතුමා මෙයට විරුද්ධතාවක් දැක්වූයේ නැත. මා නිතර මහත්සි ගත්තේ රජය හා රජයේ ප්‍රධානීන් සමග ගැටුම් ඇති කර ගැනීමට යොදවන කාලයත්, ශක්තියත් ඉතිරි කරගෙන, එය ද නිර්මාණාත්මක සාම වැඩ සටහන්වලට යෙදවීමටය.

ජාතික සාමය සහ සුහදතාව පිළිබඳ ප්‍රජා ප්‍රකාශනය

ඡායාරූප: 195 'ජාතික සාමය සහ සුහදතාවය' සමුළුවේ ආරම්භක දේශනය

පිළිගැන්වීම

ශ්‍රී බුද්ධ වර්ෂ 2527 ක්වූ බිහර මස අව දසවක නම් නිරිය ලත් ශානි දින
සහ අව එකොළොස්වක නම් නිරිය ලත් ඉරු දින

හෙවත්

ක්‍රිස්තු වර්ෂ 1993 ඔක්තෝබර් මස 01 සහ 02 දිනයන්හි දී,

ලංකා ජාතික සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංගමයේ කාරුණික ආරාධනය
පරිදි,

අති සුජ්‍ය මහාත්‍යක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේලා ප්‍රධාන මහා
සංඝරත්නයේත්,

හින්දු, ක්‍රිස්තියානි, ඉස්ලාම් ආගමික පූජාප්‍රසාදීන් වහන්සේලාගේත්,
ආශීර්වාදය සහ සහභාගිත්වය ඇතිව,

ශ්‍රී ලංකාවේ සියලු දිශාවන් නියෝජනය කරමින් කොළඹ බණ්ඩාරනායක
අනුස්මරණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවට ඒකරාශී වූ

විවිධ ආගම් අදහන, විවිධ භාෂා කතා කරන, විවිධ ජාතීන්වලට අයත්
වූ අධිකරණ, අධ්‍යාපන, ගොවි, කම්කරු, වෛද්‍ය, තාක්ෂණ, නීතිඥ,
කලා, ලේඛක, ආරක්ෂක සේවා ආදී පක්ෂ දේශපාලනික නොවන
වෘත්තීන්හි යෙදී සිටින,

ශ්‍රී ලංකාවේ පුරවැසියන් වූ අපි කිසිදු පක්ෂග්‍රාහී භාවයකින් තොරව,
හුදෙක් ශ්‍රී ලංකාවාදී සියලු ම ජනතාවගේ සම්මිය, සුභදතාව, සාමය,
සහජීවනය සහ සෞභාග්‍යය උදෙසා,

වත්මන් සමාජයෙහි උද්ගත වී ඇති අන්‍යෝන්‍ය අවිශ්වාසය, අසමගිය,
හිංසාවාදී බව සහ අවිනිශ්චිතභාවය දුරු කොට,

නැවත වරක් අපේ රට ධාන්‍යාගාර - ධර්මද්වීප යන ගෞරව නාමයට
සුදුසු වන සේ ධර්ම ශක්තිය සහ ජන ශක්තිය පදනම් වූ සත්‍යවාදී
අහිංසාවාදී සමගි සම්පන්න සමාජයක් බවට දිවයින පුරා ප්‍රතිෂ්ඨාපනය
කිරීමේ පරමාධ්‍යාශයෙන්

සමගියෙන් රැස්ව, සමගියෙන් සාකච්ඡා කොට, සමගියෙන් පොදු
සම්මුතියකට එළඹී

මෙම

“ජාතික සාමය සහ සුභදතාව පිළිබඳ ප්‍රජා ප්‍රකාශනය”

මහා සංඝයා වහන්සේලා ප්‍රධාන සියලු ම ආගමික නායකයින්ටත්, පොදු
මහජනතාවටත්, ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
ශ්‍රීමත් ජනාධිපතිතුමාගේ, අගමැතිතුමා ප්‍රධාන රජයටත්, සියලුම
පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන්ටත්, සියලුම දේශපාලන පක්ෂවල නායකයින්
සහ අනුගාමිකයින්ටත් ගෞරව සම්ප්‍රයුක්තව පිළිගන්වන අතර,

මෙම

ප්‍රජා ප්‍රකාශනය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහිලා ඒ හැමදෙනාගේම අනුකූලතාව
සහයෝගය සහ සහභාගිත්වය අපේක්ෂා කරමි හ.

පූර්විකාව

ශත වර්ෂ හතරහමාරක අධිරාජ්‍යවාදී බලවේගයන්ගෙන් හා බලපෑම් - වලින් මිදී - 1948 දී බ්‍රිතාන්‍යයන්ගෙන් නිදහස ලබා ගැනීමේ ඉලක්කයට ලක්වීමත් සමඟ ම, එතෙක් පැවැති සිංහල දෙමළ සමගියට බාධා කරමින් සුළුවෙන් ඇරඹුණු සිංහල - දෙමළ අවිශ්වාසය කෙමෙන් වැඩි වී - ජාතිවාදී දේශපාලනය ඇතුළු ජාතික අසමගියකට තුඩුදුන් හේදකාරී ක්‍රියා ජාතික ජන ජීවිතයේ විවිධ අංශවලට ඇතුළු වී,

1983 ජූලි මස අවසාන සතියේ දී,

ශ්‍රී ලංකාවාසී ගුණගරුක, නීතිගරුක බහුතර ජනතාව මහත් කම්පනයකට පත් කරමින් ධර්ම නීතියත්, රාජ්‍ය නීතියත්, උල්ලංඝනය කරමින්

සමාජ සාමයත් - වෙසෙසින් සිංහල දෙමළ ජනතාව අතර යම් ප්‍රමාණයකට හෝ තිබුණු සහජීවනයත් නැති කරමින් සිදු වූ බේදවාචකය නිසාත්,

මේ බේදවාචකය තුළින් ඉස්මතු වී අප ජන සමාජයේ විද්‍යමාන වූ පොදු පිරිහීමේ ලක්ෂණ ගැඹුරට අධ්‍යයනය කොට, ඒවාට හේතුහුන වූ සාධක ඉවත් කිරීම වගකිව යුතු සෑම පුරවැසියෙකුගේම යුතුකම යැයි අප විසින් අවබෝධ කරගෙන තිබෙන නිසාත්,

මේ බේදවාචකය උපයෝගී කරගනිමින්-

ශ්‍රී ලංකාවත් විශේෂයෙන් ශ්‍රී ලංකාවාසී බෞද්ධ ජනතාවත්-

ලෝක ජනමතය ඉදිරියේ අපකීර්තියට හා අගෞරවයට පත් කර ඇති නිසාත්,

නැවත මෙවැනි අවාසනාවන්ත සිද්ධීන් උද්ගත වුවහොත්, ඉන් ඇති විය හැකි ආදීතව පිළිබඳ ව සිතීම පවා බිය පළවන සුළු බැවින් -

මින් ඉදිරියට කිසිවිටෙක මෙවැනි අවාසනාවන්ත තත්වයක් අප රටේ නැවත ඇති නොවීමට වගබලා ගැනීම සමාජයේ වගකිව යුතු සෑම පුරවැසියෙකුගේම යුතුකම නිසාත්,

මේ සංකීර්ණ ප්‍රශ්නය සත්‍යාවබෝධයෙන් යුතුව තවත් අවුල් නොවන අයුරින් අන්තගාමී නොවී සාධාරණව අභිංසාවාදීව විසඳා ගැනීම මේ මොහොතේ ශ්‍රී ලංකාවාසී ජනතාව ඉදිරියේ තිබෙන ප්‍රධාන ම ඓතිහාසික අභියෝගය නිසාත්,

මෙවැනි අභිසාවාදී සාධාරණ, සාමකාමී විසඳුමක් මගින් පමණි, අප දේශයේ අඛණ්ඩ ඒකාග්‍රතාව - රාජ්‍යයේ ඒකීය භාවය සහ අනාගත පරම්පරාවල එකම ජාතියක් හැටියට සාමයෙන් සහ සහජීවනයෙන් ජීවත්වීමේ වාසනාව සුරක්ෂිත වන බව අපේ බලවත් විශ්වාසය හා ප්‍රාර්ථනය නිසාත් -

මේ ජාතික සාමය සහ සුහදතාව පිළිබඳ ප්‍රජා ප්‍රකාශනය -

පොදු මහජනතාව නියෝජනය ව අපි - අපගේම මහ පෙත්වීම පිණිස ඇති කරගැනීම අවශ්‍ය යැයි කල්පනා කළෙමු.

ප්‍රතිපත්ති

මේ ප්‍රකාශනය සකස් කිරීමේ දී

“වෛරයෙන් වෛරය නොසත්සිඳේ - අවෛරයෙන් වෛරය සත්සිඳේ” යන සනාථන බුදු වදන පිළිපදිමින් ද

වත්මන් සමාජයේ ප්‍රශ්න විසඳා ගැනීමේ දී මහජනතාව විසින් අභිසාවාදී ක්‍රියාමාර්ග පමණක් අනුගමනය කර ඉදිරියට යා යුතුය - යන සිද්ධාන්තය පිළිගනිමින් ද, ඉන්දීය සාගරයෙන් වටවී තිබෙන වර්ග සැතපුම් 25332 ක් පමණ වූ ශ්‍රී ලංකා දේශයේ අඛණ්ඩ භාවයත්, ශ්‍රී ලංකික ජනතාවගේ ඒකාග්‍රතාවයත්, ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍යයේ ඒකීයභාවයත්, අප විසින් ඉදිරියට ද එසේම රැක ගැනීම ස්ථිර සාමය හා සුහදතාවය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය යන ප්‍රතිපත්තිය පිළිගනිමින් ද, එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනය යටතේ තිබෙන මූලික අයිතිවාසිකම් මෙන්ම, විශේෂයෙන් ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජ ව්‍යවස්ථාවේ දැක්වෙන මූලික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ නීති පිළිගනිමින් ද, වත්මන් බෙදකාරී තත්ත්වය පිළිබඳ අතීත හෝ වර්තමාන හෝ වගකීම කිසිම පුද්ගලයෙකු හෝ කණ්ඩායමක් හෝ පිට පමණක් පැවැරීමෙන් විසඳුමක් සෙවීම තවත් දුෂ්කර කාර්යයක් වන බැවින් අපේ අවධානය වැරදි කළවුන් හෝ කරන්නන් හෝ ගැන නොව වැරදි ක්‍රියා ගැන පමණක් යොමු කොට -

පෞද්ගලිකව හෝ සාමූහිකව හෝ මිනිසාට මුහුණ දීමට සිදුවන දුකකදී හෝ විපතක දී හෝ ඒවාට හේතුහුන වූ කරුණු මොනවාද යනු සොයා බලා, විශ්ලේෂණය කොට, එම හේතු සාධක ඉවත් කිරීමේ වැදගත්කම අවබෝධ කරගෙන, ඒ සඳහා අනුගමනය කළ යුතු විසඳුම් හා ක්‍රියාමාර්ග සකසා ගත යුතුය යන ප්‍රතිපත්තිය අනුගමනය

කරමින් ද, මෙම ජාතික සාමය සහ සුභදතාව පිළිබඳ ප්‍රජා ප්‍රකාශනය සකස් කර ගනිමු.

අරමුණ

මෙම සමුළුවට සහභාගී වී මෙම ප්‍රකාශනය සම්මත කරගත් අපගේ අභිලාෂය වූයේ දැනට අප සමාජයේ උද්ගතව තිබෙන ප්‍රශ්න අතුරින් ප්‍රධාන ප්‍රශ්නයක් වූ සිංහල දෙමළ ජාතීන් අතරේ හෝ වෙනත් ජාතීන් අතරේ තිබෙන සියලු ම ප්‍රශ්නවලට මේ දින දෙකේ දී සවිස්තර විසඳුම් දීම හෝ විශේෂයෙන් දේශපාලන විසඳුම් යෝජනා කිරීම හෝ නොව, සුභද සාකච්ඡා මාර්ගයෙන් එම විසඳුම් සෙවීම සඳහා අවශ්‍ය ආධ්‍යාත්මික, මානසික, සාමාජික සහ බුද්ධිමය වාතාවරණයක් ජාතික වශයෙන් සකස් කිරීම

සහ

ජාතික ප්‍රශ්නයට අදාළ විෂයයන් ගැඹුරට අධ්‍යයනය කොට නිර්දේශ කිරීමට බුද්ධි මණ්ඩල දොළහක් මගින් ක්‍රියාකාරීව සහභාගී වීම බව ප්‍රකාශ කරන අතර, එම විසඳුම් සෙවීමේදී අපගේ අරමුණ වන්නේ වාද - විවාදවලට පැටලී ප්‍රශ්නය තවත් අවුල් කර ගැනීම නොව, සත්‍යයටත් - අභිංසාවටත් ගරු කොට සුභදව සංවාදයේ යෙදී දේශපාලනික සහ සෙසු විසඳුම් සෙවීමට සුදුසු අධ්‍යාත්මික, මානසික, සාමාජික සහ බුද්ධිමය වාතාවරණයක් ඇති කිරීම බව ද අවධාරණය කරමු.

අප සමාජයේ විද්‍යමාන වන පොදු පිරිහීමේ ලක්ෂණ

යම් සමාජයක ස්ථායී බව, සාමකාමී බව සහ ප්‍රගතිය රඳා පවතින්නේ ඒ සමාජයේ ආධ්‍යාත්මික, සඳාචාර, සංස්කෘතික, සාමාජික, ආර්ථික සහ දේශපාලනික අංශ මත පදනම් වී තිබෙන සාරධර්ම පිළිබඳ ව මහජනතාව තුළ තිබෙන අවබෝධය, ගරුත්වය සහ ඒවා එදිනෙදා ජීවිතයේදී පිළිපැදීම යන කරුණු මත බව අපේ පිළිගැනීම වන අතර, දෙවන ලෝක සංග්‍රාමයෙන් පසු යුගයේ දී අනුක්‍රමයෙන් මේ හැම අංශයෙන්ම අප සමාජය පිරිහී ගිය අතර,

දේශපාලන වාදහේද මුල්කොට හෝ ජාතිවාදී අදහස් ඉස්මතු වූ නිසා හෝ වෙනත් හේතූන් නිසා හෝ මතු වූ භිංසාවාදී සිද්ධීන් නිසා හෝ ඇති වූ පිරිහීම, ජූලි මාසයේ දී උග්‍ර තත්වයට පත්වීමේ හේතුවෙන් සිදුවූ

විවිධ සාපරාධී සිද්ධීන්ගෙන් අප සමාජයේ මූලික පදනම දෙදරුම් කා තිබෙන බව අපට ප්‍රත්‍යක්ෂ වී තිබෙන අතර, ඒවා අනුපිළිවෙලින් සඳහන් කළහොත්,

පළමුව අවුරුදු දහස් ගණනක් මුළුල්ලේ ශිෂ්ට මනුෂ්‍ය සමාජයක් වශයෙන් හොඳ නරක, පව් පින්, හරි වැරදි, සාධාරණ අසාධාරණ, යුක්තිය අයුක්තිය, මානුෂික අමානුෂික ආදී වශයෙන් අප පොදුවේ පිළිගත් ධර්මතා කිසියෙක් ගණන් නොගන්නා, ඒවා නොපිළිපදින, කුඩා වුවත් - ඉතා බලවත් වූ කණ්ඩායම් කිහිපයක් අප සමාජයේ ජීවත් වන බවත්,

දෙවනුව, ඔවුන් දේශපාලනික, ආර්ථික, සාමාජික ආදී ඕනෑම ප්‍රශ්නයකට විසඳුම් සොයන්නේ රටේ පිළිගත් නීතියට පරිබාහිර වූ හිංසාවාදී මැරවර බලයෙන් බවත්,

තෙවනුව, ඔවුන් සත්ව ජීවිතයට තබා මිනිස් ජීවිතයටවත් අල්පමාත්‍ර වූ තැකීමක් නොකරන බවත්,

සිව්වනුව, පෞද්ගලික සහ පොදු දේපළ විනාශ කිරීමෙන් මොවුන් සිතාමතා හෝ නොසිතා හෝ ඉමහත් මානසික තෘප්තියක් විඳින බවත්,

පස්වනුව, මොවුන් ඉදිරියේ දී අප සමාජයේ සාරධර්මවල මූලික භාරකරුවන් වූ ආගමික නායකයින් පවා, බලහිත වී ඇති බවත්,

හයවනුව, මොවුන් නිසා සමාජයේ සනාතනික ධර්මතාවලට මිනිස් ජීවිතයට සහ සමස්තයක් වශයෙන් ජාතියට යන විපත ගැන නොතකා පටු දේශපාලනික සහ ආර්ථික වාසි අපේක්ෂාවෙන් සමහර දේශපාලකයින්, බලවතුන් සහ ධනවතුන් මොවුනට ආරක්ෂාව සලසන බවත්,

නවවනුව, කුමන හේතූන් නිසා හෝ පොලීසිය හා ත්‍රිවිධ සන්නද්ධ හමුදා තුළ ද ජාතික ආපදාවකදී ඉදිරිපත් වීමේ චිත්ත ධෛර්යය දුර්වල වී ඇති බවත්,

දහවනුව, සාරධර්මවලට පිටුපාමින් රටේ නීතිය උල්ලංඝනය කරමින් යම් පිරිස් හැසිරෙන විට, ඔවුන්ට එරෙහිව තැනී සිට සාරධර්ම සංරක්ෂණයටත් නීතියේ සහ සාමයේ බලපැවැත්මටත් අවශ්‍ය ජන මතය පුබුදුවා ජන ශක්තිය දීමට, ගුණගරුක, නීතිගරුක මහජනතාව තුළ සැකයක් සහ බියක් ඇති බවත්,

එකොළොස්වනුව, වත්මන් සමාජයේ බලවත්ම පිරිස වූ දේශපාලන නායකයින් පොදු ජාතික විපතකදී පවා හේදහීන් නොවී, සමගිව ජනතාවට නායකත්වය දීමට අසමත් බවත්,

සහ

දොළොස්වනුව, මේ සියල්ලේ ම ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ජාතියේ ස්වෛරීභාවයට ද තර්ජනයක් ඇති වන ලෙස විදේශීය බලවතුන් ද රටේ අභ්‍යන්තර ප්‍රශ්න කෙරෙහි නොමනා අන්දමට උනන්දුවීමත් නිසා

සිංහල වේවා, ද්‍රවිඩ වේවා, යෝනක වේවා, මැලේ වේවා, බර්ගර් වේවා, අප රටේ ජීවත් වන සියලු ම ජන කොටස් මේ පොදු පිරිහීමේ ලක්ෂණ අවබෝධ කර ගැනීම මේ ඓතිහාසික මෙහෙයෙහි අනිශ්චිත ම වැදගත් බවත් අපි විශ්වාස කරමු.

පිරිහීමට හේතු

1. සාරධර්ම පද්ධතිය විනාශ වීම

අප සමාජයේ යථෝක්ත පොදු පිරිහීම්වලට හේතු වූ සාධක අතර, මුල් තැන ගන්නේ ශත වර්ෂ ගණනාවක් තිස්සේ පෝෂණය වෙමින් සමාජයේ ශිෂ්ටත්වය ආරක්ෂා කිරීමට මූලික වූ සාරධර්ම පද්ධතිය විනාශවීම බවත්,

මේ සාරධර්ම පද්ධතිය ගොඩනැගුණේ පණට ගරු කිරීම සහ වෙසෙසින් මනුෂ්‍ය ජීවිතයට ගරු කිරීම සිද්ධාන්ත කොට ගත් පෞරාණික හින්දු-බෞද්ධ ධර්මතා සමූහයෙන් බවත්,

මෙම ධර්මතා අපේ ශිෂ්ටචාරයේ උපරිම දියුණුව ඇති වූ යුගවලදී වෙසෙසින් බෞද්ධ ධර්මයේ ආභාසය ඉහළින්ම ලැබූ කාල පරිච්ඡේදවලදී ප්‍රාණඝාත නොකිරීම, භොරකම් නොකිරීම, වැරදි හැසිරීමෙන් වැළකීම, මුසාවාදයෙන් වැළකීම සහ සුරාපානයෙන් වැළකීම යන පන්සිල් රැකීම මුල් වී සමාජය සංස්ථාපිත වූ බවත්,

පසු කලෙක අප සමාජයට එක් වූ ක්‍රිස්තු ධර්මය සහ ඉස්ලාම් ධර්මයේ ඉගැන්වීම් ද, නෛසර්ගික වශයෙන් මෙම පන්සිල් රැකීමේ සාරධර්ම පද්ධතියට පටහැනි නොවූ බවත්,

සිංහල සහ දෙමළ භාෂාවලට මුල් වූ සංස්කෘත හා පාලි භාෂා සාහිත්‍යය මෙම සාරධර්ම පෝෂණය කළ අතර, මිනිසා ස්වභාව ධර්මය සමඟත්, මිනිසා - මිනිසා සමඟත් ඇති කරගෙන තිබූ

සියලු ම සාමාජික, ආර්ථික සහ දේශපාලනික සංස්ථාවන් ද ඒවායින් පෝෂණය වූ බවත්,

බටහිර අධිරාජ්‍යවාදීන්ගේ සංක්‍රමණයත් සමඟ ම මේ ආධ්‍යාත්මික සංස්කෘතිය බෙහින වී, කෘෂි ආර්ථිකය බිඳ වැටී, වාණිජ සංස්කෘතිය ඉස්මතු වූ බවත්, මේ නිසා ආධ්‍යාත්මික ජීවිතය සෙසු සාමාජික ජීවිතයෙන් ක්‍රමයෙන් ඇත් වී සහමුලින් ම වාගේ වාණිජ වටිනාකම්වලට නැඹුරු වූ සමාජයක් ඇති වූ බවත්,

එම වාණිජ අපේක්ෂාවන් තහවුරු කිරීමට ශ්‍රීක්, ලතින් භාෂාවල මූලාශ්‍රය ඇති ඉංග්‍රීසි භාෂාවට මුල් තැන ලැබීමත්, මේ නිසා බහුතර සිංහල-දෙමළ ජනතාව ආධ්‍යාත්මිකව පෝෂණය කළ භාෂා මූලාශ්‍රයන් දුර්වල වී, සම්පූර්ණයෙන් ම උල්පත් සිදුණු ජලාශයක් මෙන් ජන ජීවිතය විදේශීය සිතූම් පැතුම්, සිරිත් විරිත් සහ භෞතික ජීවන රටාවකට යොමු වූ බවත්,

මේ නිසා නිදහසෙන් පසු දේශීය භාෂා වලින් සිතාමතා කටයුතු කළ සාමාන්‍ය සිංහල-දෙමළ ජනතාව, ඔවුනොවුන්ගෙන් මානසිකව ක්‍රම ක්‍රමයෙන් ඇත් වූවාක් මෙන්ම, බටහිර වටිනාකම් හා ජීවන රටාවට හුරු වූ වරප්‍රසාද ලත් සිංහල-දෙමළ සුළු පිරිසක් ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් ඔවුනොවුනට ලං වූ අතර, යථෝක්ත සාමාන්‍ය ජනතාවගෙන් ඇත් වූ බවත්,

මේ සියල්ලේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් එතෙක් පණට මිනිස් ජීවිතයට ගරු කිරීම මුල් වූ පන්සිල් රැකීම පදනම් වී තිබුණු සිංහල-දෙමළ සාමාන්‍ය ජනතාවගේ ජීවන රටාව ධනය, නිලය, බලය භුක්ති විඳි බටහිර ආභාසය ලත් සුළු වරප්‍රසාදලත් පිරිසකගේ අපේක්ෂාවන් වෙත ම නැඹුරු වූ නිසාත්, යථෝක්ත අන්දමින් අපේ සාරධර්ම පද්ධතිය විනාශ වී ගිය බව අපි විශ්වාස කරමු.

2. අධ්‍යාපන ක්‍රමයේ විෂමතාව

පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට පෝෂණය වෙමින් සාරධර්ම පද්ධතියක් ඉදිරියට ගෙන යන්නේ අධ්‍යාපන ක්‍රමය නිසා බව ද.

අපට තිබූ පාරම්පරික අධ්‍යාපන ක්‍රමය විසින් ආර්ථික, දේශපාලනික, සංස්කෘතික සහ සාමාජික ජීවිතය ගෙන යාමට අවශ්‍ය දැනීම සහ පුහුණුව දෙනු ලැබුයේ ආධ්‍යාත්මික හා සදාචාර සාරධර්ම පදනම් කොට බව ද

වාණිජ්‍ය සංස්කෘතියකට නැඹුරු වීමෙන් පසු අධ්‍යාපන විෂය ක්ෂේත්‍රය, අධ්‍යයන ශිල්පීය ක්‍රම, ඇසුරු කළ පොත-පත, ගුරුගෝල

සම්බන්ධය, අධ්‍යාපනය සිදු වූ මානසික හා භෞතික පරිසරය, අධ්‍යාපන ආයතන සහ සමාජය අතර තිබූ සම්බන්ධය, අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියෙහි ලා ගුරු සිසුන් සමඟ දෙමාපිය වැඩිහිටියන් තිබූ සම්බන්ධය, විවිධ ගෝත්‍ර හා ආගම්වලට අයත් සිසුන් එකම ජාතියක පුරවැසියන් ලෙස ඒකාග්‍ර කිරීමේ ගුණය ආදී මේ සියලු ම කාරණා වාණිජ්‍යමය තරගකාරී ස්වරූපයක් ගත් බව ද, අධ්‍යාපනයත් සමඟ කිට්ටුවෙන් සම්බන්ධව තිබූ ආධ්‍යාත්මික නායකත්වය දුර්වල වූ බව ද,

මේ සඳහා අධ්‍යයන කේන්ද්‍රස්ථාන වශයෙන් පැවැති පූජනීය ස්ථාන සහ ඒවාට නායකත්වය දුන් කුලදේවතාවුන් වහන්සේලාගේ බලපෑම විධිමත් ව විනාශ කර දැමූ බව ද, මෙහිදී සඳහන් කරන අතර පොදු ජාතික පිරිහීම්වලට උපස්ථම්භක වූ ප්‍රධාන සාධකයක් වශයෙන් මෙන්ම, සිංහල - දෙමළ ජනතාව ඔවුනොවුන්ගෙන් ඇත්වීමට හේතු වූ ප්‍රධාන සාධකයක් වශයෙන් ද අපේ අධ්‍යාපන ක්‍රමයේ විෂමතාව සඳහන් කළ යුතු වෙමු.

3. සිරිත් විරිත් සහ රාජ්‍ය නීති කැඩීමට විළිබිය නැති වීම

සාරධර්ම පද්ධතිය පදනම් වූ මනුෂ්‍යයාගේ පූර්ණ පෞරුෂ සංවර්ධනය අරමුණු වූ අධ්‍යාපන ක්‍රමය නිසා පවුල්වලත්, ගම්වලත්, නගරවලත්, ජාතික වශයෙනුත්, සදාචාර විරෝධී හෝ නීති විරෝධී හෝ ක්‍රියාවන් කිරීමට මිනිසුන් තුළ ලජ්ජාවක් හා බියක් තිබූ බව ද -

නීතියක් උල්ලංඝනය කළහොත් රජයෙන් දඩුවම් ලැබෙන බව ද -

සදාචාර ධර්ම උල්ලංඝනය කළහොත් සමාජයෙන් කොන් වන බවත් දැන සිටි නිසා, ලජ්ජා-භය දෙක බලවත් සමාජ බලවේගයන් ලෙස පැවති බව ද

පසුගිය වසර දශක කිහිපය තුළදී විශේෂයෙන් නිදහස ලැබීමෙන් පසුව මේ තත්ත්වය වෙනස් වී ධනය, බලය, නිලය උපයෝගී කොට ගෙන රාජ්‍ය නීතිකඩා බේරෙන්නට පුළුවන් බවටත්, සමාජය පිළිකුල් කළත් ප්‍රජාව බිය ගන්වාගෙන, ජීවත්වන්නට සමහර අයට පුළුවන් බවටත් පොදුවේ මහජනතාව තුළ හැඟීමක් ඇති වූ නිසා, රාජ්‍ය නීතියට හා සදාචාර රීතියට තිබෙන බිය සහ ගෞරවය මහජන ජීවිතයෙන් ගිලිහී ගිය නිසා, ලජ්ජා භය නැති සමාජ විරෝධී, නීතිය නොතකන පිරිස් අප සමාජයේ ඇති වූ බව අපේ පිළිගැනීම බව ප්‍රකාශ කරමු.

4. ප්‍රජා නායකත්වය දුර්වල වීම

බටහිර අධිරාජ්‍යවාදයේ බලපෑම නිසා රාජ්‍ය නීතිය හා දණ්ඩ ශක්තිය ජන ශක්තිය හා ධර්ම ශක්තිය අභිබවා සිටින තත්වයක් නිදහස ලැබෙන අවදිය වන විට අප රටේ අතිව තිබූ නිසාත්,

බටහිර පාලකයන්ගේ තැන දේශපාලන පක්ෂවලට සහ දේශපාලන නායකයින්ට නිදහස ලැබීමත් සමඟ ම උරුම වූ නිසාත්,

රට-දැය සමයේ ආරක්ෂාවට සාරධර්ම පදනම්කොට නායකත්වය දුන් මහා සංඝරත්නය සහ සෙසු ප්‍රජා නායකයින්ගේ අභිබවා යථෝක්ත දේශපාලන පක්ෂ හා නායකයින් තැනී සිටීම නිසාද, බහුතර බෞද්ධ ජනතාවත් ප්‍රධාන සුළු ජාතිය වූ දෙමළ - හින්දු ජනතාවත්, ක්‍රිස්තියානි සහ මුස්ලිම් ජනතාවත් පක්ෂ ග්‍රහණයට හසු වී බෙදී යාම නිසාත්,

ක්‍රම ක්‍රමයෙන් ගමේ සිට ජාතික මට්ටම දක්වා ප්‍රජාවට ජන නීතිය හා ධර්ම ශක්තිය මත නායකත්වය දීමට හැකි ප්‍රජා නායකයින්ගේ සංඛ්‍යාව අනුක්‍රමයෙන් අඩු වී ගොස් වර්තමානය වන විට සම්පූර්ණයෙන්ම වාගේ නැතිවූ බවත් අපි පිළිගනිමු.

5. රාජ්‍ය සේවය බාහිර බලපෑම්වලට යටත් වීම

ධර්ම ශක්තිය දුර්වල වුවත් - රාජ්‍ය නීතිය අපක්ෂපාතී නම්, යම් ප්‍රමාණයකට සමාජ සංවරය සහ සමාජ සාමය ආරක්ෂා විය හැකි නමුදු, පක්ෂග්‍රාහී දේශපාලන බලපෑම් නිසා මහජන මුදලින් මහජනයාගේ ම ආරක්ෂාව සඳහා පවත්වාගෙන යනු ලබන රාජ්‍ය සේවය, පොලීසිය හා හමුදාව වැනි පොදු ආයතනවලට තිබිය යුතු සාධාරණ බලතල ගෞරවය සහ සැලකීම පිරිහෙන පරිදි, ප්‍රසිද්ධියේම සමහර නායකයින් වගකීමෙන් තොරව කටයුතු කිරීම නිසා නීතිය සහ සාමය ආරක්ෂා කිරීමට පොදු මහජන සේවා ආයතන වශයෙන් ඒවාට තිබූ ශක්තිය දුර්වල වූ බව ද -

ඒ නිසාම -

ඒවායේ සේවය කළවුනගේ සඳාචාර ශක්තිය හා ධෛර්යය හීනවීම ද, අප සමාජය එම අන්ධකාර සතියේ දී අරාජික තත්වයකට පත්වීමට හේතු වූ බව ද අපි පිළිගනිමු.

6 වැරදි ජීවන රටාවක් ඉස්මතු කිරීම

ආධ්‍යාත්මික අවශ්‍යතාවයන් භෞතික අවශ්‍යතාවයන්, සමබරව සපුරා ගැනීමට තුඩුදුන් අපගේ ආවේනික ජීවන රටාව, ක්‍රමයෙන්

අවශ්‍යතාවත් සපුරා ගැනීමට වඩා සුඛෝපභෝගීත්වය දෙසට යොමු වීමත්,

නැතියවුනගෙන් බොහෝ දුරට ඇත් වූ ඇතියවුන් විසින් විවිධ ජන සන්නිවේදන මාධ්‍යය ප්‍රයෝජනයට ගෙන, බටහිර අනුකරණය කර ආටෝපවත් කෘත්‍රීම ජීවන රටාවක් ඉස්මතු කළ බවත්, මෙම ජීවන රටාව දෙසට ගින්නට ඇදෙන මෙරුන් සමූහයක් සේ නැතියවුන් හැටියට ගැනෙන බහුතර ජනතාව ද ආකල්ප වශයෙන් හෝ ආශාවන් වශයෙන් හෝ පසුගිය අවුරුදු කිහිපය තුළදී ඇදී ගිය බවත්,

එහෙත් ඔවුනට එම ආශාවන් ඉටු කර ගැනීමට තරම් ඉඩ පහසුවක් - එම තරගකාරී ආර්ථික ක්‍රමයෙන් නොලැබුණ නිසා, මානසික වශයෙන් ඔවුන් අතුරෙන් වැඩිදෙනා ඉව්ෂා භංගත්වයට පත් වූ බවත්,

ඒ නිසා ම කුඩා කණ්ඩායම් විසින් ඇති කරනු ලබන දේශපාලන හෝ ජාතිභේදවාදී හෝ ගැටුම් ඇති වූ අවස්ථාවල දී, එම මානසික අපේක්ෂාවන් ඉටු කර ගැනීමට නොහැකි වූ පිරිස් විශේෂයෙන් සාරධර්ම, රාජ්‍ය නීතිවලින් හෝ යහපත් අධ්‍යාපනයකින් සංයමයක් නොලත් සමහර පිරිස් කොල්ලකෑම්, ගිනි තැබීම්, දේපල විනාශ කිරීම් ආදී ක්‍රියාමාර්ගවලින් ඔවුන් තුළ තිබූ ඉව්ෂා භංගත්වයට සමාජ විරෝධී ක්‍රියා තුළින් ප්‍රතික්‍රියා කළ බවත්, අපි පිළිගනිමු.

පිරිහීමේ හේතු නැති කිරීම

ජාතික සාමය සහ සුභදතාවය අප සමාජයේ යළි ප්‍රතිස්ථාපන කිරීමට නම් දේශපාලනික විසඳුම් පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවන බව අප විශ්වාස කරන අතර, දේශපාලන විසඳුම්වලට පවා පදනම ගොඩනැගිය යුත්තේත්, තිබෙන ප්‍රශ්න තවත් සංකීර්ණ ප්‍රශ්න බවට පරිවර්තනය වීම වැළැක්විය හැක්කේත්, අප සමාජයේ පොදු පිරිහීම්වලට හේතු වූ ලක්ෂණ පළමුව ඉවත් කිරීමෙන් බව අපි අවධාරණය කරමු. වගකිවයුතු පුරවැසියන් වශයෙන් පළමුව සාරධර්ම පද්ධතිය යළි ප්‍රතිස්ථාපනය කළයුතු බවත්,

දෙවනුව, වර්තමාන අධ්‍යාපන ක්‍රමය සම්පූර්ණයෙන් ම ප්‍රතිසංශෝධනය කළයුතු බවත්,

තුන්වනුව, සඳාචාර පිරිස් විරිත්වලට තිබූ සමාජ ගෞරවය නැවත ඇති කළයුතු බවත්,

හතරවනුව, බලපෑම්වලින් තොරව, අපක්ෂපාතීව, සාධාරණව රාජ්‍ය නීතිය ක්‍රියාත්මක වන තත්වයක් රට පුරා ඇති කළ යුතු බවත්,

පස්වනුව, සමාජයේ ස්ථායී බව, සංවර බව සහ සාමකාමී බව ඇති වීමට නම්, දේශපාලන පක්ෂවල හා දේශපාලන නායකයන්ගේ නායකත්වය පමණක් නොව, ඒ හා සමානව ම සාරධර්ම ආරක්ෂා කරන්නා වූ ආධ්‍යාත්මික හා සෞඛ්‍ය අංශවල ප්‍රජා නායකත්වයන් යළි සංස්ථාපනය කළ යුතු බවත්,

හයවනුව, මහජන ආරක්ෂක සේවාවන් ඇතුළු රාජ්‍ය සේවය ධර්ම නීතියටත්, රාජ්‍ය නීතියටත් එකඟව බලපෑම්වලින් තොරව යළි ක්‍රියාත්මක වීමට ඉඩ සැලසිය යුතු බවත්,

හත්වනුව, අන්ධානුකරණයෙන් බොල් බටහිර ආර්ථික රටාව හිස් මුදුනින් පිළිගනු වෙනුවට, ගැඹුරු වූ සරල, වාමි, ඉසිලිය හැකි ජීවන රටාවකට බර වූ විශේෂයෙන් හැඳෙන පරපුරේ මානසික හා කායික සෞඛ්‍යයට තුඩු දෙන පරිදි, ගැලපෙන ආර්ථික ජීවන රටාවක් යළි ගොඩනැගිය යුතු බවත්,

අටවනුව, දැනට අප සමාජයේ තිබෙන බොහෝ ප්‍රශ්නවලට හා පිරිහීමට මූලික සාධකයක් හා බටහිර නිර්මාණයක් වූ පක්ෂ දේශපාලන ක්‍රමය වෙනුවට අපේ සාරධර්මවලට සහ අවශ්‍යතාවලට ගැලපෙන වෙනත් දේශපාලන ක්‍රමයක් නොපමාව ම නිර්මාණය කර ගැනීමට අවධානය යොමු කළ යුතු බවත්,

අප පිළිගන්නා අතර, මේ සඳහා අපේ මුළු ශක්තිය යොදා කටයුතු කිරීමට අපි - අපටම ප්‍රතිඥා දෙමු.

පිරිහීමේ හේතු නැති කිරීමේ මාර්ගය

අප ඉහත දැක්වූ හේතූන් කෙසේ වෙතත්, පසුගියදා ඇති වූ සිද්ධීන් පිළිබඳ වගකීම හා ලෝකාපවාදය විවිධ විදේශීය සන්නිවේදන මාර්ගවලින් සාධාරණව හෝ අසාධාරණව හෝ පවරා තිබෙන්නේ සිංහල බෞද්ධ මහජනතාවට හා ඔවුන්ගේ කුල දේවතාවන් වූ ගරුතර මහා සංඝරත්නය වෙත බව සුප්‍රකට කරුණක් නිසාත්,

එහි සත්‍යාසත්‍යතාවය කුමක් වුවත්, වරද සිදු වූයේ දේශපාලන හෝ වෙනත් කවර හෝ අංශවල සංකීර්ණභාවය නිසා හෝ වූවත්,

වර්තමාන සමාජය පිරිහුණු තත්ත්වයෙන් බේරා ගැනීමේ ප්‍රධාන වගකීම සිංහල බෞද්ධයන් වෙත පැවරී ඇති බව අප ද පිළිගන්නා නිසාත්,

ආවේනිකව මහා සංඝරත්නයට හිමි වී තිබූ ආධ්‍යාත්මික, සදාචාර සහ සංස්කෘතික සාරධර්ම ඔස්සේ සාමාජික, ආර්ථික සහ

දේශපාලනික සමාජ ජීවිත හැඩ ගස්වා ගැනීම සඳහා බෞද්ධ මහජනතාවට මාර්ගෝපදේශකත්වය දීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ගයන් වහාම ගතයුතු බව අපි පළමු පියවර වශයෙන් පිළිගනිමු.

දෙවනුව, සිදු වූ අපරාධවලින් පීඩනයට පත් වූ තැනැත්තන් වශයෙන්, ලෝක ජනමතය ඉදිරියේ වාර්තා වී තිබෙන්නේ, දෙමළ - හින්දු ජනතාව නිසා, ඒ හේතුවෙන් ම දෙමළ හින්දු ජනතාවට ආරක්ෂාව හා සහෝදරත්වය පිරිනැමිය යුත්තේ මූලික වශයෙන් ම සිංහල බෞද්ධ ජනතාව බව අප විසින් පිළිගනු ලබන අතර, ජාතික සාමය සහ සුභදතාව ගොඩනැගීමේ මාර්ගයේ දෙවැනි පියවර විය යුත්තේ බෞද්ධ-හින්දු සමගියක් ගොඩනැගීම මත බව අපි පිළිගනිමු.

තුන්වනුව, බෞද්ධ, හින්දු ඉගැන්වීම්වල මෙන්ම ක්‍රිස්තියානි, ඉස්ලාම් ධර්මවල ඉගැන්වීම්වල ද නෛසර්ගික වශයෙන් සමාජ සාමයට සහ සහෝදරත්වයට තුඩු දෙන ආධ්‍යාත්මික සිද්ධාන්ත සහ සදාචාර මූලධර්මවල වෙනසක් නැති නිසාත් - ජාතික පිරිහීම වැළැක්වීමට සාරධර්ම නැවත වරක් පණ ගැන්විය යුතු නිසාත්, පවුල් තුළින් පටන් ගෙන සමස්ත ජනතාව ම නැවත වරක් සදාචාර ධර්ම පිළිපදින තත්වයකට යොමු කිරීමට සියලු ම ආගමික නායකයන් සමගිව එක සේ පෙරමුණ ගත යුතු බවත් අපි පිළිගනිමු.

හතරවනුව, විවිධ කණ්ඩායම් මගින් ඔවුන් එල්ල ගත් මතය සනාථ කිරීම සඳහා විවිධ ජන කොට්ඨාශ සතු වූ අයිතිවාසිකම් හා වරප්‍රසාද මෙන්ම, ඔවුන් භාජනය වී ඇති දුෂ්කරතා හා බාධක පිළිබඳව විවිධ අන්දමේ වාර්තා රට තුළ ද, රටින් බාහිරව ද ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති නිසාත්, මේවායෙන් බොහොමයක් ජාතියේ එකතුව සඳහා යථාච්ඡේදයක් ඇති කරගෙන සමථයකට පත්වීම වෙනුවට, වෙසෙසින් සිංහල සහ දෙමළ ජනතාව අතර තිබෙන පරතරය වැඩි කිරීමට හේතු වී ඇති නිසාත්,

පටු ගෝත්‍ර වාදයෙන් ඇත්ව - සත්‍ය ගවේෂණය අරමුණු කොට විද්‍යාත්මක හා මානුෂික සිද්ධාන්ත මත පිහිටා - අපක්ෂපාතීව - සත්‍ය කරුණු සෙවීමේ වැදගත්කම අප විසින් අවධාරණය කරන අතර ඒවා සෙවීමේ සහ ඒවා ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ එකම අරමුණ විය යුත්තේ කිසිදු හේදයක් නොතකා සමස්ත ජනතාවට ම අප සතු මිනිස් සහ ස්වභාවික සම්පත් ප්‍රයෝජනයට ගෙන සාධාරණව සමාන

අයිතිවාසිකම් ඇති පුරවැසියන් මෙන් නිදහස් සහජීවන තත්වයක් ඇති කර ගැනීම උදෙසා බව අපි පිළිගනිමු.

පස්වනුව, මානුෂික වශයෙන් සලකා බැලුවද, ආර්ථික වශයෙන් සලකා බැලුවද, අප අසල්වැසි රාජ්‍යය වූ ඉන්දියාව සමඟ සුහදව පැවැතීමේ අවශ්‍යතාව ගැන සලකා බැලුව ද, පාරම්පරික ශ්‍රී ලාංකික ජනතාවගේ පරම යුතුකම වන්නේ, ඉන්දීය සම්භවයන් ඇති පුරවැසියන් වූ වතු ජන කොටස් ග්‍රාමීය ජන කොටස් සමඟ ද, අනතුරුව මුළු මහත් ශ්‍රී ලාංකික ජනතාව සමඟ ද, සෑම අංශයෙන් ම එකම ජනතාවක් වශයෙන් ඒකාබද්ධ කිරීම බව අපි පිළිගනිමු.

හයවනුව, බහුතර සිංහල ජනතාව වෙසෙන ප්‍රදේශවල ජීවත් වන ද්‍රවිඩ පවුල් හා ජන කොටස් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කොට, ඔවුන් සහෝදරත්වයෙන් පිළිගැනීමත්, ආරක්ෂා කිරීමත්, ඔවුන්ගේ භාෂාව හා සංස්කෘතියට ගරු කොට, ඒවා පෝෂණය වීමට උපස්ථම්භක වී, ඔවුන් සමඟ එකම ලාංකික ජනතාවක් වශයෙන් ඒකාබද්ධ වීමේ වැදගත්කම අපි පිළිගනිමු.

හත්වනුව, බහුතර දෙමළ ජනතාවක් වෙසෙන පෙදෙස්වල ජීවත් වන සිංහල පවුල් හා ජන කොටස් කෙරෙහි දෙමළ ජනතාව විසින් විශේෂ අවධානය යොමු කොට, ඔවුන් සහෝදරත්වයෙන් පිළිගැනීමත්, ආරක්ෂා කිරීමත් ඔවුන්ගේ භාෂාව සහ සංස්කෘතියට ගරු කොට, ඒවා පෝෂණය වීමට උපස්ථම්භක වී, ඔවුන් සමඟ එක ම ශ්‍රී ලාංකික ජනතාවක් වශයෙන් ඒකාබද්ධ වීමේ වැදගත්කම අපි පිළිගනිමු.

අටවනුව, දේශපාලනික වශයෙන් හෝ සාමාජික වශයෙන් හෝ ආර්ථික වශයෙන් හෝ සංස්කෘතික වශයෙන් හෝ පරිපාලනමය වශයෙන් හෝ ආරක්ෂක සේවාවන්වල දුර්වලකම් නිසා හෝ රටේ කවර හෝ ස්ථානයක හෝ මානුෂික අයිතිවාසිකම් යම් ජන කොට්ඨාශයකට අහිමි වී හෝ උල්ලංඝනය වී හෝ ඇතහොත්, ඒවා වහා පරීක්ෂා කොට බලා එක්සත් ජාතීන්ගේ මානුෂික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනයට අනුකූල වන ලෙසත්, ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ මූලික අයිතිවාසිකම්වලට එකඟ වන ලෙසත්, වහාම නිවැරදි කිරීමේ අවශ්‍යතාව අපි පිළිගනිමු.

නවවනුව, රටේ නීතියට පරිබාහිරව කටයුතු කරන පුද්ගලයන් හෝ කණ්ඩායම්, යම් හිංසක රාජ්‍ය විරෝධී, ව්‍යවස්ථා විරෝධී ක්‍රියාවල යෙදෙන විට, ඒවා මැඩපවත්වා රටේ නීතිය, සාමය හා රාජ්‍ය බලය තහවුරු කිරීමට ක්‍රියා කිරීමේ දී පවා, අහිංසක පුරවැසියන්ගේ මානව

අයිතිවාසිකම්වලට තර්ජනයක් නොවන පරිදි, රාජ්‍ය නීතිය මෙන්ම ශිෂ්ට සමාජ රීතියෙන් ගෞරව සම්ප්‍රයුක්ත භාවය එකමුතු වන සේ එයට පිළියම් යෙදීමේ අවශ්‍යතාවක් ඇති බව ද අපි පිළිගන්නා අතර, රටේ පවතින නීතිය හා සාමය කෙරෙහි ගෞරව සම්ප්‍රයුක්ත බියක් හෙවත් නීතිගරුකත්වයක් ඇති කිරීමේ අවශ්‍යතාව, අප විසින් පිළිගන්නා බව ද, මේ සඳහා ජනතාවගේ සහාය සහ සහභාගිත්වය ලබා ගැනීමේ වැදගත්කම ද අවධාරණය කරමු.

දහවනුව, දැනට පවත්නා ආර්ථික ක්‍රමය සහ ක්‍රියාදාමයන් නැවත සමාලෝචනය කිරීම හා ජාතික අවශ්‍යතාවන්ට මෙන්ම සාරධර්මවලට අනුරූප වන ආර්ථික දර්ශනයක් සහ ක්‍රියාමාර්ගයක් නොපමාව ආරම්භ කිරීමේ වැදගත්කම අපි අවධාරණය කරමු.

එකොළොස්වනුව, ධනය ඉපයීමේ ශක්තිය තිබෙන ව්‍යාපාරික ජන කොටස්, ඔවුන්ගේ විශේෂඥ ඥානය හා සෙසු උපකාරයන් ජාතික අසමගියට තුඩු දුන් විවිධ ආර්ථික හේතූන් සහ ආර්ථික බාධක පොදු ජනතාව තුළින් ඉවත් කොට, ග්‍රාමීය සහ ගොවි කම්කරු ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය උසස් වන අන්දමේ වඩා සාධාරණ පුළුල් පදනමක් මත පිහිටා ප්‍රජා සංවර්ධන ක්‍රියා පිළිවෙත් තුළින් ජාතික සංවර්ධනයට හවුල්කරුවන් වීමේ වැදගත්කම අපි අවධාරණය කරමු.

දොළොස්වනුව, වර්තමාන සමාජයේ බලපාන අවිශ්වාසය, ප්‍රතිවිරෝධතා, කට්ටිවාදී ක්‍රම හා අනෙක් සමාජයේ රුදුරු බාධකවලට මුල් වූයේ යැයි බොහෝ දෙනා විශ්වාස කරන පක්ෂ සහ බලකාමී දේශපාලන ක්‍රමය වෙනුවට, පොදු මහජනතාව තුළ අන්‍යෝන්‍ය විශ්වාසය, සමගිය, සහෝදරත්වය සහ සාමය දියුණු වන විදියේ පක්ෂ හේදයෙන් තොර ප්‍රජාතාන්ත්‍රික විකල්ප රාජ්‍ය පාලන ක්‍රමයක් උදාකර ලිය හැකි ක්‍රියාමාර්ග අධ්‍යයනය කොට නිර්දේශ කිරීම හා ශ්‍රී ලංකාවේ ඒකීය රාජ්‍ය තුළ උපරිම වශයෙන් පොදු ජනතාවගේ සහභාගිත්වය ලබා ගත හැකි ආයතන ක්‍රම නිර්මාණය කිරීමට බුද්ධිමත් ජාති හිතෙහි ජනතාවගේ අවධානය යොමු කළ යුතු යුගයකට අප රට පත් වී ඇති බව ද අවධාරණය කරමු.

පොදු නිර්දේශය

මෙම ජාතික සාමය සහ සුභදතාව පිළිබඳ ප්‍රජා ප්‍රකාශනයෙන් අප රට වර්තමානයේ දී පත්ව ඇති සැබෑ තත්ත්වය, ඊට හේතු, එම හේතු ඉවත් කිරීම සහ ඉවත් කිරීමට අනුගමනය කළයුතු ක්‍රියාමාර්ගය පිළිබඳ මෙතෙක් විස්තර වූ අතර,

මෙම ප්‍රකාශනයෙන් මතු වූ දර්ශනය, ප්‍රතිපත්ති අරමුණු සහ ක්‍රියමාර්ග රාමුව තුළ සවිස්තරව, තවදුරටත් අධ්‍යයනයක් කිරීම සඳහාත්, එම අධ්‍යයනයන් මුල් කොට, අප සමාජයේ සෑම අංශයකම ඇති කළ යුතු වෙනස්කම් පිළිබඳ සවිස්තර යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම සඳහාත්, එම යෝජනා ක්‍රියාවට නැංවිය යුතු ආකාරය පිළිබඳව ප්‍රායෝගික සැලසුම් සහ නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම සඳහාත් මෙම සමුළුව විසින්,

1. බෞද්ධ මහජනතාවගේ බෞද්ධ ධර්මානුකූල ජීවන රටාව ආරක්ෂා කර ගැනීම පිණිස ගරුතර මහා සංඝයා වහන්සේ හා ගිහි නායකයින් කටයුතු කළ යුත්තේ කෙසේද?
2. ජාතික සමගියට ඉමහත් උපස්ථම්භයක් විය හැකි හින්දු බෞද්ධ ආධ්‍යාත්මික සහ සංස්කෘතික සම්බන්ධතාව යළිත් ඇති කළ හැක්කේ කෙසේද?
3. (අ) බෞද්ධ, හින්දු, ඉස්ලාම්, ක්‍රිස්තියානි සහ සෙසු සියලු ම ආගම්වල නායකයින් එකතු කොට අන්තර් ආගමික බලවේගයක් හැටියට අප සමාජයේ මූලික සාරධර්ම සියලුම ආගම්වල පොදු ධර්මතාවලට පුනර්ජීවනයක් දීමේ මාර්ගයෙන් යළි ප්‍රතිස්ථාපනය කළ හැක්කේ කෙසේද?

(ආ) ජාතික අධ්‍යාපනය, ගුරු ගෝල සම්බන්ධය පුනරුත්ථාපනය වන පරිදින්, ජාතික සාරධර්ම දරුවන් තුළට කිඳා බැසීම සඳහාත්, මානව බන්ධුතාව මතු වන පරිදින් ජාතික අධ්‍යාපනය සකස් කළ යුත්තේ කෙසේද?

4. පූර්ව විනිශ්චයක් මත සීමිත අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා මෙතෙක් සකස් කොට ඇති බොහෝ වාර්තා වෙනුවට, සත්‍ය වශයෙන් ම විවිධ ජන කොටස් භුක්ති විඳින අයිතිවාසිකම් හා වරප්‍රසාද මෙන්ම දුෂ්කරතාවන් හා බාධක මොනවාද?
5. ජාතික අනන්‍යතාව ගොඩ නැගීම සඳහා සංස්කෘතික අංශ සහ ශ්‍රව්‍ය, දෘශ්‍ය, ලිඛිත සහ සෙසු සන්නිවේදන මාධ්‍ය විධිමත් කොට, ශ්‍රී ලාංකික ප්‍රතිරූපය මුර්තිමත් වන පරිදි සංවිධානය කොට පවත්වා ගෙන යන්නේ කෙසේද?
6. ඉන්දීය වතු ජන කොටස්වල ආරක්ෂාව සහ සාමාජික ඒකාග්‍රතාව තහවුරු කරන්නේ කෙසේද?

7. (අ) බහුතර සිංහල ජනකායක් වෙසෙන පෙදෙස්වල වෙසෙන ද්‍රවිඩ පවුල් හා වෙනත් ජන කොටස් පිළිගැනීම, ආරක්ෂා කිරීම හා ඔවුන් සහ සිංහල ජනතාව අතර ජාතික ඒකාග්‍රතාව ඇති කර ගන්නේ කෙසේද?

(ආ) බහුතර ද්‍රවිඩ ජනකායක් වෙසෙන පෙදෙස්වල වෙසෙන සිංහල පවුල් හා වෙනත් ජන කොටස් පිළිගැනීම, ආරක්ෂා කිරීම, හා ඔවුන් සහ ද්‍රවිඩ ජනතාව අතර ජාතික ඒකාග්‍රතාව ඇති කර ගන්නේ කෙසේද?

8. රටේ කවර හෝ ස්ථානයක හෝ උල්ලංඝනය කර ඇති මානුෂික අයිතිවාසිකම් මොනවාද? ඒවා නිවැරදි කිරීමට කළ යුතු ප්‍රතිකර්ම මොනවාද?

9. (අ) නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන බලධාරීන් තුළ සිය යුතුකම් ඉටු කිරීමේ දී වැඩි විත්ත දෙමරියක් හා නිවැරදි මහජන සම්බන්ධතාවල අවශ්‍යතාව අවබෝධ කර ලන්නේ කෙසේද?

(ආ) රටේ පවතින නීතිය හා සාමය කෙරේ ගෞරව සම්ප්‍රයුක්ත භය හෙවත් නීතිගරුක භාවය ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමේ දී ජනතාවගේ සහභාගිත්වය ලබා ගන්නේ කෙසේද?

අධීක්ෂණය

ජාතික සාමය සහ සුභදතාවය පිළිබඳ ප්‍රජා ප්‍රකාශනය පිළිගත් මෙම සමුළුවට සහභාගී වූ අප විසින් සාකච්ඡා කරන ලද්දේත්, ක්‍රියාත්මක කිරීමට නිර්දේශ සකස් කර ගන්නේත්, කෙතරම් භාරදුර කාර්යයක් පිළිබඳ ව දැයි අපට පැහැදිලි අදහසක් තිබෙන නිසාත්, මෙම ප්‍රජා ප්‍රකාශනය සකස් කිරීමෙහිලා අදහස් හා යෝජනා ඉදිරිපත් කළ දෙදාහකට අධික වූ ජනතා නියෝජිතයින් පිරිසිදු චේතනාවෙන් ඔවුන්ගේ අදහස් ඉදිරිපත් කළේ යැයි අප අදහස් කරන නිසාත්,

10. දැනට පවතින ආර්ථික ක්‍රමය හා ක්‍රියාවලි නැවත අගය කිරීම හා ජාතික අවශ්‍යතාවනට හා සාරධර්මවලට අනුරූප වන ආර්ථික සංවර්ධනයක් අරභයා ගතයුතු ක්‍රියාමාර්ග මොනවාද?

11. ජාතික සමගිය හා සුභදතාව රැකෙන අයුරින් සහ ආර්ථික විෂමතා අඩු වන ලෙස කෙරෙන ඒකාග්‍ර ප්‍රජා සංවර්ධන ක්‍රියා මාර්ග තුළින් සමාජයීය හා ආර්ථික උන්නතියක් උදා කර

ලීමට අවශ්‍ය විශේෂඥ ඥානය හා පහසුකම් වැනි වඩාත් සතුටුදායක උපකාරකයන් සැපයීමට ව්‍යාපාරික ජන කොටස් ඉදිරිපත් විය යුත්තේ කෙසේද?

12. වර්තමානයේ බලපාන අවිශ්වාසය, ප්‍රතිවිරුද්ධතා, කවිච්චාදී ක්‍රම හා අනෙකුත් රුදුරු සමාජ බාධක ඉවත් කළ හැකි පක්ෂ හේදයෙන් තොර, ප්‍රජාතාන්ත්‍රික රාජ්‍ය පාලන ක්‍රමයක් උදා කර ලිය හැකි ක්‍රියා මාර්ග මොනවාද? එවැනි පාලන ක්‍රමයකට උපරිම වශයෙන් පොදු ජනතාව සහභාගී කරගත හැක්කේ කෙසේද?

යන විෂයය ප්‍රශ්න යටතේ ක්‍රියාකාරී වීම සඳහා ජාතික කමිටු 12 ක් මෙම සමුළුවේ දී පත් කර ගැනීමට තීරණය කළ අතර,

එම කමිටුවල සභාපතිවරුන් සහ සංවිධායකවරුන් ලංකා ජාතික සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංගමයේ විධායක මණ්ඩලය සමඟ ඒකාබද්ධ වී ජාතික සාමය සහ සුභදතාවය පිළිබඳ ප්‍රජා ප්‍රකාශනය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ජාතික මණ්ඩලය වශයෙන් ක්‍රියා කළ යුතු බැව් ද මෙම සමුළුවේ දී අපි නිර්දේශ කළෙමු.

අප මුහුණ දී තිබෙන ප්‍රශ්නය විදේශික බලපෑම්වලින් තොරව අප අපගේ ම මෙහි, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ෂා, දාන, ප්‍රිය වචන, අර්ථවර්ධයා සහ සමානාත්මතා යන සනාතන ධර්මයන් හි පිහිටා අප විසින් විසඳා ගත යුතුය යන දැඩි අධීෂ්ඨානය අප තුළ තිබෙන නිසාත්,

සර්වෝදය ශ්‍රමදාන සංගමය මගින් සෙසු සංවිධාන ද පොදු මහජනතාව සහ සියලුම සත්පුරුෂ ජනතාවගේ ද ආශීර්වාදය සහ සහභාගිත්වය ඇතිව, මෙම ප්‍රජා ප්‍රකාශනයෙන් මතුවන පාර්ශ්ව ද්විතීයික සහ චිත්තවේග මුළු ජනතාව අතර ම මතු කිරීම සඳහා සාම පා ගමනක් අරඹන නිසාත්,

එම සාමාන්‍ය ගමනේ දී මිනිසුන්ගේ සිත් සනත්වලින් මුදා හැරෙන ආධ්‍යාත්මික බලවේගය ගැන අපේ විශ්වාසය තිබෙන නිසාත්,

ශ්‍රී ලංකා රජයත්, රජයට පක්ෂපාතී මෙන්ම විරුද්ධ දේශපාලන පක්ෂත්, පාර්ලිමේන්තු දේශපාලනයෙන් බාහිර ව ප්‍රශ්න විසඳීමට තැත් කරන අභිංසාවාදී ජන කොටස් ද, මෙම සත් ව්‍යායාමයට සාධාරණ අවස්ථාවක් දීම සඳහා ඔවුන්ගේ සහයෝගය හා ආශීර්වාදය වූ ඇතැයි අප විශ්වාස කරන නිසාත්,

අවසාන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවාසී සමස්ත ජනතාවගේ ම ශ්‍රේෂ්ඨත්වය, මානුෂික ගුණය සහ මනුෂ්‍යත්වය මෙම ප්‍රකාශනය පිළිගත් අවස්ථාවේ සිටම, ඉමහත් ධාර්මික බලවේගයන් වශයෙන් ඉස්මතු වී, දියුණු කියුණු වී, අපේ රටේ ප්‍රශ්න විසඳීමට මුළු ජනතාවගේම සමගිය, සුභදතාව, සහජීවනය සහ සෞභාග්‍යය උදාවිය හැකි නිසාත්,

එයම අවිශ්වාසයෙන්, අසහ්නයෙන් සහ යුද්ධ කෝලාහලවලින් පෙළෙන සෙසු රටවල ජනතාවටත් ආදර්ශයක්, ධෛර්යයක් සහ ආශීර්වාදයක් වේවා යයි ද ඉතසිතින් ප්‍රාර්ථනා කරමින්, මෙම ජාතික සාමය සහ සුභදතාව පිළිබඳ ප්‍රජා ප්‍රකාශනය සමාප්ත කරමිනි.

උපග්‍රන්ථය

විශේෂ නිර්දේශය

අප ජීවත් වන වර්තමාන ලෝකයෙහි ඉතා සාමකාමීව සරල වාමි ජීවන රටාවක් අනුගමනය කළ ජනතාවත්, විවිධ ජාත්‍යන්තර බලවේගයන්ගේ මැදිහත් වීම නිසා, එම රටවල ජනතාව දේශපාලනය, ගෝත්‍රය, ආගම ආදී ප්‍රශ්න මත බේදහින්න කොට, ජාත්‍යන්තර යුද බිම් බවට පෙරළී, අප ඇස් ඉදිරිපිට පළමුවන, දෙවන ලෝක යුද්ධවලදී සිදු වූ ජීවිත විනාශවලට වඩා වැඩි ජීවිත විනාශයක් සිදු කරමින් ඉපැරණි සංස්කෘතීන් විනාශ කරමින් වැනසී යන අන්දම පිළිබඳව අප දන්නා නිසාත්,

අප ලංකාවේ දැනට ඇති වී තිබෙන පරිහානික තත්වය තවත් තරක අතට හැරීමට ඉඩ දුනහොත්, මේ තත්වය පහසුවෙන්ම අපේ මාතෘ භූමියේ ද ඇති වීමට සෑම ඉඩක්ම ඇති බව අප විසින් තේරුම් ගෙන ඇති නිසාත්,

නොපමාව ශ්‍රී ලංකාවාසී ජනතාව වශයෙන් අප පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ බුද්ධිගෝචර භාවය අවධාරණය කරමු.

ප්‍රජාවබෝධනය

1. මෙම ජාතික සාමය, සුභදතාව පිළිබඳ ප්‍රජා ප්‍රකාශනය සිංහල, දෙමළ සහ ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයන්ගෙන් පළවන සෑම පුවත්පත් හා ගුවන් විදුලි හා රූපවාහිනිය වැනි ජන සන්නිවේදන මාධ්‍ය තුළින් දීප ව්‍යාප්තව ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතුය.
2. සෑම නිවෙසකම, පාසලකම, ආගමික ස්ථානයකම, කාර්යාලයකම, සමිති සමාගමකම, ස්වේච්ඡා ආයතනයකම මෙම ප්‍රකාශනය කියවා ගැඹුරට සාකච්ඡා කළ යුතුය.

3. සෑම දේශපාලන පක්ෂයක්ම පටු බලකාමී පරමාර්ථ ඉවත දා ජාතියේ සහ ජනතාවගේ සාමය හා සහෝදරත්වය පමණක් මුල් තැන තබාගෙන, මෙම ප්‍රකාශනය අවංකවම අධ්‍යයනය කළ යුතුය.
4. සෑම රජයේ අමාත්‍යාංශයක්ම දෙපාර්තමේන්තුවක්ම සංස්ථාවක්ම මෙම ප්‍රජා ප්‍රකාශනයේ සඳහන් කරුණු පිළිබඳව අවබෝධයක් තමන්ගේ නිලධාරීන්ට ලබාදීමට කටයුතු කළ යුතුය.
5. සෑම පොලිස් ස්ථානයකම, ත්‍රිවිධ හමුදා කඳවුරකම, ආරක්ෂක සේවක සේවිකාවන් මෙම ප්‍රජා ප්‍රකාශනය කියවා අධ්‍යයනය කොට අවබෝධයක් ලබා ගත යුතුය.
6. පාසල්, විශ්ව විද්‍යාල, ආදී විද්‍යා ස්ථානයන්හි දී මෙම ප්‍රජා ප්‍රකාශනයෙහි සඳහන් කරුණු මත වාක්‍ය රචනා, නිබන්ධන, පර්යේෂණ, සංවාද, සාකච්ඡා ආදියට තම ශිෂ්‍යයන් උනන්දු කරවිය යුතුය.
7. ලේඛකයින්, කලාකරුවන්, නාට්‍ය නිෂ්පාදකයින්, සිනමා නිෂ්පාදකයින්, කවියන්, ගීත රචකයින් ආදීන් විසින් මෙම ප්‍රජා ප්‍රකාශනයෙහි සඳහන් අදහස් අනුව තම තමන්ගේ හැකියාවන් අනුව, තව නිර්මාණයන් ඉදිරිපත් කිරීමට උත්සුක විය යුතුය.
8. සෑම ආගමික සිද්ධස්ථානයක් ම මේ ප්‍රජා ප්‍රකාශනය තම අනුගාමිකයින්ට තේරුම් කරදෙන ස්ථානයක් විය යුතු අතර ජාතික සමගිය මුල් කොට භාවනා, දේශනා, ආගමික වතාවත් උත්සව ආදිය සංවිධානය කළ යුතුය.

ප්‍රජා සහභාගිත්වය

1. අනාථ වූ දෙමළ ජාතිකයින්ට ආරක්ෂාව සහ සහෝදරත්වය පිරිනමා ඔවුනට සහන සැලසීමටත්, ඔවුන් පුනරුත්ථාපනය කිරීමටත්, සිංහල ජනතාව නිර්භයව විවෘතව පෙරමුණ ගත යුතුය.

2. පසුගිය ජූලි මාසයේදී හෝ ඊට කලින් හෝ සිදු වූ කලකෝලාහලවල ද විපතට පත් සිංහල පවුල්වලට ආරක්ෂාව සහ සහෝදරත්වය පිරිනමා ඔවුන් කලින් සිටි ප්‍රදේශයකට ම නැවත කැඳවා, සහන සලසා පුනරුත්ථාපනය කිරීමට, දෙමළ ජන කොටස් ඔවුන්ගේ පළාත්වල නිර්භයව පියවර ගත යුතුය.
3. චතුකරයේ ජීවත් වන ඉන්දීය දෙමළ ජනතාව වෙසෙන අවට ගම්මානවල සිංහල ජනතාව, බෞද්ධ භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ නායකත්වය ඇතිව චතුකරයට ගොස්, ඔවුන්ට ආරක්ෂාව, සුභදතාවය, සහන හා පුනරුත්ථාපන සේවා සැලසිය යුතුය.
4. සිංහල පළාත්වල ජීවත් වූ විපතට පත් දෙමළ ජනතාව ඔවුන් වාසය කළ ප්‍රදේශවලට නැවත කැඳවා ඔවුන්ට ආරක්ෂාව, සහෝදරත්වය සහන සහ පුනරුත්ථාපන සේවාවනුත් සැලසීමට සිංහල ජනතාව පියවර ගත යුතුය.
5. බහුතර සිංහල ජනතාව වාසය කරන පළාත්වල ස්ථිරව ජීවත් වන දෙමළ ජනතාව ප්‍රසිද්ධියේ සිංහල ජනතාවත් සමඟ රටේ ඒකීයභාවය සහ අභිංසාව බව ස්ථිර කිරීම සඳහා උරෙන් උර ගැටී සේවය කිරීමට ඉදිරිපත් විය යුතුය.
6. උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල වසන දෙමළ ජනතාව විසින් කුමන අතීත හේතූන් නිසා හෝ අවිගෙන සටන් කරන තරුණයින්ට එම අවි බිම හෙළා අභිංසාවාදී ව සිංහල තරුණ සහෝදරයින් සමඟ එකතුව ඔවුන් මුහුණ දෙන ප්‍රශ්න සාධාරණව විසඳා ගැනීමට උනන්දු කළ යුතුය.
7. ඉතා කුඩා වුවත්, සන්නාහ සන්නද්ධ වූ බලවත් තරුණ පිරිසකට බයෙන් ජීවත් වන උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල පොදු ජනතාවට අකරුණාවත්තවත්, පීඩාකාරී වන අන්දමටත්, ආත්ම ගරුත්වය කෙළෙසන අන්දමටත් ක්‍රියා කිරීම ප්‍රශ්නය තවත් උග්‍රවීමට හේතුව වන බව, අපේ පොලීසිවල ආරක්ෂක හමුදාවල සේවය කරන, රාජ්‍ය ආරක්ෂක සේවකයින් අවබෝධ කරගත යුතු අතර, සිංහල හෝ දෙමළ හෝ වෙනත් ජාතියකට හෝ අයත් වුවත්, සියලු මනුෂ්‍යයන් සමඟ තම රාජකාරී ඉටු කිරීමේ පදනම ධර්ම නීතිය සහ රාජ්‍ය නීතිය මුල් කොට විය යුතු

බවත්, එය ම මේ ප්‍රශ්න ලිහිල්වීමට බොහෝ දුරට උපයෝගී වන බවත් කල්පනා කොට තම සේවාවන්හි යෙදිය යුතුය.

8. පොලීසිය හා ක්‍රිඩා හමුදාවල නිලධාරීන් මෙන්ම සේවකයින් ද, පොදු මහජනතාව විසින් පොදු මහජනතාවගේ ම ආරක්ෂාව සඳහා පැවැත්වෙන පොදු මහජනතාවගේ ම කොටසක් බැවින්, සිංහල, දෙමළ ආදී හේදයක් නොසලකා ඔවුන්ගේ රාජකාරිය හරිහැටි ඉටු කිරීම සඳහා සහයෝගය දී ඔවුන් ආරක්ෂා කිරීමත් සෑම දෙනාගේම යුතුකම බව අවධාරණයෙන් ම පෙන්වා දිය යුතුය.

දේශපාලන පක්ෂ

1. ජාතියේ වර්තමාන අවුල් සහගත තත්වයට දැනට බලයේ සිටින පක්ෂය ඇතුළු සියලු ම දේශපාලන පක්ෂ විවිධ ප්‍රමාණයට වගකිවයුතු බව අවබෝධ කරගෙන, පක්ෂ මුල් කොට රටේ ජනතාව තුළ ඇතිවී තිබෙන බලවත් පරිහානිය ගැන අවබෝධයක් ඔවුන් විසින් ඇති කර ගත යුතුය.
2. තම තමන්ගේ පක්ෂවල නායකයින්ටත්, අනුගාමිකයින්ටත්, සාරධර්ම ආරක්ෂා කිරීම, නීතියට ගෞරව කිරීම සහ යටත් වීම, හිංසාවාදී කටයුතුවල නොයෙදීම, රාජ්‍ය තන්ත්‍රයෙහි සාධාරණ ක්‍රියාකාරීත්වය දේශපාලන ඇඟිලි ගැසීම් මාර්ගයෙන් නොකෙළෙසීම යන සංවර භාවයේ වැදගත්කම අවබෝධ කරදිය යුතුය.
3. ශ්‍රී ලංකාවේ ගැමි සහ නාගරික කොට්ඨාශවල වර්තමානයෙහි සමාජ සාමය පවත්වා ගැනීමටත්, රාජ්‍ය නීතිය ක්‍රියාත්මක කරවීමටත්, බලවත් තර්ජනයක්ව තිබෙන මැරවර කණ්ඩායම් ආරක්ෂා කිරීම හා ධෛර්යවත් කරවීම වෙනුවට ඔවුන් යහමහ යැවීමට හෝ නීති මාර්ගයෙන් මර්දනය කිරීමට හෝ වගකිවයුතු දේශපාලන පක්ෂ නොපමාවම ක්‍රියාමාර්ග සම්පාදනය කළ යුතුය.
4. ගැමි මට්ටමේ දී දේශපාලන පක්ෂ හේදය නිසා සිදුව තිබෙන අසමගිය හා පරිහානිය ගැන සිතා ස්වේච්ඡා සමිති මාර්ගයෙන් හා ග්‍රාමෝදය මණ්ඩල මාර්ගයෙන් අපක්ෂපාත ප්‍රජා නායකයින්

බිහිවීමටත්, සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයන් මතු වීමටත්, සෑම දේශපාලන පක්ෂයක්ම ප්‍රතිපත්තියක් වශයෙන් උදව් විය යුතුය.

5. සිංහල-දෙමළ ප්‍රශ්නය සහ සෙසු ජාතික ප්‍රශ්න විසඳීමේ දී දේශපාලන පක්ෂ තම පක්ෂයට තිබෙන පක්ෂපාතීත්වයට ඉහළින්, ජාතියේ ඒකීය බවත් - සාමයන් සහජීවනයත් ගැන සලකා, මුළු ජනතාවටම හිතකර වූ පොදු සම්මුතියකට එළඹීමට තරම් දුරදර්ශී විය යුතුය.
6. ජාතිවාදී දේශපාලනයෙහි ආදීනව අවබෝධ කරගෙන, ජාතීන් අතර සමගිය ඇති වන අන්දමට, සාරධර්ම මත පදනම් වූ උසස් ප්‍රතිපත්තිවල පිහිටා දේශපාලන කටයුතු කළ යුතුය.
7. ජනතා සහභාගීත්වය ස්ථිර කෙරෙන ජාතික දේශපාලන ක්‍රමයක් ගොඩනැගීම සඳහා සෑම පක්ෂයක් විසින් ම බුද්ධි මණ්ඩලයක් පත් කොට, ගැඹුරු අධ්‍යයනයක යෙදිය යුතුය.

රජය

1. ජූලි මාසයේ සිදු වූ කරදරවලින් මියගියවුන් සඳහාත්, බලවත් සේ තුවාල ලද්දවුන් සඳහාත්, දේපළ විනාශවූවන් සඳහාත්, අවශ්‍ය වන්දි ගෙවීම් සහ සහන සහ පුනරුත්ථාපන කටයුතු සඳහාත්, ඊට කලින් සිදු වූ අරගලවලදී ඒ අන්දමින් ම විපතට පත් වූවන් සඳහාත්, සිංහල දෙමළ ආදී ජාතීන්ගේද නොසලකා සැබෑ කරුණු සොයා බලා, නිර්දේශ කිරීමට සහ එම නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමට පූර්ණ බලතල ඇති කොමිෂමක් පත් කොට ඔවුන්ට සහන සලසා දිය යුතුය.
2. තමා කතා කරන භාෂාව නිසා රජය සමඟ කරන කටයුතුවලදී කිසිදු අවහිරතාවන්ට මුහුණ නොදෙන අන්දමට, සිංහල දෙමළ භාෂා ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ඇතිව තිබෙන අඩුපාඩුකම් නොපමාව මහහරවාලීමට පියවර ගත යුතුය.
3. ඉන්දීය සම්භවයක් ඇති වතු වල සේවය කරන කම්කරුවන්ට මෙන්ම, රැකියා අහිමි වී ලංකාවේ විවිධ තැන්වල ස්ථිර වාසස්ථානයන් තැනිව් තැනින් තැන ජීවත් වන ජනතාවටද ආරක්ෂාවත්, ස්ථිර වාසස්ථානත් ලැබෙන අන්දමේ ප්‍රතිපත්ති මාලාවක් වහාම සකස් කළ යුතු අතර, පුරවැසිකම් අහිමි අය පිළිබඳව ද ස්ථිර විසඳුමක් ගත යුතුය.

4. රාජ්‍ය නීතියට පටහැනිව ආයුධ සන්නද්ධව දේශපාලන අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට ක්‍රියා කරන කණ්ඩායම්වලට එරෙහිව රාජ්‍ය ආරක්ෂක සේනාංක ක්‍රියා කරන විට, එම ක්‍රියාවලදී නීතිගරුක, අහිංසක පොදු මහජනතාවගේ ආත්ම ගරුත්වයට හෝ දේපලවලට හෝ ජීවිතවලට හෝ හානියක් නොවන අයුරින් ක්‍රියාකිරීමට අවශ්‍ය සෑම පියවරක්ම ගත යුතුය.
5. රජයේ සියලුම ආරක්ෂක සේනාංකවලට ජාතියේ සාරධර්ම සහ ධර්ම නීතිය මෙන්ම, රාජ්‍ය නීතිය ගැන ද ඉතා ගැඹුරු අවබෝධයක් දීමට, විශේෂ අධ්‍යයන පාඨමාලා සංවිධානය කළ යුතු අතර, සිංහල සහ දෙමළ භාෂා ඥානය ද ඔවුන්ට ලබාදීමට විශේෂ අධ්‍යාපන වැඩ පිළිවෙලක් සංවිධානය කළ යුතුය.
6. පරිපාලන වේවා, සංවිධාන වේවා, රාජ්‍ය ආරක්ෂක වේවා, සෑම කටයුත්තකදී ම පොදු මහජන සහභාගිත්වය සහ සහයෝගය ලැබෙන අන්දමින් ස්වේච්ඡා ආයතනවල සේවය සහ සම්බන්ධය රජය විසින් ලබා ගත යුතුය.
7. සිර දඩුවම්වලට නියම වූ තැනැත්තන්, එම සිරදඩුවම් විඳින කාලය තුළදී වඩා හොඳ පුරවැසියන් වශයෙන් ඔවුන්ගේ චරිත හැඩගැසීමටත්, විවිධ ශිල්පීය දස්කම් ලබාදීමටත්, දැනට තිබෙන වැඩ පිළිවෙලට වඩා ක්‍රමවත් වැඩ පිළිවෙලක් වහාම සකස් කළ යුතුය.
8. ශ්‍රී ලංකාව වෙනුවෙන් විදේශීය රටවල පෙනී සිටින තානාපතිවරුන් සහ සෙසු නිලධාරීන් තේරීමේ දී වෙනත් සුදුසුකම්වලට අමතරව, ඔවුන් තුළ තිබෙන ජාතික, සංස්කෘතික ඉතිහාසය පිළිබඳ දැනීමත්, සාරධර්ම පිළිබඳ හැඟීමත් දේශමාමකත්වයත් පිළිබඳව රජය විසින් අවධානය යොමු කළ යුතුය.
9. කොළඹ වෙසෙසිනුත්, වෙනත් නගරවල පොදුවෙන්, පැල්පත් හා මුඩුක්කුවල ජීවත්වන ජනතාව වෙනුවෙනුත් හදිසි පුනරුත්ථාපන වැඩ පිළිවෙලක් ඇරඹිය යුතුය.
10. මත්පැන් හා මත්ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ දැනට වඩා සමාජයට හිතවත් දැඩි ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කළ යුතුය.

11. පුවත්පත්, පොතපත, චිත්‍රකතා, සිනමාව, රූපවාහිනිය ආදී ජන සන්නිවේදන මාධ්‍යවලින් සොරකම්, මිනීමැරුම්, කාමකෝප ආදී වෙනත් අපරාධ ප්‍රදර්ශනය කිරීම පිළිබඳ දැඩි පාලනයක් ඇති කළ යුතුය.

අධ්‍යාපනය

1. සෑම ශිෂ්‍යයකුටම සිංහල සහ දෙමළ යන භාෂා දෙකේම ප්‍රවීණත්වයක් ඇති වන අන්දමට භාෂා අධ්‍යාපනය ලැබීමට පහල පත්තිවල සිටම පහසුකම් සැලසිය යුතුය.
2. පාසල්වලට ශිෂ්‍යයන් ඇතුළු කර ගැනීමේ දී, පොදුවේ සියලු ම ශිෂ්‍යයින්ට ඕනෑම පාසලකට ඇතුළුවීමට ඉඩ තිබිය යුතු අතර, ඔවුන්ගේ මව් බසින් ලැබෙන අධ්‍යාපනයට අතිරේකව සමහර විෂයයන් සිංහල භාෂාවෙන් පමණක් ද, සමහර විෂයයන් දෙමළ භාෂාවෙන් පමණක් ද, තවත් සමහර විෂයයන් ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් පමණක් ද ඉගෙනීමේ හැකියාව සොයා බැලිය යුතුය.
3. සිංහල සාහිත්‍යයේ උසස් කෘතීන් දෙමළ භාෂාවෙන් ද, දෙමළ සාහිත්‍යයේ උසස් කෘතීන් සිංහල භාෂාවෙන් ද, ශිෂ්‍යයින්ට කියවීමට හැකි වන සේ පරිවර්තන වහාම සකස් කොට ප්‍රකාශනයට පත් කළ යුතුය.
4. සියලු ම උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සහ විශ්ව විද්‍යාල සියලුම ජාතිවලට අයත් ශිෂ්‍යයින්ට ඇතුළුවීමට හැකි වන සේ පොදු අධ්‍යාපන ආයතන බවට පත් කළ යුතුය.
5. සෑම අධ්‍යාපන මට්ටම්වල ම ශිෂ්‍යයින්ට සියලු ම ආගමික මූලධර්ම ඉගෙනීමටත් ඒවා අගය කිරීමටත් අවස්ථාව සැලසිය යුතු අතර අන්තර් ආගමික සම්බන්ධතා ඇති වන විදියේ පොදු භාවනා වැනි ආධ්‍යාත්මික අත්දැකීම් ලැබීමට ද සැලැස්විය යුතුය.
6. එකම ශ්‍රී ලාංකික ජනතාවක් ය යන හැඟීම කුඩා කාලයේ සිටම දරුවන්ගේ මනසෙහි ආකල්ප ඇති වන අන්දමට, විවිධ ජාතීන්ට සහ ආගම්වලට අයත් දරුවන් සංස්කෘතික ක්‍රීඩා ආදී පොදු ශිල්පීය ක්‍රම මාර්ගයෙන් පොදු ක්‍රියාකාරකම්වලට සම්බන්ධ කළ යුතුය.

7. සෑම දිස්ත්‍රික්කයක - පසුව සෑම උප දිසාපති කොට්ඨාශයක සිංහල, දෙමළ සහ ඉංග්‍රීසි භාෂා පිළිබඳ මූලික, මධ්‍යමික සහ උසස් අධ්‍යාපනයක් දිය හැකි භාෂා ආයතන අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් මෙන්ම පෞද්ගලික ආයතන මාර්ගයෙන් ද ආරම්භ කළ යුතුය.
8. පාලි සහ සංස්කෘතික භාෂාවලට පුනරුත්ථාපනයක් දිය යුතුය.
9. ඉංග්‍රීසි අකුරු වැනි පොදු අක්ෂර මාලාවක් යොදා ගැනීමෙන් භාෂාව ඉගැන්වීම පිළිබඳ පහසුකම් ඇති කර ගැනීමේ හැකියාව පිළිබඳ උගතුන් විසින් සොයා බැලිය යුතුය.
10. සිංහල කතා කරන ශිෂ්‍යයින් එක් පාසල් වාරයක් දෙමළ කතා කරන ප්‍රදේශවල ශිෂ්‍යයින් සමඟ ඔවුන්ගේ නිවෙස්වල ජීවත් වෙමින් ඉගෙනීම ලැබීමටත්, දෙමළ කතා කරන ශිෂ්‍යයින් එක් පාසල් වාරයක් සිංහල කතා කරන ශිෂ්‍යයින්ගේ නිවෙස්වල නැවතී එම පාසල්වල අධ්‍යාපනය ලැබීමටත් අවස්ථාව සැලසෙන ආකාරයේ ජාතික සමගිය ඇති වන ක්‍රියාමාර්ගවලටත්, යම් ක්‍රමයක සංවිධානාත්මක ප්‍රජාසේවා වලටත් - විදුහල්පතිවරුන් සහ ගුරුවරුන් විසින් නායකත්වය දිය යුතුය.

ඉඩකඩම් පදිංචිය සහ රැකියා

1. ශ්‍රී ලංකාවේ ඕනෑම පුරවැසියකුට ඕනෑම ප්‍රදේශයක කිසිදු බාධාවක් නැතිව ඉඩකඩම් මිලට ගැනීමටත්, පදිංචි වී ජීවත් වීමටත්, රැකියාවල යෙදීමටත් කිසිදු බාධාවක් නොමැති විය යුතුය.
2. බහුතර දෙමළ ජනතාව වෙසෙන ප්‍රදේශවල දෙමළ ජනතාවගේ කැමැත්ත සහ ආරාධනය පරිදි, සිංහල සහ වෙනත් පවුල් පදිංචි කිරීමටත්, බහුතර සිංහල ජනතාව වෙසෙන ප්‍රදේශවල සිංහල ජනතාවගේ කැමැත්ත සහ ආරාධනය පරිදි දෙමළ සහ වෙනත් පවුල් පදිංචි කිරීමටත් ඒ ඒ ප්‍රදේශවල සිංහල සහ දෙමළ ජන නායකයින් විසින් නායකත්වය දිය යුතුය.

3. රජයේ ඉඩම්වල ජාතීන් ජනගහන අනුපාතය අනුව, තරුණ තරුණියන් සඳහා කෘෂිකාර්මික ගොවිපළවල් සහ කුඩා කර්මාන්ත ඒකක වැනි ස්වයං රැකියා මාධ්‍යස්ථාන ජාතීන් අතර සමගිය ඇති කිරීම පිළිබඳ විශේෂ පුහුණුවක් ඇති නායකයින් යටතේ නේවාසික පහසුකම් ඇතිව පිහිටුවිය යුතුය.

කල් වැසි	වසිවා
කෙත්වත් සාර	වේවා
සත් සිත්	නිවේවා
රජය දැහැමිව ලොවැඩ	වේවා

විමසුම්:
 සංවිධායක,
 ජාතික සාමය සහ සුභදතාව පිළිබඳ ප්‍රජා ප්‍රකාශනය
 අනුගමනය කම්ටු කාර්යාලය;
 “දම්සක් මන්දිර”
 අංක 98, රාවතාවත්ත පාර,
 මොරටුව
 දුරකථනය: 072-255 හෝ 072-7159

නැවත යාපනයට

බ ක්තෝබර් මාසයේදී මම නැවත යාපනයට ගියෙමි. සාම පා ග ම න පිළිබඳව රොටරි සමාජයේ ආරාධනයෙන් සුභාෂ් හෝටලයට පැමිණ සිටි 30 ක පමණ වූ පිරිසකට මෙහි අදහස තේරුම් කර දුනිමි. එතැන එල්ටීටීඊ සංවිධානයේ සියලුම නායකයන් ද සිටි

ජායාරූප: 196 අතරමග කිලිනොච්චියේ දී

බවට මට සැකයක් නැත. රොටරි සමාජයේ අය සාධාරණව කතා කළත්, අන් අය ඉතා ද්වේශයෙන් සිංහලයන් කළ අපරාධවලට මට තදින් බැණ වදිමින් කතා කළහ. ඒ සෑම දේම ඉවසාගෙන මේ ප්‍රශ්නය අවිනිසාවෙන්ම විසඳා ගැනීම අවශ්‍ය බව අවධාරණය කිරීමට මම මහත්සි ගනිමි.

රැස්වීම හමාර විය. සටන්කාමී යැයි මම සැක කළ තරුණයන් කිහිප දෙනෙක් මා ළඟට පැමිණියහ. හොඳයි, මෙම සාම ප්‍රයත්නයේදී ඔබ සිංහලයන් අතින් මැරුම් නොකා එළිගත්ටිපාස් දක්වා ඔබේ සාම පා ගමන පැමිණියහොත්, අපි විසිහයදෙනා අත තිබෙන ආයුධ ඔබට බාර දී සාම ප්‍රයත්නයට අපත් එකතු වන බවත්, ඉන්පසු දෙමළ ජනතාවට සාධාරණය ඉටු කිරීමට ඔබ ඉදිරිපත් වියයුතු බවත් - එසේ නොකළහොත් ඒකාන්තයෙන් අපි නැවත ආයුධ අතට ගෙන, ඔබත්

විනාශ කරන බවත් ඔවුහු ප්‍රකාශ කළහ. මේ අභියෝගය මා පිළිගත් බව ප්‍රකාශ කළ විට, ඔවුන් ඉතා සුභද්‍රව අතට අතදී පිටව ගියහ.

උතුරේ අවි ආයුධ ගත් තරුණ පිරිස් ස්ථිරවම මෙම සාම ප්‍රයත්නයට අත දෙන බවට මට විශ්වාස යැයි ජනාධිපතිතුමා, අගමැතිතුමා ඇතුළු ප්‍රධානීන් හට ඔවුන් සමඟ පැවැති සාකච්ඡාවලදී මම ප්‍රකාශ කළෙමි. ඒ නිසා සාමයට ලැදි කිසිම නායකයෙක් අපේ ප්‍රයත්නය ව්‍යර්ථ කරනු ඇතැයි මට සැකයක් තිබුණේ නැත.

අගමැති ආර්.ප්‍රේමදාස මහතා සමඟ ද කිහිපවරක්ම මා සාම වැඩ සටහන් පිළිබඳව සාකච්ඡා කළෙමි. සාම පා ගමන පැවැත්වීමට පෙර දින පවත්වන පිරිනට එතුමා සහභාගිවීමට පැමිණෙන බැව් ප්‍රකාශ කළ විට, මා කිසිදු අකමැත්තක් ඒ සඳහා දැක්වූයේ නැත.

1983 දෙසැම්බර් 2 වැනිදා දවසම ගතවූයේ මේ පිළිබඳ අවසන් කටයුතු ටික සුදානම් කර ගැනීමටය. එවකට කොළඹ බිෂොප්ව සිටි අතිගරු ක්වින්ටන් ප්‍රනාන්දු පියතුමා පැමිණ, එදින උදෙන්ම මට ආශීර්වාද කොට සුභ පැතීය. එතුමා දුටුවිට මට මතක් වූයේ කනතොටුවෙන් සර්වෝදය බීජය රෝපණය වූ දිනයේ සිට මියයන තෙක්ම මට උදව් කළ කුරුණෑගල බිෂොප්ව සිටි අතිගරු ලක්ෂ්මන් වික්‍රමසිංහ බිෂොප්තුමාය. එතුමා ජීවතුන් අතර සිටියා නම්, එය ඉතාමත් ලොකු ශක්තියක් වන බව මම ප්‍රනාන්දු පියතුමාට පැවැසුවෙමි.

දේශපාලනයේ රස දැනෙව්

එ ක්දහස් නවසිය අසූතුනේ දෙසැම්බර් 3 වැනිදා උදෙන්ම ජනාධිපතිතුමා මට ටෙලිෆෝනයෙන් කතා කළේය. උදේ 7.00 වන විට වෝඩ් පෙදෙසේ සිය නිවෙසට එන ලෙස ඔහු මගෙන් ඉල්ලා සිටියේය. ඒ අනුව 7.00 ට මිනිත්තු 5 කට පමණ පෙර මම, එතුමාගේ නිවෙසට ගියෙමි. එවේලේම ගමනක් යන්නට මෙන් සැරසී සිටි එතුමා තමාට සිරිකොත රැස්වීමට යෑමට තිබෙන බැවින්, මිනිත්තු කිහිපයක් කතා කිරීමට මා සමඟ ඉස්තෝප්පුවේම වාඩිවී, මගේ සාම ප්‍රයත්නයට විරුද්ධව රජයේ ඇතැම් අය බිය පළ කරන බව පැවැසූ එතුමා, ඒ කෙසේ වෙතත් මා ආරම්භ කළ දෙය ඒ ආකාරයෙන්ම ගෙන යන ලෙස උපදෙස් දුන්නේය. ඒ වනවිට අප ඇරැඹූ සාම වැඩ සටහන සඳහා පුවත්පත්, ගුවන් විදුලිය ආදී වූ මාධ්‍යවලින් විශාල ප්‍රසිද්ධියක් දී තිබූ අතර, එතුමාද එවා පිළිබඳ දැන සිටි බවට සැකයක් නැත. සියලුම පුවත්පත්වල ඒ සම්බන්ධ අතිරේකයක් ද පළ වී තිබිණි.

මගේ රියැදුරු තැනට රථය ගෙන තමා පසුපසින් එන්න යැයි පැවැසූ ජනාධිපතිතුමා මා ද එතුමාගේ රතුපාට නිල රියට නැවත ගත්තේය. ඉතා අකමැත්තෙන් වුවත්, ප්‍රධාන පාරවල් ඔස්සේ එතුමා සමඟ මෙසේ යන අතරතුර මෙම සාම ප්‍රයත්නයට රජයේ සම්පූර්ණ ආධාරය දෙන ලෙස ඉල්ලමින් මම කරුණු කීවෙමි. සිරිකොත ළඟ රිය නවත්වන විට මහපාරේ ගිය අය පවා නැවතී ජනාධිපතිතුමාගේ රියෙන් මා බසිනවා බලා සිටියහ. මා, යුචන්පී කාරයෙක් හැටියට රියෙන් බසිනු දුටු ඔවුන්, මා පිළිබඳ සැකයක් ඇතිකර ගන්නට ඇත. මෙයත් දේශපාලන රසයක් ලැබීමකි.

කෙසේ හෝ මා වාහනයෙන් බසින විට සාවඤ සිතහවකින් යුතුව එතුමා කී වචන කිහිපය මගේ හිතට කිඳා බැස්සේය. ඒ වචන නම් “You will have a taste of Politics” “ඔබට දේශපාලනයේ රස දැනේවි.”

කිරිවෙහෙර සිට යාපනයේ නාග විහාරය දක්වා යන සාම පා ගමන ගැන කවුරු දැනුවත් කළත්, පවුලේ අය විශේෂයෙන් ළාබාල අය දැනුවත් කිරීම මගේ යුතුකමයි. ඒ නිසා එදින රාත්‍රියේ අපේ පවුලේ අයගේ එකතුවක් හෙවත් පවුල් හමුවක් එදින රාත්‍රි කැමෙන් පසු කැඳවීම්.

මේ පවුල් හමුව සඳහා මගේ මැණියන් වහන්සේ, අදරැනි බිරිඳ නීතා, දියණිය වාරිකා, ජීවත්, සද්දිවා, දියත් හා නිමිතා සහභාගි වූහ.

ඔවුන්ට තේරෙන බසින් මිනිසුන් අතර අදහන ආගම නිසා හෝ කතා කරන බස නිසා හෝ හමේ පාට නිසා හෝ කිසිදු හේදයක් ඇති නොවිය යුතු බව තේරුම් කර දුනිමි. එහෙත් මේ නිසා මිනිසුන් දරුණු අපරාධවලට යොමුවී උනුනුත් විනාශ කරගන්නා හැටි ද තේරුම් කර දුනිමි.

තාත්තා සාම පා ගමනක යෙදෙන්නේ මේ හේද නැති කිරීමට බවත්, එසේ කටයුතු කරන විට, සමහර අය තාත්තාට හිරිහැර කිරීමට පුළුවන් බවත් කීවෙමි. මේ අසා සිටි නිමිතා පැවැසුවේ “තාත්තාට ගැහුවොත් අපිත් ඔහුට ආපසු ගහන බවයි.” වෛරයෙන් වෛරය නොසන්සිඳෙන බව සය හැවිරිදි නිමිතා දුවට තේරුම් කිරීමට ටික වේලාවක් ගත විය.

මා නිසා කළුළු නොසෙල්වීමට අම්මා පොරොන්දු කර ගනිමි. මා මරා දැමුවහොත් ඉදිරියට යෑමට වාරිකා, ජීවත් හා නීතා පොරොන්දු කර ගනිමි. ඔවුන්ගේ සහයෝගය ලබන මා ආඩම්බර විය හැකි පියෙක් හා සැමියෙක් බව මට හැඟී ගියේය.

පැයක් පමණ ඔවුන් සමඟ මා මෙසේ කාලය ගත කළේ මේ සාම පා ගමනේ බැරැරුම්කම තේරුම් ගෙන සිටි නිසාය.

දෙසැම්බර් 4 වැනිදා උදේ මගේ මව ඇතුළු පවුලේ සියලුම දෙනා තණමල්විලට පිටත් කර හැරියෙමි.

ගරු නිස්ස බාලසූරිය පියතුමාත්, බන්දු සහ පියසේනත් සමඟ උදේ 8.00 ට පමණ පිටත්වීමට සූදානම් වීමි. මා වාහනයට නැගීමට ගෙදරින් පිට වෙන්නට පය නගනවා සමගම, ටෙලිෆෝනය නාදවිය. අතික් කෙළවරේ සිටි ජනාධිපතිතුමා මට වහාම ඔහුගේ නිවසට එන

ලෙස ඉල්ලා සිටියේය. මා කියා සිටියේ මා අත් සියලු දෙනාම යවා පිටත් වීමට සූදානම් වූ බවයි. ‘ඉතාමත්ම හදිසියක් වහාම එන්න’ යැයි ඔහු තදින්ම කී නිසා, අත් අය ගෙදර නවතා මම වෝඩ් පෙදෙසට ගියෙමි.

ජනාධිපතිතුමාගේ ඉස්තෝජ්ජුවට ගොඩ වී කාර්යාලය පැත්තට හැරෙන විටම මා දුටුවේ ගාමිණී දිසානායක මහතා, මැණික්දිවෙල මහතා, රනිල් වික්‍රමසිංහ මහතා සහ තවත් හින්දුරි කොණ්ඩය කොටට කපා රහස් පොලීසියේ යැයි මා අනුමාන කළ මහත්මයෙකි. ජනාධිපතිතුමා ඔහුගේ මේසය ළඟ වාඩිවී සිටියේය. ඔහුගේ ඉදිරිපස ආසනයේ වාඩිවන ලෙස ජනාධිපතිතුමා මට ඇරයුම් කළේය. ඉතාමත්ම කල්පනාකාරී මෙන්ම, රථ මුහුණකින් යුතුව ඒ වෙලාවේ සිටි ජනාධිපතිතුමා, බොහෝම ගාමිණීරව මට මෙසේ ඉංගිරිසියෙන් පැවැසීය:

“ආරියරත්න, මේ අය හැමදෙනාම මට අවවාද කරනවා මේ ගමන තහනම් (බැන්) කරන්න කියා...” මේ වචන අදහාගත නොහැකි වූ මම තිගුස්සුණෙමි. එහෙත් වහාම මගේ ප්‍රකෘති සිහිය නැවත ලබාගත් මම උස් හඬින් ඉංගිරිසියෙන්ම මෙසේ පැවැසීමි:

“මොනවා? මේ අය පා ගමන බැන් කරන්න කියනවා. මේ බියගුල්ලන් කවුද? පසුගිය ජූලි මාසයේ උදේම ඔබතුමා අමතා වහාම ඇදිරිනීතිය පනවන්න යැයි මා ඉල්ලා සිටි විට - එදා රැ වනතුරු එය නොකරන්නට අවවාද දුන්නේත් මේ ඇත්තන්මද? මිනිසුන්ගේ ජීවිත බේරන්න අප ගිය අතර, රටපුරාම රැස්වීම් තබා මිනිසුන් සාමකාමී කරවූ අතර මේ අය සිටියේ කොහිද මැතිතුමනි?”

“නෑ. නෑ. මේ අය නොවේ එසේ කියන්නේ.” එතුමා මගේ කතාව අතර පැවැසීය. “කවුරු වුණත් කමක් නෑ. මේ පා ගමන නවත්වන්නට ඔබ තුමාට මා (හැන්කෑ) අත්වල මාංවු දමලා පමණක් බැහැ. ලෙග්කෑ කරන්නත් ඕනෑ. කකුල්වලටත් මාංවු දමන්න ඕනේ. දැනටමත් මා එනතුරු දහස් ගණනක් අය කතරගම බලා ඉන්නවා. මේ ප්‍රශ්නය පිළිබඳව ඔබතුමා හමුවන 20 වන වාරයයි මේ. ඇයි මට මේ බව සතියකට පමණ කලින් කීවේ නැත්තේ? කිසිසේත් දැන්මෙය නවත්වන්න බැහැ.”

එතැන සිටි ජනාධිපතිතුමාගේ පුත්, එතෙක් රහස් පොලීසියේ නිලධාරියෙක් යැයි මා සිතා සිටි රවි ජයවර්ධන මහතා ද මා හැඳින ගත්තේ ඔහු කතා කිරීමට පටන්ගත් විටය. එහෙත් මා සිතා සිටියේ ඔහු රහස් පොලීසියෙන් කියාය. ඔහු කීවේ මේ ගමනේ ඇති භයානකකම ගැනයි. මා පිළිතුරු දුන්නේ ඒ අනතුරට මුහුණ දෙන්නේ මා නිසා, රජය

ඒ ගැන කලබල නොවිය යුතු බවයි.

රනිල් වික්‍රමසිංහ මහතා කීවේ නිවාඩු කාලයට මෙය කල් දැමුවහොත් පාසල් ශිෂ්‍යයින් ද සහභාගි කරගත හැකි බවයි. ගාමිණී දිසානායක මහතා නිශ්ශබ්දව සිටියේය. මැණික්දිවෙල මහතා මගේ ජීවිතයට අනතුරු සිදුවන බව සිඳිසි වාර්තාවලින් හෙළිවී තිබුණු බව ප්‍රකාශ කළ අතර, මෙය නැවැත්වීමට වඩාත්ම උවමනා වූයේ ඔහුට බව මට තේරුම් ගියේය.

මා ඉතා ආවේගයෙන් යුතුව කතා කරන විට, පළමුවෙනි වරට ජනාධිපතිතුමා මගේ මේසය උඩ තිබුණු දකුණු අත්ලට ඔහුගේ දකුණු අත්ල තබා මෙසේ කිය.

“හොඳයි ආරියරත්න, මම මේක තහනම් කරන්නේ නැහැ. ඔබ ඒක ඒ විදියටම කරන්න. හැබැයි මටත් මෙයට සහභාගි වෙන්න එන්න ඕනේ.”

“ඒකට කමක් නැහැ. හැබැයි බණ්ඩාරනායක මැතිනිය ඇතුළු අනික් දේශපාලන නායකයන්ටද මම ටෙලිෆෝනයෙන් ආරාධනා කරනවා.”

“ඒකට කමක් නැහැ” කියා පැවැසූ ජනාධිපතිතුමා, රවි ජයවර්ධන මහතාට, පා ගමනට පෙරදා සන්ධ්‍යාවේ වීරවිලට යෑමට ගුවන්යානා සුදානම් කරන ලෙස එවේලේම අණ කළේය. සිංගප්පූරුවේ ආනන්ද මංගල හිමියන් ද මේ සඳහා සහභාගි වන නිසා, උන්වහන්සේද එම ගුවන්යානයෙන් කැඳවාගෙන එන බව එතුමා පැවැසුවේය. පා ගමන ඇරඹෙන්නේ අනිද්දා උදේ 6.55 ට යෙදෙන නැකතකිනි. මම කාමරයෙන් පිටවීමට හඳුනා විට අවඥාසහගතව සිනාවක් පෑ ජනාධිපතිතුමා “ඔබට දේශපාලන රසයක් දැනේවි” යැයි දෙවැනි වරටත් ප්‍රකාශ කළේය. ඒ වෙලාවේ ඔහුගේ හිතේ තිබුණේ කුමක් දැයි මට හරිහැටි තේරුම් ගැනීමට නොහැකි විය. ගාමිණී දිසානායක මහතා මිනිත්තු 5 ක් මා සමග කතා කිරීමට අවශ්‍ය යැයි පවසා, ඔහුගේ රථයේ මා නංවාගෙන වෝඩ් පෙදෙසේ වෙතත් නිවෙසකට මා කැඳවාගෙන ගියේය. මගේ වාහනය අප පිටුපසින් ආවේය. ඔහු, ඔහුගේ බලවත් කනගාටුව ප්‍රකාශ කරමින්, මෙය කඩාකප්පල් කිරීමට මහන්සි ගත්තේ කවුදැයි මට හෙළි කළේය. ඒ අතර නොපැකිලව මේ වැඩ සටහන ඉදිරියට ගෙන යන ලෙස ඔහු මා ධෛර්යමත් කළේය. ඒ නිවෙසේ ටෙලිෆෝනයෙන්ම බණ්ඩාරනායක මැතිනියට හැකි නම් කතරගමට

පැමිණෙන ලෙස මම ඉල්ලා සිටියෙමි. එහෙත් එයට කල් මදි බව ප්‍රකාශ විය.

දහවල් 1.00 ට පමණ අපි කතරගම බලා පිටත් වීමු. අතරමගදී තුන්තානේ ජයසුමනාරාමයට ගොඩවූයේ, ගරු තුන්තානේ සුමන නිස්ස හිමිපාණන් මුණගැසීමටය. උන් වහන්සේ අවිස්සාවේල්ල මධ්‍යස්ථානයට වැඩ සිටි බැවින්, ඊළඟට අපි එහි ගියෙමු. උන් වහන්සේ ඇතුළු සංඝරත්නය පිරිත් සවිජායනය කොට - පිරිත් නූල් බැන්ද අතර, ගරු නිස්ස බාලසූරිය පියතුමා දේවමැණියන් වෙනුවෙන් අපට ආශිර්වාද කළ හ.

සාම පාගමන ඇරඹීමට පෙර ගරු හේන්පිටගෙදර ඤාණසීහ නාසම්ඳුන්ගේ හෂ්මාවශේෂ තැන්පත් කොට තිබෙන ස්මාරකයට ද පාතකඩදී ගොඩවී උන් වහන්සේට ද පින්දී ආශිර්වාද පැතු වෙමි.

අපි දිවා ආහාරය ගත්තේ තණමල්විලදීය. එහි බෝධීන් වහන්සේ ඉදිරිපස මල් පුජාවක් කොට, මගේ මල්ලි වූ විරේ අලුතින් නිමා කර තිබූ සාම පහන ද දැල්වීම්. ගරු නිස්ස බාලසූරිය පියතුමා ද මා හා එයට සහභාගි වූහ.

සන්ධ්‍යාවේ පහමාරට පමණ අපි කතරගමට ළඟා වීමු. ඒ අවස්ථාව වන විට සාම දූතයෝ දහස් ගණනක් පැමිණ සිටියහ. ලංකා බැංකුව සතු විශ්‍රාම ශාලාව, තරුණ බෞද්ධ සංගමය සතු විශ්‍රාම ශාලාව සහ තවත් විශ්‍රාම ශාලා අප වෙනුවෙන් වෙන් කරවා ගෙන තිබිණි.

කතරගම කිරිවෙහෙර අබයස ආගමික වතාවත්

රාත්‍රී කාලයේ සර්ව
රාත්‍රීක පරිත්‍යාණ
ධර්මදේශනාව පැවැත්
වීමට යොදාගෙන
තිබිණි. අට වනවිට ගරු
අගමැති ආර්. ප්‍රේමදාස
මැතිතුමා ද පැමිණ
සිටියේය. පිරිතට අරාධනා
කිරීමට පැවරී තිබූ නිසා,
ඒ ගමන්ම අපේ සාම
සක්මන් භාවනාවේ

ජායාරූප: 197 සර්වආගමික වතාවත්වල යෙදී

අරමුණද පැහැදිලි කළෙමි. ගරු අගමැතිතුමා දේශනයක් නොකළ අතර,
මහපිරිත අවසානයේ අපට සුභපතා නික්ම ගියේය.

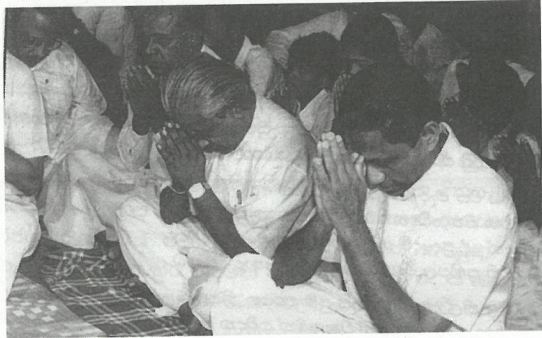
තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ විශ්‍රාම ශාලාව ළඟ අවිච්ඡි නිසා, මම
පොලිස් විශ්‍රාම ශාලාව වෙත ගොස් රාත්‍රී නිදා ගනිමි. නීතා හා දරුවන්,
සීතා රාජසූරිය මැතිනිය හා රාජසූරිය මැතිතුමන්ද සිටියේත් මෙහිය.

උදෑසන 5.00 ට නැවත කිරිවෙහෙරට ගොස් පිරිත් පැන් හා
පිරිත් නූල් ලබා ගනිමි. කිරිවෙහෙර වැඳ පුදා භාවනා කොට. තවත්
සිල්පද හතරක් ද පාගමනේ කාලයේදී රැකීමට සමාදන් වී ආපසු
පැමිණ උදේ වරුවේ විවේක ගත්තෙමි.

දකුණු දිසාව භාර උප පොලිස්පති ලියෝ පෙරේරා මහතා
ප්‍රධාන ජ්‍යෙෂ්ඨ පොලිස් නිලධාරී මහතුන් සමඟ සාකච්ඡා ද පැවැත්විමි.

සවස 4.00 ට කතරගම දේවාලය අබයස පිහිටි අම්මාන් කෝවිල,
ශිව කෝවිල, රිශ්වර දේවාලය ආදී සියලු ම හින්දු ආගමික
දේවස්ථානයකම පූජාවලට මහා සංසරත්නය, ඉස්ලාම් හා ක්‍රිස්තියානි
පූජකවරුන් හා බැතිමතුන්ද සමඟ සහභාගි වීමි.

ජායාරූප: 198
අගමැති ප්‍රේමදාස මැතිතුමා
කතරගම සාම පූජාවට
සහභාගී වෙමින්

මිළඟට අපි සියල්ලන්ම සහභාගී වූයේ ගාල්ලේ ගඟාර් හජ්ජියාර්ගේ මුස්ලිම් පල්ලියේ පැවැති යාඥාවටයි. කතරගම ඉතිහාසයේ පළමුවරට ක්‍රිස්තියානි ආගමික මෙහෙයක් ද ගරු තිස්ස බාලසූරිය පියතුමාගේ මෙහෙයවීමෙන් පැවැත්විණි. කතරගම මහ දේවාලයේ පූජාවෙන් සර්වාගමික පුදපූජා නිම විණි. මේ සියල්ල බස්නායක නිලමේ ජයවර්ධන මහතාගේ මූලිකත්වයෙන් පැවැත්විණි. බෞද්ධ, හින්දු, ඉස්ලාම්, ක්‍රිස්තියානි, සික්, බහායි බැතිමතුන් කිසිම වෙනසක් නොමැතිව මේ අන්දමින් උනුනුන්ගේ ආගම්වලට ගරු කරමින්, ආගමික වතාවත්වලට සහභාගීවීමෙන්, ශ්‍රී ලංකා ඉතිහාසයේ සර්ව ආගමික කටයුතු අංශයෙන් නව ප්‍රගති පියවරක් වැටුණේය.

මේ වන විට සෑහෙන අධ්‍යාත්මික ප්‍රබෝධයක් ලැබී තිබිණි. භාවනාව මෙහෙයවීම සඳහා මම ශබ්ද විකාශන මයික්‍රොෆෝනය ඉදිරියට ගියෙමි. ඒ මොහොතේම කවුදෝ පැමිණ ජනාධිපතිතුමාගේ ලේකම් මැණික්දිවෙල මහතා පැමිණ සිටින බවත්, ඔහුට වහාම මා සමඟ කතා කිරීමට අවශ්‍ය බවත් ප්‍රකාශ කළේය. ඔහුටත් මේ දහස් ගණන් පිරිස අතර වාඩිවී භාවනාවට සහභාගී වන්නට දැනුම් දෙන්න යැයි පැවැසූ මම කෙලින්ම භාවනාව ආරම්භ කළෙමි. සිරුර සැහැල්ලු කර ගැනීම, ආනාපාන සති භාවනාව මගින් චිත්ත ශක්තිය එක්තැන් කර ගැනීම, මෙහි සිතිවිලි ලොව පුරා මුදා හැරීම සහ සාමයේ අධිෂ්ඨානය ඇති කර ගැනීම මේ මහා භාවනාවේ ප්‍රධාන පියවර විය.

පැයකට පමණ පසු භාවනාව නිම වී මැණික්දිවෙල මහතා සිටී දැයි මම සොයා බැලුවෙමි. ඔහු එවේලේම කේන්තියෙන් මෙන් පිටව ගිය බව එහි සිටි අය මා සමඟ පැවසූහ.

අපි භාවනාව අවසන් කොට, පසුදා උදෑසන 5.00 ට නැවත කිරිවෙහෙර මළුවට රැස්වන ලෙස කතාබස් කරගෙන අපේ නවාතැන් බලා පිටත් වීමු.

මේ අවස්ථාවේදී කිහිප වරක්ම විදුලි ආලෝකය නිවෙමින් ටික වේලාවකට පසු නැවත දැල්වෙමින් යළිත් නිවෙමින් පැවැතුණේය.

බස්නායක නිලමේ කුමාගේ නිවසෙහි ජනාධිපති ලේකම් මැණික්දිවෙල මහතා, මා හමුවීමට බලා සිටින බැව් දන්වා පණිවුඩයක් ලැබුණෙන් මම එතැනට

ඡායාරූප: 199 ගොර් හප්පයාර්, බස්නායක නිලමේ ජයවර්ධන අත්තනායක මා, සිත් ජාතික මහතෙක් ජුම්ෂෙඩ් ගොස්ඩා හින්දු පුජකවරයෙක් ආදීහු සර්වාගමික චතාවත්වල යෙදීමෙන් පසු

ගොඩවිමි. පසුදින වැඩ සටහන ගැන ඔහු මගෙන් විමසීය. එය කලින් කතා කරගෙන තිබුණු අන්දමට ම යොදා ඇති බැව් මම ඔහුට පැවැසුවෙමි. උප පොලිස්පති ලියෝ පෙරේරා මහතා ද, දිසා ඇමති දොස්තර සිරිල් මහතා ද, උප පොලිස් අධිකාරී මහතා ද එහි වූහ.

මැණික්දිවෙල මහතා ජනාධිපතිතුමා මෙහි එන්නේ කුමක් නිසාදැයි මගෙන් විමසීය. එතුමා භාවනාවකින් පිළිගෙන සාම පහන දල්වා අප හා මැණික් ගහ දක්වා ගමන් කොට, නැවත තිස්සදී අප හා එක්ව පවුල් හමුව අමතා කතා කිරීම අප කලින් යොදා තිබූ වැඩ සටහන බව මම ඔහුට මතක් කළෙමි.

එවිට ඔහුට “සමහරු මෙහෙමත් කියනවා.” යනුවෙන් නැවත කතාව පටන් ගන්නා විට, මා කියා සිටියේ කවුරුත් මොනවා කිවත් මෙය දේශපාලන වැඩක් නොවන බවත්, ආධ්‍යාත්මික එකතුවට මුල් තැන දී කෙරෙන සත් ක්‍රියාවක් බවත්, එය තේරුම් ගන්නා ලෙසත් ඔහුට පැවැසුවෙමි.

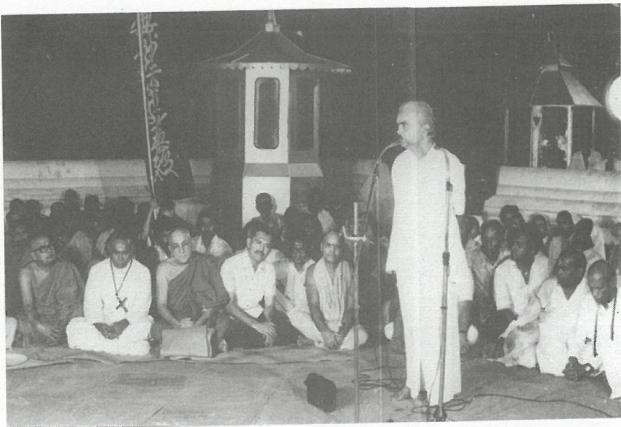
තවදුරටත් කතා කරන විට “හෙට හමුවෙමු. සුබ රාත්‍රියක් වේවා”යි කියා මම පිටවූයෙමි. දින ගණනක් වෙහෙසව ආධ්‍යාත්මික ප්‍රබෝධයකින් නිදා ගැනීමට යමින් සිටි මට, ආධ්‍යාත්මය යනු කුමක්දැයි මොහු සමඟ තවත් දුරට කතා කිරීම නිෂ්ඵල ක්‍රියාවක් බව වැටහිණි.

මීට තෙදිනකට පෙර වෝඩ් පෙදෙසෙහි පිහිටි ජනාධිපතිතුමාගේ නිවසේදී ද මේ ගමන කෙසේ හෝ නැවැත්වීමට ජනාධිපතිතුමාට බල කරමින් මා හා තර්ක කළේ මොහු හා රවි ජයවර්ධන මහතාය. මොවුහු මේ ගමන කෙසේ හෝ නවත්වන බවට හැඟීමක් මට ඒ මොහොතේ සිතට නැඟිණි.

සාම පා ගමන ඇරඹේ

ග යවැනිදා උදෑසන 4.00 වන විට අපි අවදි වී - පිරිසිදු වී - ටී. එස්. සිල්වා සොහොයුරා සහ රාජා විජේකෝන් මල්ලී ද සමඟ උදේ 5.00 වන විට කිරිවෙහෙර මළුවට පැමිණියෙමු. ඒ වන විටත් කිරිවෙහෙර මළුව වටේ එකම හිස්ගොඩක් ව තිබුණි.

සාම පා ගමනට සම්බන්ධ අරමුණු ප්‍රතිපත්ති හා විනය පිළිබඳ විස්තරයක්ද වැඩ සටහන පිළිබඳ දැන ගතයුතු කරුණු ද මම ප්‍රකාශ කළෙමි. ඉක්බිතිව ජනාධිපතිතුමා පැමිණෙන තුරු මහා භාවනාවක් ඇරඹීම. උදෑසන 6.00 පසුව මිනිත්තු කීපයක් ද ගතවිණි. ජනාධිපතිතුමා පැමිණියේ නැත. ඒ අතර උප පොලිස්පති ලියෝ පෙරේරා මහතා මා පසෙකට කැඳවා ජනාධිපතිතුමා කතරගමට හෝ තිස්සට හෝ නොපැමිණෙන බව ඔහුට දැනුම් දෙන ලෙස පැවැසූ බව

ඡායාරූප: 200 කිරි වෙහෙර මළුවේ දී සාම සක්මන් පා ගමන ඇරඹීමට පෙර වැඩසටහන් විස්තරය ඉදිරිපත් කරමින්

ජායාරූප: 201 මහදෙව්වැලයේ සුජාවට සහභාගි වූ සාම දූතයින්

මා සමග'කිය. මෙය මට මහත් කම්පනයක් විය. දුෂ්ට හස්තයක් ක්‍රියාත්මක වී තිබෙන බව මට ස්ථිර විය. ලියෝ පෙරේරා මහතාට එතැනම සිටින ලෙස පවසා, ගරු ආනන්ද මංගල නාහිමියන් ද කැඳවාගෙන මම පිට මළුවට ආවෙමි. උන් වහන්සේට වහාම ජනාධිපතිතුමා හමුවීමට ගොස් කරුණු පැහැදිලි කොට, කැඳවාගෙන එන ලෙස ඉල්ලීමක් කළෙමි. ඒ දෙපළ පිටත්ව ගිය අතර අපේ වැඩ සටහනේ ඉදිරි කටයුතු ක්‍රියාත්මක කළෙමු.

මහා සංඝරත්නය කරණීය මෙන්න සූත්‍රය සඤ්ජායනා කරන අතර, විවිධ ආගමික හා ප්‍රජා නායකයින් 25 දෙනෙක් මල්වට්ටි 25 ක් ගෙන කිරිවෙහෙර පැදකුම් කළහ. ඔවුහු එකිනෙකා පැමිණ සාදුකාර හඬ මැද්දේ 6.55 ට පමණ සාම පහනට තෙල් වත්කොට දැල්වූහ. ඔවුන් එක් එක් අය අතට සාම පා ගමන් සළ 25 ක් දුන් මම, සාම පා ගමන අරඹන හැටියට ඇරැයුම් කළෙමි.

ජපන් ජාතික කසුනාඩා ටකාසිමා හිමි, හිරෝෂි ඉටෝ හිමි, සහ නොබුයෝකි යොකොටිසුකා හිමි යන හිමිවරු භාවනා බෙර නාද කරමින් “නම්යෝ හෝරෙන්ගේකියෝ” යන පාඨය රැගත් උස් ධජයක්ද පෙරටු කොට වඩිති. ඉන්පසු තුන්දෙනා බැගින් සැදී මුහුද ගොඩ ගලන්නාක් මෙන් මහා ජන ගංගාවක් ශාන්ත ගමනින් පියවර මනිති. අප මාස ගණන් තිස්සේ සැලසුම් කළ - වියහියදම් කළ - මහන්සි වූ කතරගම පිට නාගදීපයට යන ඒ මහා සාම පා ගමන ඇරඹීමි.

මහ දෙපස පාසල් සිසුන් ඇතුළු මහා ජනකායක් අපව ධෛර්යවත් කිරීමටත්, කිරිබත්, කැවුම්, ජලය ආදිය පිරිනමා අපට ආගන්තුක සත්කාර කිරීමටත් සූදානම්ව සිටියහ. කාගේත් සත්කාර ලබා අප

නිස්සමහාරාමයට ළංවන විට දවල් 11.45 ට පමණ ඇත. එදා සැතපුම් 16 ක දුරක් මා ඇවිද තිබිණි.

නිස්සට ඇතුළුවන තැනම පිහිටි මහා විද්‍යාලයේ සිසුන් අමතා කෙටි දේශනයක් කළෙමි. දිවා ආහාරය ගෙන ටික වේලාවකින් පසු එළිමහන් සිර කඳවුරේ සිට පැමිණි සිරකරුවන් අමතා කතාවක් ද කළෙමි. ස්වාමි ජේමානන්ද සහ ස්වාමි දුර්ගානන්ද ද වැඩම කොට සිටියහ.

නිස්සමහාරාමයේ නායක හාමුදුරුවෝ, ගරු පූජ්‍ය පණ්ඩිත හක්මන නාහිමිපාණෝ අපට අවශ්‍ය සියලු පහසුකම් සපයා දුන්හ. සියලු හිමිවරුන්ට දානය පිළිගැන්වූහ.

කතරගම සිට නිස්ස දක්වා එන අතරමගදී දෙවරක්ම සුදු ඇඳගත් දෙදෙනෙක් මා දෙපසට එකතු වී ගමන් කළහ. පළමුව එකතු වූ දෙදෙනා රහස් පොලිස් පරීක්ෂකවරු දෙදෙනෙකි. ඊළඟට එකතු වූ දෙදෙනා ගුවන් හමුදාවේ දෙදෙනෙක් බව මට පැවසූහ. නිස්ස සිට යන අතරමගදී සැතපුම් 3 ක් පමණ දුර තිබෙන කැලෑ රොදකදී හෝ එතැනදී අසාර්ථක වුවහොත් තංගල්ලේදී හෝ මට වෙඩි තැබීමට ආණ්ඩු පක්ෂයේ තරුණ පිරිස යොදා ඇති බව ඔව්හු මට රහස්‍ය ප්‍රකාශ කළහ. ඔබතුමා භය නැතුව ඉදිරියටම යන්න. ඔබ කරන ක්‍රියාව සාර්ථක වුවහොත්, හමුදාවල ඉන්න අපේ ජීවිතයි ආරක්ෂා වන්නේ. මේ නිසා මේ දෙපලේදීම අපි ඔවුන්ගේ සාහසික ක්‍රියා නවත්වනවා යැයි මට පැවැසූහ. මගේ ජීවිතය ආරක්ෂා කිරීමට වෙහෙසෙන්නේ නොමැතිව තමන්ගේ රාජකාරිය ඉටු කරන ලෙස මම ඔවුන්ට කියා, මේ රහස මම ම තබාගෙන ඉදිරියට ගමන් කළෙමි.

ඡායාරූප: 202 කතරගම ප්‍රධාන දොරටුවෙන් එළියට එන සාමි දුතියින්

ජනාධිපතිතුමා හමුවීමට ගිය ආනන්ද මංගල හිමිපාණන් සහ උප පොලිස්පති ලියෝ පෙරේරා මහතා, තිස්සට එන අතරමගදී මා හමුවීමට පැමිණ නැවත ආපසු ගියහ. ජනාධිපතිතුමා අපෙන් මේ ගමන නවත්වන

ඡායාරූප: 203 සාම සක්මන් පා ගමනින් එන සාම දූතයින්

බවට ස්ථිර වචනයක් බලාපොරොත්තු වන බව ඔවුහු පැවසූහ. නැවතත් සවස 4.30 ට පමණ ඒ දෙපළ ජනාධිපතිතුමා හමුව ආපසු පැමිණියෝය. නැවත අප නාකතාකොට, වීරවිලට ගොස් ජනාධිපතිතුමා සමග තිස්ස වෛත්‍යරාජයා ඉදිරිපිටට පැමිණෙන විට සවස 6.00 ට පමණ ඇත.

මේ වන විට වැඩිදෙනා ස්නානය කිරීම සඳහා විවිධ ස්ථානවලට ගොස් සිටියහ. ඉතිරි අයට තිස්සමහාරාම සෑ මළුවට එන ලෙස පණිවුඩ යැවීම්.

වාහනය ළඟට ගොස් සාම පා ගමනේ සඵවක් දී එතුමා පිළිගනිමි. “මෙය මම පළඳා ගන්නෙමි” යි කියා එතුමා එය පළඳා ගත්තේය. මැණික්දිවෙල මහතාද, දිසා ඇමතිද ඒ සමග පැමිණියහ. වෛත්‍යය අබයස මළුවේ අතුරා තිබුණු පළසෙහි එතුමා වාඩි විය. එතැන් සිට පවුල් හමුව මම මෙහෙයවිමි.

ඡායාරූප: 204 සාම සඵවක් දී ජේ. ආර්. ජයවර්ධන ජනාධිපතිතුමා පිළිගැනීම

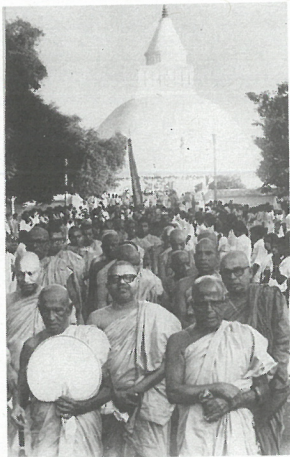
දේශපාලනයේ රසය පෙන්වීම

පිරිස පන්සිල්හි පිහිටුවූයේ නිස්ස නායක නාමුදුරුවෝය. ආචාර්ය ගරු වල්පොල රාහුල හිමිපාණන්, තමා එංගලන්තයේ සිට පැමිණියේ මෙම සාම පා ගමන නිසාම බව පැවැසූහ. ඊළඟට මම කතා කළෙමි; සාම පා ගමනේ පසුබිම හා එතෙක් සිදුවූ දේ විස්තර කළෙමි. ජනාධිපතිතුමාට තම අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමට ඇරැයුම් කළෙමි.

විවිධ ආගමික නායකයින් මිනිසුන් තුළ තිබෙන ලෝභ, ද්වේශ තුනී කිරීමට කටයුතු කර ඇති නමුත්, සමාජයේ තරක පුද්ගලයන් සිටින බවත්, ඒ අය ආරියරත්න මහතාගේ ජීවිතයට හානි කිරීමට හා මේ පිරිසට හිරිහැර කිරීමට සූදානම්ව සිටින බවත් එහෙත් රාජ්‍ය ආරක්ෂාව අපට ඇති බවත්, නමුත් සර්ව පාක්ෂික රැස්වීමක් කැඳවීමට අපේක්ෂා කරන බවත්, ඒ සාකච්ඡා නිම වනතුරු සාම පා ගමන කල් තබනවා නම් හොඳ බව අදහසක් හැටියට ඉදිරිපත් කරන බවත් එතුමා ප්‍රකාශ කළේය.

“ආරියරත්න, දේශපාලනයේ රස ඔබට දැනේවි”. යැයි එදා ජනාධිපතිතුමා කළ ප්‍රකාශය මෙතැනදී මට මතක් විය.

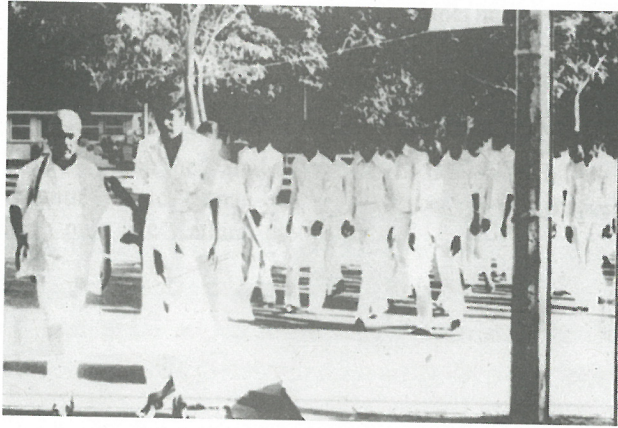
කවි සිළුමිණේ කවියක් ද මට මතක් විය. රජතුමා මුවින් නොබැණ, ඇසේ එක් පිහාටුවක එක් කෙස් ගසකින් කරන

ජායාරූප: 2015 මහා සංඝයා වහන්සේලා නිස්ස වෛර්‍ය අබියස දී

සංඥාව නාට්‍යාංගනාව සිරියහන් ගැබට යැවීමට ප්‍රමාණවත්ය. මේ දෙසුමේ පිටුපස ආඥාවකටත් වඩා තද බවක් තිබුණු බව මට තේරීණි. රාජ්‍ය දණ්ඩ බලය පමණක් නොව, රාජ්‍ය බලයේ සිටින අයගේ ගැත්තන්ට සුපුරුදු වණ්ඩි මැරවර බලයද අපට එරෙහිව යෙදවීමේ ඉඩක් ද තිබිණි. එවැන්නක් සිදුවුවහොත් ජනතා සහයෝගය මෙන්ම ආරක්ෂක අංශවලද සැහෙන පක්ෂ-පාතිත්වයක් අපට ලැබී, රජයට විශාල ප්‍රශ්නයකට මුහුණ දීමටත්, රටේ වඩා අවුල්සහගත තත්වයක් ඇති වීමටත් තුඩුදිය හැකි බව මට සැණෙකින් අවබෝධ විය. මා පා ගමන ඇරැඹුවේ සාමය ඇති කිරීමට මිස, තිබෙන සාම තත්වයක් නැති කිරීමට නොවන බව මට අවබෝධ විය. හැරත් මේ අවස්ථාවේ රජය සමග ගැටීමට මට උවමනාවක් නැත. ජනාධිපතිතුමා බලෙන්

ජායාරූප: 206 වව්නියා දිස්ත්‍රික් නියමු සේවක කේ. කදිරමලේ මහතා
(වම් පසින්) සාම සක්මන් පා ගමනේ

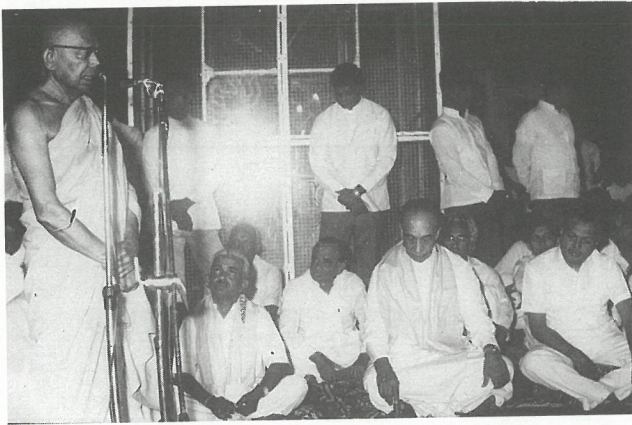
වාගේ මෙවැනි තීරණයකට පත් කිරීමට දුෂ්ට හස්තය ක්‍රියාත්මක වී තිබේ.

මේ අවස්ථාවේදී නැගිට සර්ව පාක්ෂික රැස්වීම පවත්වන දිනය කරුණාකර මේ අවස්ථාවේදීම ප්‍රකාශ කරන මෙන් ජනාධිපතිතුමාගෙන් ඉල්ලා සිටියෙමි. ඔහු ටිකක් කල්පනා කොට, එදින සිට සති 2 ක් ඇතුළත දිනයකදී එය කැඳවන බව ප්‍රකාශ කළේය. ඒ අදහසේ යුක්තිසහගත බව පිළිගත් බවත්, සාම පා ගමන කල් තැබීමට යෝජනා කරන බවත්, එයට එකඟත්වය පෙන්වා සාදුකාරයක් දෙන ලෙස සාමදූත පිරිසට ඇරැයුම් කරන බවත්, මම පැවැසුවෙමි. සාදු නදින් එයට එකඟත්වය ලැබිණි.

ජනාධිපතිතුමා හා පිරිස නැගිට, පවුල් හමුවෙන් පිටව ගියහ. අපි පවුල් හමුව දිගටම පැවැත්වීමු.

ගරු වැල්ලේතොට පඤ්ඤාදස්සී හිමියෝ, රජුන් - පුරෝහිතයාත් ගමනක් යන විට කකුල තුවාල වී වළේ වැටී සොරුන්ට අසුවී බේරුණු කතාව කියමින්, හැමදේ වන්නේ හොඳට බව ප්‍රකාශ කළ හ. ගරු මාපලගම විපුලසාර හිමිපාණෝ එතෙක් සිදුවූ ඓතිහාසික සිද්ධීන් අලලා ඉතා ස්ථානෝචිත කතාවක් කළෝය. ගරු තිස්ස බාලසූරිය පියනමද කතා කළ හ.

සියල්ලෝම මගේ ඉල්ලීමට කීකරු වී විසිර ගිය නමුත්, කිසිවෙක් එසේ කළේ කිසිම කැමැත්තකින් නොවේ. ජනාධිපතිවරයා කළ මෙම කුට ක්‍රියාව ගැන අතිශය අප්‍රසාදයකිනි. ඔහුගේ අනුගාමිකයෝ ඔහුට ප්‍රකාශ කර තිබුණේ යම් හෙයකින් මේ පිරිස මාතර ප්‍රදේශයට

ජායාරූප: 207 ආචාර්ය වල්පොල රාහුල හිමියන් පවුල් හමුව අමතයි

පැමිණියා නම්, එදා සිට දිවා රෑ දෙකේ ලක්ෂ ගණනක පිරිසක් ආරියරත්න සමග සිටින බවත්, ඒ තත්වය යටතේ රටේ නියම පාලකයා වන්නේ ජනාධිපතිවරයා නොවන බවත්, ආරියරත්න බවත්ය. මේ ගැටයට ජනාධිපතිතුමා නොඅඩුව අසුව තිබූ බව කාටත් තොරහසකි.

මමත්, බාලසූරිය පියතුමාත්, පූජ්‍ය රම්බඩගල්ලේ ප්‍රඥාශේඛර හිමියනුත් ඇතුළු පිරිසක් එදා සිට සති දෙකක් පමණ පයින්ම ඉදිරියට ගිය අතර, ජපන් ස්වාමීන් වහන්සේලා පස් නම යාපනය දක්වා අඛණ්ඩව සාම පා ගමනේ යෙදුණහ. මගදිගට අවශ්‍ය ආගන්තුක සත්කාර සලසා දී තිබූ අතර, මම ද කඩින් කඩ උන්වහන්සේලා සමග එක් වීමි.

ජනාධිපතිතුමා අන්තිම මොහොතේ අපේ සාම පා ගමන ඉතා උපක්‍රමශීලීව නතර කළ මුත්, ජපන් ස්වාමීන් වහන්සේලා අප සැලසුම් කර තිබූ පරිදි යාපනයේ නාගදීපීපය දක්වා ගමන් කොට සාම පා ගමන සම්පූර්ණ කළහ.

උතුරේ සර්වෝදය සේවක සේවිකාවෝ නාගදීපය දක්වාම උන් වහන්සේලාට පහසුකම් සැලසූහ. යාපනයේදී උන් වහන්සේලාට ආයුබෝවන් කියා මම ආපසු පැමිණියෙමි. ගරු නුබියොකි පොඩි හාමුදුරුවන්ගෙන් ද ආපසු වඩින මෙන් ඉල්ලා සිටියෙමි.

රාජ්‍ය නායක භාසා රසය

එ ඊ. ආර්. සේනානායක මහතාගේ බාල පුතනුවන් වන උපාලි සේනානායක මහතා හා මා අතර ඉතා කිට්ටු සබඳතාවක් ඒ කාලයේ පැවැතිණි. මේ නිසාම සේනානායක, කොතලාවල ආදී පවුල්වල බොහෝ දෙනෙක් පෞද්ගලිකව දැන හැඳින ගැනීමට අවස්ථාව මට ලැබුණි. එයින් එක් අයෙක් වූයේ උපාලි සේනානායක මහතාගේ වැඩිමහල් සොහොයුරු වූ ආර්.ජී. සේනානායක මහතාය.

ආර්.ජී. අසනීපයෙන් සිට පරලෝපැයත් විය. සර්වෝදය සේවක සේවිකාවන් රැසක් ද සමග මම ඔහුට ගෞරව දැක්වීම සඳහා අවමගුල් කටයුතුවලට සහභාගි වීමි. එයට එක් හේතුවක් වූයේ ආර්.ජී. සේනානායක මහතා සහ මා අතර තිබූ කුළුපග භාවය පමණක් නොව, උපාලි සේනානායක මහතා ඒ කාලයේ සර්වෝදයේ උප සභාපතිවරයෙක් වශයෙන් ද සේවය කිරීමයි.

මෘත ශරීරය ඔවුන්ගේ පාරම්පරික නිවසේ තැන්පත් කර තිබූ අවස්ථාවේ, කිහිප විටක්ම එහි ගොස් ආර්.ජී. සේනානායක මැතිනිය සහ පුතා හමුව අවශ්‍ය අවමංගල්‍ය කටයුතු ගැන සාකච්ඡා කළෙමු. වරක් මම එහි යන විට ජනාධිපති ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමා ද එහි පැමිණ සිටියේය. ඔහු ළඟ වාඩිවී සිටියේ ජනාධිපති නීතිඥ ඔහුගේ සොහොයුරු හැරී ජයවර්ධන මහතාය. මා ගෙදරට ගොඩවනු දුටු ජනාධිපති ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මහතා “කම්,කම් ආරියරත්න” කියා ඔහු ළඟින් මා වාඩිකර ගත්තේය. ටික වේලාවකට පසු ඔහු තම වම් අතින් මුව පෙදෙස වසාගෙන, මට පමණක් ඇසෙන සේ සිහින් හඬින් කතා කළේය.

“මේ නිවසේ ලොකු ඉතිහාසයක් තියෙනවා. මේ රටේ දේශපාලනය පිළිබඳ ඉතිහාසය පමණක් නොවෙයි. අපේ තරුණ කාලය පිළිබඳ තොරතුරු ද මේ නිවසට සම්බන්ධයි.”

“ඩීකී (ආර්.පී. සේනානායක මහතා) නිදා ගන්නට හරි හපනා. නින්ද ගියාම රැට නැගිටවා ගන්න එක නම් ලේසි වැඩක් නොවේ. අම්මා හරිම සැරයි. දවසක් ගෙදර වැඩ කරන වැඩිමහල් සේවකයාට නමින් කතා කළා කියා අම්මා ඩීකීට පහරක් දීල, ඔහුට දණගහල වන්දල සමාව ගන්න අණ කළා. හැන්දෑවේ 7.00 වන විට ගෙදර ඉන්න ඕනෙ. රාත්‍රී 8.00 න් පස්සෙ නම් කොහොමවත් ගෙදරින් එළියට යන්න බැහැ. නමුත් අපේ කල්ලියෙ නියම වැඩ පටන් ගන්නේ රැ 10.00 න් පස්සෙයි. ගේට්ටුව ගාවට ඇවිත් ඩීකීව නැගිට්ටව ගන්න අපි උපක්‍රමයක් කල්පනා කළා. හණ තුළක් සොයාගෙන ඩීකීගේ මාපට ඇඟිල්ලේ එක කොණක් ගැට ගසාගෙන අනික් කොන තාප්පය දිගේ අරගෙන ගොස් ගේට්ටුව අයිනේ ගැටගහලයි නිදා ගන්නේ. ඕක කාටවත් පේන්නේ නැහැ. අම්මා ඇවිත් බැලුවාම ඩීකී ගොරව ගොරවා තිදි. ඇත්තටම ඔහු තිදි. ඇහැරෙන්නේ අපි ඇවිත් තුළ අදින විට. හෙමිහිට ජනේලය ඇරගෙන ජනේලයෙන් පනින ඩීකී ගේට්ටුවෙන් පැන අප හා එකතු වෙනවා. අපේ රාජකාරි කටයුතු ඉවරකොට එළිවෙන යාමයේ අපි ඩීකී හැරලනවා. අම්මා නැගිටින්නට කලින් ගේට්ටුවෙන් පැන ජනේලයෙන් රිංගා කාමරයට ඇතුළු වන ඩීකී හොඳටම තිදි.”

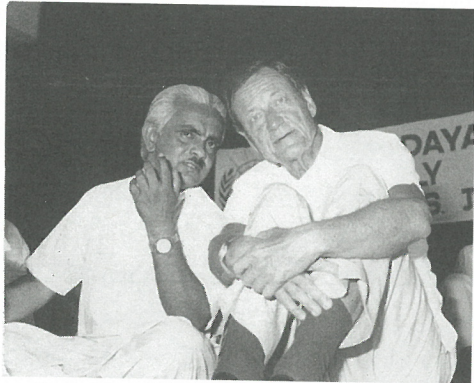
මේ අතර නොයෙක් දෙනා මළගෙදරට ගොඩවේ. ඔවුන් දෙස බලා හිනාවී හිස නමන ජනාධිපතිතුමා මාසමහ කතා කරන්නේ, අනිශ්චිත මහාසාප්තක දේවල් බව මා හැර කිසිවෙක් නොදනිති.

මුළු රටේම බර හිසේ තබාගෙන රටක් පාලනය කළත්, ඉඩක් ලැබුණු හැටියේ මහාසාප්තක දේ මතක් කරමින්, ඒ බර සැහැල්ලු කර ගැනීමේ ජනාධිපතිතුමාගේ ස්වභාවය මම ඉතා ප්‍රිය කළෙමි.

ආචාර්ය ජේම්ස් පී.ග්‍රාන්ට්

මගේ ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන අත්දැකීම්—වලදී ලෝක සංවර්ධනය සඳහා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් නමක් හිමිකර ගත් බොහෝ දෙනෙක් ඇසුරු කළෙමි. ඒ අය අතරින් මා සමඟ යාවජීව වශයෙන් හඳවතින් හඳවනට බැඳුණු කලාණ මිත්‍රයෙකි එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා ආරක්ෂක අරමුදල හෙවත් යුනිසෙෆ් ආයතනයේ තුන්වැනි විධායක අධ්‍යක්ෂක වූ ආචාර්ය ජේම්ස් පී. ග්‍රාන්ට් මහතා.

ජායාරූප: 2008 ආචාර්ය ජේම්ස් පී. ග්‍රාන්ට් මැතිතුමා සමඟ

අප දෙදෙනා අතර මිත්‍රත්වය හොඳින් තහවුරු වූයේ, ඔහු වොෂින්ටන්වල පිහිටි ඕවසිස් ඩිවලස්මන්ට් කවුන්සිල් හෙවත් විදේශීය සංවර්ධන මණ්ඩලයේ සභාපති වශයෙන් කටයුතු කළ කාලයේදී ය. PQLI හෙවත් භෞතික ගුණාත්මකභාවය මණින ජීවදත්ත ඒකකය යනුවෙන් ප්‍රසිද්ධ වූණු සංවර්ධනය මතින ක්‍රමය මුලින්ම ලොවට ඉදිරිපත් කළේ මෙම මණ්ඩලයෙන්ය. එය සකස් කරන කාලයේදී එහි රැස්වීම්වලට මම නිතර වොෂින්ටන් නුවරට ගියෙමි.

දිනක් නිව්යෝර්ක් නුවර පිහිටි ඔහුගේ නිවසෙහි මට නවාතැන් ගන්නා ලෙස ග්‍රාන්ට් මහතා සහ මැතිනිය ආරාධනා කළේය. එදින ඔහු මා කැඳවා රහසක් කීමට තිබෙන බවත්, එය රහසක් හැටියට තබාගත

ජායාරූප: 209 ප්‍රනාචි පිහිටි සමුදාසන්න පුහුණු මධ්‍යස්ථානය විවෘත කරමින්
ග්‍රාන්ථ මැතිනිය, සෞඛ්‍ය ඇමති රංජිත් අතපත්තු මහතා, ග්‍රාන්ථ මැතිතුමා සහ
සිරිල් ප්‍රනාන්දු මහතා

යුතු බවත් කිය. “ආර්, ජනාධිපති ජිම් කාටර්, යුනිසෙෆ් ආයතනයේ විධායක අධ්‍යක්ෂ වශයෙන් මගේ නම යෝජනා කිරීමට මගෙන් කැමැත්ත විමසුවා. ඒ ගැන ඔබේ අදහස කුමක්ද?”

මා එකවරම ප්‍රකාශ කළේ කැමති වන ලෙසත්, ඔහුගේ එම වගකීම සම්පූර්ණ කිරීමට ස්වේච්ඡා අංශයෙන් අපට හැකි සෑම

සහයෝගයක්ම දෙන බවත්ය. එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ නියෝජ්‍ය මහලේකම් ධූරයකට සමාන මෙම තනතුර බාර ගැනීමත් සමඟ ම මුළු ලෝකයේ ළමයින්ගේ සුභසිද්ධිය උදෙසා නව පරිච්ඡේදයක් උදාවිය. සන්නිවේදන අංශයෙන් ටාසි විට්ට්ට්ට් වැනි දක්ෂ මාධ්‍යවේදීන්, වෛද්‍ය රිචඩ් ජොලී වැනි දක්ෂ ජාත්‍යන්තර සිවිල් සේවකයන් ඇතුළුව විශේෂඥ සහායක කණ්ඩායමක් ද පත්කර ගත් ජේම්ස් පී ග්‍රාන්ට් මහතා එම තනතුර ඉසිලූ කාලයේදී රාජ්‍ය නායකයන්, ආගමික නායකයන්, ප්‍රජානායකයන් වෙතත් එක්සත් ජාතීන්ගේ විශේෂඥ ආයතන ආදීන් සමඟ කිට්ටු සබඳතා ඇති කරගෙන

ජායාරූප: 210 ප්‍රනාචි, සමුදාසන්න පෙර
පාසලේ පිහිටි තත් සමග එතල් ග්‍රාන්ථ මැතිනිය
සහ මැතිතුමා

ඡායාරූප: 211 යුනිසෙෆ් නියෝජිත ෆරීඩ් රහමන්, ජේම්ස් පී. ග්‍රාන්ට්, රංජිත් අනපන්තු, ආචාර්ය චිත්‍රම වීරසූරිය හා මා

එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනය ඇතුළු ප්‍රතිපත්ති මාලාවන් රාශියක් ලොවට හඳුන්වා දී, ඒවා පිළිපදින ලෙස දේශපාලන වෙනස්කම් නොබලා, සියලුම රාජ්‍ය නායකයන්ගේ සහ ආණ්ඩුවල කැමැත්ත ලබා ගත්තේය. ලෝක සම්මේලන මෙන්ම කලාපීය සම්මේලන ද පවත්වා, සියලුම වෘත්තිකයින් දැනුවත් කිරීමේ වැඩ පිළිවෙලවල් එතුමා ක්‍රියාත්මක කළේය. ළමා ආරක්ෂක විජලවය යනුවෙන් එතුමා දියත් කළ වැඩ සටහන් නිසා කෝටි සංඛ්‍යාත අසරණ දරුවන්ට රැකවරණය ලැබුණා පමණක් නොව, ඔවුන් කෙරෙහි හැම දෙනාගේම අවධානය යොමු විය.

අමෙරිකාව, යුරෝපය, ජපානය, කෙන්යාව, ඉන්දුනීසියාව, ඉන්දියාව, පිලිපීනය ආදී ලෝකයේ විවිධ ස්ථානවල ළමයින් පිළිබඳ පැවැති සම්මේලන රැසකටම, එතුමා පෞද්ගලිකවම මට ආරාධනා කොට, එම සම්මේලන ඇමතිමට මට අවස්ථාව ලබා දුන්නේය. මේ නිසා ලොව පුරාම දරුවන්ට සේවයක් කිරීම සඳහා මට ද අවස්ථාවක් ලැබුණේය. 1984 සැප්තැම්බර් 01 දා සිට 07 වැනිදා දක්වා ජේම්ස් පී ග්‍රාන්ට් මහතා ග්‍රාන්ට් මැතිනිය සමග ශ්‍රී ලංකාවෙහි නිල සංචාරයක යෙදුණේය. එතුමා මට පොරොන්දු වූ පරිදි සැප්තැම්බර් 2 වැනිදා ඉරිදා දවසම වාගේ ගත කළේ සර්වෝදය මූලස්ථානයේය. එදා ළුනාවේ උයන පාරේ අංක 49 දරණ තැන පිහිටි සමුද්‍රාසන්න පුහුණු මධ්‍යස්ථානය එතුමා අතින් විවෘත විය. ඉන්පසු සර්වෝදය විවිධ ඒකක තරඹා දස දහසකට අධික වූ සිහිනි සේවිකාවන් විසින් ගාලුපාරේ සිට දම්සක් මන්දිරයට පෙරහරකින් කඳවාගෙන වූත්, විශාල උත්සවයක් අපි පැවැත්වීමු. මෙම උත්සවයට එවකට සෞඛ්‍ය ඇමතිව සිටි රංජිත්

අනපත්තු මහතා ද,
සැලසුම් ක්‍රියාත්මක
කිරීමේ අමාත්‍යාංශයේ
ලේකම් ආචාර්ය
වික්‍රම විරසුරිය
මහතා ද, එවකට
ලංකාවේ සිටි
යුනිසෙෆ් නියෝජිත
පරිච්ඡි රහමන්
මහතාද, එතල්ග්‍රාන්ට්
මැතිනිය ද සහභාගී
වූහ.

ජායාරූප: 212 යුනිසෙෆ් ආයතනයෙන් ලැබුණු පර්පේ රථය

එතුමා නැවත වරක් ලංකාවට පැමිණි විටෙකදී, ජනාධිපතිතුමා විසින් ඔහුට දෙන ලද රාත්‍රී හෝජන සංග්‍රහයකට මට ද ඇරයුම් කොට තිබුණේය. මා මෙම උත්සවයට යන අතරමගදී ඒ වන විට අවුරුදු 13ක් පැරණි මා පාවිච්චි කළ මෝටර් රිය අතරමග නැවතුණේය. ප්‍රමාද වූයේ ඇයිදැයි ජනාධිපති ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමා ඉදිරියේම ග්‍රාන්ට් මහතා මගෙන් විමසීය. මා ඇත්ත සිද්ධිය එතුමාට කීවෙමි. දෙදෙනාම සිනාසුණු අතර, එවෙලේම පරිච්ඡි රහමන් මහතා කැඳවා මට අලුත් පර්පේ රථයක් වහාම ආනයනය කරදෙන ලෙස දැන්වීය. එය එසේම සිදුවූ අතර විශේෂ කැබිනට් අවසරයකින් ආචාර්ය වික්‍රම විරසුරිය මහතා එම රිය තීරු බද්දෙන් නිදහස් කර දුන්නේය. තාමත් අපි එම රථය පාවිච්චි කරන්නෙමු.

විවිධ රටවලදී අප දෙදෙනා අතර ඇතිවූ අත්දැකීම් බොහෝය. එතුමාගේ භාර්යාව මුලින් මියගිය අතර, එතුමා ද අසනීප වූ බව අසා මම දුක්විමි. එහෙත් ඒ ගැන නොතකා එතුමා සේවය කළ අතර නිව්යෝර්ක් නුවර පිහිටි යුනිසෙෆ් මූලස්ථානයේ දී අවසන් වරට මට එතුමා මුණගැසිනි. එතුමා විසින් කුඩා කොළ කැල්ලක ලියා ඔහුගේ මුදල් පසුම්බිය ඇතුළේ පහත සඳහන් වැකිය ලියා තිබුණේය.

“මම පිළිකා රෝගයෙන් පෙළුමි. එහෙත් පිළිකාවට මා අයිති කර ගැනීමට ඉඩ නොදෙමි.”

මෙවැනි අසාධ්‍ය රෝගයකින් පෙළෙද්දීත්, එතුමා ලෝක දරුවනට කළ සේවය අඛණ්ඩව ගෙන ගියේය. 1995 ජනවාරි මාසයේ හදිසියේම රෝහල්ගත වූ අපේ සදාරණිය මිත්‍ර ජේම්ස් පී ග්‍රාන්ට් මහතා, සදහටම

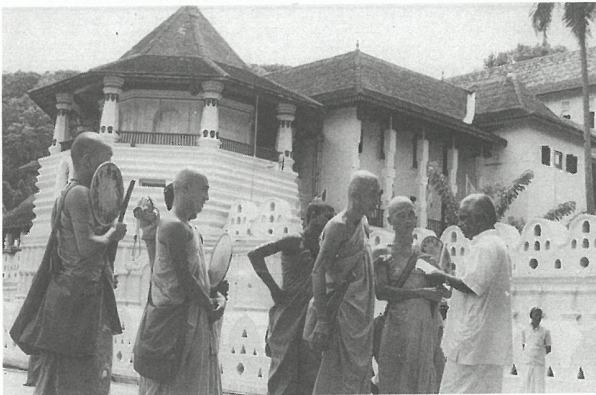
ඇස් පියා ගත්තේය. අයුත් අවුරුද්ද සඳහා එතුමාගේ අතින්ම ලියැවුණු සුභපැතුමක් (මට ආරංචි වූ අන්දමට එතුමා අතින් අන්තිමට ලියා තිබෙන්නේ) එතුමාගේ පුතා මට තැපැල් කර එවා තිබුණේය. ආචාර්ය ජේම්ස් පී. ග්‍රාන්ට් මහතාගේ අභාවය පිළිබඳ විශේෂ ආගමික මෙහෙයක් පවත්වා අපිදු පින් අනුමෝදන් කළෙමු.

ජේම්ස් පී ග්‍රාන්ට් මහතා ඉපදුනේ 1922 ඔහුගේ පියා චීනයේ සේවය කරන කාලයේදී ය. ඔහුට දරුවෝ තිදෙනෙක් සිටිත්. ඔහු බර්ක්ලි විශ්ව විද්‍යාලයේ බීච් උපාධිය ලත් අතර, 1951 දී නාවඩ් විශ්ව විද්‍යාලයේ ආචාර්ය උපාධිය ලබා ගත්තේය. 1956-58 කාලයේ **USAID** ආයතනයේ ලංකාවේ අධ්‍යක්ෂ වශයෙන් ද ඔහු කටයුතු කළේය.

එක්සත් ජාතීන්ගේ සියලුම විශේෂඥ සංවිධාන, රොකෆෙලර් පදනම වැනි පෞද්ගලික සංවිධාන. මහා දානපතියන්, ජාත්‍යන්තර මෙන්ම, ජාතික ස්වේච්ඡා සංවිධාන, ආගමික සහ ප්‍රජා නායකයින් සහ රාජ්‍ය නායකයින් යනාදී සියලු දෙනාම ලෝක දරුවන්ගේ තත්වය නංවාලීමට යොමු කළ ආචාර්ය ජේම්ස් පී ග්‍රාන්ට් මහතා සදාකාලිකවම ලෝක ළමා ජනගහනයේ පියා හැටියට ඉතිහාස ගතවනු ඇත.

අපට සාමය ලබා දීමට උතුරේදී දිවි පිදු ජපන් හාමුදුරුවෝ නම් යෝ හෝ රෙන්ගේකියෝ

ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින හිංසක අරගලය සිංහල සහ දෙමළ මිනිසුන් අතර තිබෙන වාර්ගික සටනකැයි සිතන දෙපාර්ශවයේම සමහරු උනුනුනට වෙර කර ගනිමින්, කලකෝලාහල කර ගනිමින්, ජීවිත සහ දේපළ විනාශ කර ගනිමින් තම ගෝත්‍රයේ ආධිපත්‍යය රැක ගැනීමට තැත් කරති. තවත් සමහරු මෙය නීත්‍යානුකූල සංස්ථාපිත කරන ලද රජයක් සහ ත්‍රස්තවාදීන් අතර තිබෙන සටනක් යැයි පවසමින් යුද්ධයෙන් ත්‍රස්තවාදය නැති කළයුතු යැයි තවත් හිංසක ක්‍රියා මාර්ගයකට අනුබල දෙති. ද්‍රවිඩයන්ගේ අයිතිවාසිකම් ලබා ගැනීමට තිබෙන එකම මහ යුද්ධය යැයි විශ්වාස කරන එල්ටීටීඊ ය “සිංහල ත්‍රිවිධ හමුදාව, පොලීසිය” පමණක් නොව, සාමාන්‍ය මහජනතාව ද

ජායාරූප: 213 සාම සක්මන් භාවනාවේ යෙදුණු ජපන් හිමිවරු
දළදා මාලිගාව අබියස දී

විනාශ කිරීමේ යුද්ධමය මෙන්ම, ත්‍රස්තවාදී ක්‍රියාවලද නිරත වී සිටිති. එක් පැත්තකින් භූමිය අයිති කර ගැනීමටත්, අනික් පැත්තෙන් තමාට නිබේන බල පුළුවන්කාරකම පෙන්වා ව්‍යාප්ත කිරීමටත් දෙපාර්ශවයම ජීවිත බිළි දෙති.

සර්වෝදයේ පිළිගැනීම මෙය හිංසාව සහ අහිංසාව අතර පවතින ගැටුමක් බවයි. හිංසාව ජයග්‍රහණය කළ හැක්කේ, අහිංසාවෙනි. හිංසා

ඡායාරූප: 214 මා සමග බෙරය ගසමින් සාම සක්මන් පා ගමනේ යෙදෙන ජපන් හිමිවරුන්

වෙන් නොවේ. මේ ප්‍රතිපත්තිය පිළිගත් ජපානයේ නිපොන් සාන් මියෝහෝජි බෞද්ධ නිකායේ දෙතිස් හැවිරිදි ගරු නොබුයුක් යොකොටසුකා හිමියන් 1984 ඔක්තෝබර් මස 28 වැනිදා යාපනය නගරයේ දී ත්‍රස්තවාදීන් විසින් ඝාතනය කරනු ලැබීය. ශ්‍රී ලංකාවේ සාමය ඇති කිරීම සඳහා විදේශයකින් පැමිණ තම ජීවිතය පූජා කළ යොකොටසුකා හිමියන්ගේ ජීවිත පරිත්‍යාගය, වත්මන් ගැටුම් ඉතිහාසයේ ස්වර්ණමය පරිච්ඡේදයක් හැටියට වාර්තා ගත විය යුතුය. 1983 ඔක්තෝබර් මාසයේ බණ්ඩාරනායක සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේ පැවැති ප්‍රථම සාම සම්මේලනයට සහභාගි වූ නිපොන් සාන් මියෝහෝජි බෞද්ධ නිකායේ ජපන් ස්වාමීන් වහන්සේලා පිරිසගෙන් මෙතුමාද කෙනෙක් වූහ. 1983 දෙසැම්බර් මස 3 වැනිදා කතරගම කිරිවෙහෙරින් අරඹා, ජේ.ආර්. ජයවර්ධන ජනාධිපතිතුමාගේ ඉල්ලීමක් අනුව කල් දැමූ සර්වෝදය මහා සක්මන් භාවනාවට, අන් හිමිවරුන් ද සමඟ උන් වහන්සේ ද සහභාගි වූහ. අන් අය සාම සක්මන නැවැත්වූ නමුත්, උන් වහන්සේ 1984 මාර්තු මාසය දක්වා අබණ්ඩව එම ගමන යාපනය දක්වා සම්පූර්ණ කළහ. ගමනේ අවසානය දක්වා මාස තුනකට අධික කාලයක් සර්වෝදය කණ්ඩායම් විසින් උන් වහන්සේලාට අවශ්‍ය සියලුම ඇප උපස්ථාන සලස්වන ලදී. සාම ගමන නිමවීමෙන් පසු,

ආපසු ඒමට මා කළ ඉල්ලීම අනුව, උන් වහන්සේලා ආපසු තම තමන් සේවය කළ ශ්‍රීපාද සාම වෛත්‍යය ආදී ස්ථානවලට ආපසු වැඩම කළහ.

ගරු නොබුසුකි යොකොට්සුකා හිමියෝ ඉන්දියාවට වැඩම කොට තමිල්නාඩුවේ (කේප්කොමොරන්) “කොමොරන් තුඩුවේ” සාම වෛත්‍යය ගොඩනැංවීමේ කටයුතුවල 1984 ඔක්තෝබර් 15 වැනිදා දක්වා යෙදුණහ. ඉන් පසු ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කළ මුන්වහන්සේ, සිංහල දෙමළ අර්බුදය එන්ට එන්ටම හිංසාවාදී මාර්ගයකට යොමු වී තිබුණ නිසා, නැවත යාපනයට ගොස් තම ජීවිතය පරදුවට තබා සාම පණිවුඩය දෙමළ ජනතාව අතරට ගෙන යෑමට තීරණය කළ හ.

1977 මැයි මාසයේදී ජපානයෙන් පිට වූ මෙතුමා, පැවිදි බිමට පත් වූයේ 1978 ඔක්තෝබර් මාසයේ ඉන්දියාවේ රජගහනුවරදීය. පැවිදි බව ලබා හයවැනි වසර සම්පූර්ණ වූයේ, ඔක්තෝබර් 26 වැනි දින නිසා එදිනට යාපනයේ සිටිමින් සාම පණිවුඩය බෙදා ගැනීම එතුමාගේ අධිෂ්ඨානය විය. 1984 ඔක්තෝබර් 25 වැනිදා යාපනයේ සිට තම දෙමව්පියන්ට ලිපියක් ලියා උන් වහන්සේ මෙසේ සඳහන් කර තිබුණි:

“මුළු හදවතින්ම ජනතාවට වන්දනා මාන කිරීමට මට මෙතෙක් අවස්ථාවක් නොලැබුණු බව මේ දිනවල මට වැටහේ. හික්ෂුවක් හැටියට සම්බුද්ධ පුණ්ඩරික සූත්‍රයේ දැක්වෙන වැදගත් ප්‍රතිපත්තියක් වූ මිනිසුනට ගෞරව කොට, වන්දනාමාන කිරීමට මට අවස්ථාවක් පැමිණ තිබේ. දකුණේ බෞද්ධයෝ මම කහ චීවරයක් ඇඳගෙන සිටින නිසා මට ගරු කරති. මෙහි ජීවත් වන මිනිස්සු සිංහලයින්ට වෛර කරති. යෝ හෝරෙන්ගේ කියෝ හදවතින්ම සජ්ජායනා කරමින් ඔවුන්ගේ වෛරය නැති කොට ඔවුන් අහිංසාවේ පිහිටුවීම සඳහා මම කැප වෙමි.”

නැවතත් තම මවට සහ පියාට 1984 ඔක්තෝබර් මස 20 දා ලිපියක් ලියා යොකොට්සුකා හිමියෝ, එහි මෙසේ සඳහන් කළහ:

“දැන් මා ඉන්නේ නගරසභාව ළඟ තිබෙන කුඩා හින්දු කෝවිල් වහල යටය. මෙහි මුරකරුවා මා බලා ගනී. උදේ 4.30 ට අවදි වන මම, 5.00 සිට 6.00 දක්වා ගාථා සජ්ජායනා කොට භාවනා කරමි. 6.00 සිට “නම් යෝ හෝරෙන්ගේ කියෝ” ගායනා කරමින් දිව්‍ය බෙරය නාද කරමින්, උදේ 7.30 දක්වා මම ඇවිදිමි. ආහාරයක් ලැබුණොත් වළඳමි. නැතහොත් පාන් පෙත්තක් මිලට ගෙන බුදිමි. නැවත උදේ 9.00 ට මම ඇවිදින්න පටන් ගනිමි. දවස් දෙක තුනකට සැරයක් දිවා ආහාරයක්, තේ කෝප්පයක් මට ලැබේ. රෑ වෙනතුරු මෙසේ මම ඇවිද, නැවත

හින්දු ආරාමයට පැමිණෙමි. සීත වතුර නා පිරිසිදු වී ලැබෙන දෙයක් වළඳා මේ ලියුම් ද ලියා, රු 10.00 ට නින්දට යමි. කුඩා දරුවෝ මා පස්සෙන් ගමන් කරති. ඉංගිරිසි කතා කළ හැකි සමහරු මට කියන්නේ “ඔබ මෙසේ සාමය ගැන කතා කෙරුවත් - සිංහල බෞද්ධ ජනතාවන් කරන මනුෂ්‍ය ඝාතන අතරේ මොන සාමයක්ද?” එය සත්‍ය වුවත්- නැතත්, ත්‍රස්තවාදය මෙයට පිළිතුර නොවේ. සිංහල දෙමළ දෙපාර්ශවයම අතේ වැරදි තිබේ. උනුනුන්ට චෝදනා නොකොට අභි-සාවෙන් මේ ප්‍රශ්නය විසඳා ගත යුතුය. තර්කයෙන් මේවාට උත්තර දිය නොහැක. මම විශ්වාස කරන්නේ ශාක්‍යමුණි බුදුරජාණන් වහන්සේගේත්, මහා බෝධිසත්ත්ව නිව්‍රෝ හිමියන්ගේත්, මගේ ආචාර්ය අති පූජ්‍ය නිව්දවසු පූජ් ගුරුප්පේගේ ඉගැන්වීම් පමණකි.

ඔක්තෝබර් 26 වැනිදා මැරවරයෙක් යොකොටිසුකා හිමියනට තදින් පහර දුන්නේය. ඔහුට මෙතැනී කරමින්, ගරු කරමින්, නම් යෝ හෝරෙන්ගේ කියෝ යන වචන පමණක් වහරමින්, උන් වහන්සේ සිටියහ. මැරවරයා ඉවත්ව යන්නට ගියේය. ඔක්තෝබර් 28 වැනිදා මේ අන්දමට ම දිව්‍ය බෙරය වාදනය කරමින් පාඨය ගයමින් ගමන් කරන අතර සාහසිකයෝ හතර දෙනෙක් ඉදිරියට පැමිණ එතුමාගේ හිසට, උරහිසට, උදරයට සහ කලවට වෙඩි තැබූහ. ඔවුන්ට ආචාර කරමින් මුහුණේ කිසිම චක්‍රිතයක් නොමැතිව, ගරු යොකොටිසුකා හිමියෝ ජීවිතක්ෂයට පත් වූහ. ශ්‍රී ලංකාවේ සාමය සඳහා ජීවිතය පූජා කළ යොකොටිසුකා හිමියෝ, මුළු ගිහි-පැවිදි බෞද්ධ සමාජයටම ආදර්ශයකි.

යොකොටිසුකා හිමියන් කළ පරම පරිත්‍යාගය පිළිබඳ ගැඹුර තේරුම් ගැනීම, විශේෂයෙන් බෞද්ධයනට ඉතා වැදගත් යැයි මම සිතමි. මේ නිසා යොකොටිසුකා හිමියන්ගේ ගුරුවරයා වූ අතිපූජ්‍ය නිව්දවසු පූජ් නාහිමියන් පිළිබඳවත්, උන් වහන්සේ ආරම්භ කළ නිපෝන් සාන් මියෝහෝ ජී බෞද්ධ නිකාය පිළිබඳවත් උන් වහන්සේ මුල්ම ආභාෂය ලත් මහා බෝධිසත්ත්ව නිව්‍රෝ හිමියන් පිළිබඳවත් සටහන් මෙහි වාර්තා කර තැබීම වැදගත්ය.

මහා බෝධිසත්ත්ව නිව්‍රෝන් ජපානයේ ධීවර පවුලක දරුවකු වශයෙන් 1222 දී උප්පත්තිය ලැබුවේය. කියෝසුම් කන්ද නම් ස්ථානයේදී ඔහු පැවිදි විය. මේ කාලය යුද්ධ, ඝාතන සහ වෙනත් ව්‍යසනයන්ගෙන් ජපානය පෙළුණු යුගයකි. මේ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ඉගැන්වීමෙහි හරය සෙවීමට උන් වහන්සේ උනන්දු වූහ. සම්බුද්ධ පුණ්ඩරික සුත්‍රයෙහි බුදුන් වහන්සේගේ ඉගැන්වීම්වල හරය අඩංගු බව

එතුමා නිගමනය කළේය. එම සූත්‍රය උන් වහන්සේ සම්පිණ්ඩනය කළේ “නම් යෝ හෝරෙන්ගේ කියෝ” යන වදන් මාලාවෙනි. රජයේ එකම අරමුණ විය යුත්තේ දැනුම් සමාජයක් ගොඩනංවා, ලෝක සාමය ඇති කිරීම බව පැවැසූ උන් වහන්සේ, රජයේ ක්‍රියාමාර්ග තදින්ම විවේචනය කළහ. මේ නිසා වරප්‍රසාද ලත් ආගමික නායකයින් සහ රජය අතින් විවිධ ගැහැට විඳි උන් වහන්සේගේ හිස ගසා දමා, මරණීය දණ්ඩනයට නියම විය. ඒ 1271 ඔක්තෝම්බර් 12 වැනිදාය.

උන් වහන්සේගේ හිස ගසා දැමීමට ගහලයා සුදානම් වෙත්ම ගිනිකොණ සිට වයඹ දිසාවට විශාල ගිනි බෝලයක් අහසින් ගමන් කළ අතර, මුළු ආකාශයම ගිනි ගන්නා සේ දිස් විය. ගහලයා ක්ලාන්ත වී වැටුණේය. ඔවුන් වට කරගෙන සිටි හමුදා නිලධාරීයෝ හිස් ලුලු අත දුවන්නට පටන් ගත්හ. මහා බෝධිසත්ව නිව්රෙන්ගේ පොත්පත් එදා සිට අද දක්වා බෞද්ධයින් උදයෝගයට පත් කළ අතර, උන් වහන්සේගේ පොතක දැක්වෙන එක් කතාන්තරයක් පමණක් මෙහි දක්වමි:

එ සමයෙහි අනපහාස නම් වූ බෝධිසත්ව භික්ෂුවක් විය. මහා බලසම්පන්න විය. අනපහාස නමින් උන් වහන්සේ හැඳින්වූයේ ඇයි? උන් වහන්සේට මුණ ගැසෙන සෑම භික්ෂු, භික්ෂුණී, උපාසක, උපාසිකා හැම කෙනෙකුට අතිශයින් ගෞරව දක්වා, ප්‍රශංසා කරමින් මෙසේ පැවැසූ සේක:

මම බොහෝ සේ ඔබට ගෞරව කරමි. ඔබව පහත් කොට කතා කිරීමට හෝ අපහාස කිරීමට මට නොහැකිය. හේතුව, ඔබ හැමදෙනාම බෝධිසත්ත්ව මාර්ගයේ යන නිසාත්, බුද්ධත්වය ලබන නිසාත්ය. “මේ භික්ෂුව සූත්‍ර කියවීමට හෝ සජ්ජායනා කිරීමට කාලය ගත කළේ නැත. භික්ෂු - භික්ෂුණී, උපාසක - උපාසිකා කවරකු හෝ දූටු විට ඉදිරියට ගොස් මට ඔබට අපහාස කළ නොහැක. ඔබ හැම බුද්ධත්වයට පත් වන්නාහ.” යනුවෙන් පැවැසීම පමණක් කළේ.

මේ සිටි ගතයේ පිරිස අතර පහත් සිත් ඇති තරහ ඉපදෙන අය ද සිටියහ. “මේ මෝඩ මහන කොයි සිට පැමිණියේද? මම ඔබට අපහාස නොකරමි යයි කියමින් අප සියලු දෙනාම බුදු වෙතැයි ද කියති. එවැනි බොරු අනාවැකි අපට අනවශ්‍යයි” කියමින් මේ භික්ෂුවට ඔවුහු ආක්‍රෝශ පරිභව කළහ. එයින් ඒ භික්ෂුව කම්පාවට පත් වූයේ වත් තරහක් උපදවා ගත්තේවත් නැත. ඒ වෙනුවට “ඔබ බුදු වෙතවා සහතිකයි” යනුවෙන් පැවැසූ හ. මේ අන්දමින් තව දුරටත් අත් අයට ගරු කරන විට - ගල්, මුගුරු, පොලු ආදියෙන් මිනිස්සු ඔහුට දමා

ගසමින් හිරිහැර කරති. ටිකක් ඇතට පැන ගොස් ඒ බෝධිසත්ත්ව භික්ෂුව ඇත සිට නැවත කැගසයි. “මම ඔබට අපහාස නො කරමි. ඔබ බුදු වනු නියතයි.” ඔහු මේ අන්දමින් සැම විටම කතා කළ නිසා ආඩම්බර භික්ෂු - භික්ෂුනී, උපාසක - උපාසිකාවෝ මොහුට අනපහාස යන නම තැබූහ.

ඡායාරූප: 215 ජපානයේ නිපොන් සාන් නිකායේ මූලස්ථානයේ

සද්ධර්ම පුණ්ඩරික සූත්‍රයේ චීන පරිවර්තනයේ සයවැනි පරිච්ඡේදයෙහි මහා බෝධිසත්ත්ව නිව්‍රෝගේ සටහන්වලින් මේ කතාව පරිවර්තනය කර ඇත. තංග්යෝ රයිහාසි යන වචනවලින් හඳුන්වන අනපහාස මහ බෝසතුන් විසින් පුරුදු කළ සැම ජීවියකුම තුළ බුදුවීමේ හැකියාව තිබෙන නිසා, අනිශය ගෞරවයට පාත්‍ර විය යුතුය යන්න, මේ බෞද්ධ නිකායේ මූලික ප්‍රතිපත්තියයි. නිපොන් සාන් මියෝහෝ ජී බෞද්ධ නිකාය ආරම්භ කළේ අතිපූජ්‍ය නිව්දවසු පූජි නාහිමියන්ය. දැන් අතිපූජ්‍ය පූජි හිමියන් ගැන විස්තරයකට බසිමු.

අති පූජ්‍ය නිව්දවසු පූජි නාහිමියන් ඉපදුණේ 1885 අගෝස්තු 6 වැනිදාය. අවුරුදු 19 දී උන් වහන්සේ පැවිදි වූහ. වයස අවුරුදු 32 වන විට ඉතා දුෂ්කර ධුතාංග වඩා සිටි උන් වහන්සේ නිගමනය කළේ “නම් යෝ හෝරෙන්ගේ කියෝ” යන පාඨය සජ්ජායනා කරමින් අත් බෙරය ගසමින් යැමෙන් සාමය ඇති කළ හැකි බවය.

ඡායාරූප: 216

නිපොන් සාන් මියෝහෝ ජී බෞද්ධ නිකායේ මූලස්ථානයේ දී

මහා බෝධිසත්ත්ව නිව්නෝතුමාගේ අනාවැකි සැබෑ කිරීමට උන් වහන්සේ කැප වූහ. මෙයින් එක් කාර්යයක් වූයේ අවුරුදු දාහකට පෙර දී ඉන්දියාවෙන් අතුරුදන් වූ බුදුදහම නැවත එහි ව්‍යාප්ත කිරීමය. මහත්මා

ගාන්ධිතුමා සමඟ ගැඹුරු ආධ්‍යාත්මික සබඳතා උන් වහන්සේ ඇති කර ගත්හ. මහත්මා

ගාන්ධිතුමා නාහිමියනට
“ගුරුජ්” යන නම දුන්නේය.

ගුරු ටකාඡිමා
හිමියන් සහ ගුරු
මොරියෝකාහිමියන් විසින්
ගුරු යොකොටිසුකා
හිමියන්ගේ අළු ද රඟෙන
ජපානයට වැඩම කළහ.

ගුරු අගමැති ප්‍රේමදාස

මැතිතුමා ද ආදාහන කටයුතුවලට සහභාගි වූහ. ලංකාවෙන් ලෝකයේත්
ගොඩනඟන සියලුම සාම වෛත්‍යවලට සමානව වෛත්‍යයක් ශ්‍රී
ලංකාව ම වැසෙන සේ යොකොටිසුකා හිමියන්ගේ ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන්
ගොඩනැගූ බව ප්‍රේමදාස මැතිතුමා ප්‍රකාශ කළේය. මේ අවස්ථාවේදී
ඉන්දියාවේ සහ එංගලන්තයේ සිටි ගුරු ඉෂිටානි හිමියන් සහ ඉටෝ
හිමියන් ද ලංකාවට පැමිණියහ. ඔවුහු ද යොකොටිසුකා හිමියන් මෙන්
ලංකාවේ සාමය සඳහා ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන් එම මගෙහිම යැමට
ප්‍රතිඥා දුන්හ. එහෙත් අතිගරු ජනාධිපති ජේ. ආර්. ජයවර්ධන
මැතිතුමාගේ ඉල්ලීමට යාපනයේ සාම භාවනා කිරීම තාවකාලිකව
අත්හිටුවන ලදී. පූජ් ගුරුජ්තුමා ද උපදෙස් දුන්නේ දකුණු ඉන්දියාවේ
කේප්කොමොරින් හි දෙමළ ජනතාවට බෞද්ධාගම උගන්වා, ඔවුන්
මාර්ගයෙන් යාපනයේ ද්‍රවිඩ මිනිසුන්ට නිපොන් සාන් මියෝනෝ ජී
බෞද්ධ නිකායෙන් කෙරෙන හිංසාවට විරුද්ධ ව්‍යායාමය තේරුම් කර
දෙන ලෙසය. මේ සඳහා කලක් ගතවේ.

ඡායාරූප: 217 සාම පා ගමන යන අතරමග දී

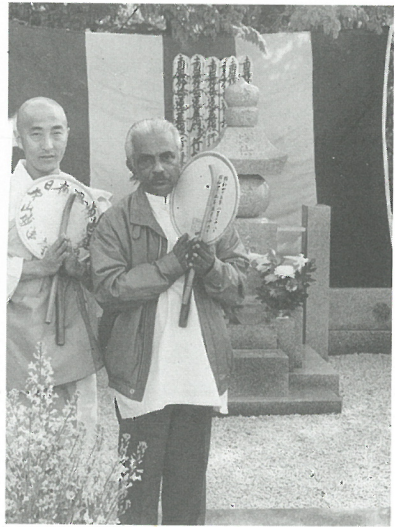
ඡායාරූප: 218 ගුරුජ් 1975 දී සර්වෝදය මූලස්ථානයට පැමිණි අවස්ථාව

අති පූජ්‍ය පූජ් ගුරුජ් 1970 ගණන්වල දී සර්වෝදය මූලස්ථානය නැරඹීමට වැඩම කළ සේක. එදා සිට සර්වෝදය හා නිපොත් සාන් මියෝහෝ ජ් බෞද්ධ නිකායන් සමග සම්බන්ධය අද දක්වා පවතී.

අත් බෙරය ගසමින් සාම පාඨ කියමින් උන්වහන්සේ හා උන්වහන්සේගේ අනුගාමිකයෝ මහාද්වීප පහේ ම ගමන් කොට තිබේ.

ජපානයේ පරමානු විනාශය සිදු වූ පසු සම්බුද්ධ පුණ්ඩරික සූත්‍රයේ සඳහන් පරිදි සර්වඥ ධාතු තැන්පත් කරමින් සාම වෛත්‍යය ගොඩනැගීම උන්වහන්සේ ආරම්භ කළ හ.

ඡායාරූප: 219
ගරු නොබුසුකි යොකොට්සුකා හිමියන්ගේ
භෂ්මාවශේෂ තැන්පත් කර ඇති ස්ථානය

1975 දී ගුරුජ් සර්වෝදය මූලස්ථානයට වැඩම කොට අප සේවකයන් අමතා දේශනයක් පැවැත්වූහ. උන්වහන්සේගේ 99 වැනි ජන්මදින උත්සවයට ටෝකියෝවලදී මම ද සහභාගි වීම.

අති පූජ්‍ය නිව්දෙව්සු පූජ් “ගුරුජ්” නාහිමියන්ගේ සියවැනි ජන්ම උත්සවයට ද මම සහභාගි වීමි. නිශ්ශංක විජේරත්න මැතිතුමා ද මෙයට සහභාගි විය. එම උත්සවයේ දී ඉතා අගනා දහම් දෙසුමක් කළ පූජ් නාහිමියෝ, මහත්මා ගාන්ධිතුමාගේ ආශ්‍රමයේ ගත කළ කාලය පිළිබඳවත්, පසුව ලොව පුරාම මහා බෝධිසත්ත්ව නිව්රේන්තුමාගේ පණිවුඩය රැගෙන ලොව පුරා පයින්ම ගිය සැටින් විස්තර කොට, ලොව පුරා සාම වෛත්‍ය ගොඩනංවා බුදුන් වහන්සේගේ නාමයට පූජා කොට සාමයට කැපවෙන මෙන් හැම දෙනාගෙන්ම ඉල්ලා සිටියහ. 1985 ජනවාරි 9 වන දා උන්වහන්සේ අපවත් වූ සේක.

ගරු නොබුසුකි යොකොට්සුකා හිමියන්ගේ භෂ්මාවශේෂ තැන්පත් කර තිබූ තැනට ගොස් ගෞරව දැක්වීමි. රෝසි කුර්භාරා හිමියන් මේ ලස්සන පන්සලේ සෑම ස්ථානයක්ම මට පෙන්වූහ. දිව්‍ය බෙරය ගසමින් වෛත්‍යය පැදිකුණු කොට මම බුදුගෙට ගොස් බුදුන් වැඳ භාවනා කොට, අතිගරු නිව්දෙව්සු පූජ් හිමියන්ට සහ ගරු නොබුසුකි යොකොට්සුකා පොඩි භාමුදුරුවන්ට පින් දුනිමි.

රාජ උග්‍රත්‍යය

ව රාජ්‍යේ සම්බුද්ධ ජයන්ති වෙනසය ගොඩනගා තිබෙන ආරාමයේ අධිපතිව වැඩ වාසය කළේ, ගාල්ලේ අනුරුද්ධ හිමියන්ය. උන් වහන්සේගේ අපවත් වීම පිළිබඳව දැනගත් මම, උන් වහන්සේට අවසන් ගෞරව දැක්වීමට එම ආරාමයට ගියෙමි. මට මතක හැටියට දේහය තැන්පත් කර තිබුණේ, උඩ තට්ටුවේ ශාලාවේය. මම ශාලාවට ඇතුළුවනු සමගම මා නාදුන්න කවිදෝ කාන්තාවක් එතැනට ඇතුළු වූවාය. එතැන සිටි සියල්ලෝම දේහයෙන් හැකි තරම් ඇතට යනු දුටු මා කල්පනා කළේ, දේහය ළඟට මට යෑමට ඉඩ දෙනු වස් අන් අය ඇත් වූ බවයි.

දේහය දෙස බලා ඇස් පියාගෙන මිනිත්තුවක් පමණ අනිත්‍යය භාවතාව කොට, අනුරුද්ධ හිමියන්ට පින්දුන් මම, ඇස් හැරී විගසම දුටුවේ මටත් වඩා මිටි කාන්තාව මා ළඟ සිටින බවයි. මා දෙසට හැරුණු මේ කාන්තාව ඉතාමත්ම ගාම්භීර ස්වරයෙන් මගෙන් මෙසේ ඇසුවා ය:

“තමුසේ කවුද?”

ඇතට වී සිටි අය සියලුදෙනාම පුදුමයෙන් මෙන් මා දෙසත්, මේ කාන්තාව දෙසත් බලා සිටියහ. ඒ කාන්තාවගේ සාඩම්බර ස්වරය නිසාම මම මෙසේ පිළිතුරු දුනිමි.

“අනේ තෝනා, මාත් කලක සිටම මහත්සි ගන්නේ මා කවුදැයි කියා සොයා ගන්න.” අවට සිටි බොහෝ දෙනා පුදුමයෙන් සිතනව තවනාගෙන සිටි හැටි බලමින්, මම ශාලාවෙන් එළියට පියනැහුවෙමි.

මා කලින් දැන සිටි මහතෙක් මා සමගම ශාලාවෙන් පිට වී ඒ තෝනා කවුදැයි මම ඔහුගෙන් විමසිමි. ඒ ඇමතිනි ..... මැතිනිය බව ඔහු ප්‍රකාශ කළේය.

මම ආපසු ශාලාවට ගියෙමි. එතුමියට ආයුබෝවන් කියා, මම ඇය හඳුනා නොගත් බවත්, ඇය ද මා හඳුනා නොගෙන මෙවැනි ප්‍රශ්නයක් අසන්නට ඇති බවත් කියා, මම ඇයට මා අසවලා යැයි හඳුන්වා දුනිමි. එදින සිට අප මුණ ගැසෙන හැම අවස්ථාවකදීම සුහද බවක් පැවතුණ අතර, එතුමියගේ රාජ උෂ්ණය ඉන් පසු මට දැනුණේ නැත.

දුලබ මිතුරු දයා ආනන්ද පෙරේරා

ම

ම ජනතාව අතර ජීවත්වීමට ආසා කළ, ආසා කරන පුද්ගලයෙක්මි. මගේ අඟපතට කුමන වෙහෙසක් දැනුණත්, කෙතරම් දුරක් පයින් ගියත් පොදු ජනතාව අතරේ සිටින විට, ඒ වෙහෙස සම්පූර්ණයෙන්ම නැති වී ශාරීරික සුවයක් මෙන්ම, මානසික සුවයක් ද මම භුක්ති විඳිමි.

ඡායාරූප: 220 ඩී. ඒ. පෙරේරා මහතා

සර්වෝදයට තිබෙන ප්‍රසිද්ධිය නිසා මට බොහෝ විට උගත් සහ උසස් යැයි සම්මත ඉහළ සමාජයේ නිල කටයුතුවලට ද සහභාගී වීමට සිදුවේ. ඒ අවස්ථාවලදී මට විශාල තනියක් දැනේ. හේතුව මොවුන්ගේ බහුතරය බටහිරකරණය සෛධාන්තික වශයෙන් මෙන්ම, ප්‍රායෝගික වශයෙන් ද, ප්‍රශ්නයකින් තොරව වැළඳගත් අය වීම නිසාය. මා කෙතරම් එවැනි අය

අතරේ ප්‍රයෝජනවත් ලෙස කාලය ගත කිරීමට තැත් කළත්, මා සිත තුළ දැනෙන තනිය වැඩිවනු මිස අඩු නොවේ.

මේ තනිකම නැතිකර ගැනීමට සර්වෝදය ඉතිහාසය පුරාම, සර්වෝදයට සම්බන්ධව වැඩ කළ අය සුළු පිරිසක් සිටියහ. එයින් ද බොහෝ දෙනෙක් දැන් මිය පරලොව ගොස්ය. ඉතිරිව සිටින දෙනුත් දෙනා අතර ප්‍රමුඛත්වය ගන්නේ මගේ දයාන්විත මිතුරෙක් වූ දයා ආනන්ද පෙරේරාය.

1930 සැප්තැම්බර් මස 14 දින උපත ලත් දයා ආනන්ද පෙරේරා මහින්ද විද්‍යාලයේ ආදී ශිෂ්‍යයෙකි. ඔහු මට වඩා පන්ති 3 ක් ඉහළින්

සිටි අතර, පාසලටම ආදර්ශයක් දුන් ශිෂ්‍යයෙක් විය. ඉගෙනීමේ කටයුතු අතින් ප්‍රමුඛත්වයක් ගත් ඔහු පාසලේ ප්‍රධාන ශිෂ්‍ය නායකයා වශයෙන්ද කටයුතු කරනු මට මතකය. අප ඔහු දෙස බැලුවේ අනුගමනය කළ යුතු චරිතයක් හැටියටය. ‘ඩැප්’ යන සුරතල් නාමයෙන් ගුරුවරුන් මෙන්ම, ශිෂ්‍යයන් ද හඳුනාගෙන සිටි ඔහු, මහින්ද විද්‍යාලයේ සහ ආනන්ද විද්‍යාලයේ අධ්‍යාපනයෙන් පසු, ලංකා විශ්ව විද්‍යාලයට ඇතුළත්ව ගණිත විෂයයෙන් බීච්ස්ඒ ගෞරව උපාධිය 1954 දී ලබා ගත්තේය. ගුරුවරයෙක් වශයෙන් ටික කලක් සේවය කිරීමෙන් පසු, 1959 දී අධ්‍යාපන විෂයයෙන් පශ්චාත් උපාධි ඩිප්ලෝමාවද, ගණිතය සහ විද්‍යා අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ශාස්ත්‍රපති උපාධිය 1961 දී ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ ඕහියෝ විශ්ව විද්‍යාලයෙන් ද ලබාගෙන, තමන්ගේ ජීවිතයේ සම්පූර්ණ කාලය අධ්‍යාපනය වෙනුවෙන් කැප කළේය.

ඇමරිකාවේ සිට 1961 මුල් භාගයේ දී ශ්‍රී ලංකාවට ආපසු පැමිණි විගස දයා ආනන්ද පෙරේරා මහතා, මරදානේ අපේ නිවසට වූත් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ වැඩ කරන අතර, සර්වෝදය කටයුතුවලට තමන්ගේ නිදහස් කාලය සම්පූර්ණයෙන්ම යොදවන්නට පටන් ගත්තේය. එදා සිට අද වනතෙක් සර්වෝදයට ඔහුගේ නිබෙන කැපවීම අති විශිෂ්ටය.

1967 වර්ෂයේදී ගම් සියයේ යෝජනා ක්‍රමය ආරම්භ කරන අවස්ථාවේදී එහි කාර්යභාරයෙන් කොටසක් ඩැප්ට භාර දීමට මම යෝජනා කළෙමි. කිසිදු පැකිලීමක් නැතිව ඔහු කියා සිටියේ ඒ වෙලාවේ එවැනි වගකීමක් භාර ගැනීමට ඔහුට නොහැකි බවයි. පසුව මේ ගැන මම ඔහුගෙන් විමසිමි. ඔහු මට උත්තර දුන්නේ මෙසේය:

“ආර්, මම එක් අවස්ථාවකදී කරන්නේ එක් සේවයක් පමණකි. වෙන කාර්යභාරයක් මා භාර ගන්නේ නැහැ. මේ වෙලාවේ මා මුල් තැන දී තිබෙන්නේ මගේ අම්මාට නිවසක් සාදා දීමේ කාර්යයටයි. එය අවසන් වූවාම මා වෙනත් ඕනෑම කාර්යයක් භාර ගන්නමි.”

පසු අවස්ථාවක ගමට සම්පූර්ණ බලය ලැබෙන ලෙස සර්වෝදය ව්‍යුහය ප්‍රතිසංවිධානය කිරීමට සැලසුමක් හඳුනා ලෙස මම ඔහුගෙන් ඉල්ලිමි. ඔහු ඒ සැලසුම සැදූ මුත්, මම ඒ ගැන සතුටට පත් නොවිමි. ඒ වෙනුවට දැනට සර්වෝදය ගම්වල සමිති සඳහා පාවිච්චි කරන ග්‍රාමීය සර්වෝදය සමිති ව්‍යවස්ථාව මම සකස් කොට, ඔහු අත තැබිමි. මෙය ඉතා ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කළ පසුව ඔහු මට මෙසේ පැවසීය:

“ආර්. රජයේ නිලධාරී ව්‍යුහයේ අධ්‍යක්ෂ පදවියක් දරන මට

මෙවැනි අදහස් කිසිසේත් තිබුණේ නැහැ. මා නිතර කල්පනා කළේ මේ රාමුව ඇතුළේ ඉඳගෙනය. ඒ නිසා මේ ව්‍යවස්ථාව කියවීමෙන් මට නව දැක්මක් ඇතිවුණා.”

ඩී.ඒ.පෙරේරා මහතාගේ නිහතමානී භාවයට මෙන්ම, සැබෑ උගත්කමට මෙය හොඳ ආදර්ශයකි.

1977 දී මා හදිසියේ පිලිපීනයේ වැඩ සටහනකට ගිය අවස්ථාවේදී මා එහි පැමිණ සිටින බව පුවත්පතක දැක, නැවත ඩී.ඒ. පෙරේරා මහතා මා හා එකතු විය. ඒ අවස්ථාවේදී සර්වෝදයට ඔහුගේ කැපවීම ස්ථිරව ප්‍රකාශ කොට, ආපසු පැමිණි දවසේ සිටම සර්වෝදය වගකීම් ඔහු විසින් ඉෂ්ඨ කළේය.

1974 දී සංඛ්‍යා ලේඛන විද්‍යාවෙන් පශ්චාත් උපාධියක් විද්‍යෝදය විශ්ව විද්‍යාලයෙන් හිමිකර ගත් ඔහු, 1971 සිට 1976 දක්වා අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂවරයෙක් වශයෙන්ද, 1977 සිට 78 දක්වා විෂයමාලා සංවර්ධනය සඳහා පිලිපීන රජයේ විශේෂඥවරයෙක් වශයෙන්ද, 1979 සිට 81 දක්වා සර්වෝදය සංවර්ධන අධ්‍යාපන ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ වශයෙන්ද, 1981 සිට 83 දක්වා ජර්මනියේ හැම්බර්ග්වල යුනෙස්කෝ අධ්‍යාපන ආයතනයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ ප්‍රධාන උපදේශක වශයෙන් සහ ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා වශයෙන්ද සේවය කළ අතර, වරින් වර රටවල් රාශියකම යුනෙස්කෝ විශේෂඥයකු වශයෙන් සේවය කර ඇත.

සර්වෝදය සංගමයේ ප්‍රධාන ලේකම් වශයෙන් 1984 සිට 1993 අවසාන දක්වා එතුමා කළ සේවය, සර්වෝදය සංගමයේ ව්‍යුහාත්මක පදනම ශක්තිමත් කිරීමට විශාල රුකුලක් විය. එතුමාගේ උපදේශය සහ නිර්දේශයන් හුදෙක් මනස වෙහෙසවා කළ සේවාවන් නොවීය. ගමකට මොඩියුලයක් හෝ වැඩ සටහනක් සැදීමේදී මුලින්ම දයා ආනන්ද පෙරේරා මහතා කළේ ඒ ගමේ නැවතී ගම්වාසීන් සමග කාලයක් ගත කිරීමයි. මේ අන්දමින් ඔහු ලංකාවේ ගම්වල, සර්වෝදය ශ්‍රමදාන කඳවුරුවල ප්‍රාදේශීය හා දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානවල නැවතී කාලය ගත කොට, ඉතාමත්ම විද්‍යානුකූලව අවශ්‍ය පාඨමාලා, මොඩියුල සහ ක්‍රමෝපාය සැලැස්මවල් සෑදීමට එසේ කාලය ගත කළ වෙනත් සර්වෝදය ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරියෙක් නොවීය. අද අපේ තරුණ තරුණියන්ට රජයට පමණක් දෙවැනි වූ සංසදයක් - ජාලයක් ඉතා සාර්ථකව මෙහෙයවීමට හැකිව තිබෙන්නේ ඩී.ඒ. පෙරේරා මහතාගේ අප්‍රමාණ කැපවීම සහ ධෛර්යය නිසාය.

අදත් සර්වෝදය විධායක මණ්ඩලයේ සාමාජිකයෙක් මෙන්ම, ප්‍රධාන උපදේශකයා වශයෙන් ක්‍රියා කරන ඩැප් කෙරෙහි මගේ ඇත්තේ විශාල ගෞරවයකි; හක්නියකි, හඳවනින්ම ඇති ඇල්මකි. ඔහු ශ්‍රේෂ්ඨ ගතයේ අධ්‍යාපනඥයෙකි. කලාණ මිත්‍රයෙකි.

මා මෙහිදි මුල සඳහන් කළ තනිකම යනුවෙන් අදහස් කළේ, ගැඹුරු බුද්ධිමය සංවාදයකට මට සිටින එකම සර්වෝදය සෞභාග්‍යුරා ඩැප් වීමයි. මගේ ශාස්ත්‍රීය තනිකම නැති කර ගැනීමට මා ඔහු වෙත හෝ මහාචාර්ය නන්දසේන රත්නපාල වෙත හෝ යැම සිරිතය. මේ දෙදෙනා හැරුණු විට ඉඳහිට සර්වෝදයට විදේශවලින් පැමිණෙන මහාචාර්යවරු සමග සාකච්ඡා කිරීමෙන් ද මගේ තනිකම මම නැති කර ගන්නෙමි.

ශ්‍රී ලංකාවේ පමණක් නොව, ලොව පුරාම විද්වත් පරිෂද ඉදිරියේ ගැඹුරු මාතෘකා උඩ දේශන පැවැත්වීමට මට නිතර ඇරැයුම් ලැබේ. බොහෝ විට ඒ අය මගේ දේශනයේ ලිඛිත පිටපතක් ද සපයන මෙන් ඉල්ලා සිටිති. මේ හැම අවස්ථාවකදීම එම පිටපත ඩැප්ගේ අතට හෝ මහාචාර්ය රත්නපාලයන්ගේ අතට හෝ පත් කිරීම කරමි. ඔවුන් ඒවා සංශෝධනය කර මා සමග තර්ක කර උසස් තත්වයේ දේශනයක් බවට පත් කරති.

දයා ආනන්ද පෙරේරා මහතා විද්‍යාඥයෙකි. ඔහු සැම ප්‍රශ්නයක් දෙසම බලන්නේ විද්‍යානුකූල ඇසකිනි. පසුගිය අවුරුදු කිහිපය ඇතුළතදී ඔහු ආධ්‍යාත්මික අංශයට සහ විශේෂයෙන් බෞද්ධ දර්ශනයට යොමුවීම නිසා, විද්‍යාවත් අධ්‍යාත්මයත් යන දෙකින්ම ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර ප්‍රශ්න දෙස බැලීමට මා පොළඹවයි.

ඩැප් නිතරම ප්‍රසිද්ධියේ ම ප්‍රකාශ කරන කාරණයක් තිබේ. එනම් තමා උපතින් බෞද්ධයෙක් වුවත්, බෞද්ධ පාසලක ඉගෙන ගන්නත්, බුදු දහම යම් ප්‍රමාණයකට හදාරා තිබුණත්, පත්සල් ගියත්, බුදු දහම ඔහුගේ දෛනික ජීවිතයේ මෙන්ම, සෙසු කටයුතුවලදීත් කොටසක් බවට පත්වුයේ සර්වෝදය නිසා බවයි. බුදුදහම මුල් කරගත් සමාජ ක්‍රමයක් සියලුම මිනිසුනට යහපත සැලසෙන පරිදි, ලෝකයේ ගොඩනැගිය හැකි බව මා මෙන්ම එතුමා ද විශ්වාස කරයි.

මා ජීවත් වන තුරුම දයා ආනන්ද පෙරේරාගේ ආශ්‍රය සහ මහ පෙත්වීම මට ලැබෙනු ඇතැයි යනු මගේ ප්‍රාර්ථනයයි. ලොවු කලාණ මිත්‍රයන් දුලබය.

කටුකම්බි වැටේ කතාව

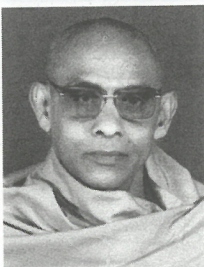
ගැ ටමේ රාජේපවනාරාමය ගැන නොදන්නා ශ්‍රී ලාංකිකයෙක් නැත. එතැන පසු කර නුවරට ගමන් කරන සෑම වාහනයක්ම නවතා බෝධීන් වහන්සේට පඬුරක් දමා යෑම සිරිතක් බැවිනි.

මේ විහාරස්ථානයේ අධිපතිව වැඩසිටි දිවංගත පූජ්‍ය ආචාර්ය ලබුදුවේ සිරිධම්ම ස්වාමීන් වහන්සේ, බහුශ්‍රැත පුජේෂල ශික්ෂාකාමී හිමි තමකි. මහනුවර ප්‍රදේශයේ මෙන්ම, වෙනත්

ජායාරූප: 221 පූජ්‍ය ආචාර්ය
ලබුදුවේ සිරිධම්ම හිමිපාණන්
වහන්සේ

ප්‍රදේශවලද, අප මූලස්ථානයේද කළ බොහෝ සර්වෝදය කටයුතුවලට ඒ කාලයේ අප උන් වහන්සේ සම්බන්ධ කර ගත්තෙමු. 1977 ආණ්ඩු

ජායාරූප: 222 වත්මන්
විහාරාධිපති පූජ්‍ය
කැප්පෙටියාගොඩ සිරිවිමල
හිමිපාණන් වහන්සේ

පෙරළීමෙන් පසු ඉතාමත්ම වේගයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය සංස්කෘතිය ගැන නොතකා මුළු සමාජයම වාණිජකරණය කිරීමට, රටේ නායකයන් ගත් ප්‍රයත්නය අනුමත නොකළ පැවිදි නායකයන් අතර, උන් වහන්සේ මුල් තැනක් ගෙන වැඩ සිටියහ. එම වාණිජ තැඹුරුව නිසා ගුණදම් පිරිහීම, රටේ නිබුණු තැබැරුම් පන්දහස - ලක්ෂය දක්වා වැඩිවීම ආදී පරිහානික තත්ත්වයන් දෙස අප බලා සිටියේ ඉමහත් කම්පනයකින් මෙන්ම, කණස්සල්ලකිනි. සර්වෝදයේ අපි මේ පිළිබඳව ප්‍රසිද්ධියේ අදහස් ප්‍රකාශ කළ අතර, විකල්පීය සංවර්ධන කටයුතු මාර්ගයෙන් මේ

තත්ත්වයට මුහුණ දීමට කටයුතු කළෙමු.

එහෙත් උන්වහන්සේ සෘජුව ඉතා තදින් අදහස් ප්‍රකාශ කළ හ. එක් අවස්ථාවකදී ජනාධිපති ජේ.ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමා ජාතියට ද්‍රෝහිකම් කරන බව ප්‍රසිද්ධියේම ප්‍රකාශ කළ හ. ජනාධිපතිතුමා වටේ සිටි ඇත්තෝ ජනාධිපතිතුමාට ද්‍රෝහියකු කියා ආමන්ත්‍රණය කළා යැයි පවසා, සිරිධම්ම හිමියන්ට විරුද්ධව මහා කලබලැනියක් ඇති කළහ. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ගැටලේ බෝධීන් වහන්සේ වැඩ සිටින ඉඩම පවා කම්බි ගසා දෙකට වෙන් කිරීමට තරම් රජය සාහසික විය. මෙය බෞද්ධයන්ගේ තද විරෝධයට හේතු වූ නමුත්, රජයේ නීතිමය දණ්ඩ බලය මෙන්ම, නීතිවිරෝධී වණ්ඩි බලය ද ඉදිරියේ ජනතාව අහිංසක වූහ.

මේ අතර ජනාධිපතිතුමා පත්තල රැස්වීමකට යෑමට ප්‍රථම ගැටලේ බෝධිය වැඳපුදා ගැනීමට යන බවට ප්‍රවෘත්තියක්, පුවත්පත්වල පළ විය. මෙහි ආදීනව රටේ යහපතට එතරම් හොඳ නොවන බව කල්පනා කළ මම වහාම ක්‍රියාත්මක වීමි.

ජනාධිපතිතුමා ගැටලේ බෝධීන් වහන්සේ වෙතට යෑමට පෙර දින එතුමා මුණගැසීමට මම මහන්සි ගනිමි. නමුත් එදින රාත්‍රියේ ගිරිඋල්ලේ ඔහුට අයිති වත්තක ජනාධිපතිතුමා රැය ගත කරන බව, ආචාර්ය වික්‍රම විරසුරිය මහතා මගින් දැන ගනිමි. එතැනට යන පාර ද ඔහුගෙන් අසා දැන ගනිමි.

පාන්දර 4.30 ට පමණ රියැදුරෙක් සොයා ගැනීමට නොහැකි වූ නිසා මම ම - මගේ පර්පේ කාරෙක පදවාගෙන, මහා ධාරානිපාත වැස්සේ උදේ 6.30 ට පමණ වනවිට එතුමාගේ නිවසට ළඟා වීමි. එතැන සිටි ආරක්ෂක භටයෝ මා හඳුනාගෙන පැමිණියේ ඇයි දැයි විමසූහ. මා පැමිණ සිටින බව ජනාධිපතිතුමාට දන්වා, මම ද ඔවුන්ගේ කුඩය යටින් ගොස් නිවසේ ඉස්තෝප්පුවට ගොඩ වීමි. පණිවුඩය ලැබුණු හැටියේ ජනාධිපතිතුමා ගෙදරට අදින සුපුරුදු කලිසම සහ කමිසයෙන් සැරසී ඉංගිරිසියෙන් ම මා ආමන්ත්‍රණය කොට, වාඩිවෙන්නට කියන ගමන්ම මෙසේ ඇසීය:

“ආරියරත්න මොකද උදෙන්ම? මේ හදිසියේම? මොකක්ද ප්‍රශ්නය?”

“මට කිසිම ප්‍රශ්නයක් නැහැ සර්. නමුත් ඔබතුමාට විශාල ප්‍රශ්නයක් තියෙනවා. ඒ ගැන කතා කරන්නයි මම ආවේ.”

“මොනවා - මොකක්ද මගේ ප්‍රශ්නය?”

“ඔබතුමා අද හවස පත්තල රැස්වීමකට යනවා නේද?”

“ඔව් ජයවික්‍රම සුදානම් කළ රැස්වීමක් තියෙනවා.”

“ඒ රැස්වීමට යෑමට පෙර ඔබතුමා ගැටලේ පත්සලේ බෝධි පූජාවකට යනවා නේද?”

“ඔව්.”

“මම දන්නව ඔබතුමා දේශපාලන කටයුතුවලදී කෙසේ වෙනත්, පෞද්ගලික ජීවිතයේදී බෞද්ධ පිළිවෙත් ගරු කරන බව. ඔබතුමා මේ බෝධිපූජාවට යන්නේ ශ්‍රද්ධාවකින්ද? වෛරයකින්ද?”

අවඥාසහගත සිතාවක් නැහැ එතුමා “ඇයි එහෙම ඇහුවේ?” යැයි මගෙන් විමසීය.

“ඉස්සෙල්ලා අපි තේ ටිකක් බොමු. තේ බොන ගමන් කතා කරමු...” කියා එතුමා මා කෑම මේසය වෙතට කඳවාගෙන ගියේය.

“ඔබතුමා රටට ද්‍රෝහිකම් කරනවා” යැයි සිරිධම්ම හාමුදුරුවෝ කළ ප්‍රකාශය ඔබතුමාට ද්‍රෝහියෙක් කීවා යැයි කියා ඔබතුමාගේ අනුගාමිකයෝ ඔබට ඒත්තු ගැන්වුවා. ඔබතුමා එම බෝධිය පිහිටි ඉඩමේ කටුකම්බි ගැස්සෙව්වා. දැන් එය තවදුරටත් අවුල් කර ගැනීමටයි මිය පින්කමට යන්නේ.”

මගේ මතයට විරුද්ධවත්, සිරිධම්ම හාමුදුරුවන්ට විරුද්ධවත් චෝදනා ස්වරයෙන් හුහක් දේ කීමට මම එතුමාට ඉඩ හැරියෙමි. මට අවශ්‍ය මෙය කෙසේ හෝ නැවැත්වීමය. එතුමා කතාව නැවැත්වූ පසු මම මෙසේ ප්‍රකාශ කළෙමි.

“සිරිධම්ම හාමුදුරුවෝ ගැන මම බොහෝ කලක සිට දන්නවා. උන් වහන්සේ සිල්වත්, උගත්, ධර්මධර හික්ෂුන් වහන්සේ නමක්. රටේ සිටින අති පූජ්‍ය හිමිනමක්. රට දැය සමය ගැන මහා කැක්කුමක් තිබෙන උතුම් පැවිදිවරයෙක්.”

“එහෙනම් මොටද දේශපාලනය කතා කරන්නේ?”

“මේ රටේ හික්ෂුන් වහන්සේලාටත් මා වැනි ගිහියන්ටත් දේශීය සාරධර්ම විනාශ වන විට ඒ ගැන කතා කිරීමේ අයිතියක් තියෙනවා. ඒක දේශපාලනය නොවෙයි. දේශ සාධනය. යම්කිසිවක් ආවේග ස්වරයෙන් කතා කරනවාට මම කැමති නැහැ. එහෙත් එසේ කතා කළත් - උන් වහන්සේට සමාව දිය යුතුයි. ඔබතුමා සැන්ග්‍රැන්සිස්කෝ සමුළුවේදී “නභි වේරානි වේරානි” ගාථාව කියා ජපානයට සමාව දෙන ලෙස ඉල්ලා සිටියා මතකද? ඒ ඇසින්ම සිරිධම්ම හාමුදුරුවන් දෙස ද බැලීම නේද බුද්ධිමත් නිවැරදි මාර්ගය...?”

ධාරාණිපාත වැස්ස ක්‍රමයෙන් අඩුවී ගෙන යයි. පොල්සම්බල්, කිරිහොඳි, ඉඳිආප්ප, ටෝස්පාන්, ජෑම් සහ බටර්වලින් යුත් උදේ ආහාරවේල ද මේ අතර සම්පූර්ණ වෙයි. තේ කෝප්පය අතට ගත් ජනාධිපතිතුමා පුටුවෙන් නැගිට සාලයට විත් වාඩි විය. මමද ඒ පසුපසම ගියෙමි.

“ඉතින් ආරියරත්න මට මොකක්ද කරන්න කියන්නේ?”

“මම කියන්නේ දැන් නුවරට ටෙලිෆෝන් කර වහාම කටුකම්බි වැට ඉවත් කරන්න අණ කරන්න. හැන්දෑවෙ පුජාව ඒවා සුදානම් කරන අයට ම, ඉටු කොට කලබලයක් නැතිව යන්නට කියන්න.”

“එව්වරද?”

“නැහැ. නැහැ. ඔබතුමා කෙලින්ම පත්තල රැස්වීමට යන්න. එම රැස්වීමේදී කියන්න මට ද්‍රෝහියා කියා කීවාට, මම සිරිධම්ම හාමුදුරුවෝ සමඟ තරඟ නැහැ. මම උන් වහන්සේට මෙහි කොට ගැටඹේ කම්බි වැට ඉවත් කිරීමට අණ දුන්නා කියා...”

මේ වචන ටික හොඳටම ප්‍රමාණවත්. එයින් ඔබතුමාගේ ගෞරවය වැඩිවනවා මිස අඩුවන්නේ නැහැ.”

ටිකෙන් ටික ජනාධිපතිතුමාගේ මුහුණේ තිබූ රෝද භාවය ඉවත්ව ගියේය.

“හොඳයි ආරියරත්න බොහොම ස්තුතියි. ආයුබෝවන්” කියා මට පිටවී යෑමට අවසරය දුන් ජනාධිපතිතුමා, ටෙලිෆෝනය දෙසට පා නැඟීය. ඇහැ කොනකින් ඒ දෙස බැලූ මම, කාරෙක දෙසට පිය නගන විට වැහිපොදක් පවා වැටුණේ නැත. සැහැල්ලු සිතින් මම හිමිහිට රිය පදවාගෙන ගෙදර ආවෙමි.

මම පළමුවෙන්ම කළේ ආචාර්ය වික්‍රම වීරසූරිය මහතාට ටෙලිෆෝන් කිරීමය. මා කිසිවක් කීමට පෙර ඔහුගේ සුපුරුදු කොක්කඩලා සිනාසීම මට ඇසුණේය.

“ආරි, ලොක්කව ජය ගන්නා.”

ධර්මයෙන් ජයගන්න බැරි දෙයක් නැති බව මම ඔහුට පැවැසීමි.

ගුවන් විදුලියේ පස්වැනි මැදිරියේ උත්සවය

ප සුගියදා මට ගුවන් විදුලි සේවාවෙන් (මහ ගෙදරින්) උත්සවයකට ආරාධන-
යක් ලැබිණි. උත්සවය පැවැත්වූයේ 2002 ජුනි
මස 3 වැනි දාය. මම එයට ඉතාම ආසාවෙන්
සහභාගි වීමි. එයට හේතුව එය මේ රටේ හිටපු
ප්‍රවීණතම කලාකරුවකුට, නැතහොත්
මාධ්‍යවේදියකුට උපහාර දැක්වීම සඳහා ඒ
කලාකරුවාගේ නමින් ගුවන් විදුලියේ පස්වැනි
මැදිරිය නම් කොට, විවෘත කිරීම නිමිත්තෙන්
වූ, කළගුණ සැලකීමේ උත්සවයක් වීම නිසාය.

ජායාරූප: 223 කරුණාරත්න
අබේසේකර මහතා

එම උත්සවයට ප්‍රධාන අමුත්තා වශයෙන් සහභාගි වූයේ
ජනසන්නිවේදන අමාත්‍ය ගරු ඉමතියාස් බකිර් මාකර් මහතාය.

මෙම උත්සව පොඩිත්තද - අර හිටපු - නැතහොත් අභාවප්‍රාප්ත
කලාකරුවාණන් වාගේම වාමි, සුන්දර, ප්‍රබෝධවත් - එමෙන්ම
මිහිරිතම උත්සවයක් විය.

කවුරුන්ද ඒ ප්‍රකට, සුන්දර කලාකරු?

ඔහු තමා කීර්තිමත් ගීත රචකයකු, කිවියකු, සහ ගුවන් විදුලි
නිවේදකයකු මෙන්ම ක්‍රිකට් විස්තර විචාරකයකු වශයෙන්ද ප්‍රසිද්ධියක්
බො සිටි මේ රටේ ළමා පරපුර “කරු අයියා” යන ආදර ඇමැතුමෙන්
හැඳින්වූ, කොළඹ නාලන්දා විදුහල් මාතාවගේ ඇකයේ හැදී වැඩී
සමාජානුයෝජනය වූ කරුණාරත්න අබේසේකර සූරීන්.

කරුණාරත්න අබේසේකර සූරීන් අපෙන් සමුගෙන මේ වසරට
(2002) වසර 19 ක් ගත වී ඇත. එහෙත් ගත වූ ඒ කාලය තුළ ඔහු ගෙන්

හිස් වූ ඒ කලා ක්ෂේත්‍රයේ පුරප්පාඩුව පිරවීමට, නැතහොත් ඒ භූමිකාව සමහන් කිරීමට කවරකුට හෝ හැකි වීද?

කිසිසේත් නැත.

“සැබෑ කලාකරුවා උපදිනවා විනා කිසිවකුට හැදිය නොහැකිය” යන කියමනේ සත්‍යතාවය සනාථ කෙරෙන තවත් සාධකයක් ලෙසද අපේ මේ කුසලතා පූර්ණ කලාකරුවාණන් හඳුන්වා දිය හැකිය.

කරුණාරත්න අබේසේකර සූරීන්ගේ අභාවය සිදු වූ දින මා මගේ දින සටහන් පොතෙහි “කරු අයිසා වියෝ” වෙයි නමින් තැබූ මතක සටහනයි මේ.

“කරු” අයිසා වියෝ වෙයි.

1983 අප්‍රේල් මස 20 දා උදේ හයට පමණ අපේ ගෙදර ටෙලිෆෝනය නාද විණි. මා රිසිවරය අතට ගත් විට අතික් කෙළවරින් ඇසුණේ මා හිතවත් නාලන්දා විදුහල්පති ධර්මා ගුණසිංහයන් ගේ කටහඬය. “දුක්මුසු පුවතක්” යැයි පළමුව පැවැසූ ඔහු, කරුණාරත්න අබේසේකරයන් අටුයම් කාලයේ අභාවප්‍රාප්ත වී ඇති බව බිඳුණු හඬින් යුතුව කීවේය. මේ ඇදහිය නොහැකි පුවත සවන් වන් විගස, මා තුළ ඇති වූයේ දරා ගත නොහැකි කම්පනයෙකි. ඊළඟ මොහොතේ පණිවිඩය දීම ගැන ගුණසිංහයනට ස්තූති කළ මම, එවෙලේම සුදානම් වී මරදානේ, සැලැස්කි පෙදෙසේ පිහිටි කරුණාරත්න අබේසේකරයන්ගේ නිවෙසට ගියෙමි.

යළි සවස ද ගියෙමි.

මගේ ගෞරවය දැක්විමි.

මා කරුණාරත්න අබේසේකර සූරීන් හඳුනන්නේ ඔහු මරදාන පාරේ පිහිටි “පිහිරි” නිවෙසේ පදිංචි වී සිටි කාලයේ සිටය. ඔහු කලා ක්ෂේත්‍රයේ හැකියාවන් ගණනාවකටම උරුමකම් කියූ ශ්‍රේෂ්ඨ කලාකරුවකු බව සැබැවි. එහෙත් මා ඔහුගේ ජීවිතයේ ඊට වඩා උතුම් ගුණාංග ගණනාවක් දුටු හෙයින්, ඔහු ශ්‍රේෂ්ඨ කලාකරුවකු මෙන්ම උතුම් මනුෂ්‍යයකු ලෙසද සලකන්නටත්, ගෞරව කරන්නටත් පුරුදු වූයෙමි.

කරුගේ දෙමාපියන් මාතර ප්‍රදේශයෙන් කොළඹට පැමිණියෝ වූහ. පොඩි අප්පුනාම් අබේසේකර සහ ප්‍රේමාවතී අබේසේකර යුවළගේ වැඩිමහල් පුතු වූයේ කරුය. කරුට මල්ලිලා හත්දෙනෙක් සහ නංගිලා දෙදෙනෙකුගේ ආදර ලැබුණි. මල්ලිලාගෙන් වැඩිමලා වන ප්‍රේමරත්න, සිය දූ දරුවන් සමඟ ලන්ඩනයේ තානාපති කාර්යාලයේ සේවාවෙන්

පසුව, ලන්ඩනයේ ම පදිංචි වී සිටී. ඊළඟ සොයුරු ගුණරත්න ද දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් විශ්‍රාම ගෙන, 1992 වසරේ දී වයස පනස්අටක් පිරෙන්නටත් කලින් වියෝ විය. ඉතිරි මල්ලිලාගෙන් ගාමිණී, කීර්ති සහ රංජන් විදේශ රටවල සේවාවේ නියුක්තව සිටින අතර, දයා සහ සුසන්ත දෙදෙනා ලංකාවේ පදිංචිව සිටිති. ඇස් දෙක වැනි නංගිලා දෙදෙනා වන සීතා සහ සුජාතා ලංකාවේ ව්‍යාපාරික ක්ෂේත්‍රයේ නියැලී සිටින සිය ස්වාමී පුරුෂයන් දෙදෙනා සහ දරුවන් සමඟ ආගමික සහ සමාජීය කටයුතුවල නියැලෙති. කරුගේ දයාබර බිරිඳ ඉන්ද්‍රානි, කරු උපන් දවසේ ම එනම් ජුනි 3 වැනි දා උපන් කරුගේ දස්කම් උරුම කරගත් ඔහුගේ හැඩවැඩ මෙන් ම නැණ ගුණයෙන් ද පිරි දිලිප පුතු සමඟ කරුණාරත්න අබේසේකර පෙදෙස ලෙස නම් කළ කරු පදිංචි වී සිටි එම නිවසේ ම කල් ගෙවයි. එදා ගුවන් විදුලියේ පස්වැනි මැදිරිය අභාවප්‍රාප්ත “කරු” නමින් නම් කෙරුණ ද, ස්තුති කතාව කළ දිලිප අබේසේකර රූපයෙන් පමණක් නොව, කටහඬින් හා කතා විලාශයෙන් ද පිළිබිඹු කළේ කරු අයිසා තවමත් අප අතර ජීවත් වන බවය.

“කරු” පිරිමින් අට දෙනෙක් හා ගැහැනු දෙදෙනෙක් සිටි පවුලක වැඩිමහල් දරුවා විය. ඔහු උසස් පෙළ විභාගයෙන් පසු වැඩිදුර අධ්‍යාපනය වෙතට නැඹුරු නොවී, ඒ වෙනුවට රැකියාවකට ඇතුළත් වීමට පෙළඹුණේ තම නංගිලා මල්ලිලාට සහ පියාට උදව් වීමට බව මම දැන සිටියෙමි. ඔහුට සරසවි වරම් ලැබී තිබුණේත්, ගුවන් විදුලි නිවේදක තනතුරට පත්වීම ලැබී තිබුණේත්, එකම දවසේය. “සරසවියට ගියොත් යහපත සැලසෙන්නේ මට පමණයි. ගුවන් විදුලියට ගියොත් මට වාගේම අපේ පවුලේ සියලු දෙනාටත් යහපත සැලැසෙයි.” මේ ඔහු සරසවි නොගොස්, ගුවන් විදුලියේ රැකියාවකට යාම පිළිබඳව ඒ දිනවල තම හිතවතුන්ට පැවැසූ දෙයකි. මේ අන්දමට සිය බාල නංගිලා මල්ලිලාට උගන්වා ඒ අය උසස් තත්වයන්ට ආ පසුය, ඔහු විවාහ ජීවිතයට ඇතුළත් වූයේ.

ඒ තරම් පරිත්‍යාගී ලී හඳවතක් ය ඔහුට තිබුණේ.

“කරු” ත් නාලන්දා විදුහලත් අතර තිබුණේ පුදුම බැඳීමකි. ඔහු නාලන්දාවට පමණක් නොවේ; නාලන්දාවට සම්බන්ධ සෑම සියලු දෙනාටම දැක් වූයේ විශාල ආදරයකි. සෙනෙහසකි. නාලන්දාව ගැන ලියැවෙන බොහෝ අවස්ථාවලදී ඔහු වහරට ගත්තේ “නාලන්දා විදුහල් මාතාව” යන ගෞරවාර්ථ පද බව මට මතකය.

“කරු” ගේ මල්ලිලාට, නාලන්දාවේදී ඉගැන්වීමට මට අවස්ථාව ලැබී තිබිණි. එය භාග්‍යයක් ලෙස මම සලකමි. කරු මෙන්ම, ඔහු ගේ සොහොයුරෝද නාලන්දාවට ආදරය කළ, ඉගෙනීමට දක්ෂ, ගුණගරුක සිසුවෝ වූහ. ඔවුහු අද වන විට උසස් ලෙස අධ්‍යාපනය නිමවා අපේ රටේ මෙන්ම, පිටරටවලද උසස් සේවාවන්හි නියුක්තව සිටිති; ඔවුන් රටේත්, නාලන්දා විදුහල් මාතාවගේ මෙන්ම, තමන්ට ඉහළට නැගීමට අත හිත දුන් ආදරණීය අයිතියා ගේත් ගෞරවය රකිමින් කටයුතු කරති.

එහි ගෞරවයත් ඒ අය ඒ තැනට පත් කළ කරුණාරත්න අබේසේකරයන් සතු බවය මගේ අදහස.

කරු, මට අවසන් වරට හමු වූයේ 1983 මුල් භාගයේදී පිටරට යාමට කලින්, ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථාවට ගිය අවස්ථාවේදීය. ගුවන් විදුලි කොරිඩෝරය ඔස්සේ කිසියම් මැදිරියක් කරා මා යමින් සිටියදී, දකුණු පසින් පිහිටි කාමරයක දොරක් හැර එළියට පැමිණි ඔහුට හදිසියේම මා මුණ ගැසිණි. ළානිල්පාට අත්කොට පිල්ක් කම්පයකිනුත්, ක්‍රීම් පාට කලිසමකිනුත් සැරසී සිටි ඔහුගේ සෞම්‍ය සඳ වැනි මුහුණ මට තවමත් මතකය. මා දුටු විගස එක විටම ඉදිරියට පැමිණ මගේ කරවටා දැන් යවා සිය ගැඹුරු හඬින් “ආර් මට සතුටයි. මට හරි ආඩම්බරයි. කතා කරන්න වචන නෑ” කියා මා හිස සිඹ අනතුරුව මගෙන් ඈත් වූයේ කඳුළින් බර දෙනෙතින් යුතුවය.

ඒ තමා ඔහු ගේ හැටි.

ඔහු නාලන්දාවටත්, නාලන්දාවට සම්බන්ධ සියලු දෙනාටත් සැලැකුවේ එසේය. ආදරය දැක්වූයේ එසේය.

කරු ගේ දෙවැනි නිවහන වූ ගුවන් විදුලියෙන් යළි කිසි දිනෙක ඔහු ගේ ළයාන්විත ස්වර මාධුර්යය සජීවීව අපට නොඇසෙනු ඇත.

ඔහු ගේ පන්තිඳෙන් රස පද වැල් යළි නොලියැවෙනු ඇත.

සරත් විමලවීර සහෘදයාණන් ගේ ආරාධනයකට අනුව මම ගුවන් විදුලියට ගොස් “කරු” ගැන ගුණකථනයක් කළෙමි.

1930 ජුනි 3 වැනිදා මෙලොව එළිය දුටු කරු අයිතා වයස අවුරුදු 53 පිරෙන්තටත් කලින් මෙසේ අවසන් ගමන් යනිසි සිතුවේ කවුරුන්ද?

කරු අයිතා සසර ගමනේ කවර තැනකදී හෝ යළි හමුවේවා!

සසර කෙළවර අමා මහ නිවන් සුව ලබන්නවා!

කරු 1982 ජුනි මස කිසියම් හේතුවක් නිසා මා වෙත කවියක් ලියා ඒවා තිබිණි. මේ ඒ කවියයි:

බුදු සරණයි,

මා ළයාදර ආරී වෙතට යි,

සොයුර ඔබ අප පගනි විජ්‍යයෙ කිරුළ නො පලත්	කුමාර යි
සතර අතට ම පැතිර යන්නේ කිත් සුගන්ධයෙ	දුමාරයි
ඔබගෙ ජීවන සුවඳ විහිදෙයි වමන්කාරයි	උදාරයි
දැනට මත් ඔබ ජගත් ඉතිහාසයට පිවිසී	නමාරයි

මෙයට,

හිතවත්

කරුණාරත්න අබේසේකර

ඒ ලිපියට පිළිතුරු වශයෙන් මම මේ පැදිපෙළ පබඳා ඔහු වෙතට යැවීමි.

1982 ජුනි 16

“මා දයාබර කරු අයියේ,

කුළුණු	රුවනකි	අබය	සිඵවකි	දිමුතු මුතු	මතු කැරුණු	සයුරෙකි
නිවුනු	ඔඵවකි	හදය	නෙඵමකි	ම-සිත පැතු	තතු පිරුණු	සොයුරෙකි
ඵවුණු	කඵවැකි	ලිපිය	දිරියකි	පැවැතු-මට මතු	ලැබුණු	සුවයෙකි
සෙවුණු	මුණි සැකි	දිවිය	ඔබ රැකි	ජයතු දැය සතු	දිනුණු	කිරුළෙකි

තෙරුවන් සරණයි!

ඔබේ ආදරණීය,

ආරී මල්ලී”

පදික වේදිකාවේ දරුවනට පිහිටවන රොබට් පාසන්

මේ තුමා ලංකාවේ පමණක් නොව, මුළු ලෝකයේම අසරණභාවයට පත් වූ දරුවන් දෙස සානුකම්පිතව බැලූ විශිෂ්ට පුද්ගලයෙකි. ලංකාවට මෙතුමා පැමිණියේ අසූවේ දශකයේ වූ අතර, මෙතුමා ප්‍රථමයෙන් ලංකාවට පැමිණියේ එක්සත් රාජධානියේ ළමාරක්ෂක අරමුදලේ ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යක්ෂ වශයෙනි. විවිධ දුෂ්කරතාවලට මුහුණ පෑ ළමුන් හට ළමාරක්ෂක අරමුදල තුළින් උදව් ලබා දුන්න ද, වීදියේ සහ පදික වේදිකාවල සැරිසරමින් ජීවිතාව ගෙවූ දරුවනට උදව් ලබාදීම ආරම්භ වූයේ මෙතුමා කොළඹ නගරයේ සංචාරය කරන විට, එම දරුවන්ගේ ගැටළු සියැසින් දැකීම තුළින් බව එතුමා පැවැසූ බව මට මතකයි.

ඡායාරූප: 224 ආචාර්ය බොබ් පාසන් මහතා වීදි ළමයින්ගේ නිවහනට පැමිණි දා

මෙම විදි සරණ දරුවන් වැස්සට තෙමෙමින්, අවිවට වෙලෙමින්, රාත්‍රි කාලයේ සිතලට ගලි ගැසී නිදමින් සිටිනු දුටු එතුමා, මෙම දරුවනට පිළිසරණ ලබාදීම සඳහායි 1986 වසරේ මෙම විදි දරුවන්ගේ යහපත ගැන සිතා ළමා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන සහ පළමුවරට කොළඹ සහ නුවර රාත්‍රි නිවහන් දෙකක් ආරම්භ කළේ. රාත්‍රි නිවහන් ආරම්භ කිරීම සඳහා එහි කළමනාකාරිත්වයට තෝරා ගත්තේ සර්වෝදය ව්‍යාපාරයයි. සර්වෝදය ගැන හොඳ පැහැදිමකින් සිටීම මීට හේතු විය හැක.

කොළඹ නගරයේ බොරැල්ල ප්‍රදේශය මුල් කරගෙන ආරම්භ කෙරුණු බොරැල්ල රාත්‍රි නිවහන විදියේ ජීවත් වූ දරුවනට, ඉහළම සම්පත් ඇති නිවහනක් කිරීමට පූර්ණ දායකත්වය ලබාදෙමින් ආරම්භ කළේ 1987 මැයි මස 7 වැනිදා ය. මෙම උත්සවය වාමි අන්දමින් මාත් ආචාර්ය රොබට් පාසන් මැතිතුමාත් එවකට පරිවාස හා ළමාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ කොමසාරිස් පද්මා රණසිංහ මහත්මියන් යන අය සමඟින් සැලකිය යුතු ප්‍රභූත් කිහිප දෙනෙකු කැටුව ආරම්භ කරන ලදී.

ප්‍රථමයෙන් ළමුන් හත් දෙනෙකුගෙන් ආරම්භ වුණු මෙම නිවහන වසරක් යන විට විදියේ ජීවත් වූ ළමයින්ට පමණක් නොව, එම දරුවන්ගේ දෙමාපියනට ද උදව් ලබා දෙමින්, ඔවුන්ගේ ජීවන රටාව වෙනස් කිරීමට සර්වෝදය සේවකයින්ට හැකි විය.

මෙම දරුවන් සඳහා නේවාසික පහසුකම් ලබාදෙමින් දාරකාගාරය, පෙර පාසල, පාසල් නොගිය දරුවන් සඳහා අධ්‍යාපන වැඩසටහන් සහ ළමා සෞඛ්‍ය සායන ආදියෙන් ආරම්භව සමස්ත පවුලටම සේවාවන් ලබාදීමට සර්වෝදය කාර්ය මණ්ඩලයට අනුග්‍රහය ලබා දුන්නේ එතුමාගේ සංවිධානය තුළිනි. මේ සඳහා සර්වෝදය සංගමයේ එවකට

ජායාරූප: 225
තුළහන සංසදයේ
සභාපති අමරා පිරිස්
මහත්මිය, ආචාර්ය
බොබ් පාසන්
මහතා, සීතා
රාජසූරිය මැතිනිය
හා ටිරල් කුරේ
මහතා

උප සභාපති ධුරයක් දැරූ සීතා රාජසූරිය මහත්මිය ද, මෙම වැඩ සටහනට මහත් ලැදියාවක් දැක්වූ තවත් අයෙකි. මෙම ආයතනය තුළ හොඳින් වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ගැන ඇය ඉතා පැහැදීමෙන් සිටියා පමණක් නොව, වැඩ

ජායාරූප: 226 විදි ළමා නිවහනේ දී කුසුම් විජේසිංහ මහත්මිය සමඟ

පිළිවෙල ගැනත්, කාර්යය මණ්ඩල ගැනත් විශේෂ උනන්දුවකින් සිටි ඇය, නිතරම අපව දිරිමත් කළාය.

මේ අතරතුර නුවර ද සර්වෝදය කළමනාකාරිත්වය යටතේ රාත්‍රී නිවහනක් ආරම්භ විය. මෙය 1987 ජූලි මාසයේ ඉටු විය. මෙම වැඩ සටහන් දෙක සඳහා ම තෝරා ගත්තේ සර්වෝදය කාර්ය මණ්ඩලයක් වූ අතර, සම්පූර්ණ අනුග්‍රහය ලබා දුන්නේ ළමාරක්ෂක අරමුදලයි. ඇති කරගත් ගිවිසුම අනුව, 1990 වන විට ළමාරක්ෂක අරමුදලේ අනුග්‍රහය ක්‍රමයෙන් අඩු විය. මේ වන විට විදියේ ජීවත් වූ දරුවනට වැඩ සටහන් කිහිපයක් ම ආරම්භ කිරීමට කාර්ය මණ්ඩලය සමත් විය.

- විදියේ ජීවත් වූ පෙර පාසල් වයසේ දරුවන් වසරකට 38 දක්වා වැඩි විය. පාසල් යන වයසේ එහෙත් පාසල් නොයන ළමයින් සඳහා අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය සමඟ සාකච්ඡා කර සාක්ෂර පන්තියක් ආරම්භ කිරීමත්, එය තුළින් අධ්‍යාපනය ලද දරුවන් විධිමත් පාසලට යොමු කිරීම.
- නිවෙස් නැති මෙම පවුල්වලට රජය හා සම්බන්ධ නිලධාරීන් සමඟ සාකච්ඡා කර ස්ථිර නිවාස ලබා දීම.
- කුලී නිවාස ලබා දීම.

ළමාරක්ෂක අරමුදල තුළ සේවය කළ රොබට් පාසන් මැතිතුමා, එතුමාගේ සේවා කාලය නිමා කර ආපසු සියරට ගිය අතර, මෙම ආයතනයට ද පසුකාලීන ඇති වූ පරිපාලන කටයුතු අනුව ක්‍රමයෙන් එම සංවිධානයෙන් අනුග්‍රහය අඩු විය. මේ වන විට සර්වෝදය කුළහන සංසදය ද ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් විශාල වගකීමක් දැරීය. අර්බුද ඇති වූ අවස්ථාවලදී ව්‍යාපෘතියේ සේවාවන් ගැන හොඳින් දන්නා ට්රල් කුරේ

මහත්මා, මෙම ප්‍රශ්නය ගැන සර්වෝදය මූලස්ථානයේ විශේෂ රැස්වීම් කිහිපයක් පවත්වා මේ ගැන දැනුවත් කිරීමක් ද කළේය. ටීරල් කුරේ මහතා ද 1991 - 92 වසරට පසුව ළමා රක්ෂක අරමුදලින් ඉවත් විය. රොබට් පාසන් මැතිතුමා තම රටට ගිය පසු ආරම්භ කළ ‘හෝප් ෆෝ චිල්රන්’ සංවිධානය ළමයින් වෙනුවෙන් උදව් ලබාදෙන ප්‍රබල සංවිධානයක් බව වාර්ෂික වාර්තාවලින් දැකගත හැකිය. මෙම සංවිධානයේ ශ්‍රී ලංකා නියෝජිත ටීරල් කුරේ මහත්මා වීම මෙම නිවහනේ දරුවන්ගේ වාසනාවක් වුවාට සැක නැත.

දීර්ඝ කාලයක් තුළ හැකි අයුරින් මෙම වැඩ සටහනට උදව් ලබා දීමට ටීරල් කුරේ මහතා අමතක කළේ නැත. එමෙන්ම රොබට් පාසන් මහතා වසරක් පාසා ලංකාවේ අසරණ වූ දරුවන්ගේ කටයුතු දැක ගැනීමට එන සෑම අවස්ථාවකදීම බොරැල්ල අප නිවහනට ද ගොඩවන්නට අමතක කළේ නැත. මේ අනුව 1996 වසරේ එතුමන්ලා මෙම වැඩ සටහන තැරඹීමට පැමිණි අවස්ථාවේදී දරුවන් වෙනුවෙන් සර්වෝදය කාර්ය මණ්ඩලය ආරම්භ කළ සේවාවන් හොඳින් සහ දියුණු තත්ත්වයක තිබීම පිළිබඳව සතුටු විය.

සර්වෝදය පදික වේදිකාවේ දරුවන් සහ මව්වරුන් වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක කරන වැඩ පිළිවෙලේ සම්පූර්ණ ගෞරවය එම ව්‍යාපෘතිය බාරව කටයුතු කරන කුසුම් විජේසිංහ මහත්මියට ද ඇයට උදව් වන සර්වෝදය කුළහන සංසඳයට ද, සර්වෝදය සුවසෙන සහ සෙසු

ඡායාරූප: 227 විදි දරු නිවහනේ දී රොබට් පාසන් මහතා රැස්වීමක් අමතමින්

සර්වෝදය අංශවල වගකිව යුත්තන්ට ද, හෝස් ෆෝ විල්රන් සංවිධානයේ ලංකාවේ නියෝජිත ටීරල් කුරේ මහතාට ද මේ සඳහා හදවතින් ම උදව් කරන රොබට් පාසන් මහතාට ද හිමිවිය යුතුය.

සමාජ සේවාවක් වශයෙන් දරුවන්ගේ යහපත සඳහා කටයුතු කිරීම විශ්‍රාම ලත් පරිවාස නිලධාරියෙකු වූ ටීරල් කුරේ මහතාගේ ලේවලම නිබෙන් ස්වභාවයකි. එතුමාගේ සේවය අප සර්වෝදය භාර අරමුදල විසින් සම්මානයක් පිරිනැමීමෙන් අගය කළහ.

මෙම සේවය තුළින් කෙරෙන දිවා නිවහනේ, දාරකාගාරයක් සහ පෙර පාසලක් ද මැහුම්, ගෙතුම්, වෙල්ඩින් වැඩ ආදී පුහුණු පාඨමාලා ද, අධ්‍යාපනික වාර්තා ද සංවිධානය කරනු ලැබේ. බාල දක්ෂිකා වැඩ සටහන ද ක්‍රියාත්මක වේ. ටීරල් කුරේ මහතාගේ උනන්දුව නිසා වසර 15 ක් විධිමත් අධ්‍යාපනය ලබන දරුවන්ට, පාසල් උපකරණ සහ නිල ඇඳුම් ලබාදෙන ලදී. මේ වන විට කුලී නිවාස 12 කට අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබා දී තිබේ. ආර්ථික ව්‍යවසායන් සඳහා මව්වරුන්ට සහ යෞවනයන්ට උදව් කරනු ලැබේ. සමහර දරුවෝ අද විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය ලබන තත්ත්වයට පත්ව තිබීම අපට ඉමහත් ප්‍රීතියක් ගෙන දෙන්නකි.

මෙම පරිච්ඡේදයටම තව කරුණු දෙකක් එක් කිරීමට මම අදහස් කරමි. එනම්, අද කුසුම් විජේසිංහ නංගි විසින් පවත්වාගෙන යන මෙම වැඩ පිළිවෙල, මීට වසර ගණනාවකට පෙර අප විසින් ඉතා පුළුල්ව ආරම්භ කරන ලදී. එනම්, අඩු ආදායම් ලබන මුඩුක්කු සහ පැල්පත්වල ජීවත් වන අය සඳහා වනාන්තරවලින් ආරම්භ කළ ශ්‍රමදාන කඳවුරයි. එහිදී මූලිකව කටයුතු කළ එවකට නගර සභාවේ සෞඛ්‍ය අංශයේ සේවය කර, පසුව ආචාර්ය උපාධියක් ලබාගෙන නවදිල්ලියේ ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ සේවය කළ ආචාර්ය පියරත්න මහතාය. අනික් තැනැත්තා සෞඛ්‍ය නිලධාරියෙක් වශයෙන් නගර සභාවේ සේවය කොට, පසුව දිගටම සර්වෝදය පුහුණු පාඨමාලාවල දේශකයෙක් හැටියට කටයුතු කළ සමරකෝන් මහතාය. අද ජීවතුන් අතර නැති මේ දෙපළ ද මා සිහි කරන්නේ කෘතෝපවේදීවය.

කලබල අස්සේ මඩකලපුවට

එ ක්දහස් නවසිය අසූපහේ ජූලි 27 වැනිදා පැවැති විධායක සභා රැස්වීමේදී කතා කළ නලනි නංගි, 'සර් අවුරුදු තුනකින් අප බැලීමට ආවේ නැහැ' යි දුකින් කීවාය. එවේලේම දිනපොත අතට ගත් මම, හවායි සිට පැමිණි විගස අගෝස්තු 12,13,14,15 යන දින මඩකලපුව දිස්ත්‍රික්කයට පැමිණෙන බව පැවැසීම්. ඒ අනුවයි, මා මෙහි දැන් පැමිණ සිටින්නේ.

එකොළොස් වැනිදා සවස් වන විට නීතා අනවශ්‍ය බියක් ඇති කරගෙන තිබෙන බව පෙනිණි. මා වැඩි අවධානයක් යොමු කොට කවදත් කටයුතු කළේ, මගේ හදවතට හෙවත් අන්තර්ඥානයට ය. හිතට තර්කයට වැඩි අවධානයක් යොමු කරන්නේ, ආත්මාර්ථකාමීත්වයට

ඡායාරූප: 228 මඩකලපුව මධ්‍යස්ථානයේ දී සේවක සේවිකාවන් විසින් පිළිගත් අයුරු (පිටුපස සිටින්නේ නලනි සැමිදින් මහත්මිය)

මුල්තැන දෙන අයය. කෙසේ නමුත් නීතා බයෙන් අනවශ්‍ය පියවර කිහිපයක් ගෙන තිබිණි. මඩකලපු උප පොලිස්පති ඒකනායක මහතාගේ බිරිඳ ලවා, එතුමාට ටෙලිෆෝන් කොට තත්වය ගැන ඇසීම, මගේ රියදුරු පියසේන අධෛර්යමත් කොට, බිරිඳ අකැමැති බව දන්වා උදේ මා සමග යෑම වැළැක්වීම, නුවර සිසිරට ටෙලිෆෝන් කොට අතරමගටද පිරිසක් එවීම, අම්පාරට ටෙලිෆෝන් කොට ඩැනී දිසානායකට දැන්වීම ආදිය මෙයින් සමහරකි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් පැය ගණනක් මගේ කාලය මගදී අපතේ ගියේය. කෙසේ නමුත් බන්දුල සමඟ උදේ 7.00 ට මම ම රිය එළවාගෙන පිටත් වූ අපි, දවල් 2.00 පමණ වන විට මහියංගනය හරහා පදිංචිකරුවාට ළඟා වීමු. ඩැනී දිසානායකගේ ඇවට්ටල නිසා රාත්‍රිය අම්පාරේ ගත කොට, කල්මුණේ හරහා 13 වැනිදා උදේ 7.15 ට පමණ සතුරුකොන්ඩාන්වලට ළඟා වීමි. සතුරුකොන්ඩාන් යනු අපේ ගොවිපළ හා පුහුණු මධ්‍යස්ථානයයි.

උදේ දහය වන විට සතුරුකොන්ඩාන්වලට සර්වෝදය ගම්වලින් 2500 කට අධික දෙමළ තරුණ තරුණියන් හා වැඩිහිටි පිරිස් රැස්ව සිටියහ. ජයන්තිපුර සිට පැමිණි සිංහල කිහිපදෙනෙක් ද වූහ. පුවත්පත් හා ජනමාධ්‍යවලින් නිමිපු කතා ආරම්භ කිරීමත් සමඟ ම විශාල ප්‍රහාරයක් කරන බවට කොළඹ හා සිංහල පළාත්වල පතුරුවා තිබූ ආරංචිවල බොරුව මේ පිරිස දැකීමෙන් ඔප්පු විය. සියලුම හිංසක කොටස්වල නියෝජිතයින් පවා වෙස්වළාගෙන පැමිණ සිටි බව මට අවබෝධ වුණි. එහෙත් මුළු මනුෂ්‍ය වර්ගයාම සහෝදරත්වයෙන් සලකන මට එය ප්‍රශ්නයක් නොවේ.

මා පිළිගැනීම සඳහා කළ දේශනවලින් පසුව පැය දෙකකට කිට්ටු කාලයක් කතා කළෙමි. නලනි නංගී දක්ෂව පරිවර්තනය කළාය. මුහුණුවලින් සහ පසුව කළ කතාවලින් පෙනුණේ මගේ පණිවුඩය ඔවුන්ගේ හදවත්වලට ගිය බවය. ගිය මාසයේ වචනියාවේ පැවැත්වූ රැස්වීම මෙන්ම, මෙහිදී ද මා දෙන පණිවිඩය මේ ජනතාව අතරට ගියේය. ඊයේ රාත්‍රියේ මේ ප්‍රදේශයේම මගේ ආරක්ෂාවට විවිධ සංවිධාන ක්‍රියාත්මක වූ බව මම දනිමි. මගේ මේ පංචස්කන්ධයේ ආරක්ෂා කිරීමට තිබෙන්නේ කුමක්ද? කාගෙන් ආරක්ෂා කරන්නද? ත්‍රස්තවාදීන් කියන නොමග ගිය තරුණයන්ගෙන් ද? බියෙන් වෙලී ආයුධ අතට ගෙන සිටින විශේෂ බලකායෙන් ද? ධම්මෝ හවෙ රක්බනි ධම්මචාරී!

After the 1983 riots in Ratticaloa with Tamil & Muslim communities

ඡායාරූප: 229 එරාටුර් මහා විද්‍යාලයේ දී දේශනයක් කරමින්.

අගොස්තු 14 දා උදේ හතහමාරේ සිට රාත්‍රී නවයහමාර දක්වා මඩකලපු ප්‍රදේශයේ ඉතාම භයානක ලෙස හැඳින්වෙන ප්‍රදේශවලට මම රිය පදවාගෙන සැමි මල්ලි, නලති නංගි, අබේනායක, රේවදන්, කරුණාරත්න, බන්දුල ආදීන් සමග ගියෙමි. කිසිම තරුණයෙක් මට කොටියෙක් ලෙස පෙනුණේ නැත. හැමදෙනාම මගේ පණිවිඩයට ඇහුම්කන් දෙන මිනිසුන් ලෙස පෙනිණි.

පැයක් පමණ මඩකලපුව කතෝලික බිෂොප්තුමා හමුව සාකච්ඡා කළෙමි. එතුමා ඉතා හොඳ පුළුල් හදවතක් ඇති, ආගම් හේද නොතකා හැමට ම සේවය කරන සාමයට ලැදි කෙනෙකි. ඊයේ සවස 6.00 ට නගර ශාලාවේ විශේෂ රැස්වීමක් කැඳවීමට එතුමා එවෙලේම මගෙන් ඉල්ලීය. අන්තිමට මා කතා කළේ ඒ රැස්වීමේය. දිසාපති අත්තෝනිමුත්තු මහතා, රාමකුණු මිෂමේ අධිපතිතුමා, මුස්ලිම් මවුලාවිවරු ආදී සියලුම ආගමික හා ස්වේච්ඡා නායකයෝ මේ රැස්වීමට පැමිණ සිටියහ. ජාතීන් අතර සාමය සහ පසුගිය කාලයේ සිදුවූ හින්දු-මුස්ලිම් අරගලවලින් විනාශ වූ ගෙවල් දොරවල් නැවත සැදීම ඔවුන්ගේ පරමාර්ථය විය. අපේ ජාතියේ ආධ්‍යාත්මික පදනම නැවත දැමීමත්, පක්ෂ ක්‍රමයෙන් තොර සමාජ ක්‍රමයක් ගැන දැන් සිටම කල්පනා කිරීමත් වැදගත් බව මම පෙන්වා දුනිමි.

එරාටුර් මහා විද්‍යාලයේ වැඩි වශයෙන් මුස්ලිම් ජනතාව අමතා පැයක දේශනයක් කළෙමි. ශබ්ද විකාශන යන්ත්‍රවලින් පතුරුවා හැරී ඒ දේශනය දහස් ගණනකට ප්‍රයෝජනය වී යැයි සිතමි. නලති නංගි මගේ පරිවර්තකයා විය. එතැන සිට ශ්‍රමදානයකට ගියෙමි. ජනතාව

විසින් ආදරයෙන් මා පිළිගැනිණි. ඉතා දුෂ්කර පාරක් දිගේ මහ කැලෑව මැදින් විවිධ ගම්මානවලට හා පත්තිනි කෝවිලටත් ගියෙමි. අහිංසක ජනතාවගේ නිවාස හා කෝවිල කොමාන්ඩෝ හටයන් විසින් විනාශ කර දමා තිබෙන ආකාරය දුටිමි. එය සිංහල වර්ගයාටම ඉමහත් ලජ්ජාවකි. එහි ගෙවල් ප්‍රතිසංස්කරණය කර දීමට සෑම මල්ලිට උපදෙස් දුනිමි. දුප්පත් ජනතාව අමතා ඔවුන් සැතපෙන විදියට කතා කළෙමි. ඒ කාටවත් රිළාම් උවමනා නැත; ත්‍රස්තවාදය උවමනාත් නැත.

ඡායාරූප: 230 මධ්‍යම පළාතේ සර්වෝදය දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානයේ සේවක සේවිකාවන් සමග

ආදර්ශවත් පොලිස් නිලධාරියෙක්

පළමු කතනොඵව කඳවුරේ සිටම ශ්‍රී ලංකා පොලිස් සේවය සමඟ සර්වෝදය ඉතා කිට්ටු සම්බන්ධයකින් කටයුතු කළේය. මුල් කඳවුරට පොලිස්පති ඔස්මන්ඩ් ද සිල්වා මහතා පැමිණ අපව ධෛර්යවත් කළේය. නියෝජ්‍ය පොලිස්පති ලැම්බෲගන් මහතා ද කඳවුරට පැමිණියේය. එතැන් සිට සර්වෝදයේ සෑම වැඩ සටහනකට ම පොලිස් නිලධාරීන් ශ්‍රමදායක වශයෙන් සහභාගී වූහ. එම සම්බන්ධයෙන් දෙපාර්ශවයට ප්‍රයෝජනයක් වූ අතර, ඊටත් වඩා වැදගත් ප්‍රතිඵලයක් වූයේ අපරාධ වැළැක්වීමටත් නීතිය සහ සාමය පවත්වාගෙන යෑමටත් මහජනයා තුළ විශාල බලපෑමක් ඇති කිරීමට හැකිවීමයි.

ජායාරූප: 231 පොලිස් පරීක්ෂක ජී. ජේ. ඊ. ප්‍රනාන්දු මහතා ජනාධිපති විලියම් ගොපල්ලව මැතිතුමා අතින් සම්මාන ලබයි.

ළහකඳී (2002 අගෝස්තු 22 දා) මහනුවරදී සිදුවූ සිද්ධියක් නිසා පොලිසියේ ඒ ප්‍රදේශයේ ලොක්කන් කෙරෙහි මා තුළ කලකිරීමක් ඇති විය. මීට පෙර කිසිදිනෙක පොලිසිය සර්වෝදයට මෙසේ සලකා නැත. සර්වෝදයට වඩා දාමර්තයන්ට පක්ෂග්‍රාහීව ඔවුන් කටයුතු කළ හැටි සියැසින් ම දුටු මට, එවැනි කලකිරීමක් ඇති වීම ස්වභාවික ය. ඒ අවස්ථාවේදී මට මතක් වූයේ අප ආශ්‍රය කළ ශ්‍රේෂ්ඨ පොලිස් නිලධාරීන් ගැනය. මේ පරිච්ඡේදය මා වෙන් කළේ එයින් එක් අයෙක් සඳහා ය.

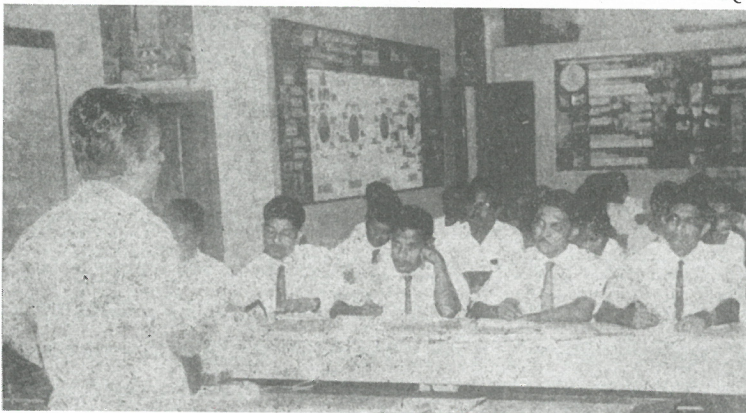

ගී කියනගේ ජොන්සස් එඩ්වින් ප්‍රනාන්දු ඉපදුනේ මිනුවන්ගොඩ ආඩිඅම්බලමේදී 1911 සැප්තැම්බර් මස 5 වැනිදා ය. අවුරුදු 25 ක් පොලිස් සේවයේ සිට 1971 සැප්තැම්බර මස 5 වැනිදා ඔහු විශ්‍රාම ගියේය. 1985 ඔක්තෝබර් 25 වැනිදා පරලෝසැපත් වූ මෙතුමා, අප හැඳින්වූයේ අපේ පොලිස් පරීක්ෂක ජී.ජේ.ඊ. ප්‍රනාන්දු මහතා යනුවෙනි.

මලයාවෙන් ගෙන්වා ගත් කුලී හේවායන්ගෙන් 1825 දී බ්‍රිතාන්‍යයන් පොලිස් බලකායක් පිහිටවූයේ, ඔවුන්ගේම ජීවිත හා වස්තුව රැක ගැනීමටය. පසුව පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුවක් බවට පත් වූ මේ බලකාය පොලිස් සේවාවක් බවට පත් වූයේ නිදහස ලැබීමෙන් පසු 1950 පමණේදීය. පහත දශකයේදී ග්‍රාම සංවර්ධන ව්‍යාපාරයෙන් ලබා ගත් ගැමි ස්වේච්ඡා සේවකයින් සමඟ පොලිස් නිලධාරීන් ගම්වල සංචාරය කිරීම ආරම්භ විය. ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන් මෙයට එතරම් කැමැත්තක් නොදැක්වූ අතර, මහජන-පොලිස් සම්බන්ධතාවයේ අගය ඔවුන් එකල අවබෝධ කරගෙන සිටියේ නැත. නීතිය සහ සාමය රැකීමට මෙයින් වැඩි සේවයක් සිදු නොවීය.

මා එකල අසා තිබූ අන්දමට, පළමුවැනි වරට ග්‍රාම සංවර්ධන ව්‍යාපාරය සමඟ පොලිසිය එක් වී නීතිය හා සාමය රැකීමටත් ගම් ප්‍රදේශ දියුණු කිරීමට සහාය වීමටත් ආරම්භයක් වැටුණේ එම්.බී.කදුරුගමුව නැමැති උප පොලිස් පරීක්ෂකවරයකුගේ බලවත් උත්සාහය නිසාය. තමාගේම උනන්දුවෙන් කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ ඔහු කළ සේවය ඉතා සාර්ථක විය.

මෙය ආදර්ශයට ගත් තරුණ උප පොලිස් පරීක්ෂකවරයකු වූ ජේ.ජී.ඊ. ප්‍රනාන්දු මහතා, කොස්වත්ත පොලිස් ස්ථානාධිපති හැටියට

ජායාරූප: 232 පුහුණු වන පොලිස් කණ්ඩායමකට දේශනයක් දෙමින්

පොලිස්-මහජන සම්බන්ධතාව ග්‍රාම සංවර්ධන ව්‍යාපාරය හා එකතු කොට, ප්‍රදේශය අපරාධවලින් තොර සාමකාමී ප්‍රදේශයක් බවට පත් කළේය.

මේ කාලයේදී එතුමා අතිපූජ්‍ය කථකොඳයාවේ ශ්‍රී පක්‍ෂ්‍යාශේඛර මහා නාහිමියන්ගේ අනුශාසනා ලබා ගත්තේය. සර්වෝදය ද එතුමාගේ කටයුතුවලට එක් වූයේ මේ යුගයේදීය. එතුමාගේ කටයුතු පිළිබඳ සතුටු වූ දෙපාර්තමේන්තුව, ඔහු කළුතර පොලිස් අභ්‍යාස විද්‍යාලයේ කථිකාචාර්යවරයෙක් හැටියට පත් කළේය. එවකට එහි අධ්‍යක්ෂ ධුරය හෙබවූ ටී.බී. වේරපිටිය මහතාගේ සම්පූර්ණ සහයෝගය ලැබූ එතුමා සර්වෝදය, ශ්‍රමදානය, පොලිස් පුහුණුවේ අනිවාර්ය අංශ බවට පත් කළේය. සෑම පුහුණු කණ්ඩායමකටම දේශන දීමට මා පොලිස් අභ්‍යාස විදුහලට ගිය අතර, අපේ ශ්‍රමදාන කඳවුරුවලට වේරපිටිය මහතා ඇතුළු පොලිස් නිලධාරී මහත්වරු සහභාගී වූහ.

ජායාරූප: 233 පොලිස් පරීක්ෂක එම්. ඩී. එස්. ගුණතිලක මහතා

1960 දශකයේදී රටපුරා සිටින පොලිස් නිලධාරීන් කටුකුරුන්දට හා සර්වෝදය මූලස්ථානයට කැඳවා මේ පුහුණුව දුන් නිසා අපරාධ වැළැක්වීම හා සංවර්ධනය ද පොලිස් සේවයේ අනිවාර්ය අංශ බවට මේ කාලයේදී පත් විය. මේ කාලයේදී එම්.ඩී.එස්. ගුණතිලක මහතා ද සාජන්වරයෙක් හැටියට ජී.ජේ.ඊ. ප්‍රනාන්දු මහතා යටතට පත් විය. මේ දෙපළ පොලිස් මූලස්ථානයට ගෙන, පොලිස් මහජන සම්බන්ධතා අංශයක් පිහිටවූයේ පොලිස්පති ස්ටැන්ලි සේනානායක මහතාය. රට පුරාම මේ දෙදෙනා සමඟ අප සේවකයෝ ද සංචාරය කරමින් මෙම පණිවුඩය ගෙන ගියහ.

මෙම අංශය මුලදී සහකාර පොලිස් සුපිරින්ටන්ඩන්ට් ඩී.එච්.ආර්.ඒ.කොරයා මහතාගේ අධීක්ෂණය යටතේ පැවතුණ අතර, ටිකෙන් ටික එය නිලධාරීන් අවදේනෙක් දක්වා වැඩිවනු මට මතකය. මේ අංශයට චිත්‍රපට පෙන්වන ප්‍රචාරක රථයක් ද එවකට තිබුණේය. අපේ කඳවුරුවලට ද මේ ප්‍රචාරක රථය ගමන් කොට රාත්‍රියේ ගැමියන්ට සිනමා දර්ශන ප්‍රදර්ශනය කළේය.

අක්කර 112 ක් පමණ වූ කටුකුරුන්ද පොලිස් අභ්‍යාස ආයතනයේ සම්පූර්ණ වත්තේම පොල් ආදී බෝග වගා කළේ ප්‍රනාන්දු මහතා

යටතේය. කුඹුරක් ද තිබෙනු මට මතකය. කොළඹ නගරය පිරිසිදු කිරීමේ ශ්‍රමදානය අප පවත්වද්දී, ප්‍රනාන්දු මහතාගේ සහ ගුණනිලක මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් එදා සිටවූ පොලියේ ආදිය අදත් දැකිය හැකිය. පසු කලෙක මෙම මහජන සම්බන්ධතා අංශය නියෝජ්‍ය පොලිස්පතිවරයකු යටතේ නිලධාරීන් 150 දක්වා වැඩිවනු මට මතකය. පසුව පොලිස් පරීක්ෂකවරයකු හා ප්‍රධාන පොලිස් පරීක්ෂකවරයෙකු වූ ගුණනිලක මහතා සාලිය සමරව්කුම ඇතුළු ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය අංශයේ මල්ලිලා පුහුණු කිරීමට පුරෝගාමී වූයේය. මට කිසිවක් නොකියා මට ජීවිත තර්ජනයක් ඇති වූ අවස්ථාවකදී, දින කිහිපයක්ම ගුණනිලක මහතා රිවෝල්වරයක් ද සහවාගෙන මට ආරක්ෂාව දුන් බව පසුව දැනගතිමි.

විශ්‍රාම යෑමෙන් පසුව ජී.ජේ.ඊ. ප්‍රනාන්දු මහතා, ආඩිඅම්බලමේ ඔහුගේ කුඹුර ආදර්ශවත් ලෙස වගා කොට මීගමුව ප්‍රදේශයේ ගොවිජන වශයෙන් ඩිඩිලි සේනානායක මහතාගෙන් සම්මාන ලැබුවේය. ගුණනිලක මහතා ද විශ්‍රාම යෑමෙන් පසු සර්වෝදය කටයුතුවලට මෙන්ම, ගමේ සියලුම සමාජසේවා කටයුතුවල යෙදී සිටී. ජී.ජේ.ඊ. ප්‍රනාන්දු මහතා වැනි පොලිස් නිලධාරීන්ට, මීට වඩා උසස් සැලකීමක් දිය යුතුව තිබුණු බව මගේ පෞද්ගලික විශ්වාසයයි.

පොලිස් පරීක්ෂක ජී.ජේ.ඊ. ප්‍රනාන්දු මහතාගේ අවසානය සෙසු අයට ආදර්ශයකි. 74 වැනි වියේ පසුවූ ඔහු කිවිටු ඥාතිවරයෙකුගේ විවාහ උත්සවයක කතාවක් කරමින් සිටියේය. ඔහු වෙහෙසෙන් කතා කරනු දුටු ඔහුගේ මිතුරෙක්, කතාව කෙටි කරන ලෙස ඉල්ලා සිටියේය. එයට සවන් දුන් ඔහු කතාව අවසන් කොට මෙසේ කීවේය.

“මම මැරෙන්න බය නැහැ. මගේ අවසන් කටයුතු සඳහා මුදල් ගෙවා සියල්ල බාහිර රේමන් සමාගමට බාරදී තිබෙනවා. මගේ ජීවිතය ඉතා සාර්ථක එකක්.”

ඔහු එතැනම පුටුවේ වාඩි වී දිග හුස්මක් ගත්තේය. එය ඔහුගේ අවසාන හුස්ම විය. උපතින් කිතුනුවකු වූවත් ජී. ජේ. ඊ. ප්‍රනාන්දු මහතා ක්‍රියාවෙන් මුළු ජීවිතයම නිවන් මගට යොමු කළ නැතහොත් එතුමා අපේක්ෂා කළ මෝක්ෂ මාර්ගය ප්‍රත්‍යක්ෂ කළ ආදර්ශවත් පොලිස් නිලධාරියෙකි.

නත්තලට කළ බොදු දෙසුමක්

එ

1985 දෙසැම්බර් 15 වැනිදාය. මා නිව්යෝර්ක් නගරයේය. ඒ රටේ විශාලම දෙවිමැදුරේ දේශනයක් කිරීමට මම පැමිණ සිටිමි. රෝමයේ ශාන්ත පීතර දේවස්ථානය හැරුණු විට, ලෝකයේ තිබෙන විශාලම ක්‍රිස්තියානි දේවස්ථානයයි - ශාන්ත ජෝන් දේවස්ථානය. පසුගිය ශත වර්ෂයේ මෙය ඉදි කිරීමට පටන් ගත්තත්, තවම එයින් නිම කර ඇත්තේ තුනෙන් දෙකක් පමණකි. තවම ඉදි කිරීමේ කටයුතු කරගෙන යනු ලැබේ. සර්වෝදය ගැන විශේෂ උනන්දුවක් දක්වන පෝල් මෝර්ගන් මහතා, ෆ්රැන්ක් මිල්ස් පව් මහතා සමඟ මා කැඳවාගෙන ගොස් දේවස්ථානයේ සැම තැනක්ම පෙන්වා මට තේරුම් කර දුන්නේය.

මේ නිර්මාණය සම්පූර්ණයෙන්ම ගලින් තනා තිබේ. අපේ අනුරාධපුර සංස්කෘතිය සිහි ගන්වමින් මෙහි වෙසෙන ගල්වඩු

ජායාරූප: 234 ශාන්ත ජෝන් දෙවිමැදුරේදී

කාර්මිකයෝ විවිධ යන්ත්‍රසූත්‍රවලින් ගල් කැඩීමේ හා ඔප දැමීමේ මෙන්ම, විවිධ ලස්සන කලා කෘති නිර්මාණය කිරීමේ යෙදී සිටිති.

අඩි සිය ගණනක් දිග ප්‍රධාන ශාලාව අමෙරිකානු පාපන්දු පිටි දෙකක ප්‍රමාණයේ යයි කියනු ලැබේ. වහල දක්වා උස අඩි දෙසිය ගණනකි. ලස්සන වෙර්ණ වීදුරුවලින් බිත්තිවල කලා කෘති නිර්මාණය කර තිබේ. මධ්‍යකාලීන යුගයේ ගෘහ නිර්මාණයන් හා කලා කෘති මතකයට එන මේ දේවස්ථානය, නිව්යෝර්ක් ප්‍රදේශයේ විශේෂ ගෞරවයට භාජනය වීමට තවත් හේතු කීපයක් ද තිබේ.

මෙය ආගමික හේද නොනකා, හැමටම පොදුවේ විවෘත කර තිබේ. එපිස්කෝපල් නිකායට අයත් වුවත්, මෙහි දහම් දෙසුම්වලට මා වැනි වෙනත් ආගමිකයින්ට ද ඇරැයුම් ලැබේ. දලයි ලාමාතුමා ද ගිය වසරේ මෙහි දේශනයක් පවත්වා තිබේ. විවිධ සමාජ සේවා අංශවලට කැපවුණු වැපල් හතක් තිබේ. ඒඩ්ස් නැමති දරුණු රෝගයෙන් පෙළෙන අයවලුන්ට ආශීර්වාද ඉල්ලීමට ද එක් තැනක් තිබේ. හිරේ වැටී සිටින රතු ඉන්දියානුවකුට, දකුණු අප්‍රිකාවේ කළු මිනිසුනට ආදී වශයෙන් තැන් වෙන්කර ආශීර්වාද කරයි. නිව්යෝර්ක් නගරයේ නිවාස නැති 4000 ක් පමණ අයට සෙන සැලසීමට, රැකියා නැති තරුණයින්ට රැකියා මං සැලසීමට ආදී වශයෙන් විවිධ සේවා අංශ මෙහි සංවිධානය කර තිබේ.

මේ දේවස්ථානයේ ප්‍රධානියාවූ අනිගරු ඩින් මෝටන් දේවගැතිතුමා, මා පිළිගන්නේ සිප වැළඳ ගනිමිනි. ඔහුගේ දෙවැනියා වූ කැනන් කාසන්ද එසේම ය. උත්සවාකාර ඇඳුම් අඳින තැනට මාද කැඳවාගෙන ගොස් මටද ලෝගුවක් පෙරවූ පසු, දේවස්ථානයේ උත්සව පෙරහැර ඇරැඹිණි. මම ඩින් මෝටන් සමඟ ගමන් කළෙමි. ඔවුන්ගේ යාඥාවලින් පසු මට ප්‍රධාන ධර්මාසනයට නැගීමට සිදුවිය. ඩින් මෝටන් මා අදරින් පිළිගන්නා බවත්, අද සිට සර්වෝදය මේ දේවස්ථානයත් සමඟ සහෝදරත්වයෙන් බැඳෙන බවත් ඔහු ප්‍රකාශ කළේය. කැනන් කාසන් ද අනිත් පසු තිබුණු වේදිකාවට නැංගේය. ඔහු නැවත මා හඳුන්වා දී ඇසූ ප්‍රශ්න මුල්කොට, බුදු දහම අනුව ඒවාට උත්තර සපයන ලෙස මගෙන් ඉල්ලා සිටියේය.

මා කතා කළේ මිනිසාටත්, සමාජයටත් විමුක්තිය ලබාගත හැකි ලෝක සාමය ගොඩනැගිය හැකි බුදුන් වහන්සේ දේශනා කළ අර් අටහි මග මුල් කරගෙනය. පැමිණ සිටි හැමෝම ඉතා සතුටු වූහ. බෞද්ධ දර්ශනය මෙවැනි ස්ථානයක සිට බෙදා ගැනීමට ලැබීම මට ද ඉමහත්

සතුටකි. අපේ එක්සත් ජාතීන්ගේ තානාපති නිශ්ශංක විජයවර්ධන මැතිතුමා හා මැතිනිය ද පැමිණ සිටියහ. උත්සවය අවසන පැමිණ සිටි සිය ගණන් අය පැමිණ මට ආචාර කළහ. පසුව සවස 3.30 වනතුරු තවත් පිළිගැනීමේ උළෙලක් වෙනත් ශාලාවක පැවැත්විණි. එහිදී ඩින් මෝටන්, ප්‍රැන්ක් මිල්ස්පට්, මර්ට් මේසන් සහ මම ද කතා කළෙමු. ශ්‍රී මහාබෝධියේ පත්‍ර හතරක් අඩංගු නිළිණයක් ද, බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සහ ක්‍රිස්තුස් වහන්සේගේ බිතික් චිත්‍ර තුනක් ද මම තැගි කළෙමි. සර්වෝදයට අමෙරිකාව තුළ ස්ථිර පදනමක් මේ ශුද්ධ භූමියෙන් වැටුණේ යයි මම හඟිමි. බොහෝ දෙනා පැවැසුවේ ඒ මොහොත ඓතිහාසික අවස්ථාවක් බවයි. අන් අයට කෙසේ වෙතත්, මට නම් ඒ අවස්ථාව ජීවිතයේ වටිනාම මොහොතකි.

අධික ශීතල සන්ධ්‍යාවක වුවත්, ශාලාවන් අවට භූමිවල පිරි සිටි තුන්දහසකට අධික පිරිසකට නත්තල් දේශනය හැටියට බුදුන් වහන්සේගේ ධර්මයෙන් බිඳක් තේරුම් කරදීමට අවස්ථාව ලැබීම මට කෙතරම් පිනක් ද?

මෙතැන් සිට අමෙරිකාවේදී ද ලෝකයේ වෙනත් රටවලදී ද ගරු ඩින් මෝටන් පියතුමා සමඟ අන්තර් ආගමික සමගිය පිළිබඳ සමුළු රැසකටම සහභාගිවීමට මට අවස්ථාව ලැබුණෙන් එතුමා මගේ කළඟාණ මිත්‍රයෙක් බවට පත් විය.

කතකරාජන් කදිරමලේ

සිංහල දෙමළ සමගිය, රටේ සාමය හා අභිංසාව සඳහා ජීවිතය පරිත්‍යාග කළ තවත් චීරවරයෙකි, කතකරාජන් කදිරමලේ. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේ දී 1983 ඔක්තෝබර් මස 2 දා ජාතික සමගිය පිළිබඳ ඔහු කළ දේශනය නිසා මුළු සභාවම ප්‍රබෝධමත් වී මෙම නිර්භීත සාම දූතයා කෙරෙහි විශාල ඇල්මක් ඇති කර ගත්හ. කදිරමලේ එවකට උතුරු පළාත භාර අපේ ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යක්ෂය.

ජායාරූප: 235 බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේ පැවැති ජාතික සාමය සහ සුභදතාව පිළිබඳ සමුළුවේ දී කතාවක් කරමින්

ඔහු පදිංචිව සිටියේ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී එම්. සුන්දරලිංගම් මහතාට අයත්ව තිබූ නිවෙසක ය. මේ නිවෙස පිහිටා තිබුණේ වව්නියාවේ හමුදා කඳවුරට යාබදව, වව්නියා යාපනය ප්‍රධාන මාර්ගයට මුහුණලාය.

කතකරාජන් කදිරමලේ මල්ලී, උප්පත්තිය ලබා තිබෙන්නේ 1953 සැප්තැම්බර් 05 වැනිදා යාපනයේ ඉනුවිල් නැමැති ගමේදීය. ඔහුගේ පියා වන ඒ. කතකරාජන් මහතා වතු අධිකාරීවරයෙකු වූ අතර, ඔහුගේ මව කේ. කමලාම්බිකායි නම් වූවාය. ඔහුට එක් වැඩිමහල් සොහොයුරෙක් සිටියේය. විශ්ව විද්‍යාල මධ්‍යම පරීක්ෂණයෙන් සමත්ව සිටි ඔහු, සර්වෝදය හා එක් වූයේ මඩකලපුවේ ආශ්‍රමයක 1978, 79 කාලයේ ගත කරන අතරය. 1980,81 කාලයේ දී උදාගම් සේවකයෙක්

හැටියටත් 1982 දී සභාය
දිස්ත්‍රික් නියමු සේවක
ලෙසත් කටයුතු කළ
කදිරමලේ මහතා 1982 දී
වව්නියාවේ දිස්ත්‍රික් නියමු
සේවක ලෙස පත් කරන
ලදී. 1983 දී උතුරු ප්‍රදේශයේ
ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යක්ෂ වශයෙනුත්
සර්වෝදය මව් සංගමයේ
සහකාර ලේකම්වරයෙක්
හැටියටත්, ඔහු උසස් විය.

ආයාරූප: 236 කිලිනොච්චියේ දී

සර්වෝදය ජාතික ජාත්‍යන්තර සියලුම සාම වැඩ සටහන්වලට
සහභාගි වූ කදිරේ මල්ලි, යාපනයේ රාසවිතෝට්ටම් නම් ස්ථානයේ
දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවාගෙන 1986 වන විට උතුරු පළාතේ
ස්වේච්ඡා සේවක සේවිකාවන් 7300 ක් පමණ පුහුණු කරවා ගෙන,
උතුරේ එවකට සිදු වූ විශාලම සහන සේවා කටයුතුවල යෙදී සිටියේය.

1984 දී 24 වැනි වියේ සිටි කදිරමලේ මල්ලි, ඉන්දියාවේ
බැංගලෝරුවල සත්‍යසායි ආශ්‍රමයේදී, තිරුමනි නංගි සමග විවාහ වී
වව්නියාවේ ඉහත සඳහන් නිවෙසේ පදිංචියට පැමිණියේය. හක්නිමත්
හින්දුවරයෙකු වූ ඔහු මස්, මාංශ, මත්පැන්, දුම්බිම් ආදියෙන් වැළකුණු
ආදර්ශ - වත් තරුණ
නායකයෙක් විය.

ආයාරූප: 237 මූලතිව්වල දී

හිටිහැටියේ ඔහුගේ
නිවෙස ඉදිරිපිට තිබූ
බෝක්කුවක් තුස්තවාදී
බෝම්බයකින් පුපුරා ගියේ
ය. මෙහි දී කලබලයට පත්
හමුදාව හැම පැත්තටම
වෙඩි තබන්නට විය.
හමුදාවෙන් කිහිප දෙනෙක්
කදිරමලේ මහතාගේ
නිවසට පැන, එහි සිටි

හැමදෙනා ම එළියට ගෙන අමු අමුවේ මරා දැමූහ. කදිරමලේ මහතා
මේ වේලාවේ ගෙදර සිටියේ නැත. අපේ තවත් සර්වෝදය නායකයකු

වූ උරුන්තපුරමි හි ගාන්ධි නිලයම් ආශ්‍රමය බාරව සිටි එස්. කේ. වේලාසුදපිල්ලේ මහතා, ගෙදරින් පිටුපසට දුව ගොස් හැංගුණ නිසා පණ බේරා ගත්තේය. කදිරමලේගේ බිරිඳ ගර්භනීව සිටියා ය. ඇයත්, ඇයගේ දරුවාත්, මව සහ පියාත් මෙසේ මරා දැමූ අය අතර වූහ.

නිම්පු සාකච්ඡාවලට ගරු ජනාධිපතිතුමා යෑමට සූදානම් වෙමින් සිටි අවස්ථාවකයි, මෙය 'සිදු වූයේ. ඒ 1985 ජූලි මාසයේ දීය. ජනාධිපතිතුමාට මම ටෙලිෆෝන් කළ විට, වහාම මා වචිනියාවට ගෙන යන ලෙස ගුවන් හමුදාපතිතුමාට නියෝග කළේ ය. මම වහා හෙලිකොප්ටරයකින් ගුවන් හමුදාපතිතුමාත් සමඟ වචිනියාවට ගියෙමි. මිනීමරුවන් සොයා ගැනීමට ක්‍රමයක් නොවීය. පණ පිටින් සිටි එකම පුද්ගලයා වූ කදිරමලේ මහතාගේ බිරිඳගේ නංගි වූ සුබා, එවකට සිටියේ මදුරාසියේ අධ්‍යාපනය ලබමිනි. මළ සිරුරු රෝහලේ සිට කිලිනොච්චියට ගෙන ගොස් අවසන් කටයුතු කිරීමට කදිරමලේ මල්ලිට අවශ්‍ය පහසුකම් සලසා දුන්නෙමි.

සැබෑ අභිසාචාදියෙකු වූ කදිරමලේ තම බිරිඳ, දරුවා සහ ඔවුන්ගේ දෙමාපියන් ඝාතනය කළ අයවලුන්ට සමාව දෙන බව ප්‍රසිද්ධියේම පවසා තම කම්පනය මහ හරවාගෙන, තවදුරටත් ඔහුගේ කටයුතු කරගෙන ගියේය. ඔහුගේ බිරිඳට අයත්ව තිබූ රත්රන් බඩු ටික අපේ ගෙදර ආරක්ෂාවට තබා, සුබාට බාර දුනිමු. ඇය දැන් මඩකලපුවේ ගුරුවරියක් වශයෙන් සේවය කරයි.

ශ්‍රේෂ්ඨ අධ්‍යාත්මික නායකයෙක් වූ කදිරමලේ තම ගර්භනී බිරිඳ සහ ඇයගේ දෙමව්පියන්ගේ ඝාතනය පිළිබඳ පැවැත්වූ හමුදා පරීක්ෂණයේදී කියා සිටියේ, ඔහු එම අපරාධ කළ හමුදාවේ අයට සමාව දෙන බවත්, මේ පිළිබඳ තවදුරටත් කටයුතු කිරීම අනවශ්‍ය බවත්ය. අවශ්‍ය වන්නේ දෙපැත්තෙන්ම සිදුවන මුළු මිනිස් ඝාතනය නැවැත්වීමට තව තවත් කැපවීම බව ඔහු තවදුරටත් ප්‍රකාශ කළේය.

වචිනියාව නිවෙසේ තව දුරටත් කදිරමලේ මල්ලි රඳවා තබන්නේ නැතිව, යාපනයේ කාර්යාලයට ඔහු මාරු කළෙමි. එවකට යාපන අර්ධ ද්වීපයේ සෑම ගමකටම රජයෙන් සහ විවිධ ජාත්‍යන්තර ආයතනවලින් ලබා ගත් ආහාර-පාන, බේන්-හේන් ආදී වූ සියල්ල බෙදා හැරියේ කදිරමලේ මල්ලි සහ ඔහුගේ සාම හමුදාව විසිනි. ෆෝරුව, එක්සත් රාජධානියේ සේවි ද විල්රන්ඩ්, හෙල්විටාස් - ආදී වූ ආයතන වලින් ලබා ගත් සියලුම ආධාර ඒ කාලයේ බෙදා හැරියේ සර්වෝදය විසිනි. මේ

ආයතනවලට අද මෙන් ඔවුන්ගේම සංවිධාන හා සේවක පිරිස් යාපනය අර්ධද්වීපයේ තිබුණේ නැත.

1986 සැප්තැම්බර් දෙවන සතියේ මොරටුව මූලස්ථානයේ රැස්වීමකට පැමිණි කදිරමලේ මල්ලී, අනුරාධපුරය දක්වා ගියේ මා සමඟය. ශ්‍රී මහා බෝධිය අසල මා සමඟ පැයක් පමණ භාවනා කළ ඔහු, මගේ දෙපා වැදී ආශීර්වාද ලබාගෙන, නැවත වචනියාවට සහ යාපනයට යාමට පිටත්වීමට සැරසෙන විට “යාපනයේ ඔහුට කරදර තිබෙනවාදැ” යි කියා මම ඇසිමි. ඔහුගේ පිළිතුර වූයේ “ඒ සියල්ලටම මුහුණ දී - ඇප කැප වී ජනතා සේවයත් - ජාතික සමගියත් ඇති කරන බවත්, ඔහු පිළිබඳ කිසිම බියක් තමා තුළ ඇති කර නොගන්නා” ලෙසත්ය. කදිරමලේ වාහනය එළවාගෙන ඇතට යනතුරු මම බලා සිටියෙමි.

1986 සැප්තැම්බර් 19 වැනිදා බණ්ඩාරවෙල සාම පා ගමන හා රැස්වීම නිමවා මම මොරටුවට පැමිණි විගස, ත්‍රස්තවාදී කණ්ඩායමක් යාපනය මධ්‍යස්ථානයට පැමිණි කදිරමලේ මල්ලී, සහ ෆෝරුව ආයතනයේ මරික්කාර් මහතා පැහැර ගෙන ගිය බව මට දැන ගන්නට ලැබිණි. පසුව මරික්කාර් මහතා නිදහස් කරන ලදී. මම වහාම ඉන්දීය මහ කොමසාරිස් ජේ.එන්.ඩික්සන් මහතාට මේ බව දැන්විමි. ඔහු කීවේ ත්‍රස්තවාදී කණ්ඩායම් ඔවුන්ගේ ඉන්දියාවේ කඳවුරුවල සිට බඩු හා උපකරණ සමඟ දැන් ආපසු යාපනයට පැමිණ ඇති බවත්, දැන් ඉන්දියාවේ සිටින්නේ නායකත්වය පමණක් බවත්ය. කෙසේ හෝ මේ බව දන්වා තවදිල්ලියට විදුලි පුවතක් යවනු හැර, ඔහුට කිසිවක් කළ නොහැකි බව මට දැන්වීය.

බුදුන්වහන්සේ, ධර්මාශෝක අධිරාජයා, මහත්මා ගාන්ධි තුමා, විනෝබා භාවේ තුමා, ශ්‍රී ජය ප්‍රකාශ් නාරායන් තුමා, ශ්‍රී ජවහරලාල් නේරු තුමා ආදී උතුම් නායකයන් ජනිත වූ ඉන්දියාව, මේ අවස්ථාවේ අසාධාරණත්වය අමානුෂිකත්වය සහ ත්‍රස්තවාදය ඉදිරියේ හැසිරෙන ආකාරය අනිශ්චිතව ශෝකජනකය. ඉන්දියාවේ දේශපාලන අධි බලය අවට රටවලට ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා ඔවුන් වෙනත් සුපිරි බලවතුන් මෙන්ම, ඕනෑම සදාචාර විරෝධී ක්‍රියා මාර්ගයක් ගැනීමට නොපැකිලෙන බව පෙනේ.

ද්‍රවිඩ එක්සත් විමුක්ති පෙරමුණේ නියෝජිත ආචාර්ය නීලන් නිරුවෙල්වම් මහතාට ද මේ සිද්ධිය දැන්විමි. ඔහු මට දුන් අවවාදය නම් හැකි ඉක්මණින් ඉන්දියාවට ගොස්, ත්‍රස්තවාදී නායකයන් හමු වන

ලෙසය. මීට මසකට පමණ පෙර අමර්තලිංගම් මහතා සාම ගිවිසුමකට එළැඹී පසු, සර්වෝදය ඔහුගේ පක්ෂයට සහාය දෙනවා දැයි අසා තිබුණු බවත්, එය තීරණය කළ යුත්තේ මා බවට ඔහු පිළිතුරු දුන් බවත්, මම දනිමි. එහෙත් කදිරමලේ මල්ලිගේ ජීවිතය අනතුරට පත් වූ අවස්ථාවේ ඔවුන් ක්‍රියා කළේද මේ අන්දමටයි.

1986.09.17 වැනි දින සර්වෝදය යාපනය දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථානයට පැමිණ තිබෙන්නේ “රේරොස්” හෙවත් රේලාම් විප්ලවකාරී ශිෂ්‍ය සංවිධානයේ අටදෙනෙකුගෙන් යුත් පිරිසකි. හමුදා ඇඳුම් ඇඳගත් හය දෙනෙක් ද සුදු කම්ප ඇඳ ගත් දෙදෙනෙක් ද අවුත් මධ්‍යස්ථාන වට කර මුලින්ම ටෙලිෆෝන් වයර් කපා විසි කරන ලදී. කාර්යාලයේ සිටි ජයරානි නැගී අඩන විට, ඇයට තර්ජනය කොට යතුර උදුරා ගෙන සියලුම ලිපිගොනු මොවුන් විසින් ඔවුන් පැමිණි වාහනයට දමා තිබේ. එතැන සිටි මරික්කාර් සහ ෂන්මුගම් නමැති ළමයා ද පැහැරගෙන ඔවුන් පලා ගොස් තිබේ. දවස් කිහිපයක්ම කදිරමලේ මල්ලි රඳවාගෙන මොවුන් විසින් ප්‍රශ්න කළ අතර, 21 වැනිදා ෂන්මුගම් නිදහස් කර හරින ලදී. 26 වැනිදා උදේ 10.45 ට උතුරේ ගාන්ධි නමින් ජනප්‍රියව සිටි කදිරමලේ මල්ලි, මෙම සාහසිකයන් විසින් යාපනයේ කඩ වීදියේ ලයිට් කණුවක එල්ලා වෙඩි තබා මරා දැමූහ. පසුව ඔහුගේ දේහය පෙට්ටියක දමාගෙන කොණ්ඩාවිල් සුසාන භූමියට ගෙන ගොස් පුළුස්සන ලදී.

එදාම රාත්‍රියේ කදිරමලේට වෙඩි තැබූ ත්‍රස්තවාදියා තමන්ගේම පිස්තෝලයෙන් ඔළුවට වෙඩි තබා ගෙන මළ අතර, කදිරමලේ ඝාතනය පිළිබඳ එම මිනීමරුවාට දොස් කියූ අනිත් තරුණයාද තමන්ගේ කම්පයේ කොලරයේ තිබූ සයනයයිඩි පෙත්ත විකා මරුමුවට පත් විය.

උතුරේ සර්වෝදය නායකයා මරා දැමීමේ ආරංචිය ලංකාව පුරාත්, ලොව පුරාත් පැතිර ගියේය. එදින යාපනයේත් - වව්නියාවෙන් කඩ සාප්පු විශාල වශයෙන් වසා මිනිස්සු සංවේගය පළ කළහ. ලංකාවේ සියලුම සිංහල, දෙමළ පුවත්පත්වල සහ වෙනත් මාධ්‍යවල විශාල වශයෙන් කදිරමලේ ඝාතනය හෙළා දැක තිබිණ. ප්‍රවෘත්ති, කතුවැකි ආදිය ද විශාල වශයෙන් පළ වී තිබිණ.

කදිරමලේගේ සිරුර පිළිස්සූ ස්ථානයේ අළු ටික සර්වෝදය සේවකයෝ එකතු කර ගෙනවිත්, කදිරමලේ මල්ලිගේ මැණියන්ට භාර දුන් අතර, එම අළු බඳුන එස්.කේ.වෙලායුදපිල්ලේ මහතා සමග ඉන්දියාවට යවා යමුනා ගංගාවේ පා කර හැරියෙමු.

ක්ෂණිකව නැහ ආ දෙමළ ජනතාවගේ මෙන්ම, සිංහල ජනතාවගේ කෝපය ගැන භය වූ රීරෝස් කණ්ඩායම, අමුලික බොරු 5 ක් දක්වා ඒ හේතුවෙන් ඔහු ඝාතනය කළ බව ප්‍රකාශ කළේය. මේ සියල්ල අසත්‍ය බව මාධ්‍ය මාර්ගයෙන් අපි ප්‍රකාශයට පත් කළෙමු.

ජායාරූප: 238 කදිරමලේ සමග..... යාපනයේ දී

කදිරේ මල්ලී පැහැරගෙන යන විට කාර්යාලයේ සිටි එන්. ජයරානි නංගී මට එවා තිබූ ලිපියක කොටස් කිහිපයක් සඳහන් කරමි:

“කදිරේ අන්නා” දෙවියෙකි. ඔහු යාපනයේ දුක් විඳින ජනතාවගේ දෙවියෙකි. මෙවැනි ආධ්‍යාත්මික නායකයෙක් ඝාතනය වන්නට ඉඩ හැර සිටි ලෝක පාලක දෙවියන් කෙරෙහි මට විශ්වාසයක් නැත. ඔහු මොහොතක්වත් නිකම් සිටියේ නැත. ඔහු අවංකත්වයේ හා දයාවේ ප්‍රතිමූර්තියක් විය. ඔහු ඔබට සැලකුවේ දේවත්වයෙනි. ඔහු යාපනය නැවත ප්‍රතිසංස්කරණය කරන අන්දම ගැන අපි සමඟ සාකච්ඡා කළේය. රීරෝස් සාහසිකයෝ ඔහු ගැන සඳහන් කර තිබූ චෝදනා 5 ම අමුලික බොරුය. ඒ සියල්ලම ඔවුන් ගොනු කරන ලද ඒවාය.

1986 සැප්තැම්බර් 17 වැනිදා රීරෝස් කණ්ඩායම ඔහු පැහැර ගෙන යාමට එන විට, ඔහු මගේ කනට කොඳුරා, චෙක්පොත් ටික සහවා තබන ලෙස පැවසීය. ඔහුගේ අන්තිම ඉල්ලීම මම ඉටු කළෙමි. ඔහුගේ ජීවිතයට වඩා සර්වෝදය සම්පත් ඔහු ආරක්ෂා කළේය. දැන් සත්‍යය කාටත් අවබෝධ වී තිබේ.

1986 සැප්තැම්බර් 29 වැනිදා කදිරේ අයියාගේ ඝාතනයට විරුද්ධව පැවැත්වෙන සාම ගමනට සහභාගිතාවට මම ද දිවි පරදුවට තබා පැමිණෙන්නෙමි.”

ට්‍රිබියුනල් පත්‍රයේ කර්තෘ වූ සුප්‍රසිද්ධ මාධ්‍යවේදී එස්.පී.අමරසිංහම් මහතා කදිරමලේ මහතාගේ ඝාතනය හෙළා දකිමින් ලියූ ලිපියක සඳහන් කළේ, මේ සිද්ධිය ජාතික දේශපාලන වේදිකාවට දීප ව්‍යාප්ත ජන බලයක් ලෙස සර්වෝදය ප්‍රවේශ වීමේ අවස්ථාවක් හැටියටය.

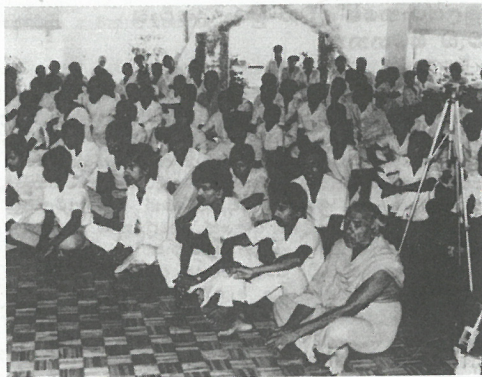
ඡායාරූප: 239 වච්චියාවේ සාම සක්මන

වච්චියාවේ සර්වෝදය නියෝජිත සියඹලාගස්වැව විමලසාර හිමියන් සහ මගේ සහභාගිත්වයෙන් හිංසාවාදීන්ගේ රජදහනක් වූ වච්චියාව නගරයේ 5000 කට අධික පිරිසක් සමග මහා සාම සක්මනක් පවත්වා, නගරය මැද්දේ මහා සාම භාවනාවක් ද සංවිධානය කොට, සාමය සඳහා දෙමළ, සිංහල, මුස්ලිම් ජනතාවගේ ජන බලය පෙන්වූ අපි, අවසානයේ දී කදිරමලේ මල්ලිට පින් පැමිණවිමු.

මෙතෙක් ත්‍රස්තවාදී කණ්ඩායම්වල ඉලක්කය වී තිබුණේ රජය හා රජයේ හමුදාවන්ය. ඔවුන් අතර වූ ගැටුම්වලට මැදිව කිසිම පක්ෂයකට බර නොවී, විපතට පත් සෑම දෙනාටම සහන සේවා සැලසීම සහ පුනරුත්ථාපන සේවා සැලසීම අපේ අරමුණ විය. ඒ අතර සර්වෝදය දර්ශනයට අනුව සිය ගණන් සිංහල සහ දෙමළ ජන කොට්ඨාශ සංවිධාන කිරීමත්, ඒ මගින් සාමය සහ සුභදතාවයකට මහ හෙළි කිරීමත් සිදු විණි. නියම විසඳුම වූ විමධ්‍යගත ස්වයං පාලිත සර්වෝදය ගම්මාන බිහි කිරීමත්, ශ්‍රමදාන ඒකක මගින් ඔවුන් තිරස්ව සංවිධානය කිරීමත්, ප්‍රාදේශීය සහ දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථාන මාර්ගයෙන් ඔවුන් ජාතික ව්‍යාපාරයක කොටස්කරුවන් ලෙස සමෝධානය කිරීමත් සිදුවෙමින් පැවතුණේය.

මේ පිළිවෙත ඉතා ප්‍රවේශමින් ක්‍රියාත්මක කළ නමුත්, ජනතා පිළිගැනීම සහ විකල්පීය යොවුන් නායකත්වයක් බිහිවීමත් සිතුවාට වඩා ඉක්මනින් සිදු විණි. මෙය ත්‍රස්තවාදීන්ට මෙන්ම, සෙසු වරප්‍රසාද ලත් සිංහල මෙන්ම, ද්‍රවිඩ කොටස්වලට ද තුරුස්සන දෙයක් මෙන් ම ප්‍රහේළිකාවක් වුවාට සැකයෙක් නැත.

යාපනය නගරයේ සිට
දුට්ඨ ජනතාව නියෝජනය
කළ ක්‍රිස්තියානි පූජක
පක්ෂය ද පුරවැසි කමිටු ද
නොබියව ඇත එපිට දෙමළ
ජනකොට්ඨාශ අතරට ගියේ
නැත. විවිධ සහන සේවා
සහ පුනරුත්ථාපන ආයතන
ද මේ අන්දමින් ම ඔවුන්ගේ
ක්‍රියාකාරකම් ඉතා සුළු
ප්‍රදේශයකට සීමා කරගෙන

ජායාරූප: 240 ව්‍යතිසාවේ දී

නිබුණේය. ධීවර කර්මාන්තය සඳහා උතුරු වෙරළ තහනම් ප්‍රදේශයක්
වූ විට, පවුල් 23000 කට සති හයක ආහාර රැගෙන බෙදා හැරියේ
කදිරමලේ ප්‍රධාන සර්වෝදය කණ්ඩායම් විසිනි. සාමාන්‍ය අභිසක
පොදු ජනතාවට සහන සැලසීම වෙනුවට, යට කී කණ්ඩායම් වැඩි
වශයෙන් කළේ හමුදාව අතින් සිදු වූන වැරදි ලෝකයට කියා පෑමත්,
ත්‍රස්තවාදීන්ගේ ආධාරක හොරණු ලෙස හඬලැමත් පමණි. හක්නිමත්
නිර්භීත අවංක ජනතා සේවකයෙක් වූ හින්දු ආගමික කදිරමලේ,
ඔවුන්ගේ වරප්‍රසාදවලට තර්ජනයක් වුවාට සැකයෙක් නැත. අද වන
තෙක් සාධාරණත්වයට සටන් කරන්නේ යැයි කියන මේ පුද්ගලයන් හා
ආයතන කිසිවකින් කදිරමලේ අමාත්‍යමත් සාහසනය කිරීම පිළිබඳව
වචනයක් වත් පවසා නැත.

රජයට අද හමුදා කඳවුරුවලින් පිටත යාපනයේ පාලනයක්
නැත. ඒ නිසා ඔවුන්ගෙන් කදිරමලේ බේරා දීමට මා ඉල්ලුවේ නැත්තේ
අප්‍රයෝජන වැඩක් නිසාත්, එයින් ඔහු බේරා ගැනීමට තිබුණු වෙනත්
මාර්ගද ඇතිරීමට ඉඩ තිබුණු නිසාත්ය. කෙසේ නමුත් රජයේ ප්‍රචාරක
මාධ්‍ය කදිරමලේගේ ජීවිතයට වඩා, ත්‍රස්තවාදීන්ගේ අසාධාරණ බව
ඉස්මතු කිරීමට මේ සිද්ධිය ප්‍රයෝජනයට ගන්නාට සැකයෙක් නැත.
එයත් වඩා බුද්ධිමත්ව කළේ නම්, දුට්ඨ හා සිංහල ජනතාවට මෙන්ම
ලෝක ජනතාවට ද, මේ තුළින් වඩා වැදගත් අධ්‍යාපනයක් දීමට රජයට
අවස්ථාවක් තිබේ. ඒ අවස්ථාව ඔවුහු පැහැර හැරියහ.

අප රටේ තිබෙන්නේ පුදුම විදියේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයකි. පාලක
පක්ෂය තුළ හැම ප්‍රශ්නයක් ගැනම පොදු සම්මුතියක් තිබේ. ඒ පිළිගත්
මතය මැති ඇමතිවරු පාර්ලිමේන්තුවේදීත්, පිටතදීත්, අනුමත කරමින්

කථා කරති. එහෙත් පෞද්ගලිකව මුණ ගැසුණ විට, ඔවුහු ඉදිරාම වෙතස් මත පළ කරති. බුද්ධිමත් මහජන සංවාදයකින් මතුවන අදහස් ආකල්පවලට වඩා පටු පක්ෂග්‍රාහී මතවලට මේ නිසා ඕනෑම ප්‍රශ්නයක් පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්ති තීරණය කිරීමට ඉඩක් ලැබී තිබේ. බොහෝ විට මේ ප්‍රතිපත්ති, ජාතික ප්‍රතිපත්තිවත් - පක්ෂ ප්‍රතිපත්තිවත් නොවේ. ඉතා සුළු කට්ටියක් විසින් තීරණය කොට, බලයේ සිටින පක්ෂයේ ප්‍රතිපත්ති ලෙස දුර්වල දේශපාලන බහුතරය මත පටවා, ඒවා රජයේ හා ජනතාවගේ ප්‍රතිපත්ති බවට හුවා දැක්වීමය කෙරෙන්නේ. මේ නිසා ජාතියට සිදුවූ හානිය වචනයට නැගිය නොහැකි තරම් විශාලය. භයානකය.

මේ රටේ පවතින්නේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයක් නොව 'පක්ෂතන්ත්‍රවාදයක්' යැයි මම 1960 සිට ම ප්‍රකාශ කර ඇත්තෙමි. නමුත් දැන් කිවයුත්තේ මෙය 'පක්ෂතන්ත්‍රවාදයකටත්' වඩා 'පහත් කට්ටි තන්ත්‍රවාදයක්' බවයි.

සිංහල, දෙමළ වරප්‍රසාදලත් කට්ටි කීපයක් අතර පැන නැඟුණු කට්ටිවාදයක්, පොදු සිංහල දෙමළ ජනවාර්ගික ප්‍රශ්නයක් හැටියට පරිවර්තනය කළේ, ධනකාමී හා බලකාමී මේ වරප්‍රසාද ලත් පන්තිය යි. ප්‍රශ්නය ඇති කිරීමත් ප්‍රශ්නය විසඳීමත් බාර ගත්තේත් ඔවුහුය. පොදු ජනතාවගෙන් මතුවුණු යම් සුහද සංවාදයක් සාම ප්‍රයත්නය සඳහා ඇතොත්, එය බලවත් වන විට, මොවුහු එය කඩාකප්පල් කළහ. සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ආරම්භයේ සිටම ජනතාවගේ චිත්ත ඒකාග්‍රතාවයක් ඇති කොට, පොදු අරමුණු ජනතාව ඉදිරියේ තබා ඒවා ඉටු කර ගැනීමේ ශිල්පීය ක්‍රම ද, වැඩසටහන් ද, සංවිධාන ව්‍යුහයන් ද ගොඩනැගීය. ඒ සියල්ලක්ම දකුණේ මෙන්ම, උතුරේ ද වරප්‍රසාද ලාභීන් විසින් ව්‍යවර්ථ කිරීමට හැම ප්‍රයත්නයක්ම දරුණු ලැබුහ. එහෙත් සෑම අභියෝගයකටම මුහුණ දෙමින් වඩාත් අත්දැකීම් ලබමින් සර්වෝදය ඉදිරියට ම ගියේය. කදිරමලේ මල්ලිගේ ඝාතනය මේ ඉදිරි ගමනේ සුවිශේෂ මං සලකුණක් බවට ඉතිහාස ගතවනු ඇත.

කදිරමලේ ඝාතනය හෙළා දැකීමට වවුනියාවේ දී සාම ගමනක් හා භාවනාවක් තර්ජන මැද එහෙත් ඉතා සාර්ථකව සංවිධානය කළෙමි.

සර්වෝදය හිංසාවෙනුත් - අසත්‍යයෙනුත් දුර්වල කළ නොහැක. අභිංසාව හා සත්‍යය සනාතන ධර්ම වන බැවිනි.

කදිරමලේ ඝාතනය කළේ ඇයි? යන මැයෙන් රීරෝස් සංවිධානයට මාධ්‍ය මාර්ගයෙන් මා දුන් පිළිතුරත්, කදිරමලේ මල්ලිගේ මැණියන්ට මා විසින් යැවුණු ලිපියත්, මෙම පරිච්ඡේදය අවසන් කිරීමට ප්‍රථම පළ කරමි.

පුනරුත්ථාපන දෙපාර්තමේන්තුවේ ද සහාය ගෙන, සර්වෝදයේ ද ආධාරය ඇතිව, කදිරමලේ මල්ලිගේ මැණියන් බලා ගැනීමට අපි අවශ්‍ය කටයුතු යෙදවෙමු.

සත්සරණ නැමති සංවිධානයක් සමඟ සර්වෝදය සම්බන්ධව ඇති බවත්, රටේ ජයවර්ධන මහතා එහි සිටින බවත්, සර්වෝදය ඔවුන් සමඟ වැඩ කරන බවත්, මට නෑ සබඳකම් ඇති බවත් පුවත්පත්වල පළ වී තිබුණු තවත් වෝදනාවකි. මෙය අමුලික බොරුවකි. එම ආයතනය හෝ පුද්ගලයින් සමඟ හෝ මට ඇති නැකමක් හෝ සබඳකමක් හෝ නැත.

තවත් වෝදනාවක් නම් කප්පොට්ටි නම් ගමක, සිංහල පවුල් පදිංචි කළේ යැයි යන වෝදනාවයි. කප්පොට්ටි ගමේ පදිංචි කර තිබෙන්නේ දෙමළ පවුල් 105 ක් බවත්, එහි බෞද්ධ විහාරයක් ගොඩනැඟීමට සර්වෝදයෙන් සැලසුමක් කර තැනි බවත්, එහි යන ඕනෑම කෙනෙකුට පෙනෙන්නට ඇත.

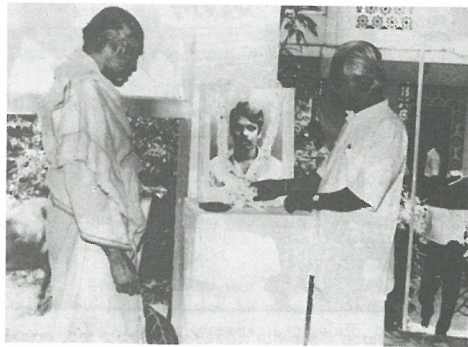
සර්වෝදය ව්‍යාපාරය උතුරේ සහ නැගෙනහිර ද්‍රවිඩ ගම්මාන දෙදාහකට අධික ප්‍රදේශයක මෙන්ම, සිංහල ප්‍රදේශවල ගම් හයදාහකට අධික තැන්වල ද, වතුකරයේ තවත් තැන් හයසියක පමණ ද ලෝකයේ රටවල් තිහකට අධික තැන්වල ද ක්‍රියාත්මක වේ. මේ නිසා කුලය, ජාතිය, ආගම, දේශපාලන පක්ෂ, හිංසාව, අසත්‍ය ආදිය උඩ මිනිසුන් බේදීම අපි ප්‍රතික්ෂේප කරමු.

හිංසාවෙන් ප්‍රශ්න විසඳන්නට යන අයට නිතරම අසත්‍යය ද ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට සිදුවේ. මෙය එන්න එන්නම් වඩා දරුණු වන විෂම චක්‍රයක් බවට පත්වේ. ඊට පසු එයින් ගැලවෙන්නට ලෙහෙසි පහසුවෙන් නොහැකි වේ. ගැලවෙන්නේ බොහෝ විට විශේෂ ආරක්ෂා ඇතිව සිටින නායකයන් අතළොස්සක් පමණකි. ඔවුන්ගේ අතින් මුලා වූ තරුණ ජීවිත රැසකුත්, අහිංසක පොදු මහජනතාවත් කිසිදු තේරුමක් තැනිව විනාශ වේ.

මේ නිසා කදිරමලේ ඝාතනය කළේ පුද්ගලයෙක් නොවේ. නමුත් වෙඩි තැබූ පුද්ගලයා එය කළේ තමා යැයි සිතා, ඔහු ද වෙඩි තබාගෙන මැරුණු බව ආරංචි වේ. නමුත් ඔහු විසින් හෙළිය යුතුව තිබුණේ

කදිරමලේගේ හෝ තමාගේ හෝ වෙන කෙනෙකුගේ හෝ රුධිරය නොවේ. හෙළන්නට තිබුණේ වෛරයයි. පලි ගැනීමයි. මෝඩකමයි. රැවටිලි - වලට අසුවීමයි.

ජායාරූප: 241 දම්සක් මන්දිරයේ පැවැත් වූ ගුණානුස්මරණ රැස්වීමට වේලායිදම්පිල්ලේ මහතා ද සහභාගි වූ අවස්ථාව.

පුද්ගලයා හා සමාජය වෙනස් කරන්නට හදන සර්වෝදය - මුළු ලොවම සමානත්වයෙන් සලකනි. අසාධාරණයට විරුද්ධ

අභිසක බලවේගයකි. එහි නායකයන් හෝ සේවකයන් ඝාතනය කළාට, ව්‍යාපාරය නවතින්නේ නැත. එමෙන්ම මෙම ව්‍යාපාරය පිළිබඳව තීරණ ගැනීමට පෙර මේ ගැන සොයා බැලීම, බුද්ධිමත් මිනිසුනට අයිතියක් තිබේ. සන්නිවේදන මාධ්‍යය මෙතරම් දියුණු කාලයක මෙම සාපරාධය කිරීමට පෙර, මෙම නායකයන්ට මගෙන් ටෙලිෆෝන් කර සැබෑ තතු දැන ගැනීමට තිබිණි. මනුෂ්‍ය ජීවිතවලට වටිනාකම් දෙන්නේ මේ අන්දමට නම්, ඔබේ භිංසාවෙන් සමාජය බලාපොරොත්තු විය හැකි විමුක්තිය කුමක්ද?

මෙහිදී තවත් වැදගත් ප්‍රශ්නයක් මතුවේ. කදිරමලේ දෙමළ ජනතාවට කළ අවංක සේවයට ඊර්ෂ්‍යා කළ පිරිසක් සිටියේද? කදිරමලේ මල්ලිගේ මාර්ගයෙන්, සර්වෝදය ආධාර අස්සක් මුල්ලක් නැර බෙදී යෑම නිසා, මිනිසා ගසා කෑමට පුරුදුව සිටියවුන් පිරිසක් විසින් මොහුට විරුද්ධව කුමන්ත්‍රණය කිරීමට බොරු ගොන්නක් ගෙනුවේද? ඉතිහාසය විසින් මේවා හෙළිදරව් කරනු ඇත.

භිංසාව අත හරින්න. අසත්‍යය අතහරින්න. මේ ආයුධ දෙකම පාවිච්චි කරන්නේ ජනතාව සුරාකන පීඩනයට පත් කරන අයවලුන් මිස විමුක්තිදායකයන් නොවේ. ධර්ම ශක්තියත් ජන ශක්තියත් සංවර්ධන සේවා තුළින් මතු කොට නව ලංකාවක් නව ලොවක් ගොඩනැංවීමට සර්වෝදයට එක්වන්න.

කදිරමලේ මල්ලි මැරුවේ මූලාවයි, නොදැනුවත්කමයි, රැවටීමයි, මෝඩකමයි. මනුෂ්‍ය හස්තයක් නොවේ. ඒ නිසා කදිරමලේ මල්ලි වෙනුවෙන් අපි ඔවුන්ට සමාව දෙමු.

හිංසාවාදී පිරිසක් අතින් ජීවිතක්ෂයට පත් සර්වෝදය සේවක කනකරාජන් කදිරමලේ මහතාගේ මැණියන් වෙත සර්වෝදය සභාපති, හැටියට මාවිසින් යැවුනු විවෘත සංවේගාත්මක පණිවුඩයක් මේ:

ආදරණීය මැණියනි,

ලෝකයේ ඕනෑම මවකට ආඩම්බර විය හැකි පුත්‍ර රත්නයක් අවුරුදු 28 කට පෙර දී ඔබ ලොවට බිහි කළෙහිය. ඒ පුත්‍ර රත්නය සාහසික උත්මත්තකයින් පිරිසකගේ අතින් ජීවිතක්ෂයට පත් වී අදට දින හතකි. අප ඉමහත් ආදරයකින් කදිරේ මල්ලී යැයි ඇමතු ඒ ඔබගේ පුත්‍ර රත්නය සිහි කොට අද ඔක්තෝබර් මස 2 වනදා එනම් මහත්මා ගාන්ධි දිනයේ දී දහස් ගණන් තැන්වල ඔහු වෙනුවෙන් ආගමික වතාවත් පවත්වන්නෙමු.

දරුවෙකුට තම මව තරම් උතුම් වස්තුවක් ලොවැ තැනිවාක් මෙන්ම, මවකට ද දරුවෙක් තරම් උතුම් වස්තුවක් තැන. කදිරමලේ මල්ලී සාමාන්‍ය දරුවෙක් නොවේ. සතුරාටත් මෙත්‍රී කළ, තමාගේ ගර්භනී බිරිය සහ ඇයගේ දෙමාපියන් මරා දැමූ සාහසිකයකුට පවා වෛරය නොකළ උතුම් ගනයේ දරුවෙකි. මොහු අයිති ස්වාමි විවේකානන්ද, මාටින් ඌතර් කිං, මහත්මා ගාන්ධිතුමා, ජේසුස් වහන්සේ වැනි මනුෂ්‍ය ගනයටය. තමා ඝාතනය කළ හතුරන්ට මහත්මා ගාන්ධිතුමා - ජේසුස් වහන්සේ සමාව දුන්නේ යම් සේ ද, ඔබේ පුත් කදිරමලේ ද අහිංසාවේ සත්‍යයේ සහ ධර්මයේ නාමයෙන් මාරයා ඉදිරිපිටදීත් දෙවියන් මෙන්, ධෛර්යය පෙන්නීය. මියගියේ ඔබේ පුතා කදිරමලේ නොවේ. ඔහු මිනිස් සංහතියේ හදවත්වල පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට දිස්නිමත් ජීවයක් මෙන් පවතිනු ඇත. ඔහු මරා දැමූ සාහසිකයෝ යම් අරමුණක් බලාපොරොත්තු වූයේ ද, ඒ අරමුණ වෙනුවට ඉඳුරාම වෙනස් ප්‍රතිඵලයක් ඔහුගේ ජීවිත දානයෙන් අප රටේ ඇති වනු ඇත.

කදිරමලේ ඝාතකයින් ප්‍රකාශ කර ඇත්තේ, ඔහු සම්බන්ධව අමුලික අසත්‍යයන්ය. හිංසාවන් - අසත්‍යයන් නිතරම අත්වැල් බැඳ ගමන් කරන පාපධර්මයන්ය.

ඔහුගේ ඝාතකයින් දෙස අප බලන්නේ ජීවිතයෙන් නියම ප්‍රතිඵල නොගන්නා පිස්සන් පිරිසක් හැටියටය. නොඑසේ නම් දස දහස් සංඛ්‍යාත අසරණ සහෝදර ජනතාවට ඔවුන් අසරණ වූ අවස්ථාවේ දී

ආහාර-පාන සපයමින් බේත්-හේත් සපයමින් නිවාස සාදා දෙමින් කිසිම අන්දමක හේදයක් නොතකා මහත්මා ගාන්ධිතුමාගේ අභිපාරේ ගිය මෙවැනි උතුම් මනුෂ්‍යයෙක් ඝාතනය කරනු තබා, එවැනි දෙයක් ගැන සිතීමටවත් නොහැකි වනු ඇත.

හිංසාව මිනිසා නිරිසනෙක් බවට පත් කරයි. අහිංසාව මිනිසා දෙවියෙක් බවට පත් කරයි. සත්‍යය මිනිස් ජීවිතය ආලෝකමත් කරයි. අසත්‍යය මිනිස් සිත් -සතත් අඳුරේ ගිල්වයි. සත්‍යයෙන් - අහිංසාවෙන් ප්‍රතිමුර්තියක් වූ කදිරමලේ මල්ලී, අපේ රටට පමණක් නොව, මුළු මිනිස් සමාජයටම ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන් ආලෝකයක් පැතිරු උතුම් මිනිසෙකි.

ලොව පුරා ඔහු හඳුනාගෙන සිටි, ඔහුගේ සේවය අගය කළ මිතුරන් සහ ආයතන මේ සාහසික ක්‍රියාව පිළිබඳව සංවේගය සහ කම්පනය පළ කොට ඔබතුමිය සනසන මෙන් අපට දන්වා තිබේ. සර්වෝදය ව්‍යාපාරයේ දු-දරුවන්ගේ සිත්-සතත් තුළ ඔබේ පුතා සදාකාලිකව ජීවත්වේ. ඔහුගේ අභිපාරේ යමින් ඔවුහු කුලයක්, ජාතියක්, ආගමක් නොතකා මිනිස් පවුලට සේවය කරනු ඇත. අද අන්ධකාරයේ ගිලී තිබෙන අපේ ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයට මෙෙකුියේ, සාමයේ සහ සාධාරණත්වයේ ආලෝක ධාරාවන් ඔවුන් විසින් පතුරනු ඇත.

මේ නිසා මැණියනි, ඔබගේ පුතණුවන්ගේ අකල් මරණය පිළිබඳව ඔබේ හදවතේ ඇතිවූ කම්පනය සහ ශෝකය, ආධ්‍යාත්මික බලවේගයක් බවට පත් කරගෙන අවි ගත් හැම දෙනෙක්ම අහිංසාවාදී සේවා මාර්ගයකට පරිවර්තනය වී, අපේ රට සාමකාමී වේවා! යි ප්‍රාර්ථනා කරන්න.

මෙයට,

සියලුම සර්වෝදය සේවක/සේවිකාවන් වෙනුවෙන්,

ආචාර්ය ඒ.ටී. ආරියරත්න

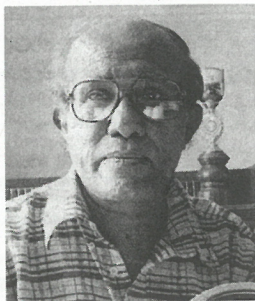
සභාපති

හව තණ්හා - ස්වයං චරිතාපදනයේ
දෙවන කොටස මෙනෙකින් නිමියේ ය.
මතු සම්බන්ධයි

පසුවදන

“මේක නම් එක විදිහක අලුත් පත්තියේ නවකතාවක් වගෙයි.” යන හැඟුම මා තුළ ජනිත වුණේ ආචාර්ය ඒ. ටී. ආරියරත්නයන්ගේ “හව තණ්හා” දෙවැනි වෙළුමේ අත් පිටපත් කියැවීමෙන් පසුවය.

“සර්වෝදය සිද්ධි එකින් එක දිග හරින හැටි - පියදෝර් දොස්තවුස්කි අහගෙන හිටියා නම් මිනිසා නවකතාවක් ලියාලි” ඊළඟට මට හිතීමි.

ජායාරූප: 242
මහාචාර්ය සුනන්ද මිහේන්ද්‍ර

“ඇයි එහෙම කියන්නේ?”

ආරියරත්නයන් මුණගැසී ඇති පුද්ගලයන්, ඔවුන්ගේ දක්ෂතා මෙන්ම, සටහනටත්, අමතකම් දිග හරින්නේ සියුම් නිරීක්ෂණ ශක්තියකින්.

“ඒ විතරක් ද?”

“පරිපාලකයින්, දේශපාලකයන්, නීතිඥයන්, පොලිස් නිලධාරීන්, ව්‍යාපාරිකයන්, දානපතියන්, යනිවරයන්, ගුරුවරුන්, මහැදුරන්, කාර්මිකයන්, විදේශිකයින් කොතෙකුත් මුණ නොගැසේද?”

“ඉතිං මොන එහෙකට ද මේවා සටහන් කරන්නේ?”

සමාජ අරගලයක පැතිකඩ කිහිපයක් විදහා දැක්වීමේ සියුම් සංවේදී බවක් ඇති පුද්ගලයන්ට මේ විශේෂ ධන මාර්ගය හැරුණු කොට වෙනත් මාර්ගයක් නැත්තා සේය. අලුතින් යමක් හිතා මතා - එසේ හිත දේ ක්‍රියාවට පෙරළන්නට වෑයම් කළ පුද්ගලයින් ලියා තබන සටහන් මහාර්ඝ වස්තු සේ - මහැඟි ජීවන දායාදයන් සේ සැලකිය නොහැකි ද?

සර්වෝදය නායකයා මේ සටහන් කර තබන්නේ මෙතෙක් නොලියැවුණු ඉතිහාසයක් නොවේ ද?

එය සැබෑවකි.

ඒ ථෙතිහාසික මතක සටහන් ඔහු නිර්මාණාත්මක රීතියකින් සටහන් කළත්, ඒවා කල්පිතයන් නොවන්නේ ය. අප ඇස් පතාපිටම සිදු වෙන්නා වූ දේ නොවේ ද මේ?

බොහෝ දෙනා මර නින්දේ වැතිර ගොරවමින් සිටින අතර, පඩිවරු යම්තම් නින්දක් ලබා, අවදි සිහියෙන් වැර වැයමෙන් කාර්යයේ නියැලෙති.

“හව තණ්හා” ලියන ආර්යරත්නයෝ තම ජීවන අවදිය පිළිබඳ අවදියෙන් සිටිති. ඔහු වරෙක තමන්ගේ සහායකයන් සමඟ එකට ගමන් කරයි. විටෙක ඔවුන් ඉදිරියෙන් ගමන් කරයි. තවත් විටෙක ඔවුන් ගමන් කරන අයුරු බලා සිටියි. ඔහු, ඔවුන්ගේ ඇතැම් ළාමක කමක් හඳුනා ගනී. එහෙත් මෙත පා ඉවසා සිටී. විටෙක පුහුදුන් ගති මතු වී කුපිත වූවත්, පසුව ඒ ගැන මෙනෙහි කොට, මා’තින් වරදක් සිදු නොවීදැයි පැන නඟා කුපිත වූ සිත බවුන් වඩා තුරන් කර ගැනීමට වෙහෙසේ.

කණ්ඩායම් වශයෙන් එක් වී කළ යුතු ඇතැම් බැරෑරුම් වැඩ කටයුතු එක් පුද්ගලයකු විසින් කරනු ලබන අවස්ථා ද අපට පෙනී ගොස් ඇත. කිහිප දෙනෙක් එකතු වී කතා බහ කොට නිම කරගත යුතු වූ මේ ඉතිහාස කතාව, තනි පුද්ගලයෙකුගේ දැවැන්ත, ඉවසිලිවත්ත ක්‍රියාදාමයක් නොවන්නේ ද?

ඉන් අපට පෙන්වුම් කරන්නේ කුමක් ද?

ආචාර්ය ආර්යරත්නයන්ගේ ජීවන පිළිවෙතේ පවතින ඔහුටම ආවේණික වූ ස්වභාවය නොවේ ද? ඔහුගේ මේ මහඟු ජීවන පිළිවෙත මුලින් ම හඳුනාගත යුත්තෝ නම්, ඔහුගෙන්ම සත්කාර - සම්මාන ලබන්නෝ විය යුතුය.

ආර්යරත්නයන්ගේ මේ අපූර්ව සටහන් සමුදාය හෙවත් ඉතිහාස කතාව, හුදු පුද්ගල ප්‍රතිබිම්බය ඉක්මවා විහිදුණු ආධ්‍යාත්මික නියාම ධර්මයක් නොවේ ද යන හැඟීම මා තුළ කිඳා බැස්සේ ය.

මහාචාර්ය සුනන්ද මහේන්ද්‍ර

ජනසන්නිවේදන අධ්‍යයන අංශය

කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලය

කැලණිය.

පින් දීම

මේ පොතේ සඳහන් වන හැම දෙනාටම කිසිදු වෙනසක් නොමැතිව පින් දෙමි. මෙහි පෙරවදන ලියා දුන් මහාචාර්ය ජේ. බී. දිසානායක මහතාට සහ පසු වදන ලියා දුන් මහාචාර්ය සුනන්ද මහේන්ද්‍ර මහතාට පින් දෙමි. සුවදනක් ලියා දුන් මහාචාර්ය තන්දසේන රත්නපාල මහතාට ද පින් දෙමි. පොත සංස්කරණය කිරීමේ දී, අවසන් වරට සෝදුපත් කියවා සකස් කළ පියසේන වික්‍රමගේ මහතාට ද පින් දෙමි. පොත ලිවීමේ දී අවශ්‍ය පර්යේෂණ සහාය දුන් විමලසිරි ජයලත් මහතා, අශෝකා දැඩිගමුව මෙනවිය සහ ආනන්ද ගනේගම මහතාට ද පින්දෙමි. එමෙන් නත් අයුරින් උපකාරී වූ අර්ජුන ක්‍රිෂ්ණරත්න, බර්ට්‍රම් නිහාල් සහ ප්‍රියන්ත කොළඹගේ මහත්වරුන්ටද පින් දෙමි. මූලික යතුරුලියන කටයුතු කළ පුෂ්පා රංජනී මහත්මියටත්, සියලුම පරිගණක පිටපත් සකස් කළ සුජාතා ලෝපස් මහත්මියටත්, ඡායාරූප සකස් කිරීමේ දී උදව් වූ අනුර පීරිස් මහතාටත් මෙම දෙවැනි වෙළුම ප්‍රකාශනයට මා දිරිමත් කළ සුසිරි ද සිල්වා මහතා ප්‍රධාන විශ්ව ලේඛා ආයතනයේ සේවක මඩුල්ලටත් දයා පෙරදැරිව පින් දෙමි.

ඒ. ටී. ආරියරත්න

වීරය පාරමිතාවෙන් බිඳක්

ආචාර්ය ඒ. ටී. ආරියරත්නයන්ගේ ජීවිතයෙන් තවත් ප්‍රදේශයක් මේ ලෙස දිග හැරෙන්නේ ය. බෝධිසත්ව ගුණෝපේත ඔහුගේ චරිතයෙන් අංශුවක් ඉන් දැක ගන්නට ලැබේ. ඔහුගේ මේ කාර්ය භාරය විචිත්‍රවත් එකක් බව අපට වැටහේ. හෙතෙම දස පාරමිතාවන්ගෙන් එක් පාරමිතාවක් පුරන්නේ ය යන අදහස කාට හෝ ඇති වීම වැළැක්විය හැකි නොවේ. ජීවිතයේ විවිධ කාර්යයන්ට අත ගසන ඔහු, පුදුම වීර්යයකින් ඒ කාර්යය කරන්නට එළඹෙන්නේ ය.

කොතරම් බාධා ඇති වුවත්, මේ වීර්යය නම් ඔහුගෙන් අඩු වූ බවක් නොපෙනේ. රටේ ප්‍රධාන දේශපාලන බලවේගය තමන්ට විරුද්ධ වන විටත්, හෙතෙම මේ වීර්යයෙන් සන්නද්ධව සිටියේ ය. ඒ නිසාම, ඉතා සුළු වශයෙන් වූවත්, ඔහුට හානියක් කළ නොහැකි විය. **ධර්මය විසින් ධර්මය රකින්නා ආරක්ෂා කරයි** යන බුදු වදන මොනවට පැහැදිලි වන්නේ මෙවන් අවස්ථාවන්හිදී ය.

මනුෂ්‍යයාගේ විමුක්තිය පිණිස ඔහුගේ දර්ශනයෙන් ලබා ගත හැකි උපකාරය මේ ග්‍රන්ථය කියවීමෙන් වටහා ගත හැකිය. අප ඒ සඳහා ආරියරත්න මහතාට කෘතඥ වන්නෙමු.

මහාචාර්ය නන්දසේන රත්නපාල

SARVODAYA

VISHVA LEKHA
Printers

ISBN 955-599-323-8

මිල රු. 750/=

හව තණ්හා

ස්ව වර්තාපදානය

දෙවන වෙලුම